

༡༡། །རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་
ཐུགས་ཅན་ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་དོ་ཟེ་བཞད་པའི་
གསུང་འབུམ་བཞུགས་སོ།།

། རོད་དགུ་བ། །

འདུལ་བའི་འགྲེལ་ཆེན་སྒྲེགས་བམ་གསུམ་པ།

༼ མི་བསྐྱོད་ཀྱུལ་བའི་གཞུང་བཟང་། ༽

༡༡། །ཀྱུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆུང་བ་ཐམས་ཅད་པའི་
བྱུགས་ཅན་ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེ་བཞད་པའི་གསུང་
འབུམ་པོད་དགུ་པ་བཞུགས་སོ།།

རྣམ་ཐུག་གིས་བརྒྱུགས།

དཀར་ཆག

འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་སྤྱིའི་དོན་མཐའ་དབྱེད་དང་བསྐྱུས་དོན་ས་
བཅད་དང་འབྲུའི་དོན་མཐར་ཆགས་སུ་གཉེར་བ་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་གསལ་བར་
བྱེད་པའི་རྒྱན་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་བ་སློགས་བམ་གསུམ་པ་ལ་
ལྷེབ་༣༥༧

༄༅། །འདྲུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་སྤྱིའི་དོན་མཐའ་དབྱུང་དང་བསྐྱུས་
དོན་ས་བཅད་དང་འབྲུ་ཡི་དོན་མཐའ་ཆགས་སུ་གཉིར་བ་བཅས་འཛམ་བུའི་
སྤྱིར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་
ཞེས་བྱ་བ་སྒྲེགས་བམ་གསུམ་པ་བཞུགས་སོ། །

༄༅། །ཞོ་སྤྱི་སྤྱི། ཉིད་སྐྱུར་ཕྱོགས་པའི་ཐལ་སྐྱུར་བདེ་བ་ཡིས། །སྤྱིར་ཕུན་སྤྱིད་
པའི་པ་མཐའ་བྱས་པ་ནས། །སྤྱིད་པས་གཅོས་པའི་ཤུགས་རིང་དང་བཅས་
བར། །འགོ་མགོན་ཆོས་རྗེ་སྐུ་པོ་བ་ལ་འབོད། །འདྲེན་པ་དུ་མས་དགྲིགས་
པའི་སྐལ་བཟང་འདིར། །བདེ་གཤེགས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིན་ལས་འགྲེད་བྱེད་
པ། །བྱུང་པའི་དབང་པོ་ཁྱོད་ལས་གཞན་པ་སུ། །འཕགས་མཆོག་སྐུན་སྟོང་
མངའ་བས་གཟིགས་སམ་ཅི། །དེ་སྤྱིད་ཁྱོད་རྗེས་འབྲང་བའི་སྤྱིར་གི་
སྟོབས། །སྤྱིན་གྱི་ཆོར་བས་སྤྱི་མར་གོམས་པ་ལས། །ད་ལྟ་དུགས་པའི་བསྐྱུན་པ་
རབ་འབྱམས་སུ། །ཀླས་སྤྱིར་རྩོམ་པའི་བྱེད་པ་འབྲས་ལྗན་ནོ། །མཐོན་མཐིང་
ལྟར་གནག་རལ་པའི་ཅོད་པན་གྱིས། །ཡོངས་འཛིན་ཞབས་སེན་རྩ་བའི་ལྷ་གྲུ་
ནི། །བསྐྱེན་ན་ཉོན་མོངས་འབུམ་གྱི་ཕུན་པ་ཡང་། །སེལ་བར་
༼ ༤༩༧ ༽འགྱུར་ཉེ་བདག་གི་སྟོ་གྲོས་བཞིན། །ཅེས་བྱ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་

པ་སྒོན་དུ་སོང་ནས།

གཉིས་པ་སྦྱང་བར་བྱ་བ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་
། སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་དུག་ལས། གཞི་རྒྱམས་གྱི་དབྱེ་བ་ནི།

གཞི་བཙུ་བ་དུན་ཏེ། རབ་བྱུང་གི་གཞི་ནས་གནས་མལ་གྱི་གཞིའི་བར་དག་
སྟེ། དེ་ཡང་**ལུང་གཞི་ལས།** རབ་བྱུང་གསོ་སྦྱང་གཞི་དང་ནི། །དགག་དབྱེ་
དབྱར་དང་ཀོ་པགས་གཞི། །སྤོན་དང་གོས་དང་སྤྲ་བརྒྱུད་དང་། །ཀློག་སྒྲིལ་དང་
ལས་གྱི་གཞི། །དམར་སེར་ཅན་དང་གང་ཟག་དང་། །སྦོ་དང་གསོ་སྦྱང་བཞག་
བ་དང་། །གནས་མལ་དང་ནི་རྩོད་བ་དང་། །དག་འདུན་དབྱེན་རྒྱམས་བསྟུས་པ་
ཡིན། །ཅེས་གསུངས་སོ། །**༡༩༣༧**བ། །དེ་ཡང་ཀློག་སྒྲིལ་པའི་གཞི་ནི་ལས་བྱེ་བའི་
གཞི་འོ། །དམར་སེར་ཅན་གྱི་གཞི་ནི་སྤྱིར་བཙུངས་པའི་གཞི་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་
གི་གཞི་ནི་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་བསྟུས་པ་འབྱུང་བའི་གཞི་འོ། །སྦོ་བའི་གཞི་
ནི་ས་གཞན་ན་གནས་པ་སྦྱོད་པའི་གཞི་འོ། །གསོ་སྦྱང་བཞག་པའི་གཞི་ནི་
ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་གཞི་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བསྟུ་བ་ནི།

གཞི་བཙུ་བ་དུན་པོ་དེ་རྒྱམས་བསྟུ་ན་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། སྒོ་མ་པ་མ་སྒོ་བ་པ་
སྒོ་བ་པར་བྱེད་པའི་གཞི། སྒོ་བ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱུང་བར་བྱ་བའི་གཞི་དང་།
ཉམས་ན་སྤྱིར་བཙུངས་པའི་གཞི་འོ། །དང་པོ་ནི། རབ་བྱུང་བའི་

གཞིའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལེའུ་བརྒྱད་དེ། བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་གཞི་
དབྱར་དང་། དགག་དབྱེ་དང་། གསོ་སྦྱོང་གི་གཞི་སྟེ་གསུམ་མོ། །བདེ་བར་
གནས་པའི་རྒྱུན་གྱི་གཞི་སྟེ་བརྒྱད་དང་། གོས་དང་། གོ་པགས་དང་། སྒྲན་དང་།
གནས་མལ་གྱི་གཞི་སྟེ་ལྔ་འོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱིར་བཙོས་གྱི་གཞི་བདུན་
ཏེ། བྱིར་བཙོས་པའི་གཞི་དངོས་མན་ཆད་ནས་རྩོད་གཞི་ཡན་ཆད་བརྗོད་པར་
བྱ་བ་སྟེ། །གཞི་དང་པོ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས། **ཡུང་གཞི་ལས།** སྡོམ་
ནི། དམར་སེར་ཅན་དང་གང་ཟག་དང་། སྟོང་དང་གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ་དང་
། །^{༡༩༩༨}གནས་མལ་དང་ནི་རྩོད་པ་དང་། །དགེ་འདུན་འབྱེད་པ་ཐ་མ་
སྟེ། །ཞེས་བདུན་གྱི་གནས་མལ་ནི་ཞར་བྱུང་ངོ་། །ལས་གྱི་གཞི་ནི་གསུམ་ཆར་
ལ་དགོས་པ་གསུམ་ཆར་དུ་གཏོགས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའང་སྡོམ་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་
པར་བྱེད་པ་ལ་ལས་གྱི་ཆོག་དགོས་ཏེ། དགེ་སྟོབ་མའི་བསྐྱབ་པ་སྦྱིན་པ་དང་།
བསྟན་འཛིན་གསུམ་གྱི་སྡོམ་པ་སྦྱིན་པ་ལ་ལས་གྱི་ཆོག་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། སྡོམ་པ་
མི་ཉམས་པ་སྤང་བར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་ལས་གྱི་ཆོག་དགོས་ཏེ། །གཞི་གསུམ་
སོགས་ལ་ལས་ཆོག་དགོས་པའི་བྱིར། སྡོམ་པ་ཉམས་ན་བྱིར་བཙོས་པ་ལ་འང་
ལས་ཆོག་དགོས་ཏེ། སྟོམ་གྱི་དབྱུང་བ་སོགས་ལ་ལས་ཆོག་དགོས་པའི་བྱིར་ངོ་། །

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ལ།

ལེའུ་བརྒྱད་བདུན་པོ་འདི་དག་གི་གཞུང་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་ཆོགས་མཚན་གཞི་

རྫོང་ཁྱེད་ཀྱི་འདུལ་བ་གཞིའི་ཐ་སྐྱོད་བྱ་རུ་མཆོག་པ་ལ། མཆོག་ཉིད་ནི།
 གཞུང་ལེན་གང་ཞིག་གིས། ཆོས་འདི་པའི་རབ་རྒྱ་བྱུང་བ་འབང་ཞིག་གི་
 འདུག་པའི་ཚུལ་བྲིམས་བརྫོང་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའོ། །མཆོག་ཉིད་དེས་
 གཞིའི་བར་ཆད་ཀྱི་སྐབས་ལ་མ་བྱལ་པའི་སྟོན་མེད་དེ། བར་ཆད་མེད་པ་བསྟུ་
 བར་བྱ་ཞེས་བྱ་གས་ཀྱིས་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ་བསྟུ་བར་བྱ་བའི་
 སྐབས་རྫོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཚུང་པའི་གཞི་གསུམ་ལ་མ་བྱལ་པའི་
 སྟོན་མེད་དེ། དབྱེན་ནི་བྱེད་དང་ཚུང་པ་ནི་བྱེད་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

བཞི་པ་གཞི་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ནི།

སྐྱུང་བྱེད་ལུང་ལ་བརྟེན་ཅིང་དགོས་པ་ལ་བསྟོས་པའི་གྲངས་ངེས་ཏེ། གཞིའི་
 གྲངས་བཅུ་བདུན་དུ་བསྟན་ན་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་འགྱུར་བར་དགོངས་ནས།
 ལུང་གཞི་ཉིད་ལས་གཞི་བཅུ་བདུན་དུ་གསུངས་པས། མདོ་རྩ་བར་གཞི་བཅུ་
 བདུན་དུ་བསྟན་པའོ། །འོ་ན་གཏམ་གྱི་གཞི་དང་མ་མོ་ལས། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་
 དང་འདུལ་༼ ༣༣༥ ༽བའི་དངོས་པོ་བཙེ་བརྒྱད་དང་ཞེས་གཞི་བཙེ་བརྒྱད་དུ་
 གསུངས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན། གཞིའི་ལེའུ་དང་པོ་ལ་རབ་དུ་བྱུང་བའི་གཞི་
 དང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་གཞི་གཉིས་སུ་སྤྱེ་ནས་གཞི་བཙེ་བརྒྱད་དུ་
 གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་འབྲེལ་ཆུང་ལས་བཤད་དོ། །ལུང་ལྷ་བ་ལས་བསྟེན་
 པར་རྫོགས་པའི་གཞི་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷ་པ་གཞི་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ་ལ།

གཞི་རྣམས་ཀྱི་དང་པོར་རབ་ཏུ་བྱུང་པའི་གཞི་བསྟན་པ་ནི། འདིར་རབ་ཏུ་བྱུང་
བའི་བསྐྱབ་པ་རྣམས་སྟོན་པ་ལ། ཐོག་མར་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་
གཞི་བྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། འདིར་གསོ་སྦྱོང་གི་གཞི་འདི་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་
སུ་སྦྱོང་བའི་གཞི་གསུམ་ཀྱི་དང་པོར་བསྟན་པ་ནི། ལུང་ལས་ཀྱང་གཞི་འདི་
གསུམ་ཀྱི་དང་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། **ལུང་ལས།** དགག་དབྱེ་དབྱར་དང་གོ་
བགས་གཞི། སྤྲུལ་དང་གོས་དང་སྤྲ་བརྒྱུད་དང་། ཞེས་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་
གསུངས་ཀྱང་གཞུང་འདིར་གོ་རིམ་སྤྲ་བྱི་བསྐྱར་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། དབྱར་གནས་
པའི་རྗེས་སུ་དགག་དབྱེ་བྱེད་ཅིང་དགག་དབྱེ་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་སྤྲ་བརྒྱུད་
འདིངས་པ་ཡིན་པས་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་པའི་གོ་རིམ་བཞིན་བཀོད་ན་རྟོགས་
སྤྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། གོས་ཀྱི་གཞི་ནི་ལུང་ལས། གོ་བགས་དང་སྤྲུལ་གྱི་གཞི་འདི་འོག་
ཏུ་གསུངས་ཀྱང་འདིར་གོ་ལྷགས་དང་སྤྲུལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གོང་འདིར་གོས་ཀྱི་གཞི་
བསྟན་པ་ནི། གོས་ལ་བརྟེན་པའི་གཞི་གསུམ་རིགས་མཐུན་ལྟར་ཅིག་ཏུ་བསྟན་
ན་རྟོགས་སྤྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། གོ་བགས་དང་སྤྲུལ་གྱི་གཞི་གཉིས་གཞུང་འདིར་གོ་
རིམ་འདི་ལྟར་བསྟན་པ་ནི། ལུང་ལས་གོ་རིམ་རི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་བསྟན་
པའོ། ལས་ཀྱི་དང་ཕྱིར་བཅོས་པའི་གཞི་དང་དུས་དང་དུས་མིན་པར་བསྐྱས་པ་
དང་། ས་གཞན་དེ་གནས་པའི་སྦྱོད་པ་དང་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་གཞི་སྟེ། ལྷ་

༼ ༣༥ ར༽ བོ་གཞུང་འདིར་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་བསྟན་པ་ནི། ལུང་ལས་གོ་རིམ་ཇི་
ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་བསྟན་པ་འོ། ། ལས་བྱེ་བའི་གཞི་ནི་ལུང་ལས་ལས་
གཞིའི་གོང་དུ་གསུངས་ལ། འཁོར་ལོ་བྱེ་བའི་གཞི་ནི་ལུང་ལས་ཚུད་གཞིའི་འོག་
ཏུ་གསུངས་ཀྱང་གཞི་འདི་གཉིས་སྐབས་འདིར་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། སྟོང་
བའི་དབྱེན་དང་ལྟ་བའི་དབྱེན་གཉིས་པོ་རིགས་མཐུན་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བསྟན་ན་
རྟོགས་སྒྲིབ་འདི་ཕྱིར་རོ། ཚུད་པའི་གཞི་ནི། ལུང་ལས། གནས་མལ་གྱི་གཞིའི་
འོག་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་གཞུང་འདིར་གཞུང་དེ་གཉིས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཏེ་བསྟན་པ་ནི།
ལས་བྱེ་བའི་གཞི། འཁོར་ལོ་བྱེ་བའི་གཞི། ཚུད་པའི་གཞི་གསུམ་པོ་རིགས་
མཐུན་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བསྟན་ན་རྟོགས་སྒྲིབ་འདི་ཕྱིར་རོ། །

དུག་པ་གཞིའི་སྒྲིབ་བཤད་པ་ནི།

རབ་ཏུ་དབྱུང་བ་དང་གསོ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་
པའི་གཞིའམ། རྟེན་དུ་གྱུར་པས་ན་གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། **གཞི་འབྲེལ་ལས།** གཞི་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟེན་ཏེ་རབ་ཏུ་དབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྣམས་ཅད་གཏན་ལ་
འབབས་ཤིང་། རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཉི་བར་སྟོན་པའི་གཞུང་ནི་གཞིའི་སྒྲིབ་གསུངས་
སོ། ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་གཞི། བདེ་བར་གནས་པའི་རྟེན་
གྱི་གཞི། ཁོ་ག་ཁྱད་འབྲེལ་ལས་ཀྱི་གཞི། ཉེས་པ་དག་བྱེད་ཕྱིར་བཅོས་

གཞི། །མཐའ་གཉིས་སྤང་བ་གནས་མལ་གཞི། །དང་པོ་ལ། གསོ་ཁིང་སྤྱང་
བའི་གཞི་ཉིད་དང་། །དབྱར་གྱི་ཆོག་འཛིག་གཞི་ཉིད་དང་། །དགག་དབྱེའི་གཞི་
ཉིད་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱི་འོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་
བརྟན་ལས།

དང་པོ་གསོ་སྤྱང་གི་དབྱེ་བ་ལ། དབྱེ་བའི་གཞི་ནི་ཆོས་འདི་བའི་དགོ་སྤྱང་གི་
གསོ་སྤྱང་མཆོན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་ཅུ་མ་མོ། །དབྱེ་བའི་སྒོ་ལ་དུས་སམ་དགོས་པ་
༼༣༥༥༽བཤམ་དང་གྱི་སྒོ་ནས་སྤྱེ་བས་གསོ་སྤྱང་དུག་སྟེ། ཞི་གནས་གྱི་གསོ་སྤྱང་
དང་། བསྐྱམ་པའི་གསོ་སྤྱང་དང་། བཀྲ་ཤིས་གྱི་གསོ་སྤྱང་དང་། གཞོད་པ་བྱུང་
བ་བསྐྱོག་པའི་གསོ་སྤྱང་དང་། གསོ་སྤྱང་བཙུ་ལ་དང་བཅུ་བཞི་པའོ། །

གཉིས་པ་གསོ་སྤྱང་གི་བསྐྱུ་བ་ནི། ཞི་གནས་དང་མཐུན་པའི་གསོ་སྤྱང་གཉིས་
སྤྱ་འདུས་ཏེ། དང་པོ་དང་ཐ་མ་ལུའོ། །

གསུམ་པ་གསོ་སྤྱང་གི་མཆོན་ཉིད་ནི། སྤྱིར་གསོ་སྤྱང་ལ་ཞི་གནས་གྱི་ཉིང་རེ་
འཛིན་བསྐྱེལ་བ་དང་། དགོ་སྤྱང་པ་མའི་གསོ་སྤྱང་ལས་གྱི་ཆོག་དང་། དགོ་
ཚུལ་པ་མའི་གསོ་སྤྱང་སྐྱུག་སྐྱུག་པར་བཞག་པ་དང་། སྤོན་གྱི་ཆོག་འཛིག་དུས་གྱི་
གསོ་སྤྱང་ཆོགས་བཅད་འདོན་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ལས་
དང་སྐྱུག་དང་ཆོགས་བཅད་འདོན་པ་སྟེ། རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་དེ་དག་གི་སྤྱིའི་
མཆོན་ཉིད་རི་ལྟར་འགོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཆོས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་གི་གསོ་སྤྱང་གི་

མཚན་ཉིད་ནི། ཆོས་འདི་པའི་དགེ་སྤྱོད་གི་བསྐྱབ་པ་དངོས་སུ་ཡོངས་སྤྱོད་ཡིན་
པ་གང་ཞིག །ཉེས་པ་ཕྱིར་བཅོས་པ་དངོས་གཞིར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ལ། དབྱར་
ཚུལ་དང་དགག་དབྱེ་ཡིན་པ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའོ། །དེ་ལ་ཆོས་འདི་པ་
ཞེས་བྱ་བས་ལུང་ལས་མུ་སྟོགས་ལ་ཡང་གསོ་སྤྱོད་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་།

མདོ་རྩ་བ་ལས། བྱིས་པ་ལ་ཡང་གསོ་སྤྱོད་དང་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་ཞེས་
གསུངས་པ་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱབ་པ་དངོས་སུ་ཡོངས་སྤྱོད་ཡིན་པ་གང་
ཞིག་གིས་ནི་ལྷུང་བ་སྤྱིང་བྱ་དང་། བརྗོད་བཅས་དང་། སུལ་བཅས་དང་། ལྷུང་
བ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ལ་བྱབ་ཆེས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉེས་པ་ཕྱིར་བཅོས་
པ་དངོས་གཞིར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ལ་ཞེས་པས་ནི། །ཉེས་པ་ཕྱིར་འཆོས་པ་ནི་
མཐུན་པའི་གསོ་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཀྱང་དངོས་གཞིར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་

ནོ། །༡༩༥༠ན།

བཞི་བ་གསོ་སྤྱོད་གི་གྲངས་ངེས་ནི་དགོས་པ་ལ་བཟོས་པའི་གྲངས་ངེས་པ་
སྟེ། སྤང་བྱ་ལ་བཟོས་ནས་གསོ་སྤྱོད་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། སྤང་བྱ་སྤང་
བསགས་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཕྱིས་འབྱུང་སྟོམ་པ་ལ་བཟོས་ནས་གསོ་སྤྱོད་
གཉིས་སུ་གསུངས་ཏེ། **ཀར་ག་ལས།** སྤ་མ་རྣམས་ནི་སྟོམ་པའི་རྣམ་པས་སྤྱོད་བ་
ཡིན་པས་དེ་ནི་ཞིག་ནས་ཀྱི་གསོ་སྤྱོད་གིས་སྤྱོད་བར་བྱེད་དེ། ལས་ཕྱི་མ་རྣམས་
ནི་མི་བྱ་བའི་ཚུ་ལོན་གྱིས་བསྐྱམས་པ་ཡིན་པས་དེ་ནི་མཐུན་པའི་གསོ་སྤྱོད་གིས་

སྒོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲང་བྱ་ལ་བཟླས་ནས་ཀྱང་གསོ་སྦྱོང་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། ཚུལ་བྲིམས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་ལ་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་དང་། སེམས་དང་ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་ལ་ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་རོ། ། **དེ་ཡང་ཀར་ཤ་ལས།** མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་ནི་ལྷག་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་ནི་ལྷག་པའི་སེམས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷ་པ་ལ་གསོ་སྦྱོང་གི་གོ་རིམ་ངེས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོར་ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་བརྟན་པའི་འཐད་པ་ནི། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ཆ་ནས་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཡི་གེ་ཉུང་བའི་ཕྱིར་དེ། **དྲི་ཀ་ལས།** གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོར་ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་དེ་ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་གི་ཕྱི་ནས་བརྟན་པའི་འཐད་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་ལ་བཟླས་ཏེ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་བཟླས་ཏེ་ཡི་གེ་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དུག་པ་གསོ་སྦྱོང་གི་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། ཀར་ཤ་ལས། གསོ་སྦྱོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གསོ་ཞིང་སྦྱོང་བར་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་གསོ་སྦྱོང་སྤྱིའི་སྒྲ་བཤད་པའོ། །ཁྱེ་བྲག་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་གི་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། **དྲི་ཀ་ལས།** གསོ་སྦྱོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚུལ་བྲིམས་གསོ་ཞིང་སྦྱོང་བ་

སྟེ་ཞེས་སོ། །

བདུན་པ་གསོ་སྦྱང་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། རང་རང་གི་གནས་སྐབས་སུ་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལུང་གཞི་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་དང་། ༄མ་འབྲེད་སོགས་ཀྱིས་
བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཞི་བར་གནས་པའི་གསོ་སྦྱང་དང་། ༄མ་བུན་པར་བྱ་
བའི་གསོ་སྦྱང་རོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱི་འོན་དང་། ཆོག་གི་འོན་ནོ། །དང་པོ་
ལ། དགོས་པའི་འོན་དང་། བསྐྱས་པའི་འོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

དངོས་སུ་བྱིང་ཆོད་སྦྱང་ཞིང་བརྒྱད་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་སྦྱང་བ་
སྟེ། སྦྱང་བའི་ཁང་པ་ཞེས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞེ་ལས།

དང་པོ་གང་དུ་བསྐྱོམ་པའི་གནས་ནི། གནས་མ་ཡིན་པ་སྦྱང་ཞིང་གནས་སུ་
ཡང་དག་པར་བསྐྱོམ་པ་སྟེ། སྦྱོད་ཡུལ་དུ་ཞུགས་པས་ཞེས་པ་དང་། སྦྱང་ཁང་
བརྩིག་ཅེས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་བསྐྱོམ་པ་ནི་དུག་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་དང་།
མང་དུ་བློས་པ་སྟེ། **མཛོད་ལས།** ཚུལ་གནས་བློས་དང་བསམ་ལྡན་པས། སྐྱོམ་
པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར། །ཞེས་པ་དང་། **སོ་སོར་བར་པ་ལས།** མང་དུ་བློས་པ་
ནགས་ཀྱི་ནང་དག་ཏུ། །ལང་ཆོ་ཡོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གནས་པ་བདེ། །ཞེས་

གསུངས་པས་སོ། །འདོད་པ་ཆུང་བ་དང་ཚྭ་ཤེས་པ་སྟེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་
འདོད་ཆུང་ཚྭ་ཤེས་ཞེས་ཚྭ་ས་ལས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་དང་། གཞན་དུ་
ན་མཉམ་པར་འཛོག་མི་རྣམས་པའི་བྱིར་རོ། །གདམས་ངག་མེད་པར་བསྐྱོམ་པར་
མི་བྱ་ཞེས་པ་དང་། གཞན་དུ་ན་དགོས་པ་མེད་ཅིང་དགག་བྱ་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་
རོ། །ལྷས་སེམས་དབེན་པ་སྟེ། མངོན་པར་འདུ་བར་མི་༼༣༧༽ན་བྱ་ཞེས་པ་
དང་། གཞན་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་མི་རྣམས་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དངོས་པོ་གང་བསྐྱོམ་པ་ནི། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དོན་དེ་ལྟར་མ་
ཡིན་ཀྱང་སྒྲོས་བཅོས་ནས་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། སངོ་རི་བྲག་ཅི་གིང་
ནགས་ཚལ་ཀེང་རུས་སུ་བསྐྱོམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དོན་
རི་ལྟར་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱོམ་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྐྱོམ་པ་ལྟ་བུ་ཅི་
རིགས་པར་ཡོད་དོ། **ལྷང་མ་མོ་ལས།** སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་བཅས་ཏེ་ལྷས་བྱང་པོར་
བསྐང་ལ་བྱན་པ་མངོན་དུ་བཞག་སྟེ། ལྷས་འདི་ལ་རིག་པར་བྱ་བ་བརྒྱད་སྤང་
བར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། བད་དོ་སྐྱབ་ནོ་མཚོན་ནོ་དུག་གོ་མི་རྟག་པའོ་སྟུག་
བསྐྱལ་བའོ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་བདག་མེད་པའོ་སྟུམ་དུ་སེམས་ཏེ་འདུག་ལ། འོན་ཏེ་
མི་རྣམས་ན་ལངས་ཏེ་གྲོག་པ་གསུམ་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་
དོན་ཡང་སྟུག་བསྐྱལ་བྱི་རོ་བོ་ཡིན་པས་ནད་དོ། །སྟུག་བསྐྱལ་བྲག་པའི་རོ་བོ་
ཡིན་པས་སྐྱབ་ནོ། །སྟུག་བསྐྱལ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པས་མཚོན་ནོ། །སྟུག་བསྐྱལ་

བརྒྱད་ནས་བསྐྱེད་པས་དུག་གོ། །སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་འཛིག་པས་མི་རྟག་
པའོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའོ། །བདག་གི་བ་མ་གྲུབ་པས་
སྤྲོད་པ་ཉིད་དོ། །བདག་མ་གྲུབ་པས་བདག་མེད་པའོ། །སྒྲོག་པ་གསུམ་ནི་རྒྱན་
ཆགས་གསུམ་མོ། །

བཞི་བ་རྩུལ་ཅི་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་ནི། བྱིང་པ་སྤང་བའི་བྱིར་གཉིད་བློ་ན་གདོས་
བྱ་གདགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱོད་པ་སྤང་བའི་བྱིར་སྤང་བའི་ཞལ་ཏ་པ་
བསྐྱོ་བ་སྟེ། གཞུང་འདི་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། གནས་མིན་སྤང་ཞིང་གནས་སུ་བསྐྱོམ། །བདེ་བར་གནས་པའི་
རྒྱུན་བརྟན་པ། །ཁུས་པས་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པའི་རྩུལ། །(༡༧)བོ་ཞལ་
ཏ་པ་བསྐྱོ་བྱ་བ་བཤད། །དང་པོ་ནི།

བསོད་སྐྱོམས་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་གྲོང་དང་ལམ་དུ་ཞུགས་
པས་རྣལ་འབྱོར་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱོམས་པར་མི་བྱའོ། །**ཡུང་གཞི་ལས།** འདུག་
པ་དང་བྱ་བ་དང་གསོ་སྤྱོད་བྱ་བར་རྗེས་སུ་གནད་རོ། །འདུག་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་
བསྐྱོམ་པའོ། །བྱ་བ་ནི་གསོལ་བ་དང་གསོལ་བ་དང་གཉིས་དང་གསོལ་བ་དང་
བཞིའི་ལས་སོ། །གསོ་སྤྱོད་ནི་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་གདོན་པའོ་ཞེས་གསུངས་
པ་དང་། དག་སྤྱོད་དག་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་ཞུགས་པས་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་ན་སྤང་བོ་
ཆེ་འབྲུལ་བ་དང་སྤང་ཅིང་གཞོད་པར་གྱུར་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་ཞུགས་

པས་རྣལ་འབྱོར་བྱེད་པ་བཀག་གོ། **ཁྲི་ཀ་ལས།** འདིས་ནི་གོམས་པར་བྱེད་པ་
བཀག་པ་ཡིན་གྱི། འདུལ་བའི་དོན་དུ་རྩ་འཁུལ་གྱིས་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་ལ་
སོགས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅི་གཅིག་པ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་བཀག་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྒྲོན་ཆགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་སོ། །སྒྲོ་ཁང་དང་བྱིམ་
ལ་སོགས་པར་མི་མང་པོ་མངོན་པར་འདུ་བ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲུབ་པར་མི་
བྱའོ། །སྒྲོ་བཅད་ན་ནི་མངོན་པར་འདུ་བ་ཉིད་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆེ་
བྱིམ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །བསམ་གཏན་
གྱི་ཆེར་མ་སྒྲུ་ཡིན་པས་གནས་ཁང་དེར་མི་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུ་འབྱུང་བས་རྣམ་
པར་གཡེང་བར་བྱེད་པ་དང་། གཏུམ་པོ་ནི་སྟག་དང་སེང་གེ་ལ་སོགས་པ་སྟོག་
ཆགས་གཏུམ་པོ་དག་སྟེ་གཏུམ་ལང་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱ་ཆོམས་པ་ནི་ཀྲལ་ཀ་
བ་དང་ནལ་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བྱ་ཆོམས་དང་སྟོན་ཐབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟ་བུ་དག་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་རིགས་སོ། །དངོས་སུ་གཉིད་ལྷགས་དང་རྣམ་
གཡེང་སྤང་ཞིང་། རྒྱད་ནས་ཉོན་མོངས་པ་༼ ༣༧ ་ ༣༩ ༽མཐའ་དག་སྤང་བར་བྱེད་
པའི་ཁང་པ་ནི་སྤོང་ཁང་སྟེ། སྤོམ་པའི་གནས་བརྩིགས་པར་བྱའོ། །

སྤོང་ཁང་དེ་རྣམ་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་ངོས་རེ་རེར་གནས་ཁང་
བརྩིགས་པའི་གནས་ཁང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྤང་གདོད་དོ། །གནས་ཁང་གཉིས་
ཀྱི་བར་དུ་སྤང་གདོད་དོ་ཞེས་གཞི་འགྲེལ་ལས་སོ། །**འགྲེལ་རྒྱུད་ལས།** བསམ་

17

འཇུག་ན་སྐར་ཁུང་ལ་སྒོ་སྒྲིག་ས་ཏེ་སྒོ་ལོག་ས་དང་། སྒོ་སྒྲིག་ས་དེ་རྒྱུད་གིས་བྱེ་
ནས་ཐོད་གཏན་དང་། གནམ་གཟེར་དང་། འཁོར་གཏན་དང་། དེ་རྣམས་དབྱེ་
བའི་བྱིར་དབྱུག་གྲུ་སྐྱམ་ཁ་ཉི་བར་བཞག་བར་བྱའོ། །དག་སྒྲོང་མང་བ་ཉིད་གྱི་
བྱིར་སྒྲོང་ཁང་དུ་སྒྲོང་བ་པ་རྣམས་མི་ཤོང་ན་སྒྲོང་ཁང་དུ་མའི་སྟེང་དུ་ཁང་མོ་ཆེ་
སྒོ་ཁང་ཐ་དད་ཀྱང་སྟེང་ཁང་ཆེན་པོ་གཅིག་བྱའོ། །མི་ཤོང་ན་ཡང་ཐོག་བྱ་སྟེ་
རིམ་ཁང་གཉིས་པ་བྱའོ། །ཁང་མོ་ཆེ་བྱ་བ་དང་ཡང་ཐོག་བྱ་བ་ནི། སྤང་ཁའི་ག་
ལས། མི་ཤོང་ན་ཐོག་རྒྱུ་ཁང་མོ་ཆེ་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྤང་ཁའི་ག་ལས།
མི་ཤོང་ན་སྟེང་དུ་རིམ་ཁང་གཉིས་པ་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་
འགལ་བ་མེད་པས་འདིར་གཉིས་ཀ་བསྐྱུས་སོ། །འཇོག་པའི་བྱིར་སྒྲོང་ཁང་དེར་
ཐོམ་སྐྱས་བྱའོ། །ཐོམ་སྐྱས་ལ་མི་རྣམས་ཕན་ཚུན་དུ་མི་ལྷུང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་
ཐོམ་སྐྱས་ལ་ཁ་བྱེར་གྱིས་བསྐྱོར་བར་བྱའོ། **ཁྱི་མ་ལས།** ཐོམ་སྐྱས་གྱི་ཕ་རོལ་
ཚུ་རོལ་དུ་ཤིང་ཐགས་བརྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །ཁ་བྱེར་དེ་མི་འགྲུལ་བར་བྱ་
བའི་བྱིར་ལྷགས་གྱི་གཟེར་བྱ་དག་གིས་གདབ་བོ། །འོན་ཀྱང་མི་ཤོང་ནས་
བཀའ་སྤྱུལ་པ། སྒྲོང་ཁང་གི་བྱི་རོལ་དུ་སྒྲོང་ཁང་ཆེན་པོ་བྱམས་ལྟ་བུའམ། བྱི་
རོལ་དུ་གནས་ཁང་གི་ཆོད་ཁང་ཐུན་གྱིས་མངར་བ་སྒོ་ནང་དུ་ལྟ་བ་དག་ཀྱང་
བྱའོ། །གནས་ཁང་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲུའི་ཐད་ཀར་སྒོ་གདོད་པར་མི་བྱའོ། །གནས་
ཁང་དག་ཕན་ཚུན་སྒོ་བྱང་ཐད་དུ་གཏོད་པས་ཕན་ཚུན་སྒྲོང་ནས་སྒོ་དག་བཟུང་

ཉི་གདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་འདིར་བསྐྱེས་༼ ༣༧ ༽པ་ཡིན་
ནོ། །སྒྲོང་ཁང་ལ་སྒྲོ་ཁང་བྱའོ། །དེའི་ཉི་ལམས་གྱི་ཆད་དུ་ས་སྤྱག་ཀྱང་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འདུག་པའི་ཆད་དུ་ས་ལས་བྱས་པའི་སྟེགས་བུ་གྲུ་བཞི་དག་དང་། ཤིང་ལས་
བྱས་པའི་ཁྲིའུ་ཡང་བྱའོ། །ཁྲིའུ་དེ་ནི་རོས་བཞི་པོ་ཁོ་ར་ཁོ་ར་ཡུག་ཏུ་བྱ་བཞིས་
ལམས་བ་བཟང་ངོ་། །ཁྲིའུའི་སྟེང་དུ་བར་རྒྱ་བའི་ཐགས་མའི་རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་
ལྗེའོ། །ལྗ་གང་ཞེ་ན། ལྷ་ལྷའི་དང་། ཤ་ནའི་དང་། དེས་མའི་དང་། རས་མའི་
དང་། སྒ་སྒ་མའི་དོ། །དེ་ལྷ་ནི་མཚོན་པར་བྟན་གྱི། གཞན་ཐག་གྲུ་སྟེགས་བཀག་
པ་ནི་མིན་ནོ། །ཁྲིའུའི་སྟེང་དེར་སྟན་ནང་ཆངས་ཅན་དག་གཤིང་ངོ་། །སྟན་དེའི་
ཆད་ནི། ཁྲིའུ་དེའི་ཁོ་ར་ཁོ་ར་ཡུག་ཏུ་སྟན་ནང་ཆངས་ཅན་དེའི་མཐའ་མ་རྣམས་
མཐོ་གང་ལྷག་པ་ཉིད་བཟང་ངོ་། །འདིར་སྟན་གྱི་ཆད་**ཁྲི་ཀར།** དེ་ལྷ་བས་ན་
རྣམས་སྤྱང་དུ་བྱ་བཞི་དང་། ཞེང་དུ་བྱ་དོ་ཡོད་པ་ཉིས་བཅུ་བྱ་བྱས་ཉི་དྲུབ་པར་
བྱའོ་ཞེས་འབྲུང་བ་དང་། སྟན་བལ་གྱི་སྟན་བྱེད་པའི་སྐབས་གྱི་**ཁྲི་ཀར་དང་།** **ལུང་**
ལུ་བ་ལས། སྟན་གྱི་ཆད་ཆེན་པོ་ནི་ཆུར་བྱ་བྱེད་དང་ལྗེའོ། །ཆུང་དུ་ནི་བྱེད་དང་
གསུམ་མོ། །འབྲིང་ནི་དེ་གཉིས་གྱི་བར་ནོ། །ཞེང་ཆད་ནི་གཤིང་བའི་ཆད་དང་
མཉམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཉལ་བའི་སྟན་གྱི་ཆད་དང་
། འདི་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོམ་པའི་སྟན་གྱི་ཆད་དོ། །

སྟན་ནང་ཚངས་ཅན་དེ་ཅིས་དགང་ཞེན། ཤིང་ཨྲ་རྒྱའི་དང་། ཀ་ཤིང་དང་།
ཨར་ཀའི་དང་། སྤྱ་བའི་དང་། ཤལ་མ་ལི་དག་གི་བལ་གྱིས་དགང་དོ། །ནག་པོ་
ནི་ཤ་ཟའི་གོས་ཡིན་པས་ཁ་དོག་མི་རུང་བ་ཡིན་ཀྱང་རྩ་མ་ནག་པོ་ལས་སྟན་གྱི་
ནང་ཚངས་བྱ་རུང་བར་ཅི་ཤེས་ཞེན། ཨྲ་རྒྱའི་ཤིང་བལ་ནི་རྒྱ་མི་རུང་བ་ཡིན་
ཀྱང་སྟན་གྱི་ནང་ཚངས་བྱར་རུང་བའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །

ཡང་ན་བལ་དང་། ཤ་ན་དང་། རས་བལ་དང་། རས་མ་^{༡༣༣}དག་དང་།
ལོ་མའི་ཚོགས་དག་གིས་དགང་དོ། །སྟན་གྱི་ནང་ཚངས་རྣམས་ནང་གི་སྤྱོགས་
ཐམས་ཅད་དུ་ཁོད་སྟོམས་པའི་དོན་རིམ་བཞེན་དུ་འདུག་ཅིང་། གཞན་དུ་མི་
འཆུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མདོ་མདོར་བྱ་རོག་རྒྱང་དག་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

སྒྲིམ་པ་ན་གཉིད་བློ་ན་གདོས་བྱ་གདགས་པར་བྱའོ། །གདོས་བྱ་ནི་**རང་གི་
རྣམ་བཤད་ལས།** ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱས་པའི་གདོས་བྱ་ཆེད་ཀྱི་སྟོན་
འབྲ་བ་ཆུང་དུ་བྱས་ཏེ། དེའི་ལུང་མིག་ནས་སྤྱད་པས་བཏབ་པ་དེ་བསམ་གཏན་
པ་རྣམས་གཉིད་བློ་ན་གདོས་བྱ་དེ་རང་གི་རྣ་བ་ལ་བཏགས་ཏེ་དབྱང་བར་
བྱའོ། །ཞེས་བཤད་དེ་ལྷོ་ཀ་ལས་ཀྱང་དོ། །**ཐུན་ཚོགས་འགྲེལ་པ་ལས།** བྱང་
བྱའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤིང་གཞོགས་པ་མཐོ་གང་གི་ཆད་དུ་བྱས་ཏེ། སྤྱད་པས་རྣ་བ་
ལ་དབྱངས་པ་འཕམ། མགོ་བོ་ལ་བཞག་ན་རབ་རྩ་གཡོ་བའི་ཆདེས་ཡན་ལག་གི་

ཕྱོགས་ལ་ཕོག་པས་གཉིད་སངས་པའི་ཐབས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གདོས་
བྱ་འདི་ལ་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་**དེ་ཉིད་ལས།** ཤིང་སོགས་ལས་
བྱས་པའི་རིལ་བ་རྩུང་དུ་སྐྱེད་པ་ལ་སྐྱུད་པས་བཏགས་པ་རྣ་བ་ལ་དབྱངས་པ་
གཉིད་ལོག་པས་གཡོས་པ་ན་རྩ་ཡོངས་སུ་བོ་བ་གདོང་པ་ལ་འབབ་པས་གཉིད་
སད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་དོ། །སྤྱོད་བ་པ་གཉིད་ཡུར་བ་ན་སྤྱོད་བའི་
ཞལ་ཏ་པས་དབྱུག་གྱུ་དལ་བས་གཟུག་པར་བྱའོ། །དབྱུག་གྱུ་དེས་སྤྱོད་བ་པའི་
ལུས་བསྐྱད་པར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །དབྱུག་གྱུ་དེའི་ཅེ་མོ་ནི་མི་རྣོ་བར་
བྱ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྲེ་བཅད་འཕྲོ་ལྟ་བུ་རས་མ་དག་གིས་དགྲིས་པས་
སོ། **ཁྲི་ཀ་ལས།** བྲེ་ཞེས་བྱ་བ་གཞལ་སྒོད་ཀྱི་རྣམ་པ་དེའི་བཅད་འཕྲོ་ཞེས་
སོ། །སྤྱོད་བ་པ་གཉིད་ཡུར་པ་ལ་སྤྱོད་བའི་ཞལ་ཏ་པས་ཕོ་ལོང་སྟེ། **གཞི་འགྲེལ་**
ལས། སྐྱུད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་རྒྱུ་པོའོ་༼ ༣༧༧ ༽ཞེས་པ་དེ་འཕང་བར་
བྱའོ། །ཕོ་ལོང་དེ་འཕངས་ནས་ཀྱང་ཕྱིར་ལོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐ་གྲུ་གདགས་
པར་བྱའོ། །གཉིད་ཡུར་བ་དེའི་མདུན་དུ་མར་མེ་བཞག་པར་བྱའོ། །མ་སངས་ན་
རྐང་པ་ཡ་གཅིག་དབྱུང་རོ། །དེས་ཀྱང་མ་སངས་ན་ཡ་གཅིག་ཀྱང་དབྱུང་རོ་
། །དགོ་སྤྱོད་སྤྱང་བ་པ་མུན་ཁུང་ན་འཆགས་ན་ལམ་མི་འཆོལ་ཞིང་མི་ཐོབ་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་འཆགས་ས་མགོ་མཇུག་སྟེ་བས་པའི་ཐོང་ཐག་ཐང་ཆད་རབ་ཏུ་
བརྒྱངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་སྐྱུག་མའི་སྐྱུ་གྱུ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱོན་པའི་བྱ་གྱུ་ལ་འཇུས་

ཏེ་བཅག་པར་བྱ་བའམ། ཡང་ན་སྤྱི་གུ་དེ་ལ་བཏགས་པའི་ཐ་གུ་ལ་ལག་པས་
འཇུས་ཏེ་སྤྱི་གུ་པར་བྲིད་ཚུར་བྲིད་ཅིང་བཅག་པར་བྱའོ། **ལུང་གཞི་ལས།** སྤྱི་གུ་
བསྐྱོན་པ་ལ་སྤྱད་པས་བཏགས་པ་ལ་འཇུས་ཏེ་བཅག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ལ།
ལུང་མ་མོ་ལས་ནི། སྤང་བྱ་དེས་པ་ལ་སྤྱི་གུ་བཅུག་ནས་དེ་ལ་འཇུས་གིང་བཅག་
པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ལུང་ལས་སྤྱི་གུ་ལ་འཇུས་ཏེ་ཞེས་མ་གསུངས་མོད་
ཀྱི། འོན་ཀྱང་རུང་བར་སྒྲུང་བས་དེས་ན་ལོགས་གིག་ཏུ་སྒྲོས་གེས་ཀྱི་ཀ་ལས་
བཤད་དེ། ལུང་གཞི་ལས་མ་གསུངས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །མཆིལ་ལྷུ་མ་ཅན་
གིས་བཅག་པར་མི་བྱའོ་སྟེ། **གཞི་འགྲེལ་ལས།** སྤྱི་འབྱུང་བས་སྤོང་བ་པ་གཞན་
ལ་གཞོད་པ་དང་། མ་གུས་པའི་ཚུལ་ཡིན་པས་དགག་པ་མཛད་ཅེས་བཤད་
དོ། །འཆག་པའི་ཆེ་རྒྱུད་པ་གཉིས་ལ་རྩལ་མི་འགོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འཆག་
སར་པར་ཐང་གདིང་བར་བྱའོ། །པར་ཐང་ནི་མཚོན་པ་སྟེ་སྟན་གཞན་གྱི་དཔེ་
ཡིན་ནོ། **ཀྱི་ཀར།** རྒྱུད་པ་རྩལ་ཅན་གྱིས་སྤྱི་ལ་མོ་གྲུང་བཅས་པ་ན་གོས་མི་རུང་
བར་མི་བྱའོ་ཞེས་སོ། །སྤོང་བ་པས་ཞག་གསུམ་ཞིང་རྒྱུད་པ་གཉིས་སྤུམ་ཅུང་
ཟད་ཅམ་གྱིས་བསྐྱུ་བར་བྱའོ། །གཉིད་བྱོ་བ་བསངས་པར་མི་རུས་ན་རྣལ་འབྱོར་
བསྐྱོམ་པའི་༼༣༧༧བ༽གནས་དེར་ཡང་ཉལ་བར་བྱའོ། །བསྐྱོམ་པའི་གནས་
དེར་ཉལ་ན་སྒྲོ་གྲེགས་ལ་སོགས་པས་སྒྲོ་བཅད་པར་བྱའོ། །དེར་སྒྲོས་ཀྱང་བབ་
སྟེ་ཉལ་དུ་རུང་བའོ། །

བཞི་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། དགོས་པའི་དོན་ནི།
སྤྱོད་བ་པ་བདེ་བར་གནས་གིང་ཡིད་དལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱེ་
བའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ལ་བཞི་ལས།

དང་པོ་ཡུལ་གང་བསྐྱོ་བ་ནི་ཆོས་བརྒྱ་བཞི་དང་ལྷན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱར་བཤད་
པའི་དགོས་སྤོང་ཆོས་དྲུག་ལྷན་གྱི་སྟེང་དུ། མཚམས་ཀྱི་ནང་གནས་འགོ་བ་བཞི་
དང་བུལ། །སྤྱོད་དང་སྤྱར་བསྐྱོས་མིན་དང་ཆོག་ས་ལོངས་མིན། །ཅིས་བཟུང་
སྟེ། དེ་ཡང་མཚམས་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པ་སྟེ་མཚམས་གཞན་ན་གནས་པ་ནི་ཞེས་
གསུངས་སོ། །འགོ་བ་བཞི་དང་བུལ་བ་སྟེ། འདུན་པ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་
ལྷག་དང་། འཛིགས་པས་འགོ་བ་དང་བུལ་བ་ཞེས་སོ། །སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་ནས་སྤྱོད་བར་
བྱས་ཏེ་བསྐྱོའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། བསྐྱོ་བའི་ལས་ལ་སྤྱོད་བ་མི་འདྲི་ན་ཆོས་མ་ཡིན་
པའི་ལས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱར་བསྐྱོས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་སྟེ་སྤྱར་
བསྐྱོས་པ་ནི་མ་བསྐྱོས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པའི་གནད་ཀྱིས་སྤྱར་རོ། །གཞན་
དུ་ན་ཆོག་དོན་མེད་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་ས་སུ་མ་ལོངས་པ་སྟེ་
ཆོག་ས་ཀྱིས་ཆོག་ས་ལ་ལས་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས། གཞན་དུ་ན་ཆོག་ས་
ཅོམ་དུ་རྩས་མཐུ་མཉམ་པས་གྲུས་པ་མི་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་
དམིགས་བསལ་ནི་དགོ་ཚུལ་རྣམ་དག་ཆོག་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་

བསྐྱོས་ཀྱང་རུང་ངོ་། །གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་བསྐྱོ་བ་ནི། དགོ་འདུན་མཚན་
ཉིད་བཞི་ལྟ་བུ་གིས་སོ། །གསུམ་པ་ཆོ་ག་གང་གིས་བསྐྱོ་བ་ནི། སྦྱོར་དངོས་
འཇུག་གསུམ་གིས་ཏེ། སྦྱོར་བ་སྦྱོ་བ་འདྲི་བ་དང་། དངོས་གཞི་
༼ ༣༧ ༽ གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་། མཇུག་ལས་ཀྱི་མཇུག་སྤྱད་བརྗོད་
བཤོ། །བཞི་པ་བསྐྱོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། གཞུང་འདི་ཉིད་ལས་གཤམ་པར་འགྱུར་
རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཞལ་ཏ་པ་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོ་བར་བྱའོ། །སྦྱོར་བ་
པའི་ཞལ་ཏ་པ་དེའི་ལས་སུ་བྱ་བ་ནི་ནམ་ལངས་མ་ཐག་ཁོ་ནར་ཆག་ཆག་གདབ་
བ་དང་། དུགས་བདར་བྱ་བ་དང་། གཅི་བ་གསར་པའི་བྱུག་པས་བསྐྱུ་བར་
བྱའོ། །སྟན་དེར་བཤམ་པར་བྱའོ། །བཤང་བ་དང་གཅི་བ་སྟེ་མི་གཙང་བའི་
སྐྱབས་གཉིས་ཀྱི་བྱི་དོར་བྱའོ། །བྱི་དོར་ནི་ཆག་ཆག་ལ་སོགས་པས་སོ། །དག་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆབ་ཁུང་དག་ཏུ་བོང་རྟོག་དང་། །ས་དང་ཆུ་དག་བཞག་པར་
བྱའོ། །ནལ་འབྱོར་གྱི་གནས་དེར་སྦྱོར་བ་པ་དག་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་གཞི་བརྟུང་ངོ་
། །གཞིའི་རྒྱ་ནི། ཅན་ན། རྒྱ་ལྷག །སྟག་པ། སྟར་ག །འོམ་བྲ། སང་ལྷེང་། འོད་
མ། ཅན་ན་དམར་པོ་དང་བརྒྱད། དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱ་གར་ན་ཡོད་པའི་གིང་ཏ་ལ་དང་
། ཀམ་བྲ་ཀ་སོགས་བདུན་ཏེ་བཙོ་ལྷ་ལ་གང་འཛོམ་བྱེད། དེའི་ཚད་ནི་སྤིད་དུ་

སོར་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་བཞི། ཞིང་དུ་སོར་དུག། ཟུར་གཉིས་བཅུ་མ་ཐེན་པ་ལ་སོར་གཉིས་ཡོད་
དགོས་རྣམས་ལ་སོར་གཉིས། ཟུར་གཉིས་བཅུ་མ་ཞིང་བརྒྱད་བཞོགས་སུ་བྱས་པ་
ལ་སོར་རེ་རེ་དང་། ཅུ་གཉིས་ནི་སྤལ་བའི་མགོ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །དེ་བརྟུང་བའི་
ཤིང་ནི་གོང་དུ་བསྟར་བའི་ཤིང་འབྲས་བུ་ཅན་དེ་ཉིད་ལས་བྱས་པ། སྤོང་ཆད་
སོར་ཉར་བཞི་པ། ལྷུ་མ་ཞིང་ཅུ་གཉིས་ནེ་ལུ་ལའི་མགོ་བཞིན་བྱའོ། །དེའི་རབ་
གནས་ནི་བཀ་ཤིས་བརྗོད་པའི་ཆོག་གི་བ་དང་། སེར་སྤགས་གི་བར་བྱ་སྟེ།
བརྟུངས་པས་གཞོད་པ་ནི་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །བརྟུང་ལུགས་ལ་ཉ་ལྟར་
བརྟུང་བ་དང་། མདོ་ལས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལྟར་བརྟུང་བ་སྟེ།

༼ ༤༧ ༽ བྲངས་ནི་རྒྱུད་གཅིག་ལ་སྤུམ་ཅུ་ཅུ་བཞི་ཡོད་དོ། །གཞི་བརྟུང་བ་
དའི་གནས་ནི་ཁང་སྟེང་དོ། །དགེ་འདུན་བསྟུ་བའི་བྱིར་གཞི་བརྟུང་བ་ལ་ནི་རྒྱུད་
གསུམ་དང་བྲངས་གསུམ་དེ་སྟོན་གྱི་ཏོག་དག་བྱའོ། **ཀྲི་ཀར།** མཇུག་ཏུ་ཏོག་སྐྱ་
ལན་གསུམ་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ལས་བརྒྱ་ཅུ་གཅིག་ལས་གང་རུང་བྱ་བའི་དོན་དུ་
གཞི་བརྟུང་བ་ནི་རྒྱུད་གཅིག་དང་ཏོག་གསུམ་མོ། །ལུང་ཁ་ཅིག་ལས་ནི་ལས་བྱ་
བའི་དོན་དུ་གཞི་བརྟུང་བ་ལ་རྒྱུད་གསུམ་དང་ཏོག་གཉིས་སོ་ཞེའོ། །ཤི་བ་ལ་
ཁྱོགས་ཐུག་པས་བཏོགས་ཏེ་རོ་དབྱུང་བའི་དོན་དུ་ནི་བྱི་བོའོ། **ཀྲི་ཀ་ལས།** བྱི་
བོ་ནི་རྒྱུད་ཉི་ཆེ་བརྟུང་ཞིང་མཇུག་ཏུ་ཏོག་མི་བརྟུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

ལུང་ཁ་ཅིག་ལས་ནི་བའི་དོན་དུ་གཞི་བརྟུང་བ་ནི་རྒྱུད་གཅིག་དང་ཏོག་གཅིག་

གོ་ཞེས། །སྤྲོང་བ་པ་སྤྲོང་བ་ལ་འདྲུ་བའི་དོན་དུ་ནི་མཁར་གསེལ་འབྲོལ་བས་
གཞུང་དེའི་བྱ་བ་བྱའོ། །ལུང་ཁ་ཅིག་ལས་ནི་སྤྲོང་བའི་དོན་དུ་གཞུང་ཁྱེད་
ཞེས། །ཞེས་སྒྲོས་ན་གཞུང་ཁྱེད་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཅེ་ན། འདི་ལ་དོན་བཤད་པ་དང་།
སྤྲོ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། **རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས།** མཁར་གསེལ་
ཉིད་གཞུང་ཁྱེད་ཀྱི་བར་བརྗོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞུང་ཁྱེད་སྤྲོ་
བཤད་པ་ནི། ལུང་ཁ་ཅིག་ལས་ནི་ཀ་ཏི་ཞེས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཀ་ཏི་ཞེས་པའི་
སྤྲོ་ལས་གཞུང་ཁྱེད་ཀྱི་ཞེས་དོན་འགྲུབ་བྱས་པའོ། །འགྲེལ་ཆུང་གི་མདོ་རྩ་བ་ལས་
ནི་ཀ་ཏི་ཞེས་བྱ་སྐད་སོར་བཞག་ཏུ་ཡོད་དོ། །འོག་གི་གཞུང་དང་གཞུང་ཁྱེད་
གཉིས་ཀ་བརྒྱུད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་གཞུང་ཁྱེད་ཀྱི་བྱ་བ་ཡིན་གྱི།
མཁར་གསེལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། **།གཞི་འགྲེལ་ལས།** ཆོམ་རྒྱན་ལ་སོགས་པས་
གཞོད་པ་བྱུང་བ་ལ་གཞུང་བརྒྱུད་པ་ལ་ཇི་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པ་དེ་ཙམ་བརྒྱུད་བར་
བྱས་ཏེ་ནམ་ཞི་བར་གྱུ་འོ། །སྤྲེལ་དག་སེར་༼ ༣༤༤ ཀ ༽པ་ལ་སོགས་ཞི་ཞེས་བར་
དུ་འཆད་དོ། །ཟབ་གྱི་ཕྱིར་གཞུང་བརྒྱུད་པའི་དོན་དུ་ནི་གཞུང་དང་གཞུང་ཁྱེད་
གཉིས་ག་བརྒྱུད་དོ། །

དེ་གཉིས་གཅིག་ཅར་རམ་མཚུག་ཐོག་ཁོ་ནར་བརྒྱུད་རམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ།
བར་དུ་བཅད་དེའོ། །ཇི་ཙམ་གྱིས་བར་དུ་བཅད་དེ་ཞེ་ན། རྒྱུད་པས་སོ། །སྤྲོ་
གཞུང་ཁྱེད་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་ལ་ཁང་སྤྲོད་དང་། གཙང་སྤྲོད་ལ་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་

མཆོད་པ་དང་ལུང་བཟེད་བཟུ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་
གདུགས་ཆོད་ལ་བབ་པའི་ཆེ་གཞི་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་རོ། །དགེ་འདུན་འདུས་པ་ཆེན་
པོའི་ཆོ་བའི་གྱི་ཕྱིར་འདུ་བའི་དོན་དུ་གཞི་བརྒྱུད་ས་པས་ཐོས་ཤིང་གོ་བར་མི་
འགྱུར་བ་ལྟར་ན་དུང་སྤྱི་ལ་ཉེ་འབྲུད་པར་བྱའོ། །རྩ་བོ་ཆེ་དག་བརྒྱུད་རོ། །གཞི་
བརྒྱུད་ས་པར་མི་འགོ་བར་མི་བྱའོ་སྟེ། གཞི་བརྒྱུད་ས་པ་ནི་དགེ་འདུན་འདུ་བའི་
ཕྱིར་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་ལྷུང་བར་མི་བྱའོ་སྟེ་གཞི་དེའི་ཕྱིར་ལྷུང་བ་ཁོ་
ནར་འགོ་བར་བྱའོ། །སྟོང་པ་བ་དག་གིས་མཆོད་རྟེན་ལ་བྱག་བྱ་བ་དང་། ལུང་
བཟེད་བཟུ་བ་དང་བསོད་སྟོམས་ལ་འགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་འགྲུབ་པའི་
དུས་ཀྱི་ལྷག་མ་དེ་ཙམ་ཞིག་ལུས་པ་ན། **ལུང་ག་ཞི་ལས།** དགེ་འདུན་ལས་ཐོབ་
པ་རྣམས་ཁྲུས་བྱས་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་འདུ་ཁོམ་པ་དང་། བསོད་སྟོམས་
པ་རྒྱུད་ལག་བཟུས་ནས་གོང་དུ་བསོད་སྟོམས་ལ་འཇུག་ཁོམ་པ་དང་། ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་འཕྲོ་གཅོད་པ་ན་སྟོང་བ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་
དང་མདོ་སྟེའི་རྒྱུད་དང་། བསྟོ་བའི་རྒྱུད་དེ་རྒྱུད་ཆགས་གསུམ་པ་འདོན་ཅིང་ཉིང་
རེ་འཛིན་བསྟོམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཅི་བདེར་འཕྲོ་བཅད་པར་བྱའོ། །སྐབས་འདིར་
སྟོང་བ་པའི་ཞལ་ཏུ་བས་ནི་སྟོང་བ་པ་རྣམས་ལ་ད་ནི་ཅི་བདེར་སྟོད་ཅིག་ཅེས་
སྒྲུབ་པར་བྱ་སྟེ། **འགྲེལ་རྒྱུད་ལས།** །**༼ ༣༧༩ ༽**བསམ་གཏན་དུ་ཞུགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་དུས་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་དོ། །རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པ་དེ་

ཉ་ཅང་མང་ཉུང་མིན་པ་རན་པར་བྱའོ། **ཁྱི་ཀ་ལས།** རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པ་
བཏོན་པའི་འོག་ཏུ་སྒྱུར་པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །སྤྱི་བཤད་
པར་བྱ་ཞེ་ན། **ཡུང་དང་ཀར་ག་ལས།** གནས་བརྟན་གྱིས་ཡོན་བཤད་པར་བྱའོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྒྲོང་བ་པའི་ཞལ་ཉ་པས་ཡོན་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་
གཟིམ་གསུངས་པ་དེ་ལོར་ངེས་སོ། །ཡོན་བཤད་པ་དེ་མང་ཉུང་རན་པར་
རོ། །སྒྲོང་བ་པའི་ཞལ་ཉ་པ་དེས་སྟོན་བཤམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དུ་སྤྲུང་
འདུ་ཞིང་། གདན་ཆ་བརྟུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དུ་འཇུག་ཏུ་འགྱེས་པར་
བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྤྲུང་འདུ་མི་ཁོམ་པའམ་འཇུག་ཏུ་འགྱེས་པར་སྤྱོད་མི་ཁོམ་པའི་
རྒྱུན་དེ་ཉ་པུ་བྱུང་ན་སྒྲོང་བའི་གནས་ཀྱི་ལྗེ་འུ་མིག་སྤྱི་བཤམ་སྤྱོད་པ་བརྟན་པར་
བྱའོ། **ཁྱི་ཀར།** སྤྲུང་ལྗེ་འུ་མིག་འགའ་ཞིག་གི་ལག་ཏུ་བཞག་ན་ཡང་ལྗེ་འུ་མིག་
འདིའི་ལག་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གསོ་སྦྱོང་གི་གཞི་ལས་ཞི་གནས་
ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་གི་སྐབས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྤྱི་འོན་དང་། ཆེག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། གནས་ལ་སྒྲོ་
མཐུན་བྱས་པའི་དགོས་དོན་ནི།

སྤྱིར་གནས་ལ་སྒྲོ་མཐུན་བྱས་པས་དགེ་འདུན་རྣམས་སྤྲུགས་མཐུན་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་བྲག་ཏུ་ལས་ཀྱིས་བྱས་པས་ཀླག་ཙེར་དུ་མི་འགྱུར་བའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་གནས་གང་ལ་སྒྲོ་མཐུན་བྱ་བ་

ནི་བཞི་ལས།

དང་པོ་ནི། གྲུབ་པས་ཟིན་པའི་གནས་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པ་སྟེ་
གཞི་ལས་གྲུབ་པའམ། མ་བྱས་པའམ། ཟིན་པ་ལའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
གསུམ་ལས་གཞན་དུ་དབྱེ་བར་ལྟ་བུ་ལ་གནས་ལ་སྟོ་མཐུན་མི་འཆགས་ཏེ།
གནས་༼༣༧༩༽ནི་ཀྱི་སྟོ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཉེ་ལའོར་འདོམ་གང་
ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ཉེ་ལའོར་འདོམ་གང་དང་ལྡན་པ་ལའོ་ཞེས་གསུངས་
པ་དང་། གཞན་དུ་ན་ཉེ་ལའོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཆོ་ག་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉེ་ལའོར་མེད་ན་བདེ་བའི་རྒྱུར་མི་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དགོ་འདུན་གྱིས་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དགོ་འདུན་
འདོད་ནའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་དུ་ན་ཀྱང་སྟོ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །བཞི་པ་སྟོ་མཐུན་བྱས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་སྟེ། སྟོ་གནང་བ་མ་བློབ་
པ་ལའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་གནད་ཀྱིས་སྟུར་རོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་སྟོ་མཐུན་བྱ་བ་ནི། དགོ་འདུན་མཆོན་ཉིད་བཞི་ལྡན་
གྱིས་སོ། །

གསུམ་པ་ཆོ་ག་གང་གིས་སྟོ་མཐུན་བྱ་བ་ནི། གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་གྱིས་སོ། །
བཞི་པ་སྟོ་མཐུན་བྱས་པ་འཛིག་པའི་རྒྱུ་ནི། མཆོམས་ནང་དེ་ན་དགོ་སྟོང་མེད་
པར་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་དང་། རྟེན་ཞིང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་དང་། གནས་ཞིང་མ་

ཡིན་པར་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྐྱབས་ཀྱི་ཞེན་པ་འབྱུང་རུང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་དོ། །
གཉིས་པ་ལ། གང་དུ་བྱ་བ་གནས་ཀྱི་སྐབས། །གང་དུ་བྱ་བ་ཆོགས་པའི་
སྐབས། །རི་ལྟར་བྱ་བ་ཆོག་དེའོ། །དང་པོ་ལ། ཐུགས་མཐུན་བྱ་བྱིར་སློ་མཐུན་
བྱ། །མི་འདུ་དགག་བྱིར་མཆོམས་ཆེན་བཅད། །འདུ་བ་ཁྱབ་ཆེས་དཀྱིལ་འཁོར་
གཅད། །ཅི་ཅམ་འདུ་བྱིར་ལས་མཆོམས་སྟོན། །དང་པོ་ནི།

གསོ་སྦྱང་གི་གནས་ལ་དགོ་འདུན་གྱི་སློ་མཐུན་པར་བྱའོ། །གསོ་སྦྱང་གི་
གནས་རི་ལྟ་བུ་ལ་སློ་མཐུན་པར་བྱ་ཞེན། །གནས་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་ཤུའི་རྩ་ལ་
བས་མ་བྱས་པར་རང་གྲུབ་པ་བྲག་ཐུག་ལ་སོགས་པའམ་སྟེ། །འདི་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐྱབས་པེ། ཐང་སྟོང་པ་༼ ༣༧ ཡབ ༽ལ་སློ་མཐུན་བྱ་སྟེ་གྲུབ་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དགག་པ་ནི། དབྱེ་ཐང་ཀ་ལ་གནས་ལ་སློ་
མཐུན་མི་བྱ་སྟེ། སྐྱབས་ཀྱི་ཞེན་པ་འབྱུང་རུང་དུ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །**རང་གི་ནམ་**

བཤད་དང་ཁྱེ་ཀ་ལས། གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཆགས་པའི་བསྐྱལ་པའི་ཆེ་རང་
གྲུབ་པའམ། །དེའི་འོག་ཏུ་གཏོབས་ཆད་པ་ལ་སོགས་པས་རང་གྲུབ་པ་
སྟེ། དབང་ན་རིའི་བྱ་སྐྱེབས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས་འདི་ལ་
སྐྱབས་ཀྱི་ཞེན་པ་འབྱུང་རུང་དགོས་པར་གྲུབ་པོ། །དབྱེ་ཐང་ཀ་ལ་གསོ་སྦྱང་བྱེད་
ན་གནས་ལ་སློ་མཐུན་མ་བྱས་པར་གསོ་སྦྱང་བྱེད་པར་བཞེད་སྟངས་རོ། །གལ་ཏེ་
དགོ་འདུན་ནམས་བྱེད་གནས་གྲུབ་པ་ལ་བསྟན། །བྱེད་གནས་ཟིན་པ་ལ་བསྟན་

ནས་མཆོམས་གྱིས་མཆོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་གཉིས་ཀ་སྒྲོས་དགོས་ལ། གྲུབ་པའི་ནང་
དུ་ཟིན་པའམ། བྱས་པའམ། ཟིན་པའི་གནས་སུ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་ན་ནང་མ་དེ་
ཉིད་གྱིས་སྒྲོས་དགོས་སོ། །ཟུང་གྲུབ་བྱས་ཟིན་གསུམ་གྱི་གནས་ལ་བསྐྱད།
ཟུང་དབྱེ་ཐང་དུ་བསྐྱད་ན་གནས་ལ་བསྐྱད་པ་རྣམས་སྒྲོ་མཐུན་བྱ་ཞིང་། དབྱེ་
ཐང་ལ་གནས་པ་སྒྲོ་མཐུན་མི་དགོས་སོ། །རྒྱ་མཆོའི་ནང་གི་གྲུ་ནི་ཟིན་པའི་
གནས་སུ་ཁ་ཅིག་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་སྐྱབས་ཡོད་པས་བྱད་པར་དུ་བྱ་དགོས་པར་
ཡང་འཆད་དོ། །སྒྲིས་བུའི་རྩ་ལ་བས་བྱས་པ་མ་ཟིན་པའམ། །སྒྲིས་བུའི་རྩ་ལ་
བས་བྱས་པ་ཟིན་པ་ལའོ་སྟེ་འཕྲོ་མ་ལུས་པའོ། །ཟིན་པ་དང་ལགས་པ་དོན་
གཅིག་གོ །གནས་དེའང་ཕྱི་རོལ་ཉི་འཁོར་འདོམ་གང་དང་ལྗན་པའོ། །མི་
འདོད་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ་དགོ་འདུན་བཞེད་ནའོ། །གསོ་སྦྱང་གི་གནས་ཞེས་
བས་ལས་གཞན་ནི་དེར་མི་བྱའོ་སྟུམ་དུ་དོགས་པ་བས་ལ་བའི་ཕྱིར་དགག་དབྱེ་
ལ་སོགས་པ་ལས་གཞན་གྱི་གནས་ཀྱང་དེ་༼ ༣༤ པ༽ནི་ཡིན་ནོ། །གནས་དེར་
ལས་གཞན་བྱེད་ན་ཡང་སྒྲོ་མཐུན་གཞན་བྱ་མི་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྦྱིའི་དོན་དང་། ཆེག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ།

མཆོམས་པོ་ཆེ་བཅད་པའི་དགོས་པ་ནི་བཞི་སྟེ། སྦྱིར་ལས་ལ་དགོ་སྦྱིང་
ཐམས་ཅད་འདུ་དགོས་གིང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་གསོ་སྦྱང་དང་དགག་དབྱེའི་ལས་ལ་
ཐམས་ཅད་འདུས་པས་ཀྱང་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་གོས་དང་འབྲལ་བ་

ཆོག་ས་ཆུང་དུས་སྤོང་བ་དང་། དབྱར་རལ་བའི་ཉེས་པ་སྤངས་སྤོང་བ་དང་། གནས་
གཞན་དུ་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤངས་པས་ཀྱང་སྤངས་བརྒྱུད་གདོང་བ་འཆགས་
ཤིང་སྤངས་བརྒྱུད་གི་ཕན་ཡོན་ཐོབ་པའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་བཞི་ལས།

དང་པོ་ནི། གནས་གང་ལ་མཆོམས་པོ་ཆེ་བཅད་པ་ནི་ལྟ་ལས། དཔག་ཆད་
ཐྱིད་དང་གསུམ་གྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་ཡིན་པ་སྟེ། **འདི་ཉིད་ལས།** དཔག་ཆད་ཐྱིད་
དང་གསུམ་གྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་འོ། །དབྱས་ནས་དཔག་ཆད་ཐྱིད་དང་གསུམ་
གྱི་མཐའ་ལས་ལྟག་པར་མཆོམས་བཅད་པ་ལ་མི་འཆགས་སོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །སྤྱོད་པ་བཞིའི་མཆོན་མ་བརྟན་པོ་དང་ལྟན་པ་སྟེ། མཆོན་མ་བརྟན་པོ་
བརྟེན་དེ་ལས་བྱ་ཞེས་པས་སོ། །གཞན་དུ་ན་མི་འཆགས་ཏེ་རྟེན་མེད་པའི་བྱིར་
པོ། །ཀླུ་སོགས་པ་མཆོམས་གཞན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་མཆོམས་སུ་ཀུན་མཆོམས་
གཞན་དང་འབྲེལ་ཞེས་པ་དང་། **ལུང་གཞི་དང་ཀམ་གཏམ་ལས།** གྲོང་དང་གྲོང་
ཁྱིམ་གྱི་ཉེ་ལའོར་མ་གཏོགས་པར་མཆོམས་པོ་ཆེ་བཅད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་
སོ། །སྤྱིར་མཆོམས་བཅད་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་སྟེ་སྤྱི་མ་བག་ཡངས་སུ་མ་བྱས་
པར་བཅད་པ་གཞན་མི་འཆགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཞན་གྱིས་
མཆོམས་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་མཆོན་མ་བརྟན་པོ་བཙུགས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་རབ་རྩ་
རྒྱུང་བ་གཞན་ལ་གཞོད་པ་དང་། །**༼ ༣༤༥ བ ༽**ཞེས་གཞན་ལ་གཞོད་པ་བཀག་

བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་མཚམས་པོ་ཆེ་གཙོད་པ་ནི་དག་འདུན་མཚན་ཉིད་
བཞི་ལྟ་བུ་གྱིས་སོ། །

གསུམ་པ་ཆོག་གང་གིས་མཚམས་པོ་ཆེ་གཙོད་པ་ནི་སྒྱུར་དངོས་མཐུག་
གསུམ་སྟེ། སྒྱུར་བ་ནི་རྒྱས་ཤེས་པའི་དག་སྒྲོང་གིས་བརྟགས་ཏེ་དག་འདུན་གྱི་
མདུན་དུ་མཚན་མ་བརྟན་པོ་བརྗོད་པའོ། །དངོས་གཞི་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་
དང་། མཐུག་ལས་ཀྱི་མཐུག་སྟུང་བརྗོད་པའོ། །

བཞི་པ་མཚམས་པོ་ཆེ་བཙད་པ་འཛིག་པའི་རྒྱ་ནི། མཚམས་ནང་དེ་ན་དག་
སྒྲོང་མེད་པར་རྒྱ་རངས་ཤར་བ་དང་། རྒྱགས་བཞིའི་མཚན་མ་བརྟན་པོ་ཞིག་པ་
དང་། རྒྱ་ལ་སོགས་པ་མཚམས་གཞན་བྱུང་བ་དང་། རྟེན་དག་སྒྲོང་ཐམས་ཅད་
ཞིང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་དང་། ཆོགས་ཀྱང་གཞིག་ཏུ་རུང་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཚམས་ཆེན་བཙད་པ་དངོས་ཉིད་དང་། །ཞར་ལས་བྱུང་བ་
བརྗོད་པར་བྱ། །དང་པོ་ནི།

གནས་དེའི་རྒྱགས་བཞིའི་མཚམས་བཙད་པར་བྱའོ། །གནས་དེའི་རྒྱགས་
རྒྱགས་ནས་ས་མཚམས་འདི་ཚུན་ཆད་ལས་ལ་འདུ་དགོས་ཞེས་སོ། །**ལྷང་གཞི་**
ལས། དག་སྒྲོང་ཀ་པི་ན་འདི་སྟུམ་དུ་སེམས་ཏེ། རྟག་ཏུ་དག་པ་སྟིང་པོ་
སྟེ། རྟག་ཏུ་དག་པ་གསོ་སྒྲོང་ཡིན། །གཙང་མའི་ལས་ནི་དག་གྱུར་པ། །དེ་ཡི་

བརྟུལ་ཞུགས་གྲུབ་པར་གྱུར། །ཅེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་ལ།
བདག་ནི་དག་ཅིང་མཆོག་ཏུ་དག་པ་དང་ལྡན་ཅོ་སྙམ་སྟེ། གསོ་སྦྱང་གི་གནས་སུ་
མི་འགོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོམས་པོ་ཆེ་བཅད་པར་རྗེས་སུ་གནང་ངོ་། །སྤྱོད་ས་་
བཞིར་དཔག་ཆད་སྟེད་དང་གསུམ་གྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་འོ། །སྤྱོད་ས་་བཞིའི་
དབུས་སུ་ཕ་བོང་དང་། ཕྱིག་པ་དང་། ཀ་བ་དང་། ཤིང་ལྗོན་པ་དང་། ར་བ་དང་།
བྱ་སྦྱིབས་དང་། ལམ་པོ་ཆེ་དང་། བློན་པ་༼༣༧༩༽ལ་སོགས་པ་དེའི་རྒྱས་་
ཤེས་པའི་དགོ་སྟོང་གཞུག་གནས་ནམས་ཀྱིས་བརྟགས་ནས་དགོ་འདུན་གྱི་
མདུན་དུ་མཆོན་མ་བརྟན་པོ་བརྗོད་དེ་ལས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྦྱིའི་དོན་དང་། ཆེག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་དགོས་པའི་དོན་ནི།

མཆོམས་པོ་ཆེའི་ནང་དེར་དགོ་སྟོང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གནས་གང་དུ་ཆོས་གོས་་
བཞག་གྱང་འབྲལ་བའི་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་བའོ། །**ལུང་གཞི་ལས།** མཆོམས་་
ཆེན་པོའི་ནང་དུ་དགོ་སྟོང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་གོས་་དག་དང་མི་འབྲལ་བའི་
གནང་བ་སྦྱིན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་ལྟ་ལས།

དང་པོ་གཞི་གང་ལ་མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་བྱ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། ས་གཞི་དེར་
མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་ཟིན་པ་དང་། མ་འབྲེལ་བ་དང་། ཆོ་གའི་སྟོན་ས་་
མཆོམས་བཅད་པ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་གནང་བ་མ་ཐོབ་པ་ལའོ་ཞེས་་

གསུངས་པའི་གནད་ཀྱིས་སྒྲུབ་རྟེ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་མཚམས་ཆེ་ཆུང་གང་རུང་
བཅད་པའི་ནང་ཡིན་པ་སྟེ། **ལུང་གཞི་ལས།** མཚམས་པོ་ཆེའི་ནང་དུ་དགོ་སྟོང་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲལ་བའི་གནད་བ་སྦྱིན་པར་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་ལ། **ལུང་ལྷ་བ་ལས།** བཅུན་པ་མཚམས་བྲུ་ཆུང་ཡང་ཆོས་གོས་དང་
འབྲལ་བར་མི་འགྱུར་བར་སྟོ་མཐུན་པར་བགྱིའམ། གལ་ཏེ་འདོད་ན་སྟོ་མཐུན་
པར་བྱའོ་ཞེས་གཞི་འགྲེལ་དུ་ལུང་བྲངས་གིང་། **ཀར་ག་ལས།** མཚམས་བྲུ་ཆུང་
བཅད་ཅིང་དཀྱིལ་འཁོར་བར་སྟོ་མཐུན་པར་བྱས་པའི་ནང་དུ་དགོ་སྟོང་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཆོས་གོས་དག་དང་མི་འབྲལ་བའི་གནད་བ་སྦྱིན་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ།
གལ་ཏེ་འདོད་ན་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

འདིར་རྒྱ་ན་རེ། ས་གཞི་མཚམས་མ་བཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་མཚམས་
༼ ༣༧ ༽ རྒྱ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་ཡང་མི་འབྲལ་བའི་གནད་བ་སྦྱིན་རུང་སྟེ། **ལུང་
ལྷ་བ་ལས།** ལས་ཀྱི་མཚམས་སུ་ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲལ་བའི་སྟོ་མ་པ་སྟོས་གིག་
ཅེས་གསུངས་ན། ཕྱིག་པའི་མཚམས་ལ་ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲལ་བའི་སྟོ་མ་པ་
བསྟོ་བར་བགྱིའམ། དེ་སྟེ་དགོས་པ་ཡོད་ན་སྟོས་གིག་ཅེས་གསུངས་པས་གཤམ་
སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་ས་གཞི་མཚམས་མ་བཅད་པ་ཉིད་དུ་ནི་མི་
འབྲལ་བའི་གནད་བ་མི་འཆགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ལུང་
ལས་གསུངས་པ་བྱིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་བྱིད་དུ་བྲངས་པ་དེ་ནི་ཆོ་གས་མཚམས་བཅད་པ་

དང་ལྷན་པའི་ཕྱི་ག་པའི་མཚམས་ལ་ཚོས་གོས་དང་མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་བྱས་
པ་ལ་དགོངས་ཏེ། **ལུང་ལས།** དེ་སྟེ་དགོས་པ་ཡོད་ན་ཞེས་གསུངས་པས་གཤེས་
སོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་བྱ་བ་ནི་དགེ་འདུན་མཚན་
ཉིད་བཞི་ལྷན་གྱིས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚོ་ག་གང་གིས་མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་བྱ་བ་ནི་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་
ལས་གྱིས་སོ། །

བཞི་པ་མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་འཛིག་པའི་རྒྱ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་མཚམས་
འཛིག་པའི་རྒྱ་ཀུན་གྱིས་འཛིག་སྟེ། འདིའི་རྟེན་ཞིག་པའི་ཕྱིར་གྱུང་ཞིག་པའི་རི་
མོ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་གནང་བ་དང་སྐྱབ་པའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་ཞར་ལས་བྱུང་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། ས་གཞི་ལ་མི་
འབྲལ་བའི་གནང་བ་བྱ་བ་འདི་ནི་ཅི་དགར་འཇུག་པ་གནང་བའི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་
པ་སྟེ། ཀར་ཤའི་དཀྱིལ་ལའོར་བར་ཚོས་གོས་དང་མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་
པའི་སྐབས་ལས། གལ་ཏེ་འདོད་ན་སྦྱིན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
མཚམས་པོ་ཆེར་མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་ཡང་དེ་དང་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཞར་ལ་གཞན་ལུགས་༼ ༣༥༠ན ༽དགག་པ་ནི། བ་ཤོང་བ་ན་ཅེ།
མཚམས་པོ་ཆེ་བཅད་ན་དཔག་ཚད་ཕྱིད་དང་གསུམ་ཚུན་ཆད་དབྱེ་ཐང་ཀ་ལྟ་
བྱར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་མཚམས་བཅད་པས་རྩིག་མཚམས་འཛིག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །**དེ་ཡང་ལུང་ལྷ་བ་ལས།** བཅུན་པ་མཚམས་གཞན་དུ་བརྒྱམ་པས་མཚམས་
གཞན་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་མཆིས་སམ། ལུ་བ་ལི་ཡོད་དེ། ལས་ཀྱི་མཚམས་
བཅད་ན་རྩིག་པའི་མཚམས་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་
དབྱེ་ཐང་ཀ་ལ་ཆོས་གོས་ལས་འདོམ་གང་བས་ཐག་རིང་བར་ཉལ་ན་བྲལ་བའི་
ཉེས་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་མཚམས་པོ་ཆེ་བཅད་པ་ན་ཡང་རྩིག་མཚམས་ཞིག་པས་
དབྱེ་ཐང་ཀ་དེ་དང་འབྲེལ། དེས་ན་མཚམས་པོ་ཆེ་བཅད་ན་ནི་གནས་ཁང་རྒྱང་
དུ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཆོས་གོས་ལ་འདོམ་གང་བས་ཐག་རིང་པོར་ཉལ་ན་བྲལ་
བའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བས་ཅི་ནས་ཀྱང་མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་བྱ་དགོས་པ་སྐྱབ་
པའི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འབྲལ་ལྷུང་སྤང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་
རོ། །

དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ་ནི། ལས་ཀྱི་ཆོ་
གས་མཚམས་བཅད་པ་དེར་མི་འབྲལ་བ་ཆོས་ཅན། ཅི་དགར་འཇུག་པ་གནང་
བའི་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་པར་བྱ་དགོས་བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་མ་གྲུབ་ན་དམ་བཅའ་བྱད་ཅིང་། འདོད་ན། **ཀམ་ག་ཏམ་**

ལས། དགྲིལ་ལའོར་བར་སྒོ་མཐུན་བྱས་པའི་ནང་དུ་ཚོས་གོས་དག་དང་མི་
འབྲལ་བའི་གནང་བ་སྦྱོན་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་མ་ངས་ཏེ། གལ་ཏེ་འདོད་ན་སྦྱོན་པར་
བྱའོ་ཞེས་གོང་དུ་བྲངས་པ་དེ་དང་འགལ་ལོ། །མཚམས་པོ་ཆེར་མི་འབྲལ་བའི་
གནང་བ་བྱིན་པ་ཡང་དགྲིལ་ལའོར་བའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་དེ་དང་རྒྱ་མཚན་
མཚུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་༼༣༥༠བ༽གཞིག་པ་ནི། ལུང་ལྷ་བ་ལས་གསུངས་པ་དེ་
མཚམས་པོ་ཆེ་བཅད་པ་དེར་ལས་ལ་འདུ་དགོངས་པ་ལ་བཟློས་ཏེ། ཕྱིག་
མཚམས་འཛིག་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། ཚོས་གོས་ཀྱི་གནས་དང་འབྲལ་བ་
ལ་བཟློས་པའི་ཕྱིག་མཚམས་འཛིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་མཚམས་པོ་ཆེ་
བཅད་པ་ན་ཚོས་གོས་དང་འབྲལ་བ་ལ་བཟློས་པའི་ཕྱིག་མཚམས་ཞིག་
སྟེ། དཔག་ཚད་བྱེད་དང་གསུམ་ཚུན་ཆད་མཚམས་གཅིག་ཏུ་ཐྱུར་ན་ནི་མཚམས་
པོ་ཆེར་མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་སྦྱོན་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མི་
འབྲལ་བའི་གནང་བ་མ་བྱིན་ཀྱང་ཚོས་གོས་དང་མི་འབྲལ་བའི་ཆ་ནས་དཔག་
ཚད་བྱེད་དང་གསུམ་ཚུན་ཆད་མཚམས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ངོ། །དེས་ན་
མཚམས་པོ་ཆེར་ཚོས་གོས་ལ་བཟློས་པའི་ལས་མཚམས་བཅད་པས་ཕྱིག་
མཚམས་མི་འཛིག་པས་མཚམས་པོ་ཆེར་མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་བྱེད་པ་འདི་
འཐད་དོ། །

གཉིས་པ་ཞར་ལས་བྱུང་བ་ནི། མཚམས་པོ་ཆེར་མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་བྱིན་
པ་ན་མཚམས་པོ་ཆེའི་ནང་ཁོང་ན་ཡོད་པའི་དགྲིལ་ལའོར་བར་ཆོས་གོས་བཞག་
སྟེ། མཚམས་པོ་ཆེའི་ནང་གི་དབྱེ་ཐང་ཀ་ལྟ་བུར་དག་སྒྲོང་ཉལ་ན་ཆོས་གོས་དང་
བྲལ་ལམ་མི་འབྲལ་ཅེ་ན། འབྲལ་བའི་ཉིས་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་འབྲལ་བའི་
གནང་བ་ཆགས་པ་ནི་ལས་མཚམས་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་བལྟོས་ལ། མཚམས་པོ་
ཆེ་དང་དགྲིལ་ལའོར་བ་གཉིས་ནི་ལས་མཚམས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷགས་
རིས་བསྐྱོར་བ་གཅིག་གི་ནང་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱི་མཚམས་གཅིག་གི་ནང་ཁོངས་
ན་ཡོད་པའི་གནས་ཁང་གཅིག་དགྲིལ་ལའོར་བར་བཅད་པ་ན། དགྲིལ་ལའོར་
བར་ཆོས་གོས་བཞག་སྟེ། དགྲིལ་ལའོར་བ་ལས་གཞན་པའི་གནས་ཁང་གཞན་
ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱི་མཚམས་ནང་། ༡༥༡ །དེར་དག་སྒྲོང་ཉལ་ན་ཆོས་གོས་
དང་འབྲལ་ལམ་མི་འབྲལ་ཅེ་ན། མི་འབྲལ་ཏེ་དགྲིལ་ལའོར་བ་བཅད་པས་ལས་
ལ་བལྟོས་པའི་མཚམས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་ཀྱང་འབྲལ་བ་ལ་བལྟོས་པའི་མཚམས་
ཐ་དད་དུ་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲིས་པ།

བརྟན་སྒྲིས་བཤེས་གཉེན་ལག་ཡོད་ཀྱིས་གཏོར་བ། །གཙུག་ལག་རྒྱན་བྱེད་
མཁྲའི་ཐེང་མཛེས་དེ། །འདུལ་བ་གསྐྱའི་ལྟ་མོའི་ཅོད་པན་ཅེར། །རབ་གསལ་
དབུ་བ་བཞིན་དུ་གོད་པར་གྱུར། །དེ་ཆེ་དངོས་དེ་ཆུ་འཛིན་ཐུང་པོ་ལྟ། །སྒྲིན་གྱི་

གོགས་རྣམས་འགྲིབ་པས་འབྱེད་ཅིང་འབྲུལ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་བསྟན་པའི་རང་
བཞིན་ནི། །གནས་སྐབས་འགྱུར་བས་འོངས་མེད་སྟིང་པོར་ཆགས། །རྩམ་ལྗོ་
དའི་དྲིལ་ཆུང་སྒྲ་ལྟན་པའི། །དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོས་གདོང་གིས་ཉིར་བཏུང་
པ། །སངས་རྒྱས་གསུང་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ནི། །རིག་འཛིན་གྲུབ་པའི་
ངག་ལ་རྫོགས་པར་གྱུར། །

གཉིས་པ་ནི།

མཚམས་བཅད་པ་དེར་ཆོས་གོས་དག་དང་མི་འབྲུལ་བའི་གནང་བ་བྱས་ན་
དག་སྟོང་ཐམས་ཅད་ཆོས་གོས་དག་དང་མི་འབྲུལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་གོས་
དང་མི་འབྲུལ་བའི་གནང་བ་དེ་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ། སྦྱིའི་དོན་དང་། ཆེག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

དཀྱིལ་འཁོར་བར་བཅད་པའི་དགོས་པ་ནི་དག་འདུན་འདུ་བ་བྱབ་ཆེས་པ་
སྟོང་ཞིང་། དག་སྟོང་རྣམས་ཀྱི་དག་བ་གཞན་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་སྟོང་བ་སྟེ།
ལུང་གི་སྟེང་གཞི་ལས། དག་སྟོང་རྣམས་བཞི་ཆོགས་ཀྱིས་ལས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་ལ་ཡང་མཚམས་པོ་ཆེ་དེ་ན་ཡོད་པའི་དག་འདུན་ཐམས་ཅད་སྦྱད་པར་བྱེད་པ་
ན། དག་སྟོང་རྣམས་ཀྱི་དག་བའི་སྟོགས་ཉམས་པར་གྱུར་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
དཀྱིལ་འཁོར་བ་བཅད་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱས་པའི་དོན་ལ་བཞི་ལས། རྩལ་བཤེད་པོ་གནས་གང་དུ་
དགྲིལ་ལའོར་བ་བཅད་པ་ལ་བྱག་ལས།

དང་པོ་ནི། གདིང་བ་བཞི་བཅུ་འདིངས་པ་ཤོང་བ་སྟེ། **ཡུང་ཁུ་བ་**
ལས། དགྲིལ་ལའོར་གང་དུ་གུངས་བཞི་བཅུར་བགོ་བ་ཤོང་བའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །གནས་ཀྱི་ཆད་དེ་ཙམ་དུ་དགོ་སྟོང་མའི་དབྱུང་བ་བྱེད་ན་ཡང་དགོ་
སྟོང་པ་མ་བཞི་བཅུ་བསྐྱབ་བྱ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ཤོང་བར་འགྱུར་བས་རིགས་
བས་ཀྱང་འཐད་དོ། །འོ་ན་མཆོམས་བྱ་ཆུང་དང་དགྲིལ་ལའོར་བ་གཅིག་གམ་ཐ་
དད། དང་པོ་ལྟར་ན། **ཀམ་ཤ་ཉམ་ལས།** དགྲིལ་ལའོར་བ་དང་། མཆོམས་པོ་
ཆེ་དང་། མཆོམས་བྱ་ཆུང་བཅད་ཅིས་གསུངས་པ་དང་། **ལྷོ་ཀ་ལས་ཀྱང་།**
མཆོམས་ཆེན་པོ་དང་མཆོམས་བྱ་ཆུང་དང་། དགྲིལ་ལའོར་བའི་མཆོམས་ཞེས་པ་
དང་། **བསྐྱས་པ་ལས་ཀྱང་།** མཆོམས་བྱ་ཆུང་བཅད་པར་བྱ། ཡང་ན་དགྲིལ་
ལའོར་བ་བཅད་པར་བྱ། །ཞེས་མཆོམས་བྱ་ཆུང་དང་དགྲིལ་ལའོར་བ་ཐ་དད་དུ་
བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དགྲིལ་ལའོར་བ་བཅད་པའི་
སྐབས་ཀྱི་**ཡུང་གཞི་ལས།** མཆོམས་བྱ་ཆུང་བཅད་ཅིང་དགྲིལ་ལའོར་བར་སྟོ་
མཐུན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། **གཞི་འགྲེལ་ལས།** མཆོམས་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་དགྲིལ་ལའོར་བ་སྟེ། ཞེས་མཆོམས་བྱ་ཆུང་དང་དགྲིལ་ལའོར་བ་གཅིག་ཡིན་
པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཅི་ན། བྱ་བ་ཆེ་ཆུང་ཐ་དད་པ་སྟེ། **ཡུང་ཁུ་བ་ལས།**

མཚམས་ཆེན་པོ་ཚད་ཅིག་ཅེས་གསུངས་ན། ཚད་རི་ཙམ། ལྷ་པ་ལི། དཔག་ཚད་
ཐུད་དང་གསུམ་མོ། །དེ་ཚུན་ཆད་ནི་ཐམས་ཅད་ཚུང་བྱ་སྟེ་དགྲིལ་འཁོར་གང་དུ་
གངས་བཞི་བརྩུར་ཤོང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། **།བསྐྱུས་པ་ལས་ཀྱང་།**

མཚམས་ཆེན་པོ་ནི་དཔག་ཚད་ཐུད་དང་གསུམ་མོ། །མཚམས་བྱ་ཚུང་
༼ ༣༥༽ རྟེན་དེ་ཚུན་ཆད་ནས་དགྲིལ་འཁོར་བའི་བར་དུ་བཤད་དོ། །དེས་ན་
དཔག་ཚད་ཐུད་དང་གསུམ་པས་ནི་ཚུང་ཞིང་། དགྲིལ་འཁོར་བའི་ཚད་པས་ནི་
ཆེ་བའི་རྒྱང་གྲགས་ལྟ་བུ་མཚམས་བཅད་པ་ནི། མཚམས་བྱ་ཚུང་ཡིན་ལ་དགྲིལ་
འཁོར་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཤིང་བ་བཞི་བརྩུ་འདིངས་པ་ཤོང་བ་ཙམ་གྱི་མཚམས་
བཅད་པ་ནི། མཚམས་བྱ་ཚུང་ཡང་ཡིན་ལ། དགྲིལ་འཁོར་བ་ཡང་ཡིན་
ཏེ། དགྲིལ་འཁོར་པ་ཡིན་པ་ལ་མཚམས་བྱ་ཚུང་ཡིན་པས་བྱུང་ཅིང་། མཚམས་
བྱ་ཚུང་ཡིན་པ་ལ་དགྲིལ་འཁོར་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བོ། །

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་མཚམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལས་མཚམས་པོ་ཆེ་གཙོད་པར་
འགྱུར་བའི་ནང་ཁོངས་ཡིན་པ་སྟེ་གཞན་དུ་ན་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཕྱོགས་བཞིའི་མཚན་མ་བརྟན་པོ་དང་ལྷན་པ་སྟེ། **ལྷང་གཞི་**
ལས། ཤར་ཕྱོགས་སུ་ནི་སེང་ལྷེང་གི་སྤར་པ་བཏབ་པ་ལགས། ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ནི་
སྤང་བྱ་བེས་པ་ལགས། རུབ་ཕྱོགས་སུ་ནི་དོ་བཞག་པ་ལགས། བྱང་ཕྱོགས་སུ་
ནི་སྟོལ་བཏོད་པ་ལགས། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཞན་དུ་མི་འཆགས་

ཏེ། འཆགས་པའི་ཏེན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་རྩུ་ལ་སོགས་པ་མཆོམས་གཞན་མ་ཡིན་པ་སྟེ། མཆོམས་སུ་རྩུ་ནི་ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། །

ལྷ་པ་སྤར་མཆོམས་བཅད་པ་དགྲིལ་ལའོར་བ་འམ་མཆོམས་པོ་ཆེ་བཅད་པ་
དང་མ་འབྲེལ་བ་སྟེ། ལྷ་མ་བག་ཡངས་སུ་མ་བྱས་པར་ཞེས་སོ། །དེས་ན་སྤར་
མཆོམས་པོ་ཆེ་བཅད་ཟིན་ན་ཡང་དེར་དགྲིལ་ལའོར་བ་བཅད་པར་འདོད་ན་
མཆོམས་པོ་ཆེ་དེ་བརྒྱལ་ནས་དགྲིལ་ལའོར་བ་བཅད་ཅིང་། །སྤར་མཆོམས་པོ་
ཆེ་བཅད་པ་དེ་ལྟར་ལུང་དང་གཞི་དང་ཀམ་ཤ་ཏམ་ལས་བཤད་དོ། །དགྲིལ་
ལའོར་བ་ལ་མཆོམས་པོ་ཆེས་བསྐྱོར་དུ་རུང་། ༣༥༩བ། འཁོར་སྟེ། དཔེར་ན་གླིང་
ལ་རྩུས་བསྐྱོར་བ་བཞིན་ནོ། །

དུག་པ་གཞན་གྱིས་མཆོམས་བཅད་པའི་ཚད་དུ་མཆོན་མ་བརྟན་པོ་བཙུགས་
པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ལྷར་མཆོམས་པོ་ཆེའི་སྐབས་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཏེན་གང་གིས་དགྲིལ་ལའོར་བ་བཅད་པ་ནི། །དགོ་འདུན་མཆོན་
ཉིད་བཞི་ལྡན་གྱིས་སོ། །

གསུམ་པ་ཆོ་ག་གང་གིས་དགྲིལ་ལའོར་བ་བཅད་པ་ནི། །གསོལ་གཉིས་གྱི་
ལས་ཏེ་སྦྱོར་དངོས་མཁུག་གསུམ་སྤར་མཆོམས་པོ་ཆེ་བཅད་པ་དང་འབྲེལ། །

བཞི་པ་དགྲིལ་ལའོར་བ་བཅད་པ་འཛིག་པའི་རྩུ་ནི། མཆོམས་པོ་ཆེ་འཛིག་

པའི་རྒྱ་སྤར་བསྟན་པ་དང་འབྲེལ། །བྱད་པར་མཚམས་པོ་ཆེའི་ནང་ན་དག་སྟོང་
ཡོད་ན་མཚམས་དེའི་ནང་ཁོངས་ན་ཡོད་པའི་དགྲིལ་ལའོར་བའི་ནང་ན་དག་
སྟོང་མེད་ཀྱང་དགྲིལ་ལའོར་བ་མི་འཛིག་སྟེ། **དྲི་ཀ་ལས།** གནས་རང་དབང་
མེད་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་དེ། གནས་དེ་འཛིག་པ་ལ་རང་དབང་
མེད་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གསོ་སྟོང་འབའ་ཞིག་རྒྱ་མ་ཟད་ཀྱི་འདུལ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཆེད་དུ་མཚམས་ཚུང་དུ་དགྲིལ་ལའོར་བ་སྟོ་མཐུན་པར་བྱའོ། །སྤར་མ་མཚམས་
ཆེན་བཅད་པ་དེ་བག་ཡངས་སུ་མ་བཞོལ་བར་དེའི་སྟེང་དུ་བྱིས་མཚམས་པོ་ཆེ་
བཅད་པ་གཞན་མི་འཆགས་ལ། བག་ཡངས་སུ་མ་བྱས་པར་མཚམས་པོ་ཆེའི་
སྟེང་དུ་བཅད་པ་གཞན་དགྲིལ་ལའོར་བ་སྟོ་མཐུན་བྱ་བ་མི་འཆགས་སོ། །སྤར་
མཚམས་པོ་ཆེ་བཅད་ཟེན་ནས་བྱིས་དགྲིལ་ལའོར་བ་སྟོ་མཐུན་པར་བྱ་བར་
འདོད་ན་སྤར་བཅད་པའི་མཚམས་པོ་ཆེ་དེ་དག་དགོལ་བར་བྱའོ། །དགྲིལ་
ལའོར་བ་ཡང་དགོལ་བར་འདོད་ན་དགོལ་བར་བྱའོ། །མཚམས་དགོལ་བ་
གཉིས་ཀ་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བྱའོ། །**༡༩༥༩**ལས་བྱེད་པོ་གཅིག་གིས་
ཆོག་གཅིག་དང་། ལས་ཀྱི་ཆོག་གཅིག་གིས་མཚམས་པོ་ཆེ་དང་། དགྲིལ་
ལའོར་བ་གཉིས་གཅིག་ཅར་བཅད་པ་དང་གཅིག་ཅར་འགོལ་དུ་རུང་ངོ་། **ལྟར་**

གཞི་དང་ཀླུ་ཤ་ཏམ་ལས། ལས་མཆོམས་གཉིས་ཀར་དགེ་འདུན་བཀོད་ནས་
དགེ་སློང་ལས་བྱེད་པས་མཆོམས་གཉིས་ཀ་གིང་ངམ་རེ་ལྷེས་མནན་ནས་གསོལ་
བ་བྱས་ཏེ་ལས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དང་མཐུན་པར་མདོ་རྩ་བ་ལས་
མཆོམས་གཙོད་པ་ཉིད་ནི་བཅད་པ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་ནི།

ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་མཆོམས་མ་བཅད་པའི་གནས་སུ་ནི་གསོ་སྦྱང་ལ་སོགས་པའི་
ལས་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྩིག་པ་མཆོམས་ཡིན་ཏེ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་
ལྷགས་རི་ལྟ་བུ་རྩིག་པ་ཚུན་ཆད་ན་གནས་པའི་དགེ་སློང་རྣམས་གསོ་སྦྱང་ལ་
སོགས་པ་ལས་ལ་འདུད་གོས་སོ། །རྩིག་པའི་ཕྱི་རོལ་ལ་གནས་པའི་དགེ་སློང་ནི་
ལས་ཀྱི་གནས་དེར་འདུམི་དགོས་ཏེ། མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་མི་བསྐྱེད་པ་
ཡིན་ནོ། །ལས་ལ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ནི་ཆོས་གོས་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི་རྩིག་པའི་ཕྱི་རོལ་
ཉེ་འཁོར་ཡང་མཆོམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དེ་བས་ལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཁྱེ་ཀ་
ལས་བཤད་དེ། ལས་ལ་རྩིག་པ་མཆོམས་ཡིན་ཅེས་སྒྲོས་ན་རྩིག་པ་མེད་པ་ལ་
ལས་མཆོམས་ཀྱི་ཆད་ཇི་ཙམ་ཞེན། རྩིག་པ་མེད་པ་ཕྱོགས་བཞི་ཀ་བས་
བཏོགས་པ་རྒྱ་ཐུབས་འདྲ་བའི་ལྷིང་ཁང་དུ་ལས་བྱེད་ན་ཕ་ཁ་ནས་ཚུ་འཇོག་པ་
གང་དུ་བབ་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱང་ལས་མཆོམས་ཡིན་ནོ། །གྲོང་ལ་ནི་སྤར་འབྲལ་བ་

བསྟན་པའི་སྐབས་ཀྱི་གོང་གི་ཉེ་ལོར་གྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དོ། །དགོན་པ་ཐང་
སྟོང་ལྟ་བུ་ནི་དབུས་ནས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུང་བྲགས་ཀྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་
དོ། **ཁྱི་ཀ་ལས།** ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་བསྐྱོམས་ནས་རྒྱུང་བྲགས་ ༼ ༣༥ ༣བ ༽གཉིས་
ཀྱི་སྤྱང་མཚམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གསོ་སྦྱོང་གི་གཞི་ལས་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་
གི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཐུན་པ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་བསྟན་པ། །མི་མཐུན་པ་ཡི་རྒྱ་སྤང་
ཞིང་། །མཐུན་པའི་རྒྱ་བཞིན་བྱེད་བཅས་བསྟན། །མཐུན་པ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་
གཞན་བརྗོད། །དང་པོ་ནི། སྦྱིའི་དོན་དང་། ཚིག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་
ལ། དགོས་པའི་དོན་ལ་གཉིས་ཉེ། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། གཞན་ལུགས་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འདུན་པ་སྤུལ་བས་མཐུན་པ་འབྲུབ་ཅིང་། ཡོངས་དག་སྤུལ་བས་གསོ་སྦྱོང་
དང་དགག་དབྱེ་ལ་བདག་ཉིད་དག་པར་འབྲུབ་བ་སྟེ། འདུན་པ་སྤུལ་བས་ལས་
དེ་དང་མཐུན་པར་འབྲུབ་ཅིས་པ་དང་། **ཡུང་གཞི་ལས།** དགོ་སྦྱོང་བདག་ཉིད་
ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྤུལ་བ་ཞེས་གསུངས་པས་
སོ། །**ཀམ་ག་ཏམ་ལས།** བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་
དག་པ་སྤུལ་ན། དགོ་འདུན་དང་མཐུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེའི་འདུན་པ་སྤང་བར་
བྱའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གཟུམ་ན་རེ། ཡོངས་དག་སྤུལ་བས་ཀྱང་མཐུན་པ་འགྲུབ་སྟེ། ཡོངས་སུ་དག་
པ་སྤུལ་བ་དང་ཡང་གཅིག་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་དང་། དེའི་**རྒྱ་ཀ་ལས།** ཡོངས་སུ་དག་
པ་སྤུལ་བ་དང་མཐུན་པ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བཤད་པས་གྲུབ་པོ། །འདུན་པ་
ལ་སོགས་པས་མཐུན་པར་བྱས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། ཡོངས་དག་
གིས་མཐུན་པར་བྱས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིམ་བསྐྲུས་པས་སོ། །གཞན་
ཡང་ཡོངས་དག་གིས་མཐུན་པ་མི་འགྲུབ་ན་ལས་ལ་མཐུན་པ་མ་གྲུབ་པར་ལས་
མི་འཆགས་པའི་བྱིར། ཡོངས་དག་རྒྱུད་པ་སྤུལ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་
བ་ལས། **ལུང་གཞི་དང་ཀམ་ཤ་ཏམ་ལས།** ཡོངས་དག་༼༣༥༧༽རྒྱུད་པ་
འབུལ་བར་གསུངས་པས་གཞོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞོད་བྱེད་བརྗོད་པ་ནི། ལུང་དང་ཀམ་
ཤ་ཏམ་དང་། ཡོངས་དག་སྤུལ་བའི་དགོས་པ་བདག་ཉིད་དག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་
གསུངས་པ་སྒྲར་བྱངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཡོངས་དག་སྤུལ་བས་ལས་ལ་མཐུན་
པ་གྲུབ་ན་འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་གཉིས་ཆོགས་སྤུལ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བར་
འགྱུར་བ་ལས། **ལུང་གཞི་དང་ཀམ་ཤ་ཏམ་ལས།** འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་
གཉིས་ཆོགས་འབུལ་བར་གསུངས་པས་གཞོད་དོ། །

གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་གཞིག་པ་ནི། མདོ་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ནི་དགོ་

འདུན་གཞན་རྣམས་དང་དག་པའི་རང་བཞིན་དུ་མཐུན་པར་གཅིག་པ་ཉིད་དོ་
ཞེས་དགོངས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདུན་པ་ལ་སོགས་པས་མཐུན་པར་བྱས་ཏེ་
ཞེས་འདུན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིམ་འདུན་པ་དང་། །ཡོངས་དག་གཉིས་ཚོགས་
བསྐྱུས་ཞེས་རིགས་སོ། །**ཁུ་བ་ལས།** དགོ་སྤྱོད་ཕྱོགས་གཅིག་ན་མཆིས་པས་
མཚམས་གཅིག་གི་ནང་ན་གནས་བཞི་པོ་དག་ཏུ་དགོ་འདུན་ཚོགས་པ་ཐ་དད་དུ་
འཁོད་དེ་གནས་བཞི་པོ་དག་ཏུ་གསོ་སྤྱོད་བགྱིས་ན་བགྱིས་པར་འགྱུར་བ་མཆིས་
སམ། ཡོད་དེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པའི་དགོ་སྤྱོད་གིས་གནས་བཞི་
ཆར་གྱིང་ངམ་དབྱུག་པའམ་རེ་ལྟེས་མཐོན་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་གདོན་
ནའོ་ཞེས་གསུངས་པས་དེ་བསྐྱེད་ཞེས་དོན་དེ་ལྟར་རང་འགྲེལ་དང་ཁྱེ་ཀར་
བཤད་དེ། ཡོངས་དག་རྒྱུད་པ་སྤུལ་བས་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ཅིས་པ་དེའི་ལན་
ནི། ཡོངས་དག་རྒྱུད་པ་སྤུལ་བས་མཐུན་པ་མི་འགྲུབ་ཀྱང་། ལས་ཀྱི་ཁ་བསྐྱང་
བར་མི་འོས་པའི་དགོ་སྤྱོད་གིས་ནི་ཡོངས་དག་རྒྱུད་པ་སྤུལ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་
བར་མི་འགྱུར་ལ། ལས་ཀྱི་ཁ་བསྐྱང་བར་འོས་པའི་དགོ་སྤྱོད་གིས་ནི་ཡོངས་
དག་༼ ༣༥༧ བ ༽རྒྱུད་པ་སྤུལ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་དུག་ལས། དང་པོ་འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་གང་ལ་སྤྱང་
བ་ནི། འདུན་པ་སྤྱང་བའི་ཡུལ་ལ་བརྒྱད་ལས། མཚམས་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པ་
དང་། ལས་ཀྱི་ཁ་བསྐྱང་བར་འོས་པ་སྟེ་གཞན་དུ་མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་མི་

བསྐྱེད་པས་འདུན་པ་ཕུལ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་བསལ་ནི།
མཚམས་གཞན་ན་གནས་པ་མཚན་མི་མཐུན་པའི་འདུན་པ་སྒྲང་དུ་རུང་བ་ཡོད་
དེ། གསོ་སྦྱང་བྱེད་པ་ན་གཙུག་ལག་ཁང་ན་གནས་པའི་དགེ་སྦྱོང་གིས་དབྱར་
ཁང་ན་གནས་པའི་དགེ་སྦྱོང་མ་ལ་འདུན་པ་སྒྲང་དུ་རུང་བའོ། །ལས་ཀྱི་ཁ་
བསྐྱང་བར་མི་འོས་པ་ལ་འདུན་པ་སྒྲང་དུ་རུང་བར་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་པ་སྦྱིན་པ་
ལས་དེ་སྒྲང་དུ་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུས་སམ་འདུན་པས་མ་འདུས་པ་སྟེ་
གཞན་དུ་ན་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་བསལ་གཞན་ཡང་གང་ལ་མི་
མཐུན་པའི་ལས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཆད་པ་བཅད་པའི་ལས་
གསུངས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོས་པའི་གནང་བ་མ་ཐོབ་པ་སྟེ།
གཞན་དུ་ན་བག་ཡངས་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་པར་གཤམ་སམ་འཕྲིགས་
པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་འདུན་པ་ལེན་འདོད་ཀྱི་ཀྱན་སྦྱོང་མི་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་དང་། མ་འདུས་པར་ལས་བྱེད་པའི་ཀྱན་སྦྱོང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དངོས་སུ་གངས་ཀྱི་ཁ་སྦྱང་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། གཞན་དུ་དགེ་
འདུན་གྱི་གངས་མི་ཆང་བའི་ཕྱིར་དང་། **ལུང་གཞི་ལས།** གང་ན་དགེ་སྦྱོང་བཞི་
ལའོད་པ་དེར་གསོ་སྦྱང་བྱའོ། །དེར་ནི་འདུན་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྒྲང་བར་
མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དངོས་སུ་མི་རུང་བའི་རྒྱུན་དང་ལྷན་པ་སྟེ་ན་བ་དང་
། དབང་མེད་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་དུ་ན་རྒྱུན་མེད་པས་འདུན་པ་

འབུལ་༼༣༥༥༽བར་མི་འོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོངས་དག་སྤང་བའི་ཡུལ་ནི་
འདུན་པ་སྤང་བའི་ཡུལ་སྤར་བརྒྱད་བཤད་པ་དེ་ལས་ལས་ཀྱི་ཁ་སློང་བར་འོས་
པ་ཞེས་པའི་གནས་སུ་བསྟེན་ཇོགས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྷན་
པ་སྤྱུར་ཞིང་། འདུན་པས་མ་འདུས་ཞེས་སྤར་བསྟན་པའི་གནས་སུ་ཡོངས་དག་
མ་སྤུལ་བ་ཡིན་ཅེས་སྤྱུར་ཏེ་གཞན་སྤར་དང་འབྲེལ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་སྤང་བ་ནི། ཆོས་བཅུ་གཉིས་དང་ལྷན་པ་སྟེ་དགོས་པ་
ཆོས་བདུན་ལྷན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོ་བ་བཞི་དང་བྲལ་བ་དང་། སྤངས་པ་དང་མ་
སྤངས་པའི་བྱེ་བྲག་གེས་པ་སྟེ་གཞན་དུ་ན་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་གཞི་གང་ལ་སྤང་བ་ནི། མཚམས་བཅད་པའི་ལས་མ་གཏོགས་པ་
ལས་ཐམས་ཅད་ལ་འདུན་པ་སྤང་དུ་རུང་སྟེ་གཞུང་དུ་གེས་པར་འགྱུར་
རོ། །ཡོངས་དག་ནི་གསོ་སྦྱང་དང་དགག་དབྱེ་གཉིས་ལ་སྟེ། གསོ་སྦྱང་དང་
དགག་དབྱེ་ལའོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་དག་གི་ལས་འདི་གཉིས་འབའ་ཞིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་ཆོ་ག་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། ཆོ་ག་ནི་བྱ་ཅུ་ལྟ་ཅི་རིགས་པ་སྟེ་འདུན་པ་
བརྒྱད་པ་དང་། གསོ་སྦྱང་གི་ཡོངས་དག་རྒྱད་པ་དང་། དགག་དབྱེ་རྒྱད་པ་
འབུལ་བ་དང་། འདུན་པ་དང་། གསོ་སྦྱང་གི་ཡོངས་དག་གཉིས་ཆོགས་དང་
། འདུན་པ་དང་། དགག་དབྱེ་རྒྱད་པ་འབུལ་བ་དང་ལྷ་པོ་གཞིར་བྱས་ཏེ། དང་

པོ་གཞན་གྱིས་ལེན་དུ་བཏང་བ་ལྟ། འབུལ་ལམ་དྲི་བ་ལྟ། འབུལ་བ་ལྟ། གནས་
བརྟན་གྱིས་སྒྲངས་སམ་དྲི་བ་ལྟ། ལེན་པ་པོས་བརྗོད་བ་ལྟའོ། །

ལྟ་བུ་སྒྲངས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ནི། རྒྱལ་པར་མི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་གཞུང་དུ་
ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

དུག་པ་འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་འཛིག་པའི་རྒྱ་ནི། ཞག་ལོན་པ་ན་འཛིག་
རྟེན་དག་སྒོང་མས་ཞག་ལོན་པའི་འདུན་པ་སྦྱིན་༼ ༣༡༡ ༽ན་ལྟར་བྱེད་དུ་
གསུངས་པའི་ཤུགས་གྱིས་གྲུབ་པོ། །ཡུལ་དང་རྟེན་མཚམས་གཞན་དུ་སོང་ན་
འཛིག་སྟེ། དེར་སོང་ན་ཆོགས་པའི་ཡན་ལག་ཉམས་པའི་བྱིར་དང་། དག་འདུན་
གྱི་ནང་དུ་མ་སྦྱིན་པར་ཡུལ་རྟེན་གྱི་འམ་བབས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། མཚན་
གཉིས་གཅིག་ཅུང་བ་དང་མཚན་གྱུར་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། འདུན་དག་སོགས་གྱི་རྣམ་པར་གཞག །སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་
དོགས་གཙོད་དོ། །དང་པོ་ནི།

མཚམས་བཅད་པའི་ལས་ལས་གཞན་པའི་ལས་ལ་འདུན་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་
འབུལ་བས་ཆོས་ཅན། ལས་དེ་ལ་མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་མི་བསྐྱེད་དེ། ལས་
དེ་དང་མཐུན་པར་འགྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །མཚམས་ཆེན་དང་དགྱིལ་ལའོར་བ་
བཅད་པའི་ལས་ལ་ནི་དངོས་སུ་འདུ་དགོས་གྱི། འདུན་པ་སྐྱུལ་བས་ལས་དེ་དང་
མཐུན་པ་མི་འགྲུབ་པོ། **ཁྱི་མ་ལས།** བད་པ་ཡིན་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པོ། ཞེས་

གསུངས་ཏེ། ཡུང་གཞི་ལས། ཉེ་བ་འཁོར་ལས་ཐམས་ཅད་འདུན་པ་དང་བཅས་
པ་ཡིན་ཏེ་མཚམས་བཅད་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །**ཀར་ག་**
ལས། མཚམས་བཅད་པ་ནི་འདུན་པ་ལུལ་བས་དེ་དང་མཐུན་པ་མི་འགྲུབ་སྟེ།
མཚམས་དེར་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་གནས་དེར་འདུ་བར་བྱའོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །**འབྲེལ་ཚུང་ལས།** མཚམས་གཅོད་པའི་ཆེ་ན་ནི་ནད་པ་དང་
ཤན་པོ་ཡང་འདུན་པ་འབུལ་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཁྱོགས་ལས་སྒྲངས་པས་སམ་དགོ་
འདུན་ནད་པའི་གན་དུ་སོང་སྟེ་མཚམས་བཅད་དགོས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

འདི་ལ་འདུན་པ་ལུལ་བས་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྐམ་གསལ་བའི་སྙིང་
པོ་ན་རེ། མཚམས་པོ་ཆེ་གཅོད་པའི་ལས་བརྗོད་པ་ཕལ་ཆེར་བྱས་པ་སྟེ། བརྗོད་
པ་ཆ་གཉིས་རྗོགས་པ་ན་ལས་འཆགས་གིང་། དཔག་ཚད་ཕྱིད་དང་གསུམ་ཚུན་
༼ ༣༥༥ ཅུང་མཚམས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པས་དཔག་ཚད་ཕྱིད་དང་གསུམ་ཚུན་
ཆད་ཀྱི་དགོ་སྟོང་ནམས་མ་འདུས་པར་བརྗོད་པ་ཆ་གསུམ་ལ་ལན་གཅིག་ཆད་པ་
དེ་བྱས་ན་ཉེས་བྱས་བསྐྱེད་ཅིང་། ཉེས་བྱས་དེ་འགོགས་པ་ལ་བར་སྐབས་དེར་
འདུན་པ་ལེན་པར་བསྐྱབ་མི་ཅུས་པའི་ཕྱིར་ན་དཔག་ཚད་ཕྱིད་དང་གསུམ་ཚུན་
ཆད་ཀྱི་དགོ་སྟོང་ནམས་དངོས་སུ་འདུ་དགོས་པའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།
བར་སྐབས་དེར་ཉེས་པ་བཅད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དཀྱིལ་
འཁོར་བ་གཅོད་པ་ལ་འདུན་པ་སྒྲངས་པས་གོ་ཆོད་པར་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱབ་པར་

མི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་མཚམས་སྐྱེ་ཆུང་བ་དེར་འདུན་པ་ལེན་པ་ཆོགས་ཆུང་
བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆ་རོང་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཚམས་པོ་ཆེ་གཙོད་པ་ནི་ལས་ལ་འདུ་མི་དགོས་པ་
འགོག་པ་ཡིན་པས་དངོས་སུ་འདུ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སུ་འདུ་དགོས་པ་སྐྱེ་
འབྲས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་འང་མི་རིགས་ཏེ། འོ་ན་དགྲིལ་
ལའོར་བ་གཙོད་པ་ནི་ལས་ལ་མི་འདུ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་པས། དགྲིལ་ལའོར་བ་
བཅད་པ་ལ་འདུན་པ་སྐྱེལ་བས་གྲུབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མ་འདུས་ན་སྐྱེ་
དང་འབྲས་བུ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་གང་ཞེ་ན། རང་
གི་ནུས་བཤད་ལས་མཚམས་བཅད་པ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། **ཀམ་ག་ཏམ་ལས།**

མཚམས་བཅད་པ་ལ་ནི་འདུན་པ་སྐྱེལ་བས་ལས་དེ་དང་མཐུན་པ་མི་འགྲུབ་ཏེ།
མཚམས་དེར་གཏོགས་པའི་དག་སྟོང་ཐམས་ཅད་གྱིས་ལས་ཀྱི་གནས་དེར་འདུ་
བར་བྱའོ་ཞེས་མཚམས་བཅད་པ་ཞེས་སྒྲུང་ཡང་མཚམས་བཅད་པར་བྱ་བ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །མཚམས་བཅད་པ་འདི་ས་ཐག་འདི་ཙམ་ནས་འདུ་དགོས་མི་
དགོས་གྱིས་མཚམས་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། ལས་དེ་ལ་དངོས་སུ་འདུས་ན་མཚམས་
འདི་༼ ༣༥༥ བ༽ ཙམ་ནས་འདུ་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་ཆད་དེ་དངོས་སུ་ཤེས་པར་
འགྱུར་གྱི། འདུན་པ་སྐྱེལ་དེ་དངོས་སུ་མ་འདུས་ན་ཆད་དེ་དངོས་སུ་ཤེས་པར་མི་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །དག་སྟོང་ལམ་པ་འཆབ་མེད་བྱུང་བ་བསྐྱབ་

པ་བྱིན་པ་ལས་འདུན་པ་དེ་སྤང་དུ་རུང་ངོ་། །

བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ལས་འདུན་པ་སྤང་བ་ཟུ་ལ་རུང་ཞེན། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་དེ་
ལ་དགོ་སྤྱོད་གི་འདུ་ཤེས་ཉི་བར་བཞག་པ་ལ་འདུན་པ་སྤང་དུ་རུང་
བའོ། །བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ལ་འདུན་པ་དབུལ་དུ་མི་རུང་ངོ་། །**ཡུང་སྤྱོད་གཞི་ལས།**
བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ལ་འདུན་པ་འབུལ་དུ་རུང་ངམ། ཉི་བ་འཁོར་མི་རུང་སྟེ་ཆོས་
འདི་ལ་རེག་ན་ནི་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དགོ་སྤྱོད་བྱེ་མ་སྦྱིས་ལྟ་བུ་སྦྱིས་པའི་
གནད་བ་ཐོབ་པས་ནི་ལས་དེ་ལ་མ་འདུས་ཤིང་། འདུན་པ་མ་ཕུལ་གུང་མ་
འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ངོ་། །ཡོངས་སུ་དག་པ་ཕུལ་བའི་གང་
ཟག་དེ་དང་ཡང་མཐུན་པ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །གང་ཟག་དེ་ནི་དག་པར་གྱུར་པའི་
དགོ་འདུན་གཞན་རྣམས་དང་དག་ཅིང་རང་བཞིན་མཐུན་པར་གཅིག་པ་ཉིད་
དོ། །ཞེས་པའོ། །

དོན་གང་ལ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེན། གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་ལ་
གཅིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའོ། །ཆོ་ག་གང་གིས་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེན།
རྒྱུ་ཀ་ལས། ཡོངས་དག་དང་དགག་དབྱེ་དེ་ཕུལ་བས་སོ། །ཡོངས་དག་དང་
དགག་དབྱེ་གཉིས་འབུལ་བའི་ཆོ་ག་རི་ལྟར་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་**རང་འགྲེལ་**
དང་རྒྱུ་ཀ་ལས། གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་དེ་གཉིས་ལ་ལེན་པ་པོས་བརྗོད་པར་
བྱའོ། **རྒྱུ་ཀ་ལས།** ཡོངས་དག་ལེན་པ་དང་དགག་དབྱེ་ལེན་པའི་དགོ་སྤྱོད་དེས་

དེ་གཉིས་སྒྲངས་པ་དེ་དག་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་དག་སྒྲོང་ལ་བརྟེན་པར་
བྱའོ། །ཡོངས་དག་དང་དགག་དབྱེ་སྤུལ་བས་གསོ་སྒྲོང་དང་། དགག་དབྱེ་བྱ་
བའི་ཆོག་དག་༼ ༣༥ ༽འདུན་རྣམས་ཀྱིས་ཞོད་ཅིང་ཁས་སྒྲང་བར་
བྱའོ། །ལྷགས་རི་གཅིག་གིས་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུ་མཆོམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཆོགས་
ཐ་དད་པ་གནས་ཁང་ཐ་དད་ན་གནས་པས་འདུན་པ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་དག་
དང་དགག་དབྱེ་ལ་སོགས་པས་ཕན་ཚུན་དབུལ་བས་མཐུན་པར་བྱས་ཏེ། གསོ་
སྒྲོང་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཐ་དད་པ་མང་པོ་སོ་སོ་ནས་བྱེད་པ་ལ་མི་རུང་བ་མེད་
དོ། །འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་གཅིག་ཅར་བརྟེན་པའམ། འཁར་བ་དང་བྱ་བའི་
གནང་བ་གཅིག་ཅར་གསོལ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ཚུམ་པ་འདྲ་བ་
རྣམས་གཅིག་ཅར་བརྟེན་པ་ལ་ཡང་མི་རུང་བ་མེད་དོ། །དག་སྒྲོང་གཅིག་དག་
སྒྲོང་དུ་མའི་འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་དེ་དག་ལེན་པ་ཡང་མི་རུང་བ་མེད་དོ། །

དག་སྒྲོང་དུ་མའི་འདུན་སོགས་ལེན་པ་འདི་ལ་དུ་མའི་གྲངས་ཀྱི་ཆད་རིམ་
ཞེན། གྲངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ངེས་པ་མེད་དེ། དག་སྒྲོང་རིམ་ཉིད་ཀྱི་མིང་ལ་སོགས་པ་
བརྟེན་ལུས་པའི་ཆོག་གི་དུ་མའི་གྲངས་ཀྱི་ཆད་བཟུང་ངོ། །དག་སྒྲོང་ན་ཆ་བས་
ཆེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་གྱི་དེར་འགོ་བའམ་སྒྲིབ་པར་མི་ལུས་ན་འདུན་པ་ལ་
སོགས་པ་དེ་དག་འདུལ་བ་དག་གི་རིག་བྱེད་ཆོག་རྟོགས་པ་དང་། མ་རྟོགས་པ་
རིམ་སྒྲོང་སྒྲོས་པའི་སྒྲིག་ལས་གཞན་པ་ལུས་དང་དག་གི་རིག་བྱེད་གང་ཡང་རུང་།

བས་འགྲུབ་བོ། །ལག་བརྟེན་ལ་སོགས་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་འགྲུབ་
བོ། །དགོས་པ་ལྟོས་ཀྱི་ཚབས་ཆེ་བས་རིམ་ལྔ་ཡང་ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་འདུན་པ་ལ་སོགས་
འབུལ་མི་ལུས་ན། གསོ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱེད་པའི་དགོ་འདུན་རྣམས་
ནད་པ་འདུག་པའི་གནས་དེར་འགོ་བར་བྱ་ལ། ཡང་ན་དགོས་པ་ནད་པ་དེ་
ཁྱོགས་ཁྱིམ་ལས་ཀྱི་གནས་སུ་ཚུར་ལ་བྱུང་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་བྱུངས་ནས་དགོ་འདུན་ཀྱི་ནད་དུ་མ་བརྗོད་ཀྱི་བར་
དུ་༡༥༧༧བོ།ལེན་པ་པོ་དེ་བར་རྒྱག་པར་མི་བྱའོ། །རྒྱག་པ་བས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་
དལ་བའི་འགོས་མགོགས་པར་མི་བྱའོ། །མཆོང་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སྦྱར་
བསྟན་པ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་ལ་མཆོང་
བར་མི་བྱའོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁྱམས་ཀྱི་བང་རིམ་ལ་མཆོང་བར་མི་བྱའོ། །ནམ་
མཁའ་ལ་འདུག་པ་དང་འགོ་བར་མི་བྱའོ། །མཚམས་ཀྱི་ནད་ནས་མཚམས་ཀྱི་
ཕྱི་རོལ་ཏུ་འགོ་བར་མི་བྱའོ། །སྐྱས་ཀྱི་རིམ་པ་གཞན་བཞག་ནས་གཞན་དུ་གོམ་
པ་འདོར་བར་མི་བྱའོ། །ཐེམ་སྐྱས་ཀྱི་ཐེམ་པ་ལ་རིམ་པ་གཞན་བཞག་ནས་
གཞན་དུ་ཐོད་རྒལ་དུ་གོམ་པ་འདོར་བར་མི་བྱའོ། །ཁྱེལ་མ་རུབ་ཙམ་ལ་
འབོག་པར་མི་བྱའོ། །ནམ་མཁའ་ལ་འདུག་པ་དང་། མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་
འགོ་བ་དང་། ཁྱེལ་མ་རུབ་ཙམ་འབོག་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་འདུན་པ་འཛིག་པ་

སྟེ། དེར་སོང་ན་ཆོགས་པའི་ཡན་ལག་ཉམས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཉིད་ལོག་པ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་མི་བྱའོ། །གཉིད་ལོག་པ་དང་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་གཉིས་ནི་ལྷུང་བ་འབྱེན་པའི་སྒོ་ནས་སྤྲད་པར་མ་ཟད།
མ་གྲུས་པ་བྱད་དུ་གསོད་པ་ཉིད་ཀྱི་བརྟན་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཉིད་དང་མ་གྲུས་
པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྲད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་ལེན་པ་པོ་
དེས་དག་འདུན་གྱི་ནང་དུ་སོང་ནས་དག་སྟོང་གཅིག་ལ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ལུང་
ཁ་ཅིག་ལས། དག་འདུན་ལ་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས། །འདིར་དག་སྟོང་ལ་བརྗོད་
ན་ནི་འདུག་སྟེ་ལན་གསུམ་བརྗོད། དག་འདུན་ལ་བརྗོད་ན་ནི་འགྲང་སྟེ་ལན་
གཅིག་བརྗོད་དོ་ཞེས་ལུང་གཞི་ལས་གསུངས་ཤིང་། གཞི་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་
བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་དག་འདུན་ལ་བརྗོད་ན་བཅུན་པ་རྣམས་གསལ་དུ་ཞེས་མི་
བྱ་བར་དགོངས་སུ་གསོལ་ཞེས་བྱ་བས་༼ ༣༥༥ ༽བརྩམ་མོ། ཁྲི་ཀ་

ལས། འདི་ནི་ཆོག་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་
ལེན་པར་བྱེད་པའི་དག་སྟོང་དེ་དག་འདུན་གྱི་ནང་དུ་མ་ཕྱིན་པར་དུས་བྱས་སམ།
བྱིས་པ་ཉིད་དང་ལ་སོགས་པས་དག་ཚུལ་ལམ་ཟ་མའམ་མ་བོང་དུ་གྱུར་པ་ཡང་
བརྟན་ལ། དེས་ན་བྱིས་པ་སོགས་དེ་ལྟ་བུར་ཁས་སྤངས་ན་འདུན་པ་དང་ཡོངས་
དག་མ་སྤངས་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཁྲི་ཀར། ད་གཟོད་གཞི་ནས་སྤང་དགོས་སོ་
ཞེས་སོ། །འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་ལེན་པའི་དག་སྟོང་དེ་དག་འདུན་གྱི་ནང་དུ་

སྤྱིན་ནས་དག་སློང་དེ་གི་འཇམ་བཟས་ན། འདུན་པ་ལ་སོགས་མ་བརྗོད་ཅིང་གོ་
བར་མ་བྱས་ཀྱང་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། **།དྲི་ཀ་ལས།** ད་
གཞོད་སྤང་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཀླུ་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་ཆོས་བཙོ་ལྟ་སྟེ། གསོ་སྦྱང་གི་ཉིན་མོ་ལ་དག་
སློང་བཟུང་ན་དག་སློང་རྣམས་གྱི་གཞན་དེ་ལ་དག་སློང་འདི་བདག་ཅག་གི་
ཆོངས་པ་མཆོངས་པར་སྦྱོད་པ་ཡིན་གྱི། ཐོང་ཞིག་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདིར་
འདི་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཀླུ་པོའི་ཕོ་བྱང་དུ་དག་སློང་བཟུང་ན་ཕོ་བྱང་དང་གཙུག་
ལག་ཁང་མཆོམས་ཐ་དད་པའི་བྱིར། །མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་མི་བསྐྱོད་
པས། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དགྱིལ་ལའོར་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་
ལམ་ཞེས་འདྲི་ན། འདི་ནི་ཕོ་བྱང་དུ་བཟུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཀླུ་པོ་ལ་སོགས་
པའི་དབང་པོ་ཆེ་ཚུར་འོངས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མཆོམས་ནང་དུ་དག་སློང་
གཟུང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། **།ཀླུ་ཤ་ཏམ་ལས།** དག་སློང་འགའ་ཞིག་ཀླུ་པོ་ལ་སོགས་
པས་བཟུང་སྟེ་མཆོམས་གྱི་ནང་ན་འདུག་ན་ཞེས་སོ། །དེ་སྐད་བརྗོད་ཀྱང་མ་
བཏང་ན་དག་འདུན་བདག་ཅག་དག་སློང་འདི་དང་ལྟན་ཅིག་བྱ་བ་ཅུང་ཞིག་ཡོད་
དོ་ཞེས་སྟེ་མ་ཐོང་ཞིག་ཅེས་སྟོས་པ་༼ ༣༥༥བ༽དང་བཅས་ཏེ་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །དེ་སྐད་བརྗོད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་མ་བཏང་བ་དག་འདུན་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་

བ་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་སྤར་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་བ་བཅད་པ་
དེར་སོང་སྟེ་གསོ་སྦྱང་བྱའོ། །འདི་ནི་**འགྲེལ་ཆུང་ལས།** མཚམས་བྱ་ཆུང་མིག་
རས་ཀྱིས་བཅད་ལ་གསོལ་བ་དང་བརྗོད་པ་མི་དགོས་ཏེ། དེའི་ནང་དུ་གསོ་སྦྱང་
བྱ་རུང་ངོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

འདི་ལ་སྟོད་འདུལ་བ་རྣམས་མི་མགྲུ་ཡང་། འདི་ནི་གཙང་དམར་གཡོ་གསུམ་
ཀྱི་འདུལ་འཛིན་བརྒྱད་པའི་མན་ངག་སྟེ། དེང་སང་གི་འདུལ་འཛིན་རྣམས་
འབྲུལ་བཅས་ཤས་ཆེ་བས་དེ་དག་གིས་མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་མི་བསྐྱེད་
ཀྱང་། དགོ་སྟོང་ལ་ལ་མ་འདུས་པར་ལས་བྱེད་པ་འདི་ནི་མི་རིགས་སམ་སྙམ་དུ་
ཐེ་ཆོམ་བསལ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

གཞན་ཀྱིས་བཟུང་བའི་དགོ་སྟོང་དེ་བཏང་བའི་ཕྱིར་གསོ་སྦྱང་ལ་སོགས་པའི་
མདུན་རོལ་དུ་སྤར་མི་འབད་པར་མི་བྱའོ། །འདིར་སྤར་སྟོས་པ་དང་། སྐབས་
འདིར་**མདོ་རྩའི་འགྲེལ་ཆུང་ལས།** དེ་བཏང་བའི་ཕྱིར་ཕྱིས་མི་འབད་པར་མི་
བྱའོ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། སྐབས་འདི་ཉིད་ཀྱི་**ཡུང་གཞི་ལས།** ཕྱི་དེ་ཉིན་པར་དགོ་
སྟོང་དེ་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབད་པར་བྱ་སྟེ། འབད་པར་མི་བྱེད་ན་འགལ་
ཚབས་ཅན་དུ་འགྱུར་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཅེ་ན། གསོ་སྦྱང་གི་སྤར་
འབད་པ་དེ་ཉིད་གསོ་སྦྱང་སྤར་མའི་ཕྱིས་འབད་པ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །ཡང་
ན་དེ་གཉིས་ཀར་རུང་བས་འགལ་བ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

མཚམས་ཀྱི་ནང་ན་དག་སྤྱོད་ཡོད་པར་དངོས་སུ་གཤིས་པར་མ་ཟད། མཁར་གསེལ་གྱི་སྒྲ་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པ་མཚན་མའི་སྤྱོད་ནས་མཚམས་ནང་དེ་ན་དག་སྤྱོད་ཡོད་པར་འབྲིགས་པས་ནི། དེའི་འདུན་པ་མི་ལེན་ཅིང་དེ་མ་འདུས་པར་ལས་བྱེད་ན་མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་༼༣༡༩༽མི་མཐུན་པས་ལས་བྱེད་པའི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བའོ། །ལས་ཀྱི་གནས་དེར་མ་འདུས་པའི་དག་སྤྱོད་རྣམས་དང་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་པར་འདོད་པས་དེ་དག་འདིར་མ་འོངས་ཀྱང་སྤོའ་སྒྲུམ་དུ་མངོན་པར་བརྟགས་པས་ཆེད་དུ་བསམས་ཏེ། མཚམས་ཀྱི་ནང་ན་དག་སྤྱོད་གཞན་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་འདུན་པ་མི་ལེན་ཅིང་། དག་སྤྱོད་གཞན་དེ་དག་ལས་ཀྱི་གནས་དེར་མ་འདུས་པར་ལོགས་གྲིག་ཏུ་ལས་བྱེད་ན་ཉེས་པ་དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་གྱི་བསམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་ཆར་གཏོགས་པའི་སྤྱོད་པོ་འོ། །ལས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུལ་བར་གཏོགས་པའི་ལས་བྱ་བ་ཐ་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡན་ཆད་ཀྱན་བསྐྱས་སོ་ཞེས་ཀྱི་ལས་བཤད་དོ། །དག་སྤྱོད་དག་མ་འདུས་པར་ལས་བྱེད་པ་འདི་རུང་ངམ་མི་རུང་སྒྲུམ་དུ་རྟོག་པ་ཉིད་ན། འདི་རུང་ངམ་མི་རུང་སྒྲུམ་དུ་ཐེ་ཆོ་མ་ཟ་བའམ་འདི་གདོན་མི་ཟ་བར་རུང་ངོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་ཉེས་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ཏེ། ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པས་ལས་བྱེད་ན་སྤྱོད་པོ་དང་། ཐ་དད་པ་

ཉིད་དུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་བྱེད་ན་མི་མཐུན་པའི་ལས་བྱེད་པའི་ཉེས་བྱས་
མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་བ་ནི།

བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་རྒྱ་མེད་པར་དགོ་སྒྲོང་མ་ལྟགས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་
བཅལ་ཞིང་། འོལ་སྤྱི་ཙམ་དུ་བཅལ་བའི་གོ་ལོན་གཡོ་སྤྱི་མ་བྱས་ན་དག་ཅིང་
ལྷུང་བ་མེད་པ་དང་། མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ནོ་སྟེ།
མཆམས་ཀྱི་ནང་ན་དགོ་སྒྲོང་ཡོད་པ་དེ་མ་འདུས་ཀྱང་ལས་བྱེད་པའི་དགོ་སྒྲོང་
རྣམས་ལ་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཡོངས་སུ་བཅལ་བ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅེ་ན། བཅལ་བ་དང་། བོད་པ་དང་
། དེས་ཀྱང་མ་རྟེན་ནས་ཕྱོགས་མཐོན་པོར་འདུག་སྟེ་ཕྱོགས་སུ་བལྟ་བ་དག་གིས་
ནི་ཡོངས་སུ་བཅལ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། ། ༡༣༥༤བ། གསོ་སྦྱང་གི་གཞི་ལས་མཐུན་
པའི་གསོ་སྦྱང་གི་ཆོགས་པའི་སྐབས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ། སྤྱི་ཉིན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། འཕགས་པའི་
གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་སྤྱོད་གཙན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་འབྱུལ་པ་མཆོ་སྣ་པ་ཆེན་པོའི་
དགོངས་པ་སོར་བཞག་ནས་འཆད་པར་འདོད་དེ། དེ་ཡང་དགོས་པའི་དོན་ལ་
གསུམ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་།
གསོ་སྦྱང་མ་བྱས་པའི་ཉེས་པ་ཁེགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆུལ་བྲིམས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནི་གསོ་སྦྱང་གསུངས་ལ་ཞེས་
བཤད་དེ། གསོ་སྦྱང་གི་གནས་སུ་འདུག་པ་ན་དག་སྦྱང་རྣམས་ལྟར་བ་བཤགས་
པ་དང་། བསྐྱམས་པ་དང་། ལྟར་བ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་བྱས་ནས་གསོ་བྱེད་པ་
ཡིན་པས་ཆུལ་བྲིམས་དག་པར་འགྱུར་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཆོས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནི་དགག་དབྱེ་གསུངས་ཞེས་བཤད་ཅིང་
། **འོད་ལྗན་ལས།** གསོ་སྦྱང་དང་དགག་དབྱེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་གཅིག་པ་ཉིད་
ཡིན་ནོ་ཞེས་དགོས་པ་གཅིག་ཡིན་པར་བཤད་པས་ཆོས་དག་པ་དེ་གསོ་སྦྱང་གི་
ཡང་དགོས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་བོ། །ཆོས་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་
མངོན་དུ་རྒྱ་བའི་ཆོས་དག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དག་བའི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་
དང་བཅས་ཏེ་གསོ་སྦྱང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དུས་འདས་པ་དང་འགྱུར་བར་
འགྱུར་བ་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རྟག་པ་དྲན་པས་ཆགས་སྤང་ལ་སོགས་པའི་
ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་རྒྱ་བ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱམས་པའི་དོན་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་གནས་གང་དུ་གསོ་སྦྱང་བྱ་
བའི་གནས་ནི་ཆོས་ལྟ་ལྟོན་འོ། །དེ་ཡང་གནས་ལ་སྒྲོ་མཐུན་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་
བ་སྟེ་གསོ་སྦྱང་གི་གནས་ལ་སྒྲོ་མཐུན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་
། ༣༤༠ ཀ །གཞན་དུ་ན་ཆོ་ག་མི་ཆང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉེ་ལའོར་འདོམ་གང་ཡན་

ཆད་དང་ལྷན་པ་སྟེ། ཉེ་ལའོར་འདོམ་གང་དང་ལྷན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
གཞུན་དུ་ན་སྤྱི་རོལ་ཉེ་ལའོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་ཞེས་གསུངས་པའི་
སྒོ་མཐུན་གྱི་ཆོག་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །མཚམས་པོ་ཆེའི་ནང་ཡིན་པ་སྟེ།

ལུང་གཞི་ལས། མཚམས་ཆེན་པོ་བཅད་པ་དེར་དགོ་སྒྲོང་རྣམས་ཀྱིས་འདུག་སྟེ་
གསོ་སྒྲོང་དགག་དབྱེ་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དབག་ཚད་བྱེད་དང་གསུམ་ཚུན་
ཆད་གྱི་དགོ་སྒྲོང་ཀུན་གསོ་སྒྲོང་ལ་འདུས་པས་མཚམས་དེའི་དགོ་སྒྲོང་ཀུན་དག་
བར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལྟར་ནའང་དགྱིལ་ལའོར་བར་
བྱའོ་ཞེས་དམིགས་བསལ་དུ་གསུང་བའི་བྱིར་རོ། །གཙང་ཞིང་ཡངས་པ་ཡིན་པ་
སྟེ་གསོ་སྒྲོང་གི་གནས་སུ་བྱགས་བདར་བྱ་བ་ཉིད་འོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་

། **འབྲེལ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་།** གསོ་སྒྲོང་བྱེད་པའི་དུས་སུ་གསོ་སྒྲོང་བྱེད་པའི་སར་
བྱགས་བདར་བྱ་ཞེས་བཤད་དོ། །གཞན་དུ་ན་འདུལ་བ་ནས་གསུངས་པའི་ཆོས་
ལུགས་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱིར་རོ། །འཛིགས་པའི་ཉེན་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་འཛིག་
པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་དུ་ན་ཆོས་རྒྱུན་པ་ལ་
སོགས་པས་རྒྱེན་གྱིས་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་གསོ་སྒྲོང་བྱ་བ་ནི་སྤྱིར་བཏང་ལ་དགོ་འདུན་མཚན་
ཉིད་བཞི་ལྷན་གྱིས་སོ། །དགོ་སྒྲོང་འབྲུལ་བཅས་ལྟ་བུ་ལས་ཀྱི་ཁ་སྒྲོང་བར་མི་
འོས་པས་གསོ་སྒྲོང་འགྲུབ་སྟེ། **རང་གི་རྣམ་བཤད་དང་འྲྀ་ཀ་ལས།** ཁ་སྒྲོང་བར་

འོས་པ་མ་ཡིན་པས་གསོ་སྦྱང་དང་དགག་དབྱེ་དག་བྱས་པ་ནི་བྱས་པ་ཉིད་ཁོ་ན་
ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་དུས་གང་གི་ཆེ་གསོ་སྦྱང་བྱ་བ་ནི་ལྷ་བ་ཕྱིད་ཕྱིད་ཀྱི་ཆོས་བཙུ་
ལའོ་༼༣༩༠༽ཞེས་གསུངས་སོ། །རིགས་པས་ཀྱང་འབྲད་དེ། མཚན་མ་
གསལ་བས་གསོ་སྦྱང་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། དུས་བབས་བས་གཉེན་པོ་
སྟོབས་ཆེ་ཞིང་སྟོབ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལོ་གཅིག་ལྷ་བ་བཅུ་
གཉིས་ལ་གསོ་སྦྱང་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། ཉ་བཅུ་གཉིས་དང་། སྟོང་དུག་
སྟེ་བཙུ་བརྒྱད་ནི་གསོ་སྦྱང་བཙུ་ལའོ། །སྟོང་དུག་ནི་གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་པའོ། །

འོ་ན་ལོ་འཁོར་གང་ནས་བབས་སྟེ་བཙུ་ཞེ་ན། **འགྲེལ་ཆུང་ལས།** སྟོན་ལྷ་ཐ་
ཆུང་ཉ་ནས་མགོ་བབས་སྟེ་བཙུ་འོ་ཞེས་སོ། །**མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས།** བར་
པ་སངས་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་དགུན་དག་ཡིན་ལོ་ཞེས་
གསུངས་ལ། **རྡི་ཀ་ལས།** སྟོན་ལྷ་ཐ་ཆུང་ཉ་ནས་དགུན་ཀྱི་དུས་ཆེགས་སོ་ཞེས་
བཤད་དོ། །

འོ་ན་སྟོན་ལྷ་ཐ་ཆུང་དེ་རང་གང་ཡིན་ཅེ་ན། བོད་ཀྱི་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཁ་
ཅིག་ན་ཤེ། དབུ་གུའི་ཉ་བ་སྟོན་ལྷ་ཐ་ཆུང་ཡིན་ཏེ། **རྟེན་འགྲེལ་གྱི་མདོ་འགྲེལ་**
ལས། ཉ་ཆོས་དབུག་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་སྟོན་ལྷ་ཐ་ཆུང་ཡིན། །མར་ངོ་ལས་
ནི་ལོ་ལྷ་འཛིན། །ཅེས་བཤད་ཟེར་ཡང་རྟེན་འགྲེལ་གྱི་མདོ་འགྲེལ་ན་གཞུང་དེ་

ཡེ་མི་སྣང་སྟེ། དེ་ནི་བོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་ཆོག་ས་བཅད་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །དབྱུ་
གྲུའི་ཉ་བ་ལ་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་བྱེད་པ་འདི་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་གཏན་ནས་མེད་
ཅིང་། དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་དགྲ་ཡོད་དེ། འཆད་འགྱུར་གྱི་གཞུང་དགྲ་པོ་
འདི་དག་ནི་སློན་དྲུག་གི་ཉ་བ་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། རིམ་
བཞིན་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ། **ཉི་མའི་སྟོང་པོའི་མདོ་ལས།** བདག་གིས་རྒྱ་སྐར་
སློན་དྲུག་བརྗོད། །ཟླ་བ་ཉ་ཆེ་ཟླ་རངས་འགྱུར། །སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། **རྒྱ་ཆེ་ལོ་པ་ལས་གྲང་།** དབྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་ཆེ་
སྐར་མ་ས་ག་ལ་བབ་པ་ཞེས་ས་གའི་ཉ་བ་ལ་༼ ༣༩༡ ག༽མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་
པའི་དུས་དབྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཡིན་པར་གསུངས་པས། སློན་ཉ་ལ་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་
བྱས་ཏེ་བཙུག་ན་དབྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་ལ་ས་གའི་ཉ་བ་འབྱུང་ཡང་། དབྱུ་གྲུའི་ཉ་བ་
ལ་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་དུ་བཙུག་ན་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་དང་། **ལས་བརྒྱུ་པའི་**
གན་པོ་སྟེས་ཀྱི་བྱུང་བ་ལས། དབྱར་ཚུལ་ཞུགས་ཐོན་པའི་ཆེ་སྟོན་གིང་ནམས་ཀྱི་
འདབ་མ་སྐྱུ་བོར་གྱུར་ཅིང་སྐར་པོའི་ཁ་དོག་སེར་བོར་འགྱུར་བར་གསུངས།
སློན་དྲུག་གི་ཉ་བ་ལ་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་བྱས་ཏེ་བཙུག་ན་དབྱར་གྱི་ཚུལ་ཞུགས་ཐོན་
པའི་ཆེ་ན་སྟོན་གིང་ནམས་ཀྱི་འདབ་མ་སྐྱུ་བོར་འགྱུར་གྱི། དབྱུ་གྲུའི་ཉ་བ་ལ་
སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་བྱས་ཏེ་བཙུག་ན་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བ་དང་། རས་ཆེན་བཞག་པའི་
སྐབས་སུ་**དགེ་སྟོང་པའི་ནམ་འབྱེད་ལས།** དབྱར་ཚུལ་ཞུགས་ཐོན་ནས་ཟླ་བ་

སྤྱད་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པར་རས་ཆེན་འཆང་ན་ཆར་གོས་མི་དགོས་པའི་དུས་
སུ་ཆར་གོས་འཆང་བའི་ལྷུང་བ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་སྟེ། སློན་དྲུག་གི་ཉ་བ་ལ་
སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་དུ་བྱས་ཏེ་བརྩིས་ན་དབྱར་ཚུལ་ཞུགས་ཐོན་ནས་ཟླ་བ་སྤྱད་ན་
ཆར་འབབ་ཐག་ཆད་པར་འགྱུར་གྱིས། དབྱུག་ཀྱི་ཉ་བ་ལ་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་བྱས་ཏེ་
བརྩིས་ན་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བ་དང་། བྱས་བྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དགོས་ཤིང་མའི་
ལུང་རྣམ་འབྱེད་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་། དབྱར་ལྷ་མ་ཁས་ལེན་པའི་ལྷ་རོལ་ཟླ་བ་
སྤྱད་དང་གཉིས་ནས་ཆད་པ་ཆེ་བའི་དུས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་སྟེ། སློན་དྲུག་གི་
ཉ་བ་ལ་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་བྱས་ཏེ་བརྩིས་ན་དེའི་ཆོན་ཆད་པ་ཆེ་བའི་དུས་འབྱུང་
གི་ །དབྱུག་ཀྱི་ཉ་བ་ལ་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་བྱས་ཏེ་བརྩིས་ན་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བ་དང་།
ལུང་དགོས་ཤིང་མའི་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་། དུས་ཚིགས་དྲུག་གི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་སོ་ག་རྣམས་ཀྱི་ཐ་མ་ལ་ཉི་མ་སྤྱད་པའི་ (༣༤) བ ། དུས་ན་ལྷོན་གིང་རང་གི་
གྲིབ་མས་བྱབ་ཅིང་འདུག་པ་ཉེ་འཁོར་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སོ་སོར་
ཐར་པའི་འགྲེལ་པ་འདུལ་བ་བསྐྱས་པ་ལས་ཀྱང་། དུས་ཚིགས་ལྷ་མའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་དབྱིད་རྣམས་ཀྱི་ཟླ་བ་ཐ་མའི་ཉི་མ་སྤྱད་པའི་གྲིབ་མ་དང་རྒྱུད་གིས་མ་
བསྐྱོད་པའི་འདབ་མ་གར་ལྷུང་བ་ཉེ་འཁོར་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས། དབྱིད་
མཉམ་གྱི་དུས་ཉོར་ཟླ་གསུམ་པའི་བཅུ་དྲུག་ནས་ཉོར་ཟླ་བཞི་པའི་བཅུ་གཉི་བར་
ཀྱི་ཉི་མ་ཅི་རིགས་པ་ལ་དབྱིད་ཉིན་མཉམ་མཆོན་མཉམ་གྱི་ཆོ་ལྷོན་པའི་ཆད་

དང་། གྲིབ་མའི་ཚད་སྤྱོད་མཉམ་དུ་འབྱུང་ལ། སྟོན་མཉམ་གྱི་སྐབས་སུ་འང་དེའི་
རིགས་པས་ཤེས་པ། འདི་འང་སྟོན་ཉ་ལོ་མགོར་བཟུང་ན་འགྲིག་གི་ །དབྱུག་ཉ་
ལོ་མགོར་བཟུང་ན་མི་འགྲིག་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་སྟོན་དབྱུག་གི་ཉ་བ་ལོ་མགོར་
བཟུང་ན་གཞུང་དེ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་གྱི། དབྱུག་གུའི་ཉ་བ་ལོ་མགོར་
བཟུང་ན་གཞུང་དེ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་ནོ། **།མེ་ཏོག་སྤྱང་རྒྱུད་ལས།** ས་ག་དང་
ནི་ཚུ་སྟོན་དང་། །དེ་བཞིན་བྱུམས་སྟོན་ལོ་དྲི་ལས་བྱུམས་སྟོན་ཟེར་སྟོན་དབྱུག་
ཅན། །རྒྱལ་དང་དབོ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད། །དབྱུག་པའི་མར་རོ་བཅུ་བཞིར་
བརྗོད། །ཅིས་གསུངས་པ་དང་། དག་ཚུལ་གྱི་ལོ་དྲི་བ་ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་དང་
དབོ་དང་ས་ག་དང་། །ཚུ་སྟོན་བྱུམས་སྟོན་སྟོན་དབྱུག་ཅན། །འདི་རྣམས་གྱི་ནི་
ནག་པོའི་ཕྱོགས། །ལྷ་སྤྱང་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པའོ། །ཞེས་སྟོན་དབྱུག་གི་ཉ་བའི་
མར་རོ་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པར་གསུངས་པ་དེ་འང་དབྱུག་གུའི་ཉ་བས་ལོ་མགོ་
བཟུང་ན་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། སྟོན་དབྱུག་གི་ཉ་བའི་མར་རོ་ནས་ལོ་མགོ་བཟུང་
ན་གཞུང་དེ་གཉིས་དང་ཡང་གིན་ཏུ་མཐུན་ཏེ། རྒྱ་གར་གྱི་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་བ་རང་
རང་གི་མར་རོ་སྟར་འབྱུང་ཞིང་། ཡར་རོ་༡༥༡ན་ །ཕྱིས་འབྱུང་སྟེ་མར་རོའི་ཆེས་
གཅིག་ལ་ལྷ་བའི་མགོ་བྱས་ནས། ཉ་ནི་ལྷ་བའི་མཇུག་ཡིན་པར་སྟེ་སྟོན་གསུམ་
ཀ་ལས་བཤད་དོ། །

བོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡར་རོའི་ཆེས་གཅིག་ལ་ལྷ་བའི་མགོ་བྱས་ནས་སྟོང་ལ་ལྷ་

བའི་མཇུག་ཡིན་པར་བྱེད་ཀྱང་། ཀྱུ་གར་གྱི་ལུགས་ལ་ཟླ་བ་དུམ་བུར་བཅད་དེ།
མར་ཆེས་གཅིག་ལ་ཟླ་བའི་མགོ་བྱས་ནས་ཉ་ནི་ཟླ་བའི་མཇུག་ཡིན་པར་བཞེད་
དེ། དེ་ཡང་མངོན་པ་མཛོད་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས། ཟླ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མར་
གྱི་ངོ་མ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མདོ་སྟེ་ཉི་མའི་སྟོང་པོ་ལས་ཀྱང་། ཉ་ནི་ཟླ་
བའི་མཇུག་ཡིན་པར་ལན་མང་དུ་གསུངས་སོ། །འདུལ་བ་ལས་ཀྱང་། བདག་
ཉིད་གནས་པར་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཉི་མའི་ཟླ་བ་སྟེ་མའི་དང་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་
དང་། གསོ་སྦྱོང་གི་དུས་འདས་པ་དང་འབྱུང་འབྱུར་བཛོད་པའི་སྐབས་གྱི་བམ་
པོ་ལྟ་བུ་པ་ལས་ཀྱང་། ཟླ་བ་ཉ་བ་དེ་ཟླ་བའི་མཇུག་ཡིན་པར་ལན་མང་དུ་
གསུངས་སོ། །ཆེས་བཅུ་དྲུག་ལའོ་ཞེས་པ་ནི་དོན་འབྱུར་བྱས་པ་ཡིན་
ལ། འགྲེལ་ཚུངསི་མདོ་རྩ་བ་ལས་ནི་ཆེས་གཅིག་ལའོ་ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ནི་ཟླ་
འབྱུར་བྱས་པ་སྟེ་མར་ངོའི་ཆེས་གཅིག་ལའོ། །དེས་ན་བེ་ཤ་ཀའི་ཆོག་ལེའུ་དང་།
བསྐྱབ་པའི་གཞི་མདོ་ལས་ཆེས་གཅིག་ལ་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྐྱང་ངོ་ཞེས་
བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོན་དུག་གི་མར་ངོའི་ཆེས་གཅིག་གི་ཉིན་པར་ནས་ལོ་
མགོ་བཟུང་བ་འདི་རིགས་ཏེ། དགུན་སྟོང་གྱི་དུས་དང་། དགུན་སྟོང་གྱི་དུས་དང་
། དབྱིད་གྱི་དུས་དང་། སྔོན་ཀའི་དུས་དང་། དབྱར་གྱི་དུས་དང་། སྟོན་གྱི་དུས་
ཏེ་དུས་ཆེགས་དུག་ལས། དུས་ཆེགས་རེ་རེ་ལ་ཟླ་བ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་གསོ་སྦྱོང་
བཞི་བཞི་ཡོད་པ་ལས། ཟླ་བ་བྱེད་འདས་པ་དང་། ཟླ་བ་གཅིག་

༼ ༣༤༥ ག༽ འདས་པ་དང་ཟླ་བ་གཉིས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་བཙེ་ལྷ་པའོ། ། ཟླ་
བ་ཟུང་དང་གཉིས་འདས་པའི་ཐམས་ཅད་བཙུ་བཞི་བ་སྟེ། **མཛོད་འགྲེལ་**

ལས། དགུན་དང་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མ་ལས་དོན་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། དགུན་སྟོང་ཟླ་
བ་གཉིས་དང་དགུན་སྟོང་ཟླ་བ་གཉིས་ཏེ་བཞིའོ་དཔྱིད་དང་མོས་ཀའི་དུས་ཀྱང་དཔྱིད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་
བསྡུས་ཏེ་དཔྱིད་ཀྱི་དུས་ཟླ་བ་བཞིར་བྱས་པའོ་དཔྱར་སྟོན་ཀྱི་དུས་ཀྱང་དབྱར་ལོར་བའི་ཁོངས་སུ་བསྡུས་ཏེ་
དབྱར་ཀྱི་དུས་ཟླ་བ་བཞིའོ་རྣམས་ཀྱི། ཟླ་བ་ཟུང་དང་གཉིས་འདས་པའི། ། ལྷག་མ་ཟླ་
བ་དྲུག་པོ་ལ། ། མཁའ་པས་ཞག་ནི་དབྱི་བར་བྱ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྟོན་ཉའི་ཆོས་གཅིག་ནས་མགོ་བཟུང་ནས་ཟླ་བ་ཟུང་གཉིས་འདས་པ་ན་
གསོ་སྦྱང་བཙུ་བཞི་པར་བཤད་པ་ལ་དེ་མི་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་གཞོད་དོ་ཞེན། དེ་
ལྟར་བཤད་པ་མི་འགལ་ཏེ། ལུང་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ལོ་མགོ་
འཛིན་ཚུལ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་བར་གོ་སྟེ།
ཉོར་ཟླ་བཙུ་བའི་བཙུ་དྲུག་ནས་ལོ་མགོ་འཛིན་པ་མགོ་འི་ཉ་བ་ལོ་མགོར་འཛིན་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤྱིར། འདི་གཉིས་གནད་གཏན་མི་གཅིག་པས་ཁྱད་པར་
གཤམ་པར་བྱའོ། ། མགོ་ཉ་ནས་ལོ་མགོ་བཟུང་བ་ལྟར་ན་མར་ངོ་སྟོན་འགྲོའི་
འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་གསོ་སྦྱང་བཙུ་བཞི་པའི་དུས་དེ་དག་འབྱུལ་མེད་དུ་
ངས་པའི་སྤྱིར་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་
ན་ལོ་མགོ་ཉོར་ཟླ་དགུ་པའི་བཙུ་དྲུག་ནས་བཞག་པའི་ཟླ་བ་ཟུང་གཉིས་ལ་

འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ཡར་ངོ་སྡོན་འགྲོའི་སྒྲིན་ཉ་ཡིན་པས་དེའི་མར་ངོ་ལ་
གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་བ་བྱས་ནའང་འགྲིགས་རུང་བ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བའི་
རང་གཞུང་དང་མཐུན་ནོ། །

བཞི་བ་ཚུལ་རི་ལྟར་གསོ་སྦྱང་བྱ་བ་ནི། སྦྱོར་དངོས་མཁུག་གསུམ་ལས།
༼༣༤༣༽དང་པོ་གསོ་སྦྱང་གི་སྦྱོར་བའི་ཆོ་ག་ནི་དུག་སྟེ། རང་གཞན་གྱི་ལྟུང་
བ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱ་བ་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་སྟེ། ཆག་
ཆག་གདབ་པར་བྱ་བ་དང་། བྱགས་བདར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆོས་ཉན་
བཤད་བྱ་བ་དང་། དགོ་སྒྲོས་ཀྱིས་ཚུལ་གྱིང་བྲིམ་ཞིང་དགོ་སྒྲོང་རྣམས་བགྲང་བ་
དང་། མ་འདུས་ན་འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་སྒྲང་བ་དང་། དགོ་སྒྲོང་གང་ཡང་
རུང་བས་མེ་ཏྲག་དབུལ་ཞིང་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་གདོན་པར་གསོལ་བ་ལན་
གསུམ་གདབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། རང་གི་ལྟུང་བ་དག་པར་བྱ་བ་ནི་
མཐོལ་བ་དང་། བཤགས་པ་དང་། བསྐྱམས་པ་དང་། ལྟུང་བ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་
པ་སྟེ་འོག་རྩ་རང་རང་གི་སྐྱབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་གཞན་གྱི་
ལྟུང་བ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། གསུམ་པ་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་ལྟུང་བ་དག་པར་
བྱ་བ་ནི་གཞུང་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ནི། སོ་
སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པ་སྟེ། **ལུང་གཞི་ལས།** གསོ་སྦྱང་ནི་སོ་སོར་ཐར་པའི་
མདོ་བཏོན་པའོ་ཞེས་གསུངས་གིང་། **འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་།** སོ་སོར་ཐར་པའི་

མདོ་གདོན་པས་སོ་ཞེས་སོ། །དེའང་ལེགས་པར་ཐོན་པའི་རྒན་རབས་ཚུལ་
བྲིམས་དག་པས་གདོན་ཏེ། ལེགས་པར་ཐོན་པས་གདོན་ཏེ་ཞེས་པ་དང་། དག་
འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་གྱིས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པས་གདོན་པར་
མི་བྱའོ་ཞེས་པས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་མཐུག་གི་ཆོ་ག་ནི་བསྟོ་བ་སྟེ། སོ་
སོར་ཐར་པ་བཏོན་པ་ཡི། །བསོད་ནམས་གྲུབ་པ་གང་ཡོད་པ། །དེས་ནི་འཛིག་
རྟེན་མ་ལུས་པ། །བྱབ་དབང་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པའོ། །

ལྷ་པ་དམིགས་གྱི་བསལ་བའི་དོན་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་གནས་གྱི་དམིགས་
བསལ་༼ ༣༥༣བ༽ནི། གནས་མཚམས་པོ་ཆེར་མི་འགྲུབ་ན་དགྱིལ་འཁོར་བ་
དང་མཚམས་གཏན་ནས་མ་བཅད་པར་ཡང་བྱའོ། །གཉིས་པ་རྟེན་གྱི་དམིགས་
བསལ་ནི། མགོན་པོ་མི་སྟོད་ན་འགོ་བཞེན་དུ་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་
པ་དུས་གྱི་དམིགས་བསལ་ནི། ཆོས་བཙུང་ལྷའི་མཚན་མོའི་མཐའི་གོང་དུ་མ་གྲུབ་
ན་ལས་ལ་ནི་འདས་ན་ཉི་མ་ཤར་བའི་འོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བཟ་གིས་གྱི་
གསོ་སྦྱང་ལྟ་བུ་ཆོས་གངས་གང་ཡང་རུང་བ་ལའོ། །བཞི་པ་ཆོ་གའི་དམིགས་
བསལ་ནི། ལྷ་མི་འདོད་ན་མདོར་བསྐྱས་པས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྟོན་གྱི་
ཆོ་གའི་སྐབས་སུ་ཆོགས་བཅད་གདོན་པས་གསོ་སྦྱང་གྲུབ་པོ། །དག་ཚུལ་གྱི་
གསོ་སྦྱང་སྐབས་ནམ་པར་བཞག་པར་བྱ་ཞིང་དགག་དབྱེ་བྱས་པས་ཀྱང་གསོ་
སྦྱང་གི་དགོས་པ་འགྲུབ་པོ། །ཡོངས་དག་ལུལ་བ་དང་གསོ་སྦྱང་བྱིན་གྱིས་

བརྒྱབས་པས་ཀྱང་གསོ་སྦྱོང་མ་བྱས་པའི་ཉེས་པ་ཞིགས་པའོ། །

འདིར་སྒྲས་པ།

ཀུན་མཁྱེན་ལི་ཁྲིས་མཆོན་པའི་མཁུར་ཆོས་ཀྱི། །འཛིགས་མེད་མེ་ཏོག་འཇུམ་
པའི་དོར་ན། །བདེ་ཆེན་དྲི་བཟང་ཕྱོད་པའི་སྐྱབས་ཤིག་ཏུ། །ཤེས་སྒྲིབ་བྲལ་
བའི་རོམ་ངར་མང་དུ་གཞིབས། །ཆགས་ཆེན་རྒྱས་པའི་ལུས་བཟང་དར་བ་
ལ། །དོ་རྗེའི་འདོད་པས་རབ་ཏུ་བསྐྱམས་པ་ནི། །བྱུ་རུའི་མཆོམས་སྒྲིབ་སྒྲོག་
གིས་མཛེས་འདྲ་ལས། །ཁྱད་པར་ཆེ་བའི་རྣམ་པ་ཅི་ཡང་འགྱུར། །སྔོན་མེད་ཕྱོད་
བཟོད་པའི་མགྲིན་སྒྲུབ་ཀྱི། །ཀུན་དགའ་འཆར་བའི་དར་དིར་ཡོད་མོད་
ཀྱི། །གསང་ཆེན་སྟོད་གཡོགས་ལྷུབས་པའི་མཐོངས་ཀ་ན། །དབྱིད་ཐིག་ལུ་
འབུར་ལྷ་ལུང་དག་གིས་དལ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་མཆོན་དཔའི་ལྷས་མ་ཡི། །སྒྲིབ་
ལས་སྒྱུ་བོར་མཛེས་པའི་དོ་རྗེ་ཅན། །གང་དེའི་འདོད་པར་བྱ་བའི་འདོད་པ་
དེ། །རྣལ་འབྱོར་༼༣༧༩༽སྒྲིབ་པ་འདིས་ཀྱང་འདི་འདོད་དོ། །རིག་མཆོག་
གྲུབ་པ་དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །བཀའ་ཡི་ཡུང་བོ་རྣམས་ལ་རང་དབང་
དུ། །སྦྱོར་ཐབས་ཅི་ཡང་ཤེས་པས་སྒྲོ་ཆོམས་ནས། །བརྩོན་པས་འདུལ་བའི་
དོན་འདི་གཏན་ལ་ཡབ། །

གཉིས་པ་ལ། །དངོས་གཞིའི་ཆོག་བརྗོད་པ་དང་། །སྦྱོར་ཆེ་རང་གཞན་ལྟར་ལ་

སྒྲུབ། ཆོགས་པར་མ་ཡོངས་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ། །རང་གཞན་གསོ་སྦྱང་ལ་གུས་
བྱ། བྱིས་འོང་དོན་དུ་བསྒྲུར་རུང་བའོ། །དང་པོ་ལ། མདོ་ཙམ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་
དང་། །དེ་ཡི་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
གསོ་སྦྱང་བྱ་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དུས་གང་གི་ཆེ་བྱ་ཞེན། ལྷ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཅིང་ཆོས་བཙུ་ལའོ། །ཞེས་བཙུ་ལ་
པ་སྒོས་པས་བཙུ་བཞི་པ་ཡང་བསྟུས་ཏེ། འགྲེལ་པར་དངོས་སུ་ན་ལྷ་བའི་ངོ་དེའི་
ཆོས་གངས་གང་ལ་ཉི་མ་གཅིག་ཆད་པ་དེ་ཉིད་ས་སྦོང་དུ་དོར་བར་ཟད་གྱི།
གསོ་སྦྱང་གི་ཉི་མ་ཆད་པ་མིན་པས་གསོ་སྦྱང་བཙུ་བཞི་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉི་མ་དེ་
ཉིད་ཆོས་བཙུ་ལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དེའི་དོན་ནི་དངོས་
སུ་ན་ལྷ་བའི་ངོ་དེའི་ཆོས་གངས་གང་ལ་ཞེས་པ་ཆད་ལྷག་གི་རྣམ་བཞག་ཇི་ལྟར་
བྱས་ཀྱང་དངོས་སུ་ན་ལྷ་བ་ཡང་ཆོས་མར་ཆོས་ངོ་དེའི་རེ་རེ་ལ་ཆོས་བཙུ་ལ་རེའི་
གངས་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གང་ལའོ། །ཉི་མ་གཅིག་ཆད་པ་དེ་ཉིད་ཞེས་
པ་ནི་མར་ངོའི་ཉིན་མའི་ཞག་བཙུ་ལ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་བར་སྐབས་སུ་ཆོས་ཞག་
གཅིག་ཆད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཏེ། རེས་འགའ་ཆོས་བཙུ་བྱས་ནས་ཆོས་བཙུ་
བརྒྱད་དུ་འཕོས་ཀྱི་བར་དུ་ཉིན་ཞག་གཅིག་གིས་བསྟུས་པ་ཡོད་པ་ལ་ཆོས་བཙུ་
བདུན་ཆད་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད། དེས་མཆོན་ནས་རེས་འགའ་ཆོས་ཉི་ཤུ་བཞི་ནས་

ཉི་ཤུ་བྲུག་ཏུ་འཕོས་ཀྱི་བར་དུ་ཉིན་ཞག་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པ་ཡོད་པ་ལ་ཆོས་
ཉིན་ལྔ་ཆད་པའི་ཐ་སྟད་བྱེད་དོ། །**༡༩༥༧**བཤེད་ཀྱི་མཚན་ཞིབ་པར་འོག་ཏུ་
ཡང་བཤད་ལ། མདོར་ན་ཉིན་ཞག་བརྒྱ་བཞི་པ་དེ་ལ་ཆོས་བཙུ་བ་ཡིན་པ་
ཞིག་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །ས་སྟོང་དུ་དོར་བར་བྱེད་ཀྱི་ཞེས་པ་ནི། ཆོས་
གངས་བགང་བ་ན་ཆད་པ་དེ་ཉིད་དོར་བའོ། །

ཡང་ན་ཉིན་ཞག་བརྒྱ་བཞི་པ་དེ་ཆོས་ཞག་བཙུ་བ་ལྔ་པའི་ཁོངས་སུ་མི་སྟུང་པར་
ཉིན་ཞག་བརྒྱ་བཞི་པ་དེ་བོར་ནས། ཉིན་ཞག་བཙུ་བ་ལྔ་པ་ལ་ཞག་གཅིག་གིས་མ་
ཆོག་པར་ཞེས་བརྗོད་ནའང་རུང་ངོ་། །གསོ་སྦྱང་གི་ཉི་མ་ཆད་པ་མིན་པས་ཞེས་
པ་ནི་མར་ངོའི་ལྷ་བ་བྱེད་དེ་ལ་ཉིན་ཞག་ཆད་པ་མེད་པའི་དོན་ནོ། །གསོ་སྦྱང་
བརྒྱ་བཞི་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉི་མ་དེ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་ཆོས་ཆད་པ་
དོར་ན་མི་བགང་བས་ཆོས་ཐར་ཆགས་སུ་བརྩིས་པའི་གྲགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པས་དེ་ཉིད་ཉིན་ཞག་བཙུ་བ་ལྔ་པ་ཆོག་པ་མིན་པས་བརྒྱ་བཞི་པ་ཡང་ཡིན་
ནོ། །ཆོས་བཙུ་བ་ལྔ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཆད་པ་ཞེས་ཉིན་ཞག་གི་
དོད་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་གྱི། ཆད་ནས་ལྷ་བ་ལ་ཆོས་པ་གཅིག་གི་ཆ་གཏན་མེད་དུ་
སོང་བ་མིན་ནོ། །དོན་དུ་གསོ་སྦྱང་བརྒྱ་བཞི་པར་བྱས་པའི་ཉི་མ་དེ་ཉིད་ཆོས་
བཙུ་བ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་**བམ་པོ་ལྔ་བརྒྱ་པ་ལས།** གསོ་སྦྱང་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་
ཡོད་དེ། དེ་དག་ཆོས་གངས་ཀྱི་ཡང་དག་པ་ལ་བསྟོས་ན་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་

གསོ་སྦྱང་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་དུས་ལ་བལྟས་ན་ནི་
དུག་ནི་གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

རྣམ་པ་གང་གིས་གསོ་སྦྱང་བྱ་ཞེ་ན། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་གདོན་པས་
སོ། **རྟེན་གཤམས།** སེམས་དྲང་པོར་སྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་

ཚུལ་ཁྲིམས་གསོ་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་བསལ་བའི་བྱིར་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་
གདོན་པས་སོ་ཞེས་སྟོས་སོ། །དགག་དབྱེ་བྱས་ན་གསོ་སྦྱང་མི་བྱ་སྟེ། གསོ་སྦྱང་

འདི་མ་^{༡༥༧} །སྐྱབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་དབྱེ་ཉིད་གྱིས་གསོ་སྦྱང་
འགྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དགག་དབྱེ་བྱས་ནས་ཀྱང་གསོ་སྦྱང་མི་བྱའོ་ཞེས་ཐུན་

ཆོགས་ལས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་དགག་དབྱེ་བྱས་ན་ཡང་ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་
སྦྱང་དང་བཀའ་གིས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་མི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གསོ་སྦྱང་

གི་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་དང་། དག་པའི་ཕན་ཡོན་དང་མ་དག་པའི་
ཉེས་དམིགས་རྣམ་པ་བཞག་པ་འཛིན་དུ་གཞུག་པ་ནི་**སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་**

དབུ་ལས་ཆེ་དང་ལྔ་ན་པ་དག་བདག་ཅག་གསོ་སྦྱང་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས་མ་
མཐོལ་མ་བཤགས་ན་ནི་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །དེ་དག་ནི་སྤར་བྱ་ཞིང་

དེའི་རྗེས་ལ་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་དེ་གདོན་ནོ། །སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་དབུ་
ན་བཤད་པའི་སྐྱོང་གཞི་བསྟན་པ་དང་། གསོ་སྦྱང་གི་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་

ལས་ནི་ཆོག་ཏུ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ཉིད་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི། ཐོས་

པ་བསྐྱགས་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སློང་གཞི་འདོན་པ་དང་
གསོལ་བ་ནི་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་ནས་དེའི་ལྷ་ག་མ་སྡེ་དྲུག་ནི་ཐོས་པ་བསྐྱགས་པས་
ཀྱང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ལམ་པའི་སྡེ་ཚན་ནམ་སྡེ་ཚན་གང་
དང་གང་བརྗོད་པ་འདོན་པར་མགོ་བརྩམ་པའི་སྡེ་ཚན་ནི་འཕྲོ་ལ་མི་བཞག་པར་
རྫོགས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ལམ་པ་ལྷ་ག་མ་མ་དེས་པ་ལྷུང་བྱེད་སོར་བཞགས་
ཉེས་བྱས་ནམས་ཀྱི་བཞི་པ་ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་སྡེ་ལས་སྤང་ལྷུང་གི་སྡེ་ལ་རེག་ན་དེ་
མན་ཆད་རིལ་གྱིས་གདོན་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། རང་གི་ལྷུང་བ་དག་པར་བྱ། །གཞན་གྱི་ལྷུང་བ་འདག་ཐབས་
བརྟན། །རང་ལྷུང་དག་པའི་ཁྱད་པར་བརྟན། །སྤྱབ་པ་མིན་ན་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབ། །གཞན་ལྷུང་དག་པའི་ཁྱད་པར་བརྗོད། །དང་པོ་ནི།

གསོ་སྦྱང་འདི་ལ་ལྷ་བ་༼༣༥༥༽བྱེད་འདས་པའི་ཉེས་པ་བདག་ལ་བྱུང་བ་
དེ་ནམས་སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱའོ། །གང་གིས་བརྟག་པར་བྱ་ཞེན། དགོ་སྦྱང་
ནམས་གསོ་སྦྱང་གི་བྱིར་འདུ་བར་འགྱུར་པའི་མདུན་རོལ་དེར་རོ། །སོ་སོར་
བརྟགས་ནས་རི་ལྷར་འདུག་པར་བྱ་ཞེན། ལྷུང་བ་དེས་པར་གཤེས་པའམ་ཡིད་
གཉིས་དང་བཅས་པ་བྱིར་བཅོས་ཏེ་ལས་ཀྱི་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འདུག་པར་
བྱའོ། །འདུག་པ་ན་དྲན་ནམ་ཡིད་གཉིས་ཟ་ན་ལས་བྱེད་པ་ལས་གཞན་པའི་
དགོ་སྦྱང་གིས་ནི་དྲུང་ན་མོ་སྟེ། རང་གི་ལྷ་ག་ལོག་གམ་དྲུང་ན་འདུག་པའི་དགོ་

སྒོང་ལ་ལྟུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་སྤྲུགས་ལན་གཅིག་བརྗོད་པར་བྱའོ། **ཁྱི་**
ཀ་ལས། མདུན་ནས་བྱའི་སྒོ་ནས་མི་བྱའོ་ཞེས་སོ། །མདོ་འདོན་པོ་ལྟ་བུ་ལས་
བྱེད་པས་ནི་འདུག་པ་ན་བྱན་ནམ་ཡིད་གཉིས་ཟེན་སེམས་གྱིས་ལྟུང་བ་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱའོ། **ཁྱི་ཀ་ལས།** འདི་དང་སྤྲ་མའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་
སྐབས་སུ་ཉ་ཅང་ཡུན་རིང་ན་མི་མཛེས་པས་སྤྲུགས་ལན་རེ་བརྒྱས་པས་ཆོག་སྟེ་
ལན་གསུམ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གལ་ཏེ་ཆེས་བཙེ་ལྟ་ལ་གསོ་སྦྱང་གི་ཉིན་མོ་དགེ་སྦྱོང་བདག་གཅིག་པུ་ལྟུང་བ་
དེ་དང་མི་ལྟན་ལ། གནས་དེ་ན་ཡོད་པའི་དགེ་སྦྱོང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལྟུང་བ་
མཐུན་པ་དང་ལྟན་པར་གཤམ་ན་དེའི་ཆོ་བམ་དུ་མི་བོར་བར་གྲོགས་བཤེས་ལ་
བྱང་པོར་མཐོལ་བཤགས་བྱེད་དུ་གཞུག་པར་འབད་པར་བྱའོ། །དགེ་འདུན་
ཐམས་ཅད་ལྟུང་བ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་དུམ་བུ་ཚུགས་སུ་མི་སྦྱང་བར་གྲོགས་པོ་
མཛེལ་བཤེས་དེ་ལ་ཆོ་དང་ལྟན་པ་ཞེས་བོས་ནས། གཞི་ཅི་ལས་གྱུར་པ་ལྟུང་བ་
དེ་བརྗོད་དེ་ས་ཆོ་བ་འདི་དང་མེ་ལ་རེག་པ་འདི་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་
ཅིར་འགྱུར། གྲོགས་པོ་ན་རེ། ལྟུང་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ་ཟེར་ན། འོ་ན་
ཆོ་དང་ལྟན་པས་ཀྱང་ས་ཆོ་^{༡༣༥}བ་འདི་དང་མེ་ལ་རེག་པ་འདི་ལྟར་བྱས་
སམ་ཞེས་བྱི་བར་བྱའོ། །བྱས་སོ་ཞེས་ཟེར་ན་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅིས། འོ་ན་ཆོ་དང་

ལྷན་པ་ཡང་ལྷུང་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གྲོགས་པོ་ན་རེ།
ཆེ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བོས་ནས་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་ནི་ཁོ་བོ་གཅིག་ལུར་མ་ཟད་གྱི་དག་
འདུན་ཐམས་ཅད་དོན་ལྷུང་བ་དེ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར་ན། གྱི་ཆེ་དང་
ལྷན་པ་ཞེས་བོས་ནས་ཅི་ཞེས་པ་ནི་གོ་རིམ་གྱི་དང་པོར་བྱོད་རང་གི་ལྷུང་བ་ཆོས་
བཞིན་དུ་བྱིར་བཅོས་གྱིས་ཤིག །དག་འདུན་ཐམས་ཅད་ལྷུང་བ་དང་བཅས་པ་
འདི་ཉིད་གྱིས་བྱོད་ལ་དག་པར་ཅིར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པ་རྩོམ་
བས་གྲོགས་པོ་དེ་དག་འདུན་གཞན་ཐམས་ཅད་གྱི་མིག་ལམ་དུ་དེ་ལྷུང་བ་
འཆགས་པ་དག་འདུན་གཞན་གྱིས་མཐོང་ནས། འོ་ན་རེད་རྣམས་ལ་ཡང་ལྷུང་
བ་དེ་བྱུང་ངོ་ཞེས་ཟེར་ན་ལྷུང་བ་དེ་བཤགས་ཟིན་པའི་དག་སྒྲོང་དེ་མ་གཏོགས་
པའི་དག་སྒྲོང་ལྷག་མ་དག་སྒྲོང་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ལྷུང་བ་དེ་ཆོས་བཞིན་དུ་
བཤགས་པར་བྱེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལྷུང་བ་འཆགས་སུ་གཞུག་གོ །གསོ་
སྒྲོང་དང་དགག་དབྱེ་འདི་ལ་ཉེས་པ་སྤང་བར་མི་འདོད་པའི་དག་སྒྲོང་དེ་ལ་དེའི་
ཆེ་ལྷུང་བ་སྤང་བར་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གལ་ཏེ་ཆོས་བཅོ་ལྷུ་ལ་གསོ་སྒྲོང་གི་ཉིན་མོ་དག་འདུན་ཐམས་ཅད་གྱིས་
བདག་ཅག་ལ་ལྷུང་བ་མཐུན་པར་ཡོད་པར་ཤེས་སམ། ཡིད་གཉིས་སུ་གྱུར་ན་ནི་
བཤགས་མི་བརྟུབ་པས་ལྷུང་བ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་དགོས་པར་ལུང་དང་ཀར་ཤ་ལས་

གསུངས་སོ། །གནས་དེའི་དགོ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟར་བ་མཐུན་པར་ཡོད་པར་
ཤེས་ན་ནི་དགོ་འདུན་རིལ་གྱིས་གནས་གཞན་དུ་ལྟར་བ་མཐོལ་བཤགས་བྱེད་དུ་
འདོང་བ་ནི་མི་རིགས་ཀྱི། དགོ་སྤྱོད་གཅིག་གིས་དགོ་སྤྱོད་དེ་དག་གི་ལྟར་བ་
བཤགས་པ་ལེན་༼༣༤༩བ༽པར་བྱེད་ན་དགོ་སྤྱོད་ལྟར་བ་མེད་པར་འགྱུར་བ་
ཞིག་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། དགོ་སྤྱོད་དག་གི་ནང་ནས་དགོ་སྤྱོད་འགའ་ཞིག་རང་གི་
ལྟར་བ་ཕྱིར་བཅོས་པའི་དོན་དུ་མིང་རིགས་མཐུན་པའི་ལྟར་བ་མེད་པའི་དགོ་
སྤྱོད་གང་ན་འདུག་པའི་གནས་གཞན་དུ་ལྟར་བ་བཤགས་པ་བྱེད་དུ་བཏང་བར་
བྱའོ། །དེས་རང་གི་ཕྱིར་བཅོས་ཏེ་སྤྱར་འཁོར་ནས་དེའི་མདུན་དུ་དགོ་སྤྱོད་
གཞན་ཐམས་ཅད་གྱིས་རང་རང་གི་ལྟར་བ་ཕྱིར་བཅོས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ།

བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་དོན་ནི་སྤྱིར་ལྟར་བ་ལ་འཛེམ་པ་དང་། ད་ལྟ་ཕྱིར་འཆོས་
པའི་རྒྱུན་མ་འཛེམ་པ་དང་། རྒྱུན་འཛེམ་ན་ཕྱིར་འཆོས་པ་གོ་བར་བྱེད་
པའམ། དེ་ལྟར་དམ་འཆའ་བའོ། །དེའང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་དགོས་པ་ནི་
ལས་ཀྱི་ཁ་སྤྱོད་བར་འོས་པ་དང་། གནས་སྐབས་དེར་རག་རྩུ་ལ་ལེན་པའི་ཉེས་
པ་མི་འབྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་བསྐྱས་པའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། ལས་ཀྱི་གནས་སུ་མ་འདུས་པས་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་། འདུས་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས།

དང་པོ་ཡུལ་གང་གི་མདུན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། དགོ་སྒོར་ཆོས་བདུན་
ལྟན་གྱིས་མདུན་དུ་ལོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། རྟེན་ཆོས་ལྟན་ལས་སྤར་
དང་འབྲུ་བ་སྟེ་ཕམ་པས་མ་གོས་པའི་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་ལྟན་པ་དང་
། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། ལུས་ཐ་མལ་པར་གནས་པ་དང་།
གནས་ནས་མ་ལྟར་བ་དང་། དངོས་སུ་བྱིར་འཆོས་པའི་རྟེན་དང་མི་ལྟན་
པའོ། །ཐ་མ་ནི་བྱིར་འཆོས་པའི་ཡུལ་མེད་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་གྲངས་མ་ཆང་བ་
དང་། ཡུལ་དང་ལྟར་བ་མཐུན་པ་དང་། **ཀར་གཤམས།** ཐམས་ཅད་ལྟར་བའི་
བྱིར་རྩོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། **ཀར་གཤམས།** ལྟར་བ་དེ་ནི་^{༡༩༧༢}ནི་གང་
ཡིན། དེ་ལས་རི་ལྟར་ནི་ལྟར་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ངེས་པ་ཉིད་
མ་ཡིན་པ་དང་། **ཀར་གཤམས།** དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལྟར་བ་ལ་ཡིད་གཉིས་
དང་བཅས་པ་གྱུར་ན་ཡིད་གཉིས་སུ་གྱུར་པ་དང་། ཆད་པའི་ལས་སྒོན་དུ་མ་སོང་
བ་བདུན་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་དུ་ན་རྟེན་
མེད་པས་ལྟར་བ་བྱིན་རྒྱབས་མི་ཆགས་སོ། །

གསུམ་པ་ལྟར་བ་གང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། ལྟར་བ་ཆོས་བཞེ་ལྟན་ཏེ། བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་པས་འདག་ཏུ་རུང་བ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཕམ་པ་དང་བསྐྱམ་བྱ་ལས་
གཞན་པའི་ལྟར་བ་སྟེ་ཕམ་པ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་མི་ཆགས་ཤིང་། བསྐྱམ་བྱ་ལའང་

བྱིན་རྒྱབས་མི་ཆགས་ཏེ་དངོས་སུ་བྱིར་བཅོས་པར་རྣམ་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་མི་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཞེས་སོ། །བདག་གི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བར་
ཡོད། རོ་ཤེས་སམ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་དང་། གཞི་དེ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་
སྟེ། དང་པོ་གསུམ་ལས་གཞན་དུ་བྱིན་རྒྱབས་མི་ཆགས་པའི་བྱིར་དང་། ཐ་མ་
ལས་གཞན་དུ་ན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་མི་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ཆོ་ག་གང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། གང་ཟག་གིས་ལྷུང་བ་བྱིན་
གྱིས་རྒྱོབ་པ་ནི་སྒྲགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་སོ། །གཉིས་
པ་ལས་ཀྱི་གནས་སུ་འདུས་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཐུན་མོང་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི་གསོལ་བ་
འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཀྱིས་སོ། །

**གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་ལས་ཀྱི་གནས་སུ་འདུས་པ་ན་ལྷུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པ་ནི།**

དེའི་ཆོ་ན་གང་ཟག་གིས་བྱིར་འཆོས་པའི་རྒྱུན་འཛོམ་ཡང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
ཏེ་དགེ་འདུན་འགོར་བ་སྤང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལས་ཀྱི་ཁ་སྒྲོང་བར་བྱེད་
པས་ནི་དུང་། ༡༩༧༧ བཀོན་མོ་ལ་སྒྲགས་ལན་གཅིག་གོ །ལས་བྱེད་པས་ནི་
སྒྲགས་ཞེས་པ་སྤངས་ཏེ་སྒྲགས་ལན་གཅིག་ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱུག་པའམ། དག་ཏུ་
བརྗོད་ན་ཡང་གཞན་གྱིས་མི་ཐོས་པར་བརྗོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ལྟར་དགོ་སྒྲོང་གནས་གཞན་དུ་བཏང་བ་དེ་མ་གྲུབ་ན་དགོ་སྒྲོང་གི་དགོ་
འདུན་གྱི་ལྷ་ལ་བ་ཐུན་མོང་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་བྱིར་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་
པའི་ལས་བྱ་བར་འདོད་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་ནི།

གཙུག་ལག་ཁང་གཅིག་ན་དགོ་སྒྲོང་བཞི་ལས་ཉུང་བ་དགོ་སྒྲོང་གསུམ་མམ་
གཉིས་སམ་གཅིག་ཁོ་ན་འདུག་པ་ཉིད་ལའང་དགོ་འདུན་མང་དུ་འཁོད་པའི་
རྒྱལ་བཞིན་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱ་བ་ལྷགས་བདར་ལ་སོགས་པ་ནི་གདོན་མི་
ཟ་བར་བྱ་དགོས་པར་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །བཞི་ལས་ཉུང་བ་ཉིད་གནས་
ཀྱང་དེར་དགོ་སྒྲོང་མ་འོང་བ་དག་འོང་སྲིད་པས་དེའི་དོན་དུ་སྟོན་ཐབས་
ཏེ། སྟོན་བཤམས་པའི་བྱ་བ་ཉམས་པར་མི་བྱའོ། །སྟོན་འདིར་བ་ཡང་ཉམས་
པར་མི་བྱའོ་ཞེས་འགྲེལ་ཆུང་གི་མདོ་རྩ་བ་ལས་བཤད་དོ། །**དེའི་འགྲེལ་ཆུང་**

ལས། དགོ་འདུན་མ་ཚང་ཡང་དགོ་འདུན་མང་དུ་འཁོད་པ་བཞིན་དུ་སྟོན་ལ་
སོགས་པ་འདིར་ཞེས་སོ། །བཞི་ལས་ཉུང་བ་གནས་པའི་དགོ་སྒྲོང་དེས་གཙུག་
ལག་ཁང་དེར་གསོ་སྒྲོང་གི་ཉིན་མོ་ཆག་ཆག་དང་། ལྷགས་བདར་དང་། ལྷི་བ་
སར་པས་བྱུག་པ་བྱ་བ་དང་། མེང་གའི་བྲི་བཤམ་པ་དང་། མར་མེ་གཟུག་པ་
དང་། ཆོས་ཉན་དུ་གཞུག་པ་དག་བྱས་ལ་ཕྱོགས་ཆེས་མཐོན་པོར་འདུག་

སྟེ། དག་སྟོང་དག་འོང་ངམ་མི་འོང་ཕྱིགས་བཞིར་ནམ་པར་བལྟ་བར་
བྱའོ། །དེས་ནམ་པར་བལྟས་པ་ན་དག་སྟོང་དག་འོང་བ་སྒྲུང་ན། གྱེ་ཆོ་དང་ལྷན་
པ་མུར་བར་མུར་བར་ཤོག་ཅིག །དང་དག་འདུན་གྱི་གསོ་སྦྱང་ངམ། དགག་དབྱེ་
བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །¹⁷⁴

གསུམ་པ་ལ། སྦྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། གསོ་སྦྱང་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་པའི་དགོས་པ་ནི།

གསོ་སྦྱང་མ་བྱས་པའི་ཉེས་པ་ཁེགས་པ་དང་། བཅས་པའི་ས་མཆོམས་ཟེན་
བའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱས་པའི་དོན་ལ་བཞི་ལས། །

དང་པོ་ཡུལ་གང་གི་མདུན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། དག་སྟོང་ཆོས་བདུན་
ལྷན་གྱི་མདུན་དུའོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། རྟེན་ཆོས་ལྔ་ལྷན་སྒྲར་བཤད་
པ་དང་འབྲེལ་པ་ལ། དང་པོ་བསྟེན་རྫོགས་གྱི་སྒྲུལ་པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་
ལྷན་པ་དང་། བ་མ་ནི་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱང་དངོས་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུན་དང་མི་
ལྷན་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་གསོ་སྦྱང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་མི་འཆགས་སོ། །

གསུམ་པ་དུས་གང་གི་ཆོ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། ཉ་ཤིའི་དུས་སུ་སྟེ་གཞན་དུ་
ན་དུས་མ་ཡིན་པས་མི་འཆགས་སོ། །

བཞི་པ་ཚོ་ག་གང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། སྦྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་
སྟེ། སྦྱོར་བ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱ་བ་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་
། དངོས་གཞི་སྒྲགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་སྟེ། རང་གཅིག་
དུས་བྱིན་གྱིས་སྐྱོབ་པ་ན་སྒྲགས་ཞེས་སྤངས་ཏེ་བརྗོད་པ་འོ། །བསྐྱབ་པ་ཆན་པས་
གཞོན་པ་ལ་བརྗོད་ནའང་སྒྲགས་རྗེས་སུ་སྤངས་ཏེ་འོ། །ཚུལ་རིམ་ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན། **འགྲེལ་ཆུང་**
ལས། དག་བཙོམ་པ་བཞུགས་པར་བསམས་ཏེ་བརྗོད་ཅེས་བཤད་དོ། །རྣམ་
པར་དག་པའི་ལྷ་འཕེལ་བསྟན་པ་ལ་མངོན་པར་འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་དགོངས་སུ་
གསོལ་ཞེས་སོ། །མཐུག་ནི་བརྗོད་ཡུལ་ཡོད་ན་ཐབས་ཡིན་ནོ་ལེགས་སོ་ཞེས་
བརྗོད་པ་འོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དག་སྦྱོང་བཞིར་མ་ཆང་ན་གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེའི་དུས་ཀྱི་བར་ཏེ་སྐྱེ་
རེངས་མ་ཤར་བ་ཚུན་ཆད་དུ་བསྐྱད་དེ་གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་པར་བྱའོ། །**མཐོ་ལས།** གྲོ་ལ་བབ་ཀྱི་(༥༥)བར་དུ་བསྐྱད་དེ་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་གསུངས་ཀྱང་གྲོ་ལ་བབ་པ་ནི་མཆོན་པ་ཙམ་མོ། །དེའི་དམིགས་
བསལ་ནི། མ་རྣམས་ཀྱི་**འྲི་ཀ་ལས།** རྒྱུ་བྱུང་ན་ནི་ཉི་མ་འཆར་ཀའི་ཆོན་གསོ་
སྦྱོང་མ་བྱས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་འདིར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེས་ན་རྒྱུ་
བྱུང་ན་སྐྱེ་རེངས་དང་པོ་དང་བར་པ་ཤར་ཡང་ཉི་མ་འཆར་ཀའི་སྐྱོ་རོལ་དུ་བྱིན་

གྲིས་བརྒྱབས་པས་ཉེས་པ་ཁེགས་པའང་སྤྲིད་པ་ཁོ་ནས་སོ། **དྲི་ཀ་ལས།** གྱུ་
རེངས་མ་ཤར་ཚུན་ཆད་དུ་བསྐྱད་དེ་ཞེས་བཤད་པ་དེའང་མཆོན་པ་ཙམ་སྟེ།
ཆེས་བཙོ་ལྷ་དེ་ལ་གནས་དེར་གྲིས་དགོས་པ་ཞུ་བ་མི་འོང་བར་ངེས་པ་ཐོབ་པ་
ན་གསོ་སྦྱང་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབ་བོ། **འགྲེལ་རྒྱུད་ལས།** གྱུ་རེངས་ཤར་ཤར་གྱི་
བར་དུ་བསྐྱད་ཅེས་བཤད་པ་ནི་གྱུ་རེངས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དུ་བསྐྱད་པ་སྟེ། གྱུ་རེངས་
ཤར་ཟིན་ནས་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབས་ཀྱང་མི་ཡན་ནོ། ཞེས་སོ། གནས་དེ་ན་དགོ་
སྦྱང་རང་གཅིག་ཤུ་འབའ་ཞེས་ཡོད་ན་སྦྱོད་ལམ་འདུག་སྟེ་གསོ་སྦྱང་དང་དགག་
དབྱེ་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབ་བོ། དགོས་སྦྱང་རང་ཉིད་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་ཟླུ་དགོ་
སྦྱང་གཞན་གཅིག་དང་བཅས་པ་སྟེ། དགོས་སྦྱང་གཉིས་འདུག་པ་ཉིད་ཡིན་ན་
མདུན་དུ་ཙོག་ཙོག་ཤུར་འདུག་སྟེ། གསོ་སྦྱང་དང་དགག་དབྱེ་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབ་
པར་བྱའོ། གནས་དེ་ན་དགོས་སྦྱང་གསུམ་ཡོད་ན་གསུམ་ཆར་འཁོད་དེ་འདུག་ལ་
བྱིན་གྲིས་བརྒྱབ་པར་བྱའོ། ཚུལ་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོ་ནི་དགོས་སྦྱང་ལྷར་མ་ཆང་ན་
དགག་དབྱེ་ལས་སུ་མི་རུང་སྟེ། དགོས་སྦྱང་བཞིའི་དགག་དབྱེ་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབ་
པར་བྱ་བ་ཡང་གསོ་སྦྱང་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབ་པ་དེ་བཞིན་ནོ། **དྲི་ཀ་ལས།** དགོ་
སྦྱང་བཞིས་དགག་དབྱེ་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབ་པར་བྱ་ཞེས་སོ། དགག་དབྱེ་བྱིན་གྲིས་
བརྒྱབ་པ་ནི། **འགྲེལ་རྒྱུད་ལས།** མང་པོད་ཀྱི་ཚུལ་ནས་བྱུང་བའི་ཆོས་གངས་
བརྩི་༼༣༩༩༽བར་བྱའོ་ཞེས་བསམས་ཏེ་ཞེས་བཤད་དོ། ཁོ་ན་ལྷང་གཞི་ལས།

གང་ན་དག་སྤོང་བཞི་གནས་པར་ནི་དེ་དག་གིས་གསོལ་བ་བྱས་ལ་དགག་དབྱེ་
བྱའོ། །དགག་དབྱེ་བྱེད་པའི་དག་སྤོང་ནི་བསྐྱོད་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་དང་། **བསྐྱུས་**
པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་འགལ་སྒྲམ་ན། མིན་ཏེ། **དྲི་ཀ་ལས།** དག་
སྤོང་བཞིས་དགག་དབྱེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དེས་དོན་
དུ་བབྱང་སྟེ། ལུང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་དག་སྤོང་བཞིས་དགག་དབྱེའི་དངོས་
གཞི་ཆགས་ཀྱང་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་
བསྐྱོད་པའི་ཆོ་ག་མི་ཆང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལས་གཞིའི་**དྲི་ཀ་ལས།** དག་སྤོང་
གསུམ་ལ་དག་སྤོང་གཅིག་གིས་དགག་དབྱེ་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་
པས་སོ། །

བཞི་པ་ལ། གསོ་སྦྱང་མེད་པར་བསྐྱད་མི་བྱའི། །དངོས་དང་དམིགས་བསལ་
ཞར་བྱང་བསྟན། །གསོ་སྦྱང་ས་ནས་མི་འགོ་བའི། །དངོས་དང་དམིགས་བསལ་
ཞར་བྱང་བརྗོད། །དང་པོ་ནི།

གསོ་སྦྱང་གི་དུས་དེའི་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཁང་ན་གསོ་
སྦྱང་གི་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་རྒྱས་པ་མེད་པར་གྲེས་ན་དེའི་ཆེ་གནས་དེར་
གསོ་སྦྱང་གི་དུས་ལ་བྱུག་གི་བར་དུ་དེར་བསྐྱད་པར་མི་བྱའོ། །གཙུག་ཁང་
སོགས་གནས་གང་ན་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་རྒྱས་པ་མེད་པའམ། དག་
འདུན་གྲངས་མ་ཆང་བས་གསོ་སྦྱང་དེ་ལས་འདའ་བ་སྟེ། གསོ་སྦྱང་མི་བྱེད་པའི་

གནས་དེར་ཉེ་བར་འགོ་བར་མི་བྱའོ། །མདོ་འདོན་རྒྱས་པ་མེད་པར་ཤེས་ན་
དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་བྱི་མའི་གོང་མ་བསྐྱུང་བར་མི་བྱའོ། །དབྱར་
གནས་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་བྱིས་དེ་ལ་ཡང་རྒྱ་བ་གཉིས་བསྐྱུང་གི། །དེ་ལས་ལྷག་
པ་རྒྱ་བ་གསུམ་བསྐྱུང་བར་མི་བྱའོ། །མལ་༼ ༣༥ ༽ཆ་སོགས་གནས་དང་
ཁང་བཟང་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་གནས་བསྟུང་བ་དང་། ལག་གི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ལས་སུ་
མི་བསྐྱོ་ཞིང་ཡིད་དལ་དུ་བཞག་པ་བསྟུང་བ་དང་། ཆོས་གོས་དང་སྒྲུམ་བག་ལ་
སོགས་པའི་རྟེན་པ་བསྟུང་བ་དང་། གཡོག་བྱེད་པའི་བསྟེན་བཀྱར་བསྟུང་བས་
གསོ་སྦྱང་གི་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པར་བྱེད་པ་གཉེར་བ་སྟེ་སྦྱན་པར་བར་
བྱའོ། །དོན་གྱི་སྒོ་དང་ཆིག་གི་སྒོ་ནས་མདོ་སྟེ་འཛིན་པ་འོང་བ་ཐོས་ན།
གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་དང་བ་དན་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་བསུ་བར་
བྱའོ། །འདུལ་བ་དང་མ་མོ་འཛིན་པ་ལ་ཡང་བསུའོ། །ལམ་ཇི་སྟིད་དུ་བསུ་ཞེ་
ན། དཔག་ཚད་བྱེད་དང་གསུམ་དུའོ། །དེ་ཙམ་དུ་མ་རྒྱས་ན་རྒྱང་གྲགས་ལྷུར་
རོ། །དེས་མ་རྒྱས་ན་རྒྱང་གྲགས་གསུམ་མམ་དཔག་ཚད་བྱེད་དམ། རྒྱང་གྲགས་
བྱེད་དམ་ཁྱམས་སུ་ཡང་བསུ་བར་རུང་ངོ་། །བསུ་བ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། དག་གིས་
བཤེས་པའི་ཆིག་གིས་བསུ་ནས་ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་སྒྲང་བར་བྱའོ། །ཁྱད་
ནས་འོངས་ཏེ་བསུ་བ་ལ་བྱས་ཆབ་བསྟུང་ཅིང་། དུས་དང་མཐུན་པའི་ཚུལ་བྱས་
བྱའོ། །ཁྱད་ནས་འོང་བ་བསུ་བ་ན་དགེ་འདུན་ལ་ཡང་སྒྲུམ་བག་གི་རྟེན་པ་

འབུལ་བར་བྱའོ། །སྤེ་སྤྱོད་འཛིན་པ་དེ་ལ་གནས་ཁང་ལ་སོགས་པ་ལས་དང་།
 རྟེན་པ་དང་བསྟེན་བཀྱར་བྱ་བ་བསྟན་པ་སྦྱིན་ནོ། །ཆོས་ཉན་པ་ཡང་སྦྱིན་ནོ་
 ཞེས་སྦྱར་རོ། །དེར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་སང་གའི་བྲི་ལ་
 སོགས་པ་བྱའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྗོད་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ་ཅ་ཅོར་འབྱུར་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དག་སྦྱོང་ཐུག་དོག་ཅན་གཞན་མཁས་གཤེས་བཀྱར་གྱིས་དོགས་པ་ལ་
 མདོ་སྤེ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་སྦྱོན་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་ཡིན་
 ནོ། །བཀྱར་སྟེ་བྱ་བར་རིགས་སོ། །དེ་ལ་ཐུག་དོག་སྦྱེས་ན་སྤྲིག་ཏུ་འབྱུར་བས་
 མ་བྱེད་ཅིག་ཅིས་གོ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་༼²⁰ན༽པ་ནི།

དག་སྦྱོང་གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་མ་བྱས་པར་གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་
 དེའི་ཉིན་མོ་གནས་གང་ན་རང་གི་གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་ཡོད་པའི་གནས་
 བས་གནས་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཐམས་ཅད་དུ་འཕམ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་གསོ་
 སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེའི་ཉིན་ཞག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་གནས་གཞན་དུ་སང་བ་དེ་རང་གི་
 གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་ཡོད་པའི་གནས་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུར་སྦྱིན་པར་འབྱུར་ན་
 ཉེས་པ་མེད་པས་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུར་སྦྱིན་པའམ། གནས་དེ་ན་འཐབ་གྲོལ་ཅན་
 འཁོད་པ་དག་དང་བྲལ་བར་འབྱུར་ན་ནི་དེའི་ཆེ་གནས་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཉེས་
 པ་མེད་དོ། །དེས་ན་འཐབ་གྲོལ་ཅན་དག་དང་འབྲལ་བའམ། དག་སྦྱོང་སྦྱོད་པ་

བཟང་པོ་དག་དང་ཕྱད་པར་འགྱུར་བའི་སེམས་པས་འགྲོ་ན་ནི་གསོ་སྦྱང་དང་
དགག་དབྱེ་བྱེད་པའི་གནས་གཞན་དུ་འགྲོ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་གཞན་
དུ་སོང་ན་ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྦྱོད་པའི་དགོ་སྦྱོང་སྦྱོད་པ་བཟང་པོ་ཡོངས་སུ་
དག་པ་ལྟ་བུ་མཐུན་པ་དག་དང་ཕྱད་པ་དེ་ལྟ་བུར་འགྲོ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་
ན་འགྲོ་བར་མི་བྱའོ། །སྦྱོད་པ་བཟང་པོ་ཅན་གྱི་དགོ་སྦྱོང་དང་བཅས་པའི་གནས་
དེ་ན་གསོ་སྦྱང་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཡོད་པ་འཇམ། གསོ་སྦྱང་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབ་པ་
ཙམ་ལས་གསོ་སྦྱང་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་སྦྱོད་པ་བཟང་
པོ་ཅན་གྱི་དགོ་སྦྱོང་དང་བཅས་པའི་གནས་དེ་ནས་འཐབ་གྲོལ་ཅན་གྱི་དགོ་སྦྱོང་
དང་བཅས་པར་འགྲོ་བར་མི་བྱའོ་སྟེ། འཐབ་གྲོལ་ཅན་གྱི་དགོ་སྦྱོང་དང་བཅས་
པ་གསོ་སྦྱང་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐམས་ཅད་པ་བྱེད་པའི་གནས་སུ་ཡང་འགྲོ་བར་
མི་བྱ་ན། ལས་ཐམས་ཅད་མི་བྱེད་པའི་གནས་སུ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཞེས་བསྟན་
ཏོ། །དགོ་སྦྱོང་དང་བཅས་པའི་གནས་དང་། དགོ་སྦྱོང་དང་བཅས་པའི་གནས་
མ་ཡིན་པ་དང་། ༼༣༧༠བ༽དགོ་སྦྱོང་དང་བཅས་པའི་གནས་དང་གནས་མ་
ཡིན་པ་སྟེ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གསོ་སྦྱང་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐམས་ཅད་
ཡོད་པའི་གནས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ལས་ཀྱི་ཆོག་གང་ཡང་མེད་པ་སྟེ་ལས་ཀྱི་
ཆོག་ཡོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གི་ཁ་
ཅིག་ཡོད་ལ། ཁ་ཅིག་མེད་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་ལུང་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དགོ་

སྒྲིང་དང་གནས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གང་ཡང་རུང་བ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་སྒྲིང་
པ་ལ་སོགས་པ་དག་སྒྲིང་མེད་པར་དག་སྒྲིང་ལྷུ་གཞན་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
འགོ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པས། དག་སྒྲིང་རང་གི་ལྷུ་གཞན་མ་དག་སྒྲིང་གཞན་
རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་མ་ཡིན་པ་འཕྲུལ་སྒྲིང་གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགོ་བར་
བྱའོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འཕྲུལ་ཞེ་ན། ཐུལ་བྲིམས་དང་སྒོག་ལ་སོགས་པ་ལ་
གནོད་པའི་དབང་མ་གཏོགས་པ་དང་། ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། སེམས་
ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ལུས་སེམས་དག་བ་བྱ་བ་ལས་ལས་སུ་རུང་བར་འགྱུར་བའི་
དབང་མ་གཏོགས་པར་འགོ་བར་མི་བྱའོ། །གསོ་སྒྲིང་དང་དགག་དབྱེ་བྱས་པས་
ཀྱང་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་འདིས་ཐུལ་བྲིམས་གསོ་བ་ཆེས་ལྷག་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར་གསོ་སྒྲིང་དང་དགག་དབྱེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཅུམ་དུ་བཤོལ་བ་ནི་རིགས་
པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཁྱེ་ཀ་ལས་སོ། **ལུང་གཞི་ལས།** ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དང་
ཉེ་གནས་སྒྲིངས་རྒྱུར་འགོ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་ལ། **ཁྱེ་ཀ་ལས།** མཁན་པོ་ལ་
སོགས་པ་གནས་གང་ཡིན་པ་བདག་ཉིད་གཞན་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་
པས་བཤད་ལུགས་གཉིས་ཀ་རུང་མོད། མདོ་འོག་མ་དང་སྤེལ་ན་ཁྱེ་ཀ་འཆད་
ལུགས་ཉིད་དོན་ལ་འབྲེལ་ཆགས་སོ། །གནས་པ་སྒྲོབ་(༩༥)ཀོམ་གསོ་སྒྲིང་
དང་དགག་དབྱེའི་ཉིན་མོར་གསོ་སྒྲིང་དང་དགག་དབྱེ་མ་བྱས་པར་དོར་བར་མི་

བྱའོ། །གཞན་དུ་མ་སོང་ན་ཚུལ་བྱིམས་དང་སློག་ལ་སོགས་པའི་བར་ཆད་གྱི་
རྒྱུ་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཡོད་ན། དེའི་ཉིན་མོར་སློབ་མ་ལ་གནས་གང་ན་དགོས་པ་
སློབ་པ་བཟང་པོ་དང་ལྷན་པ་དང་། གསོ་སྦྱང་གི་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པ་
དང་ལྷན་པ། འདུག་པའི་གནས་བསྐྱེད་ནས་དེར་སོང་ཞིག་ཅིས་གནས་དེར་འགོ་
གཞུག་པར་བྱའོ། **རྒྱ་གཞུག་ལས།** བདག་ཉིད་ཀྱང་དེའི་ཉིན་མོར་འགོ་བར་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་གནས་གྱི་བསྐྱོ་བའི་ཆོག་དེ་ལས་གནས་པས་འདད་བར་མི་བྱའོ། །

ལྷ་པོ།

དགོས་པ་ཁ་ཅིག་གསོ་སྦྱང་དང་དགག་དབྱེ་བྱས་ཟིན་པ་ན་དགོས་པ་དག་བྱིས་
འོང་ན་བྱིས་འོང་བ་རྒྱུས་གྱི་དོན་དུ་གསོ་སྦྱང་དང་དགག་དབྱེ་དེ་གཉིས་སྒྲར་
ཡང་བསྒྲུར་ཏེ་བྱར་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་དགོས་པ་ལྷ་མ་རྒྱུས་གྱིས་གསོ་སྦྱང་དང་
དགག་དབྱེ་དེ་གཉིས་ལེགས་པར་བྱས་ཟིན་ན་བྱིས་འོང་རྒྱུས་གྱི་དོན་དུ་གསོ་
སྦྱང་དང་། དགག་དབྱེ་བྱ་བ་དེ་ལ་དགོས་པ་ལྷ་མ་རྒྱུས་གྱིས་ཅི་དགར་འཕྲུག་
པར་བྱའོ་སྟེ། བྱས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་ལ་མ་བྱས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གཞུག་
མར་གནས་པ་དང་། གཞུག་མ་གནས་པ་འདུ་བ་མཐུན་པ་དང་། སློབ་པ་དུ་
འོངས་པ་དང་། སློབ་པ་དུ་འོངས་པ་འདུ་བ་མཐུན་པ་དང་། འདྲེས་མར་གནས་
པ་དང་། འདྲེས་མར་གནས་པ་འདུ་བ་མཐུན་པ་སྟེ། འདུ་བ་མཐུན་པ་མུ་གསུམ་
པོ་དག་ལ་ཡང་ཅི་དགར་འཕྲུག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གཞུག་གནས་གཞུག་གནས་

སུ་འདྲ་བ་མཐུན་པ་ནི། གཏུག་ནས་ཁ་ཅིག་གསོ་དགག་ཟིན་པ་ན་གཏུག་གནས་
གཞན་དག་ཕྱིས་འོང་ན་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀར་གཏུག་གནས་ཀྱི་འོངས་སུ་འདྲ་བས་ན་
འདྲ་བ་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་གཏུག་གནས་ཡིན་པར་རང་བཞིན་
འདྲའོ། །སློ་བྱར་(༣༡)བ། བསློ་བྱར་བར་འདྲ་བ་མཐུན་པ་ནི་སློ་བྱར་དུ་འོང་
བ་ཁ་ཅིག་གསོ་སྦྱང་བྱས་ཟིན་པ་ན། སློ་བྱར་དུ་འོང་བ་གཞན་དག་ཕྱིས་འོང་
ནའོ། །འདྲེས་མར་གནས་པ་དང་འདྲེས་མར་གནས་པ་འདྲ་བ་མཐུན་པ་ནི།
གཏུག་མར་གནས་པ་དང་སློ་བྱར་དུ་འོང་བ་འདྲེས་མར་གནས་པས་གསོ་སྦྱང་
བྱས་ཟིན་པ་ན། གཞི་བའི་དགོ་སྦྱང་དང་མགོན་པོའི་དགོ་སྦྱང་འདྲེས་མར་
གནས་པ་གཞན་དག་ཕྱིས་འོང་ནའོ། །འདྲ་བ་མཐུན་པ་དག་ལ་ཡང་ཅི་དགར་
འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོས་པས། འདྲ་བ་མི་མཐུན་པ་དག་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་
ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། གཏུག་མར་གནས་པས་གསོ་སྦྱང་བྱས་ཟིན་པ་ན། སློ་
བྱར་དུ་འོངས་པ་ཕྱིས་འོང་ནའམ། འདྲེས་མར་གནས་པ་ཕྱིས་འོང་ན་ཡང་ཅི་
དགར་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ལུང་ལས་གསུངས་སོ། །སྔར་གསོ་སྦྱང་དང་
དགག་དབྱེ་བྱས་ཟིན་པ་དེ་རྣམས་ལས་གཞན་ཕྱིས་འོང་བ་རྣམས་ཀྱི་དགོ་འདུན་
ཚོགས་པ་ལ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་གསོལ་བར་བྱ་སྟེ། དགོ་སྦྱང་སྔ་མ་རྣམས་ལ་ཁྱེད་
རྣམས་པེད་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་ལ་འདུན་པ་འབུལ་བའམ་འབུལ་བར་ཁྱེད་ཞེས་
སམ། དེད་ཀྱི་དགག་དབྱེ་ལ་འདུན་པ་འབུལ་བའམ་འབུལ་བར་ཁྱེད་ཞེས་

གསོལ་བར་བྱའོ། །དགེ་འདུན་ལས་ཆོགས་པ་དེ་མ་བོ་བ་སྟེ་བྱིས་འོང་བ་རྣམས་
ཀྱི་གསོ་སྦྱང་ངམ་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་དེར་དགེ་སྦྱང་སྡུ་མ་རྣམས་མི་འདུ་ཞིང་

། འདུན་པ་སྤུལ་དུ་མ་བརྟུབ་ན་ཆོག་མཆོམས་གཞན་དཀྱིལ་ལའོར་
བའམ། དངོས་པོ་མཆོམས་གཞན་ལྷགས་རིའི་བྱི་རོལ་ལྟ་བུ། མཆོམས་གཞན་
དུ་གསོ་སྦྱང་དང་དགག་དབྱེ་བྱེད། །དེ་ནི་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉེས་པ་སྤང་བའི་
བྱིར་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དགེ་འདུན་རྣམས་གསོ་སྦྱང་བྱེད་
བཞིན་པའམ། དགག་དབྱེ་བྱེད་བཞིན་པའི་ཆེ་དགེ་སྦྱང་བྱིས་འོང་ན་

༼ ༣༧༢ ག༽ ལྷག་མ་འཕྲོ་ཙམ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བས་གསོ་སྦྱང་དང་དགག་དབྱེ་བྱེད་
གྲུབ་བོ། །གསོ་སྦྱང་གི་འཕྲོ་ཆོག་བཞི་ཡན་ཆད་སྦྱང་བས་གྲུབ་ཅིང་། དགག་
དབྱེ་རང་གི་གྲུལ་རིམ་གྱི་ཐད་ཀར་མ་སྟེབས་ཀྱང་གྲུལ་འོག་ནས་བྱེད་པའི་ཆེ་
འོང་ཞིང་དགག་དབྱེ་བྱས་པས་གྲུབ་བོ། །

གལ་ཏེ་ལེགས་པར་ན་དེ་ལ་ཅི་དགར་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་སྡུར་སྟོས་ན་
ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་ཞེ་ན། དགེ་སྦྱང་སྡུ་མ་རྣམས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་དང་དགག་དབྱེ་
ལེགས་པར་བྱས་ཟིན་པའི་གནས་དེ་ནས་དགེ་སྦྱང་འགའ་ཡང་ལངས་ཏེ་མ་སོང་
བ་ཉིད་ཡིན་ན། དགེ་སྦྱང་བྱིས་འོང་བ་རྣམས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་དང་དགག་དབྱེ་ལ་
ཆོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དགེ་སྦྱང་སྡུ་མ་དེ་དག་ཀྱང་གནས་དེ་ཉིད་དུ་བསྐྱད་
དགོས་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་སྟེ་ཅི་དགར་འཇུག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གསོ་སྦྱང་དང་

དགག་དབྱེ་ལེགས་པར་བྱས་ཟིན་ནས་དགོ་སྤོང་འགའ་ཞིག་ལངས་ཏེ་སོང་ཡང་
སྤོ་བུར་དུ་ལྷགས་པ་དག་ཆེས་མང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་
མར་སྒྱར་ཏེ་ཅི་དགར་འཇུག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གཏུག་མར་གནས་པ་
ནམས་ཀྱི་ཆོས་བཙོ་ལྔ་ཡིན་ལ། སྤོ་བུར་དུ་ལྷགས་པ་ནམས་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་བཞི་འཕ།
བཅུ་དྲུག་ཡིན་ན་དུས་ཀྱི་ཕྱིར་ནི་ཆོས་མང་པོ་ནམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱ་བ་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཟླ་བ་སྒྲ་ཕྱི་ལ་མ་མཐུན་ན་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ་དུས་ཀྱི་ཕྱིར་ན་ཞེས་
སྤྱི་ཆོག་ཏུ་གསུངས་སོ། །གཏུག་མར་གནས་པའི་དགོ་སྤོང་གི་གངས་དང་། སྤོ་
བུར་དུ་ལྷགས་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་གངས་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཆོས་གངས་ལ་
སོགས་པ་ལ་མ་མཐུན་པ་དེ་གཏུག་མར་གནས་པ་ནམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་
བྱའོ། །དུས་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཞེས་པ་འདི་གཉིས་ལ་
ཡང་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་མར་སྒྱར་རོ། །

འདིར་སྒྲས་པ། ༼ ༣༧༣ བ༽

དཔལ་ལྷན་དྲགས་བརྒྱད་གསུམ་པོ་དོ་གལ་གྱིས། །བསྟན་པ་ནོར་འཛིན་དཔལ་
མོའི་མགིན་འབྱུང་ན། །ལམ་སྒོལ་བདུད་ཅི་སྟེར་སྒྲོམ་དལ་འབབ་
གཞན། །འཆོལ་འདོད་ཐར་པའི་དད་ཅན་མ་སྒོངས་སམ། །སྒྲུལ་སྒྲུ་ཉི་མའི་འོད་
གསལ་བསྐལ་གྱུར་ན། །ལས་ངན་སྒྲུག་བསྐལ་མུན་གྱིང་འབྱམས་པ་
ནམས། །འདོད་ལྷན་འདྲེན་སྒྲོམ་རྩ་ཡི་འབར་བ་ཡིས། །གྲོལ་བའི་སྤང་བ་སྦྱིན་

བྱེད་ཉམ་རེ་ང་། །རྩུ་འཕུལ་རྒྱ་ཆེན་མཁའ་ལ་རོལ་ཅིང་གང་། །ཕྱག་རྒྱ་རྟ་ལྔ་
ཁྲི་ལ་མངོན་དགེས་པ། །གང་གིས་རྟོགས་པའི་འོད་སྤང་ཅོད་པའི་ནི། །མོས་
ལྡན་མགོ་བོར་འཛིག་པའི་མཁུན་པ་སྟོལ། །ཞེན་ལྷག་མ་དྲོས་འབྱིལ་པའི་འཛིང་
གི་ཅིང་། །བཅོས་མིན་འདབ་བརྒྱའི་ཆོན་རིས་འགོད་པ་དང་། །བྱིན་རྒྱབས་ལྷ་
བའི་སྤང་བས་གདུང་བའི་གོས། །འཕྲོག་བྱེད་དྲགས་བརྒྱད་ལྷ་བ་ད་ལུང་སྟོན། །
གསོ་སྦྱང་གི་གཞི་ལས་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱང་གི་ཆོ་གའི་སྐབས་སོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་འབྱེད་ལ། །ཞི་གནས་གསོ་སྦྱང་སྦྱོས་པ་དང་། །ཐུན་མོང་འཆད་
ཉན་སྦྱོས་པ་དང་། །མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱང་སྦྱོས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དག་སྦྱོང་གིས་དག་སྦྱོང་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་དོན་གང་གི་ཕྱིར་ཡང་བསྐྱང་བར་
མི་བྱའོ། །དག་སྦྱོང་གིས་གདམས་ངག་སྟེ་སྟོན་པ་པོའི་རྣམ་བཤད་མེད་པར་
བསྐྱམ་པར་མི་བྱའོ། །**ཡུང་གཞི་ལས།** གདོས་བྱ་དང་པོ་ལོང་གི་སྦྱོར་བ་གསུང་
བ་དེ་ནི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་སྟེ་ཡུང་ཕན་ཆོགས་ལས་ཀྱང་གསུངས་པ་སྟེ།
ཡུང་གཞན་གྱིས་ཀྱང་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །བརྩོན་འགྲུས་ལྟོད་པར་མི་
བྱའོ། །བརྩོན་འགྲུས་ལྟོད་པར་མི་བྱ་བ་དེ་ནི་མདོ་སྟེ་ཡུང་ཕན་ཆོགས་ཀྱི་སྐབས་
ལས་ཉིན་མོར་འདུག་པ་དང་། །འཆག་པ་དག་གིས་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་
རྣམས་ལ་སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་། །**༡༧༥༥།** བར་བྱེད་ཅིང་། །མཚན་མོའི་ཆ་སྟོད་
དང་ཆ་སྟོད་ལ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་

བྱེད་ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །སྤྱོད་གཡས་པ་ཕབ་སྟེ་རྒྱུ་པའི་སྟེང་དུ་རྒྱུ་པ་
བཞག་ནས་ལྷང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། སྒྲུང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་ལྷན་པས་སེམས་
དང་། **འྲི་ཀ་དང་མ་མོ་ལས།** སྤྱོད་གོས་བཞི་བསྟར་བྱ་བ་ཉིང་ནས་སྒྲུམ་སྒྲུབ་རིམ་
པ་མང་དུ་བལྟ་བ་སྟེ་སྒྲུམ་སྒྲུབ་བཅུག་ནས་གོས་མ་ཕྱར་བར་ཉལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
སོ། །དགེ་སློང་མི་ན་བས་ཉིན་མོ་གཉིད་ཉལ་བར་མི་བྱའོ། །དལ་བ་དང་ལུས་
ཉམ་ཆུང་བ་ཡང་ན་བ་དང་འདྲའོ། །གཉིད་ཀྱིས་སྒྲུམ་པར་མནག་མི་བྱུང་བ་འཕམ།
ཟས་ཀྱིས་སྒྲུམ་པ་མནག་མི་བཟོད་པ་ཡིན་ན་དེ་བསད་པའི་བྱིར་དེས་དེ་ཙམ་
ཞིག་བསྟེན་པར་བྱའོ། །དགེ་སློང་རོ་རྒྱབ་ན་བས་ཕུས་འཁྱུད་བཅང་བར་
བྱའོ། **འོད་ལྷན་རྩ་བ་ལས།** རྒྱན་པས་འཁོགས་དང་ནད་པ་མ་གཏོགས་
པ། །སྒྲོམ་བཅོལ་གཞན་ཀྱིས་ཕུས་འཁྱུད་བཅང་མི་བྱ། །ཞེས་སོ། །མིག་ལ་
སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་བྱི་རོལ་དུ་མི་འཕྲོ་བར་ནང་དུ་བསྒྲུས་པ་དང་། ཡིད་
བྱི་རོལ་དུ་མ་སོང་བར་འཛིག་རྟེན་སེམས་པ་ལས་བསྒྲོག་ཅིང་། ཡིད་ནང་དུ་
བསྒྲུས་པ་དང་སེམས་དང་བས་ཟིན་པས་གསལ་བ་དང་། གོམ་པ་ཡ་ཡོ་མེད་པ་
དང་པོས་གོས་ལ་སོགས་པ་མི་འཕྲོག་པར་བཅག་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཉིང་དེ་
འཛིན་ལ་སྒྲུམས་པར་འཕུག་པ་ན་སེམས་བྱུང་བྱུང་བར་ཅན་ལ་གསལ་སྒྲུང་
ཐེབས་པ་དེའི་ཚེ། དབང་ཤེས་སྤྱི་བའི་རྒྱ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དེ་མ་ཐག་གི་རྣམས་པ་
ནང་དུ་བསྒྲུབས་དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་གཡོང་བ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དྲང་པོར་

འཆག་མི་རྒྱུ་ན་ཐག་གྲུ་བྲེས་ཏེ་བཅག་པར་བྱའོ། །ཁ་ཏོན་པའི་ཆགས་ས་ནི་
སྤྲོད་དུ་བྱུ་བཅུ་གཉིས་སོ། །སྤྲོད་བ་པའི་འཆག་ས་ནི་སྤྲོད་དུ་བྱུ་³⁷3བུ་བཅོ་
བརྒྱད་དོ། །འཆག་ས་དེ་ཐག་གྲུས་གཞལ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དགེ་སྤྲོད་གིས་དུས་དུས་སུ་ལམོར་རྣམས་ལ་ཆོས་བཤད་པར་བྱའོ། །སེང་
གའི་ཁྱི་ལ་སོགས་པ་ལ་འདུག་སྟེ་ཆོས་བཤད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་སྟོན་རྒྱས་
དུ་མ་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ལས་གཅིག་གིས་སོ། །ཆོས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་རྒྱ་གཞོན་
མཆོན་མཐུན་མི་མཐུན་རྫོགས་མ་རྫོགས་གང་ཡང་རུང་བས་སོ། །མ་གསོལ་མ་
ལྷས་པར་ཆོས་བསྟན་པར་མི་བྱའོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འཕམ་ཞེན། གལ་ཏེ་དགེ་སྤྲོད་
དེའི་ཆོག་གིས་དགེ་འདུན་སྦྱུན་བྲངས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ན་གསོལ་
བར་མི་བྱའོ། །དགེ་སྤྲོད་དེའི་རོར་མགོན་དུ་བོས་པ་ལ་ནི་མ་གསོལ་བར་ཆོས་
སྟོན་པའི་ལྷུང་བ་མེད་དོ་ཞེས་ལུང་ལས་སོ། **དྲི་ཀ་ལས།** དགེ་སྤྲོད་གང་གི་ཆོག་
གིས་དགེ་འདུན་སྦྱུན་བྲངས་པའི་དགེ་སྤྲོད་དེས་ནི་གཞོན་གྱིས་མ་གསོལ་བར་
ཡང་མཆོད་སྟོན་གྱི་རྗེས་ལ་ཡོན་བདག་ལ་ཆོས་བསྟན་པར་བྱའོ། །མཆོད་སྟོན་
ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་དང་
གནས་པ་རྣམས་ལ་གནས་གྱིས་དང་། ཉེ་གནས་རྣམས་ལ་གྲོག་པའི་སྤོབ་དཔོན་
གྱིས་དང་། དགེ་སྤྲོད་མ་རྣམས་ལ་དགེ་སྤྲོད་རྣམས་གྱིས་དང་། བསྟན་པར་མ་

རྫོགས་ཤིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ནི་བསྟེན་རྫོགས་རྣམས་ཀྱིས་མ་གསོལ་
བར་ཆོས་སྟོན་པར་མི་བྱའོ། །གཞན་ཆོས་སྟོན་པའི་གྲུང་དུ་དགོ་སྟོང་གཞན་
ཀྱིས་གྲུ་གཞན་བཙུགས་ཏེ་ཆོས་སྟོན་པའི་སྒྲུ་པན་ཚུན་གྲགས་པར་འགྱུར་བའི་
སྒྲུས་ཆོས་བསྟན་པར་མི་བྱའོ། །གྲུ་བྱེད་ཀྱིས་ངེས་པ་དང་བཅས་པར་ཆོས་བསྟན་
པར་མི་བྱའོ་སྟེ། གྲུ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ལ་ལས་གྲུ་བྱེད་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་།
ལ་ལས་གྲུ་བྱེད་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་མི་བྱའོ། །ཆོས་འཆད་པ་
༼༤༥༧༽པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཉན་པ་པོའི་ཆོམས་གཅིག་ཏུ་ངེས་མེད་དུ་ཆོས་བསྟན་
པར་མི་བྱའོ། ཆོས་སྟོན་པ་དུ་མ་ཡོད་ན་ཀན་རིམ་ཀྱིས་སོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་སྒྲུ་བ་
པོ་བདག་པས་ཀན་རབས་ཆོས་སྟོན་པ་དག་མང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་སྟན་གཉིས་སམ་
གསུམ་བཞག་སྟའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཞག་དགོས་སམ་ཞེན། གལ་ཏེ་ཆོས་སྒྲུ་
བ་དེས་ཀན་རབས་གཉིས་སམ་གསུམ་གྱི་སྟན་དེ་དག་མི་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་སྟན་
གཉིས་སམ་གསུམ་བཞག་སྟའོ། །སང་གའི་བྲི་ལ་ཡང་འདུག་སྟེ་ཆོས་བསྟན་
པར་བྱའོ། །སང་གའི་བྲི་ལ་ནི་གོང་དུ་ཀན་རབས་གཞན་གྱི་གོས་བཞག་མི་
དགོས་སོ། །ཆོས་བཤད་པའི་གནས་སུ་མཆིལ་མ་དོར་བའི་སྟོང་བཞག་པར་མི་
བྱའོ། །སྟོང་དེར་བཅལ་སྒྲགས་སོ། །བཅལ་ནི་བྱེ་མའམ་ཐལ་བའོ། །སྟོང་དེ་
དུས་དུས་སུ་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །ཆོས་བརྒྱད་མཐན་པོ་ཉམས་གྱུར་ཏེ། །བཙུ་བཞི་
སྟོབ་མ་ཉམས་པར་འགྱུར། །བཙུ་ལྔ་སྟོབ་སྟེན་ཉམས་འགྱུར་བས། །དེ་བྱིར་

དུས་ཆེགས་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་བམ་ཟེ་དག་གིས་སྦྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལུང་
གཞིའི་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་དེ། བམ་ཟེའི་ལྷགས་དེ་ལས་བསྒྲོག་སྟེ་གསུངས་
པ་ནི། ཆོས་བརྒྱད་དང་བཅུ་བཞི་དང་བཙུ་ལྔའི་རྩལ་མོར་དག་སྦྲོང་ནམས་སྦྱགས་
གཅིག་ཏུ་འདུས་ཏེ་ཆོས་མཉན་པར་བྱའོ། །**འགྲེལ་རྒྱུད་ལས།** ཡར་ངོའི་ཆོས་
བརྒྱད་དང་མར་ངོའི་ཆོས་བརྒྱད་དེ་ཉི་ཤུ་ཙ་གསུམ་དང་། ཡར་ངོའི་ཆོས་བཅུ་
བཞི་དང་མར་ངོའི་ཆོས་ཉི་ཤུ་དགྲུ་དང་། ཡར་ངོའི་ཆོས་བཙུ་ལྔ་དང་མར་ངོའི་
ཆོས་བཙུ་ལྔ་སྟེ་སུམ་ཅུའི་རྩལ་མོར་ཆོས་མཉན་པར་བྱའོ། །

སྦྱིར་དེ་ལྟར་གྲོག་པའི་དགོས་པ་ནི། ངོས་བཞིའི་མགོན་པོ་དང་། རིམ་པའི་ལྟ་
དག་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉེ་འཁོར་དུ་དུས་དེར་འོང་བའི་སྦྱིར་དད་པ་དང་དགའ་
བ་བསྐྱེད་པ་བསྐྱུག་གོ། །ཆོས་བརྒྱད་དང་ཉི་ཤུ་གསུམ་ལ་མགོན་**༼ ༣༧ བ༽**པོ་
དང་ལྟ་བུ་བྱན་ནམས་ཀྱི་གཡོག་འོང་བའི་སྦྱིར་ཡི་གེ་བསྐྱུག་གོ། །ཆོས་བཅུ་བཞི་དང་
ཉི་ཤུ་དགྲུ་ལ་མགོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་འོང་བའི་སྦྱིར་ཡི་གེ་བསྐྱུག་གོ། །བཙུ་ལྔ་
དང་སུམ་ཅུ་ལ་མགོན་པོའི་ལྟ་བུ་ཉིད་འོང་བའི་སྦྱིར་ཡི་གེ་བསྐྱུག་གོ། །ཞེས་
བཤད་སྤང་ངོ་། །ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་ན། བད་པས་ཆོས་མཉན་པ་དེ་མ་བྱས་པ་
ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཆོས་དེ་བསྟན་པ་དང་གདོན་པ་སྦྱ་བའི་སྦྱིར་གཞན་གྱིས་
རང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ན་དག་སྦྲོང་གིས་མི་ནོད་པར་མི་བྱའོ་ན་སྟེ་མི་རྩལ་
པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་གཞན་གྱིས་བྲེལ་བ་ཡིན་ན་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་ཁོ་བོ་

ན་བས་མི་རྒྱས་ཞེས་སོགས་ཤད་ཀྱི་སྤྱད་བར་བྱའོ། །ཆོས་བརྒྱད་དང་བཅུ་བཞི་
 དང་བཙོ་ལཱ་འུ་ལོ་མོ་ར་ཆོས་སྤྱོད་བ་པོ་མེད་ན་དག་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀླན་
 རིམ་གྱིས་ཆོས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གང་སྤྱོད་བ་དེའི་དོན་ཡིད་ཀྱི་བྱ་བ་བར་བྱ་ཞིང་
 ། ཐ་ན་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེ་ཙམ་ཡང་སྤྱོད་བར་བྱའོ། །ཆོས་ཉན་པའི་གནས་
 དེར་མར་མེ་གཟུག་གོ། །གནས་ངོས་བཞི་པའི་བྱམས་སུ་ཆོས་མ་ཉན་པའི་གཤམ་
 གླ་གཤམ་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའམ། རྗེ་བྱ་བཞིའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་བཤམ་པར་
 བྱའོ། །སྤྱོད་གཤམ་སྤྱོད་གཤམ་གསལ་མེད་པར་ཆོས་ཉན་ན་སྤྱོད་རེ་གང་གསལ་སོ། །རྒྱུ་
 དང་ཆར་བབ་ན་བརྟུལ་ལོ། །སྤྱོད་རེ་བརྟུལ་ནས་རྒྱུ་དང་ཆར་འབབ་པ་དེར་ཆོས་
 ཉན་པ་དག་གིས་འཕྲོ་དོར་བར་མི་བྱའོ། །གནས་དེར་གནས་བརྟན་གཤམ་གྱི་དང་
 པོར་འདུག་སྟེ་རང་གིས་བརྟན་ན་དོན་དུ་འགྱུར་རམ། གཞན་གྱིས་བརྟན་ན་དོན་
 དུ་འགྱུར་ཞེས་བརྟགས་ཤིང་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ཅད་མི་སྤྱོད་བར་བསྐྱོད་ནས་རང་གིས་
 བརྟན་པ་དོན་དུ་འགྱུར་ན་གནས་བརྟན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་སྤྱོད་བར་བྱའམ།
 གཞན་གྱིས་བརྟན་པ་དོན་དུ་གཉེར་ན་གཞན་ལ་དག་སྤྱོད་ཆོས་སྤྱོད་ཤིག་ཅེས་
 གནས་བརྟན་གྱིས་གསོལ་བར་བྱའོ། །ཆོས་སྤྱོད་༼༡༧༽བ་པོ་དེས་ཆོས་སྤྱོད་བ་
 ན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སེམས་གཏད་དེ། གཤམ་ཏེ་ཆོས་སྤྱོད་བ་ཡིན་ན་སྤྱོད་བར་བྱའོ་སྟེ་
 ལེགས་སོ། །ཆོས་བཟང་པོ་བཤད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཤམ་ཏེ་སྤྱོད་བ་པོ་
 དེས་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་ན། ཆོས་མ་ཡིན་པ་མ་སྤྱོད་ཞིག་ཅེས་བརྗོད་པར་

བྱའོ། །གནས་དེར་ཆོས་ཀྱི་མདུན་རྗེས་སུ་བྱིམ་པ་ལྷགས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་དང་
ལྷན་པའི་གཏམ་བྱའོ། །ལུ་སྟེགས་ཅན་གྲུན་ཀ་ཆོལ་ཞིང་གནས་ན་རིགས་པའི་
སྟོན་ནས་ལེགས་པར་ཆར་བཅད་ཅིང་ཁོ་བ་མི་བསྟན་པར་བཟོད་པར་བྱའོ། །ཆོས་
སྟོན་པའི་དགོ་སྟོང་གིས་གནས་བརྟན་གྱི་ལའོར་སྤར་བྱིན་པ་དེ་རྣམས་གནས་དེ་
ནས་གུད་དུ་འཁྲིད་དེ་འགོ་བར་མི་བྱའོ། །ལའོར་དེ་དག་རང་གར་འགོ་ན་ཆོས་
ཀྱི་སྟོར་བཟུང་བར་བྱའོ། །ཆོས་སྤྱོད་པ་དེས་གཞན་ལ་སྤྱོད་མ་ཉིད་དུ་ལྟ་བས་རག་
རྗེས་དང་བཅས་པ་དང་སྟེ་རྗེས་ནི་བཀྲར་བའི་གནས་རང་གི་རྗེ་བོ་ལ་བཀྲར་
ཆིག་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ཡིན་པས། །རྗོད་པར་བྱེད་ཅེས་པའང་རྗེས་ལ་རག་གི་
ཡུལ་ཁྱད་འབྱེད་པ་སྟེ། ཆོས་དང་རྗེས་དོན་གཅིག་ཅིང་བོད་ཀྱི་སྐད་ལ་ལར་ཞེ་
སར་ཡང་འདོན་ནོ། །གཞན་ལ་འཛིགས་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བས་ལུས་གུས་པ་དང་
བཅས་པ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་ར་རྒྱལ་བཅོམ་པས་སེམས་དམའ་བས་ལའོར་གྱི་
ནང་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཆོས་མཉན་པའི་མཇུག་དུ་རྒྱལ་བོ་དང་ལྟ་དང་སྦྱིན་
བདག་གི་དོན་དུ་ཡོན་བསྟོའོ། །ཁུས་པར་བྱས་ཏེ་ཆོས་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཆོས་
ལ་གུས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་། ཡིད་མི་གཡང་བས་ཆད་མ་དང་
ལྷན་པ་རིགས་པ་དང་། ཐོགས་པ་མེད་པར་བརྗོད་པ་གོལ་བའི་ཆིག་དག་གིས་
ཆོས་བསྟན་པར་བྱའོ། །དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པས་ཆིག་མ་འབྲུལ་བ་
ཐོགས་པ་མེད་པར་བརྗོད་པ་དག་གིས་སོ། །གཏམ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་

དོ། ཚིག་དོན་འབྲེལ་བར་༼ ༣༧༥ ༽དོ། །བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་དང་བྱང་བྱིང་
མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་སོ། །ཉན་པོ་ཞུམ་པའི་གཉེན་པོར་ནི་ཡང་དག་པར་
གཟེངས་བསྟོད་པས་རངས་པ་དང་། ཆོས་ལ་མི་མོས་པའི་གཉེན་པོར་བསམ་པ་
དང་མཐུན་པར་ཆོས་སྟོན་པས་མོས་པ་དང་། མི་རིགས་པའི་གཉེན་པོར་ཚད་མ་
དང་ལྡན་པར་སྟོན་པས་དགའ་བར་བྱེད་པས་ཆོས་བརྟན་པར་བྱའོ། །མི་ཞུས་པ་
ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་དབང་གིས་ཆོས་མཉན་པའི་འཕྲོ་མ་རྗེ་གས་ན་བཞག་པར་
བྱའོ། །དབྱངས་ཀྱི་སྟེང་རོས་ཆོས་སྤྲུལ་བར་བྱའོ། །ཆོས་སྤྲུལ་བ་པོ་ལངས་ནས་ཆོས་
བཞད་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལས་
དོན་བསྟུས་ཏེ་བརྗོད་པར་ཡང་བྱའོ། **ཀྲི་ཀ་ལས།** གཙུག་ལག་ལས་དོན་བསྟུས་
ཏེ་རང་གིས་མཛོས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་སྟོན་ངག་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །མདོ་
སྟེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཞབས་སུ་གལ་བཟུང་བ་སྟེ། སྤྱི་སྟོན་དང་དོན་སྟོན་
བརྗོད་པ་དང་། སྤྱི་སྟོན་དང་དོན་སྟོན་སྤང་བས་གཞུང་གཟུག་པ་ལ་ཡང་བྱའོ། །
གསུམ་པ་ལ། གསོ་སྦྱང་བྱ་དུས་སྦྱོས་པ་དང་། གསོ་སྦྱང་བྱ་གནས་སྦྱོས་པ་དང་
། གསོ་སྦྱང་ཆོགས་པའི་སྦྱོས་པ་དང་། གསོ་སྦྱང་ཆོགའི་སྦྱོས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ཆོས་བཙུ་ལྷ་ལའོ་ཞེས་སྤང་སྦྱོས་ན་དེ་གང་གི་སྟོན་པས་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། དགོ་
འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་གྱིས་སྤྲུག་མའི་ཐུར་མ་བཙུ་ལྷ་སྤྲུག་པ་ལ་བརྒྱས་པ་སྦྱོ་
བས་ཉི་མ་སྟེ་ཆོས་བཟང་བར་བྱའོ། །དགོ་སྟོས་ཀྱིས་དེ་ལ་བརྟགས་ཏེ་དགོ་

འདུན་ལ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་བརྗོད་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱས་པའི་ཉི་མ་
བརྗོད་པར་བྱའོ། །གང་གི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ན། ལྷ་བ་ཡར་ངོ་མར་ངོའི་དབྱེ་བས་
སོ། །གཙུག་ལག་ཁང་གི་བདག་པོ་སྦྱིན་བདག་དང་། གཙུག་ཁང་སྤང་བའི་ལྷ་
རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གདོན་པར་དག་སྤྲོད་རྣམས་ལ་
༼ ༣༧ རྟོག་༽དག་སྒོས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བའི་ཆོག་བྱའོ། །དུས་གང་གི་ཆོ་རྒྱུས་
གངས་བརྗོད་པའི་མདོ་ལའོ། །རི་ལྟར་བསྐྱལ་ན་དེར་ནི་ཡར་གྱི་ངོའི་ཆོས་གཅིག་
ལགས་ཏེ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་བདག་པོ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྷ་རྣམས་
ཀྱི་སྤྲད་དུ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེ་བཟུག་ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོ། །ཁྱིམ་བདག་དང་
པ་ཅན་གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་བརྩིགས་ནས་དེར་བཞུགས་པའི་དགེ་འདུན་
རྣམས་ཁྱིམ་བདག་དེའི་ཁང་པར་མཆོད་རྟོན་ལ་སྦྱན་འདེན་པ་ན། གཙུག་ལག་
ཁང་གི་བདག་པོས་དགེ་འདུན་བཤོས་ལ་སྦྱན་འདེན་པའི་ཆོག་ཀྱང་དགེ་སྒོས་
ཀྱིས་དགོང་ཀར་ཉིན་རེ་ལན་རེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རི་སྐད་དུ་བརྗོད་ན། ཡོན་
བདག་མིང་འདི་ཞེས་བསྐྱེད་བས་སང་དགེ་འདུན་བཤོས་ལ་སྦྱན་འདེན་ན་བཙུན་
པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་དགེ་ལེགས་ཀྱི་ཡིད་དག་གིས་སོ་སོ་ནས་བྱུགས་བརྩེ་བར་
མཛད་དུ་གསོལ། །ཞེས་སོ། །གསོ་སྤྲོད་བཙུ་བཞི་པ་བསྟན་པའི་བྱིར་ལྷ་བ་མར་
ངོ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་གིས་ཞག་བཅོ་ལྔར་མི་ཆོག་པར་བྱའོ། །དེ་གང་གི་ཆོ་བྱ་ཞེ་
ན། དུས་ཆོགས་དུག་པོ་རྣམས་ཀྱི་དུས་ཆོགས་རེ་རེ་ལ་ལྷ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།

ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་འདས་ཏེ་ཟླ་བ་ཕྱེད་ལུས་པ་ཉིད་ལའོ། །

འདི་དག་གི་དོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པ་སྒྲངས་ཏེ་
བཤད་ན། ཟླ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་ཆ་བཙོ་ལྷ་རུ་བྱས་པའི་ཆ་རེ་རེ་སྒྲིབ་དང་
འགྲིབ་པའི་བར་ལ་ཆོས་རེ་དང་། ཉམ་ལངས་ན་ཉམ་ལངས་གྱི་བར་ཞག་རེ་ཡུན་
མི་མཉམ་པས་ཆོས་སུམ་ཅུ་ལ་ཉིན་ཞག་ཕྱེད་དང་སུམ་ཅུ། ཆོས་དྲུག་ཅུ་ལ་ཞག་
ང་དགུ་ཡོད་ཅིང་། ཟླ་བ་གཉིས་ལ་ཞག་ང་དགུ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞག་མི་སྟབ་
པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟླ་ཤང་གི་འཕེལ་འགྲིབ་གྱི་ཆད་ལྷག་གི་
དབང་། ༡༧༦ །ལས་ཆོས་ཡུན་མི་མཉམ་པར་གནས་པས་ཆོས་མ་ཆང་བ་མེད་
ཅིང་རྫོགས་པ་སྟུར་བུལ་གྱིས་ཆོས་ཆང་བར་རྫོགས་ཀྱང་ཉིན་ཞག་བཙོ་ལྷ་
རྫོགས་པ་ལ་མི་སྒྲིབས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་པའི་ཉི་མ་དེ་
ཆོས་པ་བཅུ་བཞི་པ་ནི་མིན་ཏེ། **རྒྱ་ཀ་ལས།** བཅུ་བཞི་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉི་མ་དེ་
ཉིད་ཆོས་བཙོ་ལྷ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །དེས་ན་གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་པའི་
དུས་ནི། **མཛོད་འགྲེལ་དུ།** དགུན་དང་དབྱིད་དང་དབྱར་རྣམས་ཀྱི། ཟླ་བ་ཕྱེད་
དང་གཉིས་འདས་ཤིང་། ཕྱིད་ན་སྤྲད་དུ་ལུས་པ་ན། །མཁས་པས་ཞག་མི་སྟབ་
པ་འདོད། །ཞེས་བཤད་ལ། འདིའི་ཞག་མི་སྟབ་འདོར་ཚུལ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་བྱས་ནས་འཆད་བཞིན་པའི་མདོ་འདི་དང་། **ཀར་ག་**
དང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དབྱར་ཟླ་གསུམ་དང་དགུན་ཟླ་གསུམ་ནི། རབ་དང་ཐ་

ཆུང་མར་གྱི་ངོས་བཙུ་ལྷ་མི་སྤུབ་པས་ར་བ་དང་ཐ་ཆུང་གི་གནམ་སྟོང་ནི་གསོ་
སྟོང་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་ཟླ་གསུམ་དང་དབྱིད་ཟླ་གསུམ་གྱི་ནི་འབྲིང་པོ་
མར་གྱི་ངོས་བཙུ་ལྷ་མི་སྤུབ་པས་འབྲིང་པོའི་གནམ་སྟོང་གསོ་སྟོང་བཅུ་བཞི་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྲུང་བས། ལོ་མགོ་དང་དགུན་དུས་ཉོར་ཟླ་བཅུ་པའི་ཡར་ཆེས་
ནས་བཟུང་ན། ཉོར་ཟླ་བཅུ་པ། བཅུ་གཅིག་པ། བཅུ་གཉིས་པ་གསུམ་དགུན་
དུས་ཡིན་པས། དེའི་ར་ཐའི་མར་ངོ་ལ་ཞག་མི་སྤུབ། ཉོར་ཟླ་དང་པོ། གཉིས་པ།
གསུམ་པ་སྟེ་དབྱིད་གསུམ་གྱི་ཉོར་ཟླ་གཉིས་པའི་མར་ངོ་ལ་ཞག་མི་སྤུབ། ཉོར་
ཟླ་བཞི་པ། ལྷ་པ། སྤྱག་པ་གསུམ་དབྱར་དུས་ཡིན་ལ། དེའི་ར་ཐ་གཉིས་གྱི་
མར་ངོ་ཞག་མི་སྤུབ། ཉོར་ཟླ་བདུན་པ། བརྒྱད་པ། དགུ་པ་ནི་སྟོན་དུས་ཏེ་ཉོར་
ཟླ་བརྒྱད་པའི་མར་ངོ་ཞག་མི་སྤུབ་པའོ། །དེའང་ཡར་ངོ་སྟོན་འགྲོ་འདི་དབང་དུ་
བྱས་ཏེ། འོག་ནས་དབྱར་ཟླ་འབྲིང་། ³²²པོ་འུ་ལྷ་མི་སྤུབ་པའོ། །པོ་འུ་ལྷ་མི་སྤུབ་པའོ། །
ཉའི་ཕྱི་དེ་དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་མར་ངོ་སྟོན་
འགྲོའི་ལྷགས་ལྷ་ར་ན་དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོར་གྲགས་པའི་ཉ་དེའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་དབྱར་
ཟླ་འབྲིང་པོར་ཡོང་བའི་དོན་མེད་དེ། དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་
ངོ། །མར་ངོ་སྟོན་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བསྟན་བཙུག་གི་གྲགས་པ་དང་མཐུན་
པར་འཆད་ན། ཡར་ངོ་སྟོན་འགྲོའི་ཟླ་བ་ལ་ཕྱེད་འཛིན་བྱས་པའི་དབང་དུ་
སྟེ། **སྤྱག་ལྷ་མི་སྤུབ་པ།** ཁ་བ་སོས་ཀ་དབྱར་རྣམས་གྱི། ཟླ་བ་གཉིས་དང་བཞི་དག་

གི ཁམ་ངོ་ལ་ནི་བཅུ་བཞི་པའི། གསོ་སྦྱང་སྒོམ་བཙོན་དག་གིས་བྱ། ཁ་ག་
དང་ནི་ཆུ་སྟོད་དང་། །དེ་བཞིན་བྲུམ་ས་སྒྲིབ་དྲུག་ཅན། ཀླུ་དང་དཔོ་ཞེས་
བྱ་བ་ཉིད། །དྲུག་པོ་མར་ངོ་བཅུ་བཞིར་བརྗོད། ཅིས་སོ། **དག་སྦྱང་གི་ལ་དྲི་**
བར། གསོ་སྦྱང་དུ་ཡོད། ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་སྟེ་དགུན་ལྷ་འབྲིང་པོ་དང་། དབྱིད་ལྷ་ར་
བ་དང་། ཐ་ཆུང་དང་། དབྱར་ལྷ་འབྲིང་པོ་དང་། སྟོན་ལྷ་ར་བ་དང་། ཐ་ཆུང་
རྒྱུ་མཉམ་གྱི་མར་ངོའི་གསོ་སྦྱང་ནི་བཅུ་བཞི་པའི་ཞེས་པ་ལྟར་ན་རྟོར་ལྷ་དགུ་པའི་
བཅུ་དྲུག་ནས་རྟོར་ལྷ་བཅུ་པའི་བཙོ་ལྷའི་བར་དང་། རྟོར་ལྷ་བཅུ་པའི་བཅུ་དྲུག་
ནས་རྟོར་ལྷ་བཅུ་གཅིག་པའི་བཙོ་ལྷའི་བར་དང་། རྟོར་ལྷ་བཅུ་གཅིག་པའི་བཅུ་
དྲུག་ནས་རྟོར་ལྷ་བཅུ་གཉིས་པའི་བཙོ་ལྷའི་བར་དགུན་དང་པོ། གཉིས་པ།
གསུམ་པར་བྱས་པའི་དགུན་གཉིས་པའི་གནམ་སྟོང་ལ་བཅུ་བཞི་པ་དང་། རྟོར་
ལྷ་བཅུ་གཉིས་པའི་བཅུ་དྲུག་ནས་རྟོར་ལྷ་དང་པོའི་བཙོ་ལྷ་དང་། རྟོར་ལྷ་དང་
པོའི་བཅུ་དྲུག་ནས་རྟོར་ལྷ་གཉིས་པའི་བཙོ་ལྷ་དང་། རྟོར་ལྷ་གཉིས་པའི་བཅུ་
དྲུག་ནས་རྟོར་ལྷ་གསུམ་པའི་བཙོ་ལྷ་བར་དབྱིད་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་
པར་བྱས་པའི་ར་ཐའི་གནམ་སྟོང་ལ་བཅུ་བཞི་པ་དང་། **༼༣༧༧བ༽** རྟོར་ལྷ་
གསུམ་པའི་བཅུ་དྲུག་ནས་རྟོར་ལྷ་བཞི་པའི་བཙོ་ལྷའི་བར་དང་། རྟོར་ལྷ་བཞི་
པའི་བཅུ་དྲུག་ནས་རྟོར་ལྷ་ལྷ་པའི་བཙོ་ལྷའི་བར་དང་། རྟོར་ལྷ་ལྷ་པའི་བཅུ་དྲུག་
ནས་རྟོར་ལྷ་དྲུག་པའི་བཙོ་ལྷའི་བར་དབྱར་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པར་

བྱས་པའི་དབྱར་གཉིས་པའི་གནམ་སྟོང་ལ་བཙུ་བཞི་པ་དང་། ཉོར་ཟླ་དྲུག་པའི་
བཙུ་དྲུག་ནས་ཉོར་ཟླ་བདུན་པའི་བཙུ་ལྔའི་བར་དང་། ཉོར་ཟླ་བདུན་པའི་བཙུ་
དྲུག་ནས་ཉོར་ཟླ་བརྒྱད་པའི་བཙུ་ལྔའི་བར་དང་། ཉོར་ཟླ་བརྒྱད་པའི་བཙུ་དྲུག་
ནས་དགུ་པའི་བཙུ་ལྔའི་བར་ཏེ་སྟོན་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པར་བྱས་
དབྱར་ཐ་ཡི་གནམ་སྟོང་ནི་བཙུ་བཞི་པའོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་དང་སངས་ཀྱངས་ཅན་ནོར་ཟླ་དགུ་པའི་བཙུ་དྲུག་ནས་ལོ་
མགོ་འཛིན་པ་གྲགས་ཆེ་བས་དེའི་ལུགས་ལྟར་བཟོད་ལ། གྲུན་མཁྱེན་མཆོ་སྣ་
པ་ལྟར་ན། ཉོར་ཟླ་བཙུ་པའི་ཆོས་བཙུ་དྲུག་ནས་ལོ་མགོ་འཛིན་པས་སྦྱོར་ཚུལ་
མི་མཐུན་ཏེ། །དེས་ན་མདོ་དང་འགྲེལ་པ་ཀར་གཤམས་ཡར་རོ་སྟོན་འགོ་སྟེ་
འཛིན་ཏེན་གྲགས་པའི་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དབྱར་དགུན་འབྲིང་ཐུབ་
སྟོན་དབྱིད་འབྲིང་མི་ཐུབ་པ་འདི་དང་། ས་གའི་གཞུང་དང་། དག་ཚུལ་དང་
། དག་སྦྱོང་གི་ལོ་དྲི་ལས། མར་རོ་སྟོན་འགོ་སྟེ་བསྟན་བཙུན་གྱི་གྲགས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དབྱར་དགུན་འབྲིང་མི་ཐུབ་སྟོན་དབྱིད་འབྲིང་ཐུབ་ཅེས་འབྲུང་
བས་འདི་གཉིས་ཆོག་འགལ་ཀྱང་དོན་མི་འགལ་ཏེ། འཛིན་ཏེན་གྲགས་པའི་
ལུགས་ཀྱི་དུས་ཆོགས་དྲུག་ལྟ་བུ་ལས། དགུན་གྱི་ཟླ་བ་སྟོན་ཉའི་ཡར་ཆོས་
གཅིག་ནས་དེའི་མར་རོའི་བར་ཟླ་བ་གཅིག་རྫོགས་པ་ན་རིལ་ཆོས་རྫོགས་པས་
ཞག་མི་ཐུབ་འབྲུང་བ་དང་། བསྟན་བཙུན་པས་ཟླ་བ་དེའི་གོང་རོལ་ཟླ་བ་བྱེད་

ནས་དགུན་ལྷ་བཟུང་བས་དེའི་ཕྱིར་ཕྱེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་གིས་ལྷ་༼༣༧༩༽བ་
ཕྱེད་གཉིས་རྫོགས་པས་ན་ཞག་མི་ཐུབ་འབྱུང་བ་གནད་གཅིག་ཏུ་སྤང་བ་འགལ་
བ་མེད་ཅིང་། འདིའི་དོན་འདི་ཐད་དུ་ཀ་གིས་པར་ཤོག་གྱུར་དཔེ་ལུ་རིར་བཀོད་
པས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །

དེ་ལྟར་ནའང་དཀའ་བའི་གནས་དོགས་པའི་ལམ་དུ་ལུས་པ་འདི་ཡོད་
དེ། ཀྱན་མཁུན་བུའི་ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་ལྟར་ན་འཛིག་རྟེན་དང་བསྟན་
བཅོས་གང་ལྟར་ནའང་གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་པ་སྟོན་ཉའི་མར་ངོ་སྟེ། སྟོན་བྱུག་གི་
ཉ་ཟེན་པའི་ལྷ་བ་ཕྱེད་པ་ལ་བྱེད་པ་གནད་གཅིག་པའི་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱིས་དབྱར་
དགུན་ཀྱི་འབྲིང་ཐུབ་པ་དང་མི་ཐུབ་པ་དང་། སྟོན་དབྱིད་ཀྱི་འབྲིང་མི་ཐུབ་པ་
དང་ཐུབ་པ་གནད་གཅིག་པ་སྦྱབ་པ་ཡིན་ལ། མཆོ་སྣ་པ་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་
ལྟར་ན་གོང་དུ་ལོ་མགོ་འཛིན་པའི་དུས་བཤད་པ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ཁས་ལེན་ན་
གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་པར་འཛིག་པའི་སྟོན་ཉའི་མར་ངོ་སྟེ་བྱ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལ་
བྱུགས་པའི་དབྱུག་ཉའི་གནམ་སྟོང་ལ་བཤད་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་སྟོན་ཉའི་མར་ངོ་
ལ་གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་པར་བཤད་པ་ཡང་དུས་དེར་བྱེད་པ་མིན་ཅེས་གསུངས་
པས། དེ་ལྟར་ན་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཆོ་སྣ་པ་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་འགལ་བ་དེ་
དགོངས་པ་མི་འགལ་བར་བཤད་དགོས་ནའང་ཁོ་བོའི་སྟོ་གོས་ཀྱི་ནི་འདི་གཉིས་
ཀྱི་འགལ་བ་སྤངས་ཏེ། དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་ཁ་ཆོན་བཅད་ནས་འདིར་མ་

བཤད་པས་དབྱེད་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་འཐད་པ་གང་ལ་ཡོད་གཞིགས་པ་ནི་
 དམ་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཚུལ་འདི་མ་རྟོགས་པར་སློབ་གྲོས་གཞིན་ལྷན་ཅིག །ཁོ་
 བོས་ལུགས་སོ་སོ་བ་དེ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལ་ནང་འགལ་གྱི་ཡུང་བོར་སྒྲུང་རོ་
 སྒྲམ་དུ་སྒྲོན་མིན་ལ་སྒྲོན་དུ་བཏགས་པར་བྱེད་པ་ཡང་སྤིང་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ནི་
 དོགས་པ་བསལ་བར་བྱ་སྟེ། སྒྲིན་ཉའི་མར་རོ་འཛིག་རྟེན་ལུགས་གཙོ་བོར་བྱས་
 པ་དང་། འདུལ་བའི་༼༣༧༥༧༽རང་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཙོ་བོར་བྱས་
 པའི་བྱེད་པར་ལས་ཏེ། སྒྲམ་ནི་བྱ་སྒྲོན་རིན་པོ་ཆེའི་བཞེད་པ་ལྟར་སྒྲིན་ཉ་
 རྟོགས་པའི་ལྷ་བྱེད་བྱི་མ་ལ་སྒྲིན་ཉའི་མར་རོར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས། དེ་
 ལ་རིལ་ཆོས་དང་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་སྒྱུར་ནས་དབྱུར་དགུག་གྱི་འབྲིང་བྱུང་མི་
 བྱུང་སོགས་དང་སྒྱུར་ནས་བཤད་ལ། བྱི་མ་ནི་མཆོ་སྒྲུ་པ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་
 ལྟར་སྒྲིན་ཉའི་ལྷ་བྱེད་སྒྲམ་ལ་སྒྲིན་ཉའི་མར་རོར་བྱས་ནས་ཞག་མི་བྱུང་གྱི་རྣམ་
 བཞག་མཛད་པ་དེས་ན། བྱེད་ཆོས་དང་རིལ་ཆོས་སྒྱུར་ནས་བཤད་པས་གྲགས་
 པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལག་ལེན་བྱེད་ན་སྒྲམ་སྒྲོན་མེད་དུ་གྲུབ། བསྟན་
 བཅོས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལག་ལེན་བྱེད་ན་བྱི་མ་སྒྲོན་མེད་དུ་གྲུབ་པས་
 འདིའི་དོགས་སྒྲུང་འོག་ནས་ཀྱང་འབྱུང་རོ། །

འོ་ན་ལྷ་བ་ལ་ཤོལ་ཡོད་པའི་ཤོལ་ལྷའི་མར་རོ་ལ་བྱུང་པར་བྱེད་དམ་མི་བྱུང་
 པར་བྱེད་ཅེན། བྱ་རྟེན་ལས་བྱུང་པ་དང་མི་བྱུང་པ་བརྒྱུད་མར་རོ་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་

ན། ཅིས་ལ་མཁས་པ་སྤྲང་སྟོན་ན་རེ། ཐུབ་པའི་དུས་སུ་སྤྲང་པའི་ཤོལ་མི་བྱུང་བ་
 བ་ཐུབ་པ་གཉིས་སུ་བྱ་ཞིང་། མི་བྱུབ་པའི་དུས་སུ་ནི་མི་བྱུབ་པ་གཉིས་སུ་བྱའོ་
 ཞེས་གསུངས་ལ། དེར་སང་ཡང་ལུགས་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཤིན་ཏུ་མང་
 མོད། དེ་ལ་སྤྱི་རབས་པ་དང་བར་གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུགས་དེ་ནི་མི་
 རིགས་ཏེ་མི་བྱུབ་པའི་རྗེས་ལ་སྤྲང་ཤོལ་མི་བྱུབ་པ་འདོན་པ་མི་སྤྲོད་དེ། སྤྲང་ཤོལ་
 ཡིན་ན་ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུར་ལོངས་པ་ཞིག་འདོན་པས་བྱུབ་པའི་བྱིར་དང་། མི་
 ཐུབ་པའི་རྗེས་ཀྱི་སྤྲང་ཤོལ་ཞག་མི་བྱུབ་པ་འདོན་ན་སྤྲང་བ་བྱེད་དང་གཉིས་འདས་
 བ་ཞག་མི་བྱུབ་དོར་མ་དགོས་པར་སྤྲང་གཅིག་འདས་པ་ན་ཞག་མི་བྱུབ་འདོར་
 དགོས་པའི་སྟོན་དུ་བལ་བ་དང་། ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་ཐུབ་པ་བྱེད་ན། སྤྲང་བ་བྱེད་
 གསུམ་འདས་པ་ན། མཁས་པས་ཞག་མི་བྱུབ་པ་དོར། ཅིས་འདོན་དགོས་
 ། ༡༥༧ ། བར་བལ་བའི་སྟོན་གནས་སོ་ཞེས་སྤྲང་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་ཐུབ་པའི་
 རྗེས་སུ་ཐུབ་པ་དང་། མི་བྱུབ་པའི་རྗེས་སུ་མི་བྱུབ་པ་མ་བྱས་ན་ཤོལ་གང་ལ་
 ཡོད་པའི་སྤྲང་བ་དེ་དཔེར་ན། སྤྲོན་ཏེ་ལྟ་བུ་མི་བྱུབ་པའི་རྗེས་སུ་ཐུབ་པ་བྱས་ན།
 སྤྲང་མགོའི་སྤྲང་བ་ཐུབ་དོ་ཤེས་པ་དེ་མི་བྱུབ་པར་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་གསོ་
 སྤྲོད་ཞག་མི་བྱུབ་ཀྱི་དུས་ཐམས་ཅད་འཆོལ་བར་འགྱུར་བས་སྤྲང་ཤོལ་ཡོད་པའི་
 སྤྲང་བའི་ཐུབ་མི་བྱུབ་དངོས་སྤྲོད་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། སྤྲང་དངོས་སྤྲང་ནས་ཐུབ་
 མི་བྱུབ་བཅིས་ན་ལུང་དོན་ནམས་འབྲུལ་མེད་དུ་བཤད་ཅུས་ཟེར་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཟླ་ཤོལ་ཡོད་པའི་ལོ་གཅིག་ལ་
ཟླ་བ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཟླ་བ་གཅིག་པོ་དེ་ལོ་སྔ་མའི་ཟླ་བ་
བཅུ་གཉིས་རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་ཟླ་བ་གཅིག་ལྟག་ཅིང་། ལོ་མུ་མའི་ཟླ་བ་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡང་མ་འདུས་པའི་མྱིར། འདོད་ན་མི་རིགས་ཏེ། ཟླ་བའི་ཤོལ་
ཐམས་ཅད་ལོ་སྔ་མ་སྔ་མར་ཞག་བསགས་པའི་བྱུང་གྱིས་དེར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི།
ཟླ་བ་རངས་པ་གཅིག་བར་དུ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པའི་མྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་
ནམ་པར་བཞག་པ་དེ་དག་ལས་རི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། **ཀུན་མཁྱེན་བུའི་ལྷ་པོ་**
ལྟག་པོ་བྱབ་མི་བྱབ་ནི་བྱབ་པའི་རྗེས་སུ་ལྟག་ན་མི་བྱབ་པ་དང་། མི་བྱབ་པའི་
རྗེས་སུ་ལྟག་ན་བྱབ་པར་རིགས་གྱི། བསྐྱོག་པར་སྒྲུབ་ནི་མི་རིགས་སོ་ཞེས་
འབྱུང་བ་ལྟར་འདོན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དཔེར་ན་སྒྲིན་ཉ་ལྟ་བུལ་ཟླ་ཤོལ་ཡོད་
ན་ཟླ་ཤོལ་དེ་ཉིད་ནས་བཟངས་པས་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ན་སང་མོད་འཆར་རྒྱུ་
སྒྲིན་ཟླ་འི་ངོ་འཆར་བ་ཡིན་གྱི། ལྷགས་གཞན་ལྟར་ན་ཟླ་ཤོལ་དང་བཅས་པའི་
ཟླ་བ་བཅུ་གསུམ་ན་སང་མོད་ཀྱི་སྒྲིན་ཟླ་འང་འཆར་དགོས་པས། དེ་ལྟར་ན་གསོ་
སྦྱོར་ཞག་མི་བྱབ་ཀྱི་ལུང་འདུལ་མངོན་ནས་བཤད་པ་རྣམས་དང་མི་འགྲིག་
༼༡༧༽ཅིང་། གསོ་སྦྱོར་མི་བྱབ་པ་རྣམས་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཟླ་ཤོལ་
བརྩིས་པའི་བཅུ་གཉིས་ན་སྒྲིན་ཟླ་འཆར་བ་ཡང་སྒྲིན་ཉ་ལྟ་བུལ་ཟླ་ཤོལ་བྱུང་བའི་
ཤོལ་ཟླ་དེ་ནས་བརྩམས་པའི་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ན་སང་མོད་འཆར་རྒྱུ་འི་སྒྲིན་

ལྷན་ཀྱང་ཅུང་ཟད་ཟིན་པའི་སྤྱིར་གནད་གཅིག་པ་ལ་བསམ་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་
ཐུ་མཚན་གྱིས་སྒྲིན་ཉའི་མར་ངོ་ལ་གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་པ་སོགས་འབྱུང་བ་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་འབྲེན་པ་དམ་པ་ཀམ་ཐིན་ལས་པའི་
དགོངས་པར་ཡང་སོང་སྟེ། རྗེ་ངེས་མཛད་པའི་རྩིས་ཀྱན་བརྒྱས་པའི་འགྲེལ་
བར་དབུགས་ལ་སོགས་པའི་ཤོལ་བསགས་པས་ལྷ་བ་ལོངས་པའི་ལོ་དེ་ལ་ལྷ་
བ་བཅུ་གསུམ་འབྱུང་བས་ཆོས་ལྷ་གཉིས་ལ་ཁྱིམ་ལྷ་གཅིག་གི་མིང་གིས་བརྗོད་
པ་ལས་ཤེས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་ཀྱང་ཆོས་ལྷ་དངོས་དང་ཤོལ་གཉིས་ཀར་
ཁྱིམ་ལྷ་གཅིག་གི་ཁོངས་སུ་སྦྱུད་པས་དེའི་སྤྱིར་ནའང་ཤོལ་ཡོད་པའི་ལྷ་བ་དེ་
དང་ཤོལ་མེད་པའི་ཆོས་ལྷ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཁྱིམ་ལྷ་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པའི་སྐབས་
ཤིག་སྤྱད་པས། དེའི་རིགས་པས་ཀྱང་འདི་བྱུང་པ་ནི་གཙུག་ལག་གཞན་གྱི་
ལུགས་གྱིས་ཀྱང་འབུལ་བ་པའི་ལུགས་ལ་ཤོལ་ཡོད་མེད་གང་ཡིན་ཀྱང་བྱུང་
པའི་རྗེས་སུ་མི་བྱུང་བ། མི་བྱུང་པའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བར་བྱས་པ་ཉིད་བསྟར་
ཆགས་སུ་བབྱངས་པས་ལག་ལེན་ལ་འབུལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

འོན་འདུལ་བ་ལ་ཤོལ་འདོར་བའི་རྣམ་བཞག་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ཅེ་ན། མི་
ཐལ་ཏེ་ཤོལ་གྱི་བྱུང་བར་འཛོག་ལུགས་འདི་མ་གཏོགས་པའི་དུས་ཆེགས་བརྗོད་
པ་སོགས་ལག་ལེན་གཞན་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱ་རྣམ་པར་བཞག་དགོས་
པའི་སྤྱིར་རོ། །བྱུང་པའི་རྗེས་སུ་མི་བྱུང་བ་དང་། མི་བྱུང་པའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་

ནམ་པར་བཞག་པ་འདི་ལ་གོང་དུ་ཁ་གཅིག་གིས་དེ་ལྟར་བྱས་ན་མགོ་ཟླ་ལྟ་བུ་
སྤྱབ་༼༣༥༠ན༽པ་ཡིན་ངོ་ཤེས་དེ་ཉིད་མི་སྤྱབ་པར་འགྱུར་ཞེས་སོགས་གྱིས་
གཞོད་དེ། སྤྱབ་པ་བརྟུང་མར་བྱེད་པ་ལ་འགལ་བ་ཅིའང་མེད་པའི་ཕྱིར། མང་དུ་
མ་གསན་པ་དག་ངོ་མཚར་དུ་མི་འཛིན་པར་ཁྱེད། །

རྒྱལ་འདི་ལ་ཀུན་མཁྱེན་མཆོ་སྣ་ཆེན་པོའི་གསུང་གིས་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོན་
དབྱིད་གྱི་འབྲིང་པོ་གཉིས་གྱི་དངོས་ཟླ་མི་སྤྱབ་པ་བཞིན་དུ་ཤོལ་ཟླ་ཡང་མི་སྤྱབ་
པ་སྟེ་གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་པའི་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་ཀྱང་ལོ་གསུམ་གྱི་ཤོལ་ཞག་
བཅུ་ཆེན་གསུམ་ལ་ཞག་ཉི་ཤུ་ཅུ་དགྲ་ལས་མེད་པར་སྟེ་བ་འདི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་
སོ་ཞེས་གསུངས་པས། སྤྱབ་མི་སྤྱབ་གང་གི་རྗེས་སུ་ཤོལ་སྦྱང་ཡང་བཤོལ་ཟླ་
སྤྱབ་པ་ཁོ་ན་འཛིག་དགོས་ཏེ། ཟླ་བ་དེ་ལ་ཞག་སུམ་ཅུ་ངེས་པར་ཆང་བའི་ཕྱིར་
ཞེས་འཆད་པ་འདི་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་བྱང་པར་དུ་
འཕགས་པ་ཞིག་གོ། །

གྲགས་པའི་མུང་པོ་ཅན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱལ་དང་དབོ་དང་ས་ག་དང་། རྩ་
སྟོད་ཁུམས་སྟོད་སྟོན་དུག་སྟེ། །འདི་རྣམས་གྱི་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས། །ཟླ་ཕྱིད་
གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་པ། །ཞེས་པ་ནི་ཤོལ་མེད་པའི་བརྩི་བཞག་བྱེད་ལ། ཤོལ་
ཡོད་ན་སྤྱབ་པའི་རྗེས་སུ་མི་སྤྱབ་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་རྗེས་སུ་སྤྱབ་པ་བྱེད་
པས་དཔེར་ན་སྟོན་ཉིད་མར་ངོ་ལ་མི་སྤྱབ་པ་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་ཤོལ་ཟླ་ལ་སྤྱབ་

པ་བྱས་པས་མགོ་ལྷའི་མར་ངོ་ལ་ལུང་ནས་བྱབ་པར་བཤད་ཀྱང་ཤོལ་གྱི་འགོས་
གིས་མགོ་ལྷའི་མར་ངོ་མི་བྱབ་པར་འབྱུང་བས། སྒོན། གྲོ་བཞིན། དབྱུག་
མགོ། །མཆུ། བཀ་པ་ནམས་གྱི་མར་ངོ་ལ་བཅུ་བཞི་པ་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་
ཅིང་། རྒྱལ་སོགས་སྒོས་པ་ནི་མཆོན་པ་ཙམ་ཡིན་ཅེས་ཟེར་རོ། །འདི་ལྟ་བུ་ནི་
འཕགས་པའི་ཡུལ་དང་། བོད་གྱི་ཆར་འདུལ་བ་དང་མ་མོ་འཛིན་པ་སུའི་ལྷགས་
ལ་འང་མི་འབྱུང་བས་སྒྲན་པོའི་ལོག་པར་རྟོག་པར་གོའོ། །

དཔལ་ཤྲུག་མཆོག་ལྟན་ན་རེ། འདུལ་(༣༥༠བ)འབའི་ལྷགས་གྱི་ལོ་གཅིག་
ལ་ཆོས་སུམ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུའམ། ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ད་བཞི་
འབྱུང་ལ། དེ་ལྟར་ན། བ་ཞིང་གི་སློན་དྲུག་ཙན་གྱི་མར་ངོ་ལ་གསོ་སྦྱང་མི་བྱབ་
པ་བྱུང་ན། ད་ལོའི་སློན་དྲུག་གི་མར་ངོ་ལ་དེ་མི་འབྱུང་བས་བྱབ་སྟེ། དེའི་ཤེས་
བྱེད་ཀྱང་ལོ་སྔ་མའི་སློན་དྲུག་ཙན་གྱི་ལྷ་བ་ཡིན་ངོ་ཤེས་ཏེ་རྫོགས་མཆོམས་ནས་
ལོ་རྟེན་མའི་སློན་དྲུག་ཙན་གྱི་ལྷ་བ་ཡིན་ངོ་ཤེས་པའི་བར་དེའི་མགོ་ལྷག་པའི་
བར་ལ་ཆོས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དོན་གཅིག་ཆང་དགོས་པ་ལ་བྱག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
ཟེར་རོ། །འདི་ནི་འབྲེལ་ཡེ་མེད་པའི་གཏམ་སྟེ། ལོ་སྔ་ཕྱིའི་སློན་དྲུག་གི་ལྷ་བ་སྔ་
ཕྱི་ལ་ཞག་མི་བྱབ་དང་བྱབ་པའི་བྱེད་པར་རིགས་ཏེ། ལྷ་བ་དེ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་
ཆོས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དོན་གཅིག་ཆང་དགོས་པའི་ཕྱིར་གྱི་བྱེད་པ་འདི་འདྲ་ནི་སྔ་ན་
རྒྱ་བོད་གང་ན་འང་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོ་སྔ་མའི་སློན་དྲུག་ཙན་གྱི་མར་ངོ་ལ་

གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་པ་བྱུང་ན་ལོ་ཕྱི་མའི་སྒྲིན་དྲུག་ཅན་གྱི་མར་ངོ་ལ་གསོ་སྦྱང་
བཅུ་བཞི་པ་མི་འབྱུང་བར་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་ན་ཉ་གི་གང་རུང་དང་མ་བསྟན་པའི་
གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་པ་ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་
ལོ་ཕྱི་མ་ལ་འབྱུང་བའི་སྒྲིན་ཟླ་དེ་སྒྲིན་ཟླ་ཡིན་མིན་ལ་ཐུག་ལ། མིན་ན་སྒྲིན་ཟླ་
ཕྱི་མ་དེ་སྒྲིན་ཟླ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། ཡིན་ན་ཆོས་ཞག་
དེ་མ་ཆང་ཡང་མི་ཐུབ་པའི་དུས་ཚམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིན་ཏེ་ལུང་ལས་དེ་ལྟར་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་སྒྲིན་ཟླ་ཕྱི་མ་དེ་འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་སྒྲིན་ཟླ་འི་གོ་ཆོད་ཀྱང་། ཕྱིར་
ཅིས་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིན་ཟླར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ་ཞེན། འོ་ན་སྒྲིན་
ཟླ་སྒྲ་མ་དེ་འང་ཅིས་པའི་ཞིབ་ཆ་བྱས་ན་སྒྲིན་ཉ་དངོས་གཞི་དེ་ཡིན་ངེས་མེད་
བས། སྒྲ་མའི་སྒྲིན་ཉ་དེས་ཀྱང་མི་ཐུབ་པའི་དུས་ཡིན་པར་མཐའ་གཅིག་དུ་སྒྲ་མི་
ལུས་༼༣༧༽པར་མཚུངས་ལ། ཡང་ན་སྒྲིན་ཉ་ཕྱི་མའི་མར་ངོ་ལ་གསོ་སྦྱང་
བཅུ་བཞི་པ་བྱེད་དམ་མི་བྱེད། བྱེད་ན་དེ་ལ་གསོ་སྦྱང་མི་ཐུབ་པ་མི་འབྱུང་བར་
བཤད་པ་དང་འགལ། མི་བྱེད་ན་ལོ་ཕྱི་མ་དེ་ལ་འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་སྒྲིན་
ཟླ་འི་གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་པ་དེ་སྒྲིན་ཟླ་འི་གོང་ངོ་ལ་དབྱུག་ཟླ་ལ་བྱེད་དམ། དེའི་
འོག་གི་མགོ་ཟླ་ལ་བྱེད། ལྷགས་གང་ལྟར་ཡང་གསོ་སྦྱང་ཞག་ཐུབ་གཅིག་ལོར་
བས་ལོ་གཅིག་ལ་གསོ་སྦྱང་ཉེར་གསུམ་ལས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་འདུལ་

བའི་གཞུང་དཔང་པོར་བྱེད་བཞིན་འདུལ་བའི་རང་གཞུང་རྣམས་འགོག་པར་
བྱེད་པ་ནི་དབྱིས་ཕྱིན་པར་མ་བསྐྱབས་པར་འཆད་ཚུམ་བྱས་པ་ལས་འབྱུང་བར་
སྤང་ངོ་། །ཁྱེད་ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དང་ར་བཞི་ལ་འདུལ་བའི་ལོ་གཅིག་ཡིན་
སྟུང་པའང་ལོ་གཅིག་ལ་ཉིན་ཞག་བཅུ་བཞི་བའི་གསོ་སྦྱང་དྲུག་ཡོད་ཟེར་བ་ལ་
སློ་ཅི་གཏད་པར་འདུག་ཀྱང་དེ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། ལྷ་གཅིག་ལ་ཆོས་
ཞག་སུམ་ཅུ་དང་། ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་བྲང་སྦྱོད་བྱས་པས་ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་མ་
སླེབས་པས་ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་པ་རེ་ལ་ཞག་མི་བྱབ་གྱི་གསོ་སྦྱང་གི་ཆ་རེ་དོན་ལ་
ཐོབ་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་གྱིས་ཆོམར་ངོའི་གསོ་སྦྱང་ཐམས་ཅད་ལ་བཅུ་བཞི་
བའི་ཆ་ཡོད་པར་དོན་ལ་གནས་ནའང་དེ་འདུལ་བ་ནས་ཞིབ་ཏུ་མ་དབྱད་པ་ཆོས་
ཞག་སུམ་ཅུ་དང་། ཉིན་ཞག་བྱེད་དང་། སུམ་ཅུ་བྲང་སྦྱོད་པའི་འགྲོས་གྱིས་ཞག་
ལྷ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་ཞག་མི་བྱབ་གྱི་གསོ་སྦྱང་རེ་བྱས་པས་ལོ་གཅིག་ལ་གསོ་
སྦྱང་ཞག་མི་བྱབ་དྲུག་འདོན་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་འདུལ་བའི་ལྷགས་ལ་
ལྷ་བ་རེ་རེ་ལའང་ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་རེ་ཡོད་པས། ལོ་གཅིག་ལ་ཉིན་ཞག་སུམ་
བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཁྱོད་ལྟར་ལོ་གཅིག་ལ་ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་
དང་ལྷ་བཅུ་དྲུག་བཞི་ལས་མི་འབྱུང་། ༡༥༡ བཀོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རིགས་པར་
གནས་པའི་བྱོགས་ནི་མདོར་ན་ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་དང་ཆོས་ཞག་སུམ་ཅུ། ལུ་ཆོད་
སོ་གཅིག་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་མོད་ཅུང་མི་མཉམ་ནའང་ཅིས་པ་དག་

རགས་པར་མོད་མཉམ་པར་འཆད་ལ། དེ་ལྟར་ནའང་འདུལ་བའི་ལྷགས་ལ་
ཆོས་ཞག་སུམ་ཅུ་ཆུ་ཆོད་སོ་གཅིག་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་དང་། ཉིན་ཞག་
སུམ་ཅུ་འཛིན་མོད་མཉམ་ན་ཆད་ལྷག་འདོར་བ་དཀའ་བར་དགོངས་ནས་ཆུ་ཆོད་སོ་
གཅིག་པ་དེ་བོར་ནས་ཆོས་ཞག་སུམ་ཅུ་དང་། ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་པོ་བསྒྲིགས་
ནའང་ད་རུང་ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ། ཆོས་ཞག་སུམ་ཅུ་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཆ་ཞིག་ཡོད་
ལ། ཆ་དེ་དོར་ནས་ཉིན་ཞག་ཉེར་དགྲ་པ་དང་ཆོས་ཞག་སུམ་ཅུ་མོད་
མཉམ། དེའི་འགོས་ཀྱིས་ཉིན་ཞག་དགྲ་པ་དེས་ཆོས་ཞག་དུག་ཅུ་ལས་ལྷག་
པའི་ཆ་ཞིག་ཡོད། ཆ་དེ་དོར་བས་ཉིན་ཞག་དགྲ་པ་ལ་གསོ་སྦྱང་ཞག་མི་བྱལ་
ཀྱི་དུས་ཏེ་གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་པའམ། ཉིན་ཞག་གཅིག་གིས་མ་ཆོག་པའི་གསོ་
སྦྱང་བཅུ་ལྔ་པ་དོ། །

དེས་ན་གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་པའང་ཆོས་ཞག་བཙོ་ལྔ་པ་སྟེ། གནམ་སྦྱང་ལ་
ལག་ལེན་དུ་བྱེད་ཀྱང་ཉི་མ་དེ་ཉིན་ཞག་བཅུ་བཞི་པ་མ་ཡིན་པའི་སྦྱོན་མེད་དེ་
བཅུ་བཞི་པའི་ངོས་འཛིན་དུ་ཉིན་ཞག་བཙོ་ལྔ་པ་ཞག་གཅིག་གིས་མ་ཆོག་ཞེས་
འབྱུང་བས། ཉིན་ཞག་བཙོ་ལྔ་པ་འགྱུར་བ་ལ་ཞག་གཅིག་གིས་མ་ཆོག་པ་དེ་འདི་
ལའང་འཆད་ནུས་པར་སྒྲུང་བའི་བྱིར་དང་། ཞག་བཙོ་ལྔ་པ་ཉིན་ཞག་གཅིག་
གིས་ཆོག་ན་བྱི་མའི་ཆོས་གཅིག་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་དེས་བཅུ་བཞི་པ་མིན་
པའི་སྦྱོན་མེད་ཅིང་། ཉིན་ཞག་བཅུ་བཞི་དང་ཆོས་ཞག་བཙོ་ལྔ་མོད་མཉམ་

ཡུགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་པས། གསེ་སྒྲིང་བཅུ་བཞི་བ་ཉི་ཤུ་དགུ་ལ་སྐྱུར་བྱེད་
དགོས་སོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་འགྲུབ་པའང་ཞེས་ལ་༼ ༣༥༽ཁྱོད་ཀྱི་འཇམ་པའོ། །དེ་
ལྟར་བཤད་པའི་གྲུབ་དོན་འདུལ་བའི་ཡུགས་ལ་ཉིན་ཞག་སྐྱུམ་བརྒྱུང་བཞི་ལ་
ལོ་གཅིག་བྱེད་ཟེར་བ་རྟོག་བཟོ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིབ་བ་ལྟག་མ་ཤོལ་འདོར་བ་ནི་དགེ་
སྒྲིང་གི་ཕྱིས་པ་མི་བཅོན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བས་ཤོལ་དོར་བར་
བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་ལ་འདུལ་བ་ནས་ཅི་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། ཐ་སྙད་པ་
དག་གིས་ངེ་ལྟར་བརྗོད་པ་དང་། ཕྱིན་ལས་དབང་པོའི་ཞལ་ལུང་དགོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། **ལུང་གླེང་གཞི་ལས།** དེ་ལྟ་བུས་ན་ལོ་རེ་རེ་ཞིང་ཤོལ་མ་བོར་བར་
ལོ་རྒྱུག་རྒྱུག་ཅིང་ཤོལ་དོར་ཞག་རྒྱུག་ལྷ་སུམ་ཅུ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུར་ཞག་དང་ལྷ་བ་སྟེད་
པོ་དང་། ལྷ་བ་དང་ལོ་བསྐྱེས་ན་མཉམ་པར་འགྱུར་ཏེ་ལུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
སྐྱུགས་བཅེལ་ཀྱང་སྐྱུགས་སྟེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ལོ་རེ་ལ་
ཞག་མི་སྟབ་རྒྱུག་རྒྱུག་འགྱུར་ཞིང་། ཆོས་ལ་ལྷ་རྫོགས་མཆོམས་དེར་རྒྱུག་ལྷ་སུམ་
ཅུ་ཐམ་པ་ལོངས་པ་དང་། ཆོས་ལོ་རྒྱུག་པའི་སྟེང་དུ་ཤོལ་འདོར་བ་ལ་དགོངས་
པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། **ཡུང་སྐྱིད་གཞི་ལས།** རྒྱལ་པོ་དག་ནི་ལོ་གསུམ་གསུམ་ཞིང་
ཤོལ་དོར་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་བཙི་ཡུགས་ལ་རྒྱ་གར་བའི་
རྒྱལ་པོ་ནི་དང་སང་བོད་ན་ལོ་ལྔ་ར་གྲགས་པ་དྲུག་ལ་ཞག་ནི་ལྷ་ཙུང་དགུ་ལས་

མེད་པས། དགྲ་ནི་ལོག་མཚམས་སུ་ཞག་གཉིས་དང་། དབྱར་ནི་ལོག་
 མཚམས་སུ་ཞག་གཉིས་དེ་ལོ་གཅིག་ལ་ཞག་ལྷག་པོ་བཅུ་འབྲུང་བས་ལོ་གསུམ་
 ལ་ལྷ་བ་གཅིག་ལྷག་སྟེ། ཤོ་ལ་ལྷ་གཅིག་དོར་བར་བྱེད་པར་གྲགས་སོ། །ལི་
 རྒྱལ་པོས་ནི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་བརྒྱ་ནི་ཤུ་ལ་དེའི་སྐད་ཅིག་གོ། །དེ་སུམ་ཅུ་ལ་
 ཐང་གཅིག་གོ། །དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཡུད་ཙམ་གཅིག་གོ། །དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ནིན་ཞག་
 གཅིག་ཏུ་བརྩི་བ་ཡིན་ལ། །༣༥༥༥།འོན་ཀྱང་ནིན་ཞག་གཅིག་ལ་ཡུད་ཙམ་ནི་
 ཤུ་ཅུ་དགྲ་དང་། ཐང་གཅིག་ལྷ་ལས་མི་འདའ་བས་ཞག་རེ་ལ་ཐང་གཅིག་ནི་ཤུ་
 ཅུ་ལྷའི་བཤོལ་འབྲུང་ངོ་། །དེ་བསགས་པས་ལྷ་བ་རེ་ལ་ཡུད་ཙམ་ནི་ཤུ་ཅུ་ལྷའི་
 བཤོལ་ཡོད་པས་ལྷ་བ་གསུམ་གསུམ་ལ་ཡུད་ཙམ་བདུན་ཅུ་ཅུ་ལྷ་ལྷག་སྟེ། དེས་
 ཅ་ལྷ་བ་གསུམ་གསུམ་ལ་ཞག་བྱེད་དང་གསུམ་གསུམ་གྱི་བཤོལ་འབྲུང་བས་ལྷ་
 བ་དུག་ལ་ཞག་ལྷའི་བཤོལ་འབྲུང་སྟེ། དེས་ན་ལོ་གཅིག་ལ་ཞག་བཅུ་འབྲུང་བཤོལ་
 འབྲུང་བས་ལོ་གསུམ་གསུམ་ལ་ལྷ་བ་ལྷག་པ་རེ་རེ་འབྲུང་ཞེས་གྲགས་སོ། །མདོ་
 གླེ་ལྷས་སྒྲ་ཆོགས་བསྟན་པ་དང་། རྒྱལ་རྒྱལ་པོའི་ལུགས་ལས། དུ་ཡི་ལོ་ལ་
 དགྲ་ན་ལྷ་འབྲིང་པོ་གཉིས། །བྱི་བའི་ལོ་ལ་དབྱིད་ལྷ་འབྲིང་པོ་གཉིས། །ཡོས་
 ལྷའི་ལོ་ལ་དབྱར་ལྷ་འབྲིང་པོ་གཉིས། །རྟ་ཡི་ལོ་ལ་སྟོན་ལྷ་འབྲིང་པོ་
 གཉིས། །ཞེས་ལྷ་ལྷག་སྒྲ་མ་བྱུང་ནས་ལོ་གསུམ་ན་འདོར་བར་གྲགས་སོ། །དེ་
 ལྷ་ན་ལྷ་བ་བྱེད་བདུན་གྱིས་འདོར་འཕྱིས་པའི་སྟོན་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། བཤོལ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཞག་
མི་ཐུབ་དྲུག་བསགས་པས་བཤོལ་འབྱུང་བ་མིན་གྱི། འོན་ཀྱང་ཉི་མ་ལོག་ནས་
ལྷོག་གི་བར་ལོ་གཅིག་ཡིན་པ་ལ། དེ་ལ་ཁྱིམ་གྱི་ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་སུ་མ་ཆོག་
པར་ཞག་བཅུ་གཅིག་དང་། བཞི་ཆ་ཙམ་བསྐྱེད་དགོས་བྱུང་བས་དེ་བསགས་པ་
ལྷ་བ་སུམ་ཅུ་པོ་སྟེད་དང་གསུམ་ན་ལྷ་བ་རེ་རེ་ལྟ་བུ་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་པས། དེའི་དོན་ལོ་ལ་བྱེད་པ་འཕོ་བའི་ལོ་དང་གྲུབ་མཐའི་ལོ་གཉིས་
གསུངས་པས་བྱེད་པ་འཕོ་བའི་ལོ་འདི་དང་འདུལ་བའི་ལོའི་རྣམ་བཞག་སྟོ་
བསྐྱེད་པར་གོ་སྟེ། འདུལ་བ་ནས་ཆོས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལ་ལོ་གཅིག་ཏུ་
བྱེད་པ་དང་། ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལ་༼༣༥༩༽དུས་བཞི་རྫོགས་པའི་
ལོ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་འབྱུང་བ་ལ་ནང་འགལ་བའི་དོགས་སྤང་འོག་ཏུ་
འཆད་ལ། ཞག་མི་ཐུབ་དོར་བའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་
པ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྲ་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཞག་མི་ཐུབ་པ་འདི་ཆོས་
ཞག་གིས་མ་ཐུབ་པ་ལ་བྱེད་དམ། ཉིན་ཞག་གིས་མ་ཐུབ་པ་ལ་བྱེད་ཅི་ན།
གནས་སྐབས་གྱི་ལན་དང་། མཐར་ཐུག་གི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཞག་དང་
ཉིན་ཞག་གཉིས་ལས། ཆོས་ཞག་རྒྱུན་བྱང་བས་ཆོས་ཞག་ཆད་པ་ལྟར་སྤང་བས་
ཆོས་ཞག་ཆད་པའི་ཐ་སྟོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དོན་དུ་ཆོས་མ་ཆད་པ་ཡིན་པ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་དུས་དེར་ཞག་མི་ཐུབ་བྱེད་པ་འང་ཡིན་ལ། ཆོས་ཞག་དང་ཉིན་ཞག་

གཉིས་ལས། ཉིན་ཞག་རྒྱུན་རིང་བས་ཉིན་ཞག་བཅུ་བཞི་པ་ལ་ཆོས་ཞག་བཙེ་
ལུ་པ་ཡིན་པའི་དུས་དེར་ཞག་མི་སྤྱབ་བྱེད་པ་འདར་ཡིན། དེ་གཉིས་ཀ་ཞག་མི་སྤྱབ་
དང་སྒྱུར་བར་བཤད་དུ་རུང་ཡང་ཁོ་བོ་མ་གཏོགས་ས་སྤྱོད་ཀས་འདི་ན་གཞན་གང་
གིས་ཀྱང་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཞག་གིས་ཉིན་ཞག་གི་ཞག་མ་སྤྱབ་པས་ཆོས་ཞག་བཙེ་ལུ་
བསྐྱམས་པས་ཀྱང་ཉིན་ཞག་བཙེ་ལུར་མ་ལོངས་པ་དེའི་ཆོས་ཞག་གིས་ཞག་གི་
གོ་མ་ཆོད་པའི་ཤུགས་ཉིན་ཞག་ལ་ཕོག་པས། ཉིན་ཞག་ལ་ཞག་མི་སྤྱབ་བྱེད་
བར་འདུལ་མངོན་གྱི་དངོས་གྱི་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་འདུལ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལ་
གྲགས་ནའང་ཁོ་བོས་ནི་ཞག་མི་སྤྱབ་ཆོས་ཞག་གི་སྟེང་ནས་བྱེད་པ་ངས་དོན་དུ་
མཐོང་ནས། གོང་དུ་འགྲེལ་བའི་དངོས་སུ་ན་སྒྲ་བའི་ངོ་དེའི་ཆོས་གངས་གང་ལ་
ཞེས་སོགས་ལ་འབྲུ་བཤད་ཞིབ་ཏུ་བྱས་པ་ཡང་དཔར་པར་གྱིས་ཤིག །འོ་ན་ལོ་
གཅིག་ལ་ཆོས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དང་དུག་ཅུ་ལས་མེད་ན། འདུལ་བའི་ལོ་གཅིག་
ལ་ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུར་བྱེད་པ་དང་འགལ་ཏེ། ༼༣༤༣བ༽ཆོས་ཞག་
སུམ་བརྒྱ་དང་དུག་ཅུ་ལ་ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དང་རབ་ཞི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ནོ། །དེ་ལྟར་སྒྲ་བ་ནི་སྒྲ་མའི་མན་ངག་མེད་པ་བྱེད་ཅག་བདེན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་
བརྗོད་ན་འདུལ་བ་པ་ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དང་དུག་ཅུ་ལ་ལོ་གཅིག་བྱེད་པ་དེ་ལ་
ཆོས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དང་དུག་ཅུའི་ཁར་ཆོས་ཞག་དུག་བསྐྱར་ན་ཉིན་ཞག་སུམ་

བརྒྱུད་དང་དྲུག་ཅུ་ལ་ལོ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་ཚང་ཞིང་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཞག་དྲུག་
ལོ་ལྟར་བསགས་ན་འདུལ་བའི་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་ཤོལ་གཅིག་འབྱུང་བས་ཉིན་ཞག་
སུམ་བརྒྱུད་ཅུ་ལ་ཆོས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་རེ་དྲུག་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
གྲུབ་མཐའི་ལོ་ལ་བྱིས་ཞག་ཉིན་ཞག་ཆོས་ཞག་སྟེ། ཉི་མས་བྱིས་བཅུ་གཉིས་
བཅོད་པའི་བྱིས་གཅིག་སུམ་ཅུར་བཏང་བའི་ཆ་གཅིག་བཅོད་པའི་ཡུལ་ལ་བྱིས་
ཞག་སུམ་བརྒྱུད་ཅུ་ཉིན་མཚན་ཡོངས་གྲགས་ལ་ཉིན་མཚན་ཁ་སྐྱོར་བ་ཉིན་
ཞག་སྟེ། སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྷ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་ལྷ་བའི་ཆ་དཀར་ནག་བཅོ་
ལྷ་ལ་ཆོས་ཞག་སྟེ་སུམ་བརྒྱ་དོན་གཅིག་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པའོ། །དེ་ལ་
བྱིས་ཞག་སུམ་བརྒྱུད་ཅུར་བཅས་པའི་ལོ་ལ་ཆོས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དོན་གཅིག་
རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་དང་། ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྷ་རྗེས་འབྲངས་དང་
བཅས་པ་རྫོགས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ་བྱིས་ལོ་རེ་དང་ཆོས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་
དྲུག་ཅུ་མོད་མཉམ་ན་ལོ་མི་རྫོགས་པས་ཆོས་ཞག་བཅུ་གཅིག་རྗེས་འབྲངས་དང་
བཅས་པ་བསྐྱོན་དགོས་པ་དེ་བསགས་པས་ལོ་གསུམ་བག་མེད་ལ་ལྷ་བཤོལ་
འདོན་པ་སྟེ། ལྷ་བ་སོ་གཉིས་བྱེད་བཅས་ན་ལྷ་བཤོལ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དཔལ་ལྷ་ཀྱ་མཚོག་ལྟན་ན་རེ། འདུལ་བའི་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རེ་ཚང་བ་ལ་ཆོས་ལྷ་
བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཉིན་ཞག་དྲུག་དྲུག་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དུས་འཁོར་གྱི་
ལུགས་ལ་བྱིས་ལོ་རེ་ལ་ཉིན་ཞག་བཅུ་བཅུ་བསྐྱེད་པས་༼ ༣༤༣ ༽འདུལ་བ་

དང་དུས་འཁོར་བའི་སྒྲ་བཤོལ་འདོན་ལུགས་གནད་གཅིག་ཏུ་སོང་བ་ཡིན་ཅེས་
ཟེར་བ་ནི་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་འདུལ་བ་ནས་ལོ་ལྷན་སྒྲ་བ་བཤོལ་
འདོན་དགོས་པ་དང་། དུས་འཁོར་ནས་ལོ་གསུམ་ལ་སྒྲ་བཤོལ་འདོན་དགོས་པ་
གནད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །

སྒྲ་བཤོལ་མ་བཏོན་ན་སྒྲིན་ཅིར་འགྱུར་ཞེན། དེ་ལྟར་ན་འདིར་འགྱུར་ཏེ།
ལོར་འཛོག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་སྒྲ་བཏུ་གསུམ་པ་རེ་ལོར་འཛོག་དགོས་པར་
འགྱུར་ལ། དེར་འདོད་ན་ནི་དུས་བཞི་ཚོགས་པ་དང་མི་འགྲིག་པས་ལྷག་པའི་
ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཆོས་སྒྲ་བཏུ་གསུམ་པ་ནམ་གུང་བ་ནས་དོར་ཏེ་སྒྲར་ཆོས་
སྒྲ་དང་པོ་ནས་འཛིན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །བཤོལ་འདོན་ཚུལ་ལས་འཕྲོས་པའི་
བཤད་པ་དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་འདི་བཟུང་བར་བྱ་སྟེ།

སྒྲས་པ།

ཁྱིམ་ལོ་ཉིན་ལོ་ཆོས་ལོ་ལ། །དཀྱིལ་འཁོར་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཏུ་དང་། །སུམ་བརྒྱ་
རེ་ལྷ་རྗེས་འབྲངས་བཅས། །སུམ་བརྒྱ་དོན་གཅིག་རྗེས་འབྲངས་བཅས། །ཡོད་
པའི་ཁྱིམ་ལོ་གཞིར་བཞག་ལ། །སུར་ཤོལ་བྱུང་ནས་ཁྱིམ་ལོ་གཅིག་ །འདས་
པའི་མཆོམས་སུ་ཉིན་ལོ་གཅིག་ །ཉིན་ཞག་ལྷ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས། །ཁྱིམ་
ལོ་གཉིས་ནི་ཉིན་ལོ་གཉིས། །ཉིན་ཞག་བཏུ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས། །དེ་ཡི་
རིགས་པས་ཁྱིམ་ལོ་ལྷ། །ལྷག་ཙམ་སོང་ན་ཉིན་ལོ་ལྷ། །ཉིན་ཞག་སུམ་ཏུ་ཙམ་

དུ་ལོངས། །དེ་ལ་ཁྱིམ་ལྷར་ཉིན་ལྷ་ཡི། །ལྷག་པའི་ལྷ་བཤོལ་ཞེས་སུ་
 བཏགས། །དེས་ན་ཁྱིམ་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙམ། །དེ་ཆེ་ཉིན་ལོ་དྲུག་ཅུ་དང་། །ཉིན་ལོ་
 གཅིག་དང་བཅས་པ་སྟེ། །ཉིན་ལོ་དེ་ལ་ཉིན་ལོའི་བཤོལ། །ཁོད་ཀླན་ཁ་ཅིག་
 བྱེད་པའང་ཡོད། །ཆོས་ལོ་ཁྱིམ་ལོ་སྟུང་བ་ན། །སྤར་བཤོལ་བྱུང་ནས་ཁྱིམ་ལོ་
 གཅིག །འདས་རྗེས་གྲགས་པའི་ཆོས་ལོ་གཅིག་སུམ་༼ ༣༥༧ ༽བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལ་བྱེད་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཆོས་ཞག་བཅུ་བཞི་རྗེས་འབྱངས་འདས། །དེ་ཡི་རིགས་
 པས་ཁྱིམ་ལོ་གཉིས། །ཁྱིམ་ལྷ་དགུ་ཙམ་འདས་པ་ན། །ཆོས་ལོ་གཉིས་དང་ཆོས་
 ལྷ་བཅུ། །འདས་པའི་ཆོས་ལྷ་བཅུ་པ་ལ། །ཁྱིམ་ལྷར་ཆོས་ལྷའི་ལྷག་པ་ཡི། །ལྷ་
 བཤོལ་ཞེས་སུ་བཏགས་པ་ཡིན། །ཁྱིམ་ལོ་སོ་གསུམ་འདས་ཙ་ན། །ཆོས་ལོ་སོ་
 བཞི་ཙམ་འདས་པས། །སོ་བཞི་པ་དེ་ཆོས་ལོའི་ཤོལ། །ཁོད་ཀླན་ཁ་ཅིག་བྱེད་
 པའང་ཡོད། །མདོར་ན་སྟུང་ཙམ་ལྷ་གཅིག་ལ། །ཁྱིམ་ཞག་སུམ་ཅུ་ཉིན་ཞག་
 བེ། །བྱེད་དང་བཅས་པའི་སོ་གཅིག་དང་། །ཆོས་ཞག་སོ་གཅིག་ལ་སོགས་
 པ། །ཞག་སོགས་ཤེས་ཏེ་རགས་རྩིས་ཡིན། །རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་དག་
 བེ། །ཁྱབ་མཐར་གྲགས་པའི་ཁྱིམ་ལོ་ལ། །ཉིན་ལོ་ཆོས་ལོའི་ཤོལ་འདོན་
 རྒྱུ་ལ། །ཡིན་ཏེ་རྩིས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས། །ཉིན་ལོ་གཞིར་བཞག་བྱས་པ་
 ལ། །ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུའི་ལོར། །ཆོས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་རེ་དྲུག་དང་
 ། །ཁྱིམ་ཞག་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྷ་ཐོབ། །འདི་ཡི་ཉིན་ལོ་དེ་ཉིད་ལ། །ཆོས་ལོ་སྟུང་

བའི་བཤོལ་འདོན་ཚུལ། །འདུལ་དང་མདོ་སྟེ་ནམས་ལ་གྲགས། །ཆོས་ལོ་
གཞིར་བཞག་བྱས་པ་ལ། །ཆོས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུའི་ལོར། །ཁྱིམ་ཞག་སུམ་
བརྒྱ་ཞེ་དགུ་ཙམ། །ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་ར་ལྔ་ཙམ། །ཐོབ་མོད་རགས་པ་བརྗོད་
པ་ཡིན། །ཞིབ་པར་རི་མོའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས། །གང་ལྟར་ཆད་ལྷག་འདོར་བའི་
གཞི། །ཁྱིམ་ཉིན་ཆོས་གྱི་ལོ་གང་གཙོར། །བྱེད་པ་དེ་ཡི་གངས་ཉིད་དེ། །སུམ་
བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་གཞིར་བྱས་ནས། །གཙོར་མི་བྱེད་པའི་ལོའི་དགྱིལ་འཁོར། །སྒོ་
ནས་སྒོན་འབྲིང་བྱས་པ་ལས། །བྱེད་པར་མ་ལུས་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཐ་སྙད་
འདི་ཀུན་ཤེས་ནས་རྒྱུན་རིང་སོང་། །ཡོངས་འཛིན་མཉེས་པའི་བྱ་བ་ཅི་ཡང་
བྱས། །༡༣༥༥།འཆི་ཡང་མི་འགྲོད་འདུན་མ་གྲུབ་པ་དེ། །དྲགས་པའི་རྗེས་
འདྲུག་དབྱངས་ཅན་བཟང་པོ་ཙམ། །།

རྒྱ་སྐད་ནི། དྲུང་ཁྱོད་སྐད་མ་ལ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་མཁན་གྱི་རྗེས་
 གུ་འབྲང་བས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁི་མ་ལས་ཆོས་གངས་བཙི་བའི་ཕྱིར་དགོ་སྒྲོང་
 གིས་སྐད་མའི་རྒྱད་བསྐྱབ་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པ་ལ་བྱའོ། །ཆོས་གངས་བརྗོད་པ་
 ལ་སོགས་པ་འདི་ལ་དགོངས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་མཁས་པར་བྱ་
 བའོ། །འདིའི་དགོས་པ་ནི་ཆོས་འདས་པ་སེམས་ལ་ཉེ་བར་བཞག་པར་བྱ་བ་
 དང་། གསོ་སྦྱོང་གི་ཉེ་མ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཅེས་རང་འགྲེལ་དང་ལྟོ་

ཀ་ལས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

མཚམས་བཅད་པར་བྱའོ་ཞེས་སྒྲར་སྒྲོས་ན་མ་བརྟགས་པར་ཡང་བཅད་དམ་
ཞེན། དགོ་སྒྲོང་སྒྲོ་བྱར་དུ་གནས་སྒྲོང་པར་ཞུགས་པ་དག་གིས་འདིར་གཞན་
གྱིས་སྒྲར་མཚམས་བཅད་དམ། མ་བཅད་བརྟག་ཅིང་གསོ་སྦྱོང་གི་ཉིན་མོ་ལ་མ་
བསྟན་པར་གནས་འདི་སྒྲོང་པ་ཞིག་གོ་སྟམ་ཁིང་མཚམས་བཅད་པར་མི་
བྱའོ། །བརྟགས་ཤིང་གསོ་སྦྱོང་གི་ཉི་མ་ལ་བབ་ཀྱི་བར་དུ་བསྟན་དེ་བྱའོ། །སྒྲ་མ་
བག་ཡངས་སུ་མ་བྱས་པར་བཅད་པ་གཞན་མི་ཆགས་སོ་ཞེས་སྒྲར་བསྟན་པ་དེ་
ལ་མཚམས་སྒྲར་ཟེན་པ་ཉིད་ལ་བཅད་ཟེན་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་མཚམས་
གཞན་བཅད་པ་ནི་ཆགས་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ཏེ། མཚམས་སྒྲར་བཅད་ཟེན་
པ་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་བཅད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་ཀྱང་རུང་མ་ཤེས་ཀྱང་རུང་དེར་མཚམས་
བཅད་པ་གཞན་མི་འཆགས་སོ། །ཤེས་བཞིན་དུ་བཅད་ན་ནི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་
ལ། མི་ཤེས་པར་བཅད་ན་ལྟར་བ་མེད་དོ། །

གཟི་བརྗིད་པ་ཁ་ཅིག །མཚམས་སྒྲར་ཟེན་དང་བཅད་པ་སྒྲར་ཟེན་གཅིག་ཏུ་
འབྲེས་ནས་འབྲུལ་བཤད་མང་དུ་བྱས་པ་ནམས་ཏུ་ལྟུ་ཞིག་འདོན་པར་མཛོད་
ཅིག །

མཚམས་ ༡༥༥ (བཤད་ལྟར་ལའི་དགོ་སྒྲོང་དང་དགོ་སྒྲོང་མ་དེ་མཚམས་དེའི་

ནང་ན་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་སྐྱེ་རེད་སྟེ་ཤར་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མཚམས་བཅད་པ་
དེ་བག་ཡངས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཀྱང་ཞེས་སྒྲོས་པ་ནི་མཚམས་དག་དགོལ་བར་
བྱའོ་ཞེས་མཚམས་འགོལ་བ་ལས་ལ་བཏྟེས་པར་མ་ཟད་གྱི། དེ་མེད་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ཀྱང་རང་གོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དེ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ནི་
ལྷ་སྟེ། དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་དོང་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཚན་གྱུར་པ་དང་།
ཞིང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དང་། བབས་པར་གྱུར་པ་དང་། ཤི་བས་སོ་ཞེས་
ལུང་ལས་ཏེ་ཁྲི་ཀར་བྲངས་སོ། །རུང་བའི་ཁང་པའི་རུང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་ཡང་
དེ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བག་ཡངས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲ་མར་སྒྱུར་རོ། །ཡང་ངོ་
ཞེས་པའི་སྒྲས་ནི་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་བག་ཡངས་སུ་འགྱུར་བར་སྟོན་ཏོ། །མཚམས་
བཅད་ཟེན་པའི་ཐ་གྱའི་ནང་ཁོངས་སུ་མཚམས་གཞན་ཀྱིས་བསྒྲོར་དུ་མི་རུང་སྟེ།
མཚམས་གཞན་གྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་འབྲེས་པར་བཅད་མི་རུང་ངོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འཕམ་ཞེ་
ན། དམིགས་བསལ་གསུམ་སྟེ། ཆོ་ག་མཚམས་གཞན་དཀྱིལ་འཁོར་བ་དང་།
བདག་པོ་མཚམས་གཞན་དགེ་སྦྱོང་མའི་དབྱར་ཁང་གིས་བྱིམ་པའི་གྲོང་དང་།
ལྷ་སྟེགས་པའི་འདུག་གནས་ཀྱང་མཚན་པ་དག་དང་། དངོས་པོ་མཚམས་གཞན་
ཁྱོན་པའམ་རྗེ་ང་འབྱིལ་བ་ལྷ་བྱ་མཚམས་གཞན་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ནི་བྱི་རོལ་
མཚམས་ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་བསྒྲོར་དུ་རུང་སྟེ། བྱི་རོལ་དུ་མཚམས་ཆེན་པོ་
བཅད་དུ་རུང་ངོ། །**ཁྲི་ཀ་ལས།** དཀྱིལ་འཁོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་འཁོར་ནི་

མཚམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ་ཞེས་སོ། །མཚམས་པོ་ཆེའི་ས་ཁོངས་ན་གྲོང་
དང་གྲོང་གི་ཉེ་འཁོར་ནི་མཚམས་པོ་ཆེའི་ཁོངས་སུ་མ་གཏོགས་ཏེ་འབྲལ་བའི་
སྐབས་ལས་གྲོང་ལ་དེ་ཡོད་པ་ནི་ཞེས་པས་སོ། །ཤིང་ལྗོན་པ་གཅིག་ལ་
མཚམས་(༡༥༥)གཉིས་སམ། གསུམ་མམ། མཚམས་བཞི་མན་ཆད་ཀྱི་ཐུན་
མོང་གི་མཐར་ཐུག་དུ་མ་བྱར་རུང་བར་རྣམ་པར་གནས་སོ། །མཚམས་འདི་ལ་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་རུང་བའི་ཤིང་ལྗོན་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་ཚན་ཅན་རུང་
བ་མཚན་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཐ་སྙད་ལས་འདས་པ་མི་མ་ཡིན་ལ་སོགས་པ་དག་
ནི་བརྟན་པར་གནས་པ་ཡིན་ཀྱང་མཚན་མ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །རྩེ་འཕྱལ་དང་རྩེ་
མ་བྱས་པའི་མཚན་མ་དག་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རུང་བའི་མཚན་མ་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་ཉིད་
མ་ཡིན་ནོ། །ཟླ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྐར་མའི་འོད་དང་ཆུའི་བ་གྲོང་གི་རྒྱབས་ཆུ་
འགམ་དུ་བྱུང་བ་དག་ཀྱང་མཚམས་གཙོད་པའི་མཚན་མ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ་མི་
བརྟན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །མཚམས་པོ་ཆེ་བཅད་པའི་མཚམས་ཀྱི་ནང་
ཁོངས་སུ་རྗེ་ང་བུ་ལྟ་བུ་འབྱེལ་བ་ཡོད་པ་ནི་མཚམས་གཞན་དང་འབྲས་སྟེ་
མཚམས་ཐ་དད་པའོ། །དཀྱིལ་འཁོར་པའི་མཚམས་ཀྱི་ནང་ངམ་རང་བཞིན་གྱི་
མཚམས་ཀྱི་ནང་ན་རྗེ་ང་བུ་ལྟ་བུ་ཡོད་ནའང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དག་སྟོང་
མཚམས་ཀྱི་ནང་གི་ཆུའི་ནང་ན་འདུག་པ་དེས་སྐམས་ན་འདུག་པའི་དག་འདུན་
གྱི་ཁ་སྐོང་དུ་མི་རུང་ལ། དེས་མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་ཡང་མི་བསྐྱེད་

དོ། །མཚམས་ནང་གི་ཚུའི་ནང་དེར་འདུག་སྟེ་སྐྱེ་རེངས་ཤར་ན་དབྱར་རལ་བའི་
ཉེས་པ་དང་། སྐམ་སར་བཞག་པའི་ཆོས་གོས་དང་བྲལ་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་
དོ། །**འགྲེལ་རྒྱུ་ལས།** ཟངས་ཀྱི་ནང་དུ་ཚུ་གྲུགས་ལ་དེའི་ནང་དུ་ཆོས་གོས་
བཅུག་ལ། ཆོས་གོས་དེས་སྒོད་ལ་མ་རེག་པར་སྐྱེ་རེངས་བྱུང་ན་འབྲལ་བའི་ལྷུང་
བའོ་ཞེས་སོ། །མཚམས་པོ་ཆེར་ཚུའི་རྩིང་བྱ་ལྟ་བུ་བྱུང་ན་དེ་བསྐྱམས་ན་ཅིར་
འགྱུར་ཞེ་ན། **ཀྱི་ཀ་ལས།** ཚུ་ཆད་ན་ནི་མཚམས་བཅད་པ་ཉིད་སྤྲུལ་མ་ཁོ་ན་བཞེན་
མཚམས་ཉིད་དུ་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །གཙུག་ལག་ཁང་ག་ཉེས་ཀྱི་
༼ ༤༥༥ བ༽ བར་དུ་འབབ་ཚུས་ཆོད་པ་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བར་དུ་ཆོད་ན་
མཚམས་གཅིག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཚུས་བར་དུ་ཆོད་པའི་པ་རོལ་ཚུ་རོལ་
ག་ཉེས་མཚམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་མཚམས་བཅད་དུ་མི་རུང་ལ།
མཚམས་བཅད་ཟིན་ནས་མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཚུ་འབབ་ན་སྤྲུལ་མཚམས་བཅད་
པས་བརྩིར་མི་རུང་སྟེ་ཚུས་མཚམས་སུ་བབྱུང་རོ། །གལ་ཏེ་ཚུས་ཆོད་ཀྱང་ཚུ་དེ་
ལ་ཟམ་པ་ཚུས་མི་བྱེད་པ་བརྟན་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་མཚམས་གཅིག་པའི་ཡུལ་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཟམ་པ་དེ་ཞིག་པ་ཡང་ཕྱིར་བཅོས་པ་བྱས་ན་ནི་མཚམས་གཅིག་
པ་ཉིད་རྩིས་སུ་འཇུག་སྟེ། ཚུས་ཆོད་པའི་ཕྱོགས་ག་ཉེས་ཀ་མཚམས་གཅིག་གི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཐམས་ཅད་དུ་འཕམ་ཞེ་ན། ཟམ་པ་ཞིག་ན་
ཡང་ཕྱིར་བཅོས་པའི་སྒྱུར་བ་མ་བཟང་བ་ཉིད་དོ། །དེ་དེས་ཀྱང་ཕྱིར་བྱས་ན་ནི་

རྗེས་སུ་འདུག་གོ་ཞེས་སྒྲ་མར་སྒྱུར་རོ། །དུས་རིམ་གྱི་དུས་སྐབས་པཏང་ན་ཕྱིར་
བྱས་ན་རྗེས་སུ་འདུག་ཅེ་ན། ཞག་བདུན་པ་མཛུགས་ཀྱི་ཕྱིར་བྱས་ན་ཡང་མཚམས་
གཅིག་པ་ཉིད་མི་འདུག་སྟེ་ཡུན་རིང་བ་ཉིད་དུ་བཏང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྱིར་བ་
བཏང་བར་མ་བྱས་ན་ནི་ཞག་བདུན་པ་མཛུགས་དུ་ཕྱིར་བཅོས་ཟིན་པར་བྱས་ན་
ཡང་རྗེས་སུ་འདུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་སོ། །ནམ་མཁའ་ནི་མཚམས་
གཞན་ཡིན་ཏེ་བར་དུ་ཆོད་པར་གྱུར་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པས་སོ། །ནམ་མཁའ་དེ་
ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མེད་ན། ས་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ལྷ་ག་ལ་
ཡོད་དེ། །འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་གནས་ཁང་གི་ནང་ན་འདུག་
པའི་ནམ་མཁའ་ཡང་གནས་ཁང་དང་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། མཚམས་གཅིག་པ་ཉིད་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་སོ། །དེས་ན་དགོ་སྒྲོང་ནམ་མཁའ་ལ་འདུག་པ་དེས་
ས་གཞི་ལ་འདུག་པའི་དགོ་སྒྲོང་དུ་མི་རུང་། །༣༥༧། ། དེ་ལ་མ་
འདུས་པའི་མི་མཐུན་པའང་མི་བསྐྱོད་དོ། །གནས་ཁང་གི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་
འདུག་ན་དབྱར་རལ་བའི་ཉེས་པ་དང་ས་གཞིར་བཞག་པའི་ཆོས་གོས་དང་བྲལ་
བའི་ཉེས་པ་ཡང་མདོ་འདིས་མདོ་རྗེ་པས་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ་རང་
མཆོ། །འོང་རོ། །དེས་ན་ནམ་མཚམས་དེ་དཔག་ཆོད་ཕྱིད་དང་གསུམ་གྱི་མཐའ་
ཚུན་ཆད་དུ་མཚམས་བཅད་པ་འཆགས་ཀྱི། དེ་པན་ཆད་དེ་ལས་ལྷ་ག་པར་
མཚམས་བཅད་པ་ནི་མི་འཆགས་སོ། །རིའི་སྒྲོད་དང་རིའི་རྩེ་མོ་ལ་སོགས་འོག་

དང་སྤྱིང་དུ་ཆུས་བར་དུ་མ་ཆོད་པས་ས་རྩོམ་གྱིང་ལྷོན་པ་ལ་སོགས་པ་སྲ་བ་
དང་འབྲེལ་བ་ལ་དཔག་ཆད་ཕྱིད་དང་གསུམ་དེ་ཚུན་ཆད་ནི་ཐད་ཀའི་ས་གཞི་
དང་འབྲ་བ་ཉིད་དོ་སྟེ་མཆོམས་གཅིག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་འོ། །མཆོམས་པོ་
ཆེ་བཅད་ན་ཐད་ཀའི་ས་གཞིར་དཔག་ཆད་ཕྱིད་དང་གསུམ་ཚུན་ཆད་མཆོམས་
གཅིག་པ་དང་འབྲ་བར་སྤྱིང་འོག་ཏུ་ཡང་དཔག་ཆད་ཕྱིད་དང་གསུམ་མཆོམས་
གཅིག་ཡིན་ཅེས་བསྟན་ཏོ། །དཀྱིལ་འཁོར་པ་ཡང་ཐད་ཀའི་ཁོང་ཆད་དང་
མཉམ་པར་སྤྱིང་འོག་ཏུ་ཡང་དེ་ཙམ་གྱི་སྲ་བ་དང་འབྲེལ་ན་འོ། །ལས་ཀྱི་ཆོག་གས་
ས་གཞི་མཆོམས་མ་བཅད་པ་ཉིད་དུ་ནི་ལས་མཆོམས་དེར་དགེ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་
ཆོས་གོས་གསུམ་ཆར་དང་མི་འབྲལ་བའི་གནད་བ་མི་འཆགས་སོ། །ས་གཞི་
མཆོམས་མ་བཅད་ཀྱང་ཀླན་པོ་དང་ནད་པ་སྣམ་སྒྱུར་ཁོ་ན་དང་མི་འབྲལ་བའི་
གནད་བ་ཆགས་ཏེ་དེས་ནི་ས་གཞི་མཆོམས་བཅད་པ་ལ་མི་བཟློས་
སོ། །མཆོམས་བཅད་པ་དེ་ལས་ཀྱིས་བཀྲོལ་བས་སམ་དགེ་སྤྱོད་མེད་པར་སྒྱུ་
རེངས་ཤར་བ་ལ་སོགས་པས་ཞིག་ན་ས་གཞི་མཆོམས་བཅད་པ་དེར་ཆོས་གོས་
གསུམ་དང་མི་འབྲལ་བའི་གནད་བ་དེ་ཡང་ཞིག་གོ། །རྟེན་གྱང་ཞིག་ན་བརྟེན་པ་
གྱང་རིས་ཞིག་པ་བཞིན་ནོ། །ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲལ་བའི་གནད་བ་ཞིག་པ་
དེས་ནི་མཆོམས་བཅད་པ་དེ་མི་ཞིག་གོ། །༡༩༥༧བ།གྱང་རིས་ཞིག་གྱང་གྱང་མི་
ཞིག་པ་བཞིན་ནོ། །**མཚོ་ལས།** གསོ་སྤྱོད་བཅོ་ལྔ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་ནངས་པར་སྲ་

ལངས་ཏེ་མཚོད་རྟེན་དང་གནས་ཁང་ཕྱར་བྱ་དང་འཁོར་ས་དང་གསོ་སྦྱང་གི་
གནས་དག་ཕྱགས་བདར་བྱ་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་སོ། །གནས་ཁང་ངམ་བྱམས་སམ།
རྗེར་བུའི་ཚད་ཅམ་ཞིག་ཕྱགས་ན་ཕྱགས་བདར་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དག་སྦྱོང་ན་བ་ལ་སོགས་པས་དག་འདུན་ལ་འདུན་པ་དང་ལ་སོགས་ཀྱི་
བསྐྱུས་པ་ཡོངས་དག་སྦྱུལ་བ་ཉིད་ནི་བུལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདུན་པ་དང་ཡོངས་
དག་འབུལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དག་འདུན་ལ་སྦྱུལ་བྱིན་པ་དེ་ལས་དག་
འདུན་ཀྱིས་ཐོས་བྱིན་ཀྱང་དག་འདུན་དེའི་ནང་ནས་གང་ཟག་གང་ཡང་རུང་བས་
འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་དེ་དག་འདུན་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་སྟེ་
བསྟན་པ་རྣམས་པར་བཞག་པ་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །མཚམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་
ན་གནས་པས་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་འདུན་ལ་སྦྱུལ་བ་དང་ལེན་པར་
བྱེད་པས་ཀྱང་འབུལ་དུ་གཞུག་པར་མི་བྱའོ། །འདི་ནི་མི་འཆགས་ཞེས་ཀྱི་ཀ་
ལས་སོ། །དམིགས་བསལ་ནི་དབྱར་ཁང་ན་གནས་པའི་དག་སྦྱོང་མ་རྣམས་
ཀྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དག་སྦྱོང་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ལ་འདུན་པ་དབུལ་བར་
བྱའོ། །ལེན་པར་བྱེད་པས་གཞན་ལ་སྦྱུལ་ནས་དེས་ཀྱང་གཞན་ལ་འབུལ་བའི་
བརྒྱད་པས་མི་བྱའོ། །

འདུན་པ་སྦྱུལ་བས་ལས་དེ་དང་མཐུན་པར་འགྲུབ་བོ་ཞེས་སྒྲུབ་སྒྲོས་ན་སྦྱོན་

མེད་ཀྱང་འབུལ་དུ་རུང་ངམ་ཞེ་ན། ན་བ་དང་དབང་མེད་པ་དང་སློག་དང་ཚངས་
བར་སྦྱོད་པའི་བར་ཆད་ཀྱིས་འཛིགས་པ་ལས་གཞན་པས་བདག་ཉིད་དགོ་
འདུན་གྱི་ནང་དུ་མི་འདུ་བར་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་འབུལ་བ་ལ་ནི་ཉེས་བྱས་
སོ། །འབུལ་བ་མི་འཆགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ལེན་པར་བྱེད་པས་འདུན་པ་ལ་
སོགས་པ་སྒྲངས་པ་དགོ་འདུན་ལ་མ་བརྗོད་ན་ནི་མ་གུས་པའི་ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་
སུ་མཐུན་པ་ལས་ཉེས་བྱས་སོ། །འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་༼༣༥༩༽པ་ལེན་པར་
བྱེད་པ་དེས་མཚམས་ཀྱི་ནང་ནས་འདུན་པ་ལ་སོགས་སྒྲངས་ནས་ཚངས་པར་
སྦྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་ཆད་ཀྱིས་འཛིགས་པས་མཚམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་ནས་
ཀྲོགས་ཏེ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དགོ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་ཁྱེར་ཏེ་འོང་བ་ལ་ནི་
ཉེས་པ་མེད་དོ། །བྱི་རོལ་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་སྒྲར་སྒྲོས་པ་དང་། དེར་སོང་ན་ཆོགས་
པའི་ཡན་ལག་ཉམས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་དམིགས་བསལ་ཡིན་ནོ། །དགོ་སྒྲོས་
ཀྱིས་གསོ་སྦྱོང་གི་དུས་སུ་ཚུལ་གྱིང་བྱིམས་པས་དགོ་སྒྲོང་རྣམས་བགྲང་བར་
བྱའོ་སྟེ་འོངས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཤམ་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི།

སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པས་སོ། །ཞེས་སྒྲར་སྒྲོས་ན་དེ་སུས་འདོན་ཞེ་
ན། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ཁ་ཏོན་དུ་ལེགས་པར་ཐོན་པས་གདོན་ཏེ། རི་ལྷུང་
ལེགས་པར་ཐོན་པ་ཉིད་ཡིན་ཅེ་ན། ཆོག་བྱེད་ཀྱང་མ་འབུལ་བ་ཉིད་ནའོ། །དེ་

ལས་གཞན་དུ་མི་འཆགས་སོ་ཞེས་ཀར་གཤམ་གསུངས་པས། དེང་སང་ལག་
ལེན་དུ་བྱེད་པ་རྣམས་སྐད་ཆ་འདི་འདྲ་ལ་བསམ་མཐོ་ཅུང་ཟད་རེ་བཏང་དགོས་
པ་འདྲའོ། །སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པ་དེ་སུས་བྱ་བ་ཡིན་ཅེ་ན། དགེ་འདུན་
གྱི་གནས་བརྟན་གྱི་འོ། །གནས་བརྟན་དང་པོས་གདོན་པར་མི་རྒྱས་པ་ཉིད་ཡིན་
ན་གནས་བརྟན་གཉིས་པའི་བྱ་བ་འོ། །གཉིས་པ་དེས་ཀྱང་མ་རྒྱས་ན་གནས་
བརྟན་གསུམ་པའི་བྱ་བ་འོ། །འདི་ལ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
ཐིན་ལས་པའི་ཞལ་སྤྲུལ་དགེ་འདུན་གྱི་སྤེ་རེ་རེ་ལའང་གནས་པ་སྤྱོད་པ་
ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་གཉིས་དང་གསུམ་པའི་བྱ་བ་ཡང་མཆོག་དམན་ཡོད་ནས་
བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། མདོ་གདོན་པར་རྒྱས་མི་རྒྱས་གངས་གསུམ་པས་ཆད་བཟུང་
བ་ཡིན་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏོ། །གནས་བརྟན་གསུམ་པ་དེས་ཀྱང་མི་རྒྱས་ན་དགེ་
འདུན་ཐམས་ཅད་རེས་གྱིས་སོ། །རེས་བབ་ཆེ་གདོན་མི་རྒྱས་ན་གདོན་རྒྱས་
གཞན་ལ་བཅོལ་བར་བྱའོ། །གང་ཟག་གིས་བཅོལ་ཏེ་མ་༼ ༣༥༥ ༽བཏུབ་ན་
དགེ་འདུན་གྱིས་བཅོལ་བར་བྱའོ། །དེས་རྟག་ཏུ་གདོན་པར་ཡང་དགེ་འདུན་
གྱིས་བཅོལ་བར་བྱའོ། །བར་དུ་བརྗེད་པ་སོགས་འདོན་པ་བརྟགས་ན་འཕྲོ་
རྣམས་དགེ་སྤྱོད་གཞན་གྱིས་གདོན་ནོ། །དགེ་སྤྱོད་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་གླེང་གཞི་སྤྱོ་
ལ་འཛིན། །ཁ་ཅིག་གིས་ནི་ཕམ་པ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་དགེ་སྤྱོད་རེ་རེས་དུམ་བུ་
འཛིན་པ་ཉིད་ཡིན་ན་གདོན་པོ་ཇི་སྟེད་གྱིས་གདོན་པ་འབྲུག་པའི་དགེ་སྤྱོད་དུ་མ་

དག་གིས་རིམ་གྱིས་གདོན་པར་བྱའོ། །ཆོམ་རྒྱན་པོ་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པ་
དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ནེའུ་སིང་ལ་སོགས་པའི་གནས་མཛེས་པ་ལ་སྟེང་ཅིང་
འདོད་པས་གོང་དང་མི་ཉེ་བར་གསོ་སྦྱང་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །གསོ་སྦྱང་ནི་དཔེ་སྟེ་
ལས་གཞན་ཡང་ངོ་། །དག་སྟོང་ལམ་ཞུགས་ཆོང་པ་ལ་སོགས་པ་མགོན་པོ་མི་
སྟོད་ན་འགོ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །ཆོམ་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པ་དང་བཅས་པ་
དེར་གསོ་སྦྱང་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ་མི་འདོད་ན་མདོར་བསྡུས་པས་སོ། །བསྡུས་
པ་ནི་**ཡུང་རྣམ་འབྱེད་ལས།** རྟིག་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་། །ཞེས་བྱ་བའི་ཆིགས་
བཅད་འདོན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །མདོར་བསྡུས་པའི་གསོ་སྦྱང་བྱེད་པའི་
སྒྲ་དེ་ཙམ་མགོན་པོ་དག་མི་འདོད་ན་ཡང་དག་སྟོང་རྣམས་སོ་སོ་ནས་ཡིད་གྱིས་
གསོ་སྦྱང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་བོ། །ཁྱིམ་པ་དད་པ་ཅན་དང་རྒྱལ་པོ་སོགས་གཙོ་བོ་
དག་དགའ་བར་འགྱུར་བ་ལྟ་ན་ཆོ་ག་དག་སྟོང་གི་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དག་
རྗེས་སུ་བསྒྲགས་པ་ལ་ཁ་ན་མ་གོ་བ་མེད་དོ། །དད་པ་ཅན་དང་གཙོ་བོ་དག་
དགའ་བར་འགྱུར་བར་བལྟ་ན་དེ་དག་གི་དྲུང་དུ་གསོ་སྦྱང་བྱེད་པ་ལ་ཡང་ཁ་ན་
མ་གོ་བ་མེད་དོ། **ཡུང་ལས།** དག་སྟོང་ཆོམ་རྒྱན་པས་བསད་པར་བཤམ་པ་ལྟ་
བུ་ཐོངས་ཤིང་ཉམ་ང་བར་གྱུར་པའི་ཆོ་ཁྱིམ་པས་གོས་བཞིན་པའི་དྲུང་དུ་
བཤམས་ཡུལ་དག་སྟོང་ལ་ལྷུང་བ་བཤགས་པར་བྱ། དག་སྟོང་གིས་དག་སྟོང་
གི་མདུན་དུ་ལྷུང་བ་བཤགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཆོམ་རྒྱན་པས་གོས་བཞིན་དུ་ཆོམ་

རྒྱུ་པའི་བྱང་ཏུ་༼༣༥༽བཤགས་པར་བྱར་རུང་བར་ལུང་ལས་གསུངས་ཏེ།
འྲི་ཀ་ལས། སྐྱེང་གཞི་ནི་ཆོམ་རྒྱན་པ་དག་ལ་གསུངས་མོད་ཀྱི། བྱིམ་པ་གཞན་
 དག་ལ་ཡང་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་འདིར་སྐྱིར་བསྐྱུས་སོ། **།འགྲེལ་ཆུང་།**
ལས། དག་སྐྱོང་ན་ཚབས་ཆེ་བའམ་མི་རྒྱོད་ལ་སོགས་པས་གསོད་པར་བཤམས་
 ཏེ་གི་ལ་ཐུག་པ་ན་དག་སྐྱོང་གོགས་ལ་མཐོལ་བཤགས་བྱེད་དུ་མི་སྤྲེལ་བ་ན་
 བདག་གི་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་པ་བྱིམ་པ་ལ་མཐོལ་མཚངས་སུ་བྱ་ཞེས་བཤད་དེ།
 བྱིམ་པ་ལ་རང་གི་གནས་ངན་ལེན་བརྟེན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ནི་མི་རིགས་
 སོ། །ཁོངས་པའི་ཆེ་བྱིམ་པ་དེ་ལ་རབ་བྱུང་གི་བསྐྱབ་པའི་ཆོ་གའི་བྲིམས་ཀྱི་ཆོག་
 སོ་ཐར་གྱི་མདོ་རྗེས་སུ་བསྒྲགས་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཁོངས་པའི་ཆེ་རྒྱལ་
 བོ་ལ་རབ་དུ་བྱུང་བའི་བྲིམས་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་རྣམས་ཀྱི་དོན་གོ་བར་བྱ་བ་ལ་ཡང་
 ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །རྒྱལ་བོ་ནི་དཔེ་ཙམ་སྟེ་བྱིམ་པ་དག་ཆོས་དང་ལྷན་པའི་
 དོན་འགྲུབ་པ་དེ་ལ་རིག་པར་བྱའོ། །བརྩམས་པའི་སྟེ་ཆོན་ནི་རྫོགས་པར་བྱ་
 དགོས་སོ་ཞེས་སྒྲར་སྟོན་ན་དེ་མ་རྫོགས་ན་གསོ་སྐྱོང་ཆགས་སམ་མི་ཆགས་ཞེན།
 སྐྱེང་གཞི་གདོན་པ་དང་གསོལ་བ་ལས་གཞན་པམ་པ་དང་ལྷག་མ་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་གདོན་པར་བརྩམས་ནས་མ་རྫོགས་པ་ལ་གསོ་སྐྱོང་མི་ཆགས་པ་མེད་
 དོ། །བྱས་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །དག་སྐྱོང་རྣམས་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པ་ན། གང་གདོན་
 པར་བྱ་བ་མདོ་དང་ཇི་ཙམ་གདོན་པ་དེའི་ཆད་སྐྱེང་གཞི་དང་། གང་གི་ཆེ་འདོན་

པའི་དུས་དང་གང་གིས་འདོན་པར་བྱེད་པ་བསྟན་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དག་ཅིང་ལྟ་
བ་མཐུན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཞི་པོ་དེ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་མ་བཟུང་བ་
ནི་གསོ་སྦྱང་གི་སྐབས་འདིར་ཆོས་མ་ཡིན་པས་གསོ་སྦྱང་གི་ལས་མི་འཆགས་པ་
ཡིན་ནོ། །གནས་དེ་ནས་འགའ་ཡང་མ་སོང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སྒྲུང་སྒྲོས་ན་གནས་དེ་ནས་སོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚད་ཇི་ཙམ་ཞེ་ན། གསོ་སྦྱང་བྱས་
པའི་ཆོས་ས་དེ་ནས་དགོས་སྦྱང་འགའ་ཞིག་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ་ཐོས་པའི་ཉེན་ཀོར་
ལས་འདས་པ་ཉིད་ནི་སོང་བ་ཉིད་ཡིན་པ་རྟོག་པོ། །གསོ་སྦྱང་གི་གཞི་དང་
འབྲེལ་བ་རྣམས་པར་འབྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སོ། །

སྒྲིམ་པ།

མོས་གུས་བྱ་ཡུལ་དུགས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་ལ། །བཟོད་མེད་དད་པ་སྦྱེད་པའི་
བཀའ་དྲིན་གྱིས། །སྦྱབ་པའི་ལུས་ཅན་བདག་གི་ཡིད་འདི་ལ། །སངས་རྒྱས་
འཆར་བའི་བྱིན་རྒྱལས་འཕོས་པ་འདྲ། །

རྒྱས་འབྲེལ་ཉི་མའི་དབྱིལ་འཁོར་ལས། གསོ་སྦྱང་གི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་
བཤད་ཚོགས་སོ། །

གཉིས་པ་དབྱར་གྱི་གཞི་ལ། སྦྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ལ་དགོས་པའི་དོན་ནི། དབྱར་གནས་ཀྱི་དགོས་པ་དགུ་སྟེ། དངོས་ཀྱི་
དགོས་པ་གཅིག་དང་། བརྒྱད་པའི་དགོས་པ་བརྒྱད་དོ། །དང་པོ་ནི། དབྱར་

གནས་མ་བྱས་པའི་ཉེས་བྱས་ཁེགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དབྱར་ས་གཞིར་སློག་
ཆགས་ནང་དུ་རྒྱ་འབྲུལ་བྱེད་པས་ན། སློག་ཆགས་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བ་དང་།
ལུང་ལས་ལུ་སྟེགས་པས་འབྱ་བར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་མ་དད་པ་
སྤང་བ་དང་། དབྱར་ཆར་སྤང་ཆུ་སྤང་གི་སྐབས་སུ་རྒྱ་འབྲུལ་མང་པོ་བྱས་ན་རང་
གི་ལུས་སློག་ལ་གཞོད་པ་ལས། ལུས་སློག་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བ་དང་། རོན་དང་
བྱ་བ་ཉུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རབ་གསུམ་འཕེལ་བར་
འགྱུར་བ་དང་། གནས་རལ་བ་དང་། བྱམས་པ་འཆོས་པར་འགྱུར་བ་དང་
། དགག་དབྱེ་འབྱུང་བ་དང་། སྤྱ་བརྒྱུང་འབྱུང་བ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །

བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་གནས་གང་དུ་དབྱར་གནས་པར་
ཁས་སྤང་བ་ལ་དུག་ལས། ཡན་པ་དང་བདེ་བའི་རྒྱུན་ཉེ་བར་གནས་ཤིང་གཞོད་
པ་དང་མི་ཡན་པའི་རྒྱུན་ཉེ་བར་མི་གནས་པ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱུལ་བ་དང་ཡིད་མི་
བདེ་བ་མི་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དང་སེལ་བ་ཉིད་དག་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་
བསྐྱེད་པ་ཉིད་དང་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་དུ་ན་ཡན་པ་དང་བདེ་བའི་
མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བས་དབྱར་གནས་པའི་དགོས་པ་མི་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །སྟེང་གཡོགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་སྟེ་གཡོགས་པ་དགེ་སློང་གི་མདུན་དུ་
ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ༼༣༧༠ན༽གཞན་དུ་ན་གནས་པར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གནས་གཅིག་ཡིན་པ་སྟེ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མར་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་

དང་། གཞན་དུ་ན་གནས་ཐ་དད་དུ་མར་ཡར་འགོ་ཚུར་འགོ་བྱ་ཞིང་། རོན་དང་
བྱ་བ་ཉུང་བའི་དགོས་པ་མི་འབྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །དགོ་སྒྲོང་དང་བཅས་ཤིང་སྒོ་
སྒྲིགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་སྟེ། གང་ན་དགོ་སྒྲོང་མེད་པ་ཉིད་དང་སྒོ་སྒྲིགས་
མེད་པ་ཉིད་དང་བཅས་པ་ཡང་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་དུ་ན་
ལོངས་སྒྲོད་ལ་སོགས་པའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །རང་གཞན་ལ་བུན་
མོང་དུ་མཁོ་བའི་གནས་མ་ཡིན་པ་སྟེ། སྒོ་ཁང་དང་ཐེམ་སྐྱས་ཀྱི་སྒོག་དང་
བྱམས་དང་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་དུ་ན་གཞན་ལ་གཞོད་པའི་བྱིར་
རོ། །ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་མཚམས་གཞན་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ནམ་མཁའ་ལ་
གནས་པར་ཁས་སྒྲུངས་པ་མི་ཆགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་དུ་ན་ཐ་
དད་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་སྒྲུང་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཡུལ་གང་གི་མདུན་དུ་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྒྲུང་བ་ནི་དགོ་སྒྲོང་
ཆོས་བདུན་ལྟ་བུ་གྱི་མདུན་དུ་ལོ། །

གསུམ་པ་རྟེན་གང་གིས་དབྱར་གནས་ཁས་སྒྲུང་བ་ན་ཆོས་ལྟ་བུ་ལས་ཆོས་
འདི་པའི་རབ་བྱུང་ཡིན་པ་སྟེ། སྟེ་པ་ལྟ་ཆར་གྱིས་གནས་པར་ཁས་སྒྲུང་ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། སྟོམ་པ་སྒྲུངས་ཀྱང་མ་སྒྲིས་པ་སྟེ་ལྟའི་སྟོམ་པ་གང་དུ་ཡང་མི་
ལྟ་བུ་ཀྱང་རབ་བྱུང་བར་མའི་དགོ་བ་དང་ལྟ་བུ་པས་ཀྱང་དབྱར་གནས་པར་
ཁས་སྒྲུང་དགོས་ཏེ། སྟོམ་པ་མ་སྒྲིས་པ་ལྟུང་བ་ལ་སྒྲོར་བའི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་

པ་དགག་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །མཁན་པོས་རབ་རྒྱ་བྱུང་བྱིན་གྱང་སློབ་དཔོན་གྱིས་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྒྲུལ་པ་མ་ཐོག་པར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་སྤྱིད་དེ། དེས་གྱང་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤྱང་བར་རིགས་སོ། །དབྱར་གནས་པའི་མཐུན་སྦྱོར་དང་ལྟན་པ་སྟེ། བསོད་སྙོམས་དང་། སྒྲན་༼༣༧༠བ༽སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་ལ་རྣམ་པར་བལྟས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་དུ་ན། གནས་པར་མི་རུས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། ལུས་ཐ་མལ་པར་གནས་པ་དང་། གནས་ནས་མ་སྤྱང་བ་སྟེ་གཞན་དུ་ན་དབྱར་གནས་པའི་ཆོ་གའི་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

བཞི་པ་དུས་གང་གི་ཆེ་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤྱང་བ་ནི། དབྱར་སྤྱིའི་བྱེ་བྲག་གིས་དབྱར་ལྷ་འབྲིང་པོའི་ཆེས་བཅུ་དྲུག་གམ། དབྱར་ལྷ་ཐ་ཆུང་གི་ཆེས་བཅུ་དྲུག་སྟེ་ཆེས་བཅུ་དྲུག་ལའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །འདྲིའི་དབྱར་འབྲིང་པོ་དང་ཐ་ཆུང་གང་ཡིན་ཉ་སྐར་རྣམས་དང་བསྒྲིགས་ནས་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་བྱུང་བ་ལས། འཇིགས་མེད་མཆོ་སྒྲ་པ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་ལྟར་འགྲེལ་པ་དང་། ཀྱན་མཁྱེན་བུ་སྟོན་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལྟར་བཤད་པ་དང་། དུས་སྤྱིས་གྱི་ཆེན་པོར་གྲགས་པས་སྤྲས་པ་རྟོག་བཏགས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདྲིར་ཆེས་བཅུ་དྲུག་ལའོ། །དབྱར་ལྷ་འབྲིང་པོའི་ཉའི་སྤྱི་དེ་ཉིན་པར་གྱིའོ། །དབྱར་ལྷ་ཐ་ཆུང་ཉ་ཡིའོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ཡར་ངོ་སྟོན་འགོ་དང་བསྟན་

པའི་དབང་དུ་མཛད་ཀྱི། གྱུ་དཔེར། ཆོས་གཅིག་ལའོ། རྒྱ་སྟོང་ཅན་གྱི་བར་མ་
ཆད་པའོ། །ཡང་ན་གྲོ་བཞིན་ཅན་ལ་ཡང་ངོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་མར་ངོ་སྟོན་འགྲོའི་
ལུགས་ཏེ། མདོ་གསུམ་པོ་དེའི་དོན་ནི་རྒྱ་སྟོང་ཅན་ནི་ཉ་སྒར་རྟོར་སྒྲུག་པ་
འཛིག་རྟེན་ན་དབྱར་སྒྲ་ཐ་ཆུང་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ལ། བར་མ་ཆད་པ་ནི་འཛིག་
རྟེན་ན་དབྱར་སྒྲ་འབྲིང་པོར་གྲགས་པའི་རྟོར་སྒྲ་ལྷ་པ་དང་བར་མ་ཆད་པ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱ་ཉ་དེའི་བསྟན་བཅོས་ལུགས་ཀྱི་མར་ངོ་བཅོ་ལྷ་དེ་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་
དབྱར་སྒྲ་འབྲིང་པོ་ལ་འབྱུང་བར་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་སྟོང་ཅན་གྱི་བར་དུ་ཉ་སྒྲ་
གཞན་གྱིས་མ་ཆོད་པའོ། ཆོས་གཅིག་ནི་རྒྱ་སྒྲ་རྫོགས་པའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་གྱི་བར་གྱི་
༼༡༩༩༽བཅུ་དྲུག་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དབྱར་ཐ་ཆུང་གི་ནང་བསྟན་
བཅོས་ལུགས་ཀྱི་གྲོ་བཞིན་སྒྲ་བའི་མར་ངོ་སྒར་ཆོས་པའི་ཆོས་གཅིག་གོ། །དེ་ནི་
དབྱར་སྒྲ་མ་ཁས་སྒྲ་བའི་དུས་ཡིན་ལ། ཡང་ན་ནི་དབྱར་སྒྲ་མ་ལས་སྟོགས་
གཞན་ཏེ། གྲོ་བཞིན་ཅན་གྱིས་ཉ་བའི་དུས་ཏེ་རྟོར་སྒྲ་བདུན་པ་ཡིན་ལ། འཛིག་
རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་སྟོན་ར་ཡིན་ལ། གྲོ་བཞིན་ཅན་གྱི་མར་ངོ་སྟོན་འགྲོ་རྟོར་སྒྲ་
དྲུག་པ་ལ་འབྱུང་བས། མར་ངོ་དེ་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དབྱར་ཐ་ཆུང་གི་
བྱེད་ཀྱང་ཡིན་ཅིང་། གྲོ་བཞིན་ཅན་གྱིས་ཉ་བའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་སྤུམས་སྟོང་ཅན་གྱི་
མར་ངོ་སྟོན་འགྲོའི་ཆོས་གཅིག་ལ་དབྱར་ཕྱི་མ་ཁས་སྒྲ་དགོས་པར་འབྱུང་
རོ། །སྤུམས་སྟོང་གིས་ཉ་བ་སྟོན་རང་བཤད་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་

སྟོན་རྟོག་སྒྲ་བདུན་པའི་མར་ངོ་སྟེ། བླུ་མས་སྟོད་ཀྱིས་ཉ་བའི་སྒྲ་བའི་མར་ངོ་
ཡང་ཡིན་པས། བླུ་མས་སྟོད་ཅན་གྱི་ཉ་བའི་སྒྲ་བའི་མར་ངོ་དང་། སྟོན་རྟོག་གི་
མཐུན་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར་རོ། དེས་ན་**ཇི་སྟོན་དུ།** གོ་བཞིན་སྒྲ་བའི་
ཆོས་གཅིག་གི། །སྒྲ་མའི་དབྱར་ནི་དེས་གཙོ་ཡིན། དེ་བཞིན་བླུ་མས་སྟོད་སྒྲ་བ་
ཡི། །ཆོས་གཅིག་ཅེས་ནི་བྱི་མར་གྲགས། །ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་ཡང་འདི་ལྟར་
གནས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཡང་དཀའ་བའི་གནས་ཅུང་ཟད་ཡོད་དེ། རྟོག་སྒྲ་དུག་པའི་བཅུ་
དུག་ནས་དབྱར་སྒྲ་མའི་ཚུལ་ཞུགས་བྱེད་ན་དེ་ནས་སྒྲ་བ་བཟངས་པའི་གཞི་ན་
ལོ་མགོ་འཛིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྟོག་སྒྲ་བའི་བཅུ་དུག་ནས་བཟུང་
དགོས་པའི་བྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ན་མགོ་ཉ་ལ་དུས་ཀྱི་དང་པོར་འཛོག་པ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་
རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་གྲགས་པ་འཛིན་ཏེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཏེ། **མཛོན་བརྗོད་དུ།**
རི་དུགས་མགོ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། །ལོ་ཡི་དང་པོའི་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། བོད་རྣམས་
ཀྱི་**༼༣༧༽**བོ་སོ་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ་འདུལ་བ་
པའི་རང་ལུགས་ཀྱི་ལོ་མགོ་སྟོན་ཉ་ནས་འཛིན་དགོས་པར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་
ཁས་སླང་དུ་མ་བཅུབ་པས་དེར་དགོས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེར་མ་ཟད་
རྟོག་སྒྲ་བདུན་པའི་བཅུ་དུག་ནས་དབྱར་བྱི་མ་ཁས་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྒྲ་
བ་གསུམ་ལ་ཞག་གཅིག་གིས་མ་ཆོག་པར་གནས་དགོས་པ་ལས། རྟོག་སྒྲ་བཅུ་

པ་ཚུ་ལ་ཆབ་རོམ་འཆགས་དུས་ལ་དབྱར་གནས་བྱེད་པ་གིན་རྩ་མི་སྲིད་པ་
རིགས་པས་ཐོབ་པའི་བྱིར་ཟེར་རོ། །རིགས་པ་འདི་མ་བཟོད་ནས་བོད་བྱི་མ་ཁ་
ཅིག །དབྱར་སྐྱེའི་དགག་དབྱེ་གཉིས་སྒྲ་བ་མི་གཅིག་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་ཉིང་
སྒྲ་དགྲ་པའི་བཙོ་ལྷ་ཁོ་ན་ལ་བསྐྱམས་ནས་བྱས་པས་དབྱར་བྱི་མ་ཁས་སྒྲངས་ན་
སྒྲ་བ་གཉིས་ལས་དབྱར་གནས་རྒྱ་མི་འབྱུང་ཟེར་ནས་ལག་ལེན་དུ་འང་དེ་ལྟར་
བྱེད་པ་ནི་རང་ལུགས་འཛོག་ཚུལ་ཉིས་པས་ལག་ལེན་ལུལ་པར་གྱུར་པའོ། །

དེར་སང་ཁ་ཅིག་ལོ་མགོ་ཉ་ནས་བཟུང་བའི་དབང་གིས་དགག་དབྱེ་སྤྲིན་ཉ་
ལ་བྱེད་མ་རུས། དེའི་དབང་གིས་སྐྱ་བརྒྱུད་མགོ་ཉའི་ཆོས་གཅིག་ནས་བྱེད་མ་
རུས་པས་སྐྱ་བརྒྱུད་བཏིང་བའི་དུས་སྐྱེའི་དགག་དབྱེ་སྐྱེའི་སྤྲིན་སྒྲ་འབྲིང་པོ་
དང་། སྤྲིན་སྒྲ་ཐ་ཆུང་གི་དུས་སྐྱེའི་གཉིས་མི་གཅིག་པ་ལ་དེ་ཙམ་ལ་དབྱེད་པ་མ་
བཏང་ནས་སྐྱ་བརྒྱུད་ཉིང་སྒྲ་དགྲ་པ་ཁོ་ན་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཏིང་དགོས་
པར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འབྲིང་ཐག་ཚུ་ལ་བཞག་པའི་ཞོར་ལ་ཕྱིད་ཐག་
ཀྱང་ཚུ་ལ་རུལ་བཅུག་དགོས་བྱུང་འདུག་གོ། །བེ་ཤ་ཀ་ས། སྤྲིན་ཉའི་ཆོས་གཅིག་
ནས་ཁྲའི་བར་སྒྲ་བ་ལྷ་སྐྱ་བརྒྱུད་གི་དུས་སྐྱེའི་བཤད་པ་ཡང་དེར་སང་གི་ཉི་མ་ལོག་
མཆོམས་ཀྱི་དུས་ལ་བསྒྲིགས་ན་དགག་དབྱེ་བྱི་མ་དང་བསྐྱུན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དབྱར་སྒྲ་འབྲིང་པོ་ལ་དབྱར་སྐྱེ་མ་ཁས་ལེན་པར་བཤད་ན། དབྱར་འབྲིང་པོ་

ནི་ཉི་མ་༼༣༧༩ན༽ལོག་པའི་ཟླ་བ་དེ་ཡིན་ཅིང་། ཉི་ལོག་གི་ཟླ་བ་དེ་ནི་ཉོར་ཟླ་
ལྷ་པར་དེང་སང་འགྲིགས་ལ། དབྱར་ཉི་ལོག་རྗེས་ཀྱི་ཟླ་བ་དེ་དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེང་སང་ཉོར་ཟླ་དུག་པ་དང་ཆེས་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་ཉོར་ཟླ་ལྷ་པ་
ནས་དབྱར་ཟླ་མ་ཁས་བླངས་ན་མར་ངོ་སྟོན་འགྲོའི་སྟོན་ཉའི་ཆོས་གཅིག་ནས་
དགུན་དུས་སུ་འཛོག་པ་དང་ཡང་ཆེས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་དཔེར་ཆུ་སྟོད་
ཅན་གྱི་བར་མ་ཆད་པའོ། །ཡང་གོ་བཞིན་ཅན་ལའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས། ཆུ་སྟོད་
ཅན་གྱི་ཆོས་གཅིག་ལ། །སྔ་མའི་དབྱར་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན། །དེ་བཞིན་གོ་བཞིན་ཟླ་
བ་ཡི། །ཆོས་གཅིག་ནས་ནི་སྤྱི་མར་གྲགས། །ཞེས་ཐོབ་པས་ཀྱན་མཁུན་བུའི་
བཤད་ཆུལ་འདི་ནི་ཀྱོགས་བཤད་དུ་སོང་ངམ་མ་སོང་བཟླ་པར་བྱའོ། །

འོ་ན་བེ་ཤ་ཀའི་ལུང་དེ་ནི་རི་ལྷར་འཆད་ཅེ་ན། དེ་ནི་སྔར་དགྲ་བཙེམ་པ་ས་ག་
ལྷ་བཞུགས་པའི་དུས་ཉི་མ་ཉོར་ཟླ་དུག་པ་ལ་ལོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་
འདུལ་བ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དབྱར་ཙམ་གྱི་དུས་དང་བསྐྱེགས་པ་ཡིན་ལ། དུས་སྤྱིས་
སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་གྱི་དུས་ཙམ་ནས་དེང་སང་གི་བར་ཉི་ལོག་ཟླ་གཅིག་
ཙམ་གྱིས་སྔར་སོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཟླ་བཤོལ་མེད་པའི་དུས་དབྱར་སྔ་མ་ཁས་ལེན་པའི་ཆེ་ཆུ་སྟོད་ཅན་གྱི་མར་ངོ་
སྟོན་འགྲོའི་ཆོས་གཅིག་ནས་བྱེད་གྱི། གོ་བཞིན་ནས་མི་བྱེད་ལ། ཟླ་བཤོལ་

ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་གྲོ་བཞིན་གྱི་སྒྲ་བའི་མིང་འདོགས་གཉིས་བྱུང་བའི་ཆོ་
སྲ་མ་ལ་དབྱར་སྲ་མ་ཁས་ལེན་ལ་བྱུམས་སྟོད་ཀྱི་སྒྲ་བ་གཉིས་བྱུང་བའི་ཆོ་སྲ་མ་
ལ་དབྱར་བྱི་མ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེའི་ཕྱིར་གྲོ་བཞིན་ཅན་གྱི་ཆོས་གཅིག་
ནས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའང་དེ་ལ་དགོངས་སོ། །འོ་ན་བཤོལ་སྒྲ་ཡོད་པ་ཁོ་
ན་མཆོན་ཏེ་བཤད་པ་ཅི་ཡིན་ཅེ་ན། །༣༧༥བ།བཤོལ་སྒྲ་ཡོད་པའི་ལོ་དེ་ལོ་
གིན་ཏུ་དག་པས་ཉ་སྐར་རྣམས་ཀྱང་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འགྲིག་ཅིང་། སྒྲ་བ་བཅུ་
གཉིས་འཕོ་མཚམས་དང་ལོ་འཕོ་མཚམས་ཀྱང་གིན་ཏུ་འགྲིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ལུའུལ་པར་བཤད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གཞིན། རང་ལུགས་ལ་ཚུ་
སྟོད་ཀྱིས་ཉ་བ་ལ་དབྱར་སྲ་མ་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ལ་བེ་ག་ཀའི་ལུང་དེས་
གཞོད་པས། ལུང་དེ་ལ་འགལ་བ་སྤང་འདོད་ནས་ཐོངས་པར་གྱུར་ན་ཅི་ཡང་
དན་པས་དེ་འདྲ་ཞིག་སྒྲས་པ་མ་གཏོགས་ལུང་དེ་བཤོལ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པ་ཡིན་པ་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་ཆེན་སུའི་དག་རྒྱུན་ཡིན་པ་དང་། དེ་བོད་ཡུལ་གྱི་ལོ་རྩ་
བ་སུའི་སྒྲས་ལས་ཐོན་པ་ཡང་མི་གསལ་བས་རང་བཟོ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ།
བཤོལ་ཡོད་པའི་ལོ་དེ་ཉ་སྐར་རྣམས་དང་གིན་ཏུ་མི་འགྲིག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་
གསལ་བ་ལ་བསྟོན་འདོར་བ་དང་། གྲོ་བཞིན་ཅན་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲ་བཤོལ་ཡོད་ན་
དབྱར་སྒྲ་བ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་ཆུ་སྟོད་ཀྱིས་ཉ་བའི་སྒྲ་བ་ལ་དབྱར་སྲ་མ་ཁས་ལེན་

པའི་རྒྱ་མཚན་ཁྱོད་རང་གིས་དབྱར་འབྲིང་གཉིས་བྱུང་ན་དང་པོ་ལ་དབྱར་ཁས་
ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་དབྱིད་ཟླ་བཞི་ཚོགས་མ་ཐག་པའི་རྗེས་ཟླ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བཀོད་སྤངས་བས། སྤར་ཟླ་བཤོལ་མེད་པའི་དུས་ཚུ་སྟོད་ཀྱི་ཟླ་བ་དེ་དབྱར་
ཟླ་འབྲིང་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཟླ་བཤོལ་ཡོད་པའི་དུས་ཚུ་སྟོད་ཀྱི་ཟླ་བ་དེ་དབྱིད་ཟླ་
བཞི་པར་འགྲོ་བ་དེ་དོན་ལ་དབྱིད་ཟླ་ལ་ཟླ་བ་ལྔ་ཡོད་པར་སོང་བས། འདུལ་
བའི་ལུགས་ལ་དང་པོ་གཉིས་ནི་ཟླ་བ་བཞི་བཞིའི་ཞེས་གདོན་པ་ན། ཞལ་རས་
ལ་འབག་ཚུང་རེ་གོན་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་འདུག་གོ།

ཡང་ན་ཟླ་བཤོལ་ཡོད་པའི་ལོ་དེ་ཉ་ཟླ་གཉིས་བསྐྱངས་ནས་དབྱིད་ཟླ་གཅིག་
ཏུ་སོང་བས་དེ་ལྟར་ཡང་འདོད་མི་རུས་སོ། །དངོས་དོན་གྱི་ལན་ནི་གོ་བཞིན་
ཅན་གྱི་ཟླ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་། ༣༧ ༣༩ ་པོ་དེ་དབྱིད་ཟླ་བཞི་ཚོགས་མ་
ཐག་པའི་ཟླ་བ་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། དབྱིད་ཟླ་བཞི་ཚོགས་མ་ཐག་པའི་ཟླ་བ་དེ་ཚུ་སྟོད་
ཀྱི་ཟླ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་བཞིན་ཅན་གྱི་ཟླ་བ་གཉིས་བྱུང་ན་དབྱར་འབྲིང་
གི་ཟླ་བ་གཉིས་བྱུང་བ་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོ་མ་ཡིན་པར་
དབྱར་ཐ་ཆུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དབྱར་སྤར་མ་ཁས་སྤངས་བ་ནས་
དབྱར་དུས་ཟླ་བ་བཞི་ཡོད་དགོས་པ་ལས། དེ་ལྟར་གྱི་ཆེ་གོ་བཞིན་ཅན་གྱི་ཉ་
བའི་ཟླ་བ་དེ་ཉོར་ཟླ་བདུན་པ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་རང་ལྟར་ན་ཉོར་ཟླ་བདུན་པ་གཉིས།
ཉོར་ཟླ་བརྒྱད་པ་གཅིག །དཔུ་པ་གཅིག་སྟེ་བཞི་ཡོད་པ་ལས་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་

འཕོ་མཆོམས་དང་ལོའི་འཕོ་མཆོམས་འགྲིག་ན་བཤོལ་ལྷ་སྟེ། ཉོར་ལྷ་བདུན་
 པའམ་གྲོ་བཞིན་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་གཉིས་བརྟེན་པས་འོང་དོན་མེད་དེ། གྲོ་བཞིན་ཅན་
 དང་བཅས་པའི་ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་རྫོགས་པའམ་འཕོས་པ་དང་། བྱི་ལོའི་ལོར་
 འཕོ་མཆོམས་སམ་མགོ་བྱུག་པའི་བར་གིན་ཏུ་འགྲིགས་པས། གྲོ་བཞིན་ཅན་
 གཉིས་པ་ས་སྟོང་དུ་ལོག་པའི་བྱིར་རོ། །ཁལ་ཞན་ཡང་གྲོ་བཞིན་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་
 གཉིས་བརྟེན་པས་བྱུང་ན་སྔ་མ་ལ་དབྱར་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས་པར་རིགས་ན་མུ་
 སྟོད་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་ལ་གཉིས་བརྟེན་པས་བྱུང་ན་ཡང་སྔ་མ་ཁས་ལེན་བྱེད་རིགས་
 ཏེ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར་བྱུང་པ་ཡོད་དེ། དབྱར་ཁས་ལེན་ནི་དགོས། ལྷ་བ་དེ་
 དབྱར་དུས་ཀྱི་ཉ་ལྷ་ནི་ཡིན། དབྱར་བྱི་མ་ནི་དེ་ལ་ཁས་ལེན་གྱི་སྐབས་མི་
 སྲིད། དེ་མི་སྲིད་ན་དེ་ལ་དབྱར་སྔ་མ་ཁས་མི་ལེན་ཀ་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཅ་་
 བར་འདོད་ན། ཉོར་ལྷ་བདུན་པ་ལ་དགག་དབྱེ་བྱེད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་དབྱར་
 སྔ་མ་ཁས་སྤངས་ནས་ལྷ་བ་གསུམ་དུ་ལོངས་པའི་བྱིར་རོ། །

འོ་ན་དབྱར་གྱི་དུས་ལྷ་བ་བཞི་སོ་སོ་ལ་ལྷ་བཤོལ་བྱུང་ན་དབྱར་སྔ་བྱིའི་ཁས་
 ལེན་ཅི་ལྟར་བྱེད་ཅི་ན། དབྱར་སྔ་བྱིའི་ཁས་ལེན་ན་མས་པ་དེད་དུ་
 ༼༣༩༩བ༽བྱས་ནས་ལྷ་ག་པའི་ཆ་གང་བྱུང་དེ་དབྱར་རིང་པོའི་དུས་ལྷ་བ་བྱི་མ་
 ལ་ལྷ་ག་བཅུག་པས་ལྷ་བཤོལ་ཡོད་པའི་དུས་དབྱར་རིང་པོ་ལ་ལྷ་བ་བཞི་ལ་ཞག་
 གཅིག་གིས་མ་ཆོག་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར་། དབྱར་སྔ་མ་ཁས་སྤངས་ནས་ལྷ་བ་

གསུམ་སོང་བའི་དགག་དབྱེ་གོལ་ནས་ཀྱང་དབྱར་དུས་སྒྲ་བ་གཉིས་འབྱུང་ཞིང་
། དེ་ནས་དགྲལ་དུས་ཀྱི་ལོ་མགོ་འཛིན་ལ། སྒྲ་ལྟ་མེད་ན་ནི་དཀྱུས་བཞིན་
ཡིན་ཅེས་ཁ་ཆེ་བསོད་སྟོམས་པ་ཆེན་པོས་གསུངས་བཞིན་འཐད་དོ། །འོ་ན་སྒྲ་
ལྟ་ག་དབྱར་དུས་སུ་ཡོད་པའི་ལོ་དཀྱུས་ལྟར་བྱས་ན་དབྱར་གནས་སྤྲུལ་སོ་སྟུམ་ན།
སྟོན་མེད་དེ། དབྱར་གྱི་དུས་ལ་སྒྲ་བཤོལ་བྱུང་བས་དབྱར་དུས་ཀྱི་སྒྲ་བཤོལ་
ལས་གཞན་པའི་དབྱར་དུས་ཀྱི་སྒྲ་བ་བཞི་པོ་རྣམས་དབྱར་དུས་ཀྱི་སྒྲ་བ་ཡིན་པ་
ལས་ཉམས་པར་མ་བྱས་པའི་བྱིར་དོ། །དེས་ན་དབྱར་གནས་སྤྲུལ་ནའང་དབྱར་
གནས་དབྱར་ལ་མ་བྱས་ཀ་མེད་འདུག་གོ། །

ལྷ་པ་ཡུན་རི་མིད་དུ་དབྱར་གནས་པ་ཁས་སྦངས་པ་ནི་སྒྲ་བ་གསུམ་དུ་འོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །

དུག་པ་ཆོ་ག་གང་གིས་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྦངས་པ་ནི་སྦྱོར་དངོས་མཁུག་
གསུམ་ལས། དང་པོ་སྦྱོར་བའི་ཆོ་ག་ལ་གསུམ་སྟེ། ཞག་བཅུ་ལྔ་སྒྲ་བྱེད་ལ་
སོགས་པར་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་དང་། ཉི་མ་སྤྲུལ་ལ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་དང་། ཆོས་
བཅུ་དུག་ལ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱི་དོར་བྱ་བ་
གཞུང་ན་གསལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་ལྷ་སྟེ། གནས་མལ་དང་། གང་ཟག་སྟ་གོན་
བྱ་བ་དང་། དེས་ཚུལ་གིང་གི་བམ་པོ་རྒྱན་རིམ་དུ་བཞག་ནས་བྲིམས་སུ་བཅའ་
བ་བརྗོད་པ་དང་། གཞན་གྱི་གསལ་བ་བྱ་ཞིང་ཚུལ་གིང་བྲིམས་པའི་སྐབས་ཀྱི་

བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་། དགེ་འདུན་ལ་མལ་ཆ་དང་གནས་ལ་སོགས་བསྐྱབས་པ་
དང་། གནས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེད་པར་འགྱུར་བ་གོ་བར་བྱ་བའོ། །གསུམ་པ་
ཆོས་བཅུ་དྲུག་ལ་ཇི་ལྟར་༼༣༧༧༽བསྐྱབ་པ་ནི། སྦྱོར་དངོས་མཚུག་གསུམ་
ལས། སྦྱོར་བ་ནི་ཡུལ་དེ་ལ་བསྐྱབ་པ་ཤར་ན་ཕྱག་འཆོལ་བ་དང་། གཞོན་ན་
འདུད་ཅིང་ཐལ་མོ་སྦྱར་བའི་སྦྱོད་ལམ་བསྟན་པའོ། །དངོས་གཞི་ནི་སྤྲུགས་ལན་
གསུམ་བརྗོད་པ་སྟེ། མཚུག་ཐབས་ཡིན་ནོ། །ལེགས་སོ་ཞེས་སོ། །

བདུན་པ་དབྱར་གྱི་དམ་ཆེག་བསྐྱར་བ་ལ་དྲུག་སྟེ། དམ་བཅའ་བ་དང་།
གནས་སུ་འབྲེལ་བར་བྱ་བ་དང་། དབྱར་གྱི་ནང་དུ་འབྱུག་ལོང་བསྐྱེད་པར་མི་བྱ་
བ་སྟེ། དབྱར་གྱི་ཚུལ་གླིམས་བཅའ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཚུལ་ནང་དུ་ཐོས་
བསམ་སོགས་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་བ་སྟེ། འདི་ནི་དོན་གྱི་བཅའ་བ་དང་། གནས་
དེར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་བ་དང་། དབྱར་གྱི་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བ་སྤང་
བའོ། །འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲེལ་བ་དངོས་སྤང་བ་དང་། འབྲེལ་བའི་རྒྱ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པར་མཆོམས་གྱི་སྤྱི་རོལ་དུ་སྦྱ་རེངས་
འཆར་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། ཚུལ་ནང་དུ་
ཆེད་པ་བགོད་པ་སྤང་བ་ནི། བརྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤང་བའི་སྐབས་སུ་བསྟན་
ཏོ། །ཚུལ་ནང་དུ་སྤྱིང་བྱུང་བའི་སྤང་བ་སྤང་བ་ནི། **ལུང་གཞི་ལས།** སུས་ཀྱང་དབྱར་
གྱི་ནང་དུ་སྤྱིང་བྱུང་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚུལ་གྱི་ནང་དུ་ནན་ཏུ་བྱེད་པ་

སྤང་བ་ནི། གནས་པར་ཁས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ལ་གནས་པ་སྤང་བར་མི་བྱ་བ་
ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལུང་གཞིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། ཁྲིང་གཞི་སོགས་ཀྱིས་
བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དབྱར་གནས་ཁས་སྤངས་བྱ་བ་དང་། །དབྱར་དམ་རི་
ཉམ་བསྐྱང་བའོ། །དང་པོ་ལ། མདོ་ཙམ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱས་
པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དབྱར་གནས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱད་པར་ངག་གིས་ཁས་སྤངས། ཡིད་ཀྱིས་དམ་
བཅའ་བར་བྱའོ། །༡༩༧༧། །ཡུན་རི་མིད་དུ་ན། ལྷ་བ་གསུམ་དུ་འོ། །ཉི་མ་
གང་ལ་ཁས་སྤང་ཞེ་ན། ཆེས་བཅུ་དྲུག་ལ་འོ། །ཆེས་བཅུ་དྲུག་གི་ནངས་པར་ཁས་
སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་ཀྱི་ག་ལས་གསུངས་ཏེ། བྱི་བྱེད་ལ་སོགས་པར་ཁས་སྤང་བ་
ནི་གཞུང་ན་མི་སྣང་ངོ་། །ལྷ་བ་གང་གི་ཆེས་བཅུ་དྲུག་ལ་བྱ་ཞེ་ན། དབྱར་སྤྲ་མ་
ཁས་སྤང་བའི་དུས་ནི་དབྱར་ལྷ་འབྲིང་པོ་ཉའི་བྱི་དེ་ཉིན་བར་གྱི་ཆེས་བཅུ་དྲུག་
ལ་འོ། །དབྱར་བྱི་མ་ཁས་སྤང་བའི་དུས་ནི་དབྱར་ལྷ་ཐ་ཆུང་ཉའི་བྱི་དེ་ཉིན་བར་
ཆེས་བཅུ་དྲུག་ལ་འོ། །དང་པོ་ལ། སྤོན་འགྲོ་སྦྱར་ཆོག་རྒྱས་པར་བཤད། །ཁས་
སྤང་མི་སྤང་བྱེ་བྲག་བསྟན། །སྦྱར་དངོས་ཆོག་བརྗོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ།
ཞག་བཅུ་ལྷ་བྱེད་ཅི་ཉམ་བསྐྱབ། །ཉི་མ་སྤྲ་མར་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཞག་བཅུ་འམ་ལྷ་བྱེད་ཀྱིས་དབྱར་ཁས་སྤངས་པ་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་ན་

གཙུག་ལག་ཁང་གི་དོར་བྱའོ། །ཡུང་ཁ་ཅིག་ལས་ནི་ཞག་བདུན་ནམ་བརྒྱད་ན་
གི་དོར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། གནས་མལ་གང་ཟག་སྟགོན་བྱ། ཚུལ་གྱིང་བཞག་ནས་བཅའ་
བ་བརྗོད། །གསོལ་བྱ་ཚུལ་གྱིང་བྲིམས་པའི་སྐབས། །འདུས་ལ་གནས་སོགས་
བསྟུན་པ་དང་། །གནས་པར་ཞལ་བཞེས་གོ་བྱའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆོས་བཙུངས་ལ་ཁས་ལེན་པའི་ཉི་མ་སྤྲ་མ་ལ་གནས་མལ་བསྟོག་གོ། །ཐ་ན་
རེ་ཞིག་འདུག་པའི་བྲིཕ་དང་། །རྐང་པ་འབྲུ་བའི་ཆོལ་ཟངས་ཡན་ཆད་དོ་སྟེ་སྟོབ་
པར་བསྐྱོ་བར་བྱའོ། །

འདྲིའི་འབྲོས་དོན་བརྗོད་ན་བསྐྱོས་པའི་དགོས་པ་ནི། །མ་བསྐྱོས་པར་སྟོབ་
པའི་ཉེས་པ་ཞེགས་པ་དང་། །ལས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པས་བཅས་པའི་ས་མཚམས་
ཟིན་པའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་བཞི་ལས། །དང་པོ་ཡུལ་གང་ལ་བསྐྱོ་བ་ནི་ཆོས་
བཙུ་བཞི་དང་ལྟན་པ་བསྐྱོ་སྟེ། །སྟོང་བ་པའི་ཞལ་ཏ་པ་བསྐྱོ་བའི་སྐབས་སུ་སྤར་
བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་༼༣༥༽ན་བསྐྱོ་བ་ནི། །དགེ་
འདུན་མཚན་ཉིད་བཞི་ལྟན་གྱིས་སོ། །གསུམ་པ་ཆོག་གང་གིས་བསྐྱོ་བ་
ནི། །སྟོར་དངོས་མཆུག་གསུམ་གྱིས་ཏེ། །སྟོར་བ་སྟོབ་འདྲི་བ་དང་། །དངོས་གཞི་
གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་། །མཆུག་ལས་ཀྱི་མཆུག་སྟུང་བརྗོད་པའོ། །བཞི་པ་

བསྐྱོ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི་གཞུང་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དགེ་འདུན་མང་བས་དགེ་
སྤྱོད་གཅིག་གིས་དགེ་འདུན་ལ་གནས་མལ་སྟོབ་པར་མི་རུས་ན་དགེ་སྤྱོད་དུ་མ་
བསྐྱོ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བསྐྱོས་པའི་འོག་ཏུ་གནས་མལ་སྟོབ་པོར་བསྐྱོས་པའི་དགེ་སྤྱོད་དེས་ཅན་ལ་
སོགས་པ་དྲི་དག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཚུལ་ཤིང་གཟེབ་གྱི་སྤྱོག་མང་རས་དཀར་པོ་
བཏིང་བས་དགྲིས་པའི་ཚུལ་ཤིང་གི་བམ་པོ་དག་ཀླན་རིམ་དུ་བཞག་ནས་འདི་
རྒྱན་ཅེས་བརྗོད་དོ། །ཆོ་དང་ལྷན་པ་དག་གནས་འདི་ན་བྲིམས་སུ་བྱ་བ་དབྱར་
གྱི་ནང་དུ་འབྱུག་ལོང་བསྐྱེད་པར་མི་བྱ་བ་འདི་དང་། མཁོ་ཞིང་སྐྱེད་པའི་དངོས་
པོ་སྐྱར་དུ་བསྐྱུལ་བ་ལྟ་བུ་གསར་དུ་བྲིམས་སུ་བཅའ་བ་འདི་དག་ཡོད་དེ། ཁྱེད་
ཅག་ལས་གང་བྲིམས་སུ་བྱ་བ་དབྱར་གྱི་ནང་དུ་འབྱུག་ལོང་བསྐྱེད་པར་མི་བྱ་བ་
འདི་དང་། གསར་དུ་བྲིམས་སུ་བཅའ་བ་འདིས་གནས་པར་སྤྱོ་བ་དེས་ནི་ཚུལ་
ཤིང་ལོང་ཞིག །ཁྱེད་ཅག་ལས་སུས་ཀྱང་དབྱར་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་འབྱུག་
ལོང་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། **ལྷང་གཞི་ལས།** དགེ་སྤྱོད་སུས་ཀྱང་དབྱར་གྱི་ནང་
ལོགས་སུ་དགེ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་པར་མི་བྱ། དན་པར་མི་བྱ་ཞེས་སོ། །ཁྱེད་ཅག་ལས་
སྤྱོད་པར་འདོད་པའི་རྟེན་གང་གིས་སྤྱོད་བྱའི་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ལ་ཉེས་པ་བྱུང་བ་
ཅུང་ཟད་ཤེས་པ་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་དེས་ད་སྤྱོས་ཤིག །ཁྱེད་ཅག་ལས་གང་

དབྱར་གྱི་ནང་དུ་དགོ་འདུན་ལ་འབྲུག་ལོང་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་དགོ་
འདུན་གྱིས་དབྱར་གནས་ཐོན་པའི་ཕྱིས་ཉེ་བར་༼༣༧༽བརྟག་པ་སྟེ། ཆད་
བ་གཙོད་པར་དགོངས་སོ་ཞེས་དགོ་སྟོང་རྣམས་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དེའི་འོག་ཏུ་གནས་མལ་སྟོབ་པའི་དགོ་སྟོང་དེ་ལས་གཞན་པའི་དགོ་སྟོང་
གཅིག་གིས་ཆོག་བརྗོད་དེ། དགོ་འདུན་གྱི་ཚུལ་གྱིང་སྤང་བ་དང་། དབྱར་
གནས་པར་ཁས་སྤང་བའི་ཕྱིར་དགོ་འདུན་ལ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་
བྱའོ། །གསོལ་བའི་ལས་དེ་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་གནས་མལ་སྟོབ་པ་པོ་དེས་དགོ་
འདུན་ལ་ཚུལ་གྱིང་བྲིམ་མོ། །དང་པོར་སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱིང་བྲིམས་པོས་སྤང་ངོ་
། །སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱིང་ལེན་པ་ལས་གཞན་པའི་དགོ་སྟོང་གིས་ནི་སྟོན་ལས་སྤྱེད་
འཕགས་པས་ལེན་ཏེ་གྲུས་པས་འཇུག་པར་བྱའོ། །དགོ་ཚུལ་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྟོབ་
དཔོན་དང་མཁན་པོ་དག་གིས་སོ། །མཇུག་ཏུ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྤང་མ་གཏུག་
མར་གནས་པ་ལྟ་མོ་འཕྲོག་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིང་དེ་ཡང་སྤང་ངོ་
། །ཚུལ་གྱིང་སྤྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དལ་བུས་བཞག་པར་བྱའོ། །ཚུལ་གྱིང་
སྤྱད་པའི་འོག་ཏུ་ཚུལ་གྱིང་བགྱངས་ནས་གནས་འདིར་དགོ་སྟོང་འདི་སྟེད་ཀྱིས་
ཚུལ་གྱིང་སྤངས་སོ་ཞེས་གོ་བར་བྱའོ། །

བཞེ་བ་ལ། གནས་ཉིད་རི་ལྟར་བསྟབ་པ་དང་། །མལ་གོས་རི་ལྟར་བསྟབ་

པའོ། །དང་པོ་ལ། གནས་བསྟན་དངོས་དང་བསྟན་བྱ་བསྟན། །གནས་ཀྱི་
ཡོངས་བཅད་བསྟན་བྱ་བཟོད། །དུས་སོགས་གནས་ཀྱི་བསྟན་པ་མི་

བསྟན་པ། །གཙུག་ཁང་སྐྱོད་པའི་བསྟན་བྱའོ། །དང་པོ་ནི།

གནས་ཀྱི་གཞི་གནས་ཁང་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པར་བྱའོ། །

འདིའི་འཕྲོས་དོན་བཟོད་ན་དགོས་པ་ནི་དག་འདུན་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་

གནས་པའོ། །

བསྟན་པའི་དོན་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་ནི། ཡུལ་གང་ལ་བསྟན་པ་ནི། ཆོས་འདི་
པའི་རབ་བྱུང་ཡིན་པ་སྟེ་སྐབས་ཀྱིས་འགྲུབ་ཅིང་། བྱིས་པ་དང་མུ་སྟེགས་

༼༣༤༩༽པ་ལ་དག་འདུན་ཀྱི་གནས་མལ་གྱི་སྐལ་བ་སྦྱོན་པ་མི་རིགས་པའི་

བྱིར་རོ། །རྩ་ལྷུང་འཆབ་བཅས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། རྩ་ལྷུང་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་

ཚུལ་བྱིས་མལ་བ་དེ་དག་དག་འདུན་ཀྱི་རྟེན་པ་མི་དབང་པའི་བྱིར། གནས་

ནས་མ་བྱུང་བ་སྟེ་གནས་ནས་བྱུང་ན་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་མཐའ་དག་གིས་སྤང་

བའི་བྱིར་རོ། །ལྟ་བ་དང་སྐྱོད་པའི་སྐོ་ནས་ཆོས་གཞན་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་གྱུར་པ་

སྟེ། བྱེ་བ་དག་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཡང་གནས་ནས་བྱུང་བ་

དང་འདྲའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །འཐབ་བཀྲོལ་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་འཐབ་

ཀྲོལ་ཅན་གྱིས་གནས་མི་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རོ། །བྱིས་འབྱུང་བའི་གང་ཟག་

མ་ཡིན་པ་སྟེ་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་ནི་མི་བསྐྱོད་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དབྱར་

གནས་པར་ཁས་ལེན་པ་སྟེ། **རྒྱ་གཡམས།** གནས་པར་ཁས་བླངས་ནས་གནས་
མལ་ནོད་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཁས་ལེན་ན་ཞེས་དགོངས་སོ། །མཚན་མཐུན་
པ་སྟེ་མཚན་མི་མཐུན་པ་ནམས་གནས་གཅིག་ཏུ་དབྱར་ཚུལ་དུ་འཇུག་པར་མི་
རིགས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་བསལ་ནི་དེ་ལ་འདབ་ཏུ་གཙུག་ལག་ཁང་སྐྱེན་
ནོ། །གནས་མལ་ལྷག་པ་བཟང་པོ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་
ཆོས་བརྒྱད་དང་ལྟན་པ་ནི་གནས་བསྟན་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །མལ་ཆ་སྟོབ་པའི་
ཡུལ་ནི་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་མཛེ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། གནས་མལ་
ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཆོས་བརྟུ་ལྟན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གང་གི་སྟོབ་པ་ནི། བསྐྱོས་པ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་མ་བསྐྱོས་པར་
མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་དངོས་པོ་གང་བསྟན་པ་ནི། གནས་དང་མལ་ཆ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་
པ་སྟེ་སོགས་སྐྱས་གོས་ཀྱང་བསྐྱས་སོ། །བདག་པོ་དགེ་འདུན་དབང་བ་ཡིན་པ་
སྟེ། ༼༣༧༥༽ཆོག་ལས་དགེ་འདུན་ལ་གནས་མལ་སྟོབ་པ་ཞེས་གསུངས་
པས་ཏེ་སྐབས་ཀྱིས་འགྲུབ་ཅིང་། གནས་མལ་བསྟན་ནས་ཁྲིམས་སུ་བཅའ་བ་
བརྗོད་པ་ལས། དགེ་འདུན་གྱིས་གནས་མལ་ལ་གདིང་བ་མེད་པར་ལོངས་སྤྱད་
པར་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རང་ག་ཞན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་མ་ཁོ་བའི་གནས་
མ་ཡིན་པ་སྟེ། སྟོ་དང་ཐེམ་སྐྱས་ཀྱི་ལྟོག་དང་བྱམས་མི་བསྐྱོ་ཞེས་གསུངས་པ་

དང་། ཉན་པ་ལ་བསྟོས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཉན་པ་འདུག་པའི་གནས་ཁང་གཞན་ལ་མི་སྒྱིན་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། སྤར་བསྟབས་ཟེན་དང་མ་འབྲེལ་བའོ། །

བཞི་པ་དུས་གང་གི་ཆེ་བསྟབ་པ་ནི་རྒྱ་སྐར་མ་ཤར་བ་སྟེ། **ལུང་སིལ་བུ་ལས།** སྐར་མ་ཤར་པ་ཆད་མལ་སྟན་མ་བགོ་ཞིག་ཅེས་གསུངས་སོ། །དབྱར་གནས་བར་ཁས་མི་ལེན་པས་ཀྱང་གནས་མལ་ལེན་པ་སྤང་བའི་བྱིར་རོ། །

ལྷ་པ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསྟབ་པ་ནི། ལྷེའུ་མིག་ཐོགས་ཏེ་མདུན་དུ་འདུག་ནས་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་བརྗོད་ཅིང་བསྟབ་པ་འོ། །གནས་སྟོབ་ཀྱི་དགོ་སྟོང་དེས་གནས་ཀྱི་གཞི་སྟོབ་བར་བྱ་བ་དེ་དག་གི་སྟོ་ལྷགས་དང་ལྷེའུ་མིག་ཐམས་ཅད་བསྟབ་ཤིང་། ལག་རྒྱ་སྤངས་པས་དབང་པོར་གནས་བརྟན་ཀྱི་མདུན་དུ་འདུག་སྟེ། གནས་བརྟན་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེ་གོ་མོ་ནི་རྟེན་པ་དང་བཅས་པ། གོས་ཀྱི་རིན་དང་བཅས་པ་ལགས་ཀྱི་བཞེད་ན་བཞེས་ཤིག་ཅེས་གནས་ཀྱི་གཞི་དེའི་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་བརྗོད་ཅིང་། གནས་ལེན་བར་མོས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་གནས་ཀྱི་གཞི་ལེན་དུ་གཞུག་གོ། བྲལ་འོག་མ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །གནས་ཀྱི་གཞི་བསྟབས་པ་ན་འདོད་ན་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིའི་བར་དུ་ཆོད་པས་སྤང་བར་མི་བྱའོ། །ཆོག་གཉིས་ལ་ནི་མི་སྒྱིན་ཅིང་འོག་མ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟབ་པས་སྤང་བ་དང་། མི་རྟོག་སྤང་བ་གཉིས་དང་། མི་སྒྱིན་པ་དང་། སྒྱིན་པ་སྟེ་བསྟབ་བྱ་བཞིའི་སྤར་ལྷུང་བཟེད་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་སྐབས་

དང་འདྲའོ། །དག་སྒྲོང་གང་མཆོད་རྟེན་དང་དག་འདུན་གྱི་དོན་མ་ཡིན་པར་སྒྲོས་
དོན་ལ་རང་གར་གཞན་དུ་སོང་བར་ཤེས་པ་ལ་ནི་དག་སྒྲོང་གཞུག་མར་གནས་
པ་རྣམས་ལ་བསྒྲོས་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་གནས་གྱི་གཞིའི་སྒྲུབ་པ་ལྷག་པའི་ཐེབ་
གཉིས་ཡོད་ན་དེ་ལས་བསྒྲོ་བར་བྱའོ། །ཤིང་སྒྲོན་པའི་དུང་དང་ནེའུ་སིང་གི་གཞི་
དག་ཀྱང་བསྒྲུབ་པ་ཁྲན་རིམ་བཞིན་དུ་བསྒྲོ་བར་བྱའོ། །དག་སྒྲོང་མང་ལ་གནས་
ཁང་ཉུང་བའི་དག་སྒྲོང་རེ་རེ་ལ་གནས་ཁང་གིས་མི་ཆོག་ན་དག་སྒྲོང་གཉིས་ལ་
སོགས་པ་དག་ལ་གནས་ཁང་གཅིག་ཏུ་བསྒྲོའོ། །དེས་ཀྱང་མི་ཐེབ་ན་གནས་
དེའི་ས་གཞི་སྟན་བཤིང་བའི་ཆད་ཙམ་ཡང་བསྒྲོ་བར་བྱའོ། །ས་གཞི་བཤིང་བའི་
ཆད་ཙམ་དུ་བགོ་བ་དེ་ལ་གནས་ཁང་དེའི་གྲུ་གཅིག་ཏུ་ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་པ་
འཛོག་པ་ཤོང་བའི་ས་གཞི་མི་བགོ་བར་སྒྱི་སོར་བཞག་གོ། །ཞེས་སྟན་པ་ནི་ལྷུང་
བཟེད་བྱ་མ་བུམ་དང་འདག་རྩལ་དང་སོ་ཤིང་དང་སྒྲན་གྱི་གནས་ལ་མི་བགོ་
བར་སྒྱི་སོར་བཞོས་པར་བྱའོ། །གནས་ཁང་ཉུང་ལ་དག་སྒྲོང་མང་བས་མི་ཤོང་
ཡང་སྒྲོ་ཁང་དང་ཐེམ་སྒྲས་གྱི་སྒྲོག་དང་བྱམས་དང་དཔངས་དང་། དག་འདུན་
གྲལ་ལ་བཀང་སའི་ར་བ་དང་། སྒོ་ཁང་གི་ར་བ་དག་ནི་གང་ཟག་གི་གནས་ཁང་
དུ་བསྒྲོ་བར་མི་བྱའོ། །མཆོན་མོ་གནས་མལ་མི་བསྒྲོའོ། །**ཡུང་སིལ་བྱ་**
ལས། །སྒྲར་མ་ཤར་ཕན་ཆད་མལ་སྟན་མ་བགོ་ཞིག་ཅེས་གསུངས་པས་
སོ། །འོན་ཀྱང་ཡུང་གླེང་གཞི་ལས་ནི་མཆོན་མོ་སྒོད་འཁོར་ཕན་ཆད་མལ་སྟན་

མ་བགོ་ཞིག་ཅེས་གསུངས་ཏེ་སྔོན་འཁོར་ནི་མཚན་པ་ཅམ་མོ། །སྦྱར་མི་བཟོན་
 པའི་ནད་པ་སྤར་ནས་འདུག་པའི་གནས་༼༣༧༽བ༼༣༨༽ཁང་ནད་པ་ལས་ཐུལ་ཏེ་
 གཞན་ལ་མི་སྦྱིན་ནོ། །བསྐྱབ་པ་ཤུན་རིམ་བཞིན་བསྐྱོས་ན་ནད་པ་བསྐྱབ་པ་
 གཞོན་པས་གནས་ཁང་དེ་ཉིད་སྤར་ནས་ཐོབ་པ་མེད་ན་ནད་པ་ལ་གསར་དུ་
 གནས་ཁང་མི་སྦྱིན་པར་མི་བྱའོ། །ནད་པ་དེ་དང་ནད་པ་དེའི་གཡོག་དགེ་འདུན་
 སྦྱིའི་ལས་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱེད་དུ་མི་གཞུག་གོ། །མཛེ་ཅན་གྱིས་དགེ་འདུན་
 གྱི་གནས་མལ་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། །མཛེ་ཅན་དེ་ལ་གནས་དབེན་པ་སྦྱིན་
 བོ། །མཛེ་ཅན་དེས་དགེ་འདུན་གྱིས་བསྐྱེན་པར་བྱ་བ་སྟེ། ཁོངས་སྦྱོད་པ་དང་
 བཅས་པ། ཐ་ན་བྱམས་དང་། བྱམས་གྲུ་བཞི་པ་དང་། སྒོ་ཁང་དང་། བང་རིམ་
 དང་། འཆག་ས་དང་། ཤིང་དྲུང་གི་གནས་དེར་ཡང་མཛེ་ཅན་འདུག་པར་མི་
 བྱའོ། །མཛེ་ཅན་དེས་དགེ་འདུན་གྱི་བཤང་བ་དང་གཅི་བའི་སྦྱབས་གཉིས་སུ་
 འདུག་པར་མི་བྱའོ། །མཛེ་ཅན་དེ་ལ་དགེ་འདུན་གྱིས་གཡོག་བསྐྱོ་བས་སྦྱིང་
 བཅེ་བར་བྱའོ། །དབྱར་དག་ཉི་ཆེར་མ་ཟད་གྱི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དགོན་པ་པ་
 དག་ལ་ལྷུང་བཟེད་དང་། ཚོས་གོས་བཞག་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གནས་ཁང་
 བསྐྱོ་བར་བྱའོ། །དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤངས་པས་ན་དགེ་སྦྱོང་ཁ་ཅིག་སྟོ་བྱར་
 དུ་འོང་བྱིན་པས་གནས་དང་གནས་མལ་བཞག་པར་བྱའོ། །རིམ་གྱིས་བསྐྱོ་བར་
 བྱའོ་ཞེས་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་དམིགས་བསལ་ཡིན་ནོ། །དགེ་སྦྱོང་མང་པོ་དག་

སྒོ་བྱར་དུ་ལྷགས་ན་སྤར་གནས་པ་དག་གིས་གནས་ཁང་དང་མལ་ཆ་སྤར་
བསྒོས་ཟིན་པ་ནམས་སྤར་བསྒྲུས་ཏེ་གཟོད་གཞི་ནས་བགོ་བར་བྱའོ། །དབྱར་
གནས་པར་ཁས་སྤངས་པ་སྤྱི་མ་གོས་སྤྱན་ཅད་ནི་མང་པོ་དག་ལྷགས་ན་ཡང་
གཟོད་བགོ་བར་མི་བྱའོ། །དགེ་སློང་ཉུང་ལ་གནས་ཁང་མང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་དགེ་
སློང་གཅིག་ལ་ཡང་གནས་ཁང་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དགེ་སློང་༼ ༣༤ ར ༽གཅིག་
གིས་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཅི་ཙམ་བྱབ་པའི་བར་དག་བསྒོ་བར་བྱའོ། །ཞག་གཅིག་གི་
དོན་དུ་གནས་མལ་ཞོད་པར་མི་བྱའོ་སྟེ་དགེ་སློང་གཞན་གྱི་གནས་སྟོབ་པ་ལ་
གོགས་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དབྱར་གནས་ལྷ་བུ་ལ་དགེ་སློང་ཞག་གཅིག་སྟོད་པ་
དེས་གནས་བརྟན་པར་མི་བྱའོ། །གཙུག་ཁང་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །རྟེན་པ་
འདོད་པས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་མལ་ཆ་མི་ཞོད་དོ། །**ལུང་ལས།** དགེ་སློང་གིས་
རྟེན་པ་འདོད་པས་གཙུག་ལག་ཁང་སྤང་བར་མི་བྱའོ། །སྤྱིན་བདག་ནམས་ལ་
སྟོང་བརྟེ་བས་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །**ཉིད་བཤད་ལས།** བརྟེ་སེམས་
ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཆོན་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་འདིར་བསྒྲུ་བར་མ་
བྱས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་སྟོང་བརྟེ་བའི་སེམས་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་
ཀྱང་རྟེན་པ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ན་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་དགོངས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

མང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་གཅིག་ལ་ཡང་གཉིས་ལ་སོགས་པས་བྱབ་པའི་བར་དག་

གོ་ཞེས་སྤར་སྒྲོམ་ན་དག་སྒྲོང་གཅིག་གིས་གནས་ཁང་མང་པོ་མཁོས་པ་དེས་
གནས་ཁང་གཅིག་ཏུ་བདག་ཉིད་འདུག་ཅིང་། གནས་ཁང་གཞན་རྣམས་སྒྲོང་
པར་བཞག་གམ་སྒྲུལ་ན། གནས་ཁང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པར་བྱའོ་སྟེ་
གནས་ཁང་འབུལ་བའི་སྤྱིན་བདག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་སྤེལ་བའི་བྱིར་
རོ། །

ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པར་བྱའོ་ཞེས་སྒྲོམ་ན་དག་སྒྲོང་གཅིག་གིས་གནས་
ཁང་མང་པོ་མཁོས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཇི་ལྟར་སྤྱད་པར་བྱ་ཞེ་ན། གནས་ཁང་ལ་
ལར་གྲོག་པ་དང་། ཁ་ཉོན་དང་། འདུག་པ་དང་། བཅག་པ་ལས་གང་ཡང་རུང་
བར་བྱ། གནས་ཁང་ལ་ལར་ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་བཞག་པར་བྱ། ལ་ལར་
མཚན་མོར་ཉལ་བར་བྱ། ལ་ལར་སྤྲོད་དང་། དགུང་ཆོགས་དང་། རྩེ་བྱི་
རྩོད་འདུག་པས་གནས་ཁང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་དཔས་དེ་ལ་སྤྱར་བར་
བྱའོ། །གནས་པར་ཁས་བླངས་པས་གནས་ཀྱི་གཞི་རལ་བ་དང་གྲུམ་པ་བཅོས་
པར་བྱའོ། །དག་སྒྲོང་མ་དབྱར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དག་སྒྲོང་མའི་གནས་
དབྱར་ཁང་བཅོས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གང་ཟག་འཐབ་གྲོལ་ཅན་དག་གནས་དེར་འོང་བ་ན་འཐབ་གྲོལ་ཅན་གྱིས་
གནས་མི་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར། དགུན་གནོད་པ་དང་དབྱིད་མནོད་པའི་གནས་

མལ་ཡང་དབྱར་གྱི་དུས་འདིར་དགེ་སློང་ལྔ་པ་གནས་པ་རྣམས་ལ་བསྟུན་པར་
བྱའོ། །འཐབ་གྲོལ་བས་གནས་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་གནས་མལ་མ་ལུས་པར་
རིལ་གྱིས་བསྐྱོ་བར་བྱའོ། །རིལ་གྱིས་བསྐྱོ་བ་དེ་ནི་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ་དགེ་
འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། གང་ཟག་གི་ཁང་ཁྱིམ་དག་གི་ཉེན་གོར་ཡང་མ་
ལུས་པར་རིལ་གྱིས་བསྐྱོ་བར་བྱའོ། །བྱམས་གྱི་ཉེན་གོར་དེ་ཡང་རིལ་གྱིས་བསྐྱོ་
བར་བྱའོ། །འཐབ་གྲོལ་ཅན་དེ་དག་གནས་གཞན་དུ་དོང་བ་ཉིད་གྱི་འོག་ཏུ་
གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ཁང་ཁྱིམ་དང་། བྱམས་དང་། དེ་དག་གི་ཉེན་གོར་དེ་
དག་ལྔ་མ་ཁོ་ན་བཞེན་རང་སར་མི་བཏང་བར་མི་བྱའོ། །དགེ་སློང་རང་བཞེན་དུ་
གནས་པ་ཚུལ་བྱིམས་དང་ལྟན་པ་འཐབ་གྲོལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
གནས་མི་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཐབས་དགུན་དང་དབྱིད་མཐོན་པའི་གནས་མལ་བསྟུན་
པ་དང་། རིལ་གྱིས་བསྐྱོ་བ་ལྔ་པ་བསྟུན་པ་དེ་དག་མི་བྱའོ། །དུས་དང་གང་ཟག་
ཕྱིས་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་ནི་གནས་དང་མལ་ཆ་སྟེན་མི་བསྐྱོའོ། །དེ་ནི་མདོར་
བསྟན་ཡིན་ལ། རྒྱས་པར་བཤད་ན་གཙུག་ཁང་འདི་ནི་སང་རིས་དགུན་
གྱིའོ། །དབྱིད་གྱིའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དུས་ཆོགས་གྱིས་དང་། གཙུག་ཁང་
འདི་ནི་སང་དང་གནངས་དང་གཞེས་ལ་སོགས་པ་ཉིན་མཚན་དང་། གཙུག་ཁང་
འདི་ནི་སྤྱོད་དང་དགུང་ཆོགས་༼༣༧༧༩༽ལ་སོགས་པ་ཉིན་མཚན་དེའི་ཡན་
ལག་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་བསྐྱོའོ། །ཞེས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་

དོན་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་དག་བསྐྱོབ་པ་མི་བྱའོ། །གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ནི་མ་ཁན་
པོ་དང་སློབ་དཔོན་ཆེ་གོ་མོ་ཞེས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་བསྐྱོའོ། །ཞེས་ཕྱིས་
འབྱུང་བའི་དོན་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་དག་བསྐྱོབ་པ་མི་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཙུག་
ལག་ཁང་འདི་ནི་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དང་ཉེ་གནས་ཆེ་གོ་མོ་ཞེས་ཕྱིས་འབྱུང་
བའི་གནས་སུ་བསྐྱོབ་པ་བྱའོ། །ཞེས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་
དག་བསྐྱོབ་པ་མི་བྱའོ། །གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ནི་གཏམ་འདྲེས་པ་དང་། གེབས་
པར་སྒྲུབ་དང་། འགྲོགས་བཤེས་དང་། སློན་འདྲིན་ལ་སོགས་པ་ཆེ་གོ་མོ་ཞེས་
ཕྱིས་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་བསྐྱོའོ་ཞེས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་
དག་བསྐྱོབ་པ་མི་བྱའོ། །ཕྱིས་འབྱུང་གི་དོན་དུ་གཞན་གྱིས་བསྐྱོས་ཀྱང་རང་གིས་
འོད་པར་མི་བྱའོ། །

བཞི་པ་ནི།

བྱིའུ་ལ་སོགས་པའི་ཚང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འཆའ་བ་ཞེས་པའི་བྱིར་དགོ་ཚུལ་
དབྱུག་གྱུ་ཐོགས་པ་དགོ་འདུན་གྱི་ཐ་མལ་གྱི་ཆོག་གིས་བསྐྱོབ་པ་བྱའོ། །**འགྲེལ་**
རྒྱུ་ལས། དགོ་སྒྲོང་གཅིག་གསོལ་བ་དང་ཞུ་བའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོ་ཞེས་གསུངས་
ཀྱང་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོ་བ་ནི་མ་ཡིན་འོ། །ཚད་རིམ་ཅམ་གཞིག་ན་སྐྱོང་མེད་པ་རྣམས་
ནི་དབྱུག་གྱུ་ཐོགས་པ་དེས་གདོན་པར་བྱའོ། །སྤང་བུ་སོགས་ཕྱ་མོ་རྣམས་ཀྱི་
ཚད་ནི་མི་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་སྤྱད་པས་དགྱའོ། །**ཁྱི་ག་ལས།** ཚང་སྤྱད་པས་

དགྲིས་ན་ཕྱིར་བསྐྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། **འགྲེལ་རྒྱུད་ལས།** ཆང་སྐྱེད་
པས་དགྲིས་ཏེ་བཞག་ན་ཆེར་མི་འཕེལ་ཞིང་གུད་དུ་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་
སོ། །

གཉིས་པ་ལ། མལ་དང་གོས་བསྐྱབ་དངོས་ཉིད་བཤད། སྐྱབས་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་
བྱ་བ་ལྟེན་པ་དང་། འོགས་པར་ཡོངས་མི་སྤྱད་གོ་བྱ། སྐྱབས་ཏྲགས་བྱ་བ་
བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གནས་མལ་སྟོབ་པོས་དགེ་སྟོང་རྣམས་ལ་གནས་མལ་དང་། ལ་སོགས་ཀྱིས་
གོས་སོགས་བསྐྱབ་པ་སྤྱིན་ནོ། །གང་ཟག་རེ་རེ་ལ་གནས་མལ་དུ་མ་བསྐྱབས་སུ་
ཡོད་པ་ཉིད་ན་གང་ཟག་རེ་རེ་ལ་བྲི་ཕྱག་ཉིས་དང་གསུམ་སོགས་དུ་མ་ཡང་སྤྱིན་
ནོ། །ཀྱན་རིམ་གྱིས་ལན་གཉིས་ལན་གསུམ་ལ་སོགས་པར་བསྐྱབས་སུ་ཡོད་ན་
བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ལན་གྲངས་གཞན་ལ་བྱབ་པ་འབྲིམ་དུ་མེད་ན་ཡང་ཀྱན་རིམ་
ནས་བརྩམས་ཏེ་རི་ཙམ་བྱབ་པ་ཡན་ཆད་ལ་བྲིམ་མོ། །བྲི་ཆེན་པོ་མལ་འཆར་
རུང་བ་དག་ཀྱང་ཀྱན་རིམ་དུ་བསྒྲོ་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྟན་ཆེན་པོ་དག་
ཀྱང་ཀྱན་རིམ་དུ་བསྒྲོ་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དགེ་འདུན་གྱི་བྲི་ལ་སོགས་པའི་གནས་མལ་གོས་ལ་སོགས་པས་གཡོགས་
པ། དགེ་ཚུལ་འོག་རྫིངས་ཅན་ནམ། ཟ་ཁུ་ཅན་མི་གཙང་བས་གནས་མལ་

ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གནས་མལ་སྟོབ་པ་པོ་འཇམ། གཞན་དག་སྟོང་
སྤྱུས་ཀྱང་མི་སྦྱིན་ནོ། །དགེ་འདུན་གྱིས་གནས་མལ་གཡོགས་པ་དག་སྟོང་མ་མི་
གཙང་བས་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་སྤྱུས་ཀྱང་མི་སྦྱིན་ནོ། །དགེ་
སྟོང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་གནས་ལྷག་པ་འབྱོར་པ་ཡོད་ན་ཚོགས་ཀྱི་དབྱར་
ཁང་མེད་པ་ཚོམ་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་ལོགས་སུ་གནས་པར་གྲུ་མི་
བྱུང་པའི་དགེ་སྟོང་མ་དེ་ལ་དགེ་སྟོང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་འདབ་ཏུ་གཙུག་
ལག་ཁང་རམ་གནས་ཁང་སྦྱིན་ནོ། །དགེ་སྟོང་ཐམས་ཅད་ལ་བྲིམས་པའི་གནས་
མལ་ལྷག་ཐོབ་ཡོད་ན་བཟང་པོ་མ་ཡིན་པ་ཡང་དགེ་སྟོང་མ་དེ་ལ་སྦྱིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དེ་ལྟར་གནས་མལ་བསྟུངས་ཟིན་ནས་མལ་སྟོབ་པ་པོ་དེས་དགེ་འདུན་ཐམས་
ཅད་ལ་འདི་སྐད་ཅེས། བྱེད་ཅག་༼༤༠༠ན༽ལས་གང་གིས་ཀྱང་དགེ་འདུན་གྱི་
གནས་མལ་ལ་གདིང་བ་མེད་པར་ལོངས་སྟོན་པར་མི་བྱུངོ། །ཡོད་ཀྱང་གདིང་བ་
རུང་བ་མ་ཡིན་པས་གཡོགས་ཏེ་ལོངས་སྟོན་པར་མི་བྱ། རུང་ཡང་གདིང་བ་བྲི་མ་
ཅན་གྱིས་ལོངས་སྟོན་པར་མི་བྱུངོ་ཞེས་གོ་བར་བྱུངོ། །

བཞི་པ་ནི།

དེ་ལྟར་བསྐྱོབ་བཞིན་དུ་མཉམ་མི་མཉམ་བརྟག་པའི་ཕྱིར་ཟླ་བ་བྱེད་བྱེད་ཅིང་
སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱུངོ། །དགེ་འདུན་གྱི་གནས་མལ་གདིང་བ་མེད་པར་ལོངས་

སྤྱད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དམ་དུ་བརྗོད་པའི་ཚིག་དེ་སྤར་ནན་དུ་
བསྒྲོ་བ་དེ་ལས་འདས་གིང་། དགོ་འདུན་གྱི་གནས་མལ་ལ་ལོག་པར་ལོངས་
སྤྱད་ན་གནས་པ་སྒྲོ་བ་མས་ལོག་པར་ལོངས་སྤྱད་པ་དེ་ནི་དེའི་གནས་མཁན་
སྒྲོ་བ་གང་ཡིན་ལ་བརྗོད་དེ་དབྲོག་པར་བྱའོ་ཞེས་འོག་ཏུ་སྦྱར་རོ། །ལོག་པར་
ལོངས་སུ་སྦྱོད་པ་པོ་དེ་དགོ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ནི། གནས་པ་
སྒྲོ་བ་མ་ལས་གཞན་དགོ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་གྱིས་ལོག་པར་ལོངས་སྦྱོད་པ་
དེ་ནི་དགོ་འདུན་ལ་བརྗོད་དེ། དགོ་འདུན་གྱིས་གནས་མལ་དེ་དབྲོག་པར་
བྱའོ། །གནས་པ་ནི་གནས་ལ་བརྗོད་ཅེས་འགྲེལ་ཚུང་ལས་སོ། །དེའི་སྒྲོ་བ་
དཔོན་ལ་དེ་ལྟར་བྱེད་དུ་མ་གཞུག་ཅིག་ཅེས་པ་བསྒྲུའོ། །

དེ་ལྟར་བསྒྲོ་ཡང་སྒྲོ་བ་དཔོན་ན་རེ། ངའི་ངག་མི་ཉན་དུ་གྱིས། ཅི་བདེར་བྱོས་
གིག་ཅེས་ཟེར་ན་མལ་སྟན་འཕྲོག་ལ་བྱུང་སྟེ་བཞག་ཅེས་སོ། །གཞན་གྱི་དགོ་
འདུན་ལ་བརྗོད་ཅེས་པའི་**འགྲེལ་ཚུང་ལས།** གནས་བརྟན་དུ་ཚུང་བ་མན་ཆད་
ཅིག་གིས་མལ་སྟན་ལ་བསྒྲོ་བ་བཞིན་དུ་མ་བྱས་ན་གྲོས་བཟབ་སྟེ་ཉན་དུ་མ་
བརྟབ་ན་དགོ་འདུན་ལ་ཁྱེ་ཞེས་སྤར་དབྲོག་ཅེས་སོ། །

ལྟ་བུ་ནི།

དབྱར་སྐྱེ་འབྲིང་པོའི་ཉའམ་དབྱར་སྐྱེ་ཐ་ཚུང་གི་ཉའི་ཉིན་མོར་དགོ་འདུན་ལ་
གནས་མལ་བསྟབས་ཟིན་ནས་གནས་མལ་སྒྲོ་བ་པ་པོ་དེ་༼༤༠༠བ༽དགོ་འདུན་

ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བརྗོད་དེ། དག་འདུན་དང་། སྦྱོན་བདག་ཆེ་གོ་མོ་དང་། ཞལ་
ཏ་བ་ཆེ་གོ་མོ་དང་། སྦྱོད་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཆེ་གོ་མོ་དང་། བད་གཡོག་ཆེ་གོ་མོས་
དབྱར་གནས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། **ལུང་**

ལས། གནས་དང་སྦྱོད་ཡུལ་ལ་བལྟས་ནས་སྒྲུབས་ཡོད་པར་ཞུགས་ཏེ་དབྱར་
གནས་པར་དམ་བཅའོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གནས་ལ་རི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་ཞེན་ཞེས་གསུངས་ཏེ། གནས་དེ་ན་གནས་
པའི་གོགས་ལ་བརྟག་པ་ནི་འགྱོད་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་ཏེ།
བདག་ལ་གནས་འདིར་གོགས་ཚདས་པ་མཚུངས་པར་སྦྱོད་པ་དག་གིས་འགྱོད་
པ་མི་བསྐྱོད་པ་ཉིད་དང་། འགྱོད་པ་ལས་གཞན་ལུས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་ཡིད་
མི་བདེ་བ་དང་གསུམ་པོ་དེ་མ་སྦྱེས་པ་མི་བསྐྱོད་པ་ཉིད་དང་། འགྱོད་པ་དང་
གཞན་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་གསུམ་པོ་སྦྱེས་པ་སེལ་བ་ཉིད་
དག་དང་། ལུས་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་མ་སྦྱེས་པ་ནི་བསྐྱོད་པ་ཉིད་དང་། བདེ་
བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་སྦྱེས་པ་ནི་མི་ཉམས་པར་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བ་ཉིད་དག་དང་།
ན་ན་ནད་གཡོག་ཉིད་ཚདས་པ་མཚུངས་པར་སྦྱོད་པ་དག་ལས་འབྱུང་བ་སོ་སོར་
བརྟགས་པས་གནས་ལ་བརྟག་པ་ནི་གནས་དང་ཞེས་པ་འདིས་བསྟན་ཏེ། **ལུང་**
དང་འདི་ཉིད་གྱི་ཁྱི་ཀ་ལས། འགྱོད་པ་དང་། གཞན་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡིད་

མི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚངས་པ་
མཚུངས་པར་སྐྱོད་པ་ཡོད་པའི་གནས་ལ་རྣམ་པར་བལྟས་ཏེ་གནས་པར་ཁས་
སྤང་ཞེས་སོ། **།འགྲེལ་ཚུང་ལས།** གནས་ཁང་ཡོད་དམ་མེད་པ་དང་། ཡོད་ཀྱང་
རབ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པར་མི་འབྱུང་བའི་གནས་དང་ཞེས་སོ། །ཁྱོད་ལ་བརྟག་པ་ནི་
སྐྱོད་ཡུལ་དང་། སྐྱིན་བདག་ལ་བརྟག་པ་ནི་བསོད་སྟོམས་དང་སྐྱོན་སྐྱིན་པར་
བྱེད་པ་ལ་༼༤༠༩༽ནི་རྣམ་པར་བལྟས་ཏེ་གནས་པར་ཁས་སྤང་བར་བྱའོ། །

གང་དུ་གནས་པར་ཁས་སྤང་ཞེ་ན། གནས་སྟེང་གཡོགས་པའི་ནང་གི་སྤྱོགས་
དེར་དགོ་སྟོང་དང་དགོ་ཚུལ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དགོ་སྟོང་གི་མདུན་དུ་དབྱར་གནས་
པར་ཁས་སྤང་བར་བྱའོ། །ཁང་བ་ཐོག་མེད་པར་ཚུལ་དུ་མི་འཇུག །དགོ་ཚུལ་གི་
མདུན་དུ་འཇུག་བདག་གཅིག་སུ་སྤྲུགས་མི་བྱ་ཞེས་འགྲེལ་ཚུང་ལས་བཤད་
དེ། དགོ་སྟོང་མ་དང་དགོ་སྟོང་མ་དང་དགོ་ཚུལ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དགོ་སྟོང་མའི་
མདུན་དུ་དབྱར་ཁས་སྤང་ངོ་ཞེས་དོན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཙུག་ལག་ཁང་
གཉིས་སམ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དུ་མའི་མཚམས་སུ་རྫས་གཅིག་གིས་མཐོན་ཏེ་
དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤང་བར་མི་བྱའོ་སྟེ་རྫས་ཀྱིས་མ་མཐོན་པར་ལྟ་ཅི་སྟོས་
སོ། །གནས་གང་ན་དགོ་སྟོང་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྟོ་གླེགས་མེད་པ་ཉིད་དང་
བཅས་པར་ཡང་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤང་བར་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་སྒྲོལ་བའི་སྤྱིན་བདག་དང་། ཞལ་ཏེ་པ་དང་། སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་གྲོང་
དང་། བད་གཡོག་དག་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་རྣམས་ཀྱི་མིང་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་བརྗོད་ཅིས་གསུངས་པས། མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་
བརྗོད་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། དབྱར་ཚུལ་འབྲལ་བ་སྤང་བ་དང་། ཆོས་ལྡན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
པ་དང་། ཁྱིན་དབང་འབྲལ་བྱ་བྱུང་བ་དང་། །དམ་བཅའ་གནས་འབྲེལ་བྱ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

དགེ་སློང་དབྱར་ཁས་སྤངས་པས་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པར་མཆོམས་ཀྱི་ཕྱི་
རོལ་བྱ་སྐྱུ་རེངས་འཆར་བར་མི་བྱའོ། །ཁས་མ་སྤང་གྲང་དེར་གནས་པའི་ཡི་
དམ་བཅའ་ན་དེས་མཆོམས་བྱིར་སྐྱུ་རེངས་འཆར་བར་མི་བྱ་སྟེ། **རང་འགྲེལ་**
དང་ཁྱི་ཀ་ལས། གནས་པར་ཁས་མ་སྤངས་སུ་ཟེན་གྲང་དབྱར་གྱི་གནས་མི་
༼༤༠༧༽གཏོང་ལ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འགོ་བའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱ་དགོས་སོ་
ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ལ་དགོས་དོན་ནི། དབྱར་རལ་བའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཆོག་ས་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་བཅས་པའི་ས་མཆོམས་ཟེན་པའོ། །

བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་བརྒྱད་ལས།

དང་པོ་རྟེན་གང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི་ཆོས་ལྡན་ལྡན་གྱིས་ཏེ། ཆོས་འདི་
པའི་རབ་རྒྱ་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། ལུས་ཐ་
མལ་པར་གནས་པ་དང་། གནས་ནས་མ་སྦྱང་བ་དང་། དབྱར་གནས་པར་དམ་
བཅའ་བ་དང་འབྲེལ་བའོ། །དབྱར་གནས་པར་ཁས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་དབྱར་
གནས་པར་དམ་བཅས་ཏེ་གནས་ན་དེས་ཀྱང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དགོས་ཏེ་འྲི་ཀ་
ལས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ཡུལ་གང་གི་མདུན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ནི་དགེ་སློང་ཆོས་བདུན་
ལྡན་གྱི་མདུན་དུའོ། །

གསུམ་པ་གནས་གང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། གང་དུ་དབྱར་གནས་པའི་
མཆམས་ཀྱི་ནང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་མཆམས་ཀྱི་ནང་དུ་འཆགས་སོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །གཞན་དུ་དབྱར་གྱི་མཆམས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བཏྲོས་པའི་ཆ་
ག་མི་འཆགས་སོ། །

བཞི་པ་དུས་གང་གི་ཆེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། མཐའི་ཞག་དྲུག་གི་གོང་ཡན་
ཆད་དེ་མཐའི་ཞག་དྲུག་ལ་ནི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་མི་འཆགས་སོ་ཞེས་གསུངས་
ཏེ། ཡུན་བྱུང་དུ་ཉིད་ལས་མ་ལུས་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་མི་འཆགས་པ་བཅས་
པའི་དབང་གིས་སོ། །

ལྔ་པ་ཡུན་རི་མིད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། **ལུང་སེལ་བྱ་ལས།** བཙུན་པ་

ཞག་གཅིག་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ན་མཚམས་ཀྱི་སྤྲད་རོལ་དུ་མཆི་བར་རུང་ངམ།
ལྷ་པ་ལི་རུང་ཞེས་གསུངས་པས་ན་དེ་བཞིན་དུ་ཞག་གཅིག་སམ། གསུམ་མམ།
གནང་བ་མ་ཐོབ་པ་ཞག་བདུན་ཚུན་ཆད་དང་། ༼༤༠༡ན༽གནང་བ་ཐོབ་ན་
ཞག་བཞི་བཅུ་ཚུན་ཆད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། འདི་ལ་མཐར་ཐུག་པའི་མཐའ་
ནི་ཞག་བདུན་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་ནི་བཞི་བཅུ་འོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །

དུག་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གང་གི་ཆེད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། དབྱར་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་པའི་སྐབས་འདི་ཉིད་ལས། ཆོས་དང་ལྷན་པའི་དོན་དུ་ཞེས་སོ་སྟེ་གཞན་
དུ་ན་མི་འཆགས་སོ། །

བདུན་པ་ཆོ་ག་གང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། སྦྱོར་དངོས་མཁུག་གིས་
ཏེ། སྦྱོར་བ་ནི་ཡུལ་དེ་བསྐྱབ་པ་ཆུན་ན་ཐུག་འཆལ་བ་དང་། འདུག་ཅིང་ཐལ་སོ་
སྦྱར་བའི་སྦྱོད་ལམ་བསྟེན་པའོ། །དངོས་གཞི་ནི་སྤྲུགས་ལན་གསུམ་བརྗོད་
པའོ། །མཁུག་ཐབས་ཡིན་ནོ་ལེགས་སོ་ཞེས་སོ། །

བརྒྱད་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་འཛིག་པའི་རྒྱ་ནི། ཞག་གངས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཟད་
པ་དང་། བྱ་བ་མེད་པར་གཤེས་པ་དང་། བྱ་བ་ཆོས་མི་ལྷན་དུ་གྱུར་པ་དང་། རྟེན་
ཞིང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཆོས་དང་ལྷན་པའི་དོན་དུ་མཆོམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞག་བདུན་ནི་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཆོས་ལྷན་གྱི་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མཆོམས་ཕྱིར་གནས་པའི་
དགེ་སློང་གིས་ཀྱང་དགའ་ར་བ་མཆོམས་ནང་གི་དགེ་འདུན་ལ་འབུལ་བ་དང་།
གཙུག་ལག་ཁང་ཞལ་བསྟོ་བ་ནི་འཇུག་པ་དང་། གནས་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་བྱ་
བ་དང་། གནས་མལ་འབུལ་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་བརྟན་པོ་འཆབ་བ་ནི་བསྟན་པ་
ལ་ཕན་པའི་རྩིགས་བརྟན་པོ་འཆར་བ་དང་། མཆོད་རྟེན་ཞལ་བསྟོ་བའི་ཆོག་
དང་། མཆོད་སྤོང་འཇུགས་པ་སྟེ་མཆོད་རྟེན་གྱི་སྟོག་གིང་འཇུགས་པ་དང་།
རྒྱལ་མཆོན་བསྐྱང་བ་དང་། མཆོད་པ་འབུལ་བ་དང་། ཆོན་དང་། ཅན་དང་།
གྲུར་གྲུམ་གྱི་བྱུག་པ་སྦྱད་པ་དང་། མདོ་སྡེ་བཀྲུག་༼༤༠༥བ༽ན་རྟེན་པ་གྲུབ་པ་
ཡོད་པས་དེ་སྟོག་པ་དང་། འགྱོད་པ་བསལ་བ་དང་། རྟིག་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བའི་
རྣམ་པ་སྤང་བ་དང་། རྩོད་པ་འགའ་ཞིག་བྱུང་བ་ན་ཆོས་ཀྱི་བྱོགས་དང་མཐུན་
པར་སྦྱ་བ་དང་། སྤར་དགེ་འདུན་གྱིས་ནན་རྟུར་བྱས་པ་དེས་དགེ་འདུན་ལ་
བཟོད་པ་གསོལ་བ་དང་། སྟོ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞི་སྟོ་དང་། མགྲུ་བ་དང་གཞི་
མགྲུ་བཞི་བྱ་བ་དང་། དབྱུང་བ་དང་ནད་པ་དབུགས་དབྱུང་བ་དག་
ལའོ། །མཆོམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་གནས་པའི་དགེ་སློང་མའི་བྱ་བ་ཆོས་ལྷན་ནི་ཕྱི་
བའི་ཆོས་ཀྱིས་མགྲུ་བར་བྱ་བ་འབུལ་བ་སྟེ། གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལ་མགྲུ་བ་
སྟོད་པ་བྱ་དགོས་པ་ལ་དབྱར་གྱི་མཆོམས་ནང་ན་གནས་པའི་དགེ་སློང་གིས་

དབྱར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་འགོ་བར་བྱ་བ་ཡང་རོ། །དགེ་སྤྱོད་མའི་ཆོས་དང་
ལྷན་པའི་དོན་ནི་སྤར་དགེ་སྤྱོད་གི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་
ལ། དེའི་སྤྱོད་དུ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པའི་བྱིར་ཡང་ཡང་རོ་ཞེས་སྒྲོས་
སོ། །མཚམས་གྱི་བྱི་རོལ་ན་གནས་པའི་དགེ་སྤྱོད་མའི་བྱ་བ་ཆོས་ལྷན་ནི་ཆངས་
བར་སྐྱོད་པ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་། བསྟན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་
ལ་ཡང་རོ་སྟེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སྤར་མར་སྤྱར་ཏེ། མཚམས་བྱི་རོལ་
ན་གནས་པའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་བྱ་བ་ཆོས་ལྷན་ནི། བསྟན་རྫོགས་བྱ་བ་དེ་ལ་དབྱར་
གྱི་མཚམས་ནང་ན་གནས་པའི་དགེ་སྤྱོད་གིས་དབྱར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་འགོ་
བར་བྱའོ། །མཚམས་བྱིར་གནས་གྱི་དགེ་ཚུལ་མའི་བྱ་བ་ཆོས་ལྷན་ནི། དགེ་སྤྱོད་
མའི་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོམ་པ་སྐྱོན་པ་ལ་དབྱར་གྱི་མཚམས་ནང་ན་གནས་པའི་དགེ་
སྤྱོད་གིས་དབྱར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་འགོ་བར་བྱའོ། །མཚམས་བྱིར་གནས་གྱི་
ཁྱིམ་པ་དང་ཁྱིམ་པ་མའི་བྱ་བ་ཆོས་ལྷན་ནི། ཁྱེུ་རྒྱམས་གྱི་དབྱལ་བ་བསལ་
༼༤༠༩༽བར་བྱ་བའི་བྱིར་མགོ་དགྱི་བ་དང་། ཐོད་བཅིངས་པ་དང་། བང་
བསང་བ་ནི་བྱད་མེད་བྱ་བཅས་པའི་ཆོ་མངལ་གྱི་དྲི་མ་སེལ་བའི་བྱིར་བྱས་བྱེད་
པ་དང་། ཁྱེུ་རྒྱམས་གྱི་སྒྲ་དེ་ཕན་མི་བྲེགས་པར་བསྐྱེད་པ་དང་། ཁྱེུ་རྒྱམས་གྱི་
དང་པོའི་སྒྲ་བྲེགས་པ་དང་། རྣ་ཆ་གདུབ་རྒྱུ་གཞུག་པའི་བྱིར་རྣ་བའི་བྲག་པ་
བསྐྱེད་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་དགའ་སྟོན་བྱེད་ཅིང་། དེར་དགེ་སྤྱོད་སྐྱོན་འདྲན་པ་

དག་ལ་དབྱར་གྱི་མཚམས་ནང་ན་གནས་པའི་དག་སྤོང་གིས་དབྱར་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་ཏེ་འགོ་བར་བྱའོ། །བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དག་སྤོང་མ་དང་། དག་
ཚུལ་ཕོ་མོ་དང་། བྱིས་པ་ཕོ་མོ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་ཆོས་ལྡན་ནི་དག་འདུན་ལྷག་མའི་
སྐབས་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་བྱ་བ་དང་དབྱར་བ་མ་གཏོགས་པ་ཀྱན་དགའ་ར་
བ་འབུལ་བ་དང་ཞེས་པ་ནས། ནད་པ་དབུགས་དབྱུང་བ་དག་ལ་འོ་ཞེས་པའི་
བར་སྐྱེ་མ་དག་ལ་ཡང་དབྱར་གྱི་མཚམས་ནང་ན་གནས་པའི་དག་སྤོང་གིས་
དབྱར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་འགོ་བར་བྱའོ། །དག་འདུན་ལྷག་མའི་སྐབས་མ་
གཏོགས་པ་སྐྱེ་མ་དེ་དག་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་བྱ་བ་ཡིན་ན།
བྱིས་པ་དང་བྱིས་པ་མོས་ཀྱང་བཟོད་པ་གསོལ་བ་ཡོད་པར་བཤལ་ཅེ་ན། འདོད་པ་
ཡིན་ནོ། །བྱིས་པ་དང་བྱིས་པ་མོས་བཟོད་པར་གསོལ་བ་ནི་ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྐྱབ་
པ་ལས་ཁ་བསྐྱང་བར་གསོལ་བའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཟས་དང་སྤྲོན་དང་གཡོག་དག་མེད་ལ་དེ་དག་མེད་པར་འཆོ་མི་རྒྱས་ན་དབྱར་
གནས་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་དེ་ལས་འདའ་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་རྩ་བ་དང་འབྲས་
བུ་ལ་སོགས་པས་འཆོ་བར་རྒྱས་ན་གནས་པར་བྱའོ། །དབྱར་ནང་དེར་དག་སྤོང་
གི་ཚུལ་དང་སྟོག་དང་ཆངས་པར་སྤྱོད་པའི་བར་ཆད་ཡོད་ན་ཡང་ཁས་སྐྱང་བ་དེ་
ལས་འདའ་བར་བྱའོ། །བདག་ཉིད་གནས་དེར་༼༤༠༣བ༽གནས་པ་ན་འགའ་

ཞིག་གིས་དག་འདུན་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་བརྟུལ་བ་ནི་ཚུལ་བ་སྟེ། ཚེས་དང་རྗེས་སུ་
མི་མཐུན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དག་འདུན་དབྱེ་བར་བྱའོ་སྟུམ་པ་དང་། རྟོག་པ་
ཅན་གྱི་ཆོག་གི་དག་འདུན་དབྱེན་དེའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོག་བརྗོད་པ་དག་
ལྷུང་ན་ལྷུང་བ་ཁོ་ནར་དབྱར་གནས་པ་དེ་དལ་ཏེ་གྲུང་དུ་འགོ་བར་
བྱའོ། །མཚམས་གཞན་ན་དག་འདུན་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་བརྟུལ་བ་དག་ཡོད་ལ། དེ་
ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རང་ལ་རྟུས་པའི་མཐུ་ཡོད་པར་ལྟ་ན་བྱིན་གྱིས་བརྟུབས་ཏེ་
དེར་མི་འགོ་བར་མི་བྱའོ། །མཚམས་གཞན་གྱི་དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་དེ་ཞི་བར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། དབྱར་བྱིན་གྱིས་བརྟུབས་ཏེ་སོང་ན་བྱིན་གྱིས་བརྟུབ་པའི་
དུས་ལས་མི་འདའ་བར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ནི།

དབྱིད་དམ་སོས་ཀའི་ཆོན་འདི་སྟུམ་དུ་གནས་འདིར་དབྱར་གནས་པར་བྱའོ་
སྟུམ་དུ་དབྱར་གནས་པའི་སྤྲོ་རོལ་དུ་དམ་བཅས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་བྱིས་དབྱར་
གནས་པར་ཁས་ལེན་ཅིང་གནས་པ་དང་། སྤར་དམ་བཅས་པའི་གནས་སུ་མི་
འབྲེལ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ཡང་གནས་འདིར་དབྱར་གནས་བྱའོ་སྟུམ་དུ་དབྱར་
གནས་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྤྲོ་རོལ་དུ་དམ་བཅས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་བྱིས་གནས་
གཞན་དུ་དབྱར་གནས་པར་ཁས་ལེན་བྱེད་ན་ཉིས་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་སྟེ། ལུང་
གཞི་དང་མདོ་འོག་མའི་རྒྱ་ཀ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །གཙུག་ལག་ཁང་

གཉིས་མཚམས་པོ་ཆེ་བཅད་པའམ་ལྷགས་རིའི་བསྐྱོར་བ་གཅིག་གི་ནང་ན་
གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ། གསེ་སྦྱང་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་
གཉིས་སུ་ནི་དམ་བཅའ་དང་གནས་སུ་མ་འབྲེལ་བའི་ཉེས་པ་དེ་འབྱུང་བ་མེད་
དོ། །གསེ་སྦྱང་ཐ་དད་པ་དང་རྟེན་པ་སྤུང་མོང་བའི་ལས་བྱའོ་ཞེས་པ་ལྟར་གཙུག་
ལག་ཁང་གཉིས་ཀྱི་གསེ་སྦྱང་ཐ་དད་ན་རྟེན་པ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་ནི་དམ་བཅའ་
དང་གནས་སུ་མ་འབྲེལ་༼༤༠༤༽བའི་ཉེས་པ་དེ་འབྱུང་བ་ཡོད་དོ། །གཞིར་
གཏོགས་པའི་དབྱར་གྱི་གཞིའོ། །

**གཉིས་པ་ལ། དབྱར་གནས་ཁས་སྦྱངས་སྦྱོས་པ་དང་། དབྱར་གནས་དམ་ཚིག་
བསྐྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།**

དགེ་སྦྱོང་དང་དགེ་སྦྱོང་མས་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྦྱང་བར་མ་ཟད་ཀྱི།
རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྟེ་པ་དགེ་སྦྱོང་པ་མ་གཉིས། དགེ་ཚུལ་པ་མ་གཉིས། དགེ་སྦྱོབ་
མ་ལྟ་ཆར་གྱིས་ཀྱང་གནས་པར་ཁས་སྦྱང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྟོམ་པ་
གཏན་མ་སྦྱོས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རབ་བྱུང་དེས་ཀྱང་གནས་པ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ།
མ་སྦྱོས་པ་ལྟར་བ་ལ་སྦྱོར་ན་ཉེས་བྱས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་
འགའ་ཡང་མེད་པའི་དགེ་ཚུལ་དག་འབའ་ཞིག་གིས་གནས་པར་ཁས་སྦྱང་བར་
བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དགེ་སྦྱོབ་མ་དང་དགེ་ཚུལ་མ་འབའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་མ་ཡིན་
ནོ། །བསྟེན་པར་རྫོགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་མི་གནས་པར་འདུག་པའི་ལོ་མ་ཚང་བ་

དག་སྤྱོད་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་མ་ལོན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་འཇམ། དག་
སྤྱོད་མ་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་མ་ལོན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་
དག་གིས་ཀྱང་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དག་
ཀླུ་འབའ་ཞིག་དང་ལོ་མ་ཚང་བ་འབའ་ཞིག་པ་དེ་དག་ལ་ཁས་སྤངས་པ་མི་
འཆགས་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དག་ཀླུ་འབའ་ཞིག་པ་དང་ལོ་མ་ཚང་བ་
འབའ་ཞིག་པ་དེ་དག་གིས་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤངས་ན་དག་འདུན་གྱི་
གནས་མལ་མི་ནོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །གནས་མལ་སྟོབ་པར་བསྐྱོས་པ་
མེད་ཀྱང་གནས་མལ་མི་ནོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དག་འདུན་གྱིས་
གནས་མལ་སྟོབ་པར་མ་བསྐྱོས་པར་གང་ཟག་གིས་རབ་བྱུང་སྟུ་ལ་ཡང་གནས་
མལ་བསྟོབ་པར་མི་བྱའོ། །འོན་མལ་ཇི་ལྟར་བཞོད་ན་བསྐྱོས་པ་མེད་ན་ལུང་
གདོན་པས་བསྐྱོའོ་ཞེས་༼༤༠༤༽འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །**ལུང་ཁྱབ་**
ལས། རྗེ་སྤྱོད་འཛིན་པ་ཡོད་པ་དང་། འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་མེད་པའི་གནས་སུ་
དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤང་བར་གསུངས་པ་དེ་གཞུང་གང་གིས་བསྐྱུས་སྟུ་མ་ན་
སྤར་ལུང་གཞིའི་སྐབས་སུ་འགྱོད་པ་དང་། གཞན་སྟུག་བསྐྱུས་བ་དང་། ཡིད་
མི་བདེ་བ་མི་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དང་། སེལ་བ་ཉིད་དག་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
རྗེ་སྤྱོད་འཛིན་པ་ཡོད་པ་དང་། འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་མེད་པ་དག་མ་བསྐྱུས་པ་ཉིད་
མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འགྱོད་པ་དང་། གཞན་སྟུག་བསྐྱུས་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་

བ་མི་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཅེས་སྒྲོས་པས་ནི་འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་བསྐྱེས་
སོ། །འགྱེད་པ་དང་། གཞན་སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་ཡིད་མི་བདེ་སེལ་བ་ཉིད་ཅེས་
སྒྲོས་པས་ནི་སྤྲོད་འཛིན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་བསྐྱེས་སོ། །གནས་པར་ཁས་མ་
སྒྲུངས་པས་སྒྲུབ་པ་གསུམ་དུ་གནས་མི་གཏོང་ན་དབྱར་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། **ཁྱི་ཀ་ལས།** བྱི་རོལ་དུ་འགོ་ན་བྱིན་བྱིས་བསྐྱབ་དགོས་སོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ།
གཞན་དུ་ན་དབྱར་རལ་བའི་ཉེས་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ནམ་མཁའ་ལ་གནས་
པར་ཁས་སྒྲུང་བ་མི་ཆགས་སོ། **ལུང་ལུང་ལས།** དགོ་སྒྲོང་གིས་སྟེང་གི་ནམ་
མཁའ་ལ་དབྱར་ཚུལ་དུ་ལྷགས་ན་ལྷགས་པ་ཞེས་བགྱིའམ། ལྷ་པ་ལི་མ་ཡིན་
ནོ། །དགོ་སྒྲོང་གིས་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་དབྱར་ཚུལ་དུ་
ལྷགས་ན་ལྷགས་པ་ཞེས་བགྱིའམ། ལྷ་པ་ལི་ཚུལ་དུ་ལྷགས་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །བྱའི་ནང་དུ་དགོ་སྒྲོང་དབྱར་གནས་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་དབྱར་གྱི་
ནང་དུ་ཚུལ་འཇམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་ན་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྒྲུང་བར་མི་
འཆགས་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་འམ་ཞེན། བྱ་བསྐྱེད་ས་ལ་བྱིན་པ་དང་། བྱ་ཚུལ་
གནས་ཀྱང་བསྐྱེད་ས་ལ་གནས་པའི་སྐར་པ་ལ་སོགས་པ་བརྟན་པོ་དང་
འབྲེལ་བ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །

གཉིས་༼༣༠༥༽ནོལ་ནི།

དབྱར་ནང་དུ་དགོ་འདུན་བྱེ་བར་འགྱུར་ལ། ཚས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་དེའི་ལྷ་

བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་ཚས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནས་ཚས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་པ་སུ་སོང་
ན། སྐྱེ་རིངས་ཤར་ན་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤངས་པ་དེ་འཛིག་གོ། །བདག་
གནས་པར་ཁས་སྤངས་སམ། མ་སྤངས་སྐམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཉིད་ལ་ནི་ཁས་
སྤངས་པ་མི་འཛིག་གོ། །དབྱར་ལྷ་བ་གསུམ་གྱི་མཐའི་ཞག་དུག་ལུས་པ་ལ་བྱི་
རོལ་དུ་འགོ་བའི་བྱིར་བྱིས་བརྒྱབས་པ་མི་འཆགས་སོ། །མཚམས་གྱི་བྱི་
རོལ་དུ་འགོ་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་མཚམས་གྱི་ནང་ནས་འཕགས་པ་
ན། དོན་དེ་གཞན་གྱིས་བརྒྱབས་ཟིན་ནམ་བརྒྱབ་མི་དགོས་པའི་སྐྱབས་རྟེན་
ཅིང་། དེར་བྱིན་ཀྱང་བྱ་བ་མེད་པར་གཤམ་ནས་བྱིར་མི་ལྷོག་པར་མཚམས་གྱི་བྱི་
རོལ་དུ་སྐྱེ་རིངས་ཤར་བ་དང་། ཞག་བདུན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་སོང་བ་ལ།
ཞག་གཅིག་གིས་དོན་འགྲུབ་ན། ཞག་གཉིས་སུ་གནས་པ་ལྷ་བུས་དོན་འགྲུབ་ན་
བྱིར་མི་འོང་བར་སྐྱེ་རིངས་ཤར་གྱི་བར་དུ་གནས་པ་དག་ལ་ནི། སྤར་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་ཀྱང་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤངས་པ་དེ་འཛིག་གོ། །བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པ་འདི་ལ་ཞག་གྲངས་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་མ་མཐའ་ནི་ཞག་བདུན་ཉིད་
དོ། །མ་མཐའ་ཞག་གཅིག་ཡ་མཐའ་ཞག་བདུན་གྱི་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་རུང་
བའོ། །ཐམས་ཅད་གྱི་མཐའ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཞག་བཞི་བརྩའི་གནང་བ་
མ་ཐོབ་པའི་མཐའ་ཞག་བདུན་པོ་དེ་ཡིན་ནོ། །གནང་བ་མ་ཐོབ་པ་ལས་གཞན་
གནང་བ་ཐོབ་པའི་ཞག་གྲངས་གྱི་མཐའ་ནི་ཞག་བཞི་བརྩའོ། །ཞག་བཞི་བརྩའི་

བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་གནང་བ་དེ་སྦྱིན་ནོ། །

འདིའི་འཕྲོས་དོན་བརྗོད་ན་དགོས་པའི་དོན་ནི་དབྱར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་
འཆགས་པ་དང་བཅས་པའི་ས་མཆོམས་ཟེན་པའོ། །༡༩༠༥།བ༽

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་ཡུལ་གང་ལ་གནང་བ་སྦྱིན་པ་
ནི། ཆོས་བརྩ་ལྷན་ལ་སྟེ་གཞན་ནི་ལས་གཞིར་འཆད་ལ། སྤར་གནང་བ་སྦྱིན་པ་
དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་། དབྱར་དམ་བཅས་པ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་གཞན་དུ་ན་དོན་
མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་གནང་བ་སྦྱིན་པ་ནི། དག་འདུན་མཆོན་ཉིད་བཞི་
ལྷན་གྱིས་སོ། །

གསུམ་པ་ཡུན་རི་སྤྲིད་དུ་གནང་བ་སྦྱིན་པ་ནི། ཞག་བཞི་བརྩའི་ཞེས་སོ། །དེ་
ཡང་ཡ་མཐའི་ཆད་མཆོན་པ་ཙམ་སྟེ། **ཡུང་ཁུ་བ་ལས།** ཞག་བཞི་བརྩར་བསྒྲོ་
བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ན། ཞག་སུམ་ཅུ་ཅད་དགྲུའམ། སུམ་ཅུའམ། ཉེར་
དགྲུའམ། ཉི་ཤུར་བསྒྲོ་བར་རུང་ངམ། ལུ་པ་ལི་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་དོན་གང་གི་ཆེད་དུ་གནང་བ་སྦྱིན་པ་ནི། ཞག་བཞི་བརྩའི་གནང་བའི་
ལས་ཆོག་ལས་དག་འདུན་གྱི་ཆེད་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་གྲོང་གཞིའི་དབང་
གིས་མཆོན་པ་སྟེ། དབེར་ན་སྟོ་མགུའི་དབྱུང་བའི་ཆོག་ལས་དག་སྟོང་འཆར་ག་
འདི་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེང་སང་འདི་ལ་དག་འདུན་གྱི་ཆེད་དུ་ངེས་

བཟུང་དུ་དགོས་པར་འཆད་པ་ནི་གིན་ཏུ་མང་ཡང་འབྲུལ་བ་སྟེ། **ལུང་སྤེལ་བུ་**

ལས། སངས་རྒྱལ་དང་ཚེས་དང་དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱིར་ཞག་བཞི་བཅུར་བྱིན་གྱིས་

སྟོབ་ལ་ཞེས་གསུངས་གིང་། **ལུང་ལྷ་བ་ལས།** དགེ་འདུན་གྱི་སྤྲད་དུ་ནི་ཞག་

བཞི་བཅུའི་གནང་བ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་གསུངས་ན། དགེ་སྟོང་དང་དགེ་སྟོང་མ་དང་

། དགེ་བསྟེན་དང་དགེ་བསྟེན་མ་དང་། ཉེ་དུ་དང་མུ་སྟེགས་ཅན་སྟོན་པ་བ་དང་

། གྲུན་ཏུ་རྒྱ་བ་རྣམས་གྱི་སྤྲད་དུ་ཞག་བཞི་བཅུའི་གནང་བ་བསྐྱུལ་བར་བགྱིའམ།

ལྷ་པ་ལི་རུང་དོ་ཞེས་གསུངས་ལ། ལུང་མ་མོ་ལས་ཀྱང་། དགེ་སྟོང་མའི་དོན་

ནམ་དགེ་བསྟེན་དང་དགེ་བསྟེན་མའི་དོན་གྱང་རུང་། ཉེ་དུའི་དོན་གྱང་རུང་། མུ་

སྟེགས་གྲུན་ཏུ་རྒྱ་བ་གཞན་གྱི་དོན་གྱང་རུང་། ཞག་༼༤༠༩༽ན་བདུན་ནམ་བཞི་

བཅུར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ལ་འགོ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། **།མེ་ཏོག་ཐོང་རྒྱུད་**

ལས། ལྷག་པར་བུ་དང་བུ་མོ་རྣམས། །བག་མར་གཏོང་ལེན་ལ་སོགས་དང་

། །ལ་མ་དགོན་མཚོག་གསུམ་དང་ནི། །སྟོབ་དཔོན་ལ་སོགས་བསྐྱབ་དགོས་ལ།

ཞག་བདུན་བརྒྱབ་བམ་ལྷག་པའང་རུང་། །མཚན་མོ་ཉི་ཤུ་སུམ་ཅུའམ། ཉིན་

ཞག་བཞི་བཅུ་ཡང་ནི་རུང་། །ཞེས་བཤད་ཅིང་། མདོ་རྩ་བ་ལས་ཀྱང་དེ་སྟེན་ནོ་

ཞེས་སྤྱིར་གསུངས་གྱི། དགེ་འདུན་གྱི་ཆེད་དུ་ནི་ཞེས་མ་གསུངས་སོ། །

ལྷ་པ་ཆོ་ག་གང་གིས་གནང་བ་སྟེན་པ་ནི། །སྟོར་དངོས་མཁུག་གསུམ་

ལས། །སྟོར་བ་ནི་འདུལ་བའི་སྐྱབས་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་དང་། ལྷག་འཚལ་ཞིང་

འདུག་པའི་སྒྲིབ་ལམ་བརྟེན་བ་དང་། ལས་བྱེད་པས་སྒྲོ་བ་འདྲི་བ་དང་། རང་གིས་ལན་གསུམ་གསོལ་བ་གདབ་པའོ། །དེ་ཡང་དགེ་འདུན་གྱི་ཆེད་ལ་འགྲོ་བ་དང་། རང་གིས་དབྱར་དུལ་བ་སྤང་བ་ཡིན་པས། **ཀམ་ག་ཏམ་ལས།** སྒྲོ་བ་འདྲི་བ་དང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་གཉིས་ཀ་དགོས་པར་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་གང་ཟག་རང་དོན་དུ་ཞག་བཞི་བཅུ་འུ་གནང་བ་ལྷན་ནི་སྒྲོ་བ་འདྲི་མི་དགོས་པར་དོན་གྱིས་གོའོ། །དངོས་གཞི་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་མཇུག་ལས་ཀྱི་མཇུག་སྤྱད་བརྗོད་པའོ། །

དེ་ལྟར་ཞག་བཞི་བཅུ་འུ་གནང་བ་དགེ་འདུན་གྱི་ལས་ཀྱིས་བྱིན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་དགེ་སྒྲོང་གཅིག་གི་མདུན་དུ་ཞག་བཞི་བཅུར་དབྱར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་སྒྲགས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པར་བྱའོ། **ཁྲི་ཀ་ལས།** ཆེ་གྲུང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཀྱང་རུང་། ཅིག་ཅར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཞེས་སོ། །ཆེ་གྲུང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ནི། ཞག་བདུན་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ལན་ལྔ་བྱས་ཏེ་ཞག་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་སོང་ན་དེའི་འོག་ཏུ་ཞག་ལྔ་ལས་མང་བ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་ཏུ་མི་གནང་ལ། དེའི་ཆེན་ཡང་ཞག་བཞི་བཅུ་ལས་ལྷག་༼༤༠༥བ༽པར་བྱི་རོལ་ཏུ་གནས་པ་བཀག་པའོ། །དེ་ཡང་**ལུང་ལུ་བ་ལས།** ཞག་བཞི་བཅུ་འུ་གནང་དུ་ཞག་བདུན་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་རུང་ངམ། ལྷ་པ་ལི་མི་རུང་རོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེན། མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་ནི་ཞག་མང་དུ་གནས་པར་བྱའོ། །ཞག་སུམ་ཅུ་ཅུ་དགུའི་སྟེང་དུ་ཞག་བདུན་དུ་

བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་རུང་ངམ། ལྷ་པ་ལི་མི་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཞག་བཞི་བཅུ་
ལས་ལྷག་པ་མི་རུང་བའོ། །ཞག་བཞི་བཅུ་པོ་དེ་ལས་ལྷག་པར་བྱི་རོལ་དུ་གནས་
བར་མི་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྡེ་པ་ལྷ་པོ་དག་གི་ཡང་ཡིན་ནོ། །སྡེ་
པ་ལྷ་པོས་དབྱར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དེ་ནི་གང་དུ་གནས་པའི་མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་
འཆགས་སོ། །དགེ་སློང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱིས་དགེ་སློང་གི་མདུན་དུ་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་བོ། །དགེ་སློང་མ་དང་དགེ་སློབ་མ་དང་དགེ་ཚུལ་མ་ནམས་ཀྱིས་ནི་དགེ་
སློང་མའི་གན་དུ་བརྒྱབ་བོ། །དབྱར་བརྒྱབས་ཏེ་འགོ་བའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི་ཕ་
སྟོན་གས་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་དང་དབྱལ་བའི་བྱིར་དང་། ཉེ་དུའི་བྱ་བ་ཆོས་དང་མི་
འགལ་བ་ནམས་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུང་དང་རྟོགས་པ་ལ་ནམ་རུང་ཟ་བ་
བསལ་བའི་བྱིར་དབྱར་མཚམས་ཀྱི་བྱིར་འགོ་བ་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དེ་བྱ་བ་
ནི། ཆོས་ལྷན་གྱི་དོན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཅེས་སྤར་སྟོས་པ་དེ་མ་བསྟུས་པ་ཉིད་
དུ་དོགས་པར་མི་བྱའོ། །གནས་པར་ཁས་སྤངས་པ་ཉིད་ལ་གནས་པའི་དགེ་སློང་
སྤང་བར་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་དབྱར་གྱི་ནང་དུ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་འོངས་
སྟེད་སྤང་བར་མི་བྱ་བ་སྟེ། གནས་ནས་དབྱུང་བར་མི་བྱ་བ་ཉིད་དེ། དེ་ནི་མཚོན་
པ་ཙམ་སྟེ་ནན་ཏུར་ཡང་མི་བྱ་སྟེ། ཉེས་པ་སྤོང་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ནན་ཏུར་
བྱེད་པ་ཡིན་པ་ལ་དབྱར་ནང་དུ་ཉེས་པ་སྤོང་བ་བཀག་སྟེ། **ལུང་གཞིར།** དགེ་
སློང་སྟུས་ཀྱང་དབྱར་གྱི་ནང་ལོགས་སུ་དགེ་སློང་ལ་སྤོང་བར་མི་བྱ། དྲན་པར་

མི་བྱའོ་༼༤༠༧༽ན། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དམ་བཅས་ནས་དབྱར་གནས་པ་
དང་གནས་སུ་མི་འབྲེལ་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ནི་དཔེའི་མཚོན་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ།
ཆོས་ལྷན་གྱི་དམ་བཅའ་གཞན་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རྒྱུན་འཛོམ་བཞིན་དུ་མི་
བསྐྱབ་ན་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་ལུང་ནི་དམ་བཅས་པ་བསྐྱབ་
བར་མི་བགྱིད་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་ན། དམ་བཅའ་བ་དུ་མཆིས། ཉེ་བ་
ལའོར་ལྷ་སྟེ། དབྱར་དམ་བཅའ་བ་དང་། ལྷང་བཟེད་དམ་བཅའ་བ་དང་། ཆོས་
གོས་དམ་བཅའ་བ་དང་། བསོད་སྟོམས་དམ་བཅའ་བ་དང་། ནད་པའི་སྒྲན་དམ་
བཅའ་བའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། **འགྲེལ་རྒྱུད་ལས།** ལྷང་བཟེད་སྒྲིན་ནོ་བྱས་པ་
ལས་མ་སྒྲིན་པ་དང་། ཆོས་གོས་སྒྲིན་ནོ་ཞེས་བྱས་པ་ལ་མ་སྒྲིན་ན་ཉེས་བྱས་སོ་
ཞེས་བཤད་པས་བསོད་སྟོམས་དང་སྒྲན་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་
ཆོས་གོས་དང་བསོད་སྟོམས་དང་སྒྲན་དམ་འཆའ་བ་ནི། ཆོས་གོས་གསུམ་པའི་
ཡི་དམ་དང་། ཟས་བསོད་སྟོམས་པ་དང་། སྒྲན་བསྐྱས་ཏེ་བོར་བ་དམ་བཅའ་
བའོ་ཞེས་གྱུང་འཆད་དོ། །སྤྱིང་གཞི་ལ་སོགས་པ་ཞུ་བར་གཏོགས་པའི་དབྱར་
གྱི་གཞིའོ། །

འདིར་སྒྲས་པ།

ཆོས་འདི་ཉམས་སུ་སྤང་ཞིང་རྒྱུད་ལ་སྒྲེས། །རྒྱུད་ལ་སྒྲེས་པས་གཞན་དྲིང་མ་
ཡིན་པའི། །གསུང་རབས་དགོངས་དོན་ཟབ་མོ་འཛོལ་བ་ལ། །རྩོད་མེད་དུགས་

པོའི་བྱིན་རྒྱབས་ཁྱགས་པ་ཡིན། །དྲགས་པོའི་བྱིན་རྒྱབས་མཐོང་ནས་བྱིན་
རྒྱབས་གཞན། །རི་མོའི་མར་མེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་ནས། །སྐྱབས་གནས་མཐར་
ཐུག་དྲགས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་ལ། །གསོལ་བ་འདེབས་པ་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་
ཡིན། །བདག་གིས་ལེགས་པར་བསམས་ན་འདུལ་བ་འདིའི། །བརྗོད་བྱ་ཐམས་
ཅད་དྲགས་པོའི་བཀའ་བརྒྱད་ལ། །གསོལ་བ་འདེབས་པའི་བསྐྱབ་བྱར་སངས་
རྒྱས་དང་། །སྤྱོད་བཅས་ཉན་ཐོས་༼༤༠༧༽བ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པར་གོ །
རྒྱས་འགོལ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལས། །དབྱར་གྱི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་
བཤད་རྗོགས་སོ།། །།

གསུམ་པ་ནི། གོ་རིམ་སྐབས་སུ་བསྐྱབ་པ་དང་། །དངོས་ཀྱི་དོན་ཉིད་བརྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

ལུང་ལས། དགག་དབྱེ་དབྱར་དང་གོ་ལྷགས་གཞི། །ཞེས་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་
གསུངས་ཀྱང་། །འདིར་ནི་དབྱར་གྱི་འོག་ཏུ་དགག་དབྱེའི་གཞི་བརྟན་ཏེ། །དབྱར་
གནས་པའི་མཐར་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་གོ་རིམ་དང་
མཐུན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལུང་གཞི་ཉིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་དང་། །ཕྱན་ཆེགས་སོགས་ཀྱིས་
བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྐབས་སུ་ཡི་དམ་ངན་པ་སྦྱང་། །དགག་དབྱེ་བྱ་བའི་

ཚུལ་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ངག་གི་ཉེས་པ་ཆར་བཅད་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ལ་མ་བཟོས་པར་དགོ་སྒྲོང་གིས་མི་
སྒྲུ་བའི་ཡི་དམ་བཅང་བར་མི་བྱའོ། །མི་སྒྲུ་བ་ནི་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་
ཡིན་ཅེས་ལུང་དང་ཉིད་བཤད་དང་ཁྲི་ཀ་ལས་སོ། །མི་སྒྲུ་བའི་ཡི་དམ་འདིས་
སྟེགས་པ་དག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྒྲུག་བསྐལ་ལས་གྲོལ་བ་བློབ་བོ་
སྟེམ་ན་ཉེས་པ་སྒྲོམ་པོའོ། །

གཉེས་པ་ལ། སྦྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ལ། དགག་དབྱེའི་དགོས་པ་ནི། ཆོས་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། དགག་དབྱེ་མ་བྱས་པའི་ཉེས་པ་ཁེགས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་རྣམ་པར་དག་པ་བྱ་བའི་དོན་དུ་དགག་དབྱེ་གསུངས་
ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་དག་པར་འགྱུར་
བ་སྟེ་དག་པའི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་དང་བཅས་ཏེ་དགག་དབྱེ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཉེས་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསོ་སྒྲོང་
གསུངས་ལ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། **འོད་ལྗན་ལས།** གསོ་སྒྲོང་དང་དགག་དབྱེ་
གཉེས་ཀྱི་དོན་ནི་གཅིག་༼༤༠༥ན༽པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་དགོངས་པ་གཅིག་ཡིན་
པར་བཤད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་དེ་དགག་དབྱེའི་ཡང་དགོས་པ་ཡིན་པར་
གྲུབ་པོ། །དེ་ཡང་དགག་དབྱེའི་གནས་སུ་འཇུག་པ་ན་དགོ་སྒྲོང་རྣམས་ལྟར་བ་

བཤགས་པ་དང་། རྩོམ་པ་དང་། ལྷུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་བྱས་ནས་
དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པར་འགྱུར་བའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་དགུ་ལས།

དང་པོ་ཡུལ་གང་ལ་དགག་དབྱེ་བྱ་བ་ནི། བྱིད་ཅག་ལས་གང་སྐྱས་ལྷུང་བ་
སློང་ན་ཡང་སློངས་ཤིག་ཅེས་སྟོགས་བཅུ་ན་གནས་པའི་དགེ་འདུན་མཐའ་དག་
ལ་སྟེ། ང་ལ་གཞན་གྱིས་ལྷུང་བ་སློང་ཡང་གང་ཟག་ཤུ་རིའི་བུས་མ་སློང་ཞིག་
ཅེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། གང་ཟག་འཛོག་པ་དམིགས་བསལ་དུ་གསུངས་པ་དང་།
མཐའ་དག་ལས་གཞན་དུ་ན་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་དགག་དབྱེ་བྱ་བ་ནི། ཚོས་རྒྱག་ལྷན་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
སྟེ་ལྷའི་རྩོམ་པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་།
ལུས་ཐ་མལ་པར་གནས་པ་དང་། གནས་ནས་མ་སྦྱང་བ་དང་། དགག་དབྱེ་
བཞག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐ་མ་
གཉིས་ནི་དགག་དབྱེ་བཞག་ན་དགག་དབྱེ་བཀག་པའི་ཆད་ལས་དང་འབྲེལ་
བའི་ཕྱིར་དང་། **འདི་ཉིད་ལས།** དབྱར་གནས་པ་ཞེས་གསུངས་ལ། གཞན་དུ་ན་
དབྱར་ཁས་སྒྲངས་སྟོབས་གྱིས་བཀག་པ་མེད་པས་ན་བཀག་པ་ལས་སྦྱེ་བ་མི་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དབྱར་གནས་ན་དབྱར་རལ་བས་ཀྱང་སྟེ། **ཉིད་བཤད་དང་**
རྒྱ་ཀ་ལས། དབྱར་རལ་བས་ཀྱང་དགག་དབྱེ་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་གསུངས་

སོ། །དེས་དགག་དབྱེ་བྱས་ན་ལྷུང་བའི་དགག་དབྱེ་དང་རྫས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་
མཚན་ཉིད་པའོ། །

གསུམ་པ་བྱེད་པ་པོ་གང་ལ་གོ་བར་༼༤༠༥བ༽བྱ་བ་ནི། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་
པོར་བསྐྱོས་པ་འབྲེལ་བ་མེད་པ་སྟེ་མེད་ན་གཞན་ལའོ་ཞེས་དམིགས་བསལ་དུ་
གསུངས་པས་སོ། །

བཞི་པ་གང་ལ་དགག་དབྱེ་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལྷུང་བའི་དགག་དབྱེ་ནི། ང་ལ་
ལྷུང་བ་སྟེ་ལྷ་པོ་གང་གིས་སྐྱེ་ན་ཡང་སྐྱེངས་ཤིག་ཅེས་པ་རང་གི་བསྐྱབ་པའི་
གཞི་མཐའ་དག་ལ་སྟེ། ང་ལ་ལྷུང་བ་གཞན་སྐྱེང་ཡང་སྐྱང་ལྷུང་གིས་ནི་མ་སྐྱེང་
ཞིག་ཅེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། གཞི་འཛོག་པ་དམིགས་བསལ་དུ་གསུངས་པ་དང་།
ཐོགས་འགའ་ལ་དགག་དབྱེ་བྱས་པས་དགོས་པ་རྫོགས་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །རྫས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ནི། ཁབ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་རྫས་
གང་ཡང་རུང་བའོ། །

ལྷ་པ་གང་དུ་དགག་དབྱེ་བྱ་བའི་གནས་ནི། མཚམས་པོ་ཆེའི་ནང་ཡིན་པ་སྟེ།
ལུང་གཞི་ལས། མཚམས་ཆེན་པོ་བཅད་པ་དེར་དགོ་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་འདུག་སྟེ་
གསོ་སྟོང་དང་དགག་དབྱེ་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དབག་ཚད་བྱེད་དང་གསུམ་
ཚུན་ཆད་ཀྱི་དགོ་སྟོང་ཀུན་དགག་དབྱེ་ལ་འདུས་པས་མཚམས་དེའི་དགོ་སྟོང་
ཀུན་དག་པར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་ལ་སྟོ་མཐུན་

བྱས་པ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་ལས་གཞན་གྱི་གནས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
པས་སོ། །གཙང་ཞིང་ཡངས་པ་ཡིན་པ་དང་། འཛིག་པའི་རྟེན་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་
གསོ་སྦྱང་ལ་བཤད་པའི་གནད་གྱིས་སོ། །

དུག་པ་གང་གི་ཆོད་གསལ་དབྱེ་བྱ་བའི་དུས་ནི། དབྱར་གནས་སྔ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་
གིས་སྟོན་ཟླ་འབྲིང་བའི་ཉེམས་ཐ་ཆུང་གི་ལ་སྟེ་དབྱར་རྣམས་ཀྱི་ཐ་མའི་ཉི་མ་
ལའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དུས་ཀྱི་སྔ་རོལ་དུ་བྱ་བ་དང་འོག་རོལ་དུ་བྱ་བ་ནི་
དམིགས་བསལ་ཡིན་ནོ། །

བདུན་པ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་དགག་དབྱེ་བྱ་བ་ནི། སྦྱོར་དངོས་མཚུག་གསུམ་
ལས། སྟོན་འགྲོའི་སྦྱོར་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཞག་བཅུ་ལྔ་ཟླ་བ་ཕྱིད་དུ་ཇི་
༼༤༠༧༽ ལྟར་བསྐྱབ་པ་དང་། ཆོས་བཅུ་བཞི་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་དང་། ཆོས་
བཅོ་ལྔའི་ལས་ཀྱི་མདུན་རོལ་དུ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་
སྟེ། སྦྱོད་ཡུལ་དུ་བརྗོད་པ་དང་། གནས་པ་དང་། མཆོད་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་
དང་། འཁོན་ཡོད་ན་བཟོད་པར་གསོལ་བ་སྟེ་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་
དང་། གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱན་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། བད་དང་བཅས་པས་
བཟོད་པ་ཞེས་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཆོས་བཅུ་བཞི་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་
ལ་གསུམ་སྟེ། མེང་གའི་བྲི་བརྒྱན་པ་དང་། ཆོས་བཤད་ཉན་འབྲུང་བ་སྦྱོད་ཡུལ་
དུ་བརྗོད་པ་དང་། མཆོན་ཐོག་ཐག་བཤད་ཉན་བྱ་བ་སྟེ་མེང་གའི་བྲི་བརྒྱན་ཅེས་

པ་དང་། རོ་མོད་མཚན་ཐོག་ཐག་ཅས་དང་། མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་དང་ཞེས་
སོགས་གཞུང་འདི་ཉིད་ལས་གོ་རིམ་བཞིན་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ར་ལས་གྱིས་མདུན་རོལ་ཏུ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ལ་ལྟ་
སྟེ། འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕན་ཚུན་ཀྱན་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་རྣམ་
བར་དག་པ་གཏན་ལ་དབབ་པས་མཚན་འདའ་བར་བྱ་བ་དང་། དགག་དབྱེ་
བྱེད་པ་པོའི་དགོ་སྟོང་བསྟོ་བ་དང་། དེས་རྩ་དར་རྩ་དགོ་འདུན་ལ་བྲིམས་པ་དང་།
གཞན་གྱིས་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་བྱ་བ་སྟེ། དེའི་ཆེ་འདུས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཕན་ཚུན་ཞེས་པ་དང་། གཞན་ལ་ནི་དེ་དག་གིས་ཞེས་པ་དང་། དགོ་སྟོང་
དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་བསྟོ་ཞེས་པ་དང་། དེས་རྩ་དར་རྩ་བྲིམས་ཞེས་པ་དང་
། དགག་དབྱེའི་སྤྱིར་གཞན་གྱིས་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གསུམ་གསུམ་དང་ལྟ་སྟེ་
ཡོངས་སུ་བགྲངས་ན། དགག་དབྱེའི་སྟོན་འགྲོའི་བྱ་བ་བཅུ་གཅིག་གོ། །གཉིས་
པ་དགག་དབྱེའི་དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ནི། སྤྲུལ་ལན་གསུམ་གྱིས་སོ། །གསུམ་
པ་མཛུགས་གི་ཆོ་ག་ནི། ཐབས་ཡིན་ནོ་ལེགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། དགག་
༼༤༠༧༽བྱེད་བྱས་པ་དགོ་འདུན་ལ་གོ་བར་བྱ་བའོ། །དེ་ལྟར་ལྟར་བའི་དགག་
དབྱེ་བྱས་ནས། རྩ་གྱི་དགག་དབྱེ་ནི་གཞུང་ཉིད་ན་གསལ་ལོ། །

བརྒྱད་པ་དམིགས་གྱིས་བསལ་བའི་དོན་ལ་དུག་ལས། ཡུལ་གྱི་དམིགས་
བསལ་ནི་གང་ཟག་འཛོག་པའི་དགག་དབྱེ་བྱ་བའོ། །བྱེད་པ་པོའི་དམིགས་

བསལ་ནི་མེད་ན་གཞན་ལ་འོ་ཞེས་སོ། །དངོས་པོའི་དམིགས་བསལ་ནི་གཞི་
འཛིག་པའི་དགག་དབྱེ་བྱ་བ་ལོ། །གནས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ནི་དགྱིལ་ལའོང་
བར་བྱའོ། །དུས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ནི་ལས་ལ་ནི་འདས་ན་ཉི་མ་ཤར་བའོ་ཞེས་
པ་དང་། འཐབ་གྲོལ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་དབང་གིས་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་ལམ་
འོག་ལོལ་དུ་དགག་དབྱེ་བྱ་བ་ལོ། །ཆོ་གའི་དམིགས་བསལ་ནི་རྒྱུན་དབང་གིས་
ལན་གཉིས་སམ། ལན་གཅིག་བརྗོད་པ་དང་། ཡོངས་དག་འབུལ་བ་དང་
། དགག་དབྱེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལོ། །བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཚུལ་ནི། །སྤྱོད་གསོ་
སྤྱོད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་བཞིན་ཅི་རིགས་པར་སྤྱར་ཏེ། བྱང་པར་ནི་དག་སྤྱོད་
བཞིས་གསོ་སྤྱོད་བྱིན་གྱིས་མི་སྤྱོད་པར་གསོ་སྤྱོད་དངོས་སུ་བྱེད་ཀྱང་།

འྲི་ཀ་

ལས། དག་སྤྱོད་བཞིས་ཀྱང་དགག་དབྱེ་བྱིན་གྱིས་སྤྱོད་པར་གསུངས་སོ། །

དགྲུ་པ་དགག་དབྱེའི་སྐྱོ་བཤད་པ་ནི། དབྱར་གྱི་ཚུལ་ནང་དུ་ལྷུང་བ་སྤྱོད་བྱེད་
བྱེད་པ་དང་། བྱར་ལྷུང་བྱེད་པ་དང་། དབྱར་གྱི་རྟེན་པ་བཞོད་པ་དང་། མཚམས་
ཀྱི་སྤྱོད་ལོལ་དུ་མཚན་མོ་འདེམ་བུ་སྤྱོད་བཞི་པོ་དེ་རྣམས་བཀག་པ་འབྱེད་པར་བྱེད་
པས་ན་དགག་དབྱེ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། མདོ་ཙམ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

དབྱར་གནས་པས་དག་འདུན་ལ་བདག་ལ་ཉེས་པ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་

དོགས་པའི་སྟེ་གནས་གསུམ་པོ་གང་ལགས་པ་དེ་ཆོ་དང་ལྷན་པ་དག་གིས་སྒྲིམ་
གིག། །བདག་གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་༼༧༠༩༽སྐབས་འབྱེད་དོ་ཞེས་དགག་དབྱེ་
བྱའོ། །དབྱར་རལ་ཀྱང་དགག་དབྱེ་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་རང་འགྲེལ་དང་ཁྱེ་ཀ་
ལས་བཤད་དོ། །

དུས་གང་གི་ཆོ་དགག་དབྱེ་བྱ་ཞེན། དབྱར་གནས་པ་ལྷ་གསུམ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་
མ་སྟོན་ལྷ་འབྲིང་པོའི་ཉལ་མ། སྟོན་ལྷ་ཐ་ཆུང་གི་ཉའི་ཉན་མ་ལའོ་སྟེ། **ཁྱེ་**
ཀར། ཐ་མའི་ཉན་མཚན་ལའོ་ཞེས་པའོ། །དགག་དབྱེ་དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ནི་
དུས་མཚན་མོར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དགག་དབྱེའི་སྟོན་འགྲོ་ཆེས་བཙེ་ལྷའི་ནུབ་མོར་
རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པས་ལས་ཀྱི་མདུན་རོལ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་མཚན་མོ་
འདའ་བ་སྟོན་དུ་བྱས་ནས་དགག་དབྱེའི་ལས་ནི་སྐྱུ་རེངས་འཆར་བའི་མདུན་
རོལ་དུའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། དགག་དབྱེ་བྱ་བ་སྦྱིར་བསྟན་དང་། རྒྱུན་དབང་དམིགས་ཀྱིས་
བསལ་བའོ། །དང་པོ་ལ། དགག་དབྱེ་སྟོན་འགྲོའི་བྱ་བ་དང་། དགག་དབྱེ་
དངོས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་། སྐབས་ཀྱི་དོགས་གཙོད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཞག་
བཙུ་སོགས་སུ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ། བཙེ་ལྷའི་མདུན་དུ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ། །དང་པོ་
ལ། སྦྱོད་པའི་ཡུལ་དུ་ཇི་ལྟར་བརྗོད། །གནས་དང་མཚན་རྟེན་བྱ་བ་
བསྐྱབ། །དང་པོ་ནི།

དག་འདུན་དགག་དབྱེ་མཛད་པར་འགྱུར་བ་དེ་སྤྱོད་ཡུལ་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱིམ་
ལ་སོགས་པ་དག་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱའོ་སྟེ་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་གནས་
བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་སྟེལ་བའི་བྱིར་རོ། །དབྱར་གནས་པར་
ཁས་ལེན་པའི་སྡེ་རོལ་དུ་གང་ཚུན་ཆད་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དོར་བྱེད་པ་
ཞག་བཅུ་འམ། ལྷ་བ་སྟེང་ལ་སོགས་པ་དེ་ཙམ་ནས་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ་
ཞེས་པ་སྟེ། **དབྱར་གྱི་གཞི་ལས།** ཞག་བཅུ་འམ་ལྷ་སྟེང་གིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་
བ་ཉིད་ན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱི་དོར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ལས་ནི་བདུན་ནམ་བརྒྱད་
དོ་༼༧༠བ༽ཞེས་སྐར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་དགག་དབྱེ་འབྱུང་བ་ཉིད་
ཀྱི་སྡེ་རོལ་ཞག་བཅུ་འམ། ལྷ་བ་སྟེང་དམ། ཞག་བདུན་ནམ་བརྒྱད་ན་སྤྱོད་ཡུལ་
དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །རི་སྐད་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། ད་སྟེན་ཆད་ཞག་
བཅུ་འམ་ལྷ་སྟེང་ལ་སོགས་པ་འདི་ཙམ་ན་དགག་དབྱེ་མཛད་པར་འགྱུར་ལ།
ཁྱིམ་པ་ཁྱེད་ཅག་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དགག་དབྱེའི་སྡེ་རོལ་ཞག་བཅུ་འམ་ལྷ་སྟེང་ལ་སོགས་པ་དེ་ཚུན་ཆད་ནས་
གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱན་པར་བྱའོ། །ཞག་བཅུ་འམ་ལྷ་བ་སྟེང་ལ་སོགས་པ་དེ་
ཚུན་ཆད་ནས་ཁང་པ་བརྟེན་པ་དག་བརྟེན་གོ། །དེ་ཚུན་ཆད་ནས་གཙང་ཁང་
ལྷུང་བུ་དག་ཀྱང་རི་མོ་བྱེའོ། །མཆོད་རྟེན་དག་གསོ་བ་དང་། གྱི་བྱད་རྒྱལ་ལ་

སོགས་པ་སྒྲུགས་པ་དང་། མེ་ཏོག་གི་ཕྱེང་བ་རྟིང་པ་བསལ་བ་ལ་སོགས་པ་
བྱེད། །

གཉིས་པ་ལ། སང་གའི་ཁྱི་ཉིད་བརྒྱན་པ་དང་། སྦྱོད་ཡུལ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་
དང་། ཐོག་ཐག་བཤད་ཉན་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆོས་བརྒྱ་བཞི་ནས་སང་གའི་ཁྱི་བརྒྱན་པར་བྱེད། །

གཉིས་པ་ནི།

ཆོས་བརྒྱ་བཞི་ལ་དོ་མོད་མཚན་ཐོག་ཐག་ཆོས་བཤད་པ་དང་། མཉན་པ་
འབྱུང་བར་འགྱུར་གྱི། དེར་ཆོ་དང་ལྡན་པ་བྱིམ་པ་བྱིད་ཅག་དག་གིས་འདུ་ཞིང་
ཆོགས་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་ཞེས་ཆོས་བརྒྱའི་ཉན་མོ་སྦྱོད་ཡུལ་གྲོང་ཡུལ་དུ་བརྗོད་དེ་
སྤང་སྤྱན་ནས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཆོས་བརྒྱ་བཞིའི་རྒྱབ་མོར་ཐམས་ཅད་ཆོགས་པ་ན་མདོ་སྡེ་དང་། འདུལ་བ་
དང་མ་མོ་འཛིན་པ་ལ་ཆོས་འཆད་པ་སོགས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་སྡེ་སྦྱོད་འཛིན་
པ་དེ་དག་གིས་ཆོས་བརྒྱ་བཞིའི་མཚན་ཐོག་ཐག་ཏུ་ཆོས་མཉན་པ་སྦྱིན་པར་
བྱེད། །

གཉིས་པ་ལ། གཏན་འབེབས་དུས་ཀྱི་ངེས་བརྒྱུང་བཅས། །དགག་དབྱེད་བྱེད་
པའི་དག་སྦྱོང་བསྒྲོ། །གཞན་སྦོལ་འབའ་ཞིག་ལས་བྱ་བ། །དེ་ཡིས་དར་ན་བྱིམ་

པའོ། །དང་། ༡༧༡༣། རོ་ནི།

ཆོས་བཙུ་བཞི་ལས་གཞན་ཆོས་བཙུ་ལུ་ལོ་ལ་ནི་མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་
དང་མ་མོ་འཛིན་པ་དེ་དག་གིས་དགག་དཔྱེའི་ལས་ལ་མ་བབ་ཀྱི་མདུན་རོལ་
ཚུན་ཆད་དུ་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་གཏམ་རྒྱུ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པས་ཏེ། **གཞི་**
འབྲེལ་ལས། དགག་དཔྱེའི་ལས་ཀྱི་མཐུག་དང་། སྐྱ་རེངས་དང་པོ་མི་ཕྱད་པ་དེ་
ཅམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་མཚན་མའི་ཆ་འདེལ་བར་བྱའོ། །དགག་དཔྱེའི་ལས་དང་པོ་
ཅོམ་པ་ཚུན་ཆད་དུ་ནི་ཆོས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས། **དྲི་ཀ་ལས།** མདོ་འག་མའི་
སྐབས་ནས་བཤད་དོ་ཞེས་སོ། །

དགག་དཔྱེའི་ལས་དེ་གང་གི་ཆེ་བྱ་ཞེ་ན། དགག་དཔྱེའི་ལས་ནི་སྐྱ་རེངས་
འཆར་བའི་མདུན་རོལ་དུ་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཟིན་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྦྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། དགོས་པའི་དོན་ནི།
མ་བསྐྱོས་པ་ལ་དགག་དཔྱེ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ལྷུང་བ་མི་འབྱུང་བའོ། །

བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་བཞི་ལས།

དང་པོ་ཡུལ་གང་བསྐྱོ་བ་ནི། ཆོས་བཙུ་ལུ་དང་ལུན་པ་བསྐྱོ་སྟེ། བསྐྱོ་ཡུལ་
ཐུན་མོང་བ་ཆོས་བཙུ་བཞི་སྒར་བཤད་པའི་སྟེང་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པ་སྟེ་བྱད་མེད་
ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། གཞན་དུ་ན་རྟེན་དམན་པས་དགོས་པ་རྫོགས་པ་མི་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་བསྐྱོ་བ་ནི། དགོ་འདུན་མཚན་

ཉིད་བཞི་ལྟན་གྱིས་སོ། །གསུམ་པ་ཆོག་གང་གིས་བསྐྱོ་བ་ནི། གསོལ་གཉིས་ཀྱི་
ལས་ཀྱིས་སོ། །བཞི་པ་བསྐྱོས་པའི་བྱ་བ་ནི། ལྷ་དར་གྱི་བྲིམས་པ་ལ་སོགས་
བའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ལས་ཀྱི་དང་པོ་ཁོ་ནར་དགོ་སྒྲོང་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་བསྐྱོ་བར་བྱའོ། །དགོ་
འདུན་མང་བའི་ཕྱིར་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་གཅིག་གིས་མི་ལུས་ན་དགོ་སྒྲོང་དགག་
དབྱེ་བྱེད་པ་དུ་མ་བསྐྱོའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དེ་བསྐྱོས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་དགག་དབྱེ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྤྲས་གསོལ་བར་བྱ་ཞེ་
ན། དགག་དབྱེ་བྱེད་པར་བསྐྱོས་པ་དེ་ལས་གཞན་ཅིག་གིས་དགོ་འདུན་ལ་
གསོལ་༼༤༡༡བ༽བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་བྱའོ། །དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་འདི་ལ་
གྲལ་ཆར་གཅིག་ལ་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་དུ་མ་དག་གིས་གྲལ་གྱི་ཆ་སྟོན་སྤྲད་དུ་
བྱས་པ་ལས་དགག་དབྱེ་བྱེད་རུང་ངོ་། །

བཞི་པ་ནི།

དགག་དབྱེ་བྱེད་པར་བསྐྱོས་པ་དེས་དང་པོར་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་རྩ་
དར་གྱི་བྲིམ་པར་བྱའོ་སྟེ། **ལུང་ལས།** འཇག་མ་བྲིམས་ལ་ཞེས་གསུངས་ལ།
གཞི་འབྲེལ་ལས། ཀྱུ་ཤ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྩའི་རྣམ་པ་རྟོན་པོ་སྟེ་རྩ་དར་གྱི་ཞེས་བྱ་

བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །ཞེས་སོ། །**ཁ་ཆེ་རྩལ་གྱི་འཕེལ་ལྔ་པ་**། རན་པའི་ལྷང་པ་ཡིན་
ཅེས་གསུངས་སོ། །དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ན་རྩལ་དར་ལྔ་ལག་པས་བཟུང་དགོས་པ་
འདི་གཞུང་གང་ནས་བཤད་ཅེས་འདྲི་ན། འདིར་ཁྱིེ་ཀ་ལས་དགག་དབྱེ་བྱེད་
དང་། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀའི་ལག་པས་བཟུང་བར་བྱའོ་ཞེས་བཤད་
ཅིང་། **བསྐྱེད་པ་ལས།** རྩལ་གྱི་ཤ་ཅུང་ཟད་ལག་པས་བཟུང་བར་བྱའོ། །རྩལ་ཉིང་
པ་རྒྱང་པས་མཐའ་ཉི་དགག་དབྱེ་བྱེད་པའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་དགོངས་པ་ནི་རྩལ་
གྱི་ཤ་འདི་དག་འདུད་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་ལྷང་བ་ཆོས་བཞིན་དུ་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དགོ་སྒྲོང་ནམས་ལ་འདུད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྟོན་
པའམ། དབྱར་དུལ་བས་རྩལ་མཐའ་ཀྱང་སྒྲོག་ཆགས་ལ་གཞོད་པ་མེད་པར་གོ་
བའི་ཚད་ཡིན་ཅེས་མན་ངག་ལས་སོ། །དགོ་སྒྲོང་རེ་རེའི་དགག་དབྱེ་བྱེད་ཟེན་
གིས་བར་དུ་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོའི་དགོ་སྒྲོང་དེས་དགོ་སྒྲོང་རེ་རེའི་མདུན་དུ་
འདུག་པར་བྱའོ། །དང་སང་ནི་དགོ་སྒྲོང་གསུམ་གསུམ་གྱི་མདུན་དུ་འདུག་པར་
བྱེད་དེ། ཆོགས་ཆུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་མདུན་ན་
གནས་པ་དེ་ལ་དགོ་སྒྲོང་རེ་རེས་ཀྱང་དགག་དབྱེ་གོ་བར་བྱ་བའི་སྐྱེས་ནི་ལན་
གསུམ་མོ། །ལན་གསུམ་བཞུགས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ནད་པ་ངལ་བ་དང་། གནས་
མལ་པན་སྐྱེན་དུ་འཁྱུར་༼༧༩༽བ་དང་། ཆོས་སྒྲན་པར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པས་
གཡངས་ཉི་དགག་དབྱེའི་དུས་སྐྱེ་རེངས་འཆར་ཀ་ལས་ཡོལ་བ་དང་གཞོད་པ་

བྱུང་ན་སྒྲགས་ལན་གཉིས་སོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་ན་ཡང་ལན་གཅིག་གོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལྷུང་བའི་དགག་དབྱེ་བཤད་པ་དང་། །རྩམ་གྱི་དགག་དབྱེ་རི་
ལྷུང་བསྟན། །དགག་དབྱེ་བྱ་བའི་གོ་རིམ་མོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་གཞི་ལྷུང་བ་
བརྗོད་པ་དང་། །མཇུག་གི་ཆོག་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་དེས་དགོ་སྤྱོད་གི་གྲུལ་གྱི་དགག་དབྱེ་རྫོགས་པ་ན་
དགག་དབྱེ་བྱེད་པོ་གཞན་ཅིག་ལ་རང་གི་དགག་དབྱེ་བྱའོ། །དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་
པོར་བསྐྱོས་པ་གཅིག་ལས་མེད་ན་བསྐྱོས་པ་དེའི་དགག་དབྱེ་སུའི་མདུན་དུ་བྱ་
ཞེན། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་མེད་ན་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོར་བསྐྱོས་པ་
ལས་གཞན་བྱེད་པ་པོར་མ་བསྐྱོས་པའི་དགོ་སྤྱོད་གཅིག་ལ་རང་གི་དགག་དབྱེ་
གོ་བར་བྱ་སྟེ། གྲུལ་ན་ལའོད་པའི་དགོ་སྤྱོད་གཞན་གྱི་མདུན་དུ་དགག་དབྱེ་བྱེད་
པ་པོ་རང་གི་དགག་དབྱེ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དགོ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགག་དབྱེ་བྱས་ཟེན་པའི་རྗེས་ལ་དགོ་འདུན་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགག་དབྱེ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་དེས་དགོ་སྤྱོད་
གི་དགོ་འདུན་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལེགས་
པར་དགག་དབྱེ་མཛད་དོ། །ཤིན་ཏུ་དགག་དབྱེ་མཛད་དོ་ཞེས་བསྒྲུབ་པར་
བྱའོ། །ལེགས་པ་ནི་མཛེས་ཤིང་ཁ་ན་ཐོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ལ། ཤིན་ཏུ་ནི་ཐེ་

ཚུམ་མེད་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གིན་ཏུ་དགག་དབྱེ་མཛད་དོ་ཞེས་བསྐྱབས་མ་ཐག་ཏུ་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་དེས་
རང་གི་རྩལ་གང་ཡང་རུང་བ་སྟེ་རུང་ཡང་རུང་བས། ཐ་ན་ཁབ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་
དགོ་འདུན་ལ་རྩལ་གྱི་དགག་དབྱེ་བྱེད། །རྩལ་དགག་ནི་སྤྱོད་པར་བྱ་བའི་རྩལ་
ལ་༼༢༡༽པ་དགོ་འདུན་པ་སྤྱོད་བྱངས་པ་བརྩམ་པར་བྱ་བ་སྟེ།

འྲི་ཀ་

ལས། སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་གྱི་བསོད་ནམས་གྱི་འདུ་བའི་སྒྲིའི་བྱེ་བྲག་བསྟན་
པའི་བྱིར་བཙས་ཏེ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། **འྲི་ཀ་ལས།** དགག་དབྱེ་
བྱས་པའི་དགོ་སྒྲོང་གི་དགོ་འདུན་ནི་དགོ་ལེགས་གྱི་བསམ་པ་ཙན་ཡིན་པའི་
བྱིར་དང་། བྱམས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བསོད་ནམས་གྱི་
ཞིང་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྤྱོད་པ་བྱིན་ན་འབྲས་བུ་ཆེས་
མང་པོར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །རི་ལྟར་བརྩམ་ཞེན། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་
དེས་ཁབ་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་དེ་ལག་ཏུ་སྒྲངས་ནས་དགོ་འདུན་ལ་ཚིག་གིས་
རྩལ་གྱི་དགག་དབྱེ་བརྩམ་པར་བྱེད། །དགོ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་དགོངས་སུ་
གསོལ། །ཁབ་ལ་སོགས་པ་རྩལ་འདི་ལྟ་བུས་ཀྱང་དབྱར་གནས་པའི་དགོ་སྒྲོང་
གི་དགོ་འདུན་ལ་དགག་དབྱེ་བྱིར་རུང་ངམ་ཞེས་རྩལ་གྱི་དགག་དབྱེ་བྱེད། །

གསུམ་པ་ནི།

རྩམ་གྱི་དགག་དབྱེ་བྱས་པ་དེའི་འོག་ཏུ་དགག་དབྱེ་བྱེད་པོ་དེས་དག་ཚུལ་
རྣམས་ལ་དགག་དབྱེ་བྱའོ། **ལུང་གཞི་ལས།** དེའི་འོག་ཏུ་དག་སྒྲོང་མ་རྣམས་
དང་། དག་སྒྲོབ་མ་རྣམས་དང་། དག་ཚུལ་ལ་དང་། དག་ཚུལ་མ་རྣམས་དགག་
དབྱེ་བྱེད་དུ་གཞུག་གོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་གཞུང་དུ་བཀོད་པའི་གོ་རིམ་ཙམ་
ཡིན་གྱི། ལག་ལེན་གྱི་གོ་རིམ་ནི་**མདོ་རྩ་བར།** དག་སྒྲོང་མའི་དགག་དབྱེའི་
སྒྲོན་དུ་དག་ཚུལ་གྱི་དགག་དབྱེ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། **རང་གི་རྣམ་བཤད་དང་ཁྱི་**
ཀ་ལས། རང་གི་སྤྱོད་པ་མ་རྩོག་པར་སྤྱོད་པ་གཞན་ལ་འདུག་པར་མི་རིགས་
བས་སོ་ཞེས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་དག་སྒྲོང་མ་རྣམས་ལ་དགག་དབྱེ་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དག་སྒྲོང་དབྱར་གྱི་ནང་དུ་ཞག་བདུན་ལ་སོགས་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་
༼༤༽ ༣ན། གནས་གཞན་དུ་སོང་བས་གནས་གཞན་དེར་དབྱར་སྤྲ་མར་ཁས་
སྒྲངས་པའམ། ཆོས་གྲངས་ནོར་བའམ་འཐབ་གྲོལ་ཅན་འོང་བའི་སྐྱོན་གྱིས་སྤར་
དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ན། གནས་གཞན་དེར་དག་སྒྲོང་སྒྲོ་བུར་དུ་འོངས་པ་དང་།
གཞུག་མར་གནས་པ་དེ་དག་དང་སྒྲུབ་ཅིག་དགག་དབྱེ་བྱས་ན་དགག་དབྱེ་བྱས་
པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། **ཁྱི་ཀ་ལས།** གང་དུ་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་དེ་ཉིད་དུ་
དགག་དབྱེ་རེས་པར་འཆགས་གྱི། གཞན་དུ་ནི་མི་འཆགས་སོ་སྟུམ་དུ་དོགས་པ་
བསལ་བའི་བྱིར་ཞེས་སོ། །དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་བུད་མེད་དག་སྒྲོང་མ་ལ་ནི་

དག་སྤྱོད་ཕལམ་དག་སྤྱོད་མ་ལ་སོགས་པས་དགག་དབྱེ་བྱས་ན་དགག་དབྱེ་བྱས་
པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། **ཁྲི་གར།** ལུང་མེད་གྱི་དག་འདུན་ལ་ཡང་སྐྱེས་པས་དགག་
དབྱེ་བྱ་སྟེ། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ནི་སྐྱེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར་
རོ། །དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོར་བསྐྱོས་པའི་དག་སྤྱོད་དེ་དག་སྤྱོད་མར་མཚན་གྱིར་
པ་ལ་ཡང་དག་སྤྱོད་ཕལམ་དག་སྤྱོད་མ་ལ་སོགས་པས་དགག་དབྱེ་བྱས་པ་ན་
དགག་དབྱེ་བྱས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། དགག་དབྱེའི་དུས་གྱི་སྤར་བྱ་བར། །གང་ཟག་གཞི་འཛིག་དགག་
དབྱེ་དང་། །འཐབ་རྒྱུན་དུས་སྤར་ཡང་འོག་བྱ། །དང་པོ་ནི།

ཡུལ་འབྲུག་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་པས་དབྱར་གནས་པར་མི་རུས་པ་ཉིད་
ཡིན་ན་རང་གི་མིག་སྤེལ་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དག་སྤྱོད་མའུན་ན་གནས་པ་དེ་
ལ་དག་སྤྱོད་འགོ་བར་རྩོམ་པ་དེས་ཚོགས་གྱི་དགག་དབྱེ་གོ་བར་བྱས་ཏེ་འགོ་
བར་བྱའོ། **ཡུང་གཞི་ལས།** དག་འདུན་འབྲུག་པའི་དམག་གི་འཛིགས་པ་བྱུང་
ནས་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་བྱོས་སོ། །དག་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱང་གཏོར་
ལུང་ག་ཏུ་ཆོས་གོས་རྣམས་ཐུམ་པོར་བྱས་ཏེ་ཐོག་ནས་ཕན་ཚུན་བལྟས་ཏེ་ཆོ་དང་
ལྷན་པ་དག་༼༤༡༩བ༽དང་དག་འདུན་གྱི་དགག་དབྱེ་ཆོས་བཙོ་ལུ་པ་ཡིན་མོད་
གྱི། གང་གི་ཆོ་དག་འདུན་མཐུན་པ་རྟེན་པ་དེའི་ཆོ་དགག་དབྱེ་བྱའོ། །ཞེས་
བརྗོད་ནས་འདོང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོ་ག་དེ་བས་ཆོག་མང་བ་ཞིག་

རྒྱུ་ཀ་ལས་བཤད་དེ། ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཆོག་དེ་དང་། རྒྱུ་ཀ་ལས་བཤད་
པའི་ཆོག་དེ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་རུང་ངོ་། །ཆོགས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་འདི་ལ་ནི་
ཆོས་གངས་བཙུ་ལྷ་པ་ངེས་བཟུང་དུ་མི་དགོས། དག་འདུན་འདུ་མི་
དགོས། དགག་དབྱེ་བྱེད་པོ་བསྐྱོ་མི་དགོས། གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ཆོག་མི་
དགོས། ལྷ་དར་རྩ་བྱིམ་མི་དགོས་སོ། །དགག་དབྱེའི་དུས་ལ་མ་བབ་པར་
དབྱར་གྱི་ནང་དུ་བྱ་བས་འགྲོ་དགོས་ན་ཆོས་བཙུ་ལྷ་འཕུ་བཞི་ལ་དགག་དབྱེ་
བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བདག་ལ་ལྟུང་བ་གཞན་གྱིས་སྐྱེངས་ཤིག །དག་འདུན་ལྷག་མའི་སྤེས་ནི་མ་
སྐྱེང་ཞིག་ཅེས་པ་ལྷ་བྱ་ལྟུང་བའི་སྤེ་ཆོན་གྱི་གཞིའམ། བདག་ལ་ལྟུང་བ་གཞན་
གྱིས་སྐྱེང་ཞིག །བྱུང་མེད་ལྷ་བྱ་གང་ཟག་འདི་ལས་བྱུང་བའི་ལྟུང་བས་ནི་མ་སྐྱེང་
ཞིག་ཅེས་གང་ཟག་གམ། གཉིས་ཀ་བཞག་ནས་ཀྱང་དགག་དབྱེ་བྱར་རུང་ངོ་
། །གཞི་བཞག་པ་དང་། གང་ཟག་བཞག་པ་དང་གཉིས་ཀ་བཞག་པ་སྟེ། དགག་
དབྱེ་བྱེད་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་དག་འདུན་གྱིས་ནོད་པར་བྱའོ། །ལྟུང་བ་གཞན་
གྱིས་ནི་སྐྱེངས་ཤིག །ཕམ་པའི་ལྟུང་བས་ནི་མ་སྐྱེང་ཞིག་ཅེས་ཟེར་ན་ཕམ་པ་
ཉམས་ན་ལྟུང་བ་གཞན་སྐྱེངས་ཀྱང་དོན་མེད་པས་ན་གཞི་བཞག་པར་བྱ་བ་
མཐའ་ཕམ་པ་མ་གཏོགས་པ་དག་འདུན་ལྷག་མ་ལ་སོགས་པ་སྤེ་ཆོན་གང་ཡང་

རུང་བར་འཛོག་ཅིང་། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ཉིད་ན་དགོ་འདུན་རྣམས་དང་དགག་
དབྱེ་བྱེད་པོ་དགོ་སྒྲོང་གིས་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །དང་པོ་གཞི་རྒྱུད་པ་འཛོག་པ་
ལ་འདི་རྒྱད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བོས་ནས་དགོ་
༼༧༩༩༽འདུན་དུ་གྱུར་པའི་དགོ་སྒྲོང་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་
ནས་ཀྱང་གཞི་འཛོག་པར་བྱེད་ཅིང་། གང་ཟག་འཛོག་པར་མི་བྱེད་པ་དེའི་དོན་
དུ་གནས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཤིང་འདུག་པ་མ་ཡིན་གྱིས། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནི་གསོ་སྦྱོང་གསུངས་
ལ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་གི་ཆོས་རྣམ་པར་དག་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར་
ནི་དགག་དབྱེ་གསུངས་པས། གལ་ཏེ་བདག་ལ་ཕམ་པའི་ལྷུང་བ་མེད་པར་
སེམས་ཤིང་གཞི་དང་གང་ཟག་བཞག་པ་མེད་པའི་དགག་དབྱེ་བྱེད་པར་འདོད་
ན་བཞག་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དགག་དབྱེ་ཀྱིས་ཤིག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་གང་ཟག་འཛོག་པ་ནི། **རྟེན་གཤམས།** གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་
ཟག་གང་ལ་རེག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་
བྱའི། སྐྱེད་བ་པོ་དང་སྐྱེད་བར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། སྤྲ་མ་
རྣམས་ནི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་ལྷ་རིའི་བུས་ནི་བདག་ལ་མ་སྐྱེད་ཞིག་ཅེས་གང་
ཟག་འཛོག་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་གང་ཟག་རྒྱུད་པ་འཛོག་པ་ལ་འདི་
རྒྱད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཆོ་དང་ལྷན་པས་ཅི་

ནས་ཀྱང་གང་ཟག་འཛིག་པར་བྱེད་ཅིང་། གཞི་འཛིག་པར་མི་བྱེད་པ་དེའི་དོན་
དུ་འདུས་གིང་འདུག་པ་མ་ཡིན་གྱིས། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཞེས་པ་
ལ་སོགས་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་དང་། གསུམ་པ་གཞི་དང་གང་ཟག་གཉིས་
ཀའི་འཛིག་པ་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅིས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་བོ་ཅག་
ནི་ཆོ་དང་ལྡན་པས་ཅི་ནས་ཀྱང་གཞི་ཡང་འཛིག་པར་བྱེད་ཅིང་། གང་ཟག་ཀྱང་
འཛིག་པར་བྱེད་པ་དེའི་དོན་དུ་འདུག་ཅིང་འདུས་པ་མ་ཡིན་གྱི། འདི་ལྟར་
བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པའི་འོ། །གཞི་
བཞག་པའམ། རྒྱུ་ལ་གང་ཟག་བཞག་པའམ་གཉིས་ཀ་བཞག་ནས་དགག་
དབྱེ་བྱེད་པ་དེ་དགོ་འདུན་རྣམས་དང་། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོའི་དགོ་སྤྲོད་གིས་
ཁས་སྤངས་ཏེ་དགག་དབྱེ་བྱས་ཟིན་པ་ཉིད་ན་བྱིས་གང་ཟག་དེས་བསྟོན་པར་
བྱེད་དེ། གཞི་བཞག་པའམ་གང་ཟག་བཞག་སྟེ་དགག་དབྱེ་བྱས་ཟིན་པ་ཉིད་ན་
བདག་གིས་ནི་བཞག་པ་ཉིད་གཏན་ནས་མ་བྱས་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཞག་གོ་
ཞེས་བཞག་པ་སྦྱིར་ལ་བསྟོན་པའམ། དགོ་འདུན་ལྟག་མའི་སྟེ་ཆོན་བཞག་སྟེ་
དགག་དབྱེ་བྱས་ཟིན་པ་ཉིད་ན་བདག་གིས་ནི་ལྟག་མའི་སྟེ་ཆོན་མ་བཞག་
གི། ལྟར་བྱེད་གྱི་སྟེ་ཆོན་བཞག་གོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་བཞག་པ་བྱེ་བྲག་ལ་བསྟོན་
པས་ནི། སྤར་དགོ་འདུན་རྣམས་དང་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོའི་དགོ་སྤྲོད་གིས་དེའི་
དགག་དབྱེའམ། ཁས་སྤངས་པ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་གཟོད་བྱ་མི་དགོས་

སོ། །བསྐྱོན་པ་དེ་ལ་བཞག་པ་སྡུ་མ་སྟེ་བཞག་པ་སྦྱིའམ། བཞག་པ་བྱི་མ་འདིའི་
རྣམ་པ་སྟེ་བཞག་པ་བྱེ་བྲག་དེ་ལྟ་བུ་ཅུང་ཟད་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་དེ། བཞག་པ་སྦྱི་
ལ་བསྐྱོན་པ་འམ་བཞག་པ་བྱེ་བྲག་ལ་བསྐྱོན་པའི་ཆོག་སྦྱ་ན་བརྒྱན་དུ་སྦྱ་བའི་ཁ་
ན་མ་ཐོ་བ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གལ་ཏེ་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་དག་གི་རང་གིས་གནས་དེར་དགག་
དབྱེ་བྱེད་པའི་གནས་སུ་གནས་གཞན་ནས་དགོ་སྒྲོང་འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་དག་
འོང་ཞིང་། དགག་དབྱེའི་ཆོ་འཐབ་གྲོལ་བྱེད་དུ་འོང་བར་ཐོས་པར་གྱུར་ན།
གལ་ཏེ་དབྱར་ཁས་སྒྲངས་ནས་གསོ་སྦྱོང་གཉིས་སམ། གསུམ་ཐལ་བར་གྱུར་ན་
དགག་དབྱེ་དུས་ལ་མ་བབ་ཀྱང་རུང་སྟེ་འཐབ་གྲོལ་བ་དེ་གནས་དེར་མ་འོངས་
པ་ཉིད་ན་ལྷ་བ་ཉ་གི་གཅིག་གི་དུས་དང་སྦྱར་ཏེ་དགག་དབྱེ་བྱའོ། །གསོ་སྦྱོང་
གཉིས་ཐལ་ནས་སམ། གསོ་སྦྱོང་གསུམ་ཐལ་ནས་ཉ་གི་གཅིག་གི་དུས་དང་
སྦྱར་ཏེ་དགག་དབྱེ་བྱས་ན་ནི་དབྱར་ལྷ་བ་གསུམ་གྱི་༼༤༡༽ཐུད་གནས་པ་
དང་སུམ་གཉིས་གནས་པ་ཡིན་པས། རྒྱུན་དབང་གིས་ཡུན་དེ་ཙམ་ཞིག་གནས་
ན་དབྱར་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དོན་དེ་ལྟར་ཁྱེ་ཀ་ལས་
བཤད་དོ། །འདིའི་འཐད་སྒྲུབ་ནི་**རང་འགྲེལ་དང་ཁྱེ་ཀ་ལས།** ཐམས་ཅད་
ལ་འང་བྱེད་བྱས་པ་ནི་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་ལ།

ཕལ་ཆེར་བྱས་པ་ནི་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཕགས་པའི་གྲགས་པ་ཡིན་པས་
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཆོ་གནས་དེའི་དག་འདུན་ཐམས་ཅད་དགག་དབྱེ་ལྟ་
ཅིག་ཏུ་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་མ་གྲུབ་ན་མཚམས་པོ་ཆེ་བའོལ་ལ་དགྱིལ་འཁོར་བ་
ལྷའམ་དུག་ཏུ་སློ་མཐུན་པར་བྱ་ཞིང་དགག་དབྱེ་སོ་སོ་བྱའོ། །

འོན་ཏེ་དགྱིལ་འཁོར་བ་ལྷའམ་དུག་ཏུ་སློ་མཐུན་པར་བྱས་ཟིན་ཀྱང་དགག་
དབྱེ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་དེར་འཐབ་གྲོལ་བ་དག་འོང་ན་རི་ལྟར་བྱ་ཞེན། **ལྷོ་**
ཀ་ལས། དགག་དབྱེ་མ་བྱས་པའི་སྐབས་དེར་འཐབ་གྲོལ་བ་དག་འོང་ན་དེ་དག་
ལ་ངག་གིས་བཤེས་པའི་ཆོག་གིས་བསུས་ནས་འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་དེའི་ལྷང་
བཟེད་དང་། ཆོས་གོས་སྤང་བ་དང་། གནས་ཁང་དང་། བྱམས་དང་། ཁང་པ་
བརྟེན་པ་བསྒྲོ་བ་དང་། བྱམས་དང་སྦྱུམ་བཤག་གི་རྟེན་པ་བསྐྱབས་པ་དང་། ཆོས་
མཉན་པ་སྦྱིན་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་མ་གྲུབ་རྒྱུར་པ་དག་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་
བདག་ཉིད་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ན་སྤར་དགྱིལ་འཁོར་བ་
ལྷའམ་དུག་ཏུ་སློ་མཐུན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་བ་དག་ཏུ་འཐབ་གྲོལ་བ་དེས་མ་ཆོར་
བར་གསོ་སྦྱོང་བྱའོ། །འཐབ་མོ་བ་ལ་འདུན་པ་སྤངས་ཏེ་གསོ་སྦྱོང་བྱའོ་ཞེས་
འགྲེལ་ཆུང་ལས་བཤད་ཀྱང་འཐབ་མོ་བ་ལ་འདུན་པ་སྤང་བར་མི་རིགས་
སོ། །དེའི་ཆོ་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་པ་དེ་འཐབ་གྲོལ་བ་དེས་ཆོར་ཏེ། འོ་ན་པོད་ཁྱོད་ཀྱི་
དགག་དབྱེ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་ཅིས་ཟེར་བ་དེ་དག་

༼༤༧༽ལ་གཏུག་མར་གནས་པ་དག་གིས་འདི་སྐད་ཅེས། ཚེ་དང་ལྷན་པ་
དག་དགག་དབྱེའི་དུས་ཡིན་མིན་མ་དཔྱད་པར་སྔོན་ཅིག །ཁྱེད་ཅག་སློ་བུར་དུ་
ལྷག་པ་མ་ཡིན་གྱི། གསོ་སྦྱང་དང་དགག་དབྱེའི་དུས་དཔྱད་པའི་དོན་འདི་ནི་
གཏུག་མར་གནས་པ་དག་གིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
དབྱར་རྩ་བ་གསུམ་རྫོགས་པའི་མཐར་དགག་དབྱེའི་དུས་སུ་གསོ་སྦྱང་བྱས་པའི་
རྗེས་ལ་འཐབ་གྲོལ་བ་དེ་དག་གནས་དེ་ནས་ཕྱིར་དོང་བ་དག་ན་གསོ་སྦྱང་གི་
དུས་སུ་དགག་དབྱེ་བྱའོ་སྟེ། དགག་དབྱེའི་ལས་འདི་ནི་གསོ་སྦྱང་དང་རིས་
མཐུན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགག་དབྱེའི་གཞིའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ནང་ཞེ་འགས་པ་དང་བཅས་པས་ཕན་ཚུན་བཟོད་པར་གསོལ་བ་མ་བྱས་པར་
དགག་དབྱེ་མི་བྱའོ། །དེ་སྟེ་ཞག་བཅུ་ལྔ་རྩ་བ་ཕྱེད་ཀྱིས་དགག་དབྱེ་འབྱུང་བར་
འགྱུར་བ་ཉིད་ན་བཟོད་པ་གསོལ་བ་དེའི་དུས་ཡིན་ནོ། །ལུང་ཁ་ཅིག་ལས་ནི་
ཞག་བདུན་ནམ་བརྒྱད་ན་ཞེའོ། །དགག་དབྱེའི་དོན་དུ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པ་མི་
མང་པོ་འདུས་པ་ནི་བཟོད་པར་གསོལ་བ་དེའི་དུས་མ་ཡིན་ནོ། །དེར་སེམས་
གཏོད་པར་མི་རྣམས་ལ་བཟོད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཀྱང་སྦྱངས་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་སོ། །འགྲེལ་རྒྱུད་ལས་ནི་འདུས་པའི་སྤྱིར་ཡང་སྤྱིའི་བཟོད་
པ་གསོལ་ཞེས་སོ། །ནད་དང་བཅས་པ་དེས་བཟོད་པ་བྲལ་བར་མ་བྱས་པར་

དགག་དབྱེ་མི་བྱའོ། །ཆེས་བཙོ་ལྷའི་དགག་དབྱེའི་རྩམ་དེའི་ཆེ་གནས་དེར་
འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་ཀྱན་དགའ་བར་མ་བྱས་པར་མི་
བྱའོ། །དགག་དབྱེའི་རྩམ་སྲུ་མ་ཟད་རྩམ་གཞན་གྱི་ཆེ་ཡང་གཤེ་བ་དེ་བདག་
གིས་ཉེས་ཏེ་བདག་ལ་གཞན་གྱིས་གཤེ་བ་ལ་བཟོད་པ་མི་གསོལ་བར་མི་
བྱའོ། །དག་སྦྱོང་མས་དག་སྦྱོང་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གནས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་
བཟོད་པ་གསོལ་བར་མི་བྱའོ། །དག་སྦྱོང་༼༡༧༩༽མས་དག་སྦྱོང་ལ་བཟོད་
གསོལ་བྱེད་པ་ན་དག་སྦྱོང་མས་དག་སྦྱོང་གི་རྒྱུ་བ་གཉིས་ལ་ཐུག་བྱས་ཏེ་
བཟོད་གསོལ་མི་བྱའོ། **ཁྱི་ཀ་ལས།** འདི་ནི་བཟོད་པ་མི་བྱུང་དུ་མི་རུང་བའི་སྒྲུ་
ཐབས་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །དག་སྦྱོང་གིས་བཟོད་ན་དག་སྦྱོང་མས་དག་
སྦྱོང་གི་རྒྱུ་བ་གཉིས་ལ་མགོ་བོས་ཐུག་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བར་བྱའོ། །དག་སྦྱོང་མ་
བཟོད་པ་གསོལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལ་དག་སྦྱོང་གིས་འགོངས་ཏེ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་
པ་མ་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བར་མི་བྱའོ། །དག་སྦྱོང་མ་བཟོད་གསོལ་བྱེད་པའི་
ཆེག་ལས་འདའ་བ་སྟེ། །བཟོད་པ་མི་བྱུང་བར་མི་བྱའོ། །བཟོད་པ་གསོལ་བར་
བྱེད་ན་དུམ་བུ་ཚུགས་སྲུ་འབྲལ་ལ་བཟོད་པ་གསོལ་བར་མི་བྱ་བར་བཟོད་པར་
བྱ་བ་ལ་མདུན་རོལ་དུ་སྤར་བཤད་སྦྱོང་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་པའི་གང་ཟག་
ཅིག་ལ་ཤད་ཀྱིས་སྦྱོང་དུ་གཞུག་པར་བྱའོ། །བཟོད་པ་གསོལ་བའི་ཡུལ་དེས་
བཟོད་པ་ལེན་པར་མི་འདོད་ན་བཟོད་པ་ལེན་པའི་ཐབས་བཙལ་བ་ལ་མི་འབད་

པར་མི་བྱའོ། །ཐབས་བཅའ་བ་དེ་ཡུན་རིང་དུ་མི་བརྒྱུད་རོ། །ཁྱོད་པའི་ཀུན་ནས་
དགེས་པ་དང་མ་བྲལ་གྱི་བར་དུ་མི་སྡོད་པར་མི་བྱའོ། །**དྲི་མེད་བཤེས་གཉེན་**
གྱིས། འཕྲལ་དུ་འབྲུག་པ་མ་ཞི་བ་ལ་བཟོད་པ་མི་གསོལ་གྱི། ཞི་ནས་བཟོད་པ་
གསོལ་ལོ་ཞེས་སོ། །བཟོད་པ་གསོལ་བར་བྱེད་པ་ལ་མི་བཟོད་པར་མི་
བྱའོ། །དགག་དབྱེའི་གཞི་དང་འབྲེལ་བ་ཕྱན་ཆེགས་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སོ། །

འདིར་སྐྱས་པ།

བཟོད་ཐོབ་ཞིན་ནི་ལའི་རྩེ་མོ་ན། །མི་འཛིགས་གཟུངས་གྱི་ཉི་ཟེར་གྱི་ལེ་
ནི། །ཀུན་མཁུན་ཡེ་ཤེས་ས་ལ་འཕོས་འདྲ་བ། །སྤྱན་ལུང་རི་དྲགས་རོལ་པའི་དོ་
ར་མཐོང་། །མཐུ་སྟོབས་ཏེ་མཛད་ཁྱོས་པའི་མགྱིན་པ་ནས། །ཐིན་ལས་དྲག་
པོའི་ཉི་མ་བགྲོད་འདྲའི་སྐྱས། །ཉོན་མོངས་གཤིན་རྗེའི་ལུས་སེམས་
༼༡༥༽གཞིག་བྱས་ཏེ། །སྦྱེ་རྒྱ་འཁོར་བའི་བཙོན་ལས་དགོལ་བར་མཐོང་
། །དེ་ལ་རབ་དབྱེས་བཞེད་པའི་རང་རྩལ་ནི། །མུ་ཉིག་ལྷན་པོར་ཉི་མ་བྱུགས་པ་
ལྟར། །དགེ་ལེགས་ཁོར་ཡུག་དཀར་སེར་ཁ་དོག་གིས། །འཇམ་པའི་དཔལ་གྱི་
མཚན་བཟང་སྤང་བ་འདྲ། །

རྒྱས་འགྲེལ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལས། །དགག་དབྱེའི་གཞིའི་སྐབས་གྱི་
ནམ་བཤད་རྫོགས་སོ། །

༥ གཉིས་པ་བདེ་བར་གནས་པའི་སྐྱེན་ལ། བདེ་བར་གནས་སྐྱེན་གོས་བསྟན་
པ། །བདེ་བར་གནས་སྐྱེན་སྟོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། གོས་རྒྱམས་གཏེར་
གྱུར་སྔ་བརྒྱུད་གཞི། །རུང་བ་ཡལ་ཆེར་གོས་གྱི་གཞི། །མི་རུང་ཡལ་ཆེར་གོ་
ལྷགས་གཞིའོ། །དང་པོ་ལ། སྦྱིའི་དོན་དང་། ཆེག་གི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ལ་དགོས་པའི་དོན་ནི། སྔ་བརྒྱུད་གི་དགོས་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། ཀར་ཤ་
དང་རྒྱ་ཀ་ལས། གནས་བསྟུ་བ་དང་དགོ་སྟོང་རྒྱམས་བདེ་བར་གནས་པ་བསྐྱི་བ་
དང་། སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྦྱུད་པའི་སྦྱད་དུ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དང་
པོ་ནི། དབྱར་གནས་སྔ་བརྒྱུད་གི་འགྲོ་ལྷོག་ངེས་ཤིང་། སྔ་བརྒྱུད་གི་ཕན་ཡོན་
ལ་དམིགས་ནས་དབྱར་གནས་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ།

རྒྱ་ཀ་

ལས། དབྱར་གནས་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་གནས་བསྟུ་བ་དང་ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཕན་ཡོན་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། ཕན་ཡོན་དེ་སྔ་བརྒྱུད་
གི་སྦྱོན་དུ་འབྱུང་བ་མི་རིགས་ཏེ། **དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས།** བྱིས་འབྱུང་བྱིར་
ན་རྒྱ་ཉིད་མིན། །ཅེས་རྒྱ་སྤྲུལ་ཡོད་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་བྱིས་འབྱུང་བ་དང་འགལ་
ཅེན། ས་བོན་དང་མུ་གུ་ལྟ་བུ་དོ་བོ་ལ་བལྟས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ལ་རྒྱ་འབྲས་སྔ་བྱི་
དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་རྒྱམ་འཛོག་ལ་བལྟས་པའི་རྒྱ་འབྲས་འགའ་ཞིག་ལ་རྒྱ་འབྲས་
སྔ་བྱི་འདི་ལྟར་འབྱུང་བ་མི་འགལ་ཏེ། ད་གཟོད་སྦྱོན་ལོ་ཐོག་འབྱུར་བའི་རྒྱར་
དམིགས་པ་ལས་དབྱིད་འབྲས་བུ་བརྟ་སྦྱི་ཁྱགས་༼༢༩༩༽ནོ་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཆང་འབྲལ་འཛོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷུང་བ་བྱུང་དོགས་པའི་
བག་འཁུམས་པ་མེད་པར་དག་སྟོང་རྣམས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་སྟེ། **ཀྲི་ཀ་ལས།**
བག་ཡངས་ཀྱི་བདེ་བའི་ཡན་ཡོན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ཆོས་
གོས་གསུམ་སྤྱགས་གཅིག་ལ་དག་སྟོང་གི་དག་འདུན་དུ་ལོངས་པས་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབས་པས་སྦྱིན་བྱུང་གི་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་སྟེ། **རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས།** རོ་
བོ་ཆོས་གོས་སྣམ་སྒྱར་གཅིག་པའི་སྤྱ་བརྒྱད་གདིང་བར་གྱུར་པ་འདིར་གཏོགས་པའི་དག་
འདུན་མཐའ་དག་ལ་བྱབ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །

བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་དགྲ་ལས། དང་པོ་སྤྱ་བརྒྱད་གི་སྤྱ་བཤད་པ་ནི། ཆོས་གོས་
ཞིག་པ་མ་ཡིན་པས་སྤྱ་བ་དེ་གཟེབ་ཀྱི་སྟོག་མའི་ནང་དུ་བརྒྱུད་བ་ཡིན་པས་ན་སྤྱ་
བརྒྱུད་ཞེས་བྱ་སྟེ། **དག་སྟོང་བྲམ་ཟེའི་བུ་མོ་ལྷ་བུས་ཁྱས་པའི་མདོ་ལས།** གོས་
ཞིག་པ་གཏན་པར་བཏིང་ན་གཏན་པ་བཏིང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ན།
གོས་ཞིག་པ་གང་ལགས། གོས་གང་དག་སྟོང་གི་ལུས་ལས་དངས་པའོ་ཞེས་
གསུངས་པས་ཆོས་གོས་ཞིག་པ་མ་ཡིན་པས་ན་སྤྱ་བའོ་ཞེས་པ་དང་། **ཀྲི་ཀ་ལས།**
གཟེབ་ཀྱི་སྟོག་མའི་ནང་དུ་བརྒྱུད་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །སྤྱ་བརྒྱུད་འདི་ལ་མིང་གཉིས་པ་གཏན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདྲ་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་
སྟོན་ས་གཏན་པ་དང་འདྲ་བས་གཏན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྱང་ལེབ་གཏན་
པ་དེའི་སྟེང་དུ་སྣམ་ཕྱན་དང་སྤྱེགས་བྲུ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པ་མང་པོ་དག་གོས་

གཅིག་གི་ངོ་བོར་བསྐྱུས་པ་དང་། གོས་མི་འཁུམས་པར་བརྒྱུད་བར་བྱེད་པ་དེ་
བཞིན་དུ་ཆོས་གོས་སྤྲ་བརྒྱུད་འདིས་ཀྱང་དག་སྤྲོད་མང་པོ་དག་སྤྲ་བརྒྱུད་ལ་
གཏོགས་པའི་ཆོགས་པ་གཅིག་དུ་བསྐྱུས་པ་དང་། དག་སྤྲོད་དེ་དག་ལྟར་བ་
འབྱུང་བའི་བག་འཁུམས་(༡༧)པ་བློ་མེད་པར་བག་སྤྲོད་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་
ན་གཏན་པ་དང་འདྲ་བས་གཏན་པ་ཞེས་བཤད་དེ། དོན་དེ་ལྟར་ཁྱེད་ཀྱི་ལས་
བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་སྤྲ་བརྒྱུད་བཏིང་བ་ནི། ཆོས་བཅུ་གཅིག་དང་ལྔན་
བས་བཏིང་སྟེ་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤྲངས་པ་དང་། དབྱར་མ་རལ་བ་དང་
། དབྱར་སྤྲ་མ་གནས་པར་ཁས་སྤྲངས་པ་དང་། གནས་དེ་ཉིད་དུ་གནས་པར་
ཁས་སྤྲངས་པ་སྟེ། དབྱར་གནས་ཁས་མ་སྤྲངས་པ་དང་། དབྱར་རལ་བ་དང་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས་སོ། །ས་གཞན་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་
། ས་གཞན་ན་གནས་པ་དེ་དག་ཉིད་འཕྲོ་བ་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ས་གཞན་ན་
གནས་པ་དག་ལ་ཡང་ངོ་། །དེ་དག་ཉིད་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། །བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་གཞན་པའི་སྤྱོད་ཀས་
སྤྲོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་སྤྲོད་ནི་རྟེན་པ་དབང་ངོ་ཞེས་པའི་ལྷགས་ཀྱིས་དང་བྱེ་
བ་དག་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ཀས་དང་མཐུན་པ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མཚན་
མཐུན་པ་དང་ཐ་སྟོད་དང་ལྔན་པ་དང་ལུས་ཐ་མལ་པར་གནས་པ་སྟེ། གཞན་དུ་

ན་དག་སྒྲོང་གསུམ་དང་དག་སྒྲོང་མ་གཅིག་སྟེ་བཞིས་སྤྱོད་བརྒྱད་བཏིང་ན་མཚན་
གྱི་སྒྲོ་ནས་སྟེ་ཐ་དད་པའི་བྱིར་དང་། སྒྲོན་པ་ལྟ་བུ་ཐ་སྟོད་དང་མི་ལྟན་པ་དང་།
སྒྲུལ་སྟག་ཏུ་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུ་ལུས་ཐ་མལ་པར་མི་གནས་ན་ཆོ་ག་འཆགས་པའི་
ཉེན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དངོས་པོ་གང་སྤྱོད་བརྒྱད་བཏིང་བཞི། དངོས་པོ་ཆོས་བཞི་ལྟན་ཏེ་
རྒྱས་ཀྱི་བྲག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། རོ་བོ་དང་གངས་དང་བདག་པོས་ཀྱི་བྲག་ཏུ་བྱས་
པའོ། །དང་བོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབྱར་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་གདིང་བའི་ཉི་མ་ཡན་
ཆད་དུ་གྲུབ་པ་གོས་ཀྱི་ཉིད་པར་བགངས་པའོ། །དེ་ཡང་དབྱར་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་
བ་གདིང་བའི་ཉི་མའི་མཐར་གྲུབ་པ་གོས་ཀྱི་ཉིད་པར་བགང་བ་ཞེས་གསུངས་
༼༡༩༽པས་སོ། །གཉིས་པ་རོ་བོས་ཀྱི་བྲག་ཏུ་བྱས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རུང་བ་
དང་ཆད་ལྟན་ཡན་ཆད་ཡིན་པའོ། །རུང་བ་ལ་བཞི་སྟེ། རྒྱ་རུང་བ་དང་
། དབྱིབས་དང་། ལ་དོག་དང་། གནས་སྐབས་རུང་བ་སྟེ། རྒྱ་མ་བརྟགས་པ་དང་
ཞེས་པ་དང་། ཡ་ཡོར་མ་གྱུར་པ་དང་ལ་བསྐྱར་པའོ་ཞེས་དང་། མ་རྒྱགས་པ་དང་
ཞེས་གསུང་པས་སོ། །ཆད་ལྟན་ཡན་ཆད་ཡིན་པ་སྟེ་ཆོས་གོས་ཆེ་ཆད་དང་།
ཆད་དེ་ལས་ལྟག་པ་ལ་ཡང་སྤྱོད་བརྒྱད་གི་བྱིན་རྒྱལས་འཆགས་ཏེ། ལྷ་པའོ་ལྟག་
པོ་ཡང་རོ་ཞེས་གསུངས་པས་ཆད་ལས་ལྟག་ཀྱང་རུང་སྟེ་བག་ཡངས་ཀྱི་གོས་
ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་གངས་ཀྱིས་ཀྱི་བྲག་ཏུ་བྱས་པ་ནི། སུམ་སྟགས་

གཅིག་གམ་དུ་མ་ཡང་རུང་སྟེ། ཆོས་གོས་གསུམ་མོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་
གནད་ཀྱིས་སྒྱར་བ་ནི་**རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས།** དགེ་སློང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་
གོས་ལྷ་ཆར་གཏན་པ་ཉིད་དུ་གདིང་ཞེས་བཤད་ཅིང་། རྗེ་ཀ་ལས་ཀྱང་དུ་མ་
ཡང་རོ་ཞེས་སུམ་སྤྱགས་དུ་མ་རུང་བར་གསུངས་པ་དགེ་སློང་མ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་
སྤྱགས་དུ་མ་རུང་བར་གསུངས་པའི་གནད་ཀྱིས་སྒྱར་རོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་གོས་
སྤྱགས་དུ་མ་སྤྱ་བརྒྱུད་དུ་བཏིང་བ་ན་སྣམ་སྒྱུར་དུ་མ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་གཅིག་
འཆགས་སམ། བྱིན་རྒྱབས་དུ་མ་འཆགས། དང་པོ་ལྟར་ན་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆོགས་
སྤྱིའི་ཚུལ་དང་འགལ་ཅིང་། སྣམ་སྒྱུར་དུ་མ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་གཅིག་དུ་མི་འཆགས་
པའི་རྒྱ་མཆོན་གཞན་ཡང་བྱ་བ་དུ་མའི་འབྲས་བུ་ལྟར་བ་གཅིག་དུ་རྣམ་པར་མི་
བཞག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཆོས་གོས་དུ་མའི་འབྲས་བུ་བྱིན་རྒྱབས་
གཅིག་དུ་མི་བཞག་གོ་ཞེས་རྒྱ་མཆོན་མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་འཆོ་བའི་
ཡོ་བྱད་རེ་རེར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྤྱིར་བཏང་ལ་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་
རེ་རེ་བ་ཡིན་ཀྱང་འདིར་བག་ཡངས་དང་། ༡༧༩༧ །འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་སུམ་
སྤྱགས་དུ་མའི་སྣམ་སྒྱུར་དུ་མ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་དུ་མ་འཆགས་པ་འགལ་བ་མེད་
དོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཆོས་གོས་སུམ་སྤྱགས་ཀྱི་ནང་ནས་སྣམ་སྒྱུར་ལྟ་བུ་གོས་
གཅིག་ལ་དགེ་སློང་དུ་མའི་སྤྱ་བརྒྱུད་གི་བྱིན་རྒྱབས་འཆགས་པ་འང་མི་རིགས་
པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་སུམ་སྤྱགས་མ་ཆང་བར་སྣམ་སྒྱུར་ལྟ་བུ་ཆོས་གོས་གཅིག་

ཉིད་སྤྱོད་བརྒྱད་དུ་བཏིང་ན་སྤྱོད་བརྒྱད་གི་བྱིན་རྒྱལ་མ་འཆགས་སམ་མི་འཆགས་ཞེ་
ན། ཚེས་གོས་གང་ཡོད་པའི་སྤྱོད་བརྒྱད་གི་བྱིན་རྒྱལ་མ་ཆགས་ཏེ། སྤྱིར་ཚེས་གོས་
གསུམ་སོ་སོ་ལ་སྤྱོད་བརྒྱད་གི་བྱིན་རྒྱལ་མ་སོ་སོར་འཆགས་གིང་། ལྷ་མ་སྤྱིར་ལྷ་བྱ་
ཚེས་གོས་གང་ཡོད་དེ་ལ་སྤྱོད་བརྒྱད་གི་བྱིན་རྒྱལ་མི་འཆགས་པའི་རྒྱུར་མ་
དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །མཐང་གོས་ལྷ་བྱ་ཚེས་གོས་གང་མེད་པ་དེའི་འཆང་
འབྲལ་མི་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕན་ཡོན་ལྷོག་སྟེ་ཕན་
ཡོན་དེའི་རྒྱ་ལོག་པའི་བྱིར་རོ། །ལྷ་མ་སྤྱིར་ལྷ་བྱ་ཚེས་གོས་གང་ཡོད་པ་དེའི་
འཆང་འབྲལ་མི་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕན་ཡོན་མི་ལྷོག་སྟེ་ཕན་ཡོན་དེ་ལྷོག་
པའི་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །བཞི་པ་བདག་པོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱས་པ་ནི། དགོ་
འདུན་སྤྱིར་དབང་བ་སྟེ་དགོ་འདུན་གྱི་འོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

རྒྱ་ག

ལས། དགོ་འདུན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱ་བ་དག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་
བཤད་ལ། **ཡུང་གཞི་ལས།** གང་ཟག་གི་ཚེས་གོས་སྤྱོད་བརྒྱད་དུ་གདིང་དུ་མི་རུང་
བར་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་གནས་གང་དུ་སྤྱོད་བརྒྱད་གདིང་བ་ནི། གང་དུ་དབྱར་གནས་པ་དེའི་
མཚམས་ཀྱི་ནང་ཡིན་པ་སྟེ། མཚམས་ཀྱི་ནང་སྟོ་མཐུན་པར་བྱ་ཞེས་པ་དང་
། དབྱར་གནས་གཞན་དུ་གནས་པ་ལ་དེ་མི་འབྱུང་ཞེས་པ་དང་། མཚམས་
གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་ན་དེར་གནས་གཞན་དུ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཞེས་གསུངས་

བས་སོ། །

ལྷ་པ་དུས་གང་གི་ཆོས་བརྒྱུད་(༧)འཛིན་གཏོང་བ་ནི། གང་དུ་དབྱེ་རྒྱ་སྤྱིའི་
བྱེ་བྲག་གིས་སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་གསུམ། བ་ཆུང་གི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་
ལ་སྟེ་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ལའོ། །སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོའི་འོ་ཞེས་པ་དང་། **རྟེན་ག**

ལས། དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་དབྱེ་བྱི་མར་གནས་པར་ཁས་སྒྲུངས་ན་སྔ་བརྒྱུད་
གཏོང་བའི་དུས་ནི། སྟོན་ཟླ་བ་ཆུང་གི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་གོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

དུག་པ་ཡུན་རི་སྤྱི་དུ་སྔ་བརྒྱུད་གཏོང་བ་ནི་ཟླ་བ་ལྷ་སྟེ། **ཡུང་ལུ་བ་ལས།** རི་
སྤྱི་དུ་གཏན་པ་གཏོང་བར་བཀྱི། ཟླ་བ་ལྷ་འོ་ཞེས་གསུངས་གིང་། དབྱིད་ཟླ་ར་
བའི་ཉ་ལ་དབྱུང་ཞེས་བཤད་པས་ཀྱང་གྲུབ་པོ། །

བདུན་པ་ཆོག་གང་གིས་སྔ་བརྒྱུད་གཏོང་བ་ནི། སྦྱོར་དངོས་མཁུག་གསུམ་
ལས། དང་པོ་སྦྱོར་བའི་ཆོག་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་ཟག་སོ་སོའི་བྱ་བའི་ཆོག་དང་
། དགེ་འདུན་ཆོག་ས་པ་བྱ་བའི་ཆོག་དང་། འདིང་བར་བསྐྱོས་པས་བྱ་བའི་ཆོ་
གའོ། །དང་པོ་ནི། དགེ་སྦྱོང་རྣམས་རང་རང་གི་ཆོས་གོས་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་
དབྱུང་སྟེ། དེ་ནི་ཆོས་གོས་གཞན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཡིན་པས་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཞག་མ་ལོན་པར་ཆོག་ས་པས་མོས་པར་བྱ་བ་དང་།
མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྦྱོ་མཐུན་པར་བྱ་བ་དང་། འདིང་བ་པོའི་དགེ་སྦྱོང་བསྐྱོ་བ་
དང་། དེ་ལ་གསོལ་བ་བྱས་ཏེ་གཏད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབྱེ་བྱི་ཚུལ་ནང་གི་

ཉི་མ་གང་ལ་ཚུལ་གོས་དེ་དག་འདུན་གྱི་ལག་ཏུ་གྲུབ་ནས་ཞག་མ་ལོན་པར་སྔ་
བརྒྱད་གདིང་བར་འབྱུང་བ་དེ་ལ་གཏོགས་པར་འབྱུང་ཚད་གྱི་དག་འདུན་རྣམས་
ཚོགས་ནས་བསམ་པས་མོས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཚུལ་གོས་འདི་ནི་དབྱར་
གནས་པའི་དག་འདུན་གྱི་ཚུལ་གོས་ཀྱི་རྟེན་པ་གྲུབ་པ་ལགས་ཏེ། གལ་ཏེ་དག་
འདུན་བཞེད་ན་ཚུལ་གོས་འདི་དག་འདུན་གྱི་སྔ་བརྒྱད་དུ་གདིང་བར་བགྱིའོ་
ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་དག་ཏུ་༼༢༡༩༩༽ལན་གཅིག་བརྗོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྒོ་མཐུན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ།
གནས་གང་དུ་དབྱར་གནས་པ་དེའི་མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་དངོས་པོ་སྔ་བརྒྱད་དུ་
གདིང་བར་འོས་པའི་ཚུལ་གོས་གསུམ་ལ་ཚུལ་གོས་འདི་དག་སྔ་བརྒྱད་དུ་གདིང་
བར་བགྱིའོ་ཞེས་དག་འདུན་རྣམས་སྒོ་མཐུན་པར་བྱ་སྟེ། ཚོགས་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་
ལས་སོ། **ཁྱི་ཀ་ལས།** ཚོགས་པས་མོས་པར་བྱས་པའི་ཉི་མ་དེ་ཉིད་དམ། ཉི་མ་
གཉིས་པ་ལ་སྒོ་མཐུན་བྱ་བ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་མེད་དེ། གདིང་བའི་ཉི་མ་ལ་བབ་པ་
ཕན་ཆད་ནས་ནམ་དགའ་བར་བྱར་རུང་ངོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྔ་བརྒྱད་གདིང་བ་པའི་དག་སྒྲོང་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱོད་བ་སྟེ།
གདིང་བ་ཡང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། སྔ་བརྒྱད་གདིང་བར་བསྐྱོས་པའི་དག་སྒྲོང་དེ་ལ་ཚུལ་གོས་དག་
འདུན་གྱིས་གཏད་པར་བྱ་སྟེ། གསོལ་བ་བྱས་ཏེ་འོ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །སྒོ་

མཐུན་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉིན་མོར་གང་དཔར་བྱས་ཏེ། ཆོས་གོས་སྒོ་མཐུན་བྱས་
བའི་ཉི་མ་གཞན་དུ་བཞག་པར་མི་རིགས་པའི་བྱིར་ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་གདིང་བར་བསྐྱོས་པས་བྱ་བའི་ཆོག་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལས་
གསུམ་བསྐྱབ་པ་ནི། ཆོས་གོས་དེ་བཟུ་བ་དང་། རྩལ་བ་དང་། ཁ་བསྐྱར་བ་དག་
ལ་དེས་སྡོན་དུ་འགོ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སེམས་གསུམ་
བསྐྱེད་པ་ནི་གདིང་བར་འགྱུར་རོ། །གདིང་རོ་བཏིང་རོ་སྒྲུམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ཆོགས་པ་ལ་བཟྃ་བ་ནི། ཆོ་དང་ལྷན་
བ་དག་སངས་སྒྲ་བརྒྱུད་འདིང་བར་འགྱུར་གྱི། ཞེས་པ་ལ་སོགས་བཟྃ་བའོ། །

བཞི་པ་འདུ་བའི་སྐབས་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་ནི། གནས་དེར་དགོ་འདུན་རྣམས་
འདུ་བའི་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམས་བསྐྱབས་ཏེ་འདུ་བའི་སྐབས་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་
ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་དངོས་༼༤༡༩༽གཞིའི་ཆོག་ནི། སྒྲ་བརྒྱུད་གདིང་བ་པོར་བསྐྱོས་
བའི་དགོ་སྒྲོང་དེས་སྒྲ་བརྒྱུད་གདིང་བའི་སྒྲགས་ལན་གསུམ་བཟྃ་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་མཐུག་གི་ཆོག་ནི། དགོ་སྒྲོང་རེ་རེ་མཐུན་དུ་འདུག་སྟེ་བཏིང་རོ་
ཞེས་རེ་རེ་ལ་ལན་གསུམ་གསུམ་གོ་བར་བྱའོ། །

བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པ་བཏིང་ནས་བརྒྱུད་བ་དང་། བརྒྱུད་ནས་འབྱུང་བ་ནི་
རང་རང་གི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལུང་གཞི་ཉིད་གྱིས་བརྗོད་པ་དང་། བློ་བ་སོགས་གྱིས་བརྗོད་
བཤོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱ་བརྒྱད་རིམ་ལྔ་པ་གདིང་བ་དང་། །བཏིང་ནས་བརྒྱད་བར་བྱ་
བ་དང་། །བརྒྱད་ས་ནས་དབྱུང་བར་བྱ་བཤོ། །དང་པོ་ལ། མདོ་ཙམ་ཉིད་དུ་
བསྟན་པ་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱས་པར་བཤད་བཤོ། །དང་པོ་ནི།

དགོ་འདུན་དུ་གྱུར་པའི་དགོ་སྤྱོད་དག་གིས་ཆོས་གོས་སྤྱ་བརྒྱད་གདིང་བར་
བྱའོ། །དེ་ཡང་ལེགས་པར་སྒྱུར་བའི་སྤྱ་ལ་ཀ་ཐི་ན་ཞེས་པ་ཆོས་གོས་དྲ་བའི་
བཅོ་གཏན་དང་། ཆོས་གོས་སྤྱ་བརྒྱད་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས་བོད་སྐད་སྤྱ་
བརྒྱད་དུ་ཡང་བསྒྱུར་ཞིང་གཏན་པར་ཡང་བསྒྱུར་ལ། །དེའི་ཕྱིར་སྐད་དོད་
གཅིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་གདིང་བའི་ཆོས་གོས་སྤྱ་བརྒྱད་ལ་གཏན་པའི་མིང་
བཏགས་པ་བཏགས་མིང་གང་དུ་གདིང་བའི་སྤྱང་ལེབ་ལ་གཏན་པར་མིང་
བཏགས་པ་དངོས་མིང་། གང་དུ་གདིང་བའི་སྤྱང་ལེབ་ལ་སྤྱ་བརྒྱད་དུ་བཏགས་
པ་བཏགས་མིང་། གང་གདིང་བའི་ཆོས་གོས་ལ་སྤྱ་བརྒྱད་དུ་བཏགས་པ་དངོས་
མིང་སྟེ།

འདྲིའི་གནད་མ་གོ་བར་སྤྱི་མཆན་གྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་ན་རེ། གང་དགོ་འདུན་གྱི་
ཆོས་གོས་གྱི་གདིང་གཞི་སྤྱང་ལེབ་དེ་ལ་སྤྱ་བརྒྱད་དང་གཏན་པ་ཞེས་བྱ་ལ།
ཆོས་གོས་ལ་ནི་བརྒྱད་བ་ཞེས་ཁོ་ན་ཐོབ་ཅིས་པ་དང་། །ཁ་ཅིག་སྤྱ་བརྒྱད་དང་
གཏན་པ་ནི་གང་དུ་གདིང་བའི་སྤྱང་ལེབ་ལ་དངོས་མིང་དང་། ཆོས་གོས་ལ་

བཏགས་མིང་། ༡༠བཤེས་པ་ནི་མོར་བ་བརྒྱད་མའི་གཏམ་ཡིན་ལ། འབྲུལ་
པ་མེད་བ་འདི་བཟུང་བར་བྱ་སྟེ། **དྲི་ཀ་ལས།** ཇི་ལྟར་ན་ཆོས་གོས་ལ་སྤྲ་བརྒྱད་
ཞེས་བྱ་ཞེན། སྤྲ་བརྒྱད་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་འདི་ན་གོས་དྲ་
བའི་ཕྱིར་གོས་གདིང་བར་བྱེད་ཅིང་རྒྱུང་བར་བྱེད་པ་མི་འཁུམས་པར་བྱེད་པའི་
ཆོས་ཅན་གྱིང་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱས་པའི་སྤྲ་ལེབ་ལ་གཏན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་
བཞིན་དུ་སྤྲ་ལེབ་དེས་ཆོས་གོས་སྤྲ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་གོས་རྒྱུང་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི།
ཕན་ཆེགས་དག་ལས་ཀྱང་གཏན་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་བས་ན་དག་སྤྲོང་གི་
གཏན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་རྗེས་སུ་གནང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་གོས་འདི་
ཡང་གཏན་པ་དང་འདྲ་བས་སྤྲ་བརྒྱད་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྤྲ་ལེབ་ཀྱི་གོས་
འདིང་ཞིང་མི་འཁུམས་པར་གཏན་པ་གཅིག་ལ་རྒྱུང་བར་བྱེད་པས་སྤྲ་ལེབ་དེ་
ལ་གཏན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་གོས་འདིས་ཀྱང་དག་འདུན་དབྱེར་མེད་
པ་དང་། རོ་གཅིག་པ་དང་། བྱ་བ་གཅིག་པ་དང་། རྟེན་པ་དང་། ཕན་ཡོན་འདྲ་
བར་བསྐྱབ་པའི་སྒོ་ནས་གཏན་པ་གཅིག་ལ་འཛོག་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཆོས་
གོས་འདི་ཡང་གཏན་པ་དང་འདྲ་བ་སྤྲ་བརྒྱད་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གང་གི་ཕྱིར་
སྤྲ་ལེབ་དེས་གོས་རྒྱུང་བར་བྱེད་པས་གཏན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཆོས་
གོས་འདིས་ཀྱང་དག་སྤྲོང་རྣམས་རྒྱུང་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་སྤྲོར་བར་བྱེད་
པས་སྤྲ་བརྒྱད་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་གཏན་པ་དང་འདྲ་བར་ཆོས་གོས་འདི་ཡང་

བྱ་བ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དག་འདུན་མཐའ་དག་ལ་བྱབ་པའི་སྤྱིར་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་
བྱའོ་ཞེས་སོ། །དེས་ན་གཏན་པའི་མིང་ལ་སྤྱོད་དུ་བཏགས་པས་སྤྱོད་སྤྱོད་
གི་སྤྱོད་དང་གཏན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་གང་བདེ་ནས་དག་འདུན་སྤྱིའི་ཆོས་གོས་ལ་
འབོད་པ་ཡིན་ནོ། །

བོད་གངས་ཅན་པ་ཁ་ཅིག་ །ཆོས་(༡༩༡)ན་གོས་སྤྱོད་གདིང་བའི་ཆོད་
བཏིང་བའི་གཞི་གཏན་པ་ཞིག་ངེས་པར་བཞག་དགོས་ཟེར་བ་ནི་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་
བཤད་ལས་འབྲུལ་པའི་ལག་ལེན་ནོར་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྤྱོད་འདིང་བ་
འདི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནམ་གནང་བ་ཡིན་ཅེ་ན། ཅི་དགར་འཇུག་པ་གནང་བའི་
བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཏེ། **ཡུང་གཞི་ལས།** དག་སྤྱོད་རྣམས་ལ་སྤྱོད་གནང་བར་
བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། གདིང་བའི་ཕན་ཡོན་ཁྱད་པར་དང་། གདིང་བ་འདིང་བྱེད་ཁྱད་
པར་དང་། གདིང་བ་དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་དང་། གདིང་བ་ཆོག་པའི་ཁྱད་པར་
ནོ། །དང་པོ་ནི།

སྤྱོད་བཏིང་ན་འཆང་འབྲལ་འཛོག་གསུམ་པོ་དག་གི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་
བར་སྤྱོད་བསྐྱབ་པ་རི་རྩ་བ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་བཏིང་ན་ཡང་ཡང་ཟ་བ་དང་
། འདུས་ཤིང་ཟ་བ་དང་མ་སྤྱོད་པར་གྱོད་དུ་འགྱོ་བ་དང་ཞེས་པ་འདི་ལ་བྱུང་
མཚམས་པ་ན་རེ། ཁོ་བོ་མ་འོངས་པའི་དབང་གིས་བྲིས་པ་ཡོལ་བར་མ་བྱ་ཞིག་

ཅེས་མ་སྒྲིམ་པར་སྔ་དྲོ་གྲོང་དུ་རྒྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བའི་ལུ་བའི་སྐབས་སུ་ཀྲི་
ཀས་ཁུངས་སུ་དངས་པའི་**ཡུང་ལུ་བ་ལས།** མ་སྒྲིམ་པར་གྲོང་རྒྱ་བ་དང་ཞེས་
གསུངས་པ་གྲོང་རྒྱ་བ་ཡིན་གྱི། རུས་མ་ཡིན་པར་གྲོང་དུ་འགོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་འཆད་དོ། །འོན་ཀྱང་མདོ་རྩ་བ་ནི་ད་ལས་མ་སྒྲིམ་པར་གྲོང་དུ་འགོ་བ་དང་
ཞེས་དང་། **འདུལ་བ་བསྐྱུང་བ་འགྱུར་སྔ་མ་ལས།** རུས་མ་ཡིན་པར་གྲོང་དུ་
འགོ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །མ་སྒྲིམ་པར་གྲོང་རྒྱ་བ་དང་ཞེས་ལུང་
དངས་པ་དེ་ནི་རུས་མ་ཡིན་པར་གྲོང་དུ་འགོ་བ་ལ་གྲོང་རྒྱ་བ་ཞེས་བརྗོད་
བའོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་**ཡུང་གཞི་ལས།** བྱིམ་རྣམས་སུ་མགོན་དུ་མ་བོས་
པར་འགོ་ན་ཉེས་པ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་ཞེས་ཀྱང་བཤད་དོ། །གོས་སྒྲོང་བ་
ལ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་ལ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་རྣམས་ཀྱི་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་རང་
རང་། ༡༧༡༽བཞི་བཅས་པ་བག་ཡངས་དང་འབྲེལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ག་མ་
དག་དང་རྟེན་པ་སྐྱེན་མོང་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་བརྒྱུད་ལས་བྱུང་བའི་ནོར་
གཅིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྤྱི་བརྒྱུད་གི་ཕན་ཡོན་
བརྒྱད་གཞུང་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་ནོ། །འོ་ན་སྤྱི་བརྒྱུད་གི་གཞི་ལ་བརྒྱད་པོ་དེ་
དག་གི་སྟེང་དུ་རུང་བ་མ་བྱས་པའི་གོས་འཆང་བ་དང་སྒྲམ་སྒྲུར་མ་བྱིར་བར་སྒྲ་
གོས་མཐང་གོས་དང་བཅས་གིང་ལྗོངས་རྒྱ་ཞིང་འགོ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་སྟེ།
སྤྱི་བརྒྱུད་གི་ཕན་ཡོན་བཅུ་གསུངས་པ་ལས་ཕན་ཡོན་བརྒྱད་གཞུང་འདིར་

དངོས་སུ་བསྐྱུས་ཀྱང་གཉིས་པོ་དེ་འདིར་མ་བསྐྱུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། **ལྷོ་གཡམས།** འཆང་འབྲལ་འཛོག་པའི་ལྷུང་བ་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཆང་འཛོག་གི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་དངོས་སུ་བསྟན་པས་རུང་བ་མ་བྱས་པའི་གོས་འཆང་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་ཅིང་། འབྲལ་བའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་དངོས་སུ་བསྟན་པས་སྐམ་སྒྱུར་མ་བྱེར་བར་ལྷོངས་རྒྱ་ཞིང་འགོ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་པའོ། **ལྷུང་ལས།** དེ་གཉིས་པན་ཡོན་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བབྲང་བ་ནི་བྱིན་གྱིས་སློབ་པའི་འབད་ཚུལ་ལས་ཐར་བ་དང་། སྐམ་སྒྱུར་བྱེར་བའི་ཁུར་ལས་ཐར་བའི་ཆ་ནས་པན་ཡོན་ཏུ་བབྲངས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དབྱར་གནས་པར་ཁས་མ་སྐྱངས་པ་སོགས་བཞི་ལ། **ལྷུང་ལུ་བ་ལས།** སྐྱ་བརྒྱུད་གི་གདིང་བ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཅི་ན། རང་གི་བསྐྱུས་པའི་ཆོགས་སྐྱ་བྱི་གང་དུ་ཡང་དབྱར་གནས་པར་ཁས་མ་སྐྱངས་པ་དང་སྟེ། དེ་ལ་སྐྱ་བརྒྱུད་གདིང་བ་དེ་མི་འབྱུང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་དགོ་སྟོང་གིས་གནས་པར་ཁས་མ་སྐྱངས་ཀྱང་དགོ་སྟོང་དེས་སྐྱ་བརྒྱུད་གདིང་བ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། **ལུ་བ་**

ལས། དགོ་ཚུལ་དབྱར་ཚུལ་དུ་༼༤༡༩༽ཞུགས་པ་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཏེ་ལྷོ་བ་གསུམ་འདས་པས་གཏན་པ་བཏིང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དབྱར་པ་ལ་

ཆེར་མ་གནས་པར་དབྱར་རལ་བ་དང་སྟེ་དེ་ལ་སྔ་བརྒྱུད་གདིང་བ་དེ་མི་འབྱུང་ངོ་
 ། །འོན་ཀྱང་**ལྷ་བ་ལས།** དབྱར་རལ་ནས་ཀྱང་སྔ་བརྒྱུད་གདིང་བ་འབྱུང་བར་
 གསུངས་ཏེ། དབྱར་ལལ་ཆེར་གནས་ནས་རལ་བ་ལ་དགོངས་པའོ། །གནས་
 དེར་དགེ་སློང་ཁ་ཅིག་གིས་དབྱར་སྔ་མ་ཁས་སྤངས་པ་ཉིད་ན་ཁ་ཅིག་གིས་
 གནས་དེར་དབྱར་སྤྱི་མར་གནས་པར་ཁས་སྤངས་པ་དང་སྟེ་དེ་ལ་སྔ་བརྒྱུད་
 གདིང་བ་དེ་མི་འབྱུང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་**ལྷ་བ་ལས།** དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་དབྱར་
 སྤྱི་མར་ཚུལ་དུ་ཞུགས་པ་ན་རྒྱ་བ་གསུམ་དུ་གནས་ནས་གཏན་པ་བཏིང་ན་དེ་
 དག་གིས་གཏན་པ་བཏིང་བ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །**རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་**
ལས་ཀྱང་། དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་དབྱར་སྤྱི་མར་གནས་པར་ཁས་སྤངས་པ་
 དག་ཀྱང་སྔ་བརྒྱུད་གདིང་བ་འཆགས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དབྱར་གནས་པར་
 ཁས་ལེན་པ་ན་སྔ་བརྒྱུད་གདིང་བ་ཡན་ཆད་ན་མཚམས་ཐ་དད་དུ་ངེས་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་དབྱར་གནས་གཞན་དུ་གནས་པར་ཁས་སྤངས་པ་དག་ལ་སྔ་
 བརྒྱུད་གདིང་བ་དེ་མི་འབྱུང་ངོ་། །

འོན་ཀྱང་**ལྷ་བ་ལས།** དབྱར་གནས་གཞན་དུ་གནས་པར་ཁས་བླངས་ཏེ་སྐྱ་བ་
གསུམ་དུ་གནས་ནས་གནས་དེ་དག་མཆོམས་པོ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་གཏན་པ་
བཏིང་ན་གཏན་པ་བཏིང་བ་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། **མདོ་རྩ་བ་འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་།**
མཆོམས་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་ན་དེར་གནས་གཞན་དུ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱང་

བཏིང་བའི་བྱིར་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སློབ་སྦྱོང་པ་ལ་
སོགས་པས་གཞན་ན་གནས་པ་དག་ལ་ཡང་ངོ་སྟེ་སྤྱི་བརྒྱུད་བཏིང་བ་དེ་མི་འབྱུང་
ངོ། །དེ་ཡང་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་དེ་དག་གི་སྤྱི་བརྒྱུད་
བཏིང་བ་མི་འཆགས་པ་འོ། །ས་༼༤༡༽གཞན་ན་གནས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་
བཏིང་བ་ནི། **ལྷ་བ་ལས།** སློབ་འཛི་ཆད་པ་སྦྱོང་བ་དང་། སློབ་འཛི་ཆད་པ་འཁོར་བ་
དང་། མགུ་བ་སྦྱོང་བ་དང་། མགུ་བ་སྦྱོང་ལགས་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་བསྐྱུལ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་གཏན་པ་བཏིང་ན་བཏིང་ཞེས་བགྱིའམ། ལུ་བ་ལི་བཏིང་བ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། དགོ་འདུན་ནི་འདས་པ་དང་བཅས་པ་འོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བསྐྱབ་པ་བྱིན་
ན་མི་ཟེན་ལ་བསྐྱབ་པ་སྦྱིན་པར་ནི་འོས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ས་གཞན་ན་གནས་པ་དེ་
ཉིད་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་སྤྱི་བརྒྱུད་གདིང་བ་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་འབའ་ཞིག་གིས་
བཏིང་ན་ནི་འབྱུང་བར་རིགས་ཏེ་སྤྱི་མ་དང་མཚུངས་སོ། །དབྱར་གནས་པར་
ཁས་མ་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོའི་ཐ་མ་དབྱར་གནས་གཞན་དུ་གནས་
པར་ཁས་སྤངས་པ་མ་གཏོགས་པ་སྤྱི་མ་གསུམ་པོ་དག་དང་གནས་ནས་ཕྱུང་བ་
ལས་གཞན་པའི་ས་གཞན་ན་གནས་པ་དག་དང་། མ་བསྐྱེལ་བའི་དགོ་ཚུལ་ནི་
སྤྱི་བརྒྱུད་གི་རྟེན་པ་དབང་ངོ། །ས་གཞན་ན་གནས་པ་དག་རྟེན་པ་དབང་ངོ་ཞེས་
སྦྱིར་བསྟན་པ་དེའི་དམིགས་བསལ་ནི། གནས་ནས་ཕྱུང་བ་ནི་སྤྱི་བརྒྱུད་གི་རྟེན་
པ་མི་དབང་ངོ། །ཚོས་དང་ཟང་ཟིང་མཐའ་དག་གིས་སྤངས་པའི་བྱིར་ངོ། །དགོ་

ཚུལ་བསྟིལ་བ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་སོ། །སྤྱི་བརྒྱུད་བཏིང་ཟེན་ནས་དགེ་འདུན་
དེ་རྣམས་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དག་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་
ཚུགས་དང་མཐུན་པ་དག་ཏུ་སོང་བ་ནི་སྤྱི་བརྒྱུད་མ་བྱེ་བས་བཏིང་བའི་སྤྱི་
བརྒྱུད་གི་རྟེན་པ་མི་དབང་སྟེ། དཔེར་ན་གནས་ནས་སྤྱི་བརྒྱུད་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་པ་མི་
དབང་བའི་ཆད་ལས་ཐོབ་པ་དང་འདྲའོ། །འོན་ཀྱང་**ལུང་ལུང་ལས།** བཅུན་པ་
གཏན་པ་བཏིང་བའི་གནས་སུ་དགེ་འདུན་བྱེ་བ་དབྱར་གྱི་རྟེན་པ་སྤྱི་བརྒྱུད་ཐོབ།
ཚུགས་གཉིས་ཀས་སོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་དགོངས་པ་བཅུལ་ལོ། །འོན་ཀྱང་དབྱར་
གནས་ཟེན་པའི་དགེ་འདུན་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གཉིས་སུ་༼༤༡༩༽བྱེ་བས་
ཚུགས་གཉིས་ཀས་སྤྱི་བརྒྱུད་བཏིང་ན་ནི་ཆོས་མིན་ཚུགས་སུ་སོང་བའང་རང་གི་
སྤྱི་བརྒྱུད་གི་རྟེན་པ་དབང་སྟེ། ཚུགས་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་བརྒྱུད་གི་རྟེན་པ་དབང་
བར་**ལྷོ་ཀ་ལས།** སྤྱི་བརྒྱུད་བཏིང་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་རྟེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ཐམས་ཅད་ལ་འོས་པ་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ད་ནི་དངོས་པོ་གང་སྤྱི་བརྒྱུད་གི་གདིང་བ་དེ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་གཞིའི་
དུས་ནི་དབྱར་སྤྱི་མ་ལྷོ་བ་གསུམ་མོ། །དེ་དག་གི་འཇུག་ཏུ་སྟོན་ལྷོ་འབྲིང་པོའི་
ཉའི་དུས་ཀྱི་དགག་དབྱེའི་མཐར་དགག་དབྱེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་ཏེ། དབྱར་
སྤྱི་མ་ལྷོ་བ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐའ་དེ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་

གོས་ཀྱི་རྟེན་པ་དབང་བ་དང་སྦྱར་རོ། །དབྱར་གྱི་ཚུལ་མཇུག་སྐྱེ་མ་ལྷ་བ་གསུམ་
པའམ་སོ་སོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་སྟོན་ལྷ་འབྲིང་པོའི་ཆེས་བཅུ་དྲུག་ལ་སྔ་བརྒྱད་
གདིང་བའི་ཉི་མའི་མཐར་ཏེ། ཉི་མ་དེའི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་གྲུབ་པའི་གོས་ཀྱི་
རྟེན་པར་བགྲང་བ་ནི་གོས་ཀྱི་རྟེན་པ་དངོས་དེའི་རིན་དུ་གཏོགས་པའི་རྟེན་
པའོ། །ཆོས་གོས་གསུམ་མོ་ཞེས་པ་ལུང་ལས་གསུམ་གྱི་གྲངས་དངོས་སུ་མ་
གསུངས་ཀྱང་། **ལུང་གཞི་ལས།** བྱེད་ཅག་རང་རང་གི་ཆོས་གོས་རྣམས་དབྱུང་
བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་ཆོས་གོས་གསུམ་ཡིན་པར་མངོན་ལ། **ལུང་གཞི་**
ལས། བཅུན་པ་གང་ཟག་གི་སྒྲུལ་སྦྱར་སྔ་བརྒྱད་དུ་གདིང་དུ་རུང་ངམ། ཉི་བ་
འཁོར་མི་རུང་སྟེ་དགོ་འདུན་ལ་ལུལ་ན་ནི་རུང་ངོ་། །སྤྱི་གོས་དང་མཐར་གོས་
ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཆོས་གོས་གསུམ་ཆར་གདིང་ངོ་། །**རང་**
གི་རྣམ་བཤད་དང་ལྷོ་ཀ་ལས། དགོ་སྟོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་གོས་ལྷ་སྔ་བརྒྱད་དུ་
གདིང་བར་གསུངས་སོ། །དགོ་འདུན་གྱི་འོ་ཞེས་པ་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་ཆེད་དུ་
འདིངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། གང་ཟག་ ༼༤༡༩བ༽གྲངས་ཀྱི་ཁ་སྟོང་
བཅུ་ལ་ནས་གདིང་ན་ནི་གང་ཟག་གི་ཆོས་གོས་ལ་ཡང་སྔ་བརྒྱད་གི་བྱིན་རྒྱུས་
འཆགས་ཞེས་སྐྱེ་མ་རྣམས་འཆད་དོ། །སྒྲུལ་བྱ་བཞིན་སྦྱ་བཤད་ཅིང་བདེ་བ་པ་མ་
བྱས་པ་དང་གྲ་དག་འཕྱང་བའི་ཕྱིར་ཡ་ཡོར་མ་གྱུར་པ་དང་། སྤེལ་དང་བྱི་བ་ལ་
སོགས་པའི་མཆུས་མ་རྒྱགས་པ་དང་། ཟེགས་པ་ནི་ག་བསྐབ་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་མ་

བྱས་པར་མ་ཟེགས་པའོ། །རུང་བའི་ཆོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་བ་སྒ་བརྒྱུད་དུ་གདིང་
བའོ། །མི་རུང་བའི་ཆོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་བ་དང་། དཀར་པོ་ལྷ་བྲུ་ཁ་མ་བསྐྱར་བ་
ལ་ནི་སྒ་བརྒྱུད་གདིང་བ་མི་འཆགས་སོ། །རུང་སྒྲིག་ལྷ་བྲུ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་དོག་
ཅན་ལ་ནི་ཁ་མ་བསྐྱར་ཡང་སྒ་བརྒྱུད་གདིང་བ་འཆགས་པར་རིགས་ཏེ། **ལུང་ལྷ་**
བ་ལས། མེར་པོ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་དོག་ཅན་གྱོན་པ་ལ་ཁ་མ་བསྐྱར་བ་གྱོན་པས་
ལྷུང་བ་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་གནད་གྱིས་ཤེས་སོ། །སྒྲུས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་
མ་སྒྱུད་པའོ། །ཆོས་གོས་དེངས་བ་ནི་ཟད་པ་སྟེ་དེ་ལྷར་མ་བྱུང་བ་སྒ་བའོ། །དུམ་
བྲུ་རིགས་མི་མཐུན་པ་མཐུད་པའི་མཐུད་མ་ཅན་དང་། ལྷན་རིང་ཅན་དང་། ལྷན་
པ་ཅན་དང་། ཆ་ག་ཅན་དང་བྱངས་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། །སྤངས་པ་དང་ཞེས་པ་ནི་
གང་ཞེ་ན། །ཆོས་གོས་གང་ཞིག་ཞག་བཅུ་འདས་པ་འམ་ཞག་གཅིག་དང་བྲལ་
བའོ། །ལུང་བམ་ཟེའི་བྲུ་མོས་ལྷས་པ་ལས་གསུངས་སོ། **རྟེན་ག་ལས།** སྤངས་པ་
ནི་དེ་ལྷར་སྤངས་པར་གྱུར་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་གྱི། རྩོན་ལན་གཅིག་སྤངས་
པར་གྱུར་པ་ཡང་མི་རུང་ངོ་ཞེས་སོ། །རྩ་བལ་ལམ་གསོ་མ་ལྷ་བྲུ་རྒྱུ་མ་བརྟགས་
པ་རྣམས་བཏིང་དུ་མི་རུང་བ་དང་། བྲལ་སྤང་ནི་ཕྱགས་དར་ཁྲོད་ཀྱི་གོས་ཡིན་
པར་ལུང་ལས་གསུངས་སོ། **འདྲ་གི་རྣམ་བཤད་དང་རྟེན་ག་ལས་ཀྱང་།** བྲལ་
སྤང་ཅེས་བྲུ་བ་ནི་ཕྱགས་དར་ཁྲོད་ལ་བྲུ་སྟེ། སྤར་བོར་བའི་༼༤༥ན༽ཆོན་
བདག་པོ་བྲལ་བ་ཡིན་ལ། ཕྱིས་སྤངས་པའི་ཆོན་བདག་པོ་གཞན་དང་འབྲང་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་སྤྱགས་དར་བྱོད་ཀྱི་གོས་མ་ཡིན་པ་སྤྱ་བརྒྱད་དུ་
གདིང་བར་བྱའོ། །དྲས་གིང་དུ་བས་པའོ། །ཆོས་གོས་ཀྱི་བཟོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་བེན་པའོ། །ཆོས་གོས་ཀྱི་སྤྱད་དུ་བྱ་ལྟ་པའོ། །ཞེང་དུ་བྱ་གསུམ་པ་ཡང་སྤྱད་
པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱ་ཚད་ལྷག་པ་དང་སུམ་སྤྱགས་ལྷག་པ་ཡང་རུང་ངོ། །ལོ་གཞན་
ལ་སྤྱ་བརྒྱད་ཉིད་དུ་སྤྱར་མ་བཏིང་བའི་ཆོས་གོས་སྤྱ་བརྒྱད་གདིང་བར་

བྱའོ། །སྤྱར་བཏིང་བ་ནི་མི་རུང་ངོ། །**དྲི་ཀ་ལས།** གཟེབ་ཀྱི་སྤྱོག་མའི་ནང་དུ་
བཏིང་བ་སྤྱ་བརྒྱད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ་ཞེས་སོ། །**དེ་མ་ལས།** སྤྱོ་མའི་ནང་
དུ་བསྐྱབ་སྤྱ་བཏིང་ནས་བཞག་གོ་ཞེས་སོ། །དགོ་འདུན་ཀྱི་ཆོགས་དུ་མ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཆོས་གོས་སུམ་སྤྱགས་དུ་མའང་བཏིང་དུ་རུང་ངོ། །ཆོས་གོས་སུམ་
སྤྱགས་དེའི་སྤྱད་ཡོད་པ་དེ་སྤྱད་པའི་གདིང་བར་བྱེད་པའི་དགོ་སྤྱོང་བ་སྤྱོ་བར་
བྱའོ། །

བཞེ་བ་ལ། སྤྱ་བརྒྱད་གདིང་བའི་ཆོག་དངོས། །བཏིང་ལ་ཡི་རང་བྱེད་
པའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱོར་བའི་ཆོག་བསྐྱན་པ་དང་། །དངོས་གཞིའི་ཆོག་བསྐྱན་
པ་དང་། །མཇུག་གི་ཆོག་བརྫོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། གང་ཟག་སོ་སོའི་ཆོག་དང་
། །དགོ་འདུན་ཆོགས་པའི་ཆོག་དང་། གདིང་བར་བསྐྱོས་པའི་ཆོག་འོ། །དང་པོ་
ནི།

སྤྱ་བརྒྱད་གདིང་བ་དེ་ནི་དགོ་སྤྱོང་རྣམས་སོ་སོའི་འཆོ་བ་ཡོ་བྱད་དུ་སྤྱར་བྱིན་

གྲིས་བརྒྱབས་པའི་ཆོས་གོས་ལས་གཞན་པའི་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱིན་གྲིས་
བརྒྱབས་པ་ཡིན་ཅིང་། སྤར་ཆོས་གོས་ནུམས་ཀྱི་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབ་པ་མ་ཟུང་ན་
སྤ་བརྒྱུད་གི་བྱིན་རྒྱབས་མི་འཆགས་པ་ཉིད་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་དག་སྒྲོང་རང་
རང་གི་ཆོས་གོས་གསུམ་པོ་སྤར་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབས་༼༤༥བ༽པ་དག་སྤ་
བརྒྱུད་གཤིང་བའི་ཉིན་པར་ཕྱུངས་ནས་གཟོད་སྤ་བརྒྱུད་གཤིང་བར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་ལ། ཞག་ལོན་མིན་ཆོགས་མོས་བྱ་བ། །མཚམས་ནང་སྒོ་མཐུན་བྱ་བ་
དང་། གཤིངས་པའི་དག་སྒྲོང་བསྒྲོ་བ་དང་། །དེ་ལ་གསོལ་དེ་གཞད་པའོ། །དང་
པོ་ནི།

སྤ་བརྒྱུད་གཤིངས་པའི་ཉི་མ་པན་ཆད་ནས་དབྱར་ནང་གི་ཉི་མ་གང་ཚུན་ཆད་
ཀྱི་བར་ཀྱི་ཉི་མ་གང་ལ་ཆོས་གོས་དེ་འབྱོར་ནས་ཞག་མ་ལོན་པར་ཆོས་གོས་དེ་
འབྱོར་བའི་ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་ཆོགས་པས་མོས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེའི་འོག་ཏུ་མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྒོ་མཐུན་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆེག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ།

སྤ་བརྒྱུད་གཤིང་བ་བསྒྲོ་བའི་དགོས་པ་ནི། མ་བསྒྲོས་པར་གཤིང་བའི་ལྷུང་བ་
མི་འབྱུང་ངོ་། །

བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཡུལ་གང་བསྒྲོ་བ་ནི། ཆོས་བཙུང་བརྒྱུད་

དང་ལྷན་པ་བསྐྱོ་སྟེ། དེ་ཡང་དབྱར་གནས་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་
བཅུ་གཅིག་དང་ལྷན་པ་སྟེ་གང་ལ་དེ་འབྱུང་བ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འགྲོ་བ་
བཞི་དང་བྲལ་བ་དང་། སྒྲོ་བ་བྱིས་ནས་སྒྲོ་བ་ཡིན་པ་སྟེ། འདུན་པ་དང་། ཞེ་སྤང་
དང་། གཏི་མུག་དང་། འཛིགས་པས་འགྲོ་བ་དང་། བྲལ་བ་ཞེས་པ་དང་། སྒྲོ་
བར་བྱས་ཏེ་བསྐྱོའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོགས་སུ་མ་ཆང་བ་སྟེ་ཆོགས་ཀྱིས་ལས་
མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སྤར་བསྐྱོས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་སྟེ་སྤར་བསྐྱོས་
པ་ནི་མ་བསྐྱོས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཅེས་གསུངས་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་བསྐྱོ་བ་ནི། དགེ་འདུན་མཆོན་ཉིད་བཞི་ལྷན་གྱིས་
སོ། །

གསུམ་པ་ཆོ་ག་གང་བསྐྱོ་བ་ནི། སྒྲོར་དངོས་མཚུག་གསུམ་ལས། སྒྲོར་བ་འདུ་
བའི་སྐབས་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་དང་། ལས་བྱེད་པས་སྒྲོ་བ་བྱི་བའོ། །དངོས་གཞི་
གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་། མཚུག་ལས་ཀྱི་༼༤༡༩༽མཚུག་སྤྱད་བཅོད་
བའོ། །

བཞི་པ་བསྐྱོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། ལས་གསུམ་བསྐྱབ་པ་དང་། སེམས་གསུམ་
བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤར་བརྒྱད་གི་གདིང་བ་པོ་བསྐྱོ་བ་ཡང་
མཆོམས་ཀྱི་ནང་དུ་བྱའོ་ཞེས་སྤར་སྤྱར་ཏེ་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་
བསྐྱོའོ། །སྤར་བརྒྱད་གི་གདིང་བ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱོ་ཞེན། དགེ་སྤྱོད་ལ་སྤར་བརྒྱད་

གདིང་བ་དེ་འབྱུང་བ་བསྐྱོད་བར་བྱའི། དབྱར་གནས་པར་ཁས་མ་བླངས་པ་དང་
། དབྱར་རལ་བའི་གང་ཟག་ལ་སྤྱ་བརྒྱུང་གདིང་བ་དེ་མི་འབྱུང་བས་དེ་ནི་མི་
བསྐྱོའོ། །

བཞི་པ་ནི། སྤྱ་བརྒྱུང་གདིང་བར་བསྐྱོས་པའི་དགེ་སློང་དེ་ལ་ཆོས་གོས་དེ་དགེ་
འདུན་གྱིས་གཏད་པར་བྱའོ། །གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་སྤྱ་བརྒྱུང་དུ་གློ་
མཐུན་པར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉིན་མོར་གཏད་པར་བྱ་སྟེ། །ཆོས་གོས་གློ་
མཐུན་པར་བྱས་པ་དེ་ཉི་མ་གཞན་དུ་བཞག་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་
ལྷར་གཏད་ན་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་བྱས་ཏེའོ། །

གསུམ་པ་ལ། ལས་གསུམ་རི་ལྷར་བསྐྱབ་པ་དང་། བཞི་པ་གསུམ་རི་ལྷར་
བསྐྱབ་པ་དང་། ཆོགས་པ་ཉིད་ལ་བཟོད་པ་དང་། འདུ་བའི་སྐབས་རྗེས་
བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆོས་གོས་དེ་བཟུ་བ་དང་དུབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱར་བྱས་མ་བཟོན་པ་ཡིན་ན་
བཟུ་བ་དང་དུབ་པ་དང་ཁ་བསྐྱར་བ་དག་ལ་གདིང་བར་བྱེད་པའི་དགེ་སློང་དེས་
བྱ་བ་དེ་སྟོན་དུ་འགོ་བར་བྱའོ། །རི་ལྷར་སྟོན་དུ་འགོ་བར་བྱ་ཞེན། བཟུ་བ་ལ་
སོགས་དེ་དག་ལས་གཉིས་སམ། གསུམ་གདོན་མི་བླ་བར་རྗེས་སུ་བསྐྱབས་
པས་སོ། །ཆོས་གོས་དེ་བཟུ་སོགས་བྱས་བཟོན་པ་ཞིག་ལག་ཏུ་བྱུང་ན་སྤྱ་བརྒྱུང་
གདིང་བ་པོ་རང་གི་ཁབ་སྐྱབ་གཉིས་སམ་གསུམ་དུབ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྤྱ་བརྒྱད་དུ་གདིང་བའི་ཚེས་གོས་དེ་དག་འདུན་གྱིས་གཏོང་བ་ན་གདིང་བ་
པོས་ཚེས་གོས་དེ་མཐོས་༼༩༥༥༽པ་དང་། རང་བྱེད་པ་དང་སྟེ་སྤྱ་བརྒྱད་
བཏོང་བ་པོ་རང་གིས་བཟུ་བ་དང་། ཁ་སྐྱར་བར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱ་བརྒྱད་གདིང་
བ་དངོས་གཞིའི་ཚེས་བྱེད་པའོ། །བཏོང་བེན་དེའི་མཐུག་དང་། གནས་སྐབས་
གསུམ་པོ་དེ་དག་ཏུ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གདིང་བར་འགྱུར་རོ། །གདིང་ངོ་བཏོང་ངོ་
སྟམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སེམས་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་དང་པོ་གདིང་བར་
འགྱུར་རོ་སྟམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉམས་ན་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ཚང་ན་སྤྱ་བརྒྱད་
གདིང་བ་དེ་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གདིང་ངོ་སྟམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་
གཉིས་པ་ཉམས་ན་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་དང་བྲལ་བ་ནི་མུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །གདིང་ངོ་སྟམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་མ་བྱས་ཏེ་གསུམ་པ་ཉམས་
ན་ཡང་སྤྱ་བརྒྱད་བཏོང་བ་མ་བྱུང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ་སྤྱ་བརྒྱད་བཏོང་བེན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི།

སྟོན་ལྷ་འབྲིང་པོའི་ཚེས་བཙོ་ལྗེའི་དགོང་ཀར་སྤྱ་བརྒྱད་གདིང་བ་པོའི་དག་
སྟོང་དེས་འདི་སྐད་ཅེས་ཆེ་དང་ལྗན་པ་དག་བདག་སངས་སྤྱ་བརྒྱད་གདིང་བར་
འགྱུར་གྱི། བྱེད་ཅག་གིས་རང་རང་གི་ཚེས་གོས་ནམས་འཛོ་བྱེད་གྱི་བྱིན་རྒྱལས་

ནམས་དབྱུང་བར་བྱའོ་ཞེས་ཆོགས་པ་ལ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ནི།

ཆོས་བཙུ་བྱུག་གི་ནངས་པར་སྔ་བརྒྱུད་གདིང་བའི་དོན་དུ་གནས་དེར་དག་
འདུན་འདུ་བའི་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བ་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །བྱ་བ་ནི་གང་ན་
གདན་བཤམས་པ་དང་། གཞི་བརྟུང་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གདིང་བའི་ཆོས་གོས་སུམ་སྤྲུགས་དེ་མ་བསྐྱེགས་པར་བྱི་ཞིམ་འབྱུང་བའི་བྱི་
དང་མེ་ཏོག་གིས་མཆོད་ཅིང་བདུག་སྟོས་བྱི་ཞིམ་པོས་བདུག་པ་ཆོས་གོས་གསུམ་
སྤྲུགས་གཅིག་གསུམ། གཉིས་སམ་དུ་མར་གཟེབ་ཀྱི་སྟོན་མར་ལྟན་ཅིག་བཞག་
པ་གདིང་བའི་དག་སྟོང་གིས་པར་བར་ཐོགས་ཏེ་རྒྱན་རིམ་དུ་འདུག་པས་སྔ་
བརྒྱུད་གདིང་༼ ༤ ལྟན༽བ་བསྐྱབས་ཏེ་སྔ་བརྒྱུད་གདིང་བའི་ཆོ་ག་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །དུས་གང་གི་ཆོ་གདིང་ཞེ་ན། ཆོས་བཙུ་བྱུག་ལའོ། །ལྷ་བ་གང་གི་ཆོས་
བཙུ་བྱུག་ལ་བྱ་ཞེ་ན། ལྟན་ལྷ་འབྲིང་བའི་འོ། །འདིའི་དམིགས་བསལ་ནི། **རྟེན་ག་**
ལས། དག་འདུན་ཐམས་ཅད་དབྱར་ཕྱི་མར་གནས་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་དག་ལ་
ཡང་སྔ་བརྒྱུད་གདིང་བ་འཆགས་སོ། །དེ་གདིང་བའི་དུས་ནི་ལྟན་ལྷ་ཐ་རྒྱུད་གི་
ཆོས་བཙུ་བྱུག་གོ་ཞེས་སོ། །ཆོ་ག་རི་ལྟ་བུས་གདིང་ཞེ་ན། ཆོ་ག་ལན་གསུམ་དུ་
བསྐྱས་པས་སོ། །ཅི་ཞིག་ལན་གསུམ་བསྐྱས་པས་ཤེ་ན། དག་འདུན་ཐམས་

ཅད་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཚུལ་གོས་སྤྱི་བརྒྱད་གདིང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
སྤྲུགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལན་གསུམ་བཞུས་པས་སོ། །གསུམ་པ་མཇུག་གི་ཚེ་
ག་ནི། སྤྱི་བརྒྱད་གདིང་བ་པོའི་དགོ་སྤྱོད་དེས་ཚུལ་གོས་སྤྱི་བརྒྱད་ལག་ན་བྱེད་ཏེ་
གནས་བརྟན་གྲན་རིམ་བཞིན་དུ་དགོ་སྤྱོད་རེ་རེའི་མདུན་དུ་འདུག་སྟེ་གདིང་ངོ་
ཞེས་གོ་བར་བྱའོ། །སྤྱི་བརྒྱད་གདིང་བ་པོ་ལས་གཞན་གྱིས་ནི་ལེགས་པར་
གདིང་ངོ། །ཤིན་ཏུ་གདིང་ངོ། །འདི་ལ་རྟོག་པ་དང་ཕན་ཡོན་གང་ཡོད་པ་དེ་
བདག་གིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྤྱི་བརྒྱད་གདིང་བ་འདི་ལ་གཉིད་སོགས་གྱིས་ཉམས་སུ་མ་བྱོང་བས་སང་
པའི་དུས་སུ་ཐོས་པ་ན་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བཞི་ཉམས་སུ་བྱོང་བ་དང་འདྲའོ་
སྟེ། དེས་སྤྱི་བརྒྱད་བཏིང་བའི་ཕན་ཡོན་དང་རྟོག་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ངོ། །གང་
གི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཞེན། དེ་གདིང་བའི་བྱེད་དེར་ཚོགས་ཏེ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་
པས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བཞི་ཉམས་སུ་བྱོང་བ་དང་འདྲའོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཚིག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ།

སྤྱི་བརྒྱད་བརྒྱུད་སྤྱི་བའི་དགོས་པ་ནི། མ་བརྒྱུད་སྤྱི་བའི་ཉེས་པ་ཁེགས་པ་དང་
ཚུད་ཟ་བ་སྤང་བའོ། །

བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་གང་བརྒྱུད་བའི་༼༢༧བ༽དངོས་པོ་ནི།

སྤྱ་བརྒྱུང་བཏིང་ལ་ཞིག་པར་མ་གྱུར་པ་སྟེ་སྤྱལས་ཀྱིས་གྲུབ་བོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་བརྒྱུང་བ་ནི། གདིང་བ་པོར་བསྐྱོས་པ་དེས་བརྒྱུང་བ་
དེ་སྤྱལས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་གི་ལམ་བབས་སམ་མཆོན་གྱུར་ན་སྤྱ་བརྒྱུང་སྟེང་པ་
པོ་བསྐྱོས་ནས་དེས་བརྒྱུང་པ་སྟེ། **དྲི་ག་ལས།** སྤྱ་བརྒྱུང་བཏིང་བའི་དགོ་སྟོང་
གཞན་དུ་གྱུར་ན་དེ་སྟེང་པར་བསྐྱོ་བར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་གནས་གང་དུ་བརྒྱུང་བ་ནི། གང་དུ་སྤྱ་བརྒྱུང་བཏིང་བའི་མཆོམས་
དེ་ཉིད་དུ་བརྒྱུངས་པ་སྟེ། མཆོམས་གཞན་དུ་ནི་སྤྱ་བརྒྱུང་རང་འཇུག་བྲལ་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ཡུན་རི་སྟིང་དུ་བརྒྱུང་བ་ནི་ལྷ་བ་ལྟར་བརྒྱུངས་ཏེ། **ལུང་ལུ་བ་ལས།**
བཅུན་པ་ཡུན་རི་སྟིང་དུ་གཏན་པ་བཅང་བར་བགྱི། ལྷ་བ་ལྟར་ཞེས་གསུངས་
གིང་། དཔྱིད་ལྷ་ར་བའི་ཉ་ལ་དབྱུང་ཞེས་བཤད་པས་ཀྱང་གྲུབ་བོ། །

ལྷ་པ་ཚུལ་རི་ལྟར་བརྒྱུང་བ་ལ་གསུམ་ལས། ཚུད་ཟ་བ་སྤང་བ་ནི་དུས་དུས་སུ་
བསང་བར་བྱ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་ཏོ། །འབྲལ་བ་སྤང་བ་ནི་དེ་དང་
འབྲལ་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་ཏོ། །མ་གྲུས་པ་སྤང་བ་ནི་མི་
གཙང་བའི་སྤྱལས་སུ་འཇུག་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གདིང་བར་བསྐྱོས་པའི་དགོ་སྟོང་དེས་ཆོས་གོས་སྤྱ་བརྒྱུང་དེ་དུས་དུས་སུ་སེར་

བུའི་རང་ལས་བསང་བར་བྱ། ཉི་མ་ལ་སྟེད་པར་བྱ། རུལ་སྐྱུག་པར་བྱའོ། །ཚོས་
གོས་སྤྱ་བརྒྱད་དེ་ཁྱིམ་དུ་བ་ཅན་དང་རུལ་ཅན་དུ་བཞག་པར་མི་བྱའོ། །ཀླུ་
པོའི་ཕོ་བྱང་དུ་བཞག་པར་མི་བྱའོ། །གདིང་བར་བསྐྱོས་པའི་དགེ་སྟོང་དེས་ཚོས་
གོས་སྤྱ་བརྒྱད་དེ་དང་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྐྱུ་རེངས་ཀྱིས་ཚོད་པར་འབྲལ་བར་
མི་བྱའོ། །དེས་སྤྱ་བརྒྱད་དེ་ཁྱིམ་ཏེ་གཞན་དུ་འགོ་བར་མི་བྱའོ། །མི་གཙང་པའི་
སྐྱབས་སུ་འཇུག་པར་མི་བྱའོ། །སྤྱ་གཔ་མེད་པར་འཇུག་པར་མི་བྱའོ། །

**གསུམ་པ་༼༤༡༩༽ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཚིག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ།
རང་མཇུག་བྲལ་དང་བཙོས་མའོ། །དང་པོ་ནི།**

དབྱུང་བའི་སྟོ་སྟོན་དུ་མ་བཏང་ཡང་སྤྱ་བརྒྱད་གི་བྱིན་རྒྱབས་རང་ཞིག་ཏུ་གྱུར་
པ་དང་།

གཉིས་པ་ནི།

སྟོ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཚོ་གས་དབྱུང་བ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་
ཏེ། འདིར་གཏོགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་འཇུག་བྲལ་དང་། གང་
ཟག་སོ་སོའི་འཇུག་བྲལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བདུན་ལས། སྤྱ་བརྒྱད་གིས་མཚམས་
གཞན་དུ་བྱིན་པ་དང་། སྤྱ་བརྒྱད་བྱིན་ཀྱིས་སྟོབ་པར་བྱེད་པའི་དགེ་སྟོང་གང་
ཡང་མཚམས་ནང་དེ་ན་མེད་པར་སྤྱ་བརྒྱད་མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱུ་རེངས་ཤར་ན་
སྤྱ་བརྒྱད་གི་བྱིན་རྒྱབས་རང་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ། ཏེན་མཚམས་གཞན་ན་གནས་

པས་སྤྱ་བརྒྱུད་གདིང་བ་མི་འཆགས་ན་སྤྱ་བརྒྱུད་མཚམས་གཞན་དུ་བྱིན་ན་ལྟ་ཅི་
སྒྲོས་པའི་བྱིར་དང་། གང་ལས་སྤང་ལྟར་བྱུང་བའི་གོས་ལ་ཡང་སྤྱ་བརྒྱུད་གདིང་
བ་མི་འཆགས་ན་སྤྱ་བརྒྱུད་ལས་འབྲལ་བའི་སྤང་ལྟར་བྱུང་ན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་པའི་
བྱིར་རོ། །སྤྱ་བརྒྱུད་བཏིང་ནས་ལྷ་བ་ལྟ་ལས་འདས་ན་ཡང་རང་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་
སྟེ། སྤྱ་བརྒྱུད་གདིང་བའི་འཕེན་པ་བྱུང་བའི་བྱིར་དང་། ལས་ལས་གཞན་པའི་
བྱ་བ་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་མི་བྱ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སྤྱ་བརྒྱུད་གི་དུས་མ་ཡིན་
པར་ཤེས་ནས་ཀྱང་གསོ་སྦྱོང་བྱས་ན་འང་རང་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ། ཡང་གསོ་སྦྱོང་
བྱས་ན་སྦྱང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དངོས་པོ་ཞིང་མ་ཡིན་པར་
གྱུར་པ་སྟེ་སྤྱ་བརྒྱུད་མེས་འཆིགས་ཏེ་ཐལ་བར་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྟེན་ཞིང་མ་
ཡིན་པར་གྱུར་པ་སྟེ་འདྲིར་གཏོགས་པའི་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཤིའམ། བབས་
ན་ཡང་རང་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ་ཆོས་གོས་དེ་སྤྱ་བརྒྱུད་གི་བྱིན་རྒྱུ་ཆགས་པའི་
ཞིང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་བྱིར་དང་། སྤྱ་བརྒྱུད་དེ་དང་ལྟན་པའི་ཞིང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་
པའི་བྱིར་རོ། །འདྲིར་གཏོགས་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་གྱི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཆད་ན་ཡང་འདྲིར་གཏོགས་པའི་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་སྤྱ་བརྒྱུད་གི་བྱིན་རྒྱུ་ཆགས་རང་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ། བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ཞིགས་
ན་སྤྱི་ཞིགས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་གང་ཟག་སོ་སོའི་རང་འཇུག་བྲལ་ནི་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་སྟེ། དེ་ཡང་
མ་མ་སུམ་ཅུ་དང་གང་ཟག་སོ་སོའི་ཁིང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའོ། །དེ་ནི་སྔ་བརྒྱུད་
དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་གཅིག་གམ་གཉིས་གསུམ་གྱི་འཕམ་བབས་པ་ལ་སོགས་
པ་སྟེ། གང་ཟག་སོ་སོའི་རང་འཇུག་བྲལ་ལོ། །མ་མ་སུམ་ཅུ་ནི་འདི་དག་སྟེ་
མཚམས་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་མ་མ་བརྒྱད་དང་། མཚམས་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་
མ་མ་བརྒྱད་དང་། མཚམས་ལ་རེ་བ་ཡོད་པའི་མ་མ་བརྒྱད་དང་། རྟེན་པ་ལ་
ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་མ་མ་དུག་གོ། དེ་ཡང་མ་མ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ལུང་ཁུང་ནི། **ལུང་**
གཞི་ལས། མ་མ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྔ་བརྒྱུད་ལྷུང་བར་འབྱུང་ཏེ། སོང་བ་དང་།
ཚྛོགས་པ་དང་། དེས་པ་དང་། ཉམས་པ་དང་། ཐོས་པ་དང་། མཚམས་ལས་
འདས་པ་དང་། རེ་ཐག་ཆད་པ་དང་། སྔ་བརྒྱུད་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ཡང་སོང་བ་ནི་དག་སྟོང་སྔ་བརྒྱུད་བཏིང་བའི་གནས་ནས་སྤྱིར་མི་འོང་
བའི་མཚམས་ཀྱི་སྤྱི་རོལ་དུ་སོང་བའོ། །ཚྛོགས་པ་ནི་དག་སྟོང་སྔ་བརྒྱུད་བཏིང་
བའི་གནས་ནས་མཚམས་ཀྱི་སྤྱི་རོལ་དུ་སོང་ནས་བདག་སྤྱིར་མི་འོང་སྟུང་
པའོ། །དེས་པ་ནི་དག་སྟོང་སྔ་བརྒྱུད་བཏིང་བའི་མཚམས་ནས་གནས་ཀྱི་སྤྱི་རོལ་
དུ་སོང་ནས་སྤྱིར་མི་འོང་ཁིང་ཆོས་གོས་ཀྱང་མི་བྱའོ་སྟུང་པའོ། །ཉམས་པ་ནི་
དག་སྟོང་སྔ་བརྒྱུད་བཏིང་བའི་གནས་ནས་མཚམས་ཀྱི་སྤྱི་རོལ་དུ་སོང་ནས་ཆོས་
གོས་བྱའོ་སྟུང་པ་ལས་དེས་དེ་༼༤༩༩༽ཚུམ་ཁིང་བརྩམས་པ་དང་ཉམས་

པའོ། །ཐོས་པ་ནི་དག་སྒོར་སྔ་བརྒྱད་བཏིང་བའི་གནས་ནས་མཆོམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་
དུ་སོང་ནས་དག་འདུན་གྱིས་སྔ་བརྒྱད་ལྷུང་བ་ལ་ལྷུང་ཞེས་བོས་པའོ། །མཆོམས་
ལས་འདས་པ་ནི་དག་སྒོར་སྔ་བརྒྱད་བཏིང་བའི་གནས་ནས་ཕྱིར་འོང་ངམ་མི་
འོང་སྟམ་པའི་ཡིད་གཉིས་ཟ་བས་མཆོམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་སོང་བའོ། །རེ་ཐག་
ཆད་པ་ནི་མཆོམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་སོང་ནས་དེའི་ཆོས་གོས་ལ་རེ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་རེ་ཐག་ཆད་པའོ། །ལྷུང་བ་ནི་སྔ་བརྒྱད་ལྷུང་བ་ཉམས་སུ་ཁྱོང་
བའོ་ཞེས་དེ་ཐམས་ཅད་ལུང་གཞི་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མ་མ་ཞེས་
པ་ནི་མ་མ་ལས་བྱ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ལ་ཡང་སྔ་བརྒྱད་
ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དང་པོ་མཆོམས་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་མ་མ་བརྒྱད་ནི། བཞི་ཆོན་གཉིས་
ལས། སྒྱོར་བས་འགོ་བའི་མ་མ་བཞི་དང་། དེས་པར་འབྱེད་པའི་མ་མ་
བཞི་འོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་མེད་གཅིག་དང་འབྲེལ་བཅས་ལས་གྱུར་པ་གསུམ་
མོ། །སྐབས་འདིར་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་ནི་སྔ་བརྒྱད་གི་རྟེན་པ་བྲངས་
བའི་བསམ་པ་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་སྟེ། **གཞུང་ལས།** ཆོས་གོས་བྱ་བའི་བསམ་
པས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་མེད་ན་ཞེས་པ་དང་། ཡོད་ན་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཆད་
ནའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སྐབས་འདིར་ནི་རང་གི་ལུས་དང་སྔ་བརྒྱད་གི་
མཆོམས་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་མེད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མ་

ཡིན་ཏེ། ཐོས་བྱུང་གི་སྐབས་སུ་ལུས་དང་མཚམས་འབྲེལ་ཀྱང་རྟེན་པ་དང་
 བསམ་པ་མ་འབྲེལ་ན་འབྲེལ་མེད་དུ་རྒྱུ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོར་བས་
 འགོ་བའི་འབྲེལ་མེད་ནི་དགེ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་བཏིང་བ་མཚམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡུལ་
 གཞན་དུ་འགོ་བའི་ཆོན་ར་ནི་ལྷ་བ་ལྗེའི་ནང་དུ་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་གི་མཚམས་འདིར་
 ཕྱིར་མེ་འོང་སྐྱམ་སྟེ་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་གི་མཚམས་ལ་རེ་བ་མེད་ཅིང་། སྤྱོད་
 བརྒྱུད་གི་རྟེན་པ་ལ་ཡང་རེ་བ་མེད་པ་སྟེ། སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་གི་རྟེན་པ་མ་སྒྲུབ་པོ་སྐྱམ་
 བས་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་གི་མཚམས་ནང་དེ་ནས་མཚམས་དེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་འགོ་ན་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་
 གི་མཚམས་ལས་འདས་པ་ན་དགེ་སྤྱོད་དེའི་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་གི་ཕྱིན་ལྷབས་རང་ཞིག་ཏུ་
 བྱུང་བ་སྟེ་མཚམས་ལས་འདས་པ་ན་དེ་འགྲུབ་པོ། །ཕྱིར་མེ་འོང་བའི་སེམས་
 ཀྱིས་སོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དངོས་པོ་དང་བསམ་པ་གང་གི་སྦྱོར་ནས་ཀྱང་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་
 དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་བཅས་ལས་བྱུང་བ་གསུམ་ནི་སྤྱོད་
 བཞིན་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་གི་མཚམས་ལ་རེ་བ་མེད་ཅིང་། སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་གི་རྟེན་པ་ལ་ནི་རེ་བ་
 ཡོད་པའི་བསམ་པ་དང་བཅས་ཏེ་ཡུལ་གཞན་དུ་ཕྱིན་པ་ན་གཞན་གྱིས་དུས་ཀྱི་
 སྤྱོད་པོ་དུ་སྤྱུང་ཡང་ཡུལ་གཞན་དུ་ཕྱིན་པའི་དགེ་སྤྱོད་དེའི་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་མི་འཛིག་
 སྟེ། སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་གི་རྟེན་པ་ལ་བསམ་བས་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅིང་འཛིག་པའི་རྒྱུར་མ་
 དམིགས་པའི་འོ། །འོ་ན་གང་གིས་འཛིག་ན་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་མཐར་ཐུག་པ་
 དང་། བརྒྱུད་པ་ཞིག་པ་དང་། བསམ་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་དང་གསུམ་ལ་དེ་གནས་

སོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྔ་བརྒྱུད་གི་རྟེན་པའི་སྐལ་བ་ལག་ཏུ་ཐོབ་པ་དང་། སྔ་
བརྒྱུད་གི་རྟེན་པའི་སྐལ་བ་བརྒྱུག་ཅིང་བརྒྱུག་པའི་གཏམ་ཐོས་པ་དང་། སྔ་
བརྒྱུད་གི་རྟེན་པ་ལ་རེ་བའི་བསམ་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་དང་གསུམ་པོ་གང་བྱུང་ན་ཡང་
གང་ཟག་དེའི་སྔ་བརྒྱུད་ཞིག་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །བརྩམས་པ་ཞིག་པ་དང་
བསམ་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་ཆོས་ཅན། འབྲེལ་བཅས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །འབྲེལ་ཆད་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། ད་ལྟ་འབྲེལ་ཆད་ཡིན་ཀྱང་སྤར་འབྲེལ་བཅས་གཞིར་བྱས་
པ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་པས་འབྲེལ་བཅས་ལས་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་མ་མ་བཞི་ནི། །འབྲེལ་མེད་གཅིག་དང་འབྲེལ་
བཅས་ལས་གྱུར་པ་གསུམ་མོ། །༡༩༥༥།དང་པོ་ནི། དག་སྤོང་སྔ་བརྒྱུད་
བཏིང་བའི་གནས་ནས་དོན་གཞན་བསྐྱབ་པའི་བསམ་པས་མཆོམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་
དུ་བསམ་པ་འདི་སྦྱིས་ཏེ། ང་ནི་ཟླ་བ་ལྷའི་ནང་དུ་སྔ་བརྒྱུད་གི་མཆོམས་སུ་མི་
ལྷོག་ངེས་སྟུམ་སྟེ། སྔ་བརྒྱུད་གི་མཆོམས་ལ་རེ་བ་མེད་ཅིང་། སྔ་བརྒྱུད་གི་རྟེན་
པ་ལ་ཡང་རེ་བ་མེད་པའི་བསམ་པ་སྦྱིས་ན་གང་ཟག་དེའི་སྔ་བརྒྱུད་གི་བྱིན་
རྒྱབས་རང་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ་མཆོམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་དུ་དེ་སྦྱིས་ན་ཡང་ངོ་། །ཆོས་
གོས་བྱ་བའི་བསམ་པ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་མེད་ན་དེའི་ཆོ་ཉིད་ནང་ཞེས་གསུངས་
པས་གྱུབ་པོ། །གཉིས་པ་འབྲེལ་བཅས་ལས་གྱུར་པ་གསུམ་ནི། མཆོམས་ཀྱི་བྱི་
རོལ་དུ་བསམ་པ་འདི་སྦྱིས་ཏེ་སྔ་བརྒྱུད་གི་མཆོམས་ལ་རེ་བ་མེད་ཅིང་། སྔ་

བརྒྱུད་གི་རྟེན་པ་ལ་ནི་རེ་བ་ཡོད་པའི་བསམ་པ་དང་བཅས་པ་ལས་གཞན་གྱིས་
དུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་བྱུང་ཡང་གང་ཟག་དེའི་སྤྱོད་བརྒྱུད་མི་འཛིག་སྟེ། འོ་ན་གང་
གིས་འཛིག་ན་བྱེད་པ་འགྱུར་བ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་སོགས་གསུམ་གྱིས་ཏེ་སྤྱོད་
བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མཚམས་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟེ་བའི་མ་མ་བརྒྱུད་ནི། ཡིད་གཉིས་ནི་
ངེས་པས་འབྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་འབྲེལ་ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱོད་མཚམས་
ལ་རེ་བ་མེད་པའི་མ་མ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་མཚམས་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟེ་ཞེས་
བསྟུར་ལ། གཞན་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་དང་འབྲེལ། །དེས་ན་འདི་ལ་ཡང་བསམ་པ་
མཚམས་ནང་ནས་སྐྱེས་པ་དང་། མཚམས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་སྐྱེས་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་
ལ། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་ཡང་འབྲེལ་མེད་གཅིག་དང་འབྲེལ་བཅས་ལས་གྱུར་པ་
གསུམ་སྟེ་སྤྱོད་དང་འབྲེལ། །

གསུམ་པ་མཚམས་ལ་རེ་བ་ཡོད་པའི་མ་མ་བརྒྱུད་ནི། འབྲེལ་མེད་གཉིས་
དང་འབྲེལ་བཅས་ལས་གྱུར་པ་དུག་གོ། །སྤྱོད་བརྒྱུད་བཏིང་བའི་དགོ་སྤྱོད་
མཚམས་ལ་རེ་བ་ཡོད་ཅིང་། སྤྱོད་བརྒྱུད་གི་མཚམས་ལ་རེ་བ་ཡོད་པ་
༼༤༡༥༽དེ་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་བ་ན། དགོ་འདུན་གྱིས་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་སྤྱོད་
བརྒྱུད་དབྱུང་བའི་ཆེ་གང་ཟག་དེའི་སྤྱོད་བརྒྱུད་མི་འཛིག་ཅིང་ཕན་ཡོན་རྗེས་སུ་
འབྱུག་སྟེ། དེར་ཉམས་སུ་བྱོལ་བ་དང་ལྷན་པ་ལ་ནི་མ་ཐོས་ཀྱི་བར་དུ་ཕན་ཡོན་

རྗེས་སུ་འདུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འོ་ན་གང་གི་ཆེ་འཛིག་ཅེ་ན། འབྲེལ་
མེད་གཉིས་ནི་སྤྱི་བརྒྱུད་གི་མཚམས་ལ་རེ་བ་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་བརྒྱུད་གི་རྟེན་པ་ལ་
རེ་བ་མེད་པས་སྤྱི་བརྒྱུད་ལྷུང་བའི་གཏམ་དེ་སྤྱི་བརྒྱུད་གི་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་
རོལ་དུ་ཐོས་པ་དང་ནང་དུ་ཐོས་པ་གཉིས་ཀྱིས་གང་ཟག་དེའི་སྤྱི་བརྒྱུད་ཞིག་པར་
འགྱུར་ཏེ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་མེད་ནའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། གང་ཟག་དེའི་སྤྱི་བརྒྱུད་
དང་འབྲེལ་ཆད་པར་གྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་བཅས་ལས་གྱུར་པ་དུག་ནི་སྤྱི་
བརྒྱུད་གི་མཚམས་དང་། རྟེན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་རེ་བ་ཡོད་པའི་དགེ་སྤྲོད་ཡུལ་
གཞན་དུ་སོང་བ་དེས་གཞན་གྱི་དུས་ཀྱི་སྤྱི་བརྒྱུད་ལྷུང་བའི་གཏམ་
ཐོས་ཀྱང་གང་ཟག་དེའི་སྤྱི་བརྒྱུད་མི་འཛིག་སྟེ། ཡོད་ན་མ་ཆད་ཀྱི་བར་དུའོ་ཞེས་
གསུངས་ལ། བསམ་པའི་འབྲེལ་བ་མ་ལོག་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གང་
གི་ཆེ་འཛིག་ཅེ་ན། མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་བྱེད་པ་མཐར་ཐུག་པ་དང་། བརྒྱམས་
པ་ཞིག་པ་དང་། བསམ་པ་རྒྱན་ཆད་པ་གསུམ་དང་། མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་དེ་
གསུམ་སྟེ་དུག་པོ་དེ་དག་གང་ལྷུང་ན་ཡང་གང་ཟག་དེའི་སྤྱི་བརྒྱུད་ཞིག་པར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་རྟེན་པ་ལས་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་མ་མ་དུག་ནི། སྤྱི་བརྒྱུད་གི་མཚམས་
དང་། རྟེན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བས་མཚམས་ལས་འདས་པ་དང་།
མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་དེ་སྐྱེས་པ་གཉིས་དང་། སྤྱི་བརྒྱུད་གི་མཚམས་ལ་རེ་བ་

མེད་ཅིང་། རྟེན་པ་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བས་མཚམས་ལས་འདས་པ་དང་།
མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་དེ་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཏེ་བཞིས་༼༤༩༠ན༽ཀྱང་དེའི་སྤྱི་
བརྒྱུད་ཞིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་གཉིས་ནི་ངེས་པ་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་དང་འདྲ་ཞེས་
གསུངས་པས་མཚམས་དང་རྟེན་པ་གང་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་ཡང་མཚམས་སམ།
རྟེན་པ་ལ་རེ་བ་མེད་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་མ་མ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བརྒྱུད་
ཡོད་དོ་ཞེས་ཤུ་མི་དང་སྤྱལ་ཏི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་
དེ་རྣམས་སུ་མ་འདྲས་པའི་མ་མ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྤྱི་བརྒྱུད་གི་མཚམས་ལ་
རེ་བ་ཡོད་ཅིང་། རྟེན་པ་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་གང་ཟག་དེ་གཞན་དུ་སོང་བ་ན་
གཞན་གྱི་དུས་ཀྱི་སྤྱི་རོལ་དུ་སྤྱུང་ན་ཡང་གང་ཟག་དེའི་སྤྱི་བརྒྱུད་མི་འཛིག་སྟེ།
མ་ཐོས་ཀྱི་བར་དུ་ཕན་ཡོན་རྗེས་སུ་འདུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འོན་གང་
གི་ཆེ་འཛིག་ན་དུས་ཀྱི་སྤྱི་རོལ་དུ་སྤྱི་བརྒྱུད་ལུང་བའི་གཏམ་དེ་སྤྱི་བརྒྱུད་གི་
མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཐོས་པ་དང་ནང་དུ་ཐོས་པ་གཉིས་ཀྱིས་གང་ཟག་དེའི་སྤྱི་
བརྒྱུད་ཞིག་པར་གྱུར་པ་སྟེ། གཏམ་ཐོས་པས་ཞིག་པ་གཉིས་སྤྱི་བཤད་པ་དང་
མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་བཅོས་མའི་དབྱུང་བ་ནི། གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་སོ། །
འདིར་སྒྲས་པ།

གཞན་ཕན་བཟང་པོའི་འབྲིགས་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ། །རྗེ་རྗེའི་རིགས་གྲུབ་ཀྱི་ཤིང་
སྤྱི་སྤྱི་རྣམས། །མ་བྱ་གཞོན་ལུ་གཤོག་པ་བཀྲམ་ལྟར་སྤྲང་། །དེ་ནང་སྤྱལ་ལྟན་རི་

དུགས་རྒྱ་བའི་ཆོ། །མིག་ཅེའི་དམ་ཆོས་འཁོར་ལོའི་འགོས་ཉིད་ལས། །སྤྱན་
ཆེན་འཆིང་བའི་འབྲུག་སྤྱི་ཅི་ཡང་གྲགས། །ཉེར་ཞིའི་མེ་ཏོག་གཡུར་བའི་འབྲས་
ཅན་ལ། །ཐར་བའི་ཟས་སྒོམ་དུས་སུ་བྱེད་དེ་ལ། །

གཉིས་པ་ལ། །དབྱུང་བ་དངོས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། །སྒྲུབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བརྩོད་
བཤོ། །དང་པོ་ལ། །མདོ་ཙམ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱས་པར་བཤད་
བཤོ། །དང་པོ་ནི།

སྤྱི་བརྒྱུང་དབྱུང་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། །རང་འཇུག་༼༤༣༠བ༽པ་དང་བྲལ་
བ་དང་བཅོས་མའོ། །

གཉིས་པ་ལ། །རང་འཇུག་འབྲལ་བའི་དབྱུང་བ་དང་། །བཅོས་མ་ཉིད་ཀྱི་དབྱུང་
བཤོ། །དང་པོ་ལ། །འདིར་གཏོགས་དགེ་འདུན་རང་འཇུག་བྲལ། །གང་ཟག་སོ་
སའི་འཇུག་བྲལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

རང་འཇུག་པ་དང་བྲལ་བའི་དབྱུང་བ་ནི་གནས་སྒྲུབས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ལ་
འབྱུང་སྟེ། །སྤྱི་བརྒྱུང་གིས་སྤྱི་བ་བཏིང་བའི་མཆོམས་ལས་གཞན་དུ་བྱིན་ན་ཞག་
མ་ལོན་ཀྱང་སྤྱི་བརྒྱུང་ཞིག་པ་དང་། །ཞེས་པའི་མཆོམས་གཞན་དུ་བྱིན་པ་ནི་སྤྱི་
བརྒྱུང་གི་གནས་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་ལས་འདས་ན་སྟེ། །སྤྱི་བ་ཆོས་གོས་ཀྱི་གནས་ལ་ཉེ་
འཁོར་བརྩི་བར་གསུངས་ལ། །སྤྱི་བརྒྱུང་གི་གནས་ཀྱང་ཆོས་གོས་ཀྱི་གནས་
ཡིན་པའི་བྱིར། །དེ་ལྟར་སྤྱི་བརྒྱུང་གི་མཆོམས་གཞན་དུ་བྱིན་པ་འདི་ལ་**འགྲེལ་**

རྒྱུད་ལས། ཞག་མ་ལོན་ཀྱང་སྤྱོད་ཞིག་ཅེས་བཤད་དོ། །སྤྱོད་གཏོག་གི་བར་བྱེད་ཅིང་སྤྱོད་བརྒྱུད་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་བར་བྱེད་པའི་དགོས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་གནས་གཞན་དུ་སོང་སྟེ་སྤྱོད་བརྒྱུད་བཏིང་བའི་དགོས་སྤྱོད་གཅིག་ཀྱང་སྤྱོད་གི་གནས་དེ་ན་མེད་པར་སྤྱོད་བརྒྱུད་བཞག་པའི་མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྤྱོད་པའི་པ་དང་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། མདོ་ཙམ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དང་། རྟོག་ཀྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གནས་གང་དུ་སྤྱོད་བརྒྱུད་བཏིང་བའི་མཚམས་དེའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་མཚམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་རྒྱུན་ཆད་པའོ། །དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་དེར་གཏོགས་པའི་དགོས་འདུན་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་བརྒྱུད་བཏིང་བ་རང་འཇུག་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་པ་ལས། ཐ་མས་ནི་གང་ཟག་གང་དེའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཆད་པ་དེ་ཉི་མེད་སྤྱོད་བརྒྱུད་བཏིང་བ་རང་འཇུག་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་སོ། །གང་ཟག་གང་རང་འཇུག་པ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་དེའི་༼༤༡༽དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཆད་པ་དེ་རྣམ་པར་བཞག་གི། །དགོས་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་དེ་རྣམ་པར་མི་བཞག་གོ། །མདོ་འདིས་ནི་དེའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཆད་པ་དེ་གང་ཟག་སོ་སོའི་རང་འཇུག་བྲལ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྒྲིང་བས་འགྲོ་བའི་མ་མ་བསྟན། །ངེས་པར་འབྱེད་པའི་མ་མ་
བསྟན། །མ་མ་དེ་ཡི་བྱེ་བྲག་བསྟན། །མཚམས་འདིའི་མ་མ་བསྟན་པའོ། །དང་
པོ།

དེའི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཆད་པ་དེ་དུས་གང་གི་ཆེན་
འགྲུབ་ཅེ་ན། ཡུལ་གཞན་ཐག་རིང་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བར་འདོད་པའི་དགོ་སྒྲོང་
དེས་སྒྲ་བརྒྱུད་གི་མཚམས་ལས་འདས་པར་བྱིན་པ་ན། དེའི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཆད་པ་དེ་འགྲུབ་སྟེ་གང་ཟག་དེའི་སྒྲ་བརྒྱུད་ཞིག་པར་
འགྱུར་རོ། །བསམ་པ་གང་ཡང་རུང་བས་སམ་ཞེ་ན། བདག་ནི་ཡུལ་གཞན་དུ་
འགྲོ་སྟེ་ལྷ་བུའི་ཁོངས་སུ་སྒྲ་བརྒྱུད་གི་མཚམས་འདིར་བྱིར་མི་འོང་བར་ངེས་
སྟེ་པའི་སེམས་ཀྱིས་མཚམས་ལས་འདས་ཏེ་འགྲོ་ན་དེའི་ཆེ་དེའི་དགྲིལ་ལའོར་
གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྒྲ་བརྒྱུད་གི་མཚམས་ཀྱི་ནང་ནས་འགྲོ་བའི་ཆེན་བྱིར་མི་འོང་བའི་སེམས་མ་
སྒྲིས་ཀྱང་མཚམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་དུ་སོན་པ་ན། སྒྲ་བརྒྱུད་གི་མཚམས་སུ་བྱིར་མི་
འོང་བར་ངེས་པའི་སེམས་དེ་སྒྲིས་ན་ཡང་དེའི་ཆེ་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་ཁོངས་སུ་
གཏོགས་པ་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཟག་དེའི་སྒྲ་བརྒྱུད་ཞིག་པར་འགྱུར་
རོ། །མཚམས་ལས་འདས་པ་ན་དེ་གྲུབ་པོ་ཞེས་པ་དང་། མཚམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་དུ་

དེ་སྐྱེས་ན་ཡང་ངོ་ཞེས་བསྟན་པ་དེ་ཡང་སྤྱི་བརྒྱད་གི་རྟེན་པའི་སྐལ་བ་ལས་ཆོས་
གོས་བྱ་བའི་བསམ་པས་སྤྱི་བརྒྱད་གི་རྟེན་པ་དང་། བསམ་པ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་
མེད་ན་མཆོམས་ལས་འདས་ཤིང་། ཕྱིར་མི་འོང་། ༡༧༡ བའི་སེམས་སྐྱེས་
པའི་དུས་དེའི་ཆོ་ཉིད་ན་དེའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཆད་པར་
འགྱུར་ཏེ། གང་ཟག་དེའི་སྤྱི་བརྒྱད་ཞིག་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཆོས་གོས་བྱ་བའི་བསམ་པས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཆོ་ཉིད་སྤྱི་བརྒྱད་
མི་འཛིག་ལ། ཆོས་གོས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་རྒྱན་ཆད་ན་ནི་དེའི་ཆོ་གང་ཟག་
དེའི་སྤྱི་བརྒྱད་འཛིག་པར་འགྱུར་རོ། །

སྤྱང་ཡེ་ཤེས་རྒྱན་ན་རེ། ཕྱིར་འོང་ན་ཡང་ངོ་ཞེས་པ་འདིས་སྤྱི་བརྒྱད་མ་བསྟན་
པའི་མ་མ་གཉིས་བསྟན་ཏེ། སྤྱི་བརྒྱད་བཏིང་བའི་དགོ་སྤྱོད་ཡུལ་གཞན་དུ་བྱིན་
ནས་སྤྱི་བརྒྱད་གི་གནས་སུ་ཕྱིར་འོངས་པ་ན་སྤྱི་བརྒྱད་གི་གནས་འདིར་མི་སྤྱོད་
ཅིང་། སྤྱི་བརྒྱད་གི་རྟེན་པ་ཡང་མི་སྤྱོད་སྐྱམ་པའི་བསམ་པ་མཆོམས་ནང་དུ་
བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྱི་བརྒྱད་གི་གནས་སུ་མི་འགོ་ཞིང་སྤྱི་བརྒྱད་གི་རྟེན་པ་ཡང་མི་
སྤྱང་ངོ་སྐྱམ་པའི་བསམ་པ་མཆོམས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་དུ་སྐྱེས་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་
ཀྱང་གང་ཟག་དེའི་སྤྱི་བརྒྱད་འཛིག་སྟེ། ཕྱིར་འོང་ན་ཡང་ངོ་ཞེས་པ་འདིའི་**འྲི་ཀ་**
ལས། འདིས་ཀྱང་སྤྱོད་བསམ་འགོ་བ་དང་། དེས་པར་འབྲེད་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་

གིས་གནས་སྐབས་གཞན་བསྟན་ཅིས་བཤད་པས་ཤེས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་
ཀྱང་རྒྱ་གཞུང་གིས་བཤད་པ་དེ་ན་སྤྱི་བརྒྱུད་ཞིག་ཟིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་བྱ་
གཞན་བསྟན་པ་ཡིན་པས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ལ། བྱིད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ཕྱི་མ་
ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་མ་མ་དང་སྒྲོམ་ལ། སྤྱི་མ་ནི་སྒྱུར་བས་འགོ་བའི་མ་མ་
དང་འགལ་རྟེ། མཚམས་ལས་འདས་པ་ན་དེ་གྲུབ་བོ་ཞེས་གསུངས་པས། སྒྱུར་
སར་འགོ་བའི་མ་མ་ལ་ལུས་དང་སྤྱི་བརྒྱུད་གི་མཚམས་སུ་མ་འབྲེལ་བར་དགོས་
པ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །འོ་ན་གང་ཞེན། ཕྱིར་འོང་ན་ཡང་ངོ་ཞེས་པ་
འདི་ནི་སྤྱི་བརྒྱུད་ཞིག་པར་གྱུར་ཀྱང་ཕྱིར་འོང་ན་སོར་ཆུད་དམ་སྟུང་པའི་དོགས་
པ་བསལ་བ་ཡིན་རྟེ། ཕྱིར་༼༡༩༩༩༽འོང་ན་ཡང་ངོ་ཞེས་པ་འདི་ནི་དེ་ཀྱི་རང་གི་
རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱི་བརྒྱུད་ཞིག་ཅིང་རྣམ་པར་ཆད་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་སྒྲོང་སྤྱི་བརྒྱུད་གི་
མཚམས་ཕྱིར་འོང་ན་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་རམ་ཞེན། མ་ཡིན་རྟེ། དེའི་ཕྱིར་འོང་
ན་ཡང་ངོ་ཞེས་སྒྲོམ་རྟེ་ཞེའོ། །དེ་ལྟར་སྒྱུར་བས་འགོ་བའི་མ་མ་དང་། ངེས་པར་
འབྱེད་པའི་མ་མས་སྤྱི་བརྒྱུད་ཞིག་ཟིན་ན་ནི་དག་སྒྲོང་དེ་སྤྱི་བརྒྱུད་གི་མཚམས་
སུ་ཕྱིར་འོང་ན་ཡང་མི་ཕན་རྟེ། སྤྱི་བརྒྱུད་ཞིག་པའི་གནས་སྐབས་ནི་དེ་ལ་གནས་
བས་སོ་ཞེས་བསྟན་རྟེ། ཕྱིར་འོང་ན་ཡང་ངོ་ཞེས་པ་འདི་ནི་དེ་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཤེར་
བྱེད་ལས་ཀྱང་། ཕྱིར་འོང་ཡང་མི་ཕན་ཅིས་བཤད་དོ། །སྤྱི་བརྒྱུད་གི་རྟོག་པའི་
སྐལ་བ་ལག་རྒྱ་ཐོབ་པ་ལས་ཆོས་གོས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ།

ཚེས་གོས་ཟིན་པ་མཐར་ཐུག་པའོ། **ཁྲི་ཀ་ལས།** ཚེས་གོས་བྱའོ་སྐྱམ་དུ་བསམ་
པ་སྟེ་མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་པ་དང་ཞེས་སོ། །མཐར་ཐུག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཚེས་གོས་
བརྒྱུ་མས་པ་ཟིན་པར་བྱས་པའོ། །འདི་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ་སྔ་བརྒྱུད་གི་རྟེན་པའི་
སྐལ་བ་ལག་ཏུ་ཐོབ་པ་ན་གང་ཟག་དེའི་སྔ་བརྒྱུད་ཞིག་པར་གྱུར་པའོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །སྔ་བརྒྱུད་གི་རྟེན་པ་ལས་ཚེས་གོས་བྱེད་པར་བརྒྱུ་མས་པ་མ་ཟིན་
པར་ཞིག་པ་དང་སྟེ་མེས་འཆིགས་པ་ལ་སོགས་པས་བརྒྱུ་མས་པ་ཞིག་
པའོ། །ཞིག་པར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚེས་གོས་བརྒྱུ་མས་པ་མ་ཟིན་པའི་བར་དུ་
རྒྱུན་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱུན་ཆད་པར་གྱུར་པ་ཞེས་ཁྲི་ཀ་ལས་བཤད་དོ། །འདི་
ཡང་མཚོན་པ་སྟེ་སྔ་བརྒྱུད་གི་རྟེན་པའི་སྐལ་བ་བརྒྱག་ཅིང་། བརྒྱག་པའི་གཏམ་
ཐོས་ན་གང་ཟག་དེའི་སྔ་བརྒྱུད་ཞིག་པར་གྱུར་པའོ། །ཚེས་གོས་ལ་རེ་བའི་
བསམ་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་ནི་སྔ་བརྒྱུད་གི་རྟེན་པ་བྲལ་བའི་བསམ་པ་རྒྱུན་ཆད་པའོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །གནས་སྐབས་དེ་གསུམ་ལ་བྱེད་པ་འབྱུང་བ་ཆད་པ་དེ་
གནས་སོ། །

བཞི་པ་ནི།

ཡིད་གཉིས་༼༤༩༽པའོ་ནི་ཞེས་པ་འདི་སྤྱིར་འོང་མི་འོང་གཉིས་ཀའི་ཡིད་
གཉིས་ཁོ་ན་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཚེས་གོས་བྱའོ་མ་མི་བྱ་ཡིད་གཉིས་ནི་གཞུང་
འདིས་མ་བསྟན་པར་འཆད་པ་དེང་སང་གིན་ཏུ་མང་ཡང་གཞུང་འདིའི་སྤྱིང་མ་གོ་

བར་ཟད་དོ། **།རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས།** བྱིར་འོང་བར་བྱའམ་འོན་ཏེ་བྱིར་འོང་
བར་མི་བྱ་སྟམ་པའི་ཡིད་གཉིས་དང་། ཆོས་གོས་བྱའམ་འོན་ཏེ་ཆོས་གོས་མི་
བྱའོ་སྟམ་དུ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡིད་གཉིས་ངེས་པས་སྒ་བརྒྱུད་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་
འབྲ་ཞེས་བཤད་དོ། **།སྐབས་འདིར་རང་གི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དྲངས་པ་དང་།**
རྒྱུ་གས་ལུང་དྲངས་པ་ལས་ཀྱང་། བྱིར་འོང་བར་བྱ་ཞིང་ཆོས་གོས་བྱའམ། འོན་
ཏེ་བྱིར་མི་འོང་བར་བྱ་ཞིང་ཆོས་གོས་མི་བྱའོ་སྟམ་དུ་སེམས་པས་མཚམས་ལས་
འདའ་བར་བྱེད་ན་དེའི་སྒ་བརྒྱུད་རང་འཇུག་པ་དང་བྲལ་ཞེས་གསུངས་གིང་།
རྒྱུ་གས་ལས་ཀྱང་། ཆོས་གོས་བྱ་བའི་བསམ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ཞིང་། བྱིར་མི་འོང་
བའི་སེམས་ཀྱིས་སམ་བྱིར་འོང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མཚམས་ལས་
འདས་པ་དང་ཞེས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཆོ་གས་སྒ་བརྒྱུད་དབྱུང་བ་དངོས། **།ཕན་ཡོན་ཐོས་པའི་མ་མ་**
བསྟན། །དང་པོ་ནི།

གསོལ་གཞིའི་ལས་ཀྱིས་དབྱུང་བ་ལས་གཞན་པ་རང་འཇུག་པ་དང་བྲལ་བར་
བྱུར་པའི་བྱ་བ་སྦྱར་བས་འགོ་བ་ལ་སོགས་པས་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་མི་
བྱའོ། **།སྒ་བརྒྱུད་གཏིང་ནས་ལྷ་བ་ལྷ་ལས་འདས་པར་བཞག་སྟེ་སྒ་བརྒྱུད་གི་**
བྱིན་རྒྱལས་རང་ཞིག་མི་བྱའོ། **།ཞེས་ཀྱང་གཞུང་འདིས་བསྟན་ཏོ།** **།སྒ་བརྒྱུད་**
དུས་སུ་དབྱུང་བ་དེའི་དུས་ནི་དབྱིད་ལྷ་ར་བའི་ཉ་འོ། **།འདིའི་དམིགས་བསལ་ནི་**

གཉིས་ཡོད་དེ། **རྒྱ་གཡམས།** དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་དབྱར་བྱི་མར་ཁས་སྒྲངས་
ན་དབྱིད་ཟླ་འབྲིང་པོའི་ཉ་ལ་དེ་དབྱུང་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དུས་སུ་དབྱུང་བ་དེ་
དགུན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཉ་ལ་དབྱུང་བ་ཡང་ཡོད་དེ། རྟོན་འབྲིང་༼༤༣༣༽པོའི་ཆོས་
བཅུ་དྲུག་ལ་སྔ་བརྒྱད་བཏིང་ཞིང་། ཟླ་བཤོལ་བོར་ཏེ་དགུན་ཟླ་འབྲིང་པོ་གཉིས་
བྱུང་བ་ན་དགུན་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་ཉ་ལ་དུས་སུ་དབྱུང་བ་སྟེ། དེའང་སྔ་བརྒྱད་གི་དུས་
ཟླ་བ་ལྷ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལས་འདས་ན་སྔ་བརྒྱད་གི་འཕེན་པ་ཟད་པར་འགྱུར་
བའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དབྱིད་རའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ལ་སྔ་བརྒྱད་དབྱུང་བའི་
གཞུང་སྣང་སྟེ། **ལུང་གཞི་ལས།** སྔ་བརྒྱད་འདིང་བའི་དགོ་སྟོང་གིས་དབྱིད་ཟླ་
ར་བའི་ཡར་གྱི་ངོའི་ཆོས་བཅོ་ལྷ་ལ་གོ་བར་བྱ་སྟེ། ཆོ་དང་ལུན་པ་དག་སང་ཁོ་
བོས་སྔ་བརྒྱད་འབྲིན་གྱིས་ཁྱེད་ཅག་སོ་སོའི་ཆོས་གོས་རྣམས་བྲིན་གྱིས་སྒྲོབས་
ཤིག་ཅེས་བཤད་ཅིང་། **བསྐྱུས་པ་ལས་ཀྱང་།** ཆོས་བཅོ་ལྷའི་བྱི་དེ་ཉིན་དགོ་
འདུན་ཐམས་ཅད་གྱིས་གསོལ་བ་དང་གཉིས་གྱི་ལས་གྱིས་སྔ་བརྒྱད་དབྱུང་བར་
བྱའོ་ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་ན་སྔ་བརྒྱད་གི་བྲིན་རྒྱབས་ཟླ་བ་ལྷ་དང་ཞག་
གཅིག་འཆགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་མདོ་རྩ་འགྲེལ་གཙོ་བོར་
བཟུང་དོ། །ལོ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིད་ཟླ་ར་བའི་ཉ་ལ་དབྱུང་བར་ཐལ་
བ་བསལ་བའི་བྱིར་ཆོག་འདི་སྟོན་ཏེ། སྔ་བརྒྱད་བཏིང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མོད་ལ་
འབྱུང་བའི་དབྱིད་ར་བའི་ཉ་ལ་དབྱུང་བར་བྱའོ། །དགོ་སྟོང་ཆོས་རྒྱན་པས་

བཅོམ་པ་སྔ་བརྒྱུད་གི་རྟེན་པ་འགོད་པ་རིང་བའི་དོན་ཉིད་དུ་ནི་དབྱིད་ལྷ་ར་བའི་
ཉ་བས་སྐར་ཡང་དབྱུང་ངོ་། །ཉའམ་སྟོང་གི་གསོ་སྦྱང་གི་དུས་དང་སྦྱར་ཏེ་གསོ་
སྦྱང་བྱས་པའི་རྗེས་ལ་སྔ་བརྒྱུད་དབྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི།

སྐར་བྱས་མ་ཡིན་པ་དེར་སྔ་བརྒྱུད་དབྱུང་བ་ཉམས་སུ་མ་ཁྱོང་བ་དང་ལྷན་པ་
ལ་སྔ་བརྒྱུད་བཏིང་ནས་ལྷ་བ་ལྷ་འདས་ན་ནི། ལྷ་བ་བའི་མ་ཐོས་ཀྱང་ཕན་ཡོན་
ལ་འཕྲུག་པས་ལྷ་བ་ལྷ་ཚུན་ཆད་ནི་སྔ་བརྒྱུད་དབྱུང་བ་དེ་མ་ཐོས་ཀྱི་བར་དུ་སྔ་
བརྒྱུད་བཏིང་བ་དེའི་ཕན་ཡོན་རྗེས་སུ་འཕྲུག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཕན་ཡོན་
བསྐྱོག་༼༤༩༩བ༽ཅིང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཅུ་བ་དང་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ་
འི་ཀར་དངོས་སུ་ཡོང་ངོ་། །ཅི་གནས་སྐྱབས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཐོས་ཀྱི་བར་དུ་
ཕན་ཡོན་རྗེས་སུ་འཕྲུག་ཅིང་། ཐོས་ན་ཕན་ཡོན་བསྐྱོག་གམ་ཞེ་ན། སྔ་བརྒྱུད་གི་
མཆོམས་འདིར་བྱིས་འོང་ངེས་སྟམ་པའི་བསམ་པ་ནི་ཡོད་ཅིང་། སྔ་བརྒྱུད་གི་
རྟེན་པའི་སྐལ་བ་ལས་ཆོས་གོས་བྱ་བའི་བསམ་པ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་མེད་ན་མ་
ཐོས་ཀྱི་བར་དུ་ཕན་ཡོན་རྗེས་སུ་འཕྲུག་ཅིང་། ཐོས་ན་ནི་ལྷོག་གོ། །སྔ་བརྒྱུད་གི་
མཆོམས་འདིར་བྱིས་མི་འོང་ངེས་སོ་སྟམ་སྟེ་སྔ་བརྒྱུད་གི་མཆོམས་ལ་རེ་བ་མེད་
ཅིང་། སྔ་བརྒྱུད་གི་རྟེན་པ་ལ་ཡང་རེ་བ་མེད་པའི་བསམ་པ་སྐྱེས་ན་ནི་བསམ་པ་
དེ་སྐྱེས་པའི་ཆོ་ཉིད་ན་སྔ་བརྒྱུད་འཛིག་སྟེ། མ་ཐོས་ཀྱི་བར་དུ་ཕན་ཡོན་རྗེས་སུ་

འཇུག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། མ་ཐོས་ཀྱང་ཡན་ཡོན་བསྒྲོག་སྟེ་ཐོས་པ་ན་ལྷོག་
བའང་མ་ཡིན་ནོ། །

རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་ཇི་སྟོན་དུ་ཡན་ཡོན་རྗེས་སུ་འཇུག་ཅི་ན། སྔ་བརྒྱུད་
གི་རྟེན་པའམ་སྐྱལ་བ་ལས་ཆོས་གོས་བྱ་བའི་བསམ་པས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡོད་
ན་ནི་སྔ་བརྒྱུད་ལྷུང་བར་ཐོས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་རྒྱན་མ་ཆད་
ཀྱི་བར་དུ་དེའི་ཡན་ཡོན་རྗེས་སུ་འཇུག་གོ། །ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱི་བཞེད་པ་
ནི། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་མཐར་ཐུག་པ་དང་།
བརྩམས་པ་ཞིག་པ་དང་། བསམ་པ་རྒྱན་ཆད་པ་དང་གསུམ་ལས་བསྒྲོག་པ་སྟེ།
མས་རིམ་བཞེན་དུ་སྔ་བརྒྱུད་གི་རྟེན་པའི་གོས་ལ་རེ་བ་ཡོད་པ་དང་། གོས་
བརྩམས་པ་མ་ཞིག་པ་དང་། ཆོས་གོས་བཟོ་བྱེད་པར་བརྩམས་ཏེ་ཆོས་གོས་
བྱེད་པར་འགྱུར་བ་མཐར་ཐུག་པར་མ་གྱུར་པའི་ཤཀ་ཡོད་པ་འོ། །

གཉེས་པ་ནི།

སྔ་བརྒྱུད་མ་ཐུང་ན་དག་སྟོང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྔ་བརྒྱུད་བཏིང་བ་དེའི་དུས་ཀྱི་
སྔ་བརྒྱུད་བཏིང་བ་དེའི་དུས་ཀྱི་རྟེན་པ་བགོ་བར་མི་བྱའོ། །སྔ་བརྒྱུད་དེ་ནི་ཆོས་
༼༤༩༩༽གོས་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་རུང་བ་གཞན་དག་གི་གཏེར་གྱི་གནས་ལྟ་
བུ་ཡིན་པས། དེ་ཐུང་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེན་སྔ་བརྒྱུད་བཏིང་བའི་དུས་ལས་ཐུང་
བའི་རྟེན་པ་བགོ་བར་བྱའོ། །དེ་མ་ཐུང་བའི་ཐོན་དུ་བགོ་བར་མི་བྱའོ། །གཞིར་

གཏོགས་པའི་སྤྱ་བརྒྱུད་གི་གཞིའོ། །

གཉིས་པ་ལ། གདིང་བ་དབྱུང་དུས་སྒྲོས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་དབྱུང་གདིང་སྒྲོས་པ་
དང་། ཁགས་ཁང་གདིང་དབྱུང་སྒྲོས་པ་དང་། འོགས་གཙོད་ཡན་ཡོན་སྒྲོས་
པའོ། འད་པོ་ནི།

སྤྱ་བརྒྱུད་གདིང་བའི་དུས་ནི་སྟོན་ལྷ་འབྲིང་པོའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ལ། ལྷ་
བཤོལ་དོར་བ་ནི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་། ཁེས་གསུངས་པས་བཤོལ་དོར་
བའི་ཆོན་སྟོན་ལྷ་འབྲིང་པོ་གཉིས་སུ་རྒྱལ་པོས་བྱས་པ་ན། ལྷ་བ་དེ་གཉིས་གང་
ལ་སྤྱ་བརྒྱུད་གདིང་ཞེན། དབྱུང་གནས་ལྷ་བ་གསུམ་གྱི་ཐ་མའི་དུས་ཀྱི་དགག་
དབྱེ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤྱི་དེ་ཉིན་པར་སྤྱ་བརྒྱུད་གདིང་བར་བྱའི། བཤོལ་ལྷའི་
རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ནི་མི་བྱའོ། འཐབ་གྲོལ་ཅན་གྱིས་དུས་ཀྱི་སྤྱ་བྱི་དགག་དབྱེ་
བྱས་པ་འདི་དགག་དབྱེ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གདིང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

གསོ་སྦྱང་གི་མཐའ་ཞེས་པ་འདི་ལ་བཤད་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་གསོ་
སྦྱང་བཏགས་མིང་དུ་བཤད་པ་ནི། **འྲི་ཀ་ལས།** འདིར་གསོ་སྦྱང་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱ་
ནི་ཆོས་བཙོ་ལྷའི་གསོ་སྦྱང་གི་དུས་སུ་དགག་དབྱེ་བྱས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པས།
གསོ་སྦྱང་གི་མིང་བཏགས་ཀྱང་དགག་དབྱེ་སྟེ་དངོས་གཞིའི་དུས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་
བྱས་པའི་མཐའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་མ་ཡིན་པ་ལ་སྤྱ་བརྒྱུད་གདིང་བར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་གསོ་སྦྱང་དངོས་མིང་དུ་བཤད་པ་ནི། **འབྲེལ་རྒྱུད་ལས།** འཐབ་

གོལ་ཅན་གྱི་དབང་གིས་དུས་གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་དགག་དབྱེ་བྱས་ན་དབྱར་རྣམས་གྱི་
ཐ་མ་ལ་དགག་དབྱེའི་དུས་སུ་གསོ་སྦྱང་བྱ་༼༤༣༥༽དགོས་པས་དེའི་ཆོན་
གསོ་སྦྱང་གི་མཐའ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྤྱོད་བརྒྱད་གདིང་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་
ཏོ། །སྤྱོད་དབྱུང་བ་ཡང་གསོ་སྦྱང་གི་མཐའ་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་བྱའོ། །སྤྱོད་
བརྒྱད་དབྱུང་བ་ཡང་གསོ་སྦྱང་གི་མཐའ་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ལ་བྱའམ་ཞེ་ན། འདི་ནི་
གསོ་སྦྱང་གི་ཉི་མ་ཆོས་བཅོ་ལྔ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་གི་རྗེས་ལ་དབྱུང་བ་ཡིན་གྱི།
ཆོས་བཅུ་དྲུག་ལ་དབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གཞུག་མར་གནས་པའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ལ་སྤྱོད་བརྒྱད་བཏིང་བ་ན། དགོས་པ་སྤྱོད་སྤོ་
བྱར་དུ་འོངས་པ་ཆོས་མང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་གཞུག་
མར་གནས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་གསོ་སྦྱང་བཅོ་ལྔ་པ་བྱས་ན་སྤྱོད་བརྒྱད་རང་
འབྱུག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡུང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་སྟེ། སྤྱོད་བརྒྱད་དེ་འཆགས་པའི་དུས་
མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། **ཁྱི་ཀ་ལས་ཀྱང་།** ཉི་མ་གཉིས་པ་ལ་སྤྱོད་བརྒྱད་
གདིང་བར་བྱའོ། །བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་བྱས་པ་ལ་ནི་འདིར་ཐལ་བར་མི་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་དུས་མ་ཡིན་པར་བཏིང་བའི་སྒོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །སྤྱོད་
བརྒྱད་བཏིང་ནས་བྱེ་བ་དག་ལ་ནི་དབྱུང་བ་དེ་ཐ་དད་པ་གྲུབ་པོ། །ཞེས་ལུང་
བྲམ་ཟེའི་བུ་མོས་ཁྱེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤད་དང་ཁྱི་ཀ་གསུམ་ཆར་ལས་

བཤད་དོ། ། རྟེན་པ་དེ་ཐ་དང་པར་འགྲུབ་ཅེས་ལུང་ལྷུ་བ་ལས་བཤད་ཀྱང་།
གཞུང་འདིའི་དོན་ནི་སྣ་མ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

[illegible]

ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་གནས་སུ་སྤྱང་གདིང་བ་དེ་སུ་ལ་མི་འབྱུང་
ཞེ་ན། ཚོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་སྤངས་པ་གནས་ནས་སྤྱང་བ་རྣམས་ལ་མི་འབྱུང་
ངོ་། །གནས་ནས་སྤྱང་ན་ཡང་གནས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཐལ་བྱུང་དུ་མི་འགོ་བར་

མཚམས་ཀྱི་ནང་མཐའ་ལའོར་གཅིག་ཏུ་ལའོད་པ་ལས། ཆད་པ་མེད་པ་དང་ཆད་
པས་བཅད་པ་དེ་གཉིས་ཀ་དགེ་འདུན་དུ་ལོངས་ཏེ་སྔ་བརྒྱད་སོ་སོར་བཏིང་
ན་འང་ཆད་པ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྔ་བརྒྱད་གི་པན་ཡོན་དང་རྟེན་པ་མི་ཐོབ་
བོ། །སྔ་བརྒྱད་གདིང་བའི་བསམ་པ་ཡོད་ཅིང་དེ་ལ་འདུན་པ་མ་ལོག་པར་
གནས་པས་སྔ་བརྒྱད་བཏིང་བ་ནི་སྔ་བརྒྱད་བཏིང་བ་ཡིན་ནོ། །བསམ་པ་གནས་
པ་ནི་བཏིང་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དགེ་སློང་གཞན་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྔ་བརྒྱད་
འདིང་བའི་བྱ་བ་ལ་དགེ་སློང་གིས་འདུན་པ་སྤུལ་བའི་དབང་གིས་འདུན་པ་
འབུལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལས་ལྷག་མ་འདུན་པ་སྤང་བའི་དགེ་སློང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་
སྔ་བརྒྱད་འདིང་བའི་བྱ་བ་བྱས་ན་འདུན་པ་སྤུལ་བ་དེས་སྔ་བརྒྱད་བཏིང་བར་
བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་སྟེ་པན་ཡོན་ཐོབ་ཅིང་རྟེན་པ་དབང་ངོ་། །བསམ་པ་གནས་
པ་དེ་དང་བྲལ་བ་ནི་སྔ་བརྒྱད་མ་ཆགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྔ་
བརྒྱད་མི་འཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །༡༩༣༥།བསམ་པ་གནས་པ་ནི་བཏིང་བ་ཡིན་
ལ། དེ་དང་བྲལ་བ་ནི་སྤྱང་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་འདུན་པ་མ་སྤུལ་བ་ལ་ནི་
གདིང་བ་དང་། དཔྱད་བའི་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་འདུག་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་གཉིད་ལོག་
གམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ན་མ་ཐོས་ཀྱི་བར་དུ་བཏིང་བ་དང་སྤྱང་བ་མི་འབྱུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་ནི།

གཙུག་ལག་ཁང་ག་དང་པ་གཉིས་སམ་གསུམ་ལྟ་བུ་མཚམས་པོ་ཆེ་བཅད་

པས་མཆོམས་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་ན་མཆོམས་གཅིག་གི་ནང་ན་གནས་དུ་མ་ཡོད་
པ་དེར་གནས་ཐ་དད་གཞན་དུ་དབྱར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱ་བརྒྱུང་བཏིང་བའི་
ཕྱིར་དབྱར་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་པས། དབྱར་གནས་གཞན་དུ་གནས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱ་བརྒྱུང་གདིང་དུ་རུང་སྟེ། གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱང་མཆོམས་པོ་ཆེ་
གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པས་མཆོམས་དེ་ཉིད་དབྱར་གནས་ཤིང་། མཆོམས་དེ་
ཉིད་དུ་སྤྱ་བརྒྱུང་བཏིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་དབྱར་གནས་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱ་
རོལ་ནས་མཆོམས་པོ་ཆེ་བཅད་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །གཙུག་ལག་ཁང་ཐ་དད་
པ་གཉིས་སམ་གསུམ་ལྟ་བུ་ལ་ནི། **རྒྱ་ཀ་ལས།** གནས་གཞན་དེ་ནི་བཏིང་བའི་
ཆོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་གདིང་བའི་ཆོ་ཞེས་རྒྱ་ཀ་དང་འགྲེལ་ཚུང་གི་བཤད་པ་དེ་
ལེགས་པས། སྤྱ་བརྒྱུང་གདིང་བའི་ཆོ་ན་མཆོམས་པོ་ཆེ་བཅད་པས་མཆོམས་
གཅིག་པ་དེ་ཡིན་ན་གནས་གཅིག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས། གནས་གཞན་དུ་དབྱར་
གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱ་བརྒྱུང་གདིང་བ་འཆགས་ཏེ། དབྱར་གནས་པའི་
དུས་ན་མཆོམས་ཐ་དད་ཀྱང་། **རྒྱ་ཀ་ལས།** སྤྱ་བརྒྱུང་གདིང་བའི་དུས་ན་
མཆོམས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །མཆོམས་པོ་ཆེ་གཅིག་གི་ནང་
ན་གནས་དུ་མ་ཡོད་པའི་གནས་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་སྤྱ་བརྒྱུང་བཏིང་ནས་ཕྱིས་
མཆོམས་པོ་ཆེ་བཀོལ་ཏེ། མཆོམས་ཐ་དད་པར་བྱས་ན་གནས་གང་ཡང་རུང་བ་
༼༤༩༩༽སྤྱ་བརྒྱུང་གདིང་བའི་གནས་དུ་མ་དེ་ལས་ཆོས་གོས་སྤྱ་བརྒྱུང་དེའི་

གནས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞེས་རིམ་པར་བསྐྱར་རོ། །བཏིང་ནས་
མཚམས་ཐ་དད་པར་བྱས་པ་འདི་ལ་གནས་དེ་དག་གང་དུ་བརྒྱུང་ཡང་ཉེས་པ་
མེད་ལ། གནས་དེ་དག་གཞན་དུ་བྱེར་ཡང་མཚམས་གཞན་དུ་བྱེར་བའི་ཉེས་པ་
མི་འབྱུང་རོ། །གནས་ཐ་དད་མང་པོ་རྣམས་མཚམས་པོ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་
ནང་དུ་ཆོས་གོས་སུམ་སུགས་གཅིག་ཉིད་སྒྲ་བརྒྱུང་དུ་བཏིང་ནས་མཚམས་པོ་ཆེ་
བཀོལ་ཏེ། གནས་མང་པོ་དེ་དག་མཚམས་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་གནས་སོ་སོར་
སྒྲ་བརྒྱུང་དེ་དབྱུང་གི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་གཅིག་ཏུ་དབྱུང་དུ་མི་རུང་རོ། །སྒྲ་
བརྒྱུང་གཅིག་ཀྱང་མཚམས་དེ་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་བརྒྱུང་ལྟར་བས་
མཚམས་གཞན་གྱི་སྒྲ་བརྒྱུང་ལྟར་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་གནས་སུ་བླངས་ཏེ་
སྒྲ་བརྒྱུང་དེ་བརྒྱུང་བར་བྱའོ། །

ཡང་ན་སྒྲ་བརྒྱུང་དེ་མ་སྦྱང་བའི་དགེ་སྲོང་འགའ་ཞིག་སྒྲ་བརྒྱུང་གི་གནས་སུ་
བཞག་པར་བྱ་སྟེ། **འྲི་ཀ་ལས།** གཞན་དུ་ན་སྐྱུ་རེངས་འཆར་བའི་དུས་སུ་སྒྲ་
བརྒྱུང་དབྱུང་བ་རང་འཇུག་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། འབྲལ་བའི་ཉེས་པར་
ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །

འོ་ན་སྦྱར་བས་འགོ་འཕྲོ་ཐོས་བྱུང་གི་སྐབས་སུ་སྒྲ་བརྒྱུང་ལྟར་བའི་དགེ་སྲོང་དེ་
རྣམས་ཀྱིས་མཚམས་གཞན་ན་གནས་པའི་དགེ་སྲོང་གིས་སྒྲ་བརྒྱུང་མི་འཛིག་
པར་རྒྱུང་བར་བྱས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཚམས་པོ་ཆེའི་ཚད་ཀྱིས་

བསྐྱུས་པར་མ་ངེས་པས་རང་གིས་རྒྱུང་བར་བསྐྱུབ་མི་རུས་ལ། །འདིར་ནི་
མཆོམས་པོ་ཆེ་གཅིག་གི་ཁོངས་ན་གནས་པས་རང་གི་རྒྱུང་བར་བསྐྱུབ་པར་རུབ་
པས་སོ། །གནས་གཅིག་དུ་སྔ་བརྒྱུད་བཏིང་བའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཆོས་སྤྱོད་གས་
དང་ཆོས་མིན་སྤྱོད་གས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཉིད་ན་སྤྱོད་གས་དེ་གཉིས་སོ་སོ་ཉིད་དུ་སྔ་
བརྒྱུད་དབྱུང་བར་བྱའོ། །༡༩༥༥བེའུ་བཏིང་ནས་བྱེ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་གས་པས་ཀྱང་
གཉིས་ཀའི་ཕྱུང་བར་མི་འགྱུར་ལ། ཆོས་མིན་སྤྱོད་གས་པས་ཀྱང་རོ། །

འོ་ན་འདི་སྤྱོད་གས་པར་མི་རིགས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་གས་སུ་གཅིག་ཀྱང་མཆོམས་ཐ་
དད་པས་གཉིས་ཀའི་ཕྱུང་བར་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་པས་སོ་ཞེ་ན། སྔ་མ་ལ་
ནི་གང་གིས་འབྲིན་པ་དེ་ལ་འདུན་པ་སྤུལ་ན་གཉིས་ཀའི་ཕྱུང་བར་འགྱུར་ལ།
བཏིང་ནས་བྱེ་བ་འདི་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བུ་ཐ་དད་པས་འདུན་པ་ཉིད་
ནི་མི་འཆགས་པའི་བྱིར་རོ། །དགེ་སྤྱོད་སྔ་བརྒྱུད་མ་བཏིང་བས་སྔ་བརྒྱུད་འབྲིན་
པའི་ཁ་སྐྱོད་བྱེད་དམ། སྔ་བརྒྱུད་མ་བཏིང་བ་ཁོ་ན་བཞི་ཡན་ཆད་དགེ་འདུན་གྱི་
གངས་ཆང་བས་སྔ་བརྒྱུད་ཕྱུང་བ་ནི་མ་ཕྱུང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །མ་བཏིང་བ་ཉི་
ཆོས་ཕྱུང་བར་འགྱུར་བ་ནི་འདུན་པ་སྤུལ་བས་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་བསྐྱུབ་པར་
མི་རུས་པར་འགྱུར་རོ། །དབྱུར་གནས་པར་ཁས་སྤངས་པ་དང་། དབྱུར་
གནས་གཞན་དུ་གནས་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་སྤྱོད་སྔ་བརྒྱུད་
གདིང་བ་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དག་སྔ་བརྒྱུད་གདིང་བའི་དགེ་འདུན་དུ་

མ་ལོངས་པའི་ཁ་སྐྱོད་དུ་མི་རུང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དགོ་འདུན་གྱི་སྤྱོད་བརྒྱུད་
བཏིང་ནས་དགོ་སྤྱོད་ཁ་ཅིག་གི་འཕམ། བྲིམས་ལུལ་ལམ། ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་སྟེ་
སྤྱོད་བརྒྱུད་འབྱེད་པའི་ཆེན་དགོ་འདུན་དུ་མ་ལོངས་ན་དགོ་སྤྱོད་སྤྱོད་བརྒྱུད་མ་
བཏིང་བ་ཉིད་གྱིས་སྤྱོད་བརྒྱུད་དབྱུང་བར་མི་རུང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི།

དགོ་སྤྱོད་སྤྱོད་བརྒྱུད་བཏིང་བས་སྒྲུལ་སྒྲུལ་མེད་པར་གྲོང་དུ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་
གྱིས་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་བསྐྱུས་པ་དང་། ལམ་པོ་ཆེའི་སྐུམ་མདོ་
དང་། བཞི་མདོ་ཚུན་ཆད་དུ་འདུག་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །སྤྱོད་བརྒྱུད་གི་
གཞི་ཁུ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབས་སོ། །

འདིར་སྐྱུས་པ།

གསུང་རབས་མ་གྲིན་བརྒྱ་སྟོགས་པའི་ངང་མོ་འདི། །སྐྱབ་བསྐྱུས་
༼༤༥༽ཡོད་བཞིན་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པ་གང་། །འཇམ་དཔལ་མ་གྲིན་པར་
བྱེད་པའི་བྲེ་མ་ལས། །གཞན་པ་འཇམ་བུས་མཚན་པའི་གྲིང་ན་སུ། དབྱིད་གྱིས་
གདུང་ལ་བསིལ་བའི་དངོས་པོ་དང་། །ཆགས་ལྡན་མིག་ལ་བདེ་སྐྱིན་ལང་ཆེའི་
དཔལ། །ཐར་པ་འདོད་ལ་སྟོན་པའི་བཀའ་ཉིད་ལས། །གཞན་པའི་སེམས་ཀྱི་
འགྲུགས་བྱེད་ཅི་ཞིག་ཡོད། །

རྒྱས་འགྲོལ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས། །སྤྱོད་བརྒྱུད་གི་གཞིའི་སྐྱབས་ཀྱི་རྣམ་

བཤད་རྫོགས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ། ལུང་གཞི་ཉིད་གྱིས་བརྗོད་པ་དང་། ་ཕྱན་ཆོགས་སོགས་གྱིས་
བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། གོས་སྒྲུབ་སྒྲུད་པའི་རྩལ་དངོས་དང་། གོས་རྒྱ་རྟེན་
པར་བཞག་རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། གོས་བྱད་གཞན་ཕྱོགས་མཐུན་པ་
སྤངས། ་བྱིན་ཆགས་གོས་དང་དམིགས་བསལ་བཅས། ་མལ་གོས་སྒྲུད་པའི་
བསྒྲུབ་བྱ་དང་། གོས་རུང་བརྟེན་ཅིང་མི་རུང་སྤང་། །དང་པོ་ནི།

འདུལ་བའི་མདོ་བམ་པོ་བདུན་པ།

མཆོན་གྱིས་མ་དྲས་པའི་གོས་དག་སྤྲོང་གིས་ལོངས་སྒྲུད་པར་མི་བྱའོ། །ཁ་
ཆར་དང་ཕུན་ཆར་མ་བཅད་པ་སྟེ་དེ་ནི་བྱིས་པའི་གོས་ཡིན་པའི་བྱིར། དྲས་
དུབས་མིན་ན་ལྷས་བྱིན་པའི་ཆ་ལུགས་ཡིན་པས་བཀག་གོ།

གཉིས་པ་ནི།

དྲས་ཤིང་དུབས་པ་ཆོས་གོས་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །དྲས་ཤིང་
དུབས་པ་ཞེས་པ་ནི། **ལུང་གཞི་ལས།** སྒྲུབ་པ་འཆོ་བྱེད་གྱིས་ལུས་འཕགས་གྱི་
རྩལ་པོ་ན་པ་ལ་དབྱད་བྱས་པ་ལས། དེས་དེ་ལ་བརྒྱ་སྟོང་རི་བའི་གོས་བཟུངས་
ཡུག་པོ་ཆེ་བྱིན་པ་དེ་སྤངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སྦྱལ་བ་ན། ཀྱན་དགའ་
པོ་བརྒྱ་སྟོང་རི་བའི་གོས་བཟུངས་ཡུག་པོ་ཆེ་ལོང་ལ། དའི་ཆེད་དུ་གྱིས་དྲོས་
ཤིག་ཅིས་གསུངས་པ་ན། དེས་དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་ཆོས་གོས་གསུམ་དང་

། ཀུན་དགའ་བོའི་སྤྲོ་གོས་མཐང་གོས་དང་། སྤྲོ་གཙན་ཟིན་གྱི་རལ་ཚུང་དབྱང་
ཆད་ཅིག་བྱས་སོ་ཞེས་གསུངས་ལ། **ཡུང་ཕྱན་ཏེ་ལྟེ་བའི་ཆོགས་ལས་ནི།** ཡུལ་
འཕགས་ཀུལ་གྱི་ཀུལ་པོ་གཏུམ་པོ་རབ་སྒྲུང་ལ་གཉིད་མེད་གྱི་ནད་བྱུང་བ་ལ་
སྤྲན་པ་འཆོ་བྱེད་ཀྱིས་དབྱུང་བྱས་པས། དེས་དེ་ལ་བརྒྱ་སྟོང་རི་བའི་རས་ཡུག་
ཆེན་བསྐྱར་བྱུང་བ་དེ་འཆོ་བྱེད་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སྤུལ་བ་ན། དེ་ཀུན་
དགའ་བོས་དྲས་ཤིང་དུབས་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་ཆོས་གོས་གསུམ་དང་

། ཀུན་དགའ་བོའི་སྟོན་གཡོགས་སྤྲད་གཡོགས་དང་། སྤྲོ་གཙན་ཟིན་གྱི་རུལ་
གཟན་ཡང་ལྷངས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཡུང་འདི་གཉིས་མདོ་འདིའི་
གྲུང་གཞི་ཡིན་ཀྱང་། བོད་གྱི་འདུལ་འཛིན་པལ་ཆེར་གྲུང་གཞི་འདི་གཉིས་
གཞུང་འོག་མ་སྤྲུལ་ཕྱན་སྤྲེལ་ཞི་ཉིད་དང་ཞེས་པའི་གྲུང་གཞིར་འཆད་པ་ནི་མ་
བརྟགས་པའི་འབྲུལ་བཤད་དོ། །

སྤྲུལ་ཕྱན་སྤྲེལ་ཞི་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པའི་གྲུང་གཞི་ནི། **ཡུང་གཞི་ལས།**
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀུལ་པོའི་ཁབ་ནས་རྩུ་འབྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་གཤེགས་
ནས་ཡུས་འཕགས་གྱི་རི་ལ་བཞུགས་ཏེ། སྤྲོ་གཙན་ཞིང་མཉམ་ཞིང་ཉེ་ལོར་
མཉམ་ལ་སྤྲང་གི། །བྱུང་པར་སྤྲོ་ཆོགས་དང་སྤྲང་སྤྲུལ་གྱིས་འབྲེལ་ཅིང་མཛེས་
པར་གཟིགས་ནས་དེས་འདི་ལྟ་བུར་ཆོས་གོས་རྣམས་དྲས་ཏེ་དུབ་བོ་ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དགོ་སྟོང་གི་ཆོས་གོས་དྲས་ཤིང་དུབ་པའི་ཚུལ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ལས།

དང་པོ་ནི། ལྷམ་ཕྱན་ནི་གླེགས་བུ་དག་དང་གླེགས་བུ་ཕྱིད་མཐུད་པའི་ལྷམ་
བུའོ། ལྷེལ་ཞི་ཕྱིད་ཆོས་ཉིད་དང་སྟེ། འདིའི་**རྒྱ་ཀ་ལས།** ལྷེལ་ཞི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ལྷམ་ཕྱན་དེ་དག་གི་ཆོལ་བུ་སྣ་དང་ཐད་དུ་མ་བབ་བར་མཐོ་དམན་མི་མཉམ་པ་
ཉིད་ཀྱིས་འགྲུས་ཐབས་ཉིད་དུ་འདུག་པའོ། ཞེས་སོ། སྤྱིད་དུ་བཏང་བའི་ཆོལ་
བུ་རྣམས་ཀྱི་སྣ་མཐོ་དམན་དུ་འདུག་པས་ལྷམ་ཕྱན་ལྷེལ་ཞི་ཉིད་དུ་གྱུར་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། **རྒྱ་ཀ་ལས།** ལྷམ་བུ་གཅིག་ལ་ཆོལ་བུས་ནོན་པའི་ལྷག་མ་
༼༤༩༧༽མནོན་པ་རིམ་ཅུང་པ་དེ་ཅུམ་དུ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྷམ་བུ་ལྷག་
མ་རྣམས་ཞེང་མཉམ་པ་ཉིད་དང་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། དབུས་ཀྱི་ལྷམ་ཕྱན་ལ་བལྟས་ནས་གཞན་དུ་སྟེ། གཡས་གཡོན་
ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་གླེགས་བུའི་འཕྲོ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་ལྷ་བ་ཉིད་དང་། །

བཞི་པ་ནི། རོས་བཞི་པོ་འཁོར་བར་མཐའ་སྒྲོར་གྱིས་མཐའ་བསྒྲོར་བ་ཉིད་
དག་གིས་སོ། **ཡུང་གཞི་ལས།** གླེགས་བུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་ལྷ་བ་དང་།
མཐའ་བསྒྲོར་བ་གཉིས་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་མ་སྦྱལ་མོད་ཀྱི། དེ་
གཉིས་ཀྱན་དགའ་བོས་བྱས་པ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལེགས་སོ་ལེགས་
སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷམ་ཕྱན་ལྷེལ་ཞི་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ནི་ཆོས་གོས་
གང་ལ་བྱ་ཞེན། **རྒྱ་ཀ་ལས།** བད་དུ་བགོ་བར་བྱ་བ་མཐའ་གོས་དང་སྤྲ་གོས་
དང་ལྷམ་སྦྱར་པའོ། །དགེ་སྤྱོད་མས་ནི་ཆོས་གོས་ལྷ་ལས་གིང་ང་དཔུང་ཆད་དང་

རུལ་གཟན་དྲམ་གིང་བྱབས་པའི་ཡང་རུང་རོ། །དྲམ་གིང་བྱབས་པ་མ་ཡིན་པ་
ཡང་རུང་སྟེ་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བས་སོ། །ཆོས་གོས་དྲམ་གིང་བྱབས་པ་བརྟན་
པོ་ཡོད་ཅིང་བདོག་ནའོ། །ཡོད་བདོག་གི་བྱད་པར་ནི་མདོ་རྩ་བའི་རྩ་འགྲེལ་ན་
ཡི་གེ་མི་གསལ་ཡང་། ལུང་རྣམ་འབྱེད་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཡོད་ཅིང་། ཞེས་བྱ་བ་
ནི་རྩལ་ཙམ་དུ་ཡོད་པས་སོ། །བདོག་བཞེན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱ་བ་བྱེད་ལུས་པའོ་
ཞེས་བཤད་ཅིང་། རྩལ་ཙམ་དུ་ཡོད་ཅིང་བྱ་བ་བྱེད་ལུས་སུ་བདོག་ནའོ། །ཆོས་
གོས་གསུམ་མམ་ལྷ་པོ་དེ་དག་བཞག་སྟེ་སྦྱ་རེངས་འཆར་བས་འདའ་བར་མི་
བྱའོ། །བརྟན་པོ་ཡང་རུང་སྟེ་ཁ་བསྐྱར་བ་གཞན་མེད་ན་ཁ་མ་བསྐྱར་བ་ལ་ཡང་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་འཆགས་སོ། །ཁ་དྲམ་པ་ལ་ཡང་བྱིན་རྒྱབས་འཆགས་
སོ། །ཁ་དྲམ་པ་དེ་ལ་གལ་ཏེ་འབྱོར་བ་ལྟན་༼༤༥༽ཐབས་སུ་གྲུན་
ནོ། །བྱིམ་དུ་རུང་བའི་རྣམ་པ་ཁ་ཆར་དང་ལུན་ཆར་གྱི་མཐའ་བཅད་པ་ལ་ཡང་
རུང་རོ་སྟེ།

འདི་ལ་བོད་ཁ་ཅིག་ན་ཟེ། གོས་དཀར་པོ་བྱ་གང་པ་ལ་རྒྱུན་དབང་གིས་བྱིན་
རྒྱབས་འཆགས་ཞེས་སྟོལོད། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འཆར་བའི་**འགྲེལ་རུང་**
ལས། འཁོར་གསུམ་ཁབས་པ་འདི་ནི་ཆོས་གོས་གསུམ་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་
རུང་བའི་ཆད་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཆོས་གོས་རྒྱུན་དབང་གིས་མ་རྟེན་ན་
འདི་རྣམས་ལ་སྣམ་བུས་གྲུད་ནས་བཅོམས་ཏེ་སྤྲགས་བཅུབ་ན་འཆགས་ཏེ།

མྱིང་པ་དང་སྤྱུ་ཅན་གསུམ་ཆོས་གོས་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་མི་རྣོབ་པོ་ཞེས་གསུངས་
མོད་ཀྱི། ལུ་བ་དང་བེའུ་ཐུགས་དག་ལ་ནི་སྤྱི་བ་ཡང་སྤིད་པས་སོ་ཞེས་རྒྱ་ཀ་
ལས་བཤད་དོ། །ལུ་བ་དང་། བེའུ་ཐུགས་དང་། གྲམ་དང་ཞེས་པ་ནི་ལུ་བ་
མཐུག་པོ་སྟེ། **སྤྱན་ཆེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར།** ལུ་བ་མཐུག་པོ་ནི་གྲམ་མོ་ཞེས་
སོ། །གྲམ་རྩུབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུ་བ་སྤྱག་པོ་རྩུབ་པོ་ལའོ་ཞེས་རྣམ་འབྱེད་
འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་དོ། །སངས་བུ་མི་མྱ་བར་ལྷན་ཐབས་སུ་སྤྱན་ཅིང་དུབ་
བོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དག་འདུན་ནམ་གང་ཟག་གི་གནས་མལ་མི་གཙང་བས་གོས་པར་གྱུར་ན་དེའི་
མོད་ལ་སྦྱོང་བར་བྱའོ། །དག་འདུན་གྱིས་རྩེའི་བྱིད་རྩེའི་བྱིའུ་མ་གཏོགས་པ་
དག་འདུན་གྱི་སྟན་ཡན་ཆད་ལ་དག་འདུན་གྱི་གདིང་བ་དེ་མ་ཡིན་པ་གང་ཟག་
དབང་བ་བཏིང་བ་མེད་པ་དང་། དག་འདུན་གྱི་གདིང་བ་དང་སྟེང་ནས་གཡོགས་
བའི་གོས་ལ་ཡང་བར་ཆད་མ་བཅུག་པར་ཉེ་བར་སྦྱད་པར་མི་བྱའོ། །དག་འདུན་
འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་དག་འདུན་དང་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་མལ་དང་།
གོས་ཁྲ་བོ་དེའུ་རྫོག་དང་། ཟེའོག་དང་ཆོན་རིས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལལ་ཆེར་མ་
ཉམས་པ་ཉ་ཅད་རྟིང་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་ངོ་ཞེས་སྤྱི་མར་སྦྱར་བར་
བྱའོ། །གདིང་བ་ངན་༼༤༩༩༽ངོན་ཙམ་དང་དྲི་མ་ཅན་གྱིས་དག་འདུན་

གྱི་འཕམ་གང་ཟག་གི་གནས་མལ་ལ་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། །གང་ཟག་གིས་གདིང་བ་
བཅང་བར་བྱའོ། །གདིང་བ་དེ་ནི་སྤྱལ་ན་ཆིག་རྒྱང་རུང་ངོ། །སེངས་པ་ནི་ཉིས་
རིམ་མོ། །གདིང་བ་ཁྲ་ཁྲའོ་ནི་མི་རུང་ངོ། །གདིང་བ་དེ་ལ་སྐྱེགས་བུའི་འཕྲོ་
བྱའོ། །ཕྱོགས་གང་དུ་བྱ་ཞེན། གདིང་བའི་སྤྱང་དུ་ཉལ་བ་ན་འོག་རོལ་གྱི་
འོགས་སུ་སུམ་ཆ་བོར་ལ་སྤྱོད་དུ་སུམ་གཉིས་བོར་བའི་མཚམས་སུ་སྟེ། འོག་
རོལ་གྱི་སུམ་ཆའི་དང་བོར་སྐྱེགས་བུའི་འཕྲོ་བྱའོ་སྟེ་སྐྱེགས་བུ་བྱེད་དང་གཉིས་
པར་བསྟན་ཏོ། །གདིང་བ་སྐྱེགས་བུ་གཅིག་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་མི་
བྱའོ། །གཡན་པ་དག་པ་པོ་དག་སྤོང་གཡན་པ་དེ་དང་ལྷན་པས་བཅང་བར་
བྱའོ། །གཡན་དག་པ་དེ་ཞག་ལྷ་འཕམ་དུག་ཅིང་སྤྱར་བར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ནི།

སྟན་བལ་གྱི་དང་བལ་གྱི་དང་ག་ནའི་དང་ཟར་མའི་གོས་རུང་ངོ། །བཀལ་
འཐགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་མ་བྱས་པ་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལས་བྱུང་བའི་
གོས་དང་གསོ་མ་ནི་གོས་མི་རུང་ངོ། །སྐྱེགས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་སྐྱེ་ལས་བྱས་
པའི་ལྷ་བ་དང་། གཅེར་བུ་ཉིད་དུ་འདུག་པ་དང་། བྱ་ལྷག་པའི་སྐྱོ་ལ་གོས་བྱས་
པ་གྱོན་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་ཡང་མི་རུང་ངོ། །གསུམ་པོ་དེ་ལ་ནི་དག་འདུན་
གྱི་དབེན་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་སྤྲོམ་པོའོ། །གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་སུ་
སྟེགས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་བསྟེན་པ་ནི་མི་རུང་བ་སྟེ་ཉིས་བྱས་བསྐྱེད་པ་དེའོ། །སྐྱེ་

འབལ་བ་དང་། ལོ་མ་གྱིན་པ་དང་། རི་དྲགས་ཀྱི་པགས་པའི་གཡང་གཞིའི་
གོས་དང་། ལྷམ་སྒྱར་མེད་པར་སྒྲད་གཡོགས་དང་། ལྷོད་གཡོགས་དང་བཅས་
པ་ཁོ་ནས་འཆོ་བ་དང་། གསོ་རས་དང་། བྱིམ་པའི་དྲགས་ཡན་ལག་གི་སྒྲུབས་
དང་། གོས་ཐམས་ཅད་སྡོ་བ་དང་ཞེས་པ་ནི། **རང་གི་རྣམ་བཤད་དང་ཁྱི་ཀ་ལས།**
༼༤༣༩༩༽གོས་ཐམས་ཅད་སྡོ་བ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། གོས་ཐམས་ཅད་སེར་བ་
དང་དམར་བ་ནི་མ་བཀག་གོ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། **ཡུང་གཞི་ལས།** གོས་ཐམས་
ཅད་སེར་བའམ་ཐམས་ཅད་དམར་བའམ་དཀར་བ་ནི་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ་
ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་དང་མཐུན་པར་ཡུང་ཁུ་བ་དང་། འོད་ལྡན་རྩ་འགྲེལ་དང་
། འགྲེལ་ཆུང་ལས་བཤད་པས་ཁ་དོག་གཅིག་པའི་ཉེས་པ་དགག་པའི་བྱིར་
ལག་ལེན་དོག་མཐའ་བཟུང་བར་བྱའོ། **ཁྱི་ཀ་ལས།** གོས་ཀྱི་ཁ་ཆར་སྒྲུལ་
མགོའི་གདེངས་ཀ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་གདེངས་ཀ་ལྟ་བུ་དང་། ཁ་ཆར་རིང་པོ་
དང་གིང་ང་དཔུང་ཆད་ལས་གཞན་པའི་རལ་ཁ་དང་སྟེ་ལྷམ་སྒྲོག་གུ་ཅན་གྱི་རྣམ་
པའོ། །གཙུག་ཏྱར་ཞེ་བྱ་བ་ནི་སྒྲ་ཆོགས་བཅིངས་པའི་གཙུག་ཏྱར་དང་། མགོ་
དགྲིས་པ་དང་། ར་བྱར་དང་། ར་བལ་གྱི་རྣམ་བུ་དང་། ལྷམ་སྒྲོས་ལས་གཞན་
པའི་ལྷ་སྟེགས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །དེའི་ཆ་ལུགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི།
ཡུང་ཁུ་བ་ལས། དག་སྒྲོང་གིས་ལྷ་སྟེགས་ཅན་གྱི་སྒྲོད་བཅང་ན་ཅིར་འགྱུར།
ཉེས་བྱས་སོ་ཞེས་གསུངས་ལ། **ཁུ་འགྲེལ་ལས།** ལྷ་སྟེགས་ཅན་གྱི་སྒྲོད་ནི་ཐོད་

པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་དོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དགང་གཟར་སྤྲུགས་གཟར་གཉིས་ཀྱང་མུ་སྟེགས་པའི་ཆ་བྱད་ཡིན་པར་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཚས་གོས་དང་འབྲལ་བའི་སྐབས་ནས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། རྟེན་བགོ་ཚོག་མཐོན་ཚུལ་བཞུན། རྟེན་དབང་མི་དབང་གྱེ་བླ་གོ། །དང་པོ་ནི།

ཟས་ནི་ཐ་ན་ཤུ་ས་ལའི་འདབ་མས་ཀྱང་བགོ་བར་བྱའོ། །ཤུ་ས་ལ་ནི་འུ་ཤུའི་འདབ་མ་ཡིན་པར་ལུང་ཐུན་ཚོགས་ལས་གསུངས་སོ། །བསྐྱས་པ་དང་འགྲེལ་ཚུང་ལས་ནི་ཟར་མའི་འདབ་མ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་སྤྲུལ་མ་ལྟར་བཟུང་ངོ་། །གོས་ཀྱི་ཐ་ན་རས་ཀྱི་དུམ་བུ་མར་མའི་སྒྲིང་པོ་ཙམ་དེས་ཀྱང་སྒྲོམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བགོ་བཤའ་བྱའོ། །༡༩༧༠ན། །ལྷ་བ་དང་ལྷ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ནི་བཙོངས་ཏེ་བགོ་བཤའ་བྱའོ། །ལྷ་བ་དང་དེ་ལྟ་བུ་དག་ནི་མི་བཤགས་པ་ཉིད་དོ། །རྟེན་པ་བགོ་བ་ལ་བྱ་བ་རྣམ་པ་ལྟ་བུའོ། །

བྱ་བ་ལྟ་བོ་གང་ཞེན། དེ་རྟེན་པ་བགོད་པར་འགྱུར་གྱི། རྟེན་པ་བགོད་པའི་གནས་དེར་དགོ་འདུན་ཁྱེད་ཅག་གིས་ཚོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དགོ་འདུན་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། རྟེན་པ་བགོད་པའི་ཕྱིར་གཞི་བརྟུང་བ་དང་། ཚུལ་གྱིང་བྲིམས་པ་དང་། ཚུལ་གྱིང་བགྱང་བ་དང་། གང་ཟག་སོ་སོའི་རྟེན་པའི་སྐལ་བ་བྲིམས་པ་དང་ལྟའོ། །རྟེན་པ་བགོ་བའི་བྱ་བ་ལྟ་བོའི་ཐ་མ་སོ་སོའི་སྐལ་བ་

བྱིམས་པ་ཡན་ཆད་བྱེད་པ་ཉིད་ན་དག་སྒྲོང་གཞན་སྒྲོ་བྱར་དུ་འོང་བ་ཡང་དག་
འདུན་སྒྲིལ་ཐུལ་བའི་རྟེན་པ་དབང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དབྱར་གནས་པའི་རྒྱུ་ལས་
བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པའི་རྟེན་པ་གཞན་དག་ལ་ནི་སྒྲོ་བྱར་དུ་འོང་ཡང་མི་
དབང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྟེན་པ་བགོ་བའི་བྱ་བ་ལྷ་པོའི་མཇུག་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་ནི་
སྒྲོ་བྱར་དུ་འོང་བ་དེ་ནི་འདིར་རྟེན་པ་མི་དབང་ངོ་། །རྟེན་པ་བགོ་བའི་བྱ་བ་ལྷ་པོ་
དེ་ནི་རྟེན་པ་རྩལ་ལྷ་ཡང་བྱའི། རྟེན་པ་ཆེན་པོ་ལ་བྱ་བར་མ་ཟད་དོ། །དག་
སྒྲོང་གིས་དབྱར་གནས་པའི་རྒྱུ་མཆོན་གྱིས་རྟེན་པ་ཐོབ་པའི་བྱ་བ་གང་དང་གང་
ཡིན་པ་དེར་ཞུགས་ཏེ་རྟེན་པ་ཐོབ་པའི་བྱ་བ་དེ་བྱས་ན་རྟེན་པ་བགོད་པའི་སྒྲ་
རོལ་དུ་དག་སྒྲོང་དེ་གཙུག་ལག་ཁང་དེའི་མཆོམས་ལས་འདས་ཏེ། གནས་
གཞན་ནམ་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་རྟེན་སྐལ་མི་དབང་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །རྟེན་པ་དབང་བ་དེའི་ཕྱིར་དག་སྒྲོང་གནས་གཞན་ནམ་ཡུལ་གཞན་དུ་འགོ་
བས་རང་གི་སྐལ་བ་ལོད་པ་གཞན་ལ་བཅོལ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བཅོལ་བ་ན་
ཁྱོད་གྱིས་རྟེན་པའི་སྐལ་བ་ནི་བདག་གིས་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་ཁས་སྤངས་པ་དང་
ལྷན་པས་རྟེན་པའི་སྐལ་བ་དེ་མ་མཐོས་ན་༼༤༤༠བ༽བསའ་བར་བྱ་བ་ཉིད་
དོ། །རྟེན་པའི་སྐལ་བ་ལེན་པར་ཁས་སྤངས་པ་དེས་མ་མཐོས་ན་རྟེན་པ་རྩལ་ལྷ་
ལ་བགོ་སྐལ་གྱི་ཆ་པ་ཅ་མ་གཤམ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་བས་ལྷག་པ་ཡིན་ན་
ཡང་བསའ་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །ངའི་རྟེན་པའི་སྐལ་བ་ཁྱོད་གྱིས་ལོང་

ཞིག་ཅེས་མ་བཅོལ་ན་དེའི་སྐལ་བ་མཐོན་པར་མི་བྱའོ། །རང་གི་སློབ་དཔོན་
དང་མཁན་པོའི་རྟེན་པའི་སྐལ་བ་ནི་མ་བཅོལ་ཡང་ཐོན་པར་བྱའོ། །ཤོགས་པོ་
མཛེས་བོ་ཡིད་གཙུགས་པའི་གནས་གྱི་དོན་དུ་ཡང་མ་བཅོལ་གྱང་ཐོན་པར་
བྱའོ། །དགེ་འདུན་གྱི་བ་ན་རང་གི་ཤོགས་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་ཡང་
ཐོན་པར་མི་བྱའོ། །མ་བཅོལ་ན་ཐོན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་
དེ་ནི་གནས་མལ་ལ་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །མ་བཅོལ་ན་ཐོན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་ཟས་ལ་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །རྟེན་པ་དང་
གནས་མལ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཐོན་པའི་ཆོན་ཐོན་པར་བྱེད་པའི་
གང་ཟག་པ་རྣམས་པོ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །རྟེན་པ་མི་དབང་བས་ནང་དུ་ལྷགས་ཏེ་
སྐལ་བ་བྲུང་བར་མི་བྱའོ། །

**གཉིས་པ་ལ། གློ་བུར་དུས་རྟེན་གྱི་བྲག་དང་། ཤི་བའི་རྟེན་པའི་གྱི་བྲག་དང་།
། རྟེན་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི།**

རབ་བྱུང་གནས་ནས་མུང་བ་དང་། བྱིས་པ་ནི་དགེ་འདུན་ལ་སྐལ་བའི་རྟེན་པ་
མི་དབང་བས་རྟེན་པ་དབང་བ་ནི་ཆོས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་གནས་ནས་མ་མུང་བ་
སྟེ། དེ་ལྟར་རྟེན་པ་དབང་བའི་རབ་བྱུང་གཅིག་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ན་འདུག་
པ་ཉིད་ཀྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་དེར་དགེ་འདུན་གྱིས་བྱིར་སྐལ་བའི་རྟེན་པ་ཤིན་ཏུ་
མང་པོ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་མི་དབང་བའི་རྒྱར་འབྱར་བ་མེད་དོ། །དགེ་འདུན་ཆོས་

དང་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་
དག་ཏུ་སོང་བ་དགོ། (༤༧)ན། །འདུན་གྱི་རྟེན་པ་མི་དབང་ངོ་། །དབྱར་གནས་པ་
དེའི་དུས་གྱི་རྟེན་པ་ལ་ནི་དབྱར་ཟླ་བ་གསུམ་རྫོགས་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་
དབྱར་གྱི་དུས་ཡལ་ཆེར་གནས་ཏེ། ཆོས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ན་གནས་པ་ཉིད་
ཡིན་ནོ་སྟེ་དབྱར་གནས་པའི་རྟེན་པའི་སྐལ་བ་དབང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དབྱར་གྱི་
ནང་དུ་ཆོས་རིང་དུ་གནས་ན་དེའི་འོག་ཏུ་བབས་པ་དང་གི་བར་གྱུར་པ་གཉིས་
ཀྱང་དབྱར་གནས་པའི་རྟེན་པའི་སྐལ་བ་དབང་ངོ་། །

གི་བ་ཡང་རྟེན་པའི་སྐལ་བ་དབང་བ་དེས་ཅི་བྱ་ཞེན། གི་བའི་ཡོ་བྱད་ཅི་
རིགས་པར་སྒྱུད་དོ། །རྟེན་པ་ཡུལ་བ་ནི་ཡོན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་རི་ལྷར་བསྐྱོས་
གིང་རྣམ་པར་ངེས་པར་བྱས་པ་ལྷར་དབང་ཞིང་ལོངས་སྒྱུད་པར་རྣམ་པར་
བཞག་སྟེ། རྟེན་པ་འདི་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ན་གནས་པའི་དགོ་སྟོང་རྣམས་
ཀྱིས་ལོངས་སྒྱུད་པར་བྱའོ་ཞེས། དགུན་དབྱིད་དམ་དབྱར་སྟོན་གནས་པའི་
དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་རྟེན་པ་འདི་འབྲུལ་གྱི། དུས་ཆོགས་འདིའི་ལོངས་སྒྱུད་
པར་བྱའམ་ཞེས། གནས་ཁང་འདི་ན་གནས་པ་འདི་ལ་རྟེན་པ་འདི་གྲུད་དུ་
འབྲུལ་གྱིས། དེས་འདི་སྒྱུད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཡོན་བདག་གིས་རྟེན་པ་བསྐྱོས་གིང་
རྣམ་པར་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་ནི་འདི་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་འབྲུལ་པ་མེད་པར་སྒྱུད་པར་
བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱི་ཀམ་བཤད་དོ། **ཁྱི་ཀ་ལས།** ཡོན་བདག་གིས་རྣམ་པར་

ངེས་པར་མ་བྱས་པ་དེའི་ཆོ་རྟེན་པ་ཐོབ་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱིས་རྟེན་པ་ནི་
ཇི་ལྟར་ནམ་པར་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་ནམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་སྒྲོས་པའི་རྗེས་
བསྟགས་པའི་བྱིར་ཀྱང་ངོ་ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། ཆོས་སྟོགས་དང་ཆོས་མིན་སྟོགས་
གཉིས་སུ་དགོ་འདུན་བྱེད་པ་ན། བྱིས་ཆེ་གོ་མོ་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་འོ། །བྱིས་ཆེ་གོ་མོ་
འདི་ནི་ངེད་ཀྱི་འོ། །ཞེས་དགོ་འདུན་སྟོགས་གཉིས་ཆར་གྱིས་བྲིམས་སུ་བཅས་པ་
ན། ཆོས་སྟོགས་པ་ཉིད་དུ་ངེས་(༩༩)བ། པར་བྱས་པའི་བྱིས་དེ་ནས་ཆོས་མིན་
སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་རྟེན་པ་སྤུལ་ལམ། སྟོགས་གཉིས་ཀའི་ཆོགས་པ་ལ་མ་ཉམ་དུ་
སྤུལ་ན་ཡང་ཆོས་མིན་སྟོགས་མི་དབང་སྟེ་ཆོས་སྟོགས་པ་ལ་འབུལ་བར་བྱ་
དགོས་སོ། །ཆོས་མིན་སྟོགས་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བྱས་པའི་བྱིས་དེ་ནས་ཆོས་
སྟོགས་པས་རྟེན་པ་བྱུབ་ན་ཡང་རྟེན་པ་དེ་ཆོས་སྟོགས་པ་མི་དབང་སྟེ། ཆོས་མིན་
སྟོགས་པ་ལ་འབུལ་བར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ཀྱི་ཀ་ལས་བཤད་དོ། །ཐམས་
ཅད་དུ་དེ་ལྟར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། **ཀྱི་ཀ་ལས།** ཇི་སྟེ་དབང་བའི་སྟོགས་དེས་བྱིན་ན་
ནི་མི་དབང་བའི་སྟོགས་དེས་ཀྱང་ཅི་བདེར་ལོངས་སྟོན་དུ་བྱུང་ངོ་ཞེས་སོ། །བྱིས་
དེར་སྟོགས་གཉིས་ཀས་རྟེན་པ་བྱུབ་པ་ན་སྟོགས་གཅིག་གི་རྟེན་པའི་སྐལ་བ་དེ་
གཞན་སྟོགས་ལ་འབུལ་ཅི་དགོས་སྟམ་དུ་དོགས་པ་བསལ་བའི་བྱིར་མདོ་འདི་
སྒྲོས་ཏེ། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་སྟོགས་པ་དང་། ཆོས་མིན་སྟོགས་གཉིས་སུ་བྱེད་
བ་ན། བྱིས་ཆེ་གོ་མོ་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་འོ། །བྱིས་ཆེ་གོ་མོ་འདི་ནི་ངེད་ཀྱི་འོ་ཞེས་དགོ་

འདུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱིས་བྲིམས་སུ་བཅས་པ་ན། ཕྱོགས་གཉིས་པོའི་སྤྱིན་
བདག་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་དགོ་འདུན་ལ་སྤུལ་ན་ཡང་ཆོས་ཕྱོགས་
པོའི་སྤྱིན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་སྤུལ་བ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཕྱོགས་པ་དབང་གི། ཆོས་
མིན་ཕྱོགས་པ་མི་དབང་ལ། ཆོས་མིན་ཕྱོགས་པོའི་སྤྱིན་བདག་གིས་སྤུལ་བ་
རྣམས་ནི་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་པ་དག་གིས་དབང་གི། ཆོས་ཕྱོགས་པ་མི་དབང་ངོ་
ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཆོས་ཕྱོགས་པོའི་སྤྱིན་བདག་དང་། ཆོས་མིན་ཕྱོགས་པོའི་སྤྱིན་
བདག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབུལ་ལུགས་ཇི་ལྟར་སྤུལ་ན་ཡང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་སྐུ་མར་སྐུར་ཏེ་
རྟེན་པ་ཐོབ་པ་དགོ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་སྐུར་ཇི་ལྟར་བྲིམས་སུ་བཅས་པ་ལྟར་
དབང་བར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། བྱེ་བ་དག་༼༤༤༩༽གི་ཕྱོགས་གཉིས་ནི་དཔེ་
ཅུམ་དུ་ཟད་དེ། སྡེ་ཆོན་གཞན་དག་ལ་ཡང་རུང་ངོ་ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་སོ། སྤྱིན་
བདག་གིས་འདི་སྐད་ཅེས་རྩེས་འདི་དགོ་འདུན་ལ་འབུལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་
། དགོ་འདུན་གྱི་བྱེ་བྲག་འདི་ལ་འབུལ་ལོ་ཞེས་མི་ཟེར་བར་དགོ་འདུན་ཡོངས་
སུ་མ་བཅད་ན་ལས་ཀྱི་མཆོམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་རྣམས་དབང་སྟེ།
མཆོམས་ཆེན་པོ་བཅད་ན་ནི་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་རབ་བྱུང་
རྣམས་དབང་ལ། མཆོམས་མ་བཅད་ན་ནི་རྩིག་པས་བསྐྱོར་བའི་མཐའ་ཚུན་ཆད་
ཀྱི་རབ་བྱུང་བ་རྣམས་དབང་བ་ཉིད་དོ། །དགོ་འདུན་གྱིས་བྱིར་སྤུལ་བའི་རྟེན་

པ་འདི་ལ་དག་སློང་གཅིག་ལ་སོགས་པ་དག་འདུན་དུ་མ་ལོངས་པ་མཚམས་
གཅིག་གི་ནང་དུ་གཏོགས་པ་ནི་དག་འདུན་ཉིད་དང་འབྲས་ལྗོངས་
སྤུལ་བའི་རྟེན་པ་དབང་བ་ཉིད་དོ། །བུ་མོ་མུ་ཏིག་གི་བྱང་བ་དང་འབྲེལ་ནས་
གསུངས་པ་ནི། ལུང་གི་ཚོས་ལ་སྤུལ་བའི་ཚོས་ཀྱི་རྟེན་པ་ནི་ལུང་གི་ཚོས་དེ་སྤྱོད་བ་
རྣམས་དབང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པའི་ཚོས་ལ་སྤུལ་ན་ནི། བྱེ་བྲག་བཤད་
མཚོ་ལས། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་སྤུལ་བ་ནི་མཚོད་རྟེན་དང་འབྲ་བར་བཞག་
གོ་ཞེས་བཤད་དོ། །བསྐྱབ་པའི་ཚོས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་བསྐྱོས་ཏེ་ཚོས་ལ་
འབུལ་ལོ་ཞེས་སྤུལ་བ་ནི་དག་འདུན་རྣམས་དབང་སྟེ། བསྐྱབ་པའི་ཚོས་དེ་དག་
འདུན་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཅི་རིགས་པར་མངའ་བའི་བྱིར་ཞེས་སྒྲ་མ་དག་བཞེད་
དོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་གཙུག་ལག་གི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་
འཛིན་པ་ནི་འདིར་ཚོས་སྤྱོད་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རབ་བྱུང་གི་བའི་ཡོ་བྱད་བཤད། །ཁྱིམ་པ་གི་བའི་ཡོ་བྱད་
བཤད། །རྟགས་ཅན་གི་བའི་ཡོ་བྱད་བཤད། །དང་པོ་ལ། དག་འདུན་དབང་བ་
སྤྱིར་བཏང་རྒྱབས། །དག་འདུན་མི་དབང་སྤྱིར་བཏང་རྒྱབས། །དང་པོ་ནི།

དག་སློང་དང་དག་ཏུ་འཁྱུ་གི་བའི་ཡོ་བྱད་ནི་དག་སློང་མ་དང་དག་
སློབ་མ་དང་དག་ཏུ་འཁྱུ་མ་རྣམས་མི་དབང་དོ། །དག་སློང་མ་ལ་སོགས་པ་གི་བའི་

ཡོ་བྱད་རྣམས་ཀྱང་དགེ་སློང་དང་དགེ་ཚུལ་མི་དབང་ངོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། མཚན་
མི་མཐུན་པ་གི་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་ཅི་ཐམས་ཅད་དམ་ཞེན། གཅིག་ཤོས་མཚན་
མཐུན་ཡོད་ན་མཚན་མི་མཐུན་པ་རྣམས་མི་དབང་བ་ཉིད་དོ། །གནས་ནས་སྤྱང་
བ་གི་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ་སྟེ། གཅིག་ཤོས་གནས་ནས་མ་སྤྱང་བ་
ཡོད་ན་ཡང་གནས་ནས་སྤྱང་བ་མི་དབང་ངོ་། །གནས་ནས་མ་སྤྱང་བ་གི་བའི་ཡོ་
བྱད་ལ་ནི་གནས་ནས་མ་སྤྱང་བ་མེད་ནའང་གནས་ནས་སྤྱང་བ་མི་དབང་ངོ་།

། །གནས་ནས་མ་སྤྱང་བ་གི་བའི་ཡོ་བྱད་ནི་གནས་ནས་སྤྱང་བ་མི་དབང་བ་
ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་སམ་ཞེན། རྒྱ་གང་གིས་གནས་ནས་སྤྱང་བའི་རྒྱ་ལས་སེམས་
མ་ལོག་ནའོ་སྟེ། གནས་ནས་འབྱུང་བ་ལ་མི་དབང་གི་ །རྒྱ་ལས་སེམས་ལོག་ན་
དབང་ངོ་ཞེས་པ་ལ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཟོད་པ་མ་གསོལ་ན་གནས་ནས་སྤྱང་བ་
མི་དབང་གི་ །བཟོད་པ་གསོལ་ན་ནི་དབང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་**མདོ་རྩ་**

འགྲེལ་ལས། བཟོད་པ་མ་གསོལ་ནའོ་ཞེས་མ་གསུངས་ཀྱང་ནན་ཏུ་གྱི་རྒྱ་
ལས་སེམས་མ་ལོག་ནའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །བཟོད་པ་གསོལ་ན་
རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཡིན་པས་རྟེན་པ་མི་དབང་ངོ་སྟུམ་དུ་དོགས་པ་བཅད་མི་
དགོས་སོ། །གནས་ནས་སྤྱང་ན་དེའི་གི་བའི་ཡོ་བྱད་དེ་ནོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ལ་
གནས་ནས་སྤྱང་བ་དེ་ནི་སྟོགས་ཐ་དད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་གནས་ནས་སྤྱང་བ་
གཞན་ཡོད་ཀྱང་གནས་ནས་མ་སྤྱང་བ་དབང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་སྟོགས་དང་ཆོས་

མིན་སྤྱོད་གས་ཀྱི་ལྷ་ར་ཐ་དད་པ་གི་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་ནི་སྤྱོད་གས་དེ་གཉིས་ལྷ་བ་ཐ་
དད་པ་ཉིད་ཡིན་པས། ཡན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་མི་དབང་བ་ཉིད་དོ། །ཚོས་
སྤྱོད་གས་སུ་གཏོགས་པའི་༼༧༧༩༽གི་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་ཡང་ཚོས་མིན་སྤྱོད་གས་སུ་
གཏོགས་པ་མི་དབང་ལ་བསྐྱོག་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཉེ་དུ་ལ་སོགས་པ་བྱིས་པ་
ཡང་དབང་ངམ་སྣམ་དུ་དོགས་པ་བསལ་བའི་བྱིར་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་མུ་
སྟེགས་པ་ཡང་དབང་ངམ་སྣམ་པ་བསལ་བའི་བྱིར། ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྦྱོད་
པ་ལས་གཞན་པ་དག་ནི་ཚོས་འདི་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གི་བའི་ཡོ་བྱད་དེ་མི་
དབང་བ་ཡིན་ནོ། །གི་བའི་ཡོ་བྱད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་བྱིར་གསོལ་བ་འབའ་
ཞིག་པའི་ལས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཟིན་པའམ། དང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཟིན་པ་ན་རབ་བྱུང་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྦྱོད་པ་འོང་ཡང་
གནས་དེར་བྱིར་འོང་བ་སྐལ་བ་མི་དབང་ངོ་། །

ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་ན། **དྲི་ཀ་ལས།** གལ་ཏེ་གི་བ་དེའི་དོན་དུ་ཡོན་པའད་
པ་མ་བྱས་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས་པར་བྱེད་ན་ནི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དེས་བྱིས་
འོང་བ་སྐལ་བ་མི་དབང་བ་ཉིད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དེ་
ཡང་མི་འཆགས་སོ་ཞེས་སོ། །དང་པོ་དང་ཐ་མས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དེ་རྗེ་ལྷ་
བྱ་ཞེན། གི་བའི་ཡོ་བྱད་དེ་ལས་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་དགེ་འདུན་གྱི་ཚན་གལ་
གྱི་གཙོ་བོ་དང་། གསར་བྱ་གལ་གྱི་ཐ་མ་ན་འདུག་པ་སྟེ་གལ་གྱི་ཐོག་མཐའ་

གཉིས་ལ་དངོས་པོ་སྣ་རེ་སྦྱིན་པ་ནི། དང་པོ་དང་ཐ་མས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་དེ་
ཞེས་བྱའོ། །

ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་དེ་གང་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེན། གཙུག་ལག་
ཁང་ལ་སོགས་པའི་གནས་གང་ན་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དེ་
འདུག་པའི་གནས་དེའི་མཆོམས་སུ་གཏོགས་པའི་རབ་བྱ་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དངོས་
པོ་དེ་བྱིན་གྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །

གཙུག་ལག་ཁང་མཆོམས་ཐ་དད་གཉིས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གཅིག་གི་ནང་དུ་
དག་སྐྱོང་ཤི་ལ། དེ་ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་ནི་གཙུག་༼༤༤༩བ༽ལག་ཁང་གཞན་ན་
འདུག་ན་དེ་གང་གིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེན། ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབ་པ་འདི་ལ་ཤི་བའི་གནས་ཉིད་ནི་བྱིན་སྐྱབས་འཆགས་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ལོ་སྟེ།
གང་ན་ནོར་རྩ་ས་དེ་འདུག་པའི་མཆོམས་དེར་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །གཙུག་ཁང་བཞེའམ་གསུམ་གྱི་བར་ན་འདུག་པའམ། གཙུག་
ལག་ཁང་གཉིས་ཀྱི་མཆོམས་ཀྱི་བར་ན་ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བའི་རྩ་རྣམས་འདུག་པ་དེ་ལ་རབ་བྱུང་ཤི་བ་དེའི་ལུས་ཀྱིས་རེག་པས་སམ།
ལུས་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲི་དང་ཁྲིའུ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་རེག་པའི་ཤི་བའི་ཡོ་
བྱད་དེས་མཆོམས་གཉིས་ནོན་ནམ། མཆོམས་གསུམ་མམ་བཞི་ནོན་ཀྱང་རུང་སྟེ།
མཆོམས་ཇི་ཙམ་ནོན་ཅིང་བྱབ་པའི་མཆོམས་དེར་གཏོགས་པའི་དག་སྐྱོང་རྣམས་

གྱིས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་མར་སྒྱུར་རོ། །འདི་ལ་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་པར་བྱ་བའི་རྣམས་ཀྱི་དབང་གི་རྣམ་པར་བཞག་གི། །ཤི་བའི་རོ་ཡི་དབང་
གིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཉིད་བཤད་དང་ཁྱེ་ཀ་ལས་སོ། །

འོ་ན་གྲོང་གཞི་ལས། བཅུན་པ་མཚམས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་དག་སྒྲོང་ཞིག་
འདས་ན་གུམ་བུ་དེའི་ཡོ་བྱད་རྣམས་སུ་དབང་བར་འགྱུར། ཟུ་བ་ལི་དེ་ནི་མགོ་
གང་ལོགས་སུ་བོར་བའོ། །བཅུན་པ་གཉིས་ཀར་མགོ་བོར་ན་གང་དབང་བར་
འགྱུར། ཟུ་བ་ལི་དེ་ནི་གཉིས་ཀའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཁོ་ན་ལྟར་འོད་ལྗན་
ལས་བཤད་ཅིང་། **ཙ་བ་སྒྱུམ་བརྒྱུ་པ་ལས་ཀྱང་།** བཅུག་ལག་ཁང་གི་མཚམས་
གཉིས་པར་གིན། །དེ་ཡི་ལུས་འབྲེལ་རས་ལ་སོགས་པའི་རྣམས། །གང་དུ་མགོ་
བོ་བཞག་པར་དབང་བ་ཡིན། །གཉིས་ཀར་བཞག་ན་དེ་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་
ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ཅི་ན། ལུང་ལ་འདོན་པ་ཐ་དད་པ་ལུགས་
གཉིས་སུ་བྱུང་ཡང་ལུང་གང་ལས་མདོ་༼༤༤ན༽**ཙ་བ་བསྐྱུས་པའི་ལུང་དེ་**
གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་མདོ་ཙ་འགྲེལ་ཚད་མར་བྱའོ། །ཀུན་དགའ་བོ་ལ་གྲེ་སྒྲིམ་གྱིས་
ནོར་རྣམས་བཙོལ་ཏེ་བཞག་པ་ལས། གྲེ་སྒྲིམ་གྱི་བའི་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ནོར་
དང་འབྲ་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་འདི་གསུངས་སོ། **ཁྱེ་ཀ་ལས།** ནོར་དང་འབྲ་བ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་གི་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་ནོར་རྣམས་སྒྲར་ནས་གང་ལ་བཙོལ་ཏེ་
བཞག་པའི་བྱིམ་པ་འཕམ་རབ་དུ་བྱུང་བ་དེ་ལ་བྱ་སྟེ་ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་གཙུག་ལག་

ཁང་ལྟ་བུའི་མཚམས་ཀྱི་ནང་གང་ན་ནོར་དང་འབྲ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གང་ཟག་དེ་
འདུག་པའི་མཚམས་དེའི་ཁོངས་སུ་གི་བའི་ཡོ་བྱད་ཐག་རིང་པོ་མཚམས་ཐ་དད་
དུ་འདུག་པ་ཡང་གཏོགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། **ཁྲི་ཀ་ལས།** མཚམས་གང་ན་ནོར་
དང་འབྲ་བ་དེ་འདུག་པའི་མཚམས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་རོལ་དུ་ནོར་དང་འབྲ་བ་དེ་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ན་གི་བའི་ཡོ་བྱད་ཐག་རིང་པོ་མཚམས་གཞན་ན་འདུག་པ་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །དེའི་བྱིར་ནོར་དང་འབྲ་བའི་གང་ཟག་
མཚམས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་ན་འདུག་ཅིང་དུང་ན་འདུག་པས་དེ་ལ་བཙུལ་ཏེ་བཞག་
པའི་གི་བའི་ཡོ་བྱད་ཐག་རིང་པོ་མཚམས་ཐ་དད་གཞན་ན་འདུག་པ་གསོལ་བ་
འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱའོ། །དགོ་སྒྲོང་གིས་དགོ་སྒྲོང་
ལ་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་བསྐྱར་བ་ན། གང་ལ་
བསྐྱར་བར་བྱ་བའི་གང་ཟག་དེས་མ་སྤངས་པ་ནི་བསྐྱར་བར་བྱ་བ་དེའི་རྗེས་
ཉིད་ཡིན་ནོ། **ཁྲི་ཀར།** བར་སྐྱབས་དེར་སྐྱར་བྱེད་དང་བསྐྱར་བྱ་གཉིས་ཀ་གི་ན་
དངོས་པོ་དེ་ནི་བསྐྱར་བར་བྱ་བ་གི་བའི་ཡོ་བྱད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །བསྐྱར་
བར་བྱ་བའི་གང་ཟག་དེས་རྗེས་འདི་ང་མི་འདོད་དོ་ཞེས་སྤངས་པ་ནི་སྐྱར་བར་
བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་ཉིད་ཡིན་ཏེ་དབང་བའོ། **ཁྲི་ཀ་ལས།** དེ་གཉིས་གི་ན་ཡང་
དངོས་པོ་དེ་ནི་སྐྱར་བྱེད་གི་བའི་༼༤༤༧༽ཡོ་བྱད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །སྐྱར་
བར་བྱེད་པ་དེས་བདག་གིས་སྐྱར་སྤངས་ཟིན་པས་མི་ལེན་ནོ་ཞེས་སྤངས་ན་ཡང་

སྐྱར་བར་བྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་རྩ་ས་ཡིན་ཏེ་དབང་བའོ། **ཁྲི་ཀ་ལས།** དེ་གཉིས་ཤི་
ན་ཡང་དངོས་པོ་དེ་ནི་སྐྱར་བྱེད་ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། ཤི་བའི་ཡོ་
བྱད་བྱིན་གྱིས་སློབ་ན་མཚམས་དེ་ན་ཡོད་པའི་དགོ་སློང་ཐམས་ཅད་གྱིས་བྱིན་
གྱིས་སློབ་དགོས་པ་ལས། དགོ་སློང་ཁ་ཅིག་འབའ་ཞིག་གིས་ཁྱད་པར་བྱིན་གྱིས་
སློབ་ན་མཚམས་གྱི་ནང་དུ་བྱིན་གྱིས་སློབས་པ་མི་འཆགས་པར་མ་ཟད།
མཚམས་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཡང་མཚམས་གྱི་ནང་དུ་འདུ་ཤེས་པ་འམ། ཡིད་གཉིས་ཟ་
བ་དག་གིས་རྩ་ས་དེ་བྱིན་གྱིས་སློབ་པར་དབང་བའི་དགོ་སློང་ཀུན་མ་བསྐྱས་
ཤིང་། འདུན་པ་ཡང་མ་སྒྲངས་པར་དགོ་སློང་ཁ་ཅིག་འབའ་ཞིག་གིས་ཁྱད་པར་
བསློ་བའི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་མི་འཆགས་སོ། །དེས་ན་མཚམས་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་
འདུ་ཤེས་པ་དེ་དག་གིས་ལྟ་ཅི་སློབ་སོ་ཞེས་སོ། །ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱུས་ནི་
མཚམས་གྱི་ནང་དུ་ཡང་མི་འཆགས་ཏེ། འབའ་ཞིག་གིས་བྱིན་གྱིས་སློབ་པ་ནི་མི་
མཐུན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྐྱེད། །མི་འཆགས་པ་མི་བྱའོ་ཞེས་སྐྱིར་
བསྐྱུན་པ་དེས་འདི་ལ་ཉིས་བྱས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱ་སེམས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་
སློབ་པར་བྱེད་ན་ནི་བརྒྱས་པའི་མདུན་རོལ་དུ་སྦྱོར་བའི་སློབ་པོར་འགྱུར་
རོ། །བརྒྱས་པ་ཉིད་ནི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་ཁྲི་ཀ་ལས་
སོ། །མཚམས་དེར་ཤི་ན་དེའི་རོ་དབྱུང་བ་དང་རིམ་གྱོ་སྟེ། གདུགས་དང་མེ་ཉོག་
དང་བ་དན་ལ་སོགས་གྱིས་ཤི་བ་དེའི་ལུས་ལ་མཚོན་ཅིང་བཀྱར་སྟེ་བྱ་བ་དང་།

ཆོས་ཉན་པ་དང་ཡོན་བཤད་པར་མ་བྱས་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་མི་བྱའོ། །
གཉིས་པ་ལ། བྱིས་གཞན་པ་ཡི་རྩལ་ཉིད་དང་། །སྤྱོད་པ་ཡི་རྩལ་ཉིད་དང་།
། །ནད་གཡོག་པ་ཡི་རྩལ་༼༤༥༽ནི་ཉིད་དང་། །ཤི་སྤང་ངེས་བྱས་རྩལ་ཉིད་
དོ། །དང་པོ་ནི།

ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་བྱིས་གཞན་ན་འདུག་པ་ཉིད་ནི་བྱིས་བདག་གིས་
རབ་རྟུབ་བྱང་བ་གང་ལ་བྱིན་པ་དེ་དབང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་ཞེ་ན།
གལ་ཏེ་ཆོས་འདི་པའི་རབ་རྟུབ་བྱང་བ་ཡིན་པ་དང་། ཤི་བ་དང་། མཚན་མཐུན་པ་
དང་། གནས་ནས་མ་ལྟར་བ་དང་། ལྟ་བ་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཆོས་
བཞི་ཚང་བས་རྩལ་དེ་དབང་ཞིང་ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་དེས་
འཕྲོངས་པ་ཡིན་ན་བྱིས་བདག་དེས་གང་ལ་བྱིན་པ་དེ་དབང་བ་ཡིན་ནོ། །བྱིས་
བདག་དེས་རང་གང་སྦྱོན་པར་མི་བྱེད་ན་རྩལ་དེ་དབང་ཞིང་། དེས་འཕྲོངས་པའི་
རབ་རྟུབ་བྱང་བའི་བྱིས་བདག་དེ་ལ་སྤངས་པ་དང་ལྡན་པ་དབང་བ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །དགོ་སྤྲོད་མང་པོ་ལེན་དུ་འོངས་ཏེ་མཐར་གྱིས་སྤྲོད་ན་དང་པོའི་ཁ་གང་སྟེ་
བ་དབང་ངོ་། །བྱིས་གཞན་ན་འདུག་པའི་རྩལ་དེ་ལ་ལེན་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་
ཅིང་ཞེས་པ་ནི་མཚན་པ་སྟེ། ལེན་པ་ཡོད་ཀྱང་རུང་སྟེ་བྱིས་བདག་གིས་དགོ་སྤྲོད་
འདི་ལ་སྦྱོན་ཅེས་བྱེ་བྲག་རྟུ་མ་བསྐྱོས་པར་སྤྲོས་ཁྱེད་ཅིག་སྟེ་རྩལ་དེ་བོར་
བར་གྱུར་ན། རྩལ་བོར་བ་དེ་ལེན་དུ་སོང་བ་དང་ལྡན་པ་དེ་དབང་བ་ཉིད་ཡིན་

ནོ། །དེ་ལྟར་རྫོགས་པོར་བ་དེ་དག་སྤོང་མང་པོ་དག་གིས་སྤྱིར་ལེན་དུ་སོང་བ་དེ་
ནི་མཐར་གྱིས་སྤོང་ན་དང་པོའི་ཞེས་གོང་དུ་བསྟན་པ་དང་འབྲེལ་སྟེ་དང་པོར་
ལེན་པ་དེ་དབང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི།

གི་བའི་འོག་ཏུ་བྱ་ལོན་པ་བྱུང་ན་བྱ་ལོན་པ་དེ་ལ་གཞལ་བར་བྱ་བའི་ཚད་གྱི་
གི་བའི་ཡོ་བྱད་ནི་བྱ་ལོན་པ་དེ་དབང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གི་བའི་ཡོ་བྱད་བགོས་
ཟིན་ན་ཡང་བྱ་ལོན་པ་བྱུང་ན་གཞལ་བར་བྱ་སྟེ་བགོས་པ་བསྐྱུས་ནས་བཅའ་
ལོ། །དག་སྤོང་གི་བ་དེ་དང་བྱ་ལོན་པ་ལྟན་ཅིག་སྤྱར་ཆད་བྱས་ཏེ་གསེར་སྟེར་
བར་ཆད་དོ་༼༤༤༽ཞེས་སམ། རས་ལེན་བར་ཆད་དོ་ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་
བར་བྱས་ཏེ། སྤྱར་ཆད་བྱས་པ་བྱ་ལོན་དེད་པ་དེ་ལ་དག་སྤོང་གི་བ་དེ་ལ་བྱ་ལོན་
ཚུར་ཆགས་ན་དངོས་པོ་ཅི་ཞིག་སྦྱིན་ཅིན། དག་སྤོང་གིས་གཞན་གྱི་རས་སྤྱི་
ཤུབས་སྤྱུ་ཁྱེར་ནས་དེའི་རིན་དུ་གསེར་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་ཆད་བྱས་པ་ལས། དག་སྤོང་
དེ་གི་ན་རིན་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འོག་ཏུ་
སྤྱར་ཏེ། རིན་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་སྤྱར་ཆད་བྱ་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་གསེར་ཉིད་སྦྱིན་
དགོས་ཏེ། རས་ལྟ་བུ་སྤྱར་ཁྱེར་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་སྤྱར་སྦྱིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དག་སྤོང་གི་བ་དེའི་བྱ་ལོན་པར་ཆགས་ན་དངོས་པོ་ཅི་ཞིག་སྤྱར་ཞེ་ན། དག་
སྤོང་གིས་གཞན་ལ་གསེར་ཤུབས་སྤྱུ་བཏང་ནས་དེའི་རིན་དུ་རས་ལེན་ནོ་ཞེས་

ཆད་བྱས་པ་ལས། དགེ་སྤྲོད་དེ་གི་ན་རིན་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་སྒྲར་ཆད་བྱ་བ་ཉིད་
གང་ཡིན་པའི་རས་སྒྲུང་དགོས་ཏེ། གསེར་ལྷ་བྱ་སྒྲར་བཏང་བའི་དངོས་པོ་དེ་
ཉིད་སྒྲར་སྒྲུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །དགེ་སྤྲོད་བྱ་ལོན་ཅན་གི་བའི་ཡོ་བྱད་གྱིས་བྱ་
ལོན་མ་འཁོར་གྱང་གི་བའི་བྱ་ལོན་འཆགས་པ་ནི། དེས་གོགས་ཆངས་པ་
མཆུངས་པར་སྒྱུད་པ་ནུམས་ལ་བྱ་ལོན་འཆགས་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ལག་
གི་སྒྲས་དགོན་མཆོག་གི་དགོར་སྒྲུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནས་དེ་གི་ན་དགོན་མཆོག་
དའི་དགོར་རི་སྟེད་སྒྲུངས་པ་དེ་སྟེད་ལག་གི་སྒྲ་དའི་གི་བའི་ཡོ་བྱད་ལས་ཆ་
མཉམ་པར་དགོན་མཆོག་ལ་དབུལ་ཞིང་དགོར་བསབ་པར་བྱའོ། **ལུང་**

ལས། དགེ་འདུན་གྱི་དང་མཆོད་རྟེན་གྱི་དང་ཆོས་གྱི་ཡང་འབྲེས་པར་བྱེད་ན་
དའི་ལུང་བཟེད་ཆོས་གོས་གསུམ་ལ་ཆ་གསུམ་དུ་བྱས་ཏེ། རི་སྟེད་སྒྲུངས་པ་དེ་
སྟེད་འབུལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་མོད་གྱི། དེ་ནི་ཐ་མལ་པའི་གེས་པས་བབྱང་བར་
དགའ་ལ། འདི་ལས་ལྷག་པར་སྐུལ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པས་༼༤༤༩༽ཐམས་
ཅད་འགོད་ལ་རིག་གོ་ཞེས་ཁྲི་ཀ་ལས་སོ། །ལག་གི་སྒྲས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་སར་
པ་ལ་སྒྱོར་དུ་འདུག་པའོ། །འདིར་ལག་གི་སྒྲ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ནི་དཔེ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ།
གཞན་དག་གིས་བརྒྱས་ན་ཡང་འདི་བཞིན་དུ་བྱར་རུང་རོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གི་བ་དེ་སྒྲར་ན་བ་ན་ནད་གཡོག་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་གི་བ་དའི་ཡོ་བྱད་

ཚེས་གོས་གསུམ་གདིང་བ་དང་ལྷུང་བཟེད་ཚུ་ཚགས་དྲུག་པོ་ནད་གཡོག་དེ་
 དབང་བ་ཉིད་ཡིན་པས་དགེ་སློང་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་མི་བྱ་
 བ་ཉིད་དོ། །ནད་གཡོག་ལ་ཡོ་བྱད་དྲུག་སྟེན་པ་དེ་ནི་ཡོ་བྱད་ཁ་ཅིག་ནི་རབ་དང་
 ། ཡོ་བྱད་ཁ་ཅིག་ནི་འབྲིང་དང་། ཡོ་བྱད་ཁ་ཅིག་ནི་ཐ་མ་དང་བཅས་པ་ལས་
 སྟེན་པར་བྱའོ། །དགེ་སློང་གི་བ་དེ་ལ་ཚེས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་པ་
 མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་བཟང་པོ་ལས་ནད་གཡོག་མི་དབང་སྟེ། །བཟང་
 དན་པས་ཀླུ་ལ་མེད་པར་དྲུག་སྟེན་ནོ། །ནད་པ་གཅིག་ལ་ནད་གཡོག་དུ་མ་ཉིད་
 ཡིན་ན་ཡོ་བྱད་དྲུག་པོ་དེ་སྟེན་མོང་ངོ། །ནད་པ་དེའི་དོན་དུ་ནད་གཡོག་ཡུལ་
 གཞན་དུ་སོང་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། །ནད་པ་གི་ན་ནད་གཡོག་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་བ་
 དེ་ལ་ཡང་ཡོ་བྱད་དྲུག་སྟེན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཚེས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་ན་
 བ་ལ་བྱིམ་པ་དང་མུ་སྟེགས་དང་རབ་བྱུང་གནས་ནས་མུང་བས་ནད་གཡོག་བྱས་
 པ་དང་། མཚན་མཐུན་ཡོད་བཞིན་དུ་མཚན་མི་མཐུན་པས་ནད་གཡོག་བྱས་ན་
 ཡང་གི་བའི་རྗེས་དེ་མི་དབང་བ་ཡིན་པས། །ནད་གཡོག་བྱིམ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་
 རྣམས་ལ་ནི་ཡོ་བྱད་དྲུག་པོ་དེ་མི་སྟེན་ནོ། **ཁྱི་ཀ་ལས།** གང་ན་མཚན་མི་མཐུན་
 པ་དག་འབའ་ཞིག་ཡོད་ལ། མཚན་མཐུན་པ་མེད་པ་དེར་ནི་མཚན་མི་མཐུན་པ་
 དག་ལ་ཡང་སྟེན་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །ནད་གཡོག་གནས་གཞན་དུ་དབྱར་གནས་
 པར་ཁས་༼༤༤༥༽སྐྱངས་པ་ཞིག་གིས་ནད་གཡོག་བྱས་ནའང་དེ་ལ་དྲུག་པོ་

མི་སྦྱིན་པར་མི་བྱའོ། །ཆོས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་གི་བའི་ཡོ་བྱད་བགོ་བ་འདི་ལ་
བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་བྱིས་པ་དང་མུ་སྟེགས་མི་དབང་ཡང་ཆོས་འདི་པའི་
རབ་བྱུང་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐལ་བའི་ཆ་ཐམས་ཅད་བསྟེན་
རྫོགས་དང་མཉམ་པར་དབང་བ་ཉིད་དོ། **འྲི་ཀ་ལས།** དབྱར་གྱི་རྟེན་པ་ལ་
སོགས་པ་གཞན་དག་ལ་སྲུང་ཆ་དབྱི་བ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ནི།

བྱིས་པ་ནད་པས་ང་གི་རུང་མ་གི་རུང་ནོར་འདི་མི་འདི་ལ་བྱིན་ཅེས་ཁ་ཆེམས་
སྒྲིམ་པ་བྱིས་གཞན་གྱིས་སྦྱིན་པ་བྱི་སྟེ་མ་བྱིན་ན་ཡང་མི་རིགས་པས་སྒྲར་ངེ་སྐད་
སྒྲིམ་པ་བཞིན་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ་སྟེ། བདག་པོ་དེས་བཞོས་མེད་དུ་བྱིན་ཟིན་
པས་སོ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་བཞོས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ནོར་བདག་རབ་བྱུང་གི་བ་
ན་ནོར་དེ་མི་དབང་བས་ན། རབ་བྱུང་ནད་པས་ང་གི་བ་ཉིད་ཀྱི་དུས་དེའི་འོག་ཏུ་
རྫས་འདི་ཉིད་གང་ཟག་ཆེ་གེ་མོ་ལ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་སྦྱིན་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་ནི་རབ་
བྱུང་དེ་གི་བ་ན་གི་བ་དེ་ནོར་བདག་ཏུ་མི་འགྱུར་བས་གི་བ་ན་ནོར་དེ་མི་དབང་རོ་
། །མི་དབང་བས་བྱིན་པ་ནི་བྱིན་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ན། **འྲི་ཀ་ལས།**
ནོར་དེ་དེ་ལ་མི་སྦྱིན་པར་དགེ་འདུན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བྱིས་པ་ནི་བཞོས་པ་དང་བཅས་པའི་སྤྱིར་བྱིས་ན་གནས་པ་བྱིས་པ་ནི་གི་བའི་

ཆོ་ཡང་ནོར་དེ་དབང་ངོ་སྟེ། བྱིས་པས་ང་གི་ན་རྩལ་འདི་གང་ཟག་ཆེ་གོ་མོ་ལ་
བྱིན་ཅིག་ཟེར་ནས་གི་ན་གང་ལ་བྱིན་པ་དེ་དབང་ངོ་། །བྱིས་པས་དགོ་འདུན་ལ་
བྱ་དང་རྩུང་མ་སྟུལ་ནས་བྱིས་པ་དེ་ཉིད་གི་ན་དེའི་བྱ་དང་རྩུང་མ་ཅི་བདེར་བྱའོ་
སྟེ་བདག་གིར་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

སྤང་པོ་ཆེ་དང་། ཏྲ་དང་། བོང་བྱ་དང་། དེའུ་དང་། གོ་ཆ་རྣམས་ཡོན་དུ་སྟུལ་
བ་ནི་རྒྱལ་པོ་ལ་དབུལ་ལོ། །**༡༧༧**ནི་དབྱིག་དང་གསེར་དང་གཞན་ཟངས་
ལ་སོགས་པ་བརྒྱུད་སྟེ་བྱས་པ་དང་། མ་བྱས་པ་རྣམས་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་
ལ་དབུལ་ལོ། །རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱང་ངོ་སྟེ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དབུལ་ལོ། །

ཐམས་ཅད་དུ་འཕམ་ཞེ་ན། ལྷ་ཏིག་རྣམས་ནི་གལ་ཏེ་ལྷ་ཏིག་ལས་གཞན་བེ་
ཏྲ་མྱ་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་གཞན་ཡོད་ན་སངས་རྒྱས་དེའི་སྐྱེས་ལ་རིན་
པོ་ཆེ་གཞན་གྱིས་ལྷ་ཏིག་རྣམས་བརྗེ་བས་སམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་
གཞན་དག་པས་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་གྱི་ལྷ་ཏིག་རྣམས་རིན་ལྷག་པ་ཉིད་ཡིན་
ཀྱང་རུང་སྟེ། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ལ་ལྷ་ཏིག་ལས་གཞན་པའི་རིན་པོ་ཆེ་མེད་ན་
བསྐྱེན་པོ་མེད་ཀྱང་རུང་སྟེ། གལ་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་གཞན་ཡོད་ན་དེ་དང་བརྗེས་ནས་
ལྷ་ཏིག་རྣམས་སངས་རྒྱས་ལ་འབུལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་གྱི་ལྷ་
ཏིག་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་དབུལ་ལོ། །ཁྱུང་གྲུམ་དང་མཚལ་དང་མཐིང་

ཤུན་ལ་སོགས་པ་ཚོན་ཅི་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་དབུལ་ལོ། །དག་
སྒྲོང་གིས་སྤྱད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དྲི་གཙང་ཁང་གི་རི་མོ་
བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ལ་ཐུལ་བའི་མུ་ཏིག་དེ་དག་ནི་ཕྱེ་མར་བཏགས་ཏེ་དྲི་གཙང་
ཁང་གི་ཞལ་ཞལ་དུ་བྱའོ། །མུ་ཏིག་དེ་མ་ཡིན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེས་ལ་རིན་
པོ་ཆེ་གཞན་ནི། སྐྱེ་གཟུགས་དང་དྲི་གཙང་ཁང་དང་མཚོན་ཏེན་གྱི་ཡོ་བྱད་དག་
ཏུའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་ལ་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བྲི་བ་དང་
། སང་གའི་ཁྲི་དག་གི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱའོ། །ཐེག་པ་ཁྱོགས་དང་ཤིང་རྩ་ནི་སྐྱེ་
གཟུགས་ལའོ། །ཡུལ་བསྐྱོར་བའི་ཆེ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱལ་མཚན་དང་
རྒྱལ་མཚན་དེའི་སྟོག་ཤིང་དག་ནི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དོན་དུའོ། །རྒྱལ་མཚན་སྟོག་
ཤིང་དེར་རུང་བའི་སྟོག་ཤིང་མདུང་རིང་པོ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དོན་
དུའོ། །རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྟོག་ཤིང་དེར་༼༤༤༽བུ་རུང་བ་ལས་གཞན་མདུང་ཤིང་
ཐུང་བུ་དེ་སྟོག་ཤིང་ཐུང་བུ་དག་དང་། མཚོན་ཆ་རྣམས་ནི་དག་འདུན་
ལའོ། །གཞན་དག་དང་མཚོན་ཆ་དེ་དག་ནི་མཁར་གསེལ་གྱི་ཡུ་བ་དང་། ཁབ་
དང་། གྱི་གྲུར་བྱས་ཏེ་བྲིམ་མོ། །

གསུམ་པ་ལ། མདོ་ཙམ་ཉིད་དུ་བསྟན་བ་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱས་པར་བཤད་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

དག་འདུན་གྱི་སྟོག་ཤིང་དང་མཚོན་ཆ་ལ་སོགས་ཇི་སྐྱད་སྒྲོས་པ་དེ་དག་ལས་

གཞན་ནི་ཞིང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མི་བགོ་བར་སྦྱི་སོར་བཞག་པ་དང་། རས་ལ་
སོགས་པ་གང་ཟག་སོ་སོར་བགོ་བ་དང་། འབྲས་ལ་སོགས་པ་བཟའ་བ་དག་ཏུ་
ཅི་རིགས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། **སྦྱི་སོར་བཞག་པར་བྱ་བ་དང་། སོ་སོར་བགོ་བར་འོས་པ་དང་**
། བཟའ་བར་བྱ་བ་འོས་པའོ། །

དང་པོ་ཞིང་དང་ཁང་བྱིམ་དང་ཆོང་ཁང་དང་གནས་མལ་དང་མགར་སྤྱད་དང་།
གསེར་མཁན་གྱི་ལག་ཆ་དང་། འབྲེག་མཁན་གྱི་ལག་ཆ་དང་། རྩ་མཁན་གྱི་
ལག་ཆ་དང་། ཤིང་མཁན་གྱི་ལག་ཆ་དང་། བསིལ་ཡབ་མཁན་གྱི་ལག་ཆ་དང་།
བྲན་པོ་དང་། བྲན་མོ་དང་། ལས་བྱེད་པ་སྟེ། **ཕྱན་ཆོགས་འབྲེལ་པར།** ལས་
བྱེད་པ་ནི་སྦྱིས་བྱ་སྤྱོད་པའོ། ཞེས་བཤད་དོ། ཞོ་ཤས་འཆོ་བ་དང་སྟེ། **ཕྱན་**
ཆོགས་ཀྱི་ཀར་སྦྱིས་བྱའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞོ་ཤས་
འཆོ་བའོ་ཞེས་སོ། བ་ལང་དང་། མ་ཉེ་དང་། ར་དང་། ལྷག་དང་། སྦྱན་དང་
། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་བཅོས་ཀྱི་སྒྲིགས་བམ་དང་། བྱ་ལོན་འཆགས་ཉེ་
དབངས་རྒྱ་ལྷུང་དུ་མི་འབྲུབ་པའི་དམ་རྒྱ་བྱ་ལོན་གྱི་ཡི་གེ་ལས་འཕྲལ་དུ་འགྲུ་ག་
ཏུ་མེད་པ་དག་ནི་དང་པོར་འོས་པ་སྟེ་བཞག་པར་འོས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཇི་
རྣམས་ནི་དགོ་འདུན་སྦྱིར་སྦྱུད་ཅིང་བགོ་ལ་པ་ཡིན་པས་མི་བགོ་བར་བཞག་པར་
བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རས་དང་། རས་ཡུག་ཆེན་དང་། བེའུ་རས་དང་། མཆིལ་ལྷུ་མ་དང་།
༼༤༤༥༽ལྷུ་མ་སྒྲོག་གྲུ་ཅན་དང་། འབྲུ་མར་སྣོད་དང་། བྱ་མ་བྲུ་མ་དང་། རིལ་
བ་སྒྲི་སྒྲུགས་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་བརྟན་བཅོས་གྱི་གླེགས་བམ་ལས་གཞན་གྱི་
རོལ་བའི་བརྟན་བཅོས་གྱི་གླེགས་བམ་རྣམས་ནི་བཅོངས་ལ་བགོ་བར་བྱའོ་ཞེས་
ལུང་ལས་གསུངས་སོ། །འབྲེལ་ཆུང་ལས་ནི་གཞན་གྱི་གླེགས་བམ་ནི་མུ་སྒྲེགས་
གྱི་ཡི་གེ་ཉར་ཀ་དང་། ལྷ་ཀ་ར་ཆ་ཞེས་བཤད་དེ། ཉར་ཀ་ནི་ཆད་མའི་བརྟན་
བཅོས་དང་། ལྷ་ཀ་ར་ཆ་ཞེས་བ་སྒྲའི་བརྟན་བཅོས་སོ། །ལྷུར་དུ་མི་འགྲུབ་བའི་
དམ་རྒྱལ་ས་གཞན་བྱ་ལོན་འཕྲལ་དུ་སྒྲུགས་པའི་དཔངས་རྒྱ་དང་། ཆོན་ཅི་ཆེན་
པོ་རྣམས་ལས་གཞན་ཐོད་ལེ་ཀོར་དང་། བཅོག་དང་རམས་དག་ནི་གཉིས་པར་
འོས་པ་སྟེ་བགོ་བར་འོས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

འབྲས་དང་། ཉིལ་དང་། ཉན་དང་། མོན་སྒན་རྟེའུ་དང་། མོན་སྒན་གྲེའུ་དང་
། འབྲུ་གཞན་དང་། བཟའ་བ་དང་། བརྟུང་བ་དག་ནི་གསུམ་པར་འོས་པ་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ།

རྣལ་འབྱོར་མ་དཔལ་གྲུབ་པའི་རྣམས་པ་ལས། །ཉིང་རེ་འཛིན་དང་གསང་ཆེན་གྱི་

གཟུངས་སྒོ། །འཛིགས་མེད་ཐོབ་པ་དྲགས་བརྒྱད་ཐིན་ལས་ལས། །སྦྱིས་པ་
འདི་ཡང་སྟིང་པོའི་བརྒྱད་འཛིན་ཡིན། །

གཞིར་གཏོགས་པ་གོས་ཀྱི་གཞིའོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཐུན་ཆོགས་པ་ལ་ཆེ་བ་ཡི་སྒྲུབས། །ལུང་སྒྲ་ཆོགས་ནས་བསྐྱུས་
པའི་སྒྲུབས། །དང་པོ་ལ། གོས་དངོས་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོས་པ་དང་། རྟིང་པ་ནམ་
བཞག་སྦྱོས་པའོ། །དང་པོ་ལ། གོས་སྒྲུབ་དབྱེད་པའི་ཚུལ་དངོས་དང་། ཞར་
ལ་སྒོ་བྱར་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ། །དུར་ཁྲོད་པ་ཉིད་བསྟེན་པའི་ཚུལ། །བདེ་བར་
གནས་པའི་རྟེན་བསྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ། གོས་ཉིད་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་
ཚུལ། གོས་ལ་ཇི་ལྟར་སྤྱད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། ན་ཚུལ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་
པ། །༡༯༥༥བ། རྒྱབ་ཚུལ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ། །བརྒྱ་ཚུལ་ཞར་བྱུང་དང་
བཅས་པ། །ཁ་བསྐྱར་གོ་རིམ་དང་བཅས་པ། གོས་སྒྲུབ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆོས་གོས་ཀྱི་སྒྲིགས་ལུ་ཡང་སྒྲིགས་ལུ་གཞན་རྣམས་དང་ཆོད་མཉམ་པར་བྱ་
བ་དང་། །སྒྲིགས་ལུ་བྱེད་དང་སྒྲིགས་ལུ་བྱེད་གཞན་དག་མཉམ་པར་
བྱའོ། །སྒྲིགས་བྱ་དང་སྒྲིགས་ལུ་བྱེད་གཞན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོད་
ཆག་ཆོད་འཇལ་པའི་ཤིང་བཅད་པར་བྱའོ། །ཆོས་གོས་ཀྱི་ཆོལ་ལུ་འབྲེད་ཆོད་ཀྱི་
འབྲུས་ཐབས་སུ་སྒྲུབ་པ་དང་། །ཡན་མན་ཐལ་རང་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། །མཐའ་སྒྲོར་

དག་ཀྱང་ཞིང་ཚད་མཉམ་པར་བྱའོ། །ཚལ་བྱ་སྒྲེ་བསྒྲོལ་དུ་འགོ་བ་དང་། མཐའ་
བསྒྲོར་བའི་ཞིང་ཚད་ནི་སོར་བཞི་བྱའོ། །ཚལ་བྱ་དེའི་ཚད་ཀྱི་ཆགས་ཤིང་བཅད་
པར་བྱའོ། །ཚལ་བྱ་དེ་ཆེ་ཚད་ནི་སོར་བཞིའོ། །ཚལ་བྱ་དེའི་ཞིང་གི་ཚད་ནི་བྱ་
རོག་གི་མཐོ་གང་ཡང་རུང་ངོ་། **ཁྲི་ཀ་ལས།** མཛུབ་མོ་ཆོགས་དབུས་མའི་སྟང་
དུ་མཐེ་བའི་ཆོགས་དབུས་མའི་ལྟ་གཏད་དེ། རྒྱ་གུམ་དུ་བྱ་རོག་གི་རྒྱ་པ་དང་
འདྲ་བར་བཞག་པའི་མཐེབ་མཛུབ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་མོའི་བར་གྱི་ཚད་ནི། བྱ་རོག་གི་
མཐོ་གང་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སོར་བཞི་ལོ་ན་ཡོད་དེ། རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་དེ་རྒྱ་དག་སྲུངས་སོ། །ཚལ་བྱ་དེའི་རྒྱ་ཚད་ནི་སོར་གཉིས་སམ། བྱེད་
དང་གསུམ་སམ། མཐེབ་སོར་གཅིག་གོ། །ས་ལ་ཆོས་གོས་གདིང་བར་མི་
བྱའོ། །དེའི་དོན་དུ་གཏན་པ་བྱའོ། །གཏན་པ་གང་ཞེ་ན། ཤིང་ལས་བྱས་པའམ་
སྒྱིག་མ་ལས་བྱས་པ་གྲུ་བཞི་དེ་ལ་ཆོས་གོས་གཏོད་པའི་ཕྱིར་ཐ་གྲུ་གཞུག་པའི་
བྱ་ག་གྲུ་བཞིར་བཏོད་པ་ནི་གཏན་པ་དེ་ཞེས་བྱའོ། །གཏན་པ་དེའི་ཚད་ཀྱང་
ཆོས་གོས་ཆེ་འབྲིང་རྒྱ་དག་སྲུམ་ཇི་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་ཅམ་བར་ངོ། **ཁྲི་ཀར།** ཆོས་
གོས་དང་། ༡༧༧༩ འཛེམས་པའི་ཚད་དུ་བྱའོ། །ཆོས་གོས་ཚད་ཐ་དད་པ་དུ་མ་
ཡོད་པས་གཏན་པ་ཡང་དུ་མ་བྱའོ་ཞེས་སོ། །ཆོས་གོས་གྱི་གྲུ་བྱའོ། །གྱི་གྲུ་དེ་
བཅད་བར་བྱའོ། །དབྱིབས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བྱ་རོག་གི་མཆུ་ལྟ་བུའམ་བྱ་གག་གི་
གཤོག་པ་ལྟ་བུར་དབྱེད་བྱུར་བྱའོ། །རྒྱ་ནི་ལྷགས་ལས་བྱས་པ་ལས་གཞན་ནི་མ་

ཡིན་ནོ། །ཡུ་བ་རྩི་ཅན་དང་ཁྱ་བོ་མི་བཅང་ངོ་། །སོར་བྱུག་གི་ཚད་ལས་ལྷག་པ་
མི་བཅང་ངོ་། །ལུང་ཁའི་ག་ལས་ནི། བརྒྱད་ལས་མི་བཅང་ཞེས་སོ། །གྲི་གུ་སོར་
བཞི་ལས་སྤང་བ་ནི་དགོས་པ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཆོས་གོས་འཛོམ་པའི་གནས་ནི་བ་ལང་གི་གཅི་བའི་བྱུག་པས་བསྐྱས་པར་
བཅོམ་མོ། །གཅི་བ་མེད་ན་ཆག་ཆག་བཏབ་ཅིང་ཕྱགས་པར་རོ། །ཆོས་གོས་དེ་
བཅོམ་པར་བྱའོ། །དགོ་སྒོར་གིས་བཟོ་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་
བཀག་པས་འདི་ཡང་མི་རུང་ངོ་སྟུམ་དུ་དོགས་པ་བསལ་བའོ། །བྱ་གག་གི་
གཤོག་གིང་དང་། སྒྱིག་མའི་ཚལ་བུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་གྱི། །ཁབ་གྱིས་གྱང་
བཅོམ་མོ། །ཁབ་དེ་བཅང་བར་བྱའོ། །ཁབ་གྱི་རྒྱ་ར་གན་དང་། ཟངས་དང་།
ཁར་བ་དང་། ལྷགས་ལས་བྱས་པ་ལས་གཞན་པ་མི་བཅང་ངོ་། །ལུང་མ་མོའི་
གཞུང་ཁའི་ག་ལས། ཟངས་དང་ལྷགས་ཆོ་བ་དག་ལས་བྱས་པ་ཞེས་སོ། །དེའི་
ཁབ་རལ་སྒྲུ་གུ་ལྟ་བུའམ། ཆང་བ་ལྟ་བུ་བཅང་བར་བྱའོ། །བཟོ་སྐྱོད་ཉེ་བར་
བཞག་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དམིགས་བསལ་ལོ། །ཁབ་རལ་དེ་ཚུལ་བྲིམས་
གཡེལ་བ་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། དགོ་ཚུལ་དག་ལ་རག་ལས་པར་མི་བྱའོ། །མི་
ཤེས་པ་དང་། མི་བློན་པ་དང་། རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་ཡང་
ཁབ་རལ་དེ་རག་ལས་པར་མི་བྱའོ། །ཁབ་དང་གྲི་གུ་དག་བཅས་མི་བཟོས་པའི་

ཕྱིར་སྤྲོ་ཆིལ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རས་མར་བཞག། རྟེན་པར་བྱའོ། ། ཆོས་
གོས་གྱོན་པ་ལུས་ལས་མི་འབྱེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་གོས་ལ་སྒྲིག་རྟེན་བྱས་
ཏེ་སྒྲིག་གཟུངས་གདགས་སོ། ། སྒྲིག་གྲུ་ཡང་གདགས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

བཙེ་བླག་མཁན་ལ་གོས་ཁ་བསྐྱར་བ་དང་། གོས་ཁ་མ་བསྐྱར་བ་འབྱར་
གཞུག་པར་མི་བྱའོ། ། བཙེ་ཆེར་བདབས་པ་དང་དྲུད་པ་ལ་སོགས་པས་གོས་ལ་
གཟན་པས་བཀག་གོ། ། བཙེ་བླག་མཁན་དེ་དང་འདྲ་བར་དགེ་སྤྱོད་རང་གིས་
བདབས་པ་སོགས་མ་རུང་བར་འགྱུར་བ་མི་བྱའོ། ། བཙེ་བླག་མཁན་དེའི་གོས་
འབྲུ་བའི་ཚུའི་དོགས་སུ་མི་བྱའོ། ། འབྲུ་སྤྲོ་རྣམས་བཙེ་བླག་མཁན་གྱི་འབྲུ་སར་
སོང་ནས་ཆོས་གོས་གྱིས་མགོ་དགྱིས་ཏེ་རྩམ་རྩམ་དུ་བྱ་ཞིང་གོས་འབྲུ་བ་དེ་ཁྱིམ་
པ་དག་གིས་མཐོང་སྟེ་མ་དད་པར་གྱུར་ནས་འདུ་གསུངས་སོ། ། ཤིང་ལེབ་གྱི་
སྟེང་གི་དོས་ལ་གཏན་དེ་གོས་བཟུ་བར་མི་བྱའོ། ། གཞོང་པ་འཇམ་པོར་བཟུ་
བར་བྱའོ། ། རྒྱ་བདེ་བས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ཉ་ཅང་མཛོ། ཉ་ཅང་མི་གང་བས་ཏེ་དེ་ནི་
དྲི་མ་འདག་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། ལག་པ་གཉིས་གྱིས་མཐར་གྱིས་
བསྐྱར་ཞིང་བཟུ་བར་བྱའོ། ། ལག་པ་གཉིས་གྱིས་མི་རུས་ན་ཀླང་པ་གཉིས་གྱིས་
བཟུ་བར་བྱའོ། ། དེ་ལྟར་དུ་ཁྱིམ་པ་ལ་བཟུར་གཞུག་ཏུ་རུང་ངོ། ། ཁྱིམ་པ་དེའི་
བཟུ་བའི་ཚུལ་སྤར་ངེ་སྐད་བསྟན་པ་དེ་ལས་གཞན་གོས་ཚུད་ཟོས་པ་ཉིད་དུ་

འགྱུར་བའི་སྒྱོད་པ་བསྐྱུང་བར་བྱའོ། །ཕྱགས་དར་བྱོད་གྱི་གོས་ལེགས་པར་
བཀྱས་པ་དང་། བཙེམས་པ་དང་། ཁ་བསྐྱུར་བར་བྱས་ཏེ། བཅང་བར་
བྱའོ། །བཤང་གཅི་སོགས་མི་གཙང་བས་གོས་པའི་ཆོས་གོས་མི་བཅང་ངོ་། །

བཞི་པ་ནི།

ལུང་ཐུན་ཆོགས་དང་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། བི་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོན་ཞོ་ཅན་
ནམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གཤེར་བས་མ་བསྐྱམས་གྱི་བར་དུ་བསྐྱོལ་གང་
༼༤༠ན༽ཆོན་ཕྱིན་པར་མི་རྣམས་པས་བསྐྱམས་ནས་བསྐྱོལ་བར་བྱའོ། །ཉ་ཅང་
ཉི་མ་ཆ་བ་ལ་བསྐྱམས་ན་ཆོན་ངན་པར་འགྱུར་ལ། གྲིབ་མ་ལ་བསྐྱམས་ན་ཡང་
བསྐྱམ་ཁྱེར་ཏེ་ཉམ་པར་འགྱུར་བས། ཆོན་བཟང་བ་ཉིད་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་གྲིབ་མ་
དང་ཉི་མ་འདྲེས་མར་བརྟུང་ཞིང་བསྐྱམ་པར་བྱའོ། །ཆོན་གྱི་ནང་དུ་གོས་དག་
མེད་པར་བསྐྱོལ་ལོ། །ཆོན་ལན་གཅིག་བསྐྱོལ་ནས་ཁུ་བ་ནམས་སྣོད་གཞན་དུ་
སྒྲགས་ལ། ཆོན་དེ་ཉིད་ལ་སྤྲར་ཡང་ཆུ་སྒྲགས་ནས་ལན་གཉིས་བསྐྱོལ་ཅིང་།
ཁྱེ་བྲག་གསུམ་མན་ཆད་དུ་བསྐྱོལ་བར་བྱའོ། །ཐམས་ཅད་དུ་ལན་གསུམ་
བསྐྱོལ་དགོས་སམ་ཞེ་ན། ཆོན་གྱི་ཁུ་བ་མང་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་
ལན་གསུམ་བསྐྱོལ་བར་བྱའོ། །དང་པོ་བསྐྱོལ་བ་བས་ཕྱི་མ་བསྐྱོལ་བ་ནམས་
ཆོན་གྱི་ཁུ་བ་ཁ་དོག་ཆེས་ངན་པ་ཉིད་དོ། །ཕྱི་མ་ཆེས་ངན་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་
ཕྱིར། ཆོན་གྱི་ཁུ་བ་སྤྲ་ཕྱི་རིམ་པ་གསུམ་པོ་མི་བསྐྱེད་ཐ་དད་པར་བཞག་

གོ། ཆོན་ཁུ་མྱ་ཁྱི་རིམ་པ་གསུམ་པོ་མི་ནོར་བར་གེས་པར་བྱ་བའི་ཁྱིར། འདི་ནི་
དང་པོའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་སྟོན་གྱི་སྟེང་དུ་བྲིསོ། **ལུང་ལས།** དགོ་
སྟོང་དག་གིས་དང་པོར་ནི་ཆོན་གསུམ་པ་སྟུག། །དེའི་འོག་ཏུ་ནི་གཉིས་པ་
སྟུག། ཆོན་དང་པོ་ལྟག་པར་གྱུར་ནས་བཀའ་སྩལ་པ། སྤར་ཆོན་དང་པོ་ཉིད་དུ་
བཀོལ་བ་དང་གོས་རྒྱམས་སུ་སྦྱར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ཆོན་འཛེབ་པ་ཉིད་དུ་
བྱ་བའི་ཁྱིར་གོས་ཀྱན་བསུབས་ལ་ཆོན་དང་སྦྱར་བར་བྱསོ། **ལུང་ལས།** ཆོན་
ཉིད་དུ་ཆོས་གོས་གཞུག་པར་མི་བྱའི། ཆོན་གྱི་བསྐོལ་བ་དེ་ལས་སུན་ཇི་ཙམ་
གྱིས་གོས་བངས་པར་འགྱུར་བ་རན་པ་གཙུ་ཞིང་ག་ཞིང་པར་སྟུག་གོ། །རན་པར་
གཙུ་བ་ཅིའི་ཁྱིར་ཞེན། ཆོན་གྱི་སུན་མོང་སྟེ་གཤེར་ཆེས་ན་གོས་ལས་
༼༤༠བ༽འཛེག་ལ། ཆོན་གྱིས་འབྱུང་ཏུང་སྟེ་བསྐྱམས་ཆེས་ན་འགྱིས་པ་སྟེ་
ཁལ་ཁོལ་ལུས་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཁྱིར་རན་པར་སྟུག་གོ།

ལྷ་པ་ནི།

ཐག་པ་འབྲེལ་ཏེ་གཟར་ཐག་ཐང་བཅད་པ་ཉིད་ལ་གོས་ཁ་བསྦྱར་ནས་
བཏགས་ཏེ་བསྐྱམས་ན་བཟང་ངོ། །གཟར་ཐག་དེ་ལ་གོས་ཇི་ལྟར་བཏགས་ཏེ་
བསྐྱམ་ཞེན། གོས་དེའི་ངོས་གཅིག་གི་མཐའ་མ་རྒྱམས་གཟར་ཐག་ལ་འབྱར་
བས་སོ། །ཇི་ལྟར་མཐའ་འབྱར་བར་བྱ་ཞེན། དབང་དུ་སྟེ་ཐ་གུའི་མང་བུ་དག་
གིས་སོ། །འདི་ནི་**འབྲེལ་རྒྱུང་ལས།** ཤིང་བུ་ཁ་བྲག་འཛིན་དུ་གཞུག་གོ་ཞེས་

བཤད་ཀྱང་། དབང་བྱ་དག་གྲུས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ཚོས་གོས་ཀྱི་གྲ་ནས་ཐ་གྲུས་
བཏགས་པ་དག་གིས་སོ་ཞེས་པ་ལོ། །འདི་ལ་གཞུང་ཁུངས་གསུམ་ཡོད་དེ།
རྒྱལ་ས་དེ་ཉིད་ཀྱི་**ལུང་ཐུན་ཆོག་ལས།** གོས་བསྐྱམ་པ་ན་གཟར་ཐག་ལ་
བསྐྱོན་པས་བར་དུ་ཚོན་མ་ཚགས་ནས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། གྲུ་ནས་ཐ་གྲུ་བཏགས་
ནས་བརྒྱུད་ཞིང་བྲེས་ནས་ཟུངས་བཏབ་སྟེ་བསྐྱམ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །**ལུང་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས།** གྲུ་ནས་རྒྱུད་པ་ཐོགས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གོས་དེའི་
མཐའ་མའི་ཕྱོགས་ལ་རྒྱུད་པ་བཏགས་ཤིང་། རྒྱུད་པ་དེ་ཤིང་བྱ་རིང་པོ་ལ་
བསྐྱོན་ཏེ་གཟར་ཐག་ལ་བཞག་པར་བྱའོ། །**ལུང་དག་ཀྱང་ངོ་ཞེས་པའི་ལྷོ་ཀ་**
ལས། ཚོན་གྱི་ལས་བྱས་ནས་གཟར་ཐག་ལ་དབང་བྱ་མཐའ་འབྱར་བར་བྱའོ་
ཞེས་སྐར་བསྟན་པའི་རྒྱལ་ས་ཏེ། གོས་གཟར་ཐག་ལ་གདགས་པའི་བྱིར། གོས་
ཀྱི་གྲུ་བྲར་ཐ་གྲུས་གདགས་པ་ལ་ལུང་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དབང་བྱ་དག་
གིས་བཟུང་དཀའ་བའི་གོས་རྒྱུ་རྩ་བའི་བར་བསྐྱམ་མོ། །རྩ་བའི་ནས་
བསྐྱམ་པར་བྱ་ཞིང་། ཚོན་གྱི་ཁུ་བ་ཚོས་གོས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མི་འཆིག་པར་
གོས་མཐའ་དག་ལ་ཚོན་གྱིས་བྱུང་། (༧༡)ན། བར་བྱ་བའི་བྱིར་ཡང་དང་ཡང་དུ་
གོས་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །ཚོན་སར་པ་ནི་གོས་སར་པ་དག་ལ་སྒྲགས་ན་བཟང་ངོ་
། རྟིང་པ་ནི་རྟིང་པ་དག་ལ་ལོ། །གོས་སར་པ་རྒྱལ་ས་ནི་ཉི་མ་ལ་བསྐྱམས་
ནའོ། རྟིང་པ་རྒྱལ་ས་ནི་གྲིབ་མ་ལ་ལོ། །**ལུང་ལས།** རྩའི་ནང་དུ་མ་བསུབས་པས་

ཆོས་གོས་བྱ་བོར་གྱུར་པ་ན། ཆོན་མི་འགྲིས་པ་སྟེ་ཁལ་ཁོལ་མེད་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། ཕྱི་དེ་ཉིན་པར་ཉི་མ་གཞན་ལ་ཆུའི་ཐུན་ཇི་ཙམ་གྲིས་བངས་པར་འགྱུར་བ་
སྤྲུགས་སོ་ཞེས་སོ། །གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱམས་གྱི་བང་རིམ་དང་འཆགས་སར་
གོས་ཁ་བསྐྱར་བའི་ཆོན་གྱི་ལས་མི་བྱའོ། །གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མི་བྱའོ། །གཙུག་
ཁང་དེའི་སྟངས་དུ་བྱའོ། །ཆབ་ཁུང་ལ་སོགས་པ་འཛོར་འབྲུང་བྱ་བའི་ཉིན་ཀོར་དུ་
ཆོན་གྱི་ལས་མི་བྱའོ། །ཆོན་གྱི་ལས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་དེར་ཞལ་ཞལ་བྱའོ། །གལ་
ཏེ་ས་གཞི་དེ་རྩོམ་ལ་གྲིས་བྱགས་པ་ཡིན་ན་བགྱའོ། །གལ་ཏེ་ཆོན་གྱི་ལས་
བརྩམས་པ་ན་རྒྱུད་དང་ཆར་འོང་ན་བྱམས་སུ་བྱའོ། །བྱམས་སུ་ཆོན་གྱི་ལས་
བྱས་ཟིན་ནས་ཕྱོགས་དེར་གཅི་བའམ་ས་མ་སྤྲུག་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ལུང་ཕྱན་ཆོགས་ལས། ཤིན་ཏུ་བཟང་མོས་གོས་རབ་ཏུ་བཅགས་ཤིང་བ་སོས་
ཕྱིས་པ་འཆོར་བ་དག་མཛེས་དགའ་བོ་ལ་མཉན་ཡོད་དུ་བསྐྱར་བ་ན། མཛེས་
དགའ་བོས་དེ་གྲོན་ཏེ་དགེ་སྤྲོད་རྣམས་གྱི་མདུན་དུ་འབྱིང་བག་ཏུ་སྒྲུལ་ནས་
བཀའ་སྤྱུལ་པ་འདི་ནི་མཛེས་པ་མ་ཡིན་ཅིང་འཆོམས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
སོ། །དར་གོས་ལ་སོགས་པ་བཅག་པ་དང་། བརྟམས་པས་རུང་བར་མ་གྱུར་པ་
ནི་གོས་ཁ་དོག་འཆོར་བ་མ་ཉམས་པར་ཏེ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་བསྟེན་པར་མི་
བྱའོ། །**ཕྱན་ཆོགས་གྱི་འབྲེལ་པ་ལས།** བ་སོས་བརྟམས་པ་ནི་སྤྲང་པོ་ཆེའི་སོས་ཇི་

སྲིད་གཞུགས་བརྒྱན་སྤང་བ་བརྟེན་ཞིང་འཆོར་བ་ཞེས་སོ། །**176(1)བཅག་**
 བརྟེན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། **འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས།** བྱོགས་གཅིག་བརྟེན་
 བའི་ཕྱིར་བཅག་པའོ། །བྱོགས་གཉིས་ཀ་ནས་བཅག་པའི་ཕྱིར་བརྟེན་བ་ཞེས་
 སོ། །ཟླུ་པས་བརྒྱན་ནས་ལག་པས་མ་མཉེས་ན་ཡང་འཆོར་བ་ཡལ་བར་མ་
 བྱུང་ན་ཆུའི་ནང་དུ་བསུབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་འཆོར་བ་མ་ཡལ་ན་
 ཡོངས་སུ་སྤྱད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་འགྲོད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་ལུང་ཐུན་ཆོག་པ་ལས་
 གསུངས་སོ། །འདི་ལ་མདངས་འཆོར་བ་ཉམས་པ་ནི་རུང་བའི་གོས་ཉིད་ཡིན་
 བོ། །ཅིས་འཆོར་བ་ཉམས་ན་ཆུས་བརྒྱན་པ་ཉིད་པའོ། །གོས་དེ་ལ་ཆུའི་ཟླུ་
 པས་བརྒྱན་ན་ལག་པས་མཉེ་བས་འཆོར་བ་དེ་ཉམས་པར་བྱ་སྟེ། །ཤམ་
 ཐབས་བགོས་པའི་སྟེང་དུ་སྐྱ་རགས་བཅའི་ངོ། །སྐྱ་རགས་ནི་ཤར་བུའམ་སྟེ། **ཧྲི་**
ཀ་ལས། སྤྱད་པ་མང་པོ་ལས་བཏགས་པ་སྤབ་མོ་ཞིང་ཆེ་བ་ཞེས་སོ། །ལྷག་པོད་
 དམ་ཞེས་པ་ནི། **ཧྲི་ཀར།** ལྷས་མ་གྱུ་བཞིར་འདུག་པའོ་ཞེས་སོ། །ལྷས་མ་ནི་
 ཕར་པའི་སྐྱད་དེ་ལན་ལུའི་མིང་ངོ། །ལྷས་མ་གྱུ་བཞི་ནི་ལན་ལུ་གྱུ་བཞི་སྟེ་རང་
 མོ་འདྲིལ་ལོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །**ཐུན་ཆོག་པ་འགྲེལ་བ་ལས།** སྤབ་བུ་ཟུར་
 བཞི་པ་ནི་ལྷག་པོད་དོ་ཞེས་སོ། །ཁྱུ་ཅང་ངམ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱད་པ་མང་པོ་ལས་
 བཏགས་པ་ཉིད་དཔུས་ཁོངས་སྟོང་དུ་འདུག་པའོ་ཞེས་ཧྲི་ཀ་ལས་སོ། །ཁྱུ་ཅང་ནི་
 སྐྱ་རགས་སྤལ་གྱི་མགྱིན་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་ལྟ་ཡིའོ། །ཤར་བུ་ཐེའུས་སོ་ཞེས་པ་ནི་

སྐྱེད་པ་ཕྱ་མོ་ལས་བཅུགས་པ་མདོ་མདོར་བྱ་བྱ་ལྷ་འམ་དུག་གཏོད་པའོ་ཞེས་
སོ། །སྐྱ་རགས་མ་བཅིངས་པར་གོང་དུ་འཇུག་པར་མི་བྱའོ། །སྐྱ་རགས་བྲིས་
གཅིག་གིས་ཀྱང་གོང་དུ་འཇུག་པར་མི་བྱའོ། །ཆོགས་འདི་ཉིད་ཀྱི་**རྒྱ་ཀ་ལས།**
སྐྱ་རགས་ཀྱི་བྲིས་གཅིག་གིས་བཅིངས་ན་དེ་ལྟར་ན་ཡང་རུང་བའོ་ཞེས་སོ། །དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་བྲིས་གཅིག་༼༤༥༩ན༽གིས་ཀྱང་རུང་བའོ་ཞེས་སྐྱ་མ་རྣམས་འཆད་
ཀྱང་། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ཀ་ཡི་གེ་ཆད་པ་སྟེ། ཆོག་འདི་ཉིད་ཀྱི་**རང་འགྲེལ་ལས།** སྐྱ་
རགས་ཀྱི་བྲིས་གཅིག་གིས་བཅིངས་ན་དེ་ལྟར་ན་ཡང་མི་རུང་བའོ་ཞེས་པ་དང་།
གོས་གཞི་རྫོགས་ཀའི་སྐབས་ཀྱི་**མདོ་རྩ་བ་ཉིད་ལས།** བྲིས་གཅིག་གིས་ཀྱང་མི་
བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། **འདིའི་རྒྱ་ཀ་ཉིད་ལས།** སྐྱ་རགས་བྲིས་གཅིག་གིས་
བཅིངས་པས་ཀྱང་གོང་དུ་འཇུག་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་། **ལུང་མ་མོ་ལས།** སྐྱ་
རགས་མདུད་པ་བོར་བས་ཀྱང་གོང་དུ་མ་འགོ་ཞིག་ །སོང་ན་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་
འོ་ཞེས་གསུངས་པས་གཞུང་བཞི་བོ་དེ་དག་ངེས་པར་བཟུང་ངོ་། །ཆོམ་བྱ་ཅན་
དང་ཞེས་པ་ནི་གསེར་སྐྱེད་ཀྱི་ཤར་པ་གསུམ་མམ། བཞི་ཆོམས་ལ་མདོ་མདོར་
འོར་བུས་སྐྱས་པའོ་ཞེས་རྒྱ་ཀ་ལས་སོ། །ཆར་ཆར་ཅན་དང་ཞེས་པ་ནི། **རྒྱ་ཀ་**
ལས། གསེར་ལས་བྱས་པའི་ཆར་ཆར་གོག་སྐལ་གྱི་བར་དེལ་བྱ་ཅན་གསེར་
སྐྱེད་ཀྱིས་བརྒྱས་པ་ཐོག་མར་དྲིལ་བྱ་གཡེར་ཁ་འཕྱུང་བའི་འོག་པགས་གང་ཡིན་
པའོ་ཞེས་སོ། །ལྷེ་གམ་ཅན་དང་ཞེས་པ་ནི། **རྒྱ་ཀ་ལས།** གསེར་ལས་བྱས་པའི་

རྒྱུ་རྒྱུ་གཤམ་གྱུ་གསུམ་དག་གིས་བརྒྱན་པ་ནི་འོག་པག་གོ་ཞེས་སོ། །གསེར་སྦྱང་
 བྱི་གསེར་ལས་བྱས་པའི་ལུ་གུ་རྒྱུད་རྒྱུན་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་རྒྱུན་ཁོ་ན་ཡིན་
 བོ། །རྒྱུན་ཐོགས་པར་བསྟེན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་སྒྲོས་པས་དེ་དག་ཀྱང་བཀག་
 པའོ། །ཟ་འོག་དང་ཚོན་རིས་དང་སྦྱང་རིས་དང་ཐུ་བཀོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁྲ་
 བོར་བྱས་པའི་གོས་ཀྱང་རྒྱུན་དེ་དང་འབྲེལ། །རས་ལ་སོགས་པའི་གཞི་མ་བཅིང་
 བའི་སར་ཚོས་གོས་བཞག་པར་མི་བྱའོ། །**སྤྱི་ཀ་དང་ལུང་ལས།** ཚོས་གོས་དག་
 རྒྱུན་ཏེ་ས་ལ་ལའོད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་སོ། །མི་གཙང་བའི་བྱོགས་སུ་མི་བཞག་
 བོ། །**༼༧༥༥༽**བརྟུལ་བ་སྟེ་ཐབས་གཞན་ཡོད་ན་ཁུར་ལྷི་བས་ཚོས་གོས་མི་
 མནན་ནོ། །ཐབས་གཞན་ཡོད་ན་ཁུར་ལྷི་བས་མནན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བསྟུས་པ་
 ལས་གསུངས་སོ། །ཐབས་ཡོད་ན་ཁུར་ལྷི་བས་མི་བསྐྱེད་ཞིང་འགྲེལ་ཆུང་གི་
 མདོ་རྩ་བ་ལས་གསུངས་སོ། །**དེའི་འགྲེལ་ཆུང་ལས།** ཚོས་གོས་གཟན་དུ་བོར་
 ཞིང་ཁུར་མི་བསྐྱེད་ཅེས་སོ། །སྟོད་གཡོགས་སྦྱང་གཡོགས་གོ་སྟོག་པ་སོགས་
 གཞན་དུ་སྦྱང་པས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་པར་མི་བྱའོ། །བཤང་བ་དང་གཅི་བ་བྱ་བ་
 དང་། མི་གཙང་བའི་བྱི་དོར་བྱ་བའི་སྐབས་དག་ཏུ་སྒྲ་གོས་བསྒྲོ་བ་བསྟེན་པར་
 མི་བྱའོ། །སྒྲ་གོས་ཀྱི་སྟེང་དེར་ཉལ་བར་མི་བྱའོ། །

སྐྱམ་སྐྱུང་གོན་པའི་གནས་སྐབས་ཐུག་པའི་རྩོན་ཏེ། བསོད་སྟོབས་ལ་རྒྱ་བ་
དང་། མཆོད་སྟོན་དང་། མཆོད་རྟེན་ལ་བྱག་བྱ་བ་དང་། **ཡུང་ལས།** བླ་མ་ལ་

རྗེས་བྱ་བ་དང་། དགེ་འདུན་འཆོགས་པ་དང་། གདམས་ངག་དང་། ཆོས་མཉན་
 པ་ཉམས་སུ་ཁྱོད་བ་ལས་གཞན་པའི་བྱ་བ་ལ་སྒྲམ་སྒྱུར་བསྒོ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་
 དག་གི་སྟེང་དུ་སྒོ་བྱར་དུ་འོང་བས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འདུག་པ་ན་ཡང་སྒྲམ་
 སྒྱུར་གྱོན་པ་སྟེ། ཆོས་གོས་གསུམ་གྱོན་ཏེ་སྟོད་ལམ་ཞི་བས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
 འདུག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སྒྲམ་སྒྱུར་གྱོན་པའི་གནས་སྐབས་བདུན་
 བོ། **།འགྲེལ་རྒྱུད་ལས།** འདི་རྒྱམས་ལ་གྲོང་བར་དུ་མི་གྱོན་ན་ཉེས་བྱས་གཞན་
 དུ་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བསོད་སྟོམས་དང་གྲོང་
 དུ་འགོ་བ་གཉིས་ལ་སྒྲམ་སྒྱུར་གྱོན་པ་བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་པའོ། །གཞན་རྒྱམས་
 བི་གནང་བའི་བསྐྱབ་པའོ། །སྒྲམ་སྒྱུར་དེ་ལ་དེའི་སྟེང་དུ་འདུག་པའམ་ཉལ་བར་
 མི་བྱའོ། །སྒྲམ་སྒྱུར་གྱི་ནང་དུ་བཙུག་སྟེ་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་བསྐྱར་བ་ལ་སྒྱུར་
 བར་མི་བྱའོ། །ལག་པ་མ་གཏོགས་པ་ལུས་ལ་སྒྲམ་སྒྱུར་རེག་༼༤༥༩༽པར་
 བསྒོ་བར་མི་བྱའོ། །མཆན་ཁུང་གཡས་པའི་དྲོད་ཀྱིས་དེ་མ་རུང་བར་འགྱུར་
 རོ། །དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་དེར་དེ་ལ་གོས་སྒྲན་པར་
 བྱའོ། །དེའི་ཚད་ནི་སྤྲ་དུ་བྱུ་ཕྱེད་དང་དོ་དང་། ཞེང་དུ་མཐོ་གང་རོ། །གོས་དེ་
 དོས་གཉིས་ཀར་སྒྲུད་པའི་བྱངས་ཀྱིས་སྒྱུར་རོ། །དུས་དུས་སུ་དེ་བཟུ་བ་དང་
 བསྒྲམས་པ་དང་ཁ་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །སྒྲམ་སྒྱུར་ལ་སྒྲན་པའི་གོས་དེའི་དེ་ནི་
 བཅག་གིས་སོ་ཞེས་ཁ་བསྐྱར་རོ། །གདོང་ཕྱིས་བཅང་བར་བྱའོ། །གདོང་ཕྱིས་

ལ་ཡང་ཚེ་ག་བྱ་སྟེ། **དྲི་ཀའི་སྐབས་གཞན་ལས།** གདོང་བྱིས་ཀྱི་མཐའ་དྲིལ་ཏེ་
 བཅོམ་ཞིང་རང་ཆགས་བྱའོ་ཞེས་སོ། །ལག་བྱིས་ཀྱང་བཅང་བར་བྱ་སྟེ། **དྲི་ཀ་**
ལས། གདོང་བྱིས་ནི་ལག་བྱིས་ལ་སོགས་པ་དག་གི་དཔེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དགོ་
 སྟོང་གང་གི་ལུས་ལ་བྲག་གམ་རྒྱག་འཛག་པས་རྒྱག་གཟན་བཅང་ངོ་། །རྒྱག་
 གཟན་དེ་ཆོས་གོས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྟོའོ། །རྒྱག་གཟན་དེ་ལུས་ལ་འབྱར་ན་བསྐྱ་
 བའི་ཚུ་ཤིང་པིབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤུན་པ་དང་སྦྱར་བའི་ཚུའམ། སོ་ཕག་གི་བྱེ་
 མ་དང་སྦྱར་བའི་ཚུས་སྤངས་ཏེ་དལ་བུས་ཁད་ཀྱིས་དགག་པར་བྱའོ། །རྒྱག་
 གཟན་ལ་རྒྱག་བྲག་འབྱར་ན་རྒྱག་དང་བྲག་དག་ཀྱང་བསྐྱ་བའི་ཚུ་ཞེས་སོགས་སྡ་
 མར་སྦྱར་ངོ་། །དུས་དུས་སུ་རྒྱག་གཟན་དེ་བཟུ་བ་དང་། བསྐྱམས་པ་དང་ཁ་
 བསྦྱར་བར་བྱའོ། །རྒྱག་གཟན་དེའི་ཁ་བསྦྱར་བ་དེ་ནི་བཅོག་གིས་བཟང་ངོ་
 ། །འཛག་པ་དེའི་འཛག་པ་བསྐྱམས་པ་དང་། ཤ་བཀྲར་མི་འབྱུར་བ་དེ་ལ་སྦྱན་
 དུ་ནི་སའི་སྟིང་པོ་བཟང་ངོ་སྟེ་བོང་བ་བསྐྱེགས་པའི་ཐལ་བ་བཟང་ངོ་ཞེས་ཀ་མི་
 གསུང་ངོ་། །ཆོས་གོས་དག་གར་བབ་བབ་རྩ་མི་བཞག་གོ། ཆོས་གོས་བཞག་པ་
 དེའི་དོན་དུ་གོས་འགལ་བའི་བྱིར་གདང་བྱ་བཅའོ། །གོས་ཀྱི་གདང་བྱ་བཅའ་
 ༼༤༥༥བ༽བ་དེའི་དོན་དུ་རྩིག་ངོས་ལ་སྦྱབས་ཁུང་བྱའོ། །གང་གི་ཆོ་སྦྱབས་
 ཁུང་གདོད་ཅེ་ན། གཙུག་ལག་ཁང་རྩིག་པའི་ཆོ་ནའོ། །གཙུག་ལག་ཁང་བྱས་
 ཟེན་ན་སྦྱབས་ཁུང་བྱ་བའི་བྱིར་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་བུ་གུ་མི་བྱའོ། །གང་ཟག་

སྒོས་ཀྱི་ཁང་བྱིས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཆོས་གོས་བཞག་པའི་གདང་བྱ་དེ་ནི་
གིང་བུའམ་ཐག་པས་འགྲུབ་བོ། །ཆོས་གོས་ཀྱི་སྒྲོན་གཏུར་བུའི་ནང་དུ་གོས་
དག་བཅུག་ནས་གོས་དག་བསྐྱར་ན་བཟང་ངོ་། །གཏུར་བྱ་དེ་བྱའོ། །དེའི་ཆང་ནི་
མིན་དུ་བྱ་གསུམ་དང་ཞིང་དུ་བྱེད་དང་གསུམ་ཉིས་བཟླ་བ་ཏུ་བྱས་ཏེ་བཅོམ་མོ། །

འོ་ན་**ལུང་ཐུན་ཆོགས་ལས།** གཏུར་བྱ་ནི་རས་གང་ཆུར་བྱ་གསུམ། ཞིང་དུ་བྱ་
བྱེད་དོ་བ་དེ་གཉིས་སུ་བཟླ་བ་ལ་བྱུང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། **འགྲེལ་**
ཆུང་གི་མདོ་རྩ་བ་ཉིད་ལས་ཀྱང་བྱ་གསུམ་དང་བྱེད་དང་དོ་སྦྱར་བ་དེ་བཅོམ་
ཞེས་པ་དང་། **འགྲེལ་ཆུང་དང་བསྐྱས་པ་ལས་ཀྱང་།** ཞིང་དུ་བྱ་བྱེད་དང་དོ་བྱ་
ཞེས་བཤད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་གཞུང་བཞི་དང་གཞུང་འདི་འགལ་ཅེ་ན། གཞུང་
འདིར་བཤད་པ་འདི་ནི་ཆོས་གོས་བཞི་ལྟེ་བ་ཏུ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ།
ལུང་ལས་གསུངས་པ་དེ་ནི་ཆོས་གོས་བརྒྱད་བཟླ་བ་ཏུ་བྱས་ཞེས་སྐྱ་གསུངས་
སོ། །གཏུར་བྱ་དེའི་དབུས་སུ་ཁ་གདོད་དོ། །གཏུར་བྱའི་ཁ་དེར་ཁ་རན་སྐྱ་གྱ་
ཅན་བྱའོ། །ཁ་རན་སྐྱ་གྱ་ཅན་ཅི་ལས་བྱ་ཞེ་ན། ཐ་གྱ་ལས་སོ། །གཏུར་བྱའི་
དབུས་སུ་ཁ་གདོད་པ་དེའི་ཁའི་མུ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀ་ལ་ཐ་གྱ་ལྷག་པ་དུ་མ་
ཡོད་པ་བྱ་སྟེ། ཁ་རན་སྐྱ་གྱ་དུ་མ་ཡོད་པར་བྱའོ། །ཁ་རྒྱན་དེ་ཁའི་བསྐྱས་པའི་
སྒྲོན་བྱ་གཞན་ཡང་གདགས་པའོ། །ཁ་རྒྱན་དེ་ནི་ཁ་རན་གཡས་ངོས་ཀྱི་ཐ་གྱའི་
ལྷག་པ་བཅུགས་ནས་ཁ་རན་གཡོན་ངོས་ཀྱི་ཐ་གྱའི་ལྷག་པ་ལ་གཞུག་ཅིང་། དེ་

ལྷ་ར་ཁ་རན་པན་ཚུན་གཉིས་ཀྱི་ཐ་གུའི་ཁྲག་པ་ལ་ཁ་རྒྱན་དེས་༼༥༥༥༽ཀྱི་
བའོ། **ལུང་ལས།** སྒད་བྱ་བ་པ་ལྟ་བུ་བྱས་ལ་སྒད་བྱ་གཞན་གྱིས་བརྒྱབ་ར་
བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འགྲེལ་ཚུང་ལས་ནི། གཏུར་བྱ་ཁ་བཅད་པའི་ཕྱིར་སྒྲོ་གྲ་
གཅིག་གི་མིག་ཏུ་གཅིག་གཞུག་སྟེ། ལུ་གྲ་རྒྱད་དུ་བཅོམ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་
དོ། །གོས་འབྲལ་དུ་ཡོངས་སྒྱུད་པར་བྱ་བ་དག་གཏུར་བྱའི་ཁ་ལོགས་སྟེང་དུ་
གཞུག་གོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སང་འགྲོ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་ན་སྒྲ་མ་ལ་ཞུས་ཏེ་གནང་ན་འགྲོའོ། །འགྲོ་ཁར་
གང་དུ་གནས་པའི་རང་གི་གནས་སུ་ཆག་ཆག་ལ་སོགས་པ་བྱས་ཏེའོ། །དགོ་
སྒྲོང་ལམ་དུ་ཆོས་དང་ལྷན་པའི་གཏམ་གྱིས་སམ། འཕགས་པའི་མི་སྒྲ་བ་ཉིད་
གྱིས་འགྲོ་བར་བྱའོ། །དལ་གསོ་བའི་གནས་སུ་གཙུག་ལག་དག་གི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་འདོན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་འདུལ་བ་ལས་སྒྱིར་ན་ཆོགས་བཅད་
གདོན་པའི་སྐྱབས་བཙུ་བདུན་ཡོད་དེ། དལ་གསོ་གནས་དང་།རྒྱ་བཙུས་པ་ན་རྒྱ་
བདག་པོ་ཁྲོམ་པ་བྱེད་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་དང་རྒྱ་ལྟའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ཡོངས་སྒྲོད་དང་རྒྱ་འབྲུང་
བ་དང་བྱས་བྱེད་པ་ན་ཡང་ཁྲོན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ལྟ་རྒྱུས་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྱིན་པའི་རབ་དང་
མཐུན་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གདོན་པར་བྱའོ། །སྒྱིན་བདག་ཟས་སྒྲོད་དང་། །སྒྱིན་བདག་གིས་
བསྒྲོ་བ་རན་པ་བསྒྲོག་དང་མོད་བསྐྱུལ་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བདག་པོ་དང་ལྟ་རྒྱུས་ཀྱི་ཕྱིར་

ཆོགས་བཅད་རེ་རེ་སྟེ་དེ་ལྟར་གཉིས། །ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ཆུ་མྱིན་པ་དང་དྲི་གཙང་ཁང་དུ་
འཇུག་དང་། །མཚོད་རྟེན་ལ་སོགས་པའི་གྲིབ་མ་འགོང་རན་མཚོན་པ་སྟེ་རྣམ་ལྷ་མཆུལ་བྱས་པ་ལྟ་
བྱེད་ཀོན་མཚོག་གི་ཕྱགས་དང་བྱས་པ་དང་ཞལ་ཞལ་བྱས་པ་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གདོན་
ཅིང་འགོ་མ་མོ་ཞེས་སོ། །དང་ཕྱི་རོལ་སུ་སྟེགས་པ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷ་གནས་དེར་ཕྱིན་པ་དང་།
བསོ་ཁང་བསྟེན་པའི་མཆུག་ཏུ་དང་ལྷོན་གྱིང་གཙོད་ལུས་དང་། །སྤོང་བ་པ་ཡི་ཅི་
བདེར་བྱ་བ་དང་། །བྱིམ་དུ་མཚོན་མོ་གནས་པ་༼༧༧༩༩༽དང་རོ་བསྟེག་ནི་ལུང་ལས་
དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་རོ་བསྟེབ་པའི་གནས་སུ་ལུང་ལས་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་གྱི་ཆོས་མཉན་པ་བྱིན་ནས་
འདོང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་འོ། །ཞེས་བསྟུས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་
པ་འོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ལྷ་ལ་སྟེན་པ་རབས་མཐུན་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གདོན་
ནོ། །དེའི་འོག་བདུན་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གང་ཡང་རུང་བ་གདོན་
ནོ། །ཐ་མ་ལྷ་ལ་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པར་ཡང་གདོན་རུང་ལ་
ལྷུག་པས་ཀྱང་རོ། །འབབ་ཆུའམ་ཁྲོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆུ་བཅུས་པར་ཡང་རོ་
། །སུའི་ཕྱིར་གདོན་ཞེན། ཆུ་དེ་གང་གི་ཡིན་པ་ཡུལ་གྱི་བདག་པོ་འམ་ཁྲོན་པའི་
བདག་པོ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོགས་བཅད་བཟླག་པ་ནི་ཁྲོན་པའམ། ཡུར་བ་འདྲེན་
པའི་མི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བསྟོ། །འབབ་ཆུ་ནི་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟོ་ཞེས་སོ། །ཆུ་བཅུས་
པའི་གནས་དེར་ཆུའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་གཙུག་ལག་གི་ཆོགས་བཅད་གཞན་
གདོན་ནོ། །ལམ་དུ་ཞག་ལོན་པར་གནས་པས་ནི་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་
པ་འོ། །འབབ་ཆུ་དཀོན་པའི་ཡུལ་དུ་ཁྲོན་པ་ལ་བསྟོས་གིང་འགྲོ་བའི་ཆེན་

དབྱང་ཐག་བཅང་བར་བྱའོ། །དེའི་སྤྱིད་ཚད་ནི་སྤྱུ་བརྒྱ་ཡན་ཆད་ནས་བརྒྱ་ལྔ་
 བཅུ་མན་ཆད་དོ། །ལུང་ཁ་ཅིག་ལས་ནི་དབྱང་ཐག་གི་ཚད་ཡུལ་གྱི་ཁྱོན་པའི་
 ཉོང་རིང་ཐུང་གིས་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་བཅང་བར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །དབྱང་ཐག་དེ་
 མེད་པ་ཁྱོན་པའི་ཚུ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། འབབ་ཚུད་ཀོན་པའི་ཡུལ་ཀྱན་ཏུ་རྒྱ་བར་མི་
 བྱའོ། །དགོས་སྤོང་ལམ་དུ་འགོ་བས་གཙུག་ཁང་དུ་ཕྱིན་ཉི་ལ་ན། །ཆོས་གོས་སྒྲུག་
 ཅིང་ཁུས་བྱ་བ་འམ་རྒྱང་ལག་བརྒྱས་ཏེ་ཚུ་ཐོགས་ནས་མཆིལ་ལྷུ་མ་ཕྱིས་ཤིང་།
 ཆོས་གོས་གསུམ་གྱིན་ཏེ་སྒྲོད་ལམ་ནི་བས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འཇུག་པར་
 བྱའོ། །གཙུག་ལག་ཁང་ག་ཞན་དུ་སོང་ནས་གཞུག་མར་གནས་པའི་དགོས་སྤོང་
 གན་རིམ་བཞི་ཙམ་ལ་ཐུག་བྱས་ནས་ཐ་༼༤༥༥༽མལ་པའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་
 བར་བྱའོ། །དེ་ན་སྤོད་ཅིང་ག་ཞན་དང་ཐུང་པའི་ཆོ་སྒྲ་བརྒྱུད་བ་དང་། མཛེས་པ་
 དང་། ཤིན་ཏུ་བསྐྱམས་པ་དང་། སྒྲོད་ལམ་རན་པར་རོ། །སྒྲོ་བྱང་དུ་འོང་བ་དེའི་
 མིང་དང་གནས་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པས་བསུ་བར་བྱའོ། །དེའི་
 མིང་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་མི་ཤེས་ན་ལུ་གཅིག་པ་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྒྲོད་པ་
 ཡིན་ཀྱང་བསུ་བར་མི་བྱའོ། །དགོས་སྤོང་བྲང་ཁང་གི་བདག་པོས་དགོས་སྤོང་ག་ཞན་
 ལ་འདི་རྒྱད་ཅེས་གནས་འདིའི་སྒྲོ་ཆོད་ལ་ག་ཞན་སུ་ཡང་ནད་དུ་མ་བཏང་
 ཞིག །ཁོ་བོ་འམ་ག་ཞན་གྱི་རྗེས་ཆོལ་ན་མ་སྒྲིན་ཅིག །ཐུག་ཐུབ་ཏུ་ལེན་ན་སྒྲོག་
 ཅིག །ཅིས་བཅོལ་བ་ན། དགོས་སྤོང་ག་ཞན་དེས་ཀྱང་དེ་ཁས་སྤངས་ནས་ཡལ་

བར་བོར་ཉེ་སྒོ་ཡང་མ་བཅད། ཆོལ་ན་ཡང་བྱིན། ལེན་ན་ཡང་མ་བསྐྱོག་པར་
 རམ། དགོ་སྒོང་གཞན་ཞིག་གིས་དགོ་སྒོང་བྲང་ཁང་གི་བདག་པོའི་གནས་སུ་
 གང་ཟག་གཞན་ཞིག་གིས་དེ་འོང་ཞིང་འདི་སྐད་ཅེས་མི་འདི་ཁོ་བོའི་གྲོགས་ཡིན་
 བོ། །འདི་ནང་དུ་འཇུག་ན་སྒོ་མ་བཅད་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གིས་
 ཡིད་གཙུགས་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པ་ལས་བསྐྱབ་པར་གྱུར་ན་གཞལ་
 བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །དགོ་སྒོང་ལ་གཞན་གྱིས་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་བཅོལ་
 ཉེ་བཞག་པ་ལས། བདག་པོ་དེ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ལེན་དུ་འོངས་ཉེ་རྩ་མ་དེ་བདག་
 པོས་ཁོ་བོ་ལ་བྱིན་གྱིས་སྐྱར་ཅིག་ཅེས་ཟེར་ན། དེ་ལ་བསྐྱར་དུ་རུང་རམ་ཞེ་
 བ། ཡིད་ཆེས་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། **ལྷུང་སིལ་བྱ་ལས།** གཏན་ཆོགས་ཡོད་ན་
 བྱིན་ཅིག་ཅེས་སོ། །གང་ཟག་གཞན་གྱི་རྒྱས་མི་ཤེས་པའི་ཆོག་གི་བྱེ་བྲག་གམ།
 ལག་རྟགས་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་བརྟགས་པ་ནི་ལེན་པ་པོ་དེས་ཆོག་བདེན་
 རྟེན་བག་མ་པའི་ཐབས་ཡིན་ལོ། །**༡༥༥༥བེལྷུང་སིལ་བྱ་ལས།** གཏན་ཆོགས་
 གྲུབ་གྱིས་ཤེས་ཤིང་བྲགས་པར་བྱིན་སྤྱིང་བ་སྟེ། དེ་གཞན་གྱིས་ཐོས་ནས་
 བརྒྱས་པ་དང་བཀའ་སྤྱུལ་པ། གསངས་ཉེ་གཏན་ཆོགས་སྒྲོས་ཤིག་ །དེ་འང་
 གཏན་ཆོགས་འདི་འདྲ་བར་ཤེས་པ་ཞིག་འོངས་ན་དེ་ལ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་བསྒྲུའོ་
 ཞེས་སོ། །ལྷུང་བཟེད་དམ་གཏུར་བྱ་ལ་སོགས་པ་དགོ་སྒོང་གཅིག་གི་ལག་ནས་
 གཅིག་ཏུ་བཏང་བའི་ཆེན་དབུལ་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོའི་ལག་ཏུ་མ་སོན་པར་

ལྷུང་སྟེ་ཆག་པ་ལ་སོགས་པར་གྱུར་པ་ནའོ་སྟེ། གཞལ་བར་
 བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་མར་སྒྱུར་ཏེ་སྟོབ་པ་པོ་དེས་དེའི་རིན་གཞལ་བར་བྱ་
 དགོས་སོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འཕམ་ཞེན། གལ་ཏེ་ལེན་པ་པོས་དངོས་པོ་དེ་མ་
 གླངས་པར་སྟོབ་པ་པོ་དེས་བཏང་སྟེ་ལྷུང་ཞིང་ཆུད་ཟོད་ནའོ་སྟེ། སྟོབ་པ་པོ་དེས་
 གཞལ་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་ལེན་པ་པོས་དེ་གླངས་ཟིན་ནས་དངོས་པོ་དེ་ལྷུང་
 ཞིང་ཆུད་ཟོས་ན་ནི། ལེན་པ་པོ་དེས་དེའི་རིན་གཞལ་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་
 བོ། །**རང་འགྲེལ་ལས།** མ་གླངས་པ་དེ་ལ་བག་མེད་པས་དངོས་པོ་དེ་བར་དུ་
 ལྷུང་སྟེ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱིས་ཟིན་
 ཏམ་མ་ཟིན་ཅིས་དྲི་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དྲིས་པ་ན་ཁོ་བོས་ཟིན་ཏེ་ཞེས་ཟེར་ནས་
 དངོས་པོ་དེ་ལྷུང་སྟེ་ཆུད་ཟོས་ན་ནི་ལེན་པར་བྱེད་པས་དེ་ཡི་རིན་གཞལ་དགོས་
 སོ། །ཁོ་བོས་མ་ཟིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་དངོས་པོ་དེ་ལྷུང་སྟེ་ཆུད་ཟོས་ན་
 བྱི་འབུལ་བར་བྱེད་པས་དེའི་རིན་གཞལ་དགོས་སོ། །ཞེས་སོ། །གོས་ལ་སོགས་
 པ་བརྟན་པ་བཤང་གཅི་ལ་སོགས་པ་མི་གཙང་བས་མ་རུང་བར་གྱུར་པ་བཟུ་བ་
 ལ་སོགས་པས་བདག་པོའི་སེམས་བཟུང་བར་མ་གྱུབ་ན་བདག་པོ་དེ་ལ་རྩལ་
 དེའི་རིན་སྐྱོན་ནོ། །གཞུག་གནས་ཀྱིས་སྒྲོ་བར་དུ་འོང་བ་དེའི་ལྷུང་བཟེད་དང་
 ཚོས་གོས་གླང་བར་བྱའོ། །**༡༥༥**ནོ་འོང་བ་དེའི་སྟུན་བཏིང་བར་བྱའོ། །རྒྱ་
 པ་བཟུ་བའི་ཆུ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པས་མགོན་དུ་གཉིས་བར་

བྱའོ། །བརྩུང་བའི་རྩུས་ཀྱང་རོ། །འོང་བ་དེ་བསྐྱབ་པ་རྒྱན་ན་གཉུག་གནས་དེས་
ཕྱག་བྱའོ། །སྟོན་པ་བདེའམ་བྱའོ། །ཁམས་བདེན་ད་ལམ་བཞི་ཀ་རང་དབང་དུ་
བདེ་བའི་བྱིར་རོ། །འོང་བ་དེ་ལ་ཅི་རྩུས་གྱིས་ཡང་དག་པར་དགའ་བར་འགྱུར་
བར་བྱའོ། །དེ་ལ་གནས་མལ་མཐུན་པའི་རྒྱེན་དུ་འབབ་པ་སྦྱིན་ནོ། །གཉུག་
མར་གནས་པའི་དགོ་འདུན་གྱིས་གནས་བརྟན་གྱི་གན་དུ་སྟོ་བྱར་དུ་ཡོང་བ་དེ་
འགོ་བར་བྱའོ། །དགོ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་དེས་སྟོ་བྱར་དུ་འོང་བ་དེ་གནས་
འཆའ་བ་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྟོ་བྱར་དུ་འོང་བ་དེ་བསྐྱབ་པ་རྒྱན་ན་སྟོ་
བྱར་དུ་འོང་བ་དེ་ལ་གནས་མལ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་དགོ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་
གྱིས་གནས་མལ་དེ་བསྐྱབ་པའི་དགོ་སྟོང་བསྟོར་བར་བྱའོ། །སྐབས་ལ་མ་བསྟན་
པར་བབ་ཅོལ་དུ་གནས་མལ་བརྟན་འདུག་པར་གསོལ་ཅེས་བརྟན་འདུག་པར་
མི་བྱའོ། །ཆོས་གོས་གྱི་མཐའ་ཟེགས་ན་མཐའ་སྒློར་གྱི་གྲུན་ཅིང་བྱིར་བཅོས་
སོ། །ཁབ་བསུབས་སྦྱང་ཆོམས་ལྟ་བུ་རིང་པོ་བཅོམས་པ་དག་གིས་མཐའ་བསྟོར་
ཏེ་བྱངས་གདབ་བོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དུར་ཁྱོད་པས་རོ་ཡི་གོས་ནི་སྒྲ་གབ་མེད་པར་གྱིང་ལྷོན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་
དུ་ཉི་མ་བདུན་ནམ་བརྒྱད་དམ། **ལུང་ཁ་ཅིག་ལས།** ལྷའམ་དུག་བཞག་སྟེ་
འབྱར་བཅུག་ནས་ལོངས་སྦྱད་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །དུར་ཁྱོད་པ་གཙུག་ལག་ཁང་

དང་བྱམས་ཀྱི་འདབ་ཏུ་བྱིན་པ་ན་བདག་དྲུང་ཁྱོད་པའོ་ཞེས་གོ་བར་བྱས་
ནས། དྲུང་ཁྱོད་པ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིའི། ཚུར་ཤོག་ཅེས་འབོད་ན་གཙུག་ལག་ཁང་
དང་བྱིམ་དག་ཏུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །སྦྱིན་བདག་དེས་བདག་གིར་བྱ་བ་བཏང་སྟེ་
བཟོས་མེད་དུ་བྱིན་པའི་སྟན་དང་། གོས་ལ་དྲུང་ཁྱོད་པས་ལོངས་སྤྱད་དུ་རུང་
བར་མ་ཟད་དྲུང་ཁྱོད་པས་སྦྱིན་བདག་གི་སྟན་རེ་ཞིག་གཡར་པོའི་ཚུལ་དུ་བཏིང་
བ་ལྟ་བུ། ༼༤༥༥༽སྦྱིན་བདག་དེས་བདག་གིར་བྱ་བ་མ་བཏང་བ་ལ་ཡང་སྦྱིན་
བདག་བསོད་ནམས་འདོད་པས་སྟན་འདིར་འདུག་ཅིག་ཅེས་བ་ལྟ་བུ་ལ་སྤྱད་པ་
བསྟེན་པར་བྱའོ། །དྲུང་ཁྱོད་པས་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་མལ་ལ་སྤྱད་པར་མི་
བྱའོ། །དྲུང་ཁྱོད་པས་མཆོད་རྟེན་འདོམ་གང་ཅམ་གྱིས་འབྱེད་དོ། །

བཞི་པ་ལ། བདེར་གནས་སྤྱང་གཡལ་བ་བསྟེན་པ་དང་། །བདེར་གནས་སྤྱང་
སྤྱབས་བསྟེན་པ་དང་། །བསིལ་གཡལ་བ་བསྟེན་པར་བྱ་བ་དང་། །བདེར་གནས་
མལ་ཆ་བསྟེན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྤྱང་བུས་ཟ་བའི་ཡུལ་དུ་དགེ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱང་གཡལ་བ་བཅང་བར་
བྱའོ། །**ཡུང་ཕྱན་ཆོགས་ལས།** སྤྱང་གཡལ་བ་ནི་ལྟ་སྟེ། བལ་ལས་བྱ་བ་དང་། ཤ་
ན་ལས་བྱ་བ་དང་། རས་བལ་ལས་བྱས་པ་དང་། ལྷམ་བུའི་རས་མའམ་གཤིག་གི་
འདབ་མའི་དོག་པའོ་ཞེས་སོ། །སྤྱང་པོ་ཆེ་དང་། ཏྲ་དང་། བ་ལང་གི་སྤྱུ་ལ་
སོགས་པ་ལས་བྱས་པ་མི་རུང་ངོ་། །**ཁྱི་ཀ་ལས།** སྤྱང་བུ་འཆི་བའི་བདག་ཉིད་

ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་སོ། །སྤང་གཡབ་ཀྱི་ཡུ་བ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀྱི། བམས་
ཅད་དུ་གང་ཟག་གི་མཁར་བཙེ་ཅན་ཉིད་དང་བྲ་བོ་ཉིད་དུ་མི་རུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི།

སྤང་བུ་སྦྱོབ་པའི་སྤང་སྦྱོབ་ཀྱང་བཅང་བར་བྱའོ། །སྤང་སྦྱོབ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་
ན། ཤིང་བུ་དབྱུག་པ་ལས་ཁང་བུའི་དབྱིབས་སུ་བྱས་པའི་སྤྲོང་དུ་རས་ཀྱིས་
གཡོགས་པའོ། །རི་ལྟར་ཤིང་བུ་རས་ཀྱིས་གཡོགས་པར་བྱ་ཞེ་ན། བཅིང་བས་
སོ་སྤྲོ་ངོས་བཞི་བསྐྱར་བའི་རས་ཀྱིས་བཅིང་བས་སོ། །དོན་འདི་ལྟར་དུ་རང་
འགྲེལ་དང་རྒྱ་ཀས་བཤད་དེ། སྤྲོང་ནས་གཡོགས་པའི་རས་དེའི་ཚད་རི་ཙམ་ཞེ་
ན། སྤྲོང་དུ་བྲུ་བཞི་པ་དང་། ཞང་དུ་བྲུ་དོ་པའོ། །ངོས་བཞི་པོ་དེ་ཅིས་གཡོགས་
ཞེ་ན། རས་སྤྲོང་དུ་བྲུ་བཅུ་གཉིས་པས་ངོས་བཞི་པོ་བསྐྱར་ཅིང་གཡོགས་
སོ། །སྤྲོང་ནས་གཡོགས་པའི་རས་དང་ངོས་བཞི་པོ་བསྐྱར་བའི་རས་ཀྱི་མཐའ་
མ་ནུམས་མཚམས་འབྱར་བ་དང་བཅས་པས་སོ། །གཡོགས་མའི་རས་
༼༤༧༩༽དེའི་མཐའ་ཞི་མལ་ཆས་སྤྱར་ངོ། །ཁང་བུའི་སྦྱོར་བསྐྱར་བའི་རས་ཀྱི་
བམ་མལ་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཆུད་པར་མཐོག་ནོ། །སྤང་སྦྱབས་ཀྱི་སྒོ་གསོག་ཀར་ཏེ་
བསྒྲེལ་མར་གདོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཡུལ་ཚ་བར་ནི་བསེལ་ཡབ་སྦྱར་ངོ། །བསེལ་ཡབ་བཅང་བར་བྱའོ། །བསེལ་

ཡབ་ནི་གཉིས་ཏེ། བཙུག་མ་ནི་བསིལ་ཡབ་མཁན་གྱིས་སྒྲུག་མ་ལས་བཏགས་
བར་བྱས་པའམ། རང་ལ་བྱངས་ནི་ཤིང་ཏ་ལའི་ཆང་བུའོ། །གང་ཟག་གི་བསིལ་
ཡབ་ཁ་ཁ་བོ་མི་རུང་ངོ་། །དགེ་འདུན་གྱི་ནི་ཁ་ཁ་བོ་མ་ཡིན་པ་ལས་གཞན་གོ་
བགས་ལས་བྱས་པ་དང་མ་བྱའི་གཤོག་པ་ལས་བྱས་པ་ཡང་ངོ་། །ཡུ་བ་ནོར་བུ་
དང་རྩ་མའི་བསིལ་ཡབ་རྟེན་ན་མཆོད་རྟེན་ལ་དབུལ་ལོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཆོད་
རྟེན་ལ་ཡང་དབུལ་ལོ། །

བཞི་པ་ནི།

སྟན་ནང་ཆངས་ཅན་དང་། ལུ་བ་དང་། སྟན་ནང་ཆངས་ཅན་དང་། གོར་བུ་ནི་
སྟན་རྒྱུ་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་ཀྱི་ཀའི་སྐབས་གཞན་ནས་སོ། །དེ་དག་དགེ་
འདུན་ནམ་དགེ་སློང་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་བཅང་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྟེན་ཡུལ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་དང་། རྟེན་པ་བྲང་ཚུལ་ཞར་བྱུང་
བཅས། རྟེན་པ་བགོ་ཚུལ་ཞར་བྱུང་བཅས། རྟེན་འོས་མི་འོས་རྣམ་བཞག་
སྐབས། རྟེན་གསུམ་རྣམ་བཞག་སྒྲིམ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ལྟ་བུའི་བྱ་དང་རྩུང་མ་དགེ་འདུན་ལ་ལུལ་
བའི་རྟེན་པ་ནི་བཞག་པར་བྱའམ་བཙོང་བྱ་བུང་ཞེན། སྦྱིན་པར་བྱེད་པའི་བསམ་
པའི་དབང་གིས་བཞག་པའམ་བཙོང་བར་བསྐྱབ་པོ། །ལེན་པར་བྱེད་པའི་དབང་
གིས་ནི་མི་བསྐྱབ་པོ་ཞེས་བྲགས་གྱིས་བསྟན་ཏེ། ལེན་པོ་དུག་སྟེ་ལྟ་བུ་ནི་དེ་དག་

འཆོང་བར་འདོད་ཀྱང་སྦྱིན་པ་པོས་ནི་བཞག་པའི་ཕྱིར་སྤུལ་ན་ཅི་བདེར་བཞག་
ཅིང་། བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་སྤུལ་ན་ནི་བསྐྱུར་གཞུག་པའོ། །གལ་ཏེ་སྤྱད་དང་
༼༧༧༧༽ཆུང་མ་དེ་སྦྱིན་བདག་དེ་ཉིད་གྱིས་སྐྱུ་བར་བྱེད་ན་རིན་ཅི་ཅམ་དུ་
གཞལ་བར་འདོད་པ་དེ་ཅམ་དུ་བཙོང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྤུལ་ཟིན་པའི་དངོས་པོ་
ལེན་པ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབུལ་དུ་རུང་ངོ་སྟེ། སྦྱིན་པར་བྱེད་པའི་
དད་པ་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། **ལུང་ལས།** བྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་
དགེ་འདུན་ལ་རྒྱལ་བྱེད་གྱི་ཆོལ་སྤྲར་ཡང་འབུལ་བ་ན། །པའི་མིང་ཅན་གྱི་ཤིང་
རྒྱམས་པོ་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན། མའི་མིང་ཅན་གྱི་མོ་ཤིང་རྒྱམས་མོ་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་
ཏེ་སྤུལ་ནས་འདི་གསུངས་སོ། །ཤིང་ལྗོན་པ་བཟའ་ཤིང་དང་གྲིབ་ཤིང་ལ་སྤུལ་
བ་གལ་ཏེ་དར་དབྱངས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་ཡིན་ན་མི་མང་པོ་འདུ་བའི་དུས་
སྟོན་གྱི་ཆེ་ཤིང་ལྗོན་པ་དེ་ཉིད་བརྒྱན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཞག་གོ། །

ད་ནི་གནས་ཁང་མེ་ཁང་རུང་ཁང་དང་། །བཀའ་ས་སྦྱེམས་མལ་བསྟོ་ཁང་
གནས། །འཁོར་གྱི་བྱམས་དང་དཔང་ས་དང་། །བར་རིམ་འཆག་ས་སྟོ་ཁང་
བྱམས། །དེ་ལྟར་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་རྒྱམས་གྱི་རྩིག་པ་ལ་སྤུལ་བ་དང་། །ཀ་བ་ལ་
སྤུལ་བ་དང་། །ས་གཞི་ལ་སྤུལ་ན་རི་ལྟར་བྱ་བ་རྒྱམས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྟོན་ཏེ་
རྩིག་པ་ལ་སྤུལ་ན། །གལ་ཏེ་གནས་ཁང་གི་ནི་རྩ་ས་དེ་གནས་ཁང་བརྩིག་པ་ན་རི་
མོ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྦྱད་དོ། །རྩིག་པ་ལ་སྤུལ་ན་གལ་ཏེ་རྩིག་པ་དེ་གནས་ཁང་གི་

ཕྱིག་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ། མི་ཁང་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གཅིག་པོ་འདི་ནམས་ཀྱི་ཕྱིག་
པ་ལ་སྤུལ་བ་ཡིན་ན་ལས་གསར་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྱུར་རོ། **ལུང་ལས།** གནས་
ཁང་དང་མི་ཁང་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གཅིག་ཀྱི་ཀ་བ་ལ་སྤུལ་ན་རྫས་དེ་ལས་
གསར་པ་ཁར་ལན་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཞག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། མི་ཁང་གི་སྒྱུར་
མོར་ཞེས་པ་ནས་རྗེར་བུའི་ཡང་ངོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཆོག་བཅུས་ཅི་སྐད་
བསྟན་པ་འདི་ནམས་ནི་ས་གཞི་ལ་སྤུལ་ནའོ་ཞེས་མདོ་འོག་མ་། **༼༤༥༽** ནམས་
སྒྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། མི་ཁང་གི་ས་ལ་ནའོ་ཞེས་སྒྱུར་ཏེ་ས་གཞི་ལ་སྤུལ་ན་ནི་
མི་མར་ལ་སོགས་པ་སྒྱུར་མེར་རོ། མི་ཁང་གི་སྒྲོན་མེར་བྱ་བ་མ་ཟད་དགེ་འདུན་
ཀྱི་སྒྲོན་མེ་གང་དུ་དགོས་པའི་སྒྱུར་སྒྱུད་པར་བྱའོ། མི་ཁང་གི་ས་ལ་སྤུལ་བའི་
རྫས་དེ་ཡང་ན་དགེ་འདུན་ཀྱི་སྒྱུ་མ་བག་རྟེན་པ་སྟེ། ཤའམ་མར་རམ་ཁྱེན་མར་
ལ་སོགས་པར་བསྒྱུར་ཞིང་སྒྱུད་པར་བྱའོ། ཁད་པའི་བརྟུང་བའི་ཁང་པའི་ས་ལ་
ནའོ་ཞེས་སྒྲ་མར་སྒྱུར་ཏེ། ས་གཞི་ལ་སྤུལ་ན་ནི་ན་བའི་སྒྲན་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་
བཞག་གོ། **ལུང་ལས།** ཆང་མང་བཀའ་སའི་ས་ལ་ནའོ་ཞེས་སྒྲ་མར་སྒྱུར་ཏེ་ས་
གཞི་ལ་སྤུལ་ན་ནི་ཟས་སུ་བསྒྱུར་བར་བྱའོ་ཞེས་སོ། **ལུང་ལས།** རྒྱ་ཁར་སྒྲེམས་
མལ་ཀྱི་ས་གཞི་ལ་སྤུལ་ན་ནི་བརྟུང་བར་བསྒྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །བསྟོ་ཁང་གི་
གནས་ཀྱི་ས་གཞི་ལ་སྤུལ་ན་ནི་བསྟོ་ཁང་གི་ཡོ་བྱད་དང་། དགེ་འདུན་ཀྱི་སྒྱུ་མ་
བག་གི་རྟེན་པར་བྱའོ། །འཁོར་ཀྱི་བྱམས་སམ་དབང་སའི་ར་བའི་ས་གཞི་ལ་

ཡུལ་ན་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་སྐྱུམ་བག་གི་རྟེན་པར་བྱའོ། །སྤྲ་མ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ས་ལ་
ཡུལ་བའི་རྩ་ས་དེ་ཡང་ན་ནི་སྐྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་སྤེ་བྱི་བར་བྱའོ། །བང་རིམ་དང་
འཆག་ས་དང་སྒོ་ཁང་དང་བྱམས་དག་གི་ས་གཞི་ལ་ཡུལ་བ་ན་རྩ་ས་དེ་ནི་དགོ་
འདུན་གྱིས་བགོའོ། །གཙུག་ལག་ཁང་གི་དབུས་ཀྱི་མཐོངས་ཀྱི་རྫིང་བུའི་ས་ལ་
ནའོ་ཞེས་སྤྲ་མར་སྐྱར་ཏེ་ས་གཞི་ལ་ཡུལ་ན་ཡང་བགོ་བར་བྱའོ། །ཡུང་ཁའི་ག་
ལས། རྫིང་བུའི་ས་ལ་ཡུལ་བའི་རྩ་ས་དེ་ནི་ཕྱོགས་བཞིའི་དགོ་འདུན་གྱི་ཉིད་དུ་
བཞག་གོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དགོན་མཆོག་གསུམ་ལས་གང་རུང་གི་དོན་དུ་དགོ་སྟོང་གཞན་ལ་ཡོ་བྱད་སྤང་
དུ་རུང་ངོ། །བསྐྱུག་ཏུ་ཡང་རུང་ངོ། །སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང་སྦྱིན་བདག་རྣམས་ཀྱི་
མིང་ཉན་དུ་གཞུག་༼༤༥༧༽པ་ནི་བསྐྱུག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་བསྟོ་བྱ་དང་སྟོན་ལམ་
བསྐྱུག་པའོ། །

གང་གི་ཆོ་བསྐྱུག་པར་བྱ་ཞེ་ན། རྟེན་པ་འབུལ་བ་ལེན་པའི་ཆེའོ། །སྦྱོག་པར་
བྱེད་པ་དེ་གཞན་གྱིས་མཐོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཕང་ལོ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་
གིང་རྟ་བྱའོ། **འྲི་ཀར།** དེའི་སྟེང་ནས་བསྐྱུག་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །ཆོ་བ་དང་རྒྱུང་
དང་ཆར་པའི་གཞོན་པས་སྦྱོག་པར་བྱེད་པའི་དགོ་སྟོང་ལ་མི་རེག་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། འཕང་ལོ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་གིང་རྟ་དེའི་སྟེང་དུ་ཁང་པ་བཙུགས་པ་སྟོ་

བཞི་དང་ལྔ་ན་པར་བྱའོ། །དུས་སྟོན་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་ལ་འཕང་ལོ་འཁོར་ལོ་
 དང་ལྔ་ན་པའི་གིང་རྟ་བརྟུལ་ལོ། །དུས་སྟོན་དེ་ལ་རྟེན་པ་བྱུང་བ་དེ་དག་དགོ་
 སྟོང་སྟོང་སྟུང་འབྲལ་པར་བསྐླས་པས་རྟེན་པ་འབྲལ་བར་བྱའོ། །དགོ་སྟོང་ཕ་
 མའི་དགོ་འདུན་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་མོང་དུ་མ་བསྐྱོས་པས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་
 དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཆོད་པའི་ཆོ་སྤུལ་བ་དགོ་སྟོང་ཕའི་དགོ་འདུན་གྱི་
 རྟེན་པ་ལ་དགོ་སྟོང་མ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་མེད་དོ། །སྟོན་པ་མཆོད་པ་འདི་ལ་སྐྱེ་
 བོ་མང་བོ་འདུས་པའི་བྲོམ་འཛོགས་པ་གཅིག་གི་ནང་དུ་དགོ་སྟོང་མ་དེ་དག་
 གིས་འཕང་ལོ་ལྔ་ན་པའི་གིང་རྟར་སྐྱེ་གཟུགས་བཞུགས་པར་དགོ་སྟོང་རྣམས་
 ཀྱིས་བཅུགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་བཅུགས་ན་དབྱེན་དུ་གཏོགས་པའི་ཉེས་པ་
 སྟོམ་པོའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དུས་སྟོན་དེ་ལ་རྟེན་པ་བྱུང་བ་དེ་དགོ་སྟོང་སྟོང་སྟུང་འགོད་པར་བསྐླས་པས་
 བགོ་བར་བྱའོ། །འགོད་པོ་དེ་གསོལ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐློ་བར་བྱའོ། །དེས་ཇི་ལྟར་
 བགོ་ན་བཙོང་བར་བྱ་བ་གོས་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤུལ་ཏེ་བགོར་མི་བདེ་བ་རྣམས་
 བཙོངས་ཏེའོ། །སྤུལ་བཙོང་ཞེན། དགོ་འདུན་འདུས་པ་ལའོ། །ཇི་ལྟར་བཙོང་
 ཞེན། བསྐྱེད་པ་སྟེ་གནས་བརྟན་གྱིས་རིན་རན་པར་བཅད་པ་དེ་ལས་སྤུ་ཉ་
 འདོད་པས་སོ། །དགོ་འདུན་༼༤༥༥༽ལ་མཐར་གྱིས་དྲིས་ཏེ་གང་གིས་རིན་

ཆེར་བསྟབ་པ་ལ་བཙུང་ངོ་། །སྟོད་སྤྱད་འགོད་པའི་དགེ་སྟོང་དེ་ཉིད་གྱིས་དགོ་
འདུན་འདུ་བའི་གནས་དེར་དགོ་འདུན་འདུ་བའི་སྐབས་རྗེས་སུ་བསྟུབ་པར་
བྱའོ། །དགོ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་གྱིས་བཙུང་བྱའི་རིན་ཐང་གདབ་པོ། །རི་
ཙམ་གདབ་ན་རན་པར་རོ། །གནས་བརྟན་གྱིས་རིན་བསྟུབ་པ་དེ་ནི་དེ་ཙམ་
འཇལ་བ་མ་བྱུང་ཡང་གནས་བརྟན་དེ་ལ་རྗེས་ཉོ་བ་མི་འབབ་པ་ཉིད་དོ། །རྗེས་
དེའི་རིན་ཐང་ཡང་ཆེར་བསྟུད་པ་གཞན་མི་བྱུང་བར་ངེས་པར་བྱས་ནས་རྗེས་
དེའི་རིན་སྒར་བཙུང་པ་དེ་ལས་རིན་ཐང་ཆེར་བསྟུད་པ་དེ་ལ་རྗེས་དེ་ཉོ་བ་
འབབ་པོ། །དེ་ལྟར་རིན་ཆེར་བསྟུད་པའི་འོག་ཏུ་གཞན་ཞིག་གིས་རིན་ཆེར་
བསྟུད་ན་དེ་ལ་ཉོ་བ་འབབ་པོ། །དེ་བསྟུད་པའི་གོང་གཞན་ཞིག་གིས་བསྟུད་ན་
ཡང་དེ་ལ་ཉོ་བ་འབབ་སྟེ། གོང་ནས་གོང་དུ་བསྟུད་པའི་ཐ་མར་དེ་ལས་གོང་དུ་
སྟུད་པར་བྱེད་པ་གཞན་སུ་ཡང་མ་བྱུང་ན་དེའི་ཆེ་སྟོད་སྤྱད་འགོད་པ་པོ་དེས་དགོ་
འདུན་ཐམས་ཅད་གྱི་མགོ་མཐུག་ཏུ་ལན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ཏེ། རྗེས་འདི་གང་
ཟག་ཆེ་གོ་མོ་རིན་འདི་ཙམ་གྱིས་བསྟུད་དོ། །ཉོས་སོ་ཞེས་སྒྱུར་བསྐྱགས་ཏེ་ཉོག་
བརྟུངས་ནས་རྗེས་དེ་གང་ཟག་དེའི་མདུན་དུ་བཞག་གོ། །དེ་སྤྱིན་ཆད་ནི་གཞན་
གྱིས་བསྟུད་ཅིང་ཉོར་མི་གནང་ངོ་། །བདག་ཉིད་དགོ་འདུན་གྱི་རྗེས་དེ་མི་ཉོ་
བས་རྗེས་དེ་རིན་ཐང་ཆེར་བསྟུད་པར་མི་བྱའོ། །དགོ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་
གྱིས་རིན་ཐང་གདབ་པོ་ཞེས་སྟོས་ན་བྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱོན་གྱིས་

དགེ་འདུན་ལ་བྱ་དང་ཚུང་མ་སྤུལ་ནས་བསྐྱུ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་རིན་ཐང་གདབ་བོ་
སྒྲུལ་ན་བྱད་མེད་ལས་བསྐྱུ་བ་ལ་རིན་གདབ་པར་མི་བྱའོ། །དགེ་འདུན་གྱི་གོས་
ལ་སོགས་པའི་རྩ་ས་ཉིས་པ་དེས་དགེ་འདུན་ལ་རིན་མ་སྤུལ་གྱི་བར་དུ་སྐྱད་པ་
དང་གྱི་དོར་༼༤༧༩༩༽ཡང་མི་བྱའོ། །ཉིད་པའི་བགོ་སྐྱལ་བ་རྣམས་མང་པོ་ཉིད་
ཡིན་ན་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོམས་སུ་བཅད་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་བགོ་བར་
བྱའོ། །བཅུའི་ཆོམས་ལྟ་བུ་ཆོམས་སོ་སོའི་སྐྱལ་བ་ལོགས་སུ་ཕོག་པ་མཚམས་
དེའི་སྒོ་བསེས་སུ་མ་བགོས་པར་ཆོམས་དེ་ལས་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་ན་གི་བ་
དེའི་སྐྱལ་བ་ཆོམས་དེ་བ་དབང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི།

སྐབས་འདིར་**ཡུང་གླེང་གཞི་ལས།** དད་རྩ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ལྟ་
གསུངས་ཏེ། བདག་པོའི་ཚུལ་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། དྲིན་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་
ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། རྩེས་སུ་གནང་བའི་ཚུལ་གྱིས་དང་། ལྷགས་སྤྲེག་འབར་
བའི་ཚུལ་གྱིས་དང་། ལུ་ལོན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པའོ། །དང་པོ་གསུམ་ནི།
ཡུང་གླེང་གཞི་ལས་གསུངས་པ་ཆོགས་བཅད་དུ་བསྐྱས་ཏེ། **དགེ་ཚུལ་གྱི་ལྷ་བྱི་**
བ་ལས། མི་སྒྲོབ་པ་དག་བཙོམ་ནི་བདག་པོའི་ཚུལ་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པར་བཤད། སྒྲོབ་པ་
རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་དྲིན་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཡིན། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་ཅིང་དགེ་བའི་
སྤྱོད་པ་ལ་བརྟུན་པའི་སོ་སོའི་སྤྱོ་བོ་བསམ་གཏན་ཁ་ཏོན་གཏོན་དང་ལྷན་པ་ནི། རྩེས་སུ་

གནང་ངམ་ཆངས་སྤྱོད་དཀའ་བྱུང་ཅན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། **ལུང་གླེང་གཞི་**
ལས། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དག་གི་ཕན་བསམ་གཏན་དང་གྲོག་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་
ནི་གནང་བས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་
པའི་བསམ་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྡན་པ་དག་སྤོང་མ་ལ་ནི་
གོས་སྤོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་མི་འོས་ཏེ། གོས་ལྷི་བ་བསྟེན་པའི་ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དག་སྤོང་དག་གི་སྤྱོད་པ་ཕན་ལ་ནི་གོས་སྤོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་སོགས་
ཀར་ཏྲུ་པ་ཆ་འབུམ་འི་བ་དང་། ཟས་རོ་བརྒྱ་བ་དང་ཁང་པ་བརྟེན་པ་ལ་ལྷ་བརྒྱ་
པ་ཞེས་མི་ལྷ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་ཁང་པ་བརྟེན་པ་ཞེས་ལུང་ལས་གསུངས་སོ། །**ཁྱི་**
ཀ་། ༢༦༠ན། ལས། གང་ལ་མི་ལྷ་བརྒྱའི་གནས་བཅར་རུང་བའམ། ཡང་ན་ནི་
ཙཱི་སྣ་ལྷ་བྱ་ལྷ་བརྒྱ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཁང་པ་བརྟེན་པ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་
སོ། །**མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་གང་བསྟེན་ལས།** ནེ་ཙཱི་སྣ་དང་དབྱིབས་འདྲ་
བའི་ཕྱིར་ནེ་ཙཱི་སྣ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སོ། །**མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མཐུ་**
གཟུགས་མཁན་གྱི་བྲིམ་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། ནེ་ཙཱི་སྣ་དང་
དབྱིབས་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ནེ་ཙཱི་སྣ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སོ། །དེས་ན་ནེ་ཙཱི་སྣ་ལྷ་བྱ་
ཁང་པའི་དབྱིབས་བྱུང་གསུམ་པས་མཚོན་ཏེ་རྒྱུམ་པོ་དང་ལོགས་མང་པོ་དང་།
རྒྱུམ་མང་པོ་བརྟེན་པ་མང་བྱས་པ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་ཁ་ཅིག་སྟེ་བཞི་མ་དག་པ་སྟེ།
རྒྱ་གར་གར་ཕྱོགས་ཀྱི་པཌ་ཆེན་ལྷ་མྱ་ལ་ཞེས་པ་ཞིག་གི་ངག་སྒྲོས་

ལས། འགྲེལ་པ་ཀླུ་ལྷས་མའི་གཟུགས་མཁན་ནི་རྩིག་མཁན་གྱི་དོན་ཏེ། བེ་
ཙའི་སྣ་ལ་མཆུ་ཁང་སྟོང་ནས་སྣ་བྱག་གི་ཕྱི་རོལ་ནས་ཁུར་དང་ནང་རོལ་ཐོད་
པའི་ནང་དུ་ལམ་ཡོད་པས་ཁང་པ་གཅིག་ལ་ཁང་བཀོད་མི་འདྲ་བ་ལྷ་བརྒྱ་ཡོད་
པ་ལ་ཟེར་ཞེས་དཔང་ལོའི་མཆན་ཡིག་གཅིག་ན་སྤང་ལ། ཁ་ཅིག་གི་དགོས་སྟོང་
མི་སྣུག་པ་བསྐྱོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁང་པ་ལ་ནི་ཚོ་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་ཀའ་རུས་
མི་འདྲ་བ་ལྷ་བརྒྱ་སོ་སོར་བཏགས་པས་མཆོན་ནས། དེའི་བྱགས་ཀྱིས་ཁང་པ་
ལྷ་བརྒྱ་པ་བརྩེགས་པ་ལ་བྱེད་ཅེས་བཅོམ་རལ་བའི་རག་རྒྱན་ཡིན་ནོ། །ཡང་
འོས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ལོངས་སྟོད་དམན་པ་ལས་མཆོག་ཀྱང་རོ་ཡི་དོན་ནོ། །དེས་ན་
འདི་ཡང་རྗེས་སུ་གནང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ལོངས་སྟོད་པའོ། །རྗེས་སུ་གནང་བ་དེ་
ཡང་**འདུལ་བ་བསྐྱས་པ་ལས།** དགོས་སྟོང་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་པ་ལ། བཅོམ་པ་
དེ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི། གནས་པ་རྣམ་པ་ལྷས་གནས་ཏེ། ཁྲོད་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་
པ་ན། བཅོམ་རར་འཇུག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། གཙུག་(༤༦༠བ)ལག་ཁང་དུ་
འདུག་པ་ན་མདོ་སྡེ་ལས་དགོས་སྟོང་གི་འདུ་ཤེས་བཅུ་གཉིས་གསུངས་པ་བཞིན། རྟག་ཏུ་དགོ་
སྟོང་འདུ་ཤེས་དང་། ཁམས་ལ་རྒྱགས་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན། མཆན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན། རོ་ལ་
ཆགས་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན། རྟག་པར་བཀེས་པའི་ནད་ཀྱི་ནི། གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་
དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ན་ཤེས་བྱ་གཟུགས་དང་སྒྲ་རྣམ་གཉིས་ལ། ལོང་བ་གཟུགས་
མཐོང་ཡང་མདོན་རྟོགས་དང་མཆོན་མར་མི་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་འོན་ཏེ་སྐྱགས་འདུ་ཤེས་དང་

། གཞི་ཉལ་ན་དགོན་པ་སྟེ་སྟོགས་སྟོང་པའི་རི་དྲགས་ལྟར། བུམ་ཕྱས་གྱི་ནི་འདུ་
གེས་ལྟར། ཉེ་ལྟར་གནས་པའི་དགོ་སྟོང་ནི། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལ་འོས་པའི་ལོངས་
སྟོང་ལ། གནས་ཀྱང་འདོད་པས་བསོད་སྟོམས་གྱི། རྗེས་སུ་སྦྱར་བར་མི་
འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྗེས་སུ་གནང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ལོངས་སྟོང་
པའོ། བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བསམ་པས་རབ་རྒྱུང་བའི་ཚུལ་བྲིམས་ལྟན་པ་
ལ་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་རྗེས་ཀྱང་ངོ་སྟེ་འོས་སོ་ཞེས་སྦྱར་ཏེ་སྤང་ཞིང་སྦྱད་པར་འོས་
སོ། །

དགོ་འདུན་གྱི་རྗེས་ཅི་ལྟ་བུའོ་ཞེན། མི་སྟོབ་པ་མན་ཆད་གྱི་འོ་སྟེ་དགོ་འདུན་
གྱི་རྗེས་དང་། ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྟན་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡང་འོས་སོ་ཞེས་སྦྱ་
མར་སྦྱར་རོ། ཁའི་པ་ལྷགས་སྟེག་འབར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ལོངས་སྟོང་པ་ནི་ཚུལ་
བྲིམས་འཆལ་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ། **ཡུང་རྣམ་འབྱེད་ལས།** ལྷགས་གོང་མེ་ལྷེ་
འདྲ་བ་དག ཁོས་པར་གྱུར་པ་མཆོག་ཡིན་གྱི། ཚུལ་འཆལ་ཡང་དག་མི་སྟོམ་
པས། ཡུལ་འཁོར་བསོད་སྟོམས་ཟ་བ་མིན། ཅེས་གསུངས་སོ། **དགོན་**
མཆོག་བརྟེན་པ་ལས། འཆལ་བའི་ཚུལ་བྲིམས་ཅན་དག་གིས། ཆོས་གོས་
རབ་རྒྱུ་བསྐྱོས་གྱུར་ཀྱང་། ཉད་པས་སྦྱིན་པ་ཅི་ཟོས་པ། རྩོ་ལུམ་འབར་བ་མིན་
པ་འདྲ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། **ཡུང་གླེང་གཞི་ལས།** ཚུལ་
རྟོག་པོ་བྲིམས་ཉམས་པ་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ལ་རྟུང་བའི་རྟིང་

པ་གཅིག་ཙམ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པར་མི་གནང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷ་པ་བྱ་ལོན་གྱི་ཚུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱད་པ་ནི།

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་པ་ལེ་ལོ་ཅན་སྤྱབ་མི་ཕོད་པ་ལ་ནི་བྱངས་པ་དང་། ཉེ་བར་སྤྱད་པ་བྱ་ལོན་དུ་འགྱུར་རོ། **ཁྲི་ཀ་ལས།** ཆོ་རབས་གཞན་ལ་སྦྱིན་བདག་དེ་ལ་དབྱ་འཇལ་བ་དང་། དེའི་བྲན་གཡོག་དང་ཐུགས་ལ་སོགས་པར་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ་ཞེས་སོ། **ལུང་ལས།** ཞིང་པ་དང་ཚོས་སྤྱང་ལྷ་བརྒྱར་སྦྱེས་པའི་གཏོན་རྒྱུད་གསུངས་པ་དང་སྤྱར་རོ། །དགོ་འདུན་གྱི་མཚམས་གྱི་ནང་ཉིད་ན་གང་ཟག་གི་གཟུག་ལག་ཁང་ཡོད་པ་དེའི་རྟེན་པས་འཚོ་འམ། གང་ཟག་གི་གཟུག་ལག་ཁང་མཚམས་གྱི་ཕྱིར་རོལ་ན་འདུག་པ་དེའི་རྟེན་པས་འཚོ་ཞིང་། མཚམས་གྱི་ནང་ན་གནས་པ་ལ་ནི་མཚམས་དེར་གཏོགས་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་རྟེན་པ་ཡང་འོས་སོ། །གང་ཟག་གིས་སྤྱར་བའི་རྟེན་པ་དང་། །དགོ་འདུན་གྱི་རྟེན་པ་གཉིས་ཀ་དབང་ངོ་ཞེས་ཁྲི་ཀ་ལས་སོ། །གནས་ཁང་འདི་ན་སུ་གནས་པ་དེ་ལ་རྟེན་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་ཁུད་པར་འབུལ་ལོ། །ཞེས་ངེས་པར་བྱ་བའི་གནས་ཁང་ན་དགོ་སྤྱོད་གནས་ན་ཡང་ངོ་སྟེ། **ཁྲི་ཀ་ལས།** གནས་ཁང་དེའི་རྟེན་པས་འཚོ་བ་ལ་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་རྟེན་པ་འོས་སོ་ཞེས་པ་སྟེ། གནས་ཁང་དེའི་རྟེན་པ་དང་མཚམས་དེའི་དགོ་འདུན་གྱི་རྟེན་པ་དེ་གཉིས་ཀ་དབང་ངོ་ཞེས་སོ། །ངེས་པའི་གནས་ཁང་དེ་དགོ་སྤྱོད་རྣམས་ལ་རེས་མོས་

བསྐྱོའོ། །དེའི་རྟེན་པ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གང་ཟག་གཅིག་ལ་མི་སྦྱིན་ནོ། །

ལྷ་བཞི།

ཕྱགས་ལས་བྱས་པའི་སྣོད་སྦྱད་དག་ལས་ལྷ་བཞེད་དང་། ལྷ་བཞེད་བྱིན་
བྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་མི་རུང་བ་ཆུང་རུ་དང་། ལན་མྱའི་སྣོད་དང་། ཕྱགས་ལས་བྱས་
པའི་ཟོ་ཕོར་ཁང་རྒྱུམ་(༤༦༡)བ། འདྲ་བ་མཐོན་པོ་རང་ཟབ་རིང་བ་དང་། ལྷེ་ལུ་
མིག་གྲོག་པོ་དང་། གྲི་གྲུག་དང་། ཁབ་དང་། སེན་མོ་བཅད་པ་དང་། ཉལ་ཟེ་
དང་། ཐལ་ཕྱགས་ནི་མི་འཛོག་པ་དང་། ལྷ་རེ་དང་། སྤྲ་ར་དང་། ཕོར་བྲུ་དག་ནི་
བགོ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །སའི་སྣོད་སྦྱད་དག་ལས་ནི་ལྷ་བཞེད་དང་། ལྷ་བཞེད་
ཆུང་རུ་དང་། སྤྲ་ར་དང་། ལུམ་པ་དང་། བྱ་མ་ལུམ་དང་། གཞོང་པ་དང་།
རིལ་བ་སྦྱི་སྦྱགས་དང་། ལྷ་སྣོད་དག་བགོ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །ཁྲི་ནི་རིན་པོ་ཆེ་
ལས་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་མན་ཆད་ནས་ཕྱགས་ལས་བྱས་པའི་བར་དག་བགོ་
བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །

རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱས་པའི་ཁྲི་དེ་རི་ལྷ་ར་བགོ་ཞེ་ན། བརྟེས་ཏེ་
བཙོངས་ཏེ་བགོ་བར་བྱའོ། །ཤིང་ལས་བྱས་པའི་ཁྲི་ནི་བགོ་བར་བྱ་བ་ཉིད་མ་
ཡིན་ནོ། **མ་མོ་ལས།** ཆོན་ཆེན་པོ་ལྷ་ནི་མི་བགོ་འོ། །ཆོན་ཕྱི་ནི་**ལུང་མ་མོ་ལས།**
མཐོང་བྱན་ལེབ་རྒན་ཕྱི་དང་། རྒྱ་སྦྱགས་དང་། ལུང་ལུམ་དང་། མཚལ་དང་ལྷ་
ནི་སྤྲ་ལྷའི་རི་མོ་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཞག་གོ། །དེ་ལྷ་ར་ལྷ་ལས་གཞན་པའོ་སྟེ་བགོ་བར་

བྱ་བ་ཉིད་དོ། །ལྷ་ལས་གཞན་པའི་ཚོན་ཅི་བགོ་བར་བྱ་བ་དེ་ཡང་ཚོན་ཅིའི་དོ་
 བུའམ་ཕྱེ་མ་ལྟ་བུ་མ་བསྐྱོལ་བ་བགོ་བར་བྱའི། བསྐྱོལ་བའི་ཁུ་ཡིན་ན་ནི་མི་
 བགོའོ། **འགྲེལ་རྒྱུད་ལས།** མ་བཙོས་པ་ནི་བགོ། བཙོས་པ་ནི་མི་བགོ་ཞེས་
 སོ། །

ཚེ་ཕི་ཚེ་པོ་བསྐྱེལ་བའི་ཁུ་བ་ཞིག་རྟེན་ན་རི་ལྷར་བྱ་ཞེན། ཚེ་ཕི་ཚེ་པོ་
 བསྐྱེལ་བ་ནི་ཁ་བསྐྱར་བར་བྱ་བའི་གོས་ལ་སྐྱར་བ་ཉིད་དོ། ཚེ་ཕི་ཚེ་པོ་
 བསྐྱེལ་བ་དེ་གང་གི་གོས་ལ་སྐྱར་ཞེན། དག་འདུན་གྱི་གོས་ཁ་བསྐྱར་བ་ལ་སྐྱར་
 བར་བྱའོ། གཏུག་དགའ་ར་བ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་དང་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་
 བྱེད་གྱིས་གཞི་དང་། དག་འདུན་གྱི་གནས་མལ་དག་ནི་བཙོང་བར་བྱ་བ་ཡང་
 མ་ཡིན་ནོ། དེ་དག་ནི་གཏའ་མར་བཞག་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། གོས་ཚེ་
 ཚེ་(༢༤༡ནོ)པོ་ཁ་བསྐྱར་བ་ནི་གང་ཟག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱ་བ་
 ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། དག་སྟོང་གིས་པ་མ་ཟས་དང་གོས་གྱི་འཚོ་བས་མཐུད་མ་
 བཏང་བར་བྱའོ། རི་ལྷར་བཏང་བར་བྱ་ཞེན། གལ་ཏེ་དག་སྟོང་རང་ལ་ལྷང་
 བཟེད་དང་ཚོས་གོས་ལས་ལྷག་པའི་རྟེན་པ་གཞན་མེད་ན་ཡོན་བདག་ལས་
 བསྐྱར་ཏེ་བཏང་བར་བྱའོ། བསྐྱར་ཏེ་མ་གྲུབ་ན་རང་གི་ཟས་གྱི་སྐལ་བ་
 ལས་བྱེད་པ་མ་ལ་སྦྱིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། གོས་དངོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་། རྟེན་པ་རྣམ་པའི་སྒྲིད་པ་

དང་། ཁ་དང་གི་ལ་ཅི་ལྟར་བསྐྱབ། སྐབས་སྐྱེ་མ་མཐར་སྐྱར་བའོ། འད་པོ་ལ།
ཆོས་གོས་བྱེ་བྲག་བསྐྱབ་བྱ་དང་། གོས་ལྟག་མི་རུང་བསྟེན་པའི་ཚུལ། གོས་
གསུམ་བསྟེན་པའི་བྱེ་བྲག་བསྟེན། སྤང་ལུང་ཕྱིར་བཅོས་ཁྱད་པར་དང་། གོས་
ལ་མི་མཐུན་ཁྱེན་གཞན་སྤང་། འད་པོ་ནི།

ལུང་ཕྱན་ཆོགས་ལས། མཛེས་དགའ་བོ་འོང་བ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱོན་ནོ་
སྟམ་སྟེ་ནོར་བ་ན། དག་སྤོང་གཞས་བརྟན་དག་ཀྱང་ལུང་བར་བྱེད་ནས་བགའ་
སྟལ་བ། འདི་ནི་སྟོན་པའོ། འདི་ནི་ཉན་ཐོས་སོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་གེས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་མཛེས་དགའ་བོའི་ཆོས་གོས་དག་ལ་ཐིག་ལེ་བྱོས་ཤིག ཅེས་སོ། འདི་
བཞིན་དུ་དག་སྤོང་གཞན་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་གོས་དག་ལ་ཐིག་ལེ་
བྱའོ་སྟེ་ཆོན་གྱིའོ། ཆོས་གོས་དེ་དག་ལ་མཚན་མ་གདབ་པོ། ཞེས་པ་ནི་གོས་
གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་**ལུང་གཞི་ལས།** རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྟོང་པོས་དག་སྤོང་དང་
ལུ་སྟེགས་འཆོ་བ་པ་ནོར་ནས་སྤྱང་བོ་ཆེ་ལས་བབས་ནས་འཆོ་བ་པོ་ལ་ཕྱག་བྱས་
པ་ལས་ཆོས་འདི་པའི་མཚན་མར་སྤྱིར་ཆོས་གོས་བྱ་བར་གསུངས་ལ། **ལུང་གླེང་**

གཞི་ལས། དག་སྤོང་གི་གོས་དང་། ལུ་སྟེགས་ཀྱན་དུ་རྒྱ་བའི་གོས་བཅག་གིས་
བཅོམ་པ་དག་ཆོས་རྒྱན་པས་འཕྲོགས་ན་༡༩༥༡བ་ཤྱིས་གོས་དེ་དག་སྤྱར་
གཏད་པ་ན། གོས་དེ་དག་ངོ་མ་གེས་ནས་ཆོས་གོས་ཀྱི་མཐར་སྐྱབ་ཆའི་ཐིག་ལེ་
བྱོས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་འདིར་བསྟུས་པའོ། ཆོས་གོས་ཀྱི་སྤྱར་སྐྱབ་

ཆའི་ཐིག་ལེ་ནི་མཚན་མ་དེ་ཞེས་བྱའོ། །ཚེན་གྱི་ལས་བྱ་བ་ན་གོས་གཟར་ཐག་
ལ་གདགས་པའི་ཕྱིར་ཚས་གོས་གྱི་སྒྲར་ལུང་དག་ཀྱང་གདགས་པར་བྱའོ། །ཁ་
ཚར་དང་ཕུན་ཚར་བཅད་འཕྲོ་ཅན་གྱི་མཐར་ཆག་བྱའོ། །སྒྲུལ་སྒྱར་མ་ཡིན་པ་
དག་ལ་དྲས་ཏེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱ་བ་ངེས་པ་མེད་དོ། །ཟླ་འཛོག་གི་རྒྱ་ཀར་
ཁུངས་དྲངས་པའི་**ལུང་མ་མོ་ལས།** སྒྲུལ་སྒྱར་ནི་ངེས་པར་དྲས་ཏེ་བྱའོ། །ཟླ་
གོས་དང་མཐར་གོས་ནི་ངེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། **ཁེ་ཏོག་ཐོང་རྒྱུད་**
ལས། སྒྲུལ་སྒྱར་ངེས་པར་དྲས་ཏེ་བཅད་། །གཞན་དག་མ་ངེས་གང་གི་
ཕྱིར། །འདོད་རྒྱུང་རང་གི་ཚས་གོས་གྱི། །ལས་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱལ་འགྲུབ་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་སོ། །ཆར་འབབ་པ་དང་། ཆར་འབབ་པར་དོགས་པ་དང་། བགོད་
པར་བྱ་བ་རྒྱུང་གིས་ཚོད་པར་འགོ་བ་དང་། གནང་བ་སྦྱིན་པ་དང་། སྒྲ་བརྒྱུང་
བཏིང་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུན་དེ་ལྟ་བུ་དག་མེད་པར་**རང་འགྲེལ་དང་རྒྱ་ཀ་ལས།**
སྒྲུལ་སྒྱར་མ་དྲས་པ་དེས་གྲོང་དང་། ཁྱིམ་གཞན་དུ་འཇུག་པ་དང་འདུག་པར་མི་
བྱའོ་ཞེས་སོ། །རྒྱུན་དེ་ལྟ་བུ་དག་མེད་པར་སྒྲུལ་སྒྱར་མེད་པའམ། སྒྲུལ་སྒྱར་མ་
དྲས་པ་དེས་ལྷ་སྟགས་ཅན་གྱི་གནས་སུ་ཡང་འཇུག་པ་དང་འདུག་པར་མི་བྱའོ་
ཞེས་སྒྲ་མ་དེ་བཞིན་ནོ། །ལྷ་སྟགས་ཅན་གྱི་འདུག་གནས་དེ་ན་ལྷ་སྟགས་ཅན་
དག་འཁོད་ཅིང་། ལྷ་སྟགས་ཅན་ཉི་ལྔ་གནས་ན་རྒྱུན་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཡོད་ཀྱང་
འདུག་གནས་དེར་སྒྲུལ་སྒྱར་མེད་པར་འཇུག་པ་དང་འདུག་པར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བེའུ་ཐུག་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་ཙན་ཆོས་གོས་གསུམ་པ་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་མི་རྫོབ་
བོ། །སྤྱི་ཙན་དེ་༼༤༥༽ནི་བགོ་བའི་གོས་སུ་མི་བསྟེན་ནོ། །སེང་རས་དང་སྒབ་
མོར་བྱས་པ་སེང་བ་དག་བདག་གིར་བྱའོ། །སེང་བ་དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །བཞི་
གང་ཞེ་ན། བལ་ལས་བྱས་པ་དང་། ཟར་མ་ལས་བྱས་པ་དང་། དུ་ཀྱུ་ལ་ལས་
བྱས་པ་དང་། རས་བལ་ལས་བྱས་པ་འོ། །སྤྱི་དམའ་བ་ལ་སོགས་པ་རས་བྱི་རྣམ་
པ་མང་བ་གཞན་དག་ཀྱང་བདག་གིར་བྱར་རུང་ངོ་། །ལྷ་བ་སྣམ་ཐུག་སྤྱི་རིང་པོ་
ཙན་ཡང་བདག་གིར་བྱར་རུང་ངོ་། །དྲི་མ་དང་གིག་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་པ་
མེད་ན་ལྷ་བ་དེ་སྤྱི་བྱིར་བསྟེན་ཏེ་བགོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། །སྤྱི་བྱིར་བསྟེན་པ་ལས་
གཞན་ནང་དུ་བསྟེན་ཏེ་གྱོན་རུང་བའོ། །གཞོད་པ་ཡོད་ཀྱང་ལྷ་བ་དེ་སྤྱི་སྟོག་དེ་
བཞིན་དུ་གྱོན་པས་བཅག་པར་མི་བྱའོ། །སོག་པོ་པར་སིག་གི་ལྷ་བ་དང་བེའུ་
ཐུགས་དང་པར་ཐང་ཁྱ་བོ་གང་ཟག་གིས་བདག་གིར་མི་བྱའོ། །འཆགས་སར་
པར་ཐང་གི་གདིང་བ་མཛོད་པར་བྱའོ། །མདོ་སྤྱི་མ་དང་མི་འགལ་ཏེ་སྦྱིན་བདག་
ལ་ཡིད་བརྟན་པས་སོ། །འཆག་པའི་ཆེ་ཏྲག་རྒྱ་ལམ་གཅིག་རྒྱ་བཅག་པར་མི་
བྱའོ། །པར་ཐང་སོགས་རལ་ན་སྤྱིར་བཙོས་རྣམས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་བརྩམས་པ་དང་།
རྟན་པ་རིང་པོ་དེ་དག་སྤྱོན་པ་རིང་པོ་དག་སྤྱོན་པས་སྤྱིར་བཙོས་པར་
བྱའོ། །སྤྱིར་བཙོས་མི་རྣམས་པ་ཡིན་ན་འཆགས་ས་དེ་ཉིད་དུ་གཅི་བ་དང་སས་

བྱུག་པར་བྱའོ། །སྤྱི་ཅན་དང་སྤྱི་དམའ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྲར་བསྟན་པ་དེ་དག་
ལས་གཞན་བཅང་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་ནི་མི་འཆགས་པས་རི་ལྟར་
བཅང་བར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱིན་བདག་ལ་ཡིད་བརྟན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ། སྤྱི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་དགོས་པའི་དོན་ནི། ཆོས་གོས་བསྟན་པས་དགོ་སྤྱོད་བདེ་བ་ལ་རེག་
པར་གནས་པ་དང་། སྤྱིན་བདག་གིས་བསོད་ནམས་བོབ་པའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་ལྟ་ལས། །༢༤༥བ།དང་པོ་གོས་དེ་རྒྱ་གང་
ལས་བསྐྱབ་པ་ནི། ལོག་འཆོ་སྤངས་གིང་ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་ལས་བསྐྱབ་
པའོ། །

གཉིས་པ་ཚུལ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ནི། ཆོས་གོས་བྱ་བ་དང་བྱུབས་པ་དང་བཟུ་
བ་དང་ཁ་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་གཞུང་དུ་སྤྲར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་གོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་གོས་ལ་རེགས་གསུམ་
དུ་དབྱེ་སྟེ། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་གོས་དང་། ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་གོས་དང་།
མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་གོས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་དངོས་དང་སྟན་ཆོགས་གཉིས་
སོ། །དེ་ཡང་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་གོས་དངོས་ནི། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གོས་རེ་རེ་བ་
ཉིད་དུ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྤྲམ་སྤྱར་
ལྟ་བུའོ། །ཆོས་གོས་སུམ་སྤྱུག་དུ་མ་སྤྲ་བརྒྱད་དུ་བཏིང་ན་སྤྲམ་སྤྱར་གསུམ་ལ་

དག་སྤྱོད་གཅིག་གི་ཆ་ནས་ཀྱང་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་གི་ཆོས་གོས་སྤྱོད་གི་བྱིན་
རྒྱལ་གསུམ་འཆགས་ཏེ། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་གི་གོས་རེ་རེ་བ་ཉིད་དུ་བསྟེན་པའི་
དམིགས་བསལ་ཡིན་ནོ། །འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་གི་གོས་ཕྱན་ཆེགས་ནི་ལྷ་དང་སྐྱ་
རགས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་གི་སེམས་ཀྱིས་བརྟགས་པ་འཆགས་
པ་རྣམས་སོ། །ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་གི་གོས་དངོས་ནི་སྦྱུལ་སྦྱར་གྱི་ཐེབ་ལྟ་བུ་སྟེ།
ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱིན་རྒྱལ་འཆགས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་
གི་གོས་ཕྱན་ཆེགས་ནི། ལྷའི་ཐེབས་དང་སྐྱ་རགས་ཀྱི་ཐེབས་ལ་སོགས་པ་སྟེ་
ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་གི་སེམས་ཀྱིས་བརྟགས་པ་འཆགས་པ་རྣམས་སོ། །མཐོ་བའི་
ཡོ་བྱད་གི་གོས་དངོས་ནི། དར་ཡུག་དང་རས་ཡུག་ལ་སོགས་པ་གོས་སམ། རྩོད་
རམ། སྦྱོར་པའི་བྱིར་རམ། ཀྱང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པར་བསྐལ་བ་འམ། རྩོད་ཉིད་
དུ་བསྐལ་བ་སྟེ་མཐོ་བའི་ཡོ་བྱད་གི་བྱིན་རྒྱལ་འཆགས་པ་རྣམས་ཡིན་
ནོ། །མཐོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་གོས་ཕྱན་ཆེགས་ནི། དར་ཁ་བྱེད་དམ་
རས་ཀྱི་དུམ་བུ་བྱུག་གྱུ་བཞིར་མ་ལོངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མཐོ་བའི་ཡོ་བྱད་གི་
སེམས་ཀྱིས་བརྟགས་པ་འཆགས་པ་རྣམས་སོ། །

བཞི་བ་ཆོས་གོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་རྩྱལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དགོས་
པའི་དོན་ནི། འཆང་འཛོག་གི་ལྷུང་བ་ཁེགས་པ་དང་། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་
ཆོས་གོས་མེད་པའི་ཉེས་པ་ཁེགས་པ་འོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་ཡུལ་གང་གི་མདུན་དུ་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། །ཡུལ་དག་སྤྱོད་ཆོས་བདུན་ལྟན་གྱི་མདུན་དུའོ། །ཡུལ་མེད་
ན་ནི་རང་གཅིག་ཤུས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་གནས་ནས་ལྷུང་བས་ཀྱང་ངོ་
། །ཞེས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་སྒྲིམ་
པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྟན་པ་དང་། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་།
ལུས་ཐ་མལ་པར་གནས་པའོ། །དག་སྤྱོད་གི་སྒྲིམ་པ་ལེན་ན་ནི་དག་ཚུལ་གྱིས་
ཀྱང་ཆོས་གོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱའོ། །སྒྲིམ་པ་གཏན་ནས་མེད་པ་འགའ་
ཞིག་གིས་ཀྱང་ཆོས་གོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མ་སྐྱེས་པ་འཆང་
ལྷུང་ལ་སྤྱོད་ན་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་དགག་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དངོས་པོ་གང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཆོ་བའི་
ཡོ་བྱད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་དངོས་པོ་ནི། གོས་རུང་ཞིང་ཆད་དང་ལྟན་པ་
སྤར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་མ་འབྲེལ་བའོ། །དམིགས་བསལ་ནི་གོས་མི་རུང་
བ་ལ་ཡང་རྒྱུན་དབང་གིས་བྱིན་རྒྱབས་འཆགས་ལ། ཆད་ལས་ལྟག་པ་ལ་ཡང་
སྤར་བརྒྱུད་གི་བྱིན་རྒྱབས་འཆགས་གིང་། སྤར་བྱིན་རྒྱབས་དང་ལྟན་པ་ལ་ཡང་
དག་སྤྱོད་མས་ལྷན་བ་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་འཆགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལྟག་པའི་ཡོད་བྱད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་༼༤༤༥བ༽པའི་དངོས་པོ་

ནི། གོས་རུང་ཞིང་ཚད་དང་ལྡན་པ་སྒྲར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་མ་འབྲེལ་པ་
སྟེ་སྒྲར་དང་འབྲེལ། །འདི་ལ་ནི་སྒྲར་གྱི་དམིགས་བསལ་གསུམ་པོ་མེད་དོ། །

འདིར་ཅང་དུ་ན་རེ། ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་ནི་གོས་ཚད་དང་ལྡན་ན་
མི་རུང་བ་ལ་ཡང་འཆགས་ཏེ། **སོ་སོར་ཐར་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་**

ལས། དབྱིབས་མི་རུང་བ་རྒྱུམ་པོ་ནི་མཁན་པོ་ལ་ཡིད་བརྟན་ཏེ་བཅང་བར་བྱའོ་
ཞེས་བཤད་པས་ཤེས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱ་ག་རྒྱ་གསུམ་སོགས་འགྲེལ་པ་དེའི་
རྗེས་སུ་མི་འབྲང་སྟེ། **ཡུང་ག་ཞི་དང་ཀླུ་ག་ཏམ་ལས།** རུང་བར་མ་བགྱིས་པར་
རུང་བ་བགྱིས་པར་འོས་པ་འདི་ཞེས་རུང་བ་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་
ཞིང་། རིགས་པས་ཀྱང་གནས་སྐབས་རྒྱུན་དབང་གིས་གནང་བ་ལས་གཞན་
པའི་ཆེན་གོས་མི་རུང་བ་རྣམས་ལོངས་སྟོང་མ་བཀག་པར་ཐལ་བར་གྱུར་ཏེ།
གོས་མི་རུང་བ་ལ་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་འཆགས་ལ། ཡོ་བྱད་དེར་
བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་ནི་ལོངས་སྟོང་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཟུར་སྒྲ་མ་
ཁྱོད་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་སོ། །དེས་ན་གོས་མི་རུང་བ་དེ་དག་སྟོང་རང་གིས་བསྐྱབ་
ཏུ་མི་རུང་ལ། སྦྱོན་བདག་གིས་ཡུལ་ན་སྦྱོན་བདག་དེ་ཉིད་ལ་ཡིད་བརྟན་དེ་
བཅང་བ་དང་། །ལོངས་སྟོང་པ་གནང་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དངོས་ནི། གོས་སྒྲ་གང་
ཡན་ཆད་གྱི་ཚད་དང་ལྡན་པ་དང་སྒྲར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་མ་འབྲེལ་

བའོ། །མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་བྱིན་ལྡབས་འདི་ནི་གོས་མི་རུང་བ་ཡང་འཆགས་ཏེ།
རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཁོ་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པར་མ་ངེས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ནི་དཀར་པོ་
ཉིད་དང་། ཁ་ཚར་དང་ཕུན་ཚར་དང་བཅས་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། །

བཞི་པ་ཚོ་ག་གང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི་སྤྱོད་དངོས་མཁུག་གསུམ་སྟེ་
ཀུལ་ག་ཏམ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་བྱིན་༼༤༥༽ཀྱིས་བརྒྱབ་པ་འཇིག་པའི་རྒྱ་ནི། ལྷ་གས་ཀྱིས་རྒྱ་རབ་
སྟེ་གཞུང་ལས་ཆོས་གོས་བྱིན་ལྡབས་དབྱུང་དགོས་པར་གསུངས་ཀྱང་དབྱུང་བའི་
ཆོ་ག་ནི་འདུལ་བའི་ལུང་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་མ་གསུངས་སོ། །འོ་ན་དབྱུང་
བའི་ཆོ་ག་འདི་གང་ནས་རྟེན་ཅེས་འདྲི་ན། རྩོན་མངའ་རིས་སྟོད་ཀྱི་ཀར་ཤའི་རྒྱ་
དབའི་རྒྱབ་ལོགས་ལ་ཆོས་གོས་ཀྱི་བྱིན་ལྡབས་དབྱུང་བའི་ཆོ་ག་འདི་རྒྱ་ཡིག་ཏུ་
བྲིས་པ་རྟེན་དོ། །རྟེན་དང་གོས་ཞིང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་དང་། གཞན་ལ་བྱིན་པ་
ལ་སོགས་པའོ། །

ལྷ་པ་བསམ་པ་གང་གིས་བཅང་བ་ནི། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་གོས་ལ་རང་གི་
ཡིན་བསམ་པ་དང་། ལྷ་ག་པོའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་གོས་ལ་གཞན་གྱི་ཡིན་བསམ་པ་དང་།
མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་གོས་ལ་རང་གཞན་གྱུན་མོང་དུ་གང་མཁོ་བྱ་བའི་བསམ་
པས་བཅང་སྟེ་རང་རང་གི་ཆོ་ག་ལས་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་གོས་བསྟེན་ཚུལ། །མཐོ་བའི་ཡོ་བྱད་གོས་
བསྟེན་ཚུལ། །ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་བསྟེན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

སྒྲུང་དང་སྒྲ་གོས་དང་སྟེ། སྒྲ་གོས་འདི་ལ་འདུལ་བ་བསྒྲུས་པ་ལས་ཐང་
པ་ཞེས་བཤད་དོ། །མཐང་གོས་དང་ཞེས་པ་ནི་ནང་གོས་ཏེ་ཆོས་གོས་གསུམ་གྱི་
ཟླས་ཕྱེ་བའི་སྒྲ་དགོས་སོ། །མཐང་གོས་ཀྱི་ཉིན་མོའི་གཟན་ཤམ་ཐབས་དང་
ཞེས་པ་སྟེ། **ལུང་ལས།** སྤྱོད་ཤམ་ཐབས་བགོ་སྟེ་ཞེས་སོ། །ཤམ་ཐབས་ཀྱི་
གཟན་དང་ཞེས་རྒྱབ་མོའི་མཐང་གོས་ཀྱི་གཟན་ཏེ། རྒྱ་ལས་རྒྱབ་མོའི་གོས་
ཞེས་བཤད་དོ། **ལུང་ལས།** ཤམ་ཐབས་རྣམས་རྩལ་གྱིས་དྲི་མི་ཞིམ་པར་གྱུར་
ནས་བཀའ་རྩལ་པ། ཤམ་ཐབས་ཀྱི་ཐེབས་ཆོངས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་སོ། **ལུང་**
ལས། སྒྲུང་རྩལ་ཏེ་དྲི་མི་ཞིམ་ནས་བཀའ་རྩལ་པ། རྩལ་གཟན་དང་སྟོད་
ཆགས་ཆོངས་ཤིག་ཅེས་ལུང་ལས་སོ། །རྩལ་གཟན་མཆོན་མོའི་གོས་ཞེས་སྟན་
ཆོགས་འགྲེལ་པ་ལས་༼༤༥༽བོ།སོ། **ལུང་ལས།** རྩལ་གཟན་དེ་ཡང་དྲི་མི་
ཞིམ་ནས་བཀའ་རྩལ་པ། རྩལ་གཟན་གྱི་གཟན་དང་ཞེས་པ་ནི་ལུང་ལས་སྟོད་
ཆགས་ཀྱི་ཐེབས་ཆོངས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །གདོང་ཁྱིས་དང་རྣག་གཟན་དང་སྟེ་
རྩལ་སྒྲུག་དང་ཞེད་དུ་སྒྲུག་སུམ་པའི་གོས་སོ། །གཡན་པ་དག་པ་དང་སྒྲ་
བཟེད་དང་། གདིང་བ་དང་། དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་བཅང་བར་བྱའོ། །སྒྲུང་
སྒྲུང་སོགས་ཆོས་གོས་གནང་བ་དེ་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏེ་བཅང་བར་

བྱའོ། །མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་གྱི་གོས་ཀྱང་རོ་སྟེ་རས་ཡུག་ལྟ་བུ་ཟོང་ལ་སོགས་པ་
གང་མཁོ་བྱེད་པར་བསྒྲུས་པའོ། །མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་གྱི་གོས་དེ་ནི་དཀར་པོ་ཉིད་
དང་། ཁ་ཚར་སྐྱ་ཚར་དང་བཅས་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དགེ་འདུན་གྱི་
ཡིན་ན་ཡང་རོ་སྟེ་དཀར་པོ་ཉིད་དང་སྐྱ་ཚར་ཉིད་དང་བཅས་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་
མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་དང་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་ལྟག་པའི་ཡོ་
བྱད་གྱི་གོས་དུ་མ་ཡང་གཞན་ལ་ཡིད་བརྟན་པའི་སྒོ་ནས་རུང་བར་བྱས་ཏེ། ལྟག་
པའི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏེ་བཅང་བར་བྱའོ། །**བསྐྱས་པ་ལས།** གང་ཟག་
ཅི་འདྲ་བས་ཆོས་གོས་ལྟག་པར་བཅང་བར་བྱ་ཞེན། འཕྲོ་བ་པ་ཉུང་བ་དང་།
བདེ་བས་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷ་ལས་ཆེ་འཕྲོས་པ་དང་། དངོས་པོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་
དང་། ཅན་བ་དང་། རྩལ་དང་བྱི་མ་མང་བ་དང་། ཤིག་དང་སྟོ་མ་མང་བ་དང་
། འབྲུག་པ་མང་བའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། ཞལ་ཏ་བྱེད་པ་ལས་གྱི་མཐའ་
མང་བ་དང་། ཆོས་གོས་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དག་ལ་གཉེན་པོ་
སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྟོབས་ཅན་གྱིས་སོ་ཞེས་གང་ཟག་དགུས་ཆོས་གོས་ལྟག་པ་
འཆང་དུ་གནང་བར་གསུངས་སོ། །ལྟག་པའི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོ་བ་པ་ན་
སེམས་མི་བརྟན་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་ཏེ་དེའི་མིང་གིས་རུང་བར་མི་བྱའོ། །ཡིད་

བརྟན་པ་ལ་ནི་༼༤༥ན༽ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དགོས་སོ། །བསྟན་
བར་མ་རྫོགས་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་ཏེ་དེའི་མིང་གིས་རུང་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་
བས། ཡུལ་བསྟན་བར་རྫོགས་པ་དགོས་ཞེས་བྲགས་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །གང་ལ་
ཡིད་བརྟན་པ་དེའི་མངོན་སུམ་དུ་རུང་བར་མི་བྱའོ། །**ལུང་ལས།** གང་ལ་ཡིད་
བརྟན་པའི་དགེ་སློང་དེ་ཡུལ་གཞན་གྱི་མཆོད་པ་རོལ་དུ་གནས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་
ན་ཡང་རུང་བར་བྱར་རུང་ཞིང་སྤར་བྱས་པ་ཡང་མི་ཉམས་སོ་ཞེས་སོ། །གང་ལ་
ཡིད་བརྟན་པའི་དགེ་སློང་དེ་ཤི་ན་རུང་བ་ཉམས་སོ། །ཤི་བ་ཁོ་ནས་འཇིག་གམ་
ཞེན། ཤི་བར་ཤེས་ནའོ། །ཤི་ཡང་ཤི་བར་མ་ཤེས་ན་རུང་བ་མི་འཇིག་གོ་ཞེས་
བྲགས་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །བབས་སམ་པམ་པ་བྱུང་ངམ་མཆོན་གྱུར་ཏེ་དེ་ལྟར་
ཤེས་ན་ཡང་འཇིག་པར་མངོན་ཏེ་འདི་ལ་ཆོ་ག་རྣམས་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་བཤད་
བས་སོ། །རུང་བར་བྱས་པའི་དངོས་པོ་ནི་རུང་བར་བྱེད་པ་བདག་པོ་ཉིད་དོ་སྟེ།
གང་ལ་ཡིད་བརྟན་པའི་ཡུལ་དེ་ནི་བདག་པོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྲགས་གྱིས་བསྟན་
ཏོ། །

བཞི་པ་ནི།

སྤང་ལྟར་བྱིར་བཅོས་པའི་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་སྤངས་པ་བདག་གིར་མི་
བྱའོ། །སྤངས་པའི་ལྟར་བྱེད་བྱིར་བཅོས་པའི་བྱིར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། སྦྱོར་པའི་
བྱིར་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་པོ། །སྤང་ལྟར་བྱིར་བཅོས་པ་ན་དངོས་པོ་དེ་སུ་

ལ་སྤང་ཞེ་ན། དག་སྤོང་གང་ཟག་གཅིག་ལ་སྤང་བར་བྱའོ། །དག་སྤོང་མ་དང་
བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་སྤང་བར་མི་བྱའོ། །དག་འདུན་ལ་སྤང་བར་མི་
བྱའོ། །གོ་བ་མི་གསལ་བ་སྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྤང་བར་མི་བྱའོ། །སྤྱན་
ཅིང་ཚུལ་མི་ཤེས་པ་ལ་མི་སྤང་རོ། །སྤང་ལྟར་བྱིར་བཅོས་ཟིན་ཀྱང་སྤངས་པའི་
རྗེས་དེ་བདག་པོ་ལ་མ་བྱིན་ན་བདག་པོ་རང་གིས་སྤང་རོ། །སྤངས་ཀྱང་མ་སྟེར་
ན་མཐུས་ཀྱང་དགུག་གོ། །

ལྷ་པན།

གོས་ག་༼༤༤བ༽བྱར་ལ་སོགས་པའི་བྱི་དག་གིས་བགོས་པས་བཟུས་ཏེ་
བསྐོ་བར་བྱའོ། །གོས་ལ་ས་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་མ་དག་གིས་གོས་ན་སྐྱུགས་
ཏེ་འོ། །སྐྱུམ་གྱིས་གོས་ན་རྩུབ་ཆལ་གྱིས་རྩུབ་པར་བྱས་ཏེ་འོ་སྟེ་ཐལ་ཚུལ་
སོགས་པས་བསྐྱབས་ཏེ་བགོ་བར་བྱའོ། །ཆར་བབ་པའི་ཆེ་ཡང་གནས་སྟེང་
གཡོགས་ཡོད་པ་ནི་དག་འདུན་གྱི་གོས་དག་སྤོང་གིས་གོན་དུ་རུང་མོད་
གྱི། །ཆར་འབབ་པའི་ཆེ་སྤྲ་གཤམ་མེད་པར་དག་འདུན་གྱི་གོས་མི་བགོ་བར་
བྱའོ། །བཟུ་བཤལ་དང་། ཆོན་དང་། ལྟང་བཟེད་གྱི་ལས་དང་། ཤིང་གཤག་པ་
ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་དག་འདུན་གྱི་གོས་མི་བགོ་འོ། །

གཉིས་པ་ལ། བཅོལ་འཆོལ་བྱིན་པ་ཡིན་མིན་དབྱེ། རྟིང་སྤང་མི་སྤང་བྱེ་བྲག་
དབྱེ། རྟིང་བགོ་གསུམ་དང་མི་བགོ་ལྷ། རྟིང་དབང་མི་དབང་དབྱེ་བ་

ཞལ། ཟས་རྟེན་འབྲིམ་པ་རི་ལྟར་བསྐྱབ། །དང་པོ་ནི།

མི་གཉིས་སམ་མང་པོས་དག་སྒྲོང་ལ་རྩ་ས་བཙུལ་ཏེ་བཞག་ནས་རེད་ཅག་
 ལྟན་ཅིག་འཆོགས་ཏེ་ལེན་དུ་འོང་བ་ཉིད་ལ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་མ་བསྒྲོ་ན། བྱིས་
 རྩ་ས་དེ་ལེན་པའི་ཆེན་དང་པོ་ནས་བཙུལ་དུ་འོང་བའི་གང་ཟག་གཅིག་གཉིས་
 དང་བུལ་བའི་བྱིར་དང་པོ་ནས་བཙུལ་དུ་འོང་བའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་མ་
 འཆོགས་ཀྱང་འདོམས་པར་བྱེད་པ་རྩ་ས་དེ་འཆོལ་དུ་འོང་བ་གང་རུང་ཞིག་ལེན་
 དུ་འོང་བ་ལ། དག་སྒྲོང་གིས་རྩ་ས་དེ་བྱིན་པ་ནི་ཡང་དག་པར་བྱིན་པ་ཉིད་གྱི་
 བྱངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་ལུང་ནི་སྐྱེ་བོ་བཞིས་དག་སྒྲོང་ལ་གོས་
 གཏམས་པར་གྱུར་པ་གཅིག་གིས་ལེན་ན་སྦུལ་བར་བབྱེད་ཏེ་བ་ལའོར་སྦྱིན་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །རེད་བཞེས་འཆོགས་ན་བྱིན་ཅིག་ཅེས་བསྒྲོ་ན་ནི་གཅིག་
 གམ་གཉིས་ལེན་དུ་འོང་ན་མི་སྦྱིན་ནོ། །རྩ་ས་དེ་འཆོལ་ཞིང་འདོམས་པར་བྱེད་
 པ་གོགས་དང་བཙས་པ་དེ་ལས་གཞན་ལེན་པར་བྱེད་པ་ལ་མི་སྦྱིན་
 །༢༤༧། རྟོ་རྟེན་བདག་པོ་མ་ཡིན་པས་ཐོབ་ཀྱིས་དུ་སྤང་བ་སྤང་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྦྱོན་པས་སྦུལ་ན་སྤང་དུ་རུང་ངམ་མི་རུང་སྟམ་ན། སྦྱོན་པས་དག་སྒྲོང་རང་གི་
 ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྦྱོན་པ་དེའི་བྱིམ་ནས་སྤངས་པ་ལ་རྩ་ས་དེ་དག་སྒྲོང་གིས་
 སྤང་བར་མི་བྱའོ། །ལ་སྤྲད་ནོར་གཅིག་ན་བྱིམ་བདག་གི་བྱ་ལས་རེ་ཞིག་བསྤྲད་

པ་དེས་ཐོའི་ཁྱིམ་ནས་སྤངས་ཏེ་རྫས་དག་སྤོང་ལ་འབུལ་ན་དེ་ལས་སྤང་བར་
བྱའོ། །དུར་ཁྱོད་ནས་རོའི་གོས་ཕྱིར་བསྒྲོག་པ་དག་སྤོང་ལ་འབུལ་ན་ཡང་སྤང་
བར་བྱའོ། །དུར་ཁྱོད་ནས་ཕྱིར་བསྒྲོག་པའི་གོས་དག་སྤོང་ལ་སྤུལ་བ་དེ་དག་
སྤོང་ལས་ཕྱིར་དགུག་ན་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །དུར་ཁྱོད་ཀྱི་རྫས་དེ་དག་སྤོང་ལ་སྤུལ་
ནས་དག་སྤོང་ལས་ཕྱིར་བཀྱག་པ་དེ་སྤྲར་ཡང་དག་སྤོང་ལ་སྤུལ་ཏེ་རྟེན་ན་སྤང་
ངོ། །

གསུམ་པ་མི་བགོ་བ་ནི་ལྟ་སྟེ།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་དཀོར་དང་། འདིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་གྱི་དཀོར་ནི་འདིར་མ་གཏོགས་ཏེ། དེ་ནི་དག་སྤོང་གི་
ནོར་ཉིད་དུ་བགོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞིང་དང་ལོ་ཐོག་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་
ཁུངས་དང་བགོ་བ་གསུམ་ནི། ཅུ་བ་དང་འབྲས་བུ་དང་གིང་དང་གསུམ་བགོ་
བར་བྱའོ། །དེ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ཟས་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་བ་འབྲས་གོ་ནས་ལ་
སོགས་པ་དང་། སྟོད་སྦྱང་ལ་སོགས་པ་དག་འདུན་གྱི་སྦྱི་བུངས་གང་ཟག་ལ་
བསྒྲོ་བས་ཉེ་བར་འཛོལ་བར་བྱ་བ་དང་། ན་བའི་རུང་བ་སྦྱན་ཁང་དུ་གཏོགས་པ་
ཨ་རུར་ལ་སོགས་པ་ནི་གང་ཟག་སོ་སོའི་བདག་གིར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བགོ་བར་མི་
བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི།

གྲོང་མཐའ་གནས་དང་དགོན་པའི་གནས་མཆོམས་ཐ་དང་པ་ན་དགོན་པའི་
གནས་དེར་དག་སྒྲོང་དག་དབྱར་གནས་ཏེ་དགག་དབྱེ་བྱས་ནས་མཆོམས་པོ་ཆེ་
བཅད་ཅིང་། གནས་མཆོམས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ན་དགོན་པར་དབྱར་

༼༤༧༽བཀྲའ་ཚུལ་སྒྱུར་བའི་སྒྱིན་བདག་གིས་དགོན་པ་དེར་གྲོང་མཐའ་བའི་དགོ་
འདུན་རྣམས་ཀྱང་བོས་ནས་མཆོད་སྟོན་བྱངས་ཏེ། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་
པ་ལུལ་བ་ན་སྒྱིན་བདག་གི་འདི་སྙམ་དུ་ཁོ་བོས་དགོ་འདུན་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་འབུལ་
བར་བྱ་སྟེ། རྟེན་པ་འདི་ནི་གང་དབང་བའི་དགོ་འདུན་དེས་ལེན་པར་འགྱུར་རོ་
སྙམ་སྟེ། དེས་རྟེན་པ་དགོ་འདུན་ལ་འབུལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་ན། དབྱར་གནས་དུས་
ཀྱི་མཆོམས་སུ་གཏོགས་པའི་དགོ་འདུན་དགོན་པ་བ་རྣམས་ཁོ་ན་དབང་ངམ།

རྟེན་པ་འབུལ་དུས་ཀྱི་མཆོམས་སུ་གཏོགས་པའི་དགོ་འདུན་རྣམས་ཀྱང་དབང་
ཞེ་ན། རྟེན་པ་ལ་ནི་ཞེས་ཏེ་རྟེན་པ་འདི་དགོ་འདུན་ལ་འབུལ་ལོ་ཞེས་དགོ་འདུན་
ཙམ་གྱི་ཕྱིར་འབུལ་བར་བྱེད་ན་དབྱར་གནས་པའི་རྟེན་པ་འདི་ལ་ནི། དབྱར་
གནས་པའི་དུས་ཀྱི་མཆོམས་སུ་གཏོགས་པའི་དགོ་འདུན་རྣམས་ཁོ་ན་དབང་བ་
ཉིད་དུ་འབྲུག་གོ། རྟེན་པ་དེ་གནས་ཀྱི་བསྟོབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟེ་བརྒྱུད་
གི་གཞི་ལྷ་བ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་**རྒྱ་གཡམས།** རྟེན་པ་དེ་དབྱར་གྱི་
གནས་དེ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེས་ན་རྟེན་པ་འབུལ་
དུས་ཀྱི་མཆོམས་སུ་གཏོགས་པའི་དགོ་འདུན་གཞན་གྲོང་མཐའ་བ་རྣམས་མི་

དབང་ངོ་། །ཐམས་ཅད་དུའམ་ཞེན། **ཀྲི་ཀ་ལས།** གལ་ཏེ་སྦྱིན་བདག་གིས་དག་
སྒྲོང་འདི་དག་དང་གཞན་དག་ལ་ཡང་འབུལ་ལོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་ཆད་པར་བྱེད་ན་
དེའི་ཆེ་གཞན་དག་གྱང་དབང་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད་དོ། །དབྱར་ཡུལ་རིང་དུ་གནས་
ནས་དབྱར་རལ་བ་ནི་དབྱར་གནས་པའི་རྟེན་པ་མི་དབང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་
ནོ། །གནས་ནས་སྤྱང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ན་དབྱར་གནས་པའི་རྟེན་པ་མི་དབང་ངོ་
། །ཁྲིའམ་རེ་ལྷེའམ་སྤང་ལེབ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་
མཆོམས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་མནན་པར་རྣམ་དེའི་སྤྲོད་དུ་འདུག་སྟེ། །**༼༤༥༥༽**ཆོ་
ག་གཅིག་གིས་གཙུག་ལག་ཁང་མཆོམས་ཐ་དད་པ་དུ་མར་དབྱར་གནས་པར་
ཁས་སྤངས་པ་ནི་དབྱར་གནས་པའི་རྟེན་པའི་སྐླལ་བ་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །དག་སྒྲོང་
གཅིག་གིས་རྣམ་ཀྱིས་མནན་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་བཞིར་དབྱར་གནས་པར་ཁས་
སྤངས་ན་ཡང་དབྱར་གནས་པའི་རྟེན་པའི་སྐླལ་བ་ནི་བཞི་མི་འོང་ངོ་། །སྐླལ་བ་
གཅིག་ཁོ་ནའོ། །གཅིག་དེ་གནས་གང་ནས་སྦྱིན་པར་བྱ་ཞེན། རྣམ་ཀྱིས་མནན་
ཏེ་གནས་པར་ཁས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་མཆོམས་ཐ་དད་
པ་དུ་མའི་གྲངས་རི་སྟེད་མནན་པ་རྣམས་སུ་བདག་ཉིད་གཏོགས་པར་བགྲང་
བའི་ཆ་བསྟུས་ཏེ་མི་གཅིག་གི་སྐླལ་བ་དབང་བ་ཉིད་དོ། །མཆོམས་གཉིས་
མནན་ན་མཆོམས་རེ་རེ་ནས་སྐླལ་བ་བྱེད་བྱེད་དབང་། མཆོམས་བཞི་མནན་
མཆོམས་རེ་རེ་ནས་བཞི་ཆ་རེ་དབང་སྟེ། དེ་དག་སྦྱིར་བསྟུས་པས་སྐླལ་བ་རངས་

པོ་གཅིག་སྒྲིབ་ནོ། །རྫས་ཀྱིས་མནན་ཏེ་གནས་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལས་གཞན་
པ་རྫས་ཀྱིས་མནན་པར་གནས་གཅིག་ཏུ་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྒྲངས་ནས་དེ་
མ་ཐག་ཏུ་གནས་ཐ་དད་གཞན་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་ཏེ། དགོ་སྒྲོང་གཅིག་གིས་
ཉི་མ་གཅིག་ལ་སྒྲིབ་ཏེ་མེ་ཀྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མར་དབྱར་གནས་པར་ཁས་
སྒྲངས་པ་ལ་ནི་དབྱར་གང་དུ་སྟོད་པ་ཡུན་རིང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་རྟེན་པ་རྣམ་པར་
བཞག་གོ། །གང་དུ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་གནས་དེ་གཅིག་ལུ་ནས་དེའི་རྟེན་
པའི་སྐལ་བ་རངས་པོ་གཅིག་སྒྲིབ་པར་བྱའི། གནས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནས་
སྐལ་བ་རེ་རེ་ཡང་མི་སྒྲིབ་ལ། དེ་དག་ནས་ཆ་བསྐྱུ་བ་ཡང་མི་བྱའོ། །དགོ་ཚུལ་
དང་དགོ་ཚུལ་མ་དག་ནི་དབྱར་གནས་པ་ལ་སོགས་པའི་དགོ་འདུན་ལ་སྐལ་བའི་
གོས་སམ། གོས་ཀྱི་རིན་གྱི་རྟེན་པ་ལ་སྐམ་ཆད་བྱི་བ་སྟེ། ༼༤༤༥༽སྐམ་གཉིས་
དབང་བ་ཉིད་དོ། །

འོ་ན་**ལུང་སྤལ་བྱ་ལས།** དགོ་ཚུལ་དང་དགོ་ཚུལ་མ་དག་ལ་ནི་སྐམ་ཆ་གཅིག་
བྱིན་ཅིག་ཅེས་གསུངས་ལ། དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ལུང་ཁྱབ་དང་འོད་ལྡན་ལས་བཤད་
ཅིང་། **རྩ་བ་སྐམ་བརྒྱུ་བ་ལས་ཀྱང་།** དགོ་ཚུལ་སྐམ་ཆ་གཅིག་ཉིད་དབང་བར་
འགྱུར། བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་འདོད་ན་ཆ་གཉིས་ཏེ་ཞེས་བཤད་པ་དང་
འགལ་ཅེ་ན། ལུང་ལ་འདོན་པ་ཐ་དད་པ་ལུགས་གཉིས་སུ་བྱུང་ཡང་ལུང་གང་
ལས་མདོ་རྩ་བ་བསྐྱས་པའི་ལུང་དེ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་མདོ་རྩ་འགྲེལ་ལྟར་བཟུང་

ངོ་། **ལུང་སྤེལ་བྱ་ལས།** དག་སྐྱོང་ལ་ནི་ཚུལ་གོས་གསུམ་དགོས་ཀྱི། དག་ཚུལ་ལ་ནི་སྐྱོད་གཡོགས་དང་མཐང་གོས་སུ་ཟད་ན་ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་དག་ཚུལ་རྣམས་གོས་ཀྱི་རྟེན་པ་སུམ་གཉིས་དབང་བར་འཐད་དོ། །དག་ཚུལ་དང་དག་ཚུལ་མ་དག་ཟས་ཀྱི་རྟེན་པ་ལ་ནི་བསྟེན་རྫོགས་དང་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་ཡང་མཉམ་པ་ཉིད་དོ་སྟེ་འདི་ལ་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དག་ཀྱང་དབང་བ་ཉིད་དོ། །དག་ཚུལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་འདོད་པ་དང་དག་སྐྱོང་མ་དག་ཀྱང་གོས་ཀྱི་རྟེན་པ་ལ་དག་སྐྱོང་དང་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །

འོ་ན་**ལུང་སྤེལ་བྱ་ལས།** དག་ཚུལ་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་འདོད་པ་དང་། དག་སྐྱོབ་མ་ལ་སུམ་གཉིས་བྱིན་ཅིག་ཅེས་གསུངས་ལ། **རྩ་བ་སུམ་བརྒྱ་པ་ལས།** བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་འདོད་ན་ཆ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ཅེ་ན། **ལུང་ལས།** འདོད་པ་ཐད་པ་ལུགས་གཉིས་སུ་བྱུང་ཡང་སྤར་བཞིན་མདོ་རྩ་འགྲེལ་ལྟར་བཟུང་ངོ་། །དག་སྐྱོང་པ་མ་གཉིས་ཀའི་དག་འདུན་འཛོགས་པ་ལ་རྟེན་པ་སྤྱིར་སྤེལ་ན་དག་སྐྱོང་དང་དག་སྐྱོང་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐལ་བ་བགོ་བ་ནི་གང་ཟག་གི་གྲངས་སུ་ཡོད་པ་ལས་མཉམ་པར་བགོ་བ་ཡིན་གྱི། དག་འདུན་གྱི་གྲངས་ལས་སྟེད་སྟེད་དུ་བགོ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སྤར་དག་འདུན་ལ་**༼༤༧༩༽**མཆོད་སྟོན་བྱངས་ནས་ཟས་ཀྱི་འཇུག་ཐོགས་སུ་རས་ཡུག་ལ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་པ་འབུལ་བ་ན། དག་འདུན་ལ་འབུལ་ཞེས་སྟྱི་ཙམ་དུ་སྤེལ་གྱི། དག་སྐྱོང་དང་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །

ནམས་ཁོ་ན་ལ་འབུལ་ལོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་རྩ་མ་བཅད་པ་དེ་ལ་དག་སྟོང་མ་དག་གིས་གནས་དེར་ཟས་ཟོས་པ་ཉིད་དག་ཀྱང་རྟེན་པའི་སྒྲུལ་བ་དབང་བར་མི་འདུག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དག་སྟོང་གསར་དུ་བྲིམས་རྫོགས་ན་དག་སྟོང་མ་བྲིམས་རྫོགས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལོན་ཀྱང་། སྟན་དང་རྩུ་དང་བསོད་ནམས་དག་ལ་དག་སྟོང་ནི་དག་སྟོང་མ་དག་པས་གཙོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དག་སྟོང་མ་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་པ་ན་ཆན་མཐར་གུལ་དུ་སྟན་བཞག་གོ། **ལུང་སྤེལ་བུ་ལས།** དག་རྩུལ་ལ་ཞིག་འོང་ན་ཡང་དེར་འདུག་ལ་ཟོ་ཞིག་ཅེས་སོ། །མཆོད་སྟོན་ལ་སོགས་པ་ལ་དག་སྟོང་དང་བཅས་པ་ཉིད་ན་དག་སྟོང་དེ་དག་གིས་ཡོན་བཤད་བྱེད་མི་རུས་ན་དག་སྟོང་མས་ཡོན་བཤད་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་ནི།

དག་འདུན་ལ་ཟས་འབྲིམ་པར་བྱེད་པ་བྱིམ་པ་ལ་སོགས་པས་དག་འདུན་ལ་ཟས་སྦྱིན་པའི་བྱིར་དག་འདུན་གྱི་མདུན་དུ་ཟས་ཉེ་བར་བཞག་པ་ན། དག་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་གྱིས་ཟས་ལེན་པའི་དང་པོར་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོམས་པར་བྲིམས་གིག་ཅེས་བསྟོད་པར་བྱའོ། །དག་འདུན་གྱིས་གནས་བརྟན་གྱི་འཁོར་ལ་བལྟས་ཏེ་འཁོར་མང་ལ་ཟས་རྩུང་བ་ཉིད་ཡིན་ན། དེའི་ཆེ་སྡེ་མ་འཁོར་མང་ལ་ཟས་རྩུང་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་བྱབ་པར་བྲིམས་གིག་ཅེས་སོ། །འཁོར་མང་ལ་ཟས་རྩུང་བ་ལས་གཞན་འཁོར་རྩུང་ལ་ཟས་མང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་གནས་བརྟན་གྱིས་

ཟས་འབྲིམ་པ་པོ་དེ་ལ་འཁོར་ཉུང་ལ་ཟས་མང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། ཅི་
འབྱོར་བ་རི་ཙམ་གསོལ་སྦྱོད་པ་བྲིམས་ཤིག་ཅིས་བྱའོ། །དག་འདུན་གྱིས་ཀན་
པའི་མཐར་ས་མ་བྲ་བ་ཏ་ཞེས་པ་ནི་པི་གམ་བྲ་མ་ཏ་ཞེས་པ་མི་མཉམ་པར་
འགྱུར་བ་སྟེ། པི་ག་༼༤༤༽བུག་ཡིན་པས་དུག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
ལ། དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ས་མ་བྲ་བ་ཏ་ཞེས་པ་མཉམ་པར་གྱུར་ཏེ་དུག་མེད་པར་
འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་པས་འབྲིམ་མཁའ་གྱི་དག་སྟོང་གིས་དེ་སྐད་བརྗོད་ན་ཟས་
དུག་ཅན་ཡང་དུག་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དེ་མ་བརྗོད་པར་དག་འདུན་
གྱིས་གནས་བརྟན་གྱི་གུལ་དེའི་དང་པོར་ཟས་སྤང་བར་མི་བྱའོ། །ཟས་བྲང་བའི་
སྤྱིར་སྤྱོད་བདག་གིས་ཟས་བསྐྱོགས་ཕན་ཡོན་བདག་གིས་གངས་བཅད་དེ་སྤྱོད་
བྲངས་པ་ལ་མགོན་དུ་བསྐྱོས་པའི་དག་སྟོང་དག་ལས་གཞན་པའི་དག་སྟོང་དག་
སྟོ་བྱར་དུ་སྟགས་ན། སྤྱོད་བདག་དེ་ལ་མགོན་དུ་བསྐྱོས་པའི་དག་སྟོང་དག་
གིས་སྤྱོད་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དག་སྟོང་གི་ཆོས་གོས་གསུམ་དག་འདུན་ནམ་གང་ཟག་ལ་སྤྱོད་དུ་གཞུག་
པར་མི་བྱའོ། །དག་སྟོང་ནད་པས་དག་འདུན་ལ་ཆོས་གོས་གསུམ་འབུལ་ན་
དག་འདུན་གྱིས་ནད་སོས་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ན་འདི་ལ་སྤྱིས་སྤྱོད་ནོ་སྟམ་པ་དེ་
ལས་གཞན་པའི་ཡིད་གྱིས་སྤང་བར་མི་བྱའོ། །ཤི་བའི་རོ་ནི་སྟོད་གཡོགས་དང་

སྤྲད་གཡོགས་གཉིས་ཀྱིས་གཡོགས་ཏེ་རོ་བོར་རོ། །སྤྲོད་གཡོགས་དང་སྤྲད་
གཡོགས་འབྲིང་གིས་སོ་ཞེས་པ་ནི་འདྲིས་བཅས་པ་གསུམ་བསྟན་ཏེ། སྤྲུབ་པ་
དངོས་སུ་བསྟན་པས་དགག་པ་གཉིས་བྱུགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། **ཡུང་སྤྲོད་གཞི་**
ལས། གོས་བཟང་པོས་ཀྱང་མ་དོར་ཅིག །ངན་པ་དང་ཡང་མ་དོར་བར་འབྲིང་
བོ་དང་ལྟན་དུ་དོར་ཅིག་ཅེས་གསུངས་སོ། །སྤྲོད་གཡོགས་དང་སྤྲད་གཡོགས་
གཉིས་ཀྱི་རྫས་ལྷག་མས་རོ་དོར་བར་མི་བྱ་སྟེ། །སྤྲོད་གཡོགས་དང་སྤྲད་
གཡོགས་བྱང་ཞིག་ལས་གཞན་པའི་གོས་མང་པོ་རྣམས་དང་ལྷུང་བཟེད་དང་
བཅས་ཏེ་དོར་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་ནི།

སྐྱར་པས་ཀྱིས་ཤམ་ཐབས་མ་བཅིངས་པར་གྲོང་དུ་འདུག་པར་མི་བྱའོ། །སྐྱར་
པས་བྲིས་གཅིག་༼༤༡༠ན༽གིས་ཀྱང་མི་བྱའོ། །གོས་ཀྱི་གཞི་ཐོན་ཆོགས་ལ་
སོགས་པ་ལྷུ་བ་དང་བཅས་པ་རྫོགས་སོ།། །

འདྲིར་སྒྲུབ་པ།

ཡུལ་གྱི་དུག་གི་རྣམ་པར་མ་ཟིན་ཅིང་། །འདྲོད་པའི་སྤྲང་རྩིའི་རོ་ལ་མ་གཡང་
བར། །འཁོར་བའི་སྤྲོད་པ་གཅོད་པའི་ཁུར་བྱེར་བའི། །བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་
དགོ་ལ་ཅི་ཡང་སྟོ། །རང་སྤྱོད་ལ་ཆགས་གཞན་ལ་རྣམ་འཆོ་བ། །དཔྱུལ་བའི་
བྱང་ཤིང་རྒྱ་གཅིག་ལས་རྣམས་ནི། །བསྟན་ཞུགས་གཟུགས་བརྟན་རྣམས་ཀྱིས་

བསྐྱབ་པ་སྟེ། །འདི་འབྲའི་དགོ་སྦྱོང་མཐོང་བར་མ་གྱུར་ཅིག །ཤ་ཁྲག་ཟད་པས་
མལ་དུ་གནས་བཅས་གིང། །སྟོག་གི་འགྲོ་བ་ཟད་པའི་ཤུགས་རིངས་ཅན། །ད་
ལྟ་འཆི་བར་ངེས་པའི་སྦྱིས་བྱ་བཞིན། །རྟག་ཏུ་ངེས་འབྱུང་ཐོབ་དེས་དལ་བ་
ཞིང། །

རྒྱས་འགྲེལ་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་ལས། གོས་གྱི་གཞིའི་སྐབས་གྱི་རྣམ་
བཤད་རྫོགས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ། དབུས་དང་མཐའ་འཁོབ་ས་མཆོམས་བསྟན། །མཆིལ་ལྷུ་ས་
གནང་མི་གནང་སོགས་བཤད། །ཀོ་བགས་གནང་མི་གནང་སོགས་བཤད། །ཁུ་
ལ་བགོད་སྐབས་བསྐྱབ་བྱའོ། །དང་པོ་ནི།

མཐའ་འཁོབ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡུལ་དབུས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཡུལ་
དབུས་དོ་རྗེའི་གདན་བཞུགས་ཏེ་ཡུལ་དབུས་གྱི་མཆོམས་བསྟན་པར་
བྱའོ། །དབུས་དང་མཐའ་འཁོབ་གྱི་མཆོམས་དེ་གང་ཞེ་ན། ཤར་དུ་ནི་ལི་ཁ་ར་
གིང་འཕེལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཏེ། **ཡུང་གཞི་ལས།** ལི་ཁར་གིང་འཕེལ་ཞེས་བྱ་བའི་
གྲོང་ཁྱེར་ཡོད་དེ་ཞེས་གསུངས་ལ། **འོད་ལྗན་ལས་གྱུང་།** ལི་ཁར་གིང་འཕེལ་
ཞེས་བྱ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ། །མ་ག་རྟ་བཟང་མོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
ལས། ལུ་རམ་གིང་འཕེལ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལི་ཁར་ནི་ལུ་རམ་གྱི་དབུ་བ་རོ་

བྱད་པར་བ་འབྱུང་བའི་བྱར་གིང་གི་བྱེ་བྲག་གོ། །དེའི་མདུན་གྱི་ནགས་ལི་ཁ་རའི་
གིང་ཆང་ཆིང་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ལྟོར་འདམ་བྱ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་༼༤༧༠བ༽གྲོང་
ཁྱེར་གྱི་ལྷོ་ན་ཆུ་གླུང་འདམ་བྱ་ཅན་དེ་ཞེས་བྱའོ། །འདམ་བྱ་ཅན་ཞེས་བྱའི་ཆུ་བོ་
ཡོད་པ་དེ་ནི་དབུས་སོ་ཞེས་ལུང་ལས་སོ། །རྒྱབ་རྒྱ་ནི་བྲམ་ཟེ་ཀ་བ་དང་ཉེ་བའི་
ཀ་བ་ཞེས་བའི་མིང་གིས་གྲོང་ཀ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཀ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་
དབུས་སོ་ཞེས་ལུང་ལས་སོ། །དེ་གཉིས་ཕན་ཆད་ནི་མཐའ་འཁོབ་ཡིན་
ནོ། །བྱང་དུ་ནི་ཡུ་པ་གི་རའི་རི་ཞེས་བྱ་བའི་དབུས་ན་ཡོད་པ་ནི་དབུས་དང་ཕྱི་
རོལ་ནི་མཐའ་འཁོབ་བོ། །ཡུ་གི་ར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དྲེས་མའི་རྩ་བའོ་ཞེས་མའི་སོ་
ཐར་འགྲེལ་པ་ནའོ། །དེ་ནི་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་རྩ་
དྲེས་མ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །འོ་ན་ལི་ཁ་རའི་གིང་ཆང་ཆིང་ཅན་དེ་ཉིད་དུ་
མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་གྲངས་ཆང་བ་སྟེ། ལཱའི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྟོན་རྫོགས་གནང་ངམ་
མི་གནང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡུ་གི་རའི་རི་དེ་ཉིད་ཡུལ་དབུས་སུ་གཏོགས་སམ་
མཐའ་འཁོབ་རྒྱ་གཏོགས་ཞེས་འདྲི་ན། **འདུལ་བ་བསྐྱས་པ་ལས།** ལ་ཁར་ཆང་
ཆིང་ཡུ་གི་རི། །དེ་བཞིན་གྲོང་དང་ཉེ་བའི་གྲོང་། །ཆུ་གླུང་འདབ་བྱ་མདའ་ཆུ་
སྟེ། །ཤར་དང་བྱང་ཕྱོགས་སོགས་རྣམས་སུ། །འདྲི་ནི་མཐའ་འཁོབ་མཆན་ཉིད་
དོ། །ཞེས་དེ་རྣམས་མཐའ་འཁོབ་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་། **ལུང་གོ་བགས་ཀྱི་གཞི་**
ལས། ལི་ཁ་རའི་ཆང་ཆིང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་དབུས་ཏེ། དེ་ཕན་ཆད་ནི་མཐའ་

འཁོབ་བོ། །ཡུ་གི་རའི་རི་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་དབུས་སོ། །དེ་ཕན་ཆད་ནི་
མཐའ་འཁོབ་བོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ལུང་ལས། དག་སྒོར་གིས་མཆིལ་ལྷུ་མ་བཅང་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་
སྤར་བཅས་མཛད་དོ། །དེ་ལ་གནང་བ་རྗེས་བཅས་མང་བོ་ཡོད་པ་ནི་འདི་རྣམས་
ཡིན་ཏེ། མཐའ་འཁོབ་ཏུ་རྒྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་མཆིལ་ལྷུ་མ་དག་བཅང་བར་
བྱའོ། །མཆིལ་ལྷུ་མ་ནི་བམ་བོ་ལྷ་བཅུ་པར་ལྷུ་མ་བོ་ལ་མེད་པ་ལ་བཤད་ཅིང་
། དེས་ན་ལྷུ་མ་(༡༧)ནི་འགག་བཅད་ཏུ་གྲགས་པ་འདི་ལ་མཆིལ་ལྷུ་མ་ཟེར་
བ་འདྲ་སྟེ་མཆིལ་པའི་སྒྲ་དོན་ལ་ཁོ་བོས་ལེགས་པར་བརྟགས་ཀྱང་དབྱེད་གཞི་
ཆེ་བར་སྒྲ་བས་འདིའི་རྒྱ་དཔེའི་བྱིངས་ལ་བརྟག་དགོས་ཤིང་། ལྷུ་མ་བོ་ལ་ནི་
ལྷུ་མ་གྱི་སྒྲ་འམ་མཐོངས་ལ་ངོས་འཛིན་པས་འགག་བཅད་ཉིད་ཡིན་པར་
འཁུམས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ལྷུ་མ་ཡུ་རིང་བུང་གི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ལྷུ་མ་སྒྱི་ལ་ཡང་མཆིལ་ལྷུ་མ་གྱི་
སྒྲ་འཇུག་ཟེར་རོ། །ཡུལ་དབུས་སུ་ཡང་གནས་མལ་ལ་རྒྱལ་མི་གོས་པར་བསྐྱབ་
པའི་ཕྱིར་ཡང་ངོ། །གནས་མལ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ནི་བྲི་ལ་སོགས་པ་ཡང་བཟུང་སྟེ་དེ་
ལ་ཡང་རྒྱུ་བ་པས་བརྗེ་བའི་སྐབས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། **ལུང་ལས།** མཐའ་འཁོབ་
ཏུ་ལྷུ་མ་གནང་བ་དང་། གནས་མལ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ལྷུ་མ་གནང་བ་དང་། གོ་

བཞིན་སྒྲིམ་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་བྱུང་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷུ་མ་གནང་སྟེ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ལ་མཐིལ་ཆིག་རིམ་མོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འཕམ་ཞེ་ན། རྟོག་པ་གཞུག་པས་
བཅོས་བར་བྱའོ། །རྟོག་ན་རྟོག་པ་གཞུག་པ་མ་གཏོགས་རིམ་པ་གཞན་དུ་ནི་མི་
རིང་ངོ། །བྱིམ་པས་ཐ་ན་གོམ་པ་བདུན་དུ་བགོས་ན་རིམ་པ་མང་ཡང་རུང་ངོ་
། །དགེ་སློང་ལ་བྱིམ་བདག་གིས་ལྷུ་མ་མཐིལ་རིམ་པ་མང་པོ་ཅན་སྤུལ་ན། འདི་
ལ་ལྷུ་མ་མཐིལ་ཆིག་རྒྱང་བྱས་ཏེ་བཅང་བར་བྱའོ་སྟམ་པས་རིམ་པ་མང་པོ་དེ་
སྒྲངས་ཀྱང་མི་རུང་སྒྲངས་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི་ལྷུ་མ་མཐིལ་
ཆིག་རྒྱང་ལ་སོགས་པ་རུང་བ་ཙམ་གྱི་དངོས་པོར་བྱས་ཏེ་བཅང་སྟམ་པའི་དོན་
ཉིད་དུ་རུང་བ་ཙམ་དེ་དང་བདག་ཉིད་དུ་སྒྱུར་ཞིང་། སྤང་བར་བྱ་བའི་དབང་དུ་
བྱས་ཏེ་ལྷུ་མ་རིམ་པ་མང་པོ་ལྟ་བུ་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ལེན་པ་ནི་མི་རུང་
བ་སྒྲངས་པའི་ཉེས་པ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། **ཁྱིམ་ལས།** རུང་བ་མ་ཡིན་
པའི་༼༤༡༽བ༼དངོས་པོ་ལ་བདག་གིར་བྱ་བ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
སོ། །རུང་བ་ཙམ་ཞེས་སྒྱིར་སྒྲོས་པ་ནི་ལྷུ་མ་རིམ་པ་མང་པོ་དེ་ཆིག་རྒྱང་དུ་བྱ་བ་
ལ་ལུང་ལས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་འདིར་ནི་དེ་དང་རྒྱ་མཚན་འདྲ་བ་ཐམས་
ཅད་ལ་སྒྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གོས་རྒྱན་ཅན་ལྟ་བུ་དགེ་སློང་ལ་སྤུལ་ན་ཡང་
རྒྱན་འདི་རྣམས་བསལ་ཏེ་བཅང་བར་བྱ་སྟམ་པས་གོས་རྒྱན་ཅན་དེ་སྒྲངས་ཀྱང་
མི་རུང་བ་སྒྲངས་པའི་ཉེས་པ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྷུ་མ་ཁྲ་བོ་བཟླ་བ་དག་མི་བཅང་

དོ། །ལུག་རུལ་བྱ་གཉིས་མ་མཐོ་དམན་དུ་བྱས་པ་དག་མི་བཅང་དོ། །ལྷུ་མ་གྱི་
རི་མོ་གིང་ཨ་གཏུ་དང་ཀར་མི་རའི་འདབ་མ་ལྷ་བྱ་དག་མི་བཅང་དོ། །གསེར་
དང་དབུལ་གྱིས་སྒྲིས་པ་དག་མི་བཅང་དོ། །སྒྲིག་གྲིག་ཟེར་བ་དག་མི་བཅང་
དོ། །གྲོག་གྲོག་ཟེར་བ་དག་མི་བཅང་དོ། །ཏུག་ཏུག་ཟེར་བ་དག་ཀྱང་མི་བཅང་
དོ། །ཐྱིག་ཐྱིག་ཟེར་བ་དག་ཀྱང་མི་བཅང་དོ། །མཆིལ་ལྷུ་མ་དག་སྒྲིག་རྩས་སུ་
འགྱུར་བ་གཞན་དག་ཀྱང་མི་བཅང་དོ། །ལྷུ་མ་གྱི་བོལ་ཀོ་བ་ཅན་ནི་མི་རུང་བ་
ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །རྐང་པ་ནས་ལོང་མོའི་མཐར་བྱལ་བའོ། །རྐང་པའི་སོར་མོའི་
ངོས་ལ་གོན་པའི་ལྷུ་མ་སྣ་དང་རྟིང་པའི་སྒྲིབས་ཅན་བཅང་བར་བྱའོ། །སྤྱིའི་ཁ་ཚུ་
དུག་ཅན་གྱི་ཚུས་གཞོད་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟིན་དུ་བྱུང་བའི་ལྷུ་མ་བཅང་
བར་བྱའོ། །ལྷུ་མ་དེ་ནི་རྐང་པ་ཐམས་ཅད་པལ་ཆེར་གཡོགས་པ་ལ་བོལ་གྱི་སྒྲར་
མཐོངས་སྤྱད་སྟེ་སྒྲིགས་མཐོངས་ཅན་བྱའོ། །**རང་འགྲེལ་དང་རྟོ་ཀས་ལྟང་བྱངས་**
པ་ལས། སྤྱིའི་ཀླུ་པོ་སོག་མ་མེད་གྱིས་སེར་བ་པལ་པའི་ཆོ་སྤྱིའི་ཁ་ཚུའི་ཚུ་
ལས་རྩ་དག་ཀྱང་དུག་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་དེར་དགེ་སྦྱོང་དག་འཆགས་པའི་རྐང་པ་
ལ་མ་བྱུང་ཞིང་། མ་བྱུང་པར་གྱུར་ནས་བཀའ་སྒྲུབ་པ། ལྷུ་མ་ཁ་ཚུ་ཚུས་བཅང་
བར་བྱའོ། །འདིར་ལ་ལ་མ་བསྒྲིགས་པས་རྩེ་གིང་ཀུན་བརྒྱམས་པའི་དུ་བ་རྐང་པ་ལ་གཟན་པ་
༼༡༧༽བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལ་ལ་མ་བྱུ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་འགྱུར་ཉེས་པ་འདའོ། །ལྷུ་མ་ཡུ་ཆད་བཅང་བར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྗེ་ངར་གྱི་ཕྱིད་བྱུང་པའི་ལྷུ་མ་ཡུ་ཆད་ཀྱང་དོ་སྟེ་

གཞན་པར་གིང་གི་མཆིལ་ལྷུ་མ་མ་བགོ་བར་མི་བྱའོ། །གནས་གང་དུ་ཡང་སྒྲིག་
མའི་སྒྲེགས་བྱ་༼༢༡༥༽དང་། ལྷ་རྒྱ་དང་། སི་རི་དང་། དར་རྩ་དག་གིས་ཀྱང་
མཆིལ་ལྷུ་མ་བགོ་བར་མི་བྱའོ། །རྒྱ་ལས་སྐྱད་པར་བཀལ་བའི་ཐ་གུའི་ཡང་
མཆིལ་ལྷུ་མ་བགོ་བར་མི་བྱའོ། །རྒྱུང་ཁག་ཅན་མ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་དྲེག་
ཅན་མིན་པ་ལ་བསྒྱུར་ཏེ། དྲེག་ཅན་ནི་རྐང་པའི་གནང་དུ་རྩ་སེར་ཞུགས་པ་ཡིན་
ཏེ། ལྷུ་མ་གྱོན་ན་དྲེག་བངས་ནས་ཆ། མ་གྱོན་ན་རྐང་པ་ཕྱེད་པས་དེ་ལ་རྩའི་
ལྷུ་མ་འདི་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་མི་ཡོང་བས་དྲེག་པའི་རྒྱུན་མེད། ས་ལ་མི་འགོ་
བས་ཕྱེད་པའི་སྒྱོན་མེད། རྒྱུང་ཁག་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷུ་མ་གྱོན་ན་ཁག་ལ་
གཞོད། མ་གྱོན་ན་རྒྱུང་ལ་གཞོད་པས་དེའི་དོན་དུ་ཐ་གུའི་ལྷུ་མ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་ནི།

ལུང་ལས། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ནི་ཀོ་པགས་ཀྱི་སྟན་ལ་འདུག་པར་མི་བྱ།
ཉལ་བར་མི་བྱ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཀོ་པགས་ཀྱིས་བརྒྱས་པའི་ཐ་མ་ཡང་ཀོ་
པགས་ཡིན་པས། ཀོ་པགས་ཀྱིས་བརྒྱས་པའི་བྲི་དང་བྲི་ལུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་
འདུག་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཁྲི་ཀས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ཀོ་པགས་
བཀག་པ་སྒྱིར་བཏང་བ་ནི་མདོ་རྩ་བར་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་ནས། དམིགས་
བསལ་ནི་བྲིམ་པའི་བྲིམ་གཞན་དུ་ཀོ་པགས་ལས་སྟན་གཞན་མེད་ན་དགེ་སྤོང་
ཀོ་པགས་ལ་འདུག་པར་བྱའོ། །བྲིམ་གཞན་དེར་ཡང་མལ་ཆ་གཞན་མི་འབྱོར་

བའི་རྒྱུན་དེ་ལྟ་བུ་དག་མེད་ན་གོ་བགས་ཀྱི་སྤྲིང་དུ་ཉལ་བར་མི་བྱ་བ་ཉིད་
དོ། །སྤྱིར་བཏང་ལ་གོ་བགས་བཀག་ཀྱང་མིག་ལ་ཕན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དོམ་
ལྷགས་སྒྲང་བར་བྱའོ། །དོམ་ལྷགས་དེ་རྒྱང་བའི་གནས་སུ་གདིང་བར་བྱའོ། །དེ་
ནི་མིག་གི་རྩ་རྒྱང་མཐིལ་ན་ཡོད་པ་ལ་ཕན་ཏེ་སྤྲན་པ་འཆོ་བྱེད་ཀྱི་བྱུང་བ་ལས་
ཤེས་སོ། །སངས་རྒྱས་ལ་ཡུལ་བ་ཉིད་ཀྱི་དོམ་ལྷགས་ནི་དྲི་གཙང་ཁང་གི་སྒྲོར་
བཏིང་བར་བྱ་སྟེ། རྒྱང་བ་བྱིས་ནས་འགོའོ། །དོམ་ལྷགས་(༢༧)ནི་དེ་མཆིལ་
ལྷུ་མ་དག་ཏུ་བགོ་བར་བྱའོ། །དེར་རྒྱང་ནད་ཅན་ནི་འདུག་པ་དང་ཉལ་བར་ཡང་
བྱའོ། །གཞང་འབྲུམ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །དོམ་ལྷགས་དེ་ལ་
ནམ་པ་དེ་ལྟར་ནན་ཏན་དུ་སྒྱར་བར་བྱའོ། །སྤྱུ་ལ་རིག་པས་ཕན་པ་བྱེད་པ་ཉིད་
དུ་རིག་གོ། །དོམ་ལྷགས་ཆིག་རིམ་ཡང་ཕན་པར་བྱེད་ན་དོམ་ལྷགས་ཀྱི་མཆིལ་
ལྷུ་མ་དག་རིམ་པ་མང་པོ་ཉིད་ཀྱང་ངོ། །གོ་བགས་གཞན་ནི་རིམ་པ་དུ་མའི་སྤྲང་
དུ་དོམ་ལྷགས་རིམ་པ་གཅིག་བཞག་པས་ཀྱང་ཕན་པ་ཉིད་དུ་རིག་གོ། **ལྷང་**
ལས། དག་སྤྲོད་གིས་གོ་བགས་བཅང་བར་མི་བྱའོ། །བཅངས་ན་འགལ་ཆབས་
ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དམིགས་བསལ་ནི་ཨ་སྤྱུ་པ་རྩྭ་སྟེ་དོ་
ཅན་དག་ཏུ་ནི་གོ་བགས་མི་བཅང་བར་མི་བྱའོ། **དྲི་ག་ལས།** ཡུལ་ཨ་སྤྱུ་པ་རྩྭ་
དག་ཏུ་ནི་གོ་བགས་ཅི་དགའ་དགའ་འཆང་དུ་གནང་བས་དེ་ལས་གཞན་དུ་
བཀག་ཅིས་སོ། **ལྷང་མཐོ་ལས།** ལྷོངས་ཨ་སྤྱུ་པ་རྩྭ་ར་ནི་བགས་པ་དང་རྟག་

ཏུ་ཁྱེས་གནང་བར་གསུངས་ཏེ། ལྷོངས་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །

འོ་ན་ཨ་སྐྱ་པ་རྩྭ་ལས་གཞན་པའི་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་གོ་བགས་གནང་ངམ་མི་
གནང་ཞེན། **འོད་ལྗན་ལས།** ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་དག་ཏུ་ནི་ཉལ་བའི་མལ་དང་
འདུག་པའི་སྟན་གཉིས་ཀ་ཡང་གོ་བགས་གནང་ངོ་ཞེས་སོ། །ཨ་སྐྱ་པ་རྩྭ་ལ་
སོགས་པ་ཡུལ་གང་དུ་ཡང་སེང་གི། རྟག། བྱང་། སྒང་ཆེན། ཏྲ་ཅང་གེས། སྒང་
པལ་ལ་སོགས་པའི་གོ་བགས་མི་བཅང་ངོ་། །སེང་གི་སོགས་གང་གི་གོ་བགས་
མི་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་རྒྱས་པ་དང་རུས་པ་དང་སོ་དང་ག་ལ་སོགས་པ་ཡང་
མི་རུང་ངོ་། །

བཞི་པ་ནི།

ཀླུ་ལ་རྒྱལ་བྱེད་པས་རྒྱལ་པ་སྐྱ་བ་ཅན་ཅི་བཀུས་པ་བཅང་བར་བྱའོ། །ཡང་ན་
རྒྱལ་སྐྱའོ། །སྐབས་ཞེན་པ་**༼༤༧༩བ༽**བྱས་པ་དཀར་པོའོ། །རྒྱལ་བ་ཁྲ་བོ་བཀྲ་
བ་མི་བཅང་ངོ་། །རྒྱལ་མི་ཤེས་པས་རྒྱས་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་སྟ་གོན་མ་བྱས་
པར་རྒྱུ་རྟེན་དུ་འཇུག་པར་མི་བྱའོ། །དབེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་བ་སྐྱབ་པར་
བྱའོ། །བ་ལང་གིས་བརྒྱལ་བ་ལྷུས་པ་དེ་མ་ཡིན་པའི་གཏིང་དུ་བྱུ་མཚོག་མ་
གཏོགས་པའི་བ་ལང་ལ་བརྟེན་པར་མི་བྱའོ། །རྒྱ་སྒྲིང་བརྒྱལ་བ་ན་སྒྲིང་པོ་ཆེ་
དང་། ཏྲ་དང་། མ་ཉི་དང་། གཡག་དག་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་འདིར་

གཡག་གི་གནས་སུ་རྩ་མོ་འདོན་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲུབ་པ།

འགྲོགས་ན་འཁོར་བའི་གནས་ལས་བསྐྱངས་པར་རུས། །བརྟེན་ན་སྦྱོན་གྱི་
ཆོགས་ལ་སྦྱོར་བར་མཛད། །སྦྱབས་གནས་བཅུལ་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་རྒྱ་ཉིད་
འགོག །འདི་ལྟའི་དམ་པ་བསྟེན་པས་ལམ་འདི་ཤེས། །རྒྱད་ལ་བག་མེད་
བསྐྱམས་པ་བྱ་ར་དང་། །ཐོས་དོན་སྦྱབ་ལ་མི་གཡེལ་བཅོམ་པ་གཉིས། །ཁུ་སྐྱང་
དྲག་པོ་བྲག་གཡང་ཁར་ཐོན་འདྲའི། །སྒོ་གྲོས་ལྷན་ལ་ཆེ་འདི་ཡུན་རེ་བྱང་
། །བདག་ཀྱང་རང་ལོ་ཉར་བདུན་དོ་མཐོང་ཡང་། །བརྩོན་སྐྱལ་ཞན་པས་རབ་
འབྱམས་རྒྱ་མཚོའི་ཞིང་། །སངས་རྒྱས་ཆོས་ཚུལ་མང་པོ་མ་ཐོས་ཀྱང་། །སྟོན་པ་
འདི་ཡི་བསྟན་པ་ལལ་ཆེར་ཐོས། །

རྒྱས་འགྲེལ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལས། །ཀོ་བགས་གྱི་གཞིའི་སྐབས་གྱི་རྣམ་
བཤད་རྫོགས་སོ། །

གཉིས་པ་སྒྲུབ་གྱི་གཞི་ལ། སྦྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ལ་དགོས་པའི་དོན་ནི། དགེ་སྲོང་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པ་དང་
། སྦྱོན་བདག་གིས་བསོད་ནམས་ཐོབ་པའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་སྒྲུབ་དེ་རྒྱ་གང་ལས་བསྐྱབ་

པ་ནི། འོག་འཆོ་སྤྱོད་ཞིང་ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་ལས་བསྐྱབ་པའོ། །

གཉིས་པ་སྤྲན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་དབྱེ་གཞི་ནི་སྤྲན་ཙམ་མོ། །སྤྲན་མཆན་ཉིད་ཐ་
དད་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེ་བས་འདིར་སྤྲན་རྣམ་པ་བཞིར་དབྱེ་སྟེ། དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞིའོ་
ཞེས་གསུངས་མོ། །

གསུམ་པ་སྤྲན་གྱི་མཆན་ཉིད་ལ་གཉིས་ ༼༤༧༣༽ལས། དང་པོ་སྤྲན་སྤྱིའི་
མཆན་ཉིད་ལ། མཆན་གཞི་ནི་བྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ཙམ་སྟེ། **ལུང་ལས།** བམ་
ཟེའི་བྱེའུ་དག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྲན་ཡིན་ཅེས་བྱང་སྤྱོད་རྒྱུན་ཤེས་གྱིས་
བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །སྤྲན་གྱི་ཐ་སྟོད་དུ་མཆོན་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་སྤྱི་དོ་རྗེ་གྱི་
སྟེ་སྟེ་མཆོད་གསུམ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་སྤྲན་སོ་སོའི་མཆན་
ཉིད་ལ་བཞི་ལས། དུས་སུ་རུང་བའི་སྤྲན་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། དངོས་པོ་གང་ཞིག་
བཀྱས་པའི་ནད་སེལ་བ་ལ་གཙོ་བོར་ཞུགས་པའོ། །ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བའི་སྤྲན་
གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། རོ་བོ་རུང་བའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པའི་བརྟུང་བ་རྩུང་ཟད་སྟེ་
བའོ། །ཞག་བདུན་པའི་སྤྲན་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། དངོས་པོ་གང་ཞིག་བཀྱས་པ་
དང་འདུས་པ་གཉིས་ཀའི་ནད་སེལ་བ་ལ་གཙོ་བོར་ཞུགས་པའོ། །འཆོ་བའི་བར་
དུ་བཅང་བའི་སྤྲན་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། དངོས་པོ་གང་ཞིག་འདུས་པའི་ནད་སེལ་
བ་ལ་གཙོ་བོར་ཞུགས་པའོ། །བཞི་པ་སྤྲན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཚུལ་དང་། ལྷ་
པ་སྤྲན་ལོངས་སྟུན་པའི་ཚུལ་དང་། རྒྱག་པ་རུང་ཁང་གློ་མཐུན་བྱ་བ་དང་།

བདུན་པ་ཟས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཟག་པ་འདོར་ལུགས་ནི་འོག་ཏུ་རང་རང་གི་སྐབས་
སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལུང་གཞི་ཉིད་གྱིས་བརྗོད་པ་དང་། ་ཐུན་ཆོགས་སོགས་གྱིས་
བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྐྱན་བསྐྱེན་པ་ཡི་སྐབས་དངོས་དང་། ་བཙེ་བཞག་
རུང་ཁང་བཅད་པ་དང་། ་འཕོངས་དུས་དམིགས་གྱིས་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ལ།
སྐྱན་ཉིད་བསྐྱེན་པའི་གནས་སྐབས་དངོས། ་སྐྱན་བྱིན་བརྒྱབ་པའི་གནས་
སྐབས་དང་། ་སྐྱན་གྱིས་མཚོན་པ་གཞན་བསྐྱེན་པའོ། །དང་པོ་ལ། མདོ་ཙམ་
ཉིད་དུ་བསྐྱེན་པ་དང་། ་དེ་ཡི་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དག་སློང་གིས་སྐྱན་བསྐྱེན་པར་བྱའོ། ་སྐྱན་དེ་ནི་རྩམ་པ་བཞིའོ། ་སྐྱ་རེངས་
ཤར་ནས་ཉི་ཧུང་པོ་མ་གྲུང་ཆོགས་རྩུན་ཆད་ཁོ་ནའི་དུས་སུ་བྱེན་མེད་ཀྱང་
དག་སློང་གིས་བཟར་རུང་བ་དང་སྟེ། ་ཟན་དང་འབྲས་ཆན་ལ་སོགས་པའོ། ་སྐྱ་
དྲོ་ནས་མཚན་མའི་སྐྱོན་ཆོད་དང་པོ་རྩུན་ཆད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་རུང་བ་དང་སྟེ།
ལུང་རྩུ་དང་རྩ་བ་མོ་དྲངས་པ་ལ་སོགས་པའོ། ་ཞག་བདུན་རྩུན་ཆད་དུ་བྱིན་
རྒྱབས་འཆགས་པ་ལུ་རམ་དང་སྤང་རྩི་ལ་སོགས་པ་དང་། ་ཇི་སྤྱིད་འཆོ་བའི་བར་
དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་བཅད་བར་གྱུར་གྲུམ་དང་ཨ་རུར་ལ་སོགས་པ་ཉིད་
དོ། ་སྐྱན་གཞི་ལས། ་དང་པོ་དུས་སུ་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གསུམ་པོ་དག་ནི་
ནད་པའི་བྱིར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་བསྐྱེན་པར་བྱའོ། ་ཁྲི་ཀ་ལས། ་དེ་དག་ནི་

ནད་པའི་ཕྱིར་གནང་བ་ཡིན་གྱི། མི་ན་བའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། **ལུང་གཞི་ལས།** ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། ཞག་བདུན་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། འཚོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དེ་དག་ནི་བྲོ་མ་འཚལ་བས་འཚལ་དུ་རུང་ངམ་ཉི་བ་འཁོར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དམིགས་བསལ་ནི་བྱ་རམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དེ་དག་སྤོང་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་། དག་སྒོས་ལ་སོགས་པས་བཟར་རུང་སྟེ་གཞུང་འདི་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། གང་ལ་བྱིན་ཆགས་གང་གིས་སྤྱད། **སྤྲོན་ནམས་སོ་སོའི་ནམ་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི།**

ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་ལྷུང་བ་བརྒྱད་ལུང་ལས་གསུངས་པ་ནི། ཙོ་ཙ་ནི་གིང་ཏོག་ཀྱུ་ལྟ་ཡིན་ཏེ་ལས་བརྒྱ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་གིང་། འོད་ལྗན་ལས་ཀྱང་ཀྱུ་ལྟ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ཆུ་གིང་གི་འབྲས་བུ་དང་། རྩ་ལྟ་དང་། ལ་ལྟ་དང་། ལྷ་དུམ་ལྟ་དང་། རྩ་བ་འགྱུར་དང་སྟེ་ཁྲི་ཀར་པ་རུ་ཤ་ཀ་ཟེར་རོ། །རྩ་བ་རྩ་དང་ཞེས་པ་ནི་**མ་མོ་ལས།** རྩ་བ་འགྱུམ་གྱི་རྩ་ཞེས་སོ། །འབྲས་གོའི་བུང་བ་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པ་ནམས་ནི་ན་བ་དང་། རྩ་བ་ལྟ་ལྟ་མི་ན་བ་དང་། དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བུང་དུ་རུང་བའོ། །ཐུན་ཚོད་ནོད་དུ་རུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི་ནད་པས་བུང་བར་བྱའོ། །མི་ན་བས་བུང་དུ་མི་རུང་ངོ་

ཞེས་ལུང་དང་རྟེན་གྲུབ་ལས་བཤད་དོ། །སྐྱེ་ཆང་དང་སྦྱང་ཆང་ལ་སོགས་པ་བཙུགས་
མའི་ཆང་ལས་བྱས་པ་བཙུགས་པའི་ཆུ་དང་། བས་ཆང་དང་འབྲས་ཆང་ལ་སོགས་
པ་འབྲུའི་ཆང་ལས་བྱས་པ་འབྲུའི་ཆུ་དང་ཞེས་པའི་ཆུ་ནི་འགའ་ཞིག་སངས་པོ་ལ་
འདུག་ཟེར་བ་དང་། སྦྱར་པོ་ལ་འདུག་ཟེར་བ་ནི་མ་དག་པ་སྟེ། སུ་སྟོན་རིན་པོ་
ཆེས་ཆང་དེ་དག་ལ་སྟོས་བཏབ་སྟེ་ས་འོག་ཏུ་མཐོན་པ་ལས་ཆེར་འབྱུང་རོ་ཞེས་
སོ། །ཞོག་ཆུ་དང་ཞེས་པ་ནི་ཞོ་ཁུ་ལོ། །དར་བའི་དྲངས་མ་དང་ཞེས་པ་ནི་ཆུར་
ཁུ་ལོ། །འབྲས་དང་གྲོ་ལ་སོགས་པ་བཙུགས་པའི་ཁུ་བ་རྩི་མེད་པར་མཐོན་པ་ཐབ་
མ་བཏབ་པ་རྩ་བ་མོ་དང་ལྷ་པོ་དེ་དག་ལ་རུང་བའི་ཆུས་བཏབ་པ་རས་ཀྱི་ཆོག་ས་
ཀྱིས་བཙགས་པ་གིན་ཏུ་སྦྱ་བ་བཞིན་སྤང་བ། །འདམ་བྱ་ཉག་མའི་མདོག་ལྟ་བུ་
དག་ཀྱང་ཙོ་ཙ་ལ་སོགས་པའི་བཏུང་བ་དེ་དང་འབྲེལ། །བཏུང་བ་དེ་རྣམས་བྱིན་
གྱིས་མ་བརྒྱབས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཏུང་དུ་རུང་ངོ་། །བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་
ནི་མིན་པས་བཏུང་དུ་མི་རུང་བར་རྟེན་གྲུབ་ལུང་ལས་སོ། །རུང་ཆུ་བཏབ་པ་ལ་
སོགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱི་མདུན་རོལ་ཆུས་མ་བཏབ་ཅིང་ཆོག་ས་ཀྱིས་མ་
བཙགས་པ་དེ་སྟོན་དུ་བཙུགས་པའི་ཆུ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་
པ་མཚན་མཐུན་པས་བཟའ་བའི་ཆེད་དུ་བྱིན་ལེན་བྱ་བའི་བྱིར་རེག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་
སྟེ། **རྟེན་གྲུབ་ལས།** བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་མཚན་མཐུན་པ་བྱིན་ལེན་མི་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཨ་རུར་ལ་སོགས་པ་སྦྱར་རུར་དང་། བ་རུར་དང་། བ་ལེ་ཤམ་

དང་། བི་བི་ལིང་དང་ལྷ་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པ་ལ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུའོ་ཞེས་
གོང་དུ་༼༤༧༽བོ་སྟེགས་ཏེ་དུས་སམ་དུས་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ན་བཤམ་
མི་ན་བས་ཀྱང་བཟའ་བར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །གལ་ཏེ་སྤྲོན་དེ་ནམས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པ་ནི་ནད་པས་བཟའ་བར་བྱའི། མི་ན་བས་བཟར་མི་རུང་སྟེ་ཁྱི་ཀ་དང་
ལུང་ལས་སོ། །བྱ་རམ་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབ་པ་ཡང་དོ་སྟེ། ཐམས་ཅད་དུའོ་ཞེས་
གོང་དུ་བསྟེགས་སོ། །བྱ་རམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ནི་ནད་པ་ལ་སོགས་པ་གང་
ཟག་ལྷས་བཟར་རུང་ཞེས་མདོ་འག་མ་ནས་སྟོན་ཏོ། །གང་ཟག་ལྷ་པོ་ལས་
གཞན་གྱིས་ནི་བྱ་རམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དེ་བཟར་མི་རུང་ངོ་། །བྱ་རམ་དེ་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་བཟའ་བ་ལ་ནི་དག་སྟོང་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་། དག་
སྟོས་དང་ལག་གི་སྒྲས་ནི་ནད་པ་དང་འབྲ་བ་སྟེ། བྱ་རམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་
དེ་བཟར་རུང་བ་ཉིད་དོ། །དག་སྟོང་ཟན་ཆད་པས་ཀྱང་བྱ་རམ་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པ་དེ་དང་། གཞན་ཡང་དུས་སུ་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཞག་བདུན་པ་དང་
། འཚོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཟར་རུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ལ། ཐུན་རུང་གཞན་ལུགས་དགག་སྟེ་བསྟན། །ཞག་བདུན་སྟན་ཞར་
བྱུང་སྟེ་བསྟན། །འཚོ་བཅང་སྟན་ཞར་བྱུང་སྟེ་བསྟན། །དུས་རུང་དུས་མིན་
བསྟན་པའི་ཚུལ། །སྟན་འབྲས་ཚོག་ལྷས་འབྲུག་དོགས་བཅད། །དང་པོ་ལ།
བརྒྱུད་སྟན་བྱེ་བྲག་རིས་ངོས་བཟུང་། །དེ་ལ་གཞན་གྱི་འབྲུལ་པ་དགག། ཐུན་

རུང་བྱི་བྲག་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བ་ཞེས་སྤར་སྒྲིམ་ན། དེ་ནི་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་བརྟུང་བ་དག་གོ། །བརྟུང་བ་ཡིན་ཀྱང་ཐུག་པ་དང་འོ་མ་ལ་སོགས་པ་ནི་དུས་སུ་རུང་བ་ཡིན་ལ། ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བ་ནི་བརྟུང་བ་གིན་ཏུ་སྒྲིམ་པའོ། །རྩ་བ་མོ་དང་པོ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་དུས་སུ་རུང་བ་ཡིན་ཅིང་། བརྟུང་བ་དེའི་ངོ་བོ་ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། བརྟུང་བ་དེའི་རྩ་ས་སམ་རྒྱ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་བརྟུང་བ་དེ་དང་། རྩ་བ་མོ་སྟེ་སྟེན་གྱིས་རིས་གཅིག་པ་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་ཅིང་། བཅས་ལྡན་མཚན་མཐུན་བསྟན་ཐོགས་གྱིས་རིག་ན་ལག་ཉར་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་བརྟུང་བ་དེའི་རྒྱ་དུས་སུ་རུང་བ་ལས་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཅན། བསྟན་ཐོགས་གྱིས་སྤྱད་ཞིང་ཆགས་གྱིས་བཅགས་པར་མི་བྱ་སྟེ་ཞེས་ཤུགས་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །

འོ་ན་གང་གིས་སྤྱད་ཞིང་ཆགས་གྱིས་བཅགས་པར་བྱ་ཞེ་ན། བསྟན་པར་མ་ཐོགས་པས་སྤྱད་ཞིང་ཆགས་གྱིས་བཅགས་པར་བྱ་འོ་ཞེས་སྤྱད་རོ། །བརྟུང་བའི་རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་དུས་མ་ཡིན་པར་རུང་ན་ནི་བསྟན་པར་ཐོགས་པས་སྤྱད་ཞིང་བཅགས་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་རང་གི་རྣམ་བཤད་དང་འྲེ་ཀ་ལས་མཐུན་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་མདོ་རྩ་བའི་ཤུགས་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །

འོ་ན་བརྟུང་བའི་རྩ་ས་དེ་དག་སྟོང་གིས་ཆགས་གྱིས་བཅགས་རུང་ན་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་རིག་ན་ནི་ལག་ཉར་སྒྲངས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་ལ། བྱིན་ལེན་བྱས་

ནས་ཚགས་གྱིས་བཅག་གོ་ཞེན། དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་གྱི་མདུན་རོལ་དུ་བསྐྱེན་པར་
ཚོགས་པ་མཚན་མཐུན་པས་རེག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་བརྟུང་བའི་རྗེས་དེ་ཚགས་
གྱིས་མ་བཅགས་པ་ན་ཆོག་མ་ཚོགས་པས་བཟའ་བའི་ཆེད་གྱི་བྱིན་ལེན་བྱར་མི་
རུང་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེས་ན་བརྟུང་བའི་རྗེས་དེ་དག་སྤོང་གིས་
རི་ལྟར་བཅག་པར་བྱ་སྟུམ་ན། བརྟུང་བའི་རྗེས་དེ་ཚགས་གྱིས་མ་བཅགས་པ་དེ་
ལ་བཟའ་བའི་ཆེད་དུ་བྱིན་ལེན་མི་རུང་ཡང་ལག་ཉ་འགགས་པའི་བྱིན་ལེན་བྱས་
ཏེ་དག་སྤོང་གི་སྒྱུར་ཞིང་བཅགས་པ་སྟེ། **བམ་པོ་ལྷ་བརྩུ་པ་ལས།** གལ་ཏེ་དུས་
མ་ཡིན་པར་རུང་བའི་རྗེས་དེ་ལ་བརྟུང་བ་དེ་སྒྱུར་ན་ནི་བསྐྱེན་པར་ཚོགས་པས་
ཀྱང་རྗེས་དེ་ཉིད་བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེ་སྒྱུར་ཞིང་བཅགས་ལ། གང་གི་ཆེ་འཕུང་བའི་
ཆོན་ཆུ་གང་མོས་གདབ་པ་དང་། བྱིན་ལེན་སྟོབ་ཏུ་བརྩུག་༼༤༡༩༽བ་ཞེས་
བརྟུང་ཞེས་བཤད་དོ། །

གང་ལན་ཆ་བ་ན་རེ། ཨ་རུ་རའི་ཐང་ལྟ་བུ་འམ་བུ་རམ་གྱི་ཆབ་ལྟ་བུ་བྱིན་གྱིས་
སྟོབ་ན་བརྟུང་བ་དེའི་རྒྱ་བུ་རམ་ལྟ་བུ་དུས་མ་ཡིན་པར་རུང་བ་ལས་བརྟུང་བ་དེ་
སྒྱུར་ཞིང་། བྱིན་གྱིས་སྟོབ་པར་བྱེད་ན་ནི་བརྟུང་བ་དེ་སྒྱུར་བ་ན་ཚགས་གྱིས་
བཅག་དགོས་པ་མི་འཐད་དེ། བྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་གྱི་ཤན་སྤང་མི་དགོས་པའི་བྱིར་
ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། བྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་གྱི་ཤན་སྤང་མི་དགོས་ཀྱང་བརྟུང་བ་དེ་
རུང་ཆུ་མ་བཏབ་ཅིང་ཚགས་གྱིས་མ་བཅགས་ན་བརྟུང་བ་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་པའི་ཆོ་

ག་མི་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱ་དུས་སུ་རུང་བ་ལས་བརྟུང་བ་དེ་སྒྲོར་ན་ཡང་
ལག་ཉ་འགོགས་པའི་བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེ་དགེ་སློང་གིས་སྒྱུར་ཞིང་བཅག་ཏུ་རུང་
བར་འགྱུར་ཞེས་མཚུངས་སོ་སྟུང་ན། མི་མཚུངས་ཏེ་བྱ་རམ་གྱིང་ལྟ་བུ། རྒྱ་དུས་
སུ་རུང་བ་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་ལ་བརྟུང་བ་དེ་སྒྲོར་ན་ཚགས་གྱིས་བཅགས་པ་ན་
སྤྱན་ཚོད་དུ་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱན་གྱི་རིགས་གྱུར་པས་བྱིན་ལེན་ཞིག་སྟེ་དེ་ལ་
རིག་ན་ལག་ཉའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱ་རམ་ལྟ་བུ་རྒྱ་དུས་མ་ཡིན་
པར་རུང་བ་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་ལས་བརྟུང་བ་དེ་སྒྲོར་ཞིང་། ཚགས་གྱིས་བཅགས་
ཀྱང་སྤྱན་རིགས་མ་གྱུར་ཅིང་བྱིན་ལེན་མ་ཞིག་པས་དེ་ལ་རིག་ཀྱང་ལག་ཉའི་
ཉེས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱན་རུང་དེ་དག་ཏུ་བརྟུང་བ་བརྒྱུད་པོ་དེ་ལས་
གཞན་བལ་པོ་སེལ་དང་། མ་ཏུ་ལུང་ག་ལ་སོགས་པའི་རྫས་སོ་སྟེ་དེ་ལས་སྒྱུར་
བའང་རུང་ངོ་། །བརྟུང་བའི་རྒྱ་སྟེ་རྒྱན་འབྲུམ་ལ་སོགས་པ་དུས་སུ་རུང་བ་ཡིན་
ན་མཚན་མའི་སྤྱན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་གང་ཡིན་པ་དེའི་མཐའ་ཡིན་ནོ་སྟེ། བརྟུང་བ་
དེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་རུང་བའི་མཐའ་ཡང་དེ་ཡིན་ལ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དེ་
བཞག་ཅིང་བརྟུང་དུ་རུང་བའི་མཐའ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །

འོ་ན་སྤྱན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་དེ་རང་གང་ཞེ་ན། ལུང་གཞི་(༤༧༧)ན་ལས། སྤྱན་
ཚོད་དུ་རུང་བ་འདི་དག་དུས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ན་དུས་མ་ཡིན་པར་ཡང་
ལོངས་སྒྲོད་པར་བྱ་བ་ལ་ནི་ནམ་གྱི་སྤྱན་དང་པོ་ཐལ་ནས་ནི་ལོངས་སྒྲོད་པར་མི་

བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། ལུང་མཚན་མོའི་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྐབས་ལས། ཉིན་པར་
དང་མཚན་མོའི་ཐུན་དང་པོའི་བར་དུ་བཏུང་བར་བྱ་ཞེས་གསུངས་སོ། ཉིན་
པར་དང་སྔོན་གྱི་བར་དུ་བཏུང་བར་བྱ་སྟེ་ཞེས་གྲང་ལུང་མཚན་མོའི་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་
བའི་སྐབས་ལས་སོ། །དེ་དང་མཐུན་པར་བམ་པོ་ལྟ་བུ་པ་ལས་གྲང་། མཚན་
མོའི་ཐུན་ཚོད་དང་པོ་ལས་འདས་ན་གསོག་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་
མཚན་མོའི་ཐུན་ཚོད་གྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལས་འདས་ན་གསོག་འཛིག་ཏུ་འགྱུར་
ཞེས་པའི་དགོངས་པ་བཀའ་བར་བྱ་སྟེ། **འགྲེལ་ཆུང་ལས།** གྲོ་ཟོས་ནས་དམར་
ཐག་མ་ཆད་ཚུན་དུ་དགེ་སྤྱོད་དབང་ལ། དམར་ཐག་གི་མཚམས་འདས་ཏེ་འབྱུང་
དུ་མི་དབང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཉི་མ་རྒྱབ་སྟེ་དམར་ཐག་ཆད་པ་འདས་ན་
གསོག་འཛིག་བྱས་པའོ་ཞེས་གྲང་འགྲེལ་ཆུང་ལས་གསུངས་པ་དང་། ཀླུ་པོའི་
ཕོ་བྲང་དུ་རྒྱབ་མོར་འགྲོ་བའི་སྐབས་ཀྱི་**རྒྱ་ཀ་ལས།** ཉི་མ་རྒྱབ་པའི་འོག་ཏུ་འོད་
དམར་པོ་ཆགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདས་པར་གྱུར་པ་ནི་མཚན་མོ་དང་པོ་ཡིན་
ཅེས་གསུངས་པས་གྲང་ངོ་། །

གཉིས་པན།

བཏུང་བ་དེའི་རྗེས་སམ་རྒྱ་དེ་དུས་སུ་རུང་བ་ལས་གཞན་ཞག་བདུན་པའམ་
འཚོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བ་ཉིད་ཡིན་ན། རྒྱ་དེ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་རུང་བའི་
མཐའ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་བཏུང་བ་དེ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་རུང་བའི་

མཐའ་ཡང་དེ་ཡིན་པའོ། །འདི་ནི་ལུང་སིལ་བུའི་བྱ་རམ་གྱི་བརྟུང་བའི་སྐབས་
ནས་བཅུན་པ་བརྟུང་བ་བཅགས་པ་གྲུང་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་རུང་ངམ།
ཉེ་བར་འཁོར་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །དེས་ན་རྒྱ་ཞག་བདུན་པ་
༼༤༧༧༽ལས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་བརྟུང་བ་དེ་ཡང་ཞག་བདུན་པའི་རིགས་
ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འཆོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བ་ལས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་
བརྟུང་བ་དེ་ཡང་འཆོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བའི་རིགས་ཉིད་ཡིན་པའོ། །

གལ་ཏེ་བྱ་རམ་ལས་བྱས་པའི་བརྟུང་བ་དེ་ཞག་བདུན་པའི་རིགས་ཉིད་ཡིན་
ན་ནི་སྤྱན་ཚོད་དུ་རུང་བར་བྱིན་གྱིས་སྐྱབ་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། དེ་
ཡང་ཉིད་བཤད་དང་**རྒྱ་ལས།** དུས་སུ་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྩ་ལས་བྱས་
པའི་བརྟུང་བ་དེ་བརྟུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དུས་ཐམས་ཅད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་གཤམ་
པར་བྱ་ཞིང་། བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ནི་སྤྱན་ཚོད་དུ་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་
གཤམ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཅི་ན། རྒྱ་བྱ་རམ་ལས་བྱས་པའི་
བརྟུང་བ་དེ་ཞག་བདུན་པའི་རིགས་ཡིན་ཀྱང་སྤྱན་ཚོད་དུ་རུང་བར་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབ་ཏུ་རུང་སྟེ། དུས་ལྟག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འཆགས་ཀྱང་དུས་ཉིང་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐབས་འདིར་བྱིན་སྐབས་འཆགས་པ་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་**རྒྱ་ལས།** སྤྱན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་དང་ལྟན་ཅིག་
འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱན་ཚོད་དུ་རུང་བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་

རུང་བའི་བྱིར་བྱུན་ཚོད་གྱི་མཐའ་དང་འགལ་བ་མེད་དོ། །

འདིར་རྒྱ་ཁར་གྱི་འདུལ་འཛིན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུ་རམ་གྱི་བརྟུང་བ་དེ་ཞག་
བདུན་གྱི་ནང་ཁོངས་སུ་རོ་དང་སྤྱ་བར་མ་གྱུར་ན་ལུ་རམ་གྱི་བརྟུང་བ་དེ་ཞག་
བདུན་པའི་རིགས་དེ་ཡིན་གྱི། གྱུར་ན་ནི་རྒྱ་དེ་ཅིག་མ་གང་ཚུན་ཆད་དེ་ཚུན་ཆད་
པའི་རིགས་ཡིན་པའོ་སྟེ་ཞག་ལྔ་ན་རོ་དང་སྤྱ་བར་གྱུར་ན་ལུ་རམ་གྱི་བརྟུང་བ་དེ་
སྤྱན་ཞག་ལྔ་པའི་རིགས་ཡིན་གྱི། སྤྱན་ཞག་བདུན་པའི་རིགས་ནི་མ་ཡིན་པའོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །མ་གྱུར་ན་དེ་ཡིན་གྱི་ཞེས་པ་དེ་འཐད་ཀྱང་གྱུར་ན་གང་ཚུན་ཆད་
དེ་ཡིན་པའོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལུ་རམ་གྱི་བརྟུང་བ་དེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་
༼༤༧༩༽པལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་གཏན་ནས་མ་
ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་དེ་རི་ལྟར་གྲུབ་ན་ལུ་
རམ་གྱི་བརྟུང་བ་ཆོས་ལྔ་ལ་རོ་སྤྱ་བར་གྱུར་བ་དེ་ལ་དེའི་སྤྱ་རོལ་ཆོས་གཅིག་ལ་
བྱིན་གྱིས་སྐྱོབ་ན་ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་སྐྱོབ་བམ། ཞག་ལྔ་པར་བྱིན་གྱིས་
སྐྱོབ། དང་པོ་ལྟར་ན་བྱིད་རང་ཞག་ལྔ་ན་རོ་སྤྱ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཞག་ལྔ་པའི་
རིགས་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། ཞག་ལྔ་པ་ལ་ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་
སྐྱོབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཞག་ལྔ་པ་ལ་ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་སྐྱོབ་ན།
རང་དུས་བས་དུས་ལྟག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིན་སྐྱབས་མི་འཆགས་པར་འགྱུར་
བའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་དགོ་སྒོར་མངོན་གཤེས་མེད་པས་སྤྱན་བྱིན་གྱིས་

སློབ་པ་ན་ད་གཞོད་ཞག་ལྷ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་རོ་སྤྲ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཆོས་
 ཅན། ད་གཞོད་ཞག་ལྷ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་རོ་སྤྲ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་ཕལ་པ་
 རྣམས་གྱིས་ཞག་ལྷ་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ད་གཞོད་
 ཞག་ལྷ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རོ་སྤྲ་བར་འགྱུར་བ་དེ་འགྱུར་བར་འགྱུར་ན། སོ་
 སོའི་སྤྱི་བོ་ཕལ་པ་མངོན་ཤེས་པ་མེད་པ་རྣམས་གྱིས་ཤེས་པའི་རྣམ་པས་བགྲོད་
 པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་མངོན་ཤེས་མེད་ཀྱང་ད་གཞོད་
 ཞག་ལྷ་ན་རོ་སྤྲ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཤེས་པ་སྤྱིད་དེ། ལུ་རམ་གྱི་བརྟུང་བ་དེ་ཞག་ལྷ་
 ན་ཏ་རུ་དང་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྒྲུལ་དུ་བཅས་པ་འཕམ། ཞག་ལྷ་ན་བསྐྱེད་ཏེ་སྤྲ་བ་ཉིད་
 དུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བར་བྱ་སྒྲུལ་དུ་དམ་བཅས་པ་ནི་དེ་འགྱུར་བར་ཕལ་པ་རྣམས་
 གྱིས་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །དགག་པ་འདི་
 རྣམས་ནི་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་གྱི་བཞེད་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་
 ཟེར་ཏེ། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞག་ལྷ་ན་རོ་སྤྲ་བར་འགྱུར་༼༤༧༩༽བ་དེའི་སྤྲ་
 རོལ་དུ་བྱིན་གྱིས་སློབ་པའི་ཆོན་ཞག་བདུན་པའི་རིགས་ཉིད་ཡིན་པས། ཞག་
 བདུན་པའི་བྱིན་རྒྱབས་འཆགས་པ་དང་། ཞག་ལྷ་པའི་རིགས་ཉིད་དུ་འདོད་པ་
 ལྟར་ན་ཞག་བདུན་པའི་བྱིན་རྒྱབས་མི་འཆགས་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མི་
 མཚུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་འདིར་རོ་དང་ཆང་གི་སྒོད་དུ་བཅངས་ཏེ། ཆང་གི་བྲིས་
བསྒོས་པའི་ཕྱེ་མ་དང་སྦྱར་བའི་བུང་བ་དག་འདུས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྒྲན་
ཙམས་ཤིན་དུ་སྒྲ་བ་ཡང་ངོ་སྟེ་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་བུང་བ་དག་འདུས་པ་ཉིད་
ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་མར་སྦྱར་རོ། །དེ་ནི་གང་ཞེ་ན། སྒྲན་ཙམས་དེ་ནི་ཙམ་པ་ལ་
སོགས་པའི་སྒྲན་བཀུས་པ་སྦྱར་པོ་འོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཞུན་མར་ནི་ཞག་བདུན་པ་ཡིན་ཀྱང་མར་དཀར་ནི་དུས་སུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། **རྒྱ་**
ཀ་ལས། དུས་སུ་རུང་བ་མར་དང་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །ཞེས་སོག་པོ་དང་རྩང་
གི་འདུལ་འཛིན་ཁ་ཅིག་ཟེར་རོ། །རྒྱ་ཀའི་ཚིག་དེ་ནི་དུས་སུ་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་
ཞུན་མར་དང་ཞེས་པ་ལ་ཡི་གེ་ཆད་པ་སྟེ། དུས་སུ་རུང་བ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་འབྲུ་
གཞོན་ཡིན་པས་ཤེས་སོ། །མར་དཀར་དུས་སུ་རུང་བ་ཡིན་ན། **ལུང་སྒྲན་གྱི་**
གཞི་ལས། ཞག་བདུན་པ་ནི་མར་དཀར་དང་ཉིལ་མར་དང་སྦྱང་རྩི་དང་ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །འབྲུ་མར་དང་སྦྱང་རྩི་དང་བྱ་རམ་གྱི་དབུ་བ་དག་
ནི་ཞག་བདུན་པ་འོ། །བྱ་རམ་དང་རྒྱགས་དང་ལི་ཁ་ར་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་
ནི་བྱ་རམ་གྱི་དབུ་བ་ཉིད་ཀྱིས་འཕངས་སོ། །དེའི་བྱད་པར་ནི་བྱ་རམ་གྱི་དབུ་
བའི་ཕྱེ་མ་རྟོག་པོར་མ་བྱས་པ་ན་རྒྱགས་བྱས་པ་ན་ལི་ཁ་ར་དང་གཤམ་
རོ། །ལྟའི་བདུད་རྩི་ནི་ཞག་བདུན་པར་ཞུན་མར་དང་འབྲུ་བ་ཉིད་དོ། །ཞག་སྟེ་

ཆེལ་བསྐྱོལ་ཞིང་བཅགས་པ་དག་ནི་འབྱུ་མར་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དོ། །ཞག་ནི་ལྷ་
སྟེ་ཉའི་དང་། རི་བོང་གི་དང་། ཚུ་སྤྱན་༼༧༧༽ཀྱིས་པ་གསོད་གྱི་དང་། རོམ་
གྱི་དང་། བག་གི་ལོ། ཞག་རྒྱམ་པ་ལྷ་པོ་དེ་དག་ནི་ནད་པ་ལ་ཕལ་ཆེར་སྦྱར་བར་
བྱེད་དོ། །སོས་པ་ཉིད་ན་དེ་དག་ནད་པའི་ཕྱིར་སྦྱོར་ན་སྦྱིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་དེ་མེད་
ན་དག་འདུན་གྱི་སྦྱན་ཁང་དུ་བཞག་གོ། །སྦྱན་ཁུ་དང་མིག་སྦྱན་དག་ཀྱང་སྦྱན་
ཁང་དུ་འོ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི།

འཆོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བ་ནི་རྩ་བ་དང་། རྐྱང་པོ་དང་། འདབ་མ་དང་། མེ་
ཏོག་དང་། འབྲས་བུ་ཟས་གྱི་དོན་དུ་བྱ་བ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའོ། །རྩ་བའི་
སྦྱན་གང་ཞེན། འདི་ལྷ་སྟེ། སྤྱ་སྦྱང་དང་། ལུ་དག་དང་། ཡང་དང་། སྐེུ་
གཤེར་དང་། བོང་ར་དགར་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་གོ། །སྐྱང་བུའི་སྦྱན་གང་ཞེན།
ཅན་ནད་དང་། དབྱི་མོང་དང་། ལུག་པ་དང་། སྟེ་ཉེས་དང་། ཐང་གིང་དང་། སྦྱར་
པ་དག་གོ། །འདབ་མའི་སྦྱན་གང་ཞེན། བ་ཤ་ཀ་དང་། ཀོ་ཤ་ཏ་ཀི་དང་། བ་ཏོ་
ལ་དང་། བི་སྤྱ་དང་། སུ་པུ་པུ་འི་འདབ་མ་དག་གོ། །སུ་པུ་པུ་ནི་འདབ་མ་བདུན་
པའོ། །མེ་ཏོག་གི་སྦྱན་གང་ཞེན། མེ་ཏོག་ནི། བ་ཤ་ཀ་དང་། བི་སྤྱ་དང་། ད་ཏ་
ཀི་དང་། སྤྱ་གིང་དང་། བུ་འི་ཟེ་བ་དག་གོ། །འབྲས་བུའི་སྦྱན་གང་ཞེན། ཨ་རུ་
ར་དང་། བ་རུ་ར་དང་། སྦྱ་རུ་དང་། བ་ལེ་ཤམ་དང་། བི་བི་ལིང་དག་གོ། །སྦྱིན་

པའོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོ་ཡོད་པ་སྟེ། ལུང་ལས་གྲང་ཆུང་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱིན་པ་དེ་
གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཤིང་ཀུན་དང་། སྤྱི་ཅི་དང་། སྤྱི་ཅི་ནི་ཤིང་སྤྱི་ལའི་
ཞོའོ། །སྤྱི་སྤྱི་གས་དང་། སྤྱི་ཆེ་ལ་དང་། ཤིང་མ་ཞོ་ནི་ཐང་ཆུ་ལ་སོགས་
པའོ། །འཆོ་བཅངས་ཀྱི་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོན་སྟོན་ཏོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ།
ཏིལ་གྱི་དང་། སྤྱི་སྤྱི་གས་ཀྱི་ཤིང་གི་དང་། ས་ཆུག་གྱི་དང་། བས་གྱི་དང་། བས་
གྱི་གྲ་མའི་དང་། བ་ག་ཀའི་དང་སྟེ་སྤྱི་སྤྱི་པ་དེ་རྒྱལ་སྤྱི་ཐལ་བ་དང་། དེ་རྒྱལ་ས་
དང་འབྲ་བ་གཞན་གྱི་༼༩༧༩༩༽ཐལ་བའི་འགྱུར་བྱེད་དོ། །འཆོ་བཅང་གི་སྤྱི་ན་
ལན་ཆའི་སྤྱི་ཆོན་སྟོན་ཏོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྱི་མཆོ་དང་། ལ་རུ་ཆ་
དང་། ཆ་དམར་དང་། སྤྱི་མཆོ་འཆོ་དང་། བ་ཆོའོ། །སྤྱི་ན་མི་བཏགས་པར་
བསྐྱོལ་བ་དང་། བསྐྱུངས་པ་དང་། བརྒྱ་བར་བྱ་བ་སྤྱི་ན་ལུའོ། །དེའི་སྤྱི་ཆོན་ནི་
འདི་ལྟ་སྟེ། ཤིང་ཨ་ཕ་དང་། བིསྤ་དང་། ཀོ་ཤ་སྤྱི་དང་། ཤི་རི་ཤ་དང་། རྩ་སྤྱི་
དག་གོ། **ལུང་ལས།** དགེ་སྤྱོད་གཡལ་པའི་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པ་ལ་གསུངས་པ་ནི།
གཡལ་པ་ལ་སོགས་པའི་ནད་སེལ་བའི་སྤྱི་ན་ལུ་ཇི་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པ་བསྟན་ནོ་
སྟེ། །སྤྱི་ན་འདུས་པའི་ལུ་བས་ནམ་སོས་ཀྱི་བར་དུ་ལན་དུ་མར་བརྒྱས་ཀྱང་རུང་
དོ། །ནད་པའི་ལུས་ལ་སྤྱི་ན་ལུ་བྱུགས་ཏེ་ལག་པས་ཇི་ཙམ་ཆོག་གི་བར་དུ་ལུས་
མཉེས་ནས་ཆུ་ཐ་མལ་པས་ནད་པས་ལུས་བརྒྱས་ནས་སྤྱི་ར་ཡང་སྤྱི་ན་ལུས་ནད་
པའི་ལུས་ལ་བསྐྱུས་ནས་ཆུ་ཐ་མལ་པས་བརྒྱའོ། །ཞེས་དོན་དེ་ལྟར་ལུང་ལས་

བྱང་ངོ་། །ནད་པའི་ལུས་ལ་སྒྲན་ཁུ་བྱུགས་གིང་ལུས་མཉེ་བ་ལ་ནི་སྒྲན་ཁུས་ལན་
དུ་མ་བཟུ་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ནད་པ་ཉམ་ཆུང་བའི་ལུས་མི་མཉེ་བ་ལ་ནི། སྒྲན་
ཁུས་ཉིན་གཅིག་ལ་ལན་གཅིག་བཟུ་ལོ། །ནད་ཁ་ཅིག་ལ་ལུས་མ་མཉེས་པར་
སྒྲན་ཁུས་སྒྱི་བོ་ནས་སྒྲུགས་ནང་པན་ཞེས་འགྲེལ་བ་ལས་བཤད་དོ། །འདི་ནི་
རྒྱུ་ཀ་ལས། ངལ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ལན་དུ་མ་བཟུ་བ་བཀག་གོ་
ཞེས་སོ། །སྒྲན་ཁུ་ནམ་པ་དེ་ལྟར་བསྟེན་ནོ། །འདི་ནི་སྒྲམ་རྩོལ་སོགས་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་རྒྱུ་ཀ་ལས་བཤད་དོ། །

དེའི་དོན་ཅི་ཞེན། **འགྲེལ་ཆུང་ལས།** སྒྲན་འདུས་པའི་ཁུ་བས་རྩོད་དང་གཡན་
བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་བཟུ་ཞིང་བཟུ་ཞེས་སོ། །སྒྲན་བསྟེན་
པར་བྱའོ་ཞེས་སྤང་སྒྲོས་པས་དུག་སྒྲན་ཀྱང་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མ་བསྟེན་
བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །

དུག་སྒྲན་དེ་ནི་༼༤༠ན༽སྒྲན་བཞི་པོ་གང་གིས་བསྟེན་ཞེན། དུག་སྒྲན་དེ་ནི་
འཆོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བ་ཉིད་དོ། །དུག་སྒྲན་དེ་ནི་གང་ཞེན། ལུ་ཞེས་འཆོ་བའི་
བེའུ་ནམས་ཀྱི་ཕྱི་བ་དང་གཅིག་དག་ནི་དུག་སྒྲན་དེ་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དུག་
སྒྲན་ཞེས་བྱ་ཞེན། བེའུ་ནམས་ཀྱི་ཕྱི་བ་དང་གཅིན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་དུག་
ལ་ཕན་ནོ། །ཐལ་བའི་སྤྲེ་ཆོན་སྟོན་ནོ། །

ཐལ་བ་གང་ཞེན། ཤིང་ཀན་ཅན་དང་། ཀ་པི་ཏ་ལ་དང་། ཨ་ཤུ་དང་། ཨྱ་

དུམ་མ་ར་དང་། ཅུ་གོ་རྩ་རྒྱུ་མས་ཀྱི་ཐལ་བའོ། །ཐལ་བ་དེ་ནི་དུག་ལ་ཕན་
བའོ། །དུག་ལ་ཕན་པའི་ས་ནི་སོར་བཞིའི་འོག་གི་བཟང་ངོ་སྟེ། རླུང་དང་ཉི་མ་
ལ་སོགས་པས་མ་ཉམས་པའི་བྱིར་ངོ། །དུག་སྒྲིབ་དེ་དག་བསྐྱེན་དད་པ་ཅན་
ལས་སྤང་ངོ་། །དག་བསྐྱེན་དད་པ་ཅན་དེས་དུག་སྒྲིབ་དེའི་བྱིན་ལེན་བསྟུབ་པར་
བྱའོ། །ཤའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་དེ་ཡང་དག་བསྐྱེན་དད་པ་ཅན་དེས་བྱིན་ལེན་
བསྟུབ་པར་བྱའོ། །ཤ་རྩོན་པ་འབའ་ཞིག་དུ་མ་ཟད་ཀྱིས་ཤའི་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་
དད་པ་ཅན་གྱིས་ཤན་པའི་གནས་ནས་སྤང་ངོ་། །དག་བསྐྱེན་དད་པ་ཅན་ཤ་
འཆོང་བ་ལ་ཉོར་བཏང་སྟེ་ཉོས་པ་ལ་ཟོས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དག་བསྐྱེན་
དད་པ་ཅན་གྱིས་ཤན་པའི་གནས་ནས་ཤའི་སྒྲིབ་སྤང་བ་དེ་ནི་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །

བཞི་པ་ནི།

གལ་ཏེ་དུས་མ་ཡིན་པར་བྱིར་འཕྲད་དམ། རུབ་མོར་ནས་ལས་བྱས་པའི་སྒྲིབ་
དགོས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ནས་ལས་བྱས་པའི་སྒྲིབ་དེའི་དོན་དུ་བ་ལང་རྒན་པའི་ཕྱི་
བའི་ནང་ནས་བྱུང་བའི་ནས་ཀྱིས་ཆོག་པར་བྱའི། ནས་གཞན་དུས་མ་ཡིན་པར་
བཟའ་བར་མི་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཕྱི་བའི་ནས་དེ་ལས་བྱས་པའི་སྒྱོ་མ་ཆགས་ཀྱིས་
བཅགས་ནས་ཏེ། ཆགས་ཀྱིས་མ་བཅགས་པ་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་
དུས་མ་ཡིན་པར་ཤའི་སྒྲིབ་དགོས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་མཆོང་མ། ལུང་ལས་དེ་

༼༤༠བ༽བྲེད་མོ་ཞེས་དང་། **བསྐྱུས་པ་ལས།** འཕར་བའི་རྟུག་པ་ཞེས་
གསུངས་ཏེ་དེའི་ནང་ནས་བྱུང་བའི་གས་ཆོག་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ག་དེའི་ཁྱ་བ་
ཡར་ཆགས་ཀྱིས་བཅགས་ནས་ཡིན་གྱི། དེ་མི་བཅགས་པ་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
ལྷ་བ་ནི།

གཞན་དུས་སུ་རུང་བ་དང་བཅས་པ་སྟེ་དུས་སུ་རུང་བ་དང་། ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་
བ་འདྲེས་པ་ལ་གཞན་དུ་རུང་བ་དེ་ལྷག་པར་སྟུང་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བ་དེ་ཡོད་
དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བ་དང་། ཞག་བདུན་པ་འདྲེས་པ་དང་། ཞག་
བདུན་པ་དང་། འཆོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བ་འདྲེས་པ་ལ་ཡང་སྡུ་མ་སྡུ་མ་ལྷག་
པར་སྟུང་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བ་དེ་ཡོད་དོ། །དེ་ཕྱིར་གཞན་དེ་དང་བཅས་པ་སྟེ་
དུས་སུ་རུང་བ་དང་། སྒྲན་གཞན་གསུམ་འདྲེས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ཆོག་སྡུ་མ་
དུས་སུ་རུང་བའི་ཆོག་སུམ་འཇུག་པར་བྱའོ་སྟེ། སྡུ་དྲོའི་དུས་ཁོ་ནར་བཟའ་བར་
བྱའི། དུས་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྟུང་བར་ནི་མི་བྱའོ། །ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་
བ་དང་། ཞག་བདུན་པ་འདྲེས་པ་འཕམ། ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བ་དང་། འཆོ་བའི་བར་
དུ་བཅང་བ་འདྲེས་པ་ནི་ཆོག་སྡུ་མ་ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བའི་ཆོག་སུམ་འཇུག་པར་བྱ་
སྟེ། ཐུན་ཆོད་ཀྱི་མཐའ་ལས་མ་ཡོལ་བ་ཁོ་ནར་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྟུང་བར་
བྱའི། ཐུན་ཆོད་ཀྱི་མཐའ་ལས་ཡོལ་བར་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྟུང་བར་མི་
བྱའོ། །ཞག་བདུན་པ་དང་འཆོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བ་འདྲེས་པ་ནི་ཆོག་སྡུ་མ་

ཞག་བདུན་པའི་ཚོགས་འདུག་པར་བྱ་སྟེ། ཞག་བདུན་གྱི་ནང་འབྲེས་ཏེ་དབྱེར་
ཡང་མི་རུང་ན་ཚོགས་སྒྲ་མས་འདུག་པར་བྱའི། འབྲེས་ཏེ་དབྱེར་རུང་ན་སྒྲ་མ་ལྟར་
མི་བཅན་གྱིས་སྤྱོད་ཅིས་འགྲེལ་ཆུང་ལས་མདོ་འོག་མའི་སྐབས་ནས་བཤད་
དོ། །སྤྱི་མཆོག་གི་ཤོད་སྤྱོད་འབྲས་སྤྱིའི་ནང་དུ་བཞག་ཀྱང་སྤྱི་མཆོག་གི་ཡིན་པ་ལྟ་སྟེ།
སྤྱི་མཆོག་འགྲེལ་མི་མཐུན་པ་གཞན་དང་རྒྱུ་ཀྱང་རང་། ༡༧ རྟེན་བཞིན་གཞན་
དུ་མ་གྱུར་པ་ནི་སྤྱི་མཆོག་གི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མཆོག་གི་
རིགས་གང་ཡིན་པ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འབྲེས་ཏེ་དབྱེར་རུང་ན་སྤྱི་
ཤིག་ །དེའི་སྤྱི་མཆོག་འགྲེལ་མི་མཐུན་པ་གཞན་དང་རྒྱུ་ཀྱང་གཞན་དང་མ་
འབྲེས་པ་ལ་ནི་སྤྱི་མཆོག་རང་རང་གི་ཚོགས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཅིང་འོངས་སྤྱོད་པས་
རུང་བར་བྱ་བ་མི་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་མཆོག་བསྐྱོང་བའི་སྤྱི་མཆོག་འབྲས་སྤྱིའི་
ནང་དུ་བཞག་པ་སྟེ། འབྲས་སྤྱིའི་བག་ཆགས་ནི་ཆུས་བརྒྱས་པས་སྤྱི་མཆོག་རང་ལོ་
ནའི་གངས་ཉིད་དུ་འགྲུབ་པོ། །སྤྱི་མཆོག་ལ་བ་ན་བསྐྱར་དུ་མི་བཅུབ་པ་ལས་
བསྐྱར་གྱི་གཟུངས་འབྲས་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ལྟགས་པ་དེ་ནི་སྤྱི་མཆོག་
ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཚིག་གི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ལ་དགོས་པའི་དོན་ནི། སྤྱི་མཆོག་ལེན་ལན་གཅིག་བྱས་པ་དེས་ཚོགས་
སྟེ། ཡང་ཡང་དུ་ཟ་བ་ན་ཡང་ཡང་དུ་བྱིན་ལེན་མི་དགོས་པས་གསོག་འཛོག་མི་

འབྱུང་བ་དང་། ཆོགས་ཚུང་བས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པ་དང་། ཆོགས་
བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པས་བཅས་པའི་ས་མཚམས་ཟིན་པའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱས་པའི་དོན་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་གང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ནི་
བདུན་ལས། སྤོན་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པ་སྟེ། དང་པོ་མ་ཡིན་པ་
དག་ནི་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རུང་བ་ཡིན་པ་སྟེ་ལག་ཉར་བྱངས་པ་དང་ཞེས་
མི་རུང་བ་ལ་བྱིན་སྐྱབས་མི་འཆགས་པར་གསུངས་སོ། །ཆོད་དང་ལྗན་པ་དང་
རང་གི་ཡིན་པ་དང་མདོན་སྐྱམ་ན་ཡོད་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་བྱིན་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོག་འདི་
འདུག་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །རུང་ཚུ་དང་བྱིན་ལེན་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་
ཚོགས་པ་སྟེ། ཡུང་སྤོན་གྱི་གཞི་ལས། བཏུང་བ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་དུས་སུ་བྱིན་
ལེན་བྱས། དུས་སུ་མཉེས། ༼༤༡༽བོ་དུས་སུ་བཅགས། དུས་སུ་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེ་འོ་ཞེས་གསུངས་པས་
སོ། །སྤར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་རྫོང་གཞན་
ཀྱི་སྤེང་དུ་ཆོག་དོན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཡུལ་གང་གི་མདུན་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ནི། ཡུལ་དག་སྤོང་ཆོས་
བདུན་ལྗན་གྱི་མདུན་དུའོ། །ཡུལ་མེད་ན་རང་གཅིག་སྤུས་ཀྱང་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབས་ཏེ་གནས་ནས་སྤུང་བས་ཀྱང་རོ། །

གསུམ་པ་རྟེན་གང་གིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ནི། བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་འཕམ་

དག་སྐྱོང་མའི་སྒོམ་པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྷན་པ་སྟེ། རྟེན་དེ་དག་ལ་
གསོག་འཛོག་གི་ཉེས་པ་དགག་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པ་དང་། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་དགོས་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ཆོ་ག་འཆགས་
པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ནད་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྲུལ་བྱིན་གྱིས་སྐྱབ་པའི་
རྟེན་ལྷན་ཡིན་དགོས་པ་སྟེ། དང་པོ་མ་ཡིན་པ་དག་ནི་ནད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་པ་
དང་། བད་པའི་ཆེད་དུ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སུ་དཔེ་བྱིར་ཞེས་གསུངས་པས་
སོ། །དེའང་ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བ་དང་འཆོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བ་གཉིས་ནི་ནད་པ་
ཁོ་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྟུན་ཅིང་། སྤྲུལ་ཞག་བདུན་པ་ནི་གང་ཟག་བཞིས་བྱིན་གྱིས་
བརྟུན་ཅིང་རུང་སྟེ། དེ་ཡང་ནད་པས་བྱིན་གྱིས་བརྟུན་ཅིང་བར་མ་ཟད། ལམ་
དུ་ཞུགས་པ་དང་དག་སྐྱོས་དང་ལག་གི་སྒྲས་ཀྱང་བྱིན་གྱིས་བརྟུན་ཅིང་རུང་སྟེ།
ལུང་སྤྲུལ་གྱི་གཞི་ལས། བྱིས་བདག་ལྷག་གི་བྱུང་བའི་དག་སྐྱོང་ལམ་དུ་ཞུགས་
པའི་སྐབས་ལས་དག་སྐྱོང་གིས་བྱ་རམ་ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་བརྟུན་པས་
རང་ཉིད་བྱིས་བསྐྱར་བར་བྱའོ་ཞེས་དང་། ཆོ་ག་ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་དང་
བཅས་པ་གསུངས་སོ། །དེའི་གནད་གྱིས་དག་སྐྱོས་དང་ལག་གི་སྒྲས་
༼༤༥༣༽ལ་ཡང་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པར་སྒྱུར་རོ། །དེ་བྱིན་གྱིས་བརྟུན་པ་
བཟའ་བ་ལ་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་དག་སྐྱོས་དང་ལག་གི་སྒྲ་རྣམས་ནི་ནད་པ་
དང་འདྲ་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱིན་གྱིས་བརྟུན་པ་བཟའ་བ་ལ་ནད་པ་དང་འདྲ་

བར་གསུངས་པས་བྱིན་གྱིས་སློབ་པ་ལ་ཡང་ནད་པ་དང་འདྲ་ཞེས་སྒྱུར་རོ། །

འདིར་རྒྱ་ན་རེ། སྤུན་ཞག་བདུན་པ་ནི་གང་ཟག་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་རུང་
སྟེ་གང་ཟག་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་། ཟན་ཆད་པས་ཀྱང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་རུང་
བར་སྒྱུར་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཟན་ཆད་པས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་རུང་
བའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་མེད་ཅིང་། བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་རུང་བའི་བྱེད་པར་གྱི་
རྒྱུན་དང་ཡང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྤུན་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་དུས་
ནི་སྤྱོད་ཡིན་ལ། སྤྱོད་ཟན་ཆད་པ་མ་གྲུབ་པས་ཟན་ཆད་པས་བྱིན་གྱིས་སློབ་པ་
མི་འཐད་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་དུས་གང་གི་ཆེ་བྱིན་གྱིས་སློབ་པ་ནི། སྤྱོད་ཁོ་ན་སྟེ་ཟས་སྤྱི་མའི་ཆེའོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། **ཁྲི་ཀ་ལས།** བསྐྱོལ་བ་དང་བཅགས་པ་གཉིས་ནི་དུས་སྟེ་
བྱས་ཀྱང་རུང་། དུས་མ་ཡིན་པར་བྱས་ཀྱང་རུང་བྱིན་ལེན་བྱ་བ་དང་། བྱིན་གྱིས་
སློབ་པ་ནི་དུས་ཁོ་ནར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་སྤྱོད་སྟེ་དུས་ཁོ་ནར་བྱ་དགོས་པར་
གསུངས་སོ། །

སྤྱི་པ་ཡུན་རི་སྤིད་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ནི། ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བ་བྱིན་གྱིས་
སློབ་ན་ཉིན་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མའི་མཐའ་ཚུན་ཆད་བྱིན་གྱིས་སློབ་ཅིང་།
ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་སློབ་ན་ཞག་བདུན་མཚན་མའི་མཐའ་ཚུན་ཆད་ཀྱང་
འཆོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བར་བྱིན་གྱིས་སློབ་ན། རི་སྤིད་ནད་སོས་པར་མ་གྲུབ་གྱི་

བར་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། རང་གི་དུས་ཀྱི་མཐའི་བར་དུ་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དུས་ལྷ་ག་པ་ལ་༼༤༡༧༽བརྟེན་
ནས་མི་འཆགས་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དུག་པ་ཆོག་གང་གིས་བྱིན་གྱིས་སློབ་པ་ནི། སྦྱོར་དངོས་མཚུག་གསུམ་
སྟེ། སྦྱོར་བ་ནི་རུང་ཆུ་གདབ་པ་དང་། ལག་པ་གཉིས་བཀྲས་ནས་བྱིན་ལེན་བྱ་
བ་སྟེ། བྱད་པར་དུ་ཡང་བཏུང་བ་བྱིན་གྱིས་སློབ་ན་ནི་ཆགས་གྱིས་བཅགས་པ་
ཡང་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའོ། །དངོས་གཞི་སྤྲུགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལན་གསུམ་དང་
མཚུག་ཐབས་ཡིན་ནོ་ལེགས་སོ་ཞེས་སོ། །

བདུན་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་འཛིག་པའི་རྒྱ་ནི། བྱིན་ལེན་འཛིག་པའི་རྒྱ་ཀྱན་
གྱིས་འཛིག་སྟེ་བྱིན་རྒྱབས་འཆགས་པའི་རྟེན་ཞིག་པའི་བྱིར་ངོ། །གནས་སྐབས་
ངོ་དང་སྤྱོད་བར་གྱུར་པ་དང་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཟད་པ་དང་སྤྲུགས་གྱིས་སྦྱང་
ན་ཡང་འཛིག་གོ། །

གཉིས་པ་ལ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཚུལ་ལུགས་དང་། བྱིན་རྒྱབས་འཆགས་
པའི་སྒོ་གཞུགས་དང་། བྱིན་རྒྱབས་ཞིག་པའི་བྱེད་ལས་དང་། བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའོ། །དང་པོ་ནི།

བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལ་གསོག་འཛིག་གི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་ངོ། །ནད་པའི་
ཆེད་དུ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྟོན་པའི་དུས་སུ་རུང་བ་ལས་གཞན་པའི་སྤྲོན་གསུམ་པོ་

རང་རང་གི་དུས་ཀྱི་མཐའི་བར་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱའོ། །དུས་གང་གི་ཆེ་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཅེ་ན། ཟས་སྡེ་མ་སྡེ་དྲོའི་སྟེ་གུང་ཆོགས་ཚུན་ཆད་པའི་ཆེའོ། །

རི་ལྷོ་མ་ཞེ་ན། དེ་བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེའོ། །སྤོན་བྱིན་གྱིས་སྒོབ་པའི་ཆེ་ན་བྱིན་
ལེན་མ་བྱས་པ་དང་། གསོག་འཛོག་དང་འདྲེས་པ་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་མི་རུང་
བས་དེ་གཉིས་བསྐྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་དང་འདྲེས་པ་བསྐྱང་བར་བྱ་
བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ལག་པ་གཉིས་བསྐྱལ་ཞེས་པ་ནི་ལག་པ་གཉིས་བསྐྱལ་ནས་
སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ལག་ཉར་སྒྲངས་པ་དང་། གསོག་འཛོག་བྱས་པ་དང་། བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པ་
༼༤༥༩༽དང་། བར་དུ་ཞག་ལོན་པ་དང་། བར་དུ་བཙོས་པ་དང་། དགོ་སྒོར་
གིས་བཙོས་པ་དང་ལྷ་པོ་དག་ལ་སྤོན་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་མི་འཆགས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

བྱ་རམ་གྱི་བརྟུང་བ་བྱིན་ལེན་བྱས་ཤིང་ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་
ཞག་ལྷ་ན་རོ་དང་སྤྲ་བ་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྱུར་ན་གསོག་འཛོག་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་
ཞེས་གསུངས་ཏེ། གསོག་འཛོག་འགོགས་བྱེད་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཞིག་ཅིང་།
གསོག་འཛོག་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་བྱིན་ལེན་མ་ཞིག་པས་ན་རོ་སྤྲ་བར་གྱུར་ནས་སྤྲ་
རེངས་ཤར་བ་འཕམ། གུང་ཆོགས་ལྷ་བྱ་བུན་ཆོད་ཀྱི་མཚམས་ལས་འདས་ན་

གསོག་འཛིག་བྱས་པ་ལོ། །ཞེས་སོགས་ཤས་གསུངས་པ་དེ་ལེགས་སོ། །དེའང་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི་སྤྲོན་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་རོ་དང་སྤྲ་
བར་གྱུར་པ་ན་སྤྲོན་གྱི་གནས་སྐབས་གྱུར་པས་བྱིན་སྤྲབས་ཞིག་པ་ལོ། །བྱིན་
ལེན་ནི་སྤྲོན་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་པས་རོ་དང་སྤྲ་བར་གྱུར་གྱང་སྤྲོན་གྱི་རིགས་མ་
གྱུར་པ་སྟེ། ཞག་བདུན་པ་ལས་སྤྲོན་གྱི་རིགས་གཞན་དུ་མ་གྱུར་པས་བྱིན་ལེན་
མ་ཞིག་པར་ཡོད་པ་ལོ། །རོ་དང་སྤྲ་བར་གྱུར་ན་གསོག་འཛིག་བྱས་པ་འདིའི་
ཁུངས་ནི། **ལུང་སིལ་མུའི་མུ་རམ་གྱི་བརྟུང་བའི་སྐབས་ལས།** བརྟུང་བ་
བཅུགས་པ་དགྲུང་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་རུང་ངམ། ཉེ་བ་འཁོར་རུང་ངོ་
། །བཅུན་པ་ཡུན་ངི་སྤིད་དུ་བཞག་པ་འཚལ་བར་བགྱི། ཉེ་བ་འཁོར་གིན་ཏུ་སྤྲ་
ཞིང་མི་སྦྱར་ལ། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་སྦྱོང་བ་དེ་སྤིད་དུ་འོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་རང་འགྲེལ་དང་ཁྱེ་ཀ་ལས་ཁུངས་སུ་བྱངས་སོ། །ལུང་དེའི་ཤུགས་གྱིས་
འདི་ལྟར་བསྟན་ཏེ། གིན་ཏུ་སྤྲ་ཞིང་མི་སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤང་ན་ནི་བརྟུང་བར་
བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པས་གསོག་འཛིག་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ།
རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་༼༤༥༣༽བརྟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ།
བརྟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་འདི་ལ་གསོག་འཛིག་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་
རྒྱུ་པར་མི་གནས་པ་དེ་བས་ན་གསོག་འཛིག་ཉིད་དུ་ཤེས་པའོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །

འདིར་བྱ་རྒྱུ་པ་ན་རེ། འདི་ནི་གསོག་འཛོག་བཏགས་པ་བ་ཡིན་གྱི། གསོག་
འཛོག་མཚན་ཉིད་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལྟར་བྱ་རམ་གྱི་བཏུང་བ་ཞག་བཏུན་
བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ལས། བར་སྐྱབས་སུ་རོ་དང་སྒྲ་བར་གྱུར་པ་ཚེས་ཅན།
གསོག་འཛོག་གི་ཉེས་པ་རང་མཚན་པ་མི་བསྐྱེད་དེ། རྒྱ་བྱིན་ལེན་མེད་པའི་བྱིར་
རོ། །དེའི་རྟགས་དང་བྱབ་པ་གང་གིས་གྲུབ་ན་གཞུང་གིས་གྲུབ་སྟེ། **རྒྱ་ཀ་ལས།**
སྒྲ་བ་འབའ་ཞིག་ཡོངས་སུ་གྱུར་ན་ཡང་བཏུང་བར་མི་བྱ་སྟེ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་
པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། མདོར་ན་རོ་སྒྲ་བར་གྱུར་པའི་དབང་གིས་བྱིན་
ལེན་ཞིག་ནས་བྱིན་ལེན་མེད་ཅེས་སྟུམ་པའོ། །དེ་ལ་**རྒྱ་ཀ་ལས།** བྱིན་ལེན་མ་
བྱས་པ་ལ་གསོག་འཛོག་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པས་རྟགས་དང་བྱབ་
པ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། **རང་གི་རྣམ་བཤད་**
ལས། འདི་ལ་གསོག་འཛོག་ཉིད་ལ་གཞན་པའི་རྒྱ་རྣམ་པར་མི་གནས་པ་དེ་
བས་ན་གསོག་འཛོག་ཉིད་དུ་གྲེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་རོ་དང་སྒྲ་བར་གྱུར་པ་འདི་
ལ་འབྲས་བུ་གསོག་འཛོག་འབྱུང་བར་གསུངས་པས་དེའི་རྒྱ་དུས་ན་བྱིན་ལེན་
ཡོད་པར་རྟགས་གྱིས་གྲུབ་བོ། **རྒྱ་ཀ་ལས།** བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་
དེ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པ་དང་འབྲ་བའི་བྱིར་ཞེས་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་གྱི་
འདུལ་འཛིན་རྣམས་གྱིས་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །ཡང་ན་ནི་རོ་འབྱུར་ནས་
བྱིན་ལེན་བྱ་བ་རྒྱ་མེད་པ་ལ་དགོངས་སྲིད་ཀྱང་དེ་ལྟའི་བྱིན་ལེན་མེད་ན་སྤར་གྱི་

བྱིན་ལེན་འཛིག་རྒྱུ་མ་བཤད་པས་ཉེས་པ་༼༤༥༣༽མེད་དོ། །

མུང་མཚམས་པ་ན་རེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་རོ་སྤྲ་བར་གྱུར་པ་ན་བྱིན་ལེན་ཞིག་པ་ཡིན་ཏེ་སྤྲ་བྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་བྱིར་རོ། །དེའང་རོ་སྤྲ་བར་གྱུར་པའི་རྒྱ་ལས། འདི་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱུར་པར་བསྟན་ཏེ་ཞེས་བཤད་པས་ཤེས་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བསྟན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ་ནི་སྤྲ་བྱི་རིགས་འཕོས་ཏེ། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཀྱི། རོ་དང་སྤྲ་བའི་གནས་སྐབས་གྱུར་ཏེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། དེས་ནི་བྱིན་ལེན་ཞིག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་ནི།

སྤྲ་གསུམ་པོ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་འོག་མ་དུས་སུ་རུང་བ་དང་ལྷན་ཅིག་བསྐྱེས་ཏེ་ཡོངས་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། །ཞག་བདུན་པ་དང་འཆོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་འོག་མ་ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བ་དང་ལྷན་ཅིག་བསྐྱེས་པ་དང་། འཆོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་འོག་མ་ཞག་བདུན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་བསྐྱེས་ཏེ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ། མིག་སྤྲ་སོགས་ཀྱི་གནད་བཀག་བསྟན། །ཤ་སྤྲ་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བསྟན། །ཆང་གུར་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བསྟན། །སྒོག་པའི་

སྒྲུབ་བསྟེན་གནང་བཀག་གོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་འོ་ཞེས་སྒྲུབ་གྱི་གོ་རིམ་བཞི་གསུངས་པ་ནི་དཔེའམ་
མཆོན་བྱེད་ཙམ་དུ་ཟུང་དེ། མིག་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པ་དག་གྲང་འཕངས་པ་ཡིན་
ནོ། །དེས་ན་མིག་ལ་བསྐྱུ་བའི་མིག་སྒྲུབ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །སྒྲུབ་མ་ཡིན་པ་སྒྲིག་
བའི་དོན་དུ་མི་བྱའོ། །མིག་སྒྲུབ་དེའི་སྟོང་རིགས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་མིག་སྒྲུབ་
ཟངས་དང་མཁར་བའི་ནང་དུ་སྒྲུགས་ན་གཡའ་འོང་བའི་ཕྱིར་རྩ་ལ་སོགས་པ་
གཡའ་མེད་པར་སྒྲུགས་སོ། །མིག་སྒྲུབ་༼༤༥༥༽སྐྱེར་ཁན་དེའི་སྟོང་ནི་རིའི་
ཟ་མ་ཏོག་ནི་གཤམ་སྟེ་དེའི་ནང་དུ་གཞུག་གོ། མིག་སྒྲུབ་རིལ་བུ་ནི་རས་ལ་སོགས་
པའི་སྐྱེའུའོ། །མིག་སྒྲུབ་དུ་བ་དང་སྐྱུས་པ་དང་བྱེ་མ་རྣམས་གྱི་སྟོང་ནི་སྒྲུག་
སོགས་གྱི་དོང་བུའོ། མིག་སྒྲུབ་བསྐྱུ་བའི་བྱར་མ་བཅང་བར་བྱའོ། །བྱར་མ་དེ་
ཟངས་མ་དང་ལྷགས་དག་གིས་བཟང་ངོ་། །བྱར་མ་དེ་བརྟུངས་པ་མི་བཟང་གི་
རང་འབྱུངས་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དག་གམ་བཞུས་ཏེ་སྒྲུགས་པ་དག་
བཟང་ངོ་། །ནད་པས་སྒྲུབ་འདུག་པའི་ཕྱིར་མཆན་ཁྲུག་བཅང་བར་བྱའོ། །དེར་
མི་ཤོང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་བྱུངས་སམ་བུམ་པོར་བྱས་ཏེ་བཅེར་རོ། །མཆན་ཁུང་དུ་
བཅུག་པ་མི་འདུལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུས་དུས་སུ་བསྐྱམ་མོ། །གང་དུ་བསྐྱམ་ན་
ཉི་གྱིབ་ལའོ། །ཉི་མ་ཆ་བ་ལ་བསྐྱམ་ན་སྒྲུབ་གྱི་མཐུ་འབྱིའོ། །སྒྲུབ་བསྐྱམས་
ནས་རྒྱང་ཆར་གྱིས་མ་རུང་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱེ་བྱུང་ན་དགེ་སྟོང་རང་གིས་བྱུབ་

པར་བྱ་སྟེ་ལག་ཉར་སྒྲངས་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །

གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུའམ་ཞེན། བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་མེད་
ནའོ། །ནད་པས་སྒྲིན་པོར་བཅང་བར་བྱའོ། །སྒྲིན་གྱི་ན་ལ་ཟེ་ཡང་དོ་སྟེ་སྒྲིན་
དཀྲུག་ཅིང་བཅུ་བ་ལག་པ་ཚ་བར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལྷགས་སམ་ཟངས་
ལས་གཟར་བྱ་བས་ཉེ་བཅང་བར་བྱའོ། །**འད་འགྲེལ་ལས།** མགུལ་པའི་ནད་
ཅས་བྱ་བ་ཟས་མིད་པའི་ཆེན་འགྲོར་མི་བརྟུབ་པས་ཟས་མགུལ་པར་ཐོགས་པ་
དེ་འཕུལ་བའི་ཆེད་དུ་སྒྲོམ་བརྟུང་བའི་ཕྱིར་བརྟུང་པོར་བཅང་བར་བྱའོ། །ནད་
པས་ལན་ལྔ་བཅང་བར་བྱའོ། །ནད་པའི་བད་ཀན་ལ་ཕན་པའི་ལྔ་རྟོག་ལྷུ་པོར་
བྱས་ཉེ་མིད་པས་བད་ཀན་གྱི་སྟེང་དུ་ཕོག་ན་བད་ཀན་སྒྲར་བྱང་བར་ཕན་ཉེ། རྒྱ་
མཚོའི་ལན་ལྔ་མ་རྟེན་ན་ལྔ་ཐ་མལ་པ་བཅང་ངོ། །ལན་ལྔ་དེའི་སྟོད་ནི་རུའི་
སྒྲགས་བཟང་ངོ། །རུའི་སྟོད་སྒྲུམ་དང་དྲི་མི་ཞེས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་གཅི་བས་
ཀུན་ནས་བསྐྱོལ་བའོ། །༢༥༥། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཅི་བ་དང་སྟོད་པའི་ཆུའི་ནང་དུ་
བསྐྱོལ་བའོ་ཞེས་ལུང་ཕྲན་ཆོགས་ལས་བཤད་ཅིང་། **ལུང་ལས།** བ་ལང་གི་གཅི་
བ་དང་ཆོས་ལ་ཤེས་སོ། །**འགྲེལ་རྒྱུང་ལས་ཀྱང་།** སྒྲིན་གྱི་སྟོད་རྩ་ལས་བྱས་པ་
ཁྲག་དང་མི་གཅོང་བས་རེག་པ་བཟུ་བའི་ཕྱིར་ཟངས་ཀྱི་ནད་དུ་བ་ལང་གི་གཅི་
བ་དང་བསྐྱེས་ཉེ་བཅོས་ན་དག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཁ་གཤམ་དེ་མེད་པའི་
ཉེས་པ་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁ་གཤམ་གཞུག་གོ། །ཁ་གཤམ་དེ་ཅི་ལས་བྱ་ཞེན།

རྩ་མྱི་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱར་བ་དེ་ཉིད་ལས་བྱས་པའོ། །དྲི་བསྐྱར་ཞིམ་པོ་བགོས་
པའི་ས་ནད་པས་བཅང་བར་བྱའོ། །དེ་ནི་ལག་པ་བརྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དུ་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་བཤད་དོ། **།ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས།**
དྲིས་བགོས་པའི་འཛིམ་པ་ནི་དྲི་དང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པ་ནད་ནི་བར་བྱེད་པ་
ཅན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། **།འགྲེལ་རྒྱུང་ལས།** ས་རང་ལ་དྲི་བསྐྱར་ཞིམ་པོ་ཡོད་
པ་དེ་ལྟ་བུས་ཁ་ལག་བརྒྱས་ཀྱང་མི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱར་ཡང་གནང་
། འཆང་དུའང་གནང་ཞེས་སོ། །ཁུ་བསྐྱོ་བའི་ཕྱིར་ལྷགས་ཀྱི་གར་བུ་ནད་པས་
བཅང་བར་བྱའོ་ཞེས་སྒྲུར་དོ། །དགེ་འདུན་གྱིས་ཀྱང་བཅང་དུ་རུང་ངོ་ཞེས་རང་
འགྲེལ་དང་ཀྱི་ཀ་ལས་སོ། །ནད་པས་བཅང་བ་དེ་ནི་ན་བ་དང་མི་ན་བ་ཐམས་
ཅད་གྱིས་སྒྲུད་པར་བྱའོ། །ལྷགས་ཀྱི་གར་བུ་དེ་བསྐྱེད་པ་གདགས་པའི་ཕྱིར་
གར་བུ་དེ་ལ་ལྷགས་ཐག་གདགས་སོ། །ལྷགས་ཀྱི་གར་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་
ལྷགས་ཐག་དེ་མེས་ཆ་བའི་དུས་ནས་གཤེར་བས་ལྷགས་ཐག་དེ་མནན་
ནོ། །ལྷགས་ཀྱི་གར་བུ་ཟས་ཀྱིས་རིག་པ་དེ་བསྐྱེད་པ་ན་དེ་ལ་ཟས་དང་
འབགས་པའི་གནས་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་ལྷགས་ཀྱི་གར་བུ་དེ་རུང་བའི་ཕྱིར་
འབད་པ་ནི་དོན་མེད་དོ་ཞེས་རང་འགྲེལ་དང་ཀྱི་ཀ་ལས་སོ། །བརྟུང་བར་བྱ་
།༢༥༥།བཀོབ་པ་སོགས་པའི་རྒྱ་རུང་བ་སྒྲུར་བསྐྱོདོ། །ཆབ་ཁུང་ལ་སོགས་པར་
སྒྲུས་བྱ་བར་ལོངས་སྒྲུད་པའི་རྒྱས་ནི་ཕྱིས་བསྐྱོདོ། །

སྒྲུབ་པ་ན་རེ། གཞན་གྱིས་འཆོ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་ན། བད་པས་
 འདོམས་ཀྱི་གསོ་གམས་གཏོང་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །སྒྲུབ་གཞན་
 གྱིས་བད་འཆོ་བར་ནུས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་འདོམས་ཀྱི་གསོ་བ་བསྟེན་པ་དེ་ལ་མི་
 ཚངས་པར་སྐྱད་པར་བྱ་བའམ། དགའ་བ་འདོད་པའི་ཕྱིར་གཅིའུ་བཙུག་ན་པམ་
 པ་དང་པོའི་ཆར་གཏོགས་པའི་སྒྲོམ་པོའོ། །འདོམས་ཀྱི་གསོ་བ་འདི་ལ་སྐྱུ་གུའི་
 རྒྱ་ནི། ཟངས་མའམ་འཁར་བའི་སྐྱུ་གུ་བཟང་གི། །ལྷགས་ཀྱིས་ནི་མི་རུང་ངོ་
 ། །མཆོན་གྱི་གསོ་བ་གཏར་ཁ་ཡང་འདོམས་ཀྱི་གསོ་བ་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། ཐབས་
 གཞན་གྱིས་འཆོན་མི་བསྟེན་ལ། མི་འཆོན་བསྟེན་ནོ་སྟེ། **ཡུང་ལས།** དག་སྒྲོང་
 གི་གདོང་ནི་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་གདོང་དུ་ནི་རྩའི་རྒྱན་ལས་གཞན་པར་
 མཆོན་གྱིས་གསོ་བ་དེ་མ་བསྟེན་ནོ། །གདོང་ལ་གཏར་ཁ་བྱ་བ་ན་རྩ་གང་ན་
 འདུག་པའི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །རྩ་མེད་པར་གདོང་ལ་གཏར་ཁ་
 བྱས་ན་གསོད་པའི་ཆར་གཏོགས་པའི་སྒྲོམ་པོའོ་ཞེས་སོ། །གདོང་ལས་གཞན་
 པའི་ལུས་ལ་ནི་རྩ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཀར་སྒྲུབ་པས་བགོ་བ་བཞིན་དུ་
 གཏར་ཁ་བྱས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གཞང་འབྲུམ་བཙན་པར་མི་བྱའོ། །མཆོན་
 གྱིས་གསོ་བར་མི་བྱ་བའི་ཚྭ་གས་གཅིག་ནི་གཞང་འབྲུམ་གཙོད་པ་འདི་ཡིན་པས་
 འདི་ལ་ཡང་སྒྲོམ་པོར་རིག་པར་བྱའོ། །མཆོན་ལས་གཞན་ལ་སེན་མོ་ལ་སོགས་
 པས་ཀྱང་གཞང་འབྲུམ་བཙན་པར་མི་བྱའོ། །གཞང་འབྲུམ་དེ་ནི་གསང་སྔགས་

དང་སྒྲན་དག་གིས་སོ། །སྒྲན་པ་ཞེ་འགས་པ་ལ་གཞང་འབྲུམ་གསོར་མི་གཞུག་
གོ། །ནད་པ་གསོ་བའི་ཕྱིར་རྩལ་མོར་བ་བ་ནི་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །**༡༥༥**ནད་པ་གསོ་བ་འདི་ལ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པ་དང་གསོག་འཛིག་
བྱས་པ་དག་བཟའ་བ་དང་བརྟུང་བར་མི་རུང་བ་ཉིད་དུ་དོགས་པར་མི་
བྱའོ། **གཞི་འགྲེལ་ལས།** ལྷ་སྟེགས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དུ་བ་རྩལ་པ་ལ་
སོགས་པའོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་དུ་བ་རྩལ་པ་ནི་ལྷ་སྟེགས་ཀྱི་ལྷགས་ཡིན་པས་
ནད་གསོ་བའི་ཕྱིར་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །མཉམ་དུ་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དགོ་
སྟོང་ནད་པས་གསོ་བའི་ཕྱིར་སྒྲན་གྱི་རེད་བའི་དུ་བ་ཁོང་དུ་རྩལ་པར་བྱའོ་
སྟེ། **འགྲེལ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་།** དུ་བ་བརྟུང་བ་ནི་དུ་བ་འབྲུང་བའི་གྲོ་མོ་བརྟོལ་བའི་
ནད་དུ་སྒྲ་གུ་དེ་ཁར་བཅུག་ལ་དུ་བ་བརྟུང་ངོ་ཞེས་སོ། །དུ་བ་རྩལ་པ་དེ་ནི་སྒྲན་
གཅེའུ་སྟེ་སྒྲ་གུས་འབྲུབ་པོ། །སྒྲན་གཅེའུ་དེ་ལྷགས་ལས་བྱའོ། །ལྷགས་མེད་ན་
སྒྲིག་མ་ལ་ཞེས་འགྲེལ་རྒྱུད་ལས་བཤད་ཀྱང་། **ལུང་ལས།** སྒྲིག་མའི་སྒྲ་གུས་
རྩལ་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲན་གཅེའུ་དེ་སྤྱིད་ཀྱི་ཚད་སོར་བཅུ་གཉིས་
པ་བཟང་ངོ་། །སྒྲན་གཅེའུ་དེ་ཅེ་མོ་ནོ་བ་དང་རྩལ་པ་མི་བྱའོ། །དུ་བ་རྩལ་པའི་
ལྷགས་ཀྱི་སྒྲ་གུ་དེ་བཙས་མི་བྱིར་བའི་ཕྱིར་ལྷན་མར་རམ་འབྲུ་མར་གྱིས་བསྒྲས་
ཏེ་ཤུབས་སུ་གཞུག་གོ། །སྒྲན་གཅེའུ་དེ་ཤུབས་དེ་ནི་བྱུང་ངམ་ཚོས་གོས་ཀྱི་གདང་
བུ་ལ་བཞག་གོ། །སྒྲན་གཅེའུ་དེ་དྲི་མ་མེད་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མར་གཞུག་གོ། **ལུང་**

ལས། གྱིན་ལེན་བྱས་ནས་སྤར་སྤྲུགས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སྤར་སྤྲུགས་
པའི་ལས་བྱའོ། །ལས་དེ་ནི་སྤར་སྤྲུགས་པའི་དབྱེད་གྱིས་འགྲུབ་པོ། །སྤར་
སྤྲུགས་པའི་དབྱེད་ནི་ཁ་བྲག་མཚུག་གིས་པ་མི་རྣོ་བ་བཟང་ངོ། །སྤར་སྤྲུགས་
པའི་དབྱེད་དེ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྤམ་གྱི་ཕྱིར་ཤ་སྤོན་པ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །དེ་ཟ་མི་ནུས་ན་ཐབས་
བྱའོ། །ཐབས་རས་གྱིས་མིག་གཉིས་དག་བ་བོ། །མི་༼༤༥༥༽བཀྲལ་བ་དེ་
སྤྲུགས་མི་བྱོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱི་ཞེས་པོ་བསྟོའོ། །ཤ་སྤོན་གྱིས་དུམ་གྲུགས་
སོགས་གྱི་ཤན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་མདུན་དུ་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་ཡིད་དུ་འོང་
བ་བཞག་སྟེ་མིག་རས་གྱིས་གཡོགས་པ་དེ་དགོལ་ལོ། །ཤ་སྤོན་དེ་དག་སྤོང་
གིས་སྤམ་ལས་གཞན་གྱི་དོན་གསང་སྤྲུགས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་པའི་དོན་དུ་ཟ་
ན་དབྱེན་གྱི་ལྷག་མའི་ཆར་གཏོགས་པའི་སྤོམ་པོའོ། །མིའི་ཤ་ནི་དག་སྤོང་གིས་
ཟོས་ན་སྤམ་གྱི་དོན་དང་སྤམ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་དུ་སྤོམ་པོའོ། །བདག་
གི་ཆད་དུ་ཤ་བསྐྱོས་ཏེ་བསད་པ་**རང་འགྲེལ་དང་ལྷོ་ཀ་ལས།** ཟ་བ་པོས་མཐོང་
ཐོས་དོགས་པའི་སྤོམ་ནས་ཤེས་ན་བཟའ་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་སོ། །སྤྲུག་གིས་གོད་མ་
མི་ཟའོ་སྟེ། **ཡུང་ཕྱན་ཆོགས་ལས།** མེད་གེ་ནི་ཤ་བཟང་པོ་དག་ཟོས་ནས་བོར་
ཏེ་འགྲོའི། །སྤྲུག་གི་ནི་གོད་མ་སྤྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྷ་བས་ན་དག་སྤོང་གིས་སྤྲུག་

གི་གོད་མ་བཟའ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཟ་ན་འག་ལ་ཚབས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། དེ་ནི་བལྟོས་པ་དང་བཅས་པའི་སྤྱིར་བཏགས་པས་དེའི་སྤྱིར་
བལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་གཞན་གྱིས་སྤྲོས་པར་གྲེས་ན་ཡང་བཟའ་བར་མི་བྱའོ་
ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་བཤད་ཅིང་། སེང་གེ་མ་གཏོགས་པའི་སྟག་ལ་སོགས་པ་གཅན་
གཟན་གྱིས་ཐོས་པའི་སྟག་མ་སང་ཟ་བར་ཇེ་བའི་སེམས་ཡོད་པ་བདག་གིས་
སྤངས་ན་ཉེས་བྱས་ཞེས་འགྲེལ་ཚུང་ལས་བཤད་དོ། **འོད་ལྗན་དུ་ལུང་བྱངས་པ་**
ལས་ནི།^༩ དགེ་སྦྱོར་གིས་སྟག་གི་གོད་མ་སྦྱོད་ན་སྦྱོམ་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
བཤད་ཅིང་། **འོད་ལྗན་ལས།** སྦྱོམ་པོ་འདི་ནི་མི་ག་ཟ་བ་དེ་སྦྱོམ་པོ་ཡིན་པ་དང་
འདྲ་བ་རྒྱ་བའི་སྦྱོམ་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་རིགས་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། འདི་ནི་སྦྱོམ་པོ་
བཏགས་པ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་རིགས་སོ། ལྷང་པོ་ཆེ་དང་རྟ་དང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་
༼༤༥༥༽འཁོར་མི་ཟེའོ། ཁྲིག་པ་གཅིག་པོ་རྟ་བོར་དེའུ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལ་
དང་། སྦྱེའུ་དང་། ཤིང་རྟ་མོ་དང་། བྱ་རོག་དང་། བྱ་ཁྲོད་དང་། ལུ་སྦྱར་དང་།
ཁྲི་དང་། བྱེ་བྲ་དང་། ལུག་པ་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་བྱ་མི་རོ་ཟ་བ་དག་
དང་། བྱ་དཀར་དང་། ལ་ལང་དང་། སྦྱིན་གོར་ཏེ་ལུ་ལ་གནས་པའི་སྦྱིན་གོར་
དང་། ལྷམ་ན་གནས་པའི་སྦྱིན་གོར་རོ། ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་ཏེ་སྤྲམ་དང་བྱིའུ་སྦྱིན་
གོར་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། ལས་ལ་སྦྱེས་པའི་སྦྱིན་བྱ་རིང་པོ་དེའུ་སྦྱིན་དང་། སྦྱིན་བྱ་
རྣམས་ཀྱི་ག་ཡང་མི་ཟེའོ། ལྷམས་ཀྱི་མང་ཆོག་ནི་ཤིང་སྦྱིན་དང་། སྦྱུལ་དང་།

སྤྲིག་པ་དང་། སྤྲེ་མོང་དང་། བྱི་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་གྲུང་བསྐྱས་
སོ། །སྤྲིན་བྱ་རྒྱམས་ཀྱི་ཆེ་ལ་བཟའ་བར་མི་བྱའོ། །ནད་དང་དབྲལ་བའི་ཕྱིར་
ཚུལ་ལུས་ལ་བསྐྱབ་བར་བྱའོ། །ཤའི་བྱིན་ལེན་སྟོབ་པ་པོ་དེ་ལ་དགེ་སྤྲོད་གིས་
བཟར་མི་རུང་བ་མི་ཤ་ལ་སོགས་པ་སྤྱད་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲི་བར་
བྱའོ། །ཟུ་པོ་དུ་མ་ཉིད་ན་དང་པོས་དྲིའོ། །དང་པོའི་དྲི་བ་ཉམས་ན་འོག་མས་
སོ། །སྤྲང་པོ་ཆེ་དང་མིའི་འོ་མ་དག་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་བརྟུང་བར་མི་བྱའོ། །ཤ་
དང་འོ་མ་ལ་སོགས་རུང་མ་ཡིན་པ་དག་གིས་པགས་པ་དང་། མ་རྒྱ་བ་དང་།
སྤྲར་སྤྲགས་པ་དང་། མིག་སྤྱད་ཅིང་བཟའ་བརྟུང་མ་བྱེད་པ་ལ་ནི་སྤྲོན་ཆགས་པ་
མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནད་པས་ནི།

ལྷན་མར་དང་། འབྲུ་མར་ཆང་དང་འབྲེས་པ་ཆང་གི་དྲི་རོ་མི་མངོན་པར་བརྟུང་
བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །ཆང་དག་ཆང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ན་འབྲུངས་གྲུང་ཉེས་པ་མེད་པ་
ཉིད་དོ། །ཆང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ་ནི་བྱེད་ཅམ་དུ་བསྐྱོལ་བ་ལས་འབྱུང་བོ། །ཆང་
ཟངས་གང་ཅམ་བསྐྱོལ་ནས་བྱེད་ཅམ་དུ་བྱོ་བ་དྲི་དང་རོ་དང་ཁ་དོག་གྲུང་ཆང་
དང་མི་འབྲན་འབྲུང་དུ་རུང་ངོ། །ཆང་དེ་ནས་དེ་བརྗོད་པས་བཏབ་
༼༤༥༽བཞེ་ཅིང་། ཆང་དེའི་ནང་དུ་ཡོས་སྤྲགས་ཉེ་སྤྱོད་དང་བཅས་པའི་ནང་དུ་
བཅུག་ན་ཚུ་ཉིད་དུ་འབྱུང་ངོ། །ཆང་ནི་ཡོས་སྤྲགས་ལ་དོང་དུ་གཞུག་པར་བྱ་སྟེ་

ཆར་གྱུར་ན་ཡོངས་སྤྱད་པར་བྱའོ་ཞེས་ལུང་ལས་གསུངས་སོ། །ཆར་གྱུར་ཏེ་ཁ་
དོག་གྱང་ཆང་མི་འདྲ། རོ་ཡང་ཆང་མི་བྱོན་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་འགྲེལ་ཆུང་ལས་
སོ། །ཀྱུན་གྱི་ཁུ་བ་ནི་བཙུང་མ་ཐག་ཏུ་བསྐྱོལ་ན་ཡུན་རིང་དུ་བཞག་གྱང་ཆང་
ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །**རང་འགྲེལ་དང་རྒྱུ་ཀ་ལས།** ཏིལ་དག་ནི་ཏིལ་མར་ཐ་
དད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་ཏིལ་མར་གྱི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ། དེས་
ན་ཏིལ་ལ་བྱིན་ལེན་བྱས་པས་ཏིལ་མར་ལ་བྱིན་ལེན་བྱས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་
བས་ན་དགེ་སྤྱོད་གིས་ཏིལ་བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེ་བཙུང་ན་དེའི་ཏིལ་མར་གཟོད་བྱིན་
ལེན་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁུ་རམ་གཤིང་བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེ་བཙུང་ན་དེའི་ཁུ་བ་
གཟོད་བྱིན་ལེན་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་རྒྱུ་ཀ་ལས་གསུངས་པས། །བྱིན་ལེན་བྱས་
པའི་འོ་མ་ལས་མར་དུ་གྱུར་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །**ལུང་དང་རང་འགྲེལ་དང་རྒྱུ་**
ཀ་ལས། ཆོལ་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་བསྐྱོལ་བའི་ལན་ཚུ་ལ་སོགས་
པར་རྫས་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བག་ཆགས་སུ་གྱུར་པ་ཉིད་ནི་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་བཟའ་བ་དང་བརྟུང་བར་མི་བྱ་བ་ཉིད་
དོ། །**འགྲེལ་ཆུང་ལས།** སྤྱོད་དམ་ཆུ་ཁ་ཟས་ཀྱིས་འཕགས་པ་ཞིག་ལས་ཟས་
བཙུང་ཏེ་ཟོས་པ་ན་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་ཞེས་བཤད་དོ། །ནད་པས་ནི་ཁྱེན་མར་
དང་འབྲུ་མར་ཆང་དང་འདྲེས་པ་བརྟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་བར་
མི་བསམས་ཏེ། དེ་ནི་ཆང་གི་དྲི་རོ་མི་མཛོན་ཞིང་ནད་པ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་

བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆང་གི་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བ་
དང་། སྒྲིབ་བྱ་དང་། འདབ་མ་དང་། མེ་ཏོག་དང་། འབྲས་(༢༥༥ན།)བུའི་སྒྲིབ་
སྒྲུལ་པོའི་སྒྲིབ་མ་རས་དཀར་པོའི་ནང་དུ་བུམ་པོར་བྱས་ནས་ཆང་གི་རྒྱངས་པས་
བདུགས་ཏེ་ཆང་གི་དྲིས་བསྐྱོས་པ་ཁྱུ་དང་སྒྱུར་བ་བརྟུང་ངོ་། །ཆང་གི་དྲི་བསྐྱོ་བའི་
ཐབས་ནི་སྒྲིབ་གྱི་སྒྲིབ་མ་བུམ་པོ་དེ་ཆང་དང་བཅས་པའི་སྒྲོད་དུ་དབྱེད་ཏེ་བཞག་
པས་བསྐྱོ་བར་བྱའོ། །སྒྲིབ་གྱི་སྒྲིབ་མའི་བུམ་པོ་དེ་ཆང་དང་རེག་པ་བསྐྱུང་ངོ་
། །རེག་པ་བསྐྱུང་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཆང་གི་སྒྲོད་ཆང་གིས་མ་གང་བ་དང་། ཆང་
གི་བྲུགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་དབྱེད་ཏེ་བཞག་པར་བྱའོ། །སྒྲིབ་མ་དེ་ཆང་
དང་རེག་པ་བསྐྱུང་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་གང་དང་རེག་ན་བརྟུང་བ་དེའི་དྲི་
རོ་མེད་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་མ། །ཤིང་ཀུན་ལ་སོགས་པ་དང་རེག་པ་
བསྐྱུངས་པ་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་ཕྱི་དྲོ་ལ་སོགས་པ་བརྟུང་བ་ལ་ནི་དུས་སུ་རུང་
བའི་ཟས་དང་ཡང་རེག་པ་བསྐྱུང་ངོ་། །ཆང་གི་དྲི་རོ་མེད་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་དང་
རེག་པ་བསྐྱུང་ཞེས་པའི་**འགྲེལ་རྒྱུང་ལས།** མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུའི་སྒྲིབ་བསྒྲུལ་
པོའི་སྒྲིབ་མ་བྱ་བ་ལ་ནི་རོ་ཁ་བ་དང་མངར་བ་ལ་མི་བྱའི། རྟག་པ་དང་སྒྱུར་བ་ལ་
བྱའི། དུས་མ་ཡིན་པར་བརྟུང་བ་ན་ཆོས་གཅིག་པ་དང་ཞག་བདུན་པ་ལ་བྱའི།
ཁ་ཟས་ཀྱིས་འབགས་ན་བརྟུང་བའི་ཕྱིར་མ་འབགས་པས་བྱ་ཞེས་སོ། །བརྟུང་བ་
དེ་ཟས་དང་རེག་པ་བསྐྱུང་བ་དེ་ནི་མཛེས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་བཟང་ངོ་

། །མཛེས་པ་བཟང་བ་དེའི་ཕྱིར་བརྟུང་བ་དེ་རས་མ་དཀར་པོས་བཙག་པར་
བྱའོ། །ནད་པས་ཀྱང་མི་བརྟུང་ན་མི་ན་བས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་སོ། །ཆང་ནི་རྩ་མཚོག་
གིས་ཀྱང་མི་བརྟུང་ངོ། །རྩ་མཚོག་ནི་རྩ་མོ་ཡིན་པར་ལུང་རྣམ་འབྱེད་དང་
མཛོད་འབྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །དགེ་སྤྱོད་མན་ཆད་ནས་དགེ་བསྟེན་ཡན་ཆད་
ཆོས་འདི་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་གཞན་ལ་ཆང་མི་སྤྱད་དོ། །དགེ་བསྟེན་གྱིས་
༼༤༥༥༽ཀྱང་མི་སྤྱད་པའི་ལུང་ནི་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་ལས། དགེ་བསྟེན་
གྱིས་མི་བྱ་བའི་ལས་དུག་སྟེ། སེམས་ཅན་བཙོང་བ་དང་། མཚོན་ཆ་དང་། ཆང་
དང་། དུག་འཛོང་བ་དང་། རྒྱ་སྒྲིགས་གྱི་ལས་དང་། ཉིལ་བཙོང་བའི་ལས་སོ་
ཞེས་སོ། །

ནད་པ་ལ་ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་སོགས་གནང་ན་ཡང་ཆང་འབྱུང་བ་གནང་ངམ་ཞེ་ན།
མ་གནང་སྟེ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཙས་པ་སྒོག་གཅོད་པ་ལྟ་བུ་ལས་
གཞན་པ་གནང་བའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་བཙས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ནད་པ་གསོ་བའི་དོན་
དུ་ནི་བཀག་པ་ལ་མ་གཏོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། །ནད་པ་ལ་གནང་ངོ་ཞེས་
གསུངས་པ་དེའི་ལྷག་མ་ནི་ཆང་འབྱུང་བ་བཀག་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ནད་པ་
གསོ་བའི་དོན་དུ་ཡང་བཀག་པ་འོ། །ཆང་དང་མར་བསྒྲིགས་པ་དང་ཆང་བསྒྲོལ་
བ་ནི་གཞན་གྱིས་མི་འཚོན་དབེན་པར་འབྱུངས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་འབྲེལ་
ཆུང་ལས་བཤད་པ་ནི་ལྷན་མར་ཆང་དང་འབྲེས་པ་ཆང་གི་དྲི་རོ་མི་མཛོན་པ་དང་།

ཆང་བསྐོལ་ཏེ་ཕྱིས་འགྱུར་ལས་ཉམས་ནའོ། །

བཞི་པ་ནི།

སྒོག་སྐྱེ་དང་། ཀྱུན་དོང་བཙོང་དང་། ཀེའུ་རྒྱ་སྒོག་བཟའ་བར་མི་
བྱའོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འཇམ་ཞེན། བད་པས་ནི་དབེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྒོག་སྐྱེ་
བཟའ་བར་བྱའོ། །སྒོག་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་ཐོས་ན་སྒོག་སྐྱེ་ནི་ཞག་བདུན། ཀྱུན་
དོང་ནི་ཞག་གསུམ། ཀེའུ་ནི་ཞག་གཅིག་མ་ལོན་པར་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འཇུག་
པར་མི་བྱའོ། །དགོ་འདུན་གྱི་གནས་མལ་ལ་ལོངས་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། །དགོ་
འདུན་གྱི་བཤང་བའི་སར་འཇུག་པར་མི་བྱའོ། །གཙུ་བའི་སར་ཡང་མི་
བྱའོ། །དགོ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་འགོ་བར་མི་བྱའོ། །མཆོད་རྟེན་གྱི་ཉེ་འཁོར་དུ་
འགོ་བར་མི་བྱའོ། །ཉེ་འཁོར་དེའི་ཐག་ནི་འདོམ་གང་ངོ་། །ཁྱིམ་པ་དག་ལ་ཆོས་
བསྟན་པར་མི་བྱའོ། །ཁྱིམ་པའི་༼༤༥༽ཁྱིམ་དག་ཏུ་འགོ་བར་མི་བྱའོ། །སྐྱེ་
བོས་གང་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགོ་བར་མི་བྱའོ། །ཐོས་ཟིན་ནས་འཇུག་ཏུ་བྱས་
བྱའོ། །སྒོག་པ་བསྟེན་པའི་གོས་དག་གི་དྲི་ནི་བཟུ་བ་དང་དུ་བ་དག་གིས་བསལ་
ལོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ།

མཆོམས་བཙོས་དང་ཞག་ལོན་གྱི་ཉིས་པ་ཁེགས་པ་དང་། བཅས་པའི་ས་
མཆོམས་ཟིན་པའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་གཞི་གང་ལ་རུང་ཁང་བཅད་
པ་ནི། གནས་ཆོས་དྲུག་ལྟ་ལས། རང་བཞིན་གྱི་མཆོམས་དང་དེའི་ཉེ་ལའོར་
ཡིན་པ་སྟེ། མཆོམས་བཙུག་གི་སྐྱབས་སུ་མཆོམས་བཙུག་གི་ནང་དུ་ཞེས་པའི་**རྟེན་གཤམ་**
ཀ་ལས། གནས་གྱི་གཞི་བརྗོད་དེ་གསོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་གྱིས་བཅད་
པའི་ས་མཆོམས་བཟུང་བར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། ཆོ་ག་ལས་ཁྱི་རོལ་
ཉེ་ལའོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རང་རམ་རང་
དང་ཆོ་ག་གཅིག་པ་དབང་བ་ཡིན་པ་སྟེ། ལུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་འདུག་གནས་དང་།
རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་དང་ཞེས་དེ་དག་ཏུ་རུང་ཁང་མི་བཅད་པར་གསུངས་ལ།
གནས་དེ་དག་ཏུ་མཆོམས་བཙུག་ཞག་ལོན་གྱི་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་བས་དེ་དག་
ཏུ་རུང་ཁང་བཅད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐུན་མོང་དུ་མ་ཁོ་བའི་
གནས་གཞན་མ་ཡིན་པ་སྟེ། སྒོ་ཁང་དང་བྱམས་དང་བསྒོ་ཁང་དང་དཔོངས་སའི་
ར་བ་དག་ཏུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དཀོན་མཆོག་རྣམ་གཉིས་གྱི་པོ་
བྲང་མ་ཡིན་པ་སྟེ། མཆོད་རྟེན་གྱི་གཞི་དང་ཞེས་རུང་ཁང་དུ་མི་བཅད་པར་
གསུངས་ལ། དེར་རུང་ཁང་བྱས་ཏེ་གཡོས་དང་བཙུག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་ན་
དཀོན་མཆོག་ལ་མ་གྲུས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐར་རུང་ཁང་བཅད་པ་དང་
མ་འབྲེལ་བ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་རུང་ཁང་གི་ཆོ་ག་༼༤༥༽དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འཆོད་པ་ལ་སྒྲ་གཤམ་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེར་གཡོག་དང་བཙུག་པ་ཡང་མི་

བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་གིང་བྱང་དང་སྤྱ་གབ་མེད་པར་གཡོས་བྱེད་པ་དང་།

ཟས་ཞག་ལོན་པར་བཞག་ན་ལོངས་སྟོན་ཆུད་ཟོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་རུང་ཁང་བཅད་པ་ནི། སྤྱིར་བཏང་ལ་རུང་ཁང་བཞི་
པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ལས་འཆགས་པ་དགོས་པའི་དགོ་འདུན་གྱིས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ལ་
དགོ་འདུན་གྱི་ལས་གྱིས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱེ་བྲག་རྩ་དང་པོ་དོ་བཏེགས་
པའི་མཐའ་ལས་བྱང་བའི་རུང་ཁང་བཅད་པ་ནི་དགོ་སྟོང་ལག་གི་སྤྱ་གཅིག་
འབའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་རོ། །གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱུ་བའི་མཐའ་ལས་བྱང་བའི་རུང་
ཁང་བཅད་པ་ན། ལག་གི་སྤྱ་དགོ་སྟོང་རབ་རྩ་མང་པོས་སོ། །གསུམ་པ་ལས་གྱི་
མཐའ་ལས་བྱང་བའི་རུང་ཁང་བཅད་པ་ནི་དགོ་འདུན་གྱིས་སོ། །བཞི་འབྲལ་ལ་
བྱང་བའི་རུང་ཁང་བཅད་པ་ནི། དགོ་སྟོང་རི་སྟོན་ཕྱིན་པ་དེ་སྟོན་གྱིས་ཏེ་གཞུང་
དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་དུས་གང་གི་ཆེ་རུང་ཁང་བཅད་པ་ནི་དུས་བཞི་སྟེ། དང་པོ་སོ་ལག་
འགྲུམ་པ་ལ། ཕྱིས་ལས་གསར་པ་དང་བཅས་པ་དང་། དགོ་སྟོང་གནས་པ་ཉིད་
དང་མ་བྲལ་བ་དང་། དེར་གནས་པའི་ཕྱིར་དགོ་སྟོང་དག་ཕྱིན་པའོ། །འདི་ལ་
དུས་བཞི་ཡོད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་ཏོ། །

བཞི་པ་ཆོ་ག་གང་གིས་རུང་ཁང་བཅད་པ་ནི། སྤྱིར་བཏང་ལ་རུང་ཁང་བཞི་པོ་
ཐམས་ཅད་ལ་གསོལ་གཉིས་གྱི་ལས་གྱིས་སོ། །བྱེ་བྲག་རྩ་དང་པོ་དང་བཞི་པ་

ལ་ནི་གཞི་འདི་ནི་དག་འདུན་གྱིས་རུང་བའི་ཁང་པར་འགྱུར་བའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་
སྟེ་ལན་གསུམ་བརྗོད་དགོས་པར་མེ་ཏོག་སྐྱེད་རྒྱུད་ལས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་
ལ་ནི་གཞི་འདི་ནི་དག་འདུན་གྱི་རུང་བའི་ཁང་པར་སེམས་སྦྱས་ཤིག་ཅེས་ལན་
གསུམ་བརྗོད་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་༼༤༩༠ན༽ལས་ཁོ་ནས་སོ་ཞེས་
སོ། །དམིགས་བསལ་ནི་ཤེས་པ་རྒྱུད་སྤྱི་རུང་ཁང་དང་འབྲུག་པ་མི་ཞན་པའི་
རུང་ཁང་གཉིས་འདུལ་བ་བསྐྱས་པ་ལས་བཤད་དེ། ལུང་ན་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་
མདོར་བསྐྱས་སྦྱར་བའོ། །

ལྷ་པ་རུང་ཁང་གི་བྱེད་ལས་ནི། གཅིག་གིས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མིའི་བྱ་བ་
བྱེད་ཅེས་གསུངས་ཏེ་གཞུང་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

དུག་པ་རུང་ཁང་གི་སྦྱོར་བཤད་ནི། མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡིན་ཀྱང་དེར་བས་བཙོ་
བ་དང་ཞག་ལོན་བཞག་ཏུ་རུང་བས་ན་རུང་ཁང་ཞེས་བྱའོ། །

བདུན་པ་རུང་ཁང་བཅས་པ་འཛིག་པའི་རྒྱ་ནི། །སྦྲར་བཤད་པའི་མཚམས་པོ་
ཆེ་འཛིག་པའི་རྒྱ་ནམས་ནི་འདིའི་ཡང་འཛིག་རྒྱ་བྱུན་མོང་བ་སྟེ། ལས་ཀྱི་བགྲོལ་
བ་ནི་འདིར་རང་མཐུན་སྦྱར་བའོ། །མཚན་མ་བརྟན་པོ་ཞིག་པས་ནི་མཚམས་པོ་
ཆེ་འཛིག་ཀྱང་རུང་ཁང་མི་འཛིག་གོ། །

གཉིས་པ་ལ། རུང་ཁང་བཅད་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། རུང་ཁང་གཅོད་པའི་ཚུལ་
ལུགས་དང་། རུང་ཁང་དེ་ཡི་བྱེད་ཚུལ་ལ། །དང་པོ་ནི།

གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་དུ་ཡང་རུང་བའི་ཁང་པ་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་
བྱས་ན་ཁང་པ་དེའི་ནང་དུ་ཟས་བཅོས་པ་དང་། དེའི་ནང་དུ་ཟས་ཞག་ལོན་པར་
བཞག་སྟེ་གནས་པ་དག་ནི་མཚམས་བཅོས་དང་ཞག་ལོན་གྱི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་སྟེ།
དྲི་ཀ་ལས། དཔེར་ན་དག་སྟོང་གི་གནས་ཉེ་ལམ་དང་བཅས་པ་ནས་བྱི་རོལ་དུ་
གྱུར་པའི་འབྲོག་དགོན་པ་ལ་སོགས་པ་དེར་ཟས་འཆོད་པ་དང་། ཟས་བཞག་པ་
དག་ལ་ནང་དུ་བཅོས་པ་དང་། ནང་དུ་ཞག་ལོན་པའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་
འདྲའོ། །

གཉིས་པ་ལ། མདོ་ཙམ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དང་། ་དེ་ཡི་རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེས་ན་རུང་བའི་ཁང་པ་དེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། རུང་ཁང་མི་བཅད་ཞར་བྱུང་དང་། ་རུང་ཁང་གཙོད་དུས་བྱེ་བྲག་
བསྟན། ་རུང་ཁང་གཙོད་པའི་༼༤༠༠༽ཆོག་འོ། །དང་པོ་ནི།

དེའང་བརྩ་པོ་འདི་རྣམས་སུ་རུང་ཁང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཤིང་
རྩུང་དང་། གླང་པོ་ཆེའི་ར་བ་དང་། ལུ་སྟེགས་ཙན་གྱི་འདུག་གནས་དང་། ཀྱུལ་
པོའི་ཕོ་བྲང་ས་དང་། དག་སྟོང་མའི་དབྱར་ཁང་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་བང་
རིམ་དང་། སྒོ་ཁང་དང་། བྱམས་དང་། བསྟོ་ཁང་དང་། ལས་བརྒྱ་ཅ་གཅིག་
བྱེད་པའི་དཔོང་སའི་ར་བ་དག་ཏུ་མི་བྱའོ། །**ལུང་ཁཅིག་ལས།** སྤྲ་གབ་མེད་པ་

དང་། མི་ཁང་དང་། མཆོད་རྟེན་གྱི་གཞི་དང་། ཁྱིམ་བདག་གི་གཞིར་ཡང་ཞེས་
བྱའོ། །དེར་གཡོས་དང་བཙེ་བ་ཡང་མི་བྱའོ། །ཆོས་པའི་བྱིད་ར་ཡང་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རུང་ཁང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་འདི་ལ་དུས་བཞི་ཡོད་དེ། རུང་ཁང་དེ་ཉིད་ཐོག་
མར་རྩིག་པའི་ཆེ་དང་པོ་སོ་ཕག་འགྲུམས་པའོ། །དང་པོ་སོ་ཕག་བཀྲམ་པའི་
ཁྱིས་ལས་གསར་བ་དང་བཙས་པ་སྟེ། དང་པོ་སོ་ཕག་བཀྲམ་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་
གནས་དེ་བརྩིག་པའི་ལས་གསར་བ་རྩེ་མ་པ་ནས་མགོ་བཟུང་སྟེ། དེའི་མཁར་
ལམ་གྱི་ལས་མ་རྫོགས་ཤིང་། ད་དུང་ལས་གསར་པའི་མཚུགས་ཡོད་པ་ཉིད་གྱི་
བར་གྱི་དུས་གང་ཡང་རུང་བ་ཉིད་དོ། །རྩིག་འཕྲོའི་ལས་གསར་བ་དང་བཙས་པ་
ལས་གཞན་གྱི་ཆེ་དགེ་སྦྲོང་གནས་ཉིད་དང་མ་བྲལ་བ་སྟེ། གནས་དེར་དང་པོ་
དགེ་སྦྲོང་ཞུགས་ནས་ཁྱིས་དེ་ན་དགེ་སྦྲོང་འགའ་ཡང་མེད་པར་མ་གྱུར་གྱི་བར་
གྱི་དུས་གང་ཡང་རུང་བའོ། །དགེ་སྦྲོང་སྤར་གནས་པ་དེ་དག་མེད་པ་ན་གནས་
པའི་ཕྱིར་དགེ་སྦྲོང་དག་གནས་དེར་བྱིན་མ་ཐག་པའི་ཆེ་ཁོ་ནའོ། །

དགེ་སྦྲོང་བྱིན་པའི་ཞེས་སྒྲིབ་ན། དེའི་དུས་ཀྱི་ཆོགས་ཅིས་བཟུང་ཞེ་ན།
གནས་དེར་བྱིན་ནས་བྱ་བ་གཞན་ཚུ་བཙག་པ་དང་། གནས་ཁང་བསྐྱོ་བ་ལ་
སོགས་པ་བརྩམས་པ་དང་། ངལ་གསོ་བ་ནི་སྟོན་ལ་སོགས་པ་ལ་འདུག་པ་སྟེ།
བྱ་བ་དེ་གཉིས་དངོས་ནི་ད་དུང་མ་བྱས་༼༤༧༩༽པ་ཚུན་ཆད་ནི་དགེ་སྦྲོང་དག་

ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ཉིད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དུས་བཞི་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་དགོ་འདུན་གྱིས་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་
 ཀྱིས་རུང་ཁང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་བའི་དུས་དང་པོ་
 གཉིས་ལ་ནི་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་རུང་ངོ་། །གང་ཟག་རི་ལྷ་བྱ་
 ཞེན། དེའི་མཁར་ལས་ཀྱི་ལག་གི་སྤྲུལ་སོ། །དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་དང་པོ་ཤོས་
 ལ་སྟེ། དང་པོ་སོ་ལག་འགྲེམས་པའི་དུས་ནི། དགོ་སྟོང་ལག་གི་སྤྲུལ་གཅིག་
 འབའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་རུང་ངོ་། །རི་ལྷར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཅེ་
 བ། དགོ་སྟོང་ལག་གི་སྤྲུལ་རྟོག་པའི་དེའི་དང་པོར་གཞི་འདི་ནི་དགོ་
 འདུན་གྱི་རུང་བའི་ཁང་པར་འགྱུར་བའོ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བསྐྱེད་པ་སྟོན་ཏུ་བཏང་
 བས་ཆོག་ཏུ་ལན་གསུམ་བརྟུན་པས་སོ། །རྟོག་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་
 རུང་ཁང་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་སྟེ་ལས་གསར་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ནི། དགོ་
 སྟོང་ལག་གི་སྤྲུལ་གསུམ་ཡན་ཆད་རབ་ཏུ་མང་པོ་དག་གིས་ཆོ་དང་ལྷན་པ་དག་
 གཞི་འདི་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་རུང་བའི་ཁང་པར་འགྱུར་བས་སེམས་སྤྲུལ་ཤིག་ཅས་
 བརྟུན་དེ། རུང་བའི་ཁང་པར་སེམས་བསྤྲུལ་བས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའོ། །**ལུང་**
ལས་ནི། ཆོ་དང་ལྷན་པ་དག་གཞི་འདི་དགོ་འདུན་གྱི་རུང་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་
 བ་ངེས་པར་བྱུང་ཞིག་ཅས་བརྟུན་པར་གསུངས་པས་སོ། །སེམས་བསྤྲུལ་པའི་

མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་རུང་ཁང་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་
ལས་ཁོ་ནས་སོ། །ལས་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་རུང་ཁང་ཞེས་བྱའོ། །བཞི་པ་
གནས་པའི་ཕྱིར་དགོས་སྤོང་དག་ཕྱིན་པ་ལ་ནི་དགོས་སྤོང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་རི་
སྟེད་ཕྱིན་པ་དེ་སྟེད་ཀྱིས་གཞི་འདི་ནི་དགོ་འདུན་ཀྱི་རུང་བའི་ཁང་པར་འགྱུར་
བའོ། །ཞེས་རུང་བའི་ཁང་པ་ཉིད་དུ་(༤༧)བཤམས་པའི་ཆོག་གཅིག་ཅུང་
ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་སོ། །འབྲུལ་ལས་བྱུང་བའི་རུང་ཁང་ཞེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

རུང་བའི་ཁང་པ་གཅིག་གི་རྩིག་མཚམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་ཐ་
དད་རབ་རྟུ་མང་པོ་གཞི་ཐ་དད་པ་དུ་མའི་བྱ་བ་བྱེད་དགོས་པའི་ནང་དུ་བཙོས་པ་
དང་ཞག་ལོན་པ་འཛོག་པའི་གནས་བྱེད་པ་ལ་མི་མཛེས་པ་མེད་དོ། །བ་ལང་གི་
གནས་ལྟ་བུའི་རུང་ཁང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་རང་འགྲེལ་ལས་བ་ལང་གི་གནས་ལྟ་
བུ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཁང་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ཅོ་ཞེས་སོ། །**འགྲེལ་རྒྱུད་ལས།**

མཚམས་པོ་ཆེ་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་མང་ཞིག་གི་དགོ་འདུན་ཀྱུན་
གནས་གཅིག་རྟུ་འདུས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་གཅིག་གི་ཆང་མང་དང་། སྤྲིས་
མཛོད་རུང་ཁང་བཙད་ན་གཙུག་ལག་ཁང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆང་མང་དང་།
སྤྲིས་མཛོད་དང་རུང་ཁང་དུ་འགྱུར་ཞེས་བཤད་དེ་མི་འཐད་པར་སེམས་སོ། །

འོ་ན་གང་ཞེ་ན། ལྷགས་རིས་བསྐྱོར་བ་གཅིག་གི་ནང་ན་གཙུག་ལག་ཁང་ཐ་

དད་པ་དུ་མའི་གཞི་ཐ་དད་པ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། བཀའ་ས་ཐ་དད་པ་བཞི་ཡོད་པ་
དེ་དག་གི་དབུས་ན་སྤུངས་མོང་གི་རུང་ཁང་གཅིག་ལ་སྒྲོ་བཞི་ཡོད་པ་བྱས་ཏེ། རུང་
ཁང་དེར་ཐབ་ཀ་ཐ་དད་པ་བཞི་བྱས་ནས་དེར་གཡོས་བྱས་ཏེ་བཀའ་ས་བཞི་པོ་
སོ་སོར་ཟས་འབྲེད་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་ཁྱེ་ཀ་ལས་ལུང་དྲངས་པ་ལས་
བ་ལང་གི་གནས་ལྟ་བུའི་རུང་ཁང་ཞེས་གསུངས་སོ། །**ལུང་གཞི་ལས།** བ་ཉལ་
བ་ལྟ་བུ་གང་ཞེ་ན། གང་ལ་སྒྲོ་ཐ་དད་པར་གསེས་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། **མི་**
ཏོག་ཐེང་རྒྱད་ལས། གུན་ནས་བ་ལང་ལྟས་བཞིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་
ན་བདག་པོ་ཐ་དད་པ་དུ་མའི་བ་ལང་རྣམས་སྤུངས་མོང་གི་རུང་ཁང་དུ་ཉལ་
བ་ལྟར་གཙུག་ལག་ཁང་ཐ་དད་པ་དུ་མ་རྣམས་སྤུངས་མོང་གི་རུང་ཁང་༼༤༩༡ན༽ཁང་
གཅིག་ཏུ་གཡོག་མལ་བྱེད་པ་ལ་བ་ལང་གི་གནས་ལྟ་བུའི་རུང་ཁང་ཞེས་
བྱའོ། །སྤུངས་མོང་གི་རུང་ཁང་གཅིག་གིས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་
དེ་ནི་མཆོམས་དང་ཉེ་འཁོར་ཐ་དད་པར་གྱུར་པའི་རུང་བའི་ཁང་བ་ཉིད་དུ་མ་
བསྟན་ཏོ། །མི་མཛེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྤར་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ་མི་མཛེས་
ཤིང་མི་འཆོམས་པ་ཡོད་དོ། །དེས་ན་རུང་ཁང་དེར་གཙུག་ལག་ཁང་ཐ་དད་པའི་
ཟས་བཙོ་བ་དང་། ཞག་ལོན་དུ་བཞག་ན་མཆོམས་བཙོས་དང་། ཞག་ལོན་གྱི་
ཉེས་པ་ཁེགས་ཀྱང་མི་མཛེས་ཤིང་མི་འཆོམས་པས་ན་གཙུག་ལག་ཁང་མཆོམས་
ཐ་དད་པ་དུ་མའི་སྤུངས་མོང་གི་རུང་ཁང་གཅིག་གིས་མི་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

འོག་གི་མདོ་ལས། བརྒྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡན་ཆད་ཟུ་གའི་ཆོན་གནང་གི། ཁ་ཞན་གྱི་ཆོན་མི་གནང་ངོ་། །ཟས་སྤངས་པས་བསྐྱ་བཟང་གནང་བ་འདི་ཟུ་གའི་རྒྱུ་གྱིས་བཟར་གནང་བའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་སམ། མི་གཏོགས་ཞེས་འདྲི་ན། བསྐྱ་ཡང་ཟུ་གའི་ཆོ་ཉིད་གནང་བར་བསྐྱས་ཏེ། ལུང་མ་མོ་དང་རང་གི་རྣམ་བཤད་དང་ཁྱི་ཀ་གསུམ་ག་མཐུན་པ་འདི་སྐད་གསུངས་ཏེ། ཀྱན་དགའ་བོ་ངས་གོང་ཁྱེར་ཡངས་པ་ཅན་དུ་ཟུ་གའི་གཞོད་པ་བྱུང་བ་ན་དགེ་སྤྲོད་རྣམས་དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་ནང་དུ་ཞག་ལོན་པ་དང་། བྱང་དུ་བཙོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ནགས་གྱི་རུས་པ་དང་། བསྐྱ་གང་དག་རྗེས་སུ་གནང་བའི་དངོས་པོ་བརྒྱད་རྗེས་སུ་གནང་བ་དེ་དག་ཟུ་གའི་ཆོ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱའོ། །ལོ་ལེགས་པའི་ཆོ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདི་ལ་ཤ་ལུགས་པ་དག་བསྐྱ་ནི་དགོན་ཟས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟུ་གའི་མ་བྱུང་བའི་ཆོན་ཡང་སྤངས་ཟའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་བསྐྱ་བཟར་གནང་ངོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་གཞུང་གསུམ་དང་འགལ་ལོ། །སྟོབ་༼༤༩༡བ༽པ་ཉིད་ཡན་ཆད་ཅེས་པ་དང་། བཀོལ་བ་ཡན་ཆད་ཅེས་པ་དང་། བརྒྱུང་བ་ལ་སྦྱར་བའི་ཆོག་ཡན་ཆད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ཆད་ཅེས་སྟོས་པ་ནི་སྐབས་དེའི་ཁོངས་སུ་མ་གཏོགས་པ་ལ་མཛད་པ་སྟེ། མདོ་རྩ་བའི་རྩོམ་ལུགས་སྦྱིར་ཡིན་ཀྱང་བརྒྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡན་ཆད་

འདི་ནི་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའོ། །ཟུ་གའི་ཆེ་དག་སྤྱོད་གིས་བཅོས་པ་དང་
ལག་ཉར་སྤངས་པ་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་དག་བཟའ་བར་བྱའོ། །ནང་དུ་བཅོས་པ་
དང་ཞག་ལོན་པ་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་དག་བཟའ་བར་བྱའོ། །སྤྱོད་བའི་ཟས་སྤངས་
ནས་ཟ་བ་ཡང་བཟར་གནང་ངོ། །བྱུག་པ་དང་སྐྱོ་མ་ལ་སོགས་པའི་བརྟུང་བ་ནི་
ཟུ་གའི་དང་ལོ་ལེགས་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤང་བ་དང་ཡང་ཡང་ཟ་བའི་སྐབས་
དུ་གནང་ངོ། །ཟུ་གའི་ཆེན་དངོས་པོ་སྤྱར་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་དེ་དག་སྤྱོད་ཟས་
སྤངས་ཏེ་ལངས་པས་ཀྱང་བཟའ་བར་བྱའོ་སྟེ་སྤང་བའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་
གནང་བའོ། །འདི་ནི་ལུང་གཞི་ནས་གསུངས་པའི་གྲོང་གཞི་དང་སྤྱར་ཏེ་བཤད་
པར་བྱ་སྟེ། །ཟུ་གའི་ཆེན་དག་སྤྱོད་རྣམས་ཁྱིམ་བདག་གི་ཁྱིམ་དུ་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་
བྱས་ཏེ་ཟས་སྤངས་ནས་དེའི་སྤྱར་རྟེན་པའི་བསོད་སྟོམས་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་བྱིར་
ནས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སོང་སྟེ། དག་སྤྱོད་རྣམས་དེ་ཟ་བར་འདོད་ཀྱང་འགྱོད་
པས་མ་ཟོས་པའི་སྐབས་ལས་སྤྱར་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་དེ་ཡང་བཟའ་བར་རྗེས་སུ་
གནང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱར་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་དེ་སྤང་བའི་བྱིར་ཟས་
བརྩམས་པ་ལས་སྤང་བར་བྱའོ། །ཟུ་གའི་ཆེན་ཁྱིམ་དུ་ཆོས་སྟོན་བྱངས་པའི་
ཟས་ཀྱི་ལྷག་མ་དག་སྤྱོད་ཟས་སྤངས་ཏེ་ལངས་པས་བཟའ་བར་བྱ་ཞེས་སྤྱར་མར་
སྤྱར་ཏེ། དེ་ཡང་ཁྱིམ་དུ་ཆོས་སྟོན་བྱངས་པའི་ཟས་ཀྱི་ལྷག་མ་དག་སྤྱོད་གིས་མ་
བྱིར་བར་བྱིམ་པས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བྱིར་འོངས་པ་དེ་བཟའ་བར་བྱ་བ་སྟེ་

༼༤༣༽ ༼ལུང་གི་སྐྱེང་གཞི་དང་སྒྱུར་རོ། ༼ཟུ་གའི་ཆེ་ན་བྱིམ་དུ་ཆོས་སྟོན་
དྲངས་པའི་ལྷག་མ་དེ་དགོ་སྟོང་གིས་བྱིར་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དྲངས་པ་དགོ་
སྟོང་ཟས་སྤངས་ཏེ་ལངས་པས་ཀྱང་བཟའ་བར་བྱའོ་ཞེས་མར་སྒྱུར་ཏེ་ལུག་གི་
སྐྱེང་གཞི་དང་སྒྱུར་རོ། ༼ཟུ་གའི་ཆེ་ན་བྱིམ་དུ་ཆོས་སྟོན་དྲངས་པའི་ལྷག་མ་དེ་
དགོ་སྟོང་གིས་བྱིར་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དྲངས་ནས་དགོ་སྟོང་གིས་བྱིར་བའི་བྱ་
བ་དེ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་གནས་གཞན་དུ་དྲང་བར་བྱ་སྟེ་ལག་ཉར་སྤང་
བའི་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། ༼ཟུ་གའི་ཆེ་ན་ནགས་ཀྱི་རུས་པ་སྤར་ཟས་སྤངས་ཏེ་
ལངས་པས་ཀྱང་བཟའ་བར་བྱའོ། ༼ནགས་ཀྱི་རུས་པ་ནི་ཤིང་ཏོག་རུས་པ་ཅན་
ནོ། ༼ནགས་ཀྱི་རུས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྷ་སྟེ། རྒྱན་དང་། བལ་པོ་སེལ་དང་།
བྲ་གོ་སྟེ་ཏ་ལའི་འབྲས་བུ་དང་། ལྷར་ག་དང་། བད་མ་སྟེ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་
དང་། ལུ་རུ་མི་ཡི་ཀ་ནི་བེ་འབྱུ་དང་། ཀྱ་རུ་མ་ཡི་ཀ་སྟེ་ཐང་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་
དང་། ཁམ་བུ་དང་། རྒྱ་བྱག་དང་། སར་དག་ནི་སྟོང་སྟོགས་ན་ཡོད་པས་ནགས་
ཀྱི་རུས་པ་དེ་ཞེས་བྱའོ། ༼ཟུ་གའི་ཆེ་ན་བསྐྱེད་དེ་དགོ་སྟོང་ཟས་སྤངས་ཏེ་ལངས་
པས་ཀྱང་བཟའ་བར་བྱའོ་ཞེས་སྤར་སྒྱུར་རོ། ༼ལུང་གཞི་ལས། རྒྱན་སྐྱེས་པའོ་
ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱན་སྐྱེས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྷ་སྟེ། བསྐྱེད་ཅུ་བ་དང་
བསྐྱེད་ཅུ་ལག་དང་བ་ལྷོ་ནི་ཀྱ་ལུ་ཏའི་ས་བོན་དང་ལྷ་ལྷའི་ཅུ་བ་དང་བསྐྱེད་སྟོང་
པོ་དག་ནི་རྒྱ་སྐྱེས་དེ་ཞེས་བྱའོ། །

འདིར་སྤྲུལ་པ།

འཇམ་དབྱངས་ཐུགས་རྗེའི་གཏེར་གཅིག་རྣམ་འབྲུལ་པ། །བདག་ལྟ་རྣམ་པར་
གཅོད་པའི་རལ་གྱི་དབབ། །ལོག་འབྲེན་འབུམ་གྱི་སྒྲིང་ལ་འགོང་བ་གང་
། །དེར་འདིར་འཛིགས་མེད་སྤྱིན་ཕྱིར་འདི་ན་རོལ། །བདེ་ཆེན་འཇུམ་བག་གཡོ་
བའི་དཔལ་ཐེང་། ༡༧༩བ། །གིས། །འཕགས་པའི་ས་ཆེན་མཛེས་པར་བྱེད་པ་
གང་། །བརྒྱ་རྒྱས་པའི་རོལ་མཚོར་རྟ་ལྡང་ཅན། །རོ་མཚར་མཛེས་པས་བསྐྱུར་
བས་མཚོན་ལུས་མིན། །

གཞིར་གཏོགས་པའི་སྤྲུལ་གྱི་གཞིའོ། །

འདུལ་བའི་མདོ་བམ་པོ་བརྒྱད་པ། །

གཉིས་པ་ལ། ཟས་འདུའི་སྒོ་བཀག་གནང་བའི་སྐབས། །ཟས་ལ་རི་ལྟར་
བསྐྱབ་པའི་ཚུལ། །ཟས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་ཟག་འདོར་རོ། །དང་པོ་ནི།

འྲི་ཀ་ལས། རེ་ཞིག་འབྲེལ་བ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། བཤེས་སྒོམ་ནི་ནད་དང་འདྲ་
བ་ཡིན་ཏེ་ལུས་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བཤེས་སྒོམ་གྱི་གཉིན་པོར་འགྱུར་
བ་ཟས་ཀྱི་འདུ་བའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་སློང་གིས་རྒྱལ་སྤྱི་དང་
རྒྱལ་སྤྱི་དེའི་ཐུང་དེ་མངའ་རིས་ཀྱི་ཐུང་གནོད་པར་མི་བྱའོ། །འདི་ནི་ཀླ་ཏུ་
ནས་རྒྱལ་པོ་གཏུམ་པོ་རབ་སྤང་དད་པར་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱི་ལུལ་བའི་བྱང་བ་

ལས་སོ། །རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པས་དག་སྟོང་ལ་ཡུལ་ན་དག་འདུན་གྱི་ཆེད་དུ་
གྲོང་མཛོད་པར་བྱའོ། །ཞིང་ཡང་མཛོད་པར་བྱའོ། །གྲོང་དང་ཞིང་དག་འདུན་
ལ་ནི་གཞན་གི །གང་ཟག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ཞིང་དེ་ཡལ་བར་མི་འདོར་
རོ། །**ལུང་ལས།** དག་འདུན་གྱི་ཞིང་ཐ་བར་བོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གསུངས་
སོ། །ཞིང་དེའི་ཐོག་ཤས་མཛོད་དེ་ཐོག་ཤས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །དེས་ན་
ཞིང་གི་ཐོག་ཤས་བྱེད་པ་བཙལ་ལོ། །ཞིང་པ་གང་གིས་ཞིང་དེ་མོས་ཏེ་ཐོག་ཤས་
བྱེད་པ་དེས་ཞིང་དེའི་ཐོག་ཤས་ཀྱི་ཆ་དེ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འབུལ་བར་བྱ་བ་
ཉིད་དོ། །**ལུང་ལས།** སྤར་ཞིང་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱངས་ནས་བཀའ་སྩལ་པ།
ཆེས་མི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་ཤས་ཀྱི་སྐལ་བ་བས་དང་པོར་དག་འདུན་གྱིས་ཐོག་
ཤས་འབུལ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །**ལུང་ལས།** ཐོག་ཤས་དེ་དག་བསྐྱེད་པ་ན་
བརྒྱས་ནས་བཀའ་སྩལ་པ། བསྐྱང་བའི་༼༤༧༧༧༽ཕྱིར་དག་སྟོང་བསྐྱོའོ་ཞེས་
སོ། །གཙུག་ལག་ཁང་དེར་ཞག་རེ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ནས་རྩལ་མི་ཙམ་འདུ་བ་
དང་འགོད་པ་དང་གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་མི་མདོན་པས་རྩིས་གདབ་པར་
མི་བྱའོ། །འདུ་འགོད་མི་སྤང་བ་ལས་གཞན་སྤང་བ་ལ་ནི་དུན་པ་དང་ཤེས་
བཞིན་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་རྩིས་གདབ་པ་དེ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །དག་འདུན་གྱིས་
ཆེད་དུ་ཡོན་བདག་གིས་གཡོག་འབུལ་ན་ཏེ་བར་བཞག་གོ། །ལྷ་འབངས་ཀྱི་ཕྱིམ་
གང་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གཡོག་རྣམས་ཀྱིས་བྱིས་པ་རྩེ་བ་ལ་སོགས་པ་

གཏམ་ཐ་མལ་པའི་སྒྲིམ་མི་འབྱུང་བ་དེར་ལྟ་འབངས་ཀྱི་བྱིམ་བྱེད་དུ་གཞུག་
གོ། །ལྟ་འབངས་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་གཡོག་བྱེད་པའི་མི་སྐྱུ་ཡིན་ཏེ། ཀླུ་པོས་
འབངས་ལ་བསྒྲོ་བ་ལྟར་གཡོག་དེ་རྣམས་ཀྱང་དགོ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་
བསྒྲོ་བ་བཞིན་དུ་ལས་རུང་བར་བྱེད་པས་ལྟ་འབངས་ཞེས་མིང་བཏགས་ཏེ།
རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་བ་ལས། ལྟ་འབངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་སུ་རུང་བར་བྱེད་པས་
རུང་བྱེད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་སོ། །ཀླུ་པོས་དགོ་འདུན་ལ་ཕུལ་བའི་གཡོག་ལྟ་བུ་
པོ་ཐམས་ཅད་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འཇུག་པའི་གྲག་ཚོར་གྱི་སྒྲིམ་དགོ་སྟོང་དག་
སེམས་ཅུ་གཅིག་པ་ཉིད་མི་འབྲུབ་ནས་གསུངས་པ་ནི། དགོ་འདུན་གྱི་ལས་བྱེད་
པ་ན་གཡོག་ཇི་སྟེད་དགོས་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་དུ་འཇུག་
བར་བྱའི། གཡོག་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འཇུག་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་
ལུང་ལས་གསུངས་སོ། །དགོ་འདུན་གྱི་གཡོག་རྣམས་ལ་དགོ་འདུན་གྱིས་ཟན་
དང་གོས་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །གཡོག་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱིན་པར་བྱའམ་ཞེ་ན།
གལ་ཏེ་ལས་བྱེད་ནའོ། །གཡོག་ན་བ་རྣམས་ལ་དགོ་སྟོང་གིས་ནད་གཡོག་
བྱའོ། །བ་ལང་དང་། མ་ཉེ་དང་། ར་དང་། ལྷག་དང་སྟེ་དགོ་། ༡༧༧བ། འདུན་
ལ་གནང་གི། གང་ཟག་ལ་ནི་མ་ཡིན་པས་འོག་མ་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །སྤང་བོ་ཆེ་
དང་། ཏྲ་དང་། ར་མོང་དང་། བོང་བུ་དང་། འབྲུ་རྩམ་ས་སྟེ་འབྲུ་རྩེན་པ་དང་།
སྟོད་ཀྱང་དགོ་འདུན་གྱི་ཆེད་དུ་སྤང་དུ་རུང་རོ། །གྲོང་ལ་སོགས་པ་དང་བ་ལང་

ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཆེད་དུ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དགོ་
འདུན་དང་གང་ཟག་གིས་ལའར་བ་ལས་བྱས་པའི་ཁ་བཟར་དང་ཚ་ཁྲག་བཅང་
བར་བྱའོ། །ཁ་བཟར་དང་། ཚ་ཁྲག་དེ་གཉིས་དང་། འཕུལ་བའི་བརྟུང་ཚོར་
དང་། རྩལ་བཟླ་བའི་སྣོད་དང་བཞི་ལས་གཞན་པའི་འཁོར་བའི་སྣོད་གང་ཟག་
གིས་བཅང་བར་མི་བྱའོ། །དགོ་འདུན་ནམ་གང་ཟག་གིས་ཀླན་དག་ལ་ར་བ་པའི་
གཡོག་ཉི་བར་བཞག་པར་བྱའོ། །གཞོད་སྦྱིན་གདུག་པ་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་
པ་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་བྱིས་པ་མཚན་མཐུན་པ་འབུལ་བ་དག་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །བྱིས་
པ་དེ་དག་གི་ཆ་ལུགས་ནི། །མགུལ་བར་དགོ་སྒྲོང་གི་ཆོས་གོས་གྱི་ཆ་ལ་ཁུ་
བཏགས་པ་ཉིད་དོ། །སྒྲིད་པར་ཡང་བཏགས་རུང་ངོ་། །བྱིས་པ་དེ་དག་ལ་ཕན་
གདགས་པའི་སེམས་གྱིས་སོ་སོར་བསྐྱུང་བར་བྱའོ། །བྱིས་པ་དེ་སྒྲོང་བ་ན་བྱིས་
པ་དེའི་ཉི་དུས་དགོ་སྒྲོང་ལ་ཆོས་གོས་སོགས་སྤུལ་བ་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །བྱིས་པ་དེ་
དག་བསྐྱུངས་པའི་མཁུག་ཏུ་བྱིས་པ་ཕྱིར་ལེན་པའི་ཆོ་བྱིས་པའི་རིན་ཉིད་དུ་འཕ།
བརྒན་པ་ཡང་དེའི་ཉི་དུས་སྤུལ་བ་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་པས་ལོག་འཆོ་ཡིན་པར་དོགས་པར་མི་བྱའོ། །བྱིས་པ་དེ་དག་ཆེར་སྦྱེས་པ་
ན་བྱིས་པ་དེ་དག་གིས་བྱས་པ་ཤེས་པས་ཀྱང་དགོ་སྒྲོང་ལ་གོས་སྤུལ་བ་སྒྲུང་
བར་བྱའོ། །དགོ་སྒྲོང་གིས་བྱིས་པ་བསྐྱུངས་པ་དེའི་རིན་བདའ་བར་མི་
བྱའོ། །དགོ་འདུན་ནམ་གང་ཟག་ལ་གཞན་གྱིས་ཤིང་ཏོག་གི་རྟེན་པ་སྤུལ་ན་

བདག་གིར་བྱའོ། །༡༩༥༥༽དག་འདུན་ནམ་གང་ཟག་ལ་ཁུན་མར་དང་
། འབྲུ་མར་དང་། སྤང་ཙི་དང་། ལུ་རམ་གྱི་དབུ་བའི་བུམ་པ་ཡང་ཐུལ་ན་སྤང་
བར་བྱ་ཞིང་བདག་གིར་བྱའོ། །དེ་དག་གི་སྟོན་ཀྱང་ངོ་། །སྟོན་དེ་དག་བཞག་
པར་བྱའོ། །གང་དུ་བཞག་ན་གཞི་ལའོ། །བཤང་བ་དང་། གཅི་བ་དང་། ཆང་གི་
བུམ་པ་དག་ནི་གང་ཡང་ཉེ་བར་མི་བཞག་སྟེ་མི་མཐོ་བ་ཉིད་དོ། །དག་འདུན་གྱི་
ཕྱིར་གཡོས་དང་འཆོད་པ་གང་ཡིན་པ་དག་གི་ཞལ་ཏ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཟས་འཇུག་སྐྱབས་གྱི་ཞར་བྱང་བཅས། འདུག་བྱ་སྐྱབས་གྱི་ཞར་
བྱང་བཅས། ཟས་སྤངས་སྤྱད་ཚུལ་ཞར་བྱང་བཅས། ཟས་གྱི་བྱེ་བྲག་དགག་
གནང་དབྱེ། ཟས་སྟོན་འབྲེལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། བཤོ་བྱ་ཡོད་མེད་བསྐྱབ་
བྱ་དང་། ཟས་སྦྱར་དངོས་འབྲེལ་བསྐྱབ་བྱ་དང་། རྩོས་ནས་རྗེས་སྐྱབ་བསྐྱབ་
བྱའོ། །དང་པོ་ནི།

གྲོང་དུ་བསོད་སྟོམས་ལ་འགོ་བའི་ཆེ་ལུང་བཟེད་དུ་བསོད་སྟོམས་མ་སྐྱགས་
བའི་མདུན་རོལ་དུ་གྲོས་མ་བཟུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་བསོད་སྟོམས་ལ་འཇུག་པ་བརྟེན་
པར་མི་བྱའོ། །མི་གཙང་བ་ལ་སོགས་པས་གོས་པའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
ལུང་བཟེད་གྱི་ཁ་གཡོགས་བཅང་བར་བྱའོ། །ཁ་གཡོགས་བཅང་བ་འདི་དར་
ལའར་བའི་སྟོན་བཅང་བ་གཉིས་དག་སྟོང་པ་དང་། དག་སྟོང་མ་ལ་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་ཉིད་དུ་དོགས་པར་མི་བྱའོ། །དག་སྟོང་མ་ནད་པས་གོ་བགས་ལ་སོགས་

པའི་ཞུ་བཅང་བ་ལ་མི་རུང་བ་ཉིད་དུ་ཡང་དོགས་པར་མི་བྱའོ། །བསིལ་བྱེད་གྱི་
སྒྲུ་མ་མུང་བར་བསོད་སྟོམས་ལ་བྱིམ་དུ་འཇུག་པར་མི་བྱའོ། །བསིལ་བྱེད་དེ་
བཅང་བར་བྱའོ། །བསོད་སྟོམས་པས་བྱིམ་ནས་བྱིར་འབྱུང་བ་དང་འཇུག་པའི་
ལམ་རྒྱུད་དག་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །མཁས་པར་འབད་པ་དེ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན།
མཚན་མ་བྱ་བས་སོ། །མཚན་མ་ཅི་ཞིག་གིས་ཤེ་ན། ༼༤༥༽བསོད་སྟོམས་
གྱི་འབྲས་ཆན་ལ་སོགས་པའི་བྲམ་ཟེར་ལ་སོགས་པས་སོ། །ཆོས་འཆད་པ་
བཅོང་བས་འཆོ་བ་སྐྱར་བར་མི་བྱའོ་སྟེ་ལོག་འཆོ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །ཀུ་མེད་
ན་ཞོ་ལ་སོགས་པའི་ཁུ་བ་དག་གིས་རྒྱུ་བ་བྱུའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྟན་གཞན་མེད་ན་རྩ་བམ་ལ་འདུག་པར་བྱའོ། །རྩ་བམ་མི་སྦྱོད་པ་ན་སྒྲ་གབ་
མེད་པའི་མཐའ་ཞིག་ཏུ་བཞག་གོ། །རྩ་བམ་རྣམས་སྤངས་ཏེ་ཡང་ངོ་། །རྩ་བམ་
གྱི་བྱ་བ་ཟིན་པའི་མཇུག་ཏུ་དོར་རོ། །དགེ་སྦྱོང་མང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་རྩ་བམ་ལ་
སྟན་བྱའོ། །དགེ་སྦྱོང་མང་ན་གལ་གྱི་ཆར་དུ་མ་ཉིད་ཀྱང་ངོ་། །གལ་དེའི་ཆད་ཇི་
ཅམ་ཞེ་ན། ལྟ་བུ་ཆུའི་ཆར་རོ། །ཆར་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱན་པའི་མཐའ་དེར་ཟས་གྱི་
སྦྱིད་པུངས་བྱའོ། །དགེ་འདུན་ལ་ཟས་འབྲིམ་པ་དག་རྒྱ་བ་ཉིད་ན་སྦྱིན་པ་དག་
བསྐྱའོ། །ཟན་གྱི་ལས་བྱེད་པ་ཞལ་ཏ་པ་དག་གིས་དང་པོར་བཟའ་བར་
བྱའོ། །འདུས་པ་ཆེན་པོའི་ཆེ་རྒྱན་རིམ་དུ་འཁོད་དུ་གཞུག་པའི་བྱིར་དང་

། འབྲིམ་དུ་གཞུག་པའི་སྤྱིར་དག་སྤྱོད་དག་བསྐྱོད། །འདུས་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་
དག་སྤྱོད་མས་ནི་གཉིས་སམ་གསུམ་ཀུན་རིམ་བཞིན་གྲལ་གོང་དུ་བཞག་སྟེ་
གཞན་རྣམས་ཅི་དགར་འཁོད་པར་བྱའོ། །སྤྱོད་བསྐྱོད་ཏེ་ཟན་གྱི་ཆེད་དུ་འགྲོ་
བར་བྱའོ། །ཤིན་ཏུ་བསྐྱམས་པ་དང་། འགྲོ་བའི་སྤྱོད་ལམ་མཛེས་པ་དང་། ཆ་
ལུགས་མཛེས་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུག་པར་བྱའོ། །ཟས་རྒྱུ་པས་བརྗེ་
བར་མི་བྱའོ། །ལྗང་བཟེད་གྱི་གཞི་ལ་རྒྱུ་པས་རིག་པར་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དན་པ་ཉི་བར་བཞག་སྟེ་བསོད་སྟོམས་བྱང་བར་བྱའོ། །སེམས་རྣམ་པར་མི་
གཡང་བས་བསོད་སྟོམས་བྱང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བསོད་སྟོམས་བྱངས་ནས་ཟ་
བའི་ཆེན་ནི་སེམས་མི་གཡང་ཞིང་། སེམས་གཞན་དུ་མི་འཕྲོ་བ་དང་། ལུས་
འཆོ་བ་ཙམ་དང་། བསོད་སྟོམས་དེ་༼༤༤༥༽མ་འདྲེས་པ་དང་། མི་དགྲུག་པ་
དང་། ཤིན་ཏུ་དཔེན་པ་དང་། དུས་ལས་མ་ཡོལ་བར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ནས་
གྱི་ཐུག་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་མགྲོན་དུ་བོས་པ་དེ་ལས་གཞན་གསུམ་ལ་
སོགས་པ་རྟེན་པ་བདག་གིར་བྱེད་པ་ལ་མི་རིགས་པ་ཉིད་མེད་དོ། །རང་གི་ཟས་
ཟོས་པ་ལ་གཞན་སྤྱིན་བདག་གི་ཟས་མཐོས་པ་དང་ཟ་བ་ལ་ཡང་ཡང་ཟ་བའི་
ཉིས་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཡུལ་སྤྲིག་བྱུང་གི་བྱང་རྣམས་ལྟ་བུ་སྤྱིན་བདག་གཞན་
གྱིས་མགྲོན་དུ་བོས་པའི་བཀའ་ས་ན་དག་སྤྱོད་འདུག་པ་ལ་སྤྱིན་བདག་དེས་

ཡེན་པ་དང་ཟ་བར་གནང་ན། སྦྱོན་བདག་དེ་ལས་གཞན་པ་སྣ་ཆེན་པོ་ལ་
གཏོགས་པ་སྣང་བྱེད་ལྟ་བུ། གཞན་གྱིས་དགོ་སྤོང་ལ་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་
བྱིན་པ་ནི། ཡུལ་སྤྲིག་བྱུང་གི་གྲང་རྣམས་ལྟ་བུ་སྦྱོན་བདག་དེའི་ཟས་ཀྱི་ཁོངས་
སུ་གཏོགས་པ་དང་འདྲའོ། །དེ་ལ་ནི་དམ་བཅས་པ་ལས་འདས་པ་དང་། །ཡང་
ཡང་ཟ་བའི་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་གསུངས་ཏེ། སྦྱོན་བདག་
གཞན་གྱི་བཟའ་བར་བསམས་ནས་སྦྱོན་བདག་གཞན་གྱི་ཟོས་པ་ཡིན་པས་དམ་
བཅས་ལས་འདས་པར་འགྱུར་རོ་སྣམ་དུ་དོགས་པ་དང་། །ཡང་ཡང་ཟ་བའི་ཉེས་
པར་འགྱུར་རོ་སྣམ་དུ་དོགས་པ་བསམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱོད་པ་པོའི་བསམ་པའི་
དོན་གྱིས་བརྟའི་དབང་གིས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྫོང་པར་བྱེད་
པ་དག་ཡིན་ལ། དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྫོང་པར་བྱ་བ་དག་
ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཚུར་ཤོག་ཅེས་འབོད་
ཅིང་། དགོ་སྤོང་ལ་བསོད་སྟོམས་སྦྱོན་པར་བྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྫོང་
པའི་སྤྱིའི་དོན་གང་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་སྤྱོད་པ་པོའི་བསམ་པའི་དོན་གྱིས་རྣམ་པར་
བཞག་གི། །སངས་རྒྱས་ཞེས་ཐུབ་ཆེན་ཉིད་ལ་གྲགས་པས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཁོ་
ན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །**ལྷུང་ལས།** དགོ་སྤོང་བསོད་སྟོམས་པ་ལ་བྱིས་པ་
དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཚུར་སྦྱོན་འདི་སྟོམས་ཤིག་ཟེར་ན་སྤང་དུ་རུང་ངམ་མི་རུང་
སྣམ་ན། བྱིས་བདག་ལ་བྱིས་ལ་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ལ་འབུལ་བའོ་ཞེས་སྤྱོད་བདག་

གིར་མི་བྱའོ། །འོན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ནི་ཁྱོད་ཉིད་ལགས་སོ་ཞེས་སྒྲིབ་སྒྲུང་བར་བྱ་
 སྟེ་འདི་ལ་འགྲོད་པར་མི་བྱའོ། །ཆོས་དང་དགོ་འདུན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་
 གསུངས་སོ། །ཟས་དང་གོས་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལས་སྒྲུངས་པ་སྒྲུང་བར་མི་
 བྱའོ། །སྤྱི་མ་ཐོབ་ན་ལྷག་པ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་གོང་དུ་གསུངས་པ་
 འདིའི་དམིགས་བསལ་ལོ། །ལྟ་བ་སྤྱན་སྒྲུམ་ཆོགས་པ་ནི་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྒྲུང་བ་མི་
 འདེབས་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྤྱན་སྒྲུམ་ཆོགས་པ་དང་། ཚུལ་
 བྲིམས་སྤྱན་སྒྲུམ་ཆོགས་པ་ནི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་ལྷན་པའོ་ཞེས་ཀྱི་ག་
 ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱིན་བདག་གི་ཚུལ་བྲིམས་སྤྱན་སྒྲུམ་ཆོགས་པ་དག་
 ལས་རྫས་སྒྲུངས་པ་ལས་གཞན་ལྟ་བ་ཉམས་པ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་བ་གོ་
 རིམ་བཞིན་དུ་ལྟ་བ་སྤྱན་སྒྲུམ་ཆོགས་པ་ལས་སྒྲུངས་ནས་བསམ་བཞིན་དུ་ལྟ་བ་
 ཉམས་པ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་སྤྱན་སྒྲུམ་ཆོགས་པ་ལས་སྒྲུངས་ནས་
 ཚུལ་འཆལ་ལ་སྦྱིན་པ་ནི་དད་པས་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་རྒྱུད་གཟོན་པ་ཡིན་ན་ཞེས་
 སྦྱོར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་དཔེ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། མཆོག་ལས་སྒྲུངས་པ་མཆོག་མ་ཡིན་
 པ་ལ་སྦྱིན་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །བདག་ཉིད་ཆོས་པར་གྱུར་ཟིན་པས་བསམ་
 བཞིན་དུ་འཆོ་བར་བྱེད་པ་ཐ་ན་ཁམ་གཅིག་ཡན་ཆད་ལེན་པ་དང་ཟ་བ་ནི་དད་
 པས་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་རྒྱུད་གཟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་བསལ་ནི་ལྟ་བའམ་ཚུལ་
 བྲིམས་སྤྱན་སྒྲུམ་ཆོགས་པ་མིན་ཀྱང་པ་མ་དང་། སྤྱུ་དང་། སྤྱིང་མོ་དང་། ཉེ་བ་

དང་། ཉན་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་འདོད་ཀྱི་ལ་དང་། སྒྲུམ་མ་དང་།
སྙིང་རྩེའི་གནས་ཡིན་པར་གྱེས་རབ་བྱེད་པ་ལས་གསུངས་པ་དག་དང་། གདུལ་
བྱ་འདུལ་བ་དང་བྱིམ་པ་བསོད་སྙིམས་འདོད་པས་དག་སྒྲོང་གི་བསོད་སྙིམས་ལ་
ལག་གིས་འཛིན་ཅིང་རིག་པ་དང་། བྱིམ་པ་ཟན་གྱི་དུས་སུ་སྒྲོ་བྱུར་དུ་འོང་བ་ལ་
ནི་དད་པས་བྱིན་པ་དེ་ལས་བགོ་བཤའ་བྱའོ། །ཁམ་གཅིག་ཟ་བ་བོ་རྣམ་པར་མ་
བཅད་པར་བཞག་པར་བྱའོ། **ཁྲི་ཀ་ལས།** སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱོས་ཏེ་
བཞག་གོ། །ཁམ་ཆད་བཞག་པ་དེ་དུད་འགོ་ལ་ཡང་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །བདག་ཉིད་
བཟའ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལས་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་མ་རྫོགས་པར་ལྷག་མ་ཟ་
བ་ལ་སོགས་ལ་སྦྱིན་པར་མི་བྱའོ། །ཁྱོད་ཁོ་ནས་འདི་བཟའ་བར་བྱའོ་ཞེས་དད་
པས་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མགོན་དུ་བོས་པའི་ཟས་ལ་ཡང་སྦྱིན་པར་མི་
བྱའོ། །ཡང་ཞེས་པ་ནི་རང་གི་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་མ་རྫོགས་པར་སྦྱིན་པར་མི་བྱ་བ་མ་
ཟད་ཀྱི། དེ་རྫོགས་ན་ཡང་སྦྱིན་པར་མི་བྱ་བའོ། །ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་འོག་གཞི་ནི་
ལྷག་མ་ཟ་བ་རྣམས་ལ་ཅི་བདེར་བྱའོ། །གཙུག་ལག་ཁང་ན་གཞུག་མར་གནས་
པ་རྣམས་ལ་གཏོར་མ་སྦྱིན་ནོ། །གཞུག་མར་གནས་པ་དེ་དག་གི་ཟས་ཀྱི་ཆོ་གའི་
རྗེས་སུ་འབྲང་བས་སྒྲོ་ལ་སོགས་པར་རོ། །གཏོར་མ་བཏང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་སྒྲོ་
དོ་སྦྱིན། ཁ་ཅིག་ཕྱི་དོ་སྦྱིན་པ་ཡོད་པས་སྒྲོ་ཕྱི་དོ་མི་བསྒྲོར་བའི་བར་དུ་སྦྱིན་
ནོ། །གཙུག་ལག་ཁང་གང་ན་གཞུག་མར་གནས་པའི་མི་མ་ཡིན་ཁ་ཅིག་གི་ཆོ་ག་

དང་། མི་མ་ཡིན་ཁ་ཅིག་གི་ཚོགས་ཐ་དད་པ་སྟེ། གི་དང་། མེ་ཏོག་དང་། བདུག་
པ་དང་། གཏོར་མ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཐ་དད་པར་
རོ། །གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྤྱང་མའི་ལྷ་ལ་བྱིམ་པས་མཆོད་པ་ཡོད་དེ། བྱིམ་པས་
མཆོད་པའི་དུས་བཞིན་དུ་མཆོད་ཅིང་གཏོར་མ་༼༤༧༽བཀྲིས་ནོ། །

བཞི་པ་ནི།

ཨ་མའི་རུས་པ་མ་ཆགས་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བཟའ་བར་མི་བྱའོ་སྟེ།
མ་སྒྲིན་པ་མི་འཕྲོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བཅའ་བ་ལྡན་ནི། ཅུ་བ་དང་།
སྤོང་བུ་དང་། འདབ་མ་དང་། མེ་ཏོག་དང་། འབྲས་བུ་སྟེ་ལྡེ། །དེ་རྒྱམས་དང་
གཞན་ཡང་བཅའ་བར་བྱ་བ་རྒྱམས་དང་། བཟའ་བ་ལྡན་ནི། འབྲས་ཆན་དང་།
ཟན་བྲོན་དང་། ལྷེ་གུ་དང་། ཤ་དང་། ལྷུམ་ཁུར་ཏེ་ལྡེ། །བསོད་པ་ལྡན་ནི། འོ་
མ་དང་། ཞོ་དང་། མར་དང་། ཉ་ཤ་དང་། ཤ་སྐམ་སྟེ་ལྡེ། །དེ་དག་ནི་མི་རུང་
བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །གསོ་མ་དང་། ཡུངས་ཀར་དང་། ཅུ་བ་དང་། སྤོང་བུ་དང་
། འདབ་མ་དང་། མེ་ཏོག་དང་། འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པའི་བྱག་པ་དག་བསྟན་
པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་དོགས་པར་མི་བྱའོ། །བཟའ་བཅའ་དེ་དག་འོ་མས་
སྤངས་པར་མ་ཟད། ཐ་ན་རྒྱས་ཀྱང་སྤངས་ན་ལུས་ཀྱི་འཚགས་ཏེ་སྟོབས་སུ་
འགྱུར་བ་ཉིད་དོ། །

ལྷ་པ་ནི།

བརྟུང་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་པར་སྒྲགས་པ་ནི་མི་རུང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དགོ་
སྒྲོང་གིས་སྒྲོད་དུ་ཟན་བཟར་རུང་ངོ་། །སྒྲོད་རི་ལྟར་ན། **དྲི་ཀ་ལས།** ཤིང་ལས་
བྱས་པའི་ཡོལ་གོར་ངོ་། །ཡོལ་གོར་ངོ་ལས་བྱས་པར་ཡང་ངོ་སྟེ་ཀར་ཡོལ་ཡང་
བསྐྱས་སོ། །སྒྲོད་དེར་སྒྲོན་ཟས་ཟོས་པར་བྱས་པ་ཡང་ཟས་ཀྱི་སྒྲོད་བྱར་རུང་ངོ་
། །ཟས་ཀྱི་སྒྲོད་སྒར་བྱས་པ་དེ་ལྷགས་ཀྱི་ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་པ་བཞིན་བཀྲུས་
ཏེའོ། །བཀྲུ་བཤལ་ནི་གནས་པའི་ལས་ཡིན་ནོ། །ཟོས་ནས་ཀྱང་བཀྲུ་བཤལ་བྱ་
བ་ནི་གནས་པའི་ལས་ཡིན་ནོ། །དགོ་སྒྲོང་གིས་གཞན་དང་ལྟན་ཅིག་སྒྲོད་
གཅིག་ཏུ་བཟའ་བར་མི་བྱའོ། །ལམ་དུ་སྒྲོད་དག་མེད་ན་སྒྲོད་གཅིག་ཏུ་བཟའ་
བར་བྱའོ། །དགོ་སྒྲོང་གིས་སུ་དང་སྒྲོད་གཅིག་ཏུ་བཟའ་རུང་ཞེ་ན། དགོ་སྒྲོང་
དང་ངོ་། །ལམ་དུ་གཞན་དང་སྒྲོད་(༤༧༥ན།)གཅིག་ཏུ་ཟ་བའི་ཆོད་གོ་སྒྲོང་
གཞན་གྱིས་ལག་བཏེགས་ན་རང་གིས་ལག་གཞུག་གོ། །དགོ་སྒྲོང་ལམ་དུ་
ཞུགས་པ་ན་ཡང་དགོ་རྩལ་དང་ནི་སྒྲོད་གཅིག་ཏུ་མི་བཟའ་སྟེ། གཞུང་འོག་མ་
གཡོག་རྣམས་ལ་བཅངས་ཏེ་སྒྲིན་ནོ། །ཞེས་པ་བཞིན་དུ་དགོ་རྩལ་ལ་བཅངས་ཏེ་
ལག་ཏུ་སྒྲིན་ནོ། །ལམ་དུ་སྒྲོད་གཞན་མེད་པའི་ཆོད་རབང་གིས་དགོ་རྩལ་ལ་
འཆལ་མ་སོགས་སུ་སྒྲིན་པའི་རྒྱུན་དང་མི་ལྟན་ན་དགོ་སྒྲོང་གིས་དགོ་རྩལ་དང་
ཡང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྒྲོད་གཅིག་ཏུ་བཟའོ། །ལམ་དུ་སྒྲོད་གཞན་མེད་ཀྱང་དགོ་སྒྲོང་
གིས་གཡོག་རྣམས་དང་སྒྲོད་གཅིག་ཏུ་བཟའ་བར་མི་བྱའོ། །གཡོག་རྣམས་ལ་

ཟས་བཅངས་ཏེ་སྦྱིན་ནོ། །ཉེ་དུས་བཅུག་པས་སྣོད་གཅིག་ཏུ་བཟའ་བར་ཞུ་ཞེས་
གསོལ་ན། ལམ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་དུ་དབེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྣོད་གཅིག་ཏུ་
བཟའོ། **ལུང་ལས།** བད་པ་ཞིག་གིས་རྩལ་གཟན་ལ་བརྟེན་པར་མ་རྩས་ནས་
བཀའ་སྤྱལ་བ། ཕྱོགས་དབེན་པར་བཟའ་བར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །དེའི་**འགྲེལ་རྒྱུ་**
ལས། རྩལ་གཟན་ཅམ་གྱིན་ཀྱང་མི་རྩས་ན་བད་གཡོག་གིས་དབེན་པར་བཞག་
སྟེ་ཟས་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་གྱིས་རེག་པ་ལས་དགོ་སྟོང་གིས་ཟས་བྱིན་
ལེན་བྱས་པ་འཛིག་པ་དང་། དགོ་སྟོང་གིས་ཟས་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་དེ་དགོ་ཚུལ་
ལམ། ཉེ་དུའི་ཟན་སྒྲལ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པ་དང་འདྲེས་པ་བསྐྱུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་
དོ། །འཛིག་པ་དང་འདྲེས་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྱུང་ཞེ་ན། ཟས་དང་བཅས་པའི་ལྟར་
བཟེད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྟར་བཟེད་བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེ། དགོ་ཚུལ་
ལམ་ཉེ་དུ་དེའི་ལག་པ་དག་བསྒྲལ་དུ་བཅུག་ནས་ཞེས་པ་ནི་ལག་པ་འབྱུང་
བཅུག་ནས་དགོ་སྟོང་གིས་སྣོད་བབྱང་ནས་བཟའ་བར་བྱའོ། །

དྲུག་པ་ནི།

མཆིལ་ལྷུ་མ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་༼༤༥༥༽བཟའ་བར་མི་བྱའོ། །ནད་པས་
ནི་ལྷུ་མ་གཉིས་ཟུད་པའི་སྟེང་དུ་རྒྱང་པ་གཉིས་གྱིས་མཐན་ཏེ་བཟའོ། །སྦྱོར་མོ་
དང་གོས་གཅིག་པས་བཟའ་བར་མི་བྱའོ། །ནད་པ་ལ་ནི་ལྟར་བ་མེད་དོ། །ནད་
པ་དེ་གཡོག་དག་གིས་སྤྱའམ་གྱུར་གྱིས་བསྐྱོར་བར་བྱའོ། །ནད་པས་རྩས་ན་

རུལ་གཟན་ལ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །ནད་པས་རྩས་ན་འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པའི་
མཐར་ཐུག་པའི་ཤམ་ཐབས་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། །གསང་བའི་ཕྱོགས་ཀྱང་ངོ། །

བདུན་པ་ནི།

ཟན་གྱི་ཕྱིར་འདུག་པས་དངོས་པོ་འདི་བྱིན་ཅིག་ཅེའམ། སྤྱི་སྤྱངས་འདི་ནས་
བྱིན་ཅིག་ཅེས་འབྲིམ་མཁན་ལ་གོ་བར་མི་བྱའོ། །ཟས་ལ་ལོངས་སྟོང་པའི་ཚུལ་
འདི་ལ་སྦྱར་བ་དང་དངོས་གཞི་དང་མཚུག་གསུམ་མོ། །དང་པོ་སྦྱར་བའི་དུས་སུ་
ལུས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་འདུག་པ་དང་། དག་གིས་འདི་ནས་བྱིན་ཅིག་ཅེས་མི་བྱ་
བ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་འདི་ནི་སྦྱིན་པའོ། །བདག་ནི་ལེན་པའོ་སྟུམ་དུ་བྲན་པ་ཉི་
བར་བཞག་པ་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་འདུག་པར་བྱའོ། །འདི་ལས་འདི་ནས་བྱིན་ཅིག་
ཅེས་འབྲིམ་མཁན་ལ་གོ་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་
ལུས་ཀྱིས་ཁམ་ཆེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤང་བ་དང་། དག་གིས་ཟས་ལ་འབྲས་
འདོགས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤང་བར་བྱ་ཞིང་། ཡིད་ཀྱིས་ནི་རྒྱགས་པའི་གཉེན་པོར་
བཀྱེས་པའི་ནད་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཕན་གདགས་
པའི་བསམ་པ་དང་། ཟས་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་འདུ་ཤེས་བརྩུ་ལས་གང་
ཡང་རུང་བ་བསྟོམ་པ་དང་། ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་གཉེན་པོར་ལྷུང་བ་མི་འབྱུང་བར་
བྱ་བའི་བྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་སྟེ། བདག་ཉིད་ལ་ནད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་ཞེས་
པ་དང་། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་དང་ཞེས་པ་དང་། ལྷུང་བའི་སྒྲོར་

འབྲུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དྲན་པས་བསྐྱབ་ཅེས་༼༤༧༩༽གསུང་པས་
སོ། །མཁུག་གི་དྲིས་སུ་ལུས་ཀྱིས་རུང་བའི་ཆུས་ཁ་བརྒྱ་བ་དང་དག་གིས་སྦྱིན་
བའི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་འདོན་པ་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཟས་སྤང་བ་སྟེ། **ཀྲ་རི་ཀྲ་ལས།**
རུང་བའི་ཆུ་ཡིད་དེའི་འོག་ཏུ། །ཞེས་པ་དང་། སྦྱིན་བའི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་
གིག་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་། ཟོས་ནས་གཙུག་ལག་གི་ཆོགས་སུ་བཅད་
པ་གདོན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། **ལུང་རྣམ་འཁྱེད་ལས།** དག་སྦྱོང་གིས་ཟས་
ཟིན་ཅིང་སྤངས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ནད་པས་འཁྱེད་པའི་ཟས་འདི་འམ་
འདི་ནས་བྱིན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལ་ནི་ལྟང་བ་མེད་དོ། །དཔེར་ན་སོ་བའི་བྱོད་
ཆུང་བས་ཆོས་པ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་པ་དང་། བྱོད་ཆེ་བས་ཆོན་པ་ལྟ་བུ་བྱིན་ཅིག་
ཅེས་བརྗོད་པའོ། །བདག་ཉིད་ལ་ནད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཟས་ལ་སྦྱན་གྱི་འདུ་
ཤེས་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་བཟའ་བར་བྱའོ། །ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་ནི་ཟས་ལ་དྲན་
པ་བརྟུ་པོ་ཡང་བཞག་སྟེ་བཟའོ། །

དྲན་པ་བརྟུ་པོ་ཇི་ལྟར་ཉེ་བར་བཞག་ཅིན། ཟས་འདི་མི་གཙང་བ་ལུད་ལ་
སོགས་པ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། འབྲས་ཆན་ནི་སྤོང་བུ་དང་འདྲ་ཞིང་། བྱེ་ནི་རུས་
བྱེ་དང་འདྲ་བ་དང་། ཟས་ཟོས་ནས་བད་ཀན་དང་། སྤྲུམ་དང་། རྒྱག་ཁྲག་ལ་
སོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་ཕྱིར་རྒྱོད་པ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ།
ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་མ་དང་བུ་འཐབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དང་། ཟས་ནི་

བཤད་གཅི་ལ་སོགས་པ་གིན་ཏུ་སྒྲིབ་པ་དག་དང་རྒྱ་མཐུན་པ་དང་། རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཞིང་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཟས་འབྱུང་ལ།
ཟས་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤྲེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་འབྱུང་བ་དང་། ཟས་དེ་བརྩལ་
བ་ཆོགས་ཆེན་བསྐྱབ་དགོས་པ་དང་། ཟས་འདི་བྱིན་ལེན་དང་གཡོས་ལ་སོགས་
པ་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་དང་། ཟས་ལོག་པར་ལྷན་རིམས་ལ་

༼༤༧༧༽སོགས་པའི་ནད་དང་བཅས་པ་ཉིད་དང་། ཟས་དེ་ཆ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་
སོ་སོར་འགོ་བར་འབྱུར་ཏེ། ཟས་ཀྱི་ཆ་གཅིག་ནི་ལུས་ཀྱི་མེས་བསྐྱེད་པ། ཆ་
གཉིས་པ་ནི་བཤད་གཅིར་འབྱུར། ཆ་གསུམ་པ་ནི་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཟ། ཆ་
བཞི་པ་ནི་ལུས་བརྟན་པའི་རྒྱུ་དུ་འབྱུར་པ་ཉིད་དེ་བརྩལ་པོ་དེ་དག་གིས་ཟས་ལ་
མི་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་བྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པར་བྱའོ། །བྲན་པ་ཉི་བར་གནས་པས་
བཟའ་བར་བྱའོ། །སེམས་རྣམ་པར་མ་གཡེངས་པས་བཟའ་བར་བྱའོ། །ཤེས་
བཞིན་གྱི་སྒྲིབ་བསྐྱུངས་ཤིང་བཟའོ། །སྒྲིབ་པ་ཉི་བྱ་བར་བཟའོ། །སྒྲིབ་པ་དབྱུང་བར་
ཐུག་པ་དག་བཏུང་རོ། །སྒྲིབ་པ་ཐུག་པ་ཉི་བྱ་བར་རོ། །ཟས་ལྡན་པ་ན་སྒྲིབ་དབྱུང་བ་
དག་ཆུ་ལ་སོགས་པས་སྒྲིབ་པར་བྱའོ། །ཟ་བ་དེའི་དོན་དུ་རོལ་མོ་བྱེད་དུ་མི་གཞུག་
གོ། **དྲི་ཀ་ལས།** ཁང་པའི་དུས་སྟོན་དང་མཆོད་རྟེན་ལ་རོལ་མོ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་
ལ་ནི་ལྷུང་བ་མེད་དོ་ཞེས་སོ། །ཆོས་བཤད་པ་དང་ཡོན་བཤད་བྱེད་པ་ཉིད་ན་
བཟའ་བར་མི་བྱའོ། །ཡོན་བཤད་པ་དེ་སོ་སོར་རིག་པར་བྱའོ། །དགོས་

ནམས་སྤར་གདུགས་ཚོད་གསོལ་ཟིན་ནས་ཡོན་བཤད་བྱེད་པ་ན་དགེ་སྤྲོད་
འགའ་ཕྱིས་འོང་སྟེ། ཡོན་འཆད་ཀྱི་བར་དུ་མ་ཟོས་ན་ཕྱིས་འོང་སྟེ་དྲོ་ཡོལ་བར་
འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དུས་ལས་ཡོལ་བར་གྱུར་ན་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་སམ་
གསུམ་བཤད་པ་བྱེད་ཀྱི་བར་དུ་བཟའ་བར་མི་བྱུང་། །

བརྒྱད་པ་ནི།

ཟན་ཟོས་ནས་གཙུག་ལག་གི་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་གཤོན་ནོ། །ཟོས་ནས་
མགོན་དུ་འབོད་པ་པོ་སྦྱིན་བདག་ལ་ཡོན་བཤད་པ་དང་ཆོས་བཤད་པར་
བྱུང་། །དགེ་སྤྲོད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཟོས་ཟིན་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་གཤེས་ནས་ཡོན་
བཤད་དང་ཆོས་བཤད་བྱུང་། །རི་ལྟར་གཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཀྱན་ཏུ་ལྟ་བས་
སོ། །དགེ་སྤྲོད་དུ་མ་ཉིད་ཡིན་ན་གཤེས་ཀྱི་དང་པོས་ཡོན་བཤད་དང་ཆོས་བཤད་
བྱུང་། །གཤེས་ཀྱི་དང་པོས་༼༥༠༠ནི༽མི་རྣམས་ན་རྣམས་པ་གཞན་ལ་བཅོལ་
ལོ། །གཤེས་ཏེ་ཡོན་དང་ཆོས་བཤད་པ་མ་བྱས་པར་དགེ་སྤྲོད་རྣམས་འགོ་བའི་
རྒྱུན་བྱང་ན་ཡོན་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ་འཁོར་ཐ་ན་དགེ་སྤྲོད་བཞི་ཡན་ཆད་སྦྱིན་
ནོ། །འགོ་དགོས་པའི་རྒྱུན་བྱང་ན་གང་གི་འཁོར་དུ་བདག་ཉིད་བྱིན་པ་ཡོན་
འཆད་པ་པོ་དེ་ལ་ཞུས་ཏེ་འཁོར་དེ་དེ་ནས་འགོ་བར་བྱུང་། །ཡོན་འཆད་པ་ན་སྤྱི་
རྒྱལ་དགའ་བོ་དང་ཉེ་དགའ་དག་གི་མིང་སྒྲོས་པར་བྱུང་། །

གསུམ་པ་ནི།

དགེ་སློང་བ་ཡང་བདག་ལྟ་བུ་མིང་པ་གཉིས་པས་དུས་མ་ཡིན་པའི་ཆེ་སླེག་པ་
དག་བྱང་ན་དང་པོར་གཉིས་སམ་གསུམ་གྱིར་བོར་ཏེ་ཁ་བརྒྱས་ནས་སླེག་པ་གྱི་
མ་མིང་པར་བྱའོ། །སླེག་པ་དེ་ནི་ཟས་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སླེག་པ་དེ་ཟས་
ཡིན་པ་དེའི་གྱིར་མིང་པ་གཉིས་པ་ཅན་ལས་གཞན་གྱི་ནི་དུས་མ་ཡིན་པ་དང་

། སྤངས་པའི་ཆེ་སླེག་པ་བྱང་ན་ཐམས་ཅད་གྱིར་བོར་ཏེ་ཁ་བརྒྱ་བར་
བྱའོ། །མཆིལ་མའི་སྣོད་ལ་སོགས་པ་མ་བཤམས་པའི་ས་སྟོགས་སུ་མཆིལ་མ་
དོར་བར་མི་བྱའོ། །བྱི་དོར་བྱས་པ་ཡང་མཆིལ་མ་དོར་བར་མི་བྱའོ། །སོས་ལྗེ་
བཙེར་ཏེ་མཆིལ་མ་དོར་བར་མི་བྱའོ། །མཆིལ་མ་དོར་བ་དེ་དང་དེའི་སྐྱ་དཀོན་
མཆོག་དང་སྤྲ་མའི་བྱང་དུ་མི་བྱའོ། །གཞན་ཟས་ཟ་བའི་བྱང་དུ་ཡང་མི་
བྱའོ། །དཀོན་མཆོག་དང་སྤྲ་མ་དང་ཟས་ཟ་བ་གསུམ་བརྟན་ཟེན་པའི་ལྷག་མའི་
དགེ་སློང་དང་བྱིས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་བྱང་དུ་དེ་དང་དེའི་སྐྱ་ཡང་དང་ཡང་
མི་བྱའོ། །མཆིལ་མ་དོར་བ་དེ་དང་དེའི་སྐྱ་བྱ་བ་བཀག་པ་དེ་བསྐྱང་བར་མི་ལུས་
ན་གཞན་དུ་འགོ་བར་བྱའོ། །སྦྱིར་ན་གཞན་ལ་མི་བདེ་བ་མི་བྱའོ། །བྱི་བྲག་དུར་
སྐྱ་ཅན་གྱིས་ཉལ་བར་མི་བྱའོ། །དུར་སྐྱ་ཅན་དེས་བཅག་པའམ་གཞན་དུ་འགོ་
བར་བྱའོ། །མཆིལ་མ་དེའི་སྣོད་ནི་སྤང་བོ་ཆེའི་མིག་མཐིལ་ལྟ་བུའམ་བཙུགས་
མའོ་སྟེ། **རྒྱ་ལས།** ལུགས་སྦྱང་། (༥༠༠བ) །གྱི་སྟེང་དུ་ཆོལ་བའམ་བཞག་པའོ་
ཞེས་སོ། །མཆིལ་མའི་སྣོད་དེ་ཉེ་བར་བཞག་པར་བྱའོ། །མཆིལ་མའི་སྣོད་དོར་

སོ་ཕག་གི་བྱེ་མའམ། བྱེ་མའམ་ཐལ་བ་དག་གི་ཅལ་སྒྲགས་སོ། །མཆིལ་མའི་
སྣོད་དེའི་སྤང་བུ་དག་བསྐྱད་པ་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །སྣོད་དེར་བྱིང་བར་མི་
འགྱུར་བ་དང་། རྩོག་ཆགས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་བྱིར་དུས་དུས་སུ་
བཟུ་བ་དང་བསྐྱམ་པར་བྱའོ། །མཆིལ་སྣོད་བཟུ་སྐྱམ་དེའི་དུས་ཀྱི་ཆེད་དུ་
མཆིལ་སྣོད་ཐེབ་གཞན་ཉི་ལེར་བཞག་གོ། །མི་བྲེལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་གཙུག་
ལག་ཁང་གི་གྲུའི་ཀ་བ་བཞི་པོ་དག་གི་ངོས་སུ་ཡང་མཆིལ་མའི་སྣོད་དག་བཞག་
པར་བྱའོ། །རྒྱུད་གི་ལས་འབྲེན་སྒྲ་དང་བཅས་པར་མི་བྱའོ། །དཀོན་མཆོག་དང་
སྒྲ་མའི་མདུན་དུ་སྒྲ་མེད་པར་ཡང་མི་བཏང་ངོ་། །དཀོན་མཆོག་དང་སྒྲ་མ་ལས་
གཞན་གྱི་རྒྱུད་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་བཏང་ངོ་། །ཤིང་ལྗེན་པའི་རྒྱུད་དུ་བཤང་བ་
དང་གཅི་བ་དག་མི་བྱའོ། །ནགས་མཐུག་པོས་བྱལ་བའི་དགོན་པར་ཤིང་ལྗེན་པ་
དེ་དག་གིས་བྱལ་བ་ཅིང་། ཤིང་རྒྱུད་ལས་གཞན་དུ་བྱ་བའི་སྐབས་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་
ན་མ་གཏོགས་སོ། །ཆེར་མ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་དུ་ཡང་མ་གཏོགས་ཏེ་དེར་སྐྱེ་བོ་དག་མི་
འདུ་བའི་བྱིར་ངོ། །བཤང་བའི་སྐབས་བྱའོ། །གང་དུ་ན་གལ་ཏེ་གཙུག་ལག་
ཁང་དུ་ན་ལུབ་བམ་བྱང་གི་ངོས་སུ་འོ་སྟེ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྒྱབ་བམ་གཡོན་
གྱི་ངོས་སུ་ཞེས་པ་སྟེ། མདུན་རྒྱབ་གཉིས་ནི་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དམན་ཞིང་གཡས་
གཡོན་གཉིས་ཀྱང་གཡོན་གྱི་ཕྱོགས་དམན་པས་ཕྱོགས་ནི་དམན་གོས་གང་ཡིན་
དེ་གཉིས་སུ་བྱ་བ་དམན་པའི་སྐབས་དེ་བྱ་བར་གསུངས་ཞེས་སོ། །གསོང་ལྗོང་

ནི་ཁྱད་ལ་གཏོར་ཁྱད་གི་མ་བཅུགས་པའམ། སྤྱགས་རྒྱགས་གཏོར་ཁྱད་གི་མ་མ་
བཅུགས་པར་ཁྱད་ཉི་ཆོ་བསྐྱོས་པ་སྟེ་ཆབ་ཁྱད་དེ་གཉིས་གང་རུང་བྱའོ། །ཡང་
ཐོག་ན་ཆབ་ཁྱད་(༡༠)ནི་བཏོག་ན་ནི་འོག་ཏུ་གིང་ཆོར་མ་ཅན་དག་བསྐྱེད་
པར་བྱའོ། །ཆབ་ཁྱད་གི་ནང་གི་ས་གཞིའི་སྟེང་དུ་བྱ་གུའི་ཉིན་ཀོར་དུ་རྒྱུ་རྟེན་
དག་གཞུག་གོ། །དེང་སང་མདོ་རྩ་བའི་དཔེ་རྣམས་ལས་རིལ་བ་སྦྱི་སྦྱགས་བཞག་
པར་བྱའོ་ཞེས་སྣང་ཡང་། རིལ་བ་སྦྱི་སྦྱགས་བཞག་པར་བྱའོ་ཞེས་ལུང་དང་མདོ་
རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་གསུམ་ཆར་དང་ཕྱན་ཆོགས་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་དོ། །ཆབ་
ཁྱད་སའི་སྒོ་བསྟོལ་མར་གཏོད་དོ། །སྒོ་གླེགས་གཞུག་གོ། །ཡང་མིག་དང་སྒོ་
གཏན་དག་ཀྱང་གཞུག་གོ། །ཆབ་ཁྱད་ནང་དུ་གཞུག་པར་འདོད་པས་སྒྲ་
བྱའོ། །ཆབ་ཁྱད་དེར་ཞུགས་ཟིན་པས་ཀྱང་ཐོས་ནའོ། །ཆབ་ཁྱད་སར་གོས་
ལགས་པར་བཞེས་པས་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཁྱད་གི་དགྲིལ་དུ་
འདུག་པར་བྱའོ། །རྒྱུ་རྟེན་གཉིས་ལ་བཤད་པས་མི་གོས་པར་ཁད་ཀྱིས་
བྱའོ། །རང་ཤུགས་སུ་ནི་འོང་ན་བསྟན་ཅིང་མཐུས་བཅོར་བར་མི་བྱའོ། །ཤུགས་
ཀྱིས་འོང་ན་དགག་པར་མི་བྱའོ། །མི་འོང་ན་བསྟན་པ་གཞང་འབྱུང་གི་རྒྱ་ཡིན་
ཅིང་། འོང་ན་དགག་པ་འོར་གི་རྒྱ་ཡིན་པར་སྒྲན་དབྱེད་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལས་
བཤད་དོ། །ཆབ་ཁྱད་དེ་དང་འགྲེལ་བ་བཤད་བ་བྱ་བའི་དོན་ལས་གཞན་པས་
དེའི་རྒྱུ་དུ་འདུག་པར་མི་བྱའོ། །རྒྱུ་པ་བཀྱ་བ་དང་འཐོར་འཐུང་བྱ་བ་དག་ཏུ་

ཡང་དེ་བཞིན་ནོ་སྟེ། །དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ལས་གཞན་པས་དེ་དག་གི་བྱང་དུ་
 འདུག་པར་མི་བྱའོ། །དགོས་ཀྱིས་དགོས་འདུན་གྱི་བཤང་གཅིའི་སྐྱབས་གཉིས་
 དང་། ཀླང་བྱས་གྱིས་དང་། འཕྱོར་འབྲུང་གི་ས་དག་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་ཕྱི་དོར་
 བྱའོ། །བཤད་པའི་སྐྱབས་དེར་ས་དང་ལོ་མ་བཞག་པ་དགོས་ཀྱིས་ཡང་རོ་
 ། །ལོ་མ་ནི་ཕྱི་བར་བྱ་བའི་བོང་རྟོག་ལ་སོགས་པ་དག་གི་དཔེ་ཡིན་ནོ། །གཅིན་
 གཅི་བའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་གཅི་བར་མི་བྱའོ། །དུ་མར་གཅི་བར་མི་
 བྱའོ། །གཅི་བའི་རྒྱན་གྱི་ཁུང་ཤོར་གཞུག་གོ། །གཅི་བའི་སྐྱབས་བྱའོ། །གང་ན་
 བྱ་ན་བཤང་བའི་སྐྱབས་དེའི་སྒོར་རོ། །གཅི་བའི་སྐྱབས་ནི་ཕྱགས་རྟུགས་ལ་མ་
 གཞུག་༼༥༠༽བཤོ་བར་བྱའོ། །གཞན་ནི་བཤང་བའི་སྐྱབས་དང་འདྲའོ། །རྒྱ་
 གཟེར་ལ་སོགས་པ་འབྲུ་བའི་ནད་ཅན་ལ་ནི་ནད་པ་ངལ་བ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་
 ཁྱེད་ཀྱི་བྱ་བྱའོ། །བྱ་བྱ་རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། ཁྱེད་ཐག་མ་བརྒྱས་པ་ན་མས་དབུས་
 ཅས་ཐག་མ་ཕན་ཚུན་དུ་བཤུགས་པས་དབུས་སུ་མཐོང་གཏོད་པས་
 མོ། །བཤུགས་མི་ཐུབ་ན་ཐག་མ་དེ་གཅོད་དོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་ཕུས་ན་ན་ཐན་གོར་
 དུ་ལོ་མའི་ཆང་བྱ་དག་གཞུག་གོ། །འབྲུ་བའི་ཆེད་དུ་གནས་ཁང་ལ་སོགས་པའི་
 ས་བཤོ་མི་རུང་བས་ས་བསྐྱད་པ་བསྐྱང་བར་བྱའོ། །ས་བསྐྱད་བསྐྱང་བྱ་དེའི་
 ཕྱིར་ཁྱེད་ཀྱི་བྱ་བྱ་དེའི་འོག་གཞིར་གྱི་མོ་བཟེད་པར་བྱའོ། །གྱི་མོ་ཏུ་ཅང་མི་མཐོ་
 བ་བཟང་རོ། །གྱི་མོ་དེ་དྲི་ང་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དུས་དུས་སུ་བཟུ་བ་དང་།

བསྐྱམ་པ་དང་། ཡུངས་མར་གྱིས་བསྐྱབ་བར་བྱའོ། །བསྐྱབ་སོགས་དེའི་དུས་ཀྱི་
ཆེད་དུ་གྱོ་མོའི་ཐེབ་གཞན་བསྐྱབ་བོ། །གྱོ་མོའི་ཐེབ་གཞན་མ་འབྱོར་ན་གཞི་
ཉིད་དུ་ལོ་ཚུན་བཞག་པར་བྱའོ། །བཤང་བ་བྱས་ནས་དེ་བྱེད་པའི་བཤང་བའི་
ལམ་ཕྱི་བར་བྱའོ། །ཅི་ཞིག་ཕྱི་ན། རྩ་སྒྲོན་པོ་དང་རྩའི་ཆངས་པ་མ་ཡིན་པས་
སོ། །ཕྱི་བ་འདི་ལ་རས་མ་དང་། ལོ་ཚུན་དང་། ལོ་མའི་ཆང་བྱ་དང་། ཤིང་དང་།
བོང་རྟོག་དག་བཟང་བ་ཉིད་དོ། །ས་གཉིས་ཀྱིས་བཟུ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་
སྐབས་འདིར་**འོད་ལྗན་ལས།** ཐ་སྙད་པ་ཕྱིའི་གཙང་སྒྲ་དང་། དོན་དམ་པ་ནང་
གི་གཙང་སྒྲ་གཉིས་གསུངས་པ་སྟེ། **རྩ་བ་སྐྱམ་བརྒྱ་བ་ལས།** བཅོམ་ལྗན་ནང་
གི་གཙང་སྒྲ་གསུངས་པ་ནི་ལྷས་ལ་སོགས་པའི་སྤྲིག་སྒྲ་ད་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་
བཤད་དོ། །ཕྱིས་ནི་ས་སྒྲ་གིས་བཟུ་བ་དེ་རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། བཤང་བ་བྱེད་པའི་
སྒྲ་རོལ་དུ་སྒྲར་བཞག་པའི་ས་མ་འབྲས་པ་དག་གིས་ཕྱིས་བཟུ་བར་
བྱའོ། །འཕོར་འབྲུང་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་འཕོར་འབྲུང་གི་རྐང་ཉེན་དག་བྱས་ཆུང་བེར་
མ་དག་གིས་མི་ཉམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དལ་བྱ་དལ་བྱས་བཟུ་བཤལ་བྱའོ། །སའི་
སྒྲ་པོ་བདུན་པོ་དག་གིས་ལག་པ་གཡོན་པ་བཟུའོ། །ས་སྒྲ་གཞན་བདུན་
ཀྱིས་ནི་ལག་པ་གཉིས་ཀ་༼༥༠༧༽བཟུའོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ལག་རར་གཉིས་
ཀྱང་བཟུའོ། །དེའི་འོག་རྒྱ་ཡང་ལག་པ་གཉིས་སས་བཟུའོ། །དེའི་རྗེས་ལས་
གཞན་ཀྱིས་རིལ་བ་སྦྱི་སྒྲགས་བཟུའོ། །དེ་ནས་རྐང་པ་གཉིས་བཟུའོ། །ཉེ་

འཇག་པས་ནི་འཇག་པ་ཐ་མ་མཐར་བྱག་པའི་མདུན་རོལ་འཇག་པ་མ་ཆད་པའི་
གནས་སྐབས་དག་ཏུ་བཤང་བ་བྱེད་པའི་རྗེས་ལ་རས་མ་ལ་སོགས་པས་ཐྱི་ཙམ་
དུ་བྱས་ཏེ་ས་ལ་སོགས་པས་མ་བཟུས་པར་འདུག་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འཇག་
པ་ཆད་པའི་རྗེས་ལ་ནི་སྤར་བཞིན་བཟུངོ། །ལྟོ་འཇག་པ་དེ་ལས་གཞན་པས་ནི་
ཅུ་ཡོད་ན་འཐོར་འབྱང་མ་བྱས་པར་འདུག་པར་མི་བྱའོ། །སྤྲེལ་གྱི་གཞི་ཐུན་
ཆོགས་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སོ། །

འདིར་སྤྲེལ་བ།

མོངས་ཆེན་ཨ་ཕའི་ནགས་ཀྱང་ཉམ་ང་བར། །ལེགས་བཤད་ལ་སྤང་གཙན་
གཟན་གཏུམ་པོས་གཏམས། །འདི་ལྟའི་དབུས་སུ་ངེས་འབྱུང་དྲག་པོ་
ཡིས། །ལེགས་པར་བདས་པའི་ལྷག་བསམ་རི་དྲགས་གང་། །བག་ཡངས་དོན་
མཐུན་རྒྱ་བའི་རིགས་མིན་ཀྱང་། །ལས་ཀྱི་དབང་གིས་དུས་ཀྱི་ཆད་པས་
མནར། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱང་བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་ནི། །སེམས་ལ་བཞག་པའི་འགྲོས་
ཚུལ་མང་དུ་བྱེས། །ཐུག་དོག་མཆེ་བའི་ལམ་ནས་རིང་གོལ་ཅིང་། །མ་རུངས་
གཏུམ་པོར་སློ་གྲོས་བྱམས་བྱས་ཏེ། །བདེ་བའི་དབུགས་འབྱིན་གསུང་རབས་
སྒྲིག་བཞིན་པར། །བད་སྒྲོན་བཞད་པའི་ལྷན་པོར་ཐར་ཏེ་སོང་། །

རྒྱས་འགྲེལ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས། །སྤྲེལ་གྱི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་

བཤད་རྫོགས་སོ།། །།

གསུམ་པ་ཆོག་ལྷན་ཅན་ལས་ཀྱི་གཞི་ལ། སྤྱི་འོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་
ནོ། །དང་པོ་ལས་ཀྱི་ཆོག་འཛིན་གོས་པ་ནི།

རང་རང་གི་ལས་འཆགས་ཤིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སྟེ་
བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། ལས་འཆགས་པ་ལ་དགོས་པ་
ཆོགས་པའི་བསྐྱུས་དོན་དང་། ལས་ཀྱི་ངོ་བོའི་བསྐྱུས་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ་སྟེ།
གཞིའི་ཡན་ལག་དང་། བསམ་པའི་ཡན་ལག་༼༥༠༡བ༽དང་། ལས་ཀྱི་ཆོག་འཛིན་
ངོ་བོ་དང་། ལས་ཉམས་སུ་ཁྱུང་བའི་ཆད་དང་། ལས་འཆགས་པའི་དུས་
སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྲོས་མཐུན་པར་བྱེད་པ་དགེ་འདུན་གྱི་གཞི་དང་།
རྫོད་པར་བྱེད་པ་ལས་མཐུན་གྱི་གཞི་དང་། བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་དོན་གྱི་
གཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གྲངས་ཆང་བ་དང་། ཁ་སྒྲོང་བར་འོས་པ་དང་།
མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཀྱིས་མི་མཐུན་པ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གྲངས་ཆང་གི་བྱེ་བྲག་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གཅིག་སྟེ། བཞི་བཅུ་ཉི་ལུ་དང་ནི་ཉི་ལུ་
ཅུ་གཉིས་དང་། །བཅུ་གཉིས་ནས་ནི་བཞི་ཡི་བར་ཏེ་བདུན་མ་གཏོགས། ཞེས་
བཟུང་སྟེ། དེ་ཡང་བཞི་བཅུའི་གྲངས་ཆང་དང་། ཉི་ལུའི་གྲངས་ཆང་ནི་དགེ་སྒྲོང་
མའི་དབྱུང་བ་དང་། དེ་གཉིས་པའི་དབྱུང་བ་ལ་སྟེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་

གཉིས་ལས། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གང་ན་གཉིས་ཀའི་དགོ་སྤྱོད་བཞི་བཅུ་འཛོགས་
པ་ཡོད་པ་དེར་དགོ་སྤྱོད་མ་དེ་དབྱུང་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་། གང་ན་དགོ་སྤྱོད་ཉི་
ཤུ་འཛོགས་ཀྱི་དགོ་འདུན་ཡོད་པ་དེར་དགོ་སྤྱོད་དེ་དབྱུང་བར་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་གངས་ཚང་ནི་ཡུལ་དབུས་སུ་བྱུང་མེད་བསྟན་
པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་དགོ་སྤྱོད་བཅུ་དང་དགོ་སྤྱོད་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གངས་
ཚང་བའོ། །བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གངས་ཚང་བ་ནི་དགོ་སྤྱོད་མའི་བསྟན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོན་
རོལ་གྱིས་བསྟུལ་བའི་སྟོམ་པ་དང་། ཚངས་སྤྱོད་ཉེར་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་གཉིས་
དང་། འཁོར་དང་འཁོར་མང་ཉི་བར་འཛོག་པའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་སྟེ་རྣམ་པ་
བཞི་ལའོ། །བཅུ་གཅིག་གི་གངས་ཚང་བ་ནི་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་བྱུང་མེད་
བསྟན་པར་རྫོགས་པ་ལ་དགོ་སྤྱོད་ལྔ་དང་། དགོ་སྤྱོད་མ་དུག་གི་གངས་ཚང་
བའོ། །བཅུ་ཉི་གངས་ཚང་བ་ནི་སྦྱེས་པ་ཡུལ་དབུས་སུ་ད་ལྟར་གྱི་འཛོགས་བསྟན་
རྫོགས་བྱེད་པ་ལའོ། །དགུ་ཉི་གངས་ཚང་ནི་དགོ་སྤྱོད་མའི་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ལ་
དགོ་སྤྱོད་ལྔ་དང་། དགོ་སྤྱོད་མ་བཞི་ཉི་གངས་ཚང་བའོ། །བརྒྱད་ཀྱི་གངས་ཚང་
༼༥༠༣༩༽བ་ནི་དགོ་སྤྱོད་མའི་མཁུ་བ་སྦྱིན་པ་ལ་སྟེ། དགོ་སྤྱོད་བཞི་དང་དགོ་
སྤྱོད་མ་བཞི་ཉི་གངས་ཚང་བའོ། །དུག་གི་གངས་ཚང་བ་ནི་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་
སྟོན་རོལ་གྱི་སྟོམ་པ་གཉིས་དང་། འཁོར་དང་འཁོར་མང་ཉི་བར་འཛོག་པའི་
གནང་བ་སྦྱིན་པ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་པ་བཞི་ལ་དགོ་སྤྱོད་མ་དུག་གི་གངས་ཚང་བ་

དྲི་ཀས་མདོར་བསྡུས་སྒྱུར་བའོ། །ལཱའི་གྲངས་ཚང་ནི་སྒྲིམ་པ་ཡུལ་མཐའ་ལོབ་
ཏུ་ད་ལྟར་གྱི་ཆོ་གས་བསྟན་རྫོགས་བྱེད་པ་དང་། དག་སྟོང་གི་དགག་དབྱེ་བྱེད་
པ་ལའོ། །བཞིའི་གྲངས་ཚང་ནི་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའི་ལས་གྱི་ཆོ་ག་གཞན་
ཐམས་ཅད་ལ་སྟེ། ལྷག་མ་དག་གི་ཆོགས་ནི་བཞིའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱད་
བར་དུ་ཡང་**དྲི་ཀ་ལས།** དགག་དབྱེ་ལ་ནི་དགག་དབྱེ་བྱེད་པར་གཏོགས་པ་ལྟ་
ལ་སོགས་པ་དག་འདུན་ཉིད་ཡིན་ཅོ་ཞེས་དགག་དབྱེ་ལ་དག་སྟོང་ལྟ་དགོས་
བར་གསུངས་པ་ནི། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་བསྟོ་བ་ན་སྟོ་བྱེད་དག་འདུན་བཞིར་
ལོངས་ཤིང་། བསྟོ་ཡུལ་དང་ལྟ་དགོས་ཀྱང་བསྟོ་ཡུལ་དེ་ནི་རང་སྟོ་བའི་དག་
འདུན་གྱི་གྲངས་གྱི་ཁ་སྟོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། **ལུང་གཞི་ལས།** གང་ན་དག་སྟོང་
བཞི་གནས་པར་ནི་དེ་དག་གིས་གསོལ་བ་བྱས་ལ་དགག་དབྱེ་བྱེད་ཞེས་
གསུངས་པས་དགག་དབྱེ་དངོས་སུ་བྱེད་པ་ན། དག་སྟོང་ལྟ་དགོས་ཀྱང་རང་མ་
གཏོགས་པའི་དག་འདུན་བཞིར་ལོངས་པའི་ཕྱིར་ན་དག་སྟོང་གི་དགག་དབྱེ་ལ་
དག་འདུན་གྱི་གྲངས་གྱི་ཁ་སྟོང་ནི་བཞིའི་གྲངས་ཚང་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དག་
སྟོང་མ་ཡི་དགག་དབྱེ་ལ་དག་སྟོང་ལྟ། དག་སྟོང་མ་བཞི་སྟེ་དགྲ་དགོས་ཀྱང་
བསྟོ་ཡུལ་དེ་ནི་སྤར་བཞིན་ཏེ། དག་སྟོང་མའི་དགག་དབྱེ་ལ་གཉིས་ཀའི་དག་
འདུན་གྲངས་གྱི་ཁ་སྟོང་ནི་བརྒྱད་གྱི་གྲངས་ཚང་ཉིད་དོ། །འོ་ན་གྲངས་ཚང་དེ་
དག་ཇི་སྐད་བཤད་པ་༼༥༠༣བ༽བཞིན་མ་ཚང་ན་ལས་འཆགས་སམ་མི་

འཆགས་ཤེན། བཞི་བཅུ་དང་། ཉི་ཤུ་དང་། བརྒྱད་དང་། བཞིའི་གྲངས་ཚང་དེ་
དག་ནི་གཅིག་མ་ཚང་ན་ཡང་ལས་མི་འཆགས་ཏེ། དགོ་སྒྲོང་མའི་སྐྱོད་ཐར་
པ་ལས། གཉིས་ཀའི་དགོ་འདུན་བཞི་བཅུར་གཅིག་གིས་མ་ཚང་བའི་ཚོགས་
ཀྱིས་དགོ་སྒྲོང་མ་དེ་འབྲིན་པར་བྱེད་ན་དགོ་སྒྲོང་མ་དེ་ཡང་མ་བྱིན་ལ། དགོ་
སྒྲོང་དེ་དག་གྲངས་ལྔ་དེ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དགོ་སྒྲོང་མའི་སྐྱོད་
ཐར་ཐར་པ་ལས། དགོ་སྒྲོང་ཉི་ཤུར་གཅིག་གིས་མ་ཚང་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་དགོ་
སྒྲོང་དེ་འབྲིན་པར་བྱེད་ན་དགོ་སྒྲོང་དེ་ཡང་མ་བྱིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
བརྒྱད་མ་ཚང་ན་སྐྱེས་པའམ་བྱད་མེད་གང་རུང་གཅིག་དགོ་འདུན་དུ་མི་ཚང་
ལ། དགོ་འདུན་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་མགུ་བ་སྐྱུ་དེ་པ་མི་འཆགས་སོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་གནད་དང་། བཞིར་མ་ཚང་ན་ལས་འཆགས་པ་ལ་དགོས་པའི་དགོ་འདུན་
བཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲངས་ཚང་གཞན་རྣམས་ནི་དེ་སྐྱོད་བཤད་པའི་
གྲངས་མ་ཚང་ཡང་བཞིར་ཡོངས་དགོ་འདུན་ཙམ་དུ་ཚང་ན་ལས་འཆགས་པ་
ཙམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། **ལུང་ལུང་པ་ལས།** བཅུན་པ་བཅུར་ཡང་མཆིས་ལ་མཆིས་
བཞིན་དུ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང་། བཞིས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པར་བགྱིས་ན་
བསྐྱེན་པར་རྫོགས་ཞེས་བགྱིའམ། ལུང་པ་ལི་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ་
བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་འདས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་གསུངས་ལ།
གཞན་ལའང་དེའི་གནད་ཀྱིས་སྦྱར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབྱུང་བ་ལ་ཉི་ཤུ་ཉི་གུངས་ཚང་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི་ཡུལ་
དབུས་སུ་དབྱུང་བ་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། མཐའ་འཁོབ་ཏུ་གངས་དེའི་
ཐྱེད་ཀྱིས་དབྱུང་བའི་ལས་འཆགས་ཏེ་བསྟེན་རྫོགས་དང་མཚུངས་པའི་ཐྱིར་
༼༥༠༩༽རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ཡུལ་དབུས་སུ་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་གངས་ཚང་
གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་ན་སྒོམ་པ་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་བྱེད་རང་བཞེད་པའི་
མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་གངས་ཚང་བཅུ་འཛམ་གྱིས་ཡུལ་དབུས་སུ་དབྱུང་བ་
འཆགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ལས། **སོ་སོར་ཐར་པ་ལས།** ཉི་ཤུར་གཅིག་
གིས་མ་ཚང་ན་དབྱུང་བ་མི་འཆགས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཡོ། །

ག་ཉིས་པ་ཁ་སྐྱོང་བར་འོས་པ་ནི། ལས་འཆགས་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་གངས་
ཀྱིས་ཁ་སྐྱོང་བར་འོས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཁ་སྐྱོང་བའི་ཆོས་བཙུ་མ་ཚང་བ་སྟེ། དེ་
ཡང་མི་འདུག་པར་འགྲང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱེན་བསྐྱོ་ཆད་པ་བཅད་པའི་ལས་
གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། འདུན་པ་ཡོངས་དག་འབུལ་བ་ཙམ་མ་
ཡིན་པ་སྟེ་མི་འདུག་པར་འགྲང་བ་ནི་ཞེས་དང་། གང་ལ་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་
དང་། དེའི་ཐྱིར་འདུན་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོག་ལས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
མདོ་གསུམ་གྱིས་སོ། །བསྟེན་རྫོགས་ཡིན་པ་དང་། དམ་པ་མ་བྱུང་བ་དང་།
མཚམས་མེད་མ་བྱས་པ་དང་། སྤིག་པའི་ལྷ་བ་ཙན་མ་ཡིན་པ་དང་། ས་གཞན་
ན་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཐ་དད་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འབུལ་བ་

དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་། ཉམས་པ་དང་ཞེས་
པ་ནས་འབྲུལ་པ་དང་བཅས་པ་ཡང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མཚམས་གཞན་
ན་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་མཚམས་གཞན་ན་གནས་པ་ནི་གང་གི་ཡན་ལག་ཉིད་
ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སངས་རྒྱུ་དཀོན་མཆོག་ལས་
གཞན་ཡིན་པ་སྟེ་ཁ་སྐྱོད་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་
སོ། །མཚན་མཐུན་པ་སྟེ་འདི་ལ་མཚན་མི་མཐུན་པ་ནི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་གནད་ཀྱིས་སྒྱུར་ཞིང་། **ལུང་ཕྱན་ཆོགས་ལས།** (༡༠༧བ)ཐུན་
མོང་གི་ལས་མ་གཏོགས་པར་དག་སྟོང་དང་དག་སྟོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ལས་སོ་སོར་
གྱིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །ལུས་ཐ་མལ་པར་གནས་པ་སྟེ་ལུང་བ་བསྐྱེད་
པའི་རྟེན་མ་གསུངས་པའི་གནད་ཀྱིས་སྒྱུར་རོ། །རིགས་པས་ཀྱང་ལུས་མི་སྣང་
བར་བྱས་པའི་སྒྲུལ་སྟག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་དག་སྟོང་སྒྲུལ་སྟག་ཏུ་བྱ་བྱི་
ལའི་འདུག་པ་དེས་འདུལ་བའི་ཆོག་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཐ་སྟོད་གསུམ་དང་ཕྱན་པ་སྟེ། སྒྲ་ཤེས། དོན་གོ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པའོ། །དེ་ཡང་ལུང་དགག་དབྱེའི་གཞི་**ལུ་པ་ལས།** སྟོ་བ་དང་། སེམས་
འབྲུགས་པ་དང་། ཆོར་བས་གཟིར་བ་དང་། སྟེན་པ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་
། འོན་པ་དང་། གཉིད་ལོག་པ་དང་། སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གངས་སུ་
བགྱངས་ཏེ་དགག་དབྱེ་བའི་ན་དགག་དབྱེ་བྱས་པ་ཞེས་བའི་འཕྲིམ། ལུ་པ་ལི་

དགག་དབྱེ་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དག་འདུན་ནི་འདས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ལུང་ལས་ལྷགས་པ་དང་ཞེས་པའི་བྲགས་ཀྱིས་སྒྲུ་ཤེས་
དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །སྒྲིན་པ་དང་འོན་པ་ཞེས་པའི་བྲགས་ཀྱིས་དོན་གོ་དགོས་
པར་བསྟན་ལ། སྒྲིན་པ་དང་ལ་སོགས་པས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་དགོས་
པར་བྲགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །**བསྐྱེས་པ་ལས་ཀྱང་།** སྒྲིན་པས་ལས་ཀྱི་གངས་སུ་
བཀོད་ན་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

འོན་གསེ་སྒྲིང་གི་གཞི་**ལུ་པ་ལས།** སྒྲིན་པས་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་སྒྲོག་པར་
བགྱིས་ན་གསེ་སྒྲིང་བགྱིས་པ་ཞེས་བགྱི་འམ། ལུ་པ་ལི་གསེ་སྒྲིང་བྱས་ཞེས་བྱ་
སྟེ། དག་འདུན་ནི་འདས་པ་དང་བཅས་པའོ། །དེ་ལྟར་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་
སྒྲོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་མང་པོར་ཁ་སྒྲོང་བ་ཡང་རྒྱས་པར་སྒྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་
དང་། ལས་ཀྱི་གཞི་**ལུ་པ་ལས་ཀྱང་།** སྒྲིན་པས་དག་འདུན་གྱི་གངས་
སུ་ཁ་སྒྲོང་བས་ཀྱང་ལས་བྱས་ན། ལས་འཆགས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཅེ་
ན། སྒྲིན་པས་དག་སྒྲིང་གི་འདུ་ཤེས་མི་རྟོག་པ་དེས་དག་འདུན་གྱི་ཁ་སྒྲོང་བྱས་ན་
ལས་མི་འཆགས་ལ། སྒྲིན་པའི་བག་ཞད་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་དག་སྒྲིང་གི་འདུ་ཤེས་
རྟོག་པ་དེས་དག་འདུན་གྱི་ཁ་སྒྲོང་བྱས་ན་ལས་འཆགས་པའི་བྱད་པར་གྱིས་མི་
འགལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཁ་སྒྲོང་གི་ཆོས་བཅོམ་ལྷ་པོ་དེ་ལ་དམིགས་
ཀྱིས་བསལ་བ་ནི། འདུག་པའི་དམིགས་བསལ་མགོན་པོ་མི་སྟོད་ན་འགོ་བཞིན་

དུ་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་། རྒྱུན་དཀའ་བས་འཆོ་བའི་དོན་དུ་གང་ཟག་མང་པོ་འདུས་
 ཏེ་བག་ཡངས་བྱ་བ་སྟེ། བག་ཡངས་འགའ་ཞིག་དང་རྣམ་པར་དག་པའི་ལས་
 གསོ་སྦྱང་ལ་ནི་གང་ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་ཏེ། གང་ལ་བྱ་
 བའི་ཡུལ་དག་འདུན་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་དག་སྦྱང་དེ་དག་དག་འདུན་གྱི་
 བྱངས་གྱི་ཁ་སྐྱོང་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཐ་དད་པར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་
 གི་ལས་བྱེད་པ་ལ་ནི་ཐ་དད་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་
 ཏེ། འདི་ལ་སོ་སོ་རང་གི་ལས་ནི་འཆགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ལྷུང་བ་
 ཐུན་མོང་བ་བྱིན་གྱིས་སྒོ་བ་པའི་ལས་ལ་ནི་འབྲུལ་བ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པ་མི་
 དགོས་ཏེ། འབྲུལ་བཅས་དེ་ཉིད་ལས་དེ་འཆགས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་བྱིར་
 རོ། །དག་སྦྱང་མའི་མཁུ་བ་དང་དབྱུང་བ་དང་བྱུང་མེད་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་
 བྱེད་པའི་ལས་དང་། དག་སྦྱང་མའི་དགག་དབྱེ་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་ནི་མཚན་མཐུན་
 ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་ཏེ། རྩོགས་གཅིག་ནས་མཚན་མི་མཐུན་པ་ཡན་
 ལག་ཏུ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཀྱི་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་ལ། བསྐྱོག་ཕྱོགས་མི་
 མཐུན་པ་གཉིས་ཏེ་མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་དང་། ༼༥༠༥༽འདུས་པ་བྱིར་
 བསྐྱོག་གི་མི་མཐུན་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་དུག་སྟེ། ལས་དེའི་མཚན་མི་
 ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དང་། ཁ་སྐྱོང་བར་འོས་པ་དང་། འདུས་སམ་འདུན་པས་

མ་འདུས་པ་དང་། གང་ལ་ཆད་ལས་བྱ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། མྱོས་པའི་
གནད་བ་མ་ཐོབ་པ་དང་། དེས་བར་གྱིས་སམ་འཕྲིགས་པ་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་
དེའི་མཆོམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་གསུམ་དང་། འདུ་
བ་མི་སྟེར་ན་བྲགས་པ་ཅམ་གྱིས་སོ་ཞེས་པ་དང་། མྱོས་པའི་གནད་བ་ཐོབ་པས་
ནི་ཞེས་པ་དང་། འཕྲིགས་པས་ཀྱང་མི་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །

འདི་ལ་ཆ་རོད་པ་ན་རེ། ཁ་སྐོང་བར་མི་འོས་ཀྱང་འབྱུལ་བཅས་དང་། གཉིད་
འོག་པ་གཉིས་གྱིས་མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་བསྐྱེད་དེ་ཉེས་པ་བསལ་སྒྲ་བའི་
ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་བསྐྱེད་པ་རྒྱུན་ཆད་དུ་འགྱུར་བས་
ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་དགེ་སྐྱོང་གི་བྱེ་བྲག་མ་འདུས་པར་ལས་
བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཁ་སྐོང་བར་འོས་པ་
དེས་བཟུང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁ་སྐོང་བར་མི་འོས་པས་ཀྱང་
མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན།
མདོ་རྩ་བ་ལས། ཁ་སྐོང་བར་འོས་པ་ཞེས་དེ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་གསུངས་
སོ། །

སྒྱིར་བཏང་ལ་ཁ་སྐོང་བར་འོས་པ་དགོས་ཀྱང་དམིགས་བསལ་འདི་གཉིས་
ཉེས་པ་བསལ་སྒྲ་བས་མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་བསྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ནམ་

མཁའ་ལ་ཅུང་ཟད་འཕགས་པ་དེ་ཚོས་ཅན། མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་བསྐྱེད་
པར་ཐལ། ཉེས་པ་བསལ་སྤྲ་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པ་དེ་
དང་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པར་གྲུབ་ལ་བྱབ་པ་ཁས་སྤངས་སོ། །འདོད་ན་མཚམས་
གཞན་ན་གནས་༼༥༥ན༽པ་ནི་གང་གི་ཡན་ལག་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
སོ། །འབྲུལ་བཅས་དང་གཉིད་ལོག་པས་མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་མི་བསྐྱེད་
ཀྱང་མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་བསྐྱེད་པ་རྒྱན་ཆད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། འབྲུལ་
བཅས་མ་ཡིན་པ་དང་གཉིད་མ་ལོག་པ་ཁ་སྐྱོང་བར་འོས་པས་མ་འདུས་པའི་མི་
མཐུན་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་འདུས་པ་ཕྱིར་བསྐྱོག་གི་མི་མཐུན་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཚོས་བརྒྱད་དེ།
ལས་དེའི་མཚམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དང་། གང་ལ་ཡང་ལས་བྱ་བའི་
ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱོད་ལམ་མ་ཉམས་པ་དང་། རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་
། རག་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པ་དང་། འདུལ་བར་གཏོགས་པའི་བསྐྱབ་པ་
ཤེས་པ་དང་། གང་ལ་བྱ་བ་ཞེ་འགྲས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཐོས་པའི་ཉེ་འཁོར་ན་
གནས་པའོ། །དང་པོ་བདུན་ནི། ཕྱིར་སྐྱོག་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཞེས་པ་ནས་ནད་
དང་བཅས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་གཞུང་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་
ལ། ཐ་མ་ནི་དགག་བྱའི་གནད་ཀྱིས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རང་ཚིག་དོན་མེད་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་ན་ཕྱིར་བསྐྱོག་མི་

འཆགས་ཏེ། ཆིགས་རིགས་པར་བརྒྱུད་པར་མི་འོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཕྱིར་བསྐྱོག་ཆགས་སམ་མི་ཆགས་ཤེ་ན། འདི་ལ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་ལྷགས་དགག་པ་ནི།

ཁ་རུ་ཕྱར་བ་ཆེན་པོ་ན་རེ། སངས་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། ཕྱིར་བསྐྱོག་མི་འཆགས་ཏེ།
ཁ་སྐྱོང་བར་མི་འོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དགོ་འདུན་གྱི་གངས་ཀྱིས་ཁ་སྐྱོང་
བར་མི་འོས་པ་སྟེ། ཁ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །སྐྱབ་བྱེད་གཞན་ཡང་རྒྱལ་བ་ནི་མི་མཐུན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སྐྱིར་གསུངས་པས་མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་དང་། ཕྱིར་བསྐྱོག་གི་མི་མཐུན་
༼༡༠༧བ༽པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཅེས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ལུང་གྲོང་
གཞི་དང་། གཏམ་གྱི་གཞི་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤད་དང་། རྒྱ་ཀ་དང་བཞི་པོ་
མཐུན་པར་རྒྱལ་བ་ནི་མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཅེས་བྱེ་
བྲག་རྒྱ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གང་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྦྱིན་ལུལ་
དགོ་ཚུལ་དེས་ནི་ལས་དེ་ལ་ཕྱིར་བསྐྱོག་མི་འཆགས་པར་ཐལ། ཁ་སྐྱོང་བར་མི་
འོས་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡང་ལས་འཆགས་པར་བྱེད་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་
གངས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོང་བར་མི་འོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅུ་བྲུབ་ཁས་སྤངས། འདོད་
ན། དགོ་སྐྱོང་བྲམ་ཟེའི་བུ་མོ་ལྷ་བུས་ཞུས་པ་ལས། དགོ་ཚུལ་བསྟེན་པར་
རྫོགས་པར་བྱ་བས་བདག་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་ཟེར་ན་

ཡང་དེའི་ཕྱིར་བསྐྱོག་པ་བཅོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མི་ནོད་ན་བྱིན་པ་
ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་ངོ་། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། བྱེད་
པ་པོ་རང་སྟོབས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཕྱིར་སྐྱོག་འཆགས་པ་མིན་ཏེ། ཕྱིར་སྐྱོག་འཆགས་
མི་འཆགས་ལ་སོགས་པ་འདུལ་བའི་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངའ་བདག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱབ་བྱེད་གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཕྱིར་སྐྱོག་བྱེད་པའི་ཆོག་
གསུངས་ཀྱང་ཕྱིར་སྐྱོག་མི་འཆགས་ན་སངས་རྒྱས་དོན་མེད་པའི་ཆོག་གསུང་
བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ལས། སངས་རྒྱས་དོན་མེད་པའི་ཆོག་མི་གསུང་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། འོད་ལྗན་དུ་མདོ་བྲངས་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཐམས་
ཅད་དོན་དང་བཅས་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐྱབ་བྱེད་གཞན་ཡང་དགེ་འདུན་གྱིས་
ནི་ཕྱིར་སྐྱོག་འཆགས་ལ། དགེ་འདུན་གྱི་གསུང་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་
བཅོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུངས་པ་དགེ་འདུན་ལས་གཡོ་བ་
མེད་དོ། །ཞེས་ཏེ། སྐྱོག་གསུངས་པས་གྲུབ་པོ། །སྐྱབ་བྱེད་གཞན་ཡང་དགེ་
འདུན་གྱིས་ནི་ཕྱིར་སྐྱོག་འཆགས་ལ། སངས་རྒྱས་ནི་དགེ་འདུན་དང་འདྲའོ་ཞེས་
མ་གུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྟར་བྱེད་བསྐྱེད་པ་ལ་འདྲ་བར་གསུངས་པས་འདིར་ཡང་
འདྲ་བ་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཚུན་པ་སྤང་བ་ནི། ཚུན་པ་དང་པོ། འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། མི་

མཐུན་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེ་བྲག་ཕྱིར་སྒྲོག་གི་མི་མཐུན་པ་
 བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱལ་མ་གྲུབ་ན་དམ་བཅའ་བྱད་ཅིང་། འདོད་ན།
 རྒྱལ་བ་ནི་མི་མཐུན་པ་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་གསུངས་པས་གཞོད་དོ་ཞེ་ན།
 གཞུང་དེ་ནི་མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བསྟན་པ་སྟེ་
 སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཚུད་པ་གཉིས་པ། གཞན་ཡང་ལག་རྩམ་བསྟན་པར་
 རྫོགས་པར་བྱེད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གིས་བཀག་བཞིན་དུ་དགོ་འདུན་གྱིས་
 ལག་རྩམ་ལ་དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་སྦྱོར་བའི་ལས་བྱེད་པ་ཆོས་ཙན། ལས་དེ་མི་
 འཆགས་པར་ཐལ། ལས་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཕྱིར་བསྒྲོག་པ་དེ་འཆགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །རྟགས་བྱལ་མ་གྲུབ་ན་དམ་བཅའ་བྱད་ཅིང་། འདོད་ན། ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོམ་པ་མི་སྦྱེ་བར་ཐལ་བ་ལས། **རྟེན་ལས།** སྦྱེ་བོའི་ཆོས་ལྟག་
 མ་བཀག་པ་རྣམས་ཀྱང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལག་རྩམ་དང་རྒྱུ་རྩམ་དང་ཞེས་
 བཤད་པ་དང་འགལ་ཅི་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གིས་དགག་པའི་བཅས་པ་
 མཛད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་གནས་དེར་དངོས་སུ་བྱོན་ནས་ལས་ལ་ཕྱིར་བསྒྲོག་པ་
 ཐུང་དེ་པ་ཡིན་པས་ན། ལས་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཕྱིར་བསྒྲོག་པ་དེ་མ་གྲུབ་
 བོ། །

གཉིས་པ་རྫོད་པར་བྱེད་པ་ལས་མཁན་གྱི་གཞི་ནི། ལས་བྱེད་པ་བོ་དེས་དགོ་
 འདུན་གྱི་གངས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་ཡང་བྱེད་པའི་དབང་། (༥༠༧) དུ་བྱས་ནས་ལས་

བྱེད་པ་པོ་ཚས་གཉིས་ལྷན་དགོས་ཏེ། ཁ་སྐྱོང་བར་འོས་པ་དང་རང་རང་གི་ལས་
ཀྱི་ཚ་ག་ཤེས་པ་འོ། །དེ་ཡང་**མདོ་རྩ་བ་ལས།** དེ་དག་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་
ནོ། །ཉམས་ན་མ་བྱས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་གྲུབ་བོ། །གངས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོང་
མི་བྱེད་པར་ལས་ཚོག་བརྗོད་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལས་བྱེད་
པ་པོ་ཚས་བཞི་ལྷན་གྱིས་འགྲུབ་སྟེ་གཞུང་གི་སྐབས་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དོན་གྱི་གཞི་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་སེམས་ཅན་ལ་
བསྐྱབ་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་འོ། །དེ་ཡང་
འདུལ་བ་བསྐྱས་པ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་གཞི་གཉིས་ལ་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་
ཅན་དུ་བགངས་པ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་བགངས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་སོ། །བསྐྱབ་
བྱ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་གསུམ་ལས། གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་གི་བའི་ཡོ་བྱད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱ་བའི་
དངོས་པོ་རས་ཡུག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་མཚམས་པོ་ཆེ་གཙོད་པའི་གཞི་དཔག་ཆད་བྱེད་དང་
གསུམ་གྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་ལྟ་བུའོ། །གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སེམས་
ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་སྤྱད་དབྱང་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཚས་གོས་སྤྱད་ཀྱང་ལྟ་
བུའོ། །

བསྐྱབ་བྱ་སེམས་ཅན་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།

རབ་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
ལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ་སྟེ། །སྟོན་ལུ་སྟེགས་ཅན་ལ་ལས་ཀྱིས་གནས་པ་
སྦྱིན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། །ཁིམ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་པ་སྦྱིན་པའི་གཞི་གཉིས་དང་།
ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྐྱབ་བསྐྱབ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་དང་ལྟའོ། །
གཉིས་པ་བསྐྱབ་བྱ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་བསྐྱབས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྟེན་པར་
༼༡༠༥༽རྫོགས་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། རབ་བྱུང་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་
བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། སྦྱིན་པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། བསྟོན་པའི་
ལས་དང་། ཆད་པས་བཅད་པའི་ལས་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིར་བཏང་ལ་ཆོས་དགུ་ལྟ་ཏེ། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་
གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྟ་བ་དང་། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་།
ལུས་ཐ་མལ་པར་གནས་པ་དང་། གནས་ནས་མ་ལྟུང་བ་དང་། ལྟ་བ་དང་སྦྱོད་
པའི་སྟོན་ནས་གཞན་སྟོགས་སུ་མ་སོང་བ་དང་། མཚན་མ་ཐུན་པ་དང་། ཆོགས་སུ་
མ་ལོངས་པ་དང་། རང་གིས་ལན་གསུམ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། བརྒྱད་པོ་
དེ་དག་ནི་སྦྱིན་ལུལ་ཐུན་མོང་བ་ཆོས་བརྒྱད་ལྟ་ཅེས་བྱའོ། །རང་རང་གི་གཞི་
ལེགས་པ་དང་ལྟ་བ་དང་དགུ་སྟེ། དེ་ཡང་ཁང་པའི་གནད་བ་སྦྱིན་པའི་ལུལ་ས་
གཞི་དག་པ་ཉིད་ལེགས་པར་བརྟགས་པ་དང་། སྤར་གནད་བ་བྱིན་པ་དང་མ་
འབྲེལ་བ་སྟེ་གཞན་ལ་ཡང་སྐྱབས་ཅི་རིགས་པས་སྦྱར་རོ། །

དེ་ནམས་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ནི་ལའོར་དང་ལའོར་མང་གི་གནང་བ་
སྦྱོན་པའི་ཡུལ་སྒོམ་པ་གསོར་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དགོས་ཏེ།
གཞན་གྱི་རྟེན་རྣམ་དག་གིས་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཆབ་མེད་ཀྱི་པམ་པ་
རུང་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་སྦྱོན་པའི་ཡུལ་ནི་སྒོམ་པ་གསོར་རུང་དང་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི།
གསོར་རུང་ཡན་ཆད་ཅེས་ནི་མི་བྱ་སྟེ། གསོ་བ་ལ་ཞུགས་ཟིན་པར་བསྐྱབ་པ་
བྱིན་པ་དང་། རྣམ་དག་ནི་བསྐྱབ་པ་སྦྱོན་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོས་
པའི་གནང་བ་སྦྱོན་པ་ནི་ཡུལ་དེ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་ལ་འཆགས་
ཏེ། ཡུལ་དེ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེན་དུ་བྱས་ནས་
བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཟོད་པར་བྱ་བ་ནི་གནས་ནས་སྤྱང་། (༥༠༥) བ་ལ་ཡང་
འཆགས་ཏེ། གནས་ནས་སྤྱང་བ་ལ་བཟོད་པར་བྱས་ལ་ཡུལ་གནས་ནས་སྤྱང་བ་
ངེས་བཟུང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐུན་པ་སྦྱོན་པ་དང་། མཐུན་
པའི་གསོ་སྦྱོང་སྦྱོན་པ་ནི་ཆོས་གཞན་སྦྱོགས་སུ་སོང་བ་ལ་འཆགས་ཏེ། ཆོས་
གཞན་སྦྱོགས་སུ་སོང་བ་ངེས་བཟུང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོ་
སྟོང་མའི་མགྲུབ་དང་། དབྱུང་བ་དང་། ལུང་མེད་བསྟེན་རྫོགས་བྱ་བའི་ལས་ནི་
མཚན་མི་མཐུན་པ་ལ་འང་འཆགས་ཏེ། སྦྱོགས་གཅིག་ནས་མཚན་མི་མཐུན་པ་
དེ་ཉིད་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱོ་བའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། བསྐྱོ་ཡུལ་ཐུན་མོང་བ་ཆོས་བཅུ་

བཞི་དང་ལྷན་པ་སྟེ། སྒྲོང་བ་པའི་ཞལ་ཏ་བསྒྲོ་བའི་སྐབས་སུ་སྤར་བཤད་ཟིན་
ཏོ། །འདིར་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་རང་རང་གི་གཞི་ལེགས་པ་དང་ལྷན་པ་
སྟེ། དེ་ཡང་དགེ་སྒྲོང་མའི་སྟོན་པ་བསྒྲོ་བ་ལ་རྣམ་དག་གི་བྱད་པར་དང་། མཁས་
པའི་བྱད་པར་དང་། བརྟན་པའི་བྱད་པར་དང་གསུམ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཕམ་
ལྷག་བཅུ་བདུན་གྱིས་མ་གོས་པའི་རྣམ་དག་དང་། སྡེ་སྟོད་གསུམ་འཛིན་ཅིང་
གྲོང་ཁྱེར་བའི་སྐད་སྒྲུབ་དང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལས་མི་ཉུང་བ་
སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་བསྒྲོ་བ་ལ་བསྒྲོ་ཡུལ་དགེ་སྒྲོང་
བསྒྲོའི། དགེ་སྒྲོང་མ་བསྒྲོ་བར་མི་རུང་བས་དགེ་སྒྲོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆ་ནས་དགག་
དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་ནི་མཚན་མཐུན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་ཏེ། མཚན་མི་མཐུན་པ་
ངས་བཟུང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་བརྒྱུད་གདིང་བ་པོ་བསྒྲོ་བ་
ལ་གནས་དེ་ཉིད་དུ་དབྱར་སྤར་མར་གནས་པ་ཁས་སྤངས་ཤིང་། དབྱར་རལ་བ་
མ་ཡིན་པ་དང་། ས་གཞན་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ས་གཞན་ན་གནས་པ་
དེ་དག་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པ་དགོས་ཏེ་སྤྱི་བརྒྱུད་གི་གཞིར་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །གསལ་
བ་དང་གསལ་བའི་༼༥༠༧༽གསལ་བ་བསྒྲོ་བ་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་ཚད་ལས་མི་
ཉུང་བ་དགོས་ཞེས་གཞིར་ལོངས་གསུངས་པ་ནི་ལས་ཚན་ཐ་དད་དུ་བསྒྲོ་བ་ཡིན་
གྱི། ཚོགས་ཀྱིས་མི་བྱའོ་ཞེས་པའི་དམིགས་བསལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་
བསལ་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཆད་པ་བཅད་པའི་ལས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱ་ནི་ཆོས་བཅུ་ལྔ་ཏེ། བསྟན་
ཚོགས་ཀྱི་སྒོམ་པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྔ་པ་དང་། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པ་དང་། ལུས་ཐ་མལ་པར་གནས་པ་དང་། གནས་ནས་མ་ཕྱུང་བ་དང་།
ལྟ་བ་དང་སྒྱོད་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་སྟོགས་སུ་མ་སོང་བ་དང་། ཆོགས་སུ་མ་
ལོངས་པ་དང་། སྤང་བྱན་སྒོན་དུ་སོང་བ་དང་། བད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དག་
འདུན་འབྲེད་པར་བུས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རང་རང་གི་གཞི་ལེགས་པར་ལྔ་པ་
པའོ། །ཐ་མ་ནི་ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་ཡུལ་དེ་བསྐྱམ་བྱ་ལས་
གཞན་པའི་ལྟངས་བཞིན་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་། རྟེན་འཛོམས་ཡང་ཕྱིར་མི་
འཆོས་པ་དང་། སྤང་གནས་ནས་ཕྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་གསུམ་ལྔ་པ་ཏེ་ནན་ཏུ་
གྱི་ཡུལ་གཞན་ལ་ཡང་སྐྱར་རོ། །དག་སྒྲོང་རྣམས་ཀྱིས་ཆད་པ་གཅོད་པ་ལ་
མཆོན་མཐུན་པ་ངས་བཟུང་དུ་མི་དགོས་ཀྱང་དག་སྒྲོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཆད་པ་
གཅོད་པ་ལ་ནི་མཆོན་མཐུན་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཕྱི་བའི་ཆོས་ལས་འདས་
པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་རྣམས་པར་དག་པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱ་ལ་གསོ་སྦྱོང་གི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། དག་འདུན་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལྔ་པ་ཏེ་
གངས་ཆོང་ཁ་སྒྲོང་བར་འོས་པ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་དང་བལ་བ་དེའི་སྤྲེང་དུ་གསོ་
སྦྱོང་གི་ཆོག་ཤེས་པའོ། **།རང་འགྲེལ་དང་ལྷོ་ཀ་ལས།** ཁ་སྒྲོང་བར་འོས་པ་མ་
ཡིན་པས་གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་བྱས་པ་ནི་བྱས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་

གསུངས་སོ། །འོ་ན་བྱིམ་པ་ལ་སོགས་༼༥༠༧བ༽པས་ཀྱང་གསོ་སྦྱང་འདི་བྱའམ་
ཞེན་མ་ཡིན་པ་སྟེ། རང་གི་གསོ་སྦྱང་མ་བྱས་པའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་
རོ། །གསོ་སྦྱང་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་ནི་ཆོས་ལྡན་ཏེ།
བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
ཆད་པ་བཅད་པའི་སྐབས་སུ་སྒར་བཤད་མ་ཐག་པའི་དང་པོ་ལྟའི་སྟེང་དུ་
མཚམས་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པ་དང་། གསོ་སྦྱང་བཞག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། མཚན་
མཐུན་པ་དང་བརྒྱད་དོ། །དགག་དབྱེ་ལ་ཡང་གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་གི་ཆོས་
བརྒྱད་ལྡན་ཏེ། གསོ་སྦྱང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྒྲིམ་པ་བྱུག་དང་
། དགག་དབྱེ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྦྱངས་པ་ཡིན་
པ་དང་བརྒྱད་དོ། །དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྦྱངས་ན་དབྱར་རལ་བས་ཀྱང་
དགག་དབྱེ་བྱ་སྟེ་རང་འགྲེལ་དང་ལྷོ་ཀ་ལས་བཤད་དོ། །དག་སྦྱོང་མའི་དགག་
དབྱེ་ནི་དག་སྦྱོང་གི་དག་འདུན་ལ་ཡང་བྱ་དགོས་པས་འདིར་ནི་མཚན་མཐུན་པ་
མ་བཟངས་སོ། །

གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་བསྐྱོ་
བའོ། །ཆད་པ་བཅད་པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ནི་སྒར་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱིས་སྐབས་
སུ་བཤད་པ་དང་འདྲ་བ་ལས། འདིར་བྱུང་བསྟེན་པར་མ་
རྫོགས་པའི་སྒྲིམ་པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ་སྟེ། སྐྱོ་བའི་ཆོ་ག་རྗེས་སུ་

བསྐྱགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །གཉིས་པ་བསམ་པའི་ཡན་ལག་ལ་གཉིས་
ཏེ། འདུ་ཤེས་དང་ཀུན་སྣོང་རོ། །དེ་ལ་འདུ་ཤེས་ནི་གཞི་མཚན་ཉིད་དང་ལྷན་
པར་ཤེས་པའོ། །དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལས་གང་གི་འདུ་ཤེས་གྱིས་འཛོག་པ་དང་
། འདུ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་རི་ལྟ་བུ་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སེམས་ཅན་
མ་ཡིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་འདུ་ཤེས་གཙོ་བོའི་སྐབས་སུ་ལས་དགེ་འདུན་གྱི་འདུ་
༼༡༠ན༽ཤེས་གྱིས་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་གྱི་འདུ་ཤེས་གྱིས་འཛོག་པ་མི་
སྲིད་དེ་ཡུལ་དེ་ལ་འདུ་ཤེས་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །དངོས་པོ་གཙོ་བོའི་སྐབས་སུ་
ནི་ལས་དགེ་འདུན་གྱི་འདུ་ཤེས་གྱིས་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཅད་པ་ཉིད་དུ་
ཤེས་པ་ཉིད་ནི་མི་ཆགས་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་
སོ། །སེམས་ཅན་ལ་འདུ་ཤེས་གཙོ་བོའི་སྐབས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་མཁན་པོ་ལ་སོགས་
པ་དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་དགེ་འདུན་རྣམས་གྱིས་ནི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྷན་
པར་ཤེས་ལ། བསྐྱབ་བྱ་ཡུལ་གྱིས་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་པོ་དེ་དག་མཚན་ཉིད་
དང་ལྷན་པར་འདུ་ཤེས་ན་གང་གིས་འདུ་ཤེས་གྱིས་འཛོག་ཅེ་ན། སྦྱོར་པ་དང་
བསྐྱོ་བའི་ལས་ལ་སྦྱིར་བཏང་ལ་ཡུལ་གྱི་འདུ་ཤེས་ལས་འཛོག་སྟེ། **ཡུང་ཁུ་བ་**
ལས། ཉེ་བ་འཁོར་མཁན་པོ་ཚུལ་བྱིམས་འཆལ་བས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་
བྱེད་ན། གལ་ཏེ་སྒྲིམ་པ་ལེན་པ་པོའི་གང་ཟག་གིས་མི་ཤེས་ན་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། **དྲི་ཀས་ཡུང་ཁུ་བ་ཁུངས་སུ་བྱངས་པ་ལས།**

བསྟན་པར་རྫོགས་པར་འཆེལ་བ་དེ་མཁན་པོ་རྒྱ་ཐབས་སུ་གནས་པས་བསྟན་
པར་རྫོགས་པར་བགྱིད་ན་བསྟན་པར་རྫོགས་པ་ཞེས་བགྱིདམ་མ་རྫོགས་པ་
ཞེས་བགྱི། གལ་ཏེ་བདག་གི་མཁན་པོ་རྒྱ་ཐབས་སུ་གནས་པའོ་ཞེས་ཤེས་ན་ནི་
བསྟན་པར་མ་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །གལ་ཏེ་མི་ཤེས་ན་ནི་བསྟན་པར་རྫོགས་པ་
ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །གཞན་ཡང་**ཡུང་ལྷ་བ་ལས།** མཁན་
པོ་བྱིམ་པ་དང་། མཁན་པོ་ཟ་མ་དང་། མཁན་པོ་མ་ནིང་ནས་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པའི་
བར་དུ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པར་རྫོགས་པ་བགྱིས་ན་བསྟན་པར་རྫོགས་པ་
ཞེས་བགྱིའམ། ལུ་པ་ལི་བསྟན་པར་རྫོགས་པ་ཞེས་བགྱི་སྟེ། བསྟན་པར་རྫོགས་
པར་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་འདས་པ་དང་བཅས་༼༥༩༽པའོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ཡང་བསྟན་རྫོགས་ལེན་པ་པོས་ནི་མཁན་པོ་མཆོན་ཉིད་དང་ལྷན་པར་
འདུ་ཤེས་ཀྱང་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མཁན་པོ་མཆོན་ཉིད་དང་མི་ལྷན་པ་དེ་
རྒྱས་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། འདས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་གསུངས་
པས་ཤེས་སོ། །གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལ་མཁན་པོ་མཆོན་ཉིད་
དང་ལྷན་པར་འདུ་ཤེས་ན་ནི་འདས་པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བར་མི་རིགས་
པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྦྱིན་བསྐྱའི་ལས་ཡུལ་གྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བཞག་
གོ། །དམིགས་བསལ་ནི། སྦྱོས་པའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་དང་། དྲན་པས་འདུལ་བ་
སྦྱིན་པ་དང་། མ་སྦྱོས་པས་འདུལ་བ་སྦྱིན་པ་དང་། ཆད་པ་བཅད་པའི་ལས་ནི་

དག་འདུན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་འཛིག་པ་ཡིན་གྱི། བསྐྱབ་བྱ་ཡུལ་གྱི་འདུ་ཤེས་
ཀྱིས་འཛིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ལ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ཡུལ་ལ་ཐ་སྟངས་དུ་རུང་བའི་
འདུ་ཤེས་མེད་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་འོག་མ་གཉིས་ནི་སྐྱོང་བྱ་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱིས་དག་
འདུན་ལ་རག་ལས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དང་། ཐ་མ་ནི་འདུ་བ་མི་སྟེར་ན་གྲགས་པ་
ཅོམ་གྱིས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། **འགྲེལ་རྒྱུད་ལས།** དག་འདུན་གྱིས་མཁུན་
པ་བཞིན་དུ་ཆད་པ་བཅད་དོ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། ཆད་པ་བཅད་པའི་ལས་ཀྱིས་
གནས་དེར་བསྐྱབ་བྱ་ཡུལ་དེ་འདུ་བ་མི་སྟེར་ན་ཡུལ་དེ་ལ་དག་འདུན་ལ་དངོས་
སྤྱད་མིགས་པའི་འདུ་ཤེས་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །དང་པོ་གཙོ་བོའི་སྐྱབས་སུ་ནི།
ལས་བསྐྱབ་བྱ་དང་དག་འདུན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་མི་འཛིག་སྟེ། མཚམས་མེད་
དང་ལྡན་ན་མི་ལྡན་པར་ཤེས་ཀྱང་སྡོམ་པ་མ་སྟེ་བ་བཞིན་ནོ། །
གཉིས་པ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་རི་ལྟ་བུ་དགོས་པ་ལ། ལས་འཆགས་པ་ལ་དགོས་
པའི་འདུ་ཤེས་ནི་གཙོ་ཆེར་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཡིན་
ལ། དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱབ་བྱེད་ལ་དམིགས་སྤྱོད་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་ལ་
དམིགས་པས་སོ། །དང་པོ་ནི། མཁན་པོ་དང་ལས་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དོན་
ལ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་རུང་མི་ལྡན་རུང་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་འདུ་ཤེས་
ན་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ནས་འཆགས་ཏེ། མཁན་པོ་ཚུལ་བྱིས་ལས་འཆལ་བ་ལ་ལྡན་
པར་ཤེས་ན་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཞེས་གསུངས་པ་ལས། **འོད་ལྡན་ལས།** འདི་

ཅམ་ཞིག་ལས་བྱེད་པ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་སྦྱར་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་
དགོ་འདུན་ལ་ཡང་སྦྱར་ཏེ་དབྱེད་པ་ཐ་སྟོད་པ་ཡིན་པར་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མཁན་པོ་དང་ལས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་དུ་མཛད་
ནས། **འོད་ལྗན་ལས།** འདུལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་འབྱུང་བའི་དབྱེད་པ་ཐ་སྟོད་པ་
ཡིན་ཅེས་བཤད་ཅིང་། ཡང་**དེ་ཉིད་ལས།** གལ་ཏེ་དབྱེད་པ་ཐ་སྟོད་པ་མ་ཡིན་ན་
བསྟན་པ་བསྐྱབ་པར་མི་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གྲང་བཤད་དོ། །རིགས་
པས་གྲང་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བབྱང་བ་དེ་དོན་ལ་ཡིན་པ་དང་། སྤང་བ་ཡན་ལག་ཏུ་
དགོས་ན་བསྐྱབ་པར་མི་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། མཁན་སློབ་ལ་སློམ་པ་སྦྱིས་མ་
སྦྱིས་ལྟ་བུའི་དོན་ལ་ཡིན་མིན་དེ་ནི་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པས་ངེས་པར་མི་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར་དང་། མངོན་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དམིགས་པ་ནི། སྦྱིར་བཏང་ལ་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བབྱང་
བ་དེ་དོན་ཡིན་པ་དང་སྤང་བ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཏེ། སློམ་པ་སྦྱེ་བ་ལ་སྦྱེ་བའི་
བར་ཆད་དང་མི་ལྗན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཤིང་། མཚམས་གཅིད་པའི་ལས་
འཆགས་པ་ལ་སྤར་མཚམས་བཅད་ཟིན་མ་ཡིན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་
སྟེ། **ཡུང་གཞི་ལས།** གང་ཟག་མ་བསད་པ་དང་། བ་བསད་པ་ནི་ཆོས་འདུལ་བ་
འདི་ལ་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བཅད་པ་ཉིད་དུ་
ཤེས་པ་ཉིད་ནི་མི་༼༡༡༽བ་འཆགས་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་

པས། **འྲི་ཀ་ལས།** མཚམས་བཅད་ཟིན་པ་ཡོད་ན་ཤེས་ཀྱང་རུང་མི་ཤེས་ཀྱང་
རུང་སྟེ། བཅད་པ་གཞན་ནི་མི་འཆགས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དམིགས་བསལ་ལོ་
ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པ་ལ་ནི་ལོན་པར་འདུ་ཤེས་ཡོད་ན་དོན་དང་མ་ཕྱད་ཀྱང་ལས་
འཆགས་ཏེ། གཅིག་ཤོས་ལ་ནི་ལོན་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཉིད་ནའོ་ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། **འྲི་ཀ་ལས།** ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པའི་གང་ཟག་ལ་ནི་ལོ་ཉི་ཤུ་ལོན་པ་ཉིད་དུ་
ཤེས་ན་བསྟན་པར་རྫོགས་པ་འཆགས་ཏེ། འདི་ལ་ནི་འདུ་ཤེས་གཙོ་ཆེར་བྱེད་པ་
པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པས་གྲུབ་པོ། །དོན་ལ་ལས་འཆགས་པའི་གཞི་ཉིད་མ་
ཡིན་པ་ལ་ནི་དངོས་པོ་གཙོ་སྟེ། བ་མ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་བྱས་པ་ལྟ་བུ།
སྒྲིམ་པ་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་དང་ལྷན་པ་ལ་མི་ལྷན་པར་འདུ་ཤེས་ཀྱང་སྒྲིམ་པ་སྐྱེན་
པའི་ལས་མི་འཆགས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཅས་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ཀུན་སྒྲོང་ནི། བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ལས་བྱེད་
པར་འདོད་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་སྟེ། བཞད་གང་གི་དངོས་པོས་ནི་གང་གིར་ཡང་མི་
འགྱུར་ངོ་ཞེས་པ་དང་། བཏང་བ་ཡང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པའི་གནད་གིས་སྦྱར་
བས་ལས་འཆགས་པའི་སྒྲ་རོལ་དུ་ལས་བྱེད་འདོད་ལོག་སྟེ། ཀུན་སྒྲོང་རྒྱུན་ཆད་
ན་ལས་མི་འཆགས་སོ། །དགེ་སྒྲོང་གི་སྒྲིམ་པ་སྐྱེན་པའི་ལས་བྱེད་པ་ལ་ནི་སྒྲིམ་
པ་འོད་པར་འདོད་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པའང་ཀུན་སྒྲོང་དུ་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་ལས་བརྗོད་པའི་ངོ་བོ་ནི། བརྗོད་པ་ཆོས་གོས་གསུམ་ཆང་བ་སྟེ།

བརྗོད་པ་ཚང་བ་དང་། བརྗོད་པ་མ་ནོར་བ་དང་། བརྗོད་པ་མ་འབྲུགས་པ་སྟེ་
ཉམས་ན་མ་བྱས་པ་ཉིད་དོ། །དེས་བྱ་བ་ལས་མ་ཡིན་པས་མི་འཆགས་
སོ། །བྱེད་པ་ཉིད་ན་སོང་ན་ཆོག་མ་བརྗོད་པར་རྣམ་པར་འབྲུགས་པ་ཉིད་དོ་
ཞེས་པ་དང་། གོ་རིམ་འབྲུགས་(༡) ༡ན་པ་དེ་ནི་མི་བྱ་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་
པས་གྲུབ་བོ། །

བཞི་པ་ལས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཚད་ནི། དགེ་འདུན་གྱིས་ལས་གྱི་ཆོག་འཛི་
ཆོག་ཐོས་ཤིང་དོན་གོ་བ་སྟེ། རང་གིས་འོས་པའི་དགེ་འདུན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་
བ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ན་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡུལ་དེས་
ལས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དགོས་ན་ནི་མི་རིགས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་
པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཡུལ་གྱིས་ལས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མེད་ཀྱང་ལས་
འཆགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བ་མི་སྟེར་ན་གྲགས་པ་ཅམ་གྱིས་བྱ་
བའི་ནན་རྟེན་གྱི་ལས་དང་། མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་ལས་བཅུ་དང་། ཐིན་གྱི་
བསྟེན་རྫོགས་བྱེད་པ་ལ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་ཡུལ་གྱིས་ལས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མེད་
ཀྱང་ལས་འཆགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་**ཡུང་ལུ་བ་ལས།** གཉིད་ལོག་གམ་སྟོམས་
པར་ལྷགས་ཀྱང་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཞེས་གསུངས་པས། བསྐྱབ་བྱ་ཡུལ་གྱིས་
དངོས་གཞིའི་ཆོག་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ངེས་བཟུང་དུ་མི་དགོས་སོ། །**མདོ་སྟོན་**
ལན་བསལ་བ་དང་། **མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས།** སེམས་མེད་པ་ལ་

སྒྲོམ་པ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། སྒྲོམ་པ་ཡིན་པ་པོ་འགོག་པ་ལ་སྒྲོམ་ས་པར་ཁྱགས་བཞིན་
 དུ་སེམས་མེད་པ་ལ་དགེ་སློང་གི་སྒྲོམ་པ་སྐྱེ་བར་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །དགེ་
 འདུན་གྱིས་ལས་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བ་དེ་ཡང་གསོལ་བ་ཐོས་ན་ལས་བརྗོད་པ་ན་
 ཉམས་སུ་ཁྱོང་བ་ནི་ལས་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བའི་ཚད་ལ་ངས་བབྱང་དུ་མི་དགོས་ཏེ།
 གསོལ་བ་ཐོས་ན་དེ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེའི་གནད་
 གྱིས་མི་མཐུན་པ་བསྐྱེད་པ་ཡང་གསོལ་བའི་དུས་ན་སྟེ། དེའི་དུས་ན་མི་མཐུན་
 པ་མེད་ན་བརྗོད་པའི་དུས་ན་དགེ་སློང་འགའ་ཞིག་མ་འདུས་ཀྱང་འཆགས་པར་
 གསལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷ་པ་ལས་(༡༡) ༡བ། འཆགས་པའི་དུས་ནི། ཆོ་གའི་ཆོག་འོག་མ་མེད་པ་གང་
 ཡིན་པའི་ཆོག་ཕལ་ཆེར་བྱས་པ་ན་ལས་འཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་ཕལ་ཆེར་
 བྱས་ན་བྱས་པ་ཉིད་དོ། །འོག་མ་མེད་པ་ལ་ཡང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་
 འཐད་སྐྱབ་ནི་དགག་དབྱེའི་གཞི་**འྲི་གལས།** ཕལ་ཆེར་བྱས་པ་ནི་བྱས་པ་ཉིད་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་འཕགས་པའི་གྲགས་པ་ཡིན་པས་ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་ཆོ་གའི་ཆོག་
 འོག་མ་མེད་པ་ནི་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ལ་ནི་གསོལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོ་
 གའི་ཆོག་འོག་མ་མེད་པ་སྟེ། གསོལ་བ་ཕལ་ཆེར་བྱས་པ་སྟེ་སུམ་གཉིས་བྱས་པ་
 ཉིད་ན་ལས་འཆགས་སོ། །གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ལ་གསོལ་བ་ནི་ཆོ་གའི་ཆོག་
 འོག་མ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། བརྗོད་པ་ནི་ཆོ་གའི་ཆོག་འོག་མ་མེད་པ་སྟེ། བརྗོད་པ་

ཕལ་ཆེར་བྱས་པ་ཉིད་ན་ལས་འཆགས་སོ། །གསོལ་བཞིའི་ལས་ལ་གསོལ་བ་
ནས་བརྗོད་པ་གཉིས་པ་ནི་ཆོག་འདི་ཆོག་འོག་མ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། བརྗོད་པ་
གསུམ་པ་ནི་ཆོག་འདི་ཆོག་འོག་མ་མེད་པ་སྟེ། བརྗོད་པ་གསུམ་པ་ཕལ་ཆེར་བྱས་
པ་ཉིད་ན་ལས་འཆགས་སོ། །བརྗོད་པ་གསུམ་པ་དེ་ཡང་ཆ་གསུམ་དུ་དབྱེ་
སྟེ། རོ་བོ་བརྗོད་པ་དང་། བྱ་བ་བརྗོད་པ་དང་། བྱེད་པ་བརྗོད་པ་འོ། །དེ་འང་
གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ངག་གཙོ་བོར་ཞུགས་པ་དང་། གང་བྱ་བ་སྐྱབས་དོན་ལ་
ངག་གཙོ་བོར་ཞུགས་པ་དང་། གང་གིས་བྱེད་པ་དགེ་འདུན་ལ་ངག་གཙོ་བོར་
ཞུགས་པ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །འདིར་རོ་བོ་བརྗོད་པ་དང་། བྱ་བ་བརྗོད་ཐེན་
ཅིང་བྱེད་པ་མ་བརྗོད་པ་ན་ལས་འཆགས་པ་འོ། །གང་ཟག་གི་སྒྲགས་ལ་ཡང་
ཕལ་ཆེར་བྱས་པ་ཉིད་ན་བྱས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་སྒྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལས་གྱི་རོ་བོའི་
བསྐྱུས་དོན་ནི་སྐྱབས་འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཡུང་གཞིའི་སྐྱབས་ནས་བརྗོད་པ་དང་། ཞུ་བ་ལ་སོགས་སྐྱབས་
ནས་སོ། །དང་པོ་ལ། ཧྲུའོ་མདོ་ཙམ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཡི་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ནི།

ལས་ཆགས་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཆོག་ལས་འདས་ཏེ། བཞིར་མ་ཆང་བ་ལྟ་
བྱས་གསོལ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱེད་ན་ལས་གཏན་ནས་མི་འཆགས་ལ།
ལས་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་བསྟོན་པར་རྗོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མི་འཆགས་

སོ། །ལས་དེ་བྱས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཞིང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡང་འགྲུབ་པར་མི་
འགྱུར་རོ་ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་སོ། །ལས་བརྗོད་པའི་གོ་རིམ་འབྲུགས་པ་ལ་སོགས་
པ་སྐྱབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ཆོ་ག་ལས་འདས་ན་ཉེས་མེད་ཀྱི་ལས་མི་འཆགས་ཞེས་
ཀྱང་མདོ་ནས་བསྟན་ཏེ་ཉེས་བྱས་ཀྱི་ལས་ནི་འཆགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ལས་
གཏན་ནས་མི་འཆགས་པ་དང་། ལས་ཉེས་མེད་མི་འཆགས་པ་སྟེ་དེ་དག་གཉིས་
སུ་དབྱེ་འོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོ་ག་ལས་འདས་ན་ལས་མི་འཆགས་པའི་སྐྱབས་
འདིར་ཆོ་ག་ནི་དགེ་འདུན་ཚང་བ་སྟེ། དགེ་སྲོང་གི་ལྷག་མའི་དབྱུང་བ་ལ་དགེ་
སྲོང་ཉི་ཤུ་ཚང་བ་ལྟ་བུ་དང་། གསོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་བརྗོད་པ་
མ་ཆད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་དུ་འོས་པའི་དགེ་སྲོང་ལྟ་བུ་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་
བྱེད་པ་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ། །

ལས་ནི་གང་དང་གང་ཞེན། གསོལ་བ་དང་བརྗོད་པ་དང་ཞེས་པ་ལས་བརྒྱ་
རྩ་གཅིག་གི་གསོལ་བ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་དང་། བརྗོད་པ་བརྒྱ་དང་སོ་བདུན་ཏེ་
གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་བཞི་བརྩ་རྩ་བདུན་ལ་བརྗོད་པ་འདེ་སྟེན་དང་། གསོལ་
བཞིའི་ལས་སུམ་རྩ་ལ་བརྗོད་པ་དགུ་བརྩ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སོར་ཐར་པ་
གདོན་པ་དང་དགག་དབྱེ་འོ་ཞེས་པ་ནི། ལས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་ཞིང་
ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་ཏུ་ཡང་མ་གཏོགས་པས་ལས་དངོས་མ་ཡིན་ཡང་བཏགས་
པ་བ་སྟེ་འདི་གཉིས་བསྟེན་པར་མ་རྗོགས་པས་ཐོས་ན་རྒྱ་ཐབས་སུ་

༼༥༽ ༣བ༽ འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ལས་དང་རྣམ་པ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ལས་
དང་འདྲ་བའི་ལས་ཞེས་བཏགས་པའོ། །ཁྱད་པར་དུ་ཡང་དགག་དབྱེ་ནི་སྒྲགས་
རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཡང་ལས་སུ་བཏགས་པ་ནི་ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་ཡོད་
པའི་སྒོ་ནས་དེར་བཏགས་ཏེ། **འདུལ་བ་བསྐྱམ་པ་ལས།** ལས་ནི་མདོར་བསྐྱུ་ན་
རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། གསོལ་བའི་ལས་དང་། གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་།
གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་དང་། ལན་གསུམ་བརྗོད་པའི་ལས་སོ་ཞེས་གསུངས་
ཏེ། ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་ལ་ཡང་
མིང་ལས་སུ་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །

སོག་པ་ན་རེ། དགག་དབྱེ་དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་དེ་ནི་ལས་དངོས་ཉིད་ཡིན་ཞེས་
ཟེར་རོ། །འོ་ན་འདུལ་བ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་ཆོ་ག་རྣམ་པར་བཞག་པའི་
ལས་ཆོས་ཅན། འདུལ་བ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་ཏུ་
གྲངས་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུལ་བ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ལས་བརྒྱ་
རྩ་གཅིག་ལས་གཞན་དགག་དབྱེ་དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ལས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རྟགས་དང་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་ན་དམ་བཅའ་ཉམས། འདོད་ན། **ཀར་ག་ལས།**
ལས་ཀྱི་གྲངས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་གང་གིས་ཤེས་ཤེ་ན། **གཏམ་གྱི་གཞི་**
ལས། ལས་ཀྱི་གྲངས་བརྗོད་པ་ལས་བཙུན་པ་ལས་དུ་དག་མཆིས། ཉེ་བ་འཁོར་
བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གོ་ཞེས་ལུང་ལུངས་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་

དགག་དབྱེའི་དངོས་གཞིའི་ཚྭ་ག་དེ་ཚོས་ཅན། འདུལ་བའི་ཚྭ་ག་རྣམ་བཞག་གི་
ལས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་དེའི་མཚན་ཉིད་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དག་འདུན་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལྡན་གྱིས་ཚྭ་ག་བྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་གྲོས་
སུ་བསྐྱར་བའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་དམ་
བཅའ་(༡༧)ཙམ་མོ། །

ཤབ་བེན་རེ། དགག་དབྱེ་ལས་ཡིན་པར་བཤད་པ་འདི་ནི་དགག་དབྱེའི་སྒྲོན་
འགྲོའི་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་དེ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གསོལ་བ་དང་ཞེས་སྐར་བསྟན་མ་ཐག་པ་དང་སྒྲོས་
པའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དགག་དབྱེ་བྱའོ་ཞེས་པ་འདིའི་**འྲི་ག་ལས།**
གནས་གསུམ་གྱིས་དགག་དབྱེ་བྱའོ་ཞེས་དགག་དབྱེ་དངོས་གཞིའི་ཚྭ་ག་ཡིན་
པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚྭ་ག་ལས་འདས་ན་ལས་མི་འཆགས་
ཞེས་སྐར་སྒྲིས་པ་དེ་ཡང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཚྭ་ག་ལས་འདས་ན་ལས་གཏན་
ནས་མི་འཆགས་ལ། སུན་སུམ་ཚོགས་བྱེད་གྱི་ཚྭ་ག་ལས་འདས་ཀྱང་ལས་ཐོས་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས། ལས་ཐོས་པས་ནི་ལས་མི་འཆགས་པར་མི་འགྱུར་
རོ། །འདིར་ཡང་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཉེས་མེད་གྱི་ལས་ནི་མི་ཆགས་ཏེ། **འྲི་ག་**
ལས། ལས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་སྦྱང་བ་ཙམ་དུ་ནི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཉེས་
བྱས་ཙམ་དུ་འགྱུར་བའོ། །འོན་ཀྱང་ལས་གྱི་ཚྭ་ག་ཐོས་ན་ཀླུ་པོ་དད་པ་འཕེལ་

བར་འགྱུར་ན་ནི་དེས་ཐོས་པར་གསོ་སྦྱང་བྱེད་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཅིང་། ཉན་དུ་
མ་བཅུག་ན་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། **ལུང་སིལ་བྱ་ལས།** རྒྱལ་པོ་
གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་ལ་གསོ་སྦྱང་གི་ཆོས་སོར་ཐར་པ་འདོན་པ་ཉན་དུ་མ་
བཅུག་པ་དེ་ཀུན་དགའ་བོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉེས་སོ། །རྒྱལ་པོས་སོ་སོར་ཐར་པ་ཐོས་
བར་གྱུར་ན་ངེས་པར་དེ་སྤར་བས་ཀྱང་དགའ་བར་འགྱུར་རྟེ། དགའ་བའི་དབང་
གིས་བྱ་བ་བྱེད་དུ་གཏོན་མི་ཟེའོ་ཞེས་ལུང་སིལ་བྱ་ལས་སོ། །ལས་འཆགས་པའི་
རྒྱར་གྱུར་པའི་ཆོག་ལས་འདས་ཏེ་མི་འཆགས་པའི་ལས་དེ་མི་བྱའོ། །ཆོས་མ་
ཡིན་པས་མི་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་སྦྱོན་པའི་ལས་ལ་གསོལ་བ་མི་འདེབས་ན་ཆོས་མིན་
གྱི་ལས་དང་། བསྐྱོ་བའི་ལས་ལ་སྦྱོ་བ་མི་འདྲི་ན་དང་། ཆད་(༡༡༤བ)ལས་
བཅད་པའི་ལས་ལ་སྦྱང་བྱན་སྟོན་དུ་མི་གཏོང་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཏེ། **ལྷོ་**
ཀ་ལས། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྦྱང་བར་མ་བྱས་བྱན་པར་མ་བྱས་མཐུས་
མཛོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་པར་ཆད་པའི་ལས་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་
པའོ། །ཞེས་སོ། །མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་དང་ཕྱིར་བསྐྱོག་གི་མི་མཐུན་པ་སྟེ་
མི་མཐུན་པ་དག་མི་བྱའོ། །བསྐྱབ་བྱ་བཞིར་ལོངས་པ་ཡན་ཆད་ཆོགས་གྱི་ལས་
ཆོགས་ཀྱིས་མི་བྱའོ། །ལྷག་མའི་དབྱུང་བ་ལ་དགོ་སྟོང་ཉི་ཤུར་མ་ཆང་བའམ།
གསོ་སྦྱང་གི་ལས་ལ་དགོ་སྟོང་བཞིར་མ་ཆང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། རང་རང་གི་དགོ་
འདུན་གྱི་གངས་ཆང་བ་ཉིད་དུ་མ་གྱུར་པ་དག་གིས་ལས་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། འཆགས་ཕྱེད་དག་འདུན་ཆོགས་པའི་བྱད། །བྱེད་པོ་དོགས་
གཙོད་དམིགས་བསལ་བསྟན། །ལས་ཐོས་དགག་གནད་བྱེ་བྲག་བརྗོད། །ལས་
སྟོན་ཡིན་མིན་བྱེ་བྲག་བསྟན། །བརྗོད་ལས་གསོལ་སྟོན་ངེས་བཟུང་
བརྗོད། །མི་མཐུན་དབྱེ་བ་བྱེ་བྲག་བསྟན། །ལྟ་སྦྱོང་ཡུལ་སོགས་བྱེ་བྲག་
བརྗོད། །དང་པོ་ལ། དག་འདུན་གངས་ཚང་བརྗོད་པ་དང་། །འབྲོང་འོས་པར་
བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དག་སྟོང་པ་ཡི་གངས་ཚང་བསྟན། །བྱད་བཅས་མ་ཡི་
གངས་ཚང་བརྗོད། དང་པོ་ནི།

དག་འདུན་ཚང་བ་དང་ཞེས་སྟོས་ན། དག་འདུན་གངས་ཚང་བ་དེ་རི་ལྷ་བུ་ཞེ་
ན། དག་སྟོང་པའི་ལྷག་མའི་དབྱུང་བ་ལ་ནི་དག་སྟོང་ཉི་ཤུ་ལ་སོགས་པ་དག་
འདུན་ཉིད་དོ། །སྐྱེས་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ནི་ཡུལ་དབུས་སུ་དག་སྟོང་
བཅུ་ལ་སོགས་པའོ། །སྐྱེས་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་དག་
ཏུ་དག་སྟོང་བཅུ་མེད་ན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང་ལྷ་ལ་སོགས་པའོ། །གསང་སྟེ་
སྟོན་པ་བསྐྱོ་བ་ན་བསྐྱོ་བའི་ཡུལ་དག་སྟོང་དེ་ཁོ་ཉིད་བསྐྱོ་བའི་དག་འདུན་གྱི་ཁ་
སྟོང་མི་བྱེད་པས་དེ་མ་གཏོགས་(༡༡)པའི་དག་སྟོང་བཞི་དགོས་པས་བསྐྱོ་
ཡུལ་དང་དག་སྟོང་ལྷ་དགོས་ལ། གལ་ཏེ་གསང་སྟོན་བསྐྱོས་ཟིན་ནས་ཀྱང་
དངོས་གཞིའི་ཆོག་འདི་དུས་སུ་བཞི་ཆོགས་གྱིས་བསྟེན་རྫོགས་བྱེད་ན་ཉིས་བྱས་
སུ་འགྱུར་བས་ལྷའི་གངས་ཚང་དགོས་པའོ། །དབྱུང་བ་དང་བསྟེན་རྫོགས་བྱ་བ་

སྟེ་ལས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྟག་མ་དག་སྟོང་པའི་ལས་གཞན་རྣམས་ལ་ནི་བཞི་ལ་
སོགས་པའོ། །དགག་དབྱེ་ལ་ནི་དགག་དབྱེ་བྱེད་པར་གཏོགས་པ་ལྷ་ལ་སོགས་
པའི་དག་འདུན་ཉིད་དོ། །

**གཉིས་པ་ལ། མ་ཡི་ལས་ཁྱད་བསྐྱབ་བྱ་བསྟན། །མ་ཡི་གྲངས་དངོས་ཞར་བྱུང་
བརྗོད། །དང་པོ་ནི།**

དག་སྟོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ནི་གནས་ཐ་དད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ནི་ལུང་གཞི་
ལས་བཤད་ཅིས་སྟེ་མ་རྣམས་གསུང་ཡང་ཁྱད་པ་ཞེས་པའོ། །**ལུང་ཐུན་ཆོགས་ལས།**
ལས་བྱེད་པའི་ཆེ་དག་སྟོང་པ་མའི་དག་འདུན་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་བས་བྱ་བ་མང་
བར་གྱུར་ཏེ། དག་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བར་ཆད་དུ་གྱུར་པ་ལས་དབྱུང་བ་དང་།
བསྟན་པར་རྫོགས་པ་དང་། བྱིས་མགུ་བར་བྱ་བའི་ལས་མ་གཏོགས་པ་དག་
སྟོང་པའི་ལས་ཀྱང་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བྱོས་ཤིག །དག་སྟོང་མ་རྣམས་ཀྱང་ལས་
ལོགས་ཤིག་ཏུ་བྱོས་ཤིག་ཅིས་གསུངས་པའོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་ཞེ་ན། དག་
སྟོང་མ་རྣམས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་ནི་དག་སྟོང་གི་དག་འདུན་ལ་ཡང་བྱ་དགོས་
སོ། །དག་སྟོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་ནི་དག་སྟོང་དང་གནས་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་
ཡིན་ཡང་དག་སྟོང་གི་དག་འདུན་དེ་དང་མཐུན་པ་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱའོ། །**ཁྱི་**
ཀ་ལས། དག་སྟོང་གི་དག་འདུན་དང་མཐུན་པར་མ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་
འགྲུབ་པོ་ཞེས་སོ། །མཐུན་པ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་ཅིན། དག་སྟོང་མ་རྣམས་ཀྱི་འདུན་

པ་དང་གསོ་སྦྱོང་དགོས་པའི་དགོ་འདུན་ལ་འབུལ་བས་མཐུན་པ་དེ་བསྐྱབ་
བོ། །འདུན་པ་དང་གསོ་སྦྱོང་འབུལ་བ་འདི་ལ་༼༡༧༽དགོས་པའི་གཉིས་
ཀྱིས་དགོས་པའི་དགོ་འདུན་ལ་འབུལ་བར་བྱའོ། །དགོས་པའི་གཉིས་འདུན་
པ་དང་གསོ་སྦྱོང་འབུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་འབུལ་བར་བྱའོ། །དགོས་པའི་གཉིས་
ཀས་ལུས་པ་ཉིད་མེད་ན་དགོས་པའི་གཉིས་ཀྱིས་བྱའོ། །དགོས་པའི་དགོ་
འདུན་ཀྱིས་དགོས་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་འདུན་པ་དང་། གསོ་སྦྱོང་དགོས་པའི་
དེ་གཉིས་ལ་ལེན་པའི་དགོས་པའི་ཞིག་བསྐྱོར་བར་བྱའོ། །ཐ་མལ་གྱི་ཆོག་གིས་
བསྐྱོར། །ལེན་པར་བསྐྱོར་པའི་དགོས་པའི་དེས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྐྱོ་ཁང་དུ་
བསྐྱོར་བར་བྱའོ། །ལེན་པར་བསྐྱོར་པའི་དགོས་པའི་དེ་འབྲེལ་ན་དགོས་པའི་དེ་
གཉིས་ཀྱིས་ཤད་ཀྱིས་སྦྱང་སྟེ་དེ་ལ་མ་འབྲེལ་གྱིས་ །དེ་དེ་འདུན་པ་དང་གསོ་
སྦྱོང་འབུལ་བ་ཡིན་ན་ཞེས་ཆོག་གིས་སྦྱང་ངོ། །**ལུང་ལས།** དགོས་པའི་དེ་དག་
དེའི་དུང་དུ་འོངས་པ་དང་། དགོས་པའི་དེས་མ་དེག་ཅིག་མ་དེག་ཅིག་ཅིས་སྦྱས་ཏེ་
འབྲེལ་བར་བྱེད་ནས་འདི་དག་གསུངས་སོ། །དགོས་པའི་དེས་ཀྱང་དེ་གཉིས་བྲོས་
ན་དེ་བཞིན་དུ་ཤད་ཀྱིས་སྦྱང་ངོ། །ལེན་པའི་དགོས་པའི་དེ་འབུལ་བའི་དགོ་
སྦྱོང་མ་དེ་གཉིས་འབྲེལ་བར་བྱའོ། །འབུལ་བའི་དགོས་པའི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་
ལེན་པའི་དགོས་པའི་དེ་འོ་མི་ཤེས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དེའི་མིང་རུས་དྲིའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དག་སྤྱོད་མ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ནི་ཐ་དད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་སྤྱོད་ན་ཐམས་ཅད་
དུའམ་ཞེན། དག་སྤྱོད་མའི་མགུ་བ་དང་དབྱུང་བ་ནི་དག་སྤྱོད་པའི་དག་འདུན་
དང་དག་སྤྱོད་མའི་དག་འདུན་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པ་ལ་བྱའོ། །གཉིས་ཀ་ཆོགས་
པ་ལ་བྱ་བ་དེ་ཅམ་དུ་ཟད་དམ་ཞེན། བྱད་མེད་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་
ཡང་གཉིས་ཀའི་དག་འདུན་ཆོགས་པ་ལ་འོ། །བྱད་མེད་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་
བྱ་བ་འདི་ལ་དག་སྤྱོད་མ་དེ་དག་གི་ཆོགས་ནི་ཡུལ་དབུས་སུ་བཅུ་གཉིས་
སོ། །ཡུལ་མཐའ་ལའོ་བ་རྩ་(༡༥)ན་བཅུ་གཉིས་མེད་ན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་
ཉིད་གཏོགས་པར་དུག་ཡན་ཆད་དོ། །བཅུ་གཉིས་ཡོད་ན་གཞིའི་ཆོག་ཁོ་ནས་
བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱའོ། །དག་སྤྱོད་མ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་སྤོར་ལ་
ཀྱི་སྤོར་པ་གཉིས་དག་སྤོབ་མའི་སྤོར་པ་དང་། ཆངས་སྤྱོད་ཉེར་གནས་ཀྱི་སྤོར་
པ་སྤྱིན་པ་དང་། འཁོར་དང་འཁོར་མང་པོ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་གནང་བ་སྤྱིན་པ་
སྟེ་ལས་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་། མདོ་སྡེ་མས་བྱད་མེད་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་
བྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ལས་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་བཅས་པ་སྟེ། ལས་ལྟའི་དག་
འདུན་མའི་གྲངས་ཆང་གི་མ་མཐའ་ནི་བཅུ་གཉིས་སོ། །མཐའ་ལའོ་བ་རྩ་བཅུ་
གཉིས་མེད་ན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཉིད་གཏོགས་པ་དུག་ཡན་ཆད་དག་འདུན་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །བཅུ་གཉིས་ཡོད་ན་ནི་མཐའ་ལའོ་བ་རྩ་ཡང་གཞིའི་ཆོག་ཉིད་ལ་
བསྟེན་པར་བྱའོ། །དགག་དབྱེ་མགུ་དབྱུང་བསྟེན་རྫོགས་བྱེད་པ་དང་། སྤོན་

རོལ་སྒྲིམ་གཉིས་འཁོར་དང་འཁོར་མང་གནང་། །དེ་ལྟར་དག་སྒྲོང་མའི་ལས་
བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་ཚང་བ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དག་སྒྲོང་མའི་ལས་བརྒྱད་
པོ་དེ་ལྷམས་ཀྱི་ལྷག་མ་དག་སྒྲོང་མའི་ལས་གཞན་ཐམས་ཅད་དག་གི་ཚོགས་ནི་
དག་སྒྲོང་མ་བཞིའོ། །དག་སྒྲོང་མ་ལས་བྱེད་པ་མོས་ལས་ཀྱི་ཚོགས་བརྗོད་མི་
ལུས་ན་དག་སྒྲོང་མ་དེས་དག་སྒྲོང་མ་དེས་དག་སྒྲོང་གིས་ལས་ཀྱི་ཚོགས་བྱས་པའི་
ཚོག་དེ་ཡིད་ཀྱིས་ངེས་པར་བརྟགས་ཤིང་མཉན་ཏེ་ཐོས་ན་དེ་ལས་བྱས་པ་ཉིད་
དུ་རུང་ངོ་། །རི་ཙམ་ཡན་ཆད་ཅེ་ན། འདི་ལྟར་ཅང་མི་གསུང་བས་དེ་དེ་བཞིན་དུ་
འཛིན་ཏོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལས་ཀྱི་མཛུགས་སྤྱད་བརྗོད་པའི་གོང་ཡན་ཆད་ནི་དག་
སྒྲོང་གིས་བྱས་པ་མཉན་ན་རུང་ངོ་། །**ཉིད་བཤད་ལས།** ལས་ཀྱི་མཛུགས་སྤྱད་ནི་
དག་སྒྲོང་མ་ལས་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པ་ཁོ་ནར་བརྗོད་དགོས་སོ་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ། །**༡༧༥༥།**ཁ་སྐྱོང་ཚོས་བཅུ་སོ་སོར་བསྟན། །འབྲུལ་བཅས་བྱེ་
བྱས་ཉིད་དུ་བརྗོད། །དང་པོ་ནི།

དག་སྒྲོང་ས་ལ་མི་འདུག་པར་འགྲང་བ་ནི་དག་འདུན་ཀྱི་གྲངས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོང་བ་
ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོད་ལམ་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་སྒྲུང་བའི་བྱིར་
རོ། །དམིགས་བསལ་ནི། མགོན་པོ་མི་སྔོན་ན་འགོ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །ཞེས་
སོ། །སྒྲིན་སྒྲོ་དང་ཆད་པའི་ལས་ལ་གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡང་ལས་དེའི་ཁ་སྐྱོང་
བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་བསལ་ནི་གསོ་སྒྲོང་གི་ལས་ལྟ་བུའོ། །གཙུག་

ལག་ཁང་མཚམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་དགོ་འདུན་ཚོགས་པ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཡན་
ཚུན་འདུན་པ་ལུལ་ཏེ་ལས་སོ་སོར་བྱེད་ན་ལས་གཞན་ལ་འདུན་པ་ལུལ་ཏེ།
ལས་གཞན་གྱི་ཁ་སྐོང་བྱེད་པ་སྲིད་ཀྱང་གང་དུ་འདུན་པ་ལུལ་བའི་ལས་དེའི་
ཕྱིར་འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་ལུལ་བ་ཙམ་གྱིས་ནི་ལས་དེའི་དགོ་འདུན་གྱི་
གངས་གྱི་ཁ་སྐོང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི་ལས་དེའི་ཕྱིར་འདུན་པ་དང་
ཡོངས་སུ་དག་པ་འབུལ་བའི་ཆོག་བྱས་པ་ལས་ནི་ལས་དེའི་དགོ་འདུན་གྱི་
གངས་གྱི་ཁ་སྐོང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །ལས་དེའི་གནས་སུ་ལུས་གྱིས་མ་
འདུས་པའི་ཕྱིར། **དྲི་ཀ་ལས།** བདག་ཉིད་ལས་གྱི་གནས་སུ་མ་འོངས་ན་ཞེས་
སོ། །གསོ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ན་མཚམས་དེ་ན་དགོ་སྦྱོང་བཞི་ལས་མེད་པ་ལྟ་བུ་དགོ་
འདུན་གྱི་ཁ་སྐོང་དངོས་སུ་བྱེད་དགོས་པའི་དགོ་སྦྱོང་ནི་འདུན་པ་དང་ཡོངས་
དག་དེ་གཉིས་འབུལ་བར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ། འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་
ལུལ་ཏེ་དངོས་སུ་མ་འདུས་ན་དགོ་འདུན་གྱི་གངས་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་དོ། །གང་
ན་དགོ་སྦྱོང་བཞི་ཁོ་ན་ཡོད་ན་བཞིའི་ཁ་སྐོང་བར་བྱེད་པའི་དགོ་སྦྱོང་གཅིག་
དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་མི་བསྐོའོ་སྟེ། དགོ་སྦྱོང་གསུམ་ལ་དགོ་སྦྱོང་གཅིག་
གིས་དགག་དབྱེ་བྱར་མི་རུང་དོ། །(༥)ཡན་དགོ་ཚུལ་སོགས་བསྟན་པར་མ་
ཚོགས་པ་དང་། རྣམ་དག་ལས་ཉམས་པ་དང་། སྤྲིག་པ་མཚམས་མེད་པ་བྱས་པ་
དང་། ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་སྤྲིག་པའི་ལྟ་བ་

ངན་པ་ཅན་དང་། ཅུ་རྟེན་ཏུ་མདོ་སྤེལ་ཆངས་པའི་བྱ་བ་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་ངན་རེ་
 གཉིས་སོ་ཞེས་སོ། །སྤོ་བ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པས་གཞན་ན་གནས་པ་དང་། བ་
 དད་པར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཁ་སྐོང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

སྡིག་ལྟ་ཅན་དང་ཐ་དད་དུ་གནས་པའི་བྱད་པར་གང་ཞེ་ན། རང་གི་རྣམ་

བཤད་དང་ལྷོ་ཀ་ལས། བ་དད་པར་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདིར་ཆོས་དང་
མཐུན་པའི་ལྷོ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པའི་བ་དད་པར་
གནས་པ་ནི་སྒྲིག་པའི་ལྷོ་བ་ཅན་སྒྲོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་
བཤད་དོ། །བ་དད་པར་གནས་པ་འདི་ནི་ཆོས་སྟོགས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་
ཆོས་སྟོགས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་མིན་སྟོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་ཉིད་མ་ཡིན་
ནོ། །བ་དད་པར་གནས་པ་འདི་ནི་འགྲེལ་པར་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་
ལྷོ་བ་ཅན་ཡིན་པར་བཤད་པ་དེ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ། ཆོས་སྟོགས་པ་དང་ཆོས་
མིན་སྟོགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡན་ཚུན་བ་དད་པར་གནས་པ་ཡིན་པར་བརྟུང་རོ་

༡ ། དེས་ན་རྟོག་པའི་ལྷ་བ་ཅན་ནི་ཐ་དང་པར་གནས་པའི་བྱེ་བྲག་རྩེ་སྤྱི་དང་བྱེ་
བྲག་ཁྱབ་ཆེ་མུང་གི་བྱང་པར་ཡོད་དོ། ། གླེ་མ་ནམས་འདི་སྒྲིབ་དུ། རྟོག་པའི་ལྷ་
བ་ཅན་ནི་ལྷ་བའི་སྒོ་ནས་ཚེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་རྩེ་ལྷས་བྱིན་པའི་
ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་ལྷ་བ་ཡིན་ལ། ཐ་དང་པར་གནས་པ་ནི་སྒྲིབ་པའི་སྒོ་ནས་ཚེས་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་རྩེ། ཀྏྟ་བུ་སྤྱིའི་དགོ་སྒོར་ལྷ་བའི་ཞེས་འཆད་

དོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་འགལ་བའི་འབྲུལ་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་ལྷུང་བ་དང་བཅས་
པ་ཡང་ཁ་སྐོང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །**1549**པ་བོ་ལག་རྩམ་བསྟན་རྫོགས་བྱེད་པ་
ན། །ལས་དེ་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་བ་ཡི། །ཉེས་བྱས་འབྱུང་ཡང་ལས་འཆགས་སོ། །དེ་
མཚུངས་གཞན་ལའང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གཞི་དེ་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་ཉེས་
བས་ལས་ལ་མི་སྒྲིབ་པས་འབྲུལ་བཅས་ནི་ལས་དེ་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་ཉེས་པ་མ་
ཡིན་པ་དང་། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པ་དང་། རོ་བོ་ཤེས་སམ་
ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་དང་བཅས་པ་སྟེ་ལྷུང་བ་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ནོ། །བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པས་འདག་ཏུ་རུང་བ་དང་ཆོས་བཞི་ལྡན་ནོ་ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་ན་
བསྐྱམ་བྱ་ལ་མ་བྱུང་ཅིང་། སྐམ་པ་ལའང་མ་བྱུང་སྟེ། སྐམ་པ་བྱུང་བ་ནི་འབྲུལ་
བཅས་ཡང་ཡིན་ལ་ཉམས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འབྲུལ་བཅས་དེའི་ཚད་གང་ཞེ་ན། ཡིད་གྱིས་བསྐྱམ་པར་བྱ་བས་ཀྱང་འབྲུལ་
བཅས་ཡིན་གྱི། བཤགས་པར་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་འབྲུལ་བཅས་ཡིན་པར་མ་
ཟད་དོ། །འདིའི་ལུང་ཁུངས་ནི། **དགག་དབྱེའི་གཞི་ལས།** གལ་ཏེ་བསྐྱམ་པར་
བྱ་བ་བྱུང་བ་ཤེས་ན་བསྐྱམ་པར་ཤེས་ཏེ་དགག་དབྱེ་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
ལུང་སྐལ་བྱ་ལས། བཅུན་པ་ཇི་ཙམ་གྱིས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མ་ལགས་
པར་འགྱུར། ཉེ་བར་འཁོར་སྒྱུད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྒྲིབ་ཅིང་དགོ་སྒྲོང་གི་

བསྐྱབ་པ་ལ་མི་སྒྲོབ་པ་སྟེ། དེ་ཙམ་གྱིས་ན་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདི་ལ་རྒྱ་གསུམ་གྱི་མཁའ་མཛོད་པའི་པཱཱེ་ཏ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉེས་བྱས་ཙམ་
 གྱིས་ཀྱང་ཁ་སྐོང་བར་མི་འོས་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་མ་གོས་པའི་དགེ་འདུན་མི་རྣེད་
 པའི་ཕྱིར་ན་ལས་མི་འཆགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་སོ་སོར་ཐར་པའི་
 ལྷོ་མ་པ་དྲུངས་ནས་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཡམ་པ་འབྱུང་བ་ནི་འབྱུལ་པ་
 དང་བཅས་པ་ཡིན་པས། དེ་ནི་ཁ་སྐོང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་རིགས་གྱིས། ལྷུང་བ་
 གཞན་(༡) ལ་ལྷུང་བ་ནི་ཁ་སྐོང་བ་ཉིད་དུ་རུང་ངོ་ཞེས་ཟེར་བ་དག་ཡོད་དེ།
 ཞེས་རྒྱ་གསུམ་གཞན་འདོད་བཀོད་ནས། **རྒྱ་གཡམས།** དེ་དག་ནི་རང་དགའ་དང་
 འདོད་རིས་ཀྱི་དབང་གིས་བདག་ཉིད་ཀྱང་རབ་རྒྱ་ཉམས་པར་བྱེད་ཅིང་། གཞན་
 ཡང་རབ་རྒྱ་ཉམས་པའི་ལམ་དུ་འཇུག་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་མར་
 གྱི་ཉིང་ཁུ་ལྟ་བུ་ལ་མི་གཙང་བའི་གཙོག་རྒྱས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
 པས། འདིར་དེ་དག་གི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་མི་བསྟེན་པས་པར་འཕགས་པ་གཞི་ཐམས་
 ཅད་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པའི་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་གྱིས་
 འདུལ་བའི་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་དང་བསྟན་ཏེ། མདོ་ཙུ་བྱས་པ་འདི་ཉིད་
 ཆད་མར་བལྟ་འོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉེས་བྱས་སྤྱོད་པས་ཀྱང་མ་གོས་པའི་དགེ་
 སྐོང་གིན་རྒྱ་རྣེད་པར་དགའ་བའི་ཕྱིར་དགེ་སྟོང་གི་སྤྱོད་པ་སྤྱིན་པའི་ལས་མི་

ཆགས་པར་འགྱུར་བས། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒོམ་པ་དུངས་ནས་ལྷུང་བར་འགྱུར་
 རོ་ཞེན་མི་འགྱུར་ཏེ། དགོ་འདུན་ལྷག་མ་དང་སྤང་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི་བྱིན་གྱིས་
 བསྐྱབས་པས་དག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཆོ་བཤམས་པ་ལེན་པ་པོ་མེད་ན་
 བྱི་ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དང་། སོ་སོར་བཤམས་པར་བྱ་བ་དང་། བྱིར་བཙོས་
 བར་བྱ་བའི་ཉེས་བྱས་ཀྱང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པས་གནས་སྐབས་དག་པ་ཉིད་དུ་
 འགྱུར་རོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འཕམ་ཞེན། ཉིན་ཞག་དེ་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་བཤམས་
 བར་རྒྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱས་པ་ཉིད་དེ་ནི་གང་ཞེན། ཉི་མ་གང་
 ལ་ལས་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་གནས་སུ་འདུ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆོ་བཤམས་པ་ལེན་
 པ་པོར་འོས་པ་ཡོད་ན་ལྷི་བའི་ཆོས་ལས་འདས་པའི་ཁ་ན་མ་བོ་བ་ལས་གཞན་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སོ་སོར་བཤམས་
 བར་བྱ་བ་དང་། ཉེས་བྱས་ཀྱི་བཤམས་པས་བྱིར་བཙོས་པར་བྱ་བའི་ཉེས་
 ༼༡༥༽བྱས་ནི་ཆོས་ཅན། ལྷུང་བའི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཉིན་ཞག་དེ་ཉིད་ལ་
 བཤམས་པར་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷུང་བའི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཞག་གི་ཆད་ལས་ལ་མི་
 བཏྲོས་པར་བཤམས་པ་ཡན་ལག་དང་བཙས་པ་ཅམ་གྱིས་བྱིར་བཙོས་པར་བྱ་
 བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །སྒྲོམ་པོ་དང་གང་ཟག་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ལྷག་མ་དང་།
 གང་ཟག་དེའི་སྤང་ལྷུང་བཞིན་མཐུན་དཔེར་སྤྱར་རོ། །ལྷུང་བ་བྱུང་བ་ལ་ནི་ལས་
 ཀྱི་གནས་སུ་འདུ་བའི་ཆོ་ན་ལས་བྱེད་པའི་དགོ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་འདུ་ཤེས་ཇི་

ལྷ་བ་བཞིན་དུ་བྱིར་བཅོས་བྱེད་དུ་གཞུག་པའམ་བསྟིལ་བ་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ། །ལས་བྱེད་པ་ལས་གཞན་གྱི་དུས་སུ་ཡང་ལྷག་མ་ལ་ལྷང་བྱེད་ཡིན་པར་
འདུ་གཤམ་པ་རང་གི་འདུ་གཤམ་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་བྱིར་བཅོས་བྱས་ན་ལྷང་བ་དག་
པར་རིགས་ཏེ། མཁན་པོ་ཚུལ་བྱིམས་འཆལ་བ་ལ་ལྷན་པར་གཤམ་ན་སྟོམ་པ་སྦྱི་
བར་གསུངས་པའི་གནད་ཀྱིས་གཤམ་ཏེ། དེ་དང་འདི་དབྱེད་པ་ཐ་སྟོད་པར་
མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་གང་ཟག་ལྷང་བ་བྱུང་བ་གཅིག་ལ་བྱིར་བཅོས་དུ་
མ་རིག་པར་ཐལ། ལྷང་བ་གཅིག་ལ་རེས་འགའ་ལྷང་བྱེད་ཡིན་པར་འདུ་གཤམ་ལ།
རེས་འགའ་ཉེས་བྱས་ཡིན་པར་འདུ་གཤམ་པ་ལྷ་བ་རེས་འཛོག་གི་འདུ་གཤམ་མི་
འདྲ་བ་དུ་མ་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེན་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་ལྷང་བ་བྱུང་བ་
གཅིག་ལ་གསོ་བའི་ལྷག་མ་མེད་པར་འདུ་གཤམ་ན་བསྟིལ་བ་དང་། མི་བསྟིལ་
བའི་བྱིར་འདུ་གཤམ་ན་མི་བསྟིལ་བ་དང་། བྱིར་བཅོས་པའམ་བསྐྱམས་པའམ་སྟེ་
བཤགས་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་དུ་མར་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བསྟོན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་པམ་པས་ཉམས་པ་ལ་སོགས་ཏེ་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོང་
བར་མི་འོས་པ་དེ་དག་ནི་ལས་ཀྱི་ཚོགས་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པའི་**ཐྱི་ཀ་**
ལས། ལས་བྱེད་པ་ནི་ཚོགས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོང་བ་གཞན་དག་པས་ཆེས་གཅིས་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར་དང་། ་། (༡༧) ་། དེ་ལྟར་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་

སོ། **ལུང་གྲིང་གཞི་ལས།** བཅུན་པ་བསྐྱབ་པ་སྦྱལ་བས་ལས་དག་པ་བགྱིན་
ལས་བགྱིས་པ་ཞེས་བགྱིའམ། མ་བགྱིས་པ་ཞེས་བགྱི། ལས་མ་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ་ཡང་བྱ་བ་དག་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་ལས་བྱེད་པ་པོ་ཁ་སྐོང་བར་
མི་འོས་པས་ལས་བྱས་ཀྱང་ལས་མི་འཆགས་ན། **ལུང་ཁུ་བ་ལས།** ལས་བགྱིད་
པ། བསྐྱབ་པ་སྦྱལ་བ་ནུམས་ཀྱིས་ལས་བགྱིན་ལས་བགྱིས་པ་ཞེས་བགྱིའམ།
ཟུ་བ་ལི་ལས་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དག་འདུན་ནི་འདས་པ་དང་བཅས་པ་འོ་ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་འཆོས་པ་སྟོ་མགུ་དབྱུང་བ་བྱེད་
པ་ལ་ཞུགས་པ་ན་ཁ་སྐོང་བར་མི་འོས་ཀྱང་གསོ་སྦྱང་ལ་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་
འདོན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་དང་། སྟོ་བར་བྱེད་པས་ནི་ཉེ་བར་གནས་
པའི་སྟོ་མ་པ་ལས་གཞན་པའོ། །ཞེས་ལས་འཆགས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་
ཅིན།

གཞུང་དེ་དག་གི་འགལ་སྔར་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་
ལ་གཉིས་ཏེ། ཆོ་གའི་དམིགས་བསལ་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། གང་ཟག་གི་
དམིགས་བསལ་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལམ་གར་པ་ན་རེ། སྦྱིར་བཏང་ལ་ཁ་སྐོང་བར་མི་འོས་པས་ལས་
མཁན་མི་བརྟུབ་ཀྱང་དམིགས་བསལ་གསོ་སྦྱང་གི་ལས་མཁན་སོ་སོར་ཐར་པའི་
མདོ་འདོན་པ་པོ་བརྟུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་

སྤར་བྲངས་པའི་གཞུང་དེས་ཤེས་ཟེར་རོ། །དེ་དགག་པ་ནི། སྤོ་བར་བྱེད་པས་ནི་
ཉེ་བར་གནས་པའི་སྤོམ་པ་ལས་གཞན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། འབལ་ན་རེ། སྤྱིར་བཏང་ལ་ཁ་སྐྱོང་བར་མི་འོས་པས་ལས་
མཁན་མི་བརྟུབ་ཀྱང་དམིགས་བསལ་དགོ་འདུན་ལྷག་མ་ཕྱིར་འཛོམས་པ་ལ་
ལྷགས་པ་དེ་ཁ་སྐྱོང་བར་མི་འོས་ཀྱང་དེས་ལས་བྱས་ན་ལས་འཆགས་
༼༡༧༽བ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ཞེས་སོགས་དང་། སྤོ་བར་བྱེད་པས་
ཞེས་སོགས་སྤར་བྲངས་པའི་གཞུང་དེ་དག་གིས་ཤེས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་
དགག་པ་ནི། **ལུང་ལུ་བ་ལས།** བསྐྱབ་པ་བྱིན་པས་ལས་བྱེད་ན་ལས་འཆགས་
པར་གསུངས་པ་སྤར་བྲངས་པ་དང་འགལ་ཅིང་། སྤྱོན་པས་སྤྱོན་པ་ཡང་ངོ་ཞེས་
གསུངས་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རང་ལྷགས་བཞག་པ་ནི། ལས་བྱེད་པ་ཁ་སྐྱོང་བར་འོས་པ་དགོས་
པའི་གཞུང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དགོ་སྤོང་ལས་བྱེད་པ་པོ་དེས་དགོ་འདུན་གྱི་
གངས་མ་ཚང་བའི་ཁ་སྐྱོང་ཡང་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། **དྲི་ག་ལས།** དེ་
ལྟར་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གང་བྱ་བ་དེ་ལས་བྱེད་པ་དེས་བྱ་དགོས་
པས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་དགོ་འདུན་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་
སོ། །ལས་བྱེད་པ་པོ་ཁ་སྐྱོང་བར་མི་འོས་པས་ལས་བྱས་ན་ཡང་ལས་འཆགས་
པར་གསུངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི། ལས་བྱེད་པ་པོ་དེ་དགོ་འདུན་གྱི་གངས་ཀྱི་ཁ་

སྐོང་བ་ལ་མི་བཟོས་པར་གཞན་གྱིས་དག་འདུན་གྱི་གྲངས་ཚང་བའི་ཆོ་ན་
བསྟན་ཐོགས་ཀྱི་སྒོམ་པ་གསོ་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྷན། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་
ལྷན། རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཤེས། མཚམས་གཞན་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་
སྟེ། ཆོས་བཞི་ལྷན་གྱིས་ལས་བྱས་ན་ལས་འཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ནི། **ཡུང་**

ལྷ་བ་ལས། ལས་བྱེད་པ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པས་ལས་བྱས་ན་ལས་འཆགས་པར་
གསུངས་པ་དང་། **ཡུང་ལྷ་བ་ལས།** ལས་བབྱེད་པ་བྱིམ་པ་དང་། ཟ་མ་དང་། མ་
ནིང་དང་། གནས་པར་མི་བྱ་བ་དག་གིས་ལས་བབྱེད་ན་ལས་བབྱེད་པ་ཞེས་
བབྱེད་མ། ལྷ་བ་ལི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་འདི་པས་ལས་དེ་བྱས་ན་བྱས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་ལྷུང་བ་
མཐོང་ཡུལ་བྱེད་པ་ལའང་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་ལྷན་དགོས་པའི་གནད་གྱིས་
དང་། **ཡུང་ལྷ་བ་ལས།** ཐ་དད་ཀྱི་འདུག་གནས་པ་དང་ཞེས་ཆོས་གཞན་
ཕྱོགས་སུ་སོང་བས་ཆོས་འདི་པའི་ལས་བྱེད་ན་ལས་མི་འཆགས་པར་གསུངས་
པས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་མི་ཤེས་ན་ནི་ཉམས་ན་མ་བྱས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། །

བཞི་པ་མཚམས་གཞན་ན་གནས་པ་ནི་གང་གི་ཡན་ལག་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་གསུངས་པས་གྲུབ་པོ། །

གསུམ་པ་ནི།

རྣལ་མ་དང་བཅས་པ་སྤྱིར་འཆོས་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་བསྟེན་
པར་མ་རྫོགས་པ་དང་། ཉམས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ལས་ཀྱི་ཆོག་ག་
ཐོས་པ་དང་བཅས་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ལས་འགལ་ན་ཉེས་བྱས་སུ་བསྟན་ལ། ཁ་
ཅིག་ན་རེ། དགེ་འདུན་མང་པོ་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་དག་པ་དུ་མ་
གནས་དེར་འོང་སྤྱིད་པས་དེ་དག་གིས་ཐོས་པ་དང་བཅས་པར་ལས་བྱེད་ན་དགེ་
སྦྱོང་རེ་རེ་ལ་ཉེས་བྱས་དུ་མ་འབྱུང་ལ། གསོ་སྦྱོང་མ་བྱས་པ་ལ་ནི་དགེ་སྦྱོང་རེ་རེ་
ལ་ཉེས་བྱས་གཅིག་ཡིན་པས་ཉེས་པ་དུ་མ་འབྱུང་བ་དེ་སྤང་བའི་ངོར་གསོ་སྦྱོང་
མ་བྱས་པའི་ཉེས་པ་གཅིག་པོ་དེ་གནང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་རིགས་
ཏེ། ཉེས་པ་དུ་མ་འབྱུང་བ་དེ་སྤང་བའི་ངོར་གསོ་སྦྱོང་མི་བྱེད་པ་གནང་བའི་ངེས་
པ་མེད་དེ། དགག་དགོས་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ཅིང་། དགག་དགོས་ཆུང་ཤོས་ཀྱི་ངོར་ཆེ་
ཤོས་གནང་ན་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་དམིགས་བསལ་ནི། མ་སྤངས་པ་ཆོས་
འདི་པ་གནས་ནས་མ་སྤྱང་བ་དང་མ་ལོག་པ་སྟེ། དང་མཚམས་མེད་མ་བྱས་པའི་
བསྟེན་རྫོགས་ནི་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ལ་མ་གཏོགས་སོ། །སྤང་ལོག་ལྷས་ཐོས་སུ་
མི་རུང་བ་ཡིན་གྱི། སྤང་ལོག་ལྷ་ལས་གཞན་པས་ཐོས་པ་ལ་ནི་ཉེས་པ་མེད་
དོ། །སྤངས་པ་གཉིས་ནི་ཆོས་འདི་པས་སྤངས་ཏེ་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱོགས་
སུ་སོང་བ་དང་། ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་སྤངས་ཏེ་གནས་ནས་སྤང་བའོ། །ལོག་

པ་གསུམ་ནི། རྣམ་དག་(༡༥༠བ)ལས་ལོག་སྟེ་ཕམ་པས་ཉམས་པ་དང་། བདེ་
འགོར་འགོ་བ་ལས་ལོག་སྟེ་མཚམས་མེད་བྱས་པ་དང་། བསྟེན་རྫོགས་ལས་
ལོག་སྟེ་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པའོ། །དམིགས་བསལ་ནི། མ་སྤངས་གིང་མ་
ལོག་པ་ཡིན་ཡང་བཀའ་སློམ་བའི་བདེ་བའི་ལྷག་མ་ལྟ་བུ་བསྟོན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཕྱིར་
མ་བཅོས་པས་ལས་ཉམས་སུ་བྱོང་བར་མི་བྱ་བ་དང་། ཕམ་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ཡང་
ལས་ཐོས་སུ་རུང་བ་ཡོད་དེ། **ལྷོ་ཀ་ལས།** བསྐྱབ་པ་བྱིན་པས་ཐོས་པ་དང་
བཅས་པར་ལས་བྱེད་ན་ལས་བྱེད་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་
། སྤངས་པ་ཡིན་ཡང་ལས་ཐོས་སུ་རུང་བ་ཡོད་དེ། གནས་ནས་བྱུང་བ་ནི་རང་གི་
བཟོད་པར་བྱ་བའི་ལས་ལ་ཡང་ཐོས་སུ་མི་རུང་བ་ལ་མ་གཏོགས་སོ། །དགོ་
འདུན་གྱི་ནང་དུ་བར་ཆད་ཀྱི་བའི་ཕྱིར་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པ་དང་ལ་སོགས་
པས་བསྟེན་རྫོགས་བྱེད་པའི་དངོས་གཞི་གསོལ་གཞིའི་ལས་བསྐྱས་པ་སྟེ། ལས་
དེ་གཉིས་ནི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་དགོ་ཚུལ་དང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་
པར་བྱ་བའི་དགོ་སྟོབ་མ་དག་གིས་ཡང་ཐོས་སུ་མི་རུང་བ་ལ་མ་གཏོགས་
སོ། །མདོ་སྔ་ཕྱི་འདི་གཉིས་ནི་སྤངས་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ཡིན་ཏེ།
བཞི་པ་ནི།

རང་འགྲེལ་ལས། ཅི་ཐོས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་
བསྒྲགས་པ་རྣམས་གང་གིས་བཟུང་བར་བྱ་ཞེན། **རང་འགྲེལ་དང་ལྷོ་ཀ་ལས།**

མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་བསྐྱགས་པ་དེ་དག་བྱ་བ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ནི་རི་ལྟ་
བྱ་ཞེ་ན། དགེ་ཚུལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱེད་པ་ན་
བསྐྱབ་བྱ་ཡུལ་དེ་དགེ་འདུན་གྱིས་ལྟ་བའི་ཉེན་ཀོར་དུ་བཞག་པས་ནི་མཐོང་བའི་
མངོན་སུམ་དུ་བསྐྱབ་བོ་སྟེ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། **ལྷང་དང་ཀར་ཤ་དང་བམ་པོ་**
ལྷ་བརྩུ་བ་ལས། དགེ་ཚུལ་བསྟེན་པ་དང་ཁྱིམ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་སྟོམ་པ་གཞིག་
༼༥༡༩༽པ་དང་། ལྷང་བཟེད་ཁ་དབབ་པའི་ལས་ནི་ཐོས་པའི་མངོན་སུམ་དུ་
མ་གྱུར་པའི་ལས་ཡིན་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་ལྟ་བའི་ཉེ་ལམོར་དུ་བཞག་སྟེ་མཐོང་བའི་
མངོན་སུམ་དུ་བསྐྱབ་བོ། །མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ནི་ལྟ་བའི་ཉེན་ཀོར་དུ་བཞག་
པས་བསྐྱབ་བོ་ཞེས་ཁྲི་ཀས་བཤད་དོ། །རྗེས་སུ་བསྐྱབས་པ་ནི་རི་ལྟ་བྱ་ཞེ་
ན། དགེ་ཚུལ་བསྟེན་པའི་ལས་བརྫོད་པ་དང་པོ་བྱས་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་ཡུལ་དེ་ལ་གོ་བར་བྱས་པས་སྐྱབ་པ་ནི་རྗེས་སུ་བསྐྱགས་པའོ། །རྗེས་
སུ་བསྐྱགས་པ་ནི་གོ་བར་བྱ་བས་བསྐྱབ་བོ་ཞེས་ཁྲི་ཀས་སྔ་སྟེ་རིམ་པ་བསྐྱུར་ཏེ་
བཤད་དོ། །

ད་ནི་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་པར་བྱ་བའི་ལས་རྣམས་བསྟེན་ཏེ་དགེ་སྟོང་བྱེ་མ་
སྐྱེས་ལ་བྱ་ལ་སྐྱོས་པའི་གནང་བ་དང་། དགེ་སྟོང་གནས་ནས་ལྷང་བ་ལ་དགེ་
སྟོང་མ་རྣམས་གྱིས་སྤངས་པ་དེ་དག་ལ་བྱག་མི་བྱ་བའི་སྟོམ་པ་དང་། སྤངས་པ་
དེ་དག་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་སྟོམ་པ་དང་། དེ་དག་ཚོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་ལོངས་མི་

སྒྱུད་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་དག་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འགྲོ་བར་མི་བྱ་བའི་སྒྲོམ་
པ་དག་ནི་ཡུལ་དེའི་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་བར་བྱའོ་ཞེས། འདི་གཏན་ལ་དབབ་
པ་ལ་བཞི་ལས།

དང་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་བའི་ལས་ལྟ་འདིར་བསྟུས་ལ། གཞན་མི་བསྟུ་
བའི་འཐད་པ་ནི་འདིའི་ལུང་ཁུངས་ནི། མ་མོ་ལས་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་བར་བྱ་
བའི་ལས་བཅུ་གང་ཞེ་ན། ལྷུང་བཟེད་ཁ་དབབ་པ་དང་། ལྷུང་བཟེད་ཁ་དབབ་
པ་བག་ཡངས་སུ་བྱ་བ་དང་། བསྐྱབ་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་། བསྐྱབ་པའི་སྒྲོམ་པ་
བག་ཡངས་སུ་བྱ་བ་དང་། དགོ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་སྟེ་དགོ་ཚུལ་བསྟོལ་བའི་དང་།
སྒྱུས་པའི་གནང་བ་དང་། དུག་མི་བྱ་བའི་སྒྲོམ་པ་དང་། མི་སྐྱ་བའི་སྒྲོམ་པ་དང་།
ལོངས་མི་སྐྱད་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒྲོམ་པའོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །

དེ་ལྟར་ལུང་ལས་བཅུ་(༥༡)བ། །གསུངས་པ་ལས་ལྟ་ནི་འདིར་བསྟུས་ལ།
གཞན་ལྟ་པོ་འདིར་མི་བསྟུ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྱུས་པའི་གནང་བ་ལ་
སོགས་པ་ལྟ་པོ་འདི་དག་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་བའི་ལས་ཡིན་ནོ་
ཞེས་གཞུང་དུ་བསྟན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་བསྟན་ཚོགས་ལ་བསྐྱབ་པ་
ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ལས་ཐོས་པའི་མངོན་སུམ་དུ་བྱའམ་སྒྲོམ་པའི་དོགས་པ་བསལ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷུང་བཟེད་ཁ་དབབ་པ་ནས་དགོ་ཚུལ་བསྟོལ་བའི་བར་གྱི་ལས་

ལུ་པོ་དེ་དག་ཚེས་ཅན། མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་པའི་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་མདོ་རྩ་
བའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་མི་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་པར་མ་རྫོགས་པ་འབའ་
ཞིག་གི་ཡུལ་ལ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ལས་ཐོས་པའི་མངོན་སུམ་དུ་བྱའམ་
སྟམ་པའི་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་**རང་གི་ནུམ་བཤད་ལས།** དེ་ནུམ་
ནི་བསྟན་པར་མ་རྫོགས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་
དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་མི་སྒྲ། འོངས་མི་སྒྱུད།
གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒྲིམ་པ་དང་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཚེས་ཅན། མངོན་སུམ་དུ་མ་
གྱུར་པའི་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་མདོ་རྩ་བའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་མི་དགོས་པར་ཐལ།
བསྟན་པར་མ་རྫོགས་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཡུལ་ལ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ལས་
ཐོས་པའི་མངོན་སུམ་དུ་བྱའམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་
གསུམ་ཡུལ་གང་ལ་བྱེད་ན། **འྲི་ག་ལས།** ལྟང་བཟེད་ཁ་སྐྱབས་པ་ནས་དགོ་
ཚུལ་བསྟེལ་པའི་བར་ལ་བྱ་བར་བཤད་པས་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ཏྲགས་ཟུར་སྔ་མ་
བསྟན་པར་མ་རྫོགས་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཡུལ་ལ་བསྐྱབ་པ་དེ་མ་གྲུབ་སྟེ། གནས་
ནས་ལྟང་བའི་དགོ་སྟོང་ལ་ཡང་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཡུལ་གང་ལ་སྐྱབ་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། མི་སྒྲ། འོངས་མི་སྒྱུད།
གཙུག་ལག་ཏུ་(༡༩༣༧)ཁང་གི་སྒྲིམ་པ་དང་གསུམ་པོ་འདི་ཡུལ་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན།
ལྟང་བཟེད་ཁ་དབབ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་འདི་

གསུམ་བྱ་ཞིང་། གནས་ནས་ཕྱུང་བ་ལ་ཡང་འདི་གསུམ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་མ་ནི།
རྒྱུ་གཞི་ལས། ལྷུང་བ་ཟེན་ཁ་དབུབ་པ་ནས་དགོ་ཚུལ་བསྟེན་ལ་བའི་བར་ལ་བྱ་བར་
བཤད་པས་གྲུབ་ཅིང་། ཕྱི་མ་ནི། **ལུང་ཁུ་བ་ལས།** མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་བར་
ལས་རྣམས་བགྱིས་ཀྱང་ལས་རྣམས་བགྱིས་པར་འགྱུར་བ་མཆིས་སམ། ལྷ་པ་
ལི་ཡོད་དེ། དགོ་སྟོང་མ་རྣམས་གྱིས་དགོ་འདུན་གྱིས་ཕྱག་མི་བྱ་བའི་སྟོམ་པ་འཕམ།
ལོངས་སྟོད་དང་བྲལ་བའི་སྟོམ་པ་སྦྱིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། **གཏམ་གྱི་**
གཞི་ལས། དགོ་སྟོང་མ་རྣམས་གྱིས་དགོ་སྟོང་ལ་ཕྱག་མི་བྱ་བར་བཅས་པ་དང་།
གཏམ་མི་སྦྱ་བར་བཅས་པ་དང་། ལོངས་སྟོད་མི་གཅིག་པར་བཅས་ནས་བསྐྱོས་
པ་དེ་ལྷ་བྱ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་ཀྱང་དགོ་འདུན་གྱི་ལས་བྱེད་ན་ཞེས་
གསུངས་སོ། །མི་སྦྱ། ལོངས་མི་སྟོད། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྟོམ་པ་ཞེས་པའི་
སྐབས་འདི་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། འདི་རྣམས་ནི་བསྟེན་པར་
ཚོགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བསྟེན་
པར་ཚོགས་ལ་འདི་གསུམ་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་དཀའ་བའི་གནས་གསུམ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། མི་སྦྱ། ལོངས་མི་
སྟོད། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྟོམ་པ་དང་གསུམ་པོ་འདི་གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི།
རྒྱུ་གཞི་ལས། ལྷུང་བ་ཟེན་ཁ་སྦྱབ་པ་ནས་དགོ་ཚུལ་བསྟེན་ལ་བའི་བར་གྱི་སྟོམ་པ་ལྷ་
པོ་བཅས་པ་དེ་དག་ལ་བྱ་ཞེས་བཤད་དོ། །འོ་ན་ལྷུང་བ་ཟེན་ཁ་བསྐྱང་བ་དང་།

ཁྱིམ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོམ་པ་བག་ཡངས་སུ་བྱ་བ་གཉིས་ནི་སྐྱ་བ་དང་། འོངས་སྐྱོད་པའི་བྱིར་ཡིན་པ་ལ་མི་སྐྱ་བ་དང་། འོངས་མི་སྐྱོད་པ་ལ་སོགས་བྱེད་པ་འགལ་ཏེ་གོ་དགའ་༼༥༡༢༽བའི་གནས་དེ་དང་བོའོ། །ཁྱིམ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོམ་པ་སྐྱུན་པ་ལ་ཡང་མི་སྐྱ། འོངས་མི་སྐྱོད། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒྲོམ་པ་བྱེད་ན་བྱིན་པ་དེའི་སེམས་རྟོགས་ན་ཁྱིམ་དུ་འགོ་བ་དང་། སྟན་ལ་འདུག་པ་དང་ཆོས་བསྟན་པ་དག་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ་གོ་དགའ་བའི་གནས་གཉིས་བའོ། །མི་སྐྱ། འོངས་མི་སྐྱོད། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒྲོམ་པ་དང་གསུམ་པོ་འདི་ལ་ལུང་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་ལས་ཀྱི་ཆོག་གསུངས་པ་མེད་པས། ལས་འདི་གསུམ་བྱེད་ན་ཆོག་ཅི་འདྲ་ཞིག་གིས་བྱེད་དེ། གོ་དགའ་བའི་གནས་གསུམ་བའོ་ཞེ་ན།

དགའ་བའི་གནས་དང་བོ་ནི། ལྷུང་བཟེད་ཁ་བསྐྱང་བ་དང་། ཁྱིམ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོམ་པ་བག་ཡངས་བྱ་བ་དང་གཉིས་པོ་དེ་ནི་འྲི་ཀས་ཁ་བལ་ཏེ་ཞར་ལ་གོར་བ་ཡིན་ཅེས་འདུལ་བ་འཛིན་པ་རྣམས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་སྐྱབས་འདིའི་འྲི་ཀ་དང་། དེས་ཁུངས་སུ་བྱངས་པའི་**ལྷུང་ལས།** ལྷུང་བཟེད་ཁ་དབུབ་པ་བག་ཡངས་སུ་བྱ་བ་དང་། ཁྱིམ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོམ་པའི་བག་ཡངས་སུ་བྱ་བ་དང་ཞེས་གསུངས་ཀྱི། དེ་གཉིས་བག་ཡངས་སུ་བྱས་པ་དང་ཞེས་ནི་མ་གསུངས་ཏེ། ལྷུང་བཟེད་ཁ་དབུབ་པ་བག་ཡངས་སུ་བྱ་བ་དང་ཞེས་

གསུངས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ལྷུང་བཟེད་ཁ་དབུབ་བྱས་པའི་བྱིམ་བདག་
 དེས་རབ་བྱུང་ལ་གཤེས་རྒྱུར་བཏབ་པ་ལ་འགྲོད་པར་གྱུར་པ་ནས་ཁ་སྐྱབ་པ་བག་
 ཡངས་སུ་བྱས་ན་མི་ཟེན་པ་ན། བྱིམ་བདག་དེ་ནི་གང་ལ་ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྐྱབ་པ་
 བག་ཡངས་སུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པའི་སྣོམ་པ་བྱིན་པའི་བྱིམ་
 བདག་དེའི་ཡོ་བྱད་སོར་ཆུད་པར་གྱུར་པ་ནས་བྱིམ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་སྣོམ་པ་དེ་
 བག་ཡངས་སུ་བྱས་ན་མི་ཟེན་པ་ན། བྱིམ་བདག་དེ་ནི་གང་ལ་བསྐྱབ་པའི་སྣོམ་
 པ་བག་ཡངས་སུ་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་གང་ལ་བག་ཡངས་སུ་བྱ་བའི་
 ༼༥༡༣༽བྱིམ་བདག་དེ་ལ་ནི་མི་སྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་བྱ་དགོས་
 ཏེ། ཁ་དབུབ་པ་དང་བསྐྱབ་པའི་སྣོམ་པ་དེ་གཉིས་བག་ཡངས་སུ་བྱ་བར་འོས་
 ལ། དེ་གཉིས་བག་ཡངས་སུ་བྱས་ན་མི་ཟེན་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་བག་
 ཡངས་སུ་བྱ་བར་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་འདེབས་པའི་ཆོ་ག་བྱིམ་པས་བརྗོད་པ་
 ན་དག་སློང་གིས་བྱིམ་པ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་དེ་སློབ་པར་རིགས་ཏེ། འདི་ནི་
 དག་སློང་གིས་དེ་ལ་མི་སྐྱབ་པའི་དམིགས་བསལ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །

དཀའ་གནས་གཉིས་པ་ནི། བྱིམ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་སྣོམ་པ་བྱིན་པ་དེ་ལ་ཆད་
 པའི་ལས་ཀྱིས་མི་སྐྱབ་པ་སོགས་མ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། ཟས་སྤང་བའི་བསམ་པས་མི་
 སྐྱབ་དང་། འོངས་མི་སློད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། ཟས་སྤང་བའི་བསམ་པ་
 མེད་པར་ནི་བྱིམ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ལྟན་ལ་འདུག་པ་དང་། ཆོས་བསྟན་པ་དག་བྱ་

བ་སྟེ་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཁྱིམ་པ་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་ཡོད་དེ། གཙུག་ལག་ཁང་
ནི་ཁྱིམ་པས་ལེགས་པར་སྦྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དཀའ་བའི་གནས་གསུམ་པ་ནི། ཤ་ལུགས་པར་སྦྱ་བ་རྣམས་ན་རེ། འདི་
གསུམ་ལ་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཆོག་བྱེད་དོ་ཟེར་ཡང་རང་གར་སྦྱ་
བའོ། །རྒྱ་ན་རེ། འདི་གསུམ་ལ་ལས་ཀྱི་ཆོག་མེད་གསུང་བ་དེ་ལེགས་སོ། །དེ་
ཡང་མི་སྦྱ། ལོངས་མི་སྦྱད། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྡོམ་པ་འདི་གསུམ་ནི་ལས་
བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། གཏམ་སྦྱ་བ་དང་ལོངས་སྦྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་
བར་བསྐྱམས་པ་ལ་ལས་སུ་མིང་བཏགས་པ་ཙམ་མོ། །དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱའི་
མིང་བཏགས་ཏེ་བསྟོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཏམ་མི་སྦྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་ལ་ལས་ཞེས་བཏགས་སོ། །དེས་ན་འདི་གསུམ་ལ་ལས་ཀྱི་ཆོག་ནི་
མེད་དེ། འདུལ་བ་ལུང་ན་འདི་གསུམ་ལ་ལས་(༥༩༩བ)ཀྱི་ཆོག་ཡི་གེ་འབྲུ་
གཅིག་གྱུང་མེད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཀམ་ཤ་ཏམ་ལ་སོགས་པ་འདུལ་བའི་
བསྟན་བཅོས་གང་ནའང་འདི་གསུམ་ལ་ལས་ཀྱི་ཆོག་བཤད་པ་མེད་དོ། །འདི་
གསུམ་ཡང་ལས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་ནི་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ལས་བརྒྱ་རྩ་
བཞེར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེས་དབྱེད་པར་རིགས་སོ། །

འོ་ན་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་ལས་བརྩམས་པར་ཐལ། འདི་གསུམ་ལ་ལས་ཀྱི་
ཆོག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ལས་མཚན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་བ་གཉིས་ཀ་

བགྲངས་པའི་ལས་བཅུ་མེད་པར་ཐལ་ཟེར་རམ། ལས་མཚན་ཉིད་པ་འབའ་
ཞིག་བགྲངས་པའི་ལས་བཅུ་མེད་པར་ཐལ་ཟེར། ཏང་པོ་ལྷར་ན་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་
ཅིང་། གཉིས་པ་ལྷར་ན་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་ལས་བཅུ་ལ་
ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་རྩ་གཏོགས་པ་སྒྲ་མ་བདུན་ལས་མེད་ཅིང་། བྱི་མ་གསུམ་ནི་
ལས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

བཞི་པ་མཐོང་ཐོས་ཆོགས་པའི་མངོན་སུམ་དུ་བསྐྱབ་པར་མི་བྱ་བ་ནི། **རྒྱ་གཡུ་ལས།**
ལས་བཅུ་པོ་དེ་དག་ནི་ལྷ་བའི་ཉེན་ཀོར་དུ་བཞག་པ་ཉིད་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་
བསྐྱབ་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས། མཐོང་ཐོས་ཆོགས་པའི་མངོན་སུམ་དུ་
བསྐྱབ་པར་ཡང་མི་བྱའོ། །མཐོང་ཐོས་ཆོགས་པའི་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱ་བ་འདི་
ལ་གཉིས་ཏེ། མཐོང་ཐོས་གཉིས་ཀའི་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་པར་བྱ་བ་དང་
། ཐོས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་པའི་
གནད་བ་དང་། བྱག་མི་བྱ་བ་དང་། བྱི་མ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་སྒྲ་པ་སྒྱིན་པ་དང་།
ལྷུང་བཟེད་ཁ་དབུབ་པ་སྟེ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ནི། དག་ཚུལ་བསྐྱེལ་བ་ལ་
སོགས་པ་འདི་དག་ཀྱང་མཐོང་ཐོས་གཉིས་ཀའི་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་པར་བྱའོ་
ཞེས་འཆད་པ་ནི་གིན་རྩ་མང་ཡང་ནོར་བར་སེམས་ཏེ། གྱི་མ་རྣམ་
༼༤༤༩༽དག་གཞུང་རྣམས་དང་འགལ་ཡང་། །གཞུང་དང་འགལ་བའི་འཆད་
ཚུལ་མི་འདོར་ཞིང་། །རྣམ་དག་གཞུང་བཞིན་འཆད་པར་མི་བྱེད་ན། །ཀྱེ་མའོ་

བསྟན་ལ་བསྐྱབ་པ་རི་ལྟར་བྱ། །དེའི་ཕྱིར་དག་ཚུལ་བསྟེན་ལ་བ་དང་། །ཁྱིམ་གྱི་
བསྐྱབ་པའི་སྒྲིམ་པ་གཞིག་པ་དང་། །ལྷུང་བཟེད་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་གསུམ་ནི་ལས་
ཐོས་པའི་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དུ་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྱེད་གཉིས་ཀ་དང་ཀར་ཤ་དང་ལུང་དང་
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་བཅུ་གཅིག་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་དག་ཚུལ་བསྟེན་
བ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་གཞུང་ལྷ་ཡོད་དེ། **ལུང་དག་སྟོང་པའི་རྣམ་འབྱེད་**

ལས། དག་ཚུལ་ཆོར་མ་དང་ཆེན་པོ་གཉིས་ཐོས་པའི་ཉེན་གོར་ནས་སྤངས་ཏེ།
མཐོང་བའི་ཉེན་གོར་དུ་བཞག་ནས་དག་ཚུལ་བསྟེན་ལ་བ་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་
ལས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། **ལུང་དག་སྟོང་པའི་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་**
། དག་ཚུལ་མ་མཛེས་པ་དང་། ཀླུ་མ་ཐོས་པའི་ཉེན་གོར་ནས་བཀར་ཏེ་མཐོང་
བའི་ཉེན་གོར་དུ་འདུག་ཏུ་བཅུག་ནས་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བསྟེན་
བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། **ཀར་ཤ་ལས་ཀྱང་།** དག་ཚུལ་དེ་ཐོས་པའི་ཉེན་
གོར་ནས་བཀར་ཏེ་མཐོང་བའི་ཉེན་གོར་དུ་བཞག་ནས། དག་ཚུལ་བསྟེན་ལ་བའི་
གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བམ་པོ་ལྷ་བཅུ་
པ་དང་འགྲེལ་ཆུང་ལས་ཀྱང་བཤད་དོ། །ཁྱིམ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་སྒྲིམ་པ་གཞིག་པ་
ལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་གཞུང་བཞི་ཡོད་དེ། **དག་སྟོང་པའི་རྣམ་འབྱེད་**

ལས། དམག་དཔོན་སང་གི་ཐོས་པའི་ཉེན་གོར་ནས་བཀར་ཏེ་མཐོང་བའི་ཉེན་

ཀོར་དུ་བཞག་ནས་བྱི་བསྐྱབ་པའི་སྒྲིམ་པ་གཞིག་པའི་གསོལ་བ་འབའ་
ཞིག་པའི་༼༥༥༧༽ལས་བྱའོ་ཞེས་དང་། **ཀར་ཤ་ལས་ཀྱང་།** སྤྱིན་བདག་དེ་
ཐོས་པའི་ཉེན་ཀོར་ནས་བཀར་ཏེ་མཐོང་བའི་ཉེན་ཀོར་དུ་བཞག་ནས་བྱི་
བསྐྱབ་པའི་སྒྲིམ་པ་གཞིག་པ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་ལ། དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བམ་པོ་ལྷ་བཙུ་བ་ལས་ཀྱང་བཤད་དོ། །འདིའི་
ཐད་ཀྱི་**རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་།** མཐོང་བའི་ཉེན་ཀོར་དུ་བཞག་ནས་
ཞེས་བྱ་བ་ནི། གསོལ་བའི་ལས་བྱེད་པའི་མཚན་མ་བརྟན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རོ་
ཞེས་བཤད་དོ། །ལྷང་བཟེད་ཁ་བསྐྱང་བ་ལ་ནི་དེ་ལྷར་ཡིན་པའི་གཞུང་གཉིས་
ཡོད་དེ། **ལུང་བླན་ཆོགས་ལས།** ལི་རྩ་བྱི་ཆེན་པོ་ཐོས་པའི་ཉེན་ཀོར་ནས་བཀར་
ཏེ་མཐོང་བའི་ཉེན་ཀོར་དུ་བཞག་ལ། ལྷང་བཟེད་ཁ་བསྐྱང་བ་གསོལ་བ་འབའ་
ཞིག་གི་ལས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། ལུང་དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་མཐོང་
བའི་ཉེན་ཀོར་ནི་གང་དུ་འདུག་ན་དགེ་འདུན་མཐོང་བར་འགྱུར་བའོ་ཞེས་བཤད་
དོ། །མདོར་ན་དགེ་ཚུལ་བསྐྱེལ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཐོང་ཐོས་
ཆོགས་པའི་མངོན་སུམ་དུ་བསྐྱབ་པར་མི་བྱའོ། །

ལྷ་བ་ནི། སྤར་གསོལ་བ་མ་བྱས་པར་གང་གི་དོན་དུ་ལས་བྱེད་པའི་གཞི་དེའི་
དོན་དུ་ལས་བརྟེན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་སྒྲིམ་པས་གསོལ་བ་བྱས་ནས་བརྟེན་པའོ་
ཞེས་བྱུགས་ཀྱིས་བརྟན་ཏེ། གསོལ་གཉིས་དང་གསོལ་བཞིའི་ལས་བྱེད་པ་

ནའོ། །

དུག་པ་ལ། མ་འདུས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་དང་། །འདུས་པ་ཕྱིར་བསྐྱོག་མི་མཐུན་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

མི་མཐུན་པ་དག་མི་བྱའོ། །ཞེས་སྤྲུལ་སྒྲོམ་ན་མི་མཐུན་པ་དག་གང་ཞེ་
ན། འདི་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་ནི། ལས་བྱེད་པ་
དེའི་མཚམས་ཀྱི་ནང་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་དགེ་སྤྱོད་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོང་བར་འོས་
པ་དེས་ལུས་ཀྱིས་མ་འདུས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་འདུས་པར་རྗེས་སུ་༼༥༥༩༽མ་ཞུགས་
སམ། ལས་དེ་ལ་ངག་གི་རིག་བྱེད་ལ་སོགས་པས་འདུན་པ་ཕྱུལ་བས་འདུས་
པར་རྗེས་སུ་མ་ཞུགས་པ་མི་མཐུན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་འོག་ཏུ་སྤྲུལ་ཏེ་མ་འདུས་པའི་
མི་མཐུན་པ་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། འདུས་པ་ཕྱིར་བསྐྱོག་མི་མཐུན་དངོས། །དེ་ཡི་ཚོས་གསུམ་
བསྐྱོག་ནས་བསྐྱུལ། །དང་པོ་ནི།

གཉིས་པ་ཕྱིར་བསྐྱོག་གི་མི་མཐུན་པ་ནི། ཕྱིར་སྐྱོག་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཞེས་པ་
ལ། ཁ་ཅིག་ཡང་གི་སྒྲིས་དེའི་མཚམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དང་། ཁ་སྐྱོང་
བར་འོས་པ་གཉིས་བསྐྱུས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། **རང་གི་རྣམ་**
བཤད་ལས། ཁ་སྐྱོང་བའི་ཕྱིར་འོས་པ་ལས་ཚོས་དེ་བཞིན་ནོ་སྒྲིམ་དུ་ཤེས་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་གི་སྒྲུའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། **འྲི་ག་ལས།** ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་

སྐྱེས་ནི་ཕྱིར་སྒྲོག་པར་བྱེད་པ་ཡང་གལ་ཏེ་མཚམས་དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་
ཁོ་ན་ཡིན་ན་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། ཕྱིར་
བསྒྲོག་གི་མི་མཐུན་པ་སྐྱེད་པ་ལ་ཁ་སྐྱོང་བར་འོས་པ་ངེས་བཟུང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་
དགོས་ན། གང་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྐྱེན་ཡུལ་དགེ་ཚུལ་དེས་ནི་ལས་དེ་
ལ་ཕྱིར་བསྒྲོག་མི་འཆགས་པར་ཐལ། ཁ་སྐྱོང་བར་མི་འོས་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་
ཁས་སྤངས་སོ། །འདོད་ན། **དགེ་སྐྱོང་བྲམ་ཟེའི་བུ་མོ་ལྷ་བུས་ལྷས་པ་**
ལས། དགེ་ཚུལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བས་བདག་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་
པར་མ་བྱེད་ཅིག་ཟེར་ན་ཡང་དེའི་ཕྱིར་བསྒྲོག་པ་བཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །གཞན་ཡང་སྒྲོན་མུ་སྟེགས་ཅན་ལ་ལས་ཀྱི་གནས་པ་སྐྱེན་པའི་ཡུལ་དེ་དང་།
ཁྱིམ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོམ་པ་སྐྱེན་པའི་ཡུལ་ཁྱིམ་པ་དེ་དང་། གང་ལ་དབྱུང་བར་
བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་དང་། གང་ལ་བཟོད་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གནས་ནས་ཕྱུང་བ་དེ་དང་།
གང་ཟག་བཅུ་(༡༥༧)གཉིས་བསྐྱོ་བའི་ཡུལ་དེ་དང་ལྷ་པོ་རེ་རེ་ཆོས་ཅན་དུ་
བཀོད་ནས། ཐལ་རྟགས་སྤར་བཞིན་ཏེ། འདོད་ན། **འྲིག་ལས།** སྐྱེན་པ་དང་
། དབྱུང་བ་དང་། བཟོད་པ་དང་། བསྐྱོ་བ་དག་ལ་ནི་གང་ལ་ལས་དེ་བྱེད་པ་ངེས་
ཕྱིར་བསྒྲོག་པ་ཡང་འཆགས་སོ་ཞེས་གསུངས་གིང་**ཡུང་གྲུང་གཞི་ལས།** བཅུན་
པ་རེ་ཞིག་གང་ཟག་བཅུ་གཉིས་པོ་དག་བསྐྱོ་བ་ན། དེ་དག་འདི་སྐྱད་ཅེས་བདག་
མ་སྐྱོ་ཞིག་ཅེས་མཆི་ན་དེ་དག་གིས་སྤར་བསྒྲོག་པ་འཆགས་སམ། ཉེ་བ་འཁོར་

འཆགས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། ཡང་ཞེས་མཚམས་དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཁོ་ན་ལ་
བསྟེགས་སོ། །མདོར་ན་གང་ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དགོན་
མཆོག་ལས་གཞན་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་ཁ་སྐོང་བར་འོས་པའི་ཡན་ལག་རྒྱ་
དགོས་ཀྱང་ཕྱིར་བསྟོག་འཆགས་པའི་ཡན་ལག་རྒྱ་མི་དགོས་སོ། །ཡན་ལག་དེ་
གཉིས་མ་གཏོགས་པ་ཁ་སྐོང་བར་འོས་པའི་ཡན་ལག་གཞན་རྣམས་ནི་ཕྱིར་
བསྟོག་འཆགས་པའི་ཡང་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་གཉིས་མོང་བ་ཡིན་

ནོ། །གང་ལ་ལས་བྱེད་པའི་ཡུལ་དེ་ལས་གཞན་པས་ཕྱིར་བསྟོག་འཆགས་
སོ། །ཞེས་པ་གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་དེས་ནི་མི་འཆགས་སོ་ཞེས་བྱགས་ཀྱིས་སོ། །

འོ་ན་ཐམས་ཅད་དུ་འཕམ་ཞེན། གལ་ཏེ་ཡུལ་དེའི་འདོད་པས་མི་མཐུན་པ་ཆད་
པའི་ལས་དང་། ལས་དེ་འང་ཆོས་དང་ལྡན་ན་གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་དེས་ཕྱིར་
བསྟོག་མི་འཆགས་ལ། ལས་ཆོས་དང་མི་ལྡན་ན་ནི་ཆད་པའི་ལས་ལ་ཡང་གང་
ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་དེས་ཕྱིར་བསྟོག་འཆགས་སོ། །ཞེས་བསྟན་ཏེ་ལུང་དང་ལྷོ་ག་
ལས་བཤད་དོ། །

གང་ཟག་རི་ལྷ་བུས་ཕྱིར་བསྟོག་འཆགས་ཞེན། འདུག་པའི་སྤྱད་ལམ་ལས་
མ་ཉམས་པ་དང་། རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱབ་པ་རང་བཞིན་
དུ་གནས་ཏེ། (༥༥) པ་ཡིན་ནམ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཡིན་

ནམ། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཡིན་ནམ། དེ་གསུམ་གང་ཞེ་ན། སྐབས་འདི་
ཉིད་ཀྱི་**ཡུང་ཁུ་བ་ལས།** རོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཚིག་མི་བརྟན་པ་དང་། ཡི་དམ་
ལས་ཉམས་པ་དང་། སྡོན་ཉེས་པ་བྱུང་བ་དང་། དང་པོར་འབྲུགས་པ་དང་།
སྒྲིམ་པས་ནི་ཕྱིར་བཞྌོག་ཅིང་སྒྲར་དགྲུག་ཀྱང་འབྲུགས་པར་མི་འབྱུང་རོ་ཞེས་
གསུངས་པས། ཚིག་མི་བརྟན་པས་ན་དང་པོ་འབྲུགས་པ་ཞེས་པའི་བྲུགས་ཀྱི་
བསྐྱབ་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། སྒྲིམ་པ་ནི་ཞེས་པའི་བྲུགས་ཀྱིས་ཤེས་
པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་དགོས་པར་བསྟན་ཏེ། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཡང་
དོན་གྱིས་བསྟན་ཏེ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་ངག་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པས་མི་མཐུན་པ་
ཉིད་དོ་ཞེས་སྒྱུར་རོ། །དེ་ལ་དམིགས་བསལ་འདི་གཉིས་ནི་མ་གཏོགས་ཏེ།
ཕྱིར་ཞྌོག་བྱེད་པ་དེས་འདུལ་བའི་དོན་མཛོན་པར་མི་ཤེས་པ་དང་། ཕྱིར་ཞྌོག་
བྱེད་པ་དེ་ནང་དང་བཅས་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་ནི་ཕྱིར་བཞྌོག་མི་མཐུན་
པ་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྒྲར་སྒྲིམ་པའི་ངག་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། བཞྌོག་པའི་སྒྲི་
ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བརྟུན་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་བརྟུན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལས་
སེམས་ཕྱིར་མ་བསྐྱས་པ་ཉིད་ནི་ངག་ཡང་དག་པ་མ་བསྐྱམས་པའོ། །བརྟུན་ངག་
ཏུ་སྒྲུབ་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ་སོ། །ཅི་བརྟུན་འབའ་ཞིག་གམ་ཞེ་ན། སྤ་མ་དང་ངག་རྩུབ་མོ་

དང་ཚིག་བཀྲལ་བའི་ཡང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཉིད་ནི་དག་ཡང་དག་པར་མ་
བསྐྱམས་པའོ། །སྤར་སྒྲོས་པའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། བསྐྱོག་
པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱང་བརྟུན་
དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དེ་དག་ཡིན་
ནོ། །བརྟུན་(༡༥༥)བཞི་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་
ཉིད་ནི་དག་ཡང་དག་པར་མ་བསྐྱམས་པར་ཡིན་པར་མ་ཟད་གྱི། རང་བཞིན་དུ་
གནས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་དག་ཡང་དག་པར་མ་
བསྐྱམས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ་
གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིའི་**ལྷོ་གཡུང་ལྔ་པ་** རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མ་
ཡིན་པ་ལས་གཞན་ཡང་ཞེས་སྣང་ངོ། །དེ་ནི་ལྷོ་གཡུང་ལྔ་པ་སྟེ་རང་བཞིན་
དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྒོག་གཙོན་པ་
ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པའོ། །གསོ་སྦྱང་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་
པའོ། །སྤར་སྒྲོས་པའི་སྦྱོད་ལམ་ལས་མ་ཉམས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། བསྐྱོག་པའི་སྒྲོ་
ནས་བསྟན་པའི་བྱིར་མདོ་འདི་སྒྲོས་ཏེ། **ལྷོ་གཡུང་ལྔ་པ་** འདུག་པའི་སྦྱོད་ལམ་དེ་
བརྒྱུམས་པ་སྟེ་འདུག་པ་ལས་འགོ་བའི་སེམས་ཀྱིས་འདུག་པའི་སྦྱོད་ལམ་བཏང་
བ་སྟེ་སྦྱོད་ལམ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

བདུན་པ་ནི།

རང་འགྲེལ་ལས། དག་འདུན་གྱི་བྱ་བ་ལ་དགོས་པ་ལྟ་བུའི་སློན་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེས་
བྱ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྟ་བུའི་གང་ཟག་འདི་ལ་ཆད་པའི་ལས་ལ་སོགས་པ་འདི་
བྱ་བའི་ལེགས་སོ་སྒྲམས་པའི་སློན་ལྟེ་དག་འདུན་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །དག་
འདུན་ལས་གཞན་གང་ཟག་ལ་ལྟ་བུ་བ་བརྟེན་པར་མི་བྱའོ། །བསྟེན་པར་མ་
རྟོགས་པ་ཆོགས་སུ་ཡོངས་པ་ལ་ལྟ་བུ་བ་བརྟེན་པར་མི་བྱའོ། །བསྟེན་པར་རྟོགས་
ཀྱང་དག་འདུན་གྱི་ཁ་བསྐང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པ་ཡམ་པ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་
ལ་ཡང་ངོ་སྟེ་ལྟ་བུ་བ་བརྟེན་པར་མི་བྱའོ། །གསོ་བའི་ལྷག་མ་ལུས་པ་ཉིད་དེ། འདི་
ལ་ཡམ་པ་བྱུང་བ་བདག་གིས་ཤེས་སོ་ཞེས་སུ་ལ་ཡང་བརྟེན་པར་མི་བྱའོ། །མདོ་
འདི་དག་ནི་གཞུང་མ་མོ་ལས་ཆོས་དང་ལྷན་པའི་ལྟ་བུ་བ་བརྟེན་པ་ལྟ་
༼༥༥༽ན། གང་ཞེ་ན། གནས་པར་མི་བྱ་བ་ལ་ལྟ་བུ་བ་བརྟེན་པ་དང་། ཐ་དད་པར་
གནས་པ་ལ་ལྟ་བུ་བ་བརྟེན་པ་དང་། བསྟེན་པར་མ་རྟོགས་པ་ལ་ལྟ་བུ་བ་བརྟེན་པ་
དང་། ཆོགས་པ་ལ་ལྟ་བུ་བ་བརྟེན་པ་དང་། ལྷག་མ་ལུས་པའི་དངོས་པོའི་ལྟ་བུ་
བརྟེན་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཆོག་དང་པོ་གཉིས་ནི་ཁ་སྐྱང་བར་འོས་
པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་ངོ་ཞེས་པའི་ཁྱུངས་ཡིན་ནོ། །ཆོག་གསུམ་པ་ནི་བསྟེན་པར་
མ་རྟོགས་པ་ལ་མི་བྱ་ཞེས་པའི་ཁྱུངས་ཡིན་ནོ། །ཆོག་བཞི་པ་ནི་དག་འདུན་ལས་
གང་ཟག་གཞན་ལ་མི་བྱའོ་སྟེ། **རྒྱ་ཀ་ལས།** །འདིར་ཆོགས་ཞེས་སྒྲོས་པས་ནི་
དག་འདུན་དུ་མ་གྱུར་པ་དག་བབྱུང་ངོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

ལྷ་པ་ནི།

རྩྭ་ག་མ་མ་ལུས་པ་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་གྱི་ཁུངས་སོ། །དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་ཏ་པ་
སོགས་ལ་བསྐྱོས་པ་སྤྲ་མ་བརྗེས་ནས་ཕྱི་མ་བསྐྱོ་བ་ནི་ཆེས་ལེགས་པ་རྟེ། ཆོས་
དང་མཐུན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞག་གངས་དང་ལྷ་གངས་ཆེས་མང་དུ་བྱེད་པ་རྟེ་
ཡུན་རིང་དུ་བྱེད་པ་བསྐྱོ་བར་བྱའོ། །དུས་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་བསྐྱོ་བར་མི་
བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དགག་དབྱེའི་མཆོད་གཉེར་ལྟ་བུ་བྱ་བ་རིས་
གཅིག་ཉིད་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཕམ། དུས་གཞན་དང་གཞན་དུ་ཡང་དགོས་པ་
བྱུང་ངོ་ཅོག་ལ་ཁྱོད་ཁོ་ན་བསྐྱོའོ་ཞེས་དུས་ངེས་པར་བྱས་ཏེ། བསྐྱོ་བར་མི་བྱའོ་
ཞེས་སྤྲ་མར་སྒྱུར་རོ། **འགྲེལ་རྒྱུད་ལས།** ལོ་གཉིས་སམ་གསུམ་དུ་གྱིས་ཤིག་
ཅས་མི་བསྐྱོའི། ཅི་རུས་བར་གྱིས་ཤིག་ཅས་བྱའོ་ཞེས་སོ། །བྱ་བ་རིགས་གཅིག་
ལས་གཞན་བྱ་བ་རིགས་ཐ་དད་གཞན་དང་གཞན་དག་ལའོ། །ཁྱོད་ཁོ་ན་བསྐྱོའོ་
ཞེས་དུས་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་བསྐྱོ་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་ཀྱི་ག་ལས་སོ། །དེ་ཡང་དགག་
དབྱེར་མཆོད་གཉེར་ལ་ཁྱོད་བསྐྱོའོ། །གནས་ཁང་བསྐྱོ་བར་ཡང་ཁྱོད་
བསྐྱོའོ། །སྤོང་བའི་ཞལ་༼༥༥༽ཏ་པར་ཡང་ཁྱོད་བསྐྱོའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་དུ་མི་
བྱའོ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་འཕམ་གཞན་ལའོ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ལས། གཞན་བྱ་བ་རིགས་
གཅིག་ལ་དུས་ངེས་མེད་དུ་བསྐྱོས་པ་ལ་ཡང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་རྟེ། བྱ་བ་རིགས་
གཅིག་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱོས་པ་དང་། བྱ་བ་རིས་ཐ་དད་ལ་དུས་ངེས་པར་

བྱས་ཏེ་བསྐྱོས་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་སྟེ། བྱ་བ་གཅིག་ལ་དུས་ངེས་མེད་དུ་
བསྐྱོ་བ་ལ་ཡང་ཡུན་རི་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པ་ན་བྱ་བ་བྱེད་འཕྲོ་གཅོད་ཅིང་འཕྲོ་སྤང་
བ་སྦྱིན་ནོ། **ཁྲི་ཀར།** བསྟེལ་བའི་ཚུལ་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་སོ། །སྟོན་སྦྱད་འབྱེད་པ་
ལ་སོགས་པར་བསྐྱོས་པའི་གང་ཟག་མེད་ན་མཐུང་བོར་ཏེ་ཚུལ་གཤིང་དོར་བས་
རྟེན་པ་རྣམས་བགོ་འོ། །བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ཕམ་པ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་
པ་གང་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོང་བར་མི་འོས་པ་དེ་ནི་རྟེན་པ་བགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཐུང་
དོར་བར་ཡང་མི་འོས་སོ། །དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པ་ལ་ཡང་ཚུལ་གཤིང་
འབྲིམ་མཁན་དེ་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་
པ་དང་། ཕམ་པ་བྱུང་བ་ལས་ནི་གཤམ་ན་འཁོད་པའི་དགེ་སྐྱོང་དེ་རྣམས་ཆོས་དང་
ཆོས་མིན་གང་གི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་བསྟེན་པའི་བྱིར་ཚུལ་གཤིང་དག་འབྲིམ་པ་
མི་འཆགས་ཏེ་དབྱེན་མི་འཆགས་སོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ།

མཁུན་བཅེ་སྟེལ་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཡུར་བའི་ཕྱིར། །མི་འཛིགས་རྒྱབས་བྱེད་འབུམ་གྱི་
རོལ་ཕྱེད་ལས། །སྒྲུན་པའི་དྲི་མ་འབྱུང་བྱེད་བདུད་ཅིའི་རྒྱན། །སྒྲེ་ཆོས་ལྷ་བའི་
རྒྱན་འབྲུ་མང་དུ་མཐོང་། །ལྟ་མཆོག་གཙུག་ནོར་འོད་ཟེར་དང་འབྲེས་
པའི། །སྟོན་ལས་དབང་པོའི་ཞབས་པད་དགོད་པ་ལས། །བདེ་བའི་དགའ་སྟོན་

རོ་ཆེན་སྒྲོན་མུང་ཞིང་། །ད་ལྟ་སྒྲུ་མར་སེམས་པའི་ཡི་དམ་ཅན། །འབྲུལ་མེད་
བཟོད་དཀའི་ལམ་ལ་ཆེར་འབད་ནས། །མངོན་རྟོགས་བདུད་རྩིའི་ཐིགས་སྤེང་
འབུམ་ཐུག་༼༥༡༥༽གིས། །ཡེ་ཤེས་ཤེས་ཀྱི་བུམ་བཟང་གང་བ་ལས། །འགྲོ་
བའི་དགོས་འདོད་སྐྱོང་ལ་ཤིན་ཏུ་རིངས། །

ལས་ཀྱི་གཞིར་གཏོགས་པའོ།། །།

གཉིས་པ་ལ། ལས་ཉིད་སྤྱི་ཙམ་བསྟན་པ་དང་། །ལས་གཞི་སོ་སོར་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལ། བརྗོད་པ་དག་གི་རིག་བྱེད་སྐབས། །བྱ་བ་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་
སྐབས། །གང་ལ་བརྗོད་ལུལ་བྱེད་བྲག་བཟུང་། །དབྱུང་དང་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་
ལུགས་དང་། །ཁུས་བྱ་ཀུན་སྦྱར་ཚུལ་ལུགས་དང་། །སྤྲུགས་བརྗོད་མཚུགས་ཆོག་
སྦྱར་བསྟན་དང་། །ལས་ཆོག་ཐུན་མོང་ཆོས་སྦྱར་བསྟན་། །དང་པོ་ལ། བརྗོད་པ་
ལྷག་ཆད་བྱེད་པའི་ཁྱད། །ཆོ་ག་འབྲུགས་མ་འབྲུགས་ཀྱི་ཁྱད། །ཆོ་ག་སྦྱར་
མཚུགས་བྱ་བའི་ཁྱད། །ལན་གངས་ཅི་ཙམ་བརྗོད་ཁྱད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ལས་བརྗོད་པའི་རིལ་པོ་ལྷག་གམ། །ཆོག་གི་ཆ་ཤས་ལྷག་པ་དག་གིས་ནི་
ལས་མ་བྱས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་ལས་མི་འཆགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་པ་ལ་ནི་
ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཁྱེ་ཀའི་སྐབས་གཞན་ནས་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་དགག་ཆོག་
ལྷག་ན་ནི་ལས་མི་འཆགས་ཏེ་བསྟོན་པར་རྫོགས་པར་མཛད་དོ་ཞེས་པ་ལ་

བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་མི་མཛད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ལས་བརྗོད་པ་
ཉམས་ན་སྟེ་བརྗོད་པའི་རིལ་པོ་ཆད་དམ། རེས་བཟུང་དུ་བརྗོད་དགོས་པའི་
ཆོག་ཆད་ན་ལས་མ་བྱས་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་ལས་འཆགས་པའི་དུས་ཡན་དུ་ཆོ་
ག་ཆད་ན་སྟེ། དེ་མན་ཆད་གྱི་ཆོག་ཆད་ཀྱང་ལས་མི་འཆགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ལས་གྱི་ཆོག་བྱེད་བཞིན་པ་ཉིད་ན་དགེ་འདུན་དེའི་གྲལ་ནས་དགེ་སློང་ཁ་
ཅིག་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ་སོང་ན་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཆོག་བཞི་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་
ཆོག་མ་རྫོགས་པ་རྣམ་པར་འབྲུགས་པ་སྟེ་ཞིག་པ་ཉིད་དོ། །དཔེར་ན་བརྗོད་པ་
དང་པོ་བྱེད་བཞིན་པ་ན་༼༥༥༥༽དགེ་སློང་ཁ་ཅིག་ལངས་ཏེ་སོང་ན། དགེ་
འདུན་གྲང་ཆང་བ་ཤུལ་དུ་ལུས་ཀྱང་ཆོག་མ་རྫོགས་ན་འབྲུགས་པས་བརྗོད་པ་
དང་པོ་བསྐྱར་དགོས་སོ། །ཆོག་རྫོགས་པ་ནི་མི་འབྲུགས་པས་སྒར་གསོལ་བ་
བྱས་ཟིན་པ་དེ་ནི་བསྐྱར་མི་དགོས་སོ། །བསྟེན་རྫོགས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་
ལས་དེ་ལ་དགེ་སློང་བཅུ་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་དགེ་འདུན་གྱི་གངས་གྱི་ཆད་
དག་ཏུ་དགེ་སློང་ཁ་ཅིག་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ་སོང་བའི་ཤུལ་ན་དགེ་སློང་སྟན་
ལས་མ་ལངས་པ་རྣམས་མ་ལུས་པ་ཉིད་ན་ཆོག་རྫོགས་པ་དག་ཀྱང་འབྲུགས་པ་
ཉིད་དོ། །དཔེར་ན་བརྗོད་པ་དང་པོ་བྱེད་བཞིན་པ་ན་དགེ་སློང་ཁ་ཅིག་སྟན་ལས་
ལངས་ཏེ་སོང་ན་དགེ་འདུན་ཆང་བ་ཤུལ་དུ་མ་ལུས་ན་ནི་ཆོག་མ་རྫོགས་པ་

བརྗོད་པ་དང་པོ་འབྲུགས་པར་མ་ཟད་གྱི། ཚིག་རྗོགས་པར་གསོལ་བ་བྱས་ཟིན་
པ་དེ་ཡང་འབྲུགས་པ་སྟེ། སྤར་གསོལ་བྱས་ཟིན་པ་དེ་ཡང་གཞི་ནས་བསྐྱར་
དགོས་སོ། །ལས་ཀྱི་ཚོག་བྱེད་བཞིན་པ་ན་དགོས་སྤྱོད་ཁ་ཅིག་ལངས་ཏེ་སོང་ཡང་
རང་རང་གི་དགོ་འདུན་གྱི་ཚད་དུ་ལོངས་པ་བྱུལ་དུ་ལུས་པ་ཉིད་ན་ཚིག་རྗོགས་
པ་དེ་འབྲུགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གལ་ཏེ་ཚིག་རྗོགས་པ་ལ་ནི་ལས་དེའི་ཚོག་ཡང་དག་པར་ཡིད་མ་ཆེས་
ཏེ། ཡང་བསྐྱར་ཏེ་བྱེད་པར་འདོད་ན་ཚིག་རྗོགས་པ་མ་འབྲུགས་པ་དེ་དང་པོར་
ཚིག་གིས་རྣམ་པར་དགྲུགས་ཤིང་། དེའི་འོག་ཏུ་གཞི་ནས་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །ཇི་
ལྟར་ཚིག་གིས་དགྲུག་ཅེ་ན། གསོལ་བས་ཏེ་བྱ་བས་སོ། །སྤུ་ལ་གསོལ་ཞེ་
ན། དགོ་འདུན་ལ་འོ། །རྣམ་པ་གང་གིས་གསོལ་ཅེ་ན། བཅུན་པ་དག་གསོལ་བ་
འབྲུགས་ན་ཡང་གསོལ་བ་བགྱེད་ཞེ་ཡམ། བརྗོད་པ་འབྲུགས་ན་རྗེས་སུ་བསྐྱབས་
གོ་ཞེས་བྱ་བས་རྣམ་པར་དགྲུགས་ནས་སོ། །གསོལ་བ་དང་བརྗོད་པ་
༼༥༡༤༽གཉིས་ཀ་བསྐྱར་ཏེ་བྱེད་ན་ནི་ཡང་གསོལ་བ་བགྱེད་ཞེས་སུ་བསྐྱབས་
གོ་ཞེས་ཚིག་གཉིས་ཀ་བརྗོད་དེ། དགོ་འདུན་ལ་ཞེས་པ་ནི་དཔེ་སྟེ། ལྷུང་བཟེང་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུགས་ཀྱི་ཚིག་དགྲུག་ན་ཡང་རྗེས་སུ་བསྐྱབས་
གོ་ཞེས་གང་ཟག་ལ་ཡང་བརྗོད་དོ། །

བཞི་པ་ལ། སྤྱི་ཉིན་དང་། ཚེས་གཉིན་ནོ། །དང་པོ་ལ།

ལས་ཀྱི་ངོ་བོའི་བསྐྱེད་པ་དོན་འཆད་དེ། དང་པོ་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ལས་བརྒྱ་ཙུག་ཅིག་སྟེ། དེ་ཡང་གསོལ་བ་
འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཉི་ཤུ་ཙུག་བཞི་ནི། **ཀར་ག་ལས།** གསང་སྟེ་སྟོན་པ་བསྐྱོད་བ་དང་
དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་བར་ཆད་ཀྱི་བྱིར་དང་། །གསོ་སྦྱང་བྱ་བའི་བྱིར་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པ་དང་
གསོ་སྦྱང་དེ་ལ་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལྟར་བ་བཅས་ན་ལྟར་བ་ཐུན་མོང་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་
། །གསོ་སྦྱང་གི་དེ་ལ་དགེ་འདུན་ཡིད་གཉིས་ཟེ་བ་དང་། །ལྟར་བའི་བྱིར་རྩོད་པ་དང་ལྟར་བ་
དེ་ནི་གང་ཡིན་ངེས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ན་ལྟར་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་དང་། །གསོ་སྦྱང་དེ་ཡི་དོན་དུ་
གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ལྟ་པོ་དག །ཐམས་ཅད་དགག་དབྱེར་ཡང་གཏོགས་པ་
ཡིན། །དགག་དབྱེ་དེ་ལ་ལྟར་བཅས་དང་དེ་ལ་དགེ་འདུན་ཡིད་གཉིས་དང་རྩོད་ངེས་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དང་
ཞེས་གོ་རིམ་དུ་སྦྱར་རོ། །དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པ་ཉིད་
དང་ནི། །ཤི་བའི་རྩལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་ཞོར་དང་འདྲ་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་
། །ཆོས་གོས་སྒྲ་བརྒྱུད་གདིང་བ་པོ་ལ་གཏད་པ་དང་། །ཆོས་གོས་ངན་པས་ཆོས་གོས་རས་
ཡུག་ཆེན་གྱི་གནད་བ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། །དགེ་འདུན་ཐམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ནི་བརྟོག་
པ་འདི་དངོས་སུ་བག་ཡངས་བྱ་བའི་ལས་དང་། །སྦྱང་བར་གཏོགས་པའི་བསྐྱོད་ཆོག་གིས་རྒྱ་ལ་གཞོན་པ་
དང་། །ཅད་མི་སྒྲ་བས་རྒྱ་ལ་གཞོན་པ་དང་། །གང་ཟག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་རྒྱམས་ལ་རོར་འཕྱ་བ་དང་། །ཐུབ་གྱི་
གཞོགས་འཕྱུས་བྱེད་པ་སྟེ་གངས་སུ་གཞུག་པ་བཞི་དག་དང་། །བྱིམ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་སྟོམ་པ་དང་དེ་བྱིམ་གྱི་
བསྐྱབ་པའི་སྟོམ་༼༡༧༩༽པ་གཞིག་པ་དང་། །ལྟར་བཟེད་ཁ་དབུབ་བྱ་བ་དང་། །ཁ་

དབུབས་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱོག་པར་བྱ་བ་དག །གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་ལས་ཡིན་
ཅོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་གི་བའི་ཡོ་བྱད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་དང་། ཅོར་
དང་འབྲ་བ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཚུལ་འབྲ་བས་གཅིག་ཏུ་བགྱང་
ཞིང་། སླ་བརྒྱུད་བརྟན་པ་དང་རས་ཡུག་ཆེན་གྱི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་གཉིས་ཡོད་
ཀྱང་ཚུལ་འབྲ་བས་གཅིག་ཏུ་བགྱང་ངོ་། །

གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་བཞི་བཅུ་ཙ་བདུན་ནི། **ཀར་ག་ལས།** གསོ་སྦྱོང་གི་གནས་
ལ་སློ་མཐུན་བྱ་བ་དང་མཚམས་ནི་ཆེ་ཆུང་གཉིས་གཉིས་བཅད་པ་དང་། །ས་གཞི་མཚམས་བཅད་
བ་དེར་ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་དང་མྱོས་པའི་གནང་བ་དང་དགག་དབྱེ་བྱེད་
པ་པོ་བསྐྱོ་བ་དང་། །དབྱར་གནས་པའི་གནས་མལ་སྟོབ་པར་བྱེད་པ་པོ་བསྐྱོ་བ་དང་། །རུང་
བའི་ས་གཞི་བསྐྱོ་བ་སྟེ་རུང་ཁང་བཅད་པ་དང་། །སླ་བརྒྱུད་ལ་སློ་མཐུན་བྱ་བ་དང་ནི་སླ་བརྒྱུད་
དེ་གཤིང་པ་པོ་བསྐྱོ་བ་དང་། །སྟོང་བ་པའི་ཞལ་ཏ་བ་བསྐྱོ་བ་དང་ལག་གི་སླ་བསྐྱོ་བ་དང་ལག་
དཔོན་བསྐྱོ་བ་དང་ནི། །གནས་ཁང་བསྐྱོ་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་བཅུ་གཉིས་བསྐྱོ་བ་དང་

། །གཟུ་བོ་བསྐྱོ་བ་དང་གསལ་བ་དང་གསལ་བའི་གསལ་བ་བསྐྱོ་བ་དང་ཙོད་པ་སྦྱེད་པ་པོ་བསྐྱོ་བ་
དང་། །གང་མང་གི་ཚུལ་གྱིང་འབྲིམ་པར་བྱེད་པ་པོ་བསྐྱོ་བ་དང་། །ཁང་པ་དང་ཁང་
ཆེན་གྱི་ས་གཞི་རུང་བ་བསྟན་པ་སྟེ་གནང་བ་སྦྱིན་པ་གཉིས་དང་། །ལྷུང་བ་སྟེང་པ་པོ་བསྐྱོ་བ་དང་
ཆན་པོ་དང་ནད་པ་ལ་སྦྱུམ་སྦྱར་དང་འབྲལ་བར་མི་འགྱུར་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་དང་། །ལོ་བྱུག་
སྟན་གྱི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་དང་ལྷུང་བ་ཟེད་འབྲལ་མེད་འབྲིམ་པ་པོ་བསྐྱོ་བ་དང་། །ཁྱིམ་པ་མ་

དད་པ་ལ་གོ་བར་བྱ་བ་གནས་ངན་ལེན་བརྟོན་པའི་གང་ཟག་བསྐྱོད་བ་གནས་ངན་ལེན་བརྟོན་པ་ནི་དག་
སྟོང་དག་སྟོང་མ་གང་དག་གི་མ་དད་པར་འབྱུང་བའི་སྟོན་པ་ཁྱིམ་པ་ལ་བརྟོན་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་བསྟན་པ་
སྟན་འབྱེན་པའི་དག་སྟོང་ལ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྟེང་བའི་གང་ཟག་བསྐྱོད་པ་དང་། །གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་
རྒྱབས་ཀྱི་འབྱེན་པའི་དག་སྟོང་ལ་ཆོས་མ་ཡིན་པས་སྟེང་པའི་གང་ཟག་བསྐྱོད་པ་དང་། །དག་སྟོང་མའི་སྟོན་པ་བསྐྱོད་
བ་དང་ནི་ནགས་ཉལ་བའི་དག་སྟོང་བསྐྱོད་པ་དང་། །དག་སྟོང་གནས་ནས་སྟེང་བ་ལ་དག་
སྟོང་མས་བྱུག་མི་བྱ་བའི་སྟོན་པ་དང་འཁོར་དང་འཁོར་མང་ཉེ་བར་འཛིག་པའི་བྱིར་དང་།

། །འཁོར་བ་དང་བྱ་བའི་གནང་བ་སྟེན་པའི་བྱིར་དང་ནི། །གཙུག་ལག་ཁང་མཆོམས་ཐ་དད་པ་
གཉིས་ཀྱི་རྟེན་པ་གཅིག་ཏུ་བྱ་བྱིར་དང་། །དག་སྟོང་མའི་བསྐྱབ་པ་སྟེན་པ་དང་ཆོས་སྟོན་
ཉེར་གནས་སྟེན་པ་དང་། །དག་སྟོང་མ་ལ་བུ་ཆུང་ཅུ་དང་ལྟན་ཅིག་ཉལ་བའི་གནང་བ་སྟེན་པ་དང་།
ལུ་གེའམ་ཆེན་དག་སྟོང་གཅིག་ལ་ཉེ་དུའི་བྱིར་བྱིམ་ཏུ་འགོ་བའི་གནས་པ་སྟེན་པ་དང་དབྱར་གྱི་ཆུལ་ནང་
ནས་ཞག་བཞི་བཅུ་ཙམ་གྱི་ནང་ནས་འགོ་བ། །གསོལ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

ད་ཡང་མཆོམས་པོ་ཆེ་བཅད་པ་དང་། མཆོམས་བུ་ཆུང་བཅད་པ་གཉིས་ཡོད་
ཀྱང་ཆུལ་འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་བགྱངས་ལ། ལག་གི་སྤྱོད་བསྐྱོད་པ་དང་། ལག་དཔོན་
བསྐྱོད་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཆུལ་འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་བགྱང་ངོ་། །གསལ་བ་བསྐྱོད་པ་
དང་། །གསལ་བའི་གསལ་བ་བསྐྱོད་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཆུལ་འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་
བགྱང་ངོ་། །མང་བྱིར་དང་ཞེས་སྟོན་གཅིག་གིས་བསྟན་ཀྱང་འཁོར་ལུ་གེའི་ཆེ་

ན་དག་སྒྲོབ་མ་གཅིག་པུ་ཉེར་འཛོག་དང་། འཁོར་མང་ཉེར་འཛོག་གི་གནང་བ་
སྦྱིན་པ་སྟེ་ལས་གཉིས་ཡོད་དོ། །

གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་སུམ་ཅུ་ནི། **ཀར་ག་ལས།** སྦྱིན་པ་དང་བྱད་མེད་བསྟེན་
པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་། །སྟོན་སྟེ་གས་ཅན་ལ་གནས་པ་སྦྱིན་པ་དང་མཚམས་ཆེ་
ཅུང་གཉིས་དགོལ་བ་དང་། །ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་ལ་མཐུན་པ་སྦྱིན་པ་དང་མཐུན་
པའི་གསོ་སྦྱོར་སྦྱིན་པ་དང་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་བདུན་པོ་དང་། །བརྒྱད་དང་ཞེས་པ་ལས་བརྒྱད་དེ།

དྲི་ཀ་ལས། སྦྱོ་བ་དང་མགྲུ་བར་བྱ་བ་དང་གཞི་ནས་སྦྱོ་བ་དང་གཞི་ནས་མགྲུ་བར་བྱ་བ་དང་ཡང་གཞི་ནས་
བསྐྱངས་ཏེ་སྦྱོ་བ་དང་ཡང་གཞི་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་མགྲུ་བར་བྱ་བ་དང་དག་འདུན་ལྷག་མ་ལས་དབྱུང་བ་དང་སྟེ་
བརྒྱད་དབྱུང་བ་དག་ཅས་སོ། །དང་དྲན་པས་འདུལ་བ་དང་མ་སྦྱོས་པའི་འདུལ་བ་དང་། །ལྷུང་བ་
དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་འཛོལ་དུ་གཞུག་པ་དང་། །**༡༥༥༠བ།**བསྒྲོ་བར་བྱ་བའི་ལས་རྣམ་པ་
བཞི་དང་ནི།

།ལམ་པ་འཆབ་མེད་བྱུང་སྟེ་ཉམས་པ་ལ་བསྐབ་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་
དག །གསོལ་དང་བཞི་ཡི་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་སྦྱིས་པ་
བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་། །བྱད་མེད་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་
ལས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཚུལ་འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་བགྱངས་ཤིང་མཚམས་དགོལ་
དང་ཞེས་མཚམས་པོ་ཆེ་དགོལ་བ་དང་། །མཚམས་སུ་ཅུང་དགོལ་བ་གཉིས་ཡོད་
ཀྱང་ཚུལ་འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་བགྱང་ངོ་། །བདུན་པོ་དང་ཞེས་པ་ནི་སྦྱོར་བའི་ནན་
ཏུར་བདུན་ཡོད་ཀྱང་གནས་ནས་དབྱུང་བ་ཙམ་དུ་འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་བགྱངས་
ནས་སྦྱད་པ་ནན་ཏུར་བཞི་དང་། །མ་མཐོང་མི་འཆོས་སྟེ་ག་ལྟ་མི་གཏོང་བས་

གནས་དབྱུང་དང་གསོ་དགག་བཞག་པ་གཉིས་ཏེ། རན་རྩར་དངོས་ཀྱི་ལས་
བདུན་ཡོད་ཀྱང་རན་རྩར་དངོས་ཀྱི་ལས་གཅིག་རྩ་བགྲང་ཞིང་། དེ་དག་ལ་
བཟོད་པ་སྤང་བའི་ལས་བདུན་ཡོད་ཀྱང་རན་རྩར་བྱས་པ་ལ་བཟོད་པར་བྱས་
པའི་ལས་གཅིག་རྩ་བགྲངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རན་རྩར་དངོས་ཀྱི་ལས་དང་། རན་
རྩར་བྱས་པ་ལ་བཟོད་པར་བྱ་བའི་ལས་ཞེས་ལས་གཉིས་སུ་བཟང་ངོ་། །བརྒྱད་
དང་ཞེས་པ་ནི། སློབ་སྦྱིན་པ་གསུམ་དང་། མགྲུབ་སྦྱིན་པ་གསུམ་དང་། ལྷག་
མ་ལས་དབྱུང་བ་དང་། སྤྱི་བརྒྱུད་དབྱུང་བ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །བསྒྲོ་བར་བྱ་བ་རྣམས་
དང་ཞེས་པ་ནི་ལས་བཅུ་གཅིག་བསྟན་ཏེ། དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ཐ་བཞིའི་སྐབས་
ནས་བསྒྲོ་བའི་ལས་བཞི་དང་། ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་ནས་སྟོན་ལྷ་མི་གཏོང་བ་ལ་
བསྒྲོ་བ་སྟེ་བསྒྲོ་བའི་ལས་ལྔ་དང་། **དགེ་སྦྱོང་མའི་རྣམ་འབྱེད་ལས།** བསྒྲོག་པའི་
ཕམ་པའི་སྐབས་དང་། །གནས་ལྷུང་གི་རྗེས་སུ་སྦྱོགས་པའི་དགེ་སྦྱོང་མ་སྟེ་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་
གངས་སོ། །དཀོན་མཆོག་གཏོང་བ་དང་། འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་དང་། བདེ་ཞིང་
གནས་པ་དང་། བདེ་ཞིང་། (༥༩)ན། །གནས་སུ་འཇུག་པ་སྟེ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལ་བསྒྲོ་
བའི་ལས་ལྔ་སྟེ་བསྒྲོ་བའི་ལས་བཅུ་དང་དགེ་ཚུལ་བསྟོལ་བའི་ལས་དང་བཅུ་
གཅིག་གོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པ་ནི།

ལས་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་ན་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་

པའི་ལས་དང་། གསོལ་བ་དང་གཉིས་གྱི་ལས་དང་། གསོལ་བ་དང་བཞིའི་
ལས་སོ། །དེ་ཡང་**གཏམ་གྱི་གཞི་ལས།** བཅུན་པ་ལས་དུ་དག་གི་ལས་ཐམས་
ཅད་བསྐྱས། ཉེ་བ་ལའོར་གསུམ་གྱིས་ཉེ་ཞེས་གསུངས་ལ། འབད་པ་ཆུང་
འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ནི།

དགེ་འདུན་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལྟན་གྱིས་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་གྲོས་
སུ་བསྐྱར་བའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པ་སྟེ། དེ་ནི་འདུལ་བ་ནས་གསུངས་པའི་ཚོ་
ག་རྣམ་བཞག་གི་ལས་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །

བཞི་པ་རྟེན་གང་ལ་ལས་གང་བཞག་པ་ནི།

དགེ་སྦྱོང་མའི་སྟོན་པ་བསྒོ་བ་དང་། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་བསྒོ་བ་དང་། རས་
ཆེན་སྤེད་པ་པོ་བསྒོ་བ་དང་། གཟུ་བོ་དང་། གསལ་བ་དང་། གསལ་བའི་
གསལ་བ་བསྒོ་བ་ནི་རྟེན་སྤྱེས་པ་རྣམས་གྱི་ལོ། །འབྲུག་མི་བྱ་བའི་སྟོམ་པ་དང་།
བསྒྲོག་པའི་པམ་པའི་སྐབས་གྱི་བསྒོ་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་གཏོང་བ་ལ་སོགས་
པ་ལ་བསྒྲོག་པའི་བྱིར་བསྒོ་བ་དང་། སྟོན་རོལ་གྱི་སྟོམ་པ་གཉིས་དང་། ལའོར་
དང་ལའོར་མང་ཉེ་བར་འཛོག་པའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་དང་། ལུ་ཆུང་དུ་དང་ལྟན་
ཅིག་ཉལ་བའི་དང་། ཉེ་དུ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྲེལ་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་ནི་བྱད་
མེད་རྣམས་གྱི་ལོ། །བསྟེན་རྫོགས་བྱ་བའི་ལས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ལས་པལ་ཆེ་བ་

ནུམས་ནི་སྒྲིས་པ་དང་བྱད་མེད་བྱུན་མོང་གི་ལས་ནུམས་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ལས་བརྒྱ་ཙ་གཅིག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། (༥༣༡)བ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ལས་བརྒྱ་ཙ་གཅིག་ཏུ་གྲངས་
ངེས་པ་སྟེ། **ཀར་ག་ལས།** ལས་ཀྱི་གྲངས་བརྒྱ་ཙ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ཡང་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ལས་བརྒྱ་ཙ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་གྲང་
མདོར་བསྡུས་དང་བཅས་ན་དེར་མ་ཟད་དེ། **ཡུང་གཞིའི་འགྲེལ་པ་ལས།** ལས་
བརྒྱ་ཙ་གཅིག་པོ་གཙོ་ཆེར་སྒྲོས་པར་ཟད་ཀྱི། འདིར་ལས་བརྒྱ་ཙ་གཅིག་པོ་
དག་ཉི་ཆེ་བཟུང་བར་མ་ཟད་དེ། འདུལ་བ་དང་ལྷན་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་
བསྡུས་པར་རིགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བཤད་པ་དང་། **ཡུང་ཐུན་ཆོགས་ལས།**
བཀའ་བསྡུ་བ་དང་པོའི་སྐབས་ལས་ཉི་བ་འཁོར་འདུལ་བ་སྡུད་པ་པོར་བསྒྲོ་བ།
གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་། ཀྱན་དགའ་བོ་མདོ་སྡེ་སྡུད་པ་པོར་བསྒྲོ་བ།
གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་པར་
གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བའི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་གཏན་ལ་དབབ་པའི་
སྐབས་ལས། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་སྤང་བའི་དོན་དུ་བག་ཡངས་སུ་བྱ་བ་གསོལ་
བཞིའི་ལས་དང་། གང་ཟག་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་དོན་དུ་བག་
ཡངས་སུ་བྱ་བ་གསོལ་བཞིའི་ལས་དང་། བསྟན་པ་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་
བག་ཡངས་སུ་བྱ་བ་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་དང་། དཀའ་བས་འཆོ་བ་སྤང་

བའི་དོན་དུ་བག་ཡངས་སུ་བྱ་བ་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པའི་
གཞི་ཐ་བ་བག་ཡངས་སུ་བྱེད་པའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

དུག་པ་སྐྱབས་འདིར་གསོལ་བཞིའི་ལས་སྒྲོས་ལ།

གཞན་མི་སྒྲོས་པའི་འཐད་པ་ནི་གསོལ་བཞིའི་ལས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་སྒྲོ་
འདོགས་བསལ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདིར་གྲངས་སུ་གཞུག་པ་བཞི་
དང་། བྱིམ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོམ་པ་སྦྱིན་པ་དང་། བཟོད་པ་གསོལ་བ་
༼༥༥༥༧༽སྟེ་ཁ་བསྐྱང་བ་དང་། དུག་མི་བྱ་བའི་སྒྲོམ་པ་སྦྱིན་པ་དང་། ཟླ་བ་
སྟེད་པ་པོ་བསྐྱོ་བ་སྟེ། དང་པོ་དུག་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཡིན་ལ། ཐ་
མ་གཉིས་ནི་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པར་ལུང་གི་དཔེ་པལ་ཆེར་ལས་
གསུངས་པ་དེ་རྣམས་དག་ཡིན་ལ། བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱང་གསོལ་བཞིའི་ལས་སུ་
འདུལ་བའི་དཔེ་ཁ་ཅིག་ལ་སྤྱང་ཡང་འདིར་ནི་གསོལ་བཞིའི་ལས་སུ་མ་བྱས་ཏེ།
བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱང་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཡིན་ན་ནི་གསོལ་བཞིའི་ལས་སུ་
བཅུ་སོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་བ་ལས། **གཏམ་གྱི་གཞི་ལས།** བཅུན་པ་ལས་དག་དུ་
མཆིས། ཉེ་བ་འཁོར་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་དག་གོ། བཅུན་པ་ལས་དུ་དག་གིས་ལས་
ཐམས་ཅད་བསྐྱས། ཉེ་བ་འཁོར་གསུམ་གྱིས་ཏེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། གསོལ་
བའི་ལས་དང་། གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་། གསོལ་བ་དང་བཞིའི་
ལས་སོ། །བཅུན་པ་ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་པོ་དེ་དག་ལ་གསོལ་བའི་ལས་དག་ནི་

དུ། གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་ནི་དུ། གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་དག་ནི་དུ་
མཆིས། བཀའ་སྤུལ་པ། ཉི་བའ་འཁོར་གསོལ་བའི་ལས་ནི་ཉི་ཤུ་རྩ་
བཞིའོ། །གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་བཞི་བརྩ་རྩ་བདུན་འོ། །གསོལ་བ་དང་
བཞིའི་ལས་ནི་སྲུལ་རྩའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་དུག་པོ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་
ལས་སུ་བསྐྱས་ཤིང་། གཉིས་པོ་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་སུ་བསྐྱས་ནས་གསོལ་
བཞིའི་ལས་སྲུལ་རྩ་ཉིད་དུ་གསུངས་པས་སོ། །

**གཉིས་པ་ལ། ལས་བརྗོད་ལན་གངས་ཇི་ཙམ་བརྗོད། །སྐྱགས་བརྗོད་ལན་
གངས་ཇི་ཙམ་བརྗོད། །དང་པོ་ནི།**

གསོལ་བཞིའི་ལས་སྲུལ་རྩ་ནི་དབྱེན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟོག་པའི་ཕྱིར་
བསྟོག་པའི་ལས་བརྩ་དང་། དགེ་ཚུལ་བསྟོལ་བ་དང་། ལྷུང་བ་བྱུང་ནས་མི་དྲན་ན་
ལྷུང་བ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོལ་དུ་གཞུག་པ་དང་། བམ་པ་འཆབ་མེད་བྱུང་བ་ལ་
བསྐྱབ་པ་༼༤༩༩༽སྦྱིན་པ་དང་། ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་ལ་མཐུན་
པ་སྦྱིན་པ་དང་། མཐུན་པ་དེའི་གསོ་སྦྱོང་སྦྱིན་པ་དང་། སྦྱོན་མུ་སྟེགས་ཅན་ད་ལྟ་
དགེ་བསྟོན་གྱི་སྟོམ་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ལས་ཀྱི་གནས་པ་སྦྱིན་པ་དང་། སུ་
སྟེགས་ཅན་གྱི་གནས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྟོབ་སྟེ། ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ལ་
སྟོབ་སྦྱིན་པ་དང་། ལྷག་མ་དང་ལྷི་བའི་ཆོས་ཀྱི་མགུ་བ་སྦྱིན་པ་དང་། ཡང་གཞི་
ནས་བསྐྱང་བས་སྟོབ་མགུ་གཉིས་དང་། སྐྱར་ཡང་བསྐྱང་བའི་གཉིས་ཏེ་ལས་བཞི་

དང་། དགེ་སློང་དག་ལ་ལྟུང་བ་སྐྱོང་ན་བྱ་བ་ལས་འདུལ་བ་སྦྱིན་པ་དང་། དགེ་
སློང་སྦྱིན་པས་བྱས་པ་ལ་ལྟུང་བ་སྐྱོང་ན་མ་སྦྱིས་པའི་འདུལ་བ་སྦྱིན་པ་དང་།
སྦྱིས་པ་དང་བྱད་མེད་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་། མཚམས་ཆེ་ཆུང་
གཉིས་དགོལ་བ་དང་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་གཉིས་ཏེ། ནན་ཏུར་དངོས་གྱི་ལས་དང་།
ནན་ཏུར་བྱས་པ་ལ་བཟོད་པར་བྱ་བའི་ལས་དང་། དབྱུང་བ་གཉིས་ཏེ་རྟག་མ་
དབྱུང་བ་དང་། སྤྱ་བརྒྱུད་དབྱུང་བ་དག་སྟེ་ལས་སུམ་ཅུ་པོ་དེ་རྣམས་ལ་ནི་བརྫོད་
བ་གསུམ་མོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྦྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། སྦྱིར་སྤྲུགས་རྣམ་
པར་བཞག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་དོན་དུ་བརྫོད་པ་དང་། གཞན་དོན་དུ་བརྫོད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། །ལན་གཅིག་བརྫོད་པས་འགྲུབ་པ་དང་། ལན་
གསུམ་བརྫོད་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྟག་པོར་བྱ་བར་གསོལ་བ་ནི། **དྲཱ་ཀ་ལས།** འབྲས་བུ་ཆུང་བས་ལན་གཅིག་
བརྫོད་པས་འགྲུབ་པས་ལན་གསུམ་བརྫོད་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བའི་མཐོལ་བ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་ལྟུང་བ་བྱིན་
གིས་བརྒྱབ་པ་དང་། དགག་དབྱེ་དུས་ལས་ཡོལ་བར་འགྱུར་བ་ན་གོ་བར་བྱ་བ་
དང་། བསྐྱབ་པ་བརྫོད་པ་ཁས་སྐྱེད་པ་དང་། ཞག་བདུན་པའི་ཉི་མ་འདས་པ་
བརྫོད་པ་དང་སྟེ་དེ་རྣམས་ལན་གཅིག་བརྫོད་པའོ། །དེ་ལྟར་༼༥༩༩༩༽ན་

གཞུང་འདིས་ནི་ལྷག་པོར་བྱ་བ་གསོལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལན་གཅིག་བརྗོད་པ་དེ་
དག་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་དོན་གྱི་སྒྲགས་བརྗོད་པ་ཡང་བརྗོད་པ་གསུམ་མོ་
ཞེས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་རང་གི་དོན་དུ་དག་འདུན་ལ་ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་ནི་
བསྟན་པར་རྗོགས་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། སློ་མཁུ་སྦྱོན་པར་གསོལ་
བ་འདེབས་པ་ལ་སོགས་པ་འོ། །རང་གི་དོན་དུ་གང་ཟག་ལ་ལན་གསུམ་བརྗོད་
པ་ནི་ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་དང་ལྷུང་བྱེད་བཤགས་པ་ལ་
སོགས་པ་འོ། །

གཉིས་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་དང་། ལན་
གཅིག་བརྗོད་པ་འོ། །

གཞན་དོན་དུ་གང་ཟག་ལ་བརྗོད་པ་ལ་ནི་ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་སྟེ། **ཡུང་**
གཞི་ལས། འདུན་པ་དག་སྤོང་ལ་བརྗོད་ན་འདུག་སྟེ་ལན་གསུམ་བརྗོད་པར་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་དོན་དུ་དག་འདུན་ལ་བརྗོད་དོ་ཅིག་ལན་གཅིག་
བརྗོད་པ་སྟེ། **ཡུང་གཞི་ལས།** འདུན་པ་དག་འདུན་ལ་བརྗོད་ན་འགྲེངས་ཏེ་
ལན་གཅིག་བརྗོད་པར་གསུངས་པ་དང་། རབ་རྩ་འབྱིན་པའི་ཁྱབ་ལན་གཅིག་
བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ལྷག་པོར་མ་གཏོགས་པར་རང་གི་དོན་གྱི་སྒྲགས་བརྗོད་པ་ཡང་ངོ་སྟེ་བརྗོད་

པ་གསུམ་མོ། །འདུན་པ་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་གང་ཟག་ལ་
བརྗོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་བརྗོད་པ་གསུམ་མོ། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་དགོ་འདུན་ལ་
བརྗོད་པ་ནི་ལན་གཅིག་གིས་ཆོག་ཞེས་བྲགས་གྱིས་བསྟན་ཏེ་འདུན་པ་བརྗོད་
པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཏེ་དགོ་འདུན་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཏེ་དགོ་འདུན་ལ་བརྗོད་ན་
ནི་ལན་གཅིག་གོ།

གཉིས་པ་ནི།

ལྷག་པོར་གསོལ་བའི་སྤྲུགས་བརྗོད་པ་ཡང་གང་ཟག་གི་མདུན་དུ་ཅོག་ཤར་
འདུག་སྟེ་བྱའོ་ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་དང་། སྦྱོད་ལམ་ཡང་མི་འདྲའམ་སྟམ་
པའི་༼༥༩༩བ༽དོགས་པ་བསལ་ལོ། །རབ་ཏུ་འབྱིན་པར་དགོ་འདུན་ལ་ཁུ་བ་
ཡང་རབ་ཏུ་དབྱུང་བར་འདོད་པ་དེ་ཅོག་ཤར་འདུག་སྟེ། སྦྱེས་པ་ད་ལྟར་གྱི་ཆོ་
གས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ན་ཆོས་གོས་ལྟར་བཟེད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་
དང་། གསངས་ཏེ་སྟོན་པས་བར་ཆད་བྱི་བའི་སྐབས་མ་གཏོགས་པར་བསྟེན་
རྫོགས་ལེན་པ་པོ་དེ་ཡ་གྲུ་རྩ་བཏིང་བ་ལ་བཏིང་བ་གཉིས་གྱིས་གཟེར་ཏེ་འདུག་
པར་བྱའོ། **ཁྱིཀར།** འདིར་ཡ་གྲུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བོད་པ་ཡིན་པར་གཤམ་པར་བྱའོ་
ཞེས་སོ། །བྱད་མེད་ནི་ད་ལྟར་གྱི་ཆོ་གས་བསྟེན་རྫོགས་བྱེད་པ་ན། ཆོས་གོས་
ལྟར་བཟེད་བྱིན་གྱིས་སྐྱབ་པ་དང་། གསངས་ཏེ་སྟོན་པའི་སྐབས་མ་གཏོགས་
པར་སྟེན་ནང་ཆོངས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་སྒྲས་ནི་སྟན་འཇམ་པོ་དང་གཞན་ཡང་

བསྐྱེད། །དེ་ལ་ཅི་བདེར་འདུག་ཏུ་གཞུག་པ་ཡིན་གྱི། ཅོག་སྤར་འདུག་ཏུ་མི་
གཞུག་གོ། །དགེ་འདུན་ལས་གཞན་གང་ཟག་ལ་གཙོ་བོར་རག་ལས་པ་མ་ཡིན་
པ་ཉིད་ནི་གཉིས་ཏེ། དགེ་འདུན་ལ་གཙོ་ཆེར་རག་ལས་པ་དང་། དགེ་འདུན་
རྒྱུ་པ་ལ་རགས་ལས་པ་འོ། །དེ་དག་ལ་ནི་དགེ་འདུན་ལ་རང་དོན་གྱི་སྒྲགས་
བརྗོད་པས་དགེ་འདུན་གྱི་རྒྱན་པ་འི་མཐར་ཅོག་སྤར་འདུག་སྟེ་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །དགེ་འདུན་ལ་གཙོ་ཆེར་རག་པ་ནི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་གསོལ་བ་
འདེབས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ཡུལ་དགེ་འདུན་རྒྱུ་པ་ལ་རག་ལས་པ་ནི་ཁང་པ་
ཁང་ཆེན་གྱི་གནང་བ་སྦྱིན་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དགེ་འདུན་གྱི་
མཐར་ཅོག་སྤར་འདུག་སྟེ་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་གཞུང་འདིས་བསྟན་ཏོ། །གང་
ཟག་ལ་གཙོ་ཆེར་རག་ལས་པ་ནི་མཁན་པོ་དེ་གསོལ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། གང་ཟག་དེའི་
མདུན་དུ་ཅོག་སྤར་འདུག་སྟེ་བརྗོད་ཅིས་དོན་གྱི་གོ་བར་བྱའོ། །རབ་ཏུ་འབྱིན་
པར་ཁུ་བ་དང་། བྱང་དུ་འོང་བ་ཁུ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ནི། དགེ་
ཏུ་འདུན་ལ་སྒྲགས་བརྗོད་ན་བརྗོད་པ་པོ་སྟེ་འགྲེང་སྟེ་འདུད་པ་དང་
བཅས་པར་རོ། **ཁྲི་ཀར།** ཐལ་མོ་སྤྱར་བ་ཉིད་དང་མགོ་སྤྱད་པ་ཉིད་གྱིས་བརྗོད་
པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། **ལུང་ཁ་ཅིག་ལས།** གསངས་ཏེ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་དུ་འོང་
བ་ཁུ་བ་ནི། ས་ཐག་ཇི་ཙམ་དུ་བཀར་བའི་ལམ་གྱི་དབྱས་བར་ཆད་དེས་པའི་
གནས་དང་། ལས་གྱི་གནས་གྱི་བར་ནས་འགྲེངས་ཏེ་འདུད་པ་དང་བཅས་པའོ་

ཞེས་སོ། །ལྷུང་བཟེད་དང་ཚུལ་གོས་དང་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པའི་རྫས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་པ་ཡང་འགྲེང་སྟེ་བྱའོ། །མདུན་དུ་ཞེས་བྱུགས་གྱིས་འཐོབ་པོ། །དབྱུང་བ་
ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཚུལ་གོས་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་དུ་རུང་བར་བྱ་བ་ནི་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དག་སྟོང་གི་མདུན་དུ་འགྲེང་སྟེ་
བྱའོ། །རྫས་དེ་དག་སྟོང་གཉིས་ཀའི་ལག་པས་བཟུང་སྟེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དེ་
བྱའོ། །ལྷུང་བཟེད་དང་སྒྲུབ་བརྒྱབ་པ་ནི། དག་སྟོང་གཉིས་ཀའི་ལག་པ་གཡོན་
པར་བཞག་སྟེ། གཉིས་ཀའི་ལག་པ་གཡས་པས་སྟེང་ནས་བཀལ་ནས་སོ། །**ཁྱི་**
ཀ་ལས། སྒྲུབ་དབྱུང་བ་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་སོ། །ལྷུང་བཟེད་དབྱུང་བ་ནི་ལག་པ་
གཡས་པས་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ཁ་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱའོ། །སྟེང་ནས་བཀལ་སྟེ་མི་
བྱའོ། །དག་སྟོང་གི་ལག་གིས་བཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། གསེར་དདུལ་ལ་
སོགས་པ་རེག་རྒྱ་མི་རུང་བ་ཉིད་ལ་ནི་མདུན་དུ་བཞག་སྟེ་བརྒྱབ་པོ། །གསོལ་བ་
ལ་སོགས་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་འདུག་པ་ཉིད་གྱིས་བྱའོ། །སྟོང་ལམ་
གཞན་གྱིས་ནི་མི་བྱའོ། །བརྟན་པ་བྱུང་ན་ནི་སྟོང་ལམ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་གསོ་
སྟོང་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱའོ་ཞེས་ཁྱི་ཀ་ལས་སོ། །མགོན་པོ་མི་སྟོང་ན་འགོ་
བཞིན་དུ་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་བརྗོད་པའི་ཡུལ་དག་འདུན་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་ནི།

སྟོང་པའི་ཉ་མ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བརྗོད་པའི་ཡུལ་༼ ༥༤༧༽གང་ཟག་

གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་ནི་དུས་མ་ཡིན་པར་གྲོང་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་
བརྗོད་པའི་ཡུལ་དག་སྟོང་མེད་ན་དག་སྟོང་མའམ། དག་ཚུལ་ལ་བརྗོད་ཀྱང་
རུང་། བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་གཉིས་ལག་གཞན་ནི་ཡུལ་དག་འདུན་ནམ། གཅིག་
ཁོ་ན་ལ་མ་བརྟེན་པ་སྟེ་ཡུལ་དག་འདུན་ལ་ཡང་མ་བརྟེན་པའམ། ཡུལ་གང་
ཟག་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཆོས་གོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་
ཅམ་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ནི་གང་ཟག་དག་སྟོང་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་
དོ། །གང་ཟག་ཅེས་སྟོས་པས་ནི་བརྗོད་པའི་ཡུལ་དག་འདུན་དུ་འོངས་པ་མི་
དགོས་པར་བསྟན་རོ། །དག་སྟོང་ལ་ཞེས་པས་ནི་བརྗོད་པའི་ཡུལ་དག་ཚུལ་ལ་
སོགས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་རོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོ་འདིས་ནི་དག་སྟོང་གི་ཆོས་
གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་བྱིན་གྱིས་རྒྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དག་སྟོང་གཅིག་ལ་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དག་སྟོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་
ནི་དག་སྟོང་མ་གཅིག་ལ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ནི།

ཆོས་གོས་བྱིན་རྒྱབས་དབྱུང་བ་དང་། བྱིན་གྱིས་རྒྱབ་པ་ནི་ཉེ་བར་མི་གནས་ན་
རང་གི་ཡིད་གྱིས་རྣམ་པར་བརྟགས་པས་རུང་སྟེ། རང་གཅིག་ལུས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་པ་དང་དབྱུང་བ་འཆགས་སོ། །བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ནི་ཆོས་གོས་ཉེ་བར་
གནས་པ་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱའོ། །དབྱུང་བ་ལ་ནི་ཉེ་བར་གནས་པ་མི་

དགོས་པ་ཞེས་ཀྱི་གཤམ་སོ། །ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པའི་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་མ་
 ཡུང་ན་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་མི་འཆགས་སོ། །དམིགས་པས་ལ་ནི། དགོས་པ་མ་
 གྲོ་བ་ཤེད་ཤེད་ཅིང་ཆོས་གོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་བ་ནི་སྤྱོད་མ་མ་ཡུང་ཡང་བྱིན་མ་
 འཆགས་སོ། །རང་གཅིག་ཤུས་ཆོས་གོས་ལུང་བཟེད་དམ་གསོ་སྤྱོད་ལ་སོགས་
 པ་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་ན། བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་དང་། (༡༣༦) བོད་འདི་
 བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་བོ་སྤྲུལ་དུ་བསམ་པས་བརྒྱལ་ཅིང་། སྤགས་ཆིག་ཏུ་བརྗོད་པར་
 བྱོ། །

ལྷ་པ་ནི།

བཤགས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་དགོ་སྒྲིང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འདུ་བ་ཉིད་ན་སྒྲ་
གོས་ཕྲག་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ཉིད་དོ། །ཆོས་གོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལམ། སྒོ་
བ་སྦྱིན་པར་གསོལ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་དོན་དུ་སོགས་ལན་གསུམ་གང་ཟག་
ལ་ལམ། དགོ་འདུན་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ན་ལ་ལོ་ལོ་དེ་ཕྱག་བྱ་བ་དེའི་
འོས་པ་ཉིད་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ་ལོ། །དེ་ཡང་རང་གི་དོན་དུ་ཞེས་སྒྲོས་པའི་ཤུགས་
གྱིས་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བརྗོད་ན་ནི་ཕྱག་བྱ་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་བརྟན་ཏེ། དེའི་
དམིགས་བསལ་ནི། བདག་སང་ལྷུང་བཟེད་འབྲེལ་མེད་འབྲིམ་པར་འགྱུར་གྱི།
ཞེས་དགོ་འདུན་ལ་བརྗོད་པའི་ཆོན་གཞན་དོན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཡང་ཕྱག་
འཆོལ་དགོས་པར་ལུང་རྣམ་འབྲེད་དང་ཀར་ཤ་ལས་བཤད་དོ། །སྒྲགས་ལན་

གསུམ་ཞེས་སྒྲོས་པའི་བྲགས་ཀྱིས་སྒྲགས་ལན་གཅིག་རྫོང་པར་བྱེད་ན་ནི་ཕྱག་
བྱ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། དེའི་དམིགས་བསལ་ནི། སོ་སོར་བཤགས་པར་
བྱ་བ་མཐོལ་བའི་སྒྲགས་བརྫོང་པར་བྱེད་པ་ན་སྒྲགས་ལན་གཅིག་བརྫོང་པ་ཡིན་
ཡང་ཕྱག་འཆོལ་དགོས་པར་བམ་པོ་ལྟ་བུ་པ་ལས་བཤད་དོ། །སྐྱོན་དབང་
གིས་དགག་དབྱེ་ལན་གཅིག་བརྫོང་པ་ན་ཡང་ཡུལ་དེ་བསྐྱབ་པ་ཤུན་ན་ཕྱག་བྱ་
དགོས་སོ། །དེའི་འོས་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་སྒྲོས་པའི་བྲགས་ཀྱིས་ཕྱག་བྱ་བ་དེ་འོས་
ཉིད་མ་ཡིན་ན་ནི་ཕྱག་བྱ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། རང་བས་བསྐྱབ་པ་
གཞོན་པའམ་སྒྲུབ་པ་ཐོབ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་མདུན་དུ་ཆོས་གོས་བྱིན་
བྱིས་བྱིས་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོན་ཕྱག་བྱ་མི་དགོས་པའོ། །གསངས་ཏེ་
སྐྱོན་པར་ཡང་ཕྱག་བྱ་སྟེའོ། །བསྐྱོན་རྫོགས་བྱ་བའི་གང་ཟག་ལ་སྒྲུམ་སྒྱུར་
བསྐྱོན་པས་སྒྲུམ་སྒྱུར་དང་བཅས་པ་ཉིད་ན་བདག་ཉིད་༼༥༥༽བསྐྱོན་པར་
རྫོགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་འདུས་པ་ལ་ཡང་ཕྱག་བྱའོ། །བསྐྱོན་རྫོགས་བྱ་བའི་
བྱིར་འདུས་པའི་དང་པོར་དག་སྒྲོང་རེ་རེ་ལ་ཕྱག་གསུམ་གསུམ་མོ། །ཐལ་མོ་
སྒྱུར་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་དེའི་དོན་ཉིད་དུ་སྟེ། གང་ཟག་དེའི་རང་གི་དོན་
ཉིད་དུ་བརྫོང་ན་ཐལ་མོ་སྒྱུར་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་པའོ། །གང་ཟག་དེའི་དོན་དུ་བརྫོང་
པ་ནི། རབ་ཏུ་དབྱུང་བར་ཞུ་བ་དང་། མཁན་པོར་གསོལ་བ་དང་། བསྐྱོན་པར་
རྫོགས་པར་གསོལ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་གང་ཟག་དེའི་རང་གི་དོན་ཉིད་དུ་བརྫོང་

ན་འདུས་པའི་དག་འདུན་ལ་བརྟེན་པའམ། གང་ཟག་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ན་
ཡང་རུང་སྟེ། གང་ཟག་དེས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་ཉིད་དོ། །སྟོབ་འདུས་འདས་པ་
བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཉི་མ་བརྟེན་པ་ལ་གང་ཟག་དེས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་ཉིད་དོ། །

དུག་པ་ནི།

གལ་ཏེ་ཚོས་གོས་བྱིས་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་གིས་རང་གི་དོན་
དུ་གང་ཟག་ལ་སྒྲགས་བརྟེན་ན། ཡུལ་གང་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་གང་ཟག་
དེས་མཇུག་དུ་ཐབས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྟེན་དེ། བྱོད་བྱིས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ནི་དོན་དེ་
བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །ཐབས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྟེན་པ་དེའི་རྗེས་
ལ་གཅིག་གོས་བྱིས་ལེགས་སོ། །ཞེས་སོ། །

བདུན་པ་ལ། བསྐྱོལ་ས་སྟོན་འགོ་སྦྱར་བསྟན་དང་། །ལས་བརྟེན་མཇུག་སྦྱད་
བརྟེན་པ་བསྟན། །མཚམས་གཉིས་ཅི་ལྟར་སྦྱོད་ཚུལ་བསྟན། །ལས་ནམས་འདུ་
རྗེས་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བསྐྱོལ་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ཚོས་དུག་སྟེ། འདུན་པ་སྟེ་ཆགས་
པ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་ལྷག་དང་། འཛིགས་པས་འགོ་བ་དང་བྲལ་བ་དོན་
གང་གི་བྱིར་བསྐྱོལ་བ་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་མ་བྱས་པ་བྱན་པར་
རུས་པ་ནི། དཔེར་ན་སྤྲ་བརྒྱུད་བཏིང་བ་དང་མ་བཏིང་བ་བྱན་རུས་པ་ལྟ་
བུའོ། །དེ་ཡང་སྟོབ་བྱིས་༼༡༥༩༽ནས་སྟོབ་བྱས་ཏེ་ལས་ཐམས་ཅད་བྱ་བ་

ལ་བསྐྱོའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གསོལ་གཉིས་དང་གསོལ་བཞིའི་ལས་བྱས་པ་ཉིད་ན་ལས་བྱས་པ་བརྟན་
བར་གནས་པ་སྟེ་ལས་ཀྱི་མཇུག་སྟུང་བཟོད་པར་བྱའོ། །གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་
པ་ལ་ནི་ཆོ་ག་འདི་མེད་དེ་གསོལ་བ་ནི་གོ་བར་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི།

མཚམས་གཙོད་པ་རྩོམ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ནི་མཚམས་པོ་ཆེ་བཅད་ཟིན་པའི་
ནང་དུ་དགོ་འདུན་མེད་ན་མཚམས་འཛིག་པ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་གཤམ་པར་
བྱའོ། །དཔེར་ན་མཚམས་པོ་ཆེ་བཅད་ཟིན་པ་འཛིག་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོ་སྟོང་
མཚམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་ན་གནས་པས་བསྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་འདྲ་བར་
མཚམས་བཅད་པར་བྱེད་པ་ན་ཡང་ཕྱོགས་བཞིའི་མཚན་མ་བརྟན་པོའི་ས་
ཁོངས་ཀྱི་བྱིར་རོལ་ན་འདུག་ནས་བཅད་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཕྱོགས་བཞིའི་མཚན་མ་
བརྟན་པོའི་ས་ཁོངས་སུ་དགོ་སྟོང་རྣམས་འདུག་སྟེ་མཚམས་གཙོད་དགོས་
སོ། །དེ་ནས་ཆོ་ག་གཅིག་གིས་མཚམས་པོ་ཆེ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་པ་གཉིས་ཀ་
གཙོད་ན་མཚམས་པོ་ཆེར་འགྱུར་བའི་ས་གཞིའི་སྟེང་ན་འདུག་པའི་དགོ་འདུན་
རྣམས་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་བ་བཅད་དུ་མི་རུང་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་བར་འགྱུར་
བའི་ས་གཞིའི་སྟེང་ན་འདུག་པའི་དགོ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཚམས་པོ་ཆེ་

བཅད་དུ་མི་རུང་བས། མཚམས་དེ་གཉིས་སོ་སོ་རང་རང་གི་སྤྱོད་པ་བཞིའི་
མཚན་མ་བརྟན་པོའི་ས་ཁོངས་སུ་དགེ་འདུན་སྡེ་ཚན་གཉིས་སོ་སོར་བཀོད་ནས་
མཚམས་དེ་གཉིས་གཅོད་པ་སྟེ། **ཡུང་གཞི་ལས།** མཚམས་གཉིས་ཀར་དགེ་
འདུན་བཀོད་དེ། དགེ་སློང་ལས་བྱེད་པས་མཚམས་གཉིས་ཀར་གྱིང་
ངམ། དབྱུག་པ་འམ། སེག་གམ། རེ་ལྗེས་མནན་ཏེ་གསོལ་བ་བྱས་ཏེ་ལས་བྱའོ་
ཞེས་གསུངས་ལ། ཀར་གྱི་ལས་ཀྱང་ངོ་། །མཚམས་(༥༥༥བ)བཅད་ཟེན་པ་
བསྐྱུང་བ་དང་འདྲ་བའི་དམིགས་བསལ་ནི་མཚམས་པོ་ཆེའི་ཁོངས་ན་ཡོད་པའི་
དགྲིལ་འཁོར་པ་འཛིག་པ་བསྐྱུང་བ་ནི་དགེ་སློང་མཚམས་པོ་ཆེ་ན་གནས་པས་
ཀྱང་འགྲུབ་མོད་ཀྱི། དགྲིལ་འཁོར་པ་གཅོད་པ་ནི་དགེ་སློང་མཚམས་པོ་ཆེ་ན་
གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་སྟེ། དགྲིལ་འཁོར་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱོད་པ་
བཞིའི་མཚན་མ་བརྟན་པོའི་ས་ཁོངས་སུ་དགེ་སློང་རྣམས་འདུག་སྟེ། དགྲིལ་
འཁོར་པ་བཅད་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ལ། འདུ་སྐབས་རྗེས་སུ་བསྐྱུབ་པ་དངོས། །ཞར་ལས་དབྱུང་བ་བརྗོད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

དགེ་འདུན་སྡེ་དབང་བྱེད་པས་གཞི་བརྟུང་བ་དང་། ཅིའི་ཕྱིར་གཞི་བརྟུང་ཞེས་
འདྲི་བ་ལ་གསོ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པ་རྗེས་སུ་བསྐྱུབ་པ་དག་གིས་བསྐྱུ་བར་
བྱ་བ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །སྡེ་དབང་བྱེད་པ་དེས་བསྐྱུ་བྱ་དགེ་སློང་དེ་དག་གི་དོན་དུ་

སྟན་བཤམ་མོ། །ལག་གི་སྒྲ་སྒྲ་བརྒྱུད་གདིང་བར་བསྐྱོས་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱོས་པའི་བྱ་
བ་དེའི་དོན་ཉིད་ལ་སྟན་བཤམ་པ་སོགས་དགེ་འདུན་བསྐྱུ་བའི་བྱ་བ་བསྐྱུ་བ་པ་
ནི་གང་ཟག་ལག་གི་སྒྲ་ལྟ་བུ་བསྐྱོས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གིང་བྱུང་ལ་སོགས་འདུག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་རྒན་རིམ་དུ་བསྐྱོ་བར་
བྱའོ། །གནས་མལ་ལ་སོགས་པ་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ལ་ནི་ལེན་པོས་གང་འདོད་པ་དེ་
མཆོག་ཉིད་དུ་བཞག་གི། །དངོས་པོ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདུ་བ་དང་ཕྱག་བྱ་བ་
དང་མཐུན་དུ་འགོ་བ་ལ་ནི་རྒན་རིམ་ཁོ་ནས་བཞག་གི། །འདོད་པས་ནི་མི་བཞག་
གོ། །ལས་སྦྱིར་བསྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལས་མྱོང་མི་བྱ་དམིགས་བསལ་བཅས། །མཚམས་ཐ་དད་བརྟེན་
བསྐྱབ་བྱ་བསྟན། །དཀོན་མཆོག་ཆོ་གའི་བྱུང་པར་བརྟེན། །ལས་ཉིད་འཆགས་
དུས་ཞར་བྱུང་བསྟན། །ལས་བྱེད་དོགས་གཅིད་དོན་གཞན་བརྟེན། །འདུས་
༼༥༥༩༽ལས་ལས་མྱོང་དགོས་ཆད་བབྱུང་། །ཆོ་གའི་དམིགས་བསལ་དོགས་
གཅིད་བརྟེན། །དང་པོ་ནི།

དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པའི་ལྷག་མ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱོ་བ་ལས་བྱུང་བའི་
ལྷུང་བ་དེ་བཤགས་པ་དང་། བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པས་བྱིར་མ་བཅོས་པས་གསོལ་
བ་དང་། བརྟེན་པའི་ལས་དགེ་འདུན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་མི་

བྱའོ། **ཁྲི་ཀ་ལས།** དེ་སྤྱིང་བར་བྱེད་ན་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །དགོ་འདུན་དེ་
དག་ལ་ཡང་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འཇམ་ཞེ་ན། གསོ་
སྤྱིང་དང་དགག་དབྱེད་གཉིས་མ་གཏོགས་སོ་ཞེས་སོ། །**ལུང་རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་པ་**
ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གསོ་སྤྱིང་དང་དགག་དབྱེད་གཉིས་མ་གྱི་སྤྱིང་བར་བྱ་རུང་རོ་ཞེས་
ཟེར་བ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། མི་མཐུན་པ་ཡིན་ན་ཚུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འབྲ་
བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། དེའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་སྟེ་མདོ་རྩ་བའི་རྗེས་སུ་
འབྲང་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དགོ་འདུན་ནམ་གང་ཟག་མཚམས་གཞན་ན་གནས་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ཁ་སྤྱོད་ལ་
སོགས་པའི་ཚོགས་རྣམ་བཞག་གང་གི་ཡན་ལག་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དྲིན་ལེན་
ལ་སོགས་པ་བྱས་ཀྱང་མ་བྱས་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཚམས་གཞན་ན་
གནས་པ་ལ་ཡང་རོ་ཞེས་པ་ནི་འདྲིའི་དམིགས་བསམ་ལ་ཡིན་ནོ། །མཚམས་གཞན་
དེར་འདུན་པ་དང་། ཡོངས་དག་ལེན་པ་བོ་དེ་སོང་ན་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་ཡན་
ལག་འདུན་པ་དང་། ཡོངས་དག་སྒྲངས་པ་དེ་ཉམས་སོ་སྟེ་ཞིག་པའོ། **ཁྲི་ཀ་**
ལས། དེ་དག་སྒྲངས་ནས་དགོ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་མ་བརྗོད་པར་མཚམས་གཞན་
དུ་སོང་ན་དེ་དག་ཉམས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེས་འཛིགས་པས་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་
ནས་ཁྱེར་ཏེ་འོངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྐར་སྟོན་པའི་དམིགས་བསམ་ལ་

ཡིན་ནོ། །**ཏྭ་ཨ་ཡ་བཤེད་གེ་འདུན་གྱི་གངས་གྱི་ཁ་སྐྱོང་བྱེད་པ་དང་།** དབྱར་གནས་པར་ཁས་ལེན་པ་ན། **རྟོ་ཀ་ལས།** མཚམས་གཅིག་རྟུ་རྒྱུང་པ་ཡ་གཅིག་བཞག་ལ། མཚམས་གཅིག་རྟུ་ཡ་གཅིག་བཞག་ན་མཚམས་གཉིས་ཀར་གནས་པ་ཉིད་དོ། །ཡུར་བ་གཅིག་གི་པ་རོལ་ཚུ་རོལ་ན་དགེ་འདུན་སྡེ་གཉིས་ལས་བྱེད་དེ། དགེ་སྐྱོང་གངས་སུ་གཅིག་གིས་མ་ཚང་ན་དགེ་སྐྱོང་གཅིག་གི་ཡུར་བའི་པ་རོལ་ཚུ་རོལ་དུ་རྒྱུང་པ་ཡ་རེ་བཞག་ན་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་གྱི་གངས་སུ་རྒྱུང་ཅས་འགྲེལ་རྒྱུང་ལས་སོ། །གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མའི་མཚམས་ཐམས་ཅད་འོན་པའི་ཤིང་ངམ། རེ་ལྷེ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་ལ་དགེ་སྐྱོང་གནས་ན་མཚམས་ཇི་ཅམ་འོན་པ་དེ་དག་རྟུ་གནས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་སྡེ་མར་སྦྱར་རྟེ། མཚམས་ཇི་སྟེད་འོན་པ་དེ་དག་གིས་དགེ་འདུན་གྱི་གངས་གྱི་ཁ་སྐྱོང་དུ་རྒྱུང་ཞིང་། མཚམས་ཇི་སྟེད་འོན་པ་དེ་དག་རྟུ་དབྱར་གནས་པར་ཁས་བླང་དུ་རྒྱུང་ཞེས་བསྟན་རྟེ། །འདི་ནི་**ཡུང་གླེང་གཞི་ལས།** བཙུན་པ་ལས་བབྱིད་པ་གཅིག་གིས་ལས་གྱི་ཆོག་གཅིག་གིས་གནས་གཞིར་སྡེ་བཞི་ལ་ལས་བབྱིར་རྒྱུང་ངམ། ལྷ་པ་ལི་རྒྱུང་སྟེ། གནས་གཞིར་དགེ་སྐྱོང་གསུམ་གསུམ་གནས་ལ། དེར་གསོལ་བ་བྱེད་པའི་དགེ་སྐྱོང་གིས་གནས་གཞིའི་མཚམས་སུ་སབ་མོའང་། རེ་ལྷེ་འམ། ཁྲིའམ། གཞན་གང་ཡང་རྒྱུང་བ་དེས་མཐོན་རྟེ། དེའི་སྟེང་དུ་འདུག་ནས་ལས་བྱའོ། །ལས་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་དེ་དག་གི་གངས་སུ་བསྐྱོང་བའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། **ཡུང་ལུ་བ་**

ལས། དག་སྤོང་གིས་གནས་གཞིར་དབྱར་ཚུལ་དུ་ཞུགས་པར་འགྱུར་བ་མཆིས་སམ། ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་དག་སྤོང་དེས་གནས་གཞིའི་མཚམས་སུ་གྱིང་ངམ། དེ་ལྟེན་མཐུན་ཏེ་དབྱར་ཚུལ་དུ་ཞུགས་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཅིག་ཏུ་རྒྱུ་པ་ཡ་༼༥༥༥༽གཅིག་གམ། ཐམས་ཅད་ནོན་པ་ལ་གནས་ན་དེས་གནས་དུ་མར་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་ནི་གནས་དུ་མར་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤངས་པ་འཆགས་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟར་དག་སྤོང་གཅིག་གིས་གནས་དུ་མར་དབྱར་ཁས་སྤངས་ན་གནས་མལ་གྱི་སྐལ་བ་ནི། གཙུག་ལག་ཁང་དེ་དེ་ནས་དེ་དེ་སྤངས་ཏེ་དུ་མ་ནོན་པར་རིགས་པ་ཉིད་དོ། །གནས་དུ་མར་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤངས་བ་དེས་ཅི་དགར་གནས་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཀླུ་བ་ནི་མི་མཐུན་བ་བྱེད་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། **རྒྱ་ཀ་ལས།** མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་བ་བྱེད་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་དང་མཐུན་པར། **ལུང་སྤྱོད་གཞི་**

ལས། མཚམས་གྱི་ནང་ན་ཀླུ་བ་བཞུགས་བཞིན་དུ་དེ་མ་འདུས་པར་ལས་བགྱིར་རུང་ངམ། ལུ་པ་ལི་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཕྱིར་བསྐྱོག་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཕྱིར་བསྐྱོག་འཆགས་པའི་ལུང་གཏན་ནས་མི་སྣང་ངོ་། །ཀླུ་བ་ནི་དག་འདུན་གྱི་གངས་ཀྱི་ཁ་སྤོང་བར་བྱེད་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་དཀོན་མཆོག་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ། །ལས་དེ་བྱ་བ་སྟེ་ད་ལྟར་གྱི་ཆོ་གས་བསྟེན་རྗེས་

བྱས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཆོ་ག་ལས་མ་ཡིན་པས་བྱས་ན་མི་འཆགས་སོ་ཞེས་པ་འདི་ནི།

ལུང་ལྷ་བ་ལས། བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བགྱི་བ་ལ་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་
མི་བགྱིད་ན་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཞེས་བགྱིའམ། མ་རྫོགས་པ་ཞེས་བགྱི། བསྟེན་
པར་མ་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བསྟེན་རྫོགས་བྱ་བ་ལ་གསུངས་ཀྱང་དེ་དང་
མཚུངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ཏེ་སྦྱིར་མདོ་འདི་བྱས་སོ། །བསྟེན་པར་རྫོགས་
པར་བྱ་བ་ནི་སྦྱིར་བཏང་ལ་ལས་དེས་བྱས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། ལས་མ་ཡིན་པས་
ཀྱང་ཆགས་ཏེ་རྩྱུར་ཤོག་དང་། སྦྱབས་འགྲོ་ཁས་སྤངས་ཀྱི་བསྟེན་རྫོགས་ལྟ་
བུའོ། །སྔ་བརྒྱུད་དབྱུང་། (༥༥༧) །བ་དང་རུང་ཁང་བཅད་པ་ནི་ལས་དེས་བྱ་བ་
ཡང་ཡིན་ལ། ལས་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་འབྲུབ་བོ། །མཚམས་དགོལ་བ་དང་གི་
བའི་ཡོ་བྱད་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི།

གསོལ་བ་འཇམ་བཞེད་པའི་ཆོག་པལ་ཆེར་བྱས་པ་སྟེ་སུམ་གཉིས་བྱས་པ་ནིད་
ན་ལས་བྱས་པ་ནིད་དོ་ཞེས་པ་འདི་ནི་ལུང་ལས་མཚམས་གཙོད་པ་ལ་གསུངས་
ཀྱང་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པས་སྦྱིར་མདོ་འདི་བྱས་སོ། །དེ་ཡང་**ལུང་གླིང་**
གཞི་ལས། བཅུན་པ་དག་སྟོང་གིས་མཚམས་བཅད་བཞིན་པའི་ཆོ་ན་ལས་བྱས་
པའི་དག་སྟོང་གུམ་སྟེ་ཆེའི་དུས་བགྱིས་ན་མཚམས་བཀུམ་པ་ཞེས་བགྱིའམ། མ་
བཀུམ་པ་ཞེས་བགྱི། མཚན་མ་རྣམས་བཞེད་ལ་ལས་ཀྱང་མང་དུ་བྱས་ན་

མཚམས་བཅད་པ་ཞེས་བྱའོ། །བསྐྱོག་པ་ནི་མ་བཅད་པའོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །གསོལ་བཞིའི་ལས་ལ་ཚོག་ཚོག་བཞི་ཡོད་དེ། ཚོག་འོག་མ་མེད་པ་ནི་
བརྗོད་པ་གསུམ་པ་སྟེ། བརྗོད་པ་གསུམ་པ་དེ་པལ་ཆེར་བྱས་པ་ལ་ལས་
འཆགས་པའོ། །མཚམས་གཅིད་པའི་སྐབས་སུ་ནི་སྟོགས་བཞིའི་མཚན་མ་དག་
མ་བརྗོད་པ་ཉིད་ན་ཚོག་པལ་ཆེར་བྱས་ཀྱང་མ་བཅད་པ་ཡིན་ལོ། །

ལྷ་པ་ནི།

དེ་དག་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྤར་བསྟན་ན། དེའི་དམིགས་བསལ་
ནི། སྟོབ་བྱེད་པས་ནི་ཚངས་པར་སྟོད་པ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པའི་སྟོམ་པ་ལས་
གཞན་པའི་ལས་བྱས་པ་ཉིད་ན་བྱས་པ་ཉིད་དོ། །**དག་སྟོང་བམ་ཟེའི་བུ་མོ་ལྷ་**
བུས་ཞུས་པ་ལས། སྟོབ་སྟྱན་པས་དག་སྟོང་གནས་ནས་འབྱིན་པར་བགྱིད་ན།
གནས་ནས་སྤང་བར་བརྗོད་པར་བགྱིདམ། ཉེ་བར་གནས་པའི་སྟོམ་པ་མ་
གཏོགས་པར་ལས་ཐམས་ཅད་བྱས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། **ལྷ་**

ཀ་ལས། དེ་ནི་དཔེ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། དག་འདུན་ལྷ་ག་མ་བྱིར་འཆོས་པའི་སྟོད་པ་
ལ་གནས་པ་(༥༥༧ན)པ་གཞན་དག་ལ་ཡང་ཚོག་འདི་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་
སོ། །དེ་ཡང་དག་འདུན་གྱི་གངས་ནི་གཞན་གྱིས་ཆང་ལ། ལས་བྱེད་པ་པོས་
རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མེད་ན་སྟོབ་བྱེད་པས་ལས་མཁན་བྱས་ན་ཆངས་སྟོད་
ཉེར་གནས་མ་གཏོགས་པའི་ལས་ནི་ཉེས་མེད་འཆགས་ལ། ཆངས་སྟོད་ཉེར་

གནས་སྦྱོན་པའི་ལས་ནི་ཉེས་བཅས་འཆགས་ཀྱི། ཉེས་མེད་མི་འཆགས་པར་
བཅས་པའོ། །དེ་ཡང་ཚངས་སྦྱོང་ཉེར་གནས་ནི་རྒྱད་སྟོང་དུ་རུང་བའི་སྟོན་ས་
རྒྱད་དག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ལས་བྱེད་པ་རྒྱད་མ་དག་ན་རྒྱ་འབྲས་རྗེས་སུ་མི་
མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་སྟོང་སྦྱོན་པས་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་བཏོན་པ་ཡང་
བྱས་པ་ཉིད་དོ། །དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་ནི། ཡུལ་དང་རྟེན་
བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོང་བར་མི་འོས་ན་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་མི་
འཆགས་ཏེ། དཔེར་ན་དེ་དག་གིས་གསོལ་བའི་ལས་མི་འཆགས་པ་དང་
འདྲའོ། །དབྱེན་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་འདི་ལ་ཡུལ་རྟེན་མཚན་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ནི་
དབྱེན་འཆགས་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ། **།གཏམ་གྱི་གཞི་ལས།** དགེ་སྟོང་ཁོ་
ནས་དགེ་སྟོང་གི་དགེ་འདུན་འབྱེད་པར་འགྱུར་གྱི། དགེ་སྟོང་མས་ཀྱང་མི་
འགྱུར། དགེ་སྟོང་མ་ཁོ་ནས་དགེ་སྟོང་མའི་དགེ་འདུན་འབྱེད་པར་འགྱུར་
གྱི། དགེ་སྟོང་གིས་ཀྱང་མི་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་སོ། །བཞད་གད་ཀྱི་དངོས་པོ་
སྟེ་ཀྱུ་རེ་བྱ་བའི་བསམ་པས་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་**དགེ་སྟོང་བམ་ཟེའི་བུ་མོ་ལྷ་**
ལུས་ཞུས་པ་ལས། དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པར་མ་ཟད་
གྱི། སྡགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་འདུལ་བའི་ཆོག་གང་གིར་ཡང་
ཡན་ལག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ། །དབྱེན་གྱི་ལས་དང་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་ལས་མི་
འཆགས་པར་ཤེས་བཞིན་དུ་མི་འཆགས་པའི་སྟོས་དབྱེན་དང་། །༥༩༧།གནས་

ནས་འབྱེན་པ་དག་ནི་དབྱེན་གྱི་ཚྭ་གས་ཀྱི་སྒྲོམ་པོའོ། །དབྱེན་བྱས་པའི་ཡུལ་
དག་འདུན་དུ་མ་གྱུར་ཏམ། གནས་ནས་འབྱེན་པ་པོ་དག་འདུན་དུ་མ་གྱུར་པ་
ཉིད་ཀྱིས་དབྱེན་བྱེད་དམ། གནས་ནས་འབྱེན་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །འདི་ནི་ཅི་ད་
མོའི་རྣམ་པ་ཡིན་གྱི། རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པའི་རྣམ་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བཙུག་མ་
ཡིན་པའི་ཚྭ་གས་སུ་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཐ་དད་པར་གནས་པ་དག་གིས་ནི་སོ་སོ་རང་
རང་གི་ལས་ནི་འཆགས་སོ་ཞེས་འོག་ནས་སྟོན་ཏོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ལས་ཀྱི་
ཁ་སྐྱོང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པ་མཆོམས་མེད་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་བཞི་
ཡན་ཆད་ཀྱི་ཚྭ་གས་ཀྱིས་གསོལ་བ་དང་བརྗོད་པ་དག་ནི་ལས་བྱས་པ་ཉིད་མ་
ཡིན་ནོ། །

དུག་པ་ནི།

རྟག་མའི་འབྱུང་བ་ལ་དག་སྟོང་ཉི་ཤུ་གངས་ཆང་བའམ། སྔ་བརྒྱུད་དབྱུང་བ་
ལ་དག་སྟོང་བཞིའི་གངས་ཆང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། རང་གི་དག་འདུན་གྱི་གངས་ཆང་བ་
དག་གི་ཁ་སྐྱོང་བར་འོས་པའི་དག་འདུན་གྱིས་ལས་དེ་མ་བློས་ཏེ་ཉམས་སུ་བྱུང་
བ་མ་གྱུབ་པ་ཉིད་ན་ལས་དེ་བྱས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །རྟག་མ་དབྱུང་བ་ལ་དག་
སྟོང་ཉི་ཤུ་ཆང་ཡང་ལས་བྱེད་པའི་ཆོ་གལ་ན་གཉིད་ཡུར་ཏེ། གསོལ་བའི་ལས་
མ་བློས་ན་དག་འདུན་གྱི་གངས་མ་ཆང་བ་དང་འདྲ་སྟེ་ལས་སུ་མི་རུང་ངོ་། །ལས་
ཀྱི་ཆོག་ཐམས་ཅད་མྱོང་དགོས་སམ་ཞེན། དག་འདུན་གྱིས་གསོལ་བ་བློས་ན་

ཉམས་སུ་མྱོང་བ་སྟེ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་སྟེ། ལྷག་མ་དབྱུང་བ་ལ་གསོལ་བ་ཐོས་
པས་བརྗོད་བ་བྱ་བའི་ཆོ་ག་ཉིད་ལོག་པས་མ་ཐོས་ཀྱང་ལས་སུ་རུང་ངོ་། །**བྲམ་**
ཟེའི་བུ་མོས་ཞུས་པ་ལས། དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ག་ཉིད་ལོག་པས་དགོ་སྟོང་
སྤངས་ན་སྤངས་པ་ཞེས་བགྱིའམ། དེས་གསོལ་བ་བྱས་ནས་ཉལ་ཏེ་སྤངས་ན་
སྤངས་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

བདུན་པ་ནི།

རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའམ། ༼༥༧༠ན༽དག་བཙོམ་པར་འཕྲལ་དུ་འགྱུར་བའམ།
རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་བྱིས་ནས་བྱིར་དབྱུང་
བའི་སྐབས་མི་རྟེན་ན་མངགས་པ་ནི་ཕྱིན་པ་སྟེ། འདྲ་བས་ཤེས་པ་ནི་ལེན་པ་པོ་
དང་འདྲ་བ་སྟེ་ལེན་པ་པོའི་དངོས་པོ་འཕྲིན་པ་དེས་རྗེས་སྒྲོས་ལ་སོགས་པ་བྱ་
བས་རབ་ཏུ་འབྱིན་དུ་འཇུག་པ་ནི་ཆོ་ག་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མངགས་པ་དེས་
རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དེའི་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བ་ནམས་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །བསྐྱབ་པ་
ལེན་པ་པོ་བྱད་མེད་ལ་ཕྱིན་པ་པོ་དེ་ནི་བྱད་མེད་དང་སྐྱེས་པས་ཀྱང་ངོ་། །བསྐྱབ་
པ་ལེན་པ་པོ་སྐྱེས་པ་ལ་ནི་ཕྱིན་པ་དེ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནས་སོ། །རབ་བྱུང་དང་མཁན་
པོར་གསོལ་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་ཁས་སྤངས་པ་དག་བསྐྱབ་པ་ལེན་པ་པོ་དེའི་
མིང་ཁོ་ནས་སོ། །

མངགས་པ་དང་འདྲ་བས་ཞེས་སོགས་སྒྲོས་ན་མངགས་པས་རབ་ཏུ་དབྱུང་བ་

དེ་ཁོ་ནར་ཟད་དམ་ཞེ་ན། བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་མན་ཆད་རབ་ཏུ་དབྱུང་བ་གོང་
མ་དགེ་ཚུལ་པ་མ་དང་། དགེ་སློང་མའི་བསྐྱབ་པ་སྦྱིན་པ་དང་། ཆངས་སྦྱིད་ཉེར་
གནས་སྦྱིན་པ་ཡང་འཕྲིན་གྱིས་བྱར་རུང་ངོ་། །བདག་ལ་བསྐྱབ་པ་མ་སྦྱིན་ཅིག་
ཅེས་སམ། བདག་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་མ་བྱ་ཞིག་ཅེས་བསྐྱབ་པ་མི་འོད་ན་
ཆོ་ག་བྱས་ཀྱང་བྱིན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །གསོལ་བ་བྱས་ཟིན་ནས་མི་འོད་ན་ནི་
མི་འོད་པ་དེ་ལ་སྤར་གསོལ་བའི་ལས་བྱས་པ་དེ་ཡང་ཉམས་སོ། །

ཆོ་ག་ལས་འདས་ན་ལས་མི་འཆགས་སོ་ཞེས་སྟོས་ན། བསྐྱོ་བའི་ལས་ཀྱི་ཆོ་
ག་གང་ཞེ་ན། སྤར་གཞམས་ཏེ་བསྐྱོ་བ་ཉིད་ནི་བསྐྱོ་བའི་ལས་འཆགས་པ་ལ་
ངེས་བཟུང་དུ་དགོས་པའི་ཆོ་ག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྤར་གཞམས་ཏེ་བསྐྱོ་བ་
མ་བྱས་ན་བསྐྱོ་བའི་ལས་མི་འཆགས་སོ། །གནས་ནས་དབྱུང་བ་ལ་ཡང་སྤར་
གཞམས་ཏེ་བསྐྱོ་བ་ཉིད་ཆོ་ག་ཡིན་ཏེ། སྤར་སྟོས་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྤར་
༼༥༠བ༽གཞམས་ཏེ་བསྐྱོ་བ་མ་བྱས་ན་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་ལས་མི་

འཆགས་སོ། །དགོངས་སུ་གསོལ། །གསན་དུ་གསོལ། །སེམས་སྤྲུལ་
ཤིག །ཁྱོད་ཉོན་ཅིག །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་པ་རོལ་གྱིས་སེམས་གཏད་
པ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པ་མི་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །དེས་ན་པ་རོལ་བོས་སེམས་གཏད་ན་ཡང་དགོངས་སུ་གསོལ་ལ་སོགས་པ་
མ་བརྟོན་ན་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་ངོ། །གསོལ་བ་འཕམ་བརྟོན་པའི་ཆོག་དོན་གྱི་

སྐབས་དག་གི་ཆིག་སྒྲ་ཕྱི་ལོ་རིམ་འབྲུགས་པས་ནི་དོན་གོ་བར་བྱེད་ནུས་ན་
ལས་མི་འཆགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། **འྲི་ཀ་ལས།** དེ་ཡང་ཆིག་སྒྲ་ཕྱི་ལོ་འབྲུགས་
པས་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་མི་འཆགས་སོ་ཞེས་སོ། །དགོངས་གསོལ་མེད་
པ་དང་། གོ་རིམ་འབྲུགས་པ་དེ་ནི་མི་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །བྱས་ན་ཉེས་བྱས་
སོ། །སྐྱེས་པ་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་མཆོན་གཞན་ལ་བརྟེན་པས་
ནི་ལས་མི་འཆགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །དགེ་སློང་དང་དགེ་
སློང་མ་ཉིད་དག་གི་ལས་ཀྱི་ཆོ་གས་པན་ཚུན་གཞན་བྱེད་པས་ལས་མི་འཆགས་
པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ། **ལུང་སྐལ་བྱ་ལས།** བཅུན་པ་དགེ་ཚུལ་དགེ་སློང་མའི་
ལས་ཀྱིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བགྱིད་ན། བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཞེས་
བགྱིད་མ། ཉེ་བ་འཁོར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བསྟེན་པར་རྫོགས་
པར་བྱེད་པ་དག་ལ་ནི་འགལ་ཆབས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ལ། **འྲི་ཀ་**
ལས། དགེ་སློང་གི་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་དགེ་སློང་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་པར་གཤམ་པར་
བྱའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དགེ་སློང་མའི་ལས་ཀྱིས་དགེ་ཚུལ་དུ་བསྐྱབ་པ་ནི། **འྲི་ཀ་**
ལས། ཆོ་ག་ཉམས་པ་མེད་ཅིང་ལྷག་པ་དག་གིས་ནི་མ་བྱས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་སོ། །དགེ་སློང་གི་ལས་ཀྱིས་དགེ་སློང་མ་བསྐྱབ་པ་ནི། **འྲི་ཀ་ལས་ལུང་སྐལ་**
༼༥༧༽ནོ་ཆོགས་ཁུངས་སུ་བྱངས་ཏེ་དགེ་སློང་ནམས་ལས་དགེ་སློང་མའི་དངོས་
པོ་བརྩལ་བར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །ལས་ཀྱི་གཞི་ལྷན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སོ། །

འདིར་སྤྲུལ་པ།

ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྐྱལ་གིན་ཏུ་སྤྲ་བ་ཡི། །རྩ་ཅིར་ཆགས་པའི་ཆུ་ཐིགས་དང་འདྲ་
བས། །ཆོམ་པ་བསྐྱེད་ཅིང་མོངས་པའི་རྗེས་འབངས་འགའ། །སྐྱ་ཆེན་ཆོས་ཚུལ་
འདི་ཐོས་ཡིད་དཔའ་འགོད། །ཨ་རྟོ། བདག་ཚུལ་མི་ལམ་མིན་ན་རུང་བ་
ཅམ། །ས་ལ་གནས་པའི་ཡོངས་འཛིན་མཆོག་གིས་བཟུང་། །གསུང་རབ་མཐོང་
དང་ཐོས་ཆད་དོན་ཀྱན་གོ། །རི་ལྟའི་དོན་ལ་མྱོང་བ་སྦྱིས་སྒྲམ་བཀྱིད། །ཨ་རྟོ།
བདག་ཚུལ་མི་ལམ་མིན་ན་འགྲོད་མེད་ཅམ། །ལུས་ངག་དག་བའི་བྱ་བར་རྟག་
ཏུ་བཀོལ། །སེམས་ལ་ཉོན་མོངས་སྤང་བའི་ཡིད་མ་བརྟན། །མདོན་སུམ་སྤང་བ་
ཕལ་ཆེར་དག་པར་གར། །

རྒྱས་འགོལ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལས། ལས་ཀྱི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་
བཤད་རྗེ་གས་སོ། །

བཞེ་བ་ལ། །ལྟར་བ་ཕྱིར་བཅོས་གཞུག་པ་དང་། །ཚོད་བ་ཕྱིར་བཅོས་གཞུག་
བའོ། །དང་པོ་ལ། །ཕྱིར་བཅོས་པ་ཡི་གཞི་དངོས་དང་། །དུས་དང་དུས་མིན་བསྐྱ་
འབྱུང་གཞི། །ས་གཞན་གནས་པ་སྦྱོད་པའི་གཞི། །ཡོངས་སུ་སྦྱོད་པའི་གཞི་ཉིད་
དོ། །དང་པོ་ལ། །ལུང་གཞི་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་དང་། །ཞུ་བ་སོགས་ཀྱིས་བརྗོད་
བའོ། །དང་པོ་ལ། །མི་སྦྱོ་ནན་ཏུར་སྦྱོ་ནས་བཅོས། །སྦྱོ་བ་མཐོལ་སོགས་དག་པ་

བསྐྱབ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། དུས་མའི་དོན་ནི། །དང་པོ་ལ་བརྒྱད་
ལས། དང་པོ་ནན་རྩར་གྱི་དབྱེ་བ་ནི།

མདོར་བསྡུས་སྤྱར་བའི་གནས་དབྱུང་གསུམ་བགྲངས་ན་ནན་རྩར་བཙེ་བརྒྱད་
ཡོད་ཀྱང་། བཙེ་མ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ནན་རྩར་ནི་བཙེ་ལྟ་
སྟེ། དེ་ཡང་བསྐྱེགས་པ་ནན་རྩར་ནི་འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་ལ་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེགས་
བ་སྟེ། དེ་ཡང་། (༥༧)བོ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་གསོལ་བཞིའི་ལས་བྱས་ཏེ་བྱད་
བར་ཅན་གྱིས་སྦྱོད་པ་ལྟ་སྤང་དགོས་པ་ཆད་ལས་སུ་བཀལ་ཞིང་། དེས་ཀྱང་མ་
དུལ་ན་གནས་ནས་འབྱེན་པས་བསྐྱེགས་པའོ། །སྤྱད་པ་ནན་རྩར་ནི་དགེ་འདུན་
ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་རྒྱུན་དུ་བྱེད་པ་ལ་གཉེན་པོ་རྒྱུང་བའི་སྒྲོ་ནས་
སྤྱད་པའོ། །བསྐྱད་པ་ནན་རྩར་ནི་ཁྱིམ་སུན་འབྱེན་པ་དེ་སུན་སྤྱང་བའི་གནས་དེ་
ནས་ཕྱིར་བསྐྱད་པའོ། །ཕྱིར་འབྱེད་ནན་རྩར་ནི། ཁྱིམ་པ་སོགས་ལ་བརྟུན་
ཐབས་བྱེད་པ་ལ་མཛའ་གཙུགས་ཀྱི་དངོས་པོས་སྤྱངས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱིར་འབྱེད་
པའོ། །གནས་ནས་དབྱུང་བ་བདུན་ནི། མ་མཐོང་བས་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང་།
ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་དང་། སྤྱི་གཉིས་མི་གཏོང་བ་དང་། འཐབ་གྲོལ་ལ་འབད་པས་
མ་ལོག་པ་དང་། རྣམ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལས་སྤྱར་བ་ཉེ་བར་མ་ཞི་བ་
དང་། འཐབ་གྲོལ་གྱི་རྒྱ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པ་དང་། དགེ་སྦྱོང་མ་རྣམས་དང་འདྲེ་
ཞིང་གནས་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བའོ། །གསོ་སྦྱོང་བཞག་པའི་ནན་རྩར་ནི།

གདམས་ངག་བཞག་པས་མ་དུལ་བ་དེ་ལ་དགོ་འདུན་དང་ལྷན་ཅིག་གསོ་སྦྱོང་
བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའོ། །དགག་དབྱེ་བཞག་པའི་ནན་ཏུར་ནི། གསོ་སྦྱོང་བཞག་
པས་མ་དུལ་བ་དེ་ལ་དེ་དགོ་འདུན་དང་ལྷན་ཅིག་དགག་དབྱེ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་
པའོ། །བསྐྱེལ་བ་ནི་དགོ་ཚུལ་པ་དང་དགོ་ཚུལ་མ་བསྐྱེལ་བ་ལུང་ལས་དངོས་སུ་
གསུངས་པའོ། །ཁྱིམ་པ་ལ་ལྷུང་བཟེད་ཁ་དབུབ་པ་ནི། ཁྱིམ་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
ལ་གཤེ་སྦྱར་འདེབས་པ་ན་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་བྱས་ཏེ། དེ་ལ་རབ་
བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྦྱོད་བྱེད་པ་སྤང་བའོ། །

གཉིས་པ་ནན་ཏུར་གྱི་བསྐྱབ་བཞི།

ཡུལ་གྱི་ཆ་ནས་བསྐྱབ་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཁྱིམ་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་
༼༥༥༽གཉིས་སུ་བསྐྱབ་ལ། ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་ན་གསོལ་བ་ཞེའི་ལས་ཀྱིས་
བསྐྱབ་པ་དང་། གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་སྟེ་སྤྲ་མ་རྣམས་
དང་ཐ་མ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །ངོ་བོའི་ཆ་ནས་བསྐྱབ་སྤྲད་པ་ནན་ཏུར་དང་
། སྤངས་པ་ནན་ཏུར་དང་། རྣམ་དག་གི་ལས་བཞག་པའི་ནན་ཏུར་དང་གསུམ་
དུ་འདུས་ཏེ་སྤྲད་པ་ནི་སྤྲ་མ་བཞིའོ། །སྤངས་པ་ནི་གནས་དབྱུང་བཅུན་དང་།
བསྐྱེལ་བ་དང་ལྷུང་བཟེད་ཁ་དབུབ་པ་སྟེ་དགའོ། །དགོ་ཚུལ་བསྐྱེལ་བའི་སྐབས་
གྱི་རྒྱ་ཀ་ལས། འདི་ནི་སྤྲད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། སྤང་བར་བྱ་
བའི་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་པ་ལ་གཞུག་པ་མ་རྗེས་པའི་བྱིར་ཞེས་བཤད་

ཀྱང་བསྐྱེལ་བ་དེ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་སྤང་བ་ལ་བསྒྲོན་དུ་མེད་དོ། །ཐ་མ་ནི་
གསོ་དགག་བཞག་པའོ། །

གསུམ་པ་ནན་རྟེན་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི།

མི་འདོད་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱིས་ཆད་པར་བཅས་པ་ལ་མཐུག་བཟོད་པ་གསོལ་
དགོས་རུང་དུ་ཡོད་པའོ། །རྣམ་བཅད་ནི་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཞེས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་
ཆོལ་བ་སེལ་བའོ། །ལས་ཀྱིས་ཞེས་པས་ནི། ལས་ཀྱི་ཆོག་མེད་པར་གནས་ཀྱི་
སྤྲུམས་སྒོ་བ་མ་ལ་ཆད་པ་ལྟ་བུ་བར་གསུངས་པ་དེ་དག་སེལ་ལོ། །ཆད་པར་
བཅས་པ་ཞེས་པས་གངས་སུ་གཞུག་པ་བཞི་སེལ་ལོ། །མཐུག་བཟོད་པ་གསོལ་
དགོས་རུང་ཞེས་པས། ནན་རྟེན་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་གྲོལ་བ་ལ་མ་བྱུང་བའི་སྒྲོན་
སེལ་ལོ། །

བཞི་པ་ནན་རྟེན་ལ་སྒྲོན་འགྲོའི་བྱ་བ་རུང་མཐུན་སྦྱར་བ་ནི།

གནས་ནས་དབྱུང་བ་བདུན་ལས། སྤྱིར་མི་འཆོས་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་ལ་
ནི་ལྟར་བ་ཁས་སྤངས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། སྤྲིག་ལྟ་མི་གཏོང་བས་
གནས་ནས་དབྱུང་བ་ལ་གཞམས་བསྒྲོལ་སོགས་པའི་བསྒྲོག་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་
དགོས་(༡༤༥)པར་གསུངས་ལ། འཐབ་གྲོལ་ལ་འབད་པས་མ་ལོག་པ་
གནས་ནས་དབྱུང་བ་ལ་བསྤིགས་པ་ནན་རྟེན་སྒྲོན་འགྲོར་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་
པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལས་གྱུར་པ་ཉི་བར་མ་ནི་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་ལ་

མདོན་སྤུམ་བརྒྱད་ཐོན་འགོར་གསུངས་སོ། །གནས་ནས་དབྱུང་བ་གཞན་ནམས་
ལ་ནི་ཐོན་འགོར་བྱ་བ་ལུང་ལས་དངོས་སྤུམ་གསུངས་ཀྱང་གཞམས་བསྒོ་ཐོན་
དུ་འགོ་སྟེ་ལས་བཞིའི་སྐབས་ལས་གནས་ནས་དབྱུང་བ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་གནས་ནས་དབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་གཞམས་བསྒོ་ཐོན་དུ་འགོ་བར་
གསུངས་པས་གྲུབ་པོ། །དེ་ཡང་ལྷང་ལས། བསྐྱེལ་བ་དང་སྤྲིག་ལྟ་མི་གཏོང་བ་
གནས་ནས་དབྱུང་བ་ལ་གཞམས་བསྒོ་ཐོན་དུ་འགོ་དགོས་པར་དངོས་སུ་
གསུངས་པས། གནས་ནས་དབྱུང་བ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་རུང་མཐུན་སྦྱར་ཏེ་
མདོ་རྩ་བར་སྦྱར་གསུངས་པའོ། །

ལྷ་པ་ནན་ཏུར་ལ། རྗེས་ཀྱི་བྱ་བ་རུང་མཐུན་སྦྱར་བ་ནི། བསྐྱེལས་པ་ནན་ཏུར་
གྱིས་འབད་པས་མ་ལོག་ན་མཐུག་ཏུ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དངོས་སུ་གསུངས་
ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲད་པ་ནན་ཏུར་གྱི་འབད་པས་མ་ལོག་པ་དང་། བསྐྱེལ་པ་ནན་
ཏུར་གྱི་འབད་པས་མ་ལོག་པ་དང་། སྤྲིར་འབྱེད་ནན་ཏུར་གྱི་འབད་པས་མ་ལོག་
པ་སྟེ་དེ་གསུམ་ལ་ཡང་མཐུག་ཏུ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་མདོར་བསྐྱེལ་སྤྱར་ཏེ།
བསྐྱེལས་པ་ནན་ཏུར་དང་ནན་ཏུར་གཞན་གསུམ་པོ་དེ་དག །ཏྲ། རོ་བོ། ཆོ་
ག །ཆད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཏྲ་མཚན་དོད་ཐུབ་ཏུ་གནས་པའི་སྤྲིར་རོ། །དེའང་ཏྲ་
སྤྲད་པ་ནན་ཏུར་གྱི་ཏྲ་དང་། རོ་བོ་སྤྲད་པ་ནན་ཏུར་དང་། ཆོ་ག་གསལ་བཞིའི་
ལས་དང་། ཆད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྲོད་པ་སྤྲང་དགོས་པའི་སྒོ་ནས་ཏྲ་མཚན་

མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ༡༩༥ མཚུངས་པའི་བྱེད་པ་ནི་འདུལ་པ་མདོར་
བསྡུས་ཀྱི་གཞུང་གིས་སོ། ། འོ་ན་གནས་ནས་དབྱུང་བ་བདུན་པས་མང་བ་ཡོད་
པར་ཐལ། གནས་ནས་དབྱུང་བ་བདུན་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་སྟེང་དུ་མདོར་
བསྡུས་སྐྱུར་པའི་གནས་ནས་དབྱུང་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉགས་ཟུར་ཕྱི་
མ་བྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་སོ་ཞེ་ན། དངོས་དང་མདོར་བསྡུས་གཉིས་ཀ་བགྲངས་
ན་དེར་ཐལ་ཟེར་ན་འདོད་ཅིང་། དངོས་སུ་གསུངས་པ་འབའ་ཞིག་བགྲངས་ན་
དེར་ཐལ་ཟེར་ན་བྱེད་པ་མེད་དེ། དེས་ན་ནན་ཏུར་མགོ་མེད་ལ་མགོ་དང་མཇུག་
མེད་ལ་མཇུག་བཏགས་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །

དུག་པ་ནན་ཏུར་གང་ལྟར་བའི་རྒྱུར་འདུལ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ནི།

ཁྱིམ་པ་སུན་འབྱིན་པ་ལ་བསྐྱེད་པ་ནན་ཏུར་བྱས་པ་དེ་དགོ་འདུན་ལ་སྐྱུར་པ་
འདེབས་ན། དེ་ལ་གཞམས་བསྐྱོ་ལ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོག་ཀྱང་མ་བཏང་ན་དགོ་
འདུན་ལྷག་མ་བསྐྱེད་པར་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དེའི་མདོར་བསྡུས་སྐྱུར་བས་
ཁྱིམ་པ་ལ་བརྟན་ཐབས་བྱེད་པ་དང་། ཕྱིར་འབྱེད་ནན་ཏུར་བྱས་པ་དེས་དགོ་
འདུན་ལ་སྐྱུར་པ་འདེབས་ན་ཡང་དེ་ལ་གཞམས་བསྐྱོ་ལ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོག་
ཀྱང་མ་བཏང་ན་དགོ་འདུན་ལྷག་མ་བསྐྱེད་དེ། ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་པའི་དགོ་འདུན་
ལྷག་མ་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དེ་དང་། རྒྱ། རོ་བོ། ཆོག་ཆད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱ་
མཚན་དོད་ཐུབ་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་གསུངས་སྟེན་ལ་ཡང་རྒྱ་

མཚན་མཚུངས་སོ། །འོ་ན་དག་སྤྱོད་པའི་དག་འདུན་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་ལས་
མང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དག་འདུན་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་
སྟེང་དུ་མདོར་བསྡུས་སྐྱར་བའི་དག་འདུན་ལྷག་མ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། དངོས་དང་མདོར་བསྡུས་གཉིས་ཀ་བགྲངས་ན་དེར་ཐལ་ཟེར་ན་འདོད་ཅིང་
། དངོས་ ༡༧༩ བོ་སུ་གསུངས་པ་འབའ་ཞིག་བགྲངས་ན་དེར་ཐལ་ཟེར་མ་
བྱུང་བ་མེད་དོ། །

སྐབས་འདིར་འགར་གར་བ་ཆེན་པོ་ན་རེ། གསོ་སྤྱོད་བཞག་པའམ་དགག་
དབྱེ་བཞག་པའི་ནན་རྟར་བྱས་པ་དེ་དག་འདུན་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་ན། དེ་ལ་
གཞམས་བསྐྱོལ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོག་ཀྱང་མི་གཏོང་བ་དག་འདུན་ལྷག་མ་
བསྐྱོད་ཅེས་མདོར་བསྡུས་སྐྱར་ཏེ། ལས་ཀྱི་ནན་རྟར་བྱས་པ་དེ་དག་འདུན་ལ་
སྐྱར་བ་འདེབས་ན་བསྐྱོག་ཀྱང་མི་གཏོང་བར་སྡེ་མ་དང་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མདོར་བསྡུས་སྐྱར་བ་ལ་ནི་རྒྱ་མཚན་
མཚུངས་དགོས་པ་ལས། རྒྱ་མཚན་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྤྱད་པ་
ནན་རྟར་དང་རྣམ་དག་གི་ལས་བཞག་པའི་ནན་རྟར་གཉིས་ནི་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆད་ལས་དོད་མ་ཐུབ་པར་འབྲས་བུ་དག་འདུན་ལྷག་མ་དོད་
ཐུབ་རྟེན་བསྐྱོད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བདུན་པ་ནན་རྟར་གྱི་སྐྱབ་བཤད་ནི།

ཁྲི་ཀ་ལས་ནན་རྩར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འོག་རྩ་བ་ཞག་ཅིང་། བཤུང་བ་ཉིད་དུ་ནམ་
བར་བཞག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

བརྒྱད་པ་ནན་རྩར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལུགས་ལ་གཉིས་ཏེ། དགོས་པའི་དོན་དང་།
བསྐྱས་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ནན་རྩར་བྱས་པས་པ་པོ་ལ་པོ་དེ་ཉེས་པ་ལ་ཞུགས་པ་འཕྲོ་གཅོད་པར་འགྱུར་
ཞིང་། མ་ཞུགས་པ་མི་འཇུག་པར་འགྱུར་བའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱས་པའི་དོན་ལ་དུག་ལས།

དང་པོ་ཡུལ་གང་ལ་ནན་རྩར་བྱ་བ་ནི། ཆད་པ་བཅད་པའི་ཡུལ་ཆོས་བརྩ་ལྷན་
སྒར་ལས་གཞིར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་ནན་རྩར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། དགོ་འདུན་མཆོན་
ཉིད་བཞི་ལྷན་གྱིས་སོ། །

གསུམ་འདུས་གང་གི་ཆོ་ནན་རྩར་བྱ་བ་ནི། དབྱར་གྱི་ཚུལ་ནང་མ་ཡིན་ཅིང་།
བྱ་བ་གཞན་གྱིས་སེམས་གཡེངས་(༥༧༧ན)པའི་དུས་མ་ཡིན་པའོ། །

བཞི་པ་ཚུལ་རི་ལྟར་ནན་རྩར་བྱ་བ་ནི། །སྒྲིབ་དངོས་མཇུག་གསུམ་སྟེ། སྒྲིབ་
བ་ནི་འདུ་བའི་སྐབས་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་དང་། ལྟར་བ་སྒྲིབ་བྱས་ཏེ་ཞིང་། སྒྲིབ་བ་
པོ་རང་མ་ལངས་ན་དགོ་འདུན་གྱིས་བསྐློས་པས་སྒྲིབ་བྱས་བྱ་བའོ། །དངོས་གཞི་
ནི་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་ཏེ། མཇུག་ནི་ལས་ཀྱི་མཇུག་སྟེད་པ་དང་

། འདི་ཉིད་དུ་ལྷུང་བ་འདི་སྤྱིར་འཆོས་པར་གྱིས་གླིག། །དག་འདུན་འདི་ཉིད་
གྱིས་ཁྱོད་བག་ཡངས་སུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པའོ། །

ལྷ་པ་ནན་ཏུར་བྱས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། གང་ལ་སྤྲད་པ་ནན་ཏུར་བཞི་པོ་གང་
དང་གང་བྱས་པ་དེས་ནི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྷ་སྤངས་བ་དང་། དེའི་སྤངས་དུ་
ཁྱད་པར་དུ་ཡང་བསྐྱད་པས་སུན་ལྷུང་བའི་གནས་སུ་མི་བསྐྱད་པའོ། །གནས་
ནས་ལྷུང་བས་ནི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྷ་སྤངས་གིང་། ཆོས་འདི་པའི་རབ་ཏུ་
ལྷུང་བ་གཞན་རྣམས་དང་། ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་ལོངས་སྤྱོད་པ་སྤོང་
བའོ། །རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་རྣམས་གྱིས་སྤངས་ཞེས་གསུང་ཡང་དེར་མ་ཟད་

དེ། ས་གཞན་ན་གནས་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་སྤང་དགོས་ཏེ། **ལྷུང་ལུ་སྤྱིར་
བསྐྱན་པ་ལས།** བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ལ་ཡང་སྤངས་པ་རྗེས་སྤྱོགས་གྱི་ལྷུང་བྱེད་
བསྐྱོད་པར་གསུངས་པ་དང་། **བུམ་ཟེའི་སུ་མོས་ལུས་པ་ལས།** གནས་ནས་ལྷུང་
བ་ཐམས་ཅད་གཅིག་སུ་སྤྱོགས་མེད་པ་གཉིས་པ་མེད་པར་བརྗོད་པར་

བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་གནས་ནས་ལྷུང་བ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཕན་ཚུན་གཅིག་
གིས་གཅིག་མ་སྤངས་ན་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ། །བསྐྱེལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི་གནས་
ནས་ལྷུང་བ་དང་འདྲའོ། །གསོ་སྤྱོད་བཞག་པ་དང་། དགག་དབྱེ་བཞག་པས་ནི་
ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གསོ་༼༥༤༥བ༽དགག་བྱེད་པ་སྤང་
ཞིང་། ལྷུང་བཟེད་ཁ་དབུབ་པ་ལ་ནི་རབ་ལྷུང་རྣམས་གྱིས་ཆོས་དང་། ཟང་ཟིང་

གི་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་པ་སྤང་བ་ལ་བསྐབ་བོ། །

དུག་པ་ནན་རྩར་བྱས་པ་ལས་གོལ་བའི་རྒྱ་ནི། ཐུན་མོང་བ་གཉིས་དང་། བྱ་
བྲག་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་ནི་དགྲ་བཙུག་པ་ཐོབ་པ་དང་བཟོད་པར་བྱ་བ་
ཡིན་ལ། བྱི་མ་གཉིས་ནི་གསོ་སྦྱང་དང་དགག་དབྱེ་བཞག་པ་གཉིས་ལ་འཛོག་
པར་བྱེད་པའམ། དེས་བསྐྱོས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་རྩ་གསོ་སྦྱང་དང་དགག་དབྱེ་
བྱས་ན་གོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ཡང་ནན་རྩར་སྤྲ་མའི་སྤེང་དུ་ནན་རྩར་
བྱི་མ་བྱས་ན་སྤྲ་མ་ལས་གོལ་བར་འགྱུར་ལ། གནས་ནས་སྤང་བ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་མཐའ་དག་གིས་སྤངས་ཟིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། ནན་རྩར་སྦྱི་ཙམ་ཉིད་དུ་བསྟན། །ནན་རྩར་བྱེ་བྲག་ཉིད་དུ་
བརྟེན། །མཇུག་བརྟེན་ཐུན་མོང་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། ནན་རྩར་བྱ་བའི་
རྒྱལ་ལུགས་དངོས། །བཟོ་བྱེད་ཡུལ་གྱི་ཞར་བྱུང་རོ། །དང་པོ་ནི།

ནན་རྩར་བྱ་བའི་གཞི་ནི་ནན་རྩར་གྱི་རྒྱ་སྟེ། རྒྱ་འབབ་གོལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་
པ་དེ་མ་ཞི་བར་ཏེ་འཕྲོ་མི་གཙོད་ཅིང་། བྱིར་མ་བཙུག་པར་དག་འདུན་གྱིས་
ཤེས་ནས་ཏེ། མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་ཤེས་ནས་ཞེས་སྤྲ་མ་རྣམས་གསུང་ཡང་
མཐོང་ཐོས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་ན་ཡིན་གྱི། དོགས་པས་ནི་མ་ཡིན་ལོ་སྟེ། **དྲི་ཀ་**
ལས། ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་ནས་ཞེས་གསུངས་པས་ཡུལ་དེ་ལ་ནན་རྩར་གྱི་ལས་
བྱའོ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །དེ་ཡང་ཉེས་པ་གླེང་བ་པོས་བྱོད་ལ་ཉེས་པ་འདི་ཡོད་དོ་ཞེས་

སོ་སོར་གོ་བར་བྱས། ཤེས་པར་བྱས་ཤིང་ཉེས་པ་ཁས་ལེན་དུ་བཅུག་ནས་ནན་
རྟུར་གྱི་ལས་བྱའོ། **ལུང་གཞི་ལས།** ཁས་སྐྱངས་པ་དང་ཞེས་གསུངས་
ལ། **འགྲེལ་ཚུང་གི་མདོ་** ༼ ༤༧ ན ོ ཚ བ་ལས་དམ་བཅའ་བཅུག་ནས་ཞེས་ཏེ་
ཉེས་པ་ཁས་ལེན་དུ་བཅུག་ནས་སོ། །དེ་ཡང་ནན་རྟུར་བྱ་བའི་གང་ཟག་དེ་དགོ་
འདུན་གྱི་མདོན་སུམ་འཛོག་པ་སྟེ། མདོན་སུམ་དུ་བཞག་པ་ལ་དགོ་འདུན་གྱིས་
ནན་རྟུར་གྱི་ལས་བྱའོ། **ལུང་གཞི་ལས།** མདོན་སུམ་དུ་གྱུར་པར་བྱེད་པའོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། **འགྲེལ་ཚུང་ལས།** མི་དེ་དགོ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་བཀྲག་ལ་ཞེས་
སོ། །ལྟར་བ་སྐྱོང་བ་པོ་རང་མ་བྱུང་ན་དགོ་འདུན་གྱིས་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་
བའམ། འོན་ཏེ་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྐྱོང་བར་བྱ་སྟམ་ན། དགོ་འདུན་
གྱིས་བསྐྱོ་བས་ལྟར་བ་སྐྱོང་བ་པོ་བསྐྱང་བར་བྱའོ། **དྲི་ག་ལས།** དགོ་འདུན་
ཐམས་ཅད་གྱིས་གཤེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཤིང་མི་མཛེས་པས་ཞེས་
གསུངས་པས་སྐྱོང་བ་པོ་བསྐྱོས་ཏེ་སྐྱོང་ངོ་། །སྐྱོང་བ་པོས་སོ་སོར་ཤེས་པར་བྱ་
ཞིང་ཞེས་པ་དང་། །མདོན་སུམ་དུ་འཛོག་པ་ལ་ཞེས་སྟོས་ནས་དེ་གཉིས་གྱི་
དམིགས་བསལ་ནི། ནན་རྟུར་བྱ་བའི་ཡུལ་གང་ཟག་དེ་དགོ་འདུན་གྱི་མདོན་
སུམ་འདུ་བར་མི་སྟེར་ན། དགོ་འདུན་གྱིས་མདོན་སུམ་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་
ཡང་ནན་རྟུར་བྱ་ཞིང་། སྐྱོང་བ་པོས་ཉེས་པ་སྐྱོང་མེད་ཅིང་། གང་ཟག་དེས་ཉེས་
པ་ཁས་སྐྱང་བ་མེད་ཀྱང་གང་ཟག་དེ་ནན་རྟུར་གྱི་གྱུ་དང་ལྷན་པར་དགོ་འདུན་ལ་

།གཤམ་པ་ཙམ་གྱིས་ནན་ཏུ་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ཆད་པ་འི་རྒྱ་དང་ལྷན་ནོ་སྟམ་དུ་དགོ་
 འདུན་གྱིས་མཁུན་པ་བཞིན་དུ་ཆད་པ་གཙོན་ཅིང་གྱིར་མི་འཆོས་པར་གནས་
 བས་དབྱུང་བ་ལ་སོགས་ནན་ཏུ་གཞན་རྣམས་ལ་ནི་ཡུལ་དེས་ཉེས་པ་ཁས་
 ལེན་པ་ཡན་ལག་ཡིན་ན། འདི་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་པ་ཡན་ལག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
 མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡོད་པར་ནི། རང་ལ་ཉེས་ལྟར་བྱུང་བ་
 ཐམས་ཀྱི་ཕྱོག་ལ་ཅད་ཁས་ལེན་པ་ཆོས་ཅན། མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་
 འཆགས་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ཏེ། གནས་ནས་དབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡོད་པ་ཉིད་རྣམ་
 བར་བཞིག་པའི་གྱིར་རོ། ཁོ་ན་ཅི་ཞིག་ཡན་ལག་ཡིན་ཅེ་ན། རང་གི་རྣམ་
 བཤད་དང་འྲི་ཀ་ལས་གྲགས་པ་དང་མཛོན་སུམ་གྱི་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་ཡན་
 ལག་ཡིན་ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཆད་པའི་རྒྱ་ཉེས་པ་དེ་དང་ལྷན་ནོ་ཞེས་དགོ་འདུན་
 ལ་གྲགས་པ་དང་། ཉེས་པ་དེ་བྱེད་པ་སྟེང་བྱེད་གྱིས་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་
 ཡན་ལག་ཡིན་པས། འདི་ནི་ཆད་པ་འདི་འི་རྒྱ་དང་ལྷན་ནོ་སྟམ་དུ་དགོ་འདུན་
 གྱིས་མཁུན་པ་བཞིན་དུ་ཆད་པ་བཅད་དོ། ཁོ་ན་མ་མཐོང་བ་ལ་ནི་ཞེས་པའི་
 གཞུང་འདིས་ནན་ཏུ་བྱ་བར་བསྟན་ནམ། དང་པོ་ལྟར་ན་ནི། **འྲི་ཀ་ལས།** དེ་
 ལ་ནན་ཏུ་གྱི་ལས་མི་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་
 ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་**འགྲེལ་རྒྱུད་ལས།** ཅི་ཡང་མི་སྟོང་
 བར་ཁ་བཙུམ་སྟེ་འདུག་པ་མི་བཙན་གྱི་ཉེས་པ་དགོ་འདུན་གྱིས་མཁུན་པ་བཞིན་དུ་

ཆད་པ་བཅད་དོ་ཞེས་པ་དང་ལག་ལ་ཅེན། དངོས་སུ་ནན་ཏུ་མི་བྱ་བར་བསྟན་
ཏེ། ཐུ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞིག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཤུགས་
གྱིས་ནི་ནན་ཏུ་བྱ་བར་བསྟན་ཏེ། ཉེས་པ་ཁས་མི་ལེན་ན་ཡང་རང་གི་རྣམ་
བཤད་དང་། **རྒྱ་ཀ་ལས།** ཤུགས་པ་དང་མངོན་སུམ་ཡན་ལག་ཡིན་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། **འབྲེལ་ཆུང་ལས།** ཉེས་པ་དག་འདུན་གྱིས་མཁྱེན་པ་
བཞིན་དུ་ཆད་པ་བཅད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །**ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས།**
སྐབས་མི་འབྱེད་ན་ཡང་མ་གྲས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་བསྐྱད་པའི་ལས་བྱའོ་ཞེས་བྱིམ་
སུན་འབྱིན་པ་པོ་དེ་བདག་ཉིད་ལ་ཉེས་པ་སྐྱེད་པའི་སྐབས་མི་འབྱེད་ན་ཡང་
བྱིམ་པ་སུན་འབྱིན་པ་པོ་དེ་ལ་བསྐྱད་པ་ནན་ཏུ་༼༥༥༽བྱེད་པར་ནི་
གསུངས་ལ། སྐབས་མི་འབྱེད་ན་ཉེས་པ་ཁས་ལེན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་
ཉེས་པ་ཁས་ལེན་པ་ནི་ནན་ཏུ་གྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ། །དབེར་ན་མོ་གཤམ་
གྱི་བྱ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ནན་ཏུ་གྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི་སྐབས་མི་འབྱེད་ན་ཡང་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ནན་ཏུ་
བྱ་བའི་ཡུལ་དེས་བདག་ལ་ཉེས་པ་མ་སྐྱེད་ཞིག་ཅེས་ཉེས་པ་སྐྱེད་པའི་སྐབས་མི་
འབྱེད་ན་ཡང་སྐྱེད་བྱིམ་པ་སུན་སྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བསྐྱད་པ་
ལ་སོགས་པའི་ནན་ཏུ་བྱས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། ཡང་ཞེས་པས་ཉེས་པ་ཁས་ལེན་
པ་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གོང་དུ་བསྟེན་ཏེ་ཉེས་པ་ཁས་ལེན་པར་ཡན་ལག་

ཡིན་པར་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་མི་རིགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཉེས་པ་ཁས་ལེན་པ་
མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། ཁས་བླང་ངོ་སྟོམ་དུ་སེམས་པ་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་ངོ་ཞེས་པ་
སྟེ། **རང་གི་རྣམ་བཤད་དང་ལྷོ་ཀ་ལས།** འདིར་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་མི་རིགས་ཏེ་
སྐབས་མི་འབྲེད་པའི་གང་ཟག་ལ་སྐྱེད་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་བྱེད་ན་ཁས་ལེན་པ་ལྟ་ག་
ལ་ཡོད་དེ། དེའི་སྤྱིར་རྒྱ་གཉིས་གིས་ཀྱང་མི་རིགས་ལ། གང་སྐབས་འབྲེད་པར་
མི་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་སྐབས་ཉིད་ཅིང་སྐྱེད་བ་ཁས་བླངས་སོ་སྟོམ་དུ་
སེམས་པར་མི་འགྱུར་བས་དེའི་སྤྱིར་རྒྱ་གཉིས་པོ་དེས་ཀྱང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་
སོ། །འོ་ན་འདི་ལ་ཅི་ཞིག་ཡན་ལག་ཡིན་ཅེ་ན། **རང་གི་རྣམ་བཤད་དང་ལྷོ་ཀ་**
ལས། གྲགས་པ་དང་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་ཡན་ལག་ཡིན་གྱི། ཞེས་
གསུངས་ཏེ་དེའི་དོན་སྣ་མ་བཞིན་ནོ། །མདོ་འདིའི་ཡུང་ཁུངས་ནི། ཡུང་རྣམ་
འབྲེད་ཀྱི་ཁྱིམ་སུན་འབྲེན་པའི་དགེ་འདུན་ལྟ་ག་མའི་སྐབས་ལས་ན་བས་སོ་དང་
། འགོ་མགོགས་ཀྱིས་ཁྱིམ་པ་༼༥༧བ༽སུན་ཡུང་སྟེ། བསྐྱད་པ་ནན་ཏུར་བྱ་
བའི་སྐབས་སུ་སྐབས་མི་འབྲེད་ན་མ་གྲུས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་ལས་བྱའོ་
ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡུང་དེས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དང་། གྲགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་སྟེ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁྱིམ་སུན་འབྲེན་པ་བསྐྱད་པ་ནན་ཏུར་གྱི་རྒྱ་དང་ལྟན་
པ་སྟེ་སྐབས་མི་འབྲེད་པ་དག་ལ་ཡང་ངོ་སྟེ་བསྐྱད་པའི་ལས་བྱའོ་ཞེས་གཞུང་
འོག་མས་བསྟུས་ལ། སྐབས་མི་འབྲེད་ན་ཡང་བསྐྱད་པ་ནན་ཏུར་བྱ་བར་ཡུང་

ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པས་ནན་ཏུ་དེ་ལ་ཁས་ལེན་པ་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་
ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་། བསྐྱད་པ་གཅིག་ཤུར་མ་ཟད་ནན་ཏུ་གཞན་ལ་
ཡང་བྱ་བ་ཆེར་སྒྱུར་ཏེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་མི་འབྱེད་ན་ཡང་མི་རིགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྱིར་མདོ་འདི་གསུངས་སོ། །སྤྱང་བ་སྤྱང་བ་པོར་རང་གི་རང་
གིས་མ་ལངས་ན་དགེ་འདུན་གྱིས་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པས་སྤྱང་
བ་སྤྱང་བ་པོ་བསྐྱང་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་འདི་དང་། སྤྱང་བ་པོ་རང་མ་བྱུང་ན་དགེ་
འདུན་གྱིས་བསྐྱང་ཞེས་སྤྱར་བསྟན་པའི་བྱད་པར་ཅི་ཞེན། སྤྱ་མ་ནི་དགེ་འདུན་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཤེད་མི་རིགས་པས་སྤྱང་བ་པོ་བསྐྱོས་ནས་སྤྱང་བར་བསྟན་ལ།
ཕྱི་མ་འདིས་ནི་སྤྱང་བ་པོ་བསྐྱོ་བ་དེ་བསྐྱུབ་པའི་བསྐྱུབ་པར་བསྟན་ཏེ། གཞན་དུ་
ན་དགེ་འདུན་ཅམས་ཐུགས་རྗེ་རྒྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། དགོས་པའི་དོན་
དང་། བསྐྱས་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ནི་བཟོད་པར་བྱ་བའི་ལས་བྱས་པས་
ཡུལ་དེ་ཆད་པ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱས་པའི་དོན་ལ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་གང་ལ་བཟོད་པ་སྤང་བའི་ཡུལ་ནི་ཆོས་དགུ་ལྟན་ཏེ། དེ་ཡང་བསམ་
པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་སེམས་ཤིང་ཡང་དག་༼༥༧༩༽པའི་བསམ་པ་སེམས་པ་ནི་
གཤེ་བ་དང་ཁྱོ་བ་དང་སྒྱུ་བ་ཉིད་མི་འཛིན་ནོ་ཞེས་སོ། །རྟེན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་

བརྟེན་ཅིང་ཡང་དག་པའི་རྟེན་ལ་བརྟེན་པ་ནི་སྒྲིའི་གྲ་དང་འོག་ཟུར་དང་ཉི་དྲུའི་
གང་ཟག་རྟེན་ཉིད་དུ་མི་འཛིན་ནོ་ཞེས་པ་ནས་སོ། །ཆ་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་
འཆང་ཞིང་། ཡང་དག་པའི་ཆ་ལུགས་འཆང་བ་ནི་བྱིམ་པ་དང་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་
རྒྱལ་མཆོན་འཆང་བར་མི་བྱེད་ཅིས་སོ། །རྟེན་དང་བསྐྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟོང་
ཞིང་ཡང་དག་པའི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྟོབ་པ་ནི་མུ་སྟེགས་ཅན་ལ་བརྟེན་བར་མི་བྱེད།
ཆོ་ག་མ་ཡིན་པ་སྟོད་པར་མི་བྱེད་ཅིས་པ་ནས་སོ། །ད་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པ་གཞོམ་
པ་ནི། སྐྱ་འགྲང་བར་གྱུར་བ་དང་ཞེས་པ་ནས་སོ། །མ་ཉམས་པའི་སྟོད་པ་ལ་
སྟོབ་པ་ནི་འབྱུང་བར་བསྟོད་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་སོ། །ནན་ཏུར་གྱི་རྒྱ་གཏོང་བ་
ནི་རྒྱ་ལས་ཕྱིར་བཞོག་པ་ཞེས་སོ། །རང་གིས་ལན་གསུམ་དུ་གསོལ་བ་འདེབས་
པ་ནི་བཟོད་པ་གསོལ་བ་ལའོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བརྒྱད་ནི་སྐབས་འདི་ཉིད་ནས་
གསུངས་ལ། དེའི་སྟེང་དུ་ཆོགས་སུ་མ་ལོངས་པ་དང་དགུ་སྟེ། དེ་ནི་སྤར་ལས་
གྱི་གཞི་ལས་ཆོགས་གྱིས་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་གང་གིས་
བཟོད་པ་ལེན་པའི་རྟེན་ནི་ཆོས་ལྡན་ལྟེ། དག་འདུན་མཆོན་ཉིད་བཞི་ལྟན་གྱི་
སྟེང་དུ་ཆད་པ་གཅོད་བྱེད་དེ་ཡིན་པའམ། དེས་བསྐྱོས་པ་ཡིན་པ་སྟེ་ནན་ཏུར་
བྱེད་པ་དག་གིས་མ་བསྐྱོས་ན་ནན་ཏུར་བྱས་པ་ལ་བཟོད་པ་མི་འཆགས་སོ་ཞེས་
པས་གྲུབ་པོ། །གསུམ་པ་ནི་ལྟར་བཟོད་པ་སྤང་བའི་ཆོག་ནི་སྦྱར་དངོས་མཐུག་
གསུམ་སྟེ། སྦྱར་བ་ནི་འདུ་བའི་སྐབས་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་དང་། དུག་འཆལ་ནས་

ཅོག་པུར་འདུག་སྟེ་ཐལ་མོ་སྐྱར་ནས་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་འདེབས་
༼༥༧༧༽པའོ། །དངོས་གཞི་ནི་གསོལ་བ་ཞིའི་ལས་ཀྱིས་བྱ་ཞིང་། མཇུག་ཏུ་
ལས་ཀྱི་མཇུག་སྟུང་བཟོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། བསམ་ལོག་སྤང་ཞིང་ཡང་དག་བསམ། རྟེན་ལོག་སྤང་ཞིང་ཡི་
དམ་བཟེན། ཆ་ལུགས་ལོག་སྤང་ཡང་དག་འཆད། རྟེན་བསྐྱབ་ལོག་སྤང་ཡང་
དག་སྟོབ། །རྒྱལ་རྒྱགས་པ་གཞོམ་པ་དང་། མཉམ་པའི་སྦྱོད་ལ་སྟོབ་པ་དང་
། འན་ཏུར་རྒྱ་ཉིད་གཏོང་བ་དང་། །རང་གིས་ལན་གསུམ་གསོལ་འདེབས་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

ནན་ཏུར་བྱས་པ་དེས་བྱིས་དགེ་འདུན་ལ་བཟོད་གསོལ་བྱེད་ན་ཡུལ་རི་ལྟ་བུ་
ལ་དགེ་འདུན་གྱིས་བཟོད་པར་བྱ་ཞེན། གཤེ་བ་ནི་བྱིམ་པའི་བྱོགས་ཀྱི་སྦྱོན་
གྱིས་སྟོད་པ་དང་། ཁྱོ་བ་དང་སྦྱོ་བ་ཉིད་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྦྱོན་གྱིས་སྟོད་པ་
སྟེ། དེ་མི་འཛིན་པ་དང་། འཆོ་བ་དང་། ལྟ་བ་ཉམས་པའི་སྟོན་ནས་གཤེ་བ་དང་།
རྩལ་ཁྲིམས་དང་ལྟ་བ་ཉམས་པའི་སྟོན་ནས་སྦྱོ་བའོ་ཞེས་གྲུང་རུང་ངོ་། །དགེ་
འདུན་གྱི་ཞེས་པ་ནི་དཔེ་སྟེ། དགེ་སྟོང་གང་ཟག་གིས་ཡང་རྟེན་པ་མེད་པ་དང་
། དགེ་འདུན་གྱི་གནས་གཙུག་ལག་ཁང་སྤངས་གིང་མེད་པར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་
སེམས་པ་ཉིད་མི་འཛིན་པ་དང་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྒྲའི་གྲ་དང་འོག་ཟུར་དང་ཞེས་པ་ནི། **ནམ་འབྲེད་འགྲེལ་པ་ལས།** སྒྲའི་གྲ་ནི་
རྒྱལ་པོས་བསྐྱོས་པའི་མིའོ། འོག་ཟུར་ནི་ཡུལ་མིའི་ཆོག་ས་སོ་ཞེས་སོ། ། ཉེ་དུའི་
གང་ཟག་གི་རྟེན་ཉིད་དུ་མི་འཛིན་པ་དང་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དམིགས་བསལ་ནི།
བྱིམ་པས་བཟོད་པ་གསོལ་བར་བྱེད་ན་ནི་བྱིམ་པ་དེ་ཉེ་དུའི་གང་ཟག་རྟེན་ཉིད་
དུ་འཛིན་ཀྱང་རུང་སྟེ། དེས་དེ་རྟེན་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་ལ་མི་རིགས་པ་མེད་པའི་
བྱིར་རོ། ། དགེ་འདུན་རྟེན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་མི་འཛིན་པ་དང་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

བྱིམ་པ་དང་མུ་སྟེགས་༼༥༤༥ན༽ཅན་གྱི་རྒྱལ་མཆན་འཆང་བར་མི་བྱེད་པ་
དང་སྟེ། དམིགས་བསལ་ནི། བྱིམ་པས་བཟོད་པར་གསོལ་བར་བྱེད་ན་ནི་དེ་
བྱིམ་པའི་རྒྱལ་མཆན་འཆང་ཡང་རུང་སྟེ། དེས་རྒྱལ་མཆན་དེ་འཆང་བ་ལ་མི་
རིགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི།

མུ་སྟེགས་ཅན་ལ་བརྟེན་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། དགེ་སློང་གི་ཆོག་མ་ཡིན་པ་སྟེ་
བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྟོད་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། དགེ་སློང་གི་བསྐྱབ་པ་བར་
བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྟོང་བ་དག་ལ་མི་སྟོབ་པར་མི་བྱེད་པ་དང་ཞེས་སོ། །

ལྔ་པ་ནི།

སྐྱེ་འགྲེང་བར་གྱུར་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། **འྲི་ཀ་ལས།** སྐྱེ་དག་གྲེན་དུ་ནམ་

པར་འགྲེངས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་སོ། །སྐྱེ་འཕྱུར་བར་གྱུར་པ་དང་ཞེས་པ་ནི།
དྲི་ཀ་ལས། སྐྱེ་དག་རྣམ་པར་འཕྱུང་བར་གྱུར་པ་ཉིད་དོ། །དེ་གཉིས་གྱིས་ནི་སྐྱེ་
དབབ་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྐྱེ་དབབ་པ་ནི་སྐྱེ་འགྲེང་བར་གྱུར་
པ་དང་། སྐྱེ་འཕྱུར་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གྲགས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་གྱུར་
ཅིང་བཟོད་པ་ཡང་གསོལ་བ་ལ་དགེ་འདུན་གྱིས་བཟོད་པའི་ལས་བྱའོ་ཞེས་
སོ། །དེས་ན་འཇིག་རྟེན་པ་དག་སྤྱི་བོར་ཐོར་ཅོག་བཅིངས་པ་ནི་རྒྱགས་པའི་དུས་
ཡིན་གྱི། བྱ་ངན་གྱི་དུས་སྐྱོལ་བའི་བྱེ་བྲག་ལ་འགྲེང་འཕྱུར་གཉིས་ཡོད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་བྲིམ་པས་བཟོད་པ་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་བྱེ་བྲད་ལ་བཟུང་ཞེས་
འཆད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་བཟོད་བྱ་བྲིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གཉིས་ཀས་ང་རྒྱལ་
དང་རྒྱགས་པ་སྤང་བ་མཆོན་བྱེད་དུ་བྱས་པའོ་ཞེས་ཞང་ཁུང་བ་ཟེར་རོ། །དགེ་
འདུན་ལ་སྐྱེ་སྟོལ་བར་བྱེད་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་ཡུལ་ལ་སྐྱེ་
འཁུམས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེས་ནི་རྒྱགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་
རྒྱགས་པ་དང་བཅས་པ་༼༥༥༥༽ནི་སྐྱེ་དག་ཏེ་བོར་གྲིན་ཏུ་སྤངས་པར་སྟོན་
ལ། དེས་ནི་དགེ་འདུན་ལ་རྒྱགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཅིང་
བཟོད་པ་ཡང་གསོལ་བ་ལ་དགེ་འདུན་གྱིས་བཟོད་པའི་ལས་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

དུག་པ་ནི།

སྒྲིབ་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་སུ་འབྱུང་བར་
བསྐྱོད་པ་སྟེ། འབྱུང་བར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། རང་བཞིན་གནས་པའི་དགེ་
འདུན་དང་སྐྱོད་ཚུལ་མཚུངས་པར་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་ཉེ་བར་སྟོན་པ།
ལུས་གྲས་པ་དང་བཅས། ངག་ཞེས་དང་བཅས། སེམས་མཉེན་ཞིང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། །

བདུན་པ་ནི།

ནན་ཏུར་གྱི་རྒྱ་འཐབ་གྲོལ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྤྱིར་ལོག་པའོ། །

བརྒྱད་པ་ལ། བཟོད་གསོལ་ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་དངོས། །དེ་ཡི་ཞར་ལས་བྱུང་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

བཟོད་པ་མཛད་པར་ཁུ་ཞེས་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་འདེབས་པ་ལ་དགེ་འདུན་
གྱིས་བཟོད་པའི་ལས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ནི།

ལས་སྐྱེན་པ་ཁང་པའི་གནང་བ་སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷག་མ་དབྱུང་བ་
དང་། ཚུར་ཤོག་ལ་སོགས་ལས་གཞན་པ་སྟེ། ལས་གྱིས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་
པར་བྱ་བ་དང་། བྱིས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་སྟོམ་པ་གཞིག་པ་དང་། ལྷུང་བཟེད་ཁ་
བསྐྱང་བ་ཡང་ངོ་ཞེས་གསོལ་བ་ལའོ་ཞེས་གོང་དུ་བསྟེན་ཉེ་གསོལ་བ་ལན་
གསུམ་འདེབས་པ་ལ་སྐྱེན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྤང་པ་ནན་རྟུར་བྱ་བ་དང་། སྤངས་པ་ནན་རྟུར་བྱ་བ་ལོ། །དང་
པོ་ལ། སྤིགས་སྤང་བསྐྱད་དང་ཕྱིར་འབྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི།

འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་ལ་ལན་གསུམ་དུ་བསྒྲོ་སྟེ། མ་བུབ་ན་གསོལ་བཞིའི་ལས་
ཀྱིས་སྤིགས་པ་ནན་རྟུར་བྱ་ལོ། །ཁྱོད་འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་མི་གཏོང་ན་གནས་ནས་
འབྱེན་ལོ་ཞེས་བསྤིགས་པ་ལོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་འདི་སྟུམ་དུ་སྤིགས་༼༥༧༩༽པ་
ནན་རྟུར་བྱ་བའི་སྐབས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤང་བྱ་ན་མ་བུས་པར་ནི་སྤྱིར་བཏང་
ལ་ནན་རྟུར་མི་འཆགས་ལ། དམིགས་བསལ་ནི། འདུ་བ་མི་སྟེར་ན་གྲགས་པ་
ཅོམ་གྱི་ལོ། །ཞེས་སོ། །སྤང་བྱ་བྱེད་པ་ན་སྐབས་འབྱེད་མི་འབྱེད་གཉིས་ལས།
མཐའ་དག་ལ་སྐབས་མི་འབྱེད་ན་བཀའ་བློ་མི་བདེ་བའི་ལྷག་མར་ཁ་འབྱོགས་
པར་འགྱུར་ཞིང་། ཕྱོགས་འགའ་ལ་སྐབས་མི་འབྱེད་ན་བརྗོད་བཅས་དང་ལུས་
བཅས་སོགས་སུ་ཁ་འབྱོགས་པར་འགྱུར་རོ། །སྐབས་བྱེད་ན། དེ་ལ་ཉེས་པ་སྤང་
བ་ན་ཉེས་པ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གཉིས་ལས། ཉེས་པ་ཁས་མི་ལེན་ན་མ་མཐོང་
བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་བྱེད་དགོས་ལ། ཉེས་པ་ཁས་སྤངས་ན་ཉེས་པ་ཕྱིར་
འཆོས་མི་འཆོས་གཉིས་ལས། ཕྱིར་མི་འཆོས་ན་ནི་ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་གནས་ནས་
དབྱུང་བ་བྱེད་དགོས་གིང་། ཉེས་པ་ཕྱིར་བཅོས་ཏེ་ཉེས་པ་འི་རྒྱ་རྒྱུ་མས་བསྐྱོམས་
ན་ཡང་ནན་རྟུར་མི་བྱེད་པས། བསྤིགས་པ་ནན་རྟུར་གྱི་གཞི་སྟོར་བའི་སྒྲིབ་དུ་
འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤང་པ་དང་བསྐྱད་པ་སོགས་ཀྱང་གཞི་སྟོར་གྱི་སྒྲིབ་དུ་

འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ་ནི་སྒྲོན་མེད་དེ། བན་རྩར་བྱ་བའི་ཡུལ་དེས་མཐའ་དག་ལ་
སྐབས་མི་འབྱེད་པ་ལ་སོགས་པར་གྱུར་གྱང་། བཀའ་སློ་མི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་
གཞན་དུ་ཁ་འབྲོགས་སུ་མི་འདུག་པར་བསྒྲིགས་སྐྱད་བསྐྱད་པ་སོགས་ཀྱི་བན་
རྩར་གྱི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བན་རྩར་གྱི་གཞི་བཙན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ།
བསྐྱད་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་སྐབས་མི་འབྱེད་པ་དག་ལ་ཡང་ངོ་། །དེ་མ་
མཐོང་ཞེས་ཟེར་ན་ཡང་ངོ་ཞེས་བསྐྱད་པ་བན་རྩར་གཞི་བཙན་དུ་བྱ་བར་
གསུངས་སོ། །དེའི་གནད་ཀྱིས་བསྒྲིགས་པ་དང་། སྐྱད་པ་ལྟ་བུའི་བན་རྩར་
གཞན་ལ་ཡང་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་(༡༤༧བ)པ་ཡང་དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་ན་བསྒྲིགས་སྐྱད་ལྟ་བུའི་བན་རྩར་གཞི་སྟོར་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །འོ་ན་མཐའ་དག་ལ་སྐབས་མི་འབྱེད་ན་ཡང་བཀའ་སློ་མི་བདེ་བའི་དགོ་
འདུན་ལྷག་མ་མི་འབྱུང་ན་ཡང་དེ་འབྱུང་བ་རྒྱུ་ཆད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན་མི་འགྱུར་
ཏེ། བན་རྩར་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཉེས་པ་གླེང་བར་འདོད་པ་ན། མཐའ་དག་ལ་
སྐབས་མི་འབྱེད་ན་བཀའ་སློ་མི་བདེ་བའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
དང་། བན་རྩར་དང་འབྲེལ་བ་རང་ལ་ཡང་བན་རྩར་བྱས་ནས་བཟོད་པ་ནི་
གསོལ། ལྷུང་བ་ཕྱིར་བཙོས་ནི་མ་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་ལྷུང་བ་གླེང་བར་འདོད་པ་
ན་མཐའ་དག་ལ་སྐབས་མི་འབྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཀའ་སློ་མི་བདེ་བའི་དགོ་
འདུན་ལྷག་མ་དེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་ཕྱིར་མི་འཆོས་པར་རྒྱན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ནི་གཉིན་
བོ་རྒྱུང་བའི་སྒོ་ནས་སྤང་བའོ། །ཁྱོད་ནི་གནས་གཞན་ལ་བརྟེན་དགོས་པས་
གཞན་ལ་གནས་གིང་འདུག་ཅིག་པར་བསྒོ་བར་བྱ་སྟེ། **དགོ་སྒོང་བུམ་ཟེའི་བུ་མོ་**
ལྷ་བུས་ཁྱས་པ་ལས། སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཅི་ལགས། ལྷ་བ་ལི་སྤང་བ་ཞེས་
བྱ་བ་དེ་ནི་དགོ་སྒོང་གང་གི་ཕྱིར་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་བྱུང་བར་གྱུར་བ་
ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནམ་ལྷུང་བ་དེ་ལས་སྤང་མ་ལོག་པ་དེའི་བར་དུ་གཞན་ལ་གནས་
འཆའ་ཞིང་འདུག་ཅིག་ཅེས་བསྒོ་བའོ། །ཞེས་སོ། **ལྷུང་ལས།** ཁྱོད་གནས་
འཆའ་ཞིང་འདུག་ཅིག་ཅེས་པ་དེ་ལ་རྒྱ་ནི་གོ་བ་མི་འདུག་གསུང་ཡང་ཁྱོད་ལྷ་
བུས་རང་རྒྱ་མ་བུ་བ་པས་གང་ཟག་གང་ལ་མཛད་པ་འཇམ། རོ་ཆ་ཤེས་པ་འཇམ་བྲེལ་
ཡོད་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་དེ་ལ་གནས་ཏེ་འདུག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ།
བསྐྱེགས་བསྐྱེད་ཕྱིར་འབྱེད་པ་ལ་ཡང་སྒྱུར་དུ་བྱུང་། (༥༠ན) །བར་དགོངས་ནས།
མདོ་རྩ་བ་ལས། གྲོགས་བཤེས་ལ་བརྟེན་ཏེ་གནས་པར་བྱ་བ་ནི་དོ་ཞེས་
སོ། །དེ་ཡང་རྒྱན་དུ་ཞེས་པ་ནི་ལྷག་མ་རིགས་འདྲ་བཞི་སྤྱད་པར་བྱེད་ཅིང་ཕྱིར་
མི་འཆོས་པ་ལ་བྱ་སྟེ། ཡང་གཞི་ནས་བསྐྱེད་པ་ཏེ་སྒོ་ཞིག་པ་ལ་བྱ་བར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིར་མི་འཆོས་པར་ཞེས་གཞུང་འདི་ནི་དེ་ལས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་།

ཆ་རོད་པ་ན་རེ། བཞི་སྡུད་དུ་བྱེད་ན་བྱིར་འཆོས་ཀྱང་སྦྲད་པ་ནན་ཏུར་བྱ་
སྟེ། དེ་དོན་གྱིས་ན་བྱིར་འཆོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱིར་འཆོས་པ་ལ་སྒྲིམ་སེམས་
དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་སྒྲིམ་སེམས་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།
གཞུང་འདི་ཉིད་ལས་བྱིར་མི་འཆོས་པར་སྐྱབ་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
རིགས་པ་ཡང་ལྷག་མ་རིགས་འདྲ་བཞི་སྡུད་བྱེད་ཀྱང་བྱིར་འཆོས་པར་བྱེད་པ་ལ་
ནི་སྦྲད་པ་ནན་ཏུར་བྱས་ཀྱང་མི་འཆགས་ཏེ། ནན་ཏུར་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་
པའི་བྱིར་རོ། །བཞི་སྡུད་དུ་བྱེད་ན་དོན་གྱིས་བྱིར་འཆོས་པ་མ་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་ནི་
མ་ངེས་ཏེ། བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བྱིན་ཆད་སྒྲིམ་སེམས་ཀྱིས་བྱིར་འཆོས་པར་
བྱེད་ཀྱང་གཉེན་པོ་མི་བརྟན་པའི་རིགས་སྟོན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཁྱིམ་སུན་འབྲིན་པ་མི་གཏོང་བ་ལ་ནི།

གསོལ་བཞུགས་ལས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ནན་ཏུར་བྱའོ། །བསྐྱད་པར་བྱ་བ་དེའི་བྱིར་
དགོ་འདུན་འདུ་བ་ན་བསྐྱད་བྱ་དེ་འདུ་བ་མི་སྦྱིན་པ་དང་། ཉེས་པ་གླེང་བའི་
སྐབས་མི་འབྲེད་པ་དག་ལ་ཡང་བསྐྱད་པ་ནན་ཏུར་བྱའོ། །ཁྱིམ་སུན་འབྲིན་པ་པོ་
དེས་བདག་ལ་ལྟུང་བ་དེ་མ་མཐོང་རོ། །ཞེས་ཟེར་ན་ཡང་བསྐྱད་པ་ནན་ཏུར་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཁྱིམ་སུན་འབྲིན་པ་པོ་དེ་ལ་ལྟུང་བ་གླེངས་པ་ན། ལྟུང་བ་མ་
མཐོང་རོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་ལས་མི་བྱ་བར་
བསྐྱད་པ་ནན་ཏུར་བྱ་བར་གསུངས་པས། ནན་ཏུར་བྱེད་པ་ལ་དང་པོ་གཞི་

༼༥༠བ༽བཅན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །

བཞི་པ་ལ། བྱིར་འགྱུད་དངོས་ཉིད་བཤད་པ་དང་། །ཞར་ལས་བྱུང་བ་བཟོན་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཁྱིམ་པ་ལ་ཐོ་འཆམས་བརྟམས་ཐབས་བྱེད་པ་ལ་ནི་མཛའ་གཙུགས་ཀྱི་དངོས་
པོས་བྱིར་བསྐྱེད་ཞིང་། བྱིར་འགྱུད་པའི་ནུབ་ཏུར་བྱ་སྟེ་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་
སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བྱིར་འགྱུད་བྱས་པ་འདི་ལ་བཟོན་པ་གསོལ་བའི་ལས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྟེ།
ལུང་གཞི་ལས། བཟོན་པར་བྱ་བའི་གསོལ་བའི་ལས་བྱས་ཟིན་པའི་གནས་
སྐབས་སུ་ཁྱིམ་པ་དེ་ལ་བཟོན་པ་གསོལ་དུ་གཞུག་གོ། །འདིར་ལུང་ལས་གསོལ་
བ་ཅམ་ཞིག་གསུངས་ཀྱི། བཟོན་པའི་ཆོ་ག་ནི་ལུང་ན་མི་སྣང་ཡང་ཀར་ཤ་ལས་
བཟོན་པའི་ཆོ་ག་ཡང་བཤད་དོ། **ཁྲི་ཀ་ལས།** གསོལ་བ་བྱས་ཏེ་ཁྱིམ་པ་ལ་
བཟོན་པ་གསོལ་དུ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱིམ་པས་བཟོན་པ་ཉིད་བཟོན་པར་བྱས་
པ་ཡིན་ཅེས་བཤད་ཅིང་། **རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས།** ཁྱིམ་པ་དེ་ལ་བཟོན་པ་
གསོལ་དུ་གཞུག་པ་ཡིན་པར་བརྟུ་བར་བྱའི། འདིར་ལས་ནི་མི་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་
གསོལ་བ་བྱས་མ་ཐག་པའི་སྐབས་འདིར་ལས་བཟོན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་པ་སྟེ།
གསོལ་བ་བྱས་ཟིན་ནས་ཁྱིམ་པ་ལ་བཟོན་པ་གསོལ་བའི་འོག་ཏུ་ལས་བཟོན་པ་

གསུམ་མཐུག་སྤྱད་དང་བཅས་པ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། བྱིར་མི་འཆོས་པ་གནས་ནས་དབྱུང་། །མ་མཐོང་གནས་ནས་
དབྱུང་བ་དང་། རྟིག་ལྟ་མི་གཏོང་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

བྱིར་མི་འཆོས་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་ནི། ལྷུང་བ་གྲགས་པ་ནི་འྲི་ཀ་ལས་
ལྷུང་བ་བྱུང་བ་དེ་གནས་ནས་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་དགེ་འདུན་དག་གིས་ཤེས་
བའོ་ཞེས་སོ། །ལྷུང་བ་བྱུང་བ་གཞན་ལ་གྲགས་པ་དེ་བྱིར་མ་བཅོས་ན་ཡིད་གྱིས་
བསྐྱམས་པས་བྱིར་བཅོས་སུ་མི་རུང་བས་བཤགས་དགོས་ཡན་ཆད་གྱི་ལྷུང་བ་
བྱིར་འཆོས་པའི་སྐུན་(༡༡)ན། འཛོམས་བཞིན་དུ་བྱིར་མི་འཆོས་པར་བྱེད་པ་ལ་
གནས་དབྱུང་བྱ་བ་དང་།

གཉིས་པ་ནི།

ལྷུང་བ་གློངས་པ་ན་ཤེས་བཞིན་དུ་བདག་ལ་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་མཐོང་ཞེས་ཟེར་
ཞིང་། ལྷུང་བ་བྱིར་བཅས་པས་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་མི་འདོད་པ་དབྱུང་བར་
བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

རྟིག་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་མི་གཏོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

འྲི་ཀ་ལས། བན་རྒྱུར་གྱི་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་བྱས་པའི་རྗེས་ལ་ལས་དེ་བྱེད་

པའི་དགོ་འདུན་གྱིས་ནན་ཏུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་འདི་སྐད་བསྒྲོ་བར་
བྱའོ། །གནས་འདི་ཉིད་དུ་ནན་ཏུ་གི་རྒྱའི་ལྷུང་བ་འདི་ཕྱིར་བཅོས་པར་གྱིས་
ཤིག་ཅེས་ཏེ། **འྲི་ཀ་ལས།** གནས་གཞན་དུ་ཕྱིར་འཆོས་སུ་མ་གནང་བར་བསྟན་
པའོ་ཞེས་སོ། །དགོ་འདུན་འདི་ཉིད་ལ་བཟོད་གསོལ་གྱིས་ཤིག །དགོ་འདུན་
འདི་ཉིད་གྱིས་ཁྱོད་ནན་ཏུ་ལས་བག་ཡངས་སུ་བྱེད་པར་ཏེ་ནན་ཏུ་ལས་གྲོལ་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཟྍ་དཔར་བྱའོ། **འྲི་ཀ་ལས།** དགོ་འདུན་འདིས་མ་གནང་ན་
མཚམས་གཞན་གྱི་དགོ་འདུན་གྱི་བག་ཡངས་སུ་བྱེད་པ་མི་དབང་བར་བསྟན་ཏེ་
ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྦྱིའི་དོན་དང་། དཔྱུས་གྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། དགོས་དོན་
བསྟུས་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ལྷུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་བྱས་པའི་དགོས་པ་ལྷུང་བ་དག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། **ལུང་**
གཞི་དང་ཀམ་ག་ཏམ་ལས། དཔྱུང་བ་བྱས་མ་ཟིན་པའི་སྐབས་ན་ཁྱོད་གྱི་འགྲོ་
བ་ནི་གཉིས་ཏེ། དཔྱུལ་བ་དང་དུད་འགྲོའི་ཞེས་གསུངས་ནས་དཔྱུང་བ་བྱས་པ་
ན་ཁྱོད་གྱི་འགྲོ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། ལྷ་ལམ་མའི་ཞེས་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་རྒྱུའི་ཉེས་པ་
དེ་དག་པར་གསུངས་པ་དང་། **གཞུང་འདི་ཉིད་ལས།** མིང་དང་རིགས་དང་ལྷན་
པར་བཟྍ་དཔར་ལྷུང་བ་ལས་ལྷང་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཉིང་དགོས་ནི་ཚུལ་
བྲིམས་དག་པའི་ཕན་ཡོན་༼༥༩༽བ་བཅུ་ཐོབ་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་གྱི་ས་ལས་ཕན་

ཡོན་བཙུ་ཉིད་དོ། །ཞེས་ལྷུང་བ་མ་བྱུང་བས་དགག་པ་དང་། བྱུང་ཡང་བཤགས་
བས་དག་པའི་ཕན་ཡོན་བྱན་མོང་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་གཉིས་དག་པའི་རང་
བཞིན་དུ་འདྲ་བའི་བྱིར་དང་། **སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལས།** མཐོལ་ན་དེ་བདེ་བ་ལ་
རེག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། **བམ་པོ་ལྷ་བཙུ་པ་ལས།** མཐོལ་ན་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བཙུ་བོའ་ཅིང་། མདོན་པར་མཐོ་བ་དང་རེས་པར་
ལེགས་པའི་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པར་འགྱུར་བའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

འོན་པཤགས་པས་ལྷུང་བ་དག་ལུགས་རི་ལྟར་དག་པ་ཡིན་ཅེན། སོག་པ་ན་
རེ། བཤགས་པས་ལྷུང་བ་འཕེལ་བའི་རྒྱན་ཆད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ལས་ཀྱི་རོ་བོ་
མི་འདག་སྟེ། **ལུང་གཞི་ལས།** དགེ་འདུན་འཆོ་བའི་བྱུང་བའི་སྐབས་ནས་སྟེག་
པའི་ལས་བཤགས་ཀྱང་ལས་དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་རྒྱན་འདྲ་བ་དག་ཏུ་
གྱུར་ཏོ་ཞེས་བཤད་པ་དང་། **ལུང་ཐུན་ཆོགས་ལས།** བ་སྐྱང་བདག་གི་བྱུང་བའི་
སྐབས་ནས་བཤགས་པ་བྱས་ཀྱང་དུད་འགོར་སྒྲིམ་པར་གསུངས་པས་ཤེས་ཞེས་
ཟེར་རོ། །

དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི། ལུང་གཞི་དང་ཀམ་ཤ་ཏམ་གྱི་དབྱུང་བའི་སྐབས་ལས་
དང་གཞུང་འདི་ཉིད་ནས་དག་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །འཕེལ་བ་རྒྱན་
ཆད་པ་ཙམ་ནི་མཐོལ་བས་ཀྱང་གྲུབ་པས་བཤགས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་།
སྟེག་ལྷུང་རོ་བོ་གཅིག་ཅིང་སྟེག་པ་ནི་སྟེབས་བཞིས་དག་པར་གསུངས་པའི་

གནད་དང་འགལ་ལོ། །དེར་མ་ཟད་གཉིན་པོས་མི་འདག་ན་ལྷུང་བ་འདུས་མ་
བྱས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

སྐྱབ་བྱེད་གཞིག་པ་ནི། བཤགས་པར་བྱས་ཀྱང་ནམ་སྒྲིན་མྱོང་བར་གསུངས་
པ་ཐམས་ཅད་ནི་ལས་ཀྱི་ལྷག་མ་ལུས་པ་དེའི་འབྲས་བུའམ། བྱིར་བཙོས་མཚན་
ཉིད་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་དགོངས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱ་ན་རེ། བཤགས་ཏེ་ལྷོ་མ་བྱས་པ་ན་ལྷུང་བའི་བག་ཁད་ཙམ་ཡང་མ་
ལུས་པར་དག་སྟེ་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོང་བརྟུབ་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་གནོད་
བྱེད་ནི། **གཏམ་གྱི་གཞི་ལས།** ཁོངས་པ་བསྐྱོམས་པས་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་ལ། དེ་ཡང་ལྷུང་བ་ནི་བཙས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་
ལས་ལ་བཙས་ལ། ལས་ལ་བག་ཆགས་མེད་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། བག་ཆགས་ནི་
བཤགས་པས་མི་དག་སྟེ། སྐྱོམ་བྱུང་བློ་མེད་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་
བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐྱབ་བྱེད་གཞིག་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོང་བརྟུབ་པས་
ནི་བག་ཁད་ཙམ་ཡང་མ་ལུས་པས་དག་པར་མ་ངེས་ཏེ། ལྷུང་བ་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབས་པས་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོང་བརྟུབ་ཀྱང་བག་ཁད་ཙམ་ཡང་མ་ལུས་པར་དག་
པར་མ་ངེས་པ་བཞིན་ནོ། །

འོ་ན་དག་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན། ཤ་མི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་འདི་ལྟར་
འཆད་དེ། ཚུལ་བཞིན་དུ་བཤགས་པ་བྱས་པ་ན་ལྷུང་བའི་མདོན་གྱུར་བྱེད་ལས་

དང་བཅས་པ་ནི་དག་ལ། ས་བོན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ནི་མི་འདག་པ་ཡིན་
ཏེ། **བམ་པོ་ལྔ་བརྒྱ་པ་ལས།** གདུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷུང་བ་སྟེ། སྤུལ་གྱི་དུག་
དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་སེལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པར་གཞོན་པ་སྟེ་ཀུན་ཏུ་
སྦྱོད་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པས། ས་བོན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་
རྣམ་པར་གཞོན་ཏེ། མངོན་གྱུར་བྱེད་ལས་དང་བཅས་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པ་སེལ་
བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ས་བོན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཁས་ལེན་
པ་ནི་ཐེག་ཆེན་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་པའི་གྲུབ་མཐའ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ལས་མྱོང་ངེས་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིག་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་
པའི་ལྷུང་བ་ལ་ནི་བཤགས་པ་བྱས་པས་མངོན་གྱུར་བྱེད་ལས་དང་བཅས་པ་དེ་
དག་པ་༼༥༥༩༽འཐད་ཀྱང་ལས་མྱོང་ངེས་དང་། ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ལྷུང་བ་ནི་
བཤགས་པ་བྱས་པས་སྒྲུབ་པ་ཙམ་དུ་བྱེད་གྱི། ལས་དེའི་མངོན་གྱུར་བྱེད་ལས་
དང་བཅས་པ་དག་པར་མི་རིགས་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་མྱོང་ངེས་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཞན་དུ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་མུང་བའི་
སྒྲོམ་པོ་དེ་དག་སྒྲོང་དུག་ལ་ཆོ་ག་ལན་གསུམ་བརྗོད་ཅིང་བཤགས་པ་སྤྲ་མ་བྱས་
ན་མཆོམས་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་ཆོ་བྱི་མར་དབྱེལ་བར་འཕེན་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱང་
དག་པར་སྒྲུའམ་ཅི། དེས་ན་ལས་མྱོང་ངེས་དང་མྱོང་ངེས་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བ་
གཉིས་ལས། ལས་སྒྲུབ་པ་ཙམ་དུ་བྱེད་པ་དང་། མངོན་གྱུར་བྱེད་ལས་དང་

བཅས་པ་དེ་དག་པ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །

འོན་ལྟར་བ་དག་པའི་རྒྱ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། མིང་རིགས་བརྗོད་པའི་བྱིར་བཙོས་
དང་། མཐའ་བཙོལ་བའི་རྒྱུན་མ་འབྱོར་བ་དང་། མཆོན་གྱུར་པ་དང་། དག་
བཙོས་པ་ཐོབ་པ་དང་། རྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་དང་ལྷའོ་ཞེས་སྒྲ་རབས་པ་ལ་གྲགས་
མོད། དང་པོ་གཉིས་ནི་དག་བྱེད་མཆོན་ཉིད་པ་སྟེ་གཞུང་འདི་ཉིད་ལས་བྱུང་ངོ་
། །

གསུམ་པ་ནི།

མངོན་གྱུར་གྱི་སྐྱབས་ལས་ཞིང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་ཉམས་སོ་ཞེས་གསུངས་
ཏེ། ལྟར་བ་མངོན་གྱུར་བྱེད་པ་ནུས་ལྡན་ལས་ཉམས་པ་ཙམ་ལ་ལྟར་བ་དག་པའི་
ཐ་སྟན་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། དག་བྱེད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ན། **ལུང་ལྷུ་བ་ལས།**
མཆོན་སྒྲུབ་གྱུར་པ་ན་སྒྲུབ་གྱི་ལྟར་བ་དེ་ལྡོག་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ།
རྒྱས་པར་སྒྱིར་བསྟན་དུ་འོ། །

བཞི་པ་ལྟར་བ་དག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་གྱུར། འོག་མ་ནི་དག་བཙོས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་**རྒྱ་ཀ་ལས།** གང་གི་ཆོ་དག་བཙོས་པ་ཐོབ་
པ་དེའི་ཆོ་ན་ནི་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། འབྲུལ་པའི་རྒྱ་འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པ་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་༼༥༥༩ན༽པས་ལྟར་བ་དག་པ་དངོས་
ཉིད་ཡིན་གྱི། ལྟར་བ་འདག་པའི་རྒྱ་དངོས་མ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ནི།

དག་བྱེད་མཚན་ཉིད་པར་འཆད་པའི་ཚུལ་ལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་
དུ། ཉན་ཐོས་གྱི་ལུགས་བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་གྱི་སྤྲུལ་སྟངས་
པ་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རྟོགས་པ་དེའི་ཆེ་ལྗང་བ་ཕྱ་མོའི་ཡང་ཕྱ་མོ་དག་
ལས་ལྷང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷང་བ་ཕྱ་མོ་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ།
བསྐྱབ་པ་བྱིན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ནན་
ཏན་གྱིས་བསྒྲམས་པས་དོན་ལ་རང་རྒྱུད་གྱི་ལྷང་བ་ཐམས་ཅད་དག་སྟེ་མཐོང་
ལམ་སྒྲེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མདོར་ན་ལས་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་མྱོང་བ་ལ་ཁམས་གསུམ་གང་
དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆེ་འཁོར་བའི་གནས་དེར་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་གཞི་
བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་འཕེན་འགྲུབ་གྱི་འདུ་བྱེད་དང་། སྟེང་ལེན་གྱིས་
མཚམས་སྦྱར་ནས་སྟོང་པར་སྐྱེ་བ་བྱངས་ནས་ལས་གང་བྱས་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་མྱོང་
དགོས་པ་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་ལྟ་སྟོང་པར་རྟོགས་ནས་འཕེན་འགྲུབ་གྱི་
བྱེད་པ་ཆད་པས་འཁོར་བར་མི་སྐྱེ་ན་དེའི་ལས་འབྲས་མི་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་བྱང་སེམས་བདེན་མཐོང་གི་རྒྱུད་ལས། བསྐྱལ་བ་དབག་མེད་ནས་ཕ་
བསད་པ་ལྟ་བུའི་ལས་གྱི་ལྷག་མ་མྱོང་དགོས་གྱི་བག་ཆགས་ཡོད་པས། བྱང་
སེམས་དེ་ངན་སོང་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ན་ལས་ལྷག་མྱོང་
དགོས། དེའི་བག་ཆགས་དེས་དེའི་འབྲས་བུ་སྤྲུག་བསྐྱལ་མྱོང་ངམ་ཞེ་ན། མ་

ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་དེའི་རྒྱུད་ལ་ལས་ལྷག་མྱོང་དགོས། དེའི་བག་ཆགས་ཡོད་
དུ་ཆུག་ཀྱང་བན་སོང་དེར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་དེས་ལས་ཀྱི་ལྷག་མ་དེ་མཐུ་ཅན་
དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་པར་སེམས་ཅན་ལ་བརྩེ་༼༥༥༩བ༽བ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་
པོ་འཕེལ་བྱེད་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་རྒྱུ་ལས་འབྲས་སུ་བན་སོང་
གི་སྲིད་པར་ཡང་མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་ལྷག་དེའི་འབྲས་སུ་དུམ་འབྱུང་བ་མ་
ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་དགྲ་བཙམ་ཐོབ་ཀྱང་མི་དགེ་བའི་ལས་ལྷག་གི་
ནམ་སྒྲིབ་མྱོང་དགོས་པ་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། བདེན་པ་མཐོང་བའི་ལུས་རྟེན་དང་
། དགྲ་བཙམ་ཐོབ་པའི་ལུས་རྟེན་ཏེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེས་མི་དགེ་བའི་ལས་
ལྷག་དེ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་སྲིད་སྤངས་པ་ཡིན་པས། ལས་ཀྱི་ལྷག་
མ་མྱོང་བར་བཤད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །ཐེག་ཆེན་པ་ལྟར་ན།
ཟབ་མོ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་བྱས། གཉན་པོ་
སྟོབས་བཞིའི་སྒོ་ནས་བཤགས་པས་སྒྲིག་པ་མི་དགེ་བ་བརྩུའི་ལས་མངོན་གྱུར་
བྱེད་ལས་དང་བཅས་པ་དག་པས་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཡན་དུ་ལས་མི་དགེ་བ་
རྒྱུད་པའི་འབྲས་སུ་ཡེ་མི་མྱོང་བར་བཤད་དོ། །འདི་དག་གི་བཤད་པ་ཆེས་སྒྲ་བ་
ནམས་ནི་ཐེག་པ་མཆོག་དམན་གྱི་ཆོས་མངོན་པ་གོང་འོག་གི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་
ནམས་སུ་འཆད་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། བསམ་པས་བྱིར་བཅོས་པ་དང་། སྦྱར་
བས་དག་པར་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས།

ཉེས་པ་སྒྲ་མ་ལ་འགྱུར་བ་དང་། བྱིན་ཆད་སྒྲུལ་བ་དང་། ད་ལྟ་བྱིར་བཅོས་
པར་འདོད་པ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། **ལུང་**

སིལ་བྱ་ལས། ཉེས་པར་མཐོང་ངམ་བྱིན་ཆད་སྒྲུལ་པར་དམ་འཆའམ་ཞེས་

གསུངས་པ་དང་། བསམ་པས་ལྟང་བ་ལས་ལྟང་གི་ཞེས་པ་དང་། མདོ་མཐའ་
དག་ངེས་འབྱུང་གི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པས། བྱིར་
བཅོས་ཀྱི་གཞི་འདི་ཡང་ངེས་འབྱུང་གི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་

༼༡༧༩༽པའི་བྱིར་རོ། །བསམ་པ་སྒྲ་མ་གསུམ་མེད་ན་ལྟང་བ་མི་འདག་སྟེ།

བྱིར་བཅོས་པའི་བསམ་པ་མཚན་ཉིད་པ་མེད་ན་ཆད་པའི་ལས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་

ནོ་ཞེས་པ་དང་། **འྲི་ཀ་ལས།** སྒྲུལ་པ་མེད་ན་བཤགས་པས་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་

རོ་ཞེས་པ་དང་། བྱིན་ཆད་སྒྲུལ་པའི་བསམ་པ་ཡོད་པ་ལས་གཞན་དུ་ན་སྟེ། བྱིན་

ཆད་སྒྲུལ་པའི་བསམ་པ་མེད་པར་སྒྲུལ་ལགས་ཞེས་བརྗོད་ན་བརྟུན་དུ་སྒྲུབ་བའོ་

ནར་འགྱུར་ཞེས་འྲི་ཀ་ལས་སོ། །བསམ་པ་ཆོས་བཞིའི་ཐ་མ་མེད་ན་ངེས་འབྱུང་

གི་ཚུལ་བྲིམས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་སྦྱར་བས་དག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཆབ་པའི་ཉེས་པ་མི་

འབྱུང་བའི་དོན་དུ་མཐོལ་བ་དང་། ཉེས་པ་བྱིར་བཅོས་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་

གཉིས་ཏེ། དགོས་པའི་དོན་དང་། བསྐྱུས་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཉེས་པ་མཐོལ་བས་འཆབ་པའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་ཞིང་། འཆབ་པའི་ཉེས་པ་
འཕེལ་བ་རྒྱུ་ཆད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། **ཡུང་གཞི་ལས།** བཅའ་ས་པ་ཆར་པ་
བཞིན་དུ་འབབ། །མ་བཅའ་ས་ཆར་བཞིན་དེ་མི་འབབ། །ཅིས་གསུངས་
སོ། །མདོ་སྟོན་གས་པ་ཆེན་པོ་ལས། བཅའ་ས་གིང་གསང་བས་ཉིན་ཞག་རེ་རེ་
ཞིང་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ཉེས་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་
དེ་རྒྱུ་མི་ཆད་པའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་བཞི་ལས།

དང་པོ་ཡུལ་གང་ལ་མཐོལ་བ་ནི། དགོས་སྤོང་ཆོས་བདུན་ལྡན་ལ་མཐོལ་ཏེ། དེ་
ཡང་བསྟོན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དག་པ་སྟེ། བསྟོན་པར་རྫོགས་པ་དང་བཅས་པ་
ལའོ་ཞེས་སོ། །ལྟ་བ་མཐུན་པ་དང་མཆོན་མཐུན་པ་སྟེ། ལྟ་བ་ཐ་མི་དད་པ་
ལའོ། །མཆོན་མཐུན་པ་ལའོ་ཞེས་སོ། །ཐ་སྟོན་གསུམ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། སྒྲ་
ཤེས། དོན་གོ་བ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའོ། །དེ་ཡང་སྦྱར་བསྟན་པ་
ལས། སྒྲ་༼༥༥༥༽ཤེས་དོན་གོ་བ་དེ་ནི་ལྟར་བའི་སྟོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་།
རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལའོ་ཞེས་སོ། །ལུས་ཐ་མལ་པར་གནས་པ་སྟེ། ལྟར་བ་
བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ལ་གསུངས་པའི་གནད་ཀྱིས་སྦྱར་ཏེ། གཞན་དུ་ན། ལུས་ཀྱི་ཐ་
སྟོན་ལས་ཉམས་པས་ལྟར་བ་མཐོལ་བའི་ཡུལ་དུ་མི་འོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་རང་

བཞིན་དུ་གནས་པ་སྟེ། སྒོ་བའི་གཞི་ལས་ས་གཞན་ན་གནས་པ་ཡིན་ན་དགེ་
སྒྲོང་བླ་མའི་གནས་ལྟ་བུ་སྒྲོང་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚམས་གྱི་
ནང་ན་གནས་པ་སྟེ། མཚམས་གཞན་ན་གནས་པས་ནི་ཞེས་པ་དང་། དེ་ན་
གནས་ན་མཚམས་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཐ་དད་པ་ཡིད་ལ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རྒྱུས་ལ་
ཐུན་མོང་ཆོས་བདུན་ལྡན་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་བདུན་ལྡན་དགོས་པའི་སྐབས་གོང་
འོག་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་རོ། །

འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་མཐོལ་ཡུལ་གྲངས་ཇི་ཅམ་དགོས་ཞེ་ན། བསྒྲོ་བ་ལས་ཀྱང་པ་
རྒྱུས་ནི་རང་ལ་བསྒྲོ་བ་མཛད་པའི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་མཐོལ་ཏེ། བསྒྲོ་
བ་ལས་ཀྱང་བ་རྒྱུས་ནི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་འོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སོ་
སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་ནི་གནས་ཁང་ལ་སོགས་པའི་གནས་དེར་དགེ་སྒྲོང་ཇི་
ཅམ་ཆོགས་པ་ལ་མཐོལ་ཏེ། སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་ནི་གནས་དེར་
འཆོགས་པ་ལ་འོ་ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལྷུང་བ་རྒྱུས་ནི་ཆོས་
བདུན་ལྡན་གྱི་དགེ་སྒྲོང་གཅིག་ལ་མཐོལ་བར་བྱའོ། །མཐོལ་ཡུལ་ཆོས་བདུན་
ལྡན་དེ་ཡང་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་གྱི། ཆོས་བདུན་མ་ཆང་བ་སྟེ་
དགེ་བསྟེན་དང་། དགེ་ཚུལ་དང་མཚན་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ཡང་ཆོས་འདི་པ་ལ་དེ་
བྱས་ན་བྱས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་ལ་མཐོལ་ན་འཆབ་
པའི་ཉེས་པའི་བྱུང་བ་དེ་ཁེགས་ཀྱང་མཐོལ་ཡུལ་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་

མཐོལ་བའི་ཉེས་བྱས་སུ་(༡༡༡ན)ནི་འགྱུར་རོ། །ཁུ་བོའི་པ་རོལ་ན་གནས་པའི་
དགེ་སློང་མ་བོས་ཏེ། བདག་ལ་ལྟང་བ་བྱུང་ངོ་ཞེས་བརྗོད་ན་ཡང་འཆབ་པའི་
ཉེས་པ་ཁེགས་པས་མཐོལ་བ་ཙམ་དུ་ནི་འགྱུར་བས་མཆོམས་གཞན་ན་གནས་
པ་ལ་ཡང་ངོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་མཐོལ་བ་ནི་རྟེན་ཆོས་བཞི་ལྟ་བུ་གིས་ཏེ། སྡེ་ལྷའི་
སྡོམ་པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྟན་པ་དང་། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་
དང་། ལུས་ཐ་མལ་པར་གནས་པ་དང་། གནས་ནས་མ་བྱུང་བ་དང་བཞིའོ། །

གསུམ་པ་ལྟང་བ་གང་མཐོལ་བ་ནི། ལྟང་བ་ཆོས་བཞི་ལྟ་བུ་ཏེ། ལྟང་བ་གང་
ཡང་རུང་བ་ཡིན་པ་དང་། བདག་གི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བར་ཡོད་པ་དང་། རོ་ཤེས་
སམ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་དང་། སྤར་མཐོལ་ཟེན་མ་ཡིན་པ་དང་བཞིའོ། །

བཞི་པ་ཆོ་ག་གང་གིས་མཐོལ་བ་ནི། སྦྱར་དངོས་མཚུག་གསུམ་སྟེ། སྦྱར་བ་
ནི་ཡུལ་དེ་བསྐྱབ་པ་རྒྱན་ན་དེ་ལ་བྱུག་བྱ་བ་དང་། ཐུགས་གཏད་པར་ཁྱུ་བ་དང་།
ལྷུ་མ་ལུད་དེ་ཙོག་ཤུར་འདུག་ཅིང་ཐལ་མོ་སྦྱར་བའི་སྦྱོད་ལམ་བརྟེན་

པའོ། །དངོས་གཞི་ནི་སྤྲུགས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་སྟེ། དམིགས་བསལ་སོ་སོར་
བཤགས་པའི་མཐོལ་བ་ནི་སྤྲུགས་ལན་གཅིག་གོ། །མཚུག་ཐབས་ཡིན་

ནོ། །ལེགས་སོ་ཞེས་སོ། །འོན་ཀྱང་བདག་ལ་ལྟང་བ་འདི་བྱུང་ངོ་ཞེས་ཐ་མལ་
པའི་ཆོག་བརྗོད་ན་ཡང་འཆབ་པའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བ་ཁེགས་སོ། །གཉིས་པ་ཉེས་

པ་ཕྱིར་བཅོས་པ་དངོས་ནི། སྐབས་འག་རྒྱ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཆབ་ཉེས་མི་འབྱུང་ཆེད་དུ་མཐོལ། ཉེས་པ་བྱུང་ཟིན་ཕྱིར་
བཅོས་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལྷུང་བ་མི་བཅའས་མཐོལ་ཡུལ་བསྟན། །རབ་བྱུང་མ་
རྒྱུ་གས་གསུམ་ཕྱིར་བཅོས། །མཐོལ་ཡུལ་མཐོལ་ཆོག་བྱེ་བྲག་བསྟན། །དང་པོ་
ནི།

གཞན་གྱི་ལྷུང་བ་༼༡༡༡༡༽འཆབ་པའི་ཉེས་པ་ནི། སྤར་གནས་ངན་ལེན་
བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་ཟིན་ལ། འདིར་ནི་རང་གི་ལྷུང་བ་བཅའ་པར་མི་
བྱའོ་སྟེ་རང་གི་ལྷུང་བ་བཅའས་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །རྒྱས་པར་གོ་བར་བྱ་མ་ཞུས་ན་
ཐ་ན་ལྷུང་བའི་སྟེ་ཆོན་མིང་གི་གོ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། ཉེས་བྱས་ནི་བདག་ལ་ལྷུང་
བ་བྱུང་ངོ་ཞེས། བདག་གིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་བྱས་སོ་ཞེས་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་
བས་གོ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལའོ་ཞེས་པ་ནི། ཤེས་པ་
རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། ས་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པ་གསུམ་གང་ཡིན་ཀྱི་ཀ་ན་མི་གསལ་ཡང་། **ལྷུང་ཁུབ་ལས།**

སྟོན་པ་ལ་འོངས་པ་སྐྱས་ན་སྐྱས་པ་ཞེས་བགྱིའམ། ལྷ་པ་ལི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་པས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །བསྐྱབ་པ་
རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཡང་བསྟན་ཏེ། **འགྲེལ་པ་ལས།** དགོ་སྟོང་ལམ་པ་མ་
བྱུང་བ་གཅིག་ལའོ་ཞེས་སོ། །འོ་ན་རང་བཞིན་དུ་གནས་ན་རྟ་བ་མི་མཐུན་པ་ལ་

ཡང་རིག་པར་བྱའམ་ཞེན། ལྟ་བ་ཐ་མི་དད་པ་ལ་གོ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །འོ་ན་
ལྟ་བ་མཐུན་པའི་བྱིམ་པའམ་དགེ་ཚུལ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་རིག་པར་བྱའམ་ཞེན།
བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་བཅས་པ་ལའོ། །འོ་ན་དགེ་སློང་པ་མ་པན་ཚུན་དུ་
རིག་པར་བྱའམ་ཞེན། མཚན་མཐུན་པ་ལའོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། དཔྱུས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་དགོས་པའི་དོན་ནི།
དགེ་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་རང་རང་གི་ལྟངས་པ་དག་པར་འབྱུང་རོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་བཞི་ལས།

དང་པོ་ཡུལ་གང་ལ་བཤགས་པ་ནི། བཤགས་ཡུལ་བསྟེན་རྫོགས་ཚེས་བརྒྱད་
དང་ལྔན་པ་ལ་སྟེ། ཐུན་མོང་བ་ཚོས་བདུན་ལྔན་སྤར་བཤད་པའི་སྟེང་དུ་ལྟུང་བ་
མིང་རིགས་མཐུན་པ་དང་མི་ལྔན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཆང་འབྲུང་བའི་ལྟུང་བ་
བཤགས་པར་བྱེད་ན་བཤགས་ཡུལ་དེས་ཆང་འབྲུང་བའི་ལྟུང་། (༡༡༦ན) བ་མེད་
པ་ལྟ་བུ་དང་བརྒྱད་དོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གང་གི་བཤགས་པ་ནི། རྟེན་ཚོས་བཞི་ལྔན་ཏེ་རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་།
བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པའི་སྒྲིམ་པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྔན་པ་དང་། ཤེས་
པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་དང་། བསྟེལ་བ་མ་
ཡིན་པ་སྟེ་བཞིའོ། །

གསུམ་པ་ལྟུང་བ་གང་བཤགས་པ་ནི། ཚེས་བཞི་ལྔན་ཏེ། བཤགས་པར་བྱ་

བའི་ཉེས་བྱས་ཡིན་པ་དང་། བདག་གི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་པར་ཡོད་པ་དང་། རོ་
ཤེས་ཤིང་དྲན་པར་རྒྱས་པ་དང་། འཆབ་པ་དང་མི་ལྡན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིར་
ན་དགོ་ཚུལ་གྱི་ལྷུང་བ་ཐམས་ཅད་ཉེས་བྱས་རྣམ་པ་གསུམ་ལས། བཤགས་པར་
བྱ་བའི་ཉེས་བྱས་ནི་དགོ་ཚུལ་གྱིས་ཆང་འབྲུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་བྱས་
རྣམས་སོ། །གཞན་དུ་ན་ཕམ་པ་དང་འདྲ་བའི་ཉེས་བྱས་ནི་བཤགས་པས་མི་
འདག་ཅིང་། བསྐྱམ་པར་བྱ་བའི་ཉེས་བྱས་ནི་ཡིད་གྱིས་བསྐྱམས་པས་འདག་སྟེ་
བཤགས་མི་དགོས་སོ། །

བཞི་པ་ཆོག་གང་གིས་བཤགས་པ་ནི། སྦྱིར་དངོས་མཛུག་གསུམ་སྟེ། སྦྱིར་
བ་ནི་འཆབ་པ་ཡོད་ན་འཆབ་པའི་ཉེས་པ་དེ་ཡིད་གྱིས་བསྐྱམས་ལ། དེ་ནས་
བཤགས་བྱའི་ཉེས་པ་དངོས་ཉིད་བཤགས་པར་བྱེད་པ་ན་བཤགས་ཡུལ་ལ་ཐུག་
བྱས་ཏེ་ཐུགས་གཏད་པར་ཁྱབ་དང་། ལྷུམ་ཐུད་དེ་ཙོག་ཤུར་འདུག་ཅིང་ཐལ་མོ་
སྦྱིར་བའི་སྦྱོད་ལམ་བསྟེན་པའོ། །དངོས་གཞི་ནི་སྒྲགས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་
སྟེ། དེ་ཡང་ལྷུང་བ་གཅིག་དང་། གཉིས་དང་། གསུམ་སོགས་ཆད་མང་པོ་དང་
། དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་སྟེ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་བཤགས་པའོ། །མཛུག་མཐོང་སྒྲུལ་
ལན་གསུམ་འདྲི་ཞིང་ལན་འདེབས་པ་དང་། ཐབས་ཡིན་ནོ། །ལེགས་སོ་ཞེས་
སོ། །

གཉིས་པ་ལ། དགོ་ཚུལ་པ་མ་དང་དགོ་སྒྲོབ་མ་དང་གསུམ་གྱིས་ཡུལ་གང་ལ་

ཚུལ་(༡༡༥བ)འི་ལྷ་ར་ལྷ་ར་བ་མཐོལ་བ་དང་བཤགས་པར་བྱ་ཞེན། བསྟེན་
པར་རྫོགས་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་ཉིད་ལ་ལྷ་ར་བ་རིག་པར་བྱ་བ་འདི་དང་། གཞུང་
གི་སྐབས་འོག་མ་ནས་འབྱུང་བའི་བཤགས་པ་དང་བཅས་ཏེ་བྱིར་བཙོས་པར་
བྱའོ། །དག་ཚུལ་པ་མ་དག་སྟོབ་མ་དང་གསུམ་གྱི་ལྷ་ར་བ་བཤགས་པར་བྱེད་པ་
ན་རང་རང་གི་རིས་མཐུན་པའི་ཡུལ་ལ་ཅིའི་བྱིར་མི་རུང་ཞེན། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དག་ཚུལ་པ་མ་དང་དག་སྟོབ་མ་དང་གསུམ་པོ་དག་ནི་
ལྷ་ར་བ་མཐོལ་བཤགས་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་དག་འདུན་
གྱིས་འཁོར་དུ་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཆོས་འདི་བ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་མཆན་མི་མཐུན་པ་དང་། དག་ཚུལ་ལ་
སོགས་པ་དང་། བྱིམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་གྱི་ལྷ་བ་ཙན་ལ་ལྷ་ར་བ་
རིག་པར་བྱ་བ་དེ་བྱས་ན་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་བཅའས་པའི་ཉེས་པར་མི་
འགྱུར་རོ། །མཆན་མི་མཐུན་པ་དག་སྟོབ་པ་མ་གཉིས་པན་ཚུན་དུ་ལྷ་ར་བ་རིག་
པར་བྱེད་ན་བཅའས་པའི་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་ཡང་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཉེས་
བྱས་སུ་ནི་འགྱུར་རོ། །དག་བསྟེན་ནམ་དག་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྷ་ར་བ་རིག་
པར་བྱེད་ན་བཅའས་པའི་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་ཡང་གནས་ངན་ལེན་བརྗོད་པའི་
ལྷ་ར་བྱེད་དམ། ཉེས་བྱས་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ་འྲེ་ཀས་དེ་ལྷ་ར་བཤད་

དོ། །མཚམས་གཞན་ན་གནས་པ་ནི་གང་གི་ཡན་ལག་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བ་དེའི་དམིགས་བསལ་ནི། །མཚམས་གཞན་ན་གནས་པ་ལ་ཡང་རིག་པར་བྱ་
བ་དེ་བྱས་ན་བྱས་པ་ཉིད་དོ། །དེས་ན་ལྷུང་བ་བཅབས་པའི་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་
ཡང་བརྗོད་པ་ལས་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ་ཁྱིམ་གྱི་ལས་ལུང་ལས་སོ། །དབྱེན་བྱེད་
པའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲོ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷུང་བ་
༼༥༥༽ན་རྣམས་ནི་བདག་ཉིད་ལ་བསྒྲོ་བའི་ལས་བྱས་པའི་དགོ་འདུན་ཐམས་
ཅད་ལ་གོ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །**རང་འགྲེལ་ལས།** བསྒྲོ་བ་ལས་བྱུང་བ་འདི་
རྣམས་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་བཤགས་དགོས་པར་བཤད་པ་ནི་ཡི་གེ་ལྷག་
པར་སེམས་ཏེ། **ལུང་ལས།** འདི་རྣམས་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་མཐོལ་དགོས་
པར་གསུངས་ཀྱང་འདི་རྣམས་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་བཤགས་དགོས་པའི་
ལུང་མེད་ཅིང་། དེ་གཅིག་ཕུ་ལྷ་བ་ཐ་མི་དད་པ་ལ་ཞེས་གསུངས་པས་སྤྲིག་ལྷ་མི་
གཏོང་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི་གཅིག་ལ་བཤགས་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །**སོ་སོར་**
བཤགས་པར་བྱ་བ་ནི་གནས་ཁང་ལ་སོགས་པ་དགོ་སྒྲོང་དག་འདུ་བའི་གནས་
དེར་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལའོ་ཞེས་སྒྲ་མར་སྦྱར་ཏེ། དགོ་སྒྲོང་ཇི་སྟེད་ཆོགས་པ་
དེ་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་བར་བྱའི། དགོ་འདུན་ཁོ་ན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ག་ཉིད་
ལོག་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་མ་ཐོས་ན་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དགོ་ཚུལ་ལ་
སོགས་པ་ཐོས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དག་གིས་ནི་མི་ཐོས་པར་བྱའོ། །གནས་དེར་

ཚོགས་པ་ལ་ཚིག་རི་སྐད་དུ་རིག་པར་བྱ་ཞེན། ཚོད་ང་ལྷན་པ་དག་བདག་ལ་
སྤྲད་པའི་གནས་ཏེ། ཟང་ཟིང་མེད་པའི་ཚོས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་རྣམས་
སྤྲད་པའི་གནས་ཟང་ཟིང་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱག་པ་ནི་ཏ་ཅང་མི་རིགས་པ་སོ་སོར་
བཤགས་པར་བྱ་བ་བྱུང་གི། །ཞེས་སྒྲེ་སྒྲགས་ཀྱིས་ཚོས་དེ་སོ་སོར་འཆགས་སོ་
ཞེས་སོ། །དེ་ནི་མཐོལ་བ་ཡིན་གྱི། བཤགས་པ་དངོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སོར་
བཤགས་ཀྱི་ལྷུང་བ་རིག་པར་བྱ་བ་དེ་ནི་ལན་གསུམ་བརྗོད་པའི་སྒྲགས་དང་
འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལན་གཅིག་བརྗོད་པས་ཚོགས་གོ། །

གཉིས་པ་ལ། བསྐྱམ་བྱའི་ཉེས་པ་ཕྱིར་བཅོས་དང་། །བཤགས་བྱའི་ཉེས་པ་
ཕྱིར་བཅོས་དང་། །དག་བྱེད་ཀྱི་ལྷུང་བ་དག་ཞན་ཡང་བསྟན། །འཁྱོད་
པ་སེལ་བྱེད་ཕྱིར་བཅོས་བསྟན། །ལྷུང་བ་དག་བྱེད་ཕྱིར་བཅོས་སོ། །དང་པོ་ནི།

རྗེས་ཀྱི་གཞན་འཆི་བར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ཀྱི་བསྐྱམ་བར་བྱ་བའི་
ཉེས་བྱས་དེ་ལས་ནི་ཕྱིན་ཆད་མི་བྱའོ་སྟུམ་དུ་བསམ་པས་བསྐྱམ་པར་བྱས་ན་
ལྷུང་བ་ལས་ལྷུང་ངོ། །འདིར་འོད་ལྷན་ཅུ་འགྲེལ་ལས་ནི་བསྐྱམ་བྱ་ལ་ལྷུང་བའི་
མིང་མི་འདོགས་ཏེ། དེ་ནི་ལྷུང་བར་མི་འགྱུར་བསྐྱམ་བྱ་ཡིན་ཅེས་པ་དང་། ལྷུང་
བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་བསྐྱམ་བྱའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་**རང་གི་རྣམ་བཤད་དང་**
འྲི་ཀ་ལས། ཡིད་ཀྱི་ལྷུང་བ་དེ་ལས་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བསྐྱམ་པ་བྱས་ན་ལྷུང་
བ་ལས་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་ལྷུང་བ་དེ་ལས་ནི་བསྐྱམ་

པ་བྱས་ན་ལྷང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་བསྐྱམ་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འདག་པ་ནི་འདི་
 རྒྱལ་ཏེ། **ལུང་ལས།** དག་སྒོང་མས་ལུས་ངག་རྒྱུ་མ་ཐོན་ཀྱང་འཆབ་པའི་པམ་
 པ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་། ཐག་བཅད་པའི་རབ་དབྱེ་རྒྱམ་པ་གསུམ་གྱི་
 སྐབས་ལས་སྤར་མ་སྦྱིན་པར་ཐག་བཅད་ན་སྒོམ་པོར་གསུངས་པ་དང་། བརྟམ་
 པ་དང་། བསྐྱིས་པ་དག་གི་ནི་མི་སྦྱིན་པར་སེམས་པའོ་ཞེས་སྒོམ་པོར་གསུངས་
 པ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ལུས་ངག་རྒྱུ་ཐོན་པར་ནི་ལུང་དང་བསྟན་བཅོས་གང་ལས་ཀྱང་
 མ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྦྱིའི་དོན་དང་། དཀྱུས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

འདིར་བརྟན་ཇོགས་ཀྱི་ལྷུང་བ་མཐོལ་བ་དང་། བཤགས་པའི་བྱིར་བཅོས་
 པའི་སྦྱི་དོན་འཆད་པར་འདོད་དེ། དེ་ཡང་འཆབ་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་ན་དེ་བྱིར་
 བཅོས་མ་བྱས་པར་ནི་ལྷུང་བ་དངོས་ཉིད་བྱིར་བཅོས་བྱར་མི་རུང་སྟེ། **རྒྱ་ཀ་**

ལས། སྒོ་བ་བཅའས་པའི་ཉེས་པ་མེད་པར་མ་བྱས་པ་དེ་སྤྱིད་རྒྱ་མགུ་བ་མི་
 འཆགས་སོ། །༡༩༥༥འོག་བྱས་ན་ནི་འཆགས་སོ། །དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་
 ལྷུང་བ་གཞན་དག་ལ་སྤར་བཅའས་པའི་ཉེས་པ་བྱིར་བཅོས་པར་བྱ་ཞིང་། བྱིས་
 ལྷུང་བ་བྱིར་བཅོས་པར་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་འབྲུང་བས་སྐབས་འདིར་
 མཐོལ་བཤགས་རིམ་པ་གསུམ་སྟེ། འཆབ་པའི་ཉེས་པ་མཐོལ་བ་དང་། འཆབ་
 པའི་ཉེས་པ་བཤགས་པ་དང་། དེ་ནས་ལྷུང་བ་དངོས་ཉིད་མཐོལ་ཞིང་བཤགས་

པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགོས་པའི་དོན་དང་། བསྐྱུས་པའི་དོན་ནི། །དང་
པོ་ནི།

སྤྱིར་ན་རང་གི་ལྷུང་བ་འཆབ་པའི་ཉེས་པ་མཐོལ་བས་དེའི་བཤགས་པ་འཆབ་
པའི་ཉེན་དུ་རུང་བ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་རང་གི་ལྷག་མ་འཆབ་པའི་ཉེས་པ་མཐོལ་
བས་སྒོ་བ་འཆབ་པའི་ཉེན་དུ་རུང་བའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་བཞི་ལས།

དང་པོ་ཡུལ་གང་ལ་མཐོལ་བ་ནི། མཐོལ་ཡུལ་ཆོས་བདུན་ལྡན་སྤྱར་བཤད་
ཟིན་ཏེ། །

གཉིས་པ་ཉེན་གང་གིས་མཐོལ་བ་ནི། ཆོས་བཞི་ལྡན་ཏེ། བསྐྱེན་རྫོགས་གྱི་
སྒོམ་པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ་དང་། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་
དང་། ལུས་ཐ་མལ་པར་གནས་པ་དང་། གནས་ནས་མ་ལྟོང་བ་སྟེ་བཞིའོ། །དང་
པོ་ལས་གཞན་དུ་ན་བསྐྱེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ནི་རང་གི་པམ་པ་དང་འབྲུ་བས་
ཉེས་བྱས་བཅའས་ན་གསོར་མི་རུང་ཞིང་། ལྷུང་བ་གཞན་བཅའས་པའི་ཉེས་པ་
ནི་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ་བཤགས་མི་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་ལྷུང་བ་གང་མཐོལ་བ་ནི། འཆབ་པའི་ཉེས་པ་ཆོས་བཞི་ལྡན་ཏེ། དེ་
ཡང་རང་གི་ལྷུང་བ་བཅའས་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་གནས་ངན་ལེན་
འཆབ་པའི་ལྷུང་བ་ནི་ལྷུང་བ་དངོས་ཉིན་མིན་པས་སོ། །རང་གི་པམ་པ་བཅའས་

པ་དང་། བསྐྱམ་བྱ་བཅབས་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་གི་ཕྱི་པ་
བཅབས་པ་ན་མྱིར་༼༥༥༥༽བཅོས་སུ་མི་རུང་ལ། བསྐྱམ་བྱ་བཅབས་ཀྱང་ཡིད་
གྱིས་བསྐྱམས་པ་ཙམ་གྱིས་འདག་ཅིང་། མཐོལ་བཤགས་མི་དགོས་
པའོ། །བདག་གི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བར་ཡོད་པ་དང་། རོ་བོ་ཤེས་ཤིང་བྲན་པར་
རུས་པ་སྟེ་སྐྱབས་གཞན་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་གང་གིས་མཐོལ་བའི་ཆོ་ག་ནི། སྦྱོར་དངོས་མཚུག་གསུམ་སྟེ། སྦྱོར་བ་
ནི་མཐོལ་ཡུལ་དེ་ལ་བྱུག་འཆལ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱུ་མ་བཞིན་ནོ། །དངོས་གཞི་
ནི་མཐོལ་བའི་སྐྱགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་མུ་བཅུ་དགུ་སྟེ། འདི་ལྟར་ལྟར་བ་
གཅིག་བྱུང་བ་དང་། གཉིས་བྱུང་བ་དང་། ཆད་མང་པོ་བྱུང་བ་ནི་གསུམ་ནས་
གངས་ཤེས་པ་ཚུན་ཆད་བྱུང་བ་དང་། དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་བ་ནི་གངས་མི་ཤེས་
པ་བྱུང་བ་སྟེ། དེ་དག་གང་རུང་རེ་རེ་གཞིར་བཞག་པ་ལ་ཞག་གཅིག་བཅབས་པ་
དང་། ཞག་གཉིས་བཅབས་པ་དང་། ཞག་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བཅབས་པ་སྟེ། དེ་
ཡང་ལྟར་བ་གཅིག་བྱུང་བ་དེ་ཞག་གཅིག་བཅབས་པ་དང་། ཞག་གཉིས་
བཅབས་པ་དང་། ཞག་ཆད་མང་པོ་བཅབས་པ་ལ་འཆབས་པའི་ཉེས་པའི་
གངས་ཤེས་པ་དང་། གངས་མི་ཤེས་པ་གཉིས་དང་། ཞག་དཔག་ཏུ་མེད་པར་
བཅབས་པའི་མཐོལ་བ་སྟེ་མུ་ལྔ་འོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྟར་བ་གཉིས་བྱུང་བ་ན་མུ་ལྔ་
དང་། ལྟར་བ་ཆད་མེད་པ་བྱུང་བ་ལ་མུ་ལྔ་། ལྟར་བ་དཔག་མེད་བྱུང་བ་ལ་མུ་

བཞི་རྟེ། ལྷོང་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱང་བའི་མཐོལ་བ་འདི་ལ་ཞག་ཆད་མང་པོ་
བཅུབས་པ་ལ་ཉེས་པའི་གྲངས་ཤེས་པ་དང་། གྲངས་མི་ཤེས་པ་གནིས་སུ་དབྱེ་
བ་མེད་དེ། གྲངས་མི་ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་སྨྱིར་ནོ། ་དེ་ལྟར་ན་མཐོལ་
བ་སུ་བཅུ་དགུ་འོ། །མཇུག་གི་ཆོག་ནི། འདིར་མཐོང་སྒྲོམ་ངོ་མི་དགོས་པས་
ཐབས་ཡིན་ནོ། །(༥༧༩)ལེགས་སོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་འཆབ་བའི་ཉིས་པ་བཤགས་པ་ནི།

འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་དགོས་པའི་དོན་ནི། འཆབ་པའི་ཉིས་པ་དག་པར་
འགྱུར་བའོ། །

གཉིས་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལྟར་བ་གང་བཤགས་པ་ནི་
 ཚེས་གསུམ་ལྟ་ནོ། །དེ་ཡང་རང་གི་ལྟར་བ་བཅས་པའི་ཉེས་པ་གང་ཞིག་རང་
 གི་ཕམ་ལྟག་བཅབས་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་སྟེ། རང་གི་ཕམ་པ་བཅབས་ན་
 བྱིར་བཙོས་མི་རུང་ལ། རང་གི་དགོ་འདུན་ལྟག་མ་བཅབས་ན་སྟོ་བ་སྟོད་དགོས་
 པའི་བྱིར་རོ། །བདག་གི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བར་ཡོད་པ་སྟེ། སྐབས་དོན་གྱིས་གྲུབ་
 བོ། །ངོ་ཤེས་ཤིང་བྱ་བར་རུས་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་དངོས་སུ་དག་བྱེད་གྱི་བྱིར་
 བཙོས་མེད་ཅིང་། ཡིད་གཉིས་ཟ་ན་ལྟར་བ་བཤགས་པ་མི་འཆགས་ཏེ། ལྟར་བ་
 བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཡུལ་གང་ལ་བཤགས་པ་ནི། བཤགས་ཡུལ་ཚོས་བརྒྱད་ལྔ་

གཅིག་པ་སྟེ། མཐོང་ཡུལ་ཆོས་འདུན་ལྡན་གྱི་སྟེང་དུ་ལྷུང་བ་མིང་རིགས་མཐུན་
པ་དང་མི་ལྡན་པ་སྟེ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མི་མཐུན་པ་ལའོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་རྟེན་གང་གིས་བཤགས་པ་ནི། རྟེན་ཆོས་བཞི་ལྡན་ཏེ། བསྟན་
ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་མཐོལ་
བའི་སྐབས་སུ་སྒར་བཤད་པ་དང་འདྲའོ། །

བཞི་པ་ཆོ་ག་གང་གིས་བཤགས་པ་ནི། སྦྱོར་དངོས་མཚུག་གསུམ་སྟེ། སྦྱོར་
བ་ནི་སྒར་དང་འདྲ་ཞིང་། དངོས་གཞི་ནི་བཤགས་པ་སུ་བཅུ་དགྲ་སྟེ། མཐོལ་བ་
ལ་སྒར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །མཚུག་གི་ཆོ་ག་ནི་མཐོང་སྒྲིམ་ལན་གསུམ་དྲི་ཞིང་
ལན་འདེབས་པ་དང་། ཐབས་ཡིན་ནོ། །ལེགས་སོ་ཞེས་བཟྃ་དོ། །

གསུམ་པ་ལྷུང་བ་དངོས་ཉིད་མཐོལ་ཞིང་བཤགས་པ་༼༡༧༽པ་ནི།

འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་དགོས་པའི་དོན་ནི། བཤགས་བྱའི་ལྷུང་བ་དག་
པར་འགྱུར་པའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལྷུང་བ་གང་བཤགས་པ་ནི།
ཆོས་གསུམ་ལྡན་ནོ། །དེ་ཡང་བཤགས་བྱའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པ་དང་། བདག་གི་
རྒྱད་དང་འབྲེལ་བར་ཡོད་པ་དང་། ངོ་ཤེས་ཤིང་བྲན་པར་རྟུན་པ་སྟེ། བྱི་མ་
གཉིས་སྒར་དང་འདྲ་ལ། དང་པོ་ནི། སྒྲིམ་པོ་དང་། སྒར་ལྷུང་དང་། ལྷུང་བྱེད་
འབའ་ཞིག་པ་དང་། སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་དང་། བཤགས་པར་བྱ་བའི་

ཉེས་བྱས་ནམས་ཏེ། དེ་ནམས་ནི་བཤགས་བྱའི་ལྷང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉེས་པ་ཡུལ་གང་ལ་བཤགས་པ་ནི། བཤགས་ཡུལ་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་སྒྲ་མ་
བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་པམ་པའི་སྒྲུལ་པོ་ལྷི་བ་ནི་བཤགས་ཡུལ་དྲུག་ཡན་ཆད་ལ་
བཤགས་པར་བྱ། ལྷག་མའི་སྒྲུལ་པོ་ལྷི་བ་ནི་ལྷ་ལ། པམ་པའི་སྒྲུལ་པོ་ཡང་བ་ནི་
བཞི་ལ། ལྷག་མའི་སྒྲུལ་པོ་ཡང་བ་དང་། སྤང་ལྷང་ལ་སོགས་པ་བཤགས་བྱའི་
ལྷང་བ་གཞན་ཐམས་ཅད་ནི་བཤགས་ཡུལ་གཅིག་ལ་བཤགས་པར་བྱའོ། །འོན་
ཀྱང་སྒྲུལ་པོ་བཤགས་ཡུལ་ལ་དམིགས་བསལ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་བྱུང་པར་ཅན་
ལྷས་ནི་པམ་ལྷག་གི་སྒྲུལ་པོ་ལྷི་ཡང་ཐམས་ཅད་དགེ་སྤྱོད་གཅིག་ལ་བཤགས་ཏེ།
གང་ཟག་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་ཡང་གཅིག་གི་མདུན་དུ་བཤགས་
བས་འདག་པར་གསུངས་པའི་གནད་གྱིས་ཤེས་སོ། །

གསུམ་པ་རྟེན་གང་གིས་བཤགས་པ་ནི། ཆོས་བཞི་ལྡན་ཏེ་སྤྱད་པ་བཤད་མ་
ཐག་པ་དང་འདྲའོ། །

བཞི་པ་ཆོག་གང་གིས་བཤགས་པ་ནི། སྤྱོད་དངོས་མཁུག་གསུམ་ཉི། སྤྱོད་
བ་ནི་བྱུང་པར་དུ་ཡང་སྤང་ལྷང་གྱིར་འཆོས་པ་ན་སྤངས་པ་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་
བཏང་བ་ལས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་གང་ཟག་བྱུང་པར་ཅན་ལྷས་ནི་
སྤངས་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་མི་དགོས་པར་བམ་པོ་ལྷ་བརྒྱུ་པ་ལས་གསུངས་

༼༥༠ན༽སོ། །བཤགས་པ་བྱེད་པ་ན་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་སྤྱོད་བའི་དུས་སུ་

བཤགས་ཡུལ་རང་བས་བསྐྱབ་པ་གཞོན་ཡང་དགེ་འདུན་དུ་ལོངས་པའམ།
བསྐྱབ་པ་རྒྱན་ན་ཕྱག་འཆོལ་བ་དང་། ཐུགས་གཏད་པར་བྱ་བ་དང་། ལྷམ་སྤྱད་
དེ་ཅོག་སྤར་འདུག་ཅིང་ཐལ་མོ་སྦྱར་བའི་སྦྱོད་ལམ་བསྟེན་པའོ། །དངོས་གཞི་ནི་
སྒྲགས་ལན་གསུམ་བཟོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྷུང་བ་གཅིག་དང་། གཉིས་དང་།
ཚད་མང་བོ་དང་། དབག་རྒྱ་མེད་པ་བྱུང་སྟེ་ཞེས་བཟོད་ཅིང་བཤགས་
པའོ། །མཐོལ་བ་སྟོན་དུ་སོང་ན་བཤགས་པ་རྒྱང་པ་བྱ་ལ། མ་སོང་ན་མཐོལ་
བཤགས་དུས་གཅིག་ལ་ལན་གསུམ་བྱའོ། །མཐུག་གི་ཆོག་ནི་མཐོང་སྟེ་ལན་
གསུམ་འདྲི་ཞིང་ལན་འདེབས་པ་དང་། ཐབས་ཡིན་ནོ། །ལེགས་སོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཡིད་ཀྱི་ལྷུང་བ་དེ་ལས་གཞན་བཤགས་པར་བྱ་བའི་ལྷུང་བ་ལས་ནི་བསྐྱམས་
པ་དེ་དང་བཅས་པའི་བཤགས་པ་བྱས་ན་ལྷུང་བ་ལས་ལྷང་ངོ་། **ཁྱིམ་** ལྷམ་
པ་མེད་ན་བཤགས་པས་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་ངོ་ཞེས་སོ། །བཤགས་ཡུལ་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་པ། མཚན་མཐུན་པ་སྟེ་ཆོས་
གསུམ་ལྷན་དེ་གཅིག་སྤྱུ་བ་ཐ་མི་དད་པ་ལ་བཤགས་པར་བྱའོ། །དེ་ཞེས་པ་
འདིར་སྤར་མཐོལ་བའི་སྐབས་སུ་ལྷུ་བ་ཐ་མི་དད་པ་ལའོ་ཞེས་པར་མི་བསྟེགས་
པར་འདིར་ལྷུ་བ་ཐ་མི་དད་པ་འདི་ལོགས་ཤིག་རྒྱ་བཀར་ཏེ་སྟོས་པ་ནི་གལ་ཆེ་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་གསུམ་ལྷན་ལས་གཞན་མཚན་མི་མཐུན་པ་དགེ་སྟོང་མ་ལ་

བཤགས་པ་བྱས་ན་ཡང་ལྷུང་བ་དག་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་ལ། ལྷ་བ་ཐ་དད་ལ་ནི་
བཤགས་པ་བྱས་ཀྱང་ལྷུང་བ་གཏན་ནས་མི་འདག་པས་ལྷ་བ་ཐ་མི་དད་པ་ལའོ་
ཞེས་སོ། །

བཤགས་པའི་ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལྷུང་བ་༼༥༠བ༽མེད་པའི་
དགེ་སློང་མ་རྟེན་ན་རང་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མི་མཐུན་པ་ལྷུང་བ་མི་འདྲ་བ་ལ་
བཤགས་པར་བྱའོ། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མི་མཐུན་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ལས་གེ་ན། རང་དང་
ལྷུང་བའི་སྡེ་ཚན་མི་མཐུན་པ་ལས་བཤགས་སོ། །དགེ་སློང་པ་རོལ་པོ་དེ་ལ་
ལྷག་མའི་སྡེ་ཚན་གྱི་ལྷུང་བས་གོས་ཀྱང་ལྷུང་བྱེད་མེད་ན་དེས་ལྷུང་བྱེད་
བཤགས་པའི་ཡུལ་བྱར་བུང་བའོ། །སྡེ་ཚན་མི་མཐུན་པ་མེད་ན་ལྷུང་བ་བྱེད་གཤམ་
ནང་མི་མཐུན་པ་ལས་བཤགས་དགོས་སོ། །སྤངས་པའི་ལྷུང་བྱེད་ལས་ནི་དངོས་
པོ་དེ་སྤངས་པ་དང་། ཞག་གཅིག་བྲལ་བ་སྡོན་ཏུ་བཏང་བ་ལས་སོ། །སྤྱིར་
བཙུངས་པའི་ལྷག་མ་དང་བཙས་པར་གཏོགས་པ་སྟེ། དགེ་འདུན་ལྷག་མའམ་
ཆར་གཏོགས་པའི་སློམ་པོ་ལྷི་བ་ལས་ནི་དགེ་འདུན་ལྷ་ལ་སོགས་པ་མཆོམས་
ཁང་དེར་གཏོགས་པའི་དགེ་སློང་ཐམས་ཅད་ལ་བཤགས་དགོས་སོ། །སྤྱིར་
བཙུངས་པའི་ལྷག་མ་མེད་པ་ནི་ཕམ་པའོ། །དེའི་ཆར་གཏོགས་པའི་སློམ་པོ་ལྷི་བ་
ལས་མི་མཆོམས་དེར་གཏོགས་པའི་དགེ་འདུན་གནས་ཀྱི་གཞི་དེ་ནས་མཆོམས་
ཀྱི་སྤྱི་རོལ་དུ་མ་བཅད་པ་ལྷ་བས་ལྷག་པ་དུག་ལ་བཤགས་པས་ལྷུང་བ་ལས་

ལྷང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡམ་པའི་ཆར་གཏོགས་པའི་སྒྲིམ་པོ་ཡང་བ་དེ་ལས་ནི་
བཞི་ལ་སོགས་བའོ། །

གསུམ་པ་ནི། འཆི་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མཐར་ཁྱིར་བཅོས་པ་དེ་ལ་ལུས་དང་
དག་གི་འབད་ཅིང་རྩོལ་བས་བཤགས་པའི་རྒྱུན་མ་འབྱོར་བ་ཉིད་ན་ཁྱིར་བཅོས་
པའི་ལས་བྱས་པ་དང་འདྲའོ། །

བཞི་པ་ནི། དག་སྒྲོང་སྒྲིམ་པས་སྒོག་གཅོད་པ་སོགས་བྱས་པ་དེས་ཁྱིས་
སྤངས་པ་ན་བདག་གིས་མ་ལེགས་པ་བྱས་སོ་སྒྲིམ་དུ་ཤེས་པ་ནི་ཉེས་དང་འདྲ་བ་
གང་ཟག་གཅིག་གི་མདུན་དུ་བཤགས་པར་བྱ་བའི་སྒྲོན་ས་འདྲ་བ་ཉིད་དོ། །

ལྷ་པ་ལ། ༼༥༡༽ནི་མིང་རིས་བརྗོད་པའི་ཁྱིར་བཅོས་བསྟན། ཁྲོ་མགུ་དབྱུང་
བའི་ཁྱིར་བཅོས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཁྱིར་ལྷང་བའི་སྤེ་ཆན་གྱི་མིང་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ལྷང་བ་གང་བྱུང་བ་དེའི་རིགས་
དང་ལྷན་པར་བརྗོད་པ་སྟེ། ལྷང་བྱེད་གྱི་སྤེ་ཆན་ལས་ས་ཤོ་བའི་ལྷང་བྱེད་བྱུང་སྟེ་
ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བརྗོད་ཅིང་། བཤགས་པ་དང་སྤེམ་པ་བྱས་པ་ན་ལྷང་བ་ལས་ལྷང་
ངོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཁྱིའི་དོན་དང་། ཆེག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། གང་ཟག་ཁྱད་པར་
ཅན་གྱི་ཁྱིར་བཅོས་པ་དང་། གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཁྱིར་བཅོས་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

གང་ཟག་བྱུང་པར་ཅན་ལྔ་ལ་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་བྱུང་ཡང་སྔོ་མགུ་དབྱུང་བ་མི་
དགོས་པར་དགེ་སྔོང་གཅིག་གི་མདུན་དུ་བཞགས་པས་འདག་པར་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ལྷག་མ་བཅངས་པའི་ཉེས་པ་ཕྱིར་བཅོས་པ་དང་།
ལྷག་མ་དངོས་ཉིད་ཕྱིར་བཅོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཐོལ་བས་ཕྱིར་
བཅོས་པ་དང་། སྔོ་བས་ཕྱིར་བཅོས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཐུན་མོང་དུ་སྒྲུས་ཟེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་སྔོ་བས་ཕྱིར་བཅོས་པའི་དགོས་པ་ནི། རང་གི་ལྷག་མ་བཅངས་པའི་
ཉེས་པ་དག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། སྔོ་བས་དེ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་བསྐྱས་པའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། སྔོ་བ་མཐོང་པ་དང་། སྔོ་བ་སྐྱོད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་དུག་ལས།

དང་པོ་ཡུལ་གང་ལས་མཐོང་པ་ནི། དགེ་འདུན་མཚན་ཉིད་བཞི་ལྔ་ལས་ཏེ།
བཞི་ཡན་གྱི་གངས་ཚང་བ་ཁ་སྐོང་བར་འོས་པ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་གྱིས་མི་
མཐུན་པ་མེད་པ་དང་། ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་བཅས་པ་སྤར་བ་སྤྲོན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་ལོད་པ་ནི། ཐུན་མོང་བ་བརྒྱད་ནི་ལས་གྱི་གཞིར་
སྔོས་ལ། སྤར་སྔོ་བ་མཐོས་པ་དང་། (༥༦)བཤེས་འབྲེལ་བ་དང་། གང་ཟག་བྱུང་
པར་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཚོས་བཅུ་ལྔ་གྱིས་ལོད་པའོ། །

གསུམ་པ་ལྷུང་བ་གང་དག་པའི་དོན་དུ་མོད་པ་ནི། རང་གི་ལྷ་ག་མའི་ལྷུང་བ་
བཅའས་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་པ། གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ་བདག་གི་རྒྱད་
དང་འབྲེལ་བར་ཡོད་པ་དང་། རོ་བོ་ཤེས་ཤིང་བྱན་པར་རྒྱས་པ་སྟེ། ལྷུང་བ་ཆོས་
གསུམ་ལྷན་དག་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འོ། །

བཞི་བ་ཡུལ་ཇི་སྲིད་དུ་སྟོབ་པ་མོད་པ་ནི་ཡུན་ཇི་སྲིད་བཅའས་པ་དེ་སྲིད་
དུ་འོ། །དེ་ལས་ལྷ་ག་མའི་ལྷུང་བ་དུ་མ་སྟེ་སྦྱིར་བྱུང་བ་སྟེ། འཆབས་པའི་དུས་རིང་
བྱང་ཡོད་ན་ནི་དུས་རིང་ཤོས་དེ་སྲིད་དུ་འོ། །

ལྷ་པ་ཆོ་ག་གང་གིས་ནོད་ཅིང་སྦྱིན་པ་ནི། སྦྱོར་དངོས་མཁུག་གསུམ་སྟེ། སྦྱོར་
བ་ནི་འདུ་བའི་སྐྱབས་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཤན་པའི་མཐའ་ལོགས་ནས་ཕྱག་
འཆལ་བ་དང་། ལྷ་མ་སྟུང་དེ་ཅོག་ཤར་འདུག་ཅིང་ཐལ་མོ་སྦྱོར་བའི་སྦྱོད་ལམ་
བསྟན་པ་དང་། རང་གིས་ལན་གསུམ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ནོད་པའོ། །དངོས་
གཞི་ནི་གསོལ་བ་ཞིའི་ལས་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་སྟེ། མཁུག་ལས་ཀྱི་མཁུག་སྟུང་བརྗོད་
པའོ། །

དུག་པ་སྟོབ་པའི་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལས་དམན་པའི་
སར་སྟོབ་པ་ཡིན་པས་ན་སྟོབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྟོབ་སྦྱད་པ་ལ་ཡང་དུག་ལས།

དང་པོ་ཡུལ་གང་ལ་སྟོབ་སྦྱད་པ་ནི། དག་འདུན་མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་ཏེ། དེ་

ཡང་བསྟེན་རྫོགས་བཞི་ཡན་ཆད་ཀྱི་གྲངས་ཆད་བ་སྟེ། དག་འདུན་མ་ཡིན་པ་ལ་
ཡང་ངོ་ཞེས་པ་དང་གཞན་དུ་ན་སྟོ་བ་སྟུང་བའི་འདུག་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་སྟེ། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དག་
ལ་ཡོངས་སུ་གནས་པ་དག་མི་འཆགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། དམན་པ་ལ་གནས་
བས་དམན་པ་ནི་གནས་པ་དབྱུང་བར་མི་ལྟས་པའི་(༥༥༡)ཕྱིར་
རོ། །མཚམས་དེ་ན་གནས་པ་ལས་གྲུད་དུ་བཅད་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། གནས་དེ་ན་
འཁོད་པ་དག་ལས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་དག་ལ་ཡང་ངོ་ཞེས་པ་དང་། མཚོག་གི་
གོ་ཆ་སྤང་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་མཐུན་པ་དང་ལྟ་བ་མཐུན་པ་སྟེ།
གཞན་དུ་ན་མཚན་གྱི་སྟོན་ནས་དང་། ལྟ་བའི་སྟོན་ནས་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་
སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གནས་གང་དུ་སྟོ་བ་སྟུང་བ་ནི། གནས་ཚོས་གསུམ་ལྟན་དུ་སྟུང་
དེ། དེ་ཡང་གནས་བརྟན་དང་བཅས་སོ་སོར་ཐར་པ་དང་བཅས་པའི་གནས་ཡིན་
པ་སྟེ། གནས་བརྟན་དང་བཅས་སོ་སོར་ཐར་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་ཞེས་པ་
དང་། གཞན་དུ་ན་ཁྲེལ་ཡོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མི་འབྱུང་ཞིང་། གནས་མེད་ཀྱི་
ཉེས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ན་གཞན་གསུམ་ལ་སོགས་
པའི་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། གང་ན་གཞན་གསུམ་ལ་
སོགས་པ་དེ་དག་གི་མིང་ཞེས་པ་དང་། གཞན་དུ་ན་ཉེས་པ་ལས་བསྐྱོད་པའི་

རྒྱུར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དུ་མཐོས་པའི་གནས་ཡིན་པ་སྟེ། དང་པོ་
གཉིས་ཀྱིས་གཞན་དུ་སྐྱེ་རེངས་འཆར་བར་མི་བྱ་ཞེས་པ་དང་། གཞན་དུ་ན་ཉིན་
མཚན་དབྱེད་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཉེན་གང་གིས་སྟོ་བ་སྟོད་པ་ནི། སྟོ་བ་ཐོས་པ་དང་འབྲལ་བ་སྟེ།
གཞན་དུ་ན་སྟོ་བ་སྟོད་པ་མི་འཆགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ལྟར་བ་གང་དག་པའི་དོན་དུ་སྟོ་བ་སྟོད་པ་ནི། ལྟར་བ་ཆོས་གསུམ་
ལྟན་ཏེ། སྟོ་བ་ནོད་པའི་སྐབས་སུ་སྒར་བཤད་པ་དང་འབྲེལ། །

ལྟ་བ་ཡུན་རི་སྟོད་དུ་སྟོ་བ་སྟོད་པ་ནི། ཡུན་རི་སྟོད་དུ་ཐོས་པ་དེ་སྟོད་དུ་འོ། །

དུག་པ་ཚུལ་རི་ལྟར་སྟོ་བ་སྟོད་པ་ནི། བྱད་པར་གྱི་སྟོད་པ་ལྟ་སྒར་བ་དང་
། དམན་པའི་སྟོད་པ་ལྟ་དང་དུ་སྒར་བ་དང་། སྟོ་བ་ལྟ་སྒར་པ་དང་། སྟོ་བ་ལྟ་སྒར་པ་དང་།
། དབྱུང་བར་འགྱུར་བ་བརྟོད་པ་དང་། འཐབ་གྲོལ་ཅན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་བཏང་ཞིང་
དེ་དང་བྲལ་ན་སྒར་སྒར་བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ་སྟེ། ལྟ་སྟེ་པའི་བྱ་བ་བདག་གིར་
བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྒར་བ་ནི་སྟོ་བ་དང་མཁུ་བར་སྟོད་པ་དག་གིས་ཞེས་པ་ནས་
སོ། །ལྟ་ག་པ་དང་མཉམ་པའི་སྟོད་པ་སྒར་བ་ནི་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་གོམ་པ་སྟེ་བ་
ཞེས་པ་ནས་སོ། །དགེ་སྟོང་སྟེ་མའི་གནས་ལྟ་སྒར་བ་ནི་རབ་དུ་བྱུང་བ་དང་
ཞེས་པ་ནས་སོ། །ཆད་པའི་སྐབས་སུ་གཏོགས་པའི་བྱ་བ་སྒར་བ་ནི་དགེ་སྟོང་
ལས་ཉམས་པས་སྒྲིང་བར་མི་བྱ་ཞེས་པ་ནས་སོ། །བརྟེན་པའི་བྱད་པར་སྒར་སྒར་

གིང་ཉེས་པ་སྤོང་བ་ནི་དེ་དང་བརྟེན་པར་མི་བྱ་ཞེས་པ་ནས་སོ། །

གཉིས་པ་དམན་པའི་སྤྱོད་པ་ལྟ་དང་དུ་སྒང་བ་ལ་ལྟ་སྟེ། བངས་པར་གྱི་དུས་
སུ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ནི་བངས་པར་ལངས་ཏེ་སྒོ་དབྱེ་བ་དང་ཞེས་པ་ནས་
སོ། །མཆོད་སྟོན་ལ་སོགས་པའི་དུས་སུ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ནི་སྤྱི་དཔུངས་བཤམ་
གཞི་བརྟུང་ཞེས་པ་ནས་སོ། །འདུ་བའི་དུས་སུ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ནི་འདུ་བའི་
དུས་སུ་བཤམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ནས་སོ། །དགོང་ཀའི་དུས་སུ་ཇི་ལྟར་
བསྐྱབ་པ་ནི་དགོང་འདུས་དང་མཐུན་པའི་ཚུས་ཞེས་པ་ནས་སོ། །དུས་ཐམས་
ཅད་དུ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ནི་དེའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཐ་མར་འོས་ཞེས་པ་ནས་སོ། །

གཉིས་པ་ལྷག་མ་དངོས་ཉིད་ཕྱིར་བཅོས་ལ་གཉིས་ཏེ། མགུ་བས་ཕྱིར་བཅོས་
པ་དང་། དབྱུང་བས་ཕྱིར་བཅོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མགུ་བ་ཅོད་པ་
དང་མགུ་བ་སྤྱད་པའོ། །དེ་ཡང་མགུ་བ་ཅོད་པ་དང་། སྤྱད་པའི་ཚུལ་ནི་གཞན་
ཐམས་ཅད་སྟོ་བའི་སྐབས་སུ་སྤྲར་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་འདྲ་བ་ལས། འདིར་
བྱད་པར་བཞི་ལས། ཆོད་དུ་བྱ་བའི་བྱད་པར་ལ་སྟོ་བ་ནི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་
བཅའས་པའི་༼༥༥༽ཉེས་པ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། མགུ་བ་ནི་དགེ་
འདུན་ལྷག་མ་དངོས་ཉིད་ཕྱིར་བཅོས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ཅིང་། དགེ་སྟོང་
མས་ལྟེ་བའི་ཆོས་ལས་འདས་པའི་ལྷང་བ་ཕྱིར་བཅོས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་
ཡིན་ནོ། །དགོས་པའི་བྱད་པར་ལ་སྟོ་བ་སྤྱད་པའི་དགོས་པ་ནི་ལྷག་མ་བཅའས་

པའི་ཉེས་པ་དག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། མགུ་བ་སྤྱད་པའི་དགོས་པ་ནི་ལྷག་
མའི་དབྱུང་བ་འཆགས་པའི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ལྷི་བའི་ཆོས་ལས་འདས་
པའི་ལྷུང་བ་བཤགས་པ་འཆགས་པའི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བའོ། །ཞག་གངས་ཀྱི་བྱང་
པར་ལ་སློབ་པའི་ཞག་གངས་ནི་ཡུན་རི་སྤྱིད་དུ་བཅའས་པ་དེ་སྤྱིད་ཡིན་པས་ཞག་
གངས་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་ངེས་པ་མེད་ལ། མགུ་བའི་ཞག་གངས་ནི་དགེ་སློང་གིས་
མགུ་བ་ཞག་བྱུག་དང་། དགེ་སློང་མའི་མགུ་བ་སྤྱད་བ་བྱེད་དོ། །སྤྱོད་བཤད་ཀྱི་བྱང་
པར་ལ་སློབ་པའི་སྤྱོད་བཤད་ནི་སྤྱོད་བཤད་ཟེན་ལ། མགུ་བའི་སྤྱོད་བཤད་པ་ནི་དགེ་
འདུན་ལྷག་མ་ཕྱིར་བཅོས་པའི་དོན་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་བྱུགས་མགུ་བར་བྱེད་པས་
ན་མགུ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགེ་སློང་མས་ལྷི་བའི་ཆོས་ལས་འདས་པའི་ལྷུང་བ་ཕྱིར་
བཅོས་པའི་དོན་དུ་དགེ་སློང་པ་མ་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་གྱི་བྱུགས་མགུ་བར་
བྱེད་པས་ན་དེ་སྤྱོད་ཅེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དབྱུང་བས་ཕྱིར་བཅོས་པ་ལ་གཉིས་ལས།

དབྱུང་བ་བྱ་བའི་དགོས་པ་ནི་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་དག་པར་འགྱུར་བའོ། །

བསྐྱས་པའི་དོན་ལ་བཞི་ལས།

དང་པོ་ཡུལ་གང་ལ་དབྱུང་བ་བྱ་བ་ནི་ཆོས་བཅུ་ལྷན་ཏེ། བྱན་མོང་བ་བརྒྱད་ནི་
ལས་གཞིར་སློས་ལ། དེའི་སྟེང་དུ་གང་ཟག་བྱང་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། མགུ་
བ་སྤྱད་པ་དང་ལྷན་པའོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་དབྱུང་བ་བྱ་བ་ནི། དགེ་འདུན་མཚན་ཉིད་བཞི་ལྟ་བུ་
གྱིས་༼༥༥༩བ༽ཏེ་ཉི་ཤུ་འཕམ་བཞི་བཅུ་ཉེ་གངས་ཚང་བ་དང་། བསྐྱོང་བར་འོས་
པ་དང་། མི་མཐུན་པ་གཉིས་གྱིས་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་དང་། ལས་བྱེད་པ་པོ་
དང་བཅས་པ་འོ། །

གསུམ་པ་ལྟར་བ་གང་དག་པའི་དོན་དུ་དབྱུང་བ་ནི། དགེ་འདུན་ལྷ་ག་མའི་
ལྟར་བ་ཚོས་གསུམ་ལྟན་སྒར་སྒོ་བ་སྒྲིན་ཡུལ་ལ་བཤད་པ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་
སྟེ་དུ་འཆབ་པ་དང་མི་ལྟན་པ་སྟེ་བཞི་འོ། །

བཞི་བ་ཚོ་ག་གང་གི་དབྱུང་བ་ནི། སྦྱོར་དངོས་མཚུག་གསུམ་སྟེ། སྦྱོར་བ་ནི་
སྒར་སྒོ་བ་ཅོད་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་དང་འབྲེལ་བ་དེ། །དངོས་གཞི་ནི་གསོལ་
བཞིའི་ལས་གྱིས་ཏེ། གསོལ་བ་དང་ལས་བརྗོད་པའི་བར་དུ་བསྒྲིགས་པ་ཡང་
བྱའོ། །མཚུག་ནི་ལས་ཀྱི་མཚུག་སྟེ་དང་གཟེངས་བསྟོད་པ་འོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དགེ་འདུན་ལྷ་ག་མ་ལས་ནི་གལ་ཏེ་བཅའ་ས་ན་ནི་ཞག་གཅིག་བཅའ་ས་པ་འཕམ།
ཞག་གཉིས་བཅའ་ས་པ་ལ་སོགས་པ་དུས་འདི་སྔོན་གཅིག་བཅའ་ས་པ་ཉིད་དང་
ལྟན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །མ་བཅའ་ས་པ་ཉིད་དང་ལྟན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ་
ཞེས་གསུངས་ཀྱང་ལྟར་བ་མ་བཅའ་ས་སོ་ཞེས་ནི་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ། ལྟར་བ་
བཅའ་ས་པ་ལ་བརྗོད་དགོས་པ་ལ་དགོངས་ནས་མ་བཅའ་ས་པ་ཉིད་དང་ལྟན་

བར་བརྗོད་ཅེས་གསུངས་པའོ། །དགེ་འདུན་ལྷག་མ་དེ་ལས་སྒྲོང་བར་
བྱེད། དག་པར་བྱེད་པ་ནི་ལྷུང་བ་ལས་དབྱུང་བའོ། །དབྱུང་བ་དེ་གང་ལ་བྱ་ན་
དགེ་འདུན་ལ་ཞག་རྒྱག་མགྲ་བར་བྱ་བ་ནོས་ཏེ་སྦྱད་པ་ལ་དབྱུང་བར་
བྱའོ། །དགེ་སྒྲོང་མས་ནི་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལ་ཟླ་བ་བྱེད་མགྲ་བ་ནོས་པ་
ལས་དབྱུང་ངོ། །དགེ་སྒྲོང་མས་ནི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་གྱི།
མྱ་བའི་ཆོས་ལས་འདས་ན་ཡང་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལ་ཟླ་བྱེད་མགྲ་བ་དེ་
ནོས་ཏེ་སྦྱད་པར་བྱ་བ་༼༥༧༩༽ཏིང་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་བཅའས་པའི་
ཉེས་པ་མེད་ན་མགྲ་བ་དེ་འཆགས་སོ། །སྒྲོ་བས་བཅའས་ཉེས་དེ་མེད་པར་
འགྱུར་ངོ། །ཞེས་པའི་**རྒྱ་གཡམས།** དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ལྷུང་བ་གཞན་དག་
ཀྱང་སྒྲར་བཅའས་པའི་ཉེས་པ་བྱིར་བཅོས་པར་བྱ་ཞིང་། བྱིས་བཅའས་པའི་
ལྷུང་བ་བྱིར་བཅོས་པར་གཤམ་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །ཡུན་རི་སྤྱིད་བཅའས་པའི་དུས་
དེ་སྤྱིད་དགེ་འདུན་ལས་སྒྲོ་བ་ནོས་ཏེ་འོ། །སྒྲོ་བ་དང་མགྲ་བ་དེ་གཉིས་སྦྱོད་པར་
བྱེད་པ་ཉིད་ན་དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་རིགས་འདྲ་དེ་བྱུང་ན་སྒྲར་སྒྲོ་མགྲ་
ནོས་ཏེ་བྱས་པ་དེ་ཞིག་པས་དེའི་བྱིར་གཞི་ནས་བཙུམས་པའི་སྒྲོ་མགྲ་ཉིད་སྦྱོར་
ནོ། །

ངག་དོན་དགེ་སྒྲོང་སྒྲོ་བ་དེ་སྦྱོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ན་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་སྒྲ་མ་
དང་རིགས་མཐུན་པ་དེ་བྱུང་སྟེ། རྒྱུན་གཞན་མ་བྱུང་བ་ཆོས་ཅན། གཞི་ནས་སྒྲོ་

བསྐྱེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བོས་ཏེ་སྤྱད་པར་བྱས་པའི་སྤོ་བ་དེ་ཞིག་ཅིང་། གཞི་
ནས་སྤོ་བ་སྐྱེན་མི་དགོས་ཀྱི། རྒྱུན་གཞན་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱུན་གཞན་བྱུང་
བ་སྐྱེར་བཀག་པ་ཚོས་ཅན་གྱི་བྱར་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་བཀག་པ་ནི་རྟགས་ཀྱི་བྱར་
རོ། །མཁུ་བ་ཞིག་པ་ལ་གཞི་ནས་མཁུ་བ་སྐྱེན་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེར་ཏེ་བརྗོད་
དོ། །

འདིར་སྤང་ཡེ་ཤེས་རྒྱན་ནི་མུ་བཞི་མེད་གསུང་ཡང་མུ་བཞི་པོ་འདི་ནི་རྒྱ་
འདུལ་གྱི་བཞེད་པ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱང་འཕོ་ཞིང་མིང་ཡང་འཕོ་བ་ནི་སྤོ་མཁུ་
ཞག་གཅིག་གམ། ཞག་གཉིས་སྤྱད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་སྤོ་མཁུ་ཞག་ལོན་པར་སྤྱད་པ་ན་
དགེ་འདུན་ལྷག་མ་སྤྲུལ་དང་རིགས་འདྲ་བྱུང་ན་ཞག་ལོན་པར་སྤྱད་པ་དེ་
ཞིག་སྟེ། གཞི་ནས་བསྐྱེར་དགོས་པས་མཚན་ཉིད་འཕོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །སྤྲུལ་གྱི་
སྤོ་མཁུ་(༥༧༧བ)ལས་མིང་གཞན་དུ་འཕོ་བ་སྟེ། གཞི་ནས་སྤོ་མཁུ་འི་མིང་གིས་
སྐྱེན་པ་འོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞི་ནས་སྤོ་མཁུ་ཞག་ལོན་པར་སྤྱད་པ་ན་དགེ་འདུན་
ལྷག་མ་སྤྲུལ་མའི་རིགས་འདྲ་བྱུང་ནས་ཡང་གཞི་ནས་བསྐྱེར་ཏེ་སྤོ་མཁུ་སྐྱེན་པ་
ལ་ཡང་སྐྱེར་རོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱང་མི་འཕོ་ལ་མིང་ཡང་མི་འཕོ་བ་ནི། ཡང་གཞི་
ནས་བསྐྱེར་ཏེ་སྤོ་མཁུ་བྱིན་ནས་ཞག་མ་ལོན་པར་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་སྤྲུལ་
དང་རིགས་འདྲ་བྱུང་ན་ཞག་ལོན་པར་སྤྱད་པ་ཞིག་ནས་སྐྱེན་པ་ནི་མ་ཡིན་པས།
མཚན་ཉིད་མི་འཕོ་བ་ཞེས་ཐ་སྟོད་གདགས་སོ། །མིང་ཡང་མི་འཕོ་སྟེ། གཞི་

ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སློ་མགུ་འི་མིང་གིས་སྦྱིན་པར་བྱ་ཡི། མིང་སྣ་མ་ལས་མིང་གཞན་
མེད་པའི་སྦྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་འཕོ་ལ་མིང་མི་འཕོ་བ་ནི། ཡང་གཞི་ནས་
བསྐྱངས་ཏེ་སློ་མགུ་ཞག་གཅིག་གམ། གཉིས་ལྟ་བུ་ཞག་ལོན་པར་སྦྱད་པ་ན་
དགེ་འདུན་ལྷག་མ་སྣ་མ་དང་རིགས་འདྲ་བྱུང་ན་སྣར་ཞག་ལོན་པར་སྦྱད་པ་དེ་
ཞིག་སྟེ་གཞི་ནས་བསྐྱར་དགོས་པས་མཚན་ཉིད་འཕོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་གཞི་
ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སློ་མགུ་ཞེས་སྣར་གྱི་མིང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིན་དགོས་པས་མིང་མི་
འཕོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །མིང་འཕོ་ལ་མཚན་ཉིད་མི་འཕོ་བ་ནི་སློ་མགུ་བྱིན་ནས་ཞག་
མ་ལོན་པར་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་སྣ་མ་དང་རིགས་འདྲ་བྱུང་ན་སློ་མགུ་ལས་མིང་
གཞན་དུ་འཕོ་སྟེ། གཞི་ནས་སློ་མགུ་འི་མིང་གིས་སྦྱིན་ཅིང་། ཞག་ལོན་པར་སྦྱད་
པ་ཞིག་ནས་སྦྱིན་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་མི་འཕོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ་གདགས་
སོ། །གཞི་ནས་སློ་མགུ་བྱིན་ནས་ཞག་མ་ལོན་པར་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་སྣ་མ་དང་
རིགས་འདྲ་བྱུང་སྟེ། ཡང་གཞི་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སློ་མགུ་བྱིན་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་
དུ་སྦྱར་རོ། །སློ་མགུ་ཞིག་པའི་རྗེས་སུ་གཞི་ནས་སློ་མགུ་བརྩམས་པ་ནི་དང་པོའི་
ཞག་༼༥༥༽ན་གྲངས་མཐར་ཐུག་པར་བྱ་བ་དང་འདྲའོ་སྟེ། གཞི་ནས་ཞག་
གྲངས་མཐར་ཐུག་པར་སྦྱིན་ཅིང་སྦྱད་པར་བྱའོ། །སྣར་གྱི་སློ་མགུ་འཕྲོ་སྦྱད་པ་
ཙམ་གྱི་ནི་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རོས་ཏེ་བྱས་པ་དེ་གཉིས་ཞིག་པའི་སྦྱིར་
རོ། །རོས་ཏེ་བྱས་པ་དེ་གཉིས་ཞིག་པ་ཞེས་སྐུ་འདུལ་འཛིན་རྗེས་འབྲངས་དང་

བཅས་པ་རྣམས་གསུང་རོ། །སྐབས་འདིའི་**འྲི་ཀ་ལས།** ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་རོ་
ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་ཞག་གངས་ཀྱི་ཆད་ངེས་པ་
ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་རོ་ཞེས་སྤྱར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི། **འྲི་ཀ་ལས།**
བརྩམས་པ་ནི་མཐར་ཐུག་པ་དང་འདྲ་བ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །སྟོབ་ལ་སོགས་པ་
སྤྱར་བྱིན་པ་དེ་དག་འདུན་གངས་མ་ཆང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པས་མ་ཆགས་
ཏེ། སྟོབ་ལ་སོགས་དེ་མ་ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དག་འདུན་ལྟག་མའི་
ལྷུང་བ་སྤྱ་མ་དང་འདྲ་བ་བྱུང་ན་དེའི་ཆོད་ང་པོ་ཡང་ཞེས་པ་ནི་སྤྱ་མ་ཡང་སྟེ། སྤྱ་
མའི་སྟོབ་པ་དེ་ཉིད་སྤྱར་ཡང་སྟེན་པར་བྱའི། གཞི་ནས་སྟོབ་སྟེན་པར་ནི་མི་བྱ་
སྟེ། སྟོབ་ཞིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོབ་མ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཁུ་བ་མ་
ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ལྟག་མའི་ལྷུང་བ་སྤྱ་མ་དང་འདྲ་བ་བྱུང་ན་ཡང་སྤྱ་
མ་མཁུ་བ་དེ་ཉིད་སྤྱར་སྟེན་པར་བྱ་ཡི། གཞི་ནས་མཁུ་བ་སྟེན་པར་ནི་མི་
བྱའོ། །མདོར་ན་དང་པོ་ཡང་སྟེ། སྤྱར་བྱི་སྟོབ་མཁུ་གང་ཡིན་པ་སྤྱ་མ་དེ་ཉིད་སྤྱར་
ཡང་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཆིག་གི་མཐར་སྤྱར་རོ། །

འོ་ན་ལྷུང་བ་སྤྱ་མ་ལ་འཆབ་པ་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་མ་ལ་འཆབ་པ་མེད་ན་རི་ལྟར་
བྱ་ཞེན། བཅའས་པའི་སྟོབ་དང་། མ་བཅའས་པའི་མཁུ་བ་སྤྱ་ཕྱི་ཐ་དད་པར་
གཞི་ནས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་སྟེ། སྐབས་འདི་ཉིད་ཀྱི་**འྲི་ཀ་ལས།** སྟོབ་
པ་དང་མཁུ་བ་ཐ་དད་པ་གཞི་ནས་བསྐྱངས་༼༥༥༽ཏེ་སྟེན་པར་བྱ་བ་ཉིད་

ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་དགོངས་པ་ནི་ལྷུང་བ་སྔ་མའི་འཆབ་པ་དེ་ནི་
སྔོ་བས་དག་པར་བྱས་ནས་ལྷུང་བ་སྔ་མའི་གཉིས་ཀ་ཕྱིར་བཅོས་པའི་དོན་དུ་མགྲ་
བ་གཅིག་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ལྷུང་བ་ཕྱི་མ་དེ་ཕྱིར་བཅོས་པར་བྱའོ་ཞེས་
སྟོན་པ་ནི་བར་མ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་**འྲི་ཀ་ལས།** སྔོ་བ་སྔ་མ་ཤོས་མ་
ཆགས་པའི་སྐབས་སུ་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་བར་མ་ལྷུང་བ་སྔ་མ་དང་འབྲ་
བ་བྱུང་བ་དེ་ཡལ་བར་མི་འདོར་བར་ཕྱིར་བཅོས་པར་བྱའོ། །ལྷུང་བ་ཕྱི་མ་དེ་ལ་
བར་མ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ནི་ལྷུང་བ་སྔ་མ་དེ་དང་སྔོ་མགྲ་སྐྱབ་པའི་བར་དུ་
བྱུང་བས་དེ་ཞེས་བྱའོ། །

འོན་ལྷུང་བ་སྔ་མའི་གཉིས་ཀ་འཆབ་པ་དང་བཅས་ན་རི་ལྷར་ཞེན། དེའི་ཕྱིར་
ཞེས་པ་ནི། **འྲི་ཀ་ལས།** བར་མ་དེ་ཕྱིར་བཅོས་པར་བྱ་བ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་
ཏེ། སྔོ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་ཆགས་པར་ལེན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆོན་ལྷུང་བ་ཕྱིས་
བྱུང་བ་དེ་ཕྱིར་བཅོས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡང་ཆོག་གཅིག་གིས་སྔོ་བ་བྱུང་བའམ།
ཆོག་གཅིག་གིས་མགྲ་བ་བྱུངས་པ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལྷུང་
བ་སྔ་མའི་གཉིས་ཀ་བཅའས་པ་དང་བཅས་ན། །ལྷུང་བ་སྔ་མའི་གཉིས་ཀའི་མིང་
བརྗོད་ཅིང་ཆོག་གཅིག་གིས་སྔོ་བ་བྱུང་ཞིང་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱུང་དུ་བྱུང་བའོ། **འྲི་**
ཀ་ལས། ལྷུང་བ་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཕྱིར་ཆོག་གཅིག་ཁོན་སྔོ་བ་ལ་
སོགས་བྱུང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱུང་དུ་བྱུང་ངོ་། །དེས་ན་

རྒྱ་ཀ་ལས། དཔེར་ན་རྒྱུད་ལན་གཅིག་བརྒྱད་པས་རྒྱུད་ལ་སྐད་དང་སྒྱུར་བ་ལ་
སོགས་པའི་བྱ་བ་དུ་མ་གཅིག་ཅུང་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པའོ། །

ལྷུང་བ་སྒྲ་མ་བས་བྱི་མ་ཡུན་རིང་དུ་བཅབས་ན་རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། ལྷུང་བ་བྱིས་
ལྷུང་བ་དེ་བཅབས་པའི་དུས་ལྟག་(༥༥)ན་(༥)པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ལྷུང་བ་སྒྲ་མ་
བཅབས་པའི་དུས་བརྗོད་པའི་སྐབས་དེར་གཞུག་ཅིང་བརྗོད་པ་ཉིད་དོ་སྟེ། ཚོ་
ག་བརྗོད་པ་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའོ། །སྟོ་བ་སྟོད་པ་ན་ནི་དུས་རིང་ཤོས་ཀྱི་ཁོངས་
སུ་བྱུང་ཤོས་བསུ་སྟེ། **རྒྱ་ཀ་ལས།** ལྷུང་བ་སྒྲ་མ་བཅབས་པའི་དུས་ལྷ་བ་བྱེད་
ཡོལ་ལ། ལྷུང་བ་བྱི་མ་བཅབས་པའི་དུས་ལྷ་བ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནི་ལྷ་བ་
གཅིག་ཁོ་ན་སྟོ་བ་སྟེན་པར་བྱ་སྟེ། དེས་ལྷུང་བ་སྒྲ་མ་ལྷ་བ་བྱེད་བཅབས་པ་དང་།
ལྷུང་བ་བྱི་མ་ལྷ་བ་གཅིག་བཅབས་པའི་ཉེས་པ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་འགྱུར་བར་
ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །ལྷུང་བ་སྒྲ་མ་བཅབས་པ་བས་ལྷུང་བ་བྱི་མ་བཅབས་
པའི་དུས་ལྟག་པ་སྟེད་དེ། ལྷུང་བ་སྒྲ་མ་ལྷ་བ་བྱེད་བཅབས་ནས་ལྷུང་བ་དེ་
གཞན་ལ་བརྗོད་ཅིང་། ལྷུང་བ་བྱི་མ་གཞན་ལ་མི་བརྗོད་པར་ལྷ་བ་གཅིག་
བཅབས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྟོ་བ་དང་མཁུ་བ་དེ་གཉིས་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་སྟེན་
ནོ་ཞེས་པ་ནི། སྟེན་པ་བཙོ་ལྷ་བསྟན་ཏེ། སྟོ་བ་སྟེན་པ་དང་། གཞི་ནས་སྟོ་བ་
སྟེན་པ་དང་། ཡང་གཞི་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྟོ་བ་སྟེན་པ་སྟེ་གསུམ་དང་། མཁུ་བ་
དང་། གཞི་ནས་མཁུ་བ་དང་། ཡང་གཞི་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་མཁུ་བ་སྟེན་པ་གསུམ་

དང་། སྟོ་བ་སྟུང་པ་དང་། ལྷན་པ་ལ་མགུ་བ་སྟུན་པ་གསུམ་དང་། གཞི་ནས་སྟོ་
བ་སྟུང་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་མགུ་བ་སྟུན་པ་གསུམ་དང་། ཡང་གཞི་ནས་བསྐྱངས་
ཏེ་སྟོ་བ་སྟུང་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་མགུ་བ་སྟུན་པ་གསུམ་མོ། །ལྷག་མའི་ལྷང་བ་
དབྱུང་བ་ཡང་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་སོ་ཞེས་དབྱུང་བ་བཅུ་གཉིས་བརྟན་
ཏེ། སྟོ་བ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་མགུ་བ་རྒྱུང་བ་སྟུང་པ་གསུམ་ལ་དབྱུང་བ་གསུམ་
དང་། སྟོ་བ་སྟུང་ནས་མགུ་བ་སྟུང་པ་ལ་དབྱུང་བ་གསུམ་དང་། གཞི་ནས་སྟོ་བ་
སྟུང་། (༥༥) བཞི་ནས་མགུ་བ་སྟུང་པ་གསུམ་ལ་དབྱུང་བ་གསུམ་དང་། ཡང་གཞི་
ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྟོ་བ་སྟུང་ནས་མགུ་བ་སྟུང་པ་གསུམ་ལ་དབྱུང་བ་གསུམ་སྟེ་
བཅུ་གཉིས་སོ། །སྟོ་མགུ་དབྱུང་གསུམ་དེ་དག་གིས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཉི་ཤུ་
ཙ་བདུན་ཡང་མཆོན་པའོ། **འྲི་ཀ་ལས།** འཆར་ཀའི་ནག་འབྱམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོ་
རྒྱུང་སྟུན་པ་གསུམ་དང་། མགུ་བ་རྒྱུང་བ་སྟུན་པ་གསུམ་དང་། སྟོ་བ་སྟུང་པ་ལ་
མགུ་བ་སྟུན་པ་དང་། གཞི་ནས་སྟོ་བ་སྟུང་པ་ལ་མགུ་བ་སྟུན་པ་དང་། ཡང་གཞི་
ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྟོ་བ་སྟུང་པ་ལ་མགུ་བ་སྟུན་པ་དང་གསུམ་སྟེ། སྟུན་པ་ལུ་དགུ་
པོ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་ཙམ་སྟོས་གིང་བརྟོན་པ་ནི་དངོས་སུ་མ་སྟོས་སོ། །སྟོ་
བ་སྟུང་པ་ལ་གཞི་ནས་མགུ་བ་སྟུན་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དངོས་སུ་
མ་སྟོས་ཏེ་སོགས་ཁོངས་སུ་བསྟུས་སོ། །དབྱུང་བ་བཅུ་གཉིས་ལ། **འྲི་ཀ་**
ལས། དབྱུང་བ་ལུ་དགུ་གིས་གསོལ་བ་དང་། བརྟོན་པ་གཉིས་ཀ་སྟོས་ཏེ་མགུ་

སྤྱད་གསུམ་ལ་དབྱུང་བ་གསུམ་དང་། སྤྱོད་གསུམ་ལ་མགྲུ་བ་བྱིན་ནས་དབྱུང་
བ་གསུམ་སྟེ་དྲུག་པོ་དེ་དག་གིའོ། །དབྱུང་བ་གཞན་དྲུག་ནི་དངོས་སུ་མ་སྟོས་ཏེ་
སོགས་ཁོངས་སུ་བསྡུས་སོ། །དེ་རྣམས་ནི་**དྲི་ཀ་ལས།** འཆར་ཀའི་ནག་འབྲུམ་
དུ་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དབྱུང་བ་དེར་བསྟིགས་པ་དང་བསྟུགས་པ་
བརྗོད་པ་ཡང་བྱའོ། །ཁྱོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། དམུལ་བ་དང་དུད་འགྲོའོ་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

བསྟིགས་པ་དེ་དུས་གང་གི་ཆེ་བྱ་ཞེ་ན། གསོལ་བ་དང་ལས་བརྗོད་པ་དང་
པོའི་བར་དུའོ། **དྲི་ཀ་ལས།** ལྷུང་བ་འབྱིན་པ་པོ་གནས་སྐབས་ཇི་ལྟར་འདུག་
པ་ལ་བྱ་ཞེ་ན། ལྷ་བཅད་དེ་ལ་བཀྲམ་པ་ལྟ་བུ། ལུས་ཐམས་ཅད་ས་ལ་འགྱེལ་
བ་ལའོ་ཞེས་པ་འདི་ལུང་ཀམ་ཤ་ཏམ་ལས་༼༥༥༩༽ཁ་བུབ་ཡིན་མིན་གང་ཡང་
མི་སྣང་ཡང་། **བམ་པོ་ལྷ་བཅུ་བ་ལས།** ལྷ་བཅད་དེ་ས་ལ་བཀྲམ་པ་ལྟར་ལུས་
ཐམས་ཅད་ས་ལ་ཁ་བུབ་པ་ན་གན་རྒྱལ་ལམ། སྟོས་འགྱེལ་དུ་བཅུག་སྟེ་ཞེས་
བཤད་ཅིང་། **འགྲེལ་རྒྱུད་ལས།** དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱན་རླུང་ཁ་བུབ་ཏུ་བསྟུལ་བ་ལ་
བསྟིགས་པ་དང་དབྱུང་བ་གཉིས་ཀ་ཞེས་བཤད་དེ། བསྟིགས་པ་དང་དབྱུང་བའི་
ལས་བརྗོད་པ་གསུམ་དང་། མཇུག་སྤྱད་བརྗོད་པ་ཡང་སྟོད་ལམ་འགྱེལ་བ་ལ་
བྱའོ། །དེ་ལ་གཟེངས་བསྟོད་པའི་རྣགས་ཀྱང་བྱའོ། །གཟེངས་བསྟོད་པའི་ཆོག་
ནི་ཁྱོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། ལྷ་དང་མིའོ་ཞེས་སོ། །འདིའི་**བར་འགྲེལ་**

ལས། འགྲེལ་བ་ལའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཟེངས་བསྟོད་པའི་སྐབས་འདིར་སྒྱུར་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེས་ན་དབྱུང་བའི་ལས་བརྗོད་པ་གསུམ་དང་། མཚུག་སྟུང་བརྗོད་པའི་སྟོན་ལམ་ཡང་འགྲེལ་བ་ལ་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །གཟེངས་བསྟོད་པ་དེ་ལས་ཀྱི་མཚུག་སྟུང་བརྗོད་པ་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་འོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ།

ཐ་སྟད་འདི་དག་རང་བཞིན་ཙམ་གྱིས་ཤེས། །ལེགས་བྱས་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་འབྱུང་བས་ཐོབ། །བརྩོན་པ་ལྡན་པས་འདོད་དགའི་དོན་ཀྱན་འགྲུབ། །ཐོས་པ་མང་ལྡན་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་དག །དབྱས་མཐའ་མེད་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ཟབ་མོ་ལ། །དཔལ་ལྡན་དྲགས་པོའི་བརྒྱན་མཆོག་འཛིན་རྣམས་ཀྱིས། །ཟབ་མོ་བཟོད་པའི་ཁྱོད་བ་ཐམས་ཅད་པ། །རིལ་པོར་ཐོབ་པའི་དགེ་སྤྱོད་བསོད་ནམས་ཅན། །ཅིས་སོ། །

ཕྱིར་བཙོས་པའི་གཞི་གཞིར་གཏོགས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། མི་སྟོན་ནན་ཏུར་སྟོན་ས་བཙོས། །སྟོན་བ་བཤགས་སོགས་དག་པ་སྒྲུབ། །དང་པོ་ལ། རབ་བྱུང་ནན་ཏུར་བྱ་བ་དང་། །བྱིམ་པ་ཆད་པའི་༼༥༧༽བོ་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཡམ་པར་གྱུར་པ་ཚུལ་བྱིམས་འཆལ་བ་བསྐྱད་པར་བྱའོ་སྟེ། གཏན་ལ་དབབ་

བ་བསྐྱུ་བ་ལས། གཞན་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་མའི་སྒྲོན་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། དགོ་འདུན་མི་བརྗེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྐྱུད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
གསུམ་གསུངས་སོ། །འཆལ་བ་བསྐྱུད་པ་འདི་ལ་དགོ་འདུན་དབང་དོ། **ཀྲི་ཀར།**
གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱ་བ་ནི་ཚོགས་ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
སོ། །དགོ་འདུན་དེས་བསྐྱུད་པའི་བྱ་བ་དེ་ཡལ་བར་མི་དོར་དོ། །ནན་ཏུར་
གཞན་ལ་བཟོད་པར་བྱ་བ་བཞིན་དུ་དགོ་ཚུལ་བསྐྱེལ་བ་ལ་གསོལ་བཞིའི་ལས་
ཀྱིས་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །ནན་ཏུར་བྱེད་པའི་དགོ་སྒྲོང་དག་གིས་འདི་ལ་
བཟོད་པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་མ་བསྐྱོས་ན་ནན་ཏུར་བྱས་པ་ལ་དགོ་སྒྲོང་གཞན་
རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པ་སྒྲུངས་པའི་ལས་མི་འཆགས་སོ། །བསྐྱོས་ན་ནི་འཆགས་
སོ། །ཁྱིམ་སུན་འབྱེན་པ་བསྐྱུད་པས་གནས་གང་དུ་སུན་ཕྱུང་བའི་ཡུལ་གྱི་
གནས་སུ་ཡུལ་དེར་དེས་གནས་པར་མི་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །གནས་དེ་ནས་བསྐྱུད་
ཀྱང་ཡུལ་གཞན་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གནས་པ་དང་། ལོངས་སྒྱུད་བྱར་རུང་
བས་བསྐྱུད་པ་དང་། །གནས་ནས་ཕྱུང་བ་ནི་བྱད་པར་གྱིན་ཏུ་ཆེད། །སྤྲིག་ལྟ་མི་
གཏོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད། གནས་ནས་ཕྱུང་བ་ཐམས་
ཅད་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་གནས་གཅིག་ཏུ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། ལོངས་སྐྱུད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
དོ། །གནས་ནས་ཕྱུང་བ་སྒྲུང་བ་འདི་ལ་འདུ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཞག་གོ་

སྟེ། གནས་ནས་སྤྱད་བ་ཡིན་པར་ཤེས་ལ། མི་སྤྱོད་བ་དེ་ཉེས་པ་འདིར་འགྱུར་གྱི།
མི་ཤེས་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །ལས་བྱེ་བ་དང་། འཁོར་བྱེ་བ་གང་ཡང་
རུང་། ༡༥༥ བློ་བཞིན་ན་གནས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡོངས་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་
མ་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་སྟོགས་དང་། གཅིག་ཤོས་ཆོས་ཀྱི་སྟོགས་
སུ་མི་བྱ་བ་ཡིན་པས། བྱས་ན་ཆོས་ཀྱི་སྟོགས་པ་ལ་ཉེས་པ་བསྐྱེད་བ་ཡིན་གྱི།
གཅིག་ཤོས་ཆོས་སྟོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་པ་ལས་
ནི་ཆོས་མིན་སྟོགས་པ་ལ་ཉེས་པ་བསྐྱེད་བ་མ་ཡིན་ནོ། །རབ་བྱུང་ལ་ནན་ཏུ་
བྱས་པ་གནས་ནས་སྤྱད་བ་ལས་གཞན་བསྟིགས། སྤྲད། བསྤྲད། བྱིར་འགྱེད་
བྱས་པ་དག་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཡོངས་མི་སྤྱོད་པ་དེ་གཉིས་
མི་བྱའོ། །གསོ་སྤྱོད་བཞག་པ་དང་དགག་དབྱེ་བཞག་པའི་ནན་ཏུ་བྱས་པ་ལ་
ཡང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་ཡོངས་མི་སྤྱོད་པ་དེ་གཉིས་མི་བྱའོ་
ཞེས་ཀྱང་མདོ་འདིས་བསྟན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་གསོ་སྤྱོད་དང་
དགག་དབྱེ་མ་གཏོགས་སོ། །ནན་ཏུ་བྱས་པ་གཞན་དག་དེས་འགྲོགས་བཤེས་
ལ་བསྟེན་ཏེ་གནས་པར་བྱ་བ། བསྟིགས། སྤྲད། བསྤྲད། བྱིར་འགྱེད་དང་
བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ན། **འགྲེལ་རྒྱུད་ལས།** དག་འདུན་ལ་འགྲོགས་སུ་རུང་བ་
བཞི་བྱི་རོལ་དུ་མི་བསྤྲད་པར་མཁན་པོའི་མཛའ་བ་གཅིག་དང་གནས་འཆར་
གཞུག་ཅེས་བཤད་དོ། །བསྤྲད་པ་ནི་གནས་དེ་ནས་བསྤྲད་ཀྱང་ཡུལ་གཞན་དུ་

གཙུག་ལག་ཁང་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་མི་བསྐྱད་པར་དེས་འགྲོགས་བཤེས་ལ་བརྟེན་
ཏེ་གནས་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །འདིའི་ལུགས་ནི་བྲམ་ཟེའི་བུ་མོས་ཞུས་པ་དང་།
སྐྱད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཅི་ལགས། ལྷ་པ་ལི་སྐྱད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་དགོ་སྟོང་
གང་ཕྱི་ཕྱིར་དུ་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་འབྱེན་པར་གྱུར་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་
ནམ་ལྷུང་བ་དེ་ལས་སྐྱར་མ་ལོག་པ་དེའི་བར་དུ་གཞན་ལ་༼༥༥༽གནས་
འཆའ་ཞིང་འདུག་ཅིག་ཅེས་བསྟེན། །ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་ལ་གནས་གིང་འདུག་
ཅིག་ཅེས་གསུངས་ན་དེའི་དོན་ཅི་ལགས། གང་ཟག་གང་ལ་མཛའ་བའམ་ངོ་ཚ་
ཤེས་བའམ་ཁྲིལ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་གནས་ཏེ་འདུག་པར་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་ཏེ། བསྐྱེད་པ་དང་། བསྐྱད་པ་དང་། ཕྱིར་འབྱེད་པ་ལ་ཡང་སྐྱར་དུ་
རུང་བར་དགོངས་ནས་སྐྱིར་མཛད་དོ། །དགོ་སྟོང་གང་ལ་ནན་ཏུར་བྱ་བའི་ཡུལ་
དེས་འགྱུར་བ་བརྟེན་པས་སམ། ཉམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆའ་བ་བསྐྱད་པར་བྱ་
བའི་ཡུལ་དེས་ངོ་འཇུག་ཁྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་འགྱུར་བ་བརྟེན་ན་དེའི་ཆེ་དེའི་ཡོ་
བྱད་ཀྱང་ཕྱུང་སྟེ་དོར་དོ། །སྐར་བསྟན་པའི་གང་ཟག་ནན་ཏུར་བྱ་བ་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་འཆའ་བ་དེ་གཉིས་མཐུས་བསྐྱད་པར་བྱའོ། །གང་ཟག་དེ་གཉིས་བསྐྱད་
པ་ན་ཀ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་འཇུས་པ་དེ་ཡང་བཅད་པར་བྱའོ། །གང་ལ་
འཇུག་པ་དེ་ཕྱུང་ན་གནས་དེ་བཟིབས་པའི་ཆོས་ཀ་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་སྒྲེས་
ལྟ་བུ་ཡིན་ན་དབྱུང་དོ། །དགོ་འདུན་གྱིས་བཅད་པ་དང་ཕྱུང་བ་དེ་ཕྱིར་བཅོས་

བར་བྱ་ཡི། གང་གིས་བཅད་པ་དང་ཐུང་བ་དེས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྷར་བཅོས་
 ཞེན། སྤྱིན་བདག་ལ་བཅོལ་ཏེ་འོ། །བཅོལ་ཏེ་མ་གྲུབ་ན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་
 རྩ་ས་ཀྱིས་ཕྱིར་བཅོས་སོ། །དགེ་སློང་འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་
 བསྐྱད་པ་ན་དགེ་སློང་གཞན་གྱིས་བཟུང་བར་མི་བྱའོ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་དོན་
 གཞན་དང་གཞན་གྱི་ཕྱིར་འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱེད་པ་པོ་ལས་ཀྱིས་འཐབ་
 གྲོལ་ཞི་བར་འབད་པས་ཀྱང་འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་ལས་མ་ལོག་ན་འཐབ་གྲོལ་ཉི་
 བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གནས་ནས་དབྱུང་བར་བྱའོ། །དངོས་པོ་མི་རྟག་པའི་
 ཞེས་པའམ། རྟག་པའི་ཞེས་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་(༥༥༤)པའི་དངོས་པོའི་རོ་བོ་
 ཉིད་རྣམ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་འཐབ་གྲོལ་ལས་གྱུར་པ་ལ་རྩོད་པ་ཉི་
 བར་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་གཟུ་བོ་བསྐྱོ་བ་ལ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པས་
 སོ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལས་གྱུར་པའི་འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་བོ་
 གནས་པ་སློབ་མ་དང་། ཉི་གནས་ལ་གནས་མཁན་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་
 རང་རམ་བསྐྱོས་པས་འབད་པས་ཞི་བར་བྱའོ། །འཐབ་གྲོལ་གྱི་རྒྱ་ཉི་བར་
 བསྐྱུབ་པ་ཡང་གནས་ནས་དབྱུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །དགེ་སློང་གི་སྤྱིས་ལྷ་བུ་
 དགེ་སློང་མ་རྣམས་དང་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲེ་ཞིང་གནས་ཅེ་ཞིང་གནས་པ་འབད་
 པས་བསྐྱོག་ཀྱང་མི་གཏོང་ན་དེ་ལ་ཡང་གནས་ནས་དབྱུང་བར་བྱའོ། །དགེ་སློང་
 མ་རྣམས་དང་འདྲེ་ཞིང་གནས་པའི་རྒྱ་འདིས་གནས་ནས་ཐུང་བའི་དགེ་སློང་ལ་

དག་སྤྱོད་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་མ་ཡིན་པའི་སྤོམ་པ་གསལ་གཉིས་
 ཀྱིས་སྦྱོར་བར་བྱའོ། །ནན་རྟེན་གྱི་རྒྱ་གཞན་བསྟེན་པ་ནན་རྟེན་གྱི་རྒྱ་འཐབ་
 གྲོལ་བྱེད་པ་ལ་དེའི་དོན་དུ་བསྟེན་པ་ནན་རྟེན་བྱ་བའི་བསམ་པས་ཆོ་ག་
 གཞན་བསྐྱད་པ་ནན་རྟེན་གྱི་ཆོ་ག་བྱེད་པ་ནི་བསྟེན་པའི་ལས་ཉིད་འཆགས་
 སོ། །བསྟེན་པའི་རྒྱ་ལ་བསྟེན་པའི་དོན་དུ་བསྟེན་པ་བྱ་བའི་བསམ་པས་
 སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་ག་གསུམ་གང་བྱས་ཀྱང་བསྟེན་པ་ཉིད་འཆགས་ཏེ།
 སྤྱད་པ་ནན་རྟེན་དུ་མགོ་གཅིག་ལ་ཆོ་ག་དོད་བྱབ་ཡིན་པའི་བྱིར་འདི་ཡང་ལུང་
 ཆོས་ཀྱི་འཐབ་པ་སྦྱར་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རྒྱལ་གསུམ་ཚད་མས་བྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་
 བོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱད་པ་དང་བསྐྱད་པ་དང་བྱིར་འབྱེད་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་བདུན་པོ་ཕན་ཚུན་ཆོ་ག་བྱེད་པ་ནི་འཆགས་
 སོ། །**༡༥༧༧** །དེ་བཞིན་དུ་གསོ་སྦྱོར་བཞག་པ་དང་། དགག་དབྱེ་བཞག་པ་
 དང་གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་ཆོ་ག་གཞན་བྱེད་པ་ཡང་འཆགས་སོ། །ཞེས་མདོ་འདིས་
 བསྟན་ཏོ། །དེ་དག་གི་གནད་ཀྱིས་སྦྱར་བ་ནི། ཁང་པའི་གནད་བ་སྦྱོར་བ་དང་།
 ཁང་ཆེན་གྱི་གནད་བ་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུ་སྦྱོར་བའི་ལས་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པ་རྣམས་
 ཕན་ཚུན་ཆོ་ག་གཞན་བྱེད་པ་ནི་འཆགས་ལ། འོ་ཐུག་བྲིམ་པ་བསྒོ་བ་དང་བག་
 ཆོལ་འབྲིམ་པ་པོ་བསྒོ་བ་ལྟ་བུ་བསྒོ་བའི་ལས་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པ་རྣམས་ཕན་
 ཚུན་ཆོ་ག་གཞན་བྱེད་པ་ལ་ཡང་འཆགས་ཏེ། སྦྱོར་བ་འམ་བསྒོ་བའི་ལས་སུ་མགོ་

གཅིག་ལ་ཆོ་ག་དོད་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུར་རོ། །ཆོ་ག་དོད་མི་ཐུབ་པ་ལ་ནི་དེ་
 ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་རྒྱལ་དེའི་དོན་དུ་དེའི་བསམ་པས་ཁང་
 པའི་གནང་བ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་ག་བྱས་པ་ནི་ལས་མི་འཆགས་ཏེ། ཆོ་ག་
 དོད་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷུང་བ་བཤགས་པའི་དོན་དུ་དེའི་བསམ་པས་ཆོ་ག་
 གཞན་བྱས་ན་བཤགས་པ་མི་འཆགས་ཏེ། ལྷུང་བའི་མིང་རིགས་བརྗོད་པའི་
 ཕྱིར་བཅོས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ནན་ཏུར་གྱི་རྒྱ་གཞན་ལ་བྱས་པས་ནན་ཏུར་
 གཞན་འཆགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་འདུ་ཤེས་མ་ལུའུ་ལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
 གྱི། ལུའུ་ལ་ན་ནི་སྤྲད་པ་ནན་ཏུར་གྱི་རྒྱལ་སྤྲད་པ་ནན་ཏུར་གྱི་བསམ་པས་སྤྲད་
 པ་ནན་ཏུར་གྱི་ཆོ་གར་འདུ་ཤེས་ལུའུ་ལ་ནས་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་ཆོ་ག་བྱས་
 ཀྱང་སྤྲད་པ་ནན་ཏུར་འཆགས་ཏེ། ནན་ཏུར་གྱི་ལས་འདུ་ཤེས་གཙོ་བོ་ཡིན་ཅིང་།
 སྤྲད་པ་ནན་ཏུར་དེ་དབྱེད་པ་ཐ་སྟོན་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནན་ཏུར་གྱི་རྒྱ་
 གཞན་ལ་ནན་ཏུར་གཞན་བྱེད་ན་རང་རང་གི་བསམ་པ་ཡོད་པ་ལས། གཞན་དུ་
 ན་སྟེ་རང་རང་གི་བསམ་པ་༼༥༥༠ན༽པ་མེད་པས་ནི་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་དེ་མི་
 འཆགས་སོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། གཞན་ཡང་བསྟོན་པའི་རྒྱལ་བསྟོན་པའི་
 བསམ་པས་གནས་ནས་དབྱུང་བ་བྱེད་པ་འཇུག། གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ་ལ་སོགས་
 བྱེད་ན་ཡང་ལས་མི་འཆགས་ཏེ། སྤྲད་པའི་ལས་ཀྱང་གཞན་ཡིན་ལ། སྤང་བའི་
 ལས་ཀྱང་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་ལས་ཀྱང་གཞན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཞེས་དོན་དེ་ལྟར་དམར་སེར་ཅན་གྱི་གཞི་ལྷ་བ་ལས་བཤད་དོ། །དེ་
བཞིན་དུ་སྤང་བ་ནན་ཏུར་གྱི་རྒྱལ་སྤྲད་པ་ནན་ཏུར་དང་། གསོ་སྦྱང་བཞག་པ་
བྱས་ཀྱང་མི་འཆགས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་སྡུ་མ་བཞིན་ནོ། །ནན་ཏུར་བྱས་པ་དེ་ལ་ནན་
ཏུར་གཞན་བྱས་པ་ལ་ནི་ནན་ཏུར་སྡུ་མ་ལས་ཉམས་སོ་སྟེ་བསྐྱེགས་པའི་ལས་
བབྱིད་པ་ལ་སྤྲད་པའི་ལས་བབྱིད་ན་བྱས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བསྐྱེགས་པའི་
ལས་ནི་བག་ཡངས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་དགོ་སྟོང་བྲམ་ཟེའི་བུ་མོས་ལྷས་པ་
ལས་གསུངས་སོ། །གནས་ནས་སྤྱང་བ་ལ་ནི་བསྐྱེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནན་ཏུར་
གྱི་ལས་གཞན་བྱེད་ན་ཡང་མི་འཆགས་སོ། །དེས་གནས་ནས་སྤྱང་བ་ལས་
ཉམས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་སྟོགས་བཅུ་
གར་སོང་ཡང་ཀུན་གྱིས་བསྟོ་སྟང་དང་། དེམ་གྲོས་མཆོད་པ་དང་། མདོ་སྟེ་དང་
། འདུལ་བ་དང་། མ་མོ་འཛིན་པ་དང་། ཐོས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་
ཕྱིའི་སྟོགས་མང་བ་དང་། སྟོབ་མ་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་འཁོར་མང་བ་དག་ལ་ནི་
གལ་ཏེ་དབྱེ་བར་འདོད་པས་གནས་ནས་འབྱེན་ན་དབྱེན་གྱི་སྐབས་སུ་གཏོགས་
པའི་སྟོམ་པོའོ། །དབྱེ་བར་མི་འདོད་པས་གནས་ནས་འབྱེན་ན་ནི་སྦྱོར་བ་ལས་
བྱུང་བའི་ཉེས་བྱས་སོ། །ཁྱིམ་པ་ལ་བརྟམས་ཐབས་བྱེད་པ་ལ་ནི་ཕྱིར་འབྱེད་པའོ་
ཞེས་ཡུལ་༼༥༥༠བ༽ཁྱིམ་པ་ནི་དཔེའམ་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དགོ་
སྟོང་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྟེ་ལྟ་པོ་དག་ལ་བརྟམས་ཐབས་བྱེད་པ་ལ་ཡང་

ཕྱིར་འགྲེད་པའི་ནན་རྟེན་གྱ་བཤོ།

འོ་ན་བརྟན་ཐབས་དེ་རང་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཁྱོ་བ་ནི་བརྟན་ཐབས་མ་ཡིན་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །ནན་རྟེན་དགོས་ཤིང་ལ་གྱ་བར་ཟད་དམ་ཞེ་ན། །ནན་རྟེན་གྱི་ལས་དག་
ལ་དགོས་ཤིང་ལས་དགོས་ཤིང་མ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་དོགས་པར་མི་གྱ་
སྟེ། དགོས་ཤིང་མ་ལ་ཡང་ནན་རྟེན་གྱའོ། །དགོས་ཤིང་གིས་པ་མ་གཉིས་ཀ་ལ་ནན་
རྟེན་གྱའོ། །དགོས་ཤིང་མས་དགོས་ཤིང་མ་ལ་ནན་རྟེན་གྱ་ཡི། དགོས་ཤིང་ལ་ནི་མི་གྱ་
སྟེ། ཕྱི་བའི་ཆོས་ལས་འདས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ནན་རྟེན་དགོས་
ཤིང་པ་མ་ལ་གྱ་བར་ཟད་དམ་ཞེ་ན། རབ་རྟ་བྱུང་ཞིང་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་
ལ་ཡང་དེ་དག་གྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ནན་རྟེན་དེ་བྱིས་པ་ལ་མི་གྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྤྱི་འོན་དང་། ཆོག་གི་འོན་ནོ། །དང་པོ་ལ།

ལྷུང་བཟེད་ཁ་དབུབ་བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཉེས་པ་ལ་མ་ཞུགས་པ་མི་
འདུག་པ་དང་། ཞུགས་པ་ལས་བསྐྱོད་པར་འགྱུར་བའོ། །

བསྐྱས་པའི་དོན་ལ་ལྟ་ལས།

དང་པོ་ཡུལ་གང་ལ་ལྷུང་བཟེད་ཁ་དབུབ་བྱ་བ་ནི། ཆོས་བདུན་ལྟན་ལ་སྟེ། དེ་
ཡང་བྱིས་པ་ཡིན་པ་དང་། རབ་རྟ་བྱུང་བ་ལ་གཤེས་རྒྱུར་འདེབས་པ་ཡིན་པ་དང་།
རང་གི་ལམ་རྟུ་གཏོགས་པ་སྟེ། **རྟུ་གཏོགས་ལས།** བྱིས་པ་ལ་ཞེས་པ་དང་། འདི་ཉིད་
ལས་སྐྱུར་བ་དང་། གཤེ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། ཐ་ན་གནས་ནས་སྐྱུར་བ་

ཡན་ཆད་རང་གི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱིམ་དུ་དེ་མི་འཆགས་སོ་
 ཞེས་གསུངས་སོ། །མྱ་རུ་ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྐྱབ་པ་དང་། མ་འབྲེལ་བ་དང་། ཁྱིམ་
 བདག་དེ་ལ་བུ་སྐྱད་བཞི་ཡོད་ཀྱང་ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྐྱབ་བྱར་རུང་། (༥༧)ན་བས།
 ཁྱིམ་ཚོགས་ཐ་དད་པར་བཞིར་ལོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་
 གནས་པ་དང་། ལུས་ཐ་མལ་པར་གནས་པ་སྟེ། སྤར་སྐྱབས་གཞན་དུ་བཤད་པ་
 བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་ལྷུང་བཟེད་ཁ་དབུབ་པ་བྱ་བ་ནི། དགེ་
 འདུན་མཚན་ཉིད་བཞི་ལྟན་གྱིས་སོ། །ལྷ་པ་ལྷུང་བཟེད་ཁ་དབུབ་པ་ལས་གྲོལ་
 བའི་རྒྱ་ནི། ཁྱིམ་པ་དེས་བཟོད་པ་གསོལ་ན་དགེ་འདུན་གྱིས་ཁ་བསྐྱང་བ་སྟེ། དེ་
 ལ་གཉིས་ལས། ཁ་བསྐྱང་བའི་དགོས་པ་ནི་ཆད་པ་དེ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་
 བའོ། །ཁ་བསྐྱང་བའི་བསྐྱས་པའི་དོན་ལ་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་ཁ་བསྐྱང་བ་དེ་
 ཡུལ་གང་ལ་བྱ་བ་ནི། སྤར་གྱི་ལྷུང་བཟེད་ཁ་དབུབ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཚོས་བདུན་
 ལྟན་ལས། གཤེ་སྐྱར་འདེབས་པ་ཡིན་ཅེས་པ་དེ་ཉིས་པ་གཏོང་བ་ཡིན་ཅེས་
 འགྱུར་ཞིང་། ཁ་སྐྱབ་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཅེས་པ་དེ་ཁ་སྐྱབ་པ་དང་འབྲེལ་
 བ་ཡིན་ཅེས་བསྐྱར་བའི་ཚོས་བདུན་ལྟན་དང་། རང་གིས་ལན་གསུམ་དུ་གསོལ་
 བ་འདེབས་པ་དང་བརྒྱད་དོ། །གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་ཁ་བསྐྱང་བ་ནི། དགེ་
 འདུན་མཚན་ཉིད་བཞི་ལྟན་སྤར་དང་འབྲེལ་ཞིང་། དེའི་སྤྲིང་དུ་ཆད་པ་གཙོད་བྱེད་
 དེའམ། དེས་བསྐྱོས་པ་ཡིན་ཏེ་ནན་ཏུར་བྱེད་པ་དག་གིས་མ་བསྐྱོས་ན་ནན་ཏུར་

བྱས་པ་ལ་བཟོད་པ་མི་འཆགས་སོ་ཞེས་པས་གྲུབ་བོ། །

གསུམ་པ་ཆོ་ག་གང་གིས་ཁ་བསྐང་བ་ནི། སྦྱར་དངོས་གཉིས་ཏེ། སྦྱར་བ་ནི་
འདུ་བའི་སྐབས་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་ཏེ་སྒར་སྦོ་བ་ལོད་པའི་སྐབས་སུ་
བསྟན་པ་དང་འདྲའོ། །དངོས་གཉི་ནི་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཀྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དགེ་སྦྱོར་ནི་དཔེ་སྟེ། ཆོས་འདི་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་ཕམ་
པར་འགྱུར་པ་ཡང་དཔེ་སྟེ། ཉེས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རུང་། (༥༡)བོ་ཡང་དག་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་པས་སྦྱར་བ་དང་གཤེ་བ་སྟེ། བྱིས་པའི་སྦྱོན་ནོ་ལྟ་བ་དང་
འཆོ་བ་མ་དག་པས་སྦོད་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྦྱོན་ནི་ཚུལ་བྱིམས་དང་ཆོ་ག་
མ་དག་པས་སྦོ་བ་ལ་ལྟང་བཟེད་ཁ་དབུབ་པར་བྱའོ། །ཁ་སྐྱབ་ཏུ་བཞག་པས་
བྱའམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ལྟང་བཟེད་ཟེད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བྱིམས་སུ་
བཅའ་བ་རྣམ་པར་བཞག་པར་བྱ་བའོ། །རྣམ་པ་ནི་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་གི་
ལས་བྱས་པས་སོ། །བསྐྱབ་བྱ་ནི་ལྟང་བཟེད་ཁ་སྐྱབ་པའི་བྱིམ་དུ་འགོ་བར་མི་
བྱའོ། །སྟན་ལ་འདུག་པར་མི་བྱའོ། །སྦྱོན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་བཤམ་པ་ལ་ཡོངས་
སུ་ཡོངས་སྦྱད་པར་མི་བྱའོ། །བསོད་སྟོམས་བསྐྱང་བར་མི་བྱའོ། །ཆོས་བསྟན་
པར་ཡང་མི་བྱའོ། །གང་དུ་ལས་བྱ་བ་ཞེས་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་གཅིག་གིས་བྱིམ་
བདག་བཞེ་ལ་ལྟང་བཟེད་ཁ་སྐྱབ་བྱེད་ན་ལས་ཀྱི་གནས་མཚམས་ཐ་དད་པ་

བཞིར་དག་འདུན་སོ་སོར་བཀོད་དེ། མཚམས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ནོན་པའི་
རྩལ་གྱི་སྟེང་ན་ལས་བྱེད་པ་པོ་འདུག་སྟེ་ལས་བྱས་ན་ནི། གནས་བཞི་པོ་གང་དུ་
ལས་བྱ་བ་དེར་གཏོགས་པའི་བྱིམ་བདག་བཞི་པོ་དག་ལ་སྦྱང་བཟེད་ཁ་སྐྱབ་པ་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་**ལུང་ལྷུང་ལས།** བྱིམ་བདག་བཞི་ལ་གནས་བཞི་པོ་དག་
ཏུ་སྦྱང་བཟེད་བཞིས་ཁ་སྐྱབ་པར་འགྱུར་བ་མཆིས་སམ། ཡོད་དེ། བྲིའམ།
བྲིའུའམ། ཤིང་ངམ། རེ་ལྷེས་གནས་བཞི་པོ་དག་གི་མཚམས་དག་མནན་ཏེ་ཁ་
དབུབ་པར་བྱེད་ནའོ་ཞེས་རང་འགྲེལ་དང་ཁྱི་ཀ་ལས་ལུང་དེ་ཁྱུངས་སུ་བྱངས་
སོ། །

གཞུང་འདི་ལ་འདི་ལྟར་འཆད་པར་སྒྲུབ་སྟེ། གང་དུ་ལས་བྱ་བ་དེར་གཏོགས་
པའི་དག་འདུན་རྣམས་གྱིས་ཁ་སྐྱབ་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། དག་འདུན་གཞན་ནི་མ་
གཏོགས་སོ་ཞེས་འཆད་ཅིང་། གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་**འགྲེལ་ལྷུང་ལས་ཀྱང་།** ལུང་
བཟེད་ཁ་སྐྱབ་པ་པོ་དག་འདུན་གང་འདུས་པ་དེ་མི་སྦྱང་གི། དག་
འདུན་གཞན་ནི་མ་གཏོགས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།
ལྟ་བ་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་དུ་འདྲ་བ་རབ་བྱུང་གཞན་རྣམས་གྱི་ཡང་
ཁ་སྐྱབ་པར་འགྱུར་ཏེ། **མདོ་འདི་ཉིད་ལས།** སྒོ་བྱར་དུ་འོངས་པས་ཀྱང་དེ་ལས་
མི་འགལ་བ་ཉིད་དུ་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། **ལུང་མཐོ་ལས།** སྒོ་བྱར་དུ་
འོངས་པའི་དག་སྒྲོང་གིས་གྲོང་དུ་བསོད་སྟོམས་ལ་འཇུག་ན། འདིར་བསྐྱབ་

པའི་སྒྲིམ་པ་བྱིན་པ་མ་ཡིན་ནམ། ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་གཞི་
ན་གནས་པ་རྣམས་ལ་དྲིས་ཤིག་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གནས་ནས་ལྷུང་བ་དེ་
དགེ་འདུན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་སྤང་དགོས་པའི་གནས་གྱིས་ཤེས་སོ། །ཁྱིམ་བདག་
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཁང་པར་བྱིན་ནས་ཁ་སྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འགའ་ཞིག་
གིས་གོ་བར་བྱའོ་སྟེ། **ལུང་ཐུན་ཆོགས་ལས།** ཀྱུན་དགའ་བོ་སོང་ལ་ལི་རྩ་བྱི་
ཆེན་པོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས། ཁྱོད་ལ་དགེ་འདུན་གྱིས་ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྐྱབ་པར་
མཛད་དོ་ཞེས་སྒྲིམ་ཤིག་ཅེས་གསུངས་སོ། །རང་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོན་བདག་ལ་ལྷུང་
བཟེད་ཁ་དབུབ་འཆགས་ཀྱི། ཐ་ན་གནས་ནས་ལྷུང་བ་པན་ཆད་ཆོས་གཞན་
སྤྱོད་པ་ཚུན་རང་གི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་བདག་གི་ཁྱིམ་དུ་
ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྐྱབ་དེ་མི་འཆགས་སོ། །ཆོས་འདི་པ་གནས་ནས་མ་སྤུང་བ་
རྣམས་ཀྱི་ཡོན་བདག་ལ་ཡང་གནས་ནས་ལྷུང་བ་དང་ལྷས་བྱིན་པའི་དགེ་སྤྲོད་གི་
ཁ་དབུབ་མི་འཆགས་སོ། །ཁ་སྐྱབ་པ་དེ་དགེ་སྤྲོད་འགའ་ཞིག་གིས་ཁྱིམ་བདག་
དེ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །ཁྱིམ་བདག་དེས་གང་ལ་གཤེས་སྤྱད་བྱ་བ་པའི་དགེ་སྤྲོད་དེ་
ལ་བཟོད་པ་གསོལ་ཟེན་པ་དང་ལྡན་ཅིང་། ལྷུང་བཟེད་ཕྱིར་བསྐྱོད་པར་དགེ་
འདུན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་སྤྱོད་པ་ལན་གསུམ་ཡང་། (༥༧༡བ) བརྗོད་ན་
ཆོ་ག་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པས་ལྷུང་བཟེད་ཁ་བཟེད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། འཆབ་མེད་པམ་པའི་ཕྱིར་བཅོས་བསྟན། །ལྷག་མ་ཕྱིར་བཅོས་

དོགས་གཙོད་བཅས། །ཐུན་མོང་མིང་རིགས་བརྗོད་ཚུལ་བསྟན། །དང་པོ་
ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པའི་རང་
བཞིན་དང་། བསྐྱབ་པ་མཐོས་པའི་ཚུལ་དང་། བསྐྱབ་པ་སྤྱད་པའི་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་གྲུབ་མཐའི་བྱེ་བྲག་གསུམ་ལས།

མདོ་སྤེལ་ལྟར་ན། དགེ་སློང་གིས་མི་ཚངས་པར་སྤྱད་ཅིང་འཆབ་སེམས་
བསྐྱེད་ན་ནི་གསོར་མི་རུང་ལ། འཆབ་སེམས་མེད་ན་ཡན་ལག་གཞན་ཚང་བ་ལ་
ཕམ་པར་གཏོགས་པའི་སྒྲིམ་པོ་ལྷི་བ་འབྱུང་བས་སྒྲིམ་པོ་དག་པར་བྱ་བའི་དོན་
དུ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་སྟེ། རི་སྤྱིད་འཆོའི་བར་དུ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྷ་སྤོང་
ཞིང་། དམན་པའི་སྤྱོད་པ་ལྷ་དང་དུ་ལེན་པའི་ཡིད་དམ། བར་མའི་དགེ་བ་
བྱངས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་དཔོན་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པ་སྤྲ་རབས་པ་ལྟར་ན།
ཕམ་པ་བྱུང་ཞིང་འཆབ་སེམས་སྐྱེས་ན་ནི་གསོར་མི་རུང་ལ། འཆབ་སེམས་མེད་
ཀྱང་ཡན་ལག་ཚང་ན་ཕམ་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཕམ་པ་དེས་སྤྲོམ་པ་གཏོང་བས་
སྤྲ་ཡང་སྤྲོམ་པ་བྱངས་ནས་སྤྲ་བྱི་སྤྲོམ་པ། གཏོང་བྱེད་གྱི་ཕམ་པ་དག་པར་
བྱ་བའི་དོན་དུ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་སྟེ། རི་སྤྱིད་འཆོའི་བར་དུ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་
པ་ལྷ་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲ་བ་ལྟར་ན། ཕམ་པ་
བྱུང་ཞིང་འཆབ་སེམས་སྐྱེས་ན་ནི་གསོར་མི་རུང་ལ། འཆབ་སེམས་མེད་ཀྱང་
ཡན་ལག་ཚང་ན་ཕམ་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཕམ་པས་སྤྲོམ་པ་མི་གཏོང་བར་ཉམས་

པར་བྱེད་པས་ཉམས་བྱེད་གྱི་ཕམ་པ་དག་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་
སྟེ། རི་སྤྱིད་འཛའི་བར་དུ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྷ་སྤོང་བ་ལ་
༼༥༥༩༽སོགས་སྡེ་མ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱབ་པ་ཞོད་པའི་ཚུལ་ལ་དུག་ལས།

དང་པོ་ཡུལ་གང་ལས་ཞོད་པ་ནི། སྤྱིན་པའི་ལས་ཀྱི་དགོ་འདུན་མཚན་ཉིད་
བཞི་ལྟ་ལས་ཏེ་སྤྱར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཏེན་གང་གིས་ཞོད་པ་ནི།
ལས་ཀྱི་གཞིར་སྤྱར་སྤོས་པའི་སྤྱིན་ཡུལ་བྱན་མོང་བ་བརྒྱད་ལས། བསྟན་རྫོགས་
གྱི་སྤོམ་པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྟན་ཞེས་པའི་གནས་སུ་འདིར་ནི་རབ་བྱུང་
སྟེ་ལྷ་གང་རུང་གི་སྤོམ་པ་གསོར་རུང་དང་ལྟན་པ་སྟེ། དགོ་སྤོང་པ་མ་ལ་བསྐྱབ་
པ་བྱིན་པར་མ་ཟད་དེ། **འོད་ལྟན་ལས།** དགོ་ཚུལ་ལ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ཡོད་དམ་
ཞེན། ཡོད་དོ་ཞེས་བཤད་དེ། ཞེས་སོ། །གསོར་རུང་དང་ལྟན་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི།
གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྟན་ཞེས་འདིར་མི་བརྗོད་དེ། གསོ་བ་ལ་ཞུགས་ཟིན་
པ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་དང་། རྣམ་དག་ནི་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ལྷུང་བ་འཆབ་མེད་བྱུང་བའི་དགོ་ཚུལ་ལ་བསྐྱབ་པ་སྤྱིན་དགོས་ན་
དགོ་ཚུལ་ལ་ལྷུང་བ་ཅིར་འགྱུར་སྟོན་པའི་སྐབས་སོ། **ཁྲི་ཀ་ལས།** མི་ཚངས་
པར་སྤྱོད་པ་ནི་དེ་སྤོང་བའི་གཞི་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཡིན་
པས། དེ་ལ་ནི་བཤགས་པར་བྱ་བའི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་

འགལ་ཅེ་ན། དེ་ནི་སྒྱུར་བའི་ཉེས་བྱས་བྱུང་ན་བཤགས་བྱ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་
ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ལྟར་བ་གང་དག་པའི་དོན་དུ་ཞོད་པ་ནི། འཆབ་
མེད་གྱི་ཕམ་པ་འམ། ཕམ་པ་དང་འབྲ་བའི་ཉེས་བྱས་འཆབ་མེད་ཡིན་པ་དང་།
བདག་གི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བར་ཡོད་པ་དང་། རོ་བོ་གེས་གིང་བྱན་པར་རྒྱབ་པ་སྟེ་
ཆོས་གསུམ་ལྡན་དག་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ལོ། །བཞི་པ་ཡུན་རི་སྤྱོད་དུ་ཞོད་པ་
ནི། རི་སྤྱོད་འཆོའི་བར་དུ་སྟེ་གཞུང་ན་གསལ་ལོ། །ལུ་པ་ཆོག་༼༥༥༽བཤགས་
གིས་ཞོད་ཅིང་སྒྱུན་པ་ནི། སྒྱུར་དངོས་མཁུག་གསུམ་སྟེ། སྒྱུར་བ་ནི་སྤྲོ་སྤྲོ་བ་
ཞོད་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་དང་འབྲའོ། །དངོས་གཞི་ནི། གསོལ་བཞིའི་ལས་
ཀྱིས་སྒྱུན་པ་སྟེ། མཁུག་ལས་ཀྱི་མཁུག་སྤྱད་བརྗོད་པའོ། །དུག་པ་བསྐྱབ་པ་
སྒྱུན་པའི་སྐྱབ་བཤད་པ་ནི། འཆབ་མེད་གྱི་ཕམ་པ་དག་པ་བྱ་བའི་དོན་དུ་བྱུང་བར་
ཅན་གྱི་སྒྱུད་པ་ལུ་སྤོང་ཞིང་། དམན་པའི་སྒྱུད་པ་ལུ་དང་དུ་ལེན་པར་བྱེད་པའི་
བསྐྱབ་པ་བྱིན་ཅིང་། བསྐྱབ་པ་དེ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་པས་ན་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། བསྐྱབ་པ་སྒྱུད་པ་ཞེས་གྱུར་བའོ། །དག་ཚུལ་ལ་བསྐྱབ་པ་སྒྱུན་པ་ནི།
ཕམ་པ་དང་འབྲ་བའི་ཉེས་བྱས་དག་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ལོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱབ་པ་སྤྱད་པའི་ཚུལ་ལ་དུག་ལས།

དང་པོ་ཡུལ་གང་ལ་བསྐྱབ་པ་སྤྱད་པ་ནི། དག་འདུན་ཆོས་ལུ་ལྡན་སྤྲོ་སྤྲོ་བ་
སྤྱད་པའི་ཡུལ་དང་འབྲའོ། །གཉིས་པ་གནས་གང་དུ་བསྐྱབ་པ་སྤྱད་པ་ནི།

གནས་ཆོས་གཉིས་ལྟན་ཏེ། སྒོ་བ་སྦྱད་པའི་གནས་ཆོས་གསུམ་ལྟན་གྱི་ཐ་མ་མ་
གཏོགས་པའོ། །གསུམ་པ་རྟེན་གང་གིས་བསྐྱབ་པ་སྦྱད་པ་ནི། བསྐྱབ་པ་འོད་པ་
དང་འབྲལ་བ་སྟེ་སྐབས་ཀྱིས་གྲུབ་པོ། །བཞི་པ་ལྷུང་བ་གང་དང་གང་དག་པའི་
དོན་དུ་བསྐྱབ་པ་སྦྱད་པ་ནི། ལྷུང་བ་ཆོས་གསུམ་ལྟན་ཏེ། ལྷུང་བ་སྐྱབ་པ་འོད་
པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དང་འདྲའོ། །ལྷ་པ་ཡུན་རི་སྤྱིད་དུ་བསྐྱབ་པ་སྦྱད་པ་
ནི། རི་སྤྱིད་འཛོའི་བར་དུ་སྦྱད་པ་སྟེ། **ལྷུང་དང་མདོ་རྩ་འགྲེལ་ལས།** རི་སྤྱིད་
འཛོའི་བར་དུ་སྦྱིན་ཅེས་གསུངས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པོ། །དམིགས་བསལ་ནི།
གང་ཟག་དེ་དག་བཅོམ་པར་གྱུར་ཏམ། ཡམ་པ་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བྱུང་སྟེ།
བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ལས་མཆོན་གྱུར་ན་ནི་རི་སྤྱིད་འཛོའི་བར་དུ་སྦྱད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་
༼༥༥༩༽འོག་མ་ནི་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞིང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་
ཉམས་སོ་ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །དུག་པ་ཚུལ་རི་ལྷུང་བསྐྱབ་པ་སྦྱད་པ་ནི།
ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྦྱོད་པ་ལྷ་སྤང་བ་དང་། དམན་པའི་སྦྱོད་པ་ལྷ་དང་དུ་བྲལ་བ་
སྟེ། ལྷུང་སྒོ་བ་སྦྱོད་པ་ལ་སྦྱས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བཅའ་བས་པའི་སེམས་མ་སྒྲིས་ན་མཐའ་ལས་ལྷང་བར་འགྱུར་རོ། །འོན་ལྷང་
ཕན་ཆེགས་ལས། དགེ་སྤྱོད་དགའ་བ་ཅན་གྱིས་སྦྱད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྦྱད་
ཀྱང་སེམས་གཅིག་གིས་ཀྱང་མ་བཅའ་བས་པས་འདི་ཡམ་པར་མ་གྱུར་གྱི་ཞེས་

གསུངས་པ་དང་། **འཕགས་པ་བེ་ཤ་ཀའི་ཚིག་ལེ་ལས་ཀྱང་།** མི་འཆབ་པ་ཡི་
སེམས་ཀྱིས་ནི། །གལ་ཏེ་བྱང་ན་འང་གཅིག་ལ་མཐོལ། །ཆུང་དུ་ལ་ཡང་
འཛིགས་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལ་ཕས་ཕམ་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། **མཛོད་འགྲེལ་**
ལས། ལྷུང་བ་བྱུང་བའི་མོད་ལ་ཕམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་ཟེར་གྱི། ལ་ལ་རྒྱད་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ལས་ཕམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་འགས་ཀྱང་མི་འཆབ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་། **འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐས་མར།** ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མི་
ཚངས་པར་སྦྱོད་པའི་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་བྱུང་བའི་མོད་ཁོ་ན་ལ་ཕམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
མི་ཟེར་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འཆབ་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་
དོ། །**མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་གང་སྟེལ་ལས།**
གལ་ཏེ་སེམས་ནི་གཅིག་གིས་ཀྱང་། །བཅའས་པ་མེད་པར་འཆགས་བྱེད་
ན། །ཐ་མ་བྱུང་བར་གྱུར་ན་ཡང་། །དེས་ནི་ཕམ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཤད་
དོ། །གཞུང་མང་པོ་དེ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཅི་ན། །གཞུང་དང་པོ་ལུང་ལས་
གསུངས་པ་དེ་ནི་གསོར་མི་རུང་གི་ཕམ་པར་མ་གྱུར་ཞེས་དགོངས་ཏེ། །གསོར་
རུང་གི་ཕམ་པར་མ་གྱུར་༼༥༧༩༽པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་གི་མ་དེ་རྣམས་ནི་
མདོ་སྟེ་པའི་ལྷགས་ཁས་སྒྲངས་པའི་གཞུང་ཚིག་ཡིན་ནོ། །

འདིར་བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་འཆབ་སེམས་མེད་ཀྱང་ཕམ་པ་བྱུང་བའི་ལུང་
ནི། འོད་ལྡན་ལས་ཁྱུངས་སུ་བྲངས་པའི་**ལུང་མ་མོ་ལས།** ཕམ་པ་བྱུང་བ་བསྐྱབ་

པ་བྱིན་པ་གང་ཞེན། གལ་ཏེ་མི་ཆངས་པར་སྒྲོད་པ་བྱས་ནས་ཐ་ན་སེ་གོལ་
གཏོགས་པ་ཙམ་ཡང་འཆབས་པའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གསོལ་བ་
དང་བཞིའི་བསྐྱབ་པ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པའོ། །ཐབས་གང་གིས་ལྷང་བར་
འགྱུར་ཞེན། བསྐྱབ་པ་སྒྲོད་པས་སོ། །བསྐྱབ་པ་སྒྲོད་པ་དེ་ཐོབ་པས་སོ། །སྲ་
ལས་ཐོབ་ན་དགོ་འདུན་ལས་སོ། །ཆོ་ག་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་སྐྱིན་ནོ། །རི་
སྒྲིང་འཆོའི་བར་དུ་སྐྱིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ངོ་ཆ་དང་ལྡན་པ་དང་ཞེས་པ་ནི་འགྲོད་པས་ལུས་ཀྱི་ཆགས་བྱི་བ་ཙམ་སྟེ།
ལུང་སྐལ་བྱ་ལས། ལྷག་མའི་ཉེས་པ་བྱུང་ནས་སྤྱིར་འགྲོད་དེ་ལུས་རིང་པར་གྱུར་
པ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བམ་པོ་ལྷ་བཙུ་བ་ལས་ཀྱང་བཤད་དོ། །མདོ་སྡེ་འཛིན་
པ་དང་། འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང་། མ་མོ་འཛིན་པ་དང་ཞེས་པ་ནི་སྐྱེ་བོ་མང་པོས་
ཤེས་ཤིང་གྲགས་པ་སྟེ། **ལུང་སྐལ་བྱ་ལས།** དགོ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་གྲགས་
པ་དང་། བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཞེས་སོ། །དེ་དག་གིས་ནི་དགོ་སྒྲོང་ག་ཅིག་གིས་
མདུན་དུ་བཤགས་པས་དགོ་འདུན་ལྷག་མ་ལས་འདག་གོ། །སྤྱིར་བཙོས་པའི་
བསམ་པ་བྱུང་བར་ཅན་སྐྱེས་པས་ལྷང་བ་ལས་ལྷང་གི། །ཆད་པའི་ལས་འབའ་
ཞིག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ལྷང་བ་ལས་ལྷང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

མིང་རིགས་དང་ལྷན་པར་བརྗོད་ཅིས་སྤྱད་སྒྲོས་ན་མིང་ནི་གང་། རིགས་ནི་
གང་ཞེ་ན། མིང་རིགས་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་འདིར་མིང་གི་ལྷུང་བྱེད་གྱི་སྡེ་ཚན་
ལས་སྡེ་ཚན་འདི་ལྟ་བུའི་མིང་རོ། །ས་ཤོ་བའི་(༥༧༥)ལྷུང་བ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ནི་
རིགས་སོ། །ཕྱིར་བཙོས་པའི་གཞི་ཁུ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སོ། །

འདིར་སྒྲས་པ།

འབྲུལ་སྤྱང་བདེ་བར་ཆོར་བའི་བླུན་པོ་ལ། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལས་གཞན་
བསམ་པ་མེད། །བསམ་མེད་ཉོན་མོངས་ཆང་གིས་བྱོས་པ་ལ། །ང་ཡིས་རྣམ་
བཤད་ངལ་བ་དོན་མེད་སྟུམ། །དགེ་བའི་བྱ་བར་རྟག་བརྩོན་སྤྱོད་པ་ཡིས། །ནང་
དུ་ཡིད་རབ་ཆོམ་ཞིང་སེམས་བདེ་བར། །ཆགས་དང་སྤང་བའི་རྟོག་པ་བྲལ་བ་
ལ། །བདག་གི་རྣམ་བཤད་འདིས་ཀྱང་ཕན་པ་སྟུམ། །རང་གཞན་བདེ་འདོད་
སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་མནར་བའི། །ལས་གྱིས་མི་ཁོམས་ཆོས་མིན་སྤྱོད་པ་
ཅན། །ངན་འགྲོར་བྱུང་དུ་ཆུ་བཞིན་རབ་རྒྱག་པ། །འདི་ལ་ང་ཡིས་མ་བཟོད་ཅི་
ལྟར་བྱ། །ཞེས་སོ། །

རྒྱས་འགོལ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལས། ཕྱིར་བཙོས་པའི་གཞིའི་སྐབས་གྱི་
རྣམ་བཤད་རྫོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལུང་གཞི་ཉིད་གྱིས་བརྗོད་པ་དང་། །ཁུ་བའི་ལུང་གིས་བརྗོད་

པའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། འདིར་རང་
དགོ་འདུན་ལྷག་མ་བཅའས་པའི་ཉེས་པ་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པའི་གཞི་དང་།
བསམ་པ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། མཐར་ཐུག་པའོ། །དང་པོ་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་
གཉིས་ཏེ། གང་འཆབ་པའི་དངོས་པོ་དང་། གང་དུ་འཆབ་པའི་གནས་སོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ་ལས།

དགོ་འདུན་ལྷག་པའི་དངོས་གཞི་ཡིན་པ་སྟེ་སྐབས་ཀྱིས་གྲུབ་བོ། །བདག་གི་
རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བར་ཡོད་པ་སྟེ། གཞན་གྱི་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་འཆབ་ན་གནས་
ངན་ལེན་འཆབ་པའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་གྱི། གཞུང་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བརྫོད་བྱ་
མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ངོ་ཤེས་པ་འམ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་སྟེ། ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་ནི་
ཤེས་པ་དང་འདྲའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་གང་དུ་འཆབ་པའི་
༼༥༥༥༽གནས་ནི། དགོ་སྟོང་ཆོས་དྲུག་ལྷན་གྱི་སྟེང་དུ་མཆོམས་ཀྱི་ནང་ན་
གནས་པ་སྟེ། ཆོས་བདུན་ལྷན་གྱི་མཐོལ་ཡུལ་ཡོད་པའི་གནས་ཡིན་པ་སྟེ།
བརྫོད་པའི་ཡན་ལག་མེད་ན་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སྐབས་འདིར་གང་གི་ཆོ་
འཆབ་པའི་དུས་ནི་མཆོན་མོའི་མཐའི་སྐད་ཅིག་ཡིན་ཅེས་སྐད་ཅིག་དེ་གཞིའི་
ཡན་ལག་ཡིན་ཅེས་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། །སྟོ་བ་སྤྱད་དགོས་ཀྱི་འཆབ་པ་ལ་ནི་རྟེན་གང་ཟག་བྱུང་པར་ཅན་
མ་ཡིན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ཉེས་པ་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་

ཅམ་ནི་རྟེན་གང་ཟག་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ཡང་རུང་མིན་གྱང་རུང་རོ། །གཉིས་པ་
བསམ་པའི་ཡན་ལག་ལ་གཉིས་ཏེ། འདུ་ཤེས་གཞི་ལ་མ་འབྲུལ་བ་དང་། ཀྱན་
སྟོང་ནི་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ལྷུང་བ་བརྗོད་འདོད་མེད་པའི་བསམ་པ་རྒྱན་མ་
ཆད་པའོ། །གསུམ་པ་སྦྱོར་བ་ནི་ལྷུང་བ་མི་མཐོལ་བ་ཉིད་དོ། །སྦྱོར་བ་ལུས་རག་
ཏུ་ཐོན་པ་ནི་མི་དགོས་ཏེ། བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བཞི་པ་
མཐར་ཐུག་ནི་མཆན་མོའི་མཐའི་སྐད་ཅིག་སྟེ། ཉིན་མཆན་གྱི་ཐ་མའི་ཆ་ཞེས་
འབྲུང་བས་སོ། །

**གཉིས་པ་ལ། སྐབས་དོན་འཆབ་མི་འབྲུང་བར་བསྟན། །ལྷུང་བ་འབྲུང་དང་མི་
འབྲུང་བརྗོད། །སྟོ་མགུ་སོགས་གྱི་རྣམ་བཞག་གོ། །དང་པོ་ནི།**

འབྲིན་རེག་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་འདི་ལ་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་བྱུང་
བར་རྒྱས་མི་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཅན། སྟོ་བ་སྦྱུང་དགོས་གྱི་འཆབ་པ་མི་འབྲུང་
སྟེ། ལྷག་མ་འཆབ་པའི་ཀྱན་སྟོང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །བཅའས་པའི་སེམས་མ་
བཞག་པས་བརྗོད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། རྟགས་གསལ་སྤར་བཞིན་ནོ། །སྦྱིར་ན་ལྷུང་
བ་བསྐྱེད་པའི་ལས་བྱས་སམ་མ་བྱས་^{༡༥༦}ཀྱི་པར་དྲན་པར་མི་རྣམས་པ་ཉིད་
དང་། ལས་བྱས་ན་ཡང་འབྲིན་རེག་ལ་སོགས་པའི་ལས་གྱི་ངོ་བོ་ཅི་ཞིག་བྱས་
དྲན་པར་མི་རྣམས་པ་ཉིད་དང་། འབྲིན་རེག་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡང་བསམས་བཞིན་
དུ་བྱས་སམ། མ་བསམས་པར་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅེས་དྲན་པར་

མི་རྒྱས་པ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཅན། རྟགས་གསལ་སྤར་བཞིན། བྱས་སམ་ཞེས་སོགས་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། **འྲི་ཀ་ལས།** ལས་ཀྱི་འཇུག་པའི་སྐབས་ལ་དོགས་པ་
བཅད་པར་བསྟན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བདག་གིས་སྦྱར་ན་ལྟར་བ་བསྐྱེད་
པའི་ལས་སུ་བྱ་བ་བྱས་སམ་མ་བྱས་དྲན་པར་མི་རྒྱས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། **འྲི་ཀ་**
ལས། ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་བསྟན་ཅེས་གསུངས་ཏེ་ལས་བྱས་
མོད་ཀྱི། ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་འབྱེན་རེག་ལས་ལ་སོགས་ཅི་ཞིག་བྱས་དྲན་པར་མི་རྒྱས་
པའོ། །གསུམ་པ་ནི། **འྲི་ཀ་ལས།** ཡུལ་ལ་སྦྱོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དོགས་པ་བསྟན་
ཏེ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབྱེན་རེག་ལྟ་བུ་བྱས་ན་བསམས་བཞིན་དུ་བྱས་སམ། མ་
བསམས་བཞིན་དུ་བྱས་དྲན་པར་མི་རྒྱས་པའོ། །དེ་གསུམ་ནི་སྟོ་ཁ་མ་སྟོགས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་དྲན་པར་མི་རྒྱས་པ་གསུམ་མོ། །བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ཉིད་ལ་
ཆོས་ཅན། སྟོ་བ་སྦྱད་དགོས་ཀྱི་འཆབ་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། **འྲི་ཀ་ལས།** དགེ་འདུན་
ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །གནས་ནས་ལྟར་བ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཅན། སྟོ་བ་
སྦྱད་དགོས་ཀྱི་འཆབ་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། ལྟར་བ་བརྗོད་པའི་ཡུལ་མེད་པའི་བྱིར་
རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཐ་སྙད་དུ་རུང་བའི་འདུ་ཤེས་ཉམས་པ་སྟོ་བ་སེམས་འབྱུགས་པ་ལ་སོགས་པ་
ཉིད་ལ་ནི་ཕམ་པར་འབྱུང་བ་མན་ཆད། ཉེས་བྱས་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལྟར་བ་སྟེ་ལྟ་

ཡང་ཞེས་པས་ནི་འཆབ་པ་ཡང་མི་འབྱུང་ངོ་། ། ། ༡༥༧ ། རྩོན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 བྲིམས་མ་བཅས་པ་ཉིད་ལས་དང་པོ་པ་ལ་ཡང་པམ་པར་འབྱུང་བ་མན་ཆད་གྱི་
 ལྷུང་བ་ཡང་མི་འབྱུང་ངོ་། ། མ་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྒོམ་པ་གཏན་མ་སྤངས་
 པ་ལ་ཡང་ལྷུང་བ་མི་འབྱུང་ངོ་། ། ཞེས་ཀྱང་དོན་གྱིས་བསྟན་པར་བྱའོ། ། འབྲིན་
 རེག་ལྟ་བུ་བྱ་བ་དེ་བྱས་པ་ལ་ལྷུང་བ་འབྱུང་བར་རྒྱས་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཉེས་སྦྱོད་
 ལ་ཞུགས་པ་ཉིད་ལ་ནི་ལྷུང་བ་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། བསྐྱབ་པ་བཅས་པ་དག་
 ཐོས་པ་ན་བཅས་པ་དེ་ལ་མངོན་པར་ཡིད་མི་ཆེས་བཞིན་ཉེས་སྦྱོད་ལ་ཞུགས་པ་
 ཉིད་ལ་ཡང་ལྷུང་བ་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། བསྐྱབ་པ་བཅས་པ་དག་རྫོད་པར་
 བྱེད་པ་པོ་ལ་འདི་ནི་སྤྱན་ངོའོ་སྟུམ་སྟེ། དེའི་ཆོག་ལ་མི་གྲས་ཤིང་གང་ཟག་དེས་
 མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་འདུ་ཤེས་ཏེ་ལྷུང་བ་འབྱུང་བ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་སྟེ།
 ཉེས་སྦྱོད་ལ་ཞུགས་པ་ལ་ཡང་ལྷུང་བ་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། གནས་ནས་སྤྱང་
 བ་ལས་གཞན་པའི་ས་གཞན་ན་གནས་པ་བསྟོན་སྟེ་སྤྱད་དམ། སྟོ་མཁུ་སྦྱོད་པ་
 ལ་སོགས་པ་ཉིད་ལ་ནི་ལྷུང་བ་འབྱུང་བར་མ་ཟད། སྤྱ་མ་འཆབ་པ་ཡང་འབྱུང་ངོ་
 ། ། གནས་ནས་སྤྱང་བ་ལ་ནི་ལྷུང་བ་སྤྱང་ཡང་སྟོ་བ་སྤྱད་དགོས་ཀྱི་འཆབ་པ་མི་
 འབྱུང་ངོ་། ། ལྷག་མ་བཅབ་པ་ལ་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ཉིད་ལ་ནི་ལྷག་མའི་རྣམ་པ་
 མ་དོར་བའི་ཡིད་གཉིས་ཟ་བཞིན་དུ་བཅབས་པ་ནི་ལྷག་མར་ཤེས་བཞིན་དུ་
 བཅབས་པ་དང་འདྲའོ་སྟེ། བཅབས་པའི་ཉེས་པར་འབྱུང་ངོ་། །

॥३॥

ལྷ་པ་ཕྱིར་མི་འཛོམས་ན་ཡང་ཉེས་བྱས་

འཇིག་ལམ།

621

ལམ་རྒྱ་གང་པ་ན་རེ། ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་དང་ལྷན་པའི་དགེ་སྤྲོད་ཁྱིམ་པར་
བབས་པས་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། བཅས་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་དུ་གྱུར་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། **གཞུང་འདི་ཉིད་ལས།** མི་སྐྱོད་པའི་ས་
ནས་ཕྱིར་འོངས་པ་དེ་ནི་ཞེས་བབས་ཀྱང་ལྷུང་བ་མ་དག་པར་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ལྷུང་བ་ཡོད་པའི་དགེ་སྤྲོད་སྐྱོ་བར་གྱུར་པ་ཚོས་ཅན།
ལྷུང་བ་དག་པར་ཐལ། བཅས་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། སྐྱོ་བ་དག་
པར་འདོད་ན་ལྷུང་བ་དག་བྱེད་གང་ཡང་མ་བྱུང་བར་དག་པར་འགལ་ལོ། །དགེ་
སྤྲོད་སྐྱོ་མགུ་སྐྱོད་༼༥༥༥༽འཕྲོ་ལ་སྐྱོ་བར་གྱུར་ཏེ་སྐྱོ་མགུ་མི་སྐྱོད་པའི་ས་ནས་
ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པར་ཕྱིར་འོངས་པ་ནི། སྐྱོ་མགུ་སྐྱོད་པ་དེའི་གནས་
སྐབས་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་མདོ་རྩ་བས་བསྟན་པ་དང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་
ལྷུང་བ་དང་བཅས་པའི་དགེ་སྤྲོད་ཁྱིམ་པར་བབས་པའམ་སྐྱོ་བར་གྱུར་པ་ཚོས་
ཅན། ལྷུང་བ་ཡོད་པ་མི་འཐད་དེ། ལྷུང་བའི་རྟེན་མ་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
ཏགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ལྷུང་བ་སྤྲར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་མ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་
ལྷུང་བ་སྐྱེས་ཟིན་རྒྱུན་དུ་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ལྷག་མའི་
ལྷུང་བ་དང་ལྷན་པའི་དགེ་སྤྲོད་ཁྱིམ་པར་བབས་ན་ཁྱིམ་པ་དེ་ལ་ལྷག་མའི་ལྷུང་
བ་ཡོད་ན། **ཀྲི་ཀ་ལས།** བསྟན་པར་མ་རྫོགས་པ་ཉིད་ལ་ནི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་
མེད་པས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཅིན། བསྟན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་གཏན་

ནས་མ་སྒྲངས་པའོ་བསྟན་པར་མ་རྫོགས་པ་ཉིད་ལ་ནི་དགོ་འདུན་ལྟག་མ་མེད་
 ཅས་བསྟན་པའོ། །མི་སྦྱོད་པའི་ས་ནས་སྤྱིར་འོངས་པ་ན་སློ་མགུའི་ཞག་གྲངས་
 སྒྲར་ཅི་ཅམ་སྦྱད་ཟེན་ཅིང་། སྦྱངས་པའི་གཞི་ལ་དེའི་འཕྲོ་ལྟག་མ་རི་ཅམ་ཡོད་
 པ་དེ་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་པའོ། །བཅའས་པའི་དུས་ངེས་པར་མི་ཤེས་ན་སྦྱད་པ་དང་
 བརྗོད་པ་གཉིས་ཀ་ཉུང་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཏེ་
 འདིས་ནི་མདོ་འོག་མ་བཞིའི་མདོར་བསྟན་ཡིན་ནོ། །སྦྱད་པ་ཉུང་བ་ཉིད་དུ་མི་
 འགྱུར་བ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་སློ་བ་སྦྱད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ལ་སློན་ལྟག་མའི་ལྷུང་བ་མ་
 ལྷུང་ཞིང་། ཉེས་པས་མ་གོས་པ་དག་པའི་མཐའ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཆོགས་དེ་ནས་ཡུན་
 རིང་ལུང་གིས་བྱེ་བྲག་གི་ཉུང་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བ་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེའི་
 མཚན་དཔེ་ནི། དག་པའི་མཐའ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལྷ་བ་བཞི་སློ་བ་སྦྱད་པ་ལ་
 བརྟེན་པར་བྱའོ། །བརྗོད་པ་ཉུང་བ་ཉིད་དུ་ཉེ་ལོ་མི་འགྱུར་བ་ལ་བརྟེན་པ་
 ནི་བཅའས་དུས་ངེས་པར་མི་ཤེས་ན་བཅའས་པ་བརྗོད་པ་ནི་ལྷ་བ་བཞི་ལྟ་བུ་
 ངེས་པ་ཅན་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །དུས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་
 པར་བྱའོ། །དེའི་མཚན་དཔེ་ནི། བསམས་བཞིན་དུ་ཁུ་བ་ལྷུང་བ་ལ་དཔག་ཏུ་
 མེད་པར་བཅའས་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདིའི་**རྒྱ་གལས།** སློ་བ་གསོལ་
 བ་དང་། གཞི་ནས་སློ་བ་གསོལ་བ་དང་། ཡང་གཞི་ནས་བསྒྲངས་ཏེ་སློ་བ་
 གསོལ་བ་དང་། ཡང་གཞི་ནས་མགུ་བ་བསྒྲངས་ཏེ་གསོལ་བ་དང་དུག་སྟེ། སློ་

བ་གསོལ་བ་ལ་སོགས་པ་གསོལ་བ་དུག་དང་། སློབ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དུག་
 དང་། འཐབ་གྲོལ་ཙན་གྱི་སྦྱོན་གྱིས་སློབ་པ་ལ་སོགས་པ་གཏོང་བ་དུག་དང་། སློ་
 བ་ལ་སོགས་པའི་དུས་འདས་པ་དང་། འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་བརྗོད་པ་དུག་སྟེ།
 ཆོ་ག་ཉི་ཤུ་ཙན་བཞི་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འཐབ་གྲོལ་ཙན་གྱི་འཛིགས་པ་དང་
 བྲལ་ན་སློབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྲར་སྤྲང་བ་དུག་སྐབས་འདིར་ཁྱེ་ཀ་ལས་དངོས་སུ་མ་
 གསུངས་ཀྱང་མཆོན་ནོ། །སློབ་འམ་མཁུ་བ་བྱས་པ་འདི་ལ་ལྷུང་བ་མང་པོའི་
 གྲངས་ཇི་སྟེད་ལ་ཕྱིར་བཅོས་པར་སེམས་པ་དེ་སྟེད་དུ་གཏོགས་པའི་སློབ་
 གཅིག་ཉིད་དམ། མཁུ་བ་གཅིག་ཉིད་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་ཉིད་གྱིས་ཆོག་
 གོ། །བཅའ་ས་པའི་ཞག་གྲངས་གྱི་ཆད་ངེས་པར་མི་ཤེས་པའི་ཆོ་ག་ནི་གོང་དུ་
 བསྟན་ཟིན་ཏོ། །ལྷུང་བའི་གྲངས་གྱི་ཆད་ངེས་པར་མི་ཤེས་པའི་ཆོ་ག་ནི། ལྷུང་
 བའི་གྲངས་གྱི་ཆད་ངེས་པར་མི་ཤེས་ན་ལྷུང་བ་དེ་དབག་ཏུ་མེད་པར་བྱུང་ངོ་ཞེས་
 བརྗོད་པ་ལ་བཏེན་པར་བྱའོ། །ལྷུང་བ་མང་པོ་སྟེ་ལྷུང་བ་གསུམ་ནས་གྲངས་
 ཤེས་པ་མན་ཆད་ཉིད་ལ་ནི་ལྷུང་བ་ཆད་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་དང་ལྷན་པ་བྱུང་ལ་ཞེས་
 བརྗོད་དོ། །ལྷུང་བ་རྣམས་ཀྱི་བཅའ་ས་པའི་དུས་ཞག་༼༥༧༥༽གྲངས་མང་ཏུང་
 ཐ་དད་པ་རྣམས་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བཅའ་ས་པ་དུས་ཡུན་རིང་ཞིང་། ལྷག་
 མའི་ལྷུང་བ་གཅིག་གི་དུས་བརྗོད་པས་ལྷུང་བ་གཞན་དེ་དག་གི་དུས་ཀྱང་བརྗོད་
 པ་གྲུབ་པར་འབྱུར་རོ། །ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་མང་པོ་བྱུང་བ་བྱེ་བྱག་སོ་སོའི་མིང་

བརྗོད་པ་དག་ལ་ནི་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་དང་ལྟན་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །ཁུ་བ་ལྷུང་བའི་དག་འདུན་ལྟག་མ་ལ་སོགས་པ་རེག་པ་དང་། འབྲིག་པ་
སྒྲ་བའི་ལྷུང་བ་ལྷུང་ལ་ལྷ་བ་བྱེད་བཅས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལྷུང་བ་མང་པོའི་མིང་བརྗོད་པ་ན་གང་གིས་མིང་དང་པོར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན།
གངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལྷི་བ་ལྷུང་བ་དུ་མ་ལྷུང་བ་དང་། བསམ་པའི་སྒོ་ནས་ལྷི་བ་ཉོན་
མོངས་པ་དྲག་པོས་བྱས་པ་ཉིད་དག་གི་མིང་དང་པོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་
བྱའོ། རྣམ་ལྷུང་བ་གང་ལྷུང་བ་དེའི་མིང་དང་པོར་སྒྲོས་པར་ནི་མི་བྱའོ། །སྒོ་བ་
སྒྱུད་བཞིན་པ་ལ་ལྟག་མའི་ལྷུང་བ་འཆབ་བཅས་སྔོན་ལྷུང་བ་དྲན་ནས་ལྷུང་བ་
གཞན་སྔ་མ་དེ་བྱིར་གསོ་བར་འདོད་པ་སྦྱེས་ན་སྒོ་བ་ཐ་དད་པར་སྒྱིན་ཏེ། སྒོ་བ་
སྔ་མ་ནི་བྱིན་ཟེན་ལ། སྔོན་ལྷུང་བ་དེའི་སྒོ་བ་ནི་ད་གཟོད་སྒྱིན་ཞིང་། ལྷུང་བ་སྔ་
བྱི་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་སྒོ་བ་གཅིག་ཅར་སྒྱུད་དོ། །མཁུ་བ་སྒྱུད་བཞིན་པ་ལ་ལྟག་
མའི་ལྷུང་བ་འཆབ་མེད་སྔོན་ལྷུང་བ་དྲན་ནས་ལྷུང་བ་གཞན་སྔ་མ་དེ་བྱིར་གསོ་
བར་འདོད་པ་སྦྱེས་ན་སྔར་མཁུ་བ་བྱིན་ཟེན་པ་དེ་ལས་མཁུ་བ་ཐ་དད་པར་སྒྱིན་
ཞིང་། ལྷུང་བ་སྔ་བྱི་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་མཁུ་བ་གཅིག་ཅར་སྒྱུད་དོ་ཞེས་གྲང་
མདོ་འདིས་བསྟན་ཏོ། །ཅིག་ཅར་སྒྱུད་པ་དེ་མི་སྤྲིད་དོ་ཞེས་འོག་ཏུ་སྒྲུབ་
རོ། །གང་ལ་མི་སྤྲིད་ཅེ་ན། ལྟག་མའི་ལྷུང་བ་བཅས་པའི་རྒྱ་ལས་ད་ལྟ་སྒོ་བ་
སྒྱུད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་སྔར་ལྟག་མའི་ལྷུང་བ་དེའི་མཁུ་བར་བྱ་བ་ལ་ནི་གང་

༼༥༥ན༽ཟག་གཅིག་གིས་སྒོ་མཁུ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཅུང་པ་མི་སྤྱིད་
དོ། །མཁུ་བ་ནི་སེམས་མཁུ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། སྒོ་བ་ནི་བཅའ་ས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་བསྐྱུས་པ་འབྱུང་བའི་
གཞིའོ། །

གཉིས་པ་ལ། འཆབ་དངོས་མི་འབྱུང་བ་རུ་བསྟན། །ཉིས་པ་ཅམ་ཞིག་འབྱུང་
བར་བསྟན། །སྐབས་གཞན་དོགས་གཅོད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཉིན་མཚན་གྱི་ཐ་མའི་ཆ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་སྔོན་དང་ནམ་ཕྱེད་ལྟ་བུ་ལ་སྒོ་བ་སྤྱིད་
དགོས་ཀྱི་འཆབ་པ་མི་འབྱུང་ངོ་། །སྐྱེ་རངས་འཆར་ཀའི་སྐད་ཅིག་གི་མདུན་རོལ་
ཚུན་ཆད་དེ་ལ་འཆབ་པ་མི་འབྱུང་ངོ་། །སྐྱེ་རངས་གར་ན་ནི་འཆབ་པ་འབྱུང་བ་
ཁོ་ནར་འབྱུང་རོ་ཞེས་སོ། །ལྟར་བ་བརྗོད་པའི་ཡུལ་ལམ། བསྟན་རྗེ་གསལ་ལྟ་བ་
མཐུན། མཚན་མཐུན། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་གིང་མཚམས་ནང་ན་གནས་པ་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་མེད་ན་བརྗོད་པ་དེའི་སེམས་མ་ཡིན་པ་སྟེ།
བརྗོད་པར་མི་བྱའོ་སྟུམ་པའི་བསམ་པ་ཉིད་ཡོད་ཀྱང་འཆབ་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །བརྗོད་པའི་ཡན་ལག་གནས་དེ་ན་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུན་འགའ་ཞིག་གིས་དེའི་དུང་
དུ་བགོད་དུ་མེད་དམ། བདག་ཉིད་གནས་དེ་ནས་གཞན་དུ་སོང་བའི་དབང་གིས་
ནི་མི་བརྗོད་པའི་སེམས་དེ་ནི་འཆབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་པའི་ཡན་ལག་གཏན་
ནས་མེད་པ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དོ། །འཆབ་པའི་ཉིས་པར་འབྱུང་དུ་དོགས་པ་དེའི་

དོན་གྱི་དབང་གིས་བཟོད་པའི་ཡན་ལག་གི་དྲུག་རྩ་མི་འགོ་འཇམ། བདག་ཉིད་
གནས་དེ་ནས་འགོ་བར་བྱས་པ་དང་མེད་པ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་སྒྲ་མར་སྒྱར་
ཏེ། བཟོད་པའི་ཡན་ལག་གཏན་ནས་མེད་པ་དང་འདྲ་སྟེ། མ་བཟོད་ཀྱང་
བཅའ་ས་པའི་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་བའོ། །དགོ་སྟོང་གཞན་མེད་པའི་གནས་སུ་
ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་བྱུང་སྟེ། བདག་ཀྱི་ཡལ་གྱིས་དགོ་སྟོང་གཞན་ཡོད་པའི་
གནས་སུ་ཕྱིན་ན་ནི་མ་བཟོད་པ་ལ་འཆབ་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་
པས། དེར་མི་འགོ་ན་ཡང་འཆབ་པའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་ངོ་། །དགོ་སྟོང་གཞན་
ཡོད་པའི་གནས་སུ་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་བྱུང་སྟེ། བདག་གིས་གནས་འདིར་མཆོན་
མོ་བསྟན་ན་ནི་མ་བཟོད་ན་འཆབ་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་པས་གནས་
གཞན་དུ་ཕྱིན་ན་ཡང་འཆབ་པའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་སྟེ་ལུང་དང་རྒྱུ་ཀ་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དོན་གཞན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ནི་བཟོད་པའི་ཡན་ལག་གི་དྲུག་རྩ་མི་འགོ་
བའཇམ། བདག་ཉིད་གནས་དེ་ནས་འགོ་ན་འཆབ་པ་མི་འབྱུང་ཡང་ཉེས་བྱས་
གཞན་འབྱུང་ངོ་། །ཉིན་མཆོན་གྱི་མཐའི་མདུན་རོལ་རྩ་བཅའ་ས་པ་ཡང་ཉེས་
བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ལྷུང་བ་བྱུང་བ་འདི་གཞན་ལ་བཟོད་དོ་སྟུམ་དུ་བསམས་ཏེ་འཆབ་པའི་སེམས་

གཏོང་དགོས་པ་ལས། འཆབ་པའི་སེམས་མ་གཏོང་སྟེ་ལྷུང་བ་བརྗོད་པའི་
བསམ་པ་མེད་པ་ཉིད་ནི་འཆབ་པ་དེའི་སེམས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འཆབ་པ་འབྱུང་བ་
ནི་བཅའ་བོ་སྙམ་དུ་ངོས་བཟུང་མི་དགོས་ཀྱི། བརྗོད་དོ་སྙམས་མེད་ན་འཆབ་
པའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བའོ། །དགོ་སྒྲོང་པམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱུང་བར་གྱུར་པས།
རང་འགྲེལ་དང་ཁྱི་ཀ་ལས། དེའི་སྒྲོམ་པ་ནི་དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
ཕྱིར་ལྷུང་བ་ཕྱིར་མ་བཅོས་པ་ལ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཡོད་ལ་ཕྱིར་མ་བཅོས་ན་
ཡང་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་སྒྲར་སྒྲོས་པ་དེའི་དམིགས་བསལ་ཡིན་ནོ། །དུས་དང་
དུས་མ་ཡིན་པར་བསྐྱུས་པ་འབྱུང་བའི་གཞི་ཁྱབ་པའི་སྐབས་སོ། །

འདིར་སྒྲས་པ།

བདག་ནི་དམ་པ་དམ་པའི་སྐྱེས་བུ་དང་། ཅམ་ཡང་མི་འབྲལ་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་
དུ། །འཕགས་པའི་མགོན་གྱིས་རྟག་པར་རྗེས་བཟུང་བས། །དོན་མེད་ལམ་དུ་
གཏོལ་མེད་མི་འགོ་ཙམ། །(༥༠ན།)མདོ་སྒྲགས་ཟབ་རྒྱས་གསུང་རབས་མ་
ལུས་ལ། །རི་བཞིན་ཤེས་པའི་སྟོ་གོས་སྟོབས་པ་ནི། །སྐྱེ་བར་འབད་པའི་རྒྱ་
ལས་རང་དབང་དུ། །ཅི་བདེར་ལྷོང་བའི་སེམས་ཉིད་དག་འབ་ཅན། །ཕལ་ཆེར་
ངན་སོང་འབྱོགས་པོའི་ཁུང་བུ་སྤ། །བསྐྱབ་ལྟོད་སྤྲིག་ལྟན་མཆེ་བ་དུག་ཅན་
བཅས། །རང་གཞན་སྤྲིག་པའི་ལྟ་ཟེར་འཕྲོ་བཞིན་དུ། །གཡོ་རྒྱུན་ལྟེ་གཉིས་དང་

བཅས་འབྲོས་པ་འདྲ། །ཀྱི་མ་ཀྱི་རུད།

རྒྱས་འགོལ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལས། རང་འགོལ་དང་ལྷོ་ཀ་ནས། འདི་ནི་
ལྷུང་བ་དང་བཅས་པ་སྤྱད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷང་བའི་དུས་དང་། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཆ་
ག་བསྐྱས་པ་འབྱུང་བའི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཚོགས་སོ། །

གསུམ་པ་ས་གཞན་གནས་པ་ལ། ལུང་གཞི་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་དང་། །ལུང་བའི་
ལུང་གིས་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆེག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་
ལ་དུག་ལས།

དང་པོ་ས་གཞན་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། དབྱེ་བའི་གཞི་དང་། དབྱེ་
བའི་སྒོ་གཉིས་ལས། དབྱེ་བའི་གཞི་ནི། ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ས་གཞན་ན་གནས་
བར་དངོས་སུ་གསུངས་པ་ཅུ་མོ། །

དབྱེ་བའི་སྒོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཆེ་ལོང་དུ་དབྱེ་བ་ནི། ས་གཞན་ན་
གནས་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་དུག་སྟེ། སྒོ་སྒྲོད་གསུམ། མགུ་སྒྲོད་གསུམ། སྒོ་ལྷན་གསུམ།
མགུ་ལྷན་གསུམ་དང་བཅུ་གཉིས། བསྐྱེགས། སྤྱད། བསྤྱད་པ། བྱིར་འགྱེད།
གནས་ནས་ལྷུང་བ་བདུན། བསྐྱེལ་བ་དང་། རོ་བོ་འཆོལ་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་
བྱིན་པ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཅུ་དུག་གོ། །

གཉིས་པ་ས་ཞིབ་མའི་རྣམ་བཞག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ནི། ས་གཞན་ན་གནས་

པ་བཞི་བཅུ་ཅུ་བཞི་སྟེ། སྟོ་བ་སྟོད་པ་དང་། གཞི་ནས་སྟོ་བ་སྟོད་པ་དང་། ཡང་
 གཞི་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྟོ་བ་སྟོད་པ་གསུམ་དང་། མགུ་བ་སྟོད་པ་དང་། གཞི་
 ནས་མགུ་བ་སྟོད་པ་དང་། ཡང་གཞི་ནས་༼༥༥༠བ༽བསྐྱངས་ཏེ་མགུ་བ་སྟོད་པ་
 རྟེ་གསུམ་དང་། སྟོ་བ་སྟོད་ནས་མགུ་བ་སྟོད་པ་གསུམ་དང་། གཞི་ནས་སྟོ་བ་
 སྟོད་ནས་མགུ་བ་སྟོད་པ་གསུམ་དང་། ཡང་གཞི་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྟོ་བ་སྟོད་ནས་
 མགུ་བ་སྟོད་པ་གསུམ་རྟེ་བཙོ་ལྔ་དང་། སྟོ་བ་དང་ལྔ་ན་པ་གསུམ་དང་། མགུ་བ་
 དང་ལྔ་ན་པ་གསུམ་རྟེ་དུག་དང་། སྟོ་བ་སྟོད་ནས་མགུ་བ་དང་ལྔ་ན་པ་གསུམ་དང་།
 གཞི་ནས་སྟོ་བ་སྟོད་ནས་མགུ་བ་དང་ལྔ་ན་པ་གསུམ་དང་། ཡང་གཞི་ནས་
 བསྐྱངས་ཏེ་སྟོ་བ་སྟོད་ནས་མགུ་བ་དང་ལྔ་ན་པ་གསུམ་རྟེ་སུམ་ཅུ་དང་། སྟོད་པ་
 བཞི་དང་། གནས་ནས་སྤྱང་བ་བདུན་དང་། བསྟོལ་བ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་
 བ་དང་། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་རྟེ་བཞི་བཅུ་ཅུ་བཞི་ལོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུ་བ་ལ་གསུམ་རྟེ། རོ་བོའི་སྟོ་ནས་བསྐྱུ་བ་དང་། རྣམ་གྲངས་གྱི་
 སྟོ་ནས་བསྐྱུ་བ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་སྟོ་ནས་བསྐྱུ་བ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་
 རྟེ། སྤངས་པས་གཞན་ན་གནས་པ་རྟེ་གནས་ནས་སྤྱང་བ་བདུན་དང་། བསྟོལ་
 བ་དང་། སྟོད་པས་གཞན་ན་གནས་པ་རྟེ། སྟོད་པ་ནན་ཏུར་བྱས་པ་བཞི་དང་།
 རྣམ་པར་དག་བྱེད་ས་གཞན་ན་གནས་པ་རྟེ་དེ་དག་ལས་གཞན་ན་གནས་པ་
 རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱུ་ན་གཉིས་ཏེ། ས་གཞན་ན་གནས་པ་
ཡང་ཡིན་ལ། བྱ་ཏུ་བྱས་པ་ཡང་ཡིན་པ་བཅུ་གཉིས་དང་། ས་གཞན་ན་
གནས་པ་ནི་ཡིན་ལ། བྱ་ཏུ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་བཅུ་གཉིས་ཏེ་དེ་ལས་
གཞན་རྣམས་སོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱུ་བྱའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱུ་ན་གཉིས་ཏེ། ས་གཞན་དག་ལས་གནས་
ན་གནས་པ་ཆེན་པོ་བ་དང་། རྩེ་བུ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། རྩེ་བུ་ཅན་གྱི་
སྦྱོད་པ་སྦྱོང་ཞིང་དམན་པའི་སྦྱོད་པ་དང་དུ་ལེན་པ་སྟེ། སྦྱོད་མཁུ་སྦྱོད་བཅོ་ལྔ་
དང་། རོ་བོ་ཉིད་འཛོལ་བ་དང་། བསྐྱུ་བ་བྱིན་པ་སྟེ་བཅུ་བདུན་ནོ། །གཉིས་པ་
༼༤༧༽ནི་ལྟ་བུ་ཅན་གྱི་སྦྱོད་པ་སྦྱོང་ཡང་དམན་པའི་སྦྱོད་པ་དང་དུ་སྦྱང་མི་
དགོས་པ་སྟེ། སྦྱོ་ལུན་མཁུ་ལུན་བཅོ་ལྔ་དང་། བྱ་ཏུ་བྱས་པ་བཅུ་གཉིས་
སོ། །གསུམ་པ་ས་གཞན་ན་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། དམན་པར་བྱེད་ཆོས་
ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལ་བལྟོས་ནས་ལྟ་བུ་ཅན་གྱི་སྦྱོད་པ་སྦྱོང་དགོས་ཉིད་དུ་གནས་
བའོ། །ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལ་བལྟོས་ནས་ཞེས་པས་བྱེ་བ་དག་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་སེལ་བའོ། །

བཞི་པ་བསྐྱུ་བྱ་ནི། གཞན་ན་གནས་པ་ཆེན་པོ་བ་བཅུ་བདུན་གྱིས་ནི་ལྟ་
བུ་ཅན་གྱི་སྦྱོད་པ་ལྔ་སྦྱང་བ་དང་། དམན་པའི་སྦྱོད་པ་ལྔ་དང་དུ་སྦྱང་བ་ལ་
བསྐྱུ་བོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ས་གཞན་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ལྟ་

པར་ཅན་གྱི་སྐྱོད་པ་ལྷ་སྤང་བ་ལ་བསྐྱབ་གྱི། དམན་པའི་སྐྱོད་པ་དང་རྒྱ་སྤང་བ་
ལ་བསྐྱབ་མི་དགོས་སོ། །ཁྱད་པར་རྒྱ་ཡང་གནས་ནས་ལྷུང་བ་དང་། བསྐྱེལ་
བས་ནི་ཆོས་འདི་པའི་རབ་རྒྱུང་བ་གཞན་རྣམས་དང་། ལྷན་ཅིག་ཆོས་དང་
ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྐྱོད་མཐའ་དག་སྤང་བའོ། །

ལྷ་པ་སྐྱ་བཤད་པ་ནི། ས་རང་བཞིན་རྒྱ་གནས་པ་ལ་བལྟོས་ནས་ས་གཞན་
ཏེ། དམན་པའི་ས་ན་གནས་པས་ན། ས་གཞན་ན་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

རྒྱག་པ་གྲོལ་བའི་རྒྱས་ནི། ས་གཞན་ན་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་དགྲ་
བཅོམ་པ་ཐོབ་པས་གྲོལ་བའོ། །ནན་རྒྱར་གྱིས་ས་གཞན་ན་གནས་པ་རྣམས་ལ་
བཟོད་པར་བྱ་བའི་ལས་བྱས་པས་གྲོལ་ཞིང་། སྐྱོ་སྐྱོད་དང་མགུ་སྐྱོད་ལས་སྐྱོ་བ་
འཁོར་བ་དང་། མགུ་བ་འཁོར་བས་གྲོལ་བའོ། །སྐྱོ་ལྷན་ལས་མགུ་བ་ནོས་པས་
གྲོལ་ཞིང་། མགུ་ལྷན་ལས་དབྱུང་བ་བྱས་པས་གྲོལ་ལོ། །ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་
ལས་ལྷུང་བ་བྱན་ཅིང་བཟོད་པར་བྱ་བའི་ལས་བྱས་པས་གྲོལ་ཞིང་། ནན་རྒྱར་
གྱིས་ས་གཞན་ན་༼༥༡༽བྱ་གནས་པ་རྣམས་ལ་ནན་རྒྱར་སྤྲ་མའི་སྤྱིང་རྒྱ་ནན་
རྒྱར་བྱི་མ་བྱས་ན་སྤྲ་མ་ལས་གྲོལ་བ་སྟེ། གནས་ནས་དབྱུང་བ་ནི་མ་གཏོགས་
སོ། །

གཉིས་པ་ལ། ས་གནས་ཆེན་པོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། །ས་གནས་ཆུང་པོའི་བསྐྱབ་
བྱ་བཅས། །ཡུལ་གང་ལ་སྤྱད་བསྐྱོག་ནས་བསྟན། །གང་རྒྱ་སྤྱད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་

བཟློང་། ལུས་འདས་འཕྱང་དང་འཕྱར་བ་བཟློང་། ལུང་ཆོས་བརྟན་ཐབས་མི་
བྱ་དང་། ཁྱིམ་གྱིས་བཏང་ཞིང་སྤང་བའོ། འད་པོ་ལ། ཐུན་མོང་སྤོ་མཁུ་
མཆོན་ཏེ་བསྟན། འདྲ་གཞན་བསྐྱབ་བྱ་བྱང་བཅས་བཟློང་། འད་པོ་ལ། བྱང་
ཅན་བཅོ་ལྔ་སྤང་བ་དང་། སྤོ་སྤྱོད་ལྔ་སྤང་དང་སྤང་བའོ། འད་པོ་ལ། ལུས་
པ་བདག་གིར་བྱེད་སོགས་སྤང་། ལྷག་མཉམ་པ་ཡི་སྤྱོད་པ་སྤང་། འགོ་སྤྱོད་
སྤང་མའི་གནས་ལྟ་སྤང་། བྱང་པའི་སྐབས་གཏོགས་བྱ་བ་སྤང་། བསྟེན་པའི་
བྱང་སྤང་ཉེས་རྣམས་སྤང་། དང་པོ་ནི།

སྤོ་བ་དང་མཁུ་བར་བྱ་བ་སྤྱོད་པ་ཞེས་པས་ནི། གཞི་ནས་དང་ཡང་གཞི་ནས་
སྤོ་མཁུ་སྤྱོད་པ་དག་བསྟུས་སོ། འདྲ་དག་གིས་དགོས་པ་དང་བཞེན་དུ་གནས་པ་
ལས། མངོན་པར་སྤྱོད་པ་བྱུག་འཆའ་ལོ་ཞེས་བེད་བ་དང་། ལུས་གྱིས་བྱུག་
འཆའ་བ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་མིག་སྤྱར་བཅས་པ་ན་སྟན་ལས་ལྷང་བ་དང་།
ལུས་འདུད་ཅིང་ཐལ་མོ་སྤྱར་བ་དང་། ལུས་པའི་ལས་ལག་པ་སྤྱོད་བ་དང་།
བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པའི་ལས་དག་བདག་གིར་མི་བྱའོ། སྤོ་མཁུ་སྤྱོད་
པ་དེ་གཉིས་གྱིས་བདག་གིར་མི་བྱ་བ་མངོན་པར་སྤྱོད་བ་དང་། བྱུག་དང་། མངོན་
དུ་ལྷང་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་སྐབས་དེ་དག་ནི་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་
ས་རང་བཞེན་དུ་གནས་པ་དག་གིས་བྱང་སྤོ་མཁུ་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ལ་མི་བྱ་སྟེ། ས་
རང་བཞེན་དུ་གནས་པ་༼༥༥༥༽རྣམས་གྱིས་བྱང་སྤོ་མཁུ་སྤྱོད་པ་ལ་མངོན་

པར་སྒྲུབ་དང་། ཡུག་འཛུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གྲུས་པའི་ལས་རྣམས་མི་
བྱའོ། །འོ་ན་སྒྲོ་བ་སྐྱོད་པས་སྒྲོ་བ་སྐྱོད་པ་བསྒྲུབ་པ་ཀུན་པ་ལ་ཡུག་བྱར་བྱང་རམ་
མི་བྱང་སྒྲུལ་ན་མི་བྱང་སྟེ། གནས་མལ་གྱི་གཞིའི་**དྲི་ཀ་ལས།** སྒྲོ་བ་སྐྱོད་པ་ལ་
སོགས་པ་ནི་སྟོན་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས། དེ་དག་ལ་བྱིས་པས་ཀྱང་
ཡུག་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྒྲོ་མཁུ་སྐྱོད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དགོ་སྒྲོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དེ་དག་དང་
ལྷན་ཅིག་དུ་འཆགས་པ་ན་གོམ་པ་སྤི་བ་ཉིད་ཀྱིས་བྱི་ནས་འགོ་བ་དེ་ལས་གཞན་
གོམ་པ་མཉམ་དུ་ཐང་ཀར་འགོ་བའམ། གོམ་པ་མདུན་དུ་ཐལ་ཆེས་པས་བཅག་
པར་མི་བྱའོ། །མདོ་འདིས་ནི་བཅས་པ་གསུམ་བརྟན་ཏེ། འདིར་མི་བྱ་བ་གཉིས་
ནི་དངོས་སུ་བརྟན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་སུ་
སྒྱུར་རོ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་དགོ་སྒྲོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་བྱང་དུ་ལྷན་ཆེས་
དམའ་བ་ཉིད་ལ་འདུག་པར་བྱའི། དེ་ལས་གཞན་ལྷན་མཉམ་པའམ་མཐོ་བས་
འདུག་པར་ཡང་མི་བྱའོ། །ལྷན་མཉམ་པའམ་མཐོ་བས་འདུག་པར་ཡང་མི་བྱ་ན་
ལྷན་གཅིག་ལ་ལྷ་ཅི་སྒྲོས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་དགོ་སྒྲོང་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་བྱིས་དུ་འགོ་བ་ན། དེའི་བྱི་བཞིན་འབྲང་བའི་
དགོ་སྒྲོང་གི་ཚུལ་གྱིས་འགོ་བར་བྱའི། བྱི་བཞིན་འབྲང་བའི་བདག་ཉིད་ལས་

གཞན་པ་དེའི་གྲོགས་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱིས་དག་ཏུ་འགོ་བ་ཡང་མི་
བྱའོ། །དེ་གཉིས་གྱིས་དག་སྒྲོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ངོས་
དང་སྟེང་གཡོགས་མ་གཅིག་ཏུ་ཉལ་བར་མི་བྱ་ཟས་དེར་མལ་བཤམ་པ་མི་
བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དེ་གཉིས་གྱིས་གཞན་རབ་ཏུ་དབྱུང་བའི་མཁན་པོ་དང་། བསྟེན་
༼༥༥༥༽པར་རྫོགས་པའི་མཁན་པོ་དང་། གནས་སྒྱུན་པ་བསྟེན་རྫོགས་གྱི་
གནས་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་དང་། རྒྱུད་དུ་དག་ཚུལ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དག་ཚུལ་གྱི་
གནས་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་དག་མི་བྱའོ། །དེ་གཉིས་གྱིས་གསོལ་བའི་ལས་དང་།
བརྗོད་པའི་ལས་དག་གི་དག་འདུན་གྱི་ཁ་སྒྲོང་བ་ཁས་མི་བྲུང་ངོ་སྟེ། **འྲི་ཀ་ར།**
ཆོགས་གྱི་ཁ་སྒྲོང་མི་བྱའོ་ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་གྱིས་ལས་གྱི་ཆོག་བྱེད་པ་པོར་
བསྐྱོ་བ་དང་། དག་སྒྲོང་མའི་ཆོས་སྟོན་པ་བྱེད་པ་པོར་བསྐྱོ་བ་དང་། དག་འདུན་
གྱི་ཡིད་བརྟན་པ་སྟེ་གནས་ཁང་བསྐྱོ་བའི་ཞལ་ཏ་པ་ལ་སོགས་པར་བསྐྱོ་བ་ཡང་
ཁས་མི་བྲུང་ངོ་། །ལས་བྱེད་པ་དང་དག་འདུན་གྱི་ཡིད་བརྟན་པར་སྒྲུར་བསྐྱོས་
པས་ཀྱང་སྒྲོ་མཁུ་སྒྲོད་པ་ན་དེ་དག་མི་བྱའོ། །

བཞི་པ་ནི།

དེ་གཉིས་གྱིས་དག་སྒྲོང་མ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་སྒྲུར་བསྐྱོས་ན་ཡང་མི་

བྱའོ། །སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པའི་དགེ་སློང་གཞན་ཡོད་ན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་
གསོ་སྦྱང་ལ་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པར་མི་བྱའོ། །གཞན་མེད་ན་ནི་གདོན་
པར་བྱའོ་ཞེས་བྲགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། སློ་མགུ་སྦྱོད་པས་ཀྱང་གསོ་སྦྱང་དང་
དགག་དབྱེ་ནི་བྱ་དགོས་ཏེ། **ཡུང་མ་མོ་ལས།** བསྐྱབ་པ་བྱིན་པའི་དགེ་སློང་གིས་
ལས་རྒྱལ་པ་གཉིས་བྱ་སྟེ། གསོ་སྦྱང་དང་དགག་དབྱེ་བྱའོ། །བསྐྱབ་པ་བྱིན་པས་
བྱངས་སུ་ཁ་བསྐྱངས་ཏེ་གསོ་སྦྱང་མ་བྱེད་ཅིག །དགེ་འདུན་གྱི་ལས་གཞན་
ལའང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སློ་མགུ་སྦྱོད་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །དེ་
གཉིས་ཀྱི་དགེ་སློང་གཞན་ལ་ཚུལ་བྲིམས། ལྷ་བ། ཆོ་ག །འཆོ་བ་ཉམས་པས་
སློང་བར་མི་བྱའོ། །ཐམས་ཅད་ལ་སློང་བར་མི་བྱའམ་ཞེན། ས་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པའི་དགེ་སློང་དགེ་འདུན་ལས་མ་བཀར་བ་ལའོ་སྟེ། བཀར་བ་ལ་ནི་
བཀག་པ་མེད་དོ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་དགེ་སློང་ས་རང་བཞིན་༼༥༥ན༽དུ་གནས་
པ་ལ་བརྗོད་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དང་། ཡུར་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དག་ཏུ་མི་
བྱའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་དགེ་སློང་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་གདམས་ངག་དང་།
གསོ་སྦྱང་དང་། དགག་དབྱེ་དང་། གསོལ་བའི་ལས་དང་། བརྗོད་པའི་ལས་ལ་
ཕྱིར་བཞེས་མི་བྱའོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི་གསོལ་བའི་ལས་དང་བརྗོད་པའི་ལས་
དག་བཞག་པར་མི་བྱའོ། །

ལྷ་བ་ནི།

དེ་གཉིས་ཀྱིས་དག་སྒྲོང་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དེ་དང་བརྟེན་པར་ཏེ།
སྟོད་པའམ་འཛིང་བསྐྱེལ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོ་མགུའི་ཆད་པ་དེའི་རྒྱ་
ལྷག་མའི་ལྷང་བ་དང་། དེ་བཅས་པ་བྱས་པ་དེ་ལྷ་བྱ་གཞན་དག་གྲང་སྤང་ངོ་
། །མི་སྒྲོང་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གཞན་དུ་འགྱུར་ངོ་ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་བཤད་
དོ། །བསྐྱབ་པ་བྱིན་པས་ནི་ཆད་པ་དེའི་རྒྱ་པམ་པའི་ལྷང་བ་བྱས་པ་དེ་ལྷ་བྱ་
གཞན་དག་གྲང་སྤང་ངོ་། །ནན་ཏུར་བྱས་པ་དག་གི་ནི་ཆད་པ་དེའི་རྒྱ་འབབ་
གྲོལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་ལ་བྱས་པ་དེ་ལྷ་བྱ་གཞན་དག་གྲང་སྤང་ངོ་ཞེས་པའོ། །

ཆད་པའི་རྒྱ་སྤང་ངོ་ཞེས་པ་འདི་དང་། དེ་ལ་དེའི་སྡེ་པ་ལྷག་པར་སྤྱད་པ་སྤང་
ངོ་ཞེས་པའི་བྱད་པར་ཅི་ཞེན། སྡེ་པ་ལྷག་པར་སྤྱད་པ་ནི་ལྷག་མའི་སྡེ་ཚན་
འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་བྱབ་ཆུང་ལ། ལྷག་མ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆད་པ་དེའི་
རྒྱ་ནི་ལྷག་མའི་སྡེ་ཚན་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད་གྱི། ནན་ཏུར་གྱི་རྒྱ་དང་པམ་
པ་ཡང་ཡིན་པས་བྱབ་ཆེདོ། །དེ་ཡང་མགུ་བ་སྟོད་པའི་སྐབས་སུ་ནི་ཆད་པ་དེའི་
རྒྱ་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ཡིན་ལ། ནན་ཏུར་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་ནི་ཆད་པ་དེའི་རྒྱ་
ནན་ཏུར་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཅིང་། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པའི་སྐབས་སུ་ནི་ཆད་པ་དེའི་རྒྱ་པམ་
པའི་ལྷང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆད་པ་དེའི་རྒྱ་ནི་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ་ལྷ་བྱ། ལྷག་མ་སྤྲ་མ་
དང་རིགས་མཐུན་པ་སྟེ་བྱབ་ཆུང་ལ། སྡེ་པ་༼༥༥༥༽ལྷག་པར་སྤྱད་པ་ནི་ལྷག་
མའི་སྡེ་ཚན་ཅམ་སྟེ་བྱབ་ཆེས་སོ། །ཆད་པའི་རྒྱ་དུ་གྱུར་པའི་ཉེས་པ་ལས་ཉེས་པ་

གཞན་ཡང་སྤང་ངོ་། །དེ་དང་འབྲེལ་བ་གཞན་ཡང་མི་བྱའོ་ཞེས་ལུང་ལས་སོ། །དེ་
གཉིས་ཀྱི་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་པ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་མ་
གྲུས་པ་དང་། བརྟན་ཐབས་ལ་སོགས་མི་བྱའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་འདི་སྟུམ་དུ་
ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་གྲུས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་སྤང་བ་སྟན་
པ་དེ་དག་མ་བྱས་ན་ནི་བདག་གིས་ས་གཞན་ན་གནས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་སྟོང་
པོ་མེད་པར་སྟོག་ཏུ་འགྱུར་རོ་སྟུམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཉངས་པར་དུས་སྟུང་ལྟར་བསྐྱབ། །མཚོད་སྟོན་དུས་སྟུང་ལྟར་
བསྐྱབ། །འདུ་བའི་དུས་སྟུང་ལྟར་བསྐྱབ། །དགོང་ཀའི་དུས་སྟུང་
བསྐྱབ། །དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་བསྐྱབ། །དང་པོ་ནི།

དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཉངས་པར་སྤང་ལངས་ཏེ་སྟོན་བྱེ་བ་དང་མར་མའི་སྟོན་གྱི་
བསལ་བར་བྱའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཆག་ཆག་དང་། རྒྱགས་
དར་དང་། ལྷི་བ་འཇམ་པོའི་བྱུག་པ་བསྐྱབ་པ་དག་གྱང་བྱའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་
དགེ་འདུན་གྱི་གཤང་བ་དང་གཅི་བའི་སྐྱབས་དག་སྤྱང་ངོ་། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་
གཤང་གཅིའི་སྐྱབས་ས་རྒྱགས་པ་དང་། དུས་དང་མཐུན་པའི་ཚུ་དག་པ་ཞག་
པར་བྱའོ། །མའི་ཁ་དག་བསལ་ལོ། །སྟན་བཤམ་མོ། །དུས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་
བདུག་སྟོས་དང་། དེའི་སྟོག་པོར་དག་ཉེ་བར་བཞག་གོ། །གལ་ཏེ་རུས་པ་ཉིད་
ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པར་བསྐྱགས་གོ། །གལ་ཏེ་སྤྲོ་

མི་རྒྱུས་ན་སྤྱོད་པོ་གཞན་ལ་བཅོལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འབྲས་ཆེན་ལ་སོགས་པ་ཟས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱང་བཤམས་པ་ན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཞི་
བརྒྱུད་པོ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་གལ་ཏེ་དག་སྤྱོད་རྣམས་ཆོ་(༥༥ན)ན་བསིལ་ཡབ་
བྱའོ། །སྤོ་མགུ་སྤྱོད་པ་དེ་དག་གིས་གལ་དུ་འདུག་པ་དང་། འགོ་བ་ལ་སོགས་པ་
ནི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ། མཚན་མཐུན་པ། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་གལ་གྱི་མཐའ་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གོང་ནི་དུ་འགོ་
འདུག་ལ་སོགས་པ་བྱའོ། །དག་སྤྱོད་སྤོ་མགུ་སྤྱོད་པ་དེ་བསྟེན་རྫོགས་ས་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པའི་གལ་གོང་དུ་འདུག་ཏུ་རུང་བའང་ཡོད་དེ། དག་སྤྱོད་མ་
རྣམས་ཀྱི་གལ་གོང་དུ་འདུག་པའོ། །དེའི་སྐབས་བྱེད་ནི། **ཡུང་སྤེལ་བྱ་ལས།** དག་
སྤྱོད་མ་དག་འབའ་ཞིག་ཆོགས་ན་ཡང་རྟག་ཏུ་གལ་གྱི་དང་པོར་སྟན་ཅིག་སྟག་
པོར་ཞོག་ལ་འཁོད་ཅིག། །དེ་སྟེ་དག་ཚུལ་ཕ་ཞིག་འོང་ན་ཡང་དེ་དེར་འདུག་ལ་
ཟོ་ཞིག་ཅེས་གསུངས་པས། དག་སྤྱོད་མ་རྣམས་ལས་ནི་དག་ཚུལ་གལ་མཐོ་བ་
ཡིན་ལ། དག་ཚུལ་བས་ཀྱང་དག་སྤྱོད་སྤོ་མགུ་སྤྱོད་པ་གལ་མཐོ་བའི་བྱིར་
པོ། །དག་སྤྱོད་མགུ་བ་སྤྱོད་པ་ནི་དག་སྤྱོད་སྤོ་མགུ་སྤྱོད་པའི་གལ་གོང་དུ་འདུག་
རུང་ལ། དག་སྤྱོད་སྤོ་མགུ་བ་ཡང་སྤོ་མགུ་བ་སྤྱོད་པ་གཞོན་པའི་དག་སྤྱོད་གི་
གལ་གོང་དུ་ལོ། །སྤོ་མགུ་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པའི་གལ་གོང་དུ་

འདུག་ཏུ་རུང་ངོ་། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་དགེ་སློང་རྣམས་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱས་ནས་
གདན་ཆད་དབེན་པར་བརྟུལ་ལོ། །ལྷུང་བ་ཟེད་ཀྱི་གཞི་རྩུ་ལ་སོགས་པ་དོར་
རོ། །མཆོད་པའི་དུས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། མཆོད་རྟེན་དག་གི་ཕྱགས་དར་
བྱའོ། །མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱི་བ་འཇམ་པོའི་བྱག་པས་བསྐྱུའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དགོང་ཀའི་འདུ་སར་ཞེས་ལུང་ལས་གསུངས་པ་ནི་མཚོན་པ་སྟེ། དགོང་ཀར་
འདུ་ཡང་རུང་། བངས་པར་དང་། རྒྱ་དྲོར་འདུ་ཡང་རུང་སྟེ། དགེ་འདུན་འདུ་
བའི་དུས་སུ་སྟོན་བཤམ་པ་དང་ལ་སོགས་པའི་(༥༥བ)སྐྱས་ནི་དུས་ཤེས་
པར་བྱས་ཏེ། བདུག་སྟོས་དང་། དེའི་སྟོག་ཕོར་ཉི་བར་བཞག་གོ་ཞེས་བསྐྱས་པ་
ནས། སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐབས་གལ་ཏེ་རུས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་སྟོན་པའི་ཡོན་
ཏན་ཡང་དག་པར་བསྐྱག་གོ། །གལ་ཏེ་མི་རུས་ན་སྐྱབ་པོ་ལ་བཙོལ་ལོ། །ཞེས་
པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བར་བཞི་པོ་དེ་དག་བྱ་སྟེ། རྒྱར་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་དགེ་འདུན་
འདུས་པའི་དུས་སུ་ཡང་བྱའོ། །གལ་ཏེ་རུས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་མ་བཟོན་པ་ཡང་
ངོ་། །འགལ་ཏེ་མི་རུས་ན་དགེ་སློང་གཞན་ལ་བཙོལ་ལོ། །

བཞི་པ་ནི།

དགོང་ཀར་དུས་དང་བསྟན་པའི་ཚུས་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུང་པ་
བསྐྱུའོ། །རྒྱུང་པ་དག་བསྐྱུའོ། །དགེ་སློང་རྣམས་བསྐྱུ་བ་མི་འདོད་ན་སྐྱུམ་དབུལ་

ལོ། །

ལྷ་པན།

སློ་མགུ་སྦྱོད་པ་དེའི་གནས་ཁང་ལ་སོགས་པ་གཙུག་ལག་ཁང་ནི་བསྟེན་པར་
རྩོགས་པ། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མར་འོས་པ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །སློ་བ་སྦྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ནང་གི་ཆེ་རིམ་གྱི་བསྐྱོ་སྟེ། མགུ་སྦྱོད་པས་སློ་
སྦྱོད་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །སློ་སྦྱོད་པས་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །གནས་ནས་
ལྷུང་བ་ལ་གཏོགས་པ། ས་གཞན་ན་གནས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དུ་དགེ་འདུན་
ལ་རྟེན་པ་དབང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ས་གཞན་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་བའི་
ལྷོགས་ལ་མི་གཡེལ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པན།

དེ་ཡན་ཆད་དུ་སློ་མགུ་སྦྱོད་པ་ལ་རི་རྒྱད་བསྟན་པའི་ས་གཞན་ན་གནས་པའི་
སྦྱོད་པ་འདི་ལ་ལྷུང་བ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོལ་བ་བྱིན་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་
དག་ཀྱང་སློ་མགུ་སྦྱོད་པ་དེ་དང་འབྲེལ། །དེའི་དམིགས་བསལ་ནི། གདོན་པར་
མི་བྱའོ། །སློ་མགུ་སྦྱོད་པས་ནི་གདོན་པ་གཞན་མེད་ན་གསོ་སྦྱང་ལ་སོ་སོར་ཐར་
པ་གདོན་དུ་རུང་ཡང་། །༡༥༥༥།དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོལ་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་བྱིན་
པས་ནི་གདོན་པ་གཞན་མེད་ན་ཡང་གསོ་སྦྱང་ལ་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་གདོན་
པར་མི་བྱའོ། །སྤྲ་མ་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་བྱིན་པ་ནི་རང་གིས་དགེ་འདུན་ལ་

བཟོད་པ་གསོལ་ཞིང་། དགེ་འདུན་གྱིས་གསོལ་བཞིའི་ལས་གྱིས་བཟོད་པ་བྱས་
པས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་འཐོབ་པོ། །འོག་མ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ནི་དག་
བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དགེ་སློང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་མངོན་པར་སྤྲོ་བ་དང་། བྱག་དང་མངོན་
དུ་སྤང་བ་དང་། ཞེས་སྤྲོས་སྤྲོས་པ་མན་ཆད་ནས་ནངས་པར་སྤྲོ་ལངས་ཏེ་སྒོ་
དབྱེ་བ་ཞེས་སྤྲོ་བ་སྤྲོན་པ་ཡན་ཆད་གྱི་བར་གྱི་མདོ་ཐམས་ཅད་དང་། དེའི་
གཙུག་ལག་ཁང་ཐ་མར་འོས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་ལ་སོགས་པའི་
སོགས་སྤྲོས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་རྟེན་པ་དབང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དགེ་བའི་བྱོགས་
ལ་མི་གཤེལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་བསྐྱུས་ཏེ་དེ་དག་རྣམས་སྒོ་བ་སྤྱད་ཟིན་པ་དང་
ལྷན་པ་ལ་མགུ་བ་མ་སྤངས་པ་དང་། མགུ་བ་སྤྱད་ཟིན་པ་དང་ལྷན་ལ་དབྱང་བ་
མ་བྱས་པ་གཉིས་ཀྱང་སྒོ་མགུ་སྤྱོད་པ་དེ་དང་འདྲའོ། །སྒོ་དབྱེ་བ་ཡན་ཆད་དང་།
གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པ་ལ་བསྐྱོགས་པ་དང་། སྤྲོད་པ་དང་། བསྐྱོད་པ་དང་།
བྱིར་འགྱུར་པ་དང་། གནས་ནས་ལྷུང་བ་དག་ཀྱང་སྒོ་མགུ་སྤྱོད་པ་དང་འདྲ་
སྟེ། སྒོ་མགུ་སྤྱོད་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་དམིགས་བསལ་གསུམ་སྟེ། མདོ་
འོག་མ་གསུམ་མོ། །དེ་རྣམས་གྱིས་ནི་གདོན་པ་གཞན་མེད་ན་ཡང་གསོ་སྤྱོད་ལ་
སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་གདོན་པར་མི་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །གནས་ནས་ལྷུང་བ་དེ་ཉིད་

ལས་གཞན་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་འདི་པ་དག་གིས་གནས་ནས་ཐུང་བ་དེ་དང་།
ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱ་བ་དང་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་ལོངས་ (༡༥༥) བོ་སྒྲིད་སྤང་བར་
བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །གནས་ནས་ཐུང་བ་དེའི་དུས་ཉིད་ཀྱི་ཆེན་རྒྱལ་ས་ཐུང་བའི་དགེ་
འདུན་གྱི་རྟེན་པའི་སྐལ་བའི་ཆ་ཡང་གནས་ནས་ཐུང་བ་དེ་མི་དབང་བ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །རྟེན་པ་མི་དབང་བ་དེ་གཏན་བྱུང་མ་ཞེན། བྱེ་བ་བཞིན་ནོ་སྟེ། དཔེར་ན་
དགེ་འདུན་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ན་ཆོས་ཕྱོགས་པའི་རྟེན་པ་ནི་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་པས་
མི་དབང་ལ། དེས་ཆོས་ཕྱོགས་ཕྱིས་ཁས་སྤངས་ན་རྟེན་པ་དེ་དབང་སྟེ། རྟེན་པ་
དེ་དབང་བ་དང་མི་དབང་བའི་གནས་སྐབས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་
ངི་སྤྱིད་གནས་ནས་ཐུང་བ་ཡིན་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རྟེན་པ་
མི་དབང་ལ། དེས་ནམ་བཟོད་པ་གསོལ་ཏེ་གནས་སུ་ཆུད་པ་ན་རྟེན་པ་དབང་བ་
ཡིན་ནོ། །གནས་ནས་མ་ཐུང་བའི་མདུན་རོལ་དུ་དབྱར་གནས་ལ་སོགས་པའི་
རྟེན་པ་ནི་དེ་ཡང་དབང་སྟེ། དེའི་ཆེན་དེ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་བྱིར་
རོ། །ཆོས་ཕྱོགས་དང་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་དགེ་འདུན་བྱེ་བ་དག་ནི་ཆོས་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་དགེ་སྤྲོང་ཡང་གནས་ནས་ཐུང་བ་དེ་དང་
འདྲའོ་སྟེ། དཔེར་ན་དགེ་སྤྲོང་གནས་ནས་ཐུང་བ་དེས་ནངས་པར་སྤར་ལངས་ཏེ་
སྒོ་དབྱེ་བ་ཡན་ཆད་དང་། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་མི་གཡེལ་བར་བྱའོ། །གཞོན་པ་
ནི་མི་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །གཞན་དག་གིས་ནི་གནས་ནས་ཐུང་བ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཁོ་

ནའོ། །དེའི་དུས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་བྱུང་བའི་རྟེན་པ་ཡང་མི་དབང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་
ཞེས་སྒྲར་བསྟན་པ་དང་འབྲས་ཏེ། ཆོས་མིན་ཕྱོགས་པའི་དགེ་སློང་དག་གིས་ཆོས་
འདི་པའི་རབ་རྒྱ་བྱུང་བ་ནམས་ལས་མངོན་པར་སྤྲོ་བ་དང་། དུག་དང་། མངོན་
དུ་ལྡང་བ་དང་། ཐལ་མོ་སྒྱར་བ་དང་། གྲུས་པའི་ལས་བདག་གིར་མི་བྱའོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནངས་པར་༼༥༥ན༽སྒྲར་ལངས་ཏེ་སྒྲོ་དབྱེ་ཞེས་སྒྲོས་པའི་
གོང་ཡན་ཆད་དང་། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་མི་གཡེལ་བར་བྱའོ། །ཆོས་མིན་
ཕྱོགས་པའི་དགེ་སློང་དེས་ཆོས་འདི་པའི་གསོ་སྦྱང་ལ་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་
གདོན་པ་ནི་མི་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །གཞན་དག་གིས་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་པ་སྤང་བར་བྱ་
བ་ཁོ་ནའོ། །ཆོས་མིན་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་དེའི་དུས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་བྱུང་བའི་རྟེན་
པ་ཆོས་ཕྱོགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་ཕུལ་ཡང་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་ལ་དེ་མི་དབང་བ་
ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཐ་ཆིག་གོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་གནས་པ་སྤོ་བ་སྤྱད་
པ་དང་། མགྲུ་བར་བྱ་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་སྤྱོད་པ་དག་མི་འཆགས་སོ། །དགེ་
འདུན་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་མི་འཆགས་སོ། །གནས་དེ་ན་འཁོད་པའི་དགེ་སློང་
དག་ལས་དགེ་སློང་གཅིག་གམ། གཉིས་སམ། གསུམ་མམ། དགེ་འདུན་དུ་
སྒྱར་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཡོངས་སུ་བཅད་ཅིང་འོགས་སུ་བཀར་བ་དག་ལ་ཡང་མི་

འཆགས་སོ། །མང་པོ་ཡོད་པའི་གནས་འདིར་སྤྱད་པ་དཀའོ་སྟུང་པས་གནས་དེ་
ན་དག་སྤྱོད་མང་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་སྤྱང་བར་མི་བྱའོ། །

བཞི་པ་ནི།

གནས་གང་དུ་ཞིན། གནས་བརྟན་དང་། སོ་སོར་ཐར་པ་དང་བཅས་པའི་
དག་འདུན་ཡོད་པའི་གནས་ཉིད་དུ་སློ་མགུ་སྤྱད་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་སྤྱད་པར་
འབད་པར་བྱའོ། །གནས་གང་ན་གང་ཟག་གཞན་གསུམ་ལ་སོགས་ཀྱིས་བཞི་
ཡན་ཆད་བསྐྱབ་པ་སློ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་མིང་མཐུན་པ་སྟེ། མིང་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སྤྱོད་པ་དག་ཡོད་པའི་གནས་དེར་སློ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་
སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། །གང་ཟག་གཞན་སློ་བ་སྤྱད་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་
གནས་དེར་སློ་བ་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། །གཞི་༼༥༥༥༽ནས་སློ་བ་སྤྱོད་པ་གསུམ་
ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་གནས་དེར་གཞི་ནས་སློ་བ་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། །

ཡང་གཞི་ནས་སྤངས་ཏེ་སློ་བ་དང་མགུ་བ་དང་བསྐྱབ་པ་སྤྱོད་པ་ལ་ཡང་དེ་
བཞིན་དུ་སྤྱར་ཏེ། གཞན་གསུམ་ཡོད་ན་བདག་ཉིད་དང་བཞི་སྟེ་ཆོགས་སུ་
ཡོངས་པ་བཀག་གོ། སློ་སྤྱོད་མགུ་སྤྱོད་བསྐྱབ་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་དང་པོ། སློ་སྤྱོད་
མགུ་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་གོང་དུ་སློ་མགུ་སྤྱོད་པའི་གནས་དེ་ནས་མཚམས་གཞན་དུ་
སྤྱོད་པར་འཆར་བར་མི་བྱའོ། །

ལྔ་པ་ནི།

དག་སྤོང་གནས་དེར་རི་སྟེང་འདུས་པའི་དག་འདུན་ལ་སྤོ་མགུ་སྤྱོད་པ་དེས་
ཞག་འདས་པ་དང་། འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །འདུས་པ་
ནི་ཚོགས་པ་སྟེ་མ་ཚོགས་པ་ལ་བརྗོད་ཀྱང་འཆགས་ཤིང་། དག་འདུན་སྤོས་པ་
ནི་གང་ཟག་ལ་མིན་ཏེ། བཞི་ཡན་ཆད་ཚོགས་པ་ལ་བརྗོད་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་
སྤོ་ན་ཡུན་རིང་དུ་སྤྱད་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ན་ཉིན་རེ་ཞིང་ལན་རེ་བརྗོད་
དོ། **ཁྲི་ཀར།** ཟླ་བ་བྱེད་ལས་ལྷག་པ་ནི་ཡུན་རིང་བ་སྟེ། གསོ་སྤྱོད་གི་དུས་
གཞན་གྱིས་ཆོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཡུན་རིང་དུ་སྤྱད་པར་བྱ་བ་འདི་ལ་ནི་ཉི་མ་
གསུམ་མམ་བཞི་ཞིང་རོ། །

དུག་པ་ནི།

སྤོ་མགུ་སྤྱོད་པ་དེ་གཉིས་ལ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་དོན་དེས་བརྟན་ཐབས་
མི་བྱ་སྟེ། ལྷུང་བ་བྱིར་བཅོས་པ་ནི་དམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

བདུན་པ་ནི།

གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་འོང་བར་བོས་ཤིང་། གལ་ཏེ་
དེས་གཞི་དེས་སྤྱོད་དུན་བྱེད་པས་འཇིགས་ན་སྤོ་བའམ། མགུ་བ་སྤྱོད་པ་དེས་
དག་འདུན་ཚོགས་པ་ལ་སྤྱགས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པའམ། ཡང་ན་གང་ཟག་ལ་
སྤྱགས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་སྤོ་བའམ་མགུ་བ་དེ་བྱིར་བཏང་བར་བྱ་བ་ཉིད་
ཡིན་ན་སྟེ། ས་རང་༼༥༥༥༽བཞིན་དུ་གནས་པར་བྱའོ། །འཐབ་གྲོལ་ཅན་དེ་

སོང་ཞིང་འཛིགས་པ་དང་བྲལ་ན་གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ཉིད་དུ་དག་འདུན་ཆོགས་
བའམ། གང་ཟག་གི་མདུན་དུ་སྒྲགས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་སྒྲོ་མགུ་སྒྱུད་པར་
འབྲོད་མྱིར་སྤང་བར་བྱའོ། །ས་གཞན་ན་གནས་པ་སྒྱུད་པའི་གཞིའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གཡོག་མ་གཅིག་ཏུ་མལ་བཤམ་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་སྒྲར་སྒྲོས་ན། དེར་ཉལ་ན་
ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྒྲོ་བ་དང་མགུ་བར་བྱ་བ་སྒྱུད་པ་བ་དེ་ས་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་གཡོགས་མ་གཅིག་པར་ཉལ་ན། ཉལ་བའི་ཉིན་མཚན་
དེ་སྒྲོ་མགུ་སྒྱུད་པའི་ཞག་ཏུ་མི་བགང་ཞིང་། ཡུད་དུ་བོར་ཏེ་བཅད་དོ། **ཁྱི་ཀ་**

ལས། འོག་ནས་ཉིན་མཚན་གྱི་མཐར་ནི་ཉེས་བྱས་རྗེས་པར་འགྱུར་ལ།
མདུན་རོལ་ཏུ་ནི་སྒྱུར་བའི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །དང་པོ་གཉིས་
ཀྱིས་གཞན་དུ་སྒྱུ་རེངས་འཆར་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་སྒྲར་སྒྲོས་ན། དེ་ལས་འདས་ན་
ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། གོང་དུ་སྒྲོ་མགུ་སྤངས་པའི་གནས་དེའི་མཚམས་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་
ཡང་ཞག་ལོན་པར་ཉལ་ན་ཉིན་མཚན་དེ་བཅད་དོ། །འདས་པ་དང་འགྱུར་བར་
འགྱུར་བ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སྒྲར་སྒྲོས་ན་མ་བརྗོད་ན་ཅིར་འགྱུར་
ཞེ་ན། སྒྲོ་མགུ་སྒྱུད་པའི་ཞག་འདས་པ་དང་། འགྱུར་བར་འགྱུར་བ་བརྗོད་པའི་
དུས་ཏེ། མ་བརྗོད་ན་ཡང་ཉིན་མཚན་དེ་བཅད་དོ། །དེ་ཡང་ཉིན་རེ་ཞིང་བརྗོད་
ན་འམ། ཞག་གསུམ་བཞེ་ཞིང་མ་བརྗོད་ན་སྟེ་སྐབས་ཐོབ་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །ཞག་

འདས་པ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གང་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཐོས་པར་བྱ་བའི་དག་སྟོང་
མཚམས་དེ་ན་ཉི་བར་མི་འཁོད་ན་མ་བརྟེན་པའི་ལྷུང་བ་དེ་མི་འབྱུང་ངོ་། །

མཚམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་དུ་ཡང་སྟོས་ན། མཚམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་དུ་ཡང་འགོར་མི་
རུང་ངམ་ཞེ་ན། སྟོ་མགུ་སྟོད་པ་དེ་(༥༥༧)བཀོའི་མ་དེ་ཉིད་ལ་བྱི་རོལ་ན་
མཚམས་གཞན་དུ་འགོ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །སྟོ་བ་བྱེད་པས་སྟོ་བ་བྱེད་པ་དང་
ལྷན་ཅིག་གཡོགས་མ་གཅིག་པར་ཉལ་བར་མི་བྱའོ། །མགུ་སྟོད་ནང་དུ་འང་དེ་
བཞིན་ཡིན་ལ། ཉིན་མཚན་རྫོགས་ན་ནི་ཉེས་བྱས་དང་། དེའི་སྔ་རོལ་དུ་བྱི་སྟོར་
བའི་འོ། །སྟོ་མགུ་སྟོད་པ་དེ་དང་སྔོན་ལུ་སྟོགས་ཅན་ལྷ་བ་བཞིའི་བར་དུ་མཁན་
པོས་སྟུར་བའི་གོས་ཀྱིས་གནས་པ་ལ་གནས་པ་དང་། གཡོགས་གཅིག་དེར་
ལྷན་ཅིག་པ་ལ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ས་གཞན་ན་གནས་པའི་སྟོད་པའི་གཞི་ལྷ་
བའི་སྐབས་སོ། །

སྟོས་པ།

རྗེ་སར་བྱེད་པའི་གནས་གཅིག་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་ནི། །ཀམ་པ་ཡི་སྟོས་གཅིག་
ཀམ་འི་ཐིན་ལས་པ། །སྟོགས་མའི་དུས་ཀྱི་སྐྱབས་གཅིག་སྟོགས་མ་ང་འདྲའི་
མགོན། །གཟིགས་ཤིག་ཕྱགས་རྗེའི་གནས་གཅིག་གཟིགས་མཛོད་སྟོབ་མ་
ལ། །སྟོང་ནས་བརྟེན་བར་མཛོད་ཅིག་སྟོང་མེད་ང་འདྲ་ལ། །གསོལ་བ་འདེབས་

པའི་ཡུལ་གཅིག་གསོལ་ན་ཁྱོད་ལས་གཞན། །མ་རྟེན་དེ་ཕྱིར་མགོན་གཅིག་མ་
མ་སྒྲ་མ་རྩེ། །ཉམ་ཆུང་སྤྲུག་བསྐལ་གནས་གཅིག་ཉམ་ངན་ང་འདྲར་
དགོངས། །གཡོ་ཟོལ་མིན་པའི་བཅུན་པོའི་མཐར་སོང་ཞིང་། །འབྲུལ་བ་མེད་
པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། །བྱིན་རྒྱབས་ལྡན་པའི་སྒྲ་མ་རྩོགས་ལྡན་
སྒྲིན། །འདོད་དགུ་བསྐྱང་ལྷས་དེ་འདྲ་བདག་གིས་ཐོབ། །བྱི་ནང་གཞན་གསུམ་
ཆང་བའི་དུས་འཁོར་ལ། །བསྟན་པའི་རིམ་པ་མཐའ་དག་རྩོགས་པར་
ཉན། །དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་སྒོ་གོས་ཅི་ཡང་ཐོབ། །དེ་ནི་ཀུན་ནས་བཟང་པོར་
བསྐྱེད་དེ་སོང་། །

རྒྱས་འགོལ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལས། །སྒོ་བ་སྦྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ས་གཞན་
ན་གནས་པའི་སྦྱོད་པའི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་རྩོགས་སོ། །

བཞི་པ་ལ། སྦྱིའི་དོན་དང་། དགྲུས་ཀྱི་དོན་ནི། །དང་པོ་ལ་དགོས་པའི་
༼༥༥༽ནི་དོན་ནི།

ལྷུང་བ་སྐྱེང་བྲག་བྱས་པས་སྤར་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་དེ་བྲན་ཅིང་བྱི་བཅོས་པར་བྱེད་
ལ། དེ་ལྷུང་བ་དག་ཅིང་ཚུལ་བྲིམས་དག་པའི་པན་ཡོན་འཐོབ་བོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱས་པའི་དོན་ལ་བདུན་ལས།

དང་པོ་ཡུལ་གང་ལ་སྐྱེང་བ་ནི། སྐྱེང་བྱ་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ལས། སྡེ་ལྡེ་སྡེ་
པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ་སྟེ། བྲིམ་པ་ལ་ལྷུང་བ་སྐྱེང་བྲན་མི་འཇུག་

ཅིང་། རྩོམ་པ་གསོལ་མི་རུང་དུ་ཉམས་པ་ལ་ལྟར་བསྐྱེད་སྤྱད་ཀྱང་ཕྱིར་འཆོས་པར་
 འགྱུར་བའི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་སྟེ།
 གཞན་དུ་སྒྱུ་བ་དང་སེམས་འབྲུགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། ལྟར་བ་ཁས་ལེན་པ་དང་།
 ལྟར་བ་ཕྱིར་འཆོས་པ་ལ་རང་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་ཐ་མལ་པར་
 གནས་པ་སྟེ། གཞན་དུ་སྒྲུལ་སྟག་སྟ་བུར་སྟོན་ན་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྟོད་ལས་ཉམས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་ནས་མ་ལྟར་བ་སྟེ། གཞན་དུ་ནུ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་མཐའ་
 དག་གིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་ལས་གཞན་པའི་སྟོགས་སུ་
 མ་སོང་བ་སྟེ། གཞན་དུ་ནུ་ལྟར་བ་ཕྱིར་མི་འཆོས་ཤིང་རྩྱུད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །ནད་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ནུ་ལུས་སྟོག་གི་རྒྱུན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དགེ་འདུན་འབྱེད་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དགེ་འདུན་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་
 རུས་པ་ལ་ཞེས་དང་། གཞན་དུ་དགེ་འདུན་བྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིང་
 བྱེད་དང་ཞེ་འབྲས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ནུ་དེའི་ཆོག་རིགས་པར་བཟུང་མི་
 འོས་པས་ལྟར་བ་ཁས་ལེན་པ་དང་། ལྟར་བ་ཕྱིར་འཆོས་པ་ལ་འཇུག་པའི་
 དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་སྤྱིང་བ་ནི། སྤྱིང་བྱེད་ཆོས་དགྲ་དང་ལྡན་པ་སྟེ།
 བསྟོན་རྫོགས་ཀྱི་རྩོམ་པ་དག་པ་དང་། ལྟ་བ་མཐུན་པ་༼༥༥༥༽དང་། མཆོན་
 མཐུན་པ་དང་། ཐ་སྟོད་གསུམ་དང་ལྡན་པ་དང་། ལུས་ཐ་མལ་པར་གནས་པ་

དང་། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་སྐབས་གཞན་དུ་བཤད་པ་བཞིན་
དུ་ཅི་རིགས་པར་སྒྱུར་རོ། །ནད་པའམ་དེས་བསྐྱོས་པའི་ཐོ་ཉ་མ་ཡིན་པ་སྟེ།
གཞན་དུ་ན་ལུས་སྟོག་གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྱུར་རོ། །སྤྱིང་བྱ་དང་ཞེ་
འགས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་དེའི་ཆེག་རིགས་པས་གཟུང་བར་མི་འོས་
པའི་སྒྱུར་རོ། །བྱམས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་དགོས་པ་མེད་
ཅིང་རྩོད་པར་འགྱུར་བའི་སྒྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་གནས་གང་དུ་སྤྱིང་བའི་དབེན་པར་ཏེ། མཐའ་མ་ཡིན་པར་མི་བྱའོ་
ཞེས་གསུངས་པ་དང་། **ལུང་གཞི་ལས།** རྟོག་ཏུ་སྤྱིང་བར་བྱ་སྟེ་དགོ་འདུན་གྱི་
དབུས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། **ལུང་སྤྱིང་གཞི་ལས།** ཁྱོད་ཀྱིས་དགོ་
འདུན་གྱི་དབུས་སུ་བདག་གི་མགོར་གཏུན་གྱིང་གིས་རྟེག་པ། ཞེ་མ་རྟོ་གྱི་རུང་
ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ལ་རྟོག་ཏུ་སྤྱིངས་སོ་ཅོག་ཟེར་བའི་བྱུང་བ་དང་། **རྒྱ་ཀ་ལས་**
ཀྱང་། དབང་པོ་དག་གི་མདུན་དུ་ལྷགས་ཀྱི་གསལ་གྱིང་གནད་དུ་ཕོག་པར་བྱེད་
པ་དེ་ནི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྒྱུར་ཞེས་བཤད་དོ། །

འོན་ལྟར་ལྟར་ལས། བཙུན་པ་ཆོས་བཞིན་དུ་གང་དུ་སྤྱིང་བར་བགྱི། དགོ་
འདུན་གྱི་ནང་དུ་འོ། །བཙུན་པ་ཆོས་བཞིན་དུ་གང་དུ་དྲན་པར་བགྱི། དགོ་འདུན་
གྱི་ནང་དུ་འོ། །ཞེས་པ་དང་། **འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་།** འདི་ལ་གྲངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་
ནི་ངས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གཅིག་ལ་དགོ་འདུན་གྱིས་སྤྱིང་དུ་རུང་བར་གསུངས་

པ་དེ་རི་ལྟར་བྱང་ཞེན། སྤྱིར་བཏང་ལ་དག་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་སྐྱེང་བར་མི་བྱ་
བ་ཉིད་ཡིན་ལ། དམིགས་བསལ་ནི། དག་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་ཉེས་པ་བྱེད་པ་ལ་
ནི་དག་འདུན་གྱི་ནང་༼༥༥༽རྟུ་ཡང་སྐྱེང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། **|འདུལ་བ་**

བསྐྱས་པ་ལས། དག་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་ཉེས་པ་བྱེད་པ་ལ་དག་འདུན་གྱི་དབུས་
སུ་སྐྱེང་བ་ལ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

བཞི་པ་དུས་གང་གི་ཆེ་སྐྱེང་བ་ནི། དབྱར་གྱི་ཚུལ་ནང་མ་ཡིན་པ་དང་བྱ་བ་
གཞན་གྱིས་སེམས་གཡེངས་པའི་དུས་མ་ཡིན་པ་སྟེ། **ལུང་གཞི་ལས།** དག་སྐྱོང་
སུས་ཀྱང་དབྱར་གྱི་ནང་ལོགས་སུ་དག་སྐྱོང་ལ་སྐྱེང་བར་མི་བྱ། དྲན་པར་མི་
བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་དུ་ན་དབྱར་འདུལ་བའི་རྒྱར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་
རོ། །བྱ་བ་གཞན་གྱིས་སེམས་གཡེང་ན་སེམས་གཏོད་པར་མི་རྒྱས་པས་ལྷུང་བ་
ཁས་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷ་པ་གཞི་གང་ལ་སྐྱེང་བ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤངས་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་། ལྷ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤངས་པའི་ལྷ་བ་དང་། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བ་སྤངས་པའི་ཆོ་ག་དང་། ལོག་འཆོ་སྤང་བའི་ཆོ་ག་ཉམས་པ་སྟེ་ཉམས་པ་བཞི་
པོ་གང་རུང་ཡིན་པ་དང་། དེའང་ཐ་མལ་པའི་གེས་པའི་ཡུལ་དུ་མཐོང་ཐོས་
དོགས་གསུམ་གྱི་གཞི་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལྷ་བ་དང་། ཆོ་ག་
དང་། འཆོ་བ་ཉམས་པས་སྐྱེང་བ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་དང་། གཞི་དང་བཅས་པ་

ལ་འཆགས་སོ་ཞེས་སོ། །གཞན་དུ་ན་གླེང་བྲན་མི་འཆགས་སོ། །

དུག་པ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་གླེང་བྲན་བྱ་བ་ནི། གླེང་བྱེད་ཀྱི་དང་པོར་བསམ་པའི་
གནས་སུ་བསམ་པ་དང་། བརྟག་པའི་གནས་སུ་བརྟག་པ་སྟེ། བདག་ཉིད་གླེང་
བ་པོ་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་ནམ་མི་ལྡན་ཞེས་བསམ་པའི་གནས་སུ་བསམ་པ་དང་།
གླེང་བྱ་ཡུལ་དང་། གནས་དང་། དུས་དང་། གླེང་བའི་གཞི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་
ནམ་མི་ལྡན་ཞེས་བརྟག་པའི་གནས་སུ་བརྟག་པ་སྟེ། རོན་དེ་ལྟར་ལུང་གཅིག་
ལས་༼༥༥༥༽འབྲོས་པ་ལས་གསུངས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཐ་མལ་པའི་བྲན་པ་
དང་། ཤེས་བཞིན་སྟོན་དུ་བཏང་བ་དང་། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་བསམ་པ་
སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་ལུང་བ་ལས་བསྐྱེད་བའི་སེམས་ཀྱིས་སྐབས་འབྱེད་དུ་གཞུག་པ་
སྟེ། བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ཉི་བར་མ་བཞག་པས་མི་བྱ་ཞེས་པ་དང་། ལུང་
གཅིག་ལས་འབྲོས་པ་ལས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་འདི་མི་དགེ་བའི་གནས་ནས་བསྐྱེད་ས་
ཉི་དགེ་བའི་གནས་སུ་འཛོག་རྒྱས་སོ་སྟོམ་དུ་བསམ་པ་འོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
སྐབས་འབྱེད་དུ་མ་བཅུག་པར་མི་བྱ་ཞེས་གསུངས་པས། དེ་རྒྱམས་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་སྐྱར་རོ། །དེ་ནས་གླེང་བྱ་དེས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་བརྟགས་ཉི་
གླེང་བྱེད་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་ན་གླེང་བྱེད་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ནི་བདག་གིས་རྟོག་
པ་ལེགས་པར་རྟོག་དོ་སྟོམ་དུ་དགའ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་སྐབས་དབྱེ་བར་བྱ་སྟེ།
གཞན་དུ་ན་འགལ་ཚབས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཉིས་པ་གླེང་བའི་སྐབས་ཕྱེ་བ་ན་

སྤྱིང་བ་པོ་རང་གར་འདོད་པས་ལྷུང་བ་སྤྱིང་བར་བྱའོ། །སྤྱིང་བྱ་དེས་ཀྱང་སྤྱིང་
བྱེད་དེའི་བསམ་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གནས་སུ་མི་བཞག་པར་བཀལ་ཞིང་
བརྟག་པར་བྱའོ། །

བདུན་པ་སྤྱིང་བའི་བྱ་བ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ནི། སྤྱིར་ན་མཉམ་པ་སྤྱིང་བའི་
སྐབས་ཁྱེས་གིག་ཅེས་སྐབས་འབྱེད་དུ་བཅུག་པ་ན་སྐབས་མི་འབྱེད་པ་དང་
། འབྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཐའ་དག་ལ་སྐབས་མི་འབྱེད་
པ་དང་། ཕྱོགས་འགའ་ལ་སྐབས་མི་འབྱེད་པའོ། །དང་པོ་མཐའ་དག་ལ་སྐབས་
མི་འབྱེད་ན་གཞམས་བསྐྱོལ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོག་པར་བྱ་ཞིང་། བསྐྱོག་ཀྱང་མ་
བཏང་ན་བཀའ་སྒྲོ་མི་བདེ་བའི་ལྟག་མར་འགྱུར་ཞིང་། ལྟག་མ་དེ་ཉིད་གཞི་སྤྱད་
དུ་བྱེད་ཅིང་མ་བཏང་ན་སྤྲད་པ་ན་ཁ་རྩར་བྱས་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཉེས་པ་དེ་མ་
བཏང་ནས་སྤྲད་པ་ལ་འབད་པས་མ་ལོག་ན་༼༡༩༠ན༽གནས་ནས་དབྱུང་བའི་
མདོར་བསྐྱས་སྒྱུར་ཞེས་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཕྱོགས་འགའ་
ལ་སྐབས་མི་འབྱེད་ན་བརྗོད་པ་དང་བཅས་པ་བྱ། དེས་མ་དུལ་ན་གདམས་ངག་
བཞག་གོ་སྟེ། དེ་ལ་གཏམ་འདྲི་བ་ལ་སོགས་ཡང་བསྐྱོག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
བྱས་ཀྱང་མ་དུལ་ན་གསོ་སྦྱོར་བཞག་ཅིང་། དེ་ཀྱང་མ་དུལ་ན་དགག་དབྱེ་བཞག་
གོ། །དེས་མ་དུལ་ན་མཐར་གནས་ནས་དབྱུང་བ་མདོར་བསྐྱས་སྒྱུར་བར་བྱའོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐབས་འབྱེད་པ་ལའང་གཉིས་ཏེ། མི་མཉེན་བར་སྐབས་འབྱེད་པ་དང་།
མཉེན་བར་སྐབས་འབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཡུར་བ་དང་བཅས་པ་བརྗོད་པར་
བྱ། དེས་མ་དུལ་ན་གདམས་ངག་བཞག་པ་དང་། གསོ་སྦྱང་བཞག་པ་སོགས་པ་
བྱ་སྟེ་ལྷ་མ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་མཉེན་བར་སྐབས་སྤྱི་ནས་ལྟར་བ་སྤྱིང་བར་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་ལྟར་བ་སྤྱིང་བ་ན། ཉེས་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་ལེན་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བརྗོད་བཞིན་དུ་ཁས་མི་ལེན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་
སྦྱིན་ཅིང་། ཤེས་བཞིན་དུ་ཁས་མི་ལེན་ན་མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བར་
བྱའོ། །ཆར་བརྟུང་བ་ཁས་མི་སྤངས་ཀྱང་དེ་ལ་ཉེས་ལྟར་འོང་བར་ངེད་མི་འདོད་
ཟེར་རམ། མི་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་བྱས་སོ་ཞེས་ཁས་སྤངས་ཀྱང་དེ་ལ་ཉེས་ལྟར་
འོང་བར་ངེད་མི་འདོད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ལྟར་བའི་རྒྱ་ཁས་སྤངས་ནས་ལྟར་བའི་ངོ་བོ་
ཁས་ལེན་དུ་མ་བརྟུབ་ན་གཞམས་བསྒོ་སོགས་ཀྱིས་བསྒྲོག་པར་བྱ་ཞིང་།
བསྒྲོག་ཀྱང་མ་བརྟུང་ན་སྤྲིག་ལྟ་མི་གཏོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བར་བྱའོ། །ལྟར་
བ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཡང་ཁས་སྤངས་ནས་ལྟར་བ་སྤྱིར་འཆོས་པ་དང་། སྤྱིར་མི་
འཆོས་པ་གཉིས་ལས། སྤྱི་མི་འཆོས་ན་སྤྱིར་མི་འཆོས་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བར་
བྱ་ཞིང་། སྤྱིར་བཅོས་ན་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤྱིར་བཅོས་(༡༩༠བ)འབྱེད་དུ་གཞུག་གོ།
གཉིས་པ་ལ། ཡུར་གཞི་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་དང་། ཁུ་བའི་ཡུར་གསལ་བརྗོད་
པའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིང་བྲན་ཆད་ལས་མི་འཆགས་ཚུལ། སྤྱིང་བྲན་བྱ་ཚུལ་ཆད་

རིམ་བཅས། སྐྱེད་བྱ་འཆགས་གཞི་ཡིན་མིན་བསྟེན། དང་པོ་ནི།

འོག་ནས་སྐྱེད་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གཞི་དང་བཅས་པ་ལ་འཆགས་ལ།
གཞི་མེད་པ་ལ་མི་འཆགས་ན་གཞི་དང་བཅས་པ་དང་། གཞི་མེད་པ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་
ན། ཐ་མལ་པའི་ཤེས་པ་ལ་མ་གྲགས་པ་སྟེ། ལྷ་འི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་
བརྟགས་པས་ཁྱོད་ལ་ལྟ་བུ་བ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་སྐྱེད་བྱ་འཆགས་
པའི་གཞི་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །མངོན་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཉེས་པ་སྐྱེད་ན་སྐྱེད་བྱ་ལ་སྐྱར་
བ་འདེབས་པ་དང་། སྐྱེད་བྱེད་བདག་ཉིད་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་
ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ངོ་། །དགག་དབྱེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱེད་པའི་དགག་
དབྱེ་ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་རྗོད་གས་ནའམ། ཅན་པ་ངལ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་
ཀྱིས་དགག་དབྱེ་ལན་གསུམ་བརྗོད་པའམ། ལན་གཅིག་བརྗོད་པ་རྗོད་གས་ན་
གང་ཟག་དེ་ལ་ལོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགག་དབྱེ་བཞག་པའི་ནན་རྟེན་མི་འཆགས་
སོ། །དགག་དབྱེ་འཛོག་པའི་ནན་རྟེན་བྱེད་པ་པོ་ནད་པའི་རང་བཞིན་དང་ལྡན་པ།
ནད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཛོག་པར་བྱེད་ན་དེ་ལ་ཡང་སྤྲ་མ་དེ་བཞིན་དུ་མི་འཆགས་པ་
ཡིན་ནོ། །ནད་པ་དེས་མངོན་སུམ་དུ་འཛོག་ན་མི་འཆགས་པར་བྱང་དམ་ཞེ་ན།
ནད་པ་དེས་གཞན་མངགས་པས་དགག་དབྱེ་འཛོག་པས་ཀྱང་མི་འཆགས་
སོ། །ཡུལ་ནད་པ་ཉིད་ལ་གཞན་ཀྱིས་དགག་དབྱེ་འཛོག་པར་བྱེད་ན་ཡང་མི་
འཆགས་སོ། །འདིར་དགག་དབྱེ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ནི་གསོ་སྦྱོང་དང་གདམས་ངག་

བཞག་པའི་དབེ་ཡིན་ནོ། །ནད་པས་དགག་དབྱེ་འཛོག་པ་ལ་སོགས་པ་དགག་
དབྱེ་(༥༧)ནོ།བཞག་པ་མི་འཆགས་པ་དེ་རྣམས་ནི་དག་འདུན་གྱིས་ཀྱང་ནོད་
བར་མི་བྱའོ། །ནད་པས་གཞན་གྱི་དགག་དབྱེ་འཛོག་ཏུ་འཇུག་ན་དག་འདུན་གྱི་
ནད་པ་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས། ཆེ་དང་ལྷན་པ་ནད་པ་ནི་སྒྱུར་མི་བཟོད་པ་ཡིན་གྱི།
ཁྱོད་སྔོད་ཅིག་ཅེས་ལན་གདབ་པར་བྱའོ་ཞེས་འོག་ཏུ་སྒྱུར་རོ། །གཞན་གྱིས་ནད་
པའི་དགག་དབྱེ་འཛོག་ཏུ་འཇུག་ན་ནི་དག་འདུན་གྱིས་གཞན་དེ་ལ་འདི་སྐད་
ཅེས། ཆེ་དང་ལྷན་པ་ནད་པ་ནི་སྒྱུར་མི་བཟོད་པ་ཡིན་གྱི། ཁྱོད་སྔོད་ཅིག་ཅེས།
གཞན་གྱིས་མངགས་པས་ནད་པའི་དགག་དབྱེ་འཛོག་ཏུ་འཇུག་ན་ནི་དག་འདུན་
གྱིས་ཕོ་ཉ་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས། ཆེ་དང་ལྷན་པ་ཕོ་ཉ་ཞེས་བོས་ནས་ནད་པ་དེ་ལ་
ལྷུང་བ་ཡོད་པར་བརྒྱལ་ཞིང་། ཡོད་མེད་བརྟག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་གདབ་
པར་བྱའོ་ཞེས་འོག་ཏུ་སྒྱུར་རོ། །ནད་པས་མངགས་པས་གཞན་གྱི་དགག་དབྱེ་
འཛོག་ཏུ་འཇུག་ན་ནི་དག་འདུན་གྱིས་ཕོ་ཉ་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས། ཆེ་དང་ལྷན་པ་
ཕོ་ཉ་ནད་པ་དེས་ནི་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དག་སྒྲོང་ཆེ་གེ་མོས་ཉེས་པ་བྱས་སོ་ཞེས་ཡིད་ཆེས་པ་ལས་ཐོས་ཀྱང་ཉེས་པ་
ཅི་བྱས་ནི་མི་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བྱེད་པ་པོ་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་ཀྱང་བྱས་པ་རང་
གི་ངོ་བོ་མ་རྟོགས་པ་དང་། བརྒྱས་པར་རྟོགས་ཀྱང་བྱེད་པ་པོ་སྒྲུས་བརྒྱས་མ་

རྟོགས་པ་ལྟ་བུ། བྱས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་ཀྱང་བྱེད་པའི་རང་གི་མ་རྟོགས་པ་
ཉིད་དང་། གཉིས་ཀའི་རང་གི་ངོ་བོ་མ་རྟོགས་པ་ཉིད་ན་ཡང་སྐྱེང་བ་མི་འཆགས་
སོ། །གཞུང་གོང་དུ་སྒྲོས་པ་དེ་ནམས་ཀྱི་ལྷག་མས་ཏེ་ཐ་མལ་པའི་ཤེས་པ་ལ་
བྲགས་པས་སྐྱེང་བ་དང་། སྐྱེང་བ་པོ་དང་། སྐྱེང་བྱ་ནད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་།
བྱས་པ་དང་། བྱེད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་ནས་སྐྱེང་བས་ཀྱང་དུས་མ་
༼༡༧༽བོ་ཡིན་པར་ཏེ་དབྱར་གྱི་ནད་ལྟ་བུར་ལྷུང་བ་སྐྱེང་བ་ལ་འཇུག་པར་མི་
བྱའོ། །སྐྱེང་བྱ་དང་སྐྱེང་བྱེད་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་དང་ལྷན་ནམ་ཞེས་དབྱེད་པ་
དང་། ཤེས་བཞིན་ཏེ་བར་མ་བཞག་པར་སྐྱེང་བ་ལ་འཇུག་པར་མི་བྱའོ། །མཐའ་
དབེན་པ་མ་ཡིན་པར་ལྷུང་བ་སྐྱེང་བར་མི་བྱའོ། །བདག་ལ་ལྷུང་བ་སྐྱེངས་ཤིག་
ཅེས་སྐབས་འབྱེད་དུ་མ་བཅུག་པར་མི་བྱའོ། །གང་གིས་དགག་དབྱེ་བྱས་པ་དེས་
ནི་སྐབས་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ན་སྐྱེང་བ་ལ་འཇུག་པར་
མི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །སྐྱེང་བྱེད་ཀྱིས་ལྷུང་བ་སྐྱེང་ཡང་སྐྱེང་བྱས་ལྷུང་བ་མི་དབྱེད་ན་
ཁྱེད་ཀྱིས་གནས་འདིར་ཉེས་པ་བྱས་སོ། །དུས་འདིའི་ཆོན་ཉེས་པ་བྱས་
སོ། །གྲོགས་འདི་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཉེས་པ་བྱས་སོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་བརྗོད་
པས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

སྐྱེང་བ་དང་དབྱེད་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་ཅི་ཞེ་ན། **དྲི་ཀ་ལས།** སྐྱེང་གཞི་
ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་སྐྱེང་བ་ཡིན་ན། དབྱེད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དབྱེད་པར་

བྱེད་པ་སྟེ་ཞེས་སོ། **།ཁུ་འགྲེལ་ལས།** མ་གྲོངས་པ་ནི་ཉེས་པ་མི་བསྐྱགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་པར་མ་བགྲིས་པ་ནི་ཡུལ་དང་དུས་དང་གྲོགས་མ་བསྐྱགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བསྐྱོག་པའི་སྒོ་ནས་གྲོང་དུ་བྱི་བྱེད་པར་གསལ་བར་བཤད་
དོ། །སྐབས་འབྱེད་པ་དེ་མི་བྱེད་ན་སྒྲིར་སྒོས་ཀྱང་མཐའ་དག་ལ་སྐབས་མི་
འབྱེད་པ་དང་། ཕྱོགས་འགའ་ལ་སྐབས་མི་འབྱེད་པ་གཉིས་ལས། རྩ་མ་ནི་
གཞམས་བསྐྱོ་ལ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོག་ཀྱང་མ་བཏང་ན་བཀའ་སྒྲོ་མི་བདེ་བའི་
ལྷག་མར་འགྱུར་རོ། །འདིར་ཕྱོགས་འགའ་ལ་སྐབས་མི་འབྱེད་ན་གྲོང་བྱ་དེ་ལ་
བརྗོད་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་བྱེད་ཞེས་བོད་སྐད་རབས་པའི་བྲམ་ཆུམས་གསུང་རོ་
། །འདི་ལ་གཞུང་འགྲེལ་དང་། **བམ་པོ་ལྷ་བརྩུ་པ་ལས་ནི།** ཕྱོགས་འགའ་ལ་
སྐབས་མི་འབྱེད་པ་དང་། མཐའ་དག་ལ་སྐབས་མི་འབྱེད་(༥༧༩ན)པ་གང་
ཡིན་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྐབས་འབྱེད་པར་མི་བྱེད་ན་དེ་ལས་བརྗོད་པ་དང་བཅས་པ་
ཉིད་དང་། གདམས་ངག་བཞག་པ་དང་། གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ་དང་། དགག་དབྱེ་
བཞག་པ་དང་། ལུར་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དག་ཏུ་བྱེད་ཞེས་སོ། །དེ་དག་བྱས་
ཀྱང་བཀའ་སྒྲོ་མི་བདེ་བའི་རང་བཞིན་མི་གཏོང་ན་དེ་ལ་གཞམས་བསྐྱོ་ལ་
སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོག་པར་བྱེད། །བསྐྱོག་ཀྱང་མ་བཏང་ན་བཀའ་སྒྲོ་མི་བདེ་བའི་
ལྷག་མར་འགྱུར་ཞེས་བཤད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་རོ་
། །བརྗོད་བཅས་དེ་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། ཆེ་དང་ལྡན་པ་བྱོད་ལ་ལྷུང་བ་དང་

བཅས་པར་བརྗོད་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་བྱས་གྱི། ཁྱོད་གྱི་གནས་འདི་ནས་མ་
 ལུས་པར་འགྲོ་བར་མི་བྱའོ། །ཁོ་བོ་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་ཁྱོད་ལ་ཉེས་པ་འདི་ཡོད་
 དོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བསྐྱོགས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་
 བྱའོ། །བརྗོད་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་བྱས་པ་དེས་དུལ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་།
 སྐབས་མི་འབྱེད་ན་དེ་ལ་གདམས་ངག་མི་བསྐྱེད་པས་མི་གདམས་པ་ཉིད་དུ་
 བྱའོ། །མི་གདམས་པ་ཉིད་དུ་བྱ་བ་དེ་ལ་གདམ་འདྲི་བ་དང་ཐེབས་པར་སྐྱ་བ་ལ་
 སོགས་པ་ཡང་བསྐྱོག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མི་གདམས་པ་ཉིད་དུ་བྱས་ན་ཡང་མ་
 དུལ་ཞིང་། སྐབས་མི་འབྱེད་ན་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་གསོ་སྦྱོང་བཞག་པའི་
 ཅན་ཏུར་བྱའོ། །གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ་དེས་ཀྱང་མ་དུལ་ཞིང་། སྐབས་མི་འབྱེད་ན་
 གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་དགག་དབྱེ་བཞག་པའི་ཅན་ཏུར་བྱའོ། །གསོ་སྦྱོང་དང་
 དགག་དབྱེ་བཞག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གང་ཟག་འདི་འདུག་པ་ལྷན་ཅིག་དགོས་སྦྱོང་
 རྒྱུས་ཀྱིས་གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་མི་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གསོ་སྦྱོང་
 བཞག་པའམ་དགག་དབྱེ་འཛོག་པའི་ཅན་ཏུར་༼༥༧༩༩༽བྱེད་པ་པོ་དག་གིས་
 གསོ་སྦྱོང་ངམ་དགག་དབྱེ་བཞག་པའི་ཅན་ཏུར་བྱས་པའི་གང་ཟག་དེ་དང་ལྷན་
 ཅིག་ཏུ་གསོ་སྦྱོང་ངམ་དགག་དབྱེ་བྱ་བ་ཡང་སྐབས་འདིར་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཅན་ཏུར་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ། །འཛོག་པར་བྱེད་པ་དག་གི་ཤུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་
 པ་ནི་འཛོག་པར་བྱེད་པའམ་དེས་བསྐྱོས་པ་ལས་གཞན་པ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་

གསོ་སྦྱང་དང་དགག་དབྱེ་བྱས་ཀྱང་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཡང་
ཞེས་པ་ནི་གསོལ་བཞིའི་ལས་གྱིས་བཟོད་པར་བྱ་བ་མ་ཟད་དོ་ཞེས་
བཤོ། །འདིར་བཟོད་པའོ་ཞེས་པ་ནི། འདིར་ཞེས་པ་གནས་ནས་སྦྱང་བ་ལས་
བཀར་བ་སྟེ། གནས་ནས་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་དག་གིས་སྦྱང་བ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་
ཏུ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྦྱོད་བྱས་ཀྱང་ཆད་པ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་
ཏེ་ཆད་པ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །སྦྱང་བའི་སྐབས་སྟེ་བ་སྟེ་བདག་ལ་ཉེས་པ་
སྦྱངས་ཤིག་ཅེས་སྦྱང་བའི་སྐབས་སྟེ་བ་ཉིད་ན། གལ་ཏེ་མཉེན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་
ཏེ་གྱོང་པོའི་ཆོག་སྒྲུབ་ན་ཕུར་བ་དང་བཅས་པ་བྱའོ། །རྟ་དམུ་ཤོད་ཕུར་པ་ལ་
ནན་གྱིས་བཏགས་པ་དང་འདྲ་བར་གང་ཟག་དེ་ལ་ཡང་ནན་གྱིས་སྦྱང་བ་བཀལ་
སྟེ་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་བཏང་བ་ཡིན་པས་ཕུར་བ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དོན་
དེ་ལྟར་ཁྲི་ཀ་ལས་བཤད་དེ། ཕུར་བཅས་དེ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། གནས་ད་ལྟ་
མངོན་སུམ་དུ་བབ་པའི་གནས་འདི་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱའོ་ཞེ་ཡམ། གནས་གཞན་
དུ་སྒྲུབ་པར་བྱའོ་ཞེ་ཡམ། ཉེས་པའི་གཞི་ཡམ་དངོས་པོ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྒྲུབ་པར་བྱའོ་
ཞེ་ཡམ། གནས་སམ་གཞི་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་སྦྱང་བ་པོ་བདག་གང་འདོད་པ་སྒྲུབ་
པར་བྱའོ། །ཁྱོད་ལ་སྦྱང་བ་འདི་བྱུང་ངོ་ཞེས་སྦྱང་བུ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྦྱང་བ་
བཀལ་ཞིང་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་༼༥༩༩༽གང་རུང་གིས་ཉེས་པ་
བསྟན་ཏེ་བཏང་བས་ཕུར་བཅས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གཞིའི་**ཁྲི་ག་ལས།** རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་ཚུལ་བྲིམས་ཉམས་པ་
དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པས་ལྟ་བ་ཉམས་པ་སྟེ་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
གྱུར་པ་དང་། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་ཚོགས་དང་། ལོག་པའི་འཆོ་བས་འཆོ་
བ་ཉམས་པ་སྐྱོང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུས་ནི་དྲན་པར་བྱ་བ་དང་། སྐབས་འབྱེད་
དུ་གཞུག་པ་དང་། བརྗོད་བཅས་དང་། མི་གདམས་པ་དང་། གསེ་སྦྱོང་བཞག་
པ་དང་། དགག་དབྱེ་བཞག་པ་དང་། སྤར་བཅས་དང་བདུན་བསྐྱུས་པ་དང་།
སྐྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ན། མཐོང་ཐོས་དོགས་
གསུམ་གྱི་གཞི་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན་འཆགས་གྱི། གཞི་མེད་ལ་སྐྱོང་བ་མི་
འཆགས་སོ། །གཞི་ལོགས་པར་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་མ་ཡིན་པས་སྐྱོང་བ་
སོགས་མི་བྱའོ། །སྐྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་འཆགས་པའི་གཞི་འདི་ལ་དངོས་པོ་ལས་
ནི་བདེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ལོ་སྟེ། བདེན་རྒྱུན་ནི་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པ་མ་
ཡིན་གྱི། འདུ་ཤེས་ཀྱིས་འཛོག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷུང་བ་བྱུང་ན་ཡང་
མ་བྱུང་བར་འདུ་ཤེས་པས་སྐྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ན་ནི་གཞི་མེད་པ་ཡིན་པས་
སྐྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་མི་འཆགས་ལ། ལྷུང་བ་མ་བྱུང་ཡང་བྱུང་བར་འདུ་ཤེས་
པས་སྐྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ན་ནི་གཞི་དང་བཅས་པས་སྐྱོང་བ་ལ་སོགས་པར་
འགྱུར་རོ། །ཐོས་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཉམས་སྦྱོང་བྱེད་བཞིན་པའི་བྱ་བའི་

མཚན་མ་དང་། ཆེ་གེ་མོས་མི་ཚངས་པར་སྒྲིད་པ་ལ་སོགས་བྱས་སོ་ཞེས་གང་
ཟག་གཞན་གྱིས་རང་ལ་ཐེབས་པར་སྒྲུབ་དང་། གཞན་དག་ལོགས་ཤིག་ནས་
གཏམ་ཟེར་བ་རང་གི་ལོགས་ཤིག་ནས་རྗེས་སུ་ཐོས་པའོ། །ཡིད་མི་ཆེས་པ་ནི་
༼༡༧༩བ༽གཉིས་ཏེ། ཐོས་པ་ན་མི་བདེན་ངེས་སྒྲུམ་སྟེ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་
། ཐོས་པ་ན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་སྟེ་ཡིད་མ་ཆེས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་ནི་
སྤྱིང་བྱན་འཆགས་པའི་གཞི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྤྱིང་བྱན་འཆགས་པའི་གཞི་ཡིན་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི་དོགས་པ་ཡིན་ལ། ལྷུང་
བ་ལྷུང་བར་དོགས་པ་ལ་སྤྱིང་བྱན་འཆགས་པའི་གཞི་ཡིན་ཏེ། **རྒྱ་གཡུ་ལས།** མཐོང་
བ་དང་ཐོས་པ་དང་དོགས་པ་དག་གིས་གཞི་དང་བཅས་པར་སྤྱིང་བ་ལ་སོགས་
པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱེད་ན་འཆགས་པའོ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། **འོད་ལྗན་ཙ་**
འགྲེལ་ལས། ཉགས་མ་ངེས་པར་འཛིན་པ་དགོས་པ་ཡིན། །གཞི་འདི་དག་གིས་
སྒྲུབ་ན་ཉེས་པ་མེད། །ཅེས་བཤད་དོ། །ཡོངས་སུ་སྤྱིང་བའི་གཞིའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྤྱིང་བྱ་ལ་ལྷུང་བ་ལྷུང་བ་དེའི་རྒྱུས་ཤེས་པ་དུ་མ་ཉིད་ཡིན་ན་སྤྱིང་བ་དང་།
བྱན་པར་བྱ་བ་དང་། སྐབས་འབྱེད་དུ་གཞུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྒྱན་རིམ་གྱིས་
འདུག་པར་བྱ་བ་མ་ངེས་ཀྱི། གང་སྤྱིང་བར་འདོད་པས་སོ། །དགག་དབྱེད་ལས་

གྱི་དུས་མ་ཡིན་པར་དུས་གཞན་དུ་དགག་དེ་བཞག་པར་མི་བྱའོ། །འོ་ན་
 དགག་དེ་བྱེད་ཀར་དབྱར་གྱི་ཚུལ་ནང་དུ་དགག་དེ་བཞག་པའི་ནན་ཏུར་
 བྱས་ན་ནན་ཏུར་དེའི་སྒོན་འགོ་ཡིན་པས་ལྷུང་བ་སྐྱེད་བྱན་དང་། གསོ་སྦྱོང་
 བཞག་པའི་ནན་ཏུར་ཡང་དབྱར་གྱི་ཚུལ་ནང་དུ་བྱར་རུང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ།
 ཚུལ་ནང་དུ་ལྷུང་བ་སྐྱེད་བྱན་དང་། ནན་ཏུར་མི་བྱེད་པ་དེ་དབྱར་ཚུལ་གྱི་ནང་
 བྲིམས་ཡིན་པ་དང་འགལ་ཅེ་ན། སྦྱིར་བཏང་ལས་འདི་ནི་དམིགས་གྱིས་བསལ་
 བ་སྟེ། དབྱར་གྱི་ཚུལ་ནང་ཡིན་ཡང་དགག་དེ་བྱེད་ཁའི་ཆོ་ན་དགག་དེ་བྱེད་
 བཞག་པའི་ནན་ཏུར་འདི་བྱར་རུང་ཞིང་། དེའི་སྒོན་འགོ་སྐྱེད་བྱན་ཡང་དེའི་ཆོ་ན་
 བྱར་རུང་བའོ། །༡༥༤༥།གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ་ནི་དགག་དེ་བཞག་པའི་སྒོན་
 འགོ་ཡིན་ཀྱང་དབྱར་གྱི་ཚུལ་ནང་དུ་གསོ་སྦྱོང་བཞག་པའི་ནན་ཏུར་བྱར་རུང་བ་
 མ་ཡིན་གྱི། དབྱར་ཚུལ་དུ་འཇུག་པའི་སྤྲོ་རོལ་དབྱིད་ཀ་ལྟ་བུའི་ཆོ་ན་གསོ་སྦྱོང་
 བཞག་པའི་ནན་ཏུར་བྱས་ནས། །དེས་མ་དུལ་ན་ད་གཞོད་དགག་དེ་བྱེད་པའི་
 ཆོ་ན་དགག་དེ་བཞག་པའི་ནན་ཏུར་བྱའོ། །གསོ་སྦྱོང་མ་ཡིན་པར་གསོ་སྦྱོང་
 བཞག་པ་དེ་མི་བྱའོ། །གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དེ་བྱེད་འཛོག་པར་བྱེད་པ་བྱད་མེད་
 ཉིད་གྱིས་གཞན་སྦྱེས་པའི་བཞག་པ་ཉིད་དམ། བྱས་པ་ཉིད་ན་བཞག་པ་ཉིད་མ་
 ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་ཉམས་པས་ཀྱང་བཞག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་བྲིམས་
 མེད་པ་དང་། ཆོས་ཕྱོགས་པ་དང་། ཆོས་མིན་ཕྱོགས་པ་ན་ཚུན་གྲོ་གཅིག་པ་ཉིད་

མ་ཡིན་པས་ཀྱང་བཞག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྒོས་པ་དེ་གཉིས་གྱིས་གསོ་
དགག་གཞན་གྱིས་བཞག་པ་ཡང་བཞག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཡོངས་སུ་སྦྱོང་
བའི་གཞི་ལྷ་བའི་སྐབས་སོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ།

བདག་ནི་མི་ཟད་ལུང་ལ་ངར་དབང་བོ་བ། །ཕྱ་བའི་དོན་ལ་ཟབ་མོའི་རིགས་པ་
བཟོད། །བརྩོན་པའི་ཁུར་གྱིས་དུབ་མེད་དགོ་བ་ཅན། །དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོས་
བྱིན་གྱིས་སྒོ་བས་ཏེ་སོང་། །ཞེས་སོ། །

རྒྱས་འགོལ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལས། །གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ་དང་། །དགག་
དབྱེ་བཞག་པ་དང་། །ལུང་བ་སྤྱོད་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་པའི་དྲི་མ་
ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་སྟེན་པའི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་རྫོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ཚོད་པ་བྱིར་བཅོས་ལ། །ལས་གང་བྱེ་བའི་གཞི་ཉིད་བརྟེན། །འཁོར་
ལོ་བྱེ་བའི་གཞི་ཉིད་བསྟན། །ཚོད་པའི་གཞི་ཉིད་བརྟེན་བའོ། །དང་པོ་ལ།
ལུང་གཞི་ཉིད་གྱིས་བརྟེན་པ་དང་། །ཁུ་དང་བམ་ཟེའི་སྤྱོད་སྐབས། །དང་པོ་
ལ། མི་མཐུན་པ་ཡི་རྒྱ་སྤང་བ། །མི་མཐུན་རང་གཞན་བྱེད་ཀྱི་ལུང་བོ་པ་
བཅས། །མཐུན་པ་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྤྱོད་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་དགོ་འདུན་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་དབྱེ་བར་བྱས་པ་ལ་མི་

འདོད་པར་ཞེས་པ་འདོད་བཞིན་དུ་ལྷུང་བ་སྐྱེང་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ལ། དེ་མི་
འདོད་བཞིན་དུ་ཕར་སྐྱེང་བ་དེས་ཚུར་སྐྱེང་བར་བྱེད་པ་ན། ལོག་པར་ཏེ་ཐ་དད་
དུ་དབྱེ་བར་མི་བྱུངོ། །གནས་གང་དུ་དུས་འདུལ་བར་བྱ་བ་ངལ་གསོ་བའི་གནས་
བསྟེ་གནས་ལྟ་བུ། གནས་དབེན་པ་གང་ན་མི་མཐུན་པ་དགྲ་བོ་ཡོད་པ་དེ་དང་
ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཁོད་པར་མི་བྱུངོ། །གནས་དབེན་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་དབེན་པར་
དགྲ་མི་མཐུན་པ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་མི་འཁོད་ཀ་མེད་དུ་གྱུར་ན་ནི་གོ་གཉིས་སམ་
གསུམ་གྱི་བར་དུ་བཅད་དེ་འཁོད་དོ་སྟེ། དེག་པ་སྤང་བའི་བྱིར་རོ། །གོ་ནི་མི་
གཅིག་གི་སྦྱིལ་གྱུང་གི་མལ་ལོ། །མི་མཐུན་པ་གཞན་དེས་གྱང་མི་མཐུན་པའི་
ཡུལ་གཅིག་ཤོས་དང་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །མི་མཐུན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཙུག་
ལག་ཁང་བར་དུ་ཚོད་པ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དང་། རོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གེས་བྱ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆོས་དང་། ཐུལ་བྲིམས་གཏན་ལ་འབེབས་
པའི་འདུལ་བ་ལ་གལ་ཏེ་མི་མཐུན་པ་དེ་དང་ལྟན་པར་གེས་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་དགེ་འདུན་མཐུན་པ་མེད་དོ། **ཁྱི་ཀར།** ཆོས་དང་འདུལ་
བའི་བྱིར་དགེ་འདུན་མཐུན་པ་ཡིན་གྱི། དོན་གཞན་གྱི་བྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སོ། །དེ་ལ་དགེ་འདུན་མཐུན་པ་མེད་པ་དེའི་བྱིར་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་མངོན་པར་
ཞེན་པ་དེ་དག་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་པ་དག་དང་། ཆོགས་ཏེ་

ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་པོ་བྱས་ན་ཡང་ལས་མི་འཆགས་ལ། མ་ཆོགས་པར་སོ་སོར་
ལས་བྱེད་ན་ཡང་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་བས་སྤྱོད་གས་སོ་
སོའི་ལས་འཆགས་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ། ༼༡༧༧༽སྤང་བའི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་བ་དང་། ༼མཐུན་པ་བསྐྱབ་པ་
དངོས་བསྐྱན་བའོ། ༼དང་པོ་ནི།

ཆོས་མིན་པ་དེ་དག་དེའི་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་གས་ཆོས་སྤྱོད་གས་དང་འབྲེལ་བར་
གྱུར་པ་ཉིད་ན་དེ་དག་ལ་ཆོས་འདི་པའི་དགོ་སྤྱོད་དང་། དགོ་ཚུལ་དང་། དགོ་
སྤྱོད་མ་དང་། དགོ་སྤྱོད་པ་མ་དང་། དགོ་ཚུལ་མ་དང་། དགོ་བསྐྱེན་དང་། དགོ་
བསྐྱེན་མ་སྟེ་བདུན་པོ་དེ་དག་གིས་བྱུག་མི་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ༼མདོན་སུམ་དུ་
ལྷང་བ་དང་། རྟན་ལ་འགོད་བ་དང་། གཏམ་འདྲེ་བ་དང་། ཐེབས་པར་སྐྱབ་
དང་། ཀུན་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་པར་ལྟ་བ་དང་། ཅུང་ཟད་ལྟ་བ་
དག་ཀྱང་མི་བྱའོ། ༼ཆོས་མིན་པ་འོང་ན་མི་སྐྱབ་པར་ལག་པའི་ཐ་སྟོད་ཀྱིས་གནས་
མལ་ངན་པ་རྗེས་སུ་སྦྱིན་ནོ། ༼ལུང་ཁ་ཅིག་ལས་ནི། ཆོག་གིས་ཐོས་པ་དང་
བཅས་པར་གཞན་ལའོ་ཞེས་སོ། ༼གཙུག་ལག་ཁང་མཐུག་ཏུ་སྦྱིན་ནོ། ༼ཆོས་
མིན་པ་དེས་ཁོ་བོ་ཅག་རྒྱན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན། ཁྱོད་ཀྱང་བདག་ཅག་ཤུག་འུ་སྤྱི་སྤྱིས་
ཀྱི་དགོ་སྤྱོད་དག་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་བདག་ཉིད་ཁས་འཆེའམ་སྟེ་མ་ཡིན་ནོའི་ཆོག་
ཅུར་རོ། ༼ཁྱེད་ཅག་གང་དག་གིས་སྤྱོད་ཚུལ་ངན་པ་འདི་ལྟ་བུ་གསོ་དགག་

ཉམས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྤྱོད་ཚུལ་དེ་ལས་ཉམས་དམིགས་གང་ཟུང་བ་
སྟེ། སྟོན་པ་གུད་དུ་གྲོ་བུ་སྤྲོ་ནས་མ་ཉན་ཡོད་དུ་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་
གཏམ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་གནས་མལ་ངན་པ་འདི་ཡང་མི་ཐོབ་པ་ཡིན་ན། ད་དུང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་པས། ཁྱེད་ཀྱི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་དང་ལྡན་པ་
དེས་གནས་མལ་ངན་པ་མཐུག་ཏུ་སྦྱིན་པ་འདི་རྗེས་སུ་གནང་ངོ་ཞེས་དངོས་སུ་
མིན་པར་གང་ཟག་གཞན་ལ་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །དག་སྟོང་འཐབ་གྲོལ་བ་
ཆོས་མིན་པ་དེ་དག་ལ་དག་སྟོང་མས་སྟན་ལས་ལྷང་བ་དབྱི་བར་མི་
བྱའོ། །གཞན་གྲས་པའི་ཡན་ཏུ་ལུག་ལུག་དབྱེའོ། །འཐབ་གྲོལ་བ་དེ་ལ་དག་
བསྟེན་གྱིས་བསོད་སྟོམས་དབུལ་བར་བྱའོ། །ཕྱག་ནི་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་གནས་ནས་ཡུང་བ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞེན་པ་དེ་དག་ལ་ནི་
ལས་རྣམ་པ་བཞི་རིམ་གྱིས་བྱ་སྟེ། བཟོད་པར་བྱ་བ་གསོལ་བཞིའི་ལས་དང་
། དེའི་འོག་ཏུ་མཐུན་པ་སྦྱིན་པ་གསོལ་བཞིའི་ལས་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་མཐུན་
པའི་གསོ་སྦྱོང་སྦྱིན་པ་གསོལ་བཞིའི་ལས་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་མཐུན་པའི་གསོ་
སྦྱོང་དངོས་ཉིད་བྱའོ། །ཞེས་གཞུང་འདི་དག་གིས་བསྟན་ཏེ། བཟོད་པར་བྱས་པ་
སྟེ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞེན་ཅིང་། འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་གནས་ནས་ཡུང་བ་དེ་དག་
ལ་དག་འདུན་གྱིས་གསོལ་བཞིའི་ལས་གྱིས་བཟོད་པར་བྱས་ཟིན་པ་དེ་དག་ལ་

དག་འདུན་གྱིས་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་མཐུན་པ་སྦྱིན་པ་དེ་ཐོབ་པ་མེད་པར་
ནི་དག་འདུན་མཐུན་པ་མི་འབྱུང་ངོ་། །མཐུན་པ་ཐོབ་ཏུ་བྱིན་ཀྱང་མཐུན་པའི་
གསོ་སྦྱང་མེད་པར་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཉིད་མི་འཐོབ་བོ། **སྤྲི་ཀར།** ཆོས་
དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་འོས་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གསོལ་
བཞིའི་ལས་ཀྱིས་དེ་བྱིན་ནས་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱང་དངོས་དེ་བྱའོ། །མཐུན་པའི་
གསོ་སྦྱང་བྱིན་པ་དེ་ནི་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་སོ། །སྤྲ་མ་མཐུན་པ་སྦྱིན་པ་ཡང་
ལས་ཀྱིས་སོ། །དག་འདུན་མཐུན་པ་སྦྱུང་པའི་མཐུན་པ་དང་། ཡམས་ནད་དང་
སེར་བ་ལ་སོགས་ད་གཞོད་འབྱུང་བ་བསྐྱོག་པ་བཀྲ་ཤིས་པ་དང་། ཡམས་ནད་
སོགས་གནོད་པ་བྱུང་བའི་བསྐྱོག་པའི་དོན་དུ་གསོ་སྦྱང་བྱར་རུང་ངོ་། །མཐུན་
པའི་གསོ་སྦྱང་སོགས་གསུམ་པོ་འདི་ལ་དུས་དེ་ཁོ་ནའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་འོ་སྟེ་དུས་ཆོས་
ངེས་པ་མེད་དོ། །ལས་བྱེ་བའི་གཞིའོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྦྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་
ལ། **༼༤༤༥༽**དབྱེ་བའི་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་དུ་དབྱེ་བའི་
གནས། གང་དག་དབྱེ་བའི་ཡུལ། གང་གིས་ལས་ཐ་དད་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་
པོའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས།

གྲིང་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པ་སྟེ། **མཛོད་ལས།** ལས་ཀྱི་དབྱེན་ནི་
གྲིང་གསུམ་ན། །ཞེས་པ་དང་། བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྟོན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་

མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚམས་གཅིག་གི་ནང་ཡིན་པ་སྟེ། མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཞེས་
པ་དང་། མཚམས་ཐ་དད་པར་གནས་པ་རྣམས་ལ་གསོ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་
ལས་སོ་སོར་བྱེད་པ་ལ་མི་རིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གང་དག་དབྱེ་བའི་ཡུལ་ལ་གསུམ་ལས།

བརྒྱད་ཡན་ཆད་ཀྱི་གངས་ཆོང་བ་སྟེ། **མཛོད་ལས།** དེ་ནི་བརྒྱད་དག་ཡན་
ཆད་ཀྱིས། ཞེས་པ་དང་། དེ་ལས་གཅིག་གིས་ཉུང་ན་ཡང་ཕྱོགས་གཉིས་གང་
རུང་གཅིག་དག་འདུན་དུ་མ་ལོངས་པས་དག་འདུན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབྱེན་མི་
འཆགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོང་བར་ལོས་པ་དགོས་ཏེ། དབྱེན་ལ་ཡང་
ལོས་པ་མ་ཡིན་པས་ཚུལ་གྱིང་དག་བྲིམས་པ་མི་འཆགས་སོ། །ཞེས་པའི་གནད་
ཀྱིས་འདྲིར་ཡང་སྦྱར་རོ། །སོ་སོ་སྟེ་བོའི་དག་འདུན་ཡིན་པ་དགོས་ཏེ། **ལུང་**
གཞི་ལས། དོན་དམ་པའི་དག་འདུན་གྱིས་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ལས་བྱེད་པ་མི་
འཐོབ་བོ་ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །

གསུམ་པ་གང་གིས་ལས་ཐ་དད་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ནི།

ཆོས་མ་ཡིན་པར་སྒྲིབ་དག་གིས་ཏེ། **ལུང་དག་སྟོང་བམ་ཟེའི་བུ་མོས་ཞུས་པ་**
ལས། གང་གིས་ཀྱི་ཤེས་པའི་དག་སྟོང་ཕྱེ་བ་ལགས། ཆོས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དག་
གིས་ཏེ་མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་གསོ་སྦྱོང་ཐ་དད་དུ་བྱས་པས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བསམ་པའི་ཡན་ལག་ལ་༼༥༥༽གཉིས་ལས།

འདུ་གཤིས་མ་འབྲུལ་བ་སྟེ། འབྲུལ་ན་དབྱེན་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱན་
སྟོང་ནི་ཆོས་དང་འདུལ་བ་ལ་མི་མཐུན་པ་དེ་དང་ལྡན་པར་གཤིས་ནས་ཆོས་མ་
ཡིན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ། ལས་ཐ་དད་དུ་བྱེད་པར་འདོད་པ་རྒྱན་མ་ཆད་
བའོ། །

གསུམ་པ་སྦྱོར་བ་ནི།

མཚམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཕྱོགས་པ་
རྣམས་ལས་ཐ་དད་དུ་གསོ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱེད་
བའོ། །མཐར་ཐུག་ནི་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་པལ་ཆེར་བྱས་པ་ཉིད་ན་བྱས་པ་སྟེ།
པལ་ཆེར་བྱས་ན་བྱས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་དང་། བྲམ་ཟེའི་བུ་མོ་ལྟ་བུས་ཞུས་པ་
ལས། གང་གི་དུས་སུ་གྲོ་བྱ་སྤྱིའི་དགོ་འདུན་རྣམས་དབྱེ་བར་འགྱུར། གང་གི་ཆེ་
དེ་དག་གིས་མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་གསོ་སྦྱོང་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་ནའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ།
གསོ་སྦྱོང་ནི་མཚོན་པ་སྟེ་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་གཞན་བྱས་ན་ཡང་རོ། །ལས་ཀྱི་དབྱེན་
འདི་ནི་སྦྱོང་བའི་དབྱེན་དུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ལ། ལྷུང་བ་ནི་སྦྱོང་བོར་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་ལ། མི་མཐུན་རང་བཞིན་བྱེད་པ་བཅས། །གནུ་བ་པོ་ཡི་བསྐྱབ་བྱ་
བསྟན། རྟིན་པའི་རྣམ་བཞག་གང་དབང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྐྱེ་བ་དག་གིས་དབྱེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་ལས་
ཐ་དད་པར་བྱས་ན་ལས་དེ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །**ཁྲི་ག་ལས།** ཆོས་སྐྱེ་བ་

དག་གིས་མཚམས་གྱི་ནང་དུ་ཚོས་མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་པ་ལས། ཐ་དད་པར་ལས་བྱས་
པས་ནི་ལས་བྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལས་དེ་ཚོས་ལས་མ་གཡོས་པ་ཁོ་ནར་བྱས་
པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ལས་བྱེ་བའི་བདག་ཉིད་གྱིས་དགོ་འདུན་བྱ་བ་
འདི་ལ་ཚོས་སྟོགས་པ་དང་། ཚོས་མིན་སྟོགས་པ་སོ་སོ་རང་རང་གི་ལས་ཐ་དད་
པར་བྱས་པ་ནི་འཆགས་སོ། །སྟོགས་གཉིས་སུ་༼༡༧༥༥༽ནི་བྱེ་བ་ན་རང་གི་
སྟོགས་དང་མཐུན་པ་ལ་ནི་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་མི་འཆགས་སོ། །མཚམས་བཅད་པ་
དང་རུང་ཁང་བཅད་པ་ལ་སོགས་པ་དགོ་འདུན་གྱི་ལས་ནི་ཚོས་སྤྱོད་པས་བྱས་པ་
ཉིད་ན་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ལོ་སྟེ། ཚོས་སྟོགས་པ་དེ་དགོ་འདུན་ལས་མ་གཡོས་
པའི་བྱིར་རོ། །ཚོས་མིན་པ་དག་གིས་བྱས་ན་ནི་བྱས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དགོ་འདུན་དབྱེ་བ་འདི་ལ་གལ་ཏེ་རྩོད་པར་གྱུར་པ་དེ་གཉིས་གྱིས་སྟོགས་སུ་
མ་ལྟར་བའི་གཟུ་བོ་དག་ཡོད་ན་དེས་དགོ་སྟོང་མ་རྣམས་ལ་ཚོས་བརྟན་པར་བྱ་
བ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །གཟུ་བོ་དེ་དག་གི་གསོ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་ལས་ནི་སྟོགས་དང་
མཐུན་པ་དག་གིས་མ་འདུས་པའི་བྱིར་བཞེད་བྱས་ན་མི་མཐུན་པ་ཉིད་
དོ། །གཟུ་བོ་དེ་ཡང་སྟོགས་དེ་གཉིས་གྱི་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་
ན་གཟུ་བོ་དེ་ཉིད་ཉམས་སོ། །གཟུ་བོ་ལས་ཉམས་པ་དེ་མི་བྱའོ། །དེས་ན་གཟུ་
བོ་རྣམས་གྱིས་ཚོས་སྤྱོད་པ་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ལས་བྱས་ན་ནི་གཟུ་བོ་ལས་

ཉམས་པར་འགྱུར་ལ། ལྷན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་མཆོམས་ཀྱི་ནང་དུ་ལས་བྱས་ན་ནི་
མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པར་འགྱུར་བས། གཟུ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་གསོ་སྦྱང་ལ་
སོགས་པའི་ལས་མི་བྱའོ་སྟུམ་ན། དགོ་སྒྲོང་བམ་ཟེའི་བུ་མོ་ལྷ་བུས་ཁྱས་པ་ལས།
གཟུ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་དོང་ལ་གསོ་སྦྱང་བྱས་ཤིག་ཅིས་
གསུངས་སོ། །དགོ་སྒྲོང་མའི་དགོ་འདུན་ལས་དང་འཁོར་ལོ་མ་བྱེ་བ་དེ་དག་
ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་། གཞན་ཀྱི་སྐྱེ་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་དག་པ་ལ་བརྟེན་
ཅིང་རྣམ་པར་གནས་པ་ལ་དགོ་སྒྲོང་གི་དགོ་འདུན་ཀྱིས་ཕྱོགས་གཟུང་བ་མེད་
པར་ཅི་ནས་ཀྱང་དེ་དག་བྱེ་བར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གདམས་དག་བརྟན་
པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དགོ་སྒྲོང་མའི་དགོ་འདུན་ལས་དང་། ༡༥༧༥ བོ་འཁོར་
ལོ་བྱེ་བ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །དགོ་སྒྲོང་མ་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དག་
གདམས་པ་ཁུ་ཞེས་དགོ་འདུན་ལ་གསོལ་བ་ན་སྤིང་མོ་དག་མཐུན་པར་གྱིས་
ཤིག་ཅིས་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དབྱར་གནས་ཀྱི་འོག་ཏུ་དགོ་འདུན་བྱེ་ན་དབྱར་ཀྱི་རྟེན་པ་ནི་ཆོས་སྒྲུབ་ཉིད་
དབང་བ་ཉིད་དོ། །དབྱར་རྟེན་དེ་ཡང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་འདུས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
མ་བྱས་པར་བགོ་བཤའ་བྱ་བ་དགོ་འདུན་ལ་ཐུལ་བ་ཡང་ཆོས་སྒྲུབ་དབང་བ་
ཉིད་དོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཆོས་སྒྲུབ་བཞི་ཡན་ཆད་དགོ་འདུན་ཀྱི་ཆད་ཉིད་ཡིན་ན་

ཚེས་སྤྱི་བ་དེ་དག་དབང་དོ། ། རྩོགས་གཉིས་ཀ་འདུས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་མ་བྱས་
པ་གོས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་པ་སྤུལ་བ་ན། གལ་ཏེ་ཚེས་སྤྱི་བ་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་
ཚད་ལས་ཉུང་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཅིག་ཤོས་ཚེས་མ་ཡིན་པར་སྤྱི་བ་ནི་དགོ་
འདུན་གྱི་ཚད་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་རྩོགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་གང་ཟག་གང་གིས་པང་པར་
སྤུལ་བའོ། ། གལ་ཏེ་རྩོགས་གཉིས་ཀའི་དགོ་སྟོང་གི་པང་པར་སྤུལ་ན་གཉིས་ཀ་
དབང་དོ། །

དེ་རིམ་ལྟར་བཤོ་བར་བྱ་ཞེ་ན། རྩོགས་གཉིས་ཀ་དབང་བའི་རྟེན་པ་དེ་ལ་གང་
ཟག་གི་གངས་ལས་ཆ་ཉིད་ཡིན་གྱི། ཚེས་དང་ཚེས་མིན་སྤྱི་བའི་དགོ་འདུན་གྱི་
རྩོགས་ལས་བྱེད་བྱེད་དུ་བཤོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ལས་བྱེ་བའི་གཞི་ལྷ་བ་དང་།
བྲམ་ཟེའི་བྲམ་ཟེའི་ལ་འདི་ལ་གཞིའི་རྒྱ་ཀ་དང་། བྱིར་བཙོས་གཞིའི་**རྒྱ་ཀ་**
ལས། དགོ་སྟོང་བྲམ་ཟེའི་བྲམ་ཟེའི་ལྷ་ལས་བཤད་དོ། ། འོད་ལྡན་ལས་ལྷ་བ་
བྲམ་ཟེའི་བྲམ་ཟེའི་ལྷ་བྲམ་ཟེའི་ཀྱང་བཤད་དོ། ། བྲམ་ཟེའི་བྲམ་ཟེའི་ལ་འདི་ལ་ལྷ་བ་
དང་འགོལ་ཆུང་གི་མདོ་རྩ་བ་ལས་མ་ན་བི་ག་ཞེས་སོ། ། ལས་བྱེ་བའི་གཞི་འདི་
ལ་གྱོ་ཤུལ་བའི་གཞི་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡུལ་གྱོ་ཤུལ་ལས་ཀྱི་དབྱེན་བྱུང་བ་དང་
འབྲེལ་བས་**༼༥༧༩ན༽** ལྷ་བ་ལས་གྱོ་ཤུལ་བའི་གཞི་ཞེས་ཡུལ་ལས་མཆོན་དུ་
གསོལ་བ་དང་། མདོ་རྩ་བ་ལས་བྱེ་བའི་གཞི་ཞེས་དོན་ལས་མཆོན་དུ་གསོལ་
བའོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ།

དཔལ་ལྷན་དོ་རྩེ་འཆང་གི་དམ་ཆིག་སེམས་དང་ལྷན། །དྲགས་པོ་བརྒྱད་པའི་ཡེ་
ཤེས་སེམས་དཔལ་ལྷགས། །ཀམ་པ་ཡི་དགོངས་པ་རྫོགས་འདོད་པའི། །མི་
བརྒྱུད་དགའ་བའི་དབྱངས་འདི་ཤིན་ཏུ་བྲེལ། །

རྒྱས་འགོལ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལས། །ལས་བྱེ་བའི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་
བཤད་རྫོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྦྱིའི་དོན་དང་། ཆིག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་
གཞི་འཁོར་ལའི་དོན་དང་། བྱད་པར་གྱི་ཆོས་འཁོར་ལའི་དབྱེན་གྱི་དོན་
ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞུང་ཆེན་པོའི་ལྷགས་དང་། བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ཀྱི་
ལྷགས་སོ། །ལྷགས་དེ་གཉིས་ཀར་ཡང་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་འདི་མཐོང་ལམ་ཡིན་
པར་མཐུན་ཀྱང་མཐོང་ལམ་དང་འཁོར་ལོ་འདྲ་ཆོས་སུ་སྦྱོར་ལྷགས་གཉིས་ལས།

དང་པོ་བྱེ་སྦྱིའི་གཞུང་ཆེན་པོའི་ལྷགས་ནི། སྐབས་འདིར་གཤམ་སྒྲུབ་པ་ན་རེ།
མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཅིས་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྷགས་ཡིན་
ནོ། །འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་སྟེ། **མཛོད་ལས།** དེ་ལ་
སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ནི། །མ་མཐོང་མཐོང་བྱིར་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་བཤད་

དོ། །འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་དེ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་བཙུ་ལྟེ། དེ་ཡང་
དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འཕར་ཞིང་འབབ་པ་དང་། ལྷུང་དུ་
འགོ་བ་དང་། གླིང་འདོར་བ་དང་། མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་
ཡོད་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཙུ་པོ་དག་ཁམས་འོག་མ་འདོད་
ཁམས་དང་། །ཁམས་གོང་མ་གཟུགས་ཁམས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་
ཁམས་ ༼༡༤༥༽གོང་འོག་དེ་གཉིས་ལ་རེ་མོས་དམིགས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྐད་
ཅིག་ལྟ་མའི་རྗེས་སུ་བྱི་མ་ལྷུང་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། གླིང་བཞི་རིམ་གྱིས་འདོར་བ་ལྷུང་
བདེན་པ་བཞི་ལ་དང་པོ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ཏེ་དོར་ནས་ཀུན་
འབྱུང་དང་། དེ་དོར་ནས་འགོག་པ་དང་དེ་དོར་ནས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་
དམིགས་པ་དང་། མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤྲང་བྱའི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་
པའི་ཆོས་ཡོད་པས། འདྲ་ཆོས་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་
དང་འདྲ་བས་ན་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །ལྷུགས་གཉིས་པ་ནི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་
མཐོང་བའི་ལམ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱིས་
བསྐྱེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཆོས་གསུམ་
ཡོད་དེ། རྟེན་པར་བྱེད་པའི་ལྟེ་བ་དང་། ལྷུང་པར་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱུང་དང་། གཙོད་
པར་བྱེད་པ་རྩིབས་དང་གསུམ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། དེ་ཡང་ལྷུག་པ་ཚུལ་བྲིམས་ནི་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་གནས་པ་དང་། འཕེལ་བའི་རྟེན་བྱེད་པས་

བརྟེན་པར་བྱེད་པའི་ལྟེ་བ་དང་། ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ནི་ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་མི་འཐོར་བར་སྤྱད་པར་བྱེད་པས་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་མུ་ཁྱུད་དང་
འདྲའོ། །ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པར་བྱེད་པས་
ཕྱི་བས་དང་འདྲ་བས་ན་འདྲ་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་
ཆེ་དང་འདྲ་བས་ན་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནི་བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ཀྱི་
ལྷགས་སོ། །ལྷགས་འདི་ནི། **ཡུང་མ་མོ་ལས།** འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་བརྒྱད་
པ་དེ་སྤངས་ནས་གཞན་གྱི་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ནི་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །

འོ་ན་མཐོང་ལམ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་༼༡༩༩༩༽ལག་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་
བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱིས་ངེ་ལྟར་བསྐྱས་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་ཡང་
དག་པའི་འཆོ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་རག་དང་། ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་
ནི་ལྷག་པའི་རྒྱལ་བྱིམས་སོ། །ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཡང་དག་པའི་
དྲན་པ་ནི་ལྷག་པ་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའོ། །ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཡང་དག་
པའི་རྟོག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་ནི་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པས་
བསྐྱས་པར་བཤད་དོ། །**མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས།** དྲན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
བསྐྱབ་པར་བསྐྱས་པ་ཡང་བཤད་དེ། ཆོས་ངོས་རེ་རེ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པས་
འགལ་བ་མེད་དོ། །

ག་ལུགས་པ་ན་རེ། སྒྲོམ་ལམ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་གསུངས་
ཏེ། དེ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། **མཛོད་ལས།** སྡེ་ཆོན་བདུན་
ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ལས་ནི་དང་པོ་པ་དག་དང་། །དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་རྣམས་
དང་ནི། སྒྲོམ་དང་མཐོང་ལ་རབ་ཏུ་སྟེ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་འཁོར་ལའི་དབྱེན་གྱི་དོན་ལ་དགུ་ལས།

དང་པོ་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་ལྔ་སྟེ། གང་དུ་དབྱེ་བའི་གནས། གང་གི་ཆོ་འབྱེད་
བའི་དུས། གང་དག་དབྱེ་བའི་ཡུལ། གང་གིས་འབྱེད་བའི་རྟེན། གང་ལས་བྱེ་
བའི་དོན་རྣམས་སྒྲར་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་བསམ་པའི་ཡན་ལག་ལ་གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་གཞིའི་ཡན་
ལག་དེ་དག་ལས་མ་འབྲུལ་བ་སྟེ། འབྲུལ་ན་དབྱེན་མི་ཚོགས་པའི་བྱིར་
རོ། །ཀྱུན་སྒྲོང་ནི་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དགོ་འདུན་
འབྱེད་པར་འདོད་པ་རྒྱན་མ་ཆད་པའོ། །

གསུམ་པ་སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་ནི། སྤྲུལ་བྱེད་ཆོས་ལྔ་བཛོད་ནས་
དག་གི་གསོལ་བའམ། ལུས་ཀྱིས་འབྲིམ་པ་གང་ཡང་རུང་བས་དགོ་འདུན་
འབྱེད་པར་ཞུགས་པའོ། །

བཞི་པ་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་ནི། དགོ་འདུན་བྱེད་པར་གྱུར་པ་སྟེ་ལྷུང་བ་

ནི་དབྱེན་དུ་གཏོགས་པའི་སྒྲོམ་པོར་འགྱུར་ལ། རྟིག་པ་ནི་མཚམས་མེད་པའོ། །
ལྷ་པ་དབྱེན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། མི་འཕྲོད་པ་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་རྩམ་ཡིན་ཏེ།
མཛོད་ལས། དགེ་འདུན་དབྱེན་ནི་མི་འཕྲོད་པའི། །རང་བཞིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་
ཆོས། །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལུང་བསྟན་མིན། །ཞེས་སྒྲར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟེན་
ཏོ། །

དུག་པ་དབྱེན་དེའི་དགག་བྱའི་ཉེས་དམིགས་ནི། དགེ་འདུན་བྱེད་པ་ནས་མ་
དུམ་གྱི་བར་དུ་སྟོན་པ་གཅིག་གི་ཞིང་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་རྣམས་ལ་ལམ་ལྷ་
གང་ཡང་མི་སྐྱེ་བ་སྟེ། དོན་དེ་ལྟར་**ལུང་གཞི་ལས།** དགེ་འདུན་བྱེན་ནི་སྤྱི་དུ་
སྒྲར་མ་དུམ་གྱི་བར་དུ་འཛིག་རྟེན་ན་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་མཐོང་ལམ་དང་
། འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་དག་
བཅོམ་པ་བྱ་བ་རྣམས་ལ་གཤམ་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཅིང་། ཆོགས་ལམ་གྱི་བསམ་
གཏན་དང་། གྲོག་པ་དང་། ཁ་ཏོན་དང་། སེམས་པའི་ལམ་རྣམས་མི་འཇུག་
ཅིང་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། **ལུང་གཞི་ལས།** སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་ཆད་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མི་འབྱུང་
ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་ཉེས་དམིགས་**མཛོད་འགྲེལ་ལས།** ལྷ་དང་། ལྷ་
དང་། མིར་བཅས་པའི་འགྲོ་བ་ལ་ཡང་འབྱུག་པ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་།
རང་དབང་མེད་པ་དང་། དུན་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་ལ། འདིའི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་

ཡང་བསྐྱལ་བ་གཅིག་ཏུ་མནར་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཅེས་གསུངས་སོ། །

བདུན་པ་དབྱེན་གནས་པའི་ ༼༥༠༠ན༽ཆད་ནི། དབྱེན་དེ་ཞག་ཏུ་མི་གནས་པ་
སྟེ། **མཛོད་ལས།** དེ་ནི་མི་གནས་སོ་ཞེས་གསུངས་ལ། **དེའི་འགྲེལ་བ་**
ལས། དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་ནམ་མ་ལངས་པ་ཉིད་དུ་དག་
འདུན་སྐར་བསྐྱུམས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བརྒྱད་པ་དབྱེན་གྱི་ངོ་བོ་སྲུ་ལ་ལྟན་པ་ནི། **མཛོད་ལས།** དེ་དང་དག་འདུན་
ཡང་དག་ལྟན། ཅིས་སོ། །

དགྲ་བ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྲུ་ལ་ལྟན་པ་ནི། ལྷ་ས་བྱིན་ལྟ་བུ་བྱེད་པོ་ལ་ལྟན་པ་སྟེ།
མཛོད་ལས། དེ་ཡི་ཁ་ན་མ་ཐོ་རྒྱན། །དེ་དང་འབྱེད་པོ་ཡང་དག་ལྟན། ཅིས་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ལས་དང་འཁོར་ལའི་དབྱེན་གཉིས་ལས། དག་འདུན་གྱི་འཁོར་ལའི་དབྱེན་
ནི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་འགྱུར་ཏེ། ངག་གིས་གསོལ་བས་སམ། ལུས་ཀྱི་ཚུལ་གིང་
ལེན་དུ་འཇུག་པས་ཆོས་ལ་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོར་ཏེ། ལྷ་ས་བྱིན་གྱི་བསྐྱུལ་ཆོག་
ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལྟ་བུ་ནི་**ཡུང་གཞི་ལས།** འོ་མ་ག་དང་ལན་ཚུ་དང་། ཁོས་བྲས་
དགོན་པར་གནས་པ་དང་། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ངག་གིས་གསོལ་བས་སམ་ཆོས་
ལས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་དོན་དེས་ཚུལ་གིང་ལེན་དུ་འཇུག་པས་སོ། །གང་དག་

ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བར་བྱ་བ་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་དག་དང་། དགེ་འདུན་བཞི་
ཡན་ཆད་གྱི་ཆད་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་ཐ་དད་དུ་བྱེ་བ་ན་མཆོམས་གྱི་
ནང་ན་གཞན་ཆོས་ཕྱོགས་པ་དགེ་འདུན་གྱི་ཆད་དག་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་ན་དབྱེན་
དེ་མི་འཆགས་སོ། །ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་
དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་ན་མཆོམས་མེད་པའོ། **རྗེ་ཀར།** ཆོས་ལ་ཆོས་མ་ཡིན་པར་
འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་ལ་ནི་མཆོམས་མེད་
པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་བསམ་པ་ལོག་སྒྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
༼༥༠༠བ༽སོ། །འགྲོ་བ་རྣམས་ཐར་པ་ལས་བསྒྲོག་པ་ནི་དགའ་རབ་དབང་ཕྱག་
ལ་ཕན་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་ཏེ་དགེ་འདུན་དབྱེ་བ་ལ་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་
པས་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་ན་དེས་ཀྱང་མཆོམས་མེད་པར་འགྱུར་
རོ། །འཁོར་ལོ་བྱེ་བའི་གཞི་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བྱེ་
བའི་གཞིའོ། །

སྒྲུབ་པ།

མངོན་མཐོའི་ལུས་འདི་སྒྱུན་རས་གཟིགས་དབང་པོས། །ཉ་བར་བཞད་པའི་
འཇུམ་ཐེང་ལས་སྒྱེས་པ། སྙིང་རྗེའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མགོན་གཅིག་ཏུ། །སྒོ་
གྲོས་འཕེན་པའི་རྩལ་དུ་རྫོགས་པར་གྱུར། །བརྩེ་བས་དྲངས་པའི་ཡིད་ནི་མ་
བཟོད་པར། །གང་ན་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཅན་རེའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཁུར། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་

བདག་གི་མགོར་བབས་པ། །གཏོལ་མེད་བྱིས་པའི་ཚོགས་ལ་ཅི་འདྲ་
དག། །སྟིགས་མའི་དུས་སུ་སྟེན་པའང་ཆེར་དཀའ་ན། །དེ་ལ་ལམ་གྱི་གོགས་
ཀྱང་གིང་ཏུ་མང་། །ཕལ་ཆེར་དམན་པའི་རོ་ཡིས་གཞན་དབང་གྱུར། །དེ་འབྲས་
དཔུལ་དང་བྱོལ་སོང་འགོ་བར་བགོད། །ཅི་དག་ན་དཔལ་ལྷན་དྲགས་པོ་བཀའ་
བརྒྱད། །

འདུལ་བའི་མདོ་བམ་པོ་དགུ་པ་སྟེ་ཐ་མའོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པའི་གཞི་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཚིག་གི་དོན་ནི། །དང་པོ་ལ།

དགོས་པའི་དོན་ནི། རྩོད་པ་ཞི་བར་འགྱུར་བའོ། །

བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་རྩོད་པའི་རྒྱ་རིས་བཟུང་བ་ནི།

རྩོད་པའི་རྒྱ་ནང་ན་ཡོད་པ་དང་། རྩོད་པའི་རྒྱ་བྱི་ན་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་སྤོལ་སོགས་པ་ནང་གི་ཉོན་མོངས་ཏེ། དེའི་རྩ་བ་
བདག་ཏུ་འཛིན་པའོ། །དེ་ལ་ནང་ན་ཡོད་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་
གཞན་གྱིས་མངོན་སུམ་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པར་མི་རུས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་
བྱའོ། །གཉིས་པ་རྩོད་པའི་རྒྱ་བྱི་ན་ཡོད་པ་ནི། །༩༠།ན།དངོས་པའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་སྟེ། དེ་དག་ལ་བྱི་ན་ཡོད་པ་ཞེས་
བརྗོད་པ་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱིས་གཏན་ལ་

དབབ་པར་རྩས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཚུད་པའི་རྒྱ་ཕྱིན་ཡོད་པ་ནི་བཞི་
སྟེ། **འདི་ཉིད་ལས།** དངོས་པོའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་དང་། སྔོང་
བ་དང་། ལྷང་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དང་། ལས་ལ་མཐུན་པ་མི་སྦྱིན་པའོ་ཞེས་
གསུངས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོའི་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་གོ་ཞེས་
ལོག་པར་སྐྱབ་པའམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཡོད་དོ་ཞེས་
ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནི་ཚོལ་ཕྱིར་ཚོལ་གཉིས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་ཚུད་པ་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྔོང་བ་དང་ཞེས་པ་ནི། **དྲི་ཀ་ལས།** གདམས་
ངག་ལ་སོགས་པ་འཛོག་པར་གྱུར་པས་གཞན་སྔོང་བ་སྟེ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་
དོན་ནི་**བམ་པོ་ལྷ་བརྩུབ་ལས།** གདམས་ངག་འཛོག་པ་དང་། གསོ་སྦྱང་འཛོག་
པ་དང་། དགག་དབྱེ་འཛོག་པའི་རིམ་པ་དེས་གང་ཟག་ལྷང་བ་འབྱིན་པ་པོ་
གཞན་དེ་དགོ་འདུན་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལས་ལོགས་གྱིག་ཏུ་སྔོང་བར་བྱེད་
པའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ནི་གདམས་ངག་ལ་སོགས་པ་འཛོག་པར་བྱེད་པ་པོ་
དང་། གཞག་པར་བྱ་བ་དག་ཚུད་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེའང་མི་གདམས་
པའི་ཕྱིར་ཚུད་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལྷང་བ་དང་བཅས་པ་ནི་**བམ་**
པོ་ལྷ་བརྩུབ་ལས། ལྷང་བ་སྟེ་ལྷ་ལས་ལྟག་མ་དང་བཅས་པ་གང་ཡང་རུང་བའོ་
ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་གསོ་བའི་ལྟག་མ་དང་བཅས་པའི་ལྷང་བ་ཡོད་པ་ན་

ལྷུང་བ་སྐྱེངས་པ་ལ་ལྷུང་བ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་སྐྱེང་བྱ་དང་སྐྱེང་བྱེད་གཉིས་ལྷུང་
བའི་(༥༠)བའི་སྤྱིར་རྩོད་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །གསང་བའི་ལྷ་ག་མ་མེད་
བའི་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་ནི་ལྷུང་བའི་སྤྱིར་རྩོད་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩོད་སྒྲུ་མ་ཡིན་
བར་བྱས་པས་རྩོད་པ་ཉི་བར་ནི་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྱངས་པ་ཉིད་ན་
གཞན་གྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་གྱུར་ན་ཡང་ངོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །བཞི་བ་ལས་ལ་
མི་མཐུན་པ་སྤྱིན་པ་ནི། གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ལ་འདྲ་བ་མི་སྟེར་
བའམ། སྤྱིར་སྒྲོག་བྱེད་ཅིང་ལས་ལ་མཐུན་པ་མི་སྤྱིན་པ་སྟེ་དེ་ནི་བྱ་བ་ལས་གྱི་
སྤྱིར་རྩོད་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྩོད་པའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་ནི།

དགྲ་བོས་མི་མཐུན་པར་སྤྱོད་པའི་ཆོག་གི་སྤྱིར་སེམས་གཞོལ་བ་འཁོན་འཛིན་
གྱི་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་**བམ་པོ་ལྷ་བརྩུབ་ལས།** རྩོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲུག་ལོང་
སྟེ་ཞེས་པ་དང་། **འྲི་ཀ་ལས།** ཆོག་གི་སྤྱིར་སེམས་གཞོལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
འབྲུག་ལོང་ཞེས་བྱའི། ཁྱོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་རྩོད་པའི་ངོ་བོ་དེ་
འཁོན་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། **ལུང་གཞི་ལས།** དག་འདུན་སྣ་ཆོགས་སུ་སྤྱོད་པ་
དང་། འགལ་བར་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འཐབ་པ་དང་། མཚང་འབྲུབ་པ་དང་།
རྩོད་པ་དང་། འགྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འགྱེད་པའི་རྩོད་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ཅི་ན། འཐབ་པ་དང་མཚང་འབྲུབ་པ་དང་ཤགས་འགྱེད་པ་

ལ་སོགས་པ་ནི་རྩོད་པའི་ལམ་འཛིན་དེའི་འབྲས་བུ་ལ་རྩོད་པའི་མིང་གིས་
བཏགས་པ་སྟེ། འབྲས་བུ་ལ་རྒྱ་ཡི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དཔེར་ན་མར་ལ་
སོགས་པ་ལ་ཉི་མའི་འོད་ཕོག་པ་ལ་ཉི་མ་ཕོག་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་
ཡང་**ལུང་གཞི་ལས།** དག་སྒྲོང་དག་འབྱེད་པའི་རྩོད་པ་ནི་དག་བ་ཞེས་ཀྱང་
བརྗོད་པར་བྱ། མི་དག་བ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་
ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ། ཞེས་རྩོད་པ་དག་བ་དང་། ༼༤༠༡ན༽ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་པར་
གསུངས་པ་ནི་རྩོད་པའི་རྒྱ་དག་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་སོ་
ཞེས་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པའི་རབ་རྩ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས།

དབྱེ་བའི་གཞི་ནི་གཞུང་གི་སྐབས་འདི་ནས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་རྩོད་པ་
ཅུ་མོ། །དབྱེ་བའི་སྒྲོ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཆེ་ཡོད་དུ་དབྱེ་བ་དང་། ཞིབ་མའི་རྣམ་
བཞག་རྩ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྩོད་པ་བཞི་སྟེ། འབྱེད་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་དང་།
མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་དང་། ལྷུང་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱ་བ་ལས་ཀྱི་ཕྱིར་རྩོད་
པའོ། །དེ་དག་ནི་རིམ་བཞིན་འདུས་བྱས་ཏེ་མི་ཏེག་ཏེ་བུ་ལ་ཤོ་ལ་ཕྱིར་ཤོ་ལ་
གཉིས་རྩོད་པ་དང་། གདམས་དག་འཛོག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པས་བསྟན་པར་
བྱེད་པ་པོ་དང་། བཤག་པར་བྱ་བ་དག་རྩོད་པ་དང་། ལྷུང་བ་ཡོད་པ་ལ་ལྷུང་བ་
སྒྲིང་བྱས་ལྷུང་བ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། སྒྲིང་བྱ་དང་སྒྲིང་བྱེད་རྩོད་པ་དང་། ལས་ལ་

མཐུན་པ་མི་སྐྱོན་པ་སྟེ་ཚྱོད་པའི་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཞིབ་མའི་རྣམ་བཞག་དབྱེ་བ་ནི། ཚྱོད་པ་བཅུ་གཅིག་སྟེ་འགྲེང་པའི་
ཕྱིར་ཚྱོད་པ་ལ་མདོ་རྩ་བས་དབྱེ་བ་མ་བྱས་སོ། །མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་ཚྱོད་པ་
ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་དང་བཅས་པ་དང་རྒྱ་མེད་པའོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་དེ་ལ་ལྷང་
བ་ཡོད་པ་དང་། གང་གིས་སྤྱོད་བའི་ལྷང་བ་མེད་པའོ། །རྒྱ་མེད་པ་ལ་བཞི་སྟེ།
གཞི་མེད་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་གྲད་བུ་ལོར་ལ་མི་ཚངས་སྟོད་ཀྱི་ལྷང་བ་སྤྱོད་པ་ལྟ་
བུ་སྟེ། སྤྱོད་བྱ་ལ་ལྷང་བ་མེད་པའོ། །གཞི་གཞན་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་ནི། མདོན་
མཚན་ཅན་གྱི་ལྷང་བ་ལ་ཉོ་ཆོད་གི་ལྷང་བ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལྷང་བ་གཞན་སྤྱོད་
ཡང་གང་གིས་སྤྱོད་བའི་ལྷང་བ་དེ་མེད་པའོ། །ཕྱིར་བཅོས་པ་ལ་མི་བསྟོས་པ་
ནི། དགོ་སྟོང་ཆང་འབྲུང་བ་ནི་༼༤༠༩༽གཞན་གྱིས་མཐོང་ལ་ལྷང་བ་དེ་ཕྱིར་
བཅོས་བྱས་པ་ནི་རྒྱས་མེད་པར་ལྷང་བ་དེས་སྤྱོད་ཡང་ལྷང་བ་ཕྱིར་བཅོས་བྱས་
ཟིན་པས་ཕྱིར་བཅོས་པ་དེ་ལ་མ་བསྟོས་པའོ། །སྐྱོན་པས་བྱས་པ་ནི་དགོ་སྟོང་
སྐྱོན་པས་ཆང་འབྲུང་བ་ནི་གཞན་གྱིས་མཐོང་ལ། དེ་དགོ་སྟོང་སྐྱོ་བ་ཡིན་པར་ནི་
རྒྱས་མེད་པར་ཆང་འབྲུང་བའི་ལྷང་བས་སྤྱོད་ཡང་སྐྱོ་བ་ལ་ལྷང་བ་མེད་པ་ལྟ་
བུའོ། །

ལྷང་བའི་ཕྱིར་ཚྱོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉིས་པ་རང་གིས་ངོ་ཤེས་པའི་ཚྱོད་པ་
དང་། ངོ་མི་ཤེས་པའི་ཚྱོད་པའོ། །ངོ་ཤེས་པ་དང་མི་ཤེས་པ་ནི་སྤྱོད་བྱས་རང་ལ་

ལྷུང་བ་བྱུང་བ་དེ་རོ་གེས་གིང་བྱན་པ་དང་། གླིང་བྱས་རང་ལ་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་དེ་
བརྟེན་ནས་མི་བྱན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། རྩོད་པ་བྱིར་འབྲོས་པ་མེད་
པ་ནི་གླིང་བ་གླིང་བྱེད་དེ་གཉིས་ཁོ་ན་རྩོད་པར་ཟད་གྱི། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བ་འགའ་ཡང་མེད་པའོ། །བྱིར་འབྲོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཉི་ཆེ་བ་ནི་གླིང་
བྱེད་གླིང་བྱེད་རྩོད་པ་ན། གཞན་ཁ་གཅིག་གླིང་བྱེད་ཕྱོགས་བྱེད་ལ། ཁ་ཅིག་
གླིང་བྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་བྱེད་ཅིང་རྩོད་པར་བྱེད་ཀྱང་དགེ་འདུན་མཐའ་དག་ལ་བྱབ་
པ་མ་ཡིན་པས་ཉི་ཆེ་བ་སྟེ་ཕྱོགས་རེ་བའོ། །རྩོད་པ་དགེ་འདུན་མཐའ་དག་དང་
འབྲེལ་བ་ནི་མཚམས་དེ་ན་ཡོད་པའི་དགེ་འདུན་མཐའ་དག་ལྷུང་བའི་བྱིར་རྩོད་
པའོ། །དེ་དག་གི་སྟངས་དུ་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་བྱིར་རྩོད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྩོད་པ་བཅུ་
གཅིག་པོ་དེ་དག་གོ། །

བཞི་བ་རྩོད་པ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་ལ་གསུམ་སྟེ། ཞི་བྱེད་གང་རྩོད་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཞི་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། རྩོད་པ་གང་ལ་ཞི་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཞི་བྱེད་དུ་
འཇུག་པ་དང་། རྩོད་པ་སོ་སོ་ལ་ཞི་བྱེད་སོ་སོས་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འཆི་བཞིན་པའམ་བསྐྱབ་པ་འབུལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་ནི་རེ་རེས་
ཀྱང་རྩོད་པ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་༼༤༠༩༽བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ། སྟོག་གམ་
བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལས་ཉམས་ན་ཉི་བར་ཞི་བའོ་ཞེས་གི་འམ་བབས་ན་ནི་
ཟིན་པར་གསུངས་པས། དེའི་སྡེ་རོལ་ནི་ཞི་བྱེད་ཡིན་པར་ཤུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འདི་ཉིད་ལས། ཞི་བ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ་འཇུག་གོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱ་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་འདིས་ལས་ལ་མཐུན་པ་ནི་དངོས་སུ་ནི་བྱེད་དུ་འཇུག་ལ། ཞི་བྱེད་གཞན་རྣམས་ནི་བརྒྱད་ནས་ནི་བྱེད་དུ་འཇུག་སྟེ་གཞུང་གི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། འབྱེད་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ནི་བྱེད་དང་། མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ནི་བྱེད་དང་། །ལྷུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ནི་བྱེད་དང་། བྱ་བ་ལས་གྱི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ནི་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བར་བྱེད་པ་དང་། གང་མང་གིས་ནི་བར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མངོན་སུམ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ། རྟོག་དང་བཟུང་དང་དགོ་འདུན་གཞི་པོ་དང་། །གསལ་བ་དང་ནི་གསལ་བའི་གསལ་བ་དང་། །དགོ་འདུན་གཞན་དང་སྟེ་སྟོད་འཛིན་པ་དང་། །གནས་བརྟན་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་མཆོ་སྣ་པ་ཆེན་པོས་སྟོམ་དུ་མཛད་དེ། དང་པོ་ནི། རྟོག་ཕྱིར་རྟོག་གི་མངོན་སུམ་ནི་འབྱེད་པ་གཉིས་ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྟོག་ཕྱིར་རྟོག་དེ་གཉིས་རང་སྟོའི་བྱེད་པར་གྱིས་རྟོག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རྟོག་བ་དང་ཕྱིར་རྟོག་ནི་དམ་བཅའ་འཛིག་པ་པོ་དང་སུན་འབྱེད་བྱེད་པ་པོ་སྟེ་གོ་དེམ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཟུ་བོའི་མངོན་སུམ་ནི། རྟོལ་བྱིར་རྟོལ་གཉིས་པོ་རང་གིས་རྩོད་
པ་ཞི་བར་མ་རྩུས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྟར་བའི་གཟུ་བོ་ཚས་དང་ཟང་
ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་དེ་དག་འདུན་གྱིས་གསོལ་གཉིས་
ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོས་ནས། གཟུ་(༥༠༣བ)འདེས་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྟེ། རང་གིས་
མི་རྩུས་ན་ཚོགས་པར་དབྱུང་བ་དག་གིས་ལེགས་པར་བསྐྱབ་བོ་ཞེས་སྟོན་པར་
འགྱུར་འོ། །

གསུམ་པ་དག་འདུན་གཞི་པོའི་མངོན་སུམ་ནི། དེ་དག་གིས་ཉེ་བར་མ་ཞི་ན་
དག་འདུན་ལ་དབུལ་ལོ་ཞེས་ཏེ། ཞི་བར་མ་རྩུས་ན་དེ་དག་འདུན་གཞི་པོ་ལ་
གཏད་ནས་དག་འདུན་དེས་ཞི་བར་བྱེད་པ་འོ། །དག་འདུན་གཞི་པོ་ནི་རྩོད་པ་
དེའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཀྱི་རྒྱས་ཤེས་པའི་དག་འདུན་ཏེ། སྤར་གཟུ་བོ་དེ་སྐོ་
བར་བྱེད་པའི་དག་འདུན་གང་ཡིན་པ་འོ། །

བཞི་པ་གསལ་བའི་མངོན་སུམ་ནི། དེས་མ་རྩུས་ན་གསལ་བ་དག་བསྐྱོའོ་
ཞེས་ཏེ། དག་འདུན་གཞི་པོས་ཞིར་མ་རྩུས་ན་དག་འདུན་དེས་གསལ་བ་དག་
བསྐྱོ་སྟེ། སྤར་གྱི་གཟུ་བོ་དེ་བས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་ཆེས་གསལ་བའི་དག་སྤོང་བཞི་
ཡན་ཆད་ལས་ཀྱིས་ཚན་པ་ལན་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་
བསྐྱོས་ནས་གསལ་དུ་བཞི་ཡན་ཆད་དེ་དག་གིས་ཞི་བར་བྱེད་པ་འོ། །

སྤར་གསལ་བའི་གསལ་བ་མངོན་སུམ་ནི། སྤེ་ཚན་དེས་མ་རྩུས་ན་རང་གིས་

གསལ་བ་དག་བསྐྱོ་ཞེས་ཏེ། གསལ་བ་དེ་དག་གིས་ཞི་བར་མ་རྩུས་ན་གསལ་བ་
བས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་ཆེས་གསལ་བ་དག་བསྐྱོ་བ་སྟེ། གསལ་བ་བཞི་ཡན་ཆད་དེ་
དག་གིས་གསོལ་གཉིས་གྱི་ལས་གྱིས་བསྐྱོས་ནས་བསྐྱོས་པ་དེ་དག་གིས་ཞི་བར་
བྱེད་པ་ལོ། །

དུག་པ་དག་འདུན་གཞན་གྱི་མངོན་སུམ་ནི། མ་རྩུས་གིང་གཞན་མི་བྱེད་ན་
ཞེས་པ་ནས་ཏེ། ཚུད་པ་དེ་དག་གསལ་བའི་གསལ་བ་དེ་དག་གིས་ཞི་བར་མ་
རྩུས་གིང་། གཞན་བསྐྱོ་བར་ཡང་མ་བྱེད་ན་ཚུད་པ་དེ་གསལ་བའི་གསལ་བ་
དག་གིས་ནི་གསལ་བ་ལ་གཏད་པར་བྱ་ཞིང་། གསལ་བས་ནི་དག་འདུན་གཞི་
པོ་རྣམས་ལ་གཏད་པར་བྱས་ནས་དག་འདུན་གཞི་པོས་ཚུད་པ་སྟེད་པ་པོ་
༼༤༠༩༽གསོལ་གཉིས་གྱི་ལས་གྱིས་བསྐྱོ་བར་བྱའོ། །ཚུད་པ་སྟེད་པ་པོ་དེས་
ཚུད་པ་དེ་དག་འདུན་གཞན་ལ་གཏད་པར་བྱ་སྟེ། དེའང་གནས་བརྟན་དང་
བཅས་སོ་སོར་ཐར་པ་དང་བཅས་པའི་དག་འདུན་གཞན་དེ་ལ་ལྷ་བ་གསུམ་དུ་
སྟུལ་ལ་ཚུད་པ་དེ་དག་འདུན་གཞན་དེས་ཞི་བར་བྱེད་པ་ལོ། །

བདུན་པ་སྟེ་སྟོད་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ནི། ཕྱིར་སྟུལ་བ་ན་དེས་མདོ་སྟེ་དང་
ཞེས་པ་ནས་ཏེ། ཚུད་པ་དེ་དག་འདུན་གཞན་དེས་ཞི་བར་མ་རྩུས་ན་ཚུད་པ་སྟེད་
པ་པོ་དེ་ལ་གཏད་ནས་ཚུད་པ་སྟེད་པ་པོ་དེས་ཚུད་པ་དེ་སྟེ་སྟོད་གསུམ་འཛིན་པ་
ཆེན་པོ་ལ་ལྷ་བ་དུག་དུ་སྟུལ་ལ་ཚུད་པ་དེ་སྟེ་སྟོད་འཛིན་པ་དེས་ཞི་བར་བྱེད་

པའོ། །

བརྒྱད་པ་གནས་བརྟན་མཐུ་ལྡན་གྱི་མངོན་སུམ་ནི། དེ་དག་གིས་གནས་
བརྟན་ཞེས་པ་ནས་ཏེ། ཚུད་པ་དེ་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པས་ཞི་བར་མ་རྣམས་ན་ཚུད་པ་
སྡེད་པ་པོ་དེས་གནས་བརྟན་མཐུ་དང་ལྡན་པ་ལ་དུས་བྱུག་པ་མེད་པར་སྤུལ་ལ་
ཚུད་པ་དེ་གནས་བརྟན་མཐུ་དང་ལྡན་པ་དེས་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་གང་མང་གིས་ཞི་བར་བྱེད་པ་ནི།

དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཞི་བར་མ་རྣམས་ན་གང་མང་བྱ་བ་སྟེ། གནས་
བརྟན་གྱི་མཐར་བུག་པ་དག་ཡོངས་སུ་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་པ་དག་ལའོ་ཞེས་པ་
དང་། **ལུང་གཞི་ལས།** གནས་བརྟན་མཐུ་དང་ལྡན་པས་ཚུད་པ་ཞི་བར་བྱེད་མི་
རྣམས་ན། ཚུད་པ་དེ་ཚུད་པ་སྡེད་པ་པོ་འི་དགོ་སྡོང་དེ་ཉིད་ལ་གཏད་པར་
བྱའོ། །དེས་ཀྱང་ཚུད་པ་དེ་དགོ་འདུན་གཞི་པོ་ལ་གཏད་པར་བྱ་ཞིང་། དགོ་
འདུན་གཞི་པོས་ཚུལ་གྱིང་གང་མང་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །ཚུལ་གྱིང་གང་མང་
བྱེད་ཚུལ་ནི་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་གང་མང་གིས་ཞི་
བར་བྱེད་མ་རྣམས་ན་ཆོ་ལ་བྱི་ཆོ་ལ་གཉིས་ཀའམ། གང་རུང་གཅིག་གནས་ནས་
བྱུང་བས་ཞི་བར་༼༦༠༧བ༽འགྱུར་ན་གནས་ནས་དབྱུང་བར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་
གཏན་ལ་འབབས་པ་ལས་གྱུར་པ་ཉི་བར་ཞི་བས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་མི་གདམས་པའི་བྱིར་གྱི་ཚུད་པའི་ནི་བྱེད་ལ་གཉིས་ལས།

ཐུ་དང་བཅས་པ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྟེ། མངོན་སུམ་འདི་དང་
དག་པ་སྦྱིན་པ་ས་སོ་ཞེས་ཏེ་མངོན་སུམ་འདི་དང་ཞེས་པ་ས་སོ། །དེ་ཡང་གཟུ་བོ་
ལ་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་བརྟགས་ཏེ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། །གནས་
ལུགས་ངེས་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་ནི་མ་ངེས་ཏེ། ཐུལ་བྲིམས་རྣམ་པར་གཏན་
ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐུ་མེད་པ་ལ་ནི་དག་པ་སྦྱིན་པ་ས་སོ་ཞི་བར་བྱ་
སྟེ་དག་པ་སྦྱིན་པ་ས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐུ་མེད་པ་ལ་ཡང་བཞི་ལས། གཞི་
མེད་པ་དང་། གཞི་གཞན་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཕྱིར་བཅོས་པ་ལ་མི་བསྐྱོས་
པ་དང་། སྦྱོན་པས་བྱས་པའོ། །དང་པོ་གསུམ་ལ་ནི་དྲན་པས་འདུལ་བ་སྦྱིན་ནོ་
ཞེས་གསུངས་ཏེ། །དགོ་སྒོར་གྱུད་བུ་ལོར་ལྟ་བུ་གང་ཟག་འདི་ནི་དྲན་པ་དང་ལྟན་
པ་ཡིན་ལ། འདིས་ལྟར་བ་བྱུང་བ་མ་དྲན་པས་འདི་ལ་ལྟར་བ་མེད་དོ་ཞེས་དགོ་
འདུན་གྱིས་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་དག་ཐུ་སྟེར་བ་སྟེ། དགོ་སྒོར་གྱུད་བུ་ལོར་
ལྟར་བ་མེད་པ་ལ་ལྟར་བ་སྐྱེད་པ་ཏེ་སྐྱར་བའི་གྲགས་ངན་བྱུང་ན་གྲགས་ངན་དེ་
སྐྱར་བའི་ཕྱིར་དག་ཐུ་བྱིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དགོ་སྒོར་བྱེ་མ་སྦྱོས་ལྟ་བུ་སྦྱོན་པས་བྱས་
པ་ལ་ལྟར་བ་སྐྱེད་བཞི་མ་སྦྱོས་པས་འདུལ་བ་སྦྱིན་པ་སྟེ། ཐ་མ་ལ་ནི་མ་སྦྱོས་
པའི་འདུལ་བ་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའང་སྦྱོན་པས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། གང་
ཟག་འདི་མ་སྦྱོས་པའི་དུས་སུ་ཉེས་པ་མ་བྱས་པས་འདི་ལ་ལྟར་བ་མེད་དོ་ཞེས་
དགོ་འདུན་གྱིས་གསོལ་བཞིས་ལས་ཀྱིས་དག་ཐུ་སྟེར་བའོ། །

གསུམ་པ་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་ལ། ༡༥༠༥༦ །གཉིས་ཏེ། ཉེས་པ་རང་
གིས་ངོ་ཤེས་པའི་རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་དང་། ངོ་མི་ཤེས་པའི་རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་དོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ་ལས།

ཕྱིར་འཕྲོས་པ་མེད་པའི་རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་ནི་སྐབས་འདིར་རྩོད་པའི་ཚུལ་ལ་
གཉིས་ཏེ། ལྷུང་བ་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་ཕྱིར་མི་འཆོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྩོད་པ་
དང་། ལྷུང་བ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྩོད་པའོ། །སྤྲུལ་ཤོས་ཀྱི་
ཞི་བྱེད་ནི། དང་པོ་ལས་ནི་ཁས་སྒྲངས་པའི་བྱ་བས་ཕྱིར་བཅོས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པས་སྐྱོང་བྱས་ལྷུང་བ་ཁས་སྒྲངས་བ་དང་། ཁས་སྒྲངས་པ་དེའི་བྱ་བ་ལྷུང་
བ་ཕྱིར་བཅོས་བྱ་བས་རྩོད་པ་དེ་ཕྱིར་བཅོས་སོ་སྟེ། རྩོད་པ་དེ་ཞི་བར་
བྱའོ། །འདི་ནི་**ལུང་ག་ཞི་ལས།** ལྷུང་བ་མཐོལ་ཞིང་བཤགས་པའི་ཆོ་ག་དང་
བཅས་ཏེ་གསུངས་སོ། །ཁྱི་མ་ཤོས་ཀྱི་ཞི་བྱེད་ནི་སྐྱོང་བྱས་ལྷུང་བ་ཡོད་པར་སྐྱོང་
བྱེད་ལས་ཁས་སྒྲངས་བས་ཞི་བར་བྱ་བ་སྟེ། སྐྱོང་བ་པོ་ལས་ཁས་སྒྲངས་ན་མཐར་
ཐུག་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཕྱིར་འཕྲོས་པ་དང་བཅས་པ་ཉི་ཆེ་བའི་རྩོད་པ་
ཞི་བྱེད་ནི་གཉིས་པའི་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་འདུལ་བས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
ཡང་གཞུ་པོ་ལ་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་བརྟགས་ཏེ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི།
གནས་ལུགས་ངེས་པར་རྟོགས་པས་ཡིན་པར་ནི་མ་ངེས་ཏེ། ཚུལ་བྱིམས་སམ་
རྣམ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དག་འདུན་མཐའ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་ནི། ལྷ་
བཀྲམ་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རྩོད་པོ་ཕྱོགས་གཉིས་པོ་ཕན་ཚན་
གཅིག་ལ་གཅིག་ལྟར་བ་བཤགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་ལུང་གཞི་ལས་
གསུངས་སོ། །**རང་གི་ནུས་བཤད་དང་ལྷོ་ཀ་ལས།** དཔེར་ན་ལྷ་བཀྲམ་པ་ན་ལྷ་
ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་ནས་རྩེ་སྒྲོད་དུ་ཉལ་བ་དང་འདྲ་**༼༤༧༽**བར་ཕྱོགས་
གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་ནས་འདུད་པར་འགྱུར་བས་དེའི་མིང་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་
སོ། །

གཉིས་པ་ཉིས་པ་རང་གིས་རང་མི་ཤེས་པའི་ཞི་བྱེད་ནི། རོ་བོ་ཉིད་ཆོལ་བ་
སྒྲིན་པས་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ལྟར་བ་དྲན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ས་གཞན་ན་གནས་
པའི་སྒྲོད་པ་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་སྒྲིན་པ་སྟེ་དེས་ལྟར་བ་དྲན་པར་འགྱུར་ལ།
ལྟར་བ་དྲན་ནས་གཞན་ན་གནས་པ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བས་ལྟར་བ་དྲན་པར་
བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པར་འགྱུར་བས་སོ། །

བཞི་པ་བྱ་བ་ལས་ཕྱིར་གྱི་རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་ནི། ལས་ལ་མཐུན་པ་སྒྲིན་པས་ཞི་
བར་བྱ་སྟེ་དངོས་ཀྱི་ཞི་བྱེད་དོ། །བརྒྱད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཞི་བྱེད་གཞན་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་འདིའི་ཞི་བྱེད་དུ་འཇུག་སྟེ། ཞི་བ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ་
འཇུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པས་གྲུབ་བོ། །

ལྷ་པ་རྩོད་པ་འབྲུལ་བའི་དོན་ནི། མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ་ཡང་ཕྱིར་

འཕྲོས་པ་མེད་པ་དང་། ཕྱིར་འཕྲོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཉི་ཆེ་བ་དང་། དགེ་
འདུན་མཐའ་དག་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་དབྱེ་བ་གསུམ་པོ་དེ་སྦྱར་དུ་རུང་སྟེ། ཉེས་པ་
ངོ་ཤེས་པའི་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ་དབྱེ་བ་གསུམ་པོ་དེ་དངོས་སུ་གསུངས་
པས་དེ་དང་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ཡང་གཞི་
མེད་པ་དང་། གཞི་གཞན་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཕྱིར་བཅོས་ལ་མི་བསྟོས་པ་
དང་། སྟོན་པས་བྱས་པ་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་སྦྱར་དུ་རུང་སྟེ། མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་རྩོད་
པ་ལ་དབྱེ་བ་བཞི་པོ་དེ་དངོས་སུ་གསུངས་ལ། དེ་དང་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་གྲང་བྱ་ལ་ལྷུང་བ་མེད་ཀྱང་གྲང་བྱེད་ཀྱིས་ལྷུང་བ་ཡོད་པར་
འདུག་ཤེས་ཏེ་གྲང་བ་ལས། འདུག་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ནས་ལྷུང་བའི་རྩོད་པ་འབྱུང་སྟེན་
ལ། དེ་ལ་དབྱེ་བ་བཞི་པོ་དེ་སྦྱར་དུ་རུང་བའོ། །༡༩༠༦ན།

དུག་པ་ནི་བྱེད་འབྲུལ་པའི་དོན་ནི། ཉེས་པ་ངོ་ཤེས་པའི་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་
པའི་དབྱེ་བ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་ནི་ཁས་སྒྲང་བའི་བྱ་བས་ཕྱིར་བཅོས་སོ་ཞེས་
དངོས་སུ་གསུངས་པས། གཉིས་པ་ལ་ཡང་ཁས་སྒྲང་བའི་བྱ་བས་ཕྱིར་བཅོས་སོ་
ཞེས་སྦྱར་དུ་རུང་ཞིང་། གཉིས་པ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་འདུལ་བས་སོ་ཞེས་
དངོས་སུ་གསུངས་པས། དང་པོ་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་འདུལ་བས་སོ་ཞེས་
སྦྱར་དུ་རུང་སྟེ། རྩོད་པ་དེ་དག་ལ་ནི་བྱེད་པ་ལ་ལྷན་ལྷན་བསྟོལ་མར་སྦྱར་བའི་རྒྱ་
མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བདུན་པ་རྩོད་པ་མཐར་བསྐྱལ་བ་ནི། མཐར་ལྷུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་པ་འཕ་
མཐར་གནས་ནས་འབྲེན་པ་སྟེ། འབྲེད་ཕྱིར་གྱིས་རྩོད་པ་མངོན་སུམ་དང་། གང་
མང་གིས་ཞི་བར་མ་རྒྱས་ན་མཐར་གནས་ནས་འབྲེན་པ་སྟེ་སྤར་བཤད་ཟིན་
ཏོ། །མི་གདམས་པའི་རྩོད་པ་དང་། ལྷུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ་གླེང་བྱས་ལྷུང་བ་
ཁས་སྤངས་ཏེ། ལྷུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་བྱས་ན་རྩོད་པ་ཞི་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ།
གཞན་ཡང་རྩོད་པ་བཞི་པོ་རང་རང་གི་ཞི་བྱེད་དེ་རྣམས་གྱིས་རྩོད་པ་མ་ཞི་ན་ངེ་
ལྷུང་བྱ་ཞེན། མ་ཞི་བ་ལ་ཡང་འཐབ་ཅིང་མ་ཞི་བ་དང་། བརྒྱངས་ཏེ་མ་ཞི་བ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྷུང་ན་བསྐྱེད་པ་ནས་རྒྱུར་བྱ་ཞིང་། དེས་ཀྱང་མ་ཞི་ན་
འཐབ་གྲོལ་ལ་འབད་པས་མ་ལོག་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་
ལྷུང་ན་བརྒྱངས་པ་དེ་བརྟན་ཐབས་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཕྱིར་འབྲེད་ནས་རྒྱུར་བྱ་
ཞིང་། དེས་ཀྱང་མ་ཞི་ན་ཕྱིར་འབྲེད་པའི་འབད་པས་མ་ལོག་པ་གནས་ནས་
དབྱུང་བའི་མདོར་བསྐྱེད་སྤྱར་ཏེ་གཤམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལུང་གཞི་ཉིད་གྱིས་བརྗོད་པ་དང་། །ཁྱུ་བའི་ལུང་གིས་བརྗོད་
པའོ། །དང་པོ་ལ། རྩོད་པའི་རྒྱ་རྣམས་དབྱེ་བ་དང་། །རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་ཆོས་
༼༤༠༥༽བཞེད་རྣམས་སོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲུག་ལོང་སྟེ་རྩོད་པ་དག་གི་རྒྱ་བཞིའོ། །བཞི་ནི་དང་པོ་འབྲེད་ཕྱིར་གྱི་རྩོད་
པའི་རྒྱ་ནི། དངོས་པོའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་འདུས་བྱས་ཏྲག་པར་སྤྱོད་

བ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་ཚྱད་པའི་རྒྱ་ནི་སྒོར་བ་དང་། **རྒྱ་**

ཀ་ལས། གདམས་ངག་ལ་སོགས་པ་འཛོག་པར་འགྱུར་བས་གཞན་སྒོར་བ་སྟེ་
ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལྟར་བའི་ཕྱིར་ཚྱད་པའི་རྒྱ་ནི། གྲོང་བྱས་ལྟར་བ་དང་བཅས་

པ་སྟེ། **བམ་པོ་ལྟ་བུ་པ་ལས།** ལྟར་བ་སྟེ་ལྟ་ལས་ལྟ་ག་མ་དང་བཅས་པ་གང་
ཡང་རུང་བའོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ལྟར་བ་དང་བཅས་པ་ལ་ལྟར་བ་གྲོང་ན་ལྟར་བ་
ཁས་མི་ལེན་པ་ཉིད་དོ། །བཞི་པ་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་ཕྱིར་ཚྱད་པའི་རྒྱ་ནི། ལས་ལ་
འདུ་བ་མི་སྟེར་བ་དང་ཕྱིར་སྒྲོག་བྱེད་ཅིང་མཐུན་པ་མི་སྒྲིན་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཚྱད་པ་སོ་སོའི་ནི་བྱེད་དང་། །ནི་བྱེད་ཐུན་མོང་བསྐབ་
བའོ། །དང་པོ་ལ། མདོ་ཙམ་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱས་པར་བཤད་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཚྱད་པའི་རྒྱ་དང་པོ་ལས་བྱུང་བ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་སྟེ་འགྲེད་ཕྱིར་གྱི་ཚྱད་
པའོ། །དེ་ནི་མདོན་སུམ་དང་གང་མང་གི་སྒོ་ནས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བྱ་སྟེ། སྟོལ་དང་
ཕྱིར་སྟོལ་གྱི་རྟོག་པ་སྒྲོགས་གཅིག་ཏུ་བྱ་བས་ཉེ་བར་ཞི་བའོ། །ཚྱད་པའི་རྒྱ་
གཉིས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་མི་གདམས་པའི་ཚྱད་པའོ། །དེ་ནི་
གཉིས་ལས། དང་པོ་རྒྱ་བཅས་ལ་ནི་འདི་དང་ཞེས་པ་**རྒྱ་ཀ་ལས།** རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་
བྱ་བ་འདི་དང་ཞེས་དང་། **ལྟར་ལས།** མདོན་སུམ་འདི་དང་ཞེས་པའོ། །གཉིས་
པ་རྒྱ་མེད་ལ་ནི། དག་པ་སྒྲིན་པ་སྟེ་དྲན་པ་དང་མ་སྒྲོས་པའི་འདུལ་བ་སྒྲིན་པས་

ཉེ་བར་ཞི་བའོ། ཚུད་པའི་རྒྱ་གསུམ་པ་ནི་ལྷུང་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དོ། རྒྱ་དེ་
ལས་བྱུང་བ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་སྟེ་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་ཚུད་ ༼༤༠༧༽པའོ། འདི་ནི་
གཉིས་པ་ལས། ཉེས་པ་ངོ་ཤེས་ན་ནི་ཕྱིར་བཅོས་པ་སྟེ་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱ་བས་ཕྱིར་
བཅོས་པ་འཕམ། ལྷ་བཀྲམ་པ་ལྟ་བུས་ཕྱིར་བཅོས་པ་དང་། ཉེས་པ་ངོ་མ་ཤེས་ན་
ནི་ལྷུང་བའི་ངོ་བོ་ངེས་པར་འཛིན་པ་ལ་སྒྱུར་བར་ངོ་བོ་ཉིད་འཛོལ་བ་ཉིད་སྒྱུན་
པས་ཉེ་བར་ཞི་བའོ། ཚུད་པའི་རྒྱ་བཞི་པོའི་ཐ་མ་ལས་ལ་མཐུན་པ་མི་སྒྱུན་པ་
ནི་ལས་ལ་མཐུན་པ་སྒྱུན་དུ་འཇུག་པས་ཉེ་བར་ཞི་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ། འགྱུར་ཕྱིར་ཚུད་པ་ནི་བྱེད་དང་། མི་གདམས་ཚུད་པ་ནི་བྱེད་
དང་། ལྷུང་ཕྱིར་ཚུད་པ་ནི་བྱེད་དོ། འདུལ་ལ། མངོན་སུམ་ཉིད་གྱིས་ནི་བྱེད་
དང་། གདུལ་མངགས་ནི་བྱེད་པའོ། འདུལ་ལ། རྒྱལ་དང་ཕྱིར་རྒྱལ་མངོན་
སུམ་དང་། གཟུང་བ་བསྐྱོར་བའི་མངོན་སུམ་དང་། འགྲེལ་བའི་གཟུང་བ་བསྐྱོར་བའི་
མངོན་སུམ་དང་། གཟུང་བ་བསྐྱོར་བའི་མངོན་སུམ་དང་། གཟུང་བའི་གསལ་བའི་
མངོན་སུམ་དང་། འགྲེལ་བའི་གཟུང་བ་བསྐྱོར་བའི་མངོན་སུམ་དང་། རྒྱལ་སྟོན་འཛིན་པའི་
མངོན་སུམ་དང་། གཟུང་བ་བསྐྱོར་བའི་མངོན་སུམ་མོ། འདུལ་ལ་ནི།

མ་རྒྱལ་གྱི་**འྲི་ཀ་ལས།** འགྱུར་པ་ནི་ཤགས་འགྱུར་པའོ་ཞེས་སོ། འགྱུར་པ་
རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་གཉིས་རང་གིས་ཚུད་པ་ནི་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རང་གིས་མི་རུས་ན་དགོ་འདུན་ཆོགས་པར་དབྱུང་བའི་གཟུ་བོ་དག་གིས་
ལགས་པར་ཆོས་སྤྱོད་ས་སུ་ཞི་བར་བསྐྱབ་བོ། །གཟུ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་དག་གིས་ཞེ་
ན། དགོ་སྤྱོད་དག་གིས་སོ། །དགོ་སྤྱོད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འབྲང་བ་སྟེ་མོས་ཤིང་
ཡིད་ཆེས་པ་དག་གིས་སོ། །འབྲང་བ་ཞེས་པ་ནི་མོས་ཤིང་ཡིད་གཏོད་པ་སྟེ།
གོས་གཞིའི་བྱང་བ་ལས་ས་སྤྱོད་ནི་སྤུ་བོ་ཡིན་ལ། མེད་གེ་རུ་བོ་ཡིན་ཡང་ཡུལ་
མིའི་ཆོགས་རྣམས་མེད་ཀྱི་གེ་ལ་འབྲང་བ་ཡིན་པས་མེད་གེ་སྟེ་དཔོན་
བྱེད་དུ་བཅུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །སྤུ་འབྲང་བ་དག་གིས་ཤེ་ན།
ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་དེ་གཉིས་འབྲང་བ་དག་གིས་ཞེས་ཏེ། དེ་གཉིས་མོས་ཤིང་ཡིད་
ཐེབས་པར་གྱུར་པ་དག་གིས་སོ། །གཟུ་བོ་དེ་ཡང་དགོ་སྤྱོད་གཅིག་ཡན་ཆད་
ཀྱིས་ཏེ་དུ་མས་ཀྱང་རུང་ངོ་། །གཟུ་བོ་དག་ལ་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཀས་འབྲང་
བར་བྱའོ། །ཚོད་པ་བྱུང་ངོ་ཅིག་ལ་གཟུ་བོ་དེ་དག་དགོ་འདུན་གྱིས་གཏན་དུ་
བསྐྱོའོ། །

འདིར་གང་ཟག་འཐབ་མོ་མི་བསྐྱེད་པ་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོ་བར་
བྱའོ། །གཟུ་བོ་བསྐྱོ་བའི་ཚུལ་འདི་ལ་འཕྲོས་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཅུང་ཟད་ཅིག་འཆད་
པོར་འདོད་དེ།

དེ་ཡང་དགོས་པའི་དོན་ནི། གཟུ་བོ་བསྐྱོས་པ་དེས་ཚུད་པ་ཞི་བར་འགྱུར་
བའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཡུལ་གང་ལ་བསྐྱོ་བ་ནི།
ལུང་མ་མོ་ལས། གཟུ་བོ་ཚས་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་དང་ལྷན་པ་བསྐྱོ་བར་གསུངས་
སོ། དེ་ཡང་ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྷན་ཅིང་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཚུལ་བྲིམས་སྟན་སུམ་
ཚོགས་པ་སྟེ་དེ་ནི་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ཚུལ་བྲིམས་ལེན་པའི་
ཚེ་ཉིད་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བསམ་པས་རབ་རྟུ་བྱུང་བ་སྟེ་དོན་དེ་ལྟར་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་བཤད་དོ། དེ་ཚེ་ཤེས་ཤིང་འགྱོད་པས་བསྐྱུས་པ་སྟེ། དེ་ནི་
བདག་ལ་ཚོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤྲོ་མོ་ལ་ཡང་འཛེམ་ཞིང་།
ཉིས་པ་སྤྲོ་མས་འགྱོད་ཅིང་སྤྱིན་ཆད་སྤྲོ་མ་པའོ། བསྐྱུབ་པ་འདོད་པ་སྟེ་དེ་ནི་
བསྐྱུབ་པ་སྟན་སུམ་ཚོགས་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱུང་བར་འདོད་པའོ། དེ་ཡང་
ལུང་སྟན་ཚོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། བསྐྱུབ་པ་འདོད་པ་ནི་བསྐྱུབ་པ་ལ་གྲུས་
བར་བྱེད་པའོ་ཞེས་སོ། འདུལ་བ་ལ་ཤིན་རྟུ་ནམ་པར་ངེས་ཤིང་ཐོས་པ་
༼༤༠༥ན༽འཛིན་ཅིང་ཐོས་པ་བསགས་པ་སྟེ། དེ་ནི་འདུལ་བ་ལ་གྲུས་ཤིང་ཡིད་
ཆེས་ལ་ཆོག་གི་སྒོ་ནས་ཐོས་པ་འཛིན་ཅིང་། དོན་གྱི་སྒོ་ནས་ཐོས་པ་བསགས་པ་
སྟེ། **ལུང་ནམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས།** ཐོས་པ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོག་མི་
བརྟེན་པའོ། ཐོས་པ་བསགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་མི་བརྟེན་པའོ་ཞེས་
སོ། ལུང་ཐོན་པ་སྟེ་ལུང་དུམ་བུ་བཞི་སྟོན་ནས་ཐོན་པའོ། ཚུད་པ་ལ་མཁས་པ་
དང་། ཚུད་པ་ཀུན་ནས་སྟོང་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཚུད་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་མཁས་

པ་དང་། ཚུད་པ་འགོ་བས་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཚུད་པ་དགགས་ནས་བྱིས་མི་
འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་སྟེ། ལུ་པོ་དེ་དག་ནི་ཚུད་པའི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་ལ་མཁས་པ་
དང་། ཚུད་པའི་རྒྱ་ངོས་ཟིན་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཚུད་པའི་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པ་
ལ་མཁས་པ་དང་། ཚུད་པ་ཞི་བྱེད་ལ་མཁས་པ་དང་། ཚུད་པ་ཞི་བྱེད་གྱི་ལོག་
གཞོན་ལ་མཁས་པ་འོ། །བསྟན་བཅོས་གཞན་སྤྱོད་ཆོད་མ་ལ་སོགས་ལ་
མཁས་པ་སྟེ། **འྲི་ཀ་ལས།** ཆོས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་ངེས་པས་མི་འབྱུང་བ་ཞེས་
བཤད་དོ། །གཞི་ལྟག་པར་སྤྱོད་པ་ལ་མཁས་ཤིང་ཉེས་ཚུམ་མེད་པར་སྤྱོད་པ་སྟེ།
ཚུད་པའི་རྒྱ་ལ་མཁས་ཤིང་ཕྱོགས་སུ་མི་ལྷུང་བར་བརྟན་ཅིང་ཉེ་རིང་མེད་པའི་
ཆོག་རྫོང་པར་བྱེད་པ་འོ། །ཉེས་ཚུམ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་སྟེ་གཞན་ཉེ་རིང་བྱེད་
དུ་མི་འཇུག་པ་འོ། །ལུས་དང་དག་གིས་མི་འཇུག་པ་སྟེ་ལུས་དག་གིས་ཉེ་རིང་དུ་
མི་གསལ་བ་འོ། །སྤྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་སྤྱོད་པ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་ཆོག་གི་
བདག་ཉིད་གཞན་ལ་བརྫོང་མཁས་ཤིང་། གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་དོན་གོ་བ་ལེན་
པ་ལ་མཁས་པ་འོ། །གོ་བར་བྱེད་ཅིང་བསྒོ་བ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་དོན་གྱི་
བདག་ཉིད་གོ་བ་སྤྱོད་པ་ལ་མཁས་ཤིང་། གཞན་གྱིས་བསྒོ་བའི་དོན་གྱི་གོ་བ་ལེན་
པ་ལ་མཁས་པ་འོ། །**༡༩༠༥།**རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་རིག་པ་
རྣམ་པར་བྱས་པ་བརྟན་པར་བྱས་པ་སྟེ། བསམ་བློང་གིས་གཞན་ལ་གོ་བར་
བྱེད་པ་ལ་མཁས་ཤིང་རང་གིས་གོ་བ་ལེན་པ་ལ་མཁས་པ་འོ། །ངེས་པར་རྟོགས་

བར་བྱེད་ཅིང་ངེས་པར་བརྟགས་པས་བདུ་མཉམ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་སྒོམ་བྱུང་གིས་
 གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་མཁས་ཤིང་རང་གི་གོ་བ་ལེན་པ་ལ་མཁས་
 བའོ། །འདུན་པ་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་དང་འཛིག་པས་འགོ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་
 ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་སོ། །དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་སྒྲེས་པ་ཡིན་པ་སྟེ། ལྷན་མེད་རྣམས་ཀྱི་ནི་
 སྒྲེས་པས་རིག་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །ལྷ་བ་མཐུན་པ་སྟེ་གཞན་དུ་ན་མི་
 འཆགས་པ་སྟེ་འདོད་པ་ཐ་དད་པའི་བྱིར་རོ། །ལུས་ཐ་མལ་པར་གནས་པ་སྟེ་
 གཞན་དུ་ན་མི་འཆགས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཐ་སྟོད་ལས་ཉམས་པས་བསྐྱོ་བའི་ཆོ་གའི་
 འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་གཟུ་བོར་འོས་པའི་མཆོན་ཉིད་
 དོ། །བསྐྱོ་བའི་དུས་ནི་ཆོགས་སུ་མ་འོངས་པ་དང་། སྒྲོ་བ་བྱིས་ནས་སྒྲོ་བ་དང་
 ། སྤར་བསྐྱོས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་སྟེ་རྒྱ་མཆོན་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་
 ལྷན་ན་གཟུ་བོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་བསྐྱོའོ་ཞེས་བྲུ་མ་རྣམས་ཀྱིས་
 གསུངས་སོ། །ཆོས་ཉི་ཤུ་ཙུ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི་དག་ཚུལ་ལའང་ཆང་མྱིད་
 བས་དག་སྒྲོང་ཡིན་པ་དང་ཉིར་དགུ་སྟེ། དག་སྒྲོང་གིས་སོ་ཞེས་པ་དང་། བསྐྱོར་
 བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་དག་འདུན་གྱི་ཐ་སྟོད་ལ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཆོས་
 ཉི་ཤུ་ཙུ་དགུ་པོ་དེ་རྣམས་ནི་གསལ་བ་བསྐྱོ་ཡུལ་དང་། གསལ་བས་ཀྱང་གསལ་
 བ་བསྐྱོ་ཡུལ་ལ་ཆང་བས་ན་གཟུ་བོ་བསྐྱོ་བའི་ཡུལ་ནི་གསལ་བ་བསྐྱོ་ཡུལ་བས་
 ཡོན་ཏན་དམན་པ་སྟེ། ཆོས་སུ་མ་ཙུ་དང་ལྷན་པ་གཟུ་བོར་བསྐྱོའོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས་བསྐྱོ་བ་ནི། དགོ་འདུན་༼༥༠༧༽མཚན་ཉིད་བཞི་
ལྟན་གྱིས་ཏེ་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཆོག་གང་གིས་བསྐྱོ་བ་ནི། སྦྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་གྱིས་
ཏེ། སྦྱོར་བ་ནི་དགོ་འདུན་འདུ་བའི་སྐབས་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་དང་། ལས་བྱེད་པ་
ལ་སྦྱོ་བ་དྲི་བའོ། །དངོས་གཞི་ནི་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ཏེ། མཐུག་ལས་
ཀྱི་མཐུག་སྤྱད་བརྗོད་པའོ། །དེ་ལྟར་གཟུ་བོ་བསྐྱོས་པ་དེས་ཚུད་པ་ནི་བར་
བྱའོ། །དེ་ནི་དོ་ཆ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་དགུས་བསྐྱས་ཏེ། དོ་ཆ་ཤེས་ཤིང་ཞེས་པ་
བདག་གམ་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཁ་ན་མ་གྲོ་བ་ལ་འཛེམ་པ་སྟེ།

ལུང་

ལས།

དོ་ཆ་ཤེས་ཤིང་འགྲོད་ལ་བསྐྱམས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་བསྐྱས་
སོ། །བསྐྱབ་པ་འདོད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱབ་པ་སྤྲོད་སུམ་ཆོགས་པ་མི་ཉམས་
བར་བསྐྱང་བར་འདོད་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། འདིས་ནི་བསྐྱབ་པ་འདོད་པ་ཉིད་
དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟན་ཅིང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྲོད་སུམ་ཆོགས་
པ་ཉིད་ཀྱང་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འདུལ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ངེས་པའོ་ཞེས་
འདུལ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ངེས་ཤིང་། ཐོས་པ་འཛིན་ཅིང་ཐོས་པ་བསགས་པ་
དང་ལུང་ཐོན་པ་གཉིས་བསྐྱེད། །ཚུད་པ་འབྱུང་བ་སྦྱོད་པ་ལ་མཁས་པའོ་ཞེས་པ་
ནི་ཚུད་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཚུད་པ་ཀྱན་ནས་སྦྱོང་བ་ལ་དང་། ཚུད་པའི་བྱེ་
བྲག་ལ་དང་། ཚུད་པ་འགོག་པ་ལ་དང་། ཚུད་པ་དགག་ནས་ཕྱིས་མི་འབྱུང་བ་

ལ་མཁས་པ་སྟེ་ལྔ་བསྐྱུས་སོ། །རྣམ་པར་ཞེན་པའོ་ཞེས་པ་ནི་ཚུལ་གྱི་དོན་རྣམ་
པར་ངེས་པ་མི་འགྱུར་བ་སྟེ། **ཡུང་ལས།** འདིས་ནི་བསྟན་བཅོས་གཞན་ལ་
མཁས་པ་བསྐྱུས་སོ། །ཉེ་རིང་མེད་པར་བརྟན་ཅིང་ཞེས་པ་ནི་ལུས་དང་དག་གིས་
མི་འཇུག་པར་བསྐྱུས་སོ། །ཉེ་རིང་གིས་ཉེས་ཚུལ་མེད་པར་འཇུག་པའོ་ཞེས་པ་
ནི་གཞི་ལྷག་པར་༼༩༠༥༽སྟོན་པ་ལ་མཁས་གིང་། ཉེས་ཚུལ་མེད་པར་སྒྲ་བ་
དང་ཉེས་ཚུལ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་བསྐྱུས་སོ། །ཉེ་རིང་མི་བྱེད་པར་སྟོམས་པའོ་
ཞེས་པ་སྟེ། འདུན་པ་དང་ཞེ་སྤང་དང་འཛིགས་པས་མི་འགོ་བ་ཞེས་བསྟན་
ཏོ། །སྒྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདེ་འཕྲད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་སྒྲས་པས། བདེ་ཕྲད་པར་
བྱེད་པ་དང་། བསྐྱོ་བས་བདེ་ཕྲད་པར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པར་བྱས་
པས་བདེ་ཕྲད་པར་བྱེད་པ་དང་། རེས་པར་བརྟགས་པས་བདེ་ཕྲད་པར་བྱེད་པ་
སྟེ་བཞི་བསྐྱུས་སོ། །སྒྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ནས་རང་གིས་གཞན་ལ་བདེ་སྟོན་
པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་པ་ནི་སྒྲ་བར་བྱེད་པ་དང་། གོ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་
རིག་པར་བྱེད་པ་དང་། རེས་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ་བཞི་བསྐྱུས་སོ། །མཁས་
པའོ་ཞེས་པས་ནི་གཏི་ལུག་གིས་མི་འགོ་བ་བསྐྱུས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གཟུ་བོ་དེ་དག་གིས་ཉེ་བར་མ་ཞིན་དགེ་འདུན་གཞི་པོ་ལ་འབུལ་ལོ། །

བཞི་པ་ནི།

དག་འདུན་གཞི་པོ་དེས་ཞི་བར་མ་རྒྱས་ན་གསལ་བ་དག་བསྒོའོ། །གསལ་བ་
དུ་བསྒོ་ན་དག་འདུན་གྱི་ཚད་ལས་མི་ཉུང་བ་དག་གོ། །

ལྷ་བཞི།

གསལ་བའི་སྡེ་ཚན་དེས་མ་རྒྱས་ན་གསལ་བའི་སྡེ་ཚན་དེ་རང་གིས་གསལ་བ་
དག་བསྒོ་བ་ཉིད་དོ། །དེས་ཞི་བར་མི་རྒྱས་ཤིང་ཞི་བྱེད་གཞན་སྒོ་བར་མི་བྱེད་ན་
ཚུད་པ་དེ་གང་ལས་སྤངས་པ་དེ་ལ་དབུལ་ལོ། །

དུག་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆེག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ།

དགོས་པའི་དོན་ནི་ཚུད་པ་ཞི་བར་གྱུར་པའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་བཞི་ལས།

དང་པོ་ཡུལ་གང་བསྒོ་བ་ནི། བསྒོ་བའི་ཡུལ་ཚེས་བཅུ་བཞི་དང་ལྷན་པ་
སྟེ། སྤྱིར་སྤྱོད་པ་པའི་ཞལ་ཏ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྟེན་གང་
གིས་བསྒོ་བ་ནི། དག་འདུན་མཚན་ཉིད་བཞི་ལྷན་གྱིས་སོ། །**༡༩༠༦།**གསུམ་
པ་ཚེ་ག་གང་གིས་བསྒོ་བ་ནི། སྤྱིར་དངོས་མཐུག་གསུམ་གྱིས་ཏེ། གཟུ་བོ་བསྒོ་
བའི་སྐབས་སུ་སྤྱིར་བཤད་པ་དང་འདྲའོ། །བཞི་པ་དེ་ལྟར་བསྒོས་པའི་བྱ་བ་ནི།
གཏོད་ལེན་ལན་བཞི་བྱ་བ་སྟེ། ཚུད་པ་སྐྱེད་པ་པོ་དེས་ཚུད་པ་དེ་དག་འདུན་
གཞན་ལ་ལྷ་བ་གསུམ་དུ་གཏད་པ་དང་། དེས་ཚུད་པ་སྐྱེད་པ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་ཚུར་
གཏད་ན། དེས་སྡེ་སྒོའི་འཛིན་པ་ལ་ལྷ་བ་དུག་ཏུ་གཏད་པ་དང་། དེས་ཚུད་པ་

སྤྲེད་པ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་ཚུར་གཏང་ན། དེས་གནས་བརྟན་མཐུ་དང་ལྷན་པ་ལ་དུས་
ཐུག་མེད་དུ་གཏང་པ་དང་། དེས་ཀྱང་རྩོད་པ་སྤྲེད་པ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་ཚུར་གཏང་
ན། དེས་དགེ་འདུན་གཞི་པོ་ལ་གཏང་པ་སྟེ། རྩོད་པ་སྤྲེད་པ་པོ་དེའི་བྱ་བ་ནི་
བཞི་པོ་དེ་དག་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གསལ་བ་དག་གིས་དགེ་འདུན་གཞི་པོ་ལ་གཏང་ནས་རྩོད་པ་དེ་དགེ་འདུན་
གཞི་པོའི་གན་དུ་ཕྱིར་འོངས་ན་དགེ་འདུན་གཞི་པོས་རྩོད་པ་སྤྲེད་པ་
བསྐྱེའོ། །རྩོད་པ་སྤྲེད་པ་པོ་དེས་རྩོད་པ་དེ་གནས་བརྟན་དང་བཅས་སོ་སོར་ཐར་
པ་དང་བཅས་པའི་དགེ་འདུན་གཞན་ལ་འབུལ་ལོ། །རི་ལྷོང་དབུལ་ན་སྤར་བྱུང་
བའི་མཐའ་བརྗོད་དེ་དུས་ལྷན་བ་གསུམ་དུ་དབུལ་ལོ། །འབུལ་བའི་བདག་ཉིད་
ཀྱི་ལས་དེ་ནི་རྩོད་པ་སྤྲེད་པ་དེ་ཡིན་པའོ། **སྤྱི་ཀ་ལས།** འབུལ་བའི་བདག་ཉིད་
ཀྱི་ལས་དེ་ནི་རྩོད་པ་སྤྲེད་པ་དེ་ཡིན་པས་ཞེས་བཤད་དོ། །རྩོད་པ་སྤྲོ་བ་ཞེས་
ཀྱང་བྱ། རྩོད་པ་སྤྲེད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ་རྩོད་པ་ནི་བར་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་།
གཞན་ལ་གཏོང་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་རྩོད་པ་སྤྲོ་བ་དེ་ཞེས་བྱའོ། །

བདུན་པ་ནི།

དགེ་འདུན་དེས་ཞི་བར་མ་རྒྱས་ནས་རྩོད་པ་སྤྲེད་པ་པོ་དེ་དག་ལ་ཕྱིར་སྤུལ་བ་
ན་རྩོད་པ་སྤྲེད་པ་པོ་དེས་རྩོད་པ་དེ་མདོ་སྟེ་དང་། འདུལ་བ་དང་། མ་མོ་འཛིན་

པ་༼༥༡༠བ༽དག་ལ་དུས་ལྷ་བ་དུག་གི་བར་དུ་འབུལ་བའོ། །འོ་ན་**ཡུང་གཞི་**
ལས། གནས་བརྟན་དང་བཅས་སོ་སོར་ཐར་པ་དང་བཅས་པའི་དག་འདུན་
 གཞན་ལ་ལྷ་བ་དུག་ཏུ་དབུལ་ཞིང་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་ལ་ལོ་གཅིག་འབུལ་ཞེས་པ་
 དང་འགལ་ཅི་ན། ཡུང་ལ་འདོན་པ་ཐ་དད་པའི་འདོན་ལུགས་གཉིས་བྱང་ཡང་
 ཡུང་གང་ལས་མདོ་རྩ་བ་བསྐྱས་པའི་ཡུང་དེ་གཙོ་བོར་བྱ་སྟེ། མདོ་རྩ་འགྲེལ་
 དེས་དོན་དུ་བཟུང་ངོ་། །**རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་།** ཡུང་ཁ་ཅིག་ལས་ནི་
 དག་འདུན་གཞན་ལ་ལྷ་བ་དུག་ཏུ་འབུལ་ཞིང་། སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་ལ་ལོ་གཅིག་ཏུ་འབུལ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱངས་ནས། ལོ་
 གཅིག་ལ་སོགས་པ་གིན་ཏུ་ཡུན་རིང་པོར་རྩོད་པར་བྱེད་པ་འདི་ཀྱན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ཏོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བརྒྱད་པ་ནི།

སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་དེ་དག་གིས་མ་རྩུས་ན་གནས་བརྟན་མཐུ་དང་ལྷན་པ་ལ་
 དབུལ་ལོ། །དུས་ཐུག་པ་མེད་པར་ངོ། །

གཉིས་པ་ལ། མདོ་ཙམ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དང་། **།དེ་ཡི་རྒྱས་པར་བཤད་**
པའོ། །དང་པོ་ནི།

གནས་བརྟན་དེས་རྒྱུ་ལ་སྤྱིར་རྒྱུ་ལ་དེ་གཉིས་ལས་བསྟེན་བཀྲུང་བདག་གིར་བྱ་
 བ་ཐ་ན་འདག་རྩས་དང་སོ་གིང་ཡན་ཆད་རྩང་ཟད་ཀྱང་སྤང་བར་བྱའོ། །རྟུན་

ཅིག་འགྲོང་བ་དང་འདུག་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་འཆགས་སར་འཆགས་པ་དང་།
གཏམ་འདྲེ་བ་དང་མེབས་པར་སྒྲིབ་ཡང་ངོ་། ། རྒྱལ་ཕྱིར་རྒྱལ་གནས་བརྟན་དེའི་
རྗེས་སུ་འབྲང་ན་དེ་དག་ལ་འདི་རྒྱད་ཅིས་ཆོད་དང་ལྷན་པ་དག་ཁྱེད་ཅག་ལེགས་
པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་འཐབ་པར་གྱུར། མཚང་
འབྲུ་བར་གྱུར། རྩོད་པར་གྱུར། འགྲོད་པར་གྱུར་ཅིང་གནས་པ་ནི་མ་རྟོག་དེ་རྟོག་
པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཉེས་པ་རྟོག་གི་རྒྱུ་ལེགས་པར་རྟོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོ་
དང་ལྷན་པ་དག་མ་འཐབ་ཅིག ། མཚང་མ་འབྲུ་ཞིག ། མ་རྩོད་ཅིག ། མ་འགྲོད་
ཅིག ། འགྲོད་པ་ལ་གཉིས་ཀ་རྒྱལ་བ་མེད་དོ། ། བང་རྒྱལ་བ་གཉིས་ཀ་རྒྱལ་བ་
མེད་དེ། གཅིག་རྒྱལ་གཅིག་པམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། ཆོས་
ཕྱོགས་པ་དང་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་པ་གང་ཆེས་མང་བའི་བློས་རྩོད་པ་དེ་ལེགས་
པར་ཞི་བར་བཞག་པ་ནི་རྩོད་པ་ཞི་བ་ལེགས་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་མཛོན་
སུམ་ལས་གཞན་ཚུལ་གིང་གང་མང་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

འདིའི་འཕྲོས་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བརྗོད་པར་འདོད་དེ།

དེ་ཡང་གང་མང་གི་ཞི་བྱེད་ལ་དགོས་པའི་དོན་ནི་རྩོད་པ་ཞི་བར་འགྱུར་བའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་གང་མང་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ལྡན་དང་ལྷན་པ་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོ་ཆོས་
རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཆོས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་

པ་ལ་སྤྲིད་གྱི་ཞེས་གསུངས་སོ། །མྱོལ་ཕྱིར་མྱོལ་གྱིས་གཅེས་ཤིང་དམ་པར་
བཟུང་བ་སྟེ། མྱོལ་བ་དང་ཕྱིར་མྱོལ་བ་དག་གིས་གཅེས་པར་བཟུང་བ་ཉིད་དང་།
རབ་རྟུ་དམ་པ་ཉིད་དང་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་རྟུ་ན་གང་མང་ཉིད་གྱིས་
བྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་འདུན་བྱེ་བར་དོགས་པ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་དག་
བྱེ་བར་དོགས་པ་ཉིད་གྱིས་དེ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་
རྟུ་ན་གང་མང་བྱས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་དགེ་འདུན་བྱེ་བར་དོགས་པ་འི་ཕྱིར་
རོ། །བསྐྱམ་བྱར་འགྱུར་མི་འགྱུར་གྱིས་དོན་ལས་གཞན་ཡིན་པ་སྟེ། བསྐྱམ་པར་
བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་རྟུ་ན་སྤྲོ་ཆོགས་
ཅམ་རྟུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོན་སྤྲུལ་བརྒྱུད་སྟོན་རྟུ་སོང་བ་སྟེ། གནས་བརྟན་
གྱི་མཐར་ཐུག་པ་དག་ཡོངས་སུ་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་པ་དག་ལའོ་ཞེས་
༼༢༡༩༽གསུངས་པ་དང་། གཞན་རྟུ་ན་དགེ་འདུན་རྩོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །

གཉིས་པ་བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་གང་མང་བྱ་བ་ནི། དགེ་འདུན་གཞི་པོ་རྣམས་
གྱིས་བྱ་སྟེ་དགེ་འདུན་གཞི་པོས་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩོད་པའི་ཐོག་མཐའ་བར་
གསུམ་གྱི་རྒྱས་ཡོད་པས་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་རྩུལ་ཤིང་ལེན་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རྩུལ་ཇི་ལྟར་གང་མང་བྱ་བ་ནི། སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་སྟེ། དེ་ལ་

དང་པོ་སྒྲོར་བ་ནི་ནུམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཚུལ་གྱིང་འབྲིམ་པ་པོའི་དགེ་སྤྲོད་བསྐྱོར་བ་
 དང་། དེས་དགེ་འདུན་ལ་འདུ་བར་གསོལ་བ་དང་། འདུ་བའི་སྐབས་རྗེས་སུ་
 བསྐྱབ་པའོ། །གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲིམ་པ་པོས་རི་ལྟར་བྱ་བ་
 དང་། ལེན་པ་པོས་རི་ལྟར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲིམ་པ་པོའི་ལུས་རག་ཡིད་
 གསུམ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བྱག་ལས། དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་
 གྱིང་ལག་པ་གཡས་པས་བབྱང་ཞིང་། གཡོན་པས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིང་
 བབྱང་བ་དང་། གཡོགས་སམ་བྱེ་བ་གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིང་ལེན་པ་མང་བ་
 དེ་ལྟར་བྱའོ། །རག་གི་བྱ་བ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་
 དང་། ཆོ་དང་ལྡན་པ་གསར་པ་དག་གི་ན་བྱང་དུ་བལྟ་བ་པའོ། །ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་
 མ་ལན་པོ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིང་སྤངས་ཀྱི། ཁྱོད་
 ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིང་ལོང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་དག་དང་ཚུད་པར་གྱུར་པ་མ་
 ལེགས་སོ་ཞེས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་བྱ་བ་གཉིས་ཏེ། དགེ་འདུན་བྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བའི་བསམ་པ་བསྐྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེན་པ་པོས་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། མི་སྤང་བ་ལྟ་དང་སྤང་བ་བྱག་སྟེ།
 ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིང་མི་སྤང་བ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་མ་དྲིས་པར་མི་སྤང་བ་
 དང་། དབྱེན་༼༥༡༽ན་༼༦༩༽འགྱུར་བའི་བསམ་པས་མི་སྤང་བ་དང་། ཆོས་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཞི་བར་འདོད་པའི་བསམ་པས་མི་སྤང་བ་དང་། དེ་གཉིས་

འབྱུང་བར་འགྱུར་བར་ཤེས་ན་མི་སྤང་བ་སྟེ་ལྟོ། །སྤང་བ་དྲུག་ནི་མི་སྤང་བ་ལྟ་
ལས་བསྒྲོག་པ་ལྟ་དང་མཉམ་ན་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ཤིང་
གཅིག་སྤང་བར་བྱཏོ། །

**གཉིས་པ་ལ། གང་ལ་གང་མང་བྱ་བ་དང་། གང་གིས་གང་མང་བྱ་བ་དང་། རི་
ལྟར་གང་མང་བྱ་བའོ། གང་པོ་ནི།**

ཚུལ་ཤིང་གང་མང་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཡིན་མིན་ལ་
ཅོད་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་ཤིང་གང་མང་
བྱར་རུང་སྲིད་ཀྱིས་ཏེ་ཆོས་མང་བའི་སྒྲོས་ལེགས་པར་བཞག་ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར་
ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་གསུངས་སོ། གང་གིས་གང་ཕྱོས་འགྱུར་འབྱུངས་མ་འབྱུངས་ལ་
ཅོད་པ་ལྟ་བུ་ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་གྱི་
ཆ་ནས་ཚུལ་ཤིང་གང་མང་བྱར་རུང་བ་མི་སྲིད་དེ། ཆོས་མང་བའི་སྒྲོས་ལེགས་
པར་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཀྱི་ཀ་ལས་སོ། འདི་ལ་དོན་ཞེས་སྒྲོས་པ་ནི་
ཚུལ་ཤིང་གཏན་ལ་དབབ་པ། ཆོས་གཏན་ལ་དབབ་པར་འདུ་ཤེས་འཁྲུལ་ན་ནི་
འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ནས་གང་མང་བྱ་བ་འདི་སྲིད་པས་བྱ་བ་འདི་སྲིད་པས་དེ་བས་ལ་
བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། རྟགས་དེ་གང་གིས་གྲུབ་ན་གཞི་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཐ་
མལ་པའི་ཤེས་པ་ནི་འགྱུར་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་འབའ་ཞིག་གི་སྒྲོ་དང་འབྲེལ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞི་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་འགྱུར་པ་གཉིས་དང་འབྲེལ་

བའི་སྤྱིར་ཞེས་བརྗོད་ན་ནི་ཚོས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི་ཚོས་ཅན། ཚུལ་
ཤིང་གང་མང་བྱར་རུང་མི་སྤྱིར་པར་ཐལ། གཞི་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་འགྱུར་
བ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་སྤྱིར་མ་ངེས་པ་ཞུགས་སོ། །གཞི་དེའི་སྐབས་
༼༩༡༩བ༽ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་འགྱུར་བ་གཉིས་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
ཞེས་བརྗོད་ན་ནི་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཤེས་པ་དང་འབྲེལ་
ཞིང་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལྡན་གྱི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དང་ཡང་འབྲེལ་བས་སོ། །གང་
ལ་གང་མང་བྱ་ན་ཆོལ་བ་དང་སྤྱིར་ཆོལ་བ་དག་གིས་རྩོད་པ་མངོན་ཞེན་ཅན་
གཅེས་པར་བཟུང་བ་ཉིད་དང་། ཞེན་པ་མི་སྦྱེད་པ་རབ་ཏུ་དམ་པ་ཉིད་དང་།
དག་པོ་དེ་མི་བཟད་པ་ཉིད་ཡིན་ཅིང་། དག་འདུན་དེ་དག་གྱེ་བར་དོགས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་གང་མང་དེ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །རྩོད་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི་བསྐྱེད་པར་
བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལའོ། །དག་འདུན་གཞི་པོ་དང་གཟུ་བོ་དང་གསལ་
བ་ལ་སོགས་པ་ནས་གནས་བརྟན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་དག་ཡོངས་སུ་ཉོན་མོངས་
པར་འབད་རྩོལ་གྱིས་རྩོད་པ་ནི་བར་མ་གྱུར་པ་དག་ལ་ཚུལ་ཤིང་གང་མང་
བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གང་གིས་ཚུལ་ཤིང་གང་མང་བྱ་བ་ནི་དག་འདུན་གཞི་པོས་སོ། །ཚོས་སྤྱོགས་
པའི་སྤྱོད་དང་ཚོས་མིན་སྤྱོགས་པའི་སྤྱོད་དེ་གཉིས་གང་མང་བ་ཇི་ལྟར་རྟགས་པར་

བྱ་ཞེན། ཆེས་མང་བའི་སྒོས་ལེགས་པར་བཞག་པ་འདི་ལ་ཚུལ་གྱིང་བྲིམས་
པས་ཆོས་སྟོགས་པའི་སྒོ་དང་། ཆོས་མིན་སྟོགས་པའི་སྒོའི་གྲངས་བཟུང་ཞིང་
བགྲང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །དེའང་སྤྱི་ལོ་ལུས་ཀྱིས་ཚུལ་གྱིང་ལེན་པ་གང་མང་
བ་ལས་ནང་གི་བསམ་པ་སྟོགས་གཉིས་གང་མང་བའི་སྒོས་བཟུང་ཞིང་བགྲང་
བར་བྱའོ། །འདི་ནི་**འགྲེལ་ཆུང་ལས།** ཚུལ་གྱིང་འཛིན་པའི་བསམ་པས་བཟུང་
བར་བྱ་སྟེ། དག་འདུན་མང་ཉུང་གྲངས་བཟུང་བའི་སྤྱིར་དོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ། མདོ་ཙམ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཚུལ་གྱིང་བྲིམ་པ་བསྐྱོ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྦྱར་བའི་སྐབས་ཀྱི་**༼༥༡༩ན༽**བསྐྱབ་བྱ་དང་། །དངོས་གཞིའི་
སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། །རྗེས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའོ། །དང་པོ་ནི།

བྲིམ་པ་དེས་སྟོགས་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིང་རྣམ་པ་གཉིས་དག་ཉི་བར་བཞག་
གོ། །ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིང་དག་ནི་ཡ་ཡོ་མེད་པ་དང་། ཁྱར་ཁྱར་མེད་པ་དང་། ཅས་
ཅུས་མེད་པ་དང་། ཁ་དོག་བཟང་བ་དང་། གྲི་ཞིམ་པ་དང་། རེག་པ་འཇམ་པ་
ཉིད་དག་ཡིན་ལ། གཅིག་ཤོས་ཀྱི་ནི་བསྒྲོག་པའོ། །འབྲིམ་པོ་དེས་དག་འདུན་
ལ་འདུ་བར་གསོལ་ལོ། །རྗེས་ཀྱི་གསོལ་ན་ཚུལ་གྱིང་འབྲིམ་པར་འགྱུར་
ཀྱི། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདུ་བར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཚུལ་གྱིང་འབྲིམ་པོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། ཚུལ་གྱིང་ལེན་པོའི་
བསྐྱབ་བྱའོ། །དང་པོ་ནི།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཆོས་ཕྱོགས་པས་དད་པས་བྱིན་པ་འཇམ། ཆོག་བྱིན་པས་ཏེ་
འདུན་པ་སྦྱིན་པས་ཆོགས་པ་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིང་ལྷག་པར་འགྱུར་བར་
སེམས་ན་བྲིམ་པར་མི་བྱའོ། །བྲིམ་པའི་ཆེ་ལག་པ་གཡས་པས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་
གྱིང་དག་བཟུང་ཞིང་། གཡོན་པས་གཅིག་ཤོས་དག་གོ། ཆོས་མིན་གྱི་ཚུལ་གྱིང་
དེ་གཡོགས་ཏེ་སྤྲ་མ་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིང་དག་སྒྲུང་བར་བྱས་ནས་དགེ་འདུན་ལ་
བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྗེ་ལྟར་བརྗོད་ན་གནས་བརྟན་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིང་
ཡ་ཡོ་མེད་པ་བྱུར་བྱོར་མེད་པ་ཅས་ཅུས་མེད་པ་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དྲི་ཞིམ་པ་རེག་
པ་འཇམ་པ་དག་ཡིན་གྱི་ལོང་ཞིག་ཅས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིང་ལས་གཅིག་
ཤོས་ཆོས་མིན་གྱི་ཚུལ་གྱིང་འཆོལ་ན་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་མི་འབྲལ་ལོ། །དེ་
དག་གཡོགས་ཏེ་སྤྲ་མ་དག་སྒྲུང་བར་བྱས་ནས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྒྲོས་ན་
དེ་ལྟར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིང་དེ་གཡོགས་སམ་བྱེ་བ་གང་གིས་ཆོས་
ཀྱི་ཚུལ་གྱིང་ལེན་པ་མང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྲིམ་པར་
བྱའོ། །༡༩༡༩ བ། ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིང་ལེན་པའི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱི་གཅིག་ཤོས་
ཀྱིས་དེ་ལེན་ན། ཆེ་དང་ལྷན་པ་བྱོད་ཀྱི་མཁན་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་དང་།
མཁན་པོ་གཅིག་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གཅིག་པ་དང་། གཏམ་འདྲེས་པ་དང་།

ཕེབས་པར་སྒྲ་བ་དང་། སྒྲོན་འདྲིན་དང་། འགྲོགས་བཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་
ཤིང་སྤངས་ཀྱི། བྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ཤིང་ལོང་ཞིག །ཁྱེད་དེ་དང་ལྟན་
ཅིག་ཚུད་པར་གྱུར་ན་མ་ལེགས་སོ་ཞེས་ན་དུང་དུ་བལྟའ་བོ། །

གཉིས་པ་ནི།

མི་སྤང་བ་ལྷ་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཤིང་སྤང་བར་མི་བྱའོ། །མདོ་སྤེ་དང་
འདུལ་བ་དང་མ་མོ་འཛིན་པ་དག་ལ་མ་དྲིས་པར་མི་བྱའོ། །དབྱེན་དུ་འགྱུར་
བའི་བཟོད་པས་མི་བྱའོ། །ཆོས་མ་ཡིན་པས་མི་བྱའོ། །དབྱེན་དང་ཆོས་མིན་དེ་
གཉིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་ན་མི་བྱའོ་སྟེ་བྱས་ན་ཉེས་བྱས་
སོ། །ཚུལ་ཤིང་ཕན་ཚུན་གྲངས་མཉམ་པ་ཉིད་ན་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོའི་བྱིར་ཆོས་
ཀྱི་ཚུལ་ཤིང་གཅིག་སྤང་ངོ་། །

གསུམ་པ་ནི།

ཆོས་མ་ཡིན་པས་ཉེ་བར་ཞི་བ་ལ་ནི་སྒྱུ་སྒྲོགས་མི་བྱའོ། །བྱས་ན་ཉེས་བྱས་
སོ། །ཆོས་སྒྲོགས་སུ་ཞི་བ་ལ་དེ་བྱས་ན་ལྷུང་བྱེད་དུ་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཞི་བྱེད་མདོ་ཙམ་བསྟན་པ་དང་། ཞི་བྱ་ཚུད་པའི་དབྱེ་བ་
བསྟན། ཞི་བྱེད་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

སྤང་བའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ལ་ནི་དག་པ་སྒྱུན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྤྱིང་བ་དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། གཞི་མེད་པ་དང་། ལྷུང་བྱེད་ལས་ལྷག་མ་ལྷ་བྱ་
གཞན་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པའི་དབང་གིས་དང་ཕྱིར་བཅོས་ཟིན་པས་ཕྱིར་བཅོས་པ་
ལ་མི་བལྟས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱོན་པས་བྱས་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དང་པོ་གསུམ་ལ་ནི་བྱན་པས་འདུལ་བ་སྦྱོན་ནོ། །ཐ་མ་ལ་ནི་དག་སྤྱོད་སྦྱོན་
པས་བྱས་ཀྱང་མ་སྦྱོས་པས་འདུལ་བ་སྦྱོན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཉེས་པའོ་ཤེས་ནི་༼༩༩༩༽བྱེད་དང་། རྩི་མི་ཤེས་པའི་ནི་བྱེད་
དོ། །དང་པོ་ལ། ཞི་བྱ་རྩོད་པའི་དབྱེ་བ་བསྟན། ཞི་བྱེད་སོ་སོའི་རང་བཞིན་
བརྗོད། །དང་པོ་ལ། མདོ་ཙམ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དང་། རྩི་ཡི་རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྤྱིང་བྱ་ལ་གསོ་བའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ལྷུང་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་འབྲུག་ལོང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྤྱིང་བྱ་སྤྱིང་བྱེད་ཁོ་ན་རྩོད་ཀྱི་ཕྱིར་འཕྲོས་
པ་མེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་ཕྱིར་འཕྲོས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་ཉི་ཆེ་
བ་དང་། མཚམས་གཅིག་གི་དག་འདུན་མཐའ་དག་དང་འབྲེལ་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ། མདོ་ཙམ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དང་། རྩི་ཡི་རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

འཕྲོས་མེད་ཀྱི་རྩོད་པ་དང་པོ་ལས་ནི་ལྷུང་བ་ཁས་སྤྱང་བའི་བྱ་བ་ཕྱིར་བཅོས་

གྱིས་ཚུད་པ་དེ་བྱིར་བཅོས་སོ། ། བྱིར་འབྲོས་དང་བཅས་པའི་གཉིས་པ་ལས་ནི་
ཆོལ་ལན་མངོན་སུམ་གྱིས་འདུལ་བས་སོ། ། མཐའ་དག་དང་འབྲེལ་བ་གསུམ་
པ་ལ་ནི་རྩ་བ་གྲམ་པ་ལྟ་བུས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། རྩ་བ་གྲམ་ལྟ་བུའི་བྱེ་བྲག་བསྟན། ། ཁས་སྒྲང་བྱ་བའི་བྱེ་བྲག་
བསྟན། ། མངོན་སུམ་འདུལ་བའི་བྱེ་བྲག་བསྟན། ། དང་པོ་ནི།

རང་གི་རྣམ་བཤད་དང་ལྷོ་ཀ་ལས། དཔེར་ན་རྩ་བ་གྲམ་པ་ན་རྩ་བ་མས་ཅད།
ཕན་ཚུན་ཅེ་སྟོད་དུ་ཉལ་བ་དང་འདྲ་བར་བྱོགས་གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་ནས་འདུད་
བར་འགྱུར་བས་ན་མིང་དེ་སྐད་ཅས་བྱའོ། ། ཞེས་སོ། ། **བམ་པོ་ལྷ་བརྩ་བ་**
ལས། དཔེར་ན་རྩ་བ་གྲམ་ལྟེ་མགོ་སྟུང་པ་ལྟ་བུར་སེམས་བདུད་དེ་ཕན་ཚུན་
གཉིས་ཀ་ནས་སྒྲགས་ལན་གསུམ་བརྗོད་དེ་བྱིར་བཅོས་པའོ་ཞེས་སོ། ། བྱིར་
བཅོས་རྩ་བ་གྲམ་པ་ལྟ་བུ་འདི་ལ་རང་བྱོགས་ཀྱི་གང་ཟག་མང་པོ་དག་གི་དོན་དུ་
ལྷུང་བ་གང་དགོ་འདུན་མ་ཡིན་པ་གང་ཟག་དགོ་སྟོང་། ། ༡༧༧ ། གཅིག་ལ་
བཤགས་པར་བྱ་བ་ལྟག་མའི་སྟོམ་པོ་ཡང་བ་དང་། སྒྲང་ལྷུང་ལ་སོགས་པ་དག་
ནི་གང་ཟག་གཅིག་གིས་གང་ཟག་མང་པོའི་ལྷུང་བ་རྣམས་བྱིར་བཅོས་པར་
བྱའོ། ། འདིའི་བྱོགས་ལ་དགོ་འདུན་ལ་བཤགས་པར་བྱ་བ་དག་ནི་དེ་ལྟར་མི་
བྱའོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། དགོ་འདུན་ལ་བྱིར་བཅོས་བྱ་བ་ནི་ཕམ་པའི་སྟོམ་པོ་ལྷུང་
གཉིས་དང་། ལྟག་མའི་སྟོམ་པོ་ལྷུང་བ་དང་ལྟག་མའི་དངོས་གཞི་ལྟ་བུའོ། །

འོ་ན་གང་ཟག་གཞན་གྱི་ལྷུང་བ་དེ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བཤགས་པ་བྱེད་
བར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྤྱིར་ན་སྤྱིར་བཙོས་ལ་རིགས་གསུམ་སྟེ། ལྷུང་བ་དག་
བྱེད་གྱི་སྤྱིར་བཙོས་དང་། འགྲོད་པ་སེལ་བྱེད་གྱི་སྤྱིར་བཙོས་དང་། ཚྱོད་པ་ཞི་
བྱེད་གྱི་སྤྱིར་བཙོས་སོ། །དང་པོ་ནི། མིང་དང་རིགས་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་ན་
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱོས་པས་བྱས་པ་སྤྱིར་སངས་པ་ན་ཞེས་ཏེ། དེའི་**ཕྱི་ཀ་**
ལས། བཤགས་པ་དེ་ཡང་འགྲོད་པ་བསལ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་ཡིན་གྱི། ལྷུང་བ་
སྤྱིར་བཙོས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོ་བ་དང་སེམས་འབྲུག་པ་དང་ཆོར་བས་
ཉེན་པ་དག་ལ་ལྷུང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་
དོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷུང་བ་གྲམ་པ་ལྟ་བུ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། **ཕྱི་ཀ་ལས།** མང་པོ་
དག་གི་དོན་ཏུ་གཅིག་གིས་སྤྱིར་འཆོས་པར་བྱེད་ན་ལྷུང་བའི་སྤྱིར་ཚྱོད་པ་ཉེ་བར་
ཞི་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །འདི་ནི་ཚྱོད་པ་ཞི་བྱེད་གྱི་སྤྱིར་བཙོས་ཡིན་གྱི། ལྷུང་
བ་དག་བྱེད་གྱི་སྤྱིར་བཙོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གཞན་གྱི་ལྷུང་བ་དེ་གང་
ཟག་གཞན་གྱིས་བཤགས་པས་དག་པར་མི་རིགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྐབས་འདིར་
འགྲེལ་ཆུང་ལས། དགོ་སྒོར་དུ་ཡོད་པའི་མིང་ནས་སྤྱུང་ལ། ཐམས་ཅད་གྱི་ཉེས་
པའི་མིང་ནས་སྤྱུང་སྟེ་གཅིག་གིས་མཐོལ་ན་ཐམས་ཀྱི་ཅད་ཆངས་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་ལྷུང་བའི་སྤྱིར་གྱི་ཚྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དག་ཅིང་ཆངས་
པར་འགྱུར་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། གཅིག་གིས་བཤགས་པ་བྱས་པས་གཞན་

ནམས་ཀྱི་ལྷ་པ་བ་དག་ཅིང་ཆངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་གང་ཟག་མང་པོ་
དག་གི་དོན་དུ་ལྷ་པ་བ་དུ་མ་དག་ཆོག་གཅིག་གིས་དུས་གཅིག་ཅར་དུ་ཡང་སྒྱིར་
བཅོས་སུ་རུང་ངོ། །

འོན་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ལྷ་པ་བ་སྒྱིར་བཅོས་པར་བྱ་ཞེ་ན། གང་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོག་བརྗོད་ཅིང་། ལྷ་པ་བ་མིང་རིགས་སྟོས་པས་ལྷ་པ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་
ངོ་ཤེས་པ་དེ་གཞན་ལ་སྒྲུང་བར་བྱ་བས་སོ་སྟེ་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱ་བས་ལྷ་པ་
སྒྱིར་བཅོས་སོ། །གནས་གཅིག་གི་དག་འདུན་ཐམས་ཅད་ལྷ་པ་བའི་སྒྱིར་རྩོད་པ་
བྱུང་ནས་མཆོམས་དེ་ན་ཡོད་པའི་དག་འདུན་མཐའ་དག་སྟོགས་གཉིས་སུ་ཆད་
པ་ན། ལུང་གཞི་ལས་སྟོགས་གཅིག་ན་དག་སྟོང་གནས་བརྟན་བཤེས་གཉེན་
ཅན་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེས་རང་སྟོགས་ཀྱི་བྱུང་དུ་སོང་སྟེ་ཆོག་འདི་སྐད་ཅས།
ཆོ་དང་ལྷན་པ་དག་བདག་ཅག་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་རྒྱ་བྱུང་ནས་འཐབ་པར་
གྱུར་པ་ནི་ཉེས་པ་རྟེན་གྱི། ལེགས་པ་མི་རྟེན་པས་ཆོ་དང་ལྷན་པ་དག་གཞི་འདི་
ལ་ཁོ་བོ་དང་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷ་པ་བ་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་བོས་བདག་དང་ཁྱེད་ཀྱི་
ཆོད་དུ་ཆོ་དང་ལྷན་པ་དེ་དག་གི་བྱུང་དུ་མཐོལ་ཞིང་བཤགས་པར་སྟོའོ་ཞེས་སྒྲ་
བར་བྱའོ། །དག་སྟོང་དེ་ལ་རང་གི་སྟོགས་ནས་དག་སྟོང་གཅིག་གིས་ཀྱང་མི་
བསྟོག་ཅིང་མི་གཤེ་ན། དེ་ནས་དག་སྟོང་དེས་སྟོགས་གཅིག་ཤོས་ཀྱི་བྱུང་དུ་སོང་
ནས་སྒྲ་གོས་སྒྲག་པ་གཅིག་རྒྱ་གཟར་ཏེ། སྐར་རིམ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་འདུད་པར་

བྱས་ལ་ཚོག་ཚོག་པོར་འདུག་སྟེ་ཆོག་འདི་སྐད་ཅེས། ཆོ་དང་ལྷན་པ་དག་གཞི་
འདི་ལ་ཁོ་བོ་དང་ཆོ་དང་ལྷན་པ་དེ་(༥༡)བཤེད་ག་གི་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཁོ་བོས་བདག་དང་ཆོ་དང་ལྷན་པ་དེ་དག་གི་ཆེད་དུ་བྱོད་གྱི་དུང་དུ་མཐོལ་ཞིང་
བཤགས་པར་སྒྲོའོ་ཞེས་སྒྲུ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་དགེ་འདུན་
ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཆད་པ་ན། ཕྱོགས་གཅིག་གིས་ལྷུང་བ་བཤགས་པ་དེ་ཁོ་ན་
བཞིན་དུ་ཕྱོགས་གཞན་གྱི་གནས་བརྟན་དེས་ཀྱང་རང་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་སྡུ་མ་
བཞིན་དུ་བརྗོད་ནས་གཞན་ཕྱོགས་དེ་དག་ལ་སྡུ་མ་བཞིན་དུ་བཤགས་པར་བྱའོ་
ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཕྱོགས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རང་ཕྱོགས་རྣམས་ལྷུང་བ་ཕྱིར་འཆོས་
པའི་སྒོ་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་ཀྱུར་ན་གཞན་ཕྱོགས་དེ་དག་ལ་ཕྱིར་བཅོས་པར་
བྱའོ། **འགྲེལ་རྒྱུད་ལས།** ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཟད་ཚུ་ཟད་བྲལ་མཉམ་དུ་འདུག་
ལ་མཐོལ་བཤགས་བྱ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕན་ཚུན་བཤགས་པ་བྱས་པ་ན།
ལུང་གཞི་ལས། ཕྱོགས་གཉིས་པོ་མཚུངས་པ་ཉི་བར་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཕན་
ཚུན་དུ་ལྷུང་བ་སྒྲོགས་པས་སྐྱེང་བར་མི་བྱེད་ན་ཚོད་པ་དེ་ཞི་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལྷུང་ཁས་ལེན་པའི་བསྒྲོག་ཕྱོགས་བསྟན། སྐྱེང་བའི་བྱ་བྱད་དུ་
མ་བརྗོད། །དང་པོ་ནི།

ལྷུང་བ་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། དོན་ལྷུང་བ་མེད་པ་ལ་ནི་བཤགས་པ་བྱས་ཀྱང་

ལྷུང་བ་དག་བྱེད་གྱི་བཤགས་པ་མི་འཆགས་སོ། །ལྷུང་བ་མེད་ཀྱང་འགྲོད་པ་
སེལ་བྱེད་གྱི་བཤགས་པ་ནི་འཆགས་ཏེ་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྤྱིང་བྱེད་གཅིག་གིས་སྤྱིང་བྱ་དུ་མ་ལ་ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་པོས་དུས་གཅིག་ལ་
ལྷུང་བ་སྤྱིང་བ་ཉིད་དུ་རུང་ངོ་སྟེ། གཅིག་གིས་དུ་མ་ལ་སྤྱིང་དུ་རུང་བའོ། །སྤྱིང་
བ་པོ་དུ་མས་སྤྱིང་བྱ་གཅིག་ལ་སྤྱིང་བ་ཉིད་ཀྱང་རུང་སྟེ་སྤྱིང་མ་དེ་བཞིན་ནོ། །དུ་
མས་གཅིག་ལ་སྤྱིང་དུ་རུང་བའོ། །དུ་མས་དུ་མ་ལ་ཡང་སྤྱིང་དུ་རུང་སྟེ། འདི་
ཉིད་གྱི་རྒྱ་ཀ་དང་**ལུང་ལས།** དག་འདུན་གྱིས་དག་འདུན་ལ་ཡང་སྤྱིང་
༼༩༩༩༽དུ་རུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱིང་བྱ་དང་སྤྱིང་བྱེད་དུ་མ་རུང་བ་
འདི་ལ་གངས་གྱི་བྱེ་བྲག་ནི་ངེས་པ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ། གཟུང་བའི་བསྐྱབ་བྱ་དོགས་གཅིད་བསྟན། །ཁས་སྤངས་ཅོད་གཞི་
བྱེ་བྲག་བརྗོད། །སྤྱོད་ཁྱད་ལྷན་ཚུལ་ལུགས་བསྟན། །དང་པོ་ནི།

གྲུ་རིའི་བྱ་ལྷ་བསྐྱབ་སྤྱིང་ཞིང་ཉེར་དགའ་ལྷ་བསྐྱབ་ཁས་མི་ལེན་ཞེན། གཟུང་བ་
རྣམས་གྱིས་དེ་གཉིས་གང་ལ་གུས་པར་བྱ་ཞེན། སྤྱིང་བ་པོས་ལུས་དང་དག་
གིས་བསྐྱམས་པ་ཉིད་དང་། སྤྱོད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། དག་འདུན་གྱི་ནང་དུ་
བསམས་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཆོས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་
པར་བཞག་པའི་འདུལ་བ་ལོག་པར་མི་སྟོན་པ་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་དག་མི་

སྟོན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ལ་གྲུས་པར་བྱའོ། །སྤྱིང་
བྱེད་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལྡན་ཡིན་ན་དེ་ལ་གྲུས་པར་བྱས་ལ་གཟུ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་
སྤྱིང་བྱ་ལ་ལྟུང་བ་ཡོད་པར་བརྟུན་ལོ། །གལ་ཏེ་སྤྱིང་བྱ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལྡན་
ཡིན་ན་དེ་ལ་གྲུས་པར་བྱས་ལ་ལྟུང་མེད་དུ་དག་བྱ་སྤྱིན་ནོ། །སྤྱིང་བྱ་སྤྱིང་བྱེད་
གཉིས་ཀ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལྡན་ཡིན་ན་ཆོས་མཁས་ཤིང་བྱང་བ་ལ་གྲུས་པར་
བྱའོ། །ཡོན་ཏན་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་ལས་བསྐྱོག་པའི་སྤྱིང་བྱེད་ཚུལ་བྲིམས་
འཆལ་བ་དང་། ལོག་པར་སྟོན་པ་ལ་མཐུན་པར་མི་བྱའོ། །སྤྱིང་བོ་ཚུལ་འཆལ་
ལོག་སྟོན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་ཡོན་ཏན་གཉིས་པའི་ཆ་ནས་ཆོག་གིས་
སྟེ་སྟོན་དག་འཛིན་ཅིང་། དོན་མི་ཤེས་པ་ལ་ནི་འཇམ་པོས་ལན་གདབ་པར་
བྱའོ། །

གསུམ་དང་ལྡན་པ་ལ་གྲུས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྤྱིང་སྟོན་ན་དེ་ལ་བརྟགས་པ་
ཅམ་ཡང་མི་བྱའམ་ཞེ་ན། སྤྱིང་བ་པོ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལྡན་དེ་ལ་སྤྱིང་བའི་
བསམ་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཆོག་གི་སྟོན་ས་བརྟུན་ཞིང་། བསམ་པའི་སྟོ་
ནས་༼༡༥༩༽བརྟག་པར་བྱའོ་སྟེ། **དྲི་ཀ་ལས།** སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ནི་གཡོ་བ་
ཡིན་པས་སྤྱིང་སྟོན་པ་ལ་མ་ཞུགས་ཀྱང་བྱིས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་སྟོན་པས་སོ་
ཞེས་སོ། །རི་ལྟར་བརྟགས་ན་གནས་སུ་ཆོག་མི་བཞག་པས་སོ། །དེའི་གནས་དེ་
གང་ཞེ་ན། གནས་ནི་དུས་ཉིན་མཆོན་དང་། ཡུལ་ལྗོངས་དང་། སྤྱིང་བྱེད་དང་།

། གློད་ལམ་བཞི་ཐ་དད་དང་། བམ་པ་ལྷུང་བྱེད་སོ་སོར་བཤགས་པ་ཉེས་བྱས་
 རེས་སུ་བསྐྱབ་པ་ཐ་དད་པས་གློང་བ་དག་གོ། །གློང་བ་པོ་ལ་བཀལ་ཞིང་
 བཏགས་པ་ན། གནས་ནས་གནས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་སྟེ་ལྷུང་བྱེད་བྱུང་ངོ་ཞེས་
 སྤར་ཟེར་ལ། བྱིས་ཉེས་བྱས་བྱུང་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་དང་། འབྲུགས་པའི་རྫོག་པ་ཅན་
 དུ་གྱུར་ན་ལྷུང་བ་གློང་བ་མི་འཆགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གློངས་པས་ཁས་གླངས་ན་རྩོད་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ་རྩོད་པ་ཞི་བ་ཡིན་
 བོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གློང་བ་པོས་ལྷུང་བ་གློང་ཞིང་གློང་བྱ་ནི་ཉེས་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་དེས་ཉེས་
 པ་མ་བྱས་པའམ། དག་པའི་དཔང་པོ་གཞན་ཡོད་ན་དེ་ལ་གཟུ་བོ་དག་འདུན་
 རྣམས་ཀྱིས་དེ་གསུམ་གང་གི་ཆོག་བཅན་པར་བྱ་ཞེ་ན། ལྷུང་བ་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟ་
 བ་བཞིན་དུ་སྒྲ་བ་པོ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཉིད་དང་། ཡོན་ཏན་ལས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་
 གྱུར་པ་བྱིམ་པ་ཡིན་ཡང་རུང་བ་གློང་བྱ་གློང་བྱེད་ལས། གཞན་དཔང་པོ་ཆོད་
 མར་བྱ་སྟེ། **རང་གི་རྣམ་བཤད་དང་ལྷོ་ཀ་ལས།** གཞན་དག་ཆོད་མར་བྱས་ཏེ་དེ་
 དག་ཆེ་གཞིར་བྱི་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་དཔང་པོ་ཆོད་མར་བྱ་བ་ཁོ་ནར་ཟད་དམ་ཞེ་ན། དཔང་པོ་དང་གློང་བྱ་

དང་གྲོང་བྱེད་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་ཡོན་ཏན་ལས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་
གྱུར་པ་སྟེ་ཆོད་མར་བྱ་སྟེ། སྤྱོད་པོ་ཞེས་པའི་**རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས།** འདིར་
ཐམས་ཅད་ཉིད་དེ་དོན་བརྗོད་པའི་དཔང་པོ་དང་། གྲོང་བར་བྱ་བ་དང་། གྲོང་
བར་བྱེད་(༥)ཡན་པ་སྤྱོད་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བཟུང་བར་རིག་པར་བྱའི། ཆེ་གཞིར་
གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོད་མར་བྱའོ་ཞེས་པའི་
འགྲེལ་ཆུང་ལས། དགོ་སྤྱོད་གཅིག་ལ་བྱིམ་པ་གཅིག་དང་། དགོ་སྤྱོད་གཅིག་
དང་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱལ་ཏེ་བྱིམ་པ་ནི་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཡིན་
ལ། དགོ་སྤྱོད་ཐ་མལ་པ་ཡིན་ན་བྱིམ་པ་དེས་བརྒྱལ་བའི་ཆོག་བཅོན་པར་
བྱའོ། །དགོ་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱིས་སྐོལ་ན་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང་འབྲས་བུ་ཐོབ་
པ་བཅོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གྲོང་བྱེད་ཆོག་བཅོན་པར་བཤད་པ་དང་ཡང་མཐུན་
ནོ། །དགོ་སྤྱོད་འདི་ཉེས་སྤྱོད་བྱེད་པ་བདག་གིས་ཀྱང་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་བའི་
གང་ཟག་ཆེ་གཞིའམ། དཔང་པོ་གཉིས་ཡོད་ན་གཟུ་བོ་དགོ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་
ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། ཉེས་སྤྱོད་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཆེ་གཞི་དེ་ལྷོ་བོ་གཞན་དང་བཅས་
པ་ཉིད་ཡིན་ན་གཞན་དེ་ལ་བྱི་ཞིང་། དེ་དག་གིས་ཆོག་བསྟུན་པར་བྱའོ། །དེ་
ལྟར་ཆོག་བསྟུན་པ་ན་གཅིག་ན་རེ། དགོ་སྤྱོད་ཆང་འབྲུང་བ་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་
ལ། གཅིག་ན་རེ། འདིས་ཆང་མ་འབྲུངས་ཀྱི། ལྷགས་ཀྱི་ཆུ་འབྲུངས་སོ་ཟེར་ན་
ཞེས་ལུང་ཞུ་བ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་དག་གི་ཆོག་མ་མཐུན་པས་དགོ་འདུན་

ནམས་རི་ལྟར་བྱ་ཞེན། རོན་གང་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཉིད་དུ་གྱུར་ན་རོན་དེ་ཤེས་པ་ཉིད་
མ་ཡིན་ནོ་སྟེ། **རྒྱ་གཡམས།** དེས་པའི་ཤེས་པ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། སྐྱོང་
བྱ་དེ་ཉིད་ལས་ཅི་ཁྱོད་གྱིས་བྱས་སམ་མ་བྱས་ཞེས་དྲིས་ལ་སྐྱོང་བྱའི་ཆོག་བཅན་
བར་བྱའོ། རོན་དེ་ལྟར་ལྟ་འགྲེལ་ལས་སོ། བདེན་པ་མཐོང་བ་ཉིད་དང་
། ཡོན་ཏན་ལས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆེ་གཞི་དེ་ལས་སྐྱོང་བྱ་ལ་ལྟར་བ་བྱུང་
བར་དེས་པར་གྱུར་པ་ན་སྐྱོང་བྱས་རང་གི་ལྟར་བ་ཁས་སྒྲངས་བ་དང་འབྲེལ་སྟེ།
ལྟར་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་དེ་ཞེ་བའོ། **ཁུ་འགྲེལ་ལས།** རྩོད་(༡)ཡབ།པ་དེའི་རྒྱ་
མཚན་ཅན་གྱི་ཐེ་ཆོམ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཞི་བར་བྱེད་པ་དངོས་ཉིད་དང་། རིམ་གཞན་འདོད་དགག་
པའོ། རང་བོ་ནི།

ལྟར་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་སྐྱོང་བྱས་ལྟར་བ་མི་བྱན་པ་འདི་ལ་ལྟར་བ་དེའི་རོ་བོ་
ཉིད་འཆོལ་བ་དང་མཐུན་པ་སྐྱིན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། རོན་རོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་
དང་མཐུན་པ་སྐྱིན་པའི་ཡུལ་ནི་གང་ཞེན། དེས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་སྟེ་རང་ལ་ལྟར་
བ་བྱུང་བ་དེ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་མི་བྱན་ན་ལྟར་བ་བྱུང་བ་མི་བྱན་ནོ། ཞེས་
ཟེར་བ་ནི་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་ཡིན་ནོ། བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་
ཁྱད་དུ་གསོད་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་ལས། ལྷ་མ་ནི་རོ་བོ་ཉིད་
འཆོལ་བ་སྐྱིན་པ་འདིའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་སྐྱིར་བཏང་ལམ་མཐོང་བས་

གནས་ནས་དབྱུང་བའི་ནན་ཏུར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེད་བྱེད་དག་འདུན་ལ་
བདག་ལྟར་བ་བྱུང་ངོ་ཞེས་སྒྲར་ཁས་སྒྲངས་ནས་བྱིས་འབྱུར་ཏེ་ལྟར་བ་བྱུང་བ་མི་
དྲན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ཏེ་བརྗེད་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་དུ་གསོད་ན་ལྟར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་
ངེས་པར་འཛིན་དུ་གཞུག་པའི་བྱིར། ལྟར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དྲན་པ་ལ་ངེས་པར་
སྒྱུར་བ་སྒྲིན་ནོ། །ས་གཞན་ན་གནས་པའི་སྒྱུད་པ་དེ་ནི་ལྟར་བ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཆོལ་བ་སྟེ། ལྟར་བ་དེ་དྲན་པ་ལ་ཕན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྟར་བ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་
འཆོལ་བ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཀྱ་གར་གྱི་འདུལ་འཛིན་ཁ་ཅིག །ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བའི་ཆོ་ག་འདི་ནན་ཏུར་གྱི་
ཚུལ་དུ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་བྱ་བར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུབ་གསུམ་
སྟེ། དག་འདུན་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་པ་ལ་བྱ་བ་ནི་ནན་ཏུར་གྱི་ཚུལ་ལུགས་
ཡིན་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོལ་དུ་གཞུག་པ་ན། **ཡུང་ལས།** དག་སྒྲོང་གི་རི་ཀ་འདི་
དག་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་བཞག་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གལ་
སྟོན་ཏེ་སྒྲིན་པའི་ལས་ཡིན་ན་ནི་ཀླན་པའི་མཐར་འདུག་སྟེ། གསོལ་བ་
འདེབས་པའི་ཆོ་ག་གསུངས་པར་རིགས་པ་ལས། **ཡུང་རྣམ་འབྱེད་ལས།**
གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཆོ་ག་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། མཐུག་ཏུ་བཟོད་པ་
གསོལ་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་

རོ། བན་རྩལ་དུ་འདོད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མི་བཟང་སྟེ་མདོ་སྟེ་ལས་རང་གིས་
གསོལ་བ་ལན་གསུམ་འདེབས་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་
རོ། །དེ་ཡང་ཡུང་གཞི་ལས། དག་སྟོང་མི་བཞི་ཀན་པའི་མཐར་ཕྱིན་པོར་འདུག་
ལ་ཐལ་མོ་སྒྱུར་ཏེ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོལ་དུ་གཞུག་པར་གསོལ་བར་བྱ་སྟེ། བདག་
དག་སྟོང་མི་བཞི་ལ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོལ་དུ་གཞུག་པ་སྟུལ་དུ་གསོལ། དེ་སྐད་
ལན་གསུམ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེའི་འོག་རྩུ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་དུ་གཞུག་པ་
སྒྱིན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡུང་གཞི་ལ་མདོ་སྟེ་ཞེས་བརྟགས་པ་ནི་རྒྱ་
འབྲས་མང་དུ་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་མདོ་སྟེ་དང་འབྲ་བའི་བྱིར་རོ། །ཡུང་རྣམ་འབྱེད་
ལས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་མ་གསུངས་ཀྱང་ཡུང་གཞི་ལས་གསོལ་བ་འདེབས་
པ་གསུངས་སོ། །དག་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་བཞག་པ་ལ་བྱ་བར་གསུངས་པ་དང་།
མཐུག་རྩུ་བཟོད་གསོལ་དགོས་པ་ཙམ་གྱིས་ནན་རྩལ་ཡིན་པའི་བྱབ་པ་མེད་
དོ། །གཞོད་བྱེད་གཞན་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་འདི་ནན་རྩལ་ཡིན་ན། །ནན་རྩལ་
གྱི་སྐབས་སུ་གསུང་བར་རིགས་པ་ལས། ཡུང་ལས་རྩོད་པ་ནི་བྱེད་གྱི་སྐབས་སུ་
གསུངས་པ་དེ་སྐབས་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་པ་རོལ་པའི་ལན་ནི། ངོ་བོ་
ཉིད་འཆོལ་བ་འདི་ནན་རྩལ་ཡིན་ཡང་རྩོད་པ་ནི་བྱེད་གྱི་ཆོས་ཡོད་པས། ཡུང་
ལས་རྩོད་པ་ནི་བྱེད་གྱི་སྐབས་སུ་བརྟན་ཏེ། །ནན་རྩལ་གྱི་སྟེ་ཆོན་ལས་ལོགས་
ཞིག་རྩུ་གསུངས་(༩༩)པ་བོ་སོ་ཞེ་ན། །ནན་རྩལ་ཡིན་ན་ནི་རྩོད་པ་ཉེ་བར་ནི་བ་

ཉིད་ཀྱིས་ནན་ཏུ་གྱི་སྤྲེ་ཚན་ལས་ལོགས་གིག་ཏུ་མཛད་པ་ནི་བཙུག་ལྷན་
འདས་མི་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་མི་བཞེད་པར་ཅིས་ཤེས་ན་འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་ལ་
བསྐྱེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྩོད་པ་ནི་བྱེད་གྱི་ཚུལ་ཡོད་ཀྱང་ནན་ཏུ་དེ་ཉིད་
ཡིན་པས། ནན་ཏུ་གྱི་སྤྲེ་ཚན་ལས་ལོགས་གིག་ཏུ་ལུང་ལས་རྣམས་པར་མ་
བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཞེས་པའི་སོགས་སྐྱུས་འཐབ་
གྲོལ་ལས་འབད་པས་མ་ལོག་ན་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང་། འཐབ་གྲོལ་གྱི་རྒྱ་
ཉེ་བར་བསྐྱབ་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་བསྐྱུས་སོ། །ཁྱོགས་སྤྲེལ་ན་རེ། རོ་བོ་
ཉིད་འཆོལ་བ་ཆོས་ཅན། ནན་ཏུ་ཡིན་ཏེ་ལྷུང་བ་ཡོད་ལ་ཤེས་བཞིན་དུ་མ་
མཐོང་རོ་ཞེས་ཟེར་བའི་ཡུལ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་མ་མཐོང་བ་
གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང་འདྲའོ་ཞེ་ན། གཏན་ཆེགས་དེ་མ་གྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་
ཁྱོད་ལ་དེ་གྲུབ་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་བཟོད་པ་ནི་དེ་ཤེས་བཞིན་དུ་བྱུང་དུ་གསོད་དོ་
སྟུམ་ན་ནི་ཡོད་བཞིན་དུ་མ་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་སྐྱེ་
བའི་ཕྱིར། ཡུལ་དེ་ལ་མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་ནན་ཏུ་བྱ་བར་
རིགས་གྱི། ཡུལ་དེ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་དང་མཐུན་པའི་གནང་བ་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི་བདག་ཉིད་ལ་ལྷུང་བ་ཡོད་ལ། དེ་
ཤེས་བཞིན་དུ་མ་མཐོང་རོ་ཞེས་ཟེར་གིང་། བྱུང་དུ་གསོད་དོ་སྟུམ་ན་ཆོས་
ཅན། ཡུལ་དེ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་དང་མཐུན་པ་འདི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ལྷུང་བ་ཡོད་ལ་ཤེས་བཞིན་དུ་མ་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ་སྒྲམ་དུ་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཤེས་པ་དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་སྦྱེ་བའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །ཐལ་འགྱུར་དེ་འདོད་ན་ནི།
རང་གི་རྣམ་བཤད་དང་སྤྲི་ཀ་ལས། རོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་དང་མཐུན་པ་འདི་ཡི་
སྐབས་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཐལ་འགྱུར་
༼༡༧༩༽བརྗོད་དེ། དེས་ན་རོ་བོ་ཉིད་ཆོལ་བ་སྦྱིན་པའི་ཡུལ་ནི་བརྗོད་བཞིན་
དུ་བྱད་དུ་གསོད་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་བཞིན་དུ་བྱད་དུ་གསོད་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་བཞིན་དུ་བྱད་དུ་གསོད་ན་ནི་སྦྱིར་བཏང་ལ་མ་མཐོང་བས་
གནས་ནས་དབྱུང་བའི་ནན་རྟུར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་བསལ་ནི་དེ་མ་
མཐོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཡང་ངོ་ཞེས་དེ་ལ་བསྐྱད་པ་ནན་རྟུར་བྱ་བར་གསུངས་
སོ། །མདོ་འདི་ལ་དང་སང་པལ་ཆེར་སྦྱར་བ་འདི་ལྟར་བྱེད་དེ། དེ་ཤེས་བཞིན་
དུ་བྱད་དུ་གསོད་སྒྲམ་ན་ཆོས་ཅན། ཡོད་བཞིན་མ་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྦྱེ་
བའི་བྱིར། མ་མཐོང་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་ནན་རྟུར་བྱེད་པར་ཐལ་ཅེས་
སོ། །དེ་ནི་རྟགས་ལ་མ་ངེས་པར་ཞུགས་ཏེ། བྱིར་བཙོས་ཀྱི་གཞི་ལས། དེ་མ་
མཐོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཡང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་དེའི་རོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་
བ་འདི་ནན་རྟུར་མ་ཡིན་ན། **ལུང་མ་མོ་ལས།** དེའི་རོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བས་ཆད་
པས་བཅད་ཅེས་པ་དང་འགལ་ཅེ་ན། འདི་ནི་རང་གིས་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་ཆད་
ལས་བྱེད་པར་རང་གིས་ཞུས་པ་ཡིན་པས། མི་འདོད་བཞིན་དུ་བྱེད་པའི་ནན་

ཏུར་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒོ་བ་སྦྱོད་པའི་ཆད་ལས་དེ་ཆད་ལས་ཡིན་ཀྱང་ནན་
ཏུར་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཚུད་པ་ཉི་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབད་པ་མི་བསྐྱོད་པར་མི་བྱའོ། །མི་བྱེད་
ན་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ། **འབྲེལ་རྒྱུང་ལས།** སྒོམ་པོར་བཤད་དེ་བཏགས་པ་བ་
ལ་དགོངས་སོ་ཞེས་རིགས་སོ། །འབད་པར་མི་བྱེད་ན་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའང་
ཡོད་དེ། **དག་སྦྱོང་མའི་རྣམ་འབྱེད་ལས།** འབྲུག་ལོང་ཡལ་བར་འདོར་བའི་ལྷུང་
བྱེད་དོ་ཞེས་སྤར་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །ཚུད་པའི་གཞིའོ། །

གཉིས་པ་ལ། བྱ་ཕྱིར་ཚུད་པའི་འཇུག་ཚུལ་བཤད། །གཟུ་པོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་
པར་གཞག་། **ཚུད་གཞིའི་བྱེ་བྲག་གཞན་༼༢༡༽པོ་ཡང་བསྟན། །དང་པོ་ནི།**

ཚུད་པ་ཞི་བྱེད་གང་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་ཚུད་པ་ལ་དངོས་སམ་
བརྒྱད་པའི་སྒོ་ནས་ཞི་བྱེད་དུ་འཇུག་གོ། །དེའང་ལས་ལ་མཐུན་པ་སྦྱིན་པ་ནི་
དངོས་སུ་ཞི་བྱེད་དུ་འཇུག་ལ། མངོན་སུམ་དྲན་པ་མ་སྦྱོས་དང་། །དེ་བཞིན་གང་
མང་ངོ་བོ་ཉིད། །རྩ་རྣམས་བཀྲམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། །ཁས་སྒྲང་བར་ཡང་བྱ་
བའོ། །ཞེས་ཞི་བྱེད་བདུན་པོ་རྣམས་ནི་བརྒྱད་པའི་སྒོ་ནས་ཞི་བྱེད་དུ་འཇུག་
སྟེ། དེ་ཡང་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་ཚུད་པ་ལ་སོགས་པ་ཚུད་པ་གཞན་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་མཐོན་ཞུགས་ཏེ་ལས་ལ་མཐུན་པ་མི་སྦྱིན་པ་འདི་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཚུད་

པ་གཞན་དེ་ཞི་བྱེད་གཞན་གྱིས་ཞི་བར་བྱས་པ་ན་ལས་ལ་མཐུན་པ་སྟེར་བར་
འགྱུར་བས། བརྒྱད་ནས་བྱ་བ་ལས་སྦྱིར་གྱི་ཚུད་པའི་ཞི་བྱེད་དུ་འཇུག་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

མ་རྫོགས་པ་དང་ཉམས་པ་སོགས་ཁ་སྐོང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་གཟུབ་
སོགས་དགེ་འདུན་གྱི་ཚུད་པ་ཞི་བྱེད་གྱི་ཐ་སྟངས་ལ་ཆོགས་པར་དབྱུང་བ་ཉིད་མ་
ཡིན་ནོ། །བསྟེན་རྫོགས་ལས་གཞན་མ་རྫོགས་པ་རྣམས་གྱི་དག་ལ་ནི་བསྟེན་
པར་རྫོགས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་གྱི་དབང་དུ་བྱའོ། །བྱད་མེད་རྣམས་གྱི་ཚུད་
པ་ན་སྦྱིས་པས་ཞི་བར་རིགས་པ་ཉིད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

སྟོག་གམ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལས་ཉམས་ན་སྐབས་འདིའི་ཚུད་པ་ཐམས་
ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཉིད་ཡིན་ན། ཞི་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞི་ཟེན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་
སྦྱིར་དོ། །སྤངས་པ་ཉིད་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་པམ་པ་བྱུང་བ་དང་། ལྷ་བ་
གཞན་གྱི་སྟོགས་ཉིད་གྱི་བར་དུ་གྱུར་ན་ཡང་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཉིད་དོ། །ཡུལ་གཞན་
དུ་སོང་ངམ་ནད་གྱི་རྣམ་པ་ཡུན་རིང་པོས་བཏབ་ན་ཡང་ངོ་སྟེ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །དོན་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའམ་སྟེ་ལྷུང་བ་བྱུང་བའི་དོན་སྟོན་པ་གྲུང་
བའོ། །ལྷུང་བའི་སྦྱར་བ་ལ་མངོན་པར་བརྟན་པའོ། །༡༩༠༩།ཞེས་གྲུང་བར་བྱ་
བ་སྟེ་གཉིས་ཀ་ཤི་བའམ་བབས་པ་སོགས་གྱིས་ཚུད་པ་ཞི་བའོ། །ཚུད་པའི་གཞི་

ལུ་བའི་སྐབས་སོ། །

སྐྱུ་པ།

སྤྱིན་དཀར་ཞིག་པའི་རྩལ་ཕྱན་ལྟ་བུ་ཡིས། །མགོ་བོ་རྣམ་པར་ཞོན་པའི་སྤྱངས་
པ་ཅན། །སྤོན་རབས་བྱུང་བའི་ཀན་པོ་མང་ཞིག་གིས། །ཉམས་སུ་བྱུང་བའི་རྣམ་
པ་མ་འཆལ་བ། །གང་ཡིན་དཀའ་བའི་གནས་དང་ཟབ་པའི་བྱུང་། །འཛིན་པ་
འཛིགས་མེད་སྟོ་གོས་སྟོབས་པ་ཅན། །དཔལ་ལྡན་དྲགས་པའི་བརྒྱད་པ་འཛིན་
བྱེད་ཅིང་། །སྤྱི་བོར་ཀམ་ཕྱིན་ལས་ཅོད་པན་ཅན། །དཔལ་ལྡན་དབྱངས་ཅན་
དགའ་བར་བྲགས་པ་སྟེ། །ལྟག་པའི་ལྟ་སྤྱང་ཐོབ་ཅིང་ཡེ་ཤེས་ཅན། །བདུད་
བདུད་ཅི་ཐོབ་ནས་ལེགས་སྟོས་ཏེ། །སྤྱིང་གར་སྤྱུ་རྣམས་འཛིགས་པའི་ཅ་ཅ་
བྱས། །

ཀུས་འགེལ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལས། །ཅོད་པའི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་
བཤད་རྗེ་གས་སོ། །

ལྟ་བུ་གནས་མལ་གྱི་གཞི་ལ། །ལུང་གཞི་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་དང་། །ཕྱན་ཆེགས་
ལ་སོགས་སྐབས་ལས་སོ། །དང་པོ་ལ། །ཕྱག་གི་གནས་དང་གནས་མིན་
བསྟན། །གཙུག་ཁང་བཙུག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། །རྟེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་
སྐབས། །གནས་ཉིད་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་བ་དང་། །གནས་སུ་ཇི་ལྟར་ལོངས་སྤྱོད་

པའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆིག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། ཕྱག་བྱ་བའི་
དགོས་པའི་དོན་ནི།

ཕྱག་བྱ་བར་འོས་པ་ལ་ཕྱག་མ་བཅའ་ན་ལྟར་བ་འབྱུང་བ་དེ་ཞིགས་པ་དང་
། དགོ་བའི་ཆོས་རྣམས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། **ལུང་གཞི་ལས།** ཕྱག་དང་
བསྟེན་བཀྱར་གྱི་རིམ་པ་བཅས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆུ་ནང་གི་ཡུལ་བཞིན་དུ་དག་
པའི་ཕྱོགས་རྣམས་འཕེལ་བར་གྱུར་པའི་སྐྱོང་གཞི་འཕྲོས་པ་དང་བཅས་པ་
གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ཡུལ་གང་ལ་ཕྱག་བྱ་བ་ནི། ༼༤༡༠བ༽སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་
དང་དགོ་འདུན་དང་། ཆོངས་པ་མཆུངས་པར་སྟོད་པ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་
མཆོག་དང་མཉམ་ན་བསྐྱབ་པ་ཤན་པ་ལ་ཕྱག་བྱ་བ་སྟེ། ཐམས་ཅད་གྱིས་སངས་
རྒྱས་ལ་འོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །ས་གཞན་ན་གནས་པ་དང་ཉམས་
པ་དང་ཞེས་པའི་དམིགས་བསལ་རྣམས་དང་། དགོ་བསྟེན་གྱི་སྟོམ་པ་རྣམ་དག་
དང་ལྡན་ཀྱང་བྱིས་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ཕྱག་མི་བྱ་སྟེ། **མེ་ཉོག་ཐེང་རྒྱུད་**
ལས། དེ་བཞིན་བྱིས་པ་སྟོམ་ལྡན་ཡང་། ༼སྟོམ་བཙུན་ཀུན་གྱིས་ཕྱག་མི་རུང་
། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་གང་ཟག་གང་གིས་ཕྱག་བྱ་བ་ནི། ཟས་ལ་སོགས་པས་སྒྲགས་པ་མ་

ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་མོ་དང་གོས་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པས་སྤྱག་བྱ་བ་རྟེ་གཞུང་ལས་
ཤེས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཡན་ལག་ལྔ་ས་འཛུལ་
བ་དང་། སྒྱིད་པ་ལ་འབྱུང་བ་ས་འཛུལ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པས། བྱ་དང་པོ་ནི་
དུས་མོ་གཉིས། ལག་མཐིལ་གཉིས། མགོ་དང་ལྔ་ས་ལ་གཏུགས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཕྱག་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་པ་ལ་སྤྱི་བོས་གཏུགས་པའོ། །ལུས་འདུད་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་
 ཕྱག་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། **ལུང་ཐུན་ཆོག་ལས།** བཅ་ཟེ་བསྐྱའི་སྤྱི་བོས་བདག་
 ཤིང་རྟར་ཞུགས་པའམ། ཕྱགས་བསྐྱེད་པའམ། སྐད་ཆེར་སྤྱ་བའམ། ལག་པ་
 བརྒྱུད་བ་གཟིགས་པ་དེའི་ཆེ་བདག་ཕྱག་འཆོལ་བར་གྱོ་ཏམ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཟུང་དུ་
 གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་ན་ཉེ་བ་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ། བཙུན་པ་ཅི་ལགས། ཆོས་
 འདུལ་བ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཕྱག་འཆོལ་བར་ཆུད་དམ། ཉེ་བར་འཁོར་ཕྱག་བྱས་
 པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ནི་གྲུས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་གྱི། ལུས་དུད་པ་དང་ཆོག་ཏུ་འབྱིན་པ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་ཆོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སོ་༡༩༡༣༥༦༧༨༩༠༡༢༣༤༥༦༧༨༩༠༡༢༣༤༥༦༧༨༩༠༡༢༣༤༥༦༧༨༩༠༡༢༣༤༥༦༧༨༩༠
 མེད་པུ་མེད་པུ་མེད་པུ་མེད་པུ་མེད་པུ་མེད་པུ་མེད་པུ་མེད་པུ་མེད་པུ་མེད་པུ་མེད་པུ་

མ་དང་དག་ཚུལ་མས་ཕྱག་བྱའོ། །དག་སྟོབ་མ་ལ་ནི་དག་ཚུལ་མས་ཕྱག་
བྱའོ། །དམིགས་བསལ་ནི། **ཀྲི་ག་ལས།** དག་ཚུལ་གྱིས་དག་སྟོབ་མ་དང་དག་
སྟོང་མ་ལ་ཕྱག་མི་བྱ་ཞིང་། དག་སྟོབ་མ་དང་དག་སྟོང་མས་ནི་དག་ཚུལ་ལ་ཕྱག་
བྱ་མི་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་དག་ཚུལ་དང་དག་སྟོབ་མ་ནི་ཕྱག་པར་མེད་ཚུར་མེད་
ཡིན་ཏེ། དག་ཚུལ་དང་དག་སྟོབ་མ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །སྟོམ་པ་མཉམ་ན་ཆན་
པ་ལའོ། །མཚན་ཐ་མི་དད་པ་ལའོ། །སྟེས་པ་སྟོམ་པས་མི་དམན་པ་ལ་བྱུང་མེད་
ཀྱི་ཕྱག་བྱའོ། །མི་དམན་པ་ནི་སྟོམ་པ་མཚོག་དང་སྟོམ་པ་མཉམ་
པའོ། །དམིགས་བསལ་བཅུ་གསུམ་ནི། ས་གཞན་ན་གནས་པ་སྟོ་མགུ་སྟོད་པ་
དང་། ཉམས་པ་དང་། དག་སྟོང་མ་སུན་ཕྱུང་བ་དང་། ཐ་དད་དུ་གནས་པའི་བྱེ་
བྲག་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་དང་། ཐ་དད་པར་གནས་པ་ཆོས་
མིན་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་དང་། གནས་ནས་ཕྱུང་བའོ། །མཚམས་མེད་བྱས་པ་དང་།
ཉལ་བ་དང་། སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་དང་། བྲེལ་བ་དང་། སེམས་གཞན་དུ་སོང་
བ་དང་། རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་དང་། བྱིམ་གཞན་ན་འདུག་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་གལ་
ན་འདུག་པ་མ་གཏོགས་སོ། །བྱིམ་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྟེ་ལྷ་ཆར་ལ་ཕྱག་
བྱའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དག་འདུན་གྱིས་གནང་བ་ཐོབ་ན་དག་སྟོང་གིས་གཙུག་ལག་ཁང་བྱའོ། །འོས་

གཅིག་གི་དབུས་སུ་བྱི་གཙང་ཁང་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །བྱི་གཙང་ཁང་དེའི་མདུན་དུ་སྒོ་
ཁང་རོ། །གཙུག་ལག་ཁང་གི་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་བཟང་བ་ཉིད་དོ། །བྱམས་
གསུམ་པ་༼༩༡༽བ་ཡང་རོ། །གཙུག་ལག་ཁང་གི་ངོས་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་གནས་
ཁང་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། ངོས་གཅིག་བྱི་གཙང་ཁང་། ཐྱོགས་གཉིས་ན་
གནས་ཁང་གསུམ། མདུན་དུ་སྒོ་ཁང་དང་མཐའ་གཉིས་སུ་གནས་ཁང་རྩུང་དུ་
གཉིས་སོ། **འགྲེལ་རྒྱུད་ལས།** ངོས་གསུམ་པ་ཡང་རོ་ཞེས་རྒྱུན་པོ་མེད་ཅིང་མི་
འཛིགས་པའི་གནས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་ངོས་སུ་གསུམ་བཅུགས་ལ། ངོས་
གཅིག་མ་བཅུགས་ཀྱང་རུང་ཞེས་བཤད་དོ། །གཙུག་ལག་ཁང་མཐོན་པར་
བྱའོ། །གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གནས་པར་བྱའོ། །གཞན་གྱིས་པའམ་རབ་རྒྱ་བྱུང་བ་
དག་དགོ་འདུན་གྱིས་གཞིར་དགོ་འདུན་གྱི་ཕྱིར་རམ། གང་ཟག་དགོ་སྟོང་གི་
ཕྱིར་གནས་ཀྱི་གཞི་བྱེད་པར་དགོ་འདུན་གྱིས་རྗེས་སུ་གནང་བར་བྱའོ། །གལ་
ཏེ་སྦྱོན་བདག་ཡོད་ན་དེས་རྗེས་སུ་གནང་ན་དགོ་འདུན་གྱིས་ཀྱང་གནང་བར་
བྱའོ། །བསོད་སྟོམས་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་ཕྱི་རོལ་ལམ་ནང་དུ་
བསྟེ་བའི་གནས་ངལ་གསོའི་གནས་དག་རུང་རོ་སྟེ་ཁང་པ་བྱའོ། །དགོ་སྟོང་རང་
གི་ཁོན་པར་སྦྱོས་པ་དང་། ལུད་མེད་མཐའ་དག་འོང་བ་ན་བར་དུ་བཅད་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་རྩིག་གྲུ་བྱ་བས་ལུད་མེད་ལ་ཀུན་རྒྱལ་གསུམ་པའི་ཤེས་པ་བསལ་བར་
བྱའོ། །དགོ་སྟོང་ལ་ལུད་མེད་ལུ་སྟོང་ན་དགོ་སྟོང་གི་རིལ་བ་སྦྱི་སྒྲགས་ལ་སོགས་

པའི་རྒྱས་བྱད་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་བཀའ་སྟེ་སྒྲུགས་པས་བྱད་མེད་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་
བྱ་ཞིང་། རྒྱའི་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་སྒྲིམ་པར་སྒྲུག་པར་མི་བྱའོ། **ཁྱི་ཀ་ལས།** བྱད་
མེད་དག་སྟོང་ལ་འཆགས་པས་རྒྱས་བཟངས་ཏེ་གི་བ་ལས་བཅས་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དབྱར་གྱི་རྟེན་པ་དེའི་དུས་ཉིད་གྱི་ཆོད་བྱར་གྱི་ནང་དུ་འོངས་གིང་ཞག་ཞེ་དུག་
ལས་ལྷག་པར་མཆོམས་ནང་དུ་གནས་པ་ནི་ཁས་སྦྲངས་མ་སྦྲངས་གང་ལྟར་ཡང་
རྟེན་པ་དབང་ངོ། **ཁྱི་ཀ་ལས།** འདིར་རྟེན་པ་དབང་བའི་རྒྱ་ནི་གནས་པ་ཡིན་གྱི།
གནས་(༩༩༩༩༩)པར་ཁས་སྦྲངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །དབྱར་ནང་དེ་
ན་ཞག་ཞེ་ལྷ་མན་ཆོད་གནས་ན་དབྱར་རྟེན་མི་དབང་ཡང་གནས་དེའི་ཟས་ཙམ་
ཟ་ཞིང་རྟེན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་མཆོམས་དེའི་དག་འདུན་གྱི་ལས་སུ་བསྒྲོ་བར་མི་
རིགས་སོ། །ལས་སུ་ནི་གཞོན་རིམ་ནས་མཐར་གྱིས་བསྒྲོའོ། །འདུལ་བ་དང་མ་
མོ་འཛིན་པ་ནི་མི་བསྒྲོའོ། །དབྱར་ནང་དུ་རྟེན་པ་མི་ཐོབ་པ་ལ་ཟན་སྦྱིན་པར་བྱ་
བ་ཉིད་དོ། །གཞན་གྱི་རྟེན་པ་ལ་མི་འོས་པར་འདུ་བར་མི་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཟན་
དེའི་དོན་དུ་མ་སོང་བའོ་ལ་བབས་ནས་གཙུག་ཁང་གཞན་དུ་ཟ་བ་ལ་ནི་ཉེས་པ་
མེད་དོ། །ལྷ་གེའི་ཆོར་རང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་རྒྱགས་མ་བྱེར་བ་ལ་གཙུག་
ཁང་གཞན་དུ་སོང་ཡང་ཟོས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གཙུག་ཁང་གཞན་དུ་དག་
སྟོང་བཅུ་ཐམ་པའི་བཟའ་བ་ཡོད་ན། དག་སྟོང་དགུ་ལས་མེད་ན་དག་སྟོང་གི་

ཚོད་ཉིད་པས་ལྷག་པ་ཉིད་ལ་སྤངས་པ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །

བཞི་པ་ནི།

དག་འདུན་ནམ་གང་ཟག་གང་གིས་ཀྱང་གཙུག་ལག་ཁང་ཡལ་བར་མི་དོར་
ལོ། །ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་བདག་སྟོབས་བྱུང་ལོ། །མ་གྲུབ་ན་དག་འདུན་
གིས་རྫས་ལས་ཅི་ཅམ་གྱིས་རྣམས་པ་ངེས་པར་སྦྱར་ལོ། །ལྷ་འབངས་དང་ཅི་ཚོད་
མེད་ན་དག་སྟོང་རང་གི་ལག་གིས་ལས་བགྱིས་པས་ཀྱང་ཕྱིར་བཅོས་པར་
བྱུང་ལོ། །གཙུག་ཁང་དེ་ནས་རྟེན་པ་ལོད་པས་གཙུག་ལག་ཁང་གྱི་དོར་བྱུང་ལོ། །དག་
སྟོང་རང་ཉིད་ལ་དད་པའི་རྟེན་པ་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །གཙུག་ལག་ཁང་ནས་སྟོབས་ཅན་དེ་འགོ་བར་བྱུང་ལོ། །སྤང་མ་ཡང་བཞག་
སྟེང་ལོ། །སྤང་མ་དེ་ལ་ཟན་མེད་ན་སྦྱིན་ནོ། །སྤང་མ་དེས་ཚུལ་རྒྱུན་པའི་རང་
དབང་ཉིད་མེད་པར་ངེས་པར་མི་ཤེས་པར་སྟོད་བྱེ་བར་མི་བྱུང་ལོ། །ངེས་པར་
ཤེས་པའི་ཐབས་ཁང་སྟེང་དུ་འཛིགས་ཏེ་ལྷ་བ་དང་། །༢༡༡། ཁྱོད་རིམས་
གྱིས་མ་བཏབ་བམ་ཞེས་བདུན་པ་ཐོད་པ་ནི་འདིར་ཐབས་ཡིན་ནོ། །གནས་
དང་མིང་དང་པ་མ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་ཤེས་པར་བྱེད་དུ་གཞུག་པ་ཡང་ཐབས་
ཡིན་ནོ། །ཡིད་མི་ཆེས་ཤིང་འཛིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ལ་སྟོད་བྱེ་བར་མི་
བྱུང་ལོ། །དག་སྟོང་དགོན་པ་བས་ཁྱི་བཅང་བར་བྱུང་ལོ། །ཁྱི་བ་སྟེན་པ་དེས་ནངས་
པ་སྤང་ལངས་མ་ཐག་ཁོ་ནར་གཙུག་ལག་ཁང་མཚོད་རྟེན་གྱི་འཁོར་སར་བཤང་

གཅི་བྱས་མ་བྱས་བལྟ་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེས་བཤང་བ་བྱས་ན་དོར་བར་བྱ་
ཞིང་། གལ་ཏེ་གཅི་བ་བྱས་ན་སྤྱི་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྤེར་མོ་དག་གིས་བྱད་ན་
མཉམ་བར་བྱའོ། །བཤང་གཅི་དེ་དག་གི་གནས་དག་ཏུ་སྤྱི་བས་ད་གྱིལ་ལའོར་
བྱའོ། །བྱི་ལ་ལྷུང་བཟེད་གྱི་ལྷག་རོལ་སྤྱི་བ་ནོ། །གང་དུ་སྤྱི་བ་ན་མཆོད་རྟེན་དང་
གཙུག་ལག་གང་གི་ཉེན་ཀོར་གྱི་སྤྱི་རོལ་དུའོ། །

**ལྷ་པ་ལ། ཆོས་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་རི་ལྷར་བྱ། །ཟང་བེང་ལོངས་སྤྱོད་རི་ལྷར་
བྱ། །དང་པོ་ནི།**

མ་ལན་སློབ་གྱིས་སྤྱོད་ལམ་ཅི་འདོད་བས་ལུང་དཔོག་གོ། །གསར་བས་བྲུ་མ་
ལ་ཆོས་གྱི་ལུང་ནོད་པའི་ཕྱིར་ནི་ཁམས་སྟོམས་པ་ཉིད་བྱིད་ཏེ་ལྷག་བྱ་བ་སྤར་
བཏང་བའི་སྤྱོད་ལམ་བསྟེན་བར་བྱའོ། །ཉན་པོས་ཐལ་མོ་བསྟོལ་ཏེ་བཅང་རོ་
། །ཐི་བའི་ཐལ་མོ་ཞེས་ཏེ་སོར་མོ་ལྷ་པན་ཚུན་བསྟོལ་བའོ། །ལུས་དང་སེམས་འདུའོ། །བྱ་བྱ་
དང་གཡོ་སྐྱུ་མེད་པར་མདུན་ནས་བྱང་པོར་རོ། །ལུང་འབོགས་པོ་འཆགས་ཏེ་
སྟོན་པ་ན་ལུང་ནོད་པས་གོམ་པ་སྤྱི་བས་བཅག་པའི་འོ། །འབོགས་པ་འགྲེང་བ་
ན་ནོད་པོ་འགྲེང་བའི་འོ། །འབོགས་པོ་འདུག་པ་དང་ཉལ་བ་ན་ནོད་པོ་འདུག་
པའི་འོ། །ནོད་པོ་སྟན་ཆེས་དམའ་བ་ལའོ། །ནོད་པོ་ཆས་པོ་ནི་སྟན་ལ་འབོགས་
པའི་ལུང་གིས་མི་བཟོས་ལ། ཉན་པ་གསར་བུ་ནི་འཆོད་པོས་བསྟོན་སྟན་ལ་
སྤྱོད་པ་བ་༼༥༡༩༩༽སྟེ་འདུག་གོ། །མ་བསྟོན་ན་ཅོག་ལུས་སོ། །མ་ནོད་པར་བྱ་བ་

མང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་གསར་བུ་དེས་སྟོད་པ་ཏུ་འདུག་པའི་ཕྱིར་འབོགས་པོ་ལ་
ལུ་བར་བྱའོ། །ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་ན་མཁན་སྟོབ་ཀྱིས་ཐོས་པའི་ཉེན་གོར་མ་
གཏོགས་པར་སྒྲུང་བའི་ཉེན་གོར་དུ་འདུག་སྟེ་ཁ་ཏོན་བྱའོ། །སྟོམ་པའི་གདམས་
ངག་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སོང་སྟེ་སྐྱབ་པར་བྱའོ། །ལུང་འབོགས་པ་དང་མཐོན་པ་
ནི་འཆད་པོ་དེས་གིན་ཏུ་ལེགས་པར་བཀྲགས་པ་དང་། གིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་
དང་། ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་བྱས་ཏེ་འོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དག་སྟོང་སྟོ་བྱར་དུ་འོངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དག་འདུན་གྱིས་གནས་ཁང་སྟོ་
བར་བྱེད་པ་པོ་གནས་ཁང་དང་། ཟས་ལ་བསྟོ་བ་དང་། ཐུག་པ་དང་། བག་ཚེལ་
དང་། ཤིང་ཅོལ་འབྲིམ་པ་གསོལ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟོ་འོ། །བར་བྱར་འབྲིམ་པ་ཡང་
ངོ་སྟེ་བར་བྱར་ནི་ཁུར་བ་སོགས་ཀྱི་ལྷག་འོལ་ཕྱི་དེ་ཉིན་པར་བྲིམ་པར་བྱ་བ་ནི་
བར་བྱར་དེ་ཞེས་བྱའོ། །བརྟར་སྐྱོན་སྤྱད་པའི་སྟོད་སྤྱད་འབྲུབ་པའོ། །ལོ་ཕྱི་མ་
ལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་སྟེད་འབྱེད་བསྟོ་བ་སྟེ་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་
ལས་ཀྱིས་བསྟོ་འོ། །སྤ་བརྒྱུད་ངོ་ཞེས་པ་ནི་སྤ་བརྒྱུད་སྟེད་པ་བསྟོ་འོ། །**ཁྲི་ཀ་**

ལས། འདིར་སྤ་བརྒྱུད་སྟེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤ་བརྒྱུད་འདིངས་པ་ཡིན་པར་
དགོངས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འོ་ན་སྤ་བརྒྱུད་གི་གཞི་ལས། གདིང་བ་ཡང་ངོ་
ཞེས་པ་དེ་དང་འདི་ལ་ཁྱད་ཅི་ཡོད་སྟུམ་ན། སྤ་བརྒྱུད་གདིང་བ་བསྟོས་པ་དེ་

གི་འཕ་བབས་སམ་མཆན་གྱུར་ན། དེའི་ཚབ་མ་བྱེད་པའི་དགེ་སྤྲོད་སྤྲོད་པ་བརྒྱུད་
 སྤྲོད་པ་པོ་བསྐྱོད་བ་སྟེ། སྤྲོད་པ་བརྒྱུད་གི་གཞི་ལྷ་བའི་སྤྲོད་པ་གི་**དྲི་ཀ་ལས།** སྤྲོད་པ་བརྒྱུད་
 གཞིར་བའི་དགེ་སྤྲོད་གཞན་དུ་གྱུར་ན་དེ་སྤྲོད་པ་པོ་བསྐྱོད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
 མོ། །དད་པས་དགེ་འདུན་ལ་སྤུལ་བའི་གོས་དག་༼༤༢༽བྱུང་བའི་སྤྲོད་པོ་
 གསོལ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱོདོ། །གོས་འབྱེད་པ་ཡང་ངོ་། །རྩེ་སྤྲོད་པའི་གཙུག་
 །ཁང་སྤྲོད་པའི་དགེ་སྤྲོད་སྤྲོད་དང་། དགེ་སྤྲོད་ཀྱི་དགའ་ལེན་ཅིང་དེའི་གོགས་བྱེད་པ་
 མངག་གཞུག་པ་དག་གོ་སྟེ་ཡང་ངོ་། །སྤྲོད་སྤྲོད་འབྲིམ་པ་ཡང་ངོ་། །སྤྲོད་སྤྲོད་དེ་
 དག་འབྲིམ་པ་དང་ཟུང་བ་སྤྲོད་སྤྲོད་ཐོས་ཐོས་ནས་བྱུང་བ་ནི་སྤྲོད་སྤྲོད་འབྲིམ་པ་
 དེའི་ལས་ཡིན་ནོ། །ཚུའི་ཞལ་ཏ་པའོ། །མཛེས་ཆོས་སོ་སྟེ་གཉིས་ཀར་གསོལ་
 གཉིས་ཀྱིས་སོ། །མཛེས་ཆོས་པ་དེས་བཏུས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམ་མི་མཛེས་པ་
 བཏུན་ན་སེ་གོལ་གྱི་སྤྲོད་སྤྲོད་དུ་བཏང་སྟེ་མཛེས་པ་ལ་དེས་པར་སྤྲོད་པར་
 བྱའོ། །སྤྲོད་སྤྲོད་འདི་ལྟ་སྟེ། ཟས་ལ་སྤྲོད་སྤྲོད་པ་ཉིད་དང་། འིན་ཏུ་བསྐྱེད་སྤྲོད་
 པ་ཉིད་དང་། འིན་ཏུ་འོགས་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འོགས་སྤྲོད་འི་མི་གཡང་
 བར་བྱུང་བྱུང་པའོ། །མཆོད་རྟེན་ལ་སྤྲོད་སྤྲོད་པ་ལ་སྤྲོད་སྤྲོད་པ་ཉིད་དང་། ཐུན་
 རིམ་ཉིད་ཀྱིས་མཛེས་པར་བྱའོ། །ཟུང་ཟུང་བ་ན་སྤྲོད་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱི་གཞིར་པ་
 བསྐྱོད་པའི་བར་རིམ་གྱི་ཞལ་ཏ་པ་གསོལ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱོདོ། །བར་རིམ་གྱི་
 ཞལ་ཏ་པ་དེ་དང་པོར་ཟུང་ཟུང་ཏེ་དབྱུག་གྱུ་བྱུངས་ནས་དགེ་འདུན་ཟུང་ཟུང་པ་

དག་ལ་ཁྱ་དང་བྱིའུ་དང་ཕྱག་རོན་ལ་སོགས་པ་དག་བསྐྱོག་པར་བྱའོ། །གནས་
མལ་འབོགས་པ་དང་གནས་མལ་བྱི་དོར་ཏེ། ཁྱི་དང་ཁྱིའུ་མལ་ཆ་སོགས་མེད་པ་
འབོག་པ་པོ་གསོལ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱོའོ། །ཟས་རུང་བ་ཤ་དང་བཅས་པ་ཉིད་
ཡིན་ན་དེར་མི་དག་འོང་བ་ལ་སྐེའུ་ཆུང་སྟེ། འགག་བསྐྱུང་བ་གསོལ་གཉིས་ཀྱིས་
བསྐྱོ་བར་བྱའོ། །གནས་མལ་གྱི་གཞིའོ། །

གཉིས་པ་ལ། དུག་དང་མིང་ནས་སྒྲོས་པའི་རིམ། གནས་གྱི་རྩལ་གྱི་རྣམ་པར་
གཞག་ །བྱ་བ་ལས་གྱི་གནས་སྐབས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཕྱག་འཆལ་བའི་གནས་ཐུན་ཁོད་དུ་^{༥༡༦} །ཕྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་སྒྲ་དང་
བཅས་པའི་ཆིག་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཕྱག་འོས་ཉེན་གོར་དུ་གྱུར་པ་ལ་རང་གིས་
ཕྱག་ཟིན་ཀྱང་གཞན་གྱིས་ཕྱག་བྱ་བར་བརྩམས་པ་ལ་ཡང་ཕྱག་མི་བྱ་བར་མི་
བྱའོ། །ཆངས་པའི་ཕྱག་སྟེ་ཆོགས་པ་སྟེ་ཕྱག་གིས་ནི་ཕྱག་དེ་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །ནང་སྟེ་ཞེ་འགྲས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ཕྱག་མི་བྱའོ་སྟེ་ལུང་གཅིག་ལས་
འཕྲོས་པ་ལས་ཕྱག་བྱས་ན་འདས་པ་དང་བཅས་པར་གྱུར་པ་རྣམ་པ་གསུམ་
སྟེ། རོ་ཆ་མེད་པ་དང་མཁོན་པ་དང་རྗེས་སུ་བྱོགས་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོན་ལུང་གྲེང་གཞི་ལས། གང་མཁོན་པ་དེ་ལ་བཟོད་པར་བྱས་ཀྱང་མ་
བཟོད་ནས་བཀའ་སྩལ་བ། ཉེས་སྒྲོད་དུ་བྱིན་པ་དང་ཕྱག་བྱོས་ཤིག །དེས་ཀྱང་
ནད་མེད་ཅིག་ཅས་སྒྲ་བའམ་ཡང་ཕྱག་བྱོས་ཤིག །དེ་ལྟར་མི་བྱེད་ན་གཉིས་ཀ་

ལ་འདས་པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་དང་མཐུན་པར་འདྲ་
ལྟ་ལས། མི་མཐུན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་ཕྱག་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཅེས་གསུངས་
པ་དང་འགལ་ཅེ་ན། དེ་ནི་དམིགས་བསལ་ཏེ་ཕྱག་བྱ་བས་མཁོན་ཞི་བའི་ཡན་
ལག་ཏུ་གྱུར་ནའོ། །ཕྱག་འཆལ་བ་ལ་ཨ་རོ་ཞེས་མི་བྱ་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་པ་
བརྗོད་པའོ། །རང་གི་མཁན་སྟོབ་ལྟ་བུ་འདས་པ་ན་མཆོན་ནས་སྟོས་ཏེ་ཕྱག་བྱ་
བ་ཡིན་པ་ལ་སྟོན་གྱི་དུས་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་ཕྱག་མི་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་
ནོ། །སྐགས་པ་ལ་ཕྱག་མི་བྱའོ། །བྱས་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །སྐགས་པས་ཕྱག་མི་
བྱའོ། །སྐགས་པས་ཕྱག་དེ་བདག་གིར་མི་བྱའོ། །བྱས་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །སྐགས་
པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཟས་དང་མི་གཙང་བས་ཏེ། ཟས་ལ་ནི་ཐ་ན་སོ་གིང་
ཡན་ཆད་ཟ་བས་དང་། མི་གཙང་བ་ནི་ཐ་ན་མི་གཙང་བ་དེའི་ས་བྱི་དོར་བྱེད་པ་
ཡན་ཆད་བཟུ་བཤལ་བྱེད་པ་མན་ཆད་མི་གཙང་། ༡༩༥༧ བཤེས་སོ། །ཕྱག་བྱ་
བ་འདི་ལ་གཙུག་བྱེད་ཏེ་དང་། གོས་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་སྐགས་པ་དང་འབྲེལ་སྟེ།
ཕྱག་བྱ་བྱེད་གྱི་ཡུལ་གཉིས་ཀས་གཙུག་བྱེད་མི་བྱ་བ་དང་། གཙུག་བྱེད་པ་
བྱེད་ལས་ཕྱག་བདག་གིར་མི་བྱ་བ་བཞི་སྟེ། གོས་གཅིག་པ་ལ་སྐྱར་བས་བརྒྱད་
དོ། །ཕྱག་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཡན་ལག་ལྔས་འཆལ་བ་དང་། སྦྱིད་པ་ལ་
འབྱུང་བས་ཕྱག་འཆལ་བའོ། །སྦྱིད་པ་བྱུང་བ་ལ་སོས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་
པར་མི་བྱ་སྟེ། ཐུན་ཞུགས་དང་བྱིམ་པ་ལ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །གསར་བྱ་སྦྱིད་པ་

བྱང་བ་དེ་ལ་ནི་ཨ་རོ་ཤེས་བྱའོ། །ཀུན་པ་སྤྱིད་པ་བྱང་བ་ལ་ནི་གསར་བུས་
ཐུག་བྱའོ། །གསར་བུ་རང་ལ་སྤྱིད་པ་བྱང་ན་ཡང་ཀུན་པོ་ལ་ཐུག་བྱའོ། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་དང་མིང་དང་རུས་བརྗོད་པས་ཀྱན་ཏུ་སྤྱད་
པར་མི་བྱའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཉེ་བའི་ཆོག་དང་བྲལ་བར་དེའི་
མཚན་ནམ། གདུང་སྒོས་པར་མི་བྱའོ། །ཉེ་ཆོག་བྲལ་བར་བསྐྱབ་པ་ཀུན་པའི་
མིང་རུས་སྒོས་པར་མི་བྱའོ། །ཀུན་པ་འདི་ལ་གནས་བརྟན་དང་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ནི་
ཉེ་བའི་ཆོག་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟེ་
སྣ་མ་ལ་ནི་ཉེ་ཆོག་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། གནས་ཀྱི་ནང་གི་སྐབས་ཉིད་དང་། གནས་ཀྱི་ཕྱི་ཡི་སྐབས་ཉིད་
དོ། །དང་པོ་ལ། གནས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དངོས་ཉིད་དང་། གནས་གཞན་སྤང་
ཞིང་གནས་དག་སྤྱད། སྐབས་རྣམ་པ་བཞག་སྐབས་སོ། །དང་པོ་ལ། གནས་
གང་བརྟེན་པའི་སྐབས་ཉིད་དང་། གནས་ཉིད་འབྲི་བའི་སྐབས་ཉིད་དང་
། རྟུང་མི་ཟ་བར་སྦྱིང་བའི་སྐབས། གནས་མལ་སྦྱོད་པའི་སྐབས་ཉིད་དང་
། །དངོས་པོ་ཅི་ལྟར་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ལག་གི་སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་འགོ་བ་དང་། འོང་བ་དང་། ༡༩༥༣ ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་
གཞིར་གཙུག་ལག་ཁང་རབ་ཏུ་གནས་པར་བྱའོ། །ཡོན་ཏན་འོད་མར། དགོ་
སྤོང་གིས་དགོ་འདུན་གྱི་ཕྱིར་གཙུག་ལག་ཁང་བརྟེན་ན་དགོན་པ་དང་དབེན་

པར་མི་བརྟེན་གྱི། །མི་མང་པོ་འདུ་ཞིང་བྱུག་འཆའ་བའི་གནས་སུ་བརྟེན་ཅེས་
བཤད་དོ། །སྤྱོད་ལམ་གྱི་གནས་གིང་ལྗོན་པ་དང་རྩིང་བྱ་དང་འཆགས་ས་དག་
ཀྱང་ལྗན་པའི་གཞིར་གཙུག་ལག་ཁང་རབ་ཏུ་གནས་པར་བྱའོ། །ཉེ་གོར་དང་
ལྗན་པར་བརྟེན་གྱི། །འདི་ལྟ་བུའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནི་སྤྱོད་པོ་དག་པ་སོགས་པའི་
གཙུག་ལག་ཁང་ཡིན་ལ། །ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་གཙུག་པོར་བྱེད་པའི་གཙུག་ལག་
ཁང་ནི། རྒྱུན་ལུགས་དང་། གྲག་ཅོར་དང་། སྒྲ་དང་། རྩ་རིམ་སྤྱད་སོགས་ཏུག་
ཉིང་ཆུང་བར་རོ། །ཆ་རྒྱུན་སྤྱོན་པ་པོས་རྩིས་སུ་གནང་ན་གཙུག་ལག་ཁང་བྱ་
བའི་དངོས་པོ་ལས་དེ་བྱ་བའི་སྤྱད་སྟེ་རེ་སོགས་བྱའོ། །འཛོམ་བྱེད་སོགས་དེ་
བཞག་པའི་ཁང་པ་སྤྱོན་ནོ། །གཙུག་ལག་ཁང་དེ་དགོས་པའི་ལས་མིའི་རྒྱུ་
ལག་བསྐྱུ་བའི་འབྲུ་མར་ལ་སོགས་པའི་ཆོད་རན་པར་ཉོའོ། །གཙུག་ལག་ཁང་
བརྟེན་པའི་རྒྱུན་ལས་ལག་གི་སྒྲས་སྤྱོད་སྤྱད་སྟེ་དག་སྤྱོད་གཞན་རྣམས་ཟ་ཐང་
ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བ་བཟའོ། །གཙུག་ལག་ཁང་བརྟེན་པའི་གནས་དེའི་གཙུག་
ལག་ཁང་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ན། །ཉེ་གོར་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་འོ་སྤྱོད་དེའི་སྤྱོད་
སྤྱད་སྟེ་ནས་བཟར་གནང་རོ། །གཙུག་ལག་ཁང་བརྟེན་པའི་རྒྱུན་དེ་ལས་སྒྲུམ་
བག་གི་རྟེན་པ་ལག་གི་སྒྲས་མཐོད་དོ། །དག་སྤྱོད་གི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་
བརྟེན་པའི་མ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་ནི་ལྡོ། །དག་སྤྱོད་མ་རྣམས་ཀྱི་བརྟེན་པའི་མ་ཉིད་ནི་
གསུམ་མོ། །དྲི་གཙང་ཁང་དང་སྒོ་ཁང་གི་སྤྱོད་གི་བསིལ་ཁང་དག་ནི་བརྟེན་པའི་

མ་གཉིས་གྱིས་ལྷག་པར་བྱའོ། །གཙུག་ལག་ཁང་དེ་དག་གི་༼༩༥༥༽བས་
 འཛིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་བརྟེན་མ་གཞིག་པ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །གཙུག་
 ལག་ཁང་བརྟེན་པར་བརྩམས་པའི་རིམ་པ་ལས་འབྱོར་པ་རྙེད་དེ། རྒྱ་བསྐྱེད་
 བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རམ་བསྐྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཞིག་པ་ཡང་དོ། །མཆོད་རྟེན་
 དང་སྐྱ་གཟུགས་དག་ནི་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྩིག་འཕྲོ་བཤིག་པ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་
 བ་མེད་དོ། །རྙིང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ནི་འཕྲོ་མེད་པར་རྫོགས་ཟེན་གྲུང་སྤྲུལ་དང་
 ཆོད་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཡང་གཞིག་ཏུ་རུང་དོ། །མཆོད་རྟེན་དང་སྐྱ་གཟུགས་དག་
 གི་སྤྱོགས་གཅིག་རྙིངས་པ་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཕྱིར་གཞིག་པ་ཡང་དོ། །གདུགས་
 ལ་སོགས་པ་འབྱོར་པས་ཐོངས་ཏེ་དཔོག་པ་ཡང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་
 དོ། །གདུགས་སོགས་གསར་པ་གཞན་གདགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་དཔོག་པ་ལ་ཁ་
 ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །གཞན་གདགས་པ་དེའི་དོན་དུ་གདུགས་སོགས་ཕྱི་མ་ཉི་
 བར་མ་བཞག་པར་སྤྲུལ་དཔོག་པར་མི་བྱའོ། །སྐྱེས་པའི་རབས་ལ་སོགས་པའི་
 རིམ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའི་ཡི་གེ་དག་གྲུང་དོ་སྟེ་རྙིང་པ་བཅོས་པའི་ཕྱིར་
 ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །བྱིད་པའི་བྱེ་བྲག་ཕྱིས་བྱི་བ་ཁོ་ན་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱིས་པ་ལ་
 ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །མཆོད་རྟེན་དང་གཙུག་ལག་ཁང་རྩོམ་པར་བྱེད་པ་བྱིམ་
 བདག་ལ་སོགས་པས་མ་བྱས་ན་དགོ་སྟོང་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་རྩིག་འཕྲོ་ལྷག་
 མ་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དགོ་འདུན་གྱི་ཕྱིར་སྤྱོད་བདག་གིས་བྱེད་བརྩིགས་ན་དགོ་

སྒོང་གིས་མཁར་ལན་སྒྱུན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །དགེ་སྒོང་དེས་མཁར་ལན་གྱི་
གཏན་གྲོགས་བྱ་བའི་དུས་ནི། །གལ་ཏེ་དགྲ་ལྷན་ལྷན་གྱི་འོག་རྩལ་དུ་ལས་
བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྐྱོན་གྱི་ལྷན་ལྷན་གྱི་མདུན་རྩལ་དུ་བྱའོ། །ལས་གྱིས་གཡེངས་
ནས་གྲུང་ཆོགས་ཡོལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། །ཟས་གྱི་བྱ་བའི་དུས་འདུས་པར་
བྱའོ། །མཁར་ལན་གྱི་ལས་དེའི་༼༤༥༩༽ལས་གྱིས་སྒྲགས་པ་རྒྱལ་གྱིས་གོས་
བའི་བྱ་དོར་མ་བྱས་པར་འཆོ་བ་ལ་འདུག་པར་མི་བྱའོ། །བྱ་དོར་བྱ་བའི་
མཐའ་ཉིད་ནི་རྒྱུ་ལག་བསྐྱས་པ་ཉིད་དོ། །ལག་གི་སྒྲས་རྩིག་ལས་བྱེད་པ་ལ་
བྱེད་སྒྲས་སྒྱུར་དུ་གཞུག་གོ། །ཟས་གྱི་འོག་རྩལ་དུ་ན་ལས་བྱེད་པ་རྒྱམས་གྱི་སྒྲིམ་
དང་རྒྱུ་ལག་དག་བསྐྱེད་མཉེ་བྱའོ། །དགེ་འདུན་དང་གང་ཟག་གང་གི་ཡང་རུང་
གནས་ཁང་གི་སྒོ་གདོད་དོ། །སྒོ་གླེགས་གཞུག་གོ། །ལག་བྱེད་དང་ཡང་མིག་དང་
གོ་བའི་དུམ་བུ་དག་གཞུག་གོ། །སྒྲུང་གདོད་དོ། །རྩིག་དཀྱིལ་དུའོ། །བྱིར་
རུབ་ལ་ནང་ཡངས་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱམ་པ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲུག་རོན་འགོག་པའི་བྱ་བ་
གཞུག་གོ། །སྒོ་གླེགས་སོ། །འཁོར་གཏན་དང་གནས་གཟེར་དང་འཕྲེད་གཏན་
དག་གོ། །དབྱུག་གྱུ་སྒྲམ་ཁ་བཅང་རོ། །ཐགས་མ་རྒྱུ་བ་ནི་གསོར་གྱིས་གཙུག་
པར་རྒྱུའོ། །སྒྲུག་རོན་འགོག་པའི་ཐག་བྱ་བྱའོ། །གནས་ཁང་གི་མདུན་དུ་བྱམས་
བྱའོ། །གནས་ཁང་དང་བྱམས་གཞིར་སོ་སོ་ལག་གི་བཅལ་རིམ་བདུན་ནམ་བརྒྱད་
གཞུག་གོ། །སོ་སོ་ལག་གི་བཅལ་དེའི་སྟེང་དུ་གཏོན་གྱི་སྒྲུང་ལེབ་བོ། །དེའི་སྟེང་དུ་

ཀ་བའི་ཚར་དག་གོ། འདྲི་སྟེང་དུ་ཀ་གཞུང་འདབ་མ་དག་གོ། འདྲི་སྟེང་དུ་
གདུང་མ་དག་གོ། འདྲི་དག་གི་སྟེང་དུ་ཕུམ་དག་གོ། འདྲི་དག་གི་སྟེང་དུ་སོ་ཕག་
དགམ་མོ། འདྲི་དག་གི་སྟེང་དུ་སོ་ཕག་གི་ཕྱེ་མའི་འཛིམ་པས་སོ། །ཡང་ཐོག་
ནས་མི་རྣམས་མི་ལྷུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལན་ཀན་ཏེ་བད་ཀྱི་ཤིང་རིང་བྲེ་བར་
བྱའོ། །འདྲི་ལ་འགྲེལ་ཆུང་ལས་མདའ་ཡབ་ཅེས་བཤད་ཅིང་། བ་གམ་དང་ཕུ་ཤུ་
ཞེས་གྲང་བརྗོད་དོ། །ལན་ཀན་དེ་མི་འགྲེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཤར་བ་སྟེ་ཤིང་
རིང་གཏོད་པའི་ཤིང་ཐུང་གཞུག་གོ། ཤར་བ་དེ་ལྷགས་ཀྱི་གཟེར་བུ་དག་གིས་
སྒྱར་རོ། །བརྟེན་མ་མ་དག་འཛིག་པའི་ཕྱིར་༼༤༥༥༽ཐེམ་སྐྱས་བྱའོ། ཐེམ་
སྐྱས་དེ་ཡང་འོག་ཁང་དུ་དོ་ལས་བྱས་པ། བར་ཁང་དུ་ས་ལས་བྱས་པ། སྟེང་ཁང་
དུ་ཤིང་ལས་བྱས་པའོ། ཐེམ་སྐྱས་མེད་ན་ཡ་གད་ལས་གཟེག་པར་བྱའོ། །ཡ་
གད་དེ་ཤིང་དང་སྒྱིགས་མ་ཐག་པ་ལ་བྱས་པ་ཡང་རོ། །རྗེང་བུ་དང་སྒྲོ་ཁང་དུ་
རྩལ་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སོ་ཕག་གི་གཙལ་གཞུག་གོ། འདྲི་སྟེང་དུ་སོ་
ཕག་གི་ཕྱེ་མའི་འཛིམ་པའོ། འདྲི་སྟེང་དུ་དོ་ཐལ་གྱི་སྒྱུར་ལུལ་བྱའོ། འདྲི་རྩལ་
མེད་ན་རྒྱང་པ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཤིང་གི་སྤང་ལེབ་བོ། །ཡང་ན་བར་བར་དུ་སོ་
ཕག་དག་གོ། མཚོད་རྟེན་ལ་རྩལ་ཡོད་ན་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། མཚོད་རྟེན་འདྲི་ལ་
སོ་ཕག་གི་གཙལ་དེ་འདོམ་གང་ཙམ་བྱས་པ་ཉིད་ནི་བྱས་པ་ཉིད་དོ། ཚོས་སྒྲུ་བ་
འདུག་པའི་ཕྱིར་སང་གའི་བྲི་གྲུ་བཞི་བྱའོ། །བྲིའི་རྒྱང་པ་དག་ལ་སང་གའི་

749

བལ་ལས་བྱས་པ་དང་། ཤ་ན་ལས་བྱས་པ་དང་། རས་བལ་ལས་བྱས་པའོ། །བྱ་
ཀྱའི་གྲ་བཞི་དག་ཏུ་བྱུང་གདབ་བོ། །བྱུང་དེ་དག་ལ་བྱ་ཀྱ་གདགས་སོ། །ཤིང་གི་
བྱུང་གཟེར་ནི་འཆག་པ་དང་འདྲུལ་བས་དེའི་ཕྱིར་ལྷགས་ལས་བྱས་པ་དག་
གོ། །བྱ་ཀྱ་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མཐོངས་འདོད་དོ། །མཐོངས་ནི་དགོ་སྒྲོང་
རྒྱམས་ཟན་ཟོས་ནས་བྱ་དང་ལྷག་མོན་ནང་དུ་འདུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །མཐོངས་དེར་གྲོགས་གར་དག་བ་བོ། །དབྱར་དག་བྱམས་སུ་ཆུ་མི་འབྱུང་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤང་ལེབ་དག་གོ། །གང་དུ་གཡོགས་ན་བྱམས་གྱི་ཀ་བའི་བར་
དག་ཏུ་འོ། །རི་ཙམ་གཡོགས་ན་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱོགས་མ་གཏོགས་པར་
རོ། །སྤང་ལེབ་མེད་ན་སེག་གམ་རེ་ལྡེ་དག་གོ། །དབྱར་གྱི་ལྷ་བ་བཞི་པོ་དག་གི་
མཐར་སྤང་ལེབ་དང་རེ་ལྡེ་དབྱུང་རོ། །སོས་ཀའི་དུས་དགོ་སྒྲོང་རྒྱམས་ཆ་བས་
གདུངས་ཏེ་ཤ་བྱི་རན་པ་དང་། མདོག་རན་པ་དང་སྐྱུ་བོ་སང་སང་པོར་གྱུར་ནས་
བཀའ་སྤུལ་བ། །འཁོར་གྱི་བྱམས་བྱའོ་ཞེས་སོ། །འཁོར་གྱི་བྱམས་དེ་གནས་
བསེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་རྩིག་པས་བསྐྱར་རོ། །བྱམས་ནང་དེར་ཀ་བའི་
ཆར་དག་གཟུག་གོ། །བྱམས་གྱི་ལོགས་ལ་སྐར་ཁུང་གཏོད་དོ། །སྐར་ཁུང་དེ་
༼༤༥༧༽དག་གི་མ་མཐའ་དག་དགོ་སྒྲོང་ཁྱིལ་སོགས་པ་ལ་འདུག་པའི་རྟ་
གྱི་ཡ་མཐའ་དང་ཐད་ཀར་འབབ་པར་བྱའོ། །སྐར་ཁུང་དེར་བྱ་བ་དང་སྒྲོ་གྲིགས་
དག་གཞུག་གོ། །དེས་ན་འཁོར་གྱི་བྱམས་དེ་ནི་བསེལ་གྱི་བ་དང་རྒྱུང་སིར་བུའི་

རྩི་དང་དང་ཆུའི་རྩི་དང་བའི་ཆུ་དང་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ནི་བསིལ་བའི་རྒྱུན་གསུམ་
ལྟན་ནོ། །ཟས་དང་མེ་དང་དཔོངས་ས་སྟེ་ལས་རྒྱ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གི་གནས་དང་
འཆགས་སའི་ཁང་པ་དག་བྱའོ། །གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྩིག་རོས་ཀྱི་ཕྱོགས་
འཁོར་བར་སྒོ་བྱར་དག་བྱའོ། །དག་སྒོར་དག་གི་གནས་སུ་ས་བྱིམ་རུང་རོ་
། །དག་སྒོར་གི་ཡང་ཐོག་གི་གྲ་ཁང་ཡང་རོ། །གྲ་ཁང་འདི་ལ་མི་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་
ལན་ཀན་གྱི་སྐབས་ནི་བྱམས་དང་འདྲའོ། **ལུང་ལས།** གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
འཛིག་རྟེན་པ་དག་དགའ་མཁུར་འགྲོ་ཞིང་འོང་བས་གཙུག་ལག་ཁང་ལམ་པོ་ཆེ་
བཞིན་དུ་གྱུར་ནས་བཀའ་རྩུལ་པ། །རབ་རྩ་བྱུང་བའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་གཙུག་
ལག་ཁང་གི་ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་རྩ་རྩིག་པས་བསྐྱར་བ་ཉིད་ཀྱང་རུང་རོ་སྟེ། ལྷགས་
རིས་བསྐྱར་བའོ། །བསྐྱར་བའི་རྩིག་པ་ལ་ཆུ་ཁུང་གདོད་པ་ཉིད་ཀྱང་རོ་
། །ལྷགས་རིའི་ཕྱི་རོལ་དུ་རྩ་རྩམ་དང་འོབས་དག་ཀྱང་རོ། །གང་ཟག་གི་གཙུག་
ལག་ཁང་ལན་ཀན་དང་བྱ་བ་དང་ཟས་ཁང་གི་ཡོ་བྱད་དང་བཅས་པར་ཡང་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཟད་པར་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཟད་པར་གྱི་མཚན་མ་མདོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གང་ཟག་གི་གནས་ཁང་གི་རྩིག་པ་དག་ཕྱོགས་བཞི་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་རྣམ་པ་
བཞིར་བྱའོ། །རབ་རྩ་བྱུང་བའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ལ་རིམ་གྱི་བ་ཉིད་རུང་རོ། །ཅི་
འབྲི་ན་སྐྱར་གནོད་སྒྱུན་ལག་ན་དོ་རྩི་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་འབྲིའོ། **ཐུན་**

ཆོགས་ལས། དབྱུག་པ་འཛིན་པ་དང་། **འགྲེལ་ཆུང་ལས།** མཚོན་ཆ་འཛིན་
པའོ། །ཞེས་སོ། །ཁྱི་སྒྲིའི་སྒྲོ་ཁང་དུ་^{༡༥༥}འཁོར་བའི་འཁོར་ལོའོ། །འཁོར་
ལོ་ནི་ཆ་ལྡ་པར་རོ། །ཆ་ལྡ་ལས་སྟེང་དུ་ལྟ་དང་མི་རྣམས་སོ། །མིའི་གནས་སུ་
སྤྲིང་བཞི་པ་དག་གོ། །ཆ་གསུམ་དུ་ནི་རན་སོང་གསུམ་འབྲིའོ། །ཆ་ལྡ་པའི་ནང་
གི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བརྟུལ་ཏེ་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཅན་བར་སྤྱིད་ཟོ་རྒྱན་རྒྱུ་མོ་བཞིན་དུ་
འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་དག་ཀྱང་རོ། །དབྱས་སུ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་
གཏི་མུག་མུག་རོན་དང་སྐྱུལ་དང་ཕག་གི་རྣམ་པར་རོ། །འདིའི་དབྱིབས་ནི་བྱེ་
བྲག་བཤད་མཚོ་ལས་གསུངས་སོ། །སྤྲ་མ་དེ་གཉིས་གཏི་མུག་གིས་ཟ་བར་རོ་སྟེ་
ཆགས་སྤང་གཏི་མུག་གིས་བསྐྱོད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །འཁོར་ལོ་ལྟ་བུ་བྱི་མར་
ཁོར་ཁོར་ཡུག་ཏུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་དང་
། དེ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་སྤྱིན་པའི་པང་པར་བབྱང་བར་རོ། །**ལུང་**
རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་བྲངས་པ་ལས། མ་རིག་པ་ནི་བྱད་
མེད་བྱི་བར་བྱའོ། །འདུ་བྱེད་ནི་རྩ་མཁན་སྣོད་དག་བྱེད་པའོ། །རྣམ་པར་གཤམ་
པ་ནི་སྤྱུའི་གཟུགས་སོ། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་བྱད་མེད་དང་སྐྱེས་པའོ། །སྐྱེ་
མཆེད་དུག་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་པོ་དེ་དག་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ལ་ཆགས་པ་དག་
གོ། །རིག་པ་ནི་བྱད་མེད་དང་བྱིས་པའི་ལུས་ཀྱི་རིག་པ་ཀྱུན་ཏུ་སྤྱོད་པའོ། །ཆོར་
བཞི་སྐྱེས་པ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་ཆོར་བར་བྱོང་བར་བྱེད་པའོ། །སྤྱིད་པ་ནི་བྱད་མེད་

བུ་འཆོལ་བའོ། །ལེན་པ་ནི་བུད་མེད་ལ་མངལ་ན་གནས་པ་འཇུག་པའོ། །སྤྲོད་
 པ་ནི་མངལ་ན་གནས་པ་དེ་ཉིད་འབྲང་བའོ། །སྦྱོ་བ་ནི་འབྲངས་པ་དེ་ཉིད་སྦྱོ་
 བའོ། །ཀླ་བ་ནི་སྦྱོས་པ་ཀླས་ཤིང་འཁོགས་པའོ། །ཤི་བ་ནི་མི་ཤི་བའི་གཟུགས་
 ལུ་བྱི་བའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འཁོར་ལོ་དེའི་སྤྲོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོ་གཟུགས་
 དང་། དེའི་གཡས་སྟོགས་སུ་མུ་༼༤༥༥༽ངན་ལས་འདས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་
 དཀར་པོ་བྱི་ཞིང་སངས་རྒྱས་དེའི་ཕྱག་གི་བདས་གཞན་ལ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ཅན་དུ་
 བྱའོ། །ཉེ་བར་སྟོན་བྱའོ། །འཁོར་ལོའི་འོག་ཏུ་བརྩམ་པར་བྱ་ཞིང་ཞེས་བྱ་བའི་
 ཆིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་སོ། །སྦྱོ་བོ་འོངས་པ་རྣམས་ལ་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་
 དག་སྟོང་བཞག་པར་བྱའོ། །སྟོ་ཁང་དེའི་ཁོར་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་
 དང་བདུད་བཙུམ་པ་དག་ཀྱང་དོ། །བྱམས་སུ་སྦྱོས་པའི་རབས་དག་གོ། །འི་
 གཙང་ཁང་གི་སྟོར་གནོད་སྦྱིན་ཕྱིང་ཐོགས་སོ། །དཔོང་སའི་ཁང་པར་དག་
 བཙུམ་པའི་གནས་བརྟན་གྱི་གུལ་དག་གོ། །མཛོད་ཀྱི་སྟོར་གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་
 རིན་པོ་ཆེའི་མུ་གུ་དང་སྟེ་མ་དང་འབྲས་བུ་ཐོགས་པ་དག་གོ། །ཟས་ཀྱི་ཁང་པར་
 ལག་ན་བཅའ་བ་ཐོགས་པ་དག་གོ། །བསྟོ་ཁང་གི་ཁང་པར་ལག་ན་མུ་གུ་དང་
 ལུ་མ་པ་ཐོགས་པ་དག་གོ། །མུ་གུ་ནི་གདིང་བའོ། །མེ་ཁང་དུ་གུལ་ལུ་མ་མེ་སྦྱར་བ་
 བྱེད་པ་དག་དང་། གུལ་ལུ་མ་གྱི་ལུ་བྱི་དོར་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་དང་། མེ་སྦྱར་
 བར་བྱེད་པ་དག་དང་། སྦྱིན་བདག་མར་མེ་ཐོགས་པ་དང་། ལྷའི་ཕོ་ཉ་དག་ཅིས་

བྱ་བ་ནི། ལུང་ཐུན་ཆོག་ལས་དཔུལ་བའི་རབས་བྱི་ཞེས་དང་། **རྒྱ་ཆེའི་འགྲེལ་ལས།** ལྷའི་ཕོ་ཉ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་། སྐ་བ་དང་། བ་བ་དང་། འཆི་བ་ལ་སོགས་ཏེ་དེ་དག་ནི་སྐྱེ་བ་བསྐྱེད་དེ་དགོ་བ་ལ་བཙོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། **འགྲེལ་རྒྱུད་ལས།** ལྷའི་ཕོ་ཉ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་གཅིག་བཙོན་དུ་བབྱུང་ལ། གཤིན་རྗེའི་མདུན་དུ་ཞལ་ཕྱེའི་སྐྱོང་བ་འདྲ་བ་བྱི་ཞེས་བཤད་དོ། །རྒྱའི་ཁང་པར་སྐྱེ་ལག་ན་བུམ་པ་ཐོགས་པ་རྒྱན་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་དག་དང་། ལྷའི་བུ་མོ་རྒྱ་འབྲིམ་པར་བྱེད་པ་དག་གོ། བད་པའི་སྒྲན་རུང་བའི་ཁང་པར་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་བད་པའི་༼༤༥༩༽འི་མ་གྲོ་མཛད་པའོ། །བཤད་བ་དང་གཅི་བའི་སྐབས་སུ་དུར་ཁྲོད་དག་གམ། མགོའི་ཐོད་པ་དག་དགོད།

གསུམ་པ་ནི།

གཙུག་ལག་ཁང་སྤྱ་གཤམ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་མེད་དུ་བ་དང་བཅས་པ་བུད་པར་ཡང་མི་བྱ། བཅང་པར་ཡང་མི་བྱའོ། །གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཞི་ཞལ་ཞལ་བསྟར་བ་སྟེ་སྦྱིལ་བར་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་མི་བྱའོ། །མེ་འབུད་པ་དང་བཅང་བ་དེའི་དོན་དུ་གྲོ་མོ་སོགས་ཀྱི་ཞུགས་ལིང་བཅང་བར་བྱའོ། །མེ་མཉམ་པར་བཅར་བའི་ཕྱིར་ལྷགས་ཀྱི་བྲ་སྐམ་མོ་སྟེ་ལྷགས་ཀྱི་ཐལ་ཕྱག་གོ། །ཤིང་གི་ཡོག་པས་ཀྱང་ལས་དེ་འགྲུབ་བོ། །ཁང་སྐྱོང་གིས་གཙུག་ལག་ཁང་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་ཕྱགས་དར་

བྱའོ། །མི་རྒྱུས་ན་ཆོས་འཆད་པ་དང་འདུ་བ་ལྟ་བུ་མཐོ་བའི་ཕྱོགས་སུའོ། །མཐོ་
བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷག་མ་ནི་ཆོས་བརྒྱད་དམ། བཅུ་བཞི་ལ་གཞི་བརྟུངས་ཏེ། དག་
འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་དང་ལྷན་པའི་གཏམ་གྱིས་སམ། འཕགས་པའི་མི་
སྤྱི་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱགས་བདར་བྱའོ། །གསོ་དགག་གི་གནས་ལྟ་བུ་ཆོས་ཀྱི་འདུན་
སར་ཆག་ཆག་དང་གཅི་བ་འཇམ་པོའི་བྱག་པས་བྱག་གོ། །ཕྱགས་བདར་ཟེན་
པའི་མཇུག་ཏུ་བྱས་བྱའོ། །ཡང་ན་རྒྱུ་ལག་བསྟའོ། །རྟུལ་སྤྱི་བའི་སྤྱིར་རྒྱས་
བརྟན་པས་ལུས་ཀྱང་བྱག་གོ། །དུས་བཟང་ཐམས་ཅད་ལ་སྤུམ་བུ་གི་རྟེན་པ་
བྱའོ། །དཀོན་མཆོག་གི་དོན་དུ་ཕྱགས་དར་བྱས་པ་དང་། ཞལ་ཞལ་བྱས་པ་དང་།
དྲི་གཙང་ཁང་དང་། སྒྲི་གཟུགས་དང་། མཆོད་རྟེན་དང་། སྒོག་གིང་གི་གྲིབ་མ་
ལ་གཙུག་ལག་གི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་མ་འོད་ཅིང་འགོ་མ་མོ། །

བཞི་པ་ནི།

ཆོས་བརྒྱད་དམ་བཅུ་བཞིའི་ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་གནས་མལ་སོ་སོར་བརྟག་པ་
དང་བཅོས་པར་བྱའོ། །སྤྱི་བ་བརྟན་པ་མལ་དེ་རྟོལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་
པའི་༼༤༥༽གང་ཟག་དག་གིས་སོ། །གནས་པ་སྒྲོ་བ་མ་དག་གིས་
སོ། །གནས་མལ་གྱི་གཞིར་ཆག་ཆག་དང་། ཕྱགས་བདར་དང་། གཅི་བ་འཇམ་
པོའི་བྱག་པས་བསྒྲི་བར་བྱའོ། །མལ་ཆ་དྲི་མས་གོས་པ་སྤྱི་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་
དྲི་མ་ཏ་ཅང་ན་བསྟའོ། །ཆག་ཆག་བཏབ་པའི་འོག་ཏུ་འཕྱག་གོ། །དེའི་འོག་ཏུ་

མལ་སྟན་བཤམ་མོ། །མལ་སྟན་གྱི་འོག་གཞི་རྩལ་དང་བཅས་པ་མ་སྒྲུགས་པ་ལ་
མལ་སྟན་བཤམ་པར་མི་བྱའོ། །མལ་སྟན་བཤམ་པར་བྱ་བ་དག་ལ་དེའི་ནང་
ནས་གོས་གཅིག་ཁྲི་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་སྒྲུགས་པར་སྒྱུད་དོ། །དེ་ཡང་ངན་
པའོ། །ངན་པ་དེ་བཙོས་སོ། །བཙོས་མི་ལུས་པ་ཉིད་ན་སྒྲུག་སྒྱུད་དེ་རས་མར་
བྱས་ཏེ་གིང་བུའི་ཕྱི་མོ་ལ་བཏགས་ནས་ཁྲི་སོགས་གྱི་རྩལ་སྒྲུག་གོ། །རྩལ་སྒྲུག་པ་
དེ་སྟར་ཡང་མི་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་སྒྱུན་པ་པོའི་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འཐེལ་
བ་དང་དངོས་པོ་དེ་སྒྱུད་པ་ཡུན་རིང་བ་ཉིད་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཅི་བ་དང་ས་བསྐྱེས་
ཏེ་ཀ་བ་རྩིག་པའི་སེར་ཀ་ལ་སྒྲུན་པར་བྱའོ། །སྒྲོ་ཁང་དང་བྱམས་སུ་རང་གི་མལ་
བཅའ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་བཅས་ན་ཡང་རང་གིས་བཟུང་བར་མི་བྱའོ། །སྒྱུན་
པ་པོས་མྱ་ངན་བསང་བའི་ཕྱིར་འབྲུལ་བའི་རྣམས་དེ་ནི་སྒྱུན་བདག་དེས་མཐོང་
སར་བཞག་པར་མི་བྱའོ། །མྱ་ངན་སང་ཕྱིར་སྐྱུལ་བའི་རྣམས་དེ་བརྟུས་སོ་ཞེས་སྒྲ་
མི་སྟན་པའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་ཆོས་བརྒྱད་དང་བཅུ་བཞི་དག་ལ་སྒྱུན་བདག་མེད་
པའི་སྐབས་སུ་བྱམས་སུ་བཤམ་པར་བྱའོ། །དགོ་འདུན་དང་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་
ཁྲི་དང་ཁྲིའུ་བཅང་བར་བྱའོ། །ས་གཞི་སྒྱིལ་བ་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁྲི་
རྒྱུ་གི་མཐེལ་མཉམ་པར་བཅད་པར་བྱའོ། །སྒྱིལ་བ་མི་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཡང་ན་
དེའི་འོག་རྒྱ་ཐུབ་མའི་ཐུང་པོ་བཞག་པའམ། །ཁྲི་རྒྱུད་དེ་རས་མས་དགྱི་བར་
༼༤༣༠ན༽བྱའོ། །དགོ་འདུན་མ་ཡིན་པས་ཁྲིའུའི་རྒྱུད་པ་རི་མོ་བྲ་བོས་བྲིས་པའི་

ཁྱིའུ་བདག་གིར་བྱ་བ་བསྟེན་པར་མི་བྱའོ། །སྟན་བཟང་པོ་དང་རྒྱབ་རྟེན་དང་
བཅས་པའི་སྟན་ཡང་གང་ཟག་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །མར་མེའི་སྤྲོད་པོ་ཡལ་ག་ཅན་རྩ་
བ་གཅིག་པ་དང་ལྷ་པ་སོགས་ཡང་དགོ་འདུན་མིན་པས་མི་བྱའོ། །ལུང་ཁ་ཅིག་
ལས་ནི་ཡལ་ག་རྩ་མ་བ་ཞེས་སོ། །དགོ་འདུན་དང་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་སྟན་ནང་
ཚངས་ཅན་གྱུ་བཞི་དང་སྤྲས་ནང་ཚངས་ཅན་བཅང་བར་བྱའོ། །སྤྲས་དེའི་སྤྲིད་ནི་
སྤྲུ་བཞི་དང་ཞེད་དུ་དོ་བ་ཉིས་བརྟུབ་ཏུ་བྱས་ཏེ་གཅོམ་མོ་སྟེ། ལུང་དང་རང་གི་
རྣམ་བཤད་དང་རྟེན་གྱི་གསུམ་ཀར་འདི་བཞིན་གསལ་མོད། **འགྲེལ་རྒྱུད་**

ལས། སྟན་གྱུ་བཞི་སྤྲིད་དུ་སྤྲུ་བཞི་དང་ཞེད་དུ་སྤྲུ་དོ་བྱས་ལ་སྤྲིད་ཉིས་བརྟུབ་ཏུ་
བྱས་ན་གྱུ་བཞིར་འཕྱུར་གྱི་དེ་ལྟར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་རོར་བའོ། །སྤྲས་སྟན་དེ་དག་
གིང་བལ་གྱིས་བརྒྱུད་པོ། །ཁྱབ་ཉལ་ཀར་མལ་འོག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཡོད་མེད་སོ་
སོར་བརྟག་པར་མ་བྱས་པར་ཉལ་བར་མི་བྱའོ། །དྲན་པ་བཞི་པོ་འདི་རྣམས་ཉ་
བར་མ་བཞག་པར་མི་བྱའོ། །དྲན་པ་བཞི་པོ་ནི་རང་འགྲེལ་དང་རྟེན་གྱི་ལས་དོན་
འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ་ཉལ་བ་ན། ལུས་དང་གོས་མི་འཕྱུར་བར་བྱ་བའི་དྲན་པ་
དང་། བངས་པར་སྤར་སྤང་བར་བྱའོ་སྟམ་པའི་དྲན་པ་དང་། བངས་པར་སྤར་
ལངས་ནས་དགོ་བ་གཞན་བརྩམ་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་དྲན་པ་དང་། དགོ་བའི་
ཆོས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་འཕྲོ་ལ་གཉིད་ལོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དགོ་བའི་ཆོས་ཀྱི་
སྤང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དྲན་པ་དང་བཞིའོ། །དགོ་སྤྲོད་གིས་གཞན་དང་ལྟན་

ཅིག་ཁྱིམ་སྟན་ནམ། གཞན་སྟེགས་བྱ་དག་ལ་གཅིག་ཅེས་མི་བྱའོ། །དགོས་པ་
ངོ་ཚ་ཤེས་པས་ནི་མལ་ཁྱི་སྟགས་མི་རེ་རེ་ལ་རེ་རེ་མེད་ན་སྟན་སོ་སོར་བཏིང་སྟེ་
གཏོར་བུའམ། ལྷ་བ་བཟེད་༼༤༥༠༽ཀྱི་སྟོན་ལ་སྟགས་པས་བར་དུ་བཅད་
ནས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་ཉལ་བར་བྱའོ། །ཁྱི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གང་ཟག་
གསུམ་ལས་ལྷག་པ་མང་པོ་དང་། ལྷན་ཅིག་ཁྱི་ལ་འདྲེགས་པ་ཉིད་བསྟེན་པར་
མི་བྱའོ། །ཁྱི་ཕྱ་མོ་རིང་པོ་ལ་ནི་གཉིས་ལས་མི་བྱའོ། །ཁྱི་འུ་ཆུང་དུ་བྱ་བཞི་ལ་
གཅིག་མ་ཡིན་པས་མི་བྱའོ། །བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་དུས་ལོ་གསུམ་ལས་ལྷག་
པ་བར་དུ་ཆོད་པ་བྱུང་ཞུགས་པའི་བསྐྱབ་པ་ཀུན་གཞོན་དང་ལྷན་ཅིག་སྟན་ལ་
འདུག་པར་མི་བྱའོ། །ཁྱི་པའི་ཁྱི་གཞན་དུ་སྟན་མེད་ན་མཁན་པོ་དང་ཡང་
དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་སྟན་གཅིག་ལ་འདུག་པར་བྱའོ། །དགོས་པ་གིས་ཁྱི་
པ་དང་གང་དུ་ཡང་སྟན་གཅིག་ལ་འདུག་པར་མི་བྱའོ། །བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་
པ་དང་དགོས་པ་སྟན་གཅིག་ལ་འདུག་པར་མི་བྱའོ། །དགོས་པ་གིས་ཟ་མ་དང་
མ་ནིང་དང་མ་གསོད་པ་ལ་སྟགས་པ་དང་མུ་སྟེགས་ཅན་དང་། མུ་སྟེགས་ཅན་
ཞུགས་པ་དང་། རྒྱ་ཐབས་སུ་གནས་པ་དང་། ཐ་དད་པར་གནས་པ་གཉིས་ཏེ།
ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་དང་། གནས་ནས་ཐུང་བ་དག་དང་། ཆོས་
དང་ཟང་ཟིང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལོངས་སྟོན་ཅིང་གནས་པར་མི་བྱ་བ་དང་། །ཕམ་པ་
འཆབ་བཅས་བྱུང་བ་དག་དང་སྟན་གཅིག་ཏུ་འདུག་པར་མི་བྱའོ། །བསྐྱབ་པ་

བྱིན་པ་དང་སྟན་གཅིག་ཏུ་འདུག་པར་མི་བྱའོ། །འགྲེལ་ཆུང་ལས་འདི་སྟར་
གསུངས་ཏེ། བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་དགོ་འདུན་འདུས་པར་ནི་བསྟེན་པར་
རྫོགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་དང་། དེ་རིང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཡན་ཆད་རྣམས་
ཨར་མོ་ནིག་ཅིས་བྱ་བ་དེ་འཕྲོ་རྟོག་གི་སྟན་རིང་པོ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འདུག་ཀྱང་ལོ་
གསུམ་ལས་སྟག་པས་བར་དུ་ཆོད་པ་དང་སྟན་ཅིག་སྟན་གཅིག་ལ་འདུག་པའི་
ཉེས་པ་མེད་དེ། ཨར་མོ་ནིག་གི་ཐགས་མ་བྲ་བོ་སྟེ། ༼༤༡༽བསྟེན་པར་
རྫོགས་པ་དང་བཅས་པའི་དགོ་འདུན་འདུས་པ་ལ་ནི་སྟན་གཅིག་མི་འདུག་པའི་
ཉེས་པ་བསྐྱེད་པའི་སྟན་ཉིད་མ་ཡིན་ལོ། །བསྟེན་རྫོགས་དང་བཅས་པའི་དགོ་
འདུན་འདུས་པ་དེ་ལས་གཞན་པར་ནི་ཨར་མོ་ནིག་དེ་ཡང་ཉེས་པ་བསྐྱེད་པའི་
སྟན་ཉིད་ཡིན་ལོ་སྟེ། བསྟེན་རྫོགས་དང་བཅས་པའི་དགོ་འདུན་འདུས་པ་ལས་
གཞན་པར་ནི་དགོ་སྟོང་གིས་དགོ་སྟོང་གཞན་ལོ་གསུམ་ལས་སྟག་པས་བར་དུ་
ཆོད་པ་དང་། ཨར་མོ་ནིག་ནི་སྟན་གཅིག་ཏུ་འདུག་པར་མི་བྱའོ། །བསྟེན་པར་མ་
རྫོགས་པ་དང་ཡང་སྟན་ཅིག་དགོ་འདུན་འདུས་ན་ཡང་དགོ་སྟོང་གིས་མ་རྫོགས་
པ་དང་། ཨར་མོ་ནིག་གི་སྟན་གཅིག་ཏུ་འདུག་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་གྲུམ་ཡུག་
ནི་དགོ་འདུན་གྱི་ཆོགས་སྟན་ལ་བསོད་ནམས་ཆེས་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དད་
པ་ཅན་དག་གེས་པར་གྱིས་གིག །ཨར་མོ་ནིག་ནི་མཆོན་པ་སྟེ་འབོལ་ཡུག་
སོགས་སྟན་རིང་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ལོ། །སྟེགས་བྱ་ནི་སྟན་ཉིད་མ་ཡིན་པས་གོང་

གིས་བཀག་པ་དེ་དག་མི་འཇུག་པས་བྱིས་པ་དང་ལྷན་དུ་ཡང་འདུག་རུང་ངོ་
། །སྟན་གཅིག་ལ་འདུག་པ་སྤར་བཀག་པ་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དོག་
པའི་གཞོན་པར་གྱུར་ན་ལྷུང་བ་མེད་དོ། །གནས་མལ་སྤྱོད་པ་ན་གལ་ཏེ་གང་
ཟག་གཉིས་ཡོད་ན་གཅིག་གིས་བྲིའམ་བྲིའུ་བསྐྱར་ཞིང་། གཅིག་ཤོས་གྱིས་སྟན་
ནང་ཚངས་ཅན་ལ་སོགས་པའོ། །

ལྷ་པ་ནི།

དག་འདུན་གྱི་སྟན་དང་གནས་མལ་ལ་སོགས་པ་དེ་སྟོང་མི་བརྩེ་བར་མདུན་
ནས་དྲང་བ་དང་། གཡས་གཡོན་ནས་དྲང་བར་མི་བྱའོ། །ཅི་ནས་ཀྱང་མལ་དེ་དུ་
བ་དང་བྲི་མ་དང་རུལ་དག་གིས་གོས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་མི་བྱའོ། །མལ་དེ་མི་
གཙང་བའི་སྐྱབས་དང་ཉེ་བར་བསྟེན་པར་མི་བྱའོ། །གནས་མལ་དང་སྟན་
སོགས་དེ་དག་ཉམས་པ་དོར་༼༤༩༽བྱེད་པར་མི་བྱའོ། །གནས་མལ་བརྒྱན་པ་ན་
ཉེ་མ་ལ་བསྐྱང་བ་དང་སྐམས་པ་དང་སྐྱགས་པ་དང་བུ་གུ་སྐྱུན་པར་བྱའོ། །རལ་
བ་ལ་ལྷན་རིངས་སོ། །དབུས་ཟེགས་ན་མཐའ་གཉིས་དབུས་ཉིད་དུ་བྱའོ། །ཁ་
བསྐྱར་བ་དེར་འོས་པས་ཁ་བསྐྱར་རོ། །ཕྱིར་བཅོས་པར་མི་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་
དཀོན་མཆོག་ལ་ལུལ་བའི་མར་མའི་སྤྱོད་རས་དང་། གང་ཟག་སྐྱེན་བདག་ཡིན་
པ་ཡང་རུང་བས་ཚོས་གྲོག་པའི་མར་མེད་ག་གི་སྟོང་པོ་ཉིད་དུ་སྐྱད་དོ། །སྟོང་པོ་
དེར་མི་མཁོ་བ་ཉིད་ཡིན་ན་འཇིམ་པ་དང་བསྐྱེས་ཏེ་དཀོན་མཆོག་དག་གི་ཕྱིག་

པ་དང་ཀ་བ་དང་སྒོ་གླེགས་ཀྱི་སེར་ཀ་དག་བྱུག་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ནན་ཏན་
བྱའོ། །ནན་ཏན་སུས་བྱ་ན་དགེ་འདུན་གྱིས་བསྐྱོས་པ་ནི་སུས་ནོད་པ་དེས་
སོ། །བསྐྱོས་པའི་ལྷག་མ་མ་བསྐྱོས་པར་བཞག་པའི་གནས་མལ་རྣམས་ནི་དགེ་
འདུན་གཞི་བརྟུངས་པས་བསྐྱུས་ཏའོ། །དགེ་འདུན་གྱི་རྒྱ་འཕྲོག་བྱེད་པ་མཐོང་
ལ་ནུས་ན་མི་བསྐྱོག་པར་མི་བྱའོ། །དམག་དང་ཆོས་རྒྱུན་ལ་སོགས་པས་སྒྲག་པ་
ན་དགེ་འདུན་གྱིས་ནོར་རྩ་ཡལ་བར་མི་འདོར་རོ། །ཡུལ་གཞན་དུ་བྱོས་པ་ན་
གནས་སུ་མ་སོང་གི་བར་དུ་གང་གིས་ཁྱིར་བར་བྱེད་པས་ཡོངས་སུ་ད་པར་བྱ་བ་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །དགེ་འདུན་གྱི་རྩ་ས་ཁྱིར་བ་དེ་སྤར་རང་གི་གནས་སུ་བསྐྱར་བ་མི་
འགྲུབ་ན་རང་གིས་གཙུག་ཁང་དུ་འཛིགས་པ་མ་ཞིའི་བར་དུ་གཞན་དུ་ཡོངས་
སྒྱེད་པས་ཡོངས་སུ་སྒྱེད་པར་བྱའོ། །གནས་གཞན་གྱི་ཟས་དང་ཡོ་བྱད་ཀྱི་རྟེན་
པ་མར་མེ་དང་། འབྲུ་མར་དང་། ཀླང་པ་བསྐྱུ་བ་དང་། མཆིལ་ལྷུ་མ་དང་། གོས་
དང་། གཏུགས་དང་། ཤིང་དང་། རྩ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་། སྤུན་ལ་སོགས་
པ་དག་ནི་གནས་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་སྒྱེད་པར་མི་བྱའོ། །གནས་གཞན་གྱི་རྩ་ས་
དང་ཡོ་བྱད་ཀྱི་རྟེན་པ་དེ་གནས་གཞན་དུ་ཟ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལ་སྦྱིན་པར་མི་
བྱའོ། །༡༩༥༥༣༧།གནས་གཞན་གྱི་རྩ་ས་གནས་གཞན་དུ་ཟ་བའི་ཕྱིར་སྤང་དུ་མི་
རུང་ཡང་སྤངས་ཟིན་པར་གྱུར་ན་ཅི་ལྟར་བྱ་ཞེན། རྩ་ས་དེ་གནས་གཞན་དུ་ནོད་
པར་བྱེད་པ་པོ་སྟེ་ལེན་པར་བྱེད་པ་པོའི་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ལ་རྩ་ས་དེ་ཁྱེད་སུ་

ཕྱིར་འབུལ་དུ་གཞུག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །གནས་གཞན་གྱི་རྫས་གནས་གཞན་
དུ་ལེན་པ་པོ་དེ་མ་རྟེན་དམ། མཐུ་དང་ལྷན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་རྫས་
མ་ཁྲགས་ན་ཅི་ལྟར་བྱ་ཞེན། གནས་གཞན་དུ་བྱིར་བའི་རྫས་དེ་མི་ཁྲགས་ན་
རྫས་དེ་ལེན་པ་པོ་དེ་ལ་གང་ཟག་གང་གིས་འབོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་སྟོབ་པར་
བྱེད་པ་སྟེ། རྫས་དེ་སྟོབ་པར་བྱེད་པ་པོ་སུ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྦྱིན་མ་འབུལ་དུ་
གཞུག་པར་བྱའོ། **ལུང་སིལ་བྱ་ལས།** གང་གིས་བྱིན་པ་ལ་རིན་ཐང་དུ་ཕོབ་
ཅིག་ཅེས་གསུངས་སོ། །དགེ་འདུན་གྱི་རྟེན་པའི་ཆད་བང་བ་ཚུལ་ལྷན་དག་གིས་
དགེ་འདུན་གྱི་རྩ་དང་གིང་མི་མཁོ་བ་རང་གི་དང་འབྲ་བ་སྤྱད་པ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
མེད་དོ། །དགེ་འདུན་གྱིས་ཡོ་བྱད་གང་ཟག་སྟོ་གཅིག་ཏུ་མ་བསྐྱོས་པར་རེས་
གྱིས་འཁོར་ཞིང་སྤྱད་པ་ལ་རི་ལྟར་སྤར་འོངས་བས་ཡིན་གྱི། ཀླན་རིམ་གྱིས་མ་
ཡིན་ནོ། །བསྐྱབ་པ་ཀླན་གཞོན་གཉིས་ཀས་གཅིག་ཅུང་བརྟུས་ན་ནི་ཀླན་རིམ་
གྱིས་སྤྱད་པ་དེའོ། །དགེ་འདུན་གྱི་ཟངས་གཡར་བ་དེ་ཁ་བསྐྱར་བ་སོགས་ལས་
བརྩམས་པ་དེ་མ་ཟིན་ན་དེ་ལ་མཐུས་དབུལ་བར་མི་བྱའོ། །ཀླང་པ་དེ་བརྟུ་བར་
ཚུས་ཀླང་པ་འབགས་པ་ཉིད་ན་མ་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །བཤང་གཅིའི་ཆབ་ཁྲངས་
དེར་ཞུགས་པ་ཉིད་ན་མ་ཟིན་པ་ཡིན་པས་དེས་དབུལ་བར་མི་བྱའོ། །བསྐྱོམ་
པའི་ཕྱིར་འདུག་པ་བསྐྱང་བར་མི་བྱའོ། །སྐྱོམ་པ་དེ་ལ་སྐྱོང་ཁང་དང་སྐྱོམ་སྟན་
སོགས་འོངས་སྤྱད་བྱ་ཀླན་རིམ་དུ་མི་བྱའོ། །དགེ་སྐྱོང་བཙོ་སླག་གི་ལས་བྱེད་

ཅིང་བྲེལ་བ། ཆོན་ཁུའི་ལས་(༥༩༡བ) ། གྲིས་འབགས་པ་བསྐྱང་བར་མི་
བྱའོ། ། ཟས་གྲིས་འབགས་པ་བསྐྱང་བར་མི་བྱའོ། ། **ལུང་སྤེལ་བྱ་ལས།** དག་
སྐྱོང་ཟས་ཟ་ཞིང་བྲེལ་བ་དག་ལས་མ་བསྐྱང་ཞིག ། བཙུན་པ་ཇི་ཙམ་གྲིས་ནི་
ཟས་ཟ་ཞིང་བྲེལ་བ་ཞེས་བགྱི། བཀའ་སྩལ་པ། རྒྱུང་རུན་ལན་ལྔ་ལ་ལུག་
ཀྱང་རུང་གིས་པར་གྱུར་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། དག་སྐྱོང་ཟས་གྲིས་འབགས་པ་
བསྐྱང་ན་ཉེས་བྱས་བསྐྱེད་པར་དངོས་སུ་གསུངས་པ་འདིས་ནི་དག་སྐྱོང་ཟས་
གྲིས་འབགས་པ་ལངས་ན་ཡང་ཉེས་བྱས་བསྐྱེད་པར་བྱགས་གྲིས་བསྟན་
ཏེ། འབགས་ལངས་བྱར་མི་རུང་བའི་ཁུངས་ནི་གཞུང་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། བྲལ་
འདུག་པ་ན་རང་གི་བྱག་རིས་ཏེ་སྟོང་ས་མ་ཡིན་པར་འདུག་པར་མི་བྱའོ། ། དག་
འདུན་སྦྱིའི་ཟངས་ལྷ་བྱ་བྱ་བ་བྱས་ནས་མཐོ་ཞིང་སྦྱད་པ་འདོད་པ་ཡོད་ན་བཅང་
བར་མི་བྱའོ། ། ཁོས་གདང་མཐོན་པོ་ལ་གཟར་བ་དང་དབོག་པ་མི་སྤྲེལས་པ་
བསྟེན་པའི་ཆེད་དུ་རྐང་རྟེན་དག་འདུན་གྱི་ཁྱིའུ་བཙུགས་པ་ལས་བར་སྐྱབས་
སུ་དོན་གྱི་ཆེད་ཉིད་དུ་ཁྱིའུ་ལས་ལངས་པ་ནི་ཁྱིའུའི་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་པ་ཉིད་མ་
ཡིན་ནོ། ། བར་དུ་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་ལྡང་བ་དེའི་དུས་ན་ཁྱིའུ་དེ་ལ་ཆོས་གོས་སམ་
ལུས་འཁྱུད་བཞག་པར་བྱའོ། ། དག་འདུན་གྱི་ཟངས་སྦྱད་ལ་སོགས་པ་དག་སྐྱོང་
གིས་གཡར་ཏེ་ཆོན་གྱི་ཁུ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱགས་ནས་རང་གི་བྱ་བ་བྱས་མ་ཟིན་
པའི་ཆེ་ན་དག་འདུན་གྱི་སྟོང་སྦྱད་དག་སྐྱོང་གཞན་ལ་གཡར་བར་བྱེད་ན་སྦྱིན་

དགོས་སམ་མི་དགོས་ཞེན། དག་འདུན་ལ་སྒྲོད་སྒྱུད་གཡར་བར་འདོད་པའི་
 གང་ཟག་གཞན་ཡོད་ལ། རང་གི་བྱ་བ་འགྲུབ་པའི་གནས་རང་ཉིད་ལ་སྒྲོད་ལ་
 སོགས་པ་གཞན་ཡོད་ན་དག་འདུན་གྱི་སྒྲོད་སྒྱུད་སྒྲུགས་གིང་ཚོན་གྱི་ཁུ་བས་
 སྒྲགས་པ་ཉིད་ནི་བསྐྱེན་པར་མི་བྱའོ། །དག་འདུན་གྱི་ཟངས་སྒྱུད་ལ་སོགས་པ་
 གཡར་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གྱི་མ་ཤོས་དེ་ལ་དགོས་པའི་༼༤༣༩༽དོན་
 ཡོད་ན་གང་ཟག་སྒྲ་མ་ཤོས་རང་གི་སྒྲོད་གཞན་ཡོད་བཞིན་དུ་དག་འདུན་གྱི་
 ཟངས་སྒྱུད་ལྟ་བུ། གང་ཟག་གྱི་མ་ལ་མི་སྟེར་བའི་གང་ཟག་གི་ནམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་
 ལས་དག་འདུན་གྱི་སྒྲོད་སྒྱུད་དེ་ནན་གྱིས་བྲལ་བར་བྱས་པ་ལ་ཁ་ན་མ་གྲོ་བ་
 མེད་དོ། །དག་འདུན་གྱིས་མཆིག་དང་། དེའི་མཆིག་གྲུ་བཅང་བར་བྱའོ། །དག་
 སྒྲོང་གིས་དག་འདུན་གྱིས་བྱིར་འདྲེག་མཁན་གྱི་ལག་ཆ་ཡང་ངོ་། །ལག་ཆ་དེ་
 སྒྲོད་དུ་བཅུག་སྟེ་ཅིག་པ་ལ་བཞག་གོ། །སྟེ་འདྲངས་སྒྲོ་རེ་དང་གཞོང་ལ་སོགས་
 པ་དང་། དེ་དག་གི་སྒྲོད་དང་བཅས་པ་ཡང་ངོ་། །དག་འདུན་དེས་དག་སྒྲོང་ལ་
 གཡར་བོ་ཉིད་དུ་ལག་ཆ་ས་ལས་བྲས་པ་ཡན་ཆད་སྒྱུན་ནོ། །དག་སྒྲོང་མས་ནོར་
 སུ་འཆིང་སུའི་སྒྲོད་བཅང་བར་མི་བྱའོ། །དག་སྒྲོང་པ་མ་ཐམས་ཅད་གྱིས་འབྲུ་
 མར་གྱི་སྒྲོད་བཅང་བར་བྱའོ། །སྒྲོད་དེའི་ཆད་ནི་སྤུལ་གང་ཡུལ་དབུས་གྱི་སྤུལ་
 གང་མན་ཆད་ནས་སྤུལ་བྱེད་ཡན་ཆད་ཤོང་བའོ། །ཆོད་མ་བཅོ་བའི་སྒྲོད་ལྷགས་
 གྱི་དོག་ལེ་ཡང་ངོ་། །དོག་ལེ་ནི་སྤྲོ་ང་འདྲ་བའོ། །དོག་ལེ་དེའི་ལྷགས་སྒྱུད་ཡང་

དོ། །རྒྱ་ཐབ་སྟེ་ས་ལས་བྱས་པའི་ཐབ་ཀྱང་དོ། །དགོ་སྒོང་མཚོན་ཆ་སྤང་ཞིང་
དབྱུག་པ་ཡང་སྤང་བ་ཡིན་པས། ལམར་བ་འཆང་བ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་དོ་
སྟམ་ན། ལམར་བ་འཆང་བའི་གནང་བ་ཐོབ་པས་ལམར་བའོ། །ལྟར་བཟེད་གྱི་
སྒོད་བྱ་བ་ཁ་དོག་གཅིག་པ་ཡང་དོ། །ལམར་བ་དང་བྱ་བའི་གནང་བ་དེ་གསོལ་
གཉིས་གྱིས་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །གང་ཟག་སྤུལ་སྦྱིན་ན་ཀས་པ་དང་ན་བ་གང་རུང་
ངམ་ཚོགས་པ་དག་ལའོ། ལམར་བ་དང་བྱ་བའི་གནང་བ་དེ་གཉིས་ཚིག་གཅིག་
གིས་སྦྱིན་པ་ཡང་སྤིང་དོ། །སྟོན་སྤུལ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་ལམར་བ་
སྤང་བ་ཅན་པ་ཡང་དོ། **ཁྱི་ཀ་ཏུ་ཨ་ཐབ་ལས།** སྤར་རྒན་པོ་དང་ནད་པ་ལ་
གནང་བའི་ལམར་བ་ནི་ལུས་བརྟན་པའི་ཕྱིར་གནང་བ་ཡིན་ལ། ལམར་གསེལ་
ནི་དགོས་པ་གཞན་གྱི་དབང་གིས་གསུངས་ལ། འདི་ནི་སྟོན་སྤུལ་ལ་སོགས་
པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གནང་བ་ཡིན་ཏེ་དེ་གསུམ་ཐ་དད་དོ་ཞེས་སོ། །ཕྱི་
མ་འདི་དབྱུག་པ་ལ་དྲིལ་རྒྱུང་བཏགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་བོ། །འཁོར་བའི་ཡུ་བའི་
རྩ་བ་ནས་གསུམ་སྤྱུ་གུ་བསྟོན་ནོ། །ཡ་ཏོག་ནི་དགྱི་བས་སོ། །སྦྱིགས་མ་མཁན་
གྱིས་བྱས་པ་འཇམ། ལོ་མ་ལས་བྱས་པའི་གདུགས་བཅང་བར་བྱའོ། །ཡུ་བ་ནི་
ལུས་ཀྱི་ཆད་དོ། **འགྲེལ་རྒྱུང་ལས།** གདུགས་ཀྱི་ཡུ་བ་ལུས་ཀྱི་ཆད་དུ་བྱས་ཀྱང་
རུང་སྟེ། གདུགས་ཉིད་གྱིས་ཞེང་ཆད་དུ་བྱའོ། །སྤོན་ཚོགས་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་།
རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆད་དུ་གདུགས་ཀྱི་ཡུ་བ་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི། གདུགས་ཀྱི་

ཕྱི་བས་ཚད་དུའོ་ཞེས་ཟེར་ཅིང་། **འོད་ལྗན་ལས་ཀྱང་།** གདུགས་ཀྱི་ཡུ་བ་
གདུགས་ཀྱི་འོག་པའི་ཚད་དུ་བྱུ་དོ་པར་གནང་ཞེས་གསུངས་སོ། །གདུགས་དེས་
རང་ལ་ལྷུབ་ཅིང་གྲོང་གི་དབུས་སུ་འགོ་བར་མི་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ལམ་ཀྱི་དབང་
གིས་གདུགས་དང་བཅས་པར་འགོ་བ་ན་གདུགས་དེ་སྒྲོར་བསྟེན་ལ་
ཏེའོ། །དམིགས་བསལ་ཆར་བབས་པ་ཉིད་ན་གདུགས་དང་བཅས་པས་བསོད་
སྟོམས་ལ་རྒྱ་བར་བྱའོ། །ཆར་ཡིབ་ཏུ་ཡུ་བ་ལ་བཞར་དུ་མི་རུང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་
ནོ། །ཆར་ཆད་ན་གདུགས་དེ་ཁྱིམ་དག་ཏུ་བཞག་གོ། །གྲོང་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་ཁར་
སྒང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི།

རོལ་མོ་མཁན་གྱི་གནས་དང་། སྤྲད་འཛོང་མའི་གནས་དང་། ཆར་འཛོང་གི་
གནས་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དང་། གདོལ་པ་སྟེ་རིགས་རན་བཤུན་པའི་ཁྱིམ་
གྱི་གནས་དག་བརྟེན་པར་མི་བྱའོ། །མི་གཙང་བའི་སྐྱབས་དང་ཉེ་བར་འདུག་
པར་མི་བྱའོ། །གོས་རིན་པོ་ཏུ་ཆེར་གྱུར་པས་དགོན་པར་གནས་པར་མི་
བྱའོ། །གོས་ལ་འབྲུ་དག་གིས་རྒྱགས་ན་ལྷུམ་བུ་མེ་རུ་ཀའི་བྱེ་མས་བགོས་ན་ལྷ་
བ་ལ་སློག་ཆགས་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཤིང་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་ངོ་། །ཤིང་ནི་མ་པ་དང་པ་
ཤ་ཀའི་ལོ་མ་དག་གིས་ཡང་ངོ་། །གོས་བལྟ་བ་ཆེགས་བྱས་ན་གོས་ཀྱི་རིམ་པ་
དེར་བྱེ་མ་སོང་ན་རིམ་པ་དེ་ལ་སླིན་བུ་མི་འབྱུང་བར་གྱིན་ཏུ་ཕན་པ་ཉིད་

དོ། །དུས་དུས་སུ་སྐམ་པ་ཡང་སློག་ཆགས་མི་སྐྱེ་བ་དེའི་དོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །**ལུང་**
ལས། དགོ་སྤྲོད་དགོན་པ་པའི་བྱངས་དུ་ཆོམ་རྒྱན་པ་འོངས་ཏེ། རྒྱགས་དང་ལམ་
དང་ཆོས་གངས་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་ཅེས་འདྲི་བ་ལ། ཁོ་བོ་ནི་དགོན་པ་པའོ་
ཞེས་ཟེར་ཞིང་ལན་མ་ཐེབས་པས་དགོ་སྤྲོད་དེ་ལ་བརྟེན་པ་པར་གྱུར་ནས་བཀའ་
རྒྱལ་པ། དགོན་པ་བས་གང་དུ་འགོ་བའི་ས་རྒྱགས་དང་། ལམ་དང་། ཆོས་
གངས་དང་། ཉི་མ་དང་རྒྱ་སྐར་དག་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དགོན་པ་བས་ཏྲག་ཏུ་
རྒྱ་དང་མེ་ཡོད་པར་བྱའོ། །ཆོམ་རྒྱན་པའི་གནོད་པ་བསྐྱོག་པའི་དོན་དུ་དེས་ཕྱེ་
དང་རས་མ་དང་སྤྲང་ཙི་དང་ཁྱུན་མར་དག་ཅི་འབྱོར་བ་ཉེ་བར་བཞག་པར་བྱའོ་
ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་ཟས་ལས་ལྷག་བྱུང་ན་ཡང་ངོ་། །དགོ་སྤྲོད་མས་དགོན་པར་
རྒྱམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གནས་པར་མི་བྱའོ། །དབང་མེད་དུ་སུན་འབྱེན་པ་དགག་
པའི་བྱིར་ངོ། །གང་དུ་གནས་ན་གོང་ཁྱིེ་གི་ནང་དུ་དབྱར་ཁང་བྱའོ། །དགོ་སྤྲོད་
མ་དེ་དབྱར་ཁང་དེའི་བྱི་སྒོར་འདུག་པར་མི་བྱའོ། །སྤྲོམ་དགའ་མོས་དབྱར་ཁང་
གི་རྩིག་ལོགས་ཀྱི་སྐར་ཁུང་ཆེན་པོར་འདུག་པར་བྱེད་ནས་དགོ་སྤྲོད་མས་སྐར་
ཁུང་དུ་འདུག་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་ལུང་ལས་གསུངས་ཀྱང་། **འྲི་ག་ལས།** སྐར་ཁུང་
འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་གྱི། བྱི་རོལ་སྒྲང་ཡལ་ཅན་དུ་དགོ་སྤྲོད་མས་འདུག་པར་མི་
བྱའོ་ཞེས་སོ། །དགོ་སྤྲོད་མས་**༼ཧུ་ལུ་བ༽**ལམ་གྱི་བཞི་མདོར་ཡང་མི་
བྱའོ། །གོས་མེད་པ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་མི་བྱའོ། །གོས་མེད་དེ་ལ་རྩལ་གཟན་ནི་

གཅེར་སྐྱབས་ཀྱི་གོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ཚན་སྤྲད་གཡོགས་དང་ཅུ་གཤམ་གྱང་
ངོ། །རྩལ་གཟན་གོན་གྱང་དཔུང་པ་གཉིས་མ་གཡོགས་པར་བྱིམ་པའི་རྩང་དུ་མི་
བྱའོ། །དགེ་སློང་མ་དེའི་སྦྱིལ་མོ་གྱང་འདུག་པའི་གནས་སུ་དགེ་སློང་མས་
བསམ་གཏན་བྱེད་ན་སྦྱིལ་མོ་གྱང་བྱེད་དོ། །དགེ་སློང་མ་བསམ་གཏན་བྱེད་ན་
ཟག་བྱེད་ཀྱི་སློང་སློག་ཆགས་མི་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གོས་ལ་སོགས་པས་
གཡོགས་སོ། །**ཡུང་ཕྱན་ཆོགས་ལས།** དགེ་སློང་མ་བཅུ་གཉིས་སྡེས་དགེ་སློང་
གྲེ་སྦྱེས་ཤི་བའི་རུས་པ་རྣམས་བསྐྱུས་ནས་མཆོད་རྟེན་བཅིགས་པ་དེ་ཆོ་དང་ལྷན་
པ་ཅུ་འཐུང་འཁོར་ལྷ་བརྒྱ་དང་བཅས་པས་བཞིག་པ་ན། གྲེ་སྦྱེས་ཀྱི་རུས་པའི་
མཆོད་རྟེན་ཡིན་པ་དེ་ཡུའ་མདོག་གིས་དེ་དག་ལ་སྦྱས་པ་ཡང་དག་གོ་སྟུམ་
ནས། བཅུ་གཉིས་སྡེ་བྲོས་པར་གྱུར་ཏེ། འཕགས་མ་ཡུའ་མདོག་དེ་
བསད་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྒྲུལ་སྒྱུར་ལ་མཆོན་ཆ་དང་ཁབ་དང་སང་སྡེ་གི་སྒྱུར་པ་
དག་གིས་བསྐྱུན་པ་ན། དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་སློང་མ་རྣམས་གཙུག་ལག་
ཁང་དུ་འོང་དུ་མི་གཞུག་པར་བྲིམས་སུ་བཅས་པར་གྱུར་ནས་བཀའ་སྤྱུལ་
པ། དགེ་སློང་དག་གིས་དགེ་སློང་མ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འཇུག་པ་དག་བསྐྱོག་
པར་མི་བྱའོ། །དགེ་སློང་མ་དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་མི་བྱེད་ན་དེ་ལ་གཏམ་མི་འདྲེ་བ་
དང་། མི་གདམས་པ་དང་། གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་བཞག་པ་དག་གིས་
ཡོངས་སུ་འདུལ་བར་བྱའོ། །དགེ་སློང་མ་དེས་དགེ་སློང་རྗེས་སུ་གནང་བ་བྱེད་

དུ་མ་བརྟག་པར་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འཇུག་པར་མི་བྱའོ། །དགོ་སྒྲོང་གིས་དགོ་
སྒྲོང་མ་དེ་ལ་བྱོད་དགོ་སྒྲོང་ནམས་¹⁶³⁴དང་ནང་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ན་
རྩེས་སུ་གནང་ངོ་ཞེས་སོ། །དྲི་བས་ཞེ་འགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ངེས་པར་གཤེས་པར་
བྱས་ཏེ་འོ། །

གསུམ་པ་ནི།

སྤེད་གཏན་དང་། གནམ་གཟེར་དང་། འཁོར་གཏན་དང་། སྒོ་ལྷགས་དང་།
ལྷེ་ལྷུ་མིག་གྲོག་པོ་དག་གཙུག་ལག་ཁང་བསྐྱམས་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་སྐྱར་
ངོ། །དགོ་སྒོས་གྲིས་དགོང་ཀར་གཙུག་ལག་ཁང་བསྐྱམས་ནས་སོ་སོར་བརྟག་
པར་བྱའོ། །གཙུག་ཁང་དེ་ཆོམ་རྒྱན་པའི་འཛིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་
ཐུན་ཉིད་གྲིས་མེལ་ཆེ་བྱའོ། །མེལ་ཆེའི་ཐུན་པ་དེར་གྱུར་པས་ཉལ་བ་དང་
སྒོམས་པར་འཇུག་པ་དག་གྲང་སྤང་བར་བྱའོ། །གཙུག་ཁང་དེར་དགོ་འདུན་གྱི་
གནས་བརྟན་གྲིས་དགོ་སྒོས་ལ་སྒོ་བཅད་པ་སོགས་གྲིས་དམ་བཞག་བྱས་པ་
ཉིད་དྲི་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྤེད་གཏན་སོགས་སྒོམ་བྱེད་ལྔ་པོ་ཡང་དག་པར་
སྐྱར་བ་དག་གིས་མ་བསྐྱམས་པ་ཉིད་ན་ཆོམ་རྒྱན་པས་གཙུག་ལག་ཁང་བསྐྱམས་ན།
བསྐྱམས་པ་དེ་དགོ་སྒོས་ལ་འཇུག་དུ་གཞུག་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཅི་ཙམ་
འཇུག་དུ་གཞུག་ན་སྤེད་གཏན་སོགས་སྒོམ་བྱེད་ལྔ་པོ་དེ་དག་གིས་གངས་རི་
ཙམ་ཉམས་པར་བྱས་པ་དེ་ཙམ་གྱི་ཆ་དག་གོ། །ཡོན་ཏན་འོད་མར། གཏན་པ་

ནམ་པ་ལྷས་བསྐྱམས་པ་ལས་ནང་ནས་ལོར་ཞིག་སྟོར་ན་གཙུག་ལག་ཁང་སྟོང་
ལ་བསྐྱེན་པ་མི་འབབ་ཅིས་སོ། །དགོས་པ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལྡེའུ་མིག་
ཀྱོགས་པོ་དང་སྒོ་ལྷགས་བཅང་བར་བྱའོ། །སྒྲིམ་པར་བྱེད་པ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་
དག་གིས་སྒོ་མ་བསྐྱམས་པར་གཞན་དུ་འགོ་བར་མི་བྱའོ། །གལ་ཏེ་གནས་སྟོང་
བར་ལྷགས་པར་གྱུར་ན་དེར་ཆག་ཆག་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བྱིར་བཅོས་པར་
བྱའོ། །སྟོད་སྟུང་ལས་སུ་བརྒྱམས་པ་ནམས་རང་གནས་སུ་འཁོས་སུ་དབབ་པར་
བྱའོ། །གལ་ཏེ་ལྷ་ལྷ་བྱེད་སྟེད་བྱིད་པར་དེ་བཟོད་ན་བྱིད་པ་
བྱའོ། །གནས་སྟོང་པ་དེ་ན་གལ་ཏེ་རུང་བར་བྱེད་པ་དགོ་ཚུལ་ཡོད་ན་སྒོ་སྒྲུབ་པ་
བྱེད་དུ་གཞུག་གོ། །གནས་སྟོང་པ་དེར་གལ་ཏེ་དེར་བྱིམ་པ་དག་ལྷགས་ན། དེ་
དག་ལ་ཆོས་དང་ལྷན་པའི་གཏམ་དང་རྣམ་པའི་ཆོས་གཞན་ཡང་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉེན་ཀོར་དུ་གིང་ལྷོན་པ་བསྐྱེད་པ་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །ལྷོན་པ་མེ་ཏོག་གི་གིང་དེ་བསྐྱེད་ནས་མི་བསྐྱང་བར་མི་བྱའོ། །ཇི་སྟེད་དུ་
བསྐྱང་ན། དེའི་གིང་ལྷོན་པ་ནི་མེ་ཏོག་ཆགས་ཀྱི་བར་དུའོ། །མེ་ཏོག་གི་ལྷོན་པ་
ལས་གཞན་འབྲས་བུའི་ལྷོན་པ་ནི་འབྲས་བུའི་བར་དུའོ། །ལྷོན་པ་སྟོང་བ་ཡུན་
རིང་བ་ཉིད་ན་ལོ་ལྔར་རོ། །བསྐྱེད་གིང་བསྐྱང་བ་འདི་ལ་དགོས་པ་སྟོང་བསྟོས་པ་ནི་
རང་ཉིད་དང་འདྲའོ། །ལྷོན་པ་བསྐྱེད་པའི་དུང་དུ་ལག་པ་དང་རྐང་པ་དག་བཟུ་

གསུམ་པ་ལ། གྲོག་ཏུ་འཇུག་པ་བྱ་བའི་སྐབས། ཅི་ལྟར་བསྐྱུག་པར་བྱ་བའི་
སྐབས། ཤི་དང་བཞག་པར་བྱ་བའི་སྐབས། སྐབས་ལ་དེ་མཐར་ཐུང་།

བཤོ། །དང་པོ་ནི།

སྒྲོག་ཏུ་འདུག་པས་ཏེ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་རང་ལ་བསྟེན་བཀུར་ཆེས་མང་པོ་བྱེད་
པ་དང་། སྤྱི་ཚུལ་སྤྱི་བཤད་པ་དེས་ཆེག་འཛིན་པར་མི་རྣམས་ཤིང་། རོན་གོ་བར་
མི་རྣམས་པ་ལ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ལུང་དཔོགས་པ་དང་། ཞིབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱ་བས་
ཀྱང་རྗེས་སྤྱི་བཤད་པར་བྱའོ། །དག་སྒྲོང་མ་དེའི་འདུལ་བ་དག་སྒྲོང་གིས་བཟུང་
སྟེ་དག་སྒྲོང་མའི་འདུལ་བ་དེའི་ལུང་དཔོགས་པ་དང་། ལ་ཏོན་བྱ་བ་དང་
། དམིགས་གྱིས་དང་བྱི་བའི་ལན་སྤྱིན་པ་དག་གིས་དག་སྒྲོང་མ་ལ་རྗེས་སྤྱི་བཤད་
བར་བྱའོ། །བཟོ་བྱ་བ་བཀག་པས་ཡི་གེ་འབྲི་བ་ཡང་བཀག་གོ་སྟུམ་ན་མིན་
ཏེ། དག་སྒྲོང་གི་སྒྲིང་ཡིག་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་བྲི་བར་བྱའོ། །འདུལ་བའི་ཆེག་
དོན་སྤྱི་བཟུང་ཡང་དྲན་པ་དང་འཛིན་པར་མི་རྣམས་པས་འདུལ་བ་ཡི་གེར་བྲི་
བར་བྱའོ། །ཆོས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཡི་གེ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་
འབྲིའོ། །འདུལ་བ་དེ་དྲན་པ་དང་འཛིན་པར་རྣམས་ན་ཡི་གེར་མི་བྲི་བར་བྱ་བ་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡི་གེར་བྲི་བ་དང་མི་བྲི་བ་འདི་ལ་སོ་སོར་ཐར་པ་ནི་དེ་དང་
འདྲའོ། །སོ་སོར་ཐར་པ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡང་ངོ་། །ལུང་གཞན་རྣམས་སོ། །ལྟུང་
བཟེད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་བདག་པོ་གང་ཟག་གི་མིང་། །༢༤༦༧། ཡང་བྲི་
བར་བྱའོ། །ལྟུང་བཟེད་སོགས་ལ་སོ་སོར་ངོ་ཤེས་པའི་བྱིར་མཚན་མ་བྱ་བ་ལ་ནི་
ཉེས་པ་མེད་དོ། །དག་འདུན་གྱི་གནས་མལ་ལ་མིང་ཡི་གེར་བྲི་བར་བྱའོ། །ཡི་

གེ་རི་ལྟར་འབྲི་ཞེན། སྦྱོན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འདི་ནི་རྒྱལ་པོ་གཞུགས་ཅན་སྟེང་
པོ་ལྟ་བུ། སྦྱོན་བདག་ཆེ་གོ་མོའི་གཙུག་ལག་ཁང་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་འོད་མའི་
ཆལ་ལྟ་བུའི་སྦྱོན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སོ་ཞེས་གོས་དག་ལ་ཡང་ངོ་། །གནས་མལ་
ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ལྟར་གཞན་ལ་ཡང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་གྲོག་པ་ན་སྟེ་བསྐྱུར་དང་། ཆོག་དང་རིམ་པ་ཡང་རང་
གིས་བསྐྱུར་ཞིང་སྐྱུར་བ་དེ་ལ་གཞོལ་བ་སྟེ། རང་གིས་བསྐྱུར་ཞིང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་
སྐྱུར་ཅིག་སྟམ་པའི་བསམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གིས་སྐྱུར་ཏེ་བསྐྱུག་པར་མི་
བྱའོ། །མདོར་ན་ཆོག་རི་རྒྱུད་གསུངས་པ་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་རང་གིས་བསྐྱུར་ཏེ་
བསྐྱུག་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྟེ་བསྐྱུར་ནི་རིང་པོར་བྱང་བ་དང་། ང་མོར་འགྱུར་
བ་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་སོ། །ཆོག་ནི་**རྒྱ་ཀ་ལས།** ཆོག་རེ་རེར་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་
གྲོག་པའོ་ཞེས་སོ། །རིམ་པ་ནི་**རྒྱ་ཀ་ལས།** ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་གྲོག་
པའི་ཞེས་མི་གསལ་ཡང་། །ལུང་ཐུན་ཆོགས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ལྟར་ན།
རིམ་པ་ནི་ཆོག་སྒྲ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་གྱི་རིམ་པ་སྟེ། ཆོག་གི་གོ་རིམ་སྒྲ་ཕྱིར་བསྐྱུར་ཏེ་
བསྐྱུག་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་**ལུང་ཐུན་ཆོགས་ལས།** རིམ་པ་
སྐྱུར་ནས་གདོན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གོ་རིམ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་འདོན་
པའོ་ཞེས་ལུང་ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་དོ། །འོ་ན་ཡུལ་གྱི་རྒྱུད་

རིགས་ཐ་དད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡི་གེ་རིང་པོ་ལས་བྱུང་བ་བསྐྱར་བ་དང་།
ཆོག་སྒྲ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་བསྐྱར་བ་ལས་ཀྱང་ཉེས་པ་འདྲིར་འགྱུར་རམ་སྙམ་ན། ལུང་
ཕྱན་ཆོགས་ལས་༼^{ཨ་ལཱ་}ལྗོངས་ཀྱི་རིས་པའི་ཆོག་ཡིན་ན་ལྟར་བ་མེད་དོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །**ལུང་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས།** ཡུལ་དེ་ན་གྲགས་པའི་ཆོག་གིས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོག་བསྟན་ལུས་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་བསྟན་པར་མི་ལུས་པར་ཞེས་
བཤད་དོ། །སྤྱི་རྒྱུ་པའི་བསྟན་བཅོས་བཟུང་བར་བྱུང་མ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་གེས་
རབ་ཆེ་བས་གཞན་ལ་ལེགས་པར་གོ་བར་བྱེད་ལུས་ཤིང་པས་སྒྲིལ་ཆར་གཙོད་
བར་ལུས་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལ་བརྩོན་པ་ཉིད་མི་གཏོང་ན་སྤྱི་རྒྱུ་པའི་
བསྟན་བཅོས་དག་བཟུང་བར་བྱུངོ། །བརྩོན་པ་མི་གཏོང་བ་དེའི་ཆད་ནི་དུས་
གསུམ་དུ་བྱས་ལ། དུས་གསུམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབས་བཟླ་ག་པར་བྱ་
ཞིང་། སྤྱི་རྒྱུ་པའི་བསྟན་བཅོས་དེའི་དུས་ནི་ཉི་མའི་གྲང་ལ་བསྐྱབ་སྟེ། ཉི་མའི་
སུམ་ཆ་བདེ་བ་མ་ཡིན་པ་ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་མ་ཡིན་པའོ། །དེའི་དུས་
ནི་ཉི་མ་སུམ་ཆ་སྟོ་གསལ་བའི་དུས་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་པའོ། །**ལུང་ལས།** གསལ་
བའི་དུས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་གདོན་པར་བྱ་ཞེས་སོ། །མཆན་མོ་ཡང་
སུམ་ཆ་བདེ་བ་མ་ཡིན་པ་ལའོ། །ལྷ་སྟེགས་པའི་གསང་སྟགས་པན་འདོགས་
པར་བྱེད་པ་དག་བཟུང་བར་བྱུངོ། །སྟེགས་གདབ་པ་སྟགས་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱར་
བར་བྱུངོ། །གསང་སྟགས་མཛོད་པར་ནི་མི་བྱུངོ། །ལྷ་སྟེགས་པའི་གསང་སྟགས་

དེ་དག་གི་ཕྱག་གི་གནས་སུ་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་བཟོད་པར་བྱའོ། །ལྟ་
གཞན་ལ་ཕྱག་མི་བྱའོ། །མཆོད་པ་མི་བྱའོ། །ལྷང་པ་སོགས་ལ་བཀུར་སྟེ་མི་
བྱའོ། །མུ་སྟེགས་པའི་རྩྭ་གནས་སུ་ཕྱིན་ན་མངོན་སུམ་དུ་འགྲེངས་ཏེ། སེ་གོལ་
གྱི་སྒྲུབ་གོ་བར་བྱས་ནས་གཙུག་ལག་གི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གདོན་པས་ཕྱི་རོལ་
གྱི་ལྟ་ལ་ཕན་གདགས་པར་བྱའོ། །དག་སྟོང་རང་གི་བཟོ་རྩེས་སུ་བསྐྱབ་པ་དང་།
བཟོ་བསྐྱབ་པོ་ལྟ་བུ་པོ་པ་དང་། དེའི་སྟོང་ཉི་བར་བཞག་པར་མི་བྱ་སྟེ། གཏར་
ཀ་བྱེད་པའི་མཆོན་གྱི་ཤུབས་དང་། ཁབ་རལ་དང་རམ་ཕྱིས་ཏེ་སྒྲག་བུམ་ནི་མ་
གཏོགས་པའོ། །ཆོས་འདི་པའི་ཆངས་སྟོང་མུ་གཅིག་པ་ལ་བསོད་ནམས་གྱི་
བསམ་པས་ལྟོག་པའི་སྒྲན་དུ་སྟོག་ཆགས་གསོན་པོར་མིད་པ་སོགས་སྟིག་པས་
གསོ་བ་མི་བྱའོ། །དག་བའི་གསོ་བ་ཉི་བར་བསྐྱབས་ཏེ་སྒྲ་རྩལ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །དག་སྟོང་སྒྲན་པ་དེས་གཞན་ལ་བཀུ་སྒྲན་བཏང་ནས་གཞན་དུ་འགོ་བར་
མི་བྱའོ། །ངས་པར་འགོ་དགོས་པའི་རྒྱུན་དེ་ལྟ་བུ་དག་བྱུང་ན་ཉ་ཅང་འབྲུབ་ལ་
སོགས་པའི་གཉེན་པོའི་ཆོག་བསྟན་ཏེ། །ཆངས་པ་མཆུངས་པར་སྟོང་པ་
མཆོན་མཐུན་པ་ལ་དབེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་འདྲེག་མཐན་གྱི་བྱ་བ་བྱའོ། །བཟོ་
བཀུག་ན་གིང་བཟོ་ཅམ་མི་རུང་ངོ་སྟུམ་ན། ཁྱིའི་ཡན་ལག་ཆག་པ་བཅོས་པ་
ཡང་ངོ་། །དཀོན་མཆོག་མཆོད་པའི་མེ་ཏོག་གི་ཐེང་བའི་རིམ་པ་དག་རྒྱ་བ་ཡང་
ངོ་། །དཀོན་མཆོག་མཆོད་པར་གྱུར་པ་སེམས་ཅན་གྱི་གཟུགས་མ་ཡིན་པའི་རི་

མོ་བྲི་བ་ཡང་རོ། །རི་མོ་སློབ་པ་དེའི་བྱིར་འབྲི་བ་ནི་ལོ་བས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྒྲིད་པ་གི་བའི་ལུས་ལ་མཆོད་པར་བྱའོ། །རོ་དེ་
བསྐྱེག་པར་བྱའོ། །ངེས་པར་བསྐྱེག་གམ་ཞེན། གལ་ཏེ་སློག་ཆགས་དང་བཅས་
པའི་ཕྱ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནའོ། །**ཐུན་ཆོགས་ལས།** ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཉི་བ་འཁོར་
བྱིས་ཞུས་པ། ལུས་འདི་ལ་སྤྱིན་བུའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་
ཅི་ལྟ་བུ་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། དེ་སྤྱིས་མ་ཐག་ཏུ་དེ་དག་གྲང་སྤྱེ་ལ། གི་བའི་
ཆོན་དེ་དག་འཆི་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཕྱི་སྒོ་རྣམས་སུ་བརྟགས་ཏེ་བསྐྱེག་པར་
བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །**བྱུང་གི་མདོ་ལས།** མི་གི་ནས་ཞག་བདུན་ཚུན་ཆད་
ལུས་ཀྱི་སྤྱིན་བུ་གཉིས་མི་འཆི་༼༤༥༽བར་གསུངས་ཀྱང་ལུང་དབང་བཅན་
ནོ། །རོ་ལ་སློག་ཆགས་ཡོད་མེད་སོ་སོར་བརྟགས་པས་ངེས་པར་བྱའོ། །སའི་
དོང་རྟོ་བའམ་ཚུ་གྲུང་ལ་བསྐྱར་རོ། །རོ་བསྐྱེགས་པ་དང་ཚུ་ལ་བསྐྱར་མི་རུང་ན་
ཆང་ཆིང་གི་དབུས་སུ་གཞུག་གོ། །སློ་གཡས་པ་བསྐྱེལ་ཏེ་མགོ་བྱང་བྱོགས་སུ་
བསྟན་ནོ། །

མགོ་བྱང་བྱོགས་སུ་བསྟན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྟོན་པ་གཤེགས་དུས་
དབུ་བྱང་བྱོགས་སུ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལས་སོ། །དེའང་ལུང་**ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་**
འབྲིལ་པ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ། ང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་

ན་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་བསྐྱོས་ཏེ་གྲོག་
པའི་སྒོ་ནས་བའི་བརྟན་པ་རབ་རྒྱ་གསལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་
མཚན་དང་མཚུངས་པར་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆེ་དབུ་བྱང་ཕྱོགས་
སུ་བརྟན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྲེལ་སུ་རྩེ་ཆུན་པོ་གཞུག་གོ། །རྩེ་དང་ལོ་མ་
དག་གིས་གཡོག་གོ། །རྒྱུད་ཆགས་གསུམ་གྱིས་ཆོས་མཉན་པ་དང་ཡོན་བཤད་པ་
དག་བྱའོ། །རྩོལ་རེག་པ་དག་གིས་གོས་དང་བཅས་ཏེ་བྱས་བྱའོ། །རྩོལ་རེག་
པ་ལས་གཞན་གྲོགས་བྱས་པ་དག་གིས་ནི་རྒྱུད་ལག་བྱའོ། །རྩོལ་སྐྱུལ་ནས་
ལོག་སྟེ་མཚོད་རྟེན་ལ་བྱག་བྱས་ཏེ་འཇུག་པར་བྱའོ། །མཚོད་རྟེན་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བཤད་ཅིང་། **ཁུ་འགྲེལ་ལས།** མཚོད་རྟེན་དེ་ཉིད་གནས་
ཡིན་ཏེ། བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པ་འདུ་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་
གནས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་མཚོད་རྟེན་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་བདག་ཉིད་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་དང་། རྩེ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུད་
པ་བཞི་དང་། དབང་པོ་ལྷ་དང་། སྟོབས་ལྷ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་།
མཁུན་པ་དང་། སྟོབས་དང་། །༢༤༥། བྱགས་རྩི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་
ཏན་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ཉིད་དུ་བསྐྱེད་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་
དོ། །དེས་ན་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བུམ་པའི་ཕྱོགས་གཙང་ཁང་ཅན་རི་མོ་བྲིས་
པ་ཉིད་དང་། གཙང་ཁང་མེད་པ་ཀ་བ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་བ་ཉིད་དོ། །

བཞི་པ་ནི།

མཚོད་རྟེན་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་འོས་པ་ཉིད་དོ། །རབ་བྱུང་ཐམས་ཅད་
ལ་འཕམ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དག་པའི་རྩལ་ཡོན་ཅན་ཡིན་ནའོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
སྐྱེ་གདུང་གི་མཚོད་རྟེན་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །དེའི་རྣམ་པ་ནི་བང་རིམ་བཞི་
དང་། འདབ་མ་དང་སྟེ་མཁུར་མུ་དང་། ལུང་ལས་བུམ་རྟེན་ཅེས་སོ། །བུམ་པ་
དང་ཕུ་བྱ་བྲེ་ཁ་ཁྱེར་དང་བཅས་པ་དང་། སྟོག་གིང་དང་། གདུགས་བཅུ་གསུམ་
དང་ཆར་ཁབ་དག་གོ། །རང་སངས་རྒྱས་ལ་གཉིས་ཏེ། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་།
ཚོགས་ན་སྐྱོད་པའོ། །བསེ་རུ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱི་ཆར་ཁབ་མེད་པའོ། །ཚོགས་སྐྱོད་
ནི་དག་བཅོམ་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ནི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་
ཚོད་དག་གིས་ཆར་ཁབ་མེད་པའི་མཚོད་རྟེན་དེའི་གདུགས་གཅིག་ལྟ་ག་
པའོ། །དེའི་ཕྱིར་**ལུང་ལས།** དག་བཅོམ་པའི་མཚོད་རྟེན་ནི་གདུགས་
ལྟའོ། །ཕྱིར་མི་འོང་བའི་ནི་གདུགས་བཞེའོ། །ཕྱིར་འོང་གི་ནི་གདུགས་གསུམ་
སོ། །རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་ནི་གདུགས་གཉིས་སོ་ཞེས་རང་འགྲེལ་དང་ལྷོ་ཀ་ལས་
གསུངས་སོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཚོད་རྟེན་དེ་ཕྱོགས་གང་དུ་བྱ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་དུ་སྒྲོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞུགས་པའི་
དུས་ཕྱོགས་གང་དུ་ཉན་ཐོས་དེ་དག་གནས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་དེར་བདེར་
གཤེགས་མཚོད་རྟེན་དེའི་འཁོར་དུ་བྱའོ། །མཚོད་རྟེན་གྱི་ཡུལ་འདི་ལ་རྒན་རིམ་

དུ་མི་བྱ་བར་མི་བྱའོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་༼༩༥༩༽ཀྱི་ནི་བྱ་བོའོ། །སྐྱེ་བེད་
མེད། །སོ་སྐྱེའི་མཆོད་རྟེན་དེ་དག་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་ཀྱན་དགའ་ར་བའི་ཕྱིར་རོལ་
དུའོ། །འཕགས་པ་ལ་ནི་མཆོད་རྟེན་གྱི་དུས་སྟོན་རིགས་སོ། །ཉན་ཐོས་གྱི་
མཆོད་རྟེན་ལ་སྤུལ་བ་ནི་ཆོངས་པ་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་རྣམས་དབང་བ་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །མུ་ཏིག་དག་ནི་གོས་གྱི་གཞིར་སྤར་བ་སྟོན་པ་བཞིན་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་
གྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་དབུལ་བའི་བྱ་དུང་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་འབུལ་ཡོ། །མཆོད་
རྟེན་ལ་སྤུལ་བའི་རྩ་ས་དེ་ལས་གཞན་ནི་ཞིག་རལ་བཙོས་པའི་ཕྱིར་ཡང་བཞག་
བར་བྱའོ། །འཕན་གདུགས་སོགས་མཆོད་པ་རུང་བ་ཉིད་ཀྱང་བཞག་
གོ། །སངས་རྒྱས་ལ་ལྷགས་ལས་བྱས་པའི་མཆོད་རྟེན་བྱ་བ་ནི་ཆོས་དང་མཐུན་
ནོ། །སངས་རྒྱས་གྱི་དབུ་སྐྱོད་དང་སེན་མོའི་མཆོད་རྟེན་ནི། གསེར་དང་། དཔུལ་
དང་། བེ་རྩྱུང་ཡོད་དང་། ཤེལ་ལས་བྱས་པ་ཡང་ངོ་། །སངས་རྒྱས་གྱི་མཆོད་
རྟེན་དེ་ལ་མཐུན་པའི་འཁོར་བྱའོ། །མཐུན་པའི་འཁོར་ནི་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་
ན་བཞགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐའི་བར་
གྱི་སྟོན་པ་བྱི་བ་ནི་མཐུན་པའི་འཁོར་དེ་ཞེས་བྱའོ། །མཆོད་རྟེན་ལ་དཀར་ཅི་
དཀར་པོར་བྱའོ། །དེའི་མདུན་དུ་མར་མེ་འཛིན་པ་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་ཀའ་ས་
མར་མེའི་ཕྱིར་སྐྱོན་བྱ་བྱའོ་ཞེས་སྣང་ཡང་ཁང་བྱ་ཡིན་པ་འདྲ་སྟེ། །སྐབས་འདི་
ཉིད་གྱི་ཡུང་སྐྱོང་གཞི་ལས། མཆོད་རྟེན་གྱི་ཡུང་སྐྱོང་གཞི་ལས། མཆོད་རྟེན་ལ་

མར་མེ་ཕུལ་བ་ན་ཁྱིས་མར་མེ་འབྱུངས་ཏེ་སྒོད་ཁྱིས་ཁྱིར་ནས་བཀའ་སྤྱུལ་པ།
མར་མེའི་ཁང་བུ་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། **འགྲེལ་ཚུངས་ལས་ཀྱང་།** མར་མེ་མི་གི་
བའི་སྐྱབས་ཁ་ཡོད་ཅིག་བྱ་ཞེས་བཤད་དོ། **ལུང་ལས།** མཚོད་རྟེན་ལ་བ་ལང་
གིས་རྟོགས་ནས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། མཚོད་རྟེན་ལ་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ལན་ཀན་གྱིས་
༼༩༣༧བ༽བསྒྲོར་རོ། འདི་ནི་**འགྲེལ་ཚུངས་ལས།** མཚོད་རྟེན་གྱིས་ཁོར་ཁོར་
ཡུག་ཏུ་གིང་ཐག་གིས་བསྒྲོར་རོ་ཞེས་སོ། **ལུང་ལས།** མཚོད་རྟེན་ལ་ལན་ཀན་
གྱིས་བསྒྲོར་བ་དེ་ལ་རྟ་བབས་མེད་པས་མི་མཛེས་པར་གྱུར་ནས་བཀའ་སྤྱུལ་
པ། རྟ་བབས་བསྐྱེད་བར་བྱའོ། རྟ་བབས་འདི་ནི་**འགྲེལ་ཚུངས་ལས།** གཙུག་
ཁང་གི་སྒྲོར་དོ་རིང་བསྐྱེད་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དོའི་ཀ་བ་ལ་བསམ་པ་སྟེ། འོན་
ཀྱང་རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་བ་དང་**གཞི་འགྲེལ་ལས།** རྟ་བབས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལམ་
པོ་ཆེའི་སྒོ་མཐོན་པོ་བསྐྱེད་བའོ་ཞེས་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། **ཐུན་ཚེགས་འགྲེལ་བ་**
ལས། རྟ་བབས་ནི་རྩ་བའི་སྒོ་ལས་སྤྱི་རོལ་གྱི་རྩིག་པ་མ་གཏོགས་པར་གིང་
གཉིས་བསྐྱེད་བ་ལ་གིང་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་བཀའ་བ་སྒྲོའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
ཏེ། འདིའི་མིང་གཞན་ནི་སྒོ་དང་པོའོ་ཞེས་སོ། མཚོད་རྟེན་གྱི་གྲུང་ཀླུ་མཚན་
གཟུགས་ལོ། འདི་ནི་རྣམ་པ་བཞིའོ། བཞི་ནི་སངས་པའི་ཀླུ་མཚན་དང་། རྩ་མཚན་གྱི་
ཀླུ་མཚན་དང་། སྤྱིའི་ཀླུ་མཚན་དང་། རྩ་མཚན་གི་ཀླུ་མཚན་ནོ། གཙུང་
ཁང་གི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བྱི་དང་ཐོང་བས་ལུ་ཁྱུད་བྱའོ། འདིར་རྟ་བབས་བསྐྱེད་བར་

བྱའོ། །གཙང་ཁང་མུ་ཁུང་གི་མདུན་དུ་སྒོ་ཡབ་སྟེ་བྱམས་བྱའོ། །དེ་ལ་ལན་ཀན་
 གྱིས་བསྐྱར་རོ། །ཀ་བ་རྣམས་བཙག་གིས་བསྐྱུའོ། །ཅིག་པ་དག་རྒྱ་གླེགས་གྱིས་
 བྱའོ། །མཆོད་རྟེན་ལ་དྲིས་དབང་བསྐྱར་བ་སྦྱི་བོ་ནས་དབུལ་ལོ། །མཆོད་རྟེན་
 ལ་འབྲུ་མར་དང་། བབ་ལ་དང་། ཅན་དང་། གྲུར་གྲུམ་གྱིས་ཆག་ཆག་དག་
 གྱང་རོ། །གོས་དང་མེ་ཏོག་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་མཆོད་རྟེན་ལ་གཟེར་བྱ་མི་བཏང་
 བོ། །མཆོད་རྟེན་ཅིག་པའི་ཆེ་སྒང་བ་ལ་སོགས་པ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ཟུང་དག་
 གཞུག་གོ། །ཟུང་དའི་ཕྱིར་མཆོད་རྟེན་༼༥༠ན༽ལ་བྱ་ག་མི་དབུག་གོ། །མཆོད་
 རྟེན་གྱི་སྟེང་དུ་མར་མེ་མི་གཞུག་གོ། །མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱིས་
 བདག་འཛིག་ཏུ་གཞུག་གོ། །བྱིས་པ་མེད་ན་དག་ཚུལ་དག་དྲི་རྩུས་རྒྱང་པ་བཀྲུས་
 ཏེའོ། །གལ་ཏེ་དྲི་ཞིམ་པོས་རྒྱང་པ་བཀྲུ་བ་དེ་མ་བྱས་ན་རྒྱང་པ་ལ་དྲི་དག་གིས་
 དྲིལ་བྱིས་བྱས་ཏེ་འཇམ། །གོས་གྱིས་དགྱིས་ཏེ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་
 བས་མཆོད་པ་བྱ་བའི་དོན་གྱི་བརྒྱབ་སེམས་གྱི་དྲན་པ་དག་གིས་སོ། །དག་ཚུལ་
 དེ་དག་གྱང་མེད་ན་དག་སྟོང་དག་གིས་དྲིས་བསྐྱུ་བ་སོགས་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ་
 འཛིག་གོ། །འཛིག་པ་དེའི་ཆེད་དུ་ཐག་པ་གདགས་སོ། །མེ་ཏོག་གི་སྒང་བ་རྟིང་
 པའི་ཕྱིར་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་སྒང་བ་དབུལ་ལོ། །མཆོད་རྟེན་འཛིག་པར་
 བྱེད་པ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་སྐབས་གཡོགས་གྱིས་ཏེ་ཁང་བྱས་གཡོག་གོ། །དེའི་ནང་
 དུ་ཐུན་པས་མི་གནག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་སྒོ་གདོད་དོ། །རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་

ལས་སངས་རྒྱུ་གི་སྐྱ་གཟུགས་བྱའོ། །སྐྱ་གཟུགས་དེ་ལ་དུས་སྟོན་བྱའོ། །དུས་
སྟོན་ནི་བལྟམས་པ་ཞེས་པ། **ཡུང་སྐྱོང་གཞི་ལས།** བཙུམ་ལྡན་འདས་དཔྱིད་ལྷ་
ཐ་ཆུང་ལ་སྐྱ་བལྟམས་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། **འགྲེལ་ཆུང་ལས།** ཆོས་བདུན་ལ་
སངས་རྒྱུ་ཡུམ་གི་ལྟམས་ནས་བལྟམས་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དཔྱིད་ལྷ་ཐ་
ཆུང་ཡར་ངོའི་ཆོས་བདུན་སྐར་མ་རྒྱལ་ལ་བབས་པའི་ཆོ་སྐྱ་བལྟམས་པའི་དུས་
སོ། །གཙུག་ལྷན་དང་ཞེས་པ་ནི། **ཡུང་སྐྱོང་གཞི་ལས།** བཙུམ་ལྡན་འདས་ལོ་ལྟ་
ལོན་པ་ན་དབུ་སྐྱ་བྲེགས་སོ། །བཙུམ་ལྡན་འདས་ལོ་དུག་ལོན་པ་ན་གཙུག་ལྷན་
བཞག་ཅེས་གསུངས་པས་ལོ་ལྟ་ལྟ་ཞིང་ཆོས་སྟོན་སྐྱོར་རོ། །དབུ་སྐྱ་དང་ཞེས་པ་
ནི་བཙུམ་ལྡན་འདས་དགའ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་དགའ་ལོན་པ་ན་ཁྱིམ་ནས་མངོན་པར་བྱུང་
སྟེ། །༩༤༠བ།ཉིད་གི་དབུ་སྐྱ་ཉིད་གིས་བྲེགས་པའི་དུས་སྟོན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་
པའི་དུས་སྟོན་དག་ཀྱང་ངོ་ཞེས་པ་ནི། **ཡུང་སྐྱོང་གཞི་ལས།** དཔྱིད་ལྷ་ཐ་ཆུང་ལ་
བཙུམ་ལྡན་འདས་གིས་སྐྱ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་ཆུད་ཅེས་གསུངས་ཤིང་།
ཡུང་གཞི་ལས། ཆོས་བཙུམ་ལྷ་ལྷ་བ་སྐྱ་གཙན་གིས་ཟིན་པའི་རྒྱབ་མོར་སངས་
རྒྱུ་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དཔྱིད་ལྷ་ཐ་ཆུང་གི་ཡར་ངོའི་ཆོས་བཙུམ་ལ་
མངོན་པར་བྱུང་ཆུབ་པའི་དུས་སྟོན་བྱའོ། །སངས་རྒྱུ་གི་སྐྱ་གཟུགས་དེ་གྲོང་
ཁྱིམ་དུ་གཤེགས་པར་བྱའོ། །གྲོང་དུ་གཤེགས་པ་འདི་ལ་དག་སྟོང་གིས་ཁྱོད་གས་
སོགས་གིས་བཀྱར་དུ་རུང་ངོ། །བཀྱར་བ་དེ་ནི་དག་སྟོང་གསར་ལུ་དག་ལ་

འབབ་བོ། །སྐྱུ་གཟུགས་ལ་སྡེ་པ་ལྔ་པོ་དག་གིས་ཞམ་རིང་བྱའོ། །གོས་དང་རྒྱན་
མཚན་པའི་ཡོན་དུ་བྱ་བ་མཛེས་བྱེད་ནི། དག་སྤྱོད་རྒྱན་པོའི་རབས་དག་གིས་
བབྱང་ངོ། །ཁྲོད་དུ་གཤེགས་པ་དེ་ལ་རོལ་མོ་བྱེད་པ་དག་གིས་རོལ་མོ་བྱེད་པ་
དང་བཀྲར་སྟེ་ཆེན་པོ་གཞན་ཡང་བབྱང་ངོ། །རོལ་མོ་བྱེད་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར།
ཀྱི་མི་དག་སྟོན་པ་ལ་མཚན་པ་དག་གིས་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
མེད་དོ། །སྐྱུ་གཟུགས་གཤེགས་པའི་ཞག་གཅིག་གཉིས་ཀྱི་མདུན་རོལ་དུ་ལམ་
པོ་ཆེ་དང་། སྒང་དང་། བཞི་མདོ་དང་། སུམ་མདོ་དག་ཏུ་སང་ངམ་གནངས་སྐྱུ་
གཟུགས་གཤེགས་པར་འགྱུར་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་ན་ཡི་གེར་བྲིས་པ་སྒྲོག་པར་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱགས་ཀྱང་མ་གོ་ན་སངས་རྒྱས་གཤེགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
གྲོ་ག་ལ་སོགས་པ་ལ་བྲིས་པ་གྲང་པོ་ཆེའི་ཤུལ་སྟེང་དུ་གདུགས་དང་། རྒྱལ་
མཚན་དང་བ་དན་ལ་སོགས་པས་བསྐྱོར་བར་བྱས་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡི་གེར་བྲིས་པ་
བསྐྱག་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་བུ་དོན་གྲུབ་པའི་གཟུགས་བྱ་བ་
ཆོས་དང་ལྡན་༼༤༧༽ན་༼༥༽། སྐྱུ་གཟུགས་དེ་རྒྱལ་མཚན་དག་གིས་བསྐྱོར་
རོ། །ལན་ཀན་གྱིས་བསྐྱོར་རོ། །ལྷགས་ཀྱི་ཀ་བ་དག་གིས་ཀྱང་ངོ། །ལྷགས་ཀྱི་
ཀ་བ་དེ་དག་ལ་བ་དན་གདགས་སོ། །སྐྱུ་གཟུགས་དེའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མཐུན་
པའི་ལམ་བྱའོ། །རྒྱ་རྒྱུ་དང་ན་རྒྱུ་ནི་བྱང་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་
གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་གདགས་སོ། །དེ་ལ་སྟོས་ཀྱི་ལུས་སྦྱིན་ཏེ་དྲི་ཞིམ་

བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སྐྱེ་གཟུགས་དེ་ཁྱེད་གས་ཀྱིས་བཀྱར་རོ། །ཤིང་རྟ་སྟངས་ཀྱང་རོ། །དེ་
ལ་གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་དང་བ་དན་དག་བསྐྱེད་རོ། །དབུ་ལ་མེ་ཏོག་གི་སྒྲ་
རྒྱན་གདགས་སོ། །མཚོད་ཡོན་དང་མེ་ཏོག་དང་བདུག་སྒྲོས་དང་ཞབས་ལ་
ཅན་ལ་སོགས་པའི་དྲི་ཆབ་གསོལ་བ་དག་ཀྱང་རོ། །སྐྱེ་གཟུགས་ལ་དད་པས་
སྤུལ་བའི་རྩེ་ས་ནི་གནས་པ་དང་། གཞོན་ལྷ་དང་། སྐྱོན་པོ་དག་གིས་སྤང་རོ་
། །དད་རྩེ་ས་དེ་གནས་བརྟན་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་རོ། །སྐྱེ་གཟུགས་བཞུགས་པའི་
མདུན་གྱི་གཞིར་ལམ་པོ་ཆེར་མེ་ཏོག་གི་སྤང་བའི་ཟ་མ་ཏོག་སྟེ་སྐྱོད་བྱའོ། །**ལྷང་**
ལས། སྤང་བའི་སྐྱོད་བཞིའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་རྒྱའི་ཞལ་ནས། རྒྱ་
གཟུགས་ལ་མཚོད་པའི་མེ་ཏོག་ས་ལ་མི་འབབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལམ་པོ་ཆེའི་ས་
གཞིར་རས་དཀར་པོ་ཆེན་པོ་བཏིང་བ་ཡིན་གསུང་ཡང་།

འགྲེལ་རྒྱུང་

ལས། ཤིང་རྟའི་མདུན་དུ་སྒྲོམ་གྱུ་བཞི་བྱས་ལ་དེའི་ནང་དུ་མེ་ཏོག་སྒྲ་ཚོགས་
བཞག་ལ་གཏོར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །སྐྱབས་འདིར་ཟ་མ་ཏོག་གི་དགོས་པ་ནི།
ཉིད་བཤད་དང་ལྷོ་ག་ལས། མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་གཏོར་བ་དག་ས་ལ་མི་འབབ་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །

འོན་ཏེ་སྤང་བའི་ཟ་མ་ཏོག་འདི་ནི་ཤིང་རྟའི་མདུན་གྱི་ས་གཞིའི་སྟེང་དུ་བཞག་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལ་ལམ་པོ་ཆེ་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེན། །༡༥༧།བ།ས་གཞི་
འབབ་འབྱུང་དུ་ཤིང་རྟ་འབྱིད་མི་ལུས་ལ། ས་གཞི་སྒྲོམས་པར་སྤྱངས་པའི་ལམ་

ཆེན་དུ་ཤིང་རྟ་འབྲིད་པས་རྟ། **གནི་འགྲེལ་ལས།** ལམ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤིང་
རྟ་འེལ་མོ་ཞེས་སོ། །རྣམ་པ་གཅིག་རྟ་ན་མེ་རྟག་གི་སྤང་བའི་ཟ་མ་རྟག་འདི་ནི་
སྦྱ་གཟུགས་བཞུགས་པའི་ཤིང་རྟ་འེལ་རྟ་བཞག་ཀྱང་རུང་སྟེ། **ལུང་**

ལས། ཤིང་རྟ་འེལ་རྟ་སྤང་བའི་སྦྱོད་བགྱེད་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤང་བའི་ཟ་མ་
རྟག་ནི་མེ་རྟག་གི་སྦྱོད་དེ། དེའི་ནང་དུ་དྲི་བཟང་པོའི་ཟ་མ་རྟག་གཞུག་གོ་
སྟེ། **འགྲེལ་རྒྱུད་ལས།** ཤིང་རྟ་འེལ་མདུན་དུ་སྦྱོམ་གྱི་སྤང་རྟ་ཞིམ་པོའི་དྲི་བསུང་གི་
གཤམ་ཅེ་སྟེ་གཤམ་པ་ལ་བཞག་གོ་ཞེས་བཤད་དོ། །སྦྱ་གཟུགས་དེ་ལ་མེ་རྟག་
དང་ནོར་བུའི་སྤང་བ་གདགས་སོ། །སྦྱ་གཟུགས་ལ་མཆོད་པ་རྫོགས་ཤིང་རོལ་
མོ་བརྟུལ་བ་དག་ན་སྦྱེ་པོའི་ཚོགས་ཕྱིར་དོང་བའི་ཆེ་སྦྱ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱན་བརྟུལ་
ལོ། །བརྟུལ་བའི་དུས་ནི་མཚན་མོའི་སྟེ་ཉིན་པར་འདུས་པ་སྤྲར་འོང་བྲིད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །རབ་རྟ་བྱུང་བའི་གནས་སུ་སྟེ་གང་ཟག་གི་གཙུག་ཁང་གི་དུས་སྟོན་བྱ་
བ་ཆོས་དང་མཐུན་ནོ། །འདི་ལ་ཁང་པའི་དུས་སྟོན་ཞེས་བྲ་སྟེད་བྱེད་དོ། །

སྤྲུལ་པ།

ཡི་དམ་ཕྱོགས་ཀྱི་བུ་མོས་འདོད་པ་ཡིས། །འཆར་ཀ་ལི་བྲིའི་མཚན་དོར་ཡིད་
འབྱུང་ཅན། །དཀའ་ཐུབ་ནགས་ལ་ཆས་པའི་རྟ་པ་ནི། །གཡོ་སྦྱེའི་ཚོན་ཁུས་
སྤགས་མེད་བདེར་རྒྱ་ཞིང་། །མཐོ་རིས་བཟང་པོའི་རོ་ཡིས་རྟག་དུབ་སྟེ། །ཡུལ་
ལ་སྦྱད་པས་ཚོག་པར་བཟོད་པ་ཡི། །འཁོར་བའི་གནས་རྒྱལ་མཐོང་བའི་བྱར་

མིག་མ། །རྣམ་གྲོལ་བསྐྱེགས་ནས་བསྐྱེན་བཅོས་ལམ་འདིར་ཞུགས། །ཐར་པའི་
 འགོས་ཀྱིས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱང་བ་ཡི། །རྟོག་པ་ལས་གྲོལ་དགའ་མའི་རོལ་ཅིང་
 མཁན། །རྣམ་པར་འགྱུར་བས་མཁུན་བཟང་འབྲས་འདོད་པ། །དེ་ལ་འཆི་མེད་
 །༡༧༥༥།སྐྱེན་པའི་སྐྱེས་བུར་མཐོང་། །ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་རྒྱབས་སྤེང་
 སྐྱོགས་པ་ཡི། །བརྗེད་མེད་གཟུངས་ཀྱི་ཡིད་བཞིན་རྒྱ་མཚོ་ཡང་། །ཀྱུན་དགར་
 བྱེད་པའི་དཔལ་མའི་བྱ་འགྲམ་ལ། །བདེ་བར་འཆར་ཞིང་བདེ་བར་རྒྱ་བས་
 རོམས། །བག་ཡོད་ལུས་ལ་སྤྲེལ་ཡོད་གོས་བཟང་བཅེར། །ཤེས་བཞིན་གདུབ་
 ཀོར་གཡོ་བའི་ལུས་སྤྲ་མ། །ཐུགས་རྗེ་དར་བའི་བག་མ་མཛོན་མཐོའི་ནང་
 ། །ཞུགས་ཤིག་ལེགས་བཤད་བཞིན་པའི་སྐལ་བཟང་ཡོད། །བརྩོན་པ་དུས་
 ཀྱིས་གདུགས་མེད་ཆགས་པ་ཡི། །མཐར་བྱེད་མགྱིན་པའི་དཔལ་དུ་རོལ་བ་
 བས། །གཞན་ཡིད་ཐར་པར་འཆིང་བའི་ཞགས་པ་མཁན། །དཔལ་ལྷན་
 དབྱངས་ཅན་དགའ་བྱེད་རྒྱལ་འདི་མཚར། །འགོ་མང་སྟིང་ལ་དེ་སྟིང་ལུས་ཅན་
 མ། །རྒྱ་ནང་གི་བ་གཟུགས་བཞིན་དུ་འཕོ་བ་ཡི། །གཤིན་རྗེའི་འཛིགས་པ་རྒྱ་
 བའི་ཆོམ་རྒྱན་མོ། །གཞན་ཡིད་འདྲན་ལ་མིག་གི་བདུད་ཅི་ཡིན། །དོན་མཐུན་
 ཡན་རྒྱུན་མིག་ཟུར་གཡོ་བས་སྤྲེལ། །དོན་སྦྱོད་མི་མཆུའི་བཅུད་མཚོག་འཛོལ་བྱེད་
 ཅིང་། །བརྗེ་བའི་ལག་སོར་འབྲི་ཤིང་གཞོན་བྱ་འབྲིགས། །དགའ་ཆེས་མཐོན་
 མཐོང་ལྷས་མ་སྤྲེལ་སུ་གྲོལ། །དབྱེར་མེད་གི་བ་བསལ་གདུགས་བཟང་གཅིག་

གིས་ཁེབས། །འཆིང་བ་གཅོད་པའི་ནོར་བུ་འོད་དུ་འཛེར། །སྒྲིང་སྒྲོབས་མཛེའ་
བའི་མེ་ཉླ་སྒྲིང་དཀར་རྒྱས། །སྒྲིེ་རྒྱའི་ཡིད་ཅིག་དབྱངས་ཅན་དགའ་བྱེད་
དོ། །དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་ཆོས་སྐྱར་མཐོང་བའི་ནང་གི་མིག་ཅན་གང་ལ་སྐྱུལ་པའི་
སྒྲོབ་དཔོན་གཤེགས་བཅུད་མེད། །མཁའ་ལྷར་དག་པ་སྒྲ་མའི་བྲགས་ནི་རྣལ་
འབྱོར་དག་པའི་སྒྲོང་ཆེན་མཆོག་ལ་འཆར་བར་བྱེད་པ་པོ། །ཡང་ཡང་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབས་པས་སྐྱབ་པའི་སྒྲིང་པོ་སྒྲ་མའི་རྣམ་འབྱོར་དཔལ་ལྷན་དྲགས་པའི་
བཀའ་༼༥༤༩བ༽བརྒྱད་དེ། །དེ་ལ་ཕྱོགས་སུ་ལུས་དག་ཡིད་བཅས་ཐོངས་པ་
མེད་པར་དོར་ནས་མཉེས་པ་གསུམ་གྱིས་མཉེས་བྱེད་པའོ། །

༥ ། ལྷ་མེད་སྒྲིན་སྒྲོན་ཕུང་པོའི་ཁང་བརྟེན་ཅེར། །མཁའ་ཅན་འབྲུག་གི་ན་རྒྱུང་
ཕྱོས་པའི་སྒྲ། །སྐལ་ལྷན་དབྱིད་དུས་སྒྲིེས་བུའི་རྣ་བར་ནི། །རོལ་ཅེད་ཀྱན་
དགའ་གཡོ་དེར་བྱག་བྱས་ནས། །འཆུགས་མེད་རིམ་བརྒྱད་མཁས་པའི་དག་
མཆོ་ལས། །འོངས་པའི་དོན་བཟང་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་འདི་ཉིད། །མི་བད་ཆོག་
དོན་དལ་གྱིས་སྒྲོད་འགྲོས་སུ། །ལེགས་པར་བསྐྱི་ཡི་སྐལ་ལྷན་དབྱེས་པར་
མཛོད། །

གཉིས་པ་ལ། སྒྲིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། གོ་རིམ་ངེས་པའི་
རྒྱ་མཚན་དང་། སྐབས་དོན་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྩོད་པ་དང་།
ལན་གདབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མདོ་རྩ་བ་འདིར་དངོས་བཅས་སྟོན་ལ་བརྩམས་ནས། མདོར་བསྐྱུས་ཁྱིམ་
བརྩམས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་པ་པོ་ཁ་ཅིག་འདི་སྐད་དུ། མདོ་རྩ་བ་འདི་
ཆོས་ཅན། ཚུམ་པའི་གོ་རིམ་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུས་བཤད་སྟོན་ལ་བརྩམས་ནས་
མདོར་བསྐྱུས་ཁྱིམ་བརྩམས་པས། མདོར་བསྐྱུས་ཀུས་བཤད་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་
འགལ་བའི་བྱིར། ཡི་གེ་མང་ཤོས་སྟོན་ལ་བརྩམས་ནས་ཡི་གེ་ཉུང་ཤོས་ཁྱིམ་
ཚུམ་པ་སྐྱའི་བསྐྱུས་བཅོས་དང་འགལ་བའི་བྱིར་དོ། །དེ་ཡང་དངོས་ཀྱི་བཅས་པ་
ནམས་ནི་ཡི་གེ་མང་ཤོས་ཡིན་ལ། མདོར་བསྐྱུས་ནི་ཡི་གེ་ཉུང་ཤོས་ཡིན་པར་
གཞུང་གིས་གྲུབ་བོ། །ཡི་གེ་ཉུང་ཤོས་ཁྱིམ་ཚུམ་ན། ཐ་སྙད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ནས།
གཉིས་ལས་ཡི་གེ་རབ་ཉུང་བ། །ཡང་ན་མཆོད་འོས་སྟོན་དུ་སྦྱར། །ཡི་གེ་ཉུང་
དང་མཆོད་པར་འོས། །དང་པོར་བསྐྱུས་པ་འཐད་པ་ཡིན། །ཅིས་གསུངས་པ་
དང་འགལ་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་ལན་གདབ་པ་ནི། སྐྱའི་བསྐྱུས་བཅོས་༼༤༥༩ན༽ལས་བཤད་པ་དེ་
ནི་རྒྱ་མཚན་གཞན་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཚུམ་པའི་གོ་རིམ་མདོ་རྩ་
བའི་འདི་ལྟར་འཐད་དེ། གལ་ཏེ་མདོར་བསྐྱུས་སྟོན་ལ་བརྩམས་ན་ནི་འགལ་
བའི་སྟོན་གསུམ་སྟེ། **ལུང་ལས།** དངོས་བཅས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་མདོར་
བསྐྱུས་ཁྱིམ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཆོག་གི་ཆ་ནས་མདོར་བསྐྱུས་ཡིན་
ཀྱང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་ཀུས་བཤད་ཡིན་པས། དངོས་བཅས་ལ་ནམ་གངས་ཀྱི་ཆོད་

བཟུང་དུ་ཡོད་ཅིང་། མདོར་བསྡུས་ནི་ནགས་མཐའ་མེད་ལྟ་བུ་སྟེ། སྐྱོད་པ་
མཆོམས་མེད་པ་ཡིན་པས་དོན་གྱི་ཆ་ནས་མདོར་བསྡུས་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གོ་རིམ་
དང་འགལ་ཅིང་། བཅས་པ་རྟོགས་པའི་གོ་རིམ་དང་ཡང་འགལ་ཅིང་དངོས་ཀྱི་
བཅས་པ་སྟོན་ལ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། དེ་དང་འདྲ་བ་གཞན་ལ་སྦྱར་ཏེ་མདོར་
བསྡུས་ཀྱི་བཅས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ།

སྤྱིས་བུའི་ལག་ན་ཞགས་པ་ཡོད་མེད་ཚུད་པ་ལ་སྤྱིས་བུ་གཞི་གྲུབ་དགོས་པ་
ལྟར་མདོར་བསྡུས་སྒྲར་འཆད་དང་བྱིས་འཆད་ཚུད་པའི་འདུལ་བ་མདོར་དེ་
གང་ཞེ་ན། **ཡུང་ཐུན་ཆོགས་ལས།** སངས་རྒྱས་བཙུང་མ་ལྟན་འདས་ཀྱི་ཤེས་གྲོང་
ཁྱེར་ན་གྲུང་གི་ཉེན་གོར་གིང་སྤྱི་ལ་བུང་གི་ཆལ་ན་བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་བཙུང་
མ་ལྟན་འདས་ཡོངས་སུ་བྱ་རན་ལས་འདའ་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་ཉིད་ན་དགེ་སྤྱོད་རྣམས་
ལ་བཀའ་ལྟུལ་པ། དགེ་སྤྱོད་དག་ངས་འདུལ་བ་རྒྱས་པར་བསྟན་ན་མདོར་
བསྡུས་ཏེ་མ་བསྟན་པས། ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བུངས་གིག་དང་
ངས་བཤད་དོ། །དགེ་སྤྱོད་དག་ཁྱོད་ཀྱི་ངས་སྟོན་གནང་བ་ཡང་མེད། བཀག་པ་
ཡང་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གལ་ཏེ་མི་རུང་བ་དང་མཐུན་ཅིང་རུང་བ་དང་མི་
མཐུན་ན་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྒྱུད་པར་མི་བྱའོ། །གལ་ཏེ་རུང་
༼༧༩༩༽བ་དང་མཐུན་ཅིང་མི་རུང་བ་དང་མི་མཐུན་ན་རུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་

སྤྱད་པར་བྱ་སྟེ་འདི་ལ་འགྱོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་དང་། མདོ་རྩ་བའི་སྐབས་
འདིའི་གཞུང་གིས་ཀྱང་བསྐྱུས་པའོ། །

དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དགོས་དོན་ནི།

ཤེ་བྲག་གི་གསལ་ཀ་མ་བཏོད་པའི་ཚུལ་གྱི་འཇུག་ལྟོག་ལ་མ་ཁས་
པའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལ་བརྒྱད་ལས། དབྱེ་བརྩོ་པོ་མཚན་ཉིད་དེས་ཆོག་
དང་། །གཞི་དང་རྒྱ་མཚན་དང་ནི་སྤྱར་ཚུལ་དང་། །ཁྲར་བཅས་རྗེས་བཅས་གང་
ཡིན་བརྟག་པ་སྟེ། །བརྒྱད་ཀྱི་དོན་འདི་རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱ། །དང་པོ་འདུལ་
བ་མདོར་བསྐྱུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི།

རྒྱ་མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེ་ན་དགག་སྐྱབ་གནང་གསུམ་ལས། དང་པོ་དགག་བྱ་
འདུལ་བ་མདོར་བསྐྱུས་ནི། །འཐས་པར་གནས་པའི་བྱེ་མ་སྒོག་ཆགས་ཅན་དག་
སྒོར་གིས་ཆོ་བ་བཀག་པ་ལྟ་བུའོ། །སྐྱབ་པ་འདུལ་བ་མདོར་བསྐྱུས་ནི། དག་
ཚུལ་གྱིས་གསོ་སྦྱོར་བྱ་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །གནང་བའི་མདོར་བསྐྱུས་ནི་ཁམ་
པོར་དུ་བས་བ་བ་གནང་བ་ལྟ་བུའོ། །རྩོ་བའི་སྒོ་ནས་ཤེ་ན་གཉིས་ལས། རྒྱ་
ཆོགས་དང་བཅས་པའི་འདུལ་བ་མདོར་བསྐྱུས་ནི། དགག་བྱ་དང་ལྷན་པའི་བྱེ་
མ་དག་སྒོར་གིས་ཆོ་བ་བཀག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །བཅས་པའི་རོ་བོ་དང་ཡན་ལག་
ཐམས་ཅད་གསལ་ཀ་མ་བཏོད་པར་མདོར་བསྐྱུས་སྤྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡན་ལག་

གི་འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་ནི། འབྲིག་ཆིག་གི་ལྷག་མ་ལ་ཡུལ་བྱད་མེད་རྒྱ་
འབྲུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་ལུང་ལས་དངོས་སུ་
གསུངས་པས། བསྟེན་བཀུར་བསྡུགས་པའི་ལྷག་མ་ལ་ཡང་དེ་ཡན་ལག་ཏུ་
དགོས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྒྱུར་ཏེ། རྒྱ་འབྲུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ནི་
རེག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་༼༥༧༧ན༽པ་ལྟ་
བུའོ། །གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་འདུལ་བ་
མདོར་བསྡུས་དང་། བྱེད་པའི་འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་སོ། །དེ་འང་གང་ཟག་
གིས་སྒྱུར་མ་ཤེས་པ་དང་། སྒྱུར་བ་ཤེས་པ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མདོར་བསྡུས་ཀྱི་རོ་བོ་ནི།

བྱེ་བྲག་གི་གསལ་ཀ་མ་བཏོད་པའི་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་པའོ། །འོ་ན་གསལ་ཀ་
བཏོད་མ་གཏོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅི་ཞེ་ན། འདུལ་བའི་ལུང་གང་ཡང་རུང་བར་
དགག་བྱའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ཏེ་བྱ་བའི་བྱེ་བྲག་དང་སྒྱུར་ནས་ལུང་བ་སྟེ་ལྟ་
ལས་གང་ཡང་རུང་བའི་མིང་གིས་གསལ་ཀ་བཏོད་པའོ། །དགོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ལ་བརྟེན་ཏེ་བྱེ་བྲག་དང་སྒྱུར་ནས་སྒྱུབ་པའི་མིང་གིས་གསལ་ཀ་བཏོད་པ་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །དགག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ཏེ་བྱ་བའི་བྱེ་བྲག་དང་སྒྱུར་
ནས་སྒྱུབ་པའི་མིང་གིས་གསལ་ཀ་བཏོད་པའོ། །དགག་དགོས་མེད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ལ་བརྟེན་སྟེ་ཉེས་པ་མེད་པའི་མིང་གིས་གསལ་ཀ་བཏོད་ན་གསལ་ཀ་

བཏོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་གསལ་ཀ་མ་བཏོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་མདུན་གྱི་ས་དཀར་པོ་རྫོ་བའི་ལྷང་བྱེད་དེ་གསལ་ཀ་བཏོད་པ་ཡིན་ནམ་
མ་བཏོད་པ་ཡིན། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ལྷང་བྱེད་དེ་མདོར་བསྡུས་གྱི་ལྷང་བྱེད་ཡིན་
པར་ཐལ། གསལ་ཀ་མེད་པའི་ལྷང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་ལྟར་ན་
འདུལ་བའི་ལུང་གང་ལས་ཀྱང་མདུན་གྱི་ས་དཀར་པོ་རྫོ་ན་ལྷང་བྱེད་དོ་ཞེས་
གསུངས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ས་རྫོ་ན་ལྷང་བྱེད་དོ་ཞེས་དངོས་སུ་གསུངས་པས།
མདུན་གྱི་ས་དཀར་པོ་རྫོ་བའི་ལྷང་བྱེད་ཀྱང་གསལ་ཀ་བཏོད་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་དགོ་ཚུལ་གྱི་གསོ་སྦྱང་ཡང་གསལ་ཀ་བཏོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གསོ་
སྦྱང་བྱའོ་ཞེས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་༼༤༤༥༽ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མཚུངས་སོ་
ཞེ་ན། དེ་རྒྱད་དངོས་སུ་གསུངས་ཀྱང་དགོ་ཚུལ་གྱི་གསོ་སྦྱང་གསལ་ཀ་མ་བཏོད་
ན་ཅི་འགལ་ཅས་བརྗོད་དོ། །འོ་ན་ས་རྫོ་བ་ལྷང་བྱེད་དོ་ཞེས་དངོས་སུ་གསུངས་
ཀྱང་། མདུན་གྱི་ས་དཀར་པོ་རྫོ་བའི་ལྷང་བྱེད་གསལ་ཀ་མ་བཏོད་ན་ཅི་འགལ།
མགོ་མཚུངས་སོ་ཞེས་རྫོལ་ན་ས་རྫོ་བ་བཀག་པ་དང་། གསོ་སྦྱང་བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་
ཡིན་པས་སྒྲ་མ་ནི་སྦྱི་བཀག་པས་བྱེ་བྲག་ཁགས་པ་དང་། སྦྱི་མ་ནི་སྦྱི་བསྐྱབ་
པས་བྱེ་བྲག་མི་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་མི་མཚུངས་སོ་ཞེས་མཚོ་སྒྲ་བ་ཆེན་པོས་
གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི།

ཆ་རོད་པ་ན་རེ། མཆོན་ཉིད་ནི་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཟེར་
རོ། །འོ་ན་འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་ཆོས་ཅན། གློ་ཡིན་པར་གསལ། རྗེས་དཔག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། **མཛོད་ལས།** ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་
དག །གང་རྣམས་ཐུབ་པས་གསུངས་དེ་དག །ཆོག་གམ་མིང་ཡིན་དེ་དག་
ནི། །གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་བརྒྱད་ཁྲིའི་ནང་
དུ་འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་མ་འདུས་པ་ཅི། དེས་ན་འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་སྤྱིའི་
མཆོན་ཉིད་ནི། འདུལ་བའི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་
པ་གང་ཞིག །བྱ་བ་བྱེ་བྲག་གི་གསལ་ཀ་མ་བཏོད་པའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་
སངས་རྒྱས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པ་ན། སྤྲིག་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་སྟེ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཡང་བྱ་བ་བྱེ་བྲག་གི་གསལ་ཀ་མ་བཏོད་པའི་འདུལ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི།
བཅས་པ་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་སྔ་
མས་རྣམ་པར་བཅད་དོ། །དགེ་ཚུལ་གྱི་གསོ་སྦྱོང་ནི་གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་གི་
གསལ་ཀ་མ་བཏོད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ཡང་བྱ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་
༼༤༥༽གསལ་ཀ་མ་བཏོད་པའི་ནང་དུ་འདུས་ཏེ། །གང་ཟག་དེའི་བྱ་བ་བྱེ་
བྲག་གི་གསལ་ཀ་མ་བཏོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་ཀྱི་
བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་ནི་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་ཁ་སྐོང་བ་སྟེ་གང་
ཞིག་སྒྲོས་པ་དེ་ཡིན་ལ། །དགག་བྱའི་རྒྱ་མཆོན་གྱི་འབྲེལ་ཡུལ་གང་ཞིག་དང་

། དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་འབྲེལ་ཡུལ་གང་ཞིག་དང་། དགག་དགོས་མེད་པའི་
རྒྱ་མཚན་གྱི་འབྲེལ་ཡུལ་གང་ཞིག་ཅེས་ཁ་བསྐྱར་སྟེ། དགག་སྒྲུབ་གནང་གསུམ་
གྱི་མདོར་བསྡུས་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་རོ། །བཅས་པའི་བདག་
ཉིད་དུ་གནས་པ་གང་ཞིག་དང་། ཡན་ལག་གི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པ་གང་ཞིག་
ཅེས་ཁ་བསྐྱར་སྟེ། རྒྱ་ཚོགས་དང་བཅས་པའི་མདོར་བསྡུས་དང་། ཡན་ལག་
མདོར་བསྡུས་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སྒྱུར་རོ། །གང་ཟག་གིས་སྒྱོར་མ་ཤེས་པ་གང་
ཞིག་དང་། གང་ཟག་གིས་སྒྱོར་ཤེས་པ་གང་ཞིག་ཅེས་ཁ་བསྐྱར་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་
གྱི་མདོར་བསྡུས་དང་། བྱེད་པའི་མདོར་བསྡུས་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སྒྱུར་རོ། །

བཞི་པ་འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་གྱི་ངེས་ཚིག་ནི།

བོད་སྐད་མ་རྒྱམས་རུང་མཐུན་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ས་ཁྱོར་མི་རུང་བ་དང་མཐུན་པ་
སྟེ་དགག་བྱ་དང་ལྡན་པའི་བྱེ་བྲག་བྱེ་མ་ཁྱོར་མི་རུང་བ་ཚོས་ཅན། རུང་མཐུན་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། མི་རུང་མཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རུང་མཐུན་ཡིན་པར་
འདོད་པ་ཉམས་སོ་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་ཡོད་དོ། །མིང་ཁྱབ་ཆེས་ཁྱབ་ཆུང་བརྩི་བ་
མཁས་པའི་རྣམ་བཞག་མ་ཡིན་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་མིང་དོན་འགལ་བས་མ་
འགལ་ན་ལེགས་སོ། །རྒྱལ་ཁྲིམས་སྟོན་པས་ན་འདུལ་བ་གསལ་ཀ་བཏོད་པ་ལ་
བལྟས་ནས་ཚིག་མདོར་བསྡུས་པ་ན་མདོར་བསྡུས་ཞེས་བྱ་སྟེ། **ཡུང་ལས།** འདི་
ལ་མདོར་བསྡུས་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། **རང་གི་༼༤༤༽འོ་རྣམ་བཤད་དང་ལྷོ་ཀ་**

ལས། ད་ནི་འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། **འོད་**
ལྡན་ཅུ་བ་ལས་ཀྱང་། འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་ཞེས་བྱ་སྟོན་མ་དང་། །འདྲ་བ་
གང་འདི་བདེ་བར་གཤེགས་པས་གསུངས། །ཞེས་སོ། །

ལྷ་བ་གཞིག་པ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བ་ནི།

སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ནི་དགག་པའམ་གནང་བ་མཛད་ལ། བྱ་བ་བྱེ་བྲག་དང་སྦྱར་
ནས་གནང་བཀག་མ་མཛད་པའི་གཞི་ལ་སྦྱར་རྟེ། **འོད་ལྡན་ཅུ་བ་ལས།** གང་
ཞེས་གནང་མེད་དེ་བཞིན་བཀག་མེད་པ། །དེ་ནི་གསུངས་པའི་རྗེས་མཐུན་
བརྟགས་རྟེ་སྦྱར། །ཞེས་སོ། །

དུག་པ་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་སྦྱར་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། དགག་བྱའི་རྒྱ་མཚན་དང་
། དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དགག་དགོས་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་
བཞི་ལས།

དགག་བྱ་ངོས་བབྱང་བ་ནི་འདིར་དགག་བྱ་གང་ཞེ་ན། ཉེས་དམིགས་གང་
ཞེས་འདུལ་བའི་ཁྲིམས་སུ་བཅའ་བའི་སྒྲོ་ནས་དགག་པར་བྱ་བ་སྟེ། དངོས་སམ་
བརྒྱད་པས་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ལམ་གོང་མ་སྦྱེ་བའི་གོགས་གྱི་བྱེ་བྲག་གོ། །

དགག་བྱ་ལ་བྱེ་ན་གཉིས་རྟེ། སྤྱིའི་དགག་བྱ་དང་། སྒྲོས་གྱི་དགག་
བྱའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོད་ཡོངས་སུ་མི་གཤེས་པ་དང་། ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་
དང་། དེའི་རིགས་དང་ལྡན་པ་གསུམ་སྟེ། སྒྲོས་གྱི་དགག་བྱ་ལ་ཐུག་པར་འགྱུར་

མི་འགྱུར་གྱི་ཚོད་མི་ཤེས་ཏེ། བཅས་པའི་རྒྱ་རལ་ཏེ་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་
 དང་། བྱ་བ་དེ་ལ་གནས་སྐབས་དེ་ན་སྒོས་གྱི་དགག་བྱ་མེད་ཀྱང་སྒྱིར་བྱ་བ་དེ་ལ་
 དགག་བྱ་དེ་ཡོད་པའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའོ། །དགག་བྱ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གང་
 ལས་བཤད་ན། **འོད་ལྗན་ལས།** ཉམས་པར་གྱུར་པའི་ཚོད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་
 པའི་བྱིར་དང་། ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་། དེའི་རིགས་དང་
 ༼༥༥ན༽ལྗན་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ཞེས་སོ། །བཅས་པའི་ས་མཆམས་འཛིན་བྱེད་
 ཏུ་འགྱུར་བ་ཤས་ཆེ་བས་དེ་དག་ནི་བཅས་པ་རྣམ་འཛོག་གི་དགག་བྱ་ཞེས་ཀྱང་
 བྱའོ། །སློག་གཅོད་གྱི་པམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་སྒོས་གྱི་དགག་
 བྱས་ཀྱང་བཅས་པའི་ས་མཆམས་འཛིན་པ་ཡོད་དེ་གོང་ཏུ་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་སྒོས་གྱི་དགག་བྱ་ནི། བྱ་བ་དེ་འབྲེལ་གྱི་དགག་བྱ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་
 རྟེ། ས་བརྒྱུས་པས་སློག་ཆགས་ལ་གཞོད་པ་དང་། དོན་དང་བྱ་བ་མང་བ་དང་
 གཞན་མ་དད་པ་སྦྱེ་བའོ། །དེའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་གོང་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཏུ་རང་
 རང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་སྒྱུའི་དགག་བྱ་དང་། སྒོས་གྱི་དགག་བྱ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་བསམ་
 པ་ནི། ཀ་བའི་ཞལ་ནས། སྒྱུའི་དགག་བྱ་དང་སྒོས་གྱི་དགག་བྱ་དོ་བོ་གཅིག་སྟེ།
 ཟངས་དང་ཟངས་ཀྱི་ཐུམ་པ་དོ་བོ་གཅིག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་
 རིགས་ཏེ། དག་སྤོང་ཚོད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་སྒྱུའི་དགག་བྱ་དང་། ཁྱིམ་པ་ལ་

སོགས་པ་གཞན་མ་དད་པ་སྦྱི་བ་སྒོས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཐ་དད་པ་
ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་ཐ་དད་ཀྱི་སྒྲིའི་ཆོས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །སྦྱིའི་དགག་
བྱ་ཆོད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆང་གིས་སྦྱོས་པ་ལྟ་བུ།
སྒོས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར་། ཏ་ཅང་
ཐལ་འགྱུར་ལ་སོགས་དང་སྒོས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡང་ཐ་དད་དོ། །

གསུམ་པ་དགག་བྱ་གང་གིས་བཅས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ནི་དམིགས་བསལ་
གཞན་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཡིན་
ལ། སྦྱིར་བཏང་གི་སྐབས་སུ་ནི་སྒོས་ཀྱི་དགག་བྱས་བཅས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་
སྟེ། བཅས་པ་རྣམ་འཛོག་གི་སྒོས་ཀྱི་༼༤༤༥༽དགག་བྱ་དང་བཅས་པ་རྗེས་སུ་
འགོ་ལྟོག་བྱེད་པའི་བྱིར་། དཔེར་ན་སྟོག་བཅད་པའི་པམ་པའི་སྒོས་ཀྱི་དགག་བྱ་
མིའི་སྟོག་བཅད་ན་པམ་པ་བསྐྱེད་ལ། མ་ཆང་ན་མི་བསྐྱེད་པ་བཞིན་
ནོ། །དམིགས་བསལ་ནི། དེག་པའི་ལྷུང་བྱེད་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་
ཀྱང་སྦྱིའི་དགག་བྱས་བཅས་པའི་ས་མཆོམས་བཟུང་སྟེ། སྒོས་ཀྱི་དགག་བྱ་ལུས་
སྟོག་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་བ་ལ་ནི་མི་བཟོས་སོ། །དམིགས་བསལ་གཞན་པའི་
སྐབས་སུ་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་ལ་སྦྱིར་བཏང་
གི་སྐབས་ན་སྦྱིའི་དགག་བྱས་བཅས་པར་ཤེས་པར་བྱེད་དེ། སྦྱིའི་དགག་བྱ་དང་
བཅས་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། དགེ་སྦྱོང་གིས་

མཆོད་རྟེན་གྱི་རྩ་བར་བ་ལྟ་བུའོ། །རྩ་བར་པ་དེས་གལ་ཏེ་སློག་ཆགས་ལ་
གཞོད་པར་མ་གྱུར་ན་སློས་ཀྱི་དགག་བྱ་མེད་ཀྱང་སྤྱིར་སྤྱོད་བ་བཅད་ན་སློག་
ཆགས་ལ་གཞོད་པའི་རིགས་ཅན་ཡོད་པ་སྟེ། སྤྱིའི་དགག་བྱ་ཡོད་པས་ལྷུང་བྱེད་
བསྐྱེད་པའོ། །དམིགས་བསལ་ནི། གནས་མལ་པན་སྤུན་དུ་གྱུར་པའི་ལྷུང་བྱེད་
བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ཀྱང་སློས་ཀྱི་དགག་བྱས་བཅས་པའི་ས་མཆོམས་
བཟུང་སྟེ། གནས་མལ་མ་བསྐྱས་པའི་སློས་ཀྱི་དགག་བྱ་པན་སྤུན་དུ་གྱུར་ན་ལྷུང་
བྱེད་བསྐྱེད་ལ། མ་གྱུར་ན་ལྷུང་བྱེད་མི་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པའོ། །

བཞི་པ་དགག་བྱ་དང་དགག་བཅས་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་དམ་མེད་བསྟན་པ་ནི།

གཤམ་འལ་ནས། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་
གཉིས་ལ་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། སྟོན་དང་སྟོན་མེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དགག་བྱ་ནི་སྟོན་ཡིན་ལ། བཅས་པ་ནི་སྟོན་མེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་
གིས་མཆོམས་རྣམ་པར་བཞག་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་

༼༤༧༽བྱུང་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་དགག་བྱ་ལས་དགག་བཅས་འབྱུང་

ངམ། དགག་བཅས་ལས་དགག་བྱ་འབྱུང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དགག་བྱ་འགོག་
པའི་ཆེད་དུ་དགག་བཅས་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། དགག་བཅས་དེ་དགག་བྱ་འགོག་
བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་བཅས་ལས་དགག་བྱ་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
ལྟར་ན་མདོར་བསྐྱས་སྤྱིར་བའི་གཞི་ལ་དགག་བཅས་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་

དགག་བྱ་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རྟགས་བྱ་བ་ཡོད་པོ་ཡིན་པར་
ཐལ། འབྲས་བྱ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་རྒྱ་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མུ་གུ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་ས་བོན་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་
པ་བཞིན་ནོ། །འདོད་ན་ནི་དགག་བྱ་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དེས་རྟགས་གྱི་
གོ་མ་ཆོད་པས་མདོར་བསྡུས་ཀྱི་བཅས་པ་མི་རྟོགས་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་
ངོ། །གལ་ཏེ་འབྲེལ་བ་མེད་ན་ཆོས་ཅན་སྤར་བཞིན། རྟགས་བྱ་བ་མེད་པོ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་གཏན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ས་སྒྲོགས་
སུ་རྒྱ་ཡོད་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་གྲང་ཆེན་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །འདོད་
ན་ཡང་སྤར་མ་བཞིན་ཏེ། དེ་སྒྲིམ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་རྣམ་པར་བཞག་འཛིག་ཡིན་པ་བཞིན་མདོར་བསྡུས་ཀྱི་དགག་བྱ་མི་
རྟོགས་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་ངོ། །

འོ་ན་གང་ཞེན། དེ་གཉིས་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་བཞག་འཛིག་གི་
འབྲེལ་བ་ཡོད་པས་བཅས་པ་རྣམ་འཛིག་གི་དགག་བྱ་ལ་བསྟོས་ནས་བཅས་པ་
རྣམ་པར་བཞག་ཅིང་། བཅས་པ་ལ་བསྟོས་ནས་བཅས་པ་རྣམ་འཛིག་གི་དགག་
བྱ་ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །དེས་ན་བཅས་པ་ཙམ་པོ་ལ་བཅས་པ་ཡོད་པས་མ་
བྱེད་ཀྱང་བཅས་པ་རྣམ་འཛིག་གི་དགག་བྱ་༼༤༥༽ཡོད་པ་ལ་བཅས་པ་ཡོད་
པས་བྱེད་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དགག་བྱའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། དགག་པའི་མ་ལོར་

བསྐྱེད་ཀྱིས་སྐྱབ་ཅེད་དུ་སྒྲུབ་རོ། །

གཤིས་པ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དངོས་སམ་བརྒྱད་པས་རང་གཞན་གྱི་
རྒྱད་ལ་ལམ་གོང་མ་སྤེལ་བའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་སྟེ། **འདུལ་བ་ལ་བསྟོན་པར།** སངས་
རྒྱས་ལྷམས་དང་རང་རྒྱལ་ལྷམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །བྱང་ཆུབ་གང་བཞེས་སྤུལ་བློ་རྣམ་
དག་པ། །སེམས་ཅན་དག་བཅོམ་ཡོན་ཏན་ལྷན་པ་རྣམས། །དེ་ལའང་རྒྱ་ནི་
འདུལ་བ་ཡིན་པར་གསུངས། །ཞེས་རྒྱའི་ཆ་ནས་གསུངས་པ་དང་། **ཡུང་ལས།**
ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ངས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བྱ་བ་བྱས་སོ་
ཞེས་འབྲས་བུའི་ཆ་ནས་གསུངས་སོ། །དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སྐབ་པ་མདོར་
བསྡུས་ཀྱི་སྐབ་བྱེད་ཏུ་སྦྱར་རོ། །ཆོས་གོས་སྔ་བརྒྱད་གདིང་བར་བཅས་པ་ཆོས་
ཅན། སྐབ་པའི་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཆོས་གོས་
སྔ་བརྒྱད་གི་ཕན་ཡོན་བཅུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ངེས་ཏེ་དགོས་པ་ཅམ་
ཞིག་ཡོད་ཀྱང་སྐབ་པའི་བཅས་པ་རྣམ་འཛོག་གི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པས། སྐབ་པའི་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་དགག་དགོས་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྤར་གྱི་དགག་བྱ་དང་དགོས་
པ་ཡང་མེད་པ་སྟེ། གནང་བའི་མདོར་བསྟུས་ཀྱི་རྒྱབ་བྱེད་དུ་སྦྱར་ཤོ། །བཙམ་
ལྟན་འདས་ཀྱིས་བཅས་པ་མ་མཛད་པ་དགག་དགོས་གང་ཡང་མེད་པ་ལ་ནི་
གནང་བའི་བཅས་པས་མ་བྱུང་བོ། །དེས་ན་བཅས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱ་བ་གང་

ཞིག་ཅེས་སོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་གོས་སྲ་བརྒྱུད་གདིང་བར་གནང་བའི་བཅས་པ་
ཆོས་ཅན། དགག་དགོས་སོགས་གང་ཡང་མེད་པར་ཐལ། གནང་བའི་བཅས་
པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་(༤༤)ན། ཅན་སྲར་བཞིན། སྲ་
བརྒྱུད་གི་ཕན་ཡོན་མེད་པར་ཐལ། དགག་བྱ་དང་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་བླངས། འདོད་ན། **ལུང་ལས།** སྲ་བརྒྱུད་གི་ཕན་ཡོན་བཅུ་
གསུངས་པས་སོ་ཞེན། སྤྱིར་དགོས་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་མ་བསྐྱབས་ན་ཉེས་པ་
བསྐྱེད་ཀྱས་ཀྱི་དགོས་པ་བྱུང་བར་བ་མེད་པས་སྦྱོན་མེད་དོ། །

བདུན་པ་མདོར་བསྟུས་སྤྱིར་བའི་ཚུལ་ལ། དགག་པ་མདོར་བསྟུས་ནི། **འྲི་ཀ་**
ལས། ཉལ་བ་དང་། འགོ་བ་དང་། བཤང་བ་མི་བྱ་བ་ཉིད་དང་། ཉལ་བ་དང་
འགོ་བས་ཟས་བཟའ་བར་མི་བྱ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་དགག་
པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་བཤད་དོ། །

སྤྱི་བ་པ་མདོར་བསྟུས་ནི། **སུམ་བརྒྱུ་བ་ལས།** གལ་ཏེ་དངོས་སུ་གསུངས་པ་
མེད་ཀྱང་ཀྱང་། །དགག་དབྱེ་གསུངས་ཕྱིར་འདི་ལ་གསོ་སྦྱང་ཡོད། །དགག་དབྱེ་
དག་པ་གོ་བར་བྱ་ཕྱིར་ཏེ། །དེ་ལས་གསོ་སྦྱང་དོན་ནི་ཐ་དད་མིན། །ཅེས་བཤད་
དོ། །

གནང་བ་མདོར་བསྟུས་ནི། **འྲི་ཀ་ལས།** ཚུ་དང་བསེས་པའི་རྒྱན་རྒྱ་བརྒྱུད་
བར་བྱ་བ་ཉིད་དང་། །ཁམ་པོར་དག་ཏུ་ཟས་བཟའ་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་

སོགས་པ་དག་ནི་རྗེས་སུ་གནང་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བཤད་དོ། །

འདི་ལྟར་ཡང་སྦྱར་ཏེ། རྟོག་ཆགས་ལ་གཞོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགག་བྱ་དང་
ལྡན་པའི་བྱེ་མ་འབས་པར་གནས་པ་བཅས་ལྡན་དག་སྟོང་གིས་ཤོ་བ་ཆོས་ཅན།
མི་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། བཅས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱིས་རྟོག་ཆགས་ལ་གཞོད། དོན་དང་
བྱ་བ་མང་། གཞན་མ་དད་པ་སྦྱི་བའི་དགག་བྱ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ས་
བཞོས་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་**ཡུང་རྣམ་འབྱེད་ལས།** བྱེ་མ་འབའ་ཞིག་ཤོ་བ་ལ་ནི་
ལྷུང་བ་མེད་དོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་སྒྲུམ་ན། དེ་ནི་དགག་བྱ་དང་མི་ལྡན་པའི་བྱེ་
མ་བཞོ་བ་ལ་དགོངས་པ་འོ། །

སྦྱབ་པ་**༼༥༥༽**མདོར་བསྡུས་ནི། གསེ་སྟོང་གི་བྱེ་བྲག་ཁ་ཅིག་ཆོས་
ཅན། དག་ཚུལ་གྱིས་སྦྱབ་དགོས་ཡིན་ཏེ། དག་ཚུལ་གྱི་ཆོས་དག་པ་དང་ཚུལ་
བྲིམས་དག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན་དག་ཚུལ་གྱི་དགག་དབྱེ་
བཞིན་ནོ། །

གནང་བ་མདོར་བསྡུས་ནི། དཔེར་ན་དག་སྟོང་གཉིས་ཀྱིས་ཁམ་ཕོར་གཅིག་
ཏུ་ཟས་ཟ་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །གསེར་དཔུལ་གྱིས་སྦྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམ་ཕོར་
དུ་དག་སྟོང་གཅིག་གིས་ཟས་ཟ་ན་ཡང་སྟོད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་
པའི་རིགས་པས་དག་སྟོང་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་ཁམ་ཕོར་ཐ་མལ་པའི་ནང་དུ་ཟས་
ཟ་བ་ཆོས་ཅན། སྟོད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། སྟོད་ཀྱི་ཆ་ནས་དགག་

དགོས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཡོལ་གོར་དུ་ཟན་ཟ་བ་བཞིན་ནོ། །

འོ་ན་མདོར་བསྡུས་ཀྱི་བཅས་པ་ལས་འདས་པ་ན་ཅིར་འགྱུར་ཞེན། བྱང་
བརྩོན་ན་རེ། འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཐམས་ཅད་ཉེས་བྱས་ཡིན་ཅེས་
ཟེར་རོ། །དེ་ནི་**རྒྱ་ཀ་ལས།** འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། **རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་།** འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་
པ་ལ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཉེས་བྱས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་། **ཁུ་འགྲེལ་ལས་**
ཀྱང་ཉེས་བྱས་སུ་བརྗོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་པ་ལས་མ་
བརྟགས་པ་ཉིད་མིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བརྟེན་པར་འོངས་ཏེ། འོ་ན་
ཀྱང་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་པ་མཆོན་པ་ཙམ་ཟད་དེ། **།བམ་པོ་ལྷ་བརྩུབ་པ་ལས།**
མི་རུང་བ་དང་མཐུན་ལ། རུང་བ་དང་འགལ་བ་དེ་དག་གར་བསྡུ་ཞེན། དེ་དག་
རུང་བ་མ་ཡིན་པར་བསྡུ་སྟེ། དག་སློང་གིས་དེ་དག་བསྟེན་ཅིང་སྒྱུད་དུ་མི་རུང་
སྟེ། དེ་དག་བསྟེན་ཅིང་སྒྱུད་ན་གཞི་ཅི་ལྟ་བ་ལས་ལྷུང་བ་སྟེ་ལྷའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བར་
༼༤༥༥༽འགྱུར་ཏེ་ཞེས་སོ། །

བརྒྱད་པ་སྤར་བཅས་རྗེས་བཅས་གང་ཡིན་བརྟག་པ་ནི། སྤམ་དག་དངོས་
བཅས་དང་། རང་རང་གི་མདོར་བསྡུས་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་བཅས་པ་སྤར་
བཅས་ཡིན་ལ། དངོས་བཅས་མཛོད་པ་ན་མདོར་བསྡུས་མ་བཅས་གིང་། སངས་
རྒྱུས་ལྷ་དན་ལས་འདས་ཁའི་ཆོན་མདོར་བསྡུས་གསར་དུ་བཅས་པ་ནི་རྗེས་

བཅས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འདི་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། །

མགུར་གྱུ་རི་བ་ན་རེ། འདུལ་བ་མདོར་བསྐྱུས་ཐམས་ཅད་སྒར་བཅས་ཡིན་ཏེ།
སྤྲིག་ཅན་དགོན་པ་བས་སྤྱོ་མོ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཆོན་མདོར་བསྐྱུས་གྱི་
ཕམ་པ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་མདོར་བསྐྱུས་གྱི་བཅས་པ་མཛད་ཟེན་པར་གྲུབ་

བོ། །དེའང་སྤྲིག་ཅན་དགོན་པ་བའི་ཕམ་པ་གསལ་ཀ་མ་བཏོད་པའི་ཕམ་པ་དེ་
ནི་མདོར་བསྐྱུས་གྱི་ཕམ་པ་ཡིན་ཏེ་ཕམ་པ་ནི་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་གསལ་ཀ་མ་
བཏོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲིག་ཅན་དགོན་པ་བས་སྤྱོ་མོ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་
དུས་དེའི་ཆོན་དུད་འགོ་ལ་གསལ་ཀ་མ་བཏོད་ཅིང་། དེས་སྤྱོ་མོ་ལ་ཞུགས་པའི་
སྤང་གཞི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་ཕྱིས་དུད་འགོ་ལ་གསལ་ཀ་བཏོད་དེ། **ཡུང་**

ལས། ཐ་ན་དུད་འགོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཀྱང་རུང་སྟེ། དགོ་
སྟོང་དེ་ཕམ་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ།
མདོར་བསྐྱུས་སྒར་བཅས་ཡིན་ན། **ཡུང་ཐུན་ཆོགས་ལས།** བཅོམ་ལྷན་འདས་མུ་
ངན་ལས་འདའ་བའི་དུས་ཀྱི་ཆོན་དགོ་སྟོང་རྣམས་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། དགོ་སྟོང་
དག་ངས་འདུལ་བ་རྒྱས་པར་བརྟན་ན་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་མ་བརྟན་པས་ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །སྤྲིག་ཅན་དགོན་པ་བའི་ཕམ་པ་དེ་མདོར་བསྐྱུས་
གྱི་ཕམ་པ་ཡིན་ཅེས་ཟེར་༼༤༤༩༽བ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཕམ་པ་དེ་ནི་དངོས་

བཅས་ལས་འདས་པའི་ཕམ་པ་ཡིན་གྱི། མདོར་བསྡུས་ཀྱི་ཕམ་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། སྤར་བཟང་བྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ཚངས་པར་སྦྱོད་པ་གསལ་ཀ་བཏོད་དེ་
བཀག་ཟིན་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་བྱིར་རོ། །སྤྲིག་ཅན་དགོན་པ་བས་སྤྱོད་མོ་ལ་
ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕམ་པ་ཆོས་ཅན། དེ་གསལ་ཀ་བཏོད་པའི་ཕམ་པ་ཡིན་
ཏེ། སྤར་བཟང་བྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ཚངས་པར་སྦྱོད་ན་ཕམ་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

འོན་དགོ་ཚུལ་གྱི་གསོ་སྦྱོང་ཆོས་ཅན། གསལ་ཀ་བཏོད་པའི་གསོ་སྦྱོང་ཡིན་
བར་ཐལ། གསོ་སྦྱོང་བྱའོ་ཞེས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེན། དེ་སྐད་
དངོས་སུ་གསུངས་ཀྱང་དགོ་ཚུལ་གྱིས་གསོ་སྦྱོང་བྱའོ་ཞེས་གསལ་ཀ་མ་བཏོད་
པའོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འོན་མི་ཚངས་པར་སྦྱོད་ན་ཕམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དངོས་
སུ་གསུངས་ཀྱང་དུད་འགོ་ལ་མི་ཚངས་པར་སྦྱོད་ན་ཕམ་པར་འགྱུར་ཞེས་གསལ་
ཀ་མ་བཏོད་པའོ་ཞེས་མགོ་མཚུངས་ཞེས་གྲོལ་ན། དེའི་ལན་ནི་ངོ་བོའི་སྐབས་སུ་
སྤར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་ཐམས་ཅད་རྗེས་
བཅས་ཡིན་ཏེ། དངོས་བཅས་རྣམས་མཇད་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་བྱུང་ན་ལས་འདའ་
ཀའི་ཆོ་ཞལ་ཐེམས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཅས་པའི་བྱིར་ཏེ་སྤར་བྱངས་པའི་ལུང་དེས་གྲུབ་
བོ། །

གསུམ་པ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ནི། ཤམ་ན་རེ། རྒྱ་ཚོགས་དང་བཅས་པའི་མདོར་
 བསྐྱུས་རྗེས་བཅས་ཡིན་ཀྱང་ཡན་ལག་མདོར་བསྐྱུས་སྤང་བཅས་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྐྱོན་ཡོད་དེ། དངོས་བཅས་མཛད་ནས་མདོར་བསྐྱུས་མ་
 གསུངས་པའི་བར་སྐྱབས་དེར་ལྷུང་བ་འདི་ཡན་ལག་གཞན་ཚང་གི་དབང་དུ་བྱ་
 གྱེ། འཆར་ཀ་ལྟ་བུ་དག་སྤོང་གཅིག་གིས་བྱད་མེད་རྩུ་འཕྲུལ་གྱི་ཚོས་ཅན་
 ༼༥༠༠༽དང་དབེན་པར་འདུག་འགྲང་བྱས་པ་ལ་དབེན་པར་འདུག་འགྲང་གི་
 ལྷུང་བྱེད་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་དམ་མི་བསྐྱེད་བརྟག། ༼བསྐྱེད་ན་ནི་དག་སྤོང་གིས་
 བྱད་མེད་རྩུ་འཕྲུལ་ཅན་དང་། དབེན་པར་འདུག་འགྲང་བྱས་པ་ཚོས་
 ཅན། དགག་བྱ་མ་རྫོགས་པ་ལ་བཅས་པ་རྫོགས་པར་ཐལ། བྱད་མེད་རྩུ་འཕྲུལ་
 གྱི་ཚོས་ཅན་དང་། དབེན་པར་འདུག་འགྲང་བྱས་པ་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱར་འགྱུར་
 གྱི། དགག་བྱ་མ་རྫོགས་ཀྱང་ལྷུང་བྱེད་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
 སྐྱོན་ཡོད་ལ། ལྷུང་བྱེད་མི་བསྐྱེད་ན་ཡན་ལག་ཚང་ཡང་མི་བསྐྱེད་དམ། མ་ཚང་
 བས་མི་བསྐྱེད། སྤང་མ་ལྟར་ན་ཚོས་ཅན་སྤང་བཞིན། དབེན་པར་འདུག་འགྲང་
 གི་ལྷུང་བྱེད་མི་སྤོང་པར་ཐལ། རང་གི་ཡན་ལག་མ་ཚང་ན་དབེན་པར་འདུག་
 འགྲང་གི་ལྷུང་བྱེད་མི་བསྐྱེད་ཅིང་། ཡན་ལག་ཚང་ཡང་དབེན་པར་འདུག་འགྲང་
 གི་ལྷུང་བྱེད་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏགས་ཟུར་ཕྱི་མ་ཁས་བླངས་སོ། ༼ཕྱི་མ་
 ལྟར་ན་ཡན་ལག་གང་མ་ཚང་། ཡུལ་བྱད་མེད་རྩུ་འཕྲུལ་གྱི་ཚོས་ཅན་མ་ཡིན་པ་

དགོས་པ་ལ་དེ་མ་ཚད་ངོ་ཞེན། དབེན་པར་འདུག་འགྲེང་གི་ལྷུང་བྱེད་མི་བསྐྱེད་
པ་ལ་ཡུལ་བྱུང་མེད་གྱི་རྩུ་འཕུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་
ནི་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ལ། དེའི་ཆོ་བྱིད་ལྟར་ན་ཡན་ལག་མདོར་བསྐྱུས་སྐྱུར་དུ་
མེད། དེའི་ཆོན་བྱིད་ལྟར་ན་ཡན་ལག་མདོར་བསྐྱུས་མ་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། དེ་ནི་སྒྲོན་མེད་དེ། སྒར་གཞིར་བཞག་པ་དེ་ལ་དབེན་པར་འདུག་འགྲེང་གི་
ལྷུང་བྱེད་འདི་གཉིས་གྱི་ཡན་ལག་མ་ཚད་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་དབེན་པར་
འདུག་འགྲེང་གི་ལྷུང་བྱེད་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

བྱོད་གྱི་སྒར་གྱི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་བརྟགས་ཏེ། བཅས་པ་རྣམ་འཛོག་གི་དགག་
བྱ་མ་རྫོགས་པ་ལ་བཅས་པ་(༥༥༠བ)རྫོགས་པར་ཐལ་ཟེར་རམ། བྱ་བ་དེ་
འབྲེལ་གྱི་དགག་བྱ་མ་རྫོགས་པ་ལ་བཅས་པ་རྫོགས་པར་ཐལ་ཟེར། །དེ་གཉིས་
གང་ལྟར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། བཅས་པ་རྣམ་འཛོག་གི་དགག་བྱ་མ་རྫོགས་པ་ལ་བྱ་
བ་དེ་འབྲེལ་གྱི་དགག་བྱ་རྫོགས་པར་སྤིང་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འབྲེལ་གྱི་དགག་
བྱ་གཏན་ནས་མེད་ཀྱང་བཅས་པ་རྫོགས་པ་སྤིང་དེ། དག་སྤོང་གིས་དག་སྤོང་ལ་
རྩ་ཉག་མ་གཅིག་གིས་བརྟེན་ན་ལུས་སྒོག་ལ་གནོད་པའི་དགག་བྱ་མ་རྫོགས་
ཀྱང་ལྷུང་བྱེད་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་དང་། སྒྲོན་ནས་སྐྱུས་ན་མི་དགའ་བའི་
བསམ་པ་གཏན་ནས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་ལྷུང་བྱེད་བསྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཚུངས་པ་གི་
རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་དངོས་བཅས་མཛད་ནས་མདོར་བསྐྱུས་མ་གསུངས་པའི་

བར་སྐབས་དེར་བཅས་ལྷན་དགེ་སྤྲོད་གིས་ས་ཤོན་ལྷུང་བྱེད་བསྐྱེད་པ་ལྷར་
 དགག་བྱ་དང་ལྷན་པའི་བྱེ་མ་བཞོས་ན་ལྷུང་བ་བསྐྱེད་པའི་བཅས་པ་ཡོད་དམ་
 མེད་ཅེས་འདྲི་ཞིང་། དང་པོ་ལྷར་ན་བྱེ་མ་བཞོན་པ་ལ་དངོས་བཅས་མེད་ཅིང་
 ། དེའི་ཆོན་མདོར་བསྐྱུས་གྱི་བཅས་པ་མཛད་མ་བྱེན་པ་དང་འགལ། གཉིས་པ་
 ལྷར་ན་བཅས་ལྷན་དགེ་སྤྲོད་གིས་དགག་བྱ་དང་ལྷན་པའི་བྱེ་མ་ཤོན་པ་དེ་ཆོས་
 ཅན། དགག་བྱ་ཡོད་ཀྱང་བཅས་པ་མེད་པར་ཐལ། དགག་བྱ་དང་ལྷན་པའི་བྱེ་
 མ་བཞོས་ཀྱང་ལྷུང་བར་མ་བཅས་པའི་བྱིར་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། བཅོམ་པོ་ན་རེ།
 བཅས་པ་རྣམ་འཛོག་གི་དགག་བྱ་ཡོད་ཀྱང་བཅས་པ་མེད་པར་ཐལ་བེར་རམ།
 བྱ་བ་དེ་འབྲེལ་གྱི་དགག་བྱ་ཡོད་ཀྱང་བཅས་པ་མེད་པར་ཐལ་བེར། དང་པོ་ལྷར་
 ན་བྱུབ་པ་མ་གྲུབ་ཅིང་། གཉིས་པ་ལྷར་ན་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་དང་པོ་བ་
 དགག་བྱ་དང་ལྷན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བེར་ན། འོ་ན་སྤར་གྱི་ཐལ་
 འབྱུང་དེ་ལ་ཡང་བརྟག་སྟེ། བཅས་པ་རྣམ་༼༥༧༽ན་༼འཛོག་གི་དགག་བྱ་མ་
 རྫོགས་ལ་བཅས་པ་རྫོགས་པར་ཐལ་བེར་རམ། བྱ་བ་དེ་འབྲེལ་གྱི་དགག་བྱ་མ་
 རྫོགས་པར་བཅས་པ་རྫོགས་པར་ཐལ་ཅེས་སྤར་བཞིན་བརྟགས་པ་མཚུངས་
 པས་ཀྱང་ལན་གདབ་པོ། །ཚུད་པ་གཞན་ཡང་བར་སྐབས་དེར་ཕམ་པ་དང་པོ་
 མ་གཏོགས་པའི་ལྷུང་བ་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མི་
 དགོས་པར་ཐལ། བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་གསལ་ཀ་བཏོད་དེ་མ་གསུངས་ཤིང་

། ཡན་ལག་མདོར་བསྡུས་སྒར་བཅས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། གསལ་ཀ་བཏོད་
དེ་མ་གསུངས་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། **སོ་སོར་ཐར་པ་ལས།** དགེ་སློང་གང་ཞེས་
དགེ་སློང་གང་ཞེས་དགེ་སློང་གི་ལྟུང་བ་སྟེ་ལྷ་ལ་སྦྱིར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
ཅིར་གསུངས་པ་ཅིས་ཤེས་ན། **རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་པ་ལས།** ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
སྦྱིར་བཏང་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་ཞེས་ལུང་ལས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་
བཤད་པས་གྲུབ་པོ། །མ་གྱིན་ལེན་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལུང་རྣམ་འབྱེད་
ལས་ཀྱང་། ཡང་དགེ་སློང་གང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དོན་འདིར་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་
ལས་མི་གཡོ་བ་བཞག་པར་མི་འོས་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དགེ་
སློང་དུ་དགོངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། **ཁུ་བ་ཉུང་ཤོས་ལས་ཀྱང་།** སྒར་
ལྟུང་བ་བྱུང་བ་དང་། རྒྱ་ཐབས་སུ་གནས་པ་དང་། དང་པོར་འབྲུགས་པ་དང་།
མ་ནིང་དང་། དགེ་སློང་མ་སུན་ལྟུང་བ་ནི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པམ་པ་དང་།
ལྷག་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཚང་ན་རང་
རང་གི་ལྟུང་བ་མི་རྫོགས་པར་དངོས་སུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

མི་རུང་བ་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་དང་སྟེ་དགག་
བྱའི་རིགས་སོ། །དེ་དང་མཐུན་ལ་རུང་བ་དང་འགལ་བ་ནི་ཉལ་༼༤༧༽བཞེས་
དང་འགྲོ་བས་བཤད་གཅི་མི་བྱ་བ་ཉིད་དང་། ཉལ་བ་དང་འགྲོ་བས་ཟས་བཟའ་

བར་བྱ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་
ཀྱང་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱུས་སོ། །ཕྱི་མ་རུང་བ་དང་མཐུན་ལ། སྤྲུལ་མ་མི་རུང་
བ་དང་འགལ་བ་ལྟ་དང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱན་ཆུ་བཏུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དང་། །ཁམ་
མོར་དུ་བས་བཟའ་བར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དངོས་སུ་
མ་གསུངས་ཀྱང་རུང་བར་བསྐྱུའོ། །གནས་མལ་གྱི་གཞི་ཕྱན་ཆོགས་ལ་སོགས་
པའི་སྐབས་སོ། །

རྒྱས་འགྲོལ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལས། །གནས་མལ་གྱི་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་
རྣམ་བཤད་རྫོགས་སོ། །

དཔལ་ལྷན་ནུ་རོའི་བརྒྱད་པ་ལ། །ལེགས་པར་འབྱུངས་པ་དུགས་པོའི་
བརྒྱད། །ཀླུ་ཀོ་ཚང་གིས་བཟུང་སྟོལ། །དབྱངས་ཅན་གསར་མས་ཕྱེ་བར་
འདོད། །ཕྱིན་ལས་དབང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུག། །གཙུག་ལག་ཐོས་པ་ཅི་མང་
བྱས། །ཟབ་མོའི་དོན་ལ་མྱོང་བ་ཐོབ། །འབྲུལ་བ་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན། །

རྒྱས་འགྲོལ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལས། །གཞི་བཅུ་བདུན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་
བཤད་རྫོགས་སོ། །

རི་ལྷར་བརྩམས་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། །གང་བརྩམས་བསྟན་བཅོས་ཆེ་བ་དང་
། །གང་གིས་རྩོམ་པོའི་ཆེ་བ་དང་། །གང་ནས་བཏུས་པའི་ཆེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

འདུལ་བའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་བརྗོད་བྱའི་དོན་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཚུལ་བཤམས་ཀྱི་

དབང་དུ་བྱས་པ། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་འདུལ་བ་ལུང་བདུད་རྩི་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲིང་
པོ་མདོར་བསྐྱུས་པ། ལྷག་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་མཐའ་དག་གི་མཛོད་དུ་
གྱུར་པ། འདུལ་བའི་སྤྲིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་ལྷ་བྱ་འདི་ནི་ཞེས་པས་
སོ། །གཉིས་པ་ལ། སྤྲིང་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་གཞི་
ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་བའི་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བྲམ་ཟེའི་སྤྲོ་བ་དཔོན་ཏེ་རབ་རྩ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་མངའ་བ་སྟེ།
བཅུན་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུན་པ་ཡོན་ཏན་འོད། མཁས་པའི་༼༥༥༽ཡོན་ཏན་
ལ་སྤྲིང་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ་ནི་བདག་དང་གཞན་གྱི་གྲུབ་
པའི་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་རྩ་སོན་པའོ། །བྱེད་བྱུང་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པ་ནི་
བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་བདུད་རྩི་ཉིང་ཁུས་སྤྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་
དེའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་རྒྱས་པའོ། །སྤྲོ་བ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་བཀའ་དམ་པ་ནན་ཏན་གྱིས་སྤྲིང་པོར་བསྐྱབ་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

སྤྲིང་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདུལ་བའི་སྤྲིང་མཐའ་དག་གི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པ། འཕགས་པ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་བའི་འདུལ་བ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་པ་
ཡིན་ནོ། །

རི་ལྷར་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་བཤད་ན། བསྐྱར་པ་འདེགས་པའི་སྦྱིན་བདག་དང་
། །འབྱུང་དབང་སྦྱལ་པའི་བཤ་ཆེན་དང་། །སྦྱར་བྱེད་ལོ་ལྔའི་ཁྱད་པར་
རོ། །དང་པོ་ནི། དབང་ལྷག་དམ་པའི་མངའ་བདག་དཔལ་ལྷ་བཙན་པོ་རལ་པ་
ཅན་གྱི་བཀའ་ལུང་གིས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འཕགས་པ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྦྱ་བའི་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཁ་ཆེ་
བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བའི་སློབ་དཔོན་རིན་མི་ཏ་སྟེ་ཀླུ་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་རོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ལུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་བརྗེ་ཅོག་རོ་གྲུའི་ཀླུ་ལ་མཆན་གྱིས་བསྐྱར་ཅིང་ལུས་ཏེ་
གཏན་ལ་ཐབ་པའོ། །འདི་ལ་སྦྱོ་ཀ་ནི་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་ཡོད་དོ། །བམ་པོ་ནི་
དགྲུང་བྱས་སོ། །ཞེས་དམ་པའི་ཆོས་འདུལ་བའི་ལེགས་བཤད་གྱི་ཀྱ་མཆོ་ཆེན་
པོ་འདི་ནི་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་བྱུང་བའི་ཉེ་བ་འཁོར་གཉིས་པ་ཀུན་
མཁེན་མཆོ་སྣ་པས་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་ས་བཅད་མཛད་པ་འདིར་ཆེགས་
བཅད་དུ་བསྐྱབས། མཆན་འབྱུང་གེལ་སྦྱི་དོན་མཐའ་དབྱེད་གྱི་དགག་སྦྱབ་
ནམས་གཞིར་བྱས་ལ། གངས་ཅན་གྱི་འདུལ་བ་འཛིན་པའི་དམ་པ་གང་དག་གི་
བཞེད་པས་ཁ་བསྐྱངས་ནས་དཔལ་ལྷན་དུགས་པོའི་བཀའ་བརྒྱད་ལས་སྦྱབ་
བརྒྱད་ཀུམ་ཀི་ཆང་གི་དགོངས་པ་དང་རོ་གཅིག་པར་བཤད་པ་ལས། རང་གར་

རྟོག་པས་བརྟགས་ཏེ་བརྗོད་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པས་༼༥༥༽འབྲེལ་བའི་གཟུ་བོར་
གནས་པ་དག་གིས་ལེགས་པར་བསྐྱབ་པར་རིགས་ཀྱི། འདི་ལྟའི་དགོ་བ་དེ་ཡང་
གྲུག་འེ་བསྟན་པ་ད་དུང་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་
རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་འབུལ་
ལོ། །བརྟེ་བས་བཞེས་ནས་བདག་སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་ཏུ་
གསོལ། །

བདག་གིས་སྟོན་སྟུང་རྒྱབས་ཆེན་རྒྱ་མཚོའི་སྟུང་པ་སུ་ཡིས་དཔོགས། །གཞན་
དོན་ལ་ཆགས་སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་རིན་ཐང་སུ་ཡིས་གཞུལ། །མད་བྱང་ཡོན་ཏན་
རྟོགས་པའི་རྒྱུས་རབས་སྤྱིང་བ་སུ་ཡིས་ཤེས། །བདེ་ཞིང་ཡིད་འོང་དངོས་པོ་
གཞན་ལ་བསྐྱབ་པ་སུ་ཡིས་རྟུས། །བདག་ནི་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོའི་སྒྲིབ། །བདུད་
ཕྱིའི་ཆར་ཆེན་བཅུད་ལྡན་པ། །སྟོན་དང་འཆམས་པར་ཆབ་རྒྱན་ནི། །དགའ་
ལྡན་གཤེགས་ནས་འབེབས་པ་སྟུམ། །ལུས་བཟང་བསྐྱའི་རྫིང་བུར་ཡེ་ཤེས་ལྷ་
བ་འཕྲོས་འདྲའི་ངང་པའི་གཤོག་རྒྱབས་ནི། །རྫོ་རྫེའི་དགའ་བདེས་བསྟོད་པའི་
རྗེས་བྱན་ཀྱ་མཉུད་མཛེས་པའི་གོས་བཟང་ལྟུང་པ་ལྟའི། །འབར་སྤེལ་འཕུར་ཕྱིར་
རོལ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་གཉིང་དཔག་དཀའ་བའི་ནོར་བུར་མཐོང་། །ཨེ་མ་
ཡ་མཆོན་རྒྱས་ཤིང་ངོ་མཆར་བཞད་པའི་ཚུལ་འདི་སྟོང་ལ་འགོད་དོ་ཀྱ། །བཞིན་
བཟང་བྱི་རྩེའི་དོ་ཤལ་ལྷ་མོའི་མཐོངས་ཀར་བཀོད་པ་ལྟའི། །ཡོངས་གྲུབ་རྩོ་

རྗེའི་བུ་མོ་སྒྲིན་ལེགས་མ་ཁྱོད་རྟག་བསྟེན་པས། །བདག་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པའི་མིག་གཅིག་ལྷུང་ལ་བྱང་ལྟར་ཡངས། །དེ་ཐོབ་བདེ་བས་གཡུར་བ་མཁའ་
 ཁྱབ་བྱག་རྒྱ་ཆེན་མོས་ལུང། །གསེར་གྱི་མཚོད་སྤོང་མེ་ཤེལ་འབར་བས་
 གསལ་བྱས་དང་། །རིན་ཆེན་རི་བོ་ཉི་མའི་ཤིང་རྟས་སྒོག་འདྲ་བ། །བདུད་ཅིའི་
 ཆར་པས་རི་རབ་ངོས་བཟང་བཟུས་པ་ལྟའི། །དྲགས་པོའི་བསྟན་པ་འདི་ནི་
 བདག་གིས་གསལ་བར་བྱས། །༼༥༥༽ །གྲུབ་བོ་གྲུབ་བོ་མི་ལུས་དོན་ལྡན་
 གྲུབ། །ཟིན་ནོ་ཟིན་ནོ་རྒྱད་ལ་བསྟན་པ་རྫོགས། །བྱས་སོ་བྱས་སོ་སྡེ་སྤྱོད་རྒྱད་
 སྡེ་སྦྱངས། །སྦྱིས་སོ་སྦྱིས་སོ་དྲགས་པོའི་རྒྱད་ལ་སྦྱིས། །དྲིགས་ཕྱོས་གཞུང་བརྒྱ་
 འབྲིན་པའི་ནོར་བུའི་འོད་གསལ་ཞིང་། །མྱོངས་པའི་གཟི་ལྡན་རིགས་པའི་མིག་
 ཐིག་སྟོང་བཀོད་པ། །སྒྲོབ་མ་བུ་མོས་སྒྲིན་མའི་གཞུ་ཡི་སྟོངས་གནས་པ། །བརྒྱ་
 ཕྱིན་དེས་ནི་བདག་ཚུལ་མཐོང་ན་ཅི་མི་རིད། །བདག་གི་ལྷ་གཅིག་བྱ་བུའི་ལྷོན་
 ཤིང་མ་བྱའི་ལྷོག་མས་ཁྱབ་པ་བཞིན། །དམར་སེར་འོད་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཉི་མའི་
 འཆར་ཀ་དག་ལ་འཐོར་བས་འགྲན། །དེ་སྤྱད་མདངས་ལྡན་དོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་
 ཁྱོད་བདག་ལ་ཉེ་བའི་སེམས། །བྱུགས་ཀར་བསྐྱམས་ནས་བདག་གི་དོན་རྣམས་
 མ་ལུས་བསྐྱབ་པས་རབ་ཏུ་ཆེམས། །དེས་པར་འཆིང་ལྡན་མིག་གི་རབ་རིབ་
 སེལ་འདོད་ན། །བདག་དང་བདག་གི་ལེགས་བཤད་བརྒྱ་ལམ་ནང་ན་ཡང་
 ། །ལུ་དུམ་སྒྲ་རའི་མེ་ཏོག་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་དགོན། །དེས་ན་སྦྱི་བར་བརྒྱད་

པའི་སློབ་མས་འདི་ཉིད་བྱངས། །སྒྱུབས་གནས་གཞན་ལ་ཡིད་བརྟན་མ་རྟེན་
 བས། །དཔལ་ལྷན་དྲགས་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་མགོན་དུ་བཟུང་། །བརྒྱུད་པ་
 གཞན་དག་ལྷ་བའི་སྤེང་བ་བཞིན། །མགུལ་དུ་བརྒྱན་ཀྱང་ཐར་པའི་དོན་བྱེད་
 ཅི། །ཡོངས་འཛིན་འཕྱོགས་ཐོས་སློ་གྲོས་མ་ཐེབས་ཏེ། །ཀམ་པ་ཡི་ཐིན་ལས་
 འཛིན་པ་མཆོག །ཞབས་རུལ་སྒྱི་བོར་ནོད་པའི་སློབ་བྱ་བདག །སྐལ་བས་མ་
 བམ་མདུན་མ་གྲུབ་སྟེ་སོང་། །འབྲལ་དང་ཡུན་དུ་བདག་གིས་ལེགས་བསམས་
 པ་བས། །ཁྱི་ནང་གཙུག་ལག་ཐ་སྙད་ཅི་ཤེས་ཀྱང་། །ཆོག་གཅིག་གི་ཡང་ཉམས་
 ལེན་མེད་མཐོང་བས། །བདག་ནི་གཏིང་ནས་མ་བཟོད་སྒྱི་བ་སྒྲེས། །བདག་ནི་
 གསུང་རབས་༼༤༥༽ཀྱན་ཤེས་ལྷག་པར་ཡང་། །འདུལ་བའི་ཆོག་དོན་མ་
 ལུས་བདེ་བར་མྱོང་། །འཆད་ཅོད་ཅོམ་པའི་སྒྱུར་ཚུལ་ཤེས་ཀྱར་ཀྱང་། །སློང་ན་
 ལས་མི་རུང་ལ་ཇི་ལྟར་བྱ། །བརྒྱུད་པ་མཆོག་གྱུར་འདི་ཡི་སློབ་འཛིན་ན། །ཅིས་
 ཀྱང་བྱ་བ་བཏང་ནས་དགོས་མེད་གིས། །སློ་སྒྲ་ནང་ནས་ལྷང་བའི་ཞེན་ལོག་
 ལ། །འདུལ་བའི་རྒྱས་འབྲེལ་བྱས་པ་དོན་ཡོད་སྟམ། །བདག་ལ་ངེས་པར་རེ་
 བལྟོས་བཅས་པ་རྣམས། །ཐོས་དོན་ཆོལ་ཞིག་ཐོས་དོན་མྱོང་བར་གིས། །སྤྲད་
 བས་བདག་དང་མཛོན་སུམ་མ་གྱུར་གང་། །བརྟན་བཅོས་འདིར་ལྟོས་བདག་གི་
 མཛོན་སུམ་ཞལ། །དུས་གསུམ་གང་ན་ནད་ཅན་གང་ཡོད་པས། །བདག་ལ་
 གསོལ་བ་ཐོབ་ཅིག་མོས་པ་སྒྲིད། །འབྲེལ་ཆད་དོན་ལྷན་ང་ཡིས་མི་བསྐྱུ་

སྟེ། ཀླུ་པར་འཚམས་པའི་བྱིན་རྒྱལས་སྦྱོན་པ་ཡིན། །འདིར་འབད་དག་བ་དོ་
རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་བཟང་། །མཐུན་སྦྱོར་སྦྱར་དང་བཅས་པའི་དག་བ་དེས། །འགྲོ་
ཀླན་ཐུབ་ཆེན་བརྟན་པའི་སྟོ་གསུམ་ལ། །འཇུག་ནས་ཀམ་ཀི་ཚང་འགྲུབ་གྱུར་
ཅིག །

ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྟེ་བ་ནས་སྟེ་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་
ཀླུ་བ་ཉིད་པས། རྗེ་བཙུན་ཀམ་པའི་མཚན་གྱི་བྱིན་རྒྱལས་དང་ལྷན་པ་བསྟན་
པའི་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་བཞི་ལ་ཅི་མཛད་ལེགས་མཐོང་། ཅི་གསུང་ཚད་
འཛིན་ཐུགས་ཡིད་གཅིག་འདྲེས་སུ་གྱུར་ཏེ། དགོངས་པ་གཅིག་པར་ཐིམ་ནས་
ལུང་དང་རིགས་པ་སྦྱ་བ་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཡོངས་སུ་རྟོགས་གིང་། རྣལ་
འབྱོར་ཆེན་པོའི་ས་གྲུབ་པ་ལྷ་ཀྱའི་དག་སྟོང་ལོ་ཙྰ་བ་ཚོས་གྲུབ་གྲགས་པ་ཕྱོགས་
ཐམས་ཅད་ལས་དུས་ཀྱུན་ཏུ་སྟོ་ཚོགས་པར་རྣམ་པར་ཀླུ་བ་མི་བསྐྱོད་
བཟང་པོ་དོ་རྗེ་དགའ་བའི་དབྱངས་ཞེས་བྱ་བ། མིང་གཞན་དབྱངས་ཅན་
གསར་མར་གྲགས་པས་རང་ལོ་ཉིར་དུག་པ་ནས་མགོ་༼༥༥༥༽བརྩམས་ཏེ་
ཉིར་བདུན་པའི་དོ་མཐོང་བ་དབྱར་སྤྲེའི་དགྲ་རྒྱ་གཅིག་སོང་བའི་ཚུས་ཉིད་ཀྱི་
རྒྱ་བ་ཉི་བའི་ཉིན་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་དག་བས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དཔལ་
ལྷན་ཀམ་པ་ཀླུ་བའི་དབང་པོའི་སྟེ་གསུང་ཐུགས་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ་
འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཅིག། །

ཚེ་སྤྲ་ར་སྤྲི། མཐའ་ཡས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་གདུལ་ཞིང་དུ། །བདེན་
གཉིས་དམ་ཆོས་ཆར་ཆེན་འབེབས་པར་བྱེད། །ཐབས་མཁས་ཐུགས་རྗེའི་སྦྱོད་
པ་རྒྱ་མཚོ་ན། །རྟག་འོལ་ཐུབ་མཚོག་གྲུ་ཡི་དབང་པོར་འདུད། །ཕན་བདེའི་
འབྱུང་གནས་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་གང་། །སྤྲེ་སྦྱོད་གསུམ་ལས་སོ་ཐར་འདུལ་བ་
ནི། །སྟོན་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀྱི་ལོན་ལོ་ཞེས། །རྒྱལ་བས་དབལ་གྱི་
མགུལ་ནས་ཡང་ཡང་བསྐྲགས། །གང་ལ་མ་བསྟེན་ལམ་གཞན་ཅི་ཞིག་
ལྟར། །བསྐྱབས་ཀྱང་མྱང་འདས་དཀའ་བར་ངེས་གནས་ཏེ། །གང་དག་འདི་ལ་
བསྟེན་ནས་ནང་གི་དོན། །ཟབ་མོའི་མཐར་ཐུག་བར་དུ་འང་དོན་ལྡན་
བྱེད། །ཤེས་ནས་ཐར་པའི་རྩ་བར་བཞག་བཞིན་དུ། །མཁས་རྣམས་གཅིག་ཏུ་
གྲུས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་པལ། །དོན་དེ་མཐོང་ནས་ལག་ལེན་འདེབས་པ་ལ། །རྒྱལ་
གསུངས་ཟབ་རྒྱས་ཁྱོད་དུ་རི་བཞིན་མིན། །དེ་ཕྱིར་འདུལ་བ་ལུང་ཆེན་རྣམ་པ་
བཞིའི། །སྟིང་པོ་བཅུད་དུ་ལེན་པའི་མདོ་རྩ་བོ། །གང་འདི་སྟོན་མཚོག་
ཐུགས་རྗེ་དང་འདྲེས་པའི། །ཡོན་ཏན་འོད་གྱི་སྒྲོ་མཚོ་ལས་སྐྱེས་
ལྟར། །ཉུང་དུར་བསྐྱས་པའི་ཆིག་དོན་བརྒྱུད་བཞིན། །ཟབ་རྒྱས་གཤིས་སུ་
བཀྲལ་ལ་འཕགས་བོད་ཀྱན། །མི་འཇིགས་སྟོབས་པའི་གཏེར་དང་ལྡན་དེ་
ནི། །རྒྱལ་དབང་མི་བསྐྱོད་དོན་རྗེ་གཅིག་པུ་ཅམ། །རྣམ་དཔྱད་ཅེ་
གཅིག་གཞུང་འདིར་ངོམས་ནས་སུ། །སྤྲེ་བ་གང་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཆུ་ཤིང་

དཔེར། །འགྱུར་མིན་ལུང་རིགས་༼༥༥༥༽གཉིས་ལྡན་རྒྱས་ེ་འགྲེལ་ེ་
 གྱི། །ཉི་མའི་དགྲེལ་ེ་འཁོར་གང་དུ་འཆར་ཆོདྟགས། །དྲི་མར་བྱས་
 རྣམས་བསལ་དང་གཞུང་ཇི་བཞིན། །གཏན་ལ་འབེབས་སྤྲད་ཀླ་ཀའི་ཐུགས་
 མཆོར། །སྤྲས་བཅས་རྒྱལ་རྣམས་ཞུགས་ཏེ་གསུང་གི་གདངས། །ཡོངས་རྫོགས་
 སྤྲོས་དེ་བསྟན་བཅོས་འདྲིའི་མཆོན་ཉིད། །དེ་བས་ལེགས་བཤད་འདི་འདྲ་
 འཛིག་རྟེན་ཁམས། །གང་ན་མཆིས་སམ་གཟུར་གནས་མཁས་པ་
 རྣམས། །འཆོགས་པའི་མདུན་སར་ཤེས་གྱི་ཕྱོགས་ལུང་དང་། །མཁས་སྤྲོམ་ད་
 རྒྱལ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་མིན། །དེ་ཕྱིར་ཉིད་བཞིན་སྤོ་གྲོས་གཅོད་བྱེད་
 བས། །བསྐྱབ་དང་ཐར་པ་དོན་གཉིར་གང་ཟག་ལ། །ཡན་པ་དཔག་མེད་འབྱུང་
 སྤྲད་གཅིག་ལས་ནི། །དུ་མར་འཆར་བའི་སྤར་གྱི་ཁྲ་བ་གང་། །ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་གཟིགས་དྲྲི་ཡི་སི་རྟའི་ཞབས། །བསྐྱའི་ལྡན་ལྡན་གསུམ་པ་
 དབང་མཆོག་རྒྱལ་། །གང་དེའི་ཐུགས་བསྐྱེད་སྟོབས་ལས་བཤད་སྐྱབ་
 གྱི། །དཔལ་༼༥༥༥༽ཀྱན་སྤྲངས་པའི་ཆོས་གྲ་ཆེན་པོར་བསྐྱབ། །རབ་
 དཀར་དགོ་པའི་རྩ་བ་ཅི་མཆིས་པ། །ཡོངས་བསྐྱའི་ལམ་དུ་དྲངས་པའི་སྤང་བ་
 ནི། །ཆོས་དབྱིངས་དང་མཉམ་བུམས་མགོན་སྤུ་མ་ཡི། །ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་གྲོང་
 དུ་རོ་གཅིག་གྱུར། །མི་དགོ་མེད་པའི་ངང་ནས་ཆོས་སྤྱོད་ལ། །རྟག་བརྩོན་འགྲོ་
 རྣམས་མུང་འདས་འགྲུབ་བཞིན་དུ། །སངས་རྒྱས་བསྟན་དར་བསྟན་འཛིན་

ཞབས་པད་བརྟན། རྫོགས་ལྷན་དཔལ་ཡོན་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་
བའང་། རྒྱ་དག་གི་སྤྱི་རྒྱ་དང་ཆབས་ཅིག་བྱམས་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཉེ་
གནས་སུ་འཁོད་པ་ལྷ་རིག་སྣ་བ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བྲིས་
པ་སངས་དྲུག་ལྷ་ཁྱེ་ཆམ་གྱི་